

JULIUS JOHANSEN
BOKBINDER
— OSLO —

NORSK LOVTIDEND

2NEN AVDELING

Samling av lover, resolusjoner m. m.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

1938

Utgiver:
Byråchef C. Lampe

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI
OSLO

3486

REGISTER

TIL

NORSK LOVTIDEND, 2NEN AVDELING

FOR

1938

OVERSIKT OVER REGISTRETS INNHOLD

A. Statsforfatningsrett.

			Side
1.	Forfatningsbestemmelser	R	6
2.	Landets grenser	R	6
3.	Statsborgerrett	R	6
4.	Symboler	R	6
5.	Kongen og Kongehuset	R	6
6.	Stortinget	R	6
7.	Ordener og hederstegn	R	6

B. Forvaltningsrett.

I. Forvaltningens almindelige organisasjon.

1.	Centraladministrasjonen	R	6
2.	Øvrigheten	R	8
3.	Lensmenn	R	8
4.	Kommunalinndelingen. Jurisdiksjons- og navnforandringer for distrikter	R	9
5.	Kommunal stemmerett og valgbarhet	R	9
6.	Kommunestyret. Fylkesstyret	R	10
7.	Kommunale forhold i almindelighet	R	10
8.	Statstjenernes retsstilling i almindelighet	R	10
9.	Embedsgårder	R	11
10.	Skyss- og kostgodtgjørelses beregning	R	11
11.	Pensjonsvesen	R	11

II. Spesielle forvaltningsgrener.

1.	Utenriksvesen:		
	a. Diplomati og konsulatvesen	R	12
	b. Utenlandske anliggender	R	12
2.	Religionsvesen:		
	a. Religion. Gudstjeneste m. v.	R	18
	b. Kirker. Kirkegårder	R	18
	c. Geistlighet	R	18
	d. Dissentere	R	18
3.	Undervisningsvesen:		
	a. Folkeskolen	R	18
	b. Abnorme og forsømte barn	R	19
	c. Fagskoler, fylkesskoler, folkehøiskoler m. v.	R	19
	d. Høiere almenskoler	R	19
	e. Universitetet, høiskoler m. v.	R	19
4.	Biblioteker, museer, vitenskap og kunst. Kringkasting	R	19
5.	Arkivvesen	R	20
6.	Folkemengdens bevegelse. Passvesen. Statistikk	R	20

Side

7. Retts- og politivesen:
   a. Kunngjøringer ... R 20
   b. Rettsvesenets administrasjon ... R 20
   c. Politivesen i almindelighet ... R 21
   d. Politivedtekter ... R 21
   e. Lotteri ... R 23
8. Fattigvesen ... R 23
9. Sundhetsvesen:
   a. Medisinalvesen i almindelighet ... R 23
   b. Helseforskrifter m. v. ... R 25
   c. Læger. Tannlæger ... R 26
   d. Jordmødre ... R 26
   e. Apotekvesen ... R 27
10. Veterinærvesen ... R 27
11. Bygnings- og brandvesen ... R 28
12. Ildsfarlige innretninger og gjenstander ... R 32
13. Kart- og opmålingsvesen ... R 32
14. Næringsvesen:
   a. Jordbruk ... R 33
   b. Husdyr. Reinsdyrdrift ... R 33
   c. Skogvesen. Almenninger ... R 35
   d. Utskiftning ... R 36
   e. Jakt og fangst ... R 36
   f. Fiskeri ... R 37
   g. Bergverk. Fabrikker ... R 40
   h. Håndverk ... R 41
   i. Handel ... R 41
   j. Brennevin, vin, øl m. v. ... R 49
   k. Kriseforanstaltninger. Offentlig næringsdrift ... R 50
15. Sjøfartsforhold:
   a. Sjøfart ... R 50
   b. Skibsregistrering, se under C. nr. 19 ... R 51
   c. Skibsmåling ... R 51
   d. Skibsfører. Skibsmannskap m. v. ... R 52
   e. Losvesen ... R 52
   f. Havne- og fyrvesen. Redningsvesen ... R 52
16. Kommunikasjonsvesen:
   a. Veivesen. Motorvognkjøring ... R 52
   b. Skyssvesen ... R 54
   c. Jernbaner ... R 54
   d. Vassdrags- og elektrisitetsvesen ... R 55
   e. Postvesen ... R 55
   f. Telegraf og telefon ... R 55
   g. Luftfart ... R 56
17. Omsetnings- og kredittvesen:
   a. Bank- og pengevesen ... R 56
   b. Mål, vekt, vrakning ... R 57
18. Forsikringsvesen ... R 57
19. Konsesjon ... R 57
20. Sociale anliggender. Jfr. nr. 18 Forsikringsvesen ... R 58
21. Svalbard, Jan Mayen og norske biland ... R 58
22. Forsvarsvesen:
   a. Militærvesen i almindelighet ... R 59
   b. Hæren ... R 59
   c. Flåten ... R 59
23. Finansvesen:
   a. Statens eiendommer og rettigheter. Statsgjelden ... R 59
   b. Stiftelser. Legater m. v. ... R 59

Side

c. Offentlige fond ... R 63
d. Sportelvesen ... R 63
e. Skattevesen ... R 64
f. Matrikuleringsvesen ... R 65
g. Stempelavgift ... R 65
h. Arveavgift ... R 66
i. Brennevins-, etyleter- og ølavgift, se under nr. 14 j. ... R 66
j. Avgifter av utskjenkning og salg av brennevin, vin, øl m. v., se under nr. 14 j. ... R 66
k. Konsulatavgift, se under nr. 1 a ... R 66
l. Særlige avgifter ... R 66
m. Tollvesen ... R 67
n. Regnskaps- og oppebørselsvesen ... R 67
o. Statsregnskapet og Riksrevisjonen ... R 68

C. Privatrett.

1. Eiendomsrett og bruksrett ... R 68
2. Hittegods og vrakgods ... R 68
3. Pant ... R 68
4. Grunnbyrder ... R 68
5. Kontraktsforhold ... R 68
6. Jordleie. Husleie ... R 69
7. Gjeldsforpliktelser ... R 69
8. Forløfte ... R 69
9. Tjenesteforhold ... R 69
10. Skadeserstatning ... R 73
11. Sjørett, se under B nr. 15 a. ... R 73
12. Personnavn ... R 73
13. Ektefeller ... R 73
14. Foreldre og barn ... R 73
15. Umyndige og verger ... R 73
16. Arv ... R 73
17. Odelsrett og åsetesrett ... R 73
18. Forsvunne og fraværende personer ... R 73
19. Tinglysing. Registrering ... R 73
20. Industriell rettsbeskyttelse ... R 74
21. Forfatterrett, kunstnerrett og fotografiers beskyttelse ... R 74

D. Strafferett og straffefullbyrdelse.

1. Strafferett ... R 74
2. Fengselsvesen og straffefullbyrdelse ... R 74

E. Prosess.

1. Forliksvesen ... R 74
2. Civilprosess ... R 74
3. Straffeprosess ... R 75
4. Tvangsfullbyrdelse ... R 75
5. Skifte- og arvebehandling, konkurs og akkordforhandling. Administrasjon ... R 75
6. Sakførere og advokater ... R 75
7. Translatører ... R 75
8. Ting ... R 75

Kronologisk fortegnelse over lover ... R 76

Kronologisk fortegnelse over provisoriske anordninger ... R 78

Rettelser ... R 78

REGISTER

A. STATSFORFATNINGSRETT.

1. Forfatningsbestemmelser.

1938 Side

April 22. Kunngj. av grunnlovsbestemmelse om forandring i grunnlovens §§ 54, 71 og 79 227

Juni 24. Kunngj. av grunnlovsbestemmelse om forandring av grunnlovens § 88 510

Juli 15. Kunngj. av grunnlovsbestemmelse om forandring av grunnlovens § 63 591

2. Landets grenser.

3. Statsborgerrett.

4. Symboler.

1938

Desbr. 16. Res. om byvåben for Hammerfest 860

5. Kongen og Kongehuset.

1938

Novbr. 19. Meddelelse i statsråd fra H. K. H. Kronprinsregenten om H. M. Dronning Mauds død 771

6. Stortinget.

1938

Janr. 21. Res. om at det statsborgerlige manntall for Oslo skal føres av ordføreren 10

April 22. Kunngj. av grunnlovsbestemmelse om forandring i grunnlovens §§ 54, 71 og 79 227

Juni 24. Lov nr. 17 om forandring i lov om godtgjørelse til stortingsmenn 552

Juli 15. Kunngj. av grunnlovsbestemmelse om forandring av grunnlovens § 63 591

7. Ordener og hederstegn.

B. FORVALTNINGSRETT.

I. Forvaltningens almindelige organisasjon.

1. Centraladministrasjonen.

1938

Janr. 7. Res. om rettskrivningsreform 4

Febr. 18. Res. om bemyndigelse for Socialdepartementet til å treffe bestemmelser i h. t. § 13, 4de ledd i lov nr. 1 av 25 juni 1937 om forandring i jordmorloven 130

» 25. Res. om bemyndigelse for vedk. departement til å treffe avgjørelser i en del spørsmål vedr. meddelte konsesjoner på jernbaner og sporveier 136

1938				Side
Mars	4.	Res.	om bemyndigelse for Socialdepartementet til å gjøre forskriftene om opvask av servise i herberger m. v. gjeldende også for andre bedrifter m. v.	150
April	8.	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å treffe de i lov nr. 3 av 8 april 1938 om forandringer i lov om aksjeselskaper og kommandittaksjeselskaper avsnitt II siste ledd omhandlede avgjørelser	222
»	8.	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å treffe de i lov nr. 4 av 8 april 1938 om forandring i lov om skibsaksjeselskaper avsnitt II siste ledd omhandlede avgjørelser	222
»	8.	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å treffe de i lov nr. 5 av 8 april 1938 om oplegging av reservefond m. v. i selskaper avsnitt II siste ledd omhandlede avgjørelser	223
Mai	13.	Res.	om bemyndigelse for Justisdepartementet til å utferdige forskrifter ang. innretning og avlegging av sportelregnskap ved herreds- og byrettene	275
»	13.	Res.	om bemyndigelse for Justisdepartementet til å utferdige forskrifter om regnskapsføringen ved skifterettene	275
»	13.	Res.	om bemyndigelse for Justisdepartementet til å gi forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse	275
»	13.	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å utferdige forskrifter m. v. vedr. sild- og brislingfiskeriene m. v.	277
»	24.	Skr.	om at Sør-Audnedal, Halse og Harkmark, Kvinesdal, Madla, Gjemnes og Hegra herreder har krevd nynorsk brukt i offentlig korrespondanse	298
Juni	3.	Res.	om bemyndigelse for Finansdepartementet til å samtykke i nedsatt toll på garn av natursilke og kunstsilke som innføres av norske kabelfabrikker	347
»	13.	St.besl.	om oprettelse av en tolldirektørstilling	422
»	18.	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å utferdige kontrollbestemmelser m. v. vedk. midlertidig lov om beskyttelse av minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere	506
»	24.	Res.	um fullmakt for Landbruksdepartementet til å leggja avgift på umsetnaden av konsummjølk i tida 1 juli 1938—30 juni 1939	570
Juli	14.	Skr.	om at Konsmo herred har krevd nynorsk brukt i korrespondanse med statskontorer	590
»	14.	Skriv	om at Forsand herad har krevd nynorsk brukt i brevskifte med offentlege styringsmakter	590
Aug.	12.	Skr.	ang. vedtak om nøitralitet i målspørsmålet for en rekke herreder i Nordland og Troms fylker og for Troms fylkesting	606
»	19.	Res.	om oprettelse av et embede i Finans- og tolldepartementet for en tolldirektør	615
»	19.	Res.	om bemyndigelse for Finans- og tolldepartementet til å tillate tollfri innførsel av kalvemaver	615
»	19.	Res.	om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å oprette innstillingsråd for Kystartilleriet	621
Septbr.	16.	Res.	om 1) overførelse av myndighet fra Luftfartsrådet til Statens luftfartstyre og 2) føring av luftfartsregister for det hele rike	650
»	30.	Res.	om bemyndigelse for Justisdepartementet til å gi de i lov om utlendingers adgang til riket omhandlede forskrifter om meldeplikt	667

1938			Side
Oktbr.	14.	Res. om bemyndigelse for Finans- og tolldepartementet til å tilstå tollfrihet for materialer til fremstilling eller reparasjon av fallskjermer for flyvevåbnene	676
»	14.	Skriv om at Nord-Vågsøy heradstyre har krevd nynorsk nytta i brevskrifte med offentlege styringsmakter	676
»	25.	Skriv om at Øre herred har krevd nynorsk nytta i brevskifte med offentlege styringsmakter	680
»	28.	Res. om opnevnelse av Socialdepartementet som styre for Aldersfondet	732
Novbr.	11.	Res. om betingelsesvis bemyndigelse for Justisdepartementet til å treffe avgjørelser som er tillagt Kongen i forskjellige paragrafer i kommunestyrelovene	744
»	11.	Res. om bemyndigelse for Socialdepartementet til å godkjenne statuter for private forsørgelses- og understøttelsesselskaper, pensjonsfond, pensjonskasser og understøttelseskasser	745
Desbr.	2.	Res. om at Den almindelige avdeling i Finansdepartementet skal kalles Den administrative avdeling	801
»	2.	Res. ang. reglement om arbeidstiden i centraladministrasjonen	801
»	15.	Skr. om at Narvik kommune krever bokmål i korrespondanse med statskontorer	860
»	16.	Res. om deling av Undervisningsavdelingen i Kirke- og undervisningsdepartementet i 2 avdelinger, Kulturavdelingen og Skoleavdelingen	860
»	16.	Res. 1) om at de saker om godkjenning som er omhandlet i § 4 siste ledd i midlertidig lov om Arbeiderfondet skal behandles av Socialdepartementet samt 2) om forandring i reglene for beregning m. v. av avgift til fondet	863
»	20.	Rundskr. om timebetalingen for overtidsarbeide i centraladministrasjonen	869
»	23.	Res. om forandring av § 18 i reglementet for tjenesten i Utenriksdepartementet	873

2. Øvrigheten.

1938			
Febr.	18.	Res. om at borgermesteren i Drammen skal delta i skolestyrets forhandlinger	130
»	18.	Res. om at borgermesteren i Skien skal delta i skolestyrets forhandlinger	130
»	18.	Res. om at borgermesteren i Stavanger skal delta i skolestyrets forhandlinger	130
»	25.	Res. om at borgermesteren i Notodden skal delta i skolestyrets forhandlinger	135
April	8.	Res. om at borgermesteren i Haugesund skal delta i skolestyrets forhandlinger	222
Juli	15.	Res. om at borgermesteren i Molde skal delta i skolestyrets forhandlinger	591
»	15.	Res. om at borgermesteren i Tromsø skal delta i skolestyrets forhandlinger	591
Desbr.	9.	Rundskr. nr. 4 om den nye sportellov (ang. bl. a. forretninger som utføres av fylkesmenn og politimestere)	829

3. Lensmenn.

1938			
Janr.	4.	Rundskr. om instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke	1
Mars	30.	Skr. om at lensmannen i Skjerstad inntrer som medlem av brandstyret for Fauske istedenfor politimesteren i Bodø	195

1938 Side
April 25. St.besl. om lønnsgruppering av lensmennene ... 229
» 25. Skr. om at en lensmann kan bruke tjenestemerker ved postforsendelse om pensjons-skattetrekk ... 234
Juni 24. Lov nr. 13 om eiendomsmegling ... 538
Aug. 13. Skr. om at lensmannen i Ski skal være medlem av Ski brandstyre ... 606
Septbr. 16. Res. om at lensmennenes virksomhet blir å regne som offentlig forvaltning i forhold til arbeidervernloven ... 650
Desbr. 1. Rundskr. ang. melding om dødsfall ... 785
» 1. Rundskr. ang. lægeerklæring og melding fra lensmann om dødsfall ... 788
» 9. Rundskr. nr. 5 om den nye sportellov. Lensmenn. Namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene ... 838
» 19. Rundskr. vedk. instruksen for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke ... 869

4. Kommunalinndelingen. Jurisdiksjons- og navnforandringer for distrikter.

1938
Febr. 11. Res. om regulering av grensen mellem Oslo by og Nordstrand sogn i Aker ... 107
» 25. Skr. om utskillelse av et nytt distrikt, Rolfsøy jordmordistrikt, fra Rolfsøy og Ingøy jordmordistrikt i Finnmark fylke ... 137
Mars 25. Res. om sammenslutning av Vikøy og Øystese fattigdistrikter i Kvam, Hordaland fylke, til én fattigkommune ... 184
April 8. Res. om at Strømsgodset sogn utskilles fra Skoger prestegjeld som eget prestegjeld ... 221
» 8. Res. om inndelingsgrensa mellom Vuku sokn i Verdal og Ogndal ... 222
» 22. Res. om endring av det civile og geistlige inndelingsnavn Bratvær til Brattvær ... 227
» 29. Res. om 1) nedleggelse av Skien byfogedembede, 2) opprettelse av Skien sorenskriverembede og 3) overføring av Holla herred fra Gjerpen til Nedre Telemark sorenskriverembede ... 235
Mai 13. Lov nr. 8 om å utvide grensene for kjøpstaden Moss ... 266
» 13. Res. om inndelingsgrensen mellem Strømm og Sande ... 275
» 13. Res. om inndelingsgrensen mellem Torsken og Tranøy ... 276
» 20. Res. om inndelingsgrensen mellem Ullern og Vestre Aker ... 294
Juni 3. Res. om grensene mellem Halden, Fredrikstad og Sarpsborg tollstedsdistrikter ... 347
» 10. Lov nr. 4 om utvidelse av Drammens havnedistrikt ... 370
» 24. Lov nr. 6 om å utvide grensene for kjøpstaden Hønefoss ... 514
» 24. Lov nr. 7 om å utvide grensene for kjøpstaden Bodø og for Bodø havnedistrikt ... 516
» 24. Res. om brigde av grensa mellom soknene Hamre og Åsane 569
Aug. 19. Res. om endring av det civile og geistlige inndelingsnavn Snillfjord til Snillfjord ... 614
» 19. Res. om inndelingsgrensa mellom Opdal og Snåsa ... 614
Desbr. 2. Res. om grensa mellom Finnøy og Strand sokn ... 794
» 16. Res. om brigde av det civile og geistlege inndelingsnamnet Talgøy til Talgje ... 860
» 20. Skr. om sammenslutning av Indre Søndeled og Ytre Søndeled jordmordistrikter til ett distrikt, Søndeled jordmordistrikt ... 871

5. Kommunal stemmerett og valgbarhet.

Side

6. Kommunestyret. Fylkesstyret.

1938
Juni 10. Lov nr. 5 om kommunestyre på landet ... 370
» 10. Lov nr. 6 om kommunestyre i byene ... 399
» 15. Rundskr. om de nye kommunestyrelover ... 441
Novbr. 11. Res. om betingelsesvis bemyndigelse for Justisdepartementet til å treffe avgjørelser, som er tillagt Kongen i forskjellige paragrafer i kommunestyrelovene ... 744
Desbr. 6. Rundskr. om de nye kommunestyrelover ... 805

7. Kommunale forhold i almindelighet.

1938
Janr. 14. Skr. om at vedtak om vanføres innleggelse på vanføreanstalt bør gjøres av helserådet i hjemstavnskommunen ... 7
Febr. 8. Rundskr. om godtgjørelse av kommunenes utgifter ved husrum til herreds- og byrettens rettsmøter i straffesaker utenfor de faste tingdager ... 89
» 22. St.besl. om Skattefordelingsfondet ... 132
Mai 20. Lov nr. 2 om kommuners plikt ved distriktsbidrag å dekke anløpsutgifter for statsstøttede norske luftruter ... 289
Juni 10. Midlertidig lov nr. 1 om gjeldsforhandling for kommuner ... 357
» 24. Lov nr. 2 om avståelse av grunn til søppeloplagsplass m. v. 511

8. Statstjenernes rettsstilling i almindelighet.

1938
Janr. 17. St.besl. om forhøielse av reguleringstillegget for de offentlige tjenestemenn ... 8
» 17. Forskrifter m. v. for utskiftningsfunksjonærene ... 9
» 22. St.besl. om statsbanenes administrasjonsordning m. v. ... 12
» 24. St.besl. om Postverkets og Telegrafverkets administrasjon ... 13
» 28. Res. om forandringer i bestemmelsene om ansettelsesmyndigheten m. h. t. civile tjenestemenn ved sjøforsvarsdistriktene og marinens administrasjonsgrener ... 21
Febr. 4. Res. om at stillingene som generaldirektør og innkjøpschef ved statsbanene inngår under tjenestemannslovens § 20, 2net ledd, og besettes for 6 år ad gangen ... 88
» 22. Rundskr. om særskilt godtgjørelse til politiets tjenestemenn for politiopsyn i henh. til politilovens § 27 ... 132
Mars 17. Lov nr. 2 om endring i lov om aldersgrenser for fastlønt militært befal ... 179
» 31. Res. om instrukser for tjenestemenn ved Statens arbeidstilsyn m. v. ... 198
April 7. St.besl. om godtgjørelse for styremedlemmer og lønn for reiseinspektører ved Driftskreditkassen for mindre jordbrukere 209
» 7. St.vedtak um løna for ymse distriktslækjarstillinger ... 209
» 25. St.besl. om lønnsgruppering av lensmennene ... 229
Mai 11. Rundskr. om anskaffelse ved dommerembedene av juridisk litteratur m. v., — utgifter til innbinding ... 258
» 19. St.vedtak om skipnad av ein myntguardeinpost ... 287
» 20. St.besl. om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Statens pensjonskasse ... 290
Juni 3. Res. om at Riksrevisjonens assistentforening anerkjennes efter forhandlingslovens § 2 ... 347
» 10. Lov nr. 2 om forandringer i lov om offentlige tjenestemenn 361
» 13.)–15.) St.besl. om lønnsregulering for de offentlige tjenestemenn m. v. 422
» 18. Lov nr. 10 om forandring i lov om aldersgrenser for fastlønt militært befal ... 465

1938 Side
Juni 24. Lov nr. 1 om forandringer i lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger ... 510
» 24. Lov nr. 5 om adgang til å ansette kvinner i statens embeder 514
» 24. St.besl. om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Statens pensjonskasse ... 565
» 24. St.besl. om takstchef- og takstinspektørstillinger ved Hypotekbanken ... 569
Juli 15. Res. om at Fiskeridirektoratets funksjonærforening anerkjennes efter forhandlingslovens § 2 ... 597
» 29. Res. om arbeidsordning for Postverkets tjenestemenn ... 601
Aug. 19. Res. om oprettelse av innstillingsråd for besettelse av fastlønte stillinger i Kystartilleriet ... 621
Novbr. 18. Res. om en forandring i reglene for kommisjons- og komitémedlemmers godtgjørelse ... 770
Desbr. 2. Res. om instruks for kontrollkomitéen ved Driftskreditkassen for mindre jordbrukere ... 799
» 2. Res. ang. reglement om arbeidstiden i centraladministrasjonen 801
» 20. Rundskr. om timebetalingen for overtidsarbeide i centraladministrasjonen ... 869
» 23. Res. om forandring av § 18 i reglementet for tjenesten i Utenriksdepartementet ... 873
Desbr. 23. Res. om at Norges Juristforbunds avdeling for statsansatte jurister anerkjennes efter forhandlingslovens § 2 ... 874
» 23. Res. om at Havnevesenets kontorfunksjonærforening anerkjennes efter forhandlingslovens § 2 ... 874

9. Embedsgårder.

10. Skyss- og kostgodtgjørelses beregning.

1938
Janr. 25. Skr. om kostgodtgjørelse under tjenestereiser for fabrikklæge og sekretær I ved Raufoss ammunisjonsfabrikker 18
Mars 8. Skr. om betingelsen for at en tjenestemann skal kunne beregne sig det i skyss- og kostgodtgjørelsesregulativets § 17, nest siste ledd omhandlede tillegg ... 157
Mai 21. Skr. om kostgodtgjørelse under tjenestereiser for de civile luftvernchefer og deres faste stedfortredere ... 296
Juni 3. Res. om endringer i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse ... 344
» 21. Skr. om kostgodtgjørelse under tjenestereiser for sekretærer ved statsbanenes anlegg ... 508
Juli 15. Res. om forhøielse av kostgodtgjørelse og nattillegg for veiopsynsmenn ... 597
Septbr. 20. Skr. om endringer i klasseinndelingen m. h. t. skyss- og kostgodtgjørelse for tjenestemenn i hæren og sjøforsvaret .. 659
Oktbr. 7. Res. om godtgjørelse for fast ansatte rutebilchauffører i Stavanger distrikt av statsbanene for fravær fra kvarter 673
Novbr. 18. Skr. om kostgodtgjørelse under tjenestereiser for bestyrer av Generalfelttøimesterens oljekontor ... 770
» 22. Skr. om kostgodtgjørelse for assistent som følger krigskommissær på sesjonsreise ... 773
Desbr. 2. Res. om kostgodtgjørelse under tjenestereiser for statens vandrelærere i jord- og husdyrbruk ... 800
» 3. Skr. om kostgodtgjørelse under tjenestereiser for vassdragsvesenets opsynsmenn ... 804

11. Pensjonsvesen.

1938
Mai 20. St.besl. om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Statens pensjonskasse ... 290
» 30. St.besl. om regler for tilståelse av pensjon av Sjømannsfondet 326

1938 Side
Juni 24. St.besl. om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Statens pensjonskasse 565
Novbr.11. Res. om bemyndigelse for Socialdepartementet til å godkjenne statutter for private forsørgelses- og understøttelsesselskaper, pensjonsfond, pensjonskasser og understøttelseskasser 745

II. Spesielle forvaltningsgrener.

I. Utenriksvesen.

a. Diplomati og konsulatvesen.

1937
Septbr.13. / Novbr. 8. Avtale med Ecuador om tollfri innførsel av konsulatrekvisita 877
1938
Janr. 14. Res. om 1) at konsulatet i Jerusalem—Jaffa nedlegges og 2) oprettelse av et konsulat i Tel-Aviv 7
» 14. Res. om omdannelse av konsulatet i Managua til generalkonsulat 7
Mars 17. Res. om 1) nedleggelse av konsulatet i Benguela og 2) omdannelse av vicekonsulatet i Lobito til konsulat 180
» 25. Res. om omdannelse av vicekonsulatet i Dunkerque til konsulat 184
1935
Febr. 26. / 1938 April 12. Noteveksling i anledning av avtalen med Tsjekkoslovakia om gjensidig tollfrihet for underordnede diplomatiske tjenestemenn 878
Mai 20. Res. om forhøielse av gebyrtariffen for Norges utenrikske stasjoner 294
Desbr. 23. Res. om forandring av § 18 i reglementet for tjenesten i Utenriksdepartementet 873
» 23. Res. om at staten Paraná, Brasil, henlegges under konsulatet i Santos 873

b. Utenlandske anliggender.

1925
Novbr. 6. Pariskonvensjonen av 20 mars 1883 ang. en union til vern om den industrielle eiendomsrett, revidert 876
1933
Novbr.23. Internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene 876
» 23. Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene 876
1934
Juni 2. Pariskonvensjonen av 20 mars 1883 ang. en union til vern om den industrielle eiendomsrett, revidert 876
1935
Desbr. 20. Tilleggsbestemmelser til internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene 876
1936
Septbr. 23. Internasjonal overenskomst om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste 876
1936
Desbr. 15. / 1937 Janr. 13. Overenskomst om telekommunikasjonstrafikken mellem Danmark, Finnland, Island, Norge og Sverige 876

1938 Side
1935
Desbr. 20. Tilleggsbestemmelser til internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene ... 876
1937
Janr. 29.
1937
Mai 8. Overenskomst om ophevelse av kapitulasjonene i Egypt ... 877
Juni 8. Avtale om regulering av hvalfangsten ... 877
» 18. Noteveksling med Polen om tollen på visse norske ostemerker 877
Juli 21. Tilleggsavtale til handelstraktaten mellem Norge og Finnland 877
Aug. 5./26. Noteveksling om endring i handels- og sjøfartsoverenskomsten mellem Norge og Chile ... 877
Septbr. 6. Avtale millom Noreg, Danmark og Sverige um freding for gullflyndre (rødspette) og sandflyndre (ising) i Skagerak, Kategat og Øresund ... 877
» 10. Noteveksling ang. endring i teksten i tariffprotokollen mellem Norge og Polen ... 877
» 23. Overenskomst om reisepostkreditiver i forbindelsen mellem Norge, Danmark, Finnland, Island og Sverige ... 877
Oktbr. 2. Deklarasjon ang. historieundervisningen (Revisjon av lærebøker) ... 877
Septbr.13. Avtale med Ecuador om tollfri innførsel av konsulatrekvisita 877
Novbr. 8.
» 15. Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat med sluttprotokoll mellem Norge og Siam ... 877
Desbr. 22. Avtale om endring i tilleggsavtale til overenskomsten mellem Norge og Frankrike vedrørende vin og spirituosa ... 877
» 27. Tilleggsbestemmelser til internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene ... 877
1938
Janr. 18. Skr. om at den bulgarske regjering har bemyndiget l'Association de la Croix Rouge Bulgare til i krigstilfelle å yde hjelp til landets offisielle sanitetsvesen ... 9
» 18. Skr. om at Estland har tiltrådt internasjonal overenskomst om regulering av luftfarten ... 9
» 18. Skr. om at Syd-Afrika-sambandet har deponert sitt tiltredelsesdokument vedr. overenskomst til lettelse av den internasjonale utbredelse av film av opdragende karakter 9
» 18. Skr. om at Syd-Afrika-sambandet har deponert sitt tiltredelsesdokument vedr. internasjonal overenskomst om å begrense tilvirkning og regulere fordelingen av rusgifter 9
» 27. Skr. om at Peru har tiltrådt tilleggsprotokoller til internasjonal overenskomst om regulering av luftfarten ... 20
» 28. Skr. om at Ungarn har tiltrådt regler vedr. undervannsbåtkrigen ... 22
» 28. Skr. om at Salvador har tiltrådt regler vedr. undervannsbåtkrigen ... 22
Febr. 1. Tilleggstraktat til traktaten om utlevering av forbrytere mellem Norge og Amerikas forente stater ... 878
» 9. Rundskr. om betalingene mellem Norge og Romania ... 90
» 11. Res. om ikrafttredelse av lov nr. 6 av 31 mai 1935 om befordring av personer og gods på jernbaner i h. t. internasjonale overenskomster ... 108
» 14. Skr. om at Mexico har tiltrådt regler vedr. undervannsbåtkrigen ... 109
» 18. Midlertidig handels- og sjøfartsavtale mellem Norge og Venezuela ... 878

1938				Side
Febr.	28.		Betalingsavtale og avtale om ordning av varebyttet mellem Norge og Hellas	139
»	28.	Skr.	om ratifikasjon av internasjonal telekommunikasjonskonvensjon av 9 desember 1932 og om godkjennelse av de tilhørende reglementer	141
Mars	7.	Skr.	om at Litauen har tiltrådt regler vedr. undervannsbåtkrigen	157
»	12.	Skr.	om at Irak har tiltrådt regler vedr. undervannsbåtkrigen	177
»	14.	Skr.	om at Sovjet-Samveldet har opsagt overenskomst om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Roma	177
»	16.	Skr.	om at Nederland forsåvidt angår dets kongerike i Europa delvis har trukket tilbake sitt forbehold ved undertegningen i 1923 av protokoll om voldgiftsklausuler	178
»	17.	Skriv	om at Island har deponert ratifikasjonsdokumentet vedk. avtale millom Noreg, Danmark, Finnland, Island og Sverige om kva lands ulukketrygdlov skal gjelda i tilfelle då arbeidsgjevarar i eitt av avtalelanda driv verksemd eller nyttar arbeidarar i eitt av dei andre landa	180
»	22.	Skr.	om at Brasil har tiltrådt regler vedr. undervannsbåtkrigen	182
»	24.	Skr.	om at India har endret 1ste ledd i det forbehold som blev tatt ved underskrivningen av overenskomsten om slaveri	183
»	25.	Skr.	om at Brasil har tiltrådt internasjonal overenskomst om lastelinjer	186
»	26.	Rundkr.	ang. betalingsavtale mellem Norge og Hellas	187
»	30.	Skr.	om at Danmark har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. avtale om endringer i den internasjonale overenskomst om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris	195
April	4.	Skr.	om at Siam har tiltrådt regler vedr. undervannsbåtkrigen	208
»	9.	Skr.	om at Burma som eget britisk oversjøisk territorium er blitt tilsluttet internasjonal overenskomst om sikkerhet for menneskeliv til sjøs	225
»	9.	Skr.	om at Burma som eget britisk oversjøisk territorium er blitt tilsluttet internasjonal overenskomst om lastelinjer	226
»	11.	Skr.	om at Latvia har tiltrådt regler vedr. undervannsbåtkrigen	226
1935 Febr.	26.		Noteveksling i anledning av avtalen med Tsjekkoslovakia om gjensidig tollfrihet for underordnede diplomatiske tjenestemenn	878
1938 April	12.		Avtale om ei landsvegbru millom Noreg og Sverige over Svinesund	878
»	20.		Avtale med Finnland om nye fiskeriregler for Tanaelvas fiskeområde	878
»	21.	Skr.	om at Hellas Røde kors er bemyndiget til i krigstilfelle til å yde hjelp til landets offisielle sanitetsvesen	227
»	21.		Avtale med Finnland om nye fiskeriregler for Tanaelvas fiskeområde	878
»	21.		Avtale med Finnland om nye fiskeriregler for Pasvikelvas fiskeområde	878
»	25.	Skr.	om at Hellas har tiltrådt internasjonal overenskomst om sikkerhet for menneskeliv til sjøs	233
»	27.	Skr.	om at Litauen har tiltrådt internasjonal overenskomst om økonomisk statistikk	234

1938			Side
April	29.	Skr. om at Danmark har ratifisert arrangementet mellem Oslo-statene for utvikling av vareutvekslingen	244
»	30.	Skr. om at Irland har tiltrådt overenskomst om regulering av hvalfangsten	245
Mai	2.	Skr. om at Finnland har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. protokoll om kompetanse for Den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie til å fortolke Haagoverenskomstene vedr. internasjonal privatrett	245
»	11.	Skr. om at Iran har underskrevet deklarasjon ang. historieundervisningen	260
1937 Mai	28.	Deklarasjon mellem de regjeringer som i Haag har undertegnet arrangement for utvikling av vareutvekslingen	879
1938 Mai	11.		
»	13.	Kunngj. inneholdende visse nøitralitetsforskrifter	269
»	16.	Skr. om at Polen på vegne av Danzig har ratifisert protokoll om voldgiftsklausuler	287
»	24.	Skr. om at Estland har fornyet sin godkjennelse av domsmyndighet for Den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie	298
»	24.	Skr. om at Mexico har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. internasjonal overenskomst om undertrykkelse av handelen med myndige kvinner	298
»	27.	Deklarasjon mellem Norge, Danmark, Finnland, Island og Sverige om samsvarende nøitralitetsforskrifter	325
Juni	13.	Skr. om at Østerrikes underskrift på overenskomst om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Roma må betraktes som bortfalt efter landets sammenslutning med Det tyske rike	440
»	18.	Lov nr. 5 i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland om forholdsregler mot at rein kommer over grensen mellem de to riker	455
»	20.	Rundskr. om utvidelse av clearingavtalen mellem Norge og Tyskland til det område som tilhørte den tidligere forbundsstat Østerrike	507
»	21.	Skr. om at Colombia har underskrevet deklarasjon ang. historieundervisningen (Revisjon av lærebøkene)	508
»	21.	Avtale om ordning av varebyttet mellem Norge og Italia	900
»	25.	Skr. om at Irland har deponert sitt tiltredelsesdokument vedr. internasjonal overenskomst om undertrykkelse av handelen med myndige kvinner	580
»	29.	Avtale mellem Norge og Ungarn om gjensidig godtagelse av sjøfartsbøker istedenfor pass ved landlov	900
»	30.	Skr. om at India har trukket tilbake 1ste ledd i det forbehold som blev tatt ved undertegningen av overenskomst om slaveri	585
Juli	2.	Skr. om at Spania har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. overenskomst om ophevelse av kapitulasjonene i Egypt	587
»	12.	Skr. om at Brasil har deponert sitt tiltredelsesdokument vedr. internasjonal overenskomst om undertrykkelse av handelen med myndige kvinner	590
»	18.	Rundskr. ang. handelsavtale mellem Norge og Italia	598
»	21.	Skr. om at Brasil har deponert sitt tiltredelsesdokument vedr. internasjonal overenskomst om undertrykkelse av falskmyntneri	599

				Side
Aug.	2.	Skr.	om at Argentina har underskrevet deklarasjon ang. historieundervisningen (Revisjon av lærebøkene)	604
»	13.	Skr.	om at Burma har notifisert sin tiltredelse av overenskomst om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Roma	606
»	17.	Skr.	om at Finnland har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. avtale om endringer i den internasjonale overenskomst om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris	607
»	19.	Res.	om Regler for fremmed krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til norsk territorium under fredsforhold	615
»	20.	Skr.	om at internasjonal overenskomst om lastelinjer, er gjort gjeldende for Hong-Kong	621
»	27.	Skr.	om at Storbritannia, Belgia og Hellas har deponert sine ratifikasjonsdokumenter vedr. avtale om endringer i den internasjonale overenskomst om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris	623
»	29.	Skr.	om at Tsjekkoslovakia har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. protokoll om forbud mot bruk i krig av kvelende, giftige eller lignende gassarter samt av bakteriologiske midler	623
»	31.	Skr.	om at Polen har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. avtale om endringer i den internasjonale overenskomst om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris	624
Septbr.	3.	Skr.	om forandringer i bestemmelsene ang. utførsel fra Norge til Storbritannia av ferskt kjøtt (slaktekjøtt)	900
»	5.	Skr.	om en del innskrenkninger i Art. 19 og 21 i internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene	645
»	7.	Skr.	om at Estland har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. internasjonal overenskomst om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste	646
»	9.	Skr.	om at internasjonal overenskomst om ferdsel med motorvogn gjøres gjeldende for Burma i egenskap av britisk oversjøisk område, m. v.	648
»	16.	Skr.	om at Sverige har deponert ratifikasjonsdokumentene vedr. internasjonal konvensjon om innførelse av visse ensartede regler ang. sjøpanterettigheter og kontraktsmessige panterettigheter i skib	651
»	16.	Skr.	om at Sverige har deponert ratifikasjonsdokumentene vedr. internasjonal konvensjon om innførelse av visse ensartede regler ang. begrensningen av rederes ansvar	651
»	22.	Skr.	om at Estland har deponert sitt tiltredelsesdokument vedr. overenskomst til lettelse av den internasjonale utbredelse av film av opdragende karakter	662
»	26.	Skr.	om at Austral-Sambandets regjering har tiltrådt de internasjonale overenskomster om stempelavgift på veksel- og checkrettens område, for Austral-Sambandet, Papua og Norfolkøya samt mandatområdene Ny-Guinea og Nauru	665
»	29.	Skr.	om kjenningsbokstavene for automobiler innregistrert i Irland	666
»	30.	Skr.	om at de internasjonale overenskomster om stempelavgift på veksel- og checkrettens område finner anvendelse på en rekke britiske kolonier, protektorater og mandatland	667
Oktbr.	1.	Skr.	om at Finnland har underskrevet deklarasjon ang. historieundervisningen (Revisjon av lærebøker)	668

1938 Side

Oktbr. 7. Res. om tillegg til Regler for fremmede krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til norsk territorium under fredsforhold ... 673

» 12. Skr. om en endring i bilag II til internasjonal overenskomst om lastelinjer ... 675

» 15. Skr. om at Finnland har ratifisert internasjonal overenskomst om økonomisk statistikk ... 676

» 15. Skr. om at Amerikas Forente Stater har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. overenskomst om ophevelse av kapitulasjonene i Egypt ... 676

» 29. Skr. om at regjeringene i Amerikas Forente Stater, Canada, Tyskland og Nord-Irland, Eire, Mexico, New Zealand og Norge har samtykket i forlengelse av avtale om regulering av hvalfangsten ... 733

» 31. Skr. om at Austral-Sambandet har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedr. avtale om endringer i den internasjonale overenskomst om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris ... 735

Novbr. 5. Skr. om at Bernkonvensjonen om beskyttelse av litterær og kunstnerisk eiendomsrett er gjort gjeldende for Sarawak og britisk Nord-Borneo ... 736

» 8. Skr. om at den britiske regjering på vegne av Burma, undtatt Karenni-statene, har tiltrådt protokoll om voldgiftsklausuler ... 737

» 22. Skr. om at internasjonal overenskomst om å begrense tilvirkningen og å regulere fordelingen av rusgifter er gjort gjeldende for en rekke britiske kolonier, protektorater og mandatland ... 772

» 24. Skr. om at Irak har tiltrådt protokoll om forbud mot bruk i krig av kvelende, giftige eller lignende gassarter samt av bakteriologiske midler ... 774

» 30. Skr. om at det er forbudt å ta efterkrav på jernbanesendinger fra sudet-tyske områder på grunn av clearingavtalen mellem Norge og Tyskland ... 785

Desbr. 2. Res. om at nøitralitetsforskriftene av 13 mai 1938 skal komme til anvendelse under krig mellem fremmede makter ... 793

» 5. Skr. om at Genèvekonvensjonene om såredes og sykes behandling i krig og behandling av krigsfanger nu er tilsluttet av Burma som eget britisk oversjøisk territorium ... 804

» 7. Skr. om Guatemalas tiltredelse av internasjonal overenskomst om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste ... 827

» 10. Skr. om at Hellas har underskrevet deklarasjon ang. historieundervisningen (Revisjon av lærebøker) ... 851

» 16. Skr. om at Finnland har deponert sitt tiltredelsesdokument vedr. internasjonal overenskomst om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste ... 866

» 16. Skr. om at Haiti har deponert sitt tiltredelsesdokument vedr. den internasjonale opiumsoverenskomst ... 866

» 23. Res. om utvidelse av bestemmelsene i sjøfartslovens §§ 122 og 171 til også å gjelde fart mellem Norge og Danmark og Sverige ... 873

» 30. Noteveksling mellom Norge og Danmark og mellom Norge og Sverige om den gjensidighet som er forutsatt i sjøfartslovens §§ 122 og 171 ... 875

2. Religionsvesen.

a. Religion. Gudstjeneste m. v.

1938 *b. Kirker. Kirkegårder.*
Febr. 4. Res. om tillatelse til opførelse av et kapell for Hessdalen i Alen sogn i Haltdalen prestegjeld 87
Mars 25. Res. om tillatelse til opførelse av kirke på gården Nordre Rød på Røa i Ullern prestegjeld 184
April 29. Res. om tillatelse til å bygge et krematorium på Egenes kirkegård, Stavanger 235
Septbr. 9. Res. om tillatelse til flytning av den nuværende kirke i Bygstad sogn i Gaular prestegjeld til en tomt på Mjølkeplassen i samme sogn 647
Oktbr. 28. Res. om tillatelse til flytning av Bakke kirke i Bakklandet menighet, Trondheim, m. v. 680
Desbr. 2. Res. om tillatelse til opførelse av krematorium på Tønsberg nye kirkegård 794

1938 *c. Geistlighet.*
Febr. 11. Res. om nedleggelse av en rekke menigheter i Oslo 105
Mars 28. Rundskr. ang. den geistlige betjening av krets- og hjelpefengsler 192
April 8. Res. om at Strømsgodset sogn utskilles fra Skoger prestegjeld som eget prestegjeld 221
» 25. Rundskr. om vaksinasjonsattest ved begjæring om lysing 233
Aug. Kapiteltakstar for året 1938 625
Desbr. 2. Res. om oprettelse av nye kommunepreststillinger i Bergen 794
» 9. Rundskr. nr. 7 om den nye sportellov. Ekteskapslysing. Vigsel. Vigselattester 849
Lov um giftarmål og skilsmål frå 31 mai 1918 med seinare brigde 902

1938 *d. Dissentere.*
Mars 14. Skr. om godkjennelse av vigselritual for menigheten i Tabernaklet, Bergen 177
Desbr. 9. Rundskr. nr. 7 om den nye sportellov. Ekteskapslysing. Vigsel. Vigselattester 849
Lov um giftarmål og skilsmål frå 31 mai 1918 med seinare brigde 902

3. Undervisningsvesen.

a. Folkeskolen.

1937
Oktbr. 2. Deklarasjon ang. historieundervisningen (Revisjon av lærebøker) 877
1938
Janr. 7. Res. om rettskrivningsreform 4
Febr. 11. Lov um lærarskular og prøvor for lærarar i folkeskulen 94
» 18. Res. om at borgermesteren i Drammen skal delta i skolestyrets forhandlinger 130
» 18. Res. om at borgermesteren i Skien skal delta i skolestyrets forhandlinger 130
» 18. Res. om at borgermesteren i Stavanger skal delta i skolestyrets forhandlinger 130
» 25. Res. om at borgermesteren i Notodden skal delta i skolestyrets forhandlinger 135

1938 Side
Febr. 25. Res. om at stadslægen i Egersund skal delta i skolestyrets forhandlinger ... 135
April 8. Res. om at kommune-kontorchefen i Harstad skal delta i skolestyrets forhandlinger ... 222
» 8. Res. om at borgermesteren i Haugesund skal delta i skolestyrets forhandlinger ... 222
Juli 15. Res. om at borgermesteren i Molde skal delta i skolestyrets forhandlinger ... 591
» 15. Res. om at borgermesteren i Tromsø skal delta i skolestyrets forhandlinger ... 591

b. Abnorme og forsømte barn.

1938
Mars 25. Res. om stadfesting av plan for Risør barnehjem ... 184
» 25. Res. om stadfesting av plan for barnehjemmet Josephines stiftelse i Stavanger ... 184
Mai 6. Res. om stadfesting av plan for Skjeberg kommunale barnehjem ... 249
» 6. Res. om stadfesting av plan for Det Hvite Bånds pensjonat for unge piker i Stavanger ... 249
Juni 3. Res. om stadfesting av plan for Fredrikstad og Glemmen barnehjem ... 343
» 3. Res. om stadfesting av plan for barnehjemmet «Fru Schibsteds minde», Lønvik ... 343
Juli 1. Res. om stadfesting av plan for Vardø barnehjem ... 585
» 29. Res. om ophevelse av res. om stadfesting av plan for Ullerud barnehjem, Frogn ... 601
Novbr. 3. Res. om stadfesting av plan for Asebråten hjem for tuberkulosetruede barn ... 736

c. Fagskoler, fylkesskoler, folkehøiskoler m. v,

1937
d. Høiere almenskoler.
Oktbr. 2. Deklarasjon ang. historieundervisningen (Revisjon av lærebøker) ... 877
1938
Janr. 7. Res. om rettskrivningsreform ... 4
Novbr. 18. Res. om forandring i reglementene for middelskoleeksamen og artium ... 767

1938
e. Universitetet, høiskoler m. v.
Febr. 4. Res. om forandring i reglementet for den farmasøitiske utdannelse og dens eksamener ... 88
Mars 31. Res. om ophevelse av § 11, 2net punktum i reglementet for Norges tannlægehøiskole m. v. ... 198
April 9. Stadf. på «Næringslivets fond for Universitetets studenter» 225
Juni 8. Stadf. på «Norges rederforbunds fond til Norges handelshøiskole» ... 348
» 18. Lov nr. 11 om Norges tannlægehøiskole ... 466
Oktbr. 7. Res. om forandring i § 2 i vedtektene for Norges handelshøiskole ... 673

1936
4. Biblioteker, museer, vitenskap og kunst. Kringkasting.
Septbr. 23. Internasjonal overenskomst om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste ... 876
1938
Mai 13. Res. om fredning av dyre- og planteliv på Nordodden II, Råde 274

1938			Side
Mai	13.	Res. om fredning av «Seterfurua» på Eplerud, Botne	274
»	13.	Res. om fredning av dyre- og planteliv på øya Ildverket, Tjøme	274
»	13.	Res. om fredning av alt fugleliv på visse eiendommer i Kvitsøy	277
Juni	22.	St.besl. om lytteravgiften til Norsk rikskringkasting	508
»	24.	Res. om et tillegg til de i 1934 fastsatte bestemmelser vedr. Rikskringkastingen	569
Juli	15.	Res. om fredning av «Abildsøfurua», Nordstrand sogn	591
»	15.	Res. om fredning av alt fugleliv ved Sørnypvatnet, Leinstrand	591
»	29.	Res. om fredning av fuglelivet på Bastøy, Østenskjær og Rødskjær	600
Oktbr.	21.	Res. om forandring i § 5 i vedtektene for Statens vitamininstitutt	677
Novbr.	17.	Stadf. på legat til fordel for Eidsvollbygningen	766
»	18.	Res. om fredning av alt dyre- og planteliv på øya Nordre Arøy, Nøtterøy	767
»	18.	Res. om fredning av et område på 50 m. radius omkring det gamle lappiske offersted i Stødipasset på Saltfjellet, Nordland	767
»	18.	Res. om fredning av alt fugleliv på fugleberget Andotten, Hasvik	768
»	29.	Stadf. på «Ole Vigs fond til vitskapeleg pedagogisk gransking i Noreg»	777

5. Arkivvesen.

6. Folkemengdens bevegelse. Passvesen. Statistikk.

1938			
Janr.	20.	Skr. om oprettelse av folkeregister for Verdal	10
Mai	14.	Skriv om opretting av folkeregister for Ørsta	287
Juni	13.	Skr. om oprettelse av folkeregister for Mo	440
»	29.	Avtale mellem Norge og Ungarn om gjensidig godkjennelse av sjøfartsbøker istedenfor pass ved landlov	900
Septbr.	9.	Provisorisk anordning om plikt til å gi oplysning til en representativ boligtelling	647
»	21.	Skr. om oprettelse av folkeregister for Fauske	662
Oktbr.	31.	Skr. om forandring i vedtektene for folkeregistret i Modum	735
Novbr.	30.	Midl. tillegg til Forskrifter om utlendingers innreise i Norge	784
Desbr.	7.	Rundskr. om meldeplikt for private som tar utlending i natteherberge	825
»	7.	Skr. om oprettelse av folkeregister i Vardø	827

7. Retts- og politivesen.

a. Kunngjøringer.

b. Rettsvesenets administrasjon.

1938			
Janr.	28.	Res. om Sandefjord som fast rettssted for civile saker ved lagmannsretten for Vestfold lagsogn	21
Febr.	8.	Rundskr. ang. utgifter ved husrum til herreds- og byrettens rettsmøter i straffesaker	89
»	8.	Skr. om utgifter til rettslokaler i civile lagmannsrettssaker	90
Mars	29.	Rundskr. om administrasjonen av hovedforhandlingen for herreds- eller byrett som i h. t. domstolslovens § 21 er satt med 3 dommere	194
Mai	6.	Res. om forhøielse av vidnegodtgjørelsen	249
»	10.	Rundskr. om megling i separasjons- og skilsmissesaker	257

1938 Side
Mai 13. Res. om at Justisdepartementet kan utferdige forskrifter ang. innretning av sportelregnskap ved herreds- og byrettene ... 275
» 13. Res. om at Justisdepartementet kan utferdige forskrifter om regnskapsføringen ved skifterettene ... 275
» 13. Res. om at Justisdepartementet kan gi forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse ... 275
» 27. Res. om inndeling av lagsognene i Eidsivating lagdømme i loddtrekningskretser ... 302
» 31. Rundskr. om regnskapsordningen ved herreds- og byrettene 880
Juni 18. Res. om deling av Skien domssogn i to tinglag og to loddtrekningskretser ... 505
» 18. Res. om ophevelse av justissekretærembedet ved Bergen byrett ... 505
» 24. Kunngj. av grunnlovsbestemmelse om forandring av grunnlovens § 88 ... 510
» 27. Rundskr. om nye forskrifter for utbetaling av vidnegodtgjørelse ... 580
Aug. 5. Skr. om ny uniform for rettsbetjenter ved lagmannsrettene 605
Novbr. 11. Rundskr. om søknadsfristen for kunngjøring av ledige dommerfullmektigstillinger m. v. ... 763
» 17. Rundskr. om godtgjørelser for tilkalte dommere i lagmannsretten ... 766
Desbr. 2. Res. om forandring i inndelingen av rikets domssogn i loddtrekningskretser for uttrekning av domsmenn i straffesaker og tvistemål ... 795

c. *Politivesen i almindelighet.*

1938
Janr. 4. Rundskr. om instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke ... 1
Febr. 22. Rundskr. om særskilt godtgjørelse til politiets tjenestemenn for politiopsyn i h. t. politilovens § 27 ... 132
Mai 9. Instruks for politiets rekvisisjonsrett efter lov av 19 mai 1933 nr. 8 ... 254
» 27. Res. om almindelige trafikkregler ... 306
Juni 8. Rundskr. om varselskilter og signaler for regulering av ferdselen på gater og veier ... 348
Aug. 18. Rundskr. om åstedsundersøkelse, politiets tilkallelse av spesialkyndig assistanse, dets opgaver på åstedet, dets meddelelser til pressen ... 608
Novbr. 10. Rundskr. om politiets anmeldelsesprotokoller m. v. ... 740
» 16. Rundskr. om realisasjon av varer som er inndratt i henhold til tolloven ... 765
» 30. Midl. tillegg til forskriftene om utlendingers innreise i Norge 784
Desbr. 7. Rundskr. om meldeplikt for private som tar utlending i natteherberge ... 825
» 9. Rundskr. nr. 4 om den nye sportellov. Politimestre ... 829
» 19. Rundskr. vedk. instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke ... 869

d. *Politivedtekter (herunder bl. a. vedtekter om salg av tobakk til barn m. v.)*

1938
Janr. 6. Skr. om ny vedtekt om sammenkomster med dans, for Vestre Moland ... 3
» 12. Skr. om ophevelse av kap. 6 «Om torvhandel» i politivedtekten for Namsos ... 7
» 12. Skr. om forandring i politivedtekten for Mo ... 7

1938			Side
Janr.	17.	Skr. om politivedtekter m. v. for Tune	8
»	18.	Skr. om ny politivedtekt for Harstad	10
»	21.	Skr. om politivedtekt for Elsfjord	11
»	24.	Skriv um brigde i politivedtekta for Balestrand	14
Febr.	21.	Skr. om ophevelse av kap. VIII «Om offentlige bevertningssteder» i politivedtekten for Porsgrunn	131
»	24.	Skr. om politivedtekt for Lista	134
Mars	2.	Skr. om ophevelse av § 11 i politivedtekten for Haugesund	147
»	2.	Skr. om ny politivedtekt for Nes, Sør-Trøndelag fylke	147
»	28.	Skr. om ny politivedtekt for Sandstad	193
»	28.	Skr. om forandring i politivedtekten for Ibestad	193
»	29.	Skr. om forandringer i politivedtekten for Oslo	194
April	6.	Skr. om tobakksvedtekt for Gamvik	209
»	19.	Skriv um tillegg til politivedtekta for Bygland	226
»	22.	Skr. om forandringer i politivedtekten for Oddernes	229
»	26.	Skr. om ny politivedtekt for Vardø	234
»	27.	Skriv um tillegg til politivedtekta for Rennebu	234
»	28.	Skr. om kinematografvedtekt for Eidanger	235
Mai	4.	Skr. om ny politivedtekt for Skogn	245
»	24.	Skr. om ny politivedtekt for Leksvik	298
Juni	14.	Skriv um politivedtekt for Brekke	441
»	15.	Skr. om tillegg til politivedtekten for Namsos	448
»	20.	Skriv um vedtekt um sal av tobakk til barn i Hol, Buskerud fylke	508
Juli	6	Skriv om politivedtekt for Sykkylven	588
»	11.	Skr. om tilføielse i politivedtekten for Aker	590
»	11.	Skr. om endring av politivedtekten for Stavanger	590
»	18.	Skr. om politivedtekt for Halse og Harkmark	598
Aug.	16.	Skr. om ny politivedtekt for Lier	607
»	18.	Skr. om politivedtekt for Vartdal	608
»	20.	Skr. om ny politivedtekt m. v. for Skjeberg	622
»	22.	Skr. om ophevelse av kinematografvedtekten for Odda	622
»	23.	Skr. om vedtekt om salg av tobakk til barn, for Skjeberg	622
»	23.	Skr. om ny politivedtekt for Grue	622
»	25.	Skr. om ny politivedtekt for Ølen	622
»	25.	Skr. om ny politivedtekt for Vik, Nordland fylke	622
Septbr.	16.	Skr. om tillegg til politivedtekten for Jeløy	651
»	16.	Skr. om ny politivedtekt for Flå, Buskerud fylke	651
»	16.	Skr. om ny politivedtekt for Måsøy	651
»	17.	Skr. om ny politivedtekt m. v. for Risør	651
»	24.	Skriv om politivedtekt for Greipstad	665
»	24.	Skriv om politivedtekt for Nærbø	665
»	26.	Skr. om tillegg til politivedtekten for Øvre Eiker	666
»	26.	Skr. om ny politivedtekt for Hamarøy	666
Oktbr.	7.	Skr. om ny politivedtekt for Meråker	674
»	7.	Skr. om ny politivedtekt for Gratangen	674
»	27.	Skr. om ophevelse av kinematografvedtekten for Oslo	680
Novbr.	5.	Skr. om ny politivedtekt for Brandval	736
»	7.	Skriv om politivedtekt for Varhaug	737
»	14.	Skr. om ny politivedtekt for Steigen	764
»	24.	Skr. om ny politivedtekt for Ås	774
»	24.	Skr. om ny politivedtekt for Vinger	774
»	24.	Skr. om ny politivedtekt for Ramnes	774
Desbr.	2.	Skriv om politivedtekt for Høle	803
»	12.	Skr. om ny politivedtekt for Andebu	852
»	17.	Skriv om eit tillegg til politivedtekta for Kyrkjebø	869
»	29.	Skr. om et tillegg til politivedtekten for Risør	875
»	29.	Skr. om forandring i vedtekten ang. salg av tobakk til barn m. v., for Risør	875

1938 Side

1938 *e. Lotteri.*

Mars 17. Lov nr. 1 om forandringer i loven om Pengelotteriet 179
Mai 20. Res. om tilleggsavtale til Den norske Creditbanks kontrakt om overtagelse av Pengelotteriet, samt om nye gevinstplaner m. v 296

1938 **8. Fattigvesen.**

Mars 25. Res. om sammenslutning av Vikøy og Øystese fattigdistrikter i Kvam herred, Hordaland fylke, til én fattigkommune 184
Novbr. 30. Rundskr. om tilsyn med barneheimer, fosterbarn o. a..... 780

9. Sundhetsvesen.

1938 *a. Medisinalvesen i almindelighet.*

Janr. 3. Skriv om utlegg til reise og upphald for ein vanfør for å tilmåta foten, og for den som fylgjer 1
» 4. Skr. om helserådets attest om at et til utførsel bestemt vareparti (fiskehermetikk) er tilberedt i samhøve med gjeldende bestemmelser 2
» 14. Skr. om at vedtak om vanføres innleggelse på vanføreanstalt bør gjøres av helserådet i hjemstavnskommunen..... 7
» 14. Skr. om utgifter ved vanføres befordring til og fra vanføreanstalt for å få massasje og sykegymnastikk..... 7
» 25. Rundskr. ang. forskrifter om omførselshandel med kjøtt m. v. fra vogn 14
» 25. Skr. om skjemaer for behandling av saker i helserådene i h. t. vanføreloven 17
» 26. Skr. om at en veterinær må anses uberettiget til å forordne lægemidler til bruk for mennesker..... 19
» 27. Rundskr. om bevilgning til salvarsan og øvrige medikamenter som trenges til behandlingen av ubemidlede som har syfilis 19
» 28. Res. om helserådets godkjenning for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Aker..... 21
Febr. 15. Forskrifter for utgassing av bygninger med blåsyregass til utryddelse av rotter, veggedyr, kakerlakker m. v..... 110
» 18. Skr. om betaling av utgifter til medisinsk behandling av vanføre på sykehus..... 131
» 22. Skr. om hvorvidt tilsetning av sirup til marmelade, syltetøi m. v. skal deklareres, m. v..... 133
» 25. Res. om helserådets godkjenning for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Jevnaker..... 135
» 25. Rundskr. om helserådenes godkjenning av sykegymnaster som er utdannet ved Norsk Mensendieck-forbunds skole, Oslo 136
» 25. Rundskr. ang. nummerskilt for vogn til omførselshandel med kjøtt m. v..... 136
» 28. Midlertidige forskrifter om tilsetning av konserveringsmidler m. v. til kullsyreholdige leskedrikker, pektinpreparater, syltetøi, marmelade m. v..... 137
» 28. Rundskr. om endringer i kgl. plakat om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer samt tilføielser til kgl. plakat om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer 140
Mars. 4. Res. om at Socialdepartementet kan gjøre forskriftene ang. opvask av servise i herberger m. v. gjeldende også for andre bedrifter m. v. 150

Side

Mars 21. Skr. om at næringsmiddelloven og de med hjemmel av den utferdigede forskrifter kommer til anvendelse på alle næringsmidler m. v. som omsettes her i landet 181
» 25. Res. om helserådets godkjenning for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Nesna, Nordland fylke, Elverum og Vang, Hedmark fylke 184
» 25. Skr. om dekning av utgifter til klær, arbeidsmateriell, røntgenbilleder og briller til vanføre 186
April 25. Skr. om dekning av utgifter til massasje og sykegymnastikk for vanføre, som ikke opholder sig på de i vanføreloven omhandlede anstalter 878
» 29. Skr. om at utgifter ved leddgiktpatienters ophold ved badeanstalt ikke kan utredes efter vanføreloven 878
Mai 6. Res. om helserådets godkjenning for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Lunner, Voll, Nittedal, Furnes, Sør-Fron, Oppegård, Ringsaker og Biri .. 249
Juni 3. Res. om helserådets godkjenning for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Kistrand, Bremsnes, Bærum, Eid i Møre og Romsdal fylke, Træna, Trysil, Seljord, Karasjok, Nesodden og Lillestrøm 343
» 7. Skr. om hvorvidt utgifter til befordring til og fra jernbanestasjon i anl. av optagelse eller innleggelse på vanføreanstalt bør utredes efter vanføreloven 899
» 18. Lov nr. 1 om bruk av røntgenstråler og radium m. v. 449
» 18. Lov nr. 2 om forandring i lov om sykegymnaster og massører 450
» 18. Res. om helserådets godkjenning for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Norderhov 506
» 18. Rundskr. vedr. loven om sykegymnaster og massører 507
» 18. Skr. om vedtak om å anskaffe protese til en vanfør bør gjøres av helserådet i hjemstavnskommunen 900
» 24. Lov nr. 1 om forandringer i lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger 510
» 24. Lov nr. 2 om avståelse av grunn til søppeloplagsplass m. v. 511
» 24. Res. om helserådets godkjenning for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Haus, Spydeberg og Ringebu 570
» 24. Skr. om at utgifter ved vanføre elevers ferieophold ikke kan utredes efter vanføreloven 900
» 25. Skr. om at utgifter ved en vanfør elevs ophold på sykehus for bronkitt ikke kan utredes efter vanføreloven 900
Juli 1. Res. om helserådets godkjenning for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Askøy, Vennesla og Solum 585
» 15. Res. om særlig autorisasjon for å kunne bruke psykoanalytiske undersøkelses- eller behandlingsmåter 592
» 16. Skr. om at utgifter ved ekstraundervisning av en vanfør i folkeskolens fag ikke kan utredes efter vanføreloven 597
Aug. 2. Skr. om hvorvidt en dyrlæge der som medlem av helserådet foretar en reise, har krav på honorar og skyss- og kostgodtgjørelse 604
» 17. Skr. om heisning av karanteneflagg efter karantenereglementets § 7 607
» 19. Res. om godkjenning av helserådet for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Veøy, Drangedal, Laksevåg og Fana 614
» 29. Skr. om utgifter ved vanføre elevers reise fra og til vanføreskoler i sommerferien og ved hjemreiser i skoleåret 623
Septbr. 12. Skr. om dekning av en distriktslæges utlegg til telegram om innleggelse av en vanfør på vanføreklinikk 649

1938			Side
Oktbr.	7.	Res. om godkjennelse av dr. Dedechens privatasyl, Østre Aker	673
»	8.	Skr. om hvem som avgjør om et barn skal innkalles til vanføreskole eller optas i anstalt for behandling og yrkesoplæring	674
Novbr.	11.	Res. om endring i forskrifter om utskrivning på prøve m. v. for Hovelsåsen alkoholistanstalt	745
»	18.	Res. om godkjenning av helserådet for å kunne utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Nord-Fron, Skedsmo og Ibestad	768
»	30.	Rundskriv om tilsyn med barneheimer, fosterbarn o. a.	780
Desbr.	16.	Skr. om at «løsbladsystemet» ikke bør godkjennes for helserådenes forhandlingsprotokoller	866
»	22.	Skr. om hvorvidt farging av røket sei slik at den av utseende ligner røkelaks vil være i strid med næringsmiddelforskriftene	872
»	22.	Skr. om hvad der i næringsmiddelforskriftene om kjøtt og kjøttvarer menes med «mel» som tilsetning ved fremstilling av pølsevarer m. v.	873

b. Helseforskrifter m. v.

1938			
Febr.	4.	Res. om forskrifter for anlegg og drift av pelsdyrgårder i Nord-Aurdal	88
»	11.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Vestre Toten, Eina og Kolbu	107
»	11.	Res. om nye helseforskrifter for Krødsherad	108
»	11.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Leiranger	108
»	18.	Res. om helseforskrifter for renhold i husvær for folk under skogsarbeide i Eidskog	130
Mars	4.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Meldal	150
»	17.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Tinn og Rjukan	180
»	25.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Ytre Rendal	184
»	25.	Res. om forskrifter om anlegg og drift av pelsdyrgårder i Ringsaker og Kvikne	184
April	8.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Tyristrand	223
»	8.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Sokndal, Rogaland fylke	223
»	22.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Vardal	228
»	29.	Res. om at kommune-kontorchefen i Harstad skal være medlem av helserådet i den tidligere magistrats sted	235
»	29.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Grimstad	238
»	29.	Res. om helseforskrifter for utsalgssteder for fersk fisk og steder hvor der lages fiskemat i Jevnaker	238
»	29.	Res. om forandring av helseforskriftene for Harstad	238
Mai	13.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Hurdal	277
»	13.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Hønefoss	277
»	20.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Jeløy	295
Juni	3.	Res. om forskrifter om anlegg og drift av pelsdyrgårder i Vang og Furnes, Hedmark fylke	343
»	3.	Res. om regler for renhold i skogshytter i Stor-Elvdal	343
»	3.	Res. om helseforskrifter m. v. for Snåsa	343
»	3.	Res. om forandring av § 20 — om frisørsalonger — i helseforskriftene for Verdal	343
»	24.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Rødøy	570
Aug.	5.	Res. om forskrifter for utsalgssteder for fersk fisk m. v. i Klinga	604
»	19.	Res. om helseforskrifter m. v. for Våler	614
Septbr.	2.	Res. om helseforskrifter m. v. for Lesja	628
»	2.	Res. om nye helseforskrifter m. v. for Ballangen og Evenes	628

1938				Side
Septbr.	9.	Res.	om nye helseforskrifter m. v. for Østre Gausdal	648
»	9.	Res.	om nye helseforskrifter m. v. for Berg og Torsken, Troms fylke	648
»	23.	Res.	om helseforskrifter for leirplasser i Fredrikstad	663
Oktbr.	7.	Res.	om nye helseforskrifter m. v. for Tune	673
»	7.	Res.	om nye helseforskrifter m. v. for Davik	673
»	14.	Res.	om forskrifter for utsalgssteder for fersk fisk og steder hvor der lages fiskemat, for Stavanger	675
Novbr.	11.	Res.	om nye helseforskrifter m. v. for Rygge	745
Desbr.	2.	Res.	om forskrifter for renhold i skogshytter i Grue	800
»	16.	Res.	om 1) plikt for huseigarane i Hol, Buskerud fylke, til å la reinhaldsverket tøme privet- og søppelkassar og 2) tillegg til helsefyresegnene for heradet	861
»	16.	Res.	om nye helseforskrifter m. v. for Dypvåg	861
»	16.	Res.	om nye helseforskrifter m. v. for Strinda	861

c. Læger. Tannlæger.

1938				
Janr.	22.	Skr.	om godtgjørelse for lægeundersøkelse i henhold til § 7 i vanføreloven	13
Febr.	9.	Skr.	om hvorvidt privatpraktiserende læge har krav på honorar av trygdekassen for behandling av patient som lider av epidemisk eller smittsom sykdom som går inn under sundhetsloven	92
»	25.	Res.	om at stadslægen i Egersund skal delta i skolestyrets forhandlinger	135
Mars	31.	Res.	om ophevelse av § 11 annet punktum i reglementet for Norges tannlægehøiskole, m. v.	198
April	7.	St.vedtak	um løna for ymse distriktslækjærstillinger	209
Mai	28.	Skr.	om i hvilke tilfelle en distriktslæge har rett eller plikt til å foreta reise til vanføre i anledning av melding til Centralstyret	879
Juni	3.	Kunngj.	um avgift til statskassa på brennevin (sprit) og reseptblankettar for terminen 1938—39	336
»	8.	Skr.	om rett for en tannlæge som ikke driver praksis fra eget kontor til å forskrive og anvende lægemidler	899
»	18.	Lov	nr. 11 om Norges tannlægehøiskole	466
»	24.	Lov	nr. 1 om forandringer i lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger	510
Juli	15.	Res.	om særlig autorisasjon for å kunne bruke psykoanalytiske undersøkelses- eller behandlingsmåter	592
Oktbr.	28.	Skr.	om at skyss- og kostgodtgjørelser til læge for reise i anledning av søknad om vanføretrygd ikke kan utredes efter vanføreloven	733
Novbr.	10.	Rundskr.	om trygdekassens plikt til å betale for lægeundersøkelse av en husstand, når et av husstandens medlemmer er blitt angrepet av en tuberkuløs sykdom	738
Desbr.	1.	Rundskr.	ang. bl. a. lægeerklæring om dødsfall	788

d. Jordmødre.

1938				
Janr.	31.	Rundskr.	om «det særlige tillegg» for offentlige jordmødre	22
Febr.	4.	Skr.	om inndragning av Harstad off. jordmorstilling og godkjennelse av at fødselshjelpen i byen utføres av privatpraktiserende jordmødre	89
»	18.	Res.	om at Socialdepartementet kan treffe bestemmelser i h. t. § 13, 4de ledd i lov nr. 1 av 25 juni 1937 om forandring i jordmorloven	130

1938 Side
Febr. 25. Skr. om utskillelse av et nytt distrikt, Rolfsøy jordmordistrikt, fra Rolfsøy og Ingøy jordmordistrikt i Finnmark fylke 137
Desbr. 20. Skr. om sammenslutning av Indre Søndeled og Ytre Søndeled jordmordistrikter til ett distrikt, Søndeled jordmordistrikt ... 871

e. Apotekvesen.

1938
Janr. 14. Skr. om forandring i § 26 i reglementet vedr. tilvirkning, omsetning og utførsel av medisintran ... 8
» 26. Skr. om at en veterinær må ansees uberettiget til å forordne lægemidler til bruk for mennesker ... 19
Febr. 4. Res. om forandring i reglementet for den farmasøitiske utdannelse og dens eksamener ... 88
» 28. Rundskr. om endringer i plakaten om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer ... 140
Mai 24. Rundskr. om endring i og tillegg til bestemmelser vedk. eftersyn av apotek samt apotekenes lokaler, innredning og utstyr ... 297
» 27. Skr. om at opkrevning av læge- eller dyrlægehonorarer i forbindelse med utlevering av brennevin (sprit) og vin bør være apoteket uvedkommende ... 879
Juni 24. Lov nr. 12 om innførsel av apotekvarer og gifter samt om handel med gifter, farmasøitiske spesialpreparater og en del andre varer ... 535
» 24. Kunngj. om avgift til statskassen av apotekenes omsetning 561
Septbr. 20. Rundskr. om forandringer i plakaten om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer samt om tillegg til plakaten om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer ... 658
Oktbr. 7. Res. om gebyrer for bevilling til å drive apotek m. v. ... 672
Novbr. 15. Rundskr. ang. forskrifter om tillagning og utlevering m. v. av visse fosforpreparater til å utrydde skadedyr (rotter og kråker) med ... 765
Desbr. 2. Skr. om hvorvidt den mengde brennevin som av læge eller dyrlæge er forordnet ved én resept kan utleveres fra apoteket i to eller flere porsjoner ... 803

10. Veterinærvesen.

1938
Janr. 4. Rundskr. om instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke ... 1
» 21. Skr. om at innført kraftfôr må lagres en viss tid før det sendes til forbrukerne ... 11
» 26. Skr. om at en veterinær må anses uberettiget til å forordne lægemidler til bruk for mennesker ... 19
Febr. 1. Skr. om vask med sodaopløsning av bil m. v. efter bruk til transport av innført kraftfôr ... 24
Mars 31. Res. om kommunal kjøttkontroll for Askim ... 207
April 27. Skr. om ophevelse av forbud mot beite av hest og storfe m. v. i Nedre Eiker, Øvre Eiker, Hof, Botne, Sande og Skoger ... 235
Juni 3. Lov nr. 3 om smittsomme sykdommer på bier ... 329
» 3. Lov nr. 4 om utførselsforbud for levende sølvrev og blårev 332
» 3. Kunngj. um avgift til statskassa på brennevin (sprit) og reseptblankettar for terminen 1938—39 ... 336
» 3. Res. om at opdelt kjøtt kan innføres til Ålesund ... 346
» 3. Res. om betinget forbud mot å utføre levende sølvrev og blårev ... 346

1938				Side
Juni	8.	Skr.	om forbud mot å føre i land skyller og kjøkkenavfall fra skib som kommer fra utlandet	356
Juli	1.	Res.	um fyresegner um avgift på saukjøtt	586
»	29.	Res.	om at hvalpesyke hos visse arter av pelsdyr i fangenskap henføres under reglene om mildere smittsomme husdyrsykdommer	601
Aug.	2.	Skr.	om hvorvidt en dyrlæge der som medlem av helserådet foretar en reise, har krav på honorar og skyss- og kostgodtgjørelse	604
Septbr.	3.	Skr.	om forandringer i bestemmelsene ang. utførsel fra Norge til Storbritannia av ferskt kjøtt (slaktekjøtt)	900
»	16.	Res.	om nedsettelse av slakteavgiften for sau ved Egersund slaktehus	650
»	24.	Skr.	om forandringer i og tillegg til plakat om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander	665
Oktbr.	21.	Skr.	om forandring i plakat om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander	679
»	28.	Res.	om forhøielse av avgiftene for slakting ved Stavanger kommunale slakteanlegg	733
»	29.	Rundskr.	om kampen mot munn- og klovsyke	734
Novbr.	19.	Forskrifter	for meierier når det er konstatert munn- og klovsyke i det nærliggende distrikt	771
»	23.	Forskrifter	for meierier som ligger innenfor et område som er sperret på grunn av munn- og klovsyke	773
»	25.	Rundskr.	om foranstaltninger for Østfold fylke mot smittsomme husdyrsykdommer	775
»	26.	Forskrifter	for meierier i det område som omfattes av Landbruksdepartementets pasteuriseringspåbud	775
»	29.	Skr.	om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt Østfold fylke angår	779
»	29.	Skr.	om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt Oslo, Østfold og Akershus fylker angår	779
Desbr.	10.	Rundskr.	om kampen mot munn- og klovsyken forsåvidt Østfold fylke angår	851
»	10.	Rundskr.	om kampen mot munn- og klovsyken forsåvidt angår Oslo og Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder fylker	851
»	10.	Skr.	om lagringstid for frø som innføres fra land i Europa	851
»	10.	Skr.	om innførselsforbud for friske grønnsaker, forskjellig slags kjøtt m. v.	851
»	17.	Rundskr.	ang. forskrifter for meierier m. v.	867
»	19.	Rundskr.	vedk. instruksen for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke	869
»	19.	Skr.	om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt angår Enebak, Kråkstad, Ski, Ås, Vestby, Søndre Høland og Fet	869
»	21.	Rundskr.	om forholdsregler ved ankomst fra utenlandsk havn av skib med levende klovbærende dyr ombord	872

II. Bygnings- og brandvesen.

1938				
Janr.	6.	Skr.	om at brandloven skal gjelde for Sundløkken, Gretnes og Årum bygningskommune	3
»	7.	Skr.	om utvidelse av grensene for Sundre brandkommune i Ål	5
»	7.	Skr.	om vedtekter om innretning og drift av heiser, for Tønsberg	5
»	7.	Skr.	om at brandloven gjøres gjeldende for et område innen Fauske	5

1938				Side
Janr.	7.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 81 for Harstad	5
»	12.	Skr.	om vedtekt for bebyggelse av kvartalet Østervåg—Bispebryggen—Bispealmenningen—Nygaten, Stavanger	7
»	14.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 81 for Mandal	8
»	15.	Skriv	om bygningsvedtekter og brigde i reguleringsplan for Øystese i Kvam herad, Hordaland fylke	8
»	21.	Skr.	om regulering av og vedtekter for utparsellering av eiendommen Engelsrud i Asker	12
»	22.	Skriv	um vedtekt for Florø til § 113 i lov um bygningsstellet	13
»	29.	Skr.	om endring i vedtekt til bygningslovens § 57 for Asker bygningsdistrikt	22
Febr.	4.	Skr.	om at brandloven skal gjelde for Henningsvær i Vågan	89
»	11.	Skr.	om forskrifter for brandvernet for Sarpsborg	109
»	12.	Skr.	om bygningsvedtekter og betalingsregulativ for opmåling og byggetilsyn m. v. i Nittedal	109
»	12.	Skr.	om at bygningsloven skal gjelde for strøket omkring Heiås, Båstad sogn i Trøgstad	109
»	12.	Skr.	om regulering av og vedtekter for Sandtorg bygningsdistrikt	109
»	16.	Skr.	om utvidelse av byggebeltet omkring Bodø	128
»	18.	Skr.	om regler for brandvernets ordning i Grip	131
»	19.	Skr.	om betalingsregulativ for anmeldelse og kontroll av heiser i Kristiansand	131
»	23.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 13 for Grimstad	133
»	25.	Skriv	om at lov om byggjingsstellet skal gjelda for Eidsvåg i Åsane	137
Mars	10.	Lov	nr. 2 om forandring i lov om Norges Brandkasse	175
»	10.	Res.	om ikrafttreden av ovennevnte lov nr. 2 av 10 mars 1939	176
»	11.	Skr.	om tilleggsbestemmelse til brandlovens § 1 for Grimstad	177
»	15.	Skr.	om innskrenkning i antall tvungne feininger i Spydeberg	177
»	15.	Skr.	om regulerings-, utparsellerings- og bebyggelsesplan m. v. for en del av Lamberseter, Aker	177
»	19.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for strøket Storhaug—Midtjord, Stavanger	181
»	19.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for et strøk mellem Rogalandsgaten og Lagårdsveien i Stavanger	181
»	23.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 57 for Halden	183
»	23.	Skr.	om at brandloven skal gjelde for strandstedet Nesna	183
»	30.	Skr.	om regulering av og vedtekter for området mellem Akerselven—Torvbakkgaten—Markveien og Ankerbroen, Oslo	195
»	30.	Skr.	om at lensmannen i Skjerstad skal være medlem av brandstyret for Fauske	195
April	2.	Skr.	om Osøren i Os som egen brandkommune	208
»	4.	Skr.	om forandring av vedtekt til bygningslovens § 48 for Fåberg	208
»	11.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 63 for Larvik	226
»	26.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 26 d for Son	234*)
»	27.	Skr.	om at lov om bygningsvesenet skal gjelde for Assiden i Lier	235
»	29.	Skr.	om regulering med utparsellerings- og bebyggelsesplan m. v. for kvartalet mellem Ullernchausséen, Sørkedalsveien, Bjørnøyveien og Frognerveien, Aker	244
»	30.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for sydøstre del av noen eiendommer under Sinsen Søndre, Aker	245
»	30.	Skr.	om regulering av og vedtekter for eiendommen Søndre Kolle, Nesøy, Asker	245

*) Se også rettelsen s. 918.

				Side
Mai	2.	Skr.	om regulering av samt utparsellerings- og bebyggelsesplan m. v. for en del av eiendommen Fjorheim, Bygdøy, Aker	245
»	3.	Skr.	om tillegg til bygningsvedtektene for Aker	245
»	4.	Skr.	om sammensetningen av brandstyret for Hokksund	246
»	5.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for gater over St. Hansberget på Tangen, Drammen	246
»	9.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for kvartalet mellem Eltonveien, Åkerøveien, vei 428 og Sinsenveien, Aker	257
»	20.	Lov	nr. 1 om forandring i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v.	288
»	23.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for eiendommen Vestre Nes, Asker	297
»	24.	Skr.	om at bygningsloven skal gjelde for Veldresiden bygningsdistrikt, Ringsaker, samt om bygningsrådets sammensetning	299
»	25.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 13 for Spydeberg	299
»	25.	Skr.	om at brandloven skal gjelde for Filtvet bygningsdistrikt, Hurum	299
»	25.	Skr.	om bygningsvedtekter for Lierstranden bygningsdistrikt, Lier	299
»	25.	Skr.	om forandring av vedtekt til bygningslovens § 124,2 for Tønsberg	299
»	25.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 57 for Porsgrunn	299
»	25.	Skr.	om forandringer i § 1 i bygningsvedtektene for Berlevåg	299
Juni	3.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 63 for Moelven	348
»	3.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 57 samt betalingsregulativ for opmåling for Leinstrand	348
»	3.	Skr.	om at brandloven skal gjelde for Kirkenes	348
»	4.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for strøket omkring Varden, Stavanger	348
»	4.	Skr.	om omregulering av og bygningsvedtekter for strøket Sletten—Rosendal—Ramsvik—Midtjord, Stavanger	348
»	8.	Skr.	om at bygningsloven skal gjelde for et strøk av Madla	356
»	11.	Skriv	om at bygningslovi skal gjelda for Fossbergi i Lom	422
»	18.	Skr.	om utvidelse av byggebeltet omkring Moss i Jeløy	507
»	20.	Skr.	om endring av vedtekt til bygningslovens § 57 for Laksevåg bygningskommune	508
»	30.	Skr.	om vedtekter for bebyggelsen ved Rømers vei, Drammen	585
»	30.	Skr.	om bygningsvedtekter med betalingsregulativ for opmålingsforretninger m. v. for Raufoss	585
Juli	2.	Skr.	om forandringer i vedtektene til bygningslovens §§ 48, 57 og 63 samt ny vedtekt til § 81, for Drammen	587
»	2.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for en del av Valgrinden Vestre, Strinda	587
»	6.	Skr.	om endring av forskriftene for brandvernet i Ålesund	588
»	8.	Skr.	om ny § 128 til Arbeidsdepartementets byggeforskrifter	588
»	13.	Skr.	om at brandloven skal gjelde i Hunndalen bygningsdistrikt og Gjøvik byggebelte i Vardal	590
»	14.	Skr.	om reguleringsplan og bygningsvedtekter for Sem	590
»	14.	Skriv	om byggjevedtekter for Ørstavik bygningsdistrikt i Ørsta	591
»	15.	Skr.	om at bygningsloven skal gjelde for Skjønhaug i Trøgstad	597
»	15.	Skriv	om at bygningslovi skal gjelda for stroket Evjen i Orkdal	597
»	21.	Skr.	om utvidelse av Fana bygningsdistrikt	599
»	21.	Skriv	om utviding av grensone for Halkjelsvik bygnings- og brandkommune	599
»	26.	Skr.	om nye vedtekter om innredning og drift av heiser, for Stavanger	600

1938				Side
Juli	26.	Skr.	om reguleringsplan og bygningsvedtekter for Surnadalsøra	600
»	30.	Skr.	om endringer i tilleggsbestemmelsene til bygningsloven for Arendal	603
Aug.	2.	Skr.	om reguleringsplan og bygningsvedtekter for Kirkebakken bygningsdistrikt, Borre	604
»	3.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 81 for Vardø	604
»	4.	Skr.	om forandring i bygningsvedtektene for Brønnøysund	604
»	10.	Skr.	om omregulering av en gate og vedtekt for et kvartal i Stjørdalshalsen	605
»	13.	Skr.	om sammensetningen av brandstyret i Ski	606
»	16.	Skr.	om tilleggsbestemmelse til brandlovens § 15 for Fauske	607
»	18.	Skr.	om regler og forskrifter for ordningen av brandvernet i Fossbergi i Lom	608
»	19.	Skriv	om samansettinga av bygningsrådet og brandstyret i Fossbergi i Lom	621
»	23.	Skr.	om sammensetningen av bygningsrådet for Assidens bygningsdistrikt	622
»	31.	Skr.	om regler for brandvernets ordning m. v. for Vardal	624
»	31.	Skr.	om at bygnings- og brandloven gjøres gjeldende for fiskeværet Skrova i Vågand og om stedets overgang til egen bygnings- og brandkommune	624
Septbr.	10.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens §§ 113, 114 og 115 for Arendal	649
»	16.	Skr.	om vedtekt — til bygningsloven — om kjøkkener for Oslo	651
»	17.	Skr.	om regulerings-, utparsellerings- og bebyggelsesplan samt vedtekter for eiendommen Lundehuset, Aker	651
»	19.	Skr.	om regulerings-, utparsellerings- og bebyggelsesplan samt vedtekter for kvartalet mellem Drammensveien, veiene 12 og 4 a samt Thunes vei, Aker	658
»	20.	Skr.	om forskrifter for Spjelkavik brandvern i Borgund	662
»	22.	Skr.	om regler for ordningen av brandvesenet i Fauske brandkommune	663
»	23.	Skr.	om bygningsvedtekter for Assiden bygningsdistrikt, Lier	665
»	26.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 81 for Larvik	666
»	26.	Skr.	om regulativ for gebyrer ved det kommunale byggetilsyn for Sauda	666
»	28.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 81 for Kirkenes	666
»	29.	Skr.	om regler for brandvernets ordning for Sundløkken, Gretnes, Arum brand- og bygningskommune	667
Oktbr.	5.	Skriv	om vedtekt til § 66 i bygningslovi for Øystese i Kvam herad, Hordaland fylke	672
»	6.	Skriv	om reguleringsplan og bygningsvedtekt for Jondalsøyri	672
»	10.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 81 for Trondheim	675
»	13.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 81 for Laksevåg bygningskommune	675
»	13.	Skr.	om omregulering av og bygningsvedtekt for eiendommene Marienberg og Dyrborg i Trondheim	675
»	21.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for en del av Bjerkøya i Asker	679
»	24.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for Dokka bygningskommune	680
»	25.	Skr.	om bygningslovens anvendelse for et strøk omkring Hauge i Sokndal	680
»	27.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens §§ 65, 74 og 113 for Andalsnes bygningskommune	680

1938				Side
Oktbr.	28.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 57 for Eydehavn bygningsdistrikt	733
Novbr.	1.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 48 for Bodø	735
»	5.	Skr.	om regulering av og byggevedtekter for Høvik centrum i Bærum	737
»	5.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 81 for Lillestrøm	737
»	7.	Skriv	om 1) utvidking av Osøyri bygningsstrok, 2) at brandlovi skal gjelda for det utvidka stroket og 3) reguleringsplan og bygningsvedtekter for stroket	737
»	9.	Skr.	om regulering av og bygningsvedtekter for Vadsø bys nordre del	738
»	18.	Skriv	om at brandlova skal vera gjeldande i Vaksdal bygningskommune, Bruvik	771
»	19.	Skr.	om utvidelse av Øvre Rælingen bygningsdistrikt	772
»	19.	Skr.	om regulering av og vedtekter for 2nen rode, nordre side i Kopervik med tilstøtende byggebelte i Stangeland	772
»	26.	Skr.	om betalingsregulativ for opmålings- og kartforretninger m. v., for Kristiansand	776
»	29.	Skr.	om omregulering av og bygningsvedtekter for en del av området mellem Elgesætergt.—Magnus den Godes gt. og Einar Tamberskjelversgt., Trondheim	779
Desbr.	1.	Skr.	om omregulering av og bygningsvedtekter for Grimsmyren i Kristiansand	793
»	3.	Skr.	om forandringer i forskriftene for bebyggelsen langs den regulerte gate ved Otteråens vestside mellem broen, Thygesens minde og Øvre ferjested, Kristiansand	804
»	5.	Skr.	om reguleringsplan og bygningsvedtekter for Fåvang bygningsdistrikt i Ringebu	804
»	10.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 28,2 for Grimstad	852
»	10.	Skr.	om utvidelse av Laksevåg bygnings- og brandkommune	852
»	13.	Skr.	om utvidelse av byggebeltet omkring Moss i Rygge og bygningsvedtekter for byggebeltet	852
»	13.	Skr.	om vedtekt til bygningslovens § 109 for Hamar	852
»	17.	Skriv	om at brandlova skal gjelda for Brattvåg bygningskommune i Haram og at bygningskommuna ogso skal vera eigen brandkommune	869
»	19.	Skr.	om betalingsregulativ for feining i Fana bygningsdistrikt	869
»	20.	Skriv	om byggjevedtekter for Madla bygningsstrok	871
»	22.	Skr.	om forandring av vedtekt til bygningslovens § 144 for Herøya, Heistad og Bjørntvedt bygningsdistrikter i Eidanger	873

12. Ildsfarlige innretninger og gjenstander.

13. Kart- og opmålingsvesen.

1938				
Febr.	12.	Skr.	om betalingsregulativ for opmåling m. v., for Nittedal	109
Juni	3.	Skr.	om betalingsregulativ for opmåling, for Leinstrand bygningsdistrikt	348
»	30.	Skr.	om betalingsregulativ for opmålingsforretninger m. v., for Raufoss	585
Novbr.	26.	Skr.	om betalingsregulativ for opmålings- og kartforretninger m. v., for Kristiansund	776
Desbr.	16.	Res.	ang. regler om samarbeide mellem Norges geografiske opmåling og Norges sjøkartverk	864

14. Næringsvesen.

a. *Jordbruk.*

1938
Janr. 22. Skr. om endring av § 4 i jordsalgsreglementet for Finnmark fylke 13
» 18. Res. um fyresegner um avgift på umsetnaden av mjølk 130
» 18. Skriv um betaling og innkrevjing av avgifta på umsetnaden av mjølk 131
Mars 4. Res. om betinget forbud mot å innføre frø av kløver og timotei 150
» 7. Regler om margarinavgift 152
» 10. Lov nr. 1 om forandring i lov om ordning av visse jordspørsmål (jordloven) 157
» 10. Res. om ikrafttreden av ovennevnte lov nr. 1 av 10 mars 1939 175
» 11. Skr. om ikrafttreden av det ved res. av 4 mars 1938 utferdigede innførselsforbud for frø av kløver og timotei 176
» 21. Skr. om vedtekt om bruk av piggtråd til gjerde i Risør 182
April 22. Res. um fyresegner um avgift på umsetnaden av svineslakt 228
» 23. Skriv om betaling og innkrevjing av avgifta på umsetnaden av flesk i tida 1 mai 1938—30 april 1939 229
» 29. Res. om reglementet for Driftskredittkassen for mindre jordbrukere 236
» 29. Res. om nedsettelse av konsesjonsgrensen for dyrket mark i Botne 244
Mai 6. Res. om forskrifter om epler, pærer, plommer og kirsebær som er bestemt for salg her i landet 250
» 9. St.besl. om endringer i utlånsreglene for Lånekassene for jordbrukere og fiskere 253
» 20. St.besl. om lempning i adgangen for driftskredittlag til å få statstilskudd til administrasjonsutgifter 294
Juni 15. Skr. om vedtekt for bruk av piggtråd i Tune 448
» 18. Lov nr. 6 om forandring i lov om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer 461
» 18. Lov nr. 9 om forandring i lov om erhvervelse av dyrket mark 465
» 18. Kunngj. om avgift til statskassen av jord som i budgettterminen 1938—39 brukes til dyrking av tobakk 504
» 24. Res. um avgift på umsetnaden av konsummjølk 570
» 24. Skriv um fullmakt for ymse mjølkesentralar til å krevja upp utjamningsavgift på mjølk 579
Juli 5. Skr. om forhøielse av maksimumssatsen for utjevningsavgift på levering av melk innen Møre mjølkesentrals område 587
» 9. Skr. om forandring i reglene om tilsetning av norsk smør i margarin 589
» 15. Res. om nedsettelse av skog- og jordkonsesjonsgrenser for Eide, Aust-Agder fylke 597
» 29. Res. om at gjerde som fredar for hest og storfe er lovleg i Vegusdal 601
Novbr. 18. Skr. om at varamannen for formannen i et jordstyre rykker op som formann — uten nyvalg — om formannen trer ut før funksjonstidens utløp 902
Desbr. 7. Skr. om endring for en del melkesentraler av maksimumssatser for utjevningsavgift på melk 828
» 10. Skr. om lagringstid for frø som innføres fra land i Europa .. 851
» 10. Skr. om forbud mot innførsel av friske grønnsaker, kjøtt fra Finnland m. v. 851
» 21. Skr. om bruk av piggtråd til gjerde i Singsås 872

b. *Husdyr. Reinsdyrdrift.*

1938
Janr. 4. Rundskr. om instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke 1

1938				Side
Janr.	14.	Res.	om forbud mot havning med geit i skogmark i Beitstad	8
»	18.	Skr.	om forbud mot havning med geit i barskogmark i Hemne	10
»	21.	Skr.	om at innført kraftfôr må lagres en viss tid før det sendes til forbrukerne	11
»	22.	Skr.	om forbud mot havning med geit i skogmark i Vågå	13
»	25.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Haltdalen	19
»	28.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Alen	22
Febr.	1.	Skr.	om vask med sodaopløsning av bil m. v. efter bruk til transport av innført kraftfôr	24
»	17.	Skr.	om endret ikrafttreden av tidligere utferdiget forbud mot havning med geit i skogmark i Beitstad	129
Mars.	16.	Skriv	om forbod mot hamning med geit i barskogmark i Hol, Buskerud fylke	178
»	16.	Skriv	om forbod mot hamning med geit i skogmarka til ymse gardar i Ulvik	178
»	18.	Skriv	om forbod mot hamning med geit i skogmarka til ymse gardar i Eid, Sogn og Fjordane fylke	181
»	25.	Res.	om fornyet ikrafttredelse av utførselsforbud for levende svin	185
»	31.	Res.	om kommunal kjøttkontroll for Askim	207
April	2.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Tolga	208
»	25.	Skriv	om forbod mot hamning med geit i skogmark i ein lut av Bruvik	234
»	27.	Skr.	om ophevelse av forbud mot beite i Nedre Eiker, Øvre Eiker, Hof, Botne, Sande og Skoger	235
»	30.	Skr.	om forbud mot havning med geit i skogmark i Rissa	245
Mai	5.	Skriv	om forbod mot hamning med geit i barskogmark i Al	246
»	9.	Skriv	om forbod mot hamning med geit i skogmark i Gulen	257
»	9.	Skriv	om forbod mot hamning med geit i skogmark i Samnanger	257
»	13.	Lov	nr. 1 om endring i lov om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, graokser, geitebukker og graværer på beite	261
»	13.	Res.	om fornyet ikraftsettelse av utførselsforbud for levende hester	278
»	21.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Overhalla	296
»	31.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Hadsel	328
Juni	3.	Lov	nr. 3 om smittsomme sykdommer på bier	329
»	3.	Lov	nr. 4 om utførselsforbud for levende sølvrev og blårev	332
»	3.	Res.	om betinget forbud mot å utføre levende sølvrev og blårev	346
»	14.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Namsskogan	441
»	18.	Lov	nr. 5 i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland om forholdsregler mot at rein kommer over grensen mellem de to riker	455
Juli	8.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Harran	589
»	9.	Skr.	om forbud mot havning med geit i barskogmark i Fræna	590
»	29.	Res.	om at hvalpesyke hos visse arter av pelsdyr i fangenskap henføres under reglene om mildere smittsomme husdyrsykdommer	601
Aug.	1.	Skr.	om forbud mot havning med geit i skogmark i Heim	604
Septbr.	12.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Nordli	649
»	13.	Skriv	om forbod mot hamning med geit i skogmark i ein lut av Bruvik	649
»	30.	Res.	om sams sauesanking under ymse gardar i Jølster	667
»	30.	Res.	om sams sauesanking for en del gårder i Fauske og Sørfold	667
Oktbr.	10.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Lista	674
»	18.	Skr.	om båndtvang for hund i den tid bufe beiter i Lensvik	677

1938			Side
Oktbr.	29.	Rundskr. om kampen mot munn- og klovsyke	734
Novbr.	19.	Forskrifter for meierier når det er konstatert munn- og klovsyke i det nærliggende distrikt	771
»	23.	Forskrifter for meierier som ligger innenfor et område som er sperret på grunn av munn- og klovsyke	773
»	25.	Rundskr. ang. bestemmelser for Østfold fylke om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer	775
»	26.	Forskrifter for meierier i det område som omfattes av Landbruksdepartementets pasteuriseringspåbud	775
»	29.	Skr. om kampen mot munn- og klovsyken i Østfold	779
»	29.	Skr. om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt angår Oslo, Østfold og Akershus fylker	779
Desbr.	10.	Rundskr. om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt angår Østfold fylke	851
»	10.	Rundskr. om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt angår Oslo og Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder fylke	851
»	17.	Rundskr. ang. forskrifter for meierier m. v.	867
»	19.	Rundskr. vedk. instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke	869
»	19.	Skr. om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt angår Enebakk, Kråkstad, Ski, Ås, Vestby, Søndre Høland og Fet	869
»	21.	Rundskr. om bestemmelser i medhold av lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer	872

c. Skogvesen. Almenninger.

1938			
Janr.	5.	Skr. om vernskog i Skjold	3
Febr.	11.	Skriv om vernskog i Helleland	108
»	16.	Skr. om vernskog i Trondenes	128
»	17.	Skriv om vernskog i Ardal	129
»	17.	Skr. om vernskog i Steigen	129
»	28.	Skriv om vernskog i Gyland	878
Mars	10.	Lov nr. 1 om forandring i lov om ordning av visse jordspørsmål (jordloven)	157
»	10.	Res. om ikrafttreden av ovennevnte lov nr. 1 av 10 mars 1939	175
»	23.	Skr. om vernskog i Lavangen	182
»	30.	Skr. om vernskog i Ibestad	195
April	30.	Skriv om vernskog i Askvoll	245
Mai	5.	Skriv om vernskog i Eigersund	246
»	5.	Skr. om vernskog i Malangen	246
»	5.	Skr. om vernskog i Tromsøysund	246
»	12.	Skr. om vernskog i Kåfjord	260
»	13.	Lov nr. 3 om forandring av lov om skogvern	261
»	20.	Lov nr. 1 om forandring i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark	288
»	27.	Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Vestre Moland	306
»	27.	Skr. om vernskog i Karlsøy	325
»	27.	Skr. om vernskog i Storfjord	325
Juni	2.	Skr. om vernskog i Berg, Troms fylke	328
»	17.	Skr. om forandring av bruksreglene for Hirkjølen statsalmenning i Ringebu	449
»	18.	Lov nr. 8 om forandring i lov om erhvervelse av skog	464
»	28.	Skriv om vernskog i Finnøy	583
»	28.	Skr. om vernskog i Lyngen	584
»	30.	Skr. om vernskog i Sparbu	585

1938			Side
Juni	30.	Skr. om vernskog i Sørreisa	585
Juli	1.	Skr. om vernskog i Sandtorg	587
»	1.	Skr. om vernskog i Dyrøy	587
»	6.	Skr. om vernskog i Øvre Sirdal	588
»	15.	Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Blaker	597
»	15.	Res. om nedsettelse av skog- og jordkonsesjonsgrenser for Eide, Aust-Agder fylke	597
Aug.	13.	Skr. om vernskog i Øverbygd	606
Septbr.	2.	Skr. om vernskog i Buksnes	645
»	3.	Skr. om vernskog i Sokndal, Rogaland fylke	645
»	13.	Skriv om vernskog i Vinje	649
»	20.	Skr. om vernskog i Tysvær	662
Novbr.	11.	Provisorisk anordning om voldgiftsavgjørelse ved arbeidstvist i skogbruket	743
»	24.	Skr. om vernskog i Tinn	774
Desbr.	3.	Skr. om vernskog i Kvænangen	804
»	12.	Skr. om vernskog i Andørja	852
»	12.	Skr. om vernskog i Ullsfjord	852

d. Utskiftning.

1938			
Janr.	17.	Forskrifter m. v. for utskiftingsfunksjonærene	9

e. Jakt og fangst.

1937			
Juni	8.	Avtale om regulering av hvalfangsten	877
1938			
Janr.	31.	Skriv om freding av hare på Averøya i Kvernes, Bremsnes og Kornstad	23
»	31.	Skr. om bruk av gift til fangst av rovdyr i Nordfold	23
Febr.	10.	Skriv om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Gaular	94
»	11.	Res. om fredning av sel i Vesterisen i 1938	108
Mars	3.	Skr. om fredning av hare på øya Dønna i Dønnes, Nordvik og Herøy	147
»	5.	Skr. om tillatelse til jakt og fangst av alke og lundefugl i Røst	152
»	7.	Skriv om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Kyrkjebø	157
»	10.	Skr. om fredning av ærfugl i Finnmark fylke	176
»	17.	Res. om forlengelse av konsesjonsordningen for fangst av vågehval	180
Mai	5.	Skr. om fredning av tiur og røi i Lista	246
»	9.	Skriv om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Rennebu	257
»	9.	Skr. om fredning av hjortekolle på øya Hitra	257
»	19.	Skriv om jakttida for hare i ymse herad i Aust-Agder fylke	288
»	19.	Skriv om freding av jerpe i Aust-Agder fylke	288
»	19.	Skriv om jakttida for hare i Vest-Agder fylke	288
»	20.	Skr. om jakttiden for hare og forskjellig fugl i Vestfold fylke	296
»	27.	Res. om forskrifter om fredning og om jakt og fangst av landpattedyr og fugl på Svalbard og Jan Mayen	304
Juni	10.	Skriv om bruk av gift til fangst av rovdyr i Tysnes, Modalen, Voss og Hosanger	421
»	13.	Skriv om løyve til felling av bever i Hægebostad	440
»	14.	Skr. om jakttiden for forskjellig fugl i Buskerud fylke	441
»	14.	Skriv om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Eikefjord	441
»	22.	St.besl. om vedtekter for Hvalfangstbedriftens sikringsfond	509
»	23.	Skr. om fredning av ender i Vest-Agder fylke	510
»	28.	Skriv om fredingsfyresegner for ymse fuglar i Hordaland fylke	583
Juli	13.	Skr. om felling av rådyr i Grue	590
»	14.	Skr. om felling av rådyr i Vinger	590

1938				Side
Juli	15.	Res.	om endringer i og tilføielser til reglementet for fangst av bardehval og spermhval m. v.	592
»	20.	Skr.	om fredning av ærfugl i Østfold fylke	599
Aug.	5.	Skr.	om jakttiden for elg i Vest-Agder	605
»	30.	Skr.	om jakttiden for ekorn i Østfold fylke	624
Septbr.	7.	Skr.	om jakt på rådyr i Torsnes	646
»	7.	Skriv	om freding av tiur, røy og orrfugl i Vanylven, Syvde, Sande, Rovde, Herøy, Volda og Dalsfjord	646
»	7.	Skriv	om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Vanylven, Syvde, Vartdal, Volda, Dalsfjord, Hjørundfjord, Stranda, Ørskog, Eide og Stangvik	646
»	14.	Skriv	om at Tyssen hjortevald i Evanger vert undanteke frå fredingsfyresegna for Hordaland fylke	649
»	15.	Skr.	om felling av rådyr i Rakkestad	650
»	15.	Skriv	om løyve til jakt på rådyr i ymse herad i Opland fylke	650
»	19.	Skr.	om tillatelse til å felle bever i Konsmo	657
»	19.	Skriv	om utvida jakttid for hjort i Vestnes	657
»	20.	Skriv	om freding av ymse fugl i Straumsnes, Tingvold, Frei og Øre	662
»	23.	Skr.	om tillatelse til å bruke gift til fangst av rovdyr i Røyrvik, Namsskogan, Nordli og Sørli	664
»	29.	Skr.	om tillatelse til å felle rådyr i Rømskog	667
»	30.	Skr.	om tillatelse til å felle rådyr i Skjeberg	668
»	30.	Skr.	om fredning av ærfugl på øyer innenfor Kristiansunds bygrense	668
Oktbr.	8.	Skriv	om løyve til felling av bjor i Laudal	674
»	14.	Skr.	om bruk av gift til fangst av rovdyr i Sortland og Velfjord	676
»	29.	Skr.	om at regjeringene i Amerikas Forente Stater, Canada, Tyskland og Nord-Irland, Eire, Mexico, New Zealand og Norge har samtykket i forlengelse av avtale om regulering av hvalfangsten	733
Novbr.	11.	Res.	om fredning av enkelte sorter sjøfugler i det hele land	763
»	16.	Skr.	om bruk av gift til fangst av rovdyr i Kautokeino, Karasjok og Polmak samt visse deler av Sør-Varanger	766
»	18.	Skriv	om freding av ymse sjøfuglar i Selje, Nord-Vågsøy, Sør-Vågsøy, Davik, Bremanger, Bru, Kinn, Eikefjord, Vevring, Askvoll, Hyllestad, Solund og Gulen	770
Desbr.	7.	Skr.	om bruk av gift til fangst av varg i Røyrvik, Namskogan, Nordli og Sørli	828
»	17.	Skriv	om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Innvik	869
»	23.	Skriv	om freding av ærfugl og dykkender i Rogaland	875

f. Fiskeri.

1937				
Septbr.	6.	Avtale	millom Noreg, Danmark og Sverige um freding for gullflyndre (rødspette) og sandflyndre (ising) i Skagerak, Kategat og Øresund	877
1938				
Janr.	4.	Skr.	om at helseråd må kunne utstede attest om at fiskehermetikk, bestemt til utførsel, er tilberedt i samhøve med gjeldende norske bestemmelser	2
»	7.	Res.	om forbud mot å utføre fersk og saltet vintersild uten efter bestemmelse av Noregs sildesalslag	5
»	7.	Res.	om bruk av kassetyper for frossen sild m. v.	5
»	13.	Skr.	om ikraftsettelse av Lofotopsynet	7
»	21.	Res.	om forbud mot utførsel av hermetisk nedlagt kippers uten tillatelse fra A/S Hermetikkfabrikkenes Kipperscentral	10

1938

				Side
Janr.	21.	Res.	om bruk av kastenøter til fangst av sjøaure i ymse strok av Nordhordland fiskeridistrikt	11
»	21.	Res.	om innskrenking i bruken av fiskereidskap i Sunn- og Nordfjord og Sogn fiskeridistrikter	11
»	21.	Res.	om innskrenkning i bruken av kastenot i Klinga	11
Febr.	25.	Res.	om endring i forskriftene for behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter som skal være gjenstand for omsetning (sild undtatt)	135
Mars	1.	Skr.	om fiskeriregler for Nordre Land	142
»	2.	Skr.	om fiskeriregler for Randsfjord med deri fallende bekker og elver innen Fluberg	147
»	4.	Res.	om brigde av reglane om bruk av kastenøter til fangst av sjøaure på strok av Nordhordland fiskeridistrikt	150
»	4.	Res.	om fredningstiden for laks- og sjøaurefisket med bundne redskaper i Nidelven, Strinda og Selbu fiskeridistrikt	150
»	4.	Res.	om forbud mot fiske i Nyelv i Nesseby	150
»	19.	Skr.	om merkning av bundne laks- og sjøørretredskaper i Lofoten og Vesterålen fiskeridistrikt	181
»	22.	Skr.	om fredning, fangst og salg m. v. av kreps i Akershus fylke	182
»	25.	Res.	om at lakselova skal vera gjeldande for Fjoneelvas vassdrag i Sveio	185
»	25.	Res.	om at lakselova skal vera gjeldande for Ortnevikvassdraget i Kyrkjebø	185
»	25.	Res.	om forbod mot fiske med kastenot m. v. på ein umkverv utanfor munninga av Strynselva i Sunn- og Nordfjord fiskeridistrikt	185
»	25.	Res.	om fyresegner for fiske av sjøaure med kastenot i ein viss sjøumkverv i Sunnmøre og Romsdal fiskeridistrikter	185
»	26.	Skr.	om fiskeriregler for Dyrøya i Dyrøy	186
»	28.	Skr.	om fiskeriregler for Stange	193
»	28.	Skr.	om fiskeriregler for Torpa	193
»	28.	Skriv	om fiskereglar for ymse vatn i Ørskog, Skodje og Vestnes	194
»	31.	Res.	om forandring av ukefredningen for garnkveitefisket	207
April	4.	Skriv	om fiskereglar for Tessevatn med osar og elvar i Lom	208
»	7.	Skriv	om fiskereglar for Nord-Fron	209
»	7.	Skriv	om fiskereglar for Mugvatnet og deri fallende bekker innan Nord-Fron og Heidal	209
»	7.	Skr.	om forandring av punkt 3 i fiskereglene for Sør-Fron	209
»	19.	Skr.	om fiskeregler for Sel	226
»	20.	Skr.	om ophevelse av Lofotopsynet for 1938	226
»	21.	Avtale	med Finnland om nye fiskeriregler for Tanaelvas fiskeområde	878
»	21.	Avtale	med Finnland om nye fiskeriregler for Pasvikelvas fiskeområde	878
»	22.	Res.	om fiskeriregler for Pasvikelvas fiskeområde i Finnmark fylke	228
»	22.	Res.	om fiskeriregler for Tanelvas fiskeområde i Finnmark fylke	228
»	25.	Skr.	om forandring av fiskereireglene for Bardu	234
»	29.	Res.	om forskrifter om sildekasser	239
Mai	6.	Midlertidig lov	om fredning av saltvannsfisk	247
»	9.	St.besl.	om endringer i utlånsreglene for Lånekassene for jordbrukere og fiskere	253
»	13.	Lov nr. 7	om forandringer i lov om fiskeriene i Nordland og Troms, og i lov om skreifiskeriene i Lofoten	266
»	13.	Lov nr. 9	om forandring i lov om sild- og brislingfiskeriene	268
»	13.	Lov nr. 10	om beskyttelse av minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere	269

1938			Side
Mai.	13.	Res. om at Handelsdepartementet kan utferdige forskrifter m. v. i h. t. kap. 4 i loven om sild- og brislingfiskeriene	277
»	13.	Frednings- og nedleggingsbestemmelser for brisling og småsild (mussa)	278
»	20.	Res. om ikrafttreden av lov nr. 6 av 25 juni 1937 om nedlegging og merking av fiskevarer	295
»	20.	Skr. om fiskeriregler for Kvaløy i Sørøysund	296
»	27.	Lov om endring i lov om Den norske stats fiskeribank	299
»	27.	Res. om ikrafttredelse av midlertidig lov av 6 mai 1938 om fredning av saltvannsfisk	303
»	27.	Res. om betinget forbud mot å utføre klippfisk og tørrfisk	303
»	27.	Res. om forskrifter om lastning m. v. av fiskefartøier	303
Juni	3.	Res. om forbud mot fangst av sei under 35 cm. til gjødning og guanotilvirkning	346
»	3.	Res. om regler for ikke fiskeberettigedes adgang til fiske i Tanavassdraget	346
»	10.	Res. om garn til fangst av kveite	421
»	18.	Midlertidig lov nr. 14 om omsetning av råfisk	478
»	18.	Res. om minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere	506
»	24.	Lov nr. 4 om forlenget gyldighet av lov om fiske med bunnslepenot (trål)	514
»	24.	Lov nr. 16 om forandring i midlertidig lov om adgang for Kongen til å treffe foranstaltninger til en ordning av utførselen av klippfisk, saltfisk og tørrfisk	551
»	28.	Skriv om brigde av fiskereglar for Voss	583
»	29.	Skr. om endring av vrakerinstruksen for saltsild	584
Juli	1.	Res. om betinget forbud mot å utføre saltet islandssild	586
»	15.	Res. om regler for notfiske efter sei og torsk i Troms og Finnmark fylker	596
»	15.	Res. om ophevelse av res. av 23 september 1921 vedr. dispensasjon fra uke- og årsfredningsbestemmelsene for karrfiske ved Bergedals dam i Agårdselven	597
»	29.	Skr. om fiskeriregler for Skjerstad	603
Aug.	2.	Skriv om fiskereglar for Hattfjelldal	604
»	10.	Skriv om fiskereglar for Øyer	605
»	10.	Skr. om fiskeriregler for en del fiskevann i Kautokeino	605
»	19.	Res. om tillatelse til å fiske laks og sjøørret med stang i Hagneselva og Svartåen i Hedrum	614
»	26.	Skriv om fiskereglar for Flesberg	623
Septbr.	5.	Skr. om fiskeregler for Hemsedal	645
»	5.	Skriv om fiskereglar for Hornnes	645
»	6.	Skr. om fiskeregler for Furnes	646
»	6.	Skr. om fiskeregler for Ringsaker	646
»	9.	Res. om forbud mot fiske på strekningen Nedrefoss—Imofoss i Nordreisaelva, Nordreisa	648
Oktbr.	14.	Res. om ophevelse av res. om forbud mot utførsel av torskemel og fiskemel	676
»	28.	Res. om endring av res. om forbud mot fiske ovenfor og nedenfor laksetrappene innen Drevja, Vefsn og Grane	733
Novbr.	3.	Provisorisk anordning om voldgiftsavgjørelse av visse arbeidstvister innen fisketilvirkningen i Lofoten	735
»	28.	Skr. om endring av fiskeregelene for Fåberg	777
Desbr.	6.	Skr. om forandring i forskriftene for behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter som skal være gjenstand for omsetning (sild undtatt)	825
»	6.	Skr. om fiskeregler for Nord-Aurdal	825
»	6.	Skr. om fiskeregler for Asvatnene i Søndre Land	825
»	6.	Skr. om fiskeregler for Vestre Toten	825

1938				Side
Desbr.	7.	Skr.	om forbud i medhold av lov om sild- og brislingfiskeriene mot bruk av snurpenot i Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland fylker	827
»	16.	Res.	om forbud mot fiske med snurrevad på visse havområder utenfor Karmøya	863
»	16.	Res.	om bruk av bunngarn i sjøen innen Moss og Tune samt Idd og Marker fiskeridistrikter	863
»	16.	Res.	om bruk av bunngarn i sjøen innen en del av Buskerud fiskeridistrikt	863
»	16.	Res.	om bruk av bunngarn i sjøen innen Jarlsberg fiskeridistrikt	863
»	16.	Res.	om den ukentlige fredningstid for kilenot i Bjøra elv i Overhalla og i Eida elv i Høylandet	863
»	22.	Skr.	om hvorvidt farging av røket sei på en slik måte at den av utseende ligner røkelaks vil være i strid med næringsmiddelloven	872
»	23.	Res.	om betinget forbud mot å utføre fersk og saltet vintersild (stor- og vårsild)	874
»	23.	Res.	om forbud mot ethvert fiske i Beisfjordelva i Ankenes	874

g. Bergverk. Fabrikker.

1938				
Janr.	4.	Skr.	om at helseråd kan utstede attest om at fiskehermetikk, bestemt til utførsel, er tilberedt i samhøve med gjeldende norske bestemmelser	2
»	14.	Skr.	om endring av § 26 i reglementet vedrørende tilvirkning, omsetning og utførsel av medisintran	8
Febr.	22.	Skr.	om hvorvidt tilsetning av sirup til marmelade, syltetøi m. v. skal deklareres, m. v.	133
»	25.	Res.	om endring i forskriftene for behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter som skal være gjenstand for omsetning (sild undtatt)	135
»	28.		Midlertidige forskrifter om tilsetning av konserveringsmidler m. v. til kullsyreholdige leskedrikker, pektinpreparater, syltetøi, marmelade m. v.	137
Mars	7.		Regler om margarinavgift	152
April	8.		Lov nr. 1 om tilvirkning, innførsel og salg av gassvernmateriell	210
»	8.		Midlertidig lov nr. 2 om Arbeiderfondet	211
»	8.		Lov nr. 3 om forandringer i lov om aksjeselskaper og kommanditaksjeselskaper	215
»	8.	Res.	om at Handelsdepartementet kan gjøre undtagelse fra bestemmelsene i ovennevnte lov av 8 april 1938 nr. 3	222
»	8.		Lov nr. 5 om oplegging av reservefond m. v. i selskaper	219
»	8.	Res.	om at Handelsdepartementet kan gjøre undtagelse fra bestemmelsene i ovennevnte lov av 8 april 1938 nr. 5	223
»	8.	Res.	om forandring i bestemmelsene om tilvirkning, innførsel, omsetning og merking av skotøi	223
»	8.	Res.	om dispensasjoner fra loven om innførsel, utførsel, fremstilling og salg av våben og ammunisjon	225
Mai	6.	Res.	om merkning av porselen og andre lervarer	249
»	13.		Frednings- og nedleggingsbestemmelser for brisling og småsild (mussa)	278
»	20.	Res.	om ikrafttreden av lov nr. 6 av 25 juni 1937 om nedlegging og merking av fiskevarer m. v.	295
Juni	3.	Res.	om at Finansdepartementet kan samtykke i nedsatt toll på garn av natursilke og kunstsilke som innføres av norske kabelfabrikker	347
»	18.		Lov nr. 6 om forandring i lov om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer	461

1938			Side
Juni	18.	Lov nr. 13 om endringer i lov om arbeidervern	477
Juli	9.	Skr. om forandring i reglene om tilsetning av norsk smør i margarin	589
»	29.	Skr. om et tillegg til § 28 i forskriftene for forarbeidelse og bruk av medisintrantønner	602
Septbr.	2.	Res. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet	636
»	23.	Res. om endring av § 3, annet ledd i forskriftene om hermetiske matvarer	663
»	23.	Rundskr. om innvendig lakkering av blikkemballasje som brukes ved hermetisk nedlegging av røkt småsild	663
Novbr.	18.	Res. om nye avgiftsbestemmelser for innført og innenlands produsert margarin og margarinost m. v. til dekning av omkostninger ved kontrollen m. v.	769
»	29.	Rundskr. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet	777
Desbr.	16.	Res. om forandring av beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet	863

h. Håndverk.

1938			
Janr.	8.	Skr. om lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Tune	6
Febr.	25.	Res. om bevillingstrang for rørleggere i Drammen	135
»	25.	Res. om bevillingstvang for rørleggere i Kragerø	135
Mars	29.	Skr. om ny lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Kongsberg	194
April	8.	Res. om forandring i bestemmelsene om tilvirkning, innførsel, omsetning og merkning av skotøi	223
Mai	4.	Skr. om ny lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Namsos	246
»	6.	Res. om merkning av porselen og andre lervarer	249
»	14.	Skr. om ny lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Halden	287
»	19.	Skr. om lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Skedsmo	287
»	27.	Res. om at håndverksloven skal gjelde i Nedre Eiker	303
»	27.	Res. om at håndverksloven skal gjelde i Sem	303
»	27.	Res. om at håndverksloven skal gjelde i Fana	303
Juni	18.	Lov nr. 13 om endringer i lov om arbeidervern	477
Novbr.	17.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for barber- og frisørforretninger i Arendal	767
Desbr.	16.	Res. om endringer i Svenneprøveplakaten	861

i. Handel.

1937			
Juli	21.	Tilleggsavtale til handelstraktat mellem Norge og Finnland	877
Aug.	5. / Aug. 26.	Noteveksling om endring i handels- og sjøfartsoverenskomst mellem Norge og Chile	877
Novbr.	15.	Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat med sluttprotokoll mellem Norge og Siam	877
Desbr.	22.	Avtale om endring i tilleggsavtale til overenskomst mellem Norge og Frankrike vedr. vin og spirituosa	877
1938			
Janr.	3.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Eid, Sogn og Fjordane fylke	1
»	4.	Skr. om at helseråd må kunne utstede attest om at fiskehermetikk, bestemt til utførsel, er tilberedt i samhøve med gjeldende bestemmelser	2
»	5.	Skr. om ophevelse av særbestemmelsene om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Risør	3

			Side
Janr.	5.	Skriv om ny § 3 i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Bremanger	3
»	6.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Mysen	3
»	6.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stokke	3
»	6.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalgsstader i Mosterøy	3
»	6.	Skriv om stengjingsvedtekt for utsalgsstader i Sæbø	3
»	7.	Res. om forbud mot å utføre fersk og saltet vintersild uten efter bestemmelse av Noregs sildesalslag	5
»	7.	Res. om bruk av kassetyper for frossen sild m. v.	5
»	8.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Røyken	6
»	10.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Tune	6
»	10.	Skr. ang. omsetningsavgiften for visse varer (faktureringen)	6
»	11.	Skr. om ny § 5 i lukningsvedtekten for utslagssteder i Kjelvik	6
»	12.	Skr. om ophevelse av kap. 6 «Om torvhandel» i politivedtekten for Namsos	7
»	12.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kistrand	7
»	14.	Skr. om endring av § 26 i reglement vedr. tilvirkning, omsetning og utførsel av medisintran	8
»	17.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Modum	9
»	17.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Lårdal	9
»	17.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Nordfold	9
»	18.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Lyngen	10
»	19.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Skudenes	10
»	20.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Gratangen	10
»	21.	Res. om forbud mot utførsel av hermetisk nedlagt kippers uten tillatelse fra A/S Hermetikkfabrikkenes Kipperscentral	10
»	21.	Skr. om at innført kraftfôr må lagres en viss tid før det sendes til forbrukerne	11
»	25.	Rundskr. om forskrifter om omførselshandel med kjøtt m. v. fra vogn	14
»	26.	Skr. om vedtekt for handel med brukte og kasserte ting i Risør	19
»	29.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Våle	22
Febr.	2.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Haugesund	24
»	5.	Skriv om ny § 3 i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Torvastad	89
»	5.	Skr. om vedtekt for omførselshandel fra portrum m. v. i Haugesund	89
»	9.	Rundskr. om betalingene mellem Norge og Romania	90
»	10.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Vatne	93
»	11.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Hetland	108
»	14.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Moss	109
»	17.	Skriv om ny § 3 i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Nedstrand	129
»	18.	Res. um fyresegner um avgift på umsetnaden av mjølk	130
»	18.	Midlertidig handels- og sjøfartsavtale mellem Norge og Venezuela	878
»	18.	Skriv um betaling og innkrevjing av avgifta på umsetnaden av mjølk	131
»	19.	Skr. om ny § 3 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Ibestad	131
»	22.	Skr. om hvorvidt tilsetning av sirup til marmelade, syltetøi m. v. skal deklareres, m. v.	133
»	23.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Valsøyfjord	133

1938 Side
Febr. 24. Skr. om vedtekt for handel med brukte og kasserte ting, for Vardø ... 134
» 25. Res. om endring i forskriftene for behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter som skal være gjenstand for tilvirkning (sild undtatt) ... 135
» 25. Rundskr. ang. nummerskilt for vogn til omførselshandel med kjøtt m. v. ... 136
» 26. Skr. om forandring i vedtekt om torv- og porthandel i Sarpsborg ... 137
» 28. Midlertidige forskrifter om tilsetning av konserveringsmidler m. v. til kullsyreholdige leskedrikker, pektinpreparater, syltetøi, marmelade m. v. ... 137
» 28. Betalingsavtale og avtale om ordning av varebyttet mellem Norge og Hellas ... 139
» 28. Rundskr. om endringer i kgl. plakat av 20 september 1929 om handel med gifter, apotekvarer og endel andre varer samt tilføielser til kgl. plakat om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer ... 140
» 28. Skr. om en ny bestemmelse i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Hidra ... 141
Mars 1. Skr. om forandringer i lukningsvedtektene for utsalgssteder i Sandeid ... 141
» 1. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Trondheim ... 142
» 1. Skr. om vedtekt for omførselssalg fra offentlige steder og portrum m. v. i Lillestrøm ... 142
» 3. Skr. om ny § 3 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Aure .. 147
» 4. Res. om betinget forbud mot å innføre frø av kløver og timotei 150
» 4. Res. om ophevelse av regulering av innførselen av obligasjoner som lyder på betaling i fremmed mynt m. v. ... 150
» 5. Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Stordal .. 152
» 7. Regler om margarinavgift ... 152
» 11. Skr. om en ny bestemmelse i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Vadsø ... 176
» 11. Skr. om ikrafttreden av det ved kgl. res. av 4 mars 1938 utferdigede innførselsforbud for frø av kløver og timotei ... 176
» 21. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Steinkjer ... 181
» 22. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Romedal ... 182
» 23. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Mosvik ... 182
» 23. Skr. om vedtekt for omførselshandel fra portrum m. v. samt om ophevelse av § 5 i vedtekt om torvhandel m. v., for Kopervik ... 182
» 24. Skr. om ny § 5 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Grimstad 183
» 24. Skr. om vedtekt for torv- og porthandel i Tune ... 183
» 25. Midlertidig lov om regulering av utførselen av gatesten og kantsten ... 183
» 25. Res. om bestemmelser i h. t. midlertidig lov om regulering av utførselen av gatesten og kantsten ... 184
» 25. Res. om fornyet ikrafttreden av utførselsforbud for levende svin 185
» 25. Res. om økning av gebyr til statskassen for innførselstillatelse for ammunisjon ... 185
» 26. Rundskr. om bestemmelser om betaling av greske varer som innføres til Norge m. v. ... 187
» 28. Skr. om vedtekt om salgstid for handel fra portrum m. v. i Trysil ... 193
» 29. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Jeløy ... 194

				Side
Mars	29.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stange	194
»	29.	Skr.	om ny § 3 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Hopen	194
»	29.	Skr.	om vedtekt for handel med brukte og kasserte ting i Stavern	195
»	31.	Skriv	om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Syvde	207
»	31.	Res.	om undersøkelse ved kommunal kontrollveterinær av slaktekjøtt som utbys til salg i Askim	207
April	1.	Skr.	om ny § 9 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Flekkefjord	207
»	1.	Skr.	om ny § 5 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Nes, Vest-Agder fylke	207
»	1.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Grip	208
»	4.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Asskard	208
»	5.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Idd	208
»	5.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Hurum og Holmsbu	208
»	5.	Skr.	om ny § 4 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Halsa	208
»	6.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Våler	209
»	7.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Åsnes	209
»	8.	Lov	nr. 1 om tilvirkning, innførsel og salg av gassvernmateriell	210
»	8.	Midlertidig lov	nr. 2 om Arbeiderfondet	211
»	8.	Lov	nr. 3 om forandringer i lov om aksjeselskaper og kommanditaksjeselskaper	215
»	8.	Res.	om at Handelsdepartementet kan gjøre undtagelse fra bestemmelsene i ovennevnte lov av 8 april 1938 nr. 3	222
»	8.	Lov	nr. 5 om oplegging av reservefond m. v. i selskaper	219
»	8.	Res.	om at Handelsdepartementet kan gjøre undtagelse fra bestemmelsene i ovennevnte lov av 8 april 1938 nr. 5	223
»	8.	Res.	om endring av bestemmelsene om tilvirkning, innførsel, omsetning og merkning av skotøi	223
»	8.	Res.	om dispensasjoner fra loven om innførsel, utførsel, fremstilling og salg av våben og ammunisjon	225
»	8.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stamnes	225
»	11.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Vardø by	226
»	21.	Skr.	om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Korgen	227
»	22.	Res.	om forhøielse av godtgjørelsen fra børsene til tollkassereren i Oslo og Trondheim for utarbeidelsen av daglige opgaver over import og eksport ved tollstedene	228
»	22.	Res.	um fyresegner um avgift på umsetnaden av svineslakt	228
»	22.	Skr.	om bevillingstvang for herberge- og beverternæringen i Halse og Harkmark	229
»	23.	Skriv	om betaling og innkrevjing av avgifta på umsetnaden av flesk i tida 1 mai 1938—30 april 1939	229
»	23.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Gjerpen	229
»	25.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Mandal	234
»	27.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Oslo	234
»	27.	Skriv	om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Lærdal	234
»	28.	Skr.	om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Kragerø	235
»	28.	Skr.	om ny § 4 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Brattvær	235
»	29.	Res.	om forskrifter om sildekasser	239
»	29.	Res.	om midlertidig innførselsforbud for skotøi	244
Mai	2.	Skr.	om nye vedtekter for handel fra torv og andre off. steder samt fra portrum m. v. i Tromsø	245
»	4.	Skriv	om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Haram	246

			Side
1938 Mai	4.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Namsos	246
»	4.	Skr. om ikraftsettelse av importregulering for skotøi	246
»	6.	Res. om endring av punkt IV i bestemmelsen om innførsel og omsetning av radiomateriell	248
»	6.	Res. om merkning av porselen og andre lervarer	249
»	6.	Res. om adgangen til å innføre cement	250
»	6.	Res. om forskrifter om epler og pærer, plommer og kirsebær som er bestemt for salg her i landet	250
»	6.	Skr. om vedtekter for salg fra portrum m. v. i Oslo	252
»	10.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Holmestrand	258
1937 Mai	28.	Deklarasjon mellem de regjeringer som i Haag har undertegnet Arrangement for utvikling av vareutvekslingen	878
1938 Mai	11.		
1938 Mai	11.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Halse og Harkmark	260
»	13.	Lov nr. 4 om endring i lov om betalingsutjevning	264
»	13.	Midlertidig lov nr. 10 om beskyttelse av minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere	269
»	13.	Res. om fornyet ikraftsettelse av utførselsforbud for levende hester	278
»	13.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Alvundeid	287
»	13.	Skr. om bevillingstvang for herberge- og beverternæringen i Verran	287
»	14.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Drøbak	287
»	20.	Res. om ikrafttreden av lov nr. 6 av 25 juni 1937 om nedlegging og merking av fiskevarer m. v.	295
»	24.	Skr. om tilføielse til § 5 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Stavanger	299
»	27.	Res. om betinget forbud mot å utføre klippfisk og tørrfisk	303
»	28.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Vinger	326
»	28.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Gjøvik	326
»	30.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Glemmen	327
»	30.	Skr. om ikraftsettelse av den under 6 mai 1938 besluttede importregulering for cement	327
»	31.	Skr. om vedtekt om salgstid for handel fra portrum m. v. i Stavanger	328
Juni	1.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Førde	328
»	2.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder på Raudeberg i Nord-Vågsøy	328
»	3.	Lov nr. 4 om utførselsforbud for levende sølvrev og blårev	332
»	3.	Res. om betinget forbud mot å utføre levende sølvrev og blårev	346
»	8.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Tveit	356
»	8.	Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader i Askvoll	356
»	8.	Skr. om salg fra offentlige steder og fra portrum m. v. i Drammen	356
»	10.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Vardø	421
»	11.	Skr. om ny § 4 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Ålesund	422
»	16.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Breim	448
»	16.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Vega	448
»	18.	Lov nr. 1 om bruk av røntgenstråler og radium m. v.	449

Side

Juni 18. Lov nr. 6 om forandring i lov om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer ... 461
» 18. Midlertidig lov nr. 14 om omsetning av råfisk ... 478
» 18. Kunngj. om omsetningsavgift til statskassen fra 1 juli 1938 av brennevin ... 498
» 18. Kunngj. om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av sjokolade- og sukkervarer ... 500
» 18. Kunngj. om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av kolsyrehaldige alkoholfrie drikkevarer og av innanlands tilverka fruktvin og av kolsyre ... 502
» 18. Kunngj. om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av visse varer ... 503
» 18. Res. om forskrifter om avvikling av de pr. 30 juni 1938 bestående samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl ... 505
» 18. Res. om minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere ... 506
» 20. Rundskr. om utvidelse av clearingavtalen mellem Norge og Tyskland til det område som tilhørte den tidligere forbundsstat Østerrike ... 507
» 21. Avtale om ordning av varebyttet mellem Norge og Italia ... 900
» 22. Skr. om vedtekter for handel fra portrum m. v. i Skien ... 509
» 24. Lov nr. 12 om innførsel av apotekvarer og gifter samt om handel med gifter, farmasøitiske spesialpreparater og en del andre varer ... 535
» 24. Lov nr. 13 om eiendomsmegling ... 538
» 24. Lov nr. 14 om forandring i midlertidig lov om fonds- og aksjemeglere ... 549
» 24. Lov nr. 16 om forandring i midlertidig lov om adgang for Kongen til å treffe foranstaltninger til en ordning av utførselen av klippfisk, saltfisk og tørrfisk ... 551
» 24. Lov nr. 23 om forandring i lov om kontroll med konkurranseinnskrekninger og om prismisbruk ... 556
» 24. Kunngj. om midlertidig omsetningsavgift til statskassen for budgetterminen 1938—39 ... 562
» 24. St.besl. om statsgaranti ved kredittsalg til utlandet ... 567
» 24. Res. um avgift på umsetnaden av konsummjølk ... 570
» 24. Res. om forandring i bestemmelser om beregning og opkrevning av omsetningsavgift ... 570
» 24. Skriv um fullmakt for ymse mjølkesentralar til å krevja upp utjamningsavgift på mjølk ... 579
» 27. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Larvik ... 583
» 28. Skriv om sal frå offentlege stader og frå portrom m. v. i Sauda 583
Juli 1. Res. om betinget forbud mot å utføre saltet islandssild ... 586
» 1. Res. um fyresegner um avgift på saukjøtt ... 586
» 1. Skr. om endring av bestemmelsene om omsetningsavgift av visse varer ... 586
» 1. Skriv um innkrevjing av avgifta på umsetnaden av saukjøt ... 587
» 4. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Velfjord ... 587
» 5. Skr. om forhøielse av maksimumsatsen for utjevningsavgift på levering av melk innen Møre mjølkesentrals område. 587
» 9. Skr. om vedtekt om salgstider for omførselshandel fra portrum m. v. i Kongsberg ... 589
» 9. Skr. om forandring i reglene om tilsetning av norsk smør i margarin ... 589
» 15. Res. om forhøielse av godtgjørelsen fra børsen i Trondheim til tollkassereren sammesteds for utarbeidelsen av daglige opgaver over import og eksport ved tollstedet ... 592

1938			Side
Juli	16.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Sand	597
»	18.	Rundskr. ang. handelsavtale mellem Norge og Italia	598
»	19.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Ullensaker	598
»	19.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Hamar	598
»	19.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Bø, Telemark fylke	598
»	19.	Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader ved Knabens gruvor i Fjotland	598
»	20.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Tvedestrand	598
»	20.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Haus	598
»	20.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Sørvågsøy	598
»	20.	Skr. om forandring av lukningsvedtekten for utsalgssteder i Svolvær	598
»	22.	Skr. om forbud mot å ta efterkrav på sendinger fra Østerrike til Norge	599
»	23.	Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader i Innvik	600
»	23.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Mehamn bygningskommune, Gamvik	600
»	26.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kråkerøy	600
»	27.	Skr. om endringer i vedtekten for salg fra torv og andre offentlige steder m. v. i Tønsberg	600
»	29.	Res. om endring i beslutning om bevillingstvang for herberge- og bevertervirksomhet i Oslo	601
»	29.	Skr. om et tillegg til § 28 i forskriftene for forarbeidelse og bruk av medisintrantønner	602
»	30.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kvæfjord	603
Aug.	1.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Brandval	603
»	4.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Høle	604
»	5.	Skr. om vedtekt for salg fra portrum m. v. for Hamar	605
»	6.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Gildeskål	605
»	9.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Notodden	605
»	26.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stryn	622
»	26.	Skriv om løyvetvang for herbyrge-næringa i Leirfjord	622
»	26.	Skriv om betaling ved innførsel av utenlandsk kraftfôr eller avhendelse fra produsent av innenlandsk kraftfôr	622
»	27.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Hægebostad	623
»	30.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Alta	624
Septbr.	1.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Bud	627
»	2.	Res. om 1) ikrafttreden av lov nr. 6 av 18 juni 1938 om forandring i lov om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer samt 2) forskrifter for handel med såvarer	628
»	2.	Res. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet	636
»	3.	Skr. om forandringer i bestemmelsene ang. utførsel fra Norge til Storbritannia av ferskt kjøtt (slaktekjøtt)	900
»	10.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Norderhov	649
»	10.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Nærbø	649
»	10.	Skriv om opnings- og stengjingstider for vertshusa i Alversund	649
»	10.	Skriv om tillegg til stengjingsvedtekta for utsalsstader i Foldereid	649
»	12.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Sunndal	649
»	17.	Regler for sortering, pakking, emballering og merking av norske epler, pærer, plommer og kirsebær som forhandles eller sendes sortert og merket efter kvalitets- eller størrelsesgrader	652

Side

Septbr. 19. Skr. om tillegg til bestemmelsene om utjevningsavgiften på melk 657
» 20. Rundskr. om forandringer i plakaten om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer samt om tillegg til plakaten om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer 658
» 20. Skriv om opnings- og stengjingstider for vertshusa i Meland 659
» 22. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Halden 662
» 22. Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Fusa 663
» 23. Res. om endring av § 3, 2net ledd i forskriftene om hermetiske matvarer 663
» 23. Rundskr. om innvendig lakkering av blikkemballasje som brukes ved hermetisk nedlegging av røkt småsild 663
» 24. Skr. om forandringer i og tillegg til plakaten om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander 665
» 27. Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Amli 666
» 27. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Heim 666
» 28. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Alstahaug 666
Oktbr. 3. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Asker 668
» 7. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skjeberg 674
» 14. Res. om ophevelse av forbud mot utførsel av torskemel og fiskemel 676
» 14. Skr. om vedtekt om salgstid for handel fra portrum m. v. i Namsos 676
» 15. Skriv om ny § 2 i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Rennebu 676
» 21. Skr. om forandringer for Sveriges vedkommende i plakaten om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander 679
» 24 Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Aker 679
» 24. Skr. om ny § 7 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Moss 679
» 26. Skriv om opnings- og stengjingstider for bevertningsstader i Bud 680
» 28. Res. om 1) forhøielse av gebyr for utferdigelse av innførselstillatelse for sukker og 2) bemyndigelse for Handelsdepartementet til å frita for forhøielser 732
» 28. Res. om betinget forbud mot å innføre superfosfat 733
Novbr. 2. Skr. om ophevelse av bestemmelsene om åpnings- og lukningstid for bevertningssteder i Hurum 735
» 2. Skr. om ikraftsettelse av gebyrforhøielse for utferdigelse av innførselstillatelse for sukker 735
» 5. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Øyestad 737
» 8. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Frogn 738
» 14. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Høyland 765
» 14. Skr. om bridge i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Fjell 765
» 17. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Selje 767
» 18. Res. om nye avgiftsbestemmelser for innført og innenlands produsert margarin og margarinost m. v. til dekning av omkostninger til kontrollen m. v. 769
» 18. Skr. om forbud mot å innføre jord og grus fra alle land 770
» 19. Forskrifter for meierier når det er konstatert munn- og klovsyke i det nærliggende distrikt 771
» 19. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Asker 772
» 19. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Drøbak 772
» 23. Forskrifter for meierier som ligger innenfor et område som er sperret på grunn av munn- og klovsyke 773
» 23. Skr. om vedtekt for handel med brukte eller kasserte ting i Skjeberg 774
» 25. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Våle 775

1938 Side
Novbr. 26. Forskrifter for meierier i det område som omfattes av Landbruksdepartementets pasteuriseringspåbud 775
» 28. Skriv om opnings- og stengjingstider for bevertningsstader i Evanger 776
» 28. Skr. om unntagelser fra forbudet mot innførsel av jord og grus 777
» 29. Rundskr. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet 777
Desbr. 2. Res. om forandring i forskriftene for handel med såvarer 801
» 6. Skr. om forandring i forskriftene for behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter som skal være gjenstand for omsetning (sild undtatt) 825
» 7. Skr. om vedtekt for salg fra portrum m. v. i Drøbak 828
» 7. Skr. om vedtekt for omførselssalg fra offentlige steder og portrum m. v. i Lund 828
» 8. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Asgårdstrand 828
» 13. Skr. om tillegg til § 1 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Sem 852
» 14. Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader i Avaldsnes 860
» 14. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Dverberg 860
» 16. Res. om forandring av beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet 863
» 17. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Modum 869
» 20. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Oppegård 870
» 20. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Arendal .. 871
» 20. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Søgne 871
» 20. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Søgne 871
» 20. Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Eikefjord .. 871
» 21. Skr. om vedtekt for salg fra torv og andre offentlige steder m. v. i Stavern 872
» 22. Skr. om hvorvidt farging av røket sei på en slik måte at den av utseende ligner røkelaks vil være i strid med de i h. t. næringsmiddelloven utferdigede forskrifter 872
» 23. Res. om importregulering for visse sorter ferdigsydde klær .. 873
» 23. Res. om betinget forbud mot å utføre fersk og saltet vintersild (stor- og vårsild) 874
» 23. Skr. om vedtekt for handel med brukte eller kasserte ting, for Bærum 875
» 29. Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Hornindal .. 875

1937 *j. Brennevin, vin, øl m. v.*
Desbr. 22. Avtale om endring i tilleggsavtale til overenskomsten mellem Norge og Frankrike vedr. vin og spirituosa 877
1938
Janr. 5. Skr. om ophevelse av særbestemmelsene om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Risør 3
» 17. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Modum 9
Mars 1. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Trondheim 142
April 22. Skr. om bevillingstvang for herberge- og beverternæringen i Halse og Harkmark 229
» 23. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Gjerpen 229
Mai 13. Skr. om bevillingstvang for herberge- og beverternæringen i Verran 287

1938				Side
Mai	14.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Drøbak	287
Juni	3.	K u n n g j.	om skatt til statskassen av fortæring på bevertningssteder for budgettåret 1938—39	335
»	3.	K u n n g j.	um avgift til statskassa på brennevin (sprit) og reseptblankettar for terminen 1938—39	336
»	18.	K u n n g j.	om omsetningsavgift til statskassen fra 1 juli 1938 av brennevin	498
»	18.	K u n n g j.	om avgift til statskassen fra 1 juli 1938 av brennevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av etylletertilvirkningen samt av øltilvirkningen	498
»	18.	Res.	om forskrifter om avvikling av de pr. 30 juni 1938 bestående samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl	505
»	27.	Skr.	om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Larvik	583
»	29.	Skr.	om tillegg til avgiftssatsen og refusjonssatsene for brennevin fra 1 juli 1938	584
Juli	19.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Ullensaker	598
»	29.	Res.	om endring i beslutning om bevillingstvang for herberge- og bevertervirksomhet i Oslo	601
Aug.	9.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Notodden	605
»	26.	Skriv	om løyvetvang for beverternæringa i Leirfjord	622
»	30.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Alta	624
Septbr.	10.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Norderhov	649
»	10.	Skriv	om opnings- og stengjingstider for vertshusa i Alversund	649
»	20.	Skriv	om opnings- og stengjingstider for vertshusa i Meland	659
Oktbr.	24.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Aker	679
»	26.	Skriv	om opnings- og stengjingstider for bevertningsstader i Bud	680
Novbr.	2.	Skr.	om ophevelse av bestemmelsene om åpnings- og lukningstid for bevertningssteder i Hurum	735
»	8.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Frogn	738
»	19.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Asker	772
»	28.	Skriv	om opnings- og stengjingstider for bevertningsstader i Evanger	776
Desbr.	20.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Oppegård	870
»	20.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Søgne	871

1938			*k. Kriseforanstaltninger. Offentlig næringsdrift.*	
Mars	7.	Regler	om margarinavgift	152
Juni	24.	L o v	nr. 23 om forandring i lov om kontroll med konkuranseinnskrenkninger og om prismisbruk	556

15. Sjøfartsforhold.

1937			*a. Sjøfart.*	
Aug.	5.	Noteveksling	om endring i handels- og sjøfartsoverenskomsten mellem Norge og Chile	877
Aug.	26.			
Novbr.	15.	Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat	med sluttprotokoll, mellem Norge og Siam	877

1938			Side
Janr.	25.	Skr. om forandring i forskriftene for besiktigelse m. v. av skib uten passasjercertifikat	17
»	25.	Skr. om tillegg til § 14 i forskriftene om signalapparater, instrumenter m. v. for skib	18
Febr.	4.	Lov nr. 2 om forandring i lov om sjøfarten	59
»	4.	Lov nr. 3 om gjennemføring av den internasjonale konvensjon om konnossementer	83
»	18.	Midlertidig handels- og sjøfartsavtale mellem Norge og Venezuela	878
Mars	4.	Res. om at Socialdepartementet kan gjøre forskriftene om opvask av servise i herberger m. v. gjeldende også for andre bedrifter, herunder skib	150
»	17.	Res. om ikrafttreden av §§ 40 og 321 første avsnitt og nr. 1 i lov nr. 2 av 4 februar 1938 om forandringer i sjøfartsloven	180
»	21.	Skr. om at næringsmiddelloven også kommer til anvendelse på varer levert i norsk havn som skibsproviant m. v.	181
April	8.	Lov nr. 4 om forandring i lov om skibsaksjeselskaper	217
»	8.	Res. om at Handelsdepartementet kan treffe de i ovennevnte lov nr. 4 av 8 april 1938 avsnitt II siste ledd omhandlede avgjørelser	222
»	20.	Skr. om håndbok i matstell på norske skib	226
Mai	27.	Res. om forskrifter om lastning m. v. av fiskefartøier	303
Juni	8.	Skr. om forbud mot å føre i land skyller og kjøkkenavfall fra skib som kommer fra utlandet	356
»	29.	Avtale mellem Norge og Ungarn om gjensidig godtagelse av sjøfartsbøker istedenfor pass ved landlov	900
Aug.	17.	Skr. om heisning av karanteneflagg efter karantenereglementets § 7	607
Oktbr.	12.	Skr. om en endring i bilag II til internasjonal overenskomst om lastelinjer	675
»	28.	Res. om ikraftsettelse av lov av 4 februar 1938 om forandring i lov om sjøfarten og lov av s. d. om gjennemføring av den internasjonale konvensjon om konnossementer	680
Novbr.	11.	Res. om forskrifter om kontroll med oljemotorer m. v. i fartøyer	745
Desbr.	2.	Skr. om forandring i § 12 c i forskriftene for anordninger på og under dekk	803
»	2.	Skr. om at forskriftene om opvask av servise i herberger, losjihus m. v. skal gjelde for alle passasjerskib	804
»	16.	Res. ang. regler om samarbeide mellem Norges geografiske opmåling og Norges sjøkartverk	864
»	21.	Rundskr. om bestemmelser (i medhold av lov av 14 juli 1894 om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer) ang. klovbærende dyr ombord i skib fra utenlandsk havn	872
»	23.	Res. om utvidelse av bestemmelsene i sjøfartslovens §§ 122 og 171 til også å gjelde fart mellem Norge og Danmark og Sverige	873
»	30.	Noteveksling mellom Norge og Danmark og mellom Norge og Sverige om den gjensidighet som er forutsatt i sjøfartslovens §§ 122 og 171	875
		Lov om sjøfarten av 20 juli 1893 nr. 1 således som den lyder efter de ved senere lover foretatte endringer	681

b. Skibsregistrering.

Se under C nr. 19.

c. Skibsmåling.

d. Skibsfører. Skibsmannskap m. v.

1938
Febr. 4. Lov nr. 2 om forandring i lov om sjøfarten 59
» 4. Lov nr. 3 om gjennemføring av den internasjonale konvensjon om konnossementer 83
Mai 30. St.besl. om regler for tilståelse av pensjon av Sjømannsfondet 326
Juni 18. Lov nr. 3 om forandringer i lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen 450
» 18. Lov nr. 4 om forandringer i lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen 454
» 22. St.besl. om vedtekter for Hvalfangstbedriftens sikringsfond 509

e. Losvesen.

1938
Janr. 24. Skr. om forståelsen av den ved kgl. res. av 3 oktober 1930 anordnede fritagelse for losplikt for fartøier som kommer fra eller går til Sverige 14
Mars 11. Skr. om adgang for en los til å beregne innseilingspenger og milepenger for losing av fartøi som i h. t. loslovens § 2 pkt. 5 var fritatt for losplikt 176
Mai 13. Lov nr. 2 om midlertidig forhøielse av losbetalingen 261
Juni 22. Skr. om sjølosers berettigelse til å utføre utlosing fra annen krets 509
Aug. 19. Res. om tilføielse til § 9 i losinstruksjonen 621
Oktbr. 20. Skr. om forståelsen av bestemmelsen i loslovens § 3 siste ledd 677
Novbr. 12. Skr. om forståelsen av loslovens § 27,5 første punktum 764

f. Havne- og fyrvesen. Redningsvesen.

1938
Juni 10. Lov nr. 4 om utvidelse av Drammens havnedistrikt 370
» 24. Lov nr. 7 om å utvide grensene for kjøpstaden Bodø, og for Bodø havnedistrikt 516
Desbr. 23. Res. om at Havnevesenets kontorfunksjonærforening anerkjennes efter forhandlingslovens § 2 874

16. Kommunikasjonsvesen.

a. Veivesen. Motorvognkjøring.

1938
Janr. 7. Skriv om motorvognkjøring på vegen Hovden bru—Bykle hotell—Valle 5
» 7. Skriv om avgrensingsfyresegner for skyssing for fortenest med motorvogn i Stord 5
Febr. 1. Skr. om vask med sodaopløsning av bil m. v. efter bruk til transport av innført kraftfôr 24
» 5. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig motorvognkjøring i Sande, Vestfold fylke 89
» 25. Millombils lov um avgifter av bensin og gummiringar til delvis å greida statens utgifter til vegstellet 134
Mars 17. Skr. om skatt av motorvogn for hvilken kjøretillatelsen var bortfalt 180
» 31. Kungj. um vegavgifter m. v. i budgett-terminen 1938—39 196
April 2. Skr. om motorvognkjøring under teleløsning m. v. i Alta .. 208
» 8. Skr. om innskrenkende bestemmelser for skyssing med motorvogn i Gransherad 225
» 11. Skr. om nedsatt kjørehastighet for motorkjøretøier i Drøbak 226
» 13. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig person og godsbefordring på de offentlige veier i Tromsøysund 226
» 20. Avtale om ei landsvegbru mellom Noreg og Sverige over Svinesund 878

1938 Side
April 25. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig motorvognkjøring i Eidsvoll ... 234
» 25. Skr. om erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Ådal ... 234
Mai 6. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig motorvognkjøring i Løten ... 252
» 6. Skr. om inskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig lastebilkjøring i Stor-Elvdal ... 253
» 6. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig motorvognkjøring i Åmot ... 253
» 6. Telegram om forbud mot motorvognkjøring under teleløsningen på veiene Hammerfest—Repparfjorddal og Varangerbotn—Seida ... 253
» 27. Res. om almindelige trafikkregler ... 306
Juni 3. Lov nr. 1 om forandring i midlertidig lov om skatt på motorvogner og lystfartøier samt visse forestillinger og fremvisninger m. v. ... 328
» 3. Kunngj. om skatt til statskassen av motorvogner og av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. for budgetterminen 1938—39 ... 335
» 8. Rundskr. om varselskilter og signaler for regulering av ferdselen på gater og veier ... 348
» 13. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig lastebilkjøring i Vestre Toten ... 440
» 17. Skr. om endring i innskrenkende bestemmelser for skyssing med motorvogn over 8 seter utover Møre og Romsdal fylkesgrense ... 449
» 18. Lov nr. 15 um brigde i lov um motorvogner ... 479
» 18. Lov nr. 15 om forandringer i lov om motorvogner. (Oversettelse.) ... 483
» 24. Lov nr. 24 om forandringer i lov om veivesenet ... 557
» 29. Skriv um avgrensingsfyresegner for fortenestkøyring med motorvogn utan rute på vegen Eidfjord—Haugastøl ... 584
Juli 4. Skriv om avgrensingsfyresegner for skyssing med motorvogn på vegen Dale—Hamlagrø innan Bruvik, Evanger og Voss ... 587
» 7. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig personbefordring med motorvogn i Eidskog ... 588
Juli 15. Res. om forhøielse av kostgodtgjørelse og natt-tillegg for veiopsynsmenn ... 597
» 21. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Gjerpen ... 599
» 21. Skriv om minska køyrefart for motorkøyrety på ein vegstrekning i Skånevik ... 599
» 21. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Sørfold ... 599
» 23. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Beiarn ... 600
» 23. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Gildeskål ... 600
» 29. Res. om et tillegg til § 28 punkt 3 a i de almindelige trafikkregler ... 601
Aug. 18. Skriv om avgrensingsfyresegner for skyssing med motorvogn på vegstrekningen Voss—Gudvangen ... 608
» 25. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig personbefordring med motorvogn i Ål ... 622
» 25. Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Meløy ... 622

1938			Side
Aug.	26.	Skriv om avgrensingsfyresegner for godskøyring for fortenest i Kviteseid	623
Oktbr.	3.	Skr. om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring i Bodin	668
»	10.	Skr. om tillegg til de innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig personbefordring i Asnes og Gjesåsen	675
»	10.	Skr. om tillegg til de innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig personbefordring i Brandval	675
»	25.	Skr. om ophevelse av forbud mot motorvognkjøring på strekningen Rogebru—Dirdal—Byrkjedal—Østebø	680
»	28.	Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig godsbefordring med motorvogn i Lier	733
Novbr.	2.	Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn innen Norderhov	735
»	7.	Skr. om nedsatt kjørehastighet for motorkjøretøier på bygdeveien gjennem Nærsnes i Røyken	737
»	7.	Skr. om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn innen Nordfold	737
»	8.	Skr. om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring i Kåfjord, Skjervøy, Kvenangen og Nordreisa	738
Desbr.	6.	Skr. om nedsettelse av fartsgrensen for motorvognkjøring innen Holmestrand	825
»	14.	Skr. om motorvognkjøring på hovedveien gjennem Junkerdalen i Saltdal	860

b. Skysvesen.

c. Jernbaner.

1933			
Novbr.	23.	Internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene	876
»	23.	Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene	876
1935			
Desbr.	20.	Tilleggsbestemmelser til internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene	876
1935			
Desbr.	20.	Tilleggsbestemmelser til internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene	876
1937			
Janr.	29.		
1937			
Desbr.	27.	Tilleggsbestemmelser til internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene	877
1938			
Janr.	22.	St.besl. om statsbanenes administrasjonsordning m. v.	12
Febr.	4.	Res. om at stillingene som generaldirektør og innkjøpschef ved statsbanene inngår under tjenestemannslovens § 20, 2net ledd, m. v.	88
»	11.	Res. om ikrafttredelse av lov nr. 6 av 31 mai 1935 om befordring av personer og gods på jernbaner i h. t. internasjonale overenskomster	108
»	25.	Res. om at vedk. departement kan treffe avgjørelser i en del spørsmål vedr. meddelte konsesjoner på jernbaner og sporveier	136
Juni	21.	Skr. om kostgodtgjørelse for sekretærer ved statsbanenes anlegg	508

1938 Side
Juli 23. Skr. om at tilleggsbestemmelsene 1) til internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene gjøres gjeldende for Norges statsbaner og Rjukanbanen og 2) for befordring av reisende og reisegods gjøres gjeldende for Norges statsbaner og aksjeselskapet «Alphas» dampskibsrute Moss—Horten ... 600
Septbr. 5. Skr. om en del innskrenkninger i Art. 19 og 21 i internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene ... 645
Oktbr. 7. Res. om godtgjørelse til statsbanenes fast ansatte rutebilchauffører i Stavanger distrikt for fravær fra kvarter .. 673
Novbr. 18. Res. om tilsynet med arbeidervernlovens overholdelse ved Norges statsbaners jernbanedrift ... 768
» 30. Skr. vedrørende internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene ... 785

d. Vassdrags- og elektrisitetsvesen.

1938
Mars 4. Res. om gebyrer for registrering i kraftledningsregistret ... 149
» 4. Rundskr. om gebyrsatsene for registrering av elektriske kraftledninger ... 151
Septbr. 16. Res. om regulering og manøvreringsreglementer for Skorvenvassdraget og Skorgevassdraget ... 650
» 16. Res. om manøvreringsreglement for forskjellige vann i Tafjordvassdraget ... 650
Desbr. 3. Skr. om kostgodtgjørelse for vassdragsvesenets opsynsmenn 804

e. Postvesen.

1937
Septbr. 23. Overenskomst om reisepostkreditiver i forbindelsen mellem Norge, Danmark, Finnland, Island og Sverige ... 877
1938
Janr. 24. St.besl. om Postverkets og Telegrafverkets administrasjon .. 13
April 25. Skr. om betaling av porto når trukne skattebeløp sendes til vedk. skatteopkrever ... 234
Juli 29. Res. om arbeidsordning for Postverkets tjenestemenn ... 601
Desbr. 14. Reglement om portofrihet og om frankering av statens og kommunenes post (Frankeringsreglementet) ... 853

f. Telegraf og telefon.

1936
Desbr. 15. Overenskomst om telekommunikasjonstrafikken mellem Danmark, Finnland, Island, Norge og Sverige ... 876
1937
Janr. 13.
1938
Janr. 24. St.besl. om Postverkets og Telegrafverkets administrasjon .. 13
Febr. 28. Skr. om ratifikasjon av internasjonal telekommunikasjonskonvensjon og om godkjennelse av de tilhørende reglementer ... 141
Mai 6. Res. om endring av punkt IV i bestemmelsene om innførsel og omsetning av radiomateriell ... 248
Juni 22. St.besl. om lytteravgiften til Norsk rikskringkasting ... 508
» 24. Res. om tillegg til bestemmelsene i h. t. loven om kringkasting 569
Septbr. 9. Res. om taksten for innenrikske telegrammer i avtalt sprog .. 648
Novbr. 18. Res. om approbasjon for Norges vedkommende av de til den internasjonale telekommunikasjonskonvensjon knyttede telegraf- og telefonreglementer samt om bemyndigelse for Telegrafstyret til å forholde overensstemmende med de i Cairo 1938 undertegnede radioreglementer ... 768

g. Luftfart.

1938
Janr. 18. Skr. om at Estland har tiltrådt internasjonal overenskomst om regulering av luftfarten 9
» 27. Skr. om at Peru har tiltrådt internasjonal overenskomst om regulering av luftfarten 20
Febr. 14. Skr. om toll-landingsplasser for luftfartøier 109
Mai 20. Lov nr. 2 om kommuners plikt til ved distriktsbidrag å dekke anløpsutgifter for statsstøttede norske luftruter 289
» 21. Skr. om kostgodtgjørelse og klasseinndeling for de civile luftvernchefer og deres faste stedfortredere 296
Juni 17. St.besl. om forandringer i forsvarsordningen av 1933 m. v. .. 448
Aug. 19. Res. om regler for fremmede krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til norsk territorium under fredsforhold 615
Septbr. 16. Res. om 1) overførelse av myndighet fra Luftfartsrådet til Statens luftfartstyre og 2) føring av luftfartøisregister for det hele rike 650
Oktbr. 7. Res. om tillegg til reglene for fremmede krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til norsk territorium under fredsforhold 673
Desbr. 28. Rundskr. om opnevnelse av sakkyndige i luftfartsaker 875

17. Omsetnings- og kredittvesen.

a. Bank- og pengevesen.

1938
Febr. 9. Rundskr. om betalingene mellem Norge og Romania 90
» 8. Betalingsavtale og avtale om ordning av varebyttet mellem Norge og Hellas 139
Mars 4. Res. om ophevelse av regulering av innførselen av obligasjoner som lyder på betaling i fremmed mynt m. v. 150
» 26. Rundskr. ang. betalingsavtale mellem Norge og Hellas 187
» 31. Res. om endring av reglementet for Kongeriket Norges hypotekbank 207
April 29. Res. om reglement for Driftskredittkassen for mindre jordbrukere 236
Mai 9. St.besl. om endringer i utlånsreglene for Lånekassene for jordbrukere og fiskere 253
» 13. Lov nr. 4 om endring i lov om betalingsutjevning 264
» 13. Lov nr. 5 om forandring i lov om sparebanker 264
» 13. Lov nr. 6 om forandring i lov om beskatning av bankinnskudd 265
» 20. St.besl. om lempning i adgangen for driftskreditlag til å få statstilskudd til administrasjonsutgifter 294
» 20. Res. om tilleggsavtale til Den norske Creditbanks kontrakt om overtagelse av Pengelotteriet, samt om nye gevinstplaner m. v. 296
» 27. Lov om endring i lov om Den norske stats fiskeribank 299
Juni 3. Kunngj. om skatt på bankinnskudd for budgetterminen 1938—39 343
» 18. Lov nr. 7 om forandring i lov om Aktieselskapet Den Norske Industribank 463
» 20. Rundskr. om utvidelse av clearingavtalen mellem Norge og Tyskland til å gjelde det område som tilhørte den tidligere forbundsstat Østerrike 507
» 24. St.besl. om takstchef- og takstinspektørstillinger ved Hypotekbanken 569
Oktbr. 21. Res. om endringer i forvaltningsregler og styreinstruks for Sikringsfondet for sparebanker 678

1938 Side
Novbr. 12. Rundskr. om at clearingavtalen mellem Norge og Tyskland utvides til også å gjelde de sudet-tyske områder som før tilhørte Tsjekkoslovakia ... 764
Desbr. 2. Res. om instruks for kontrollkomitéen ved Driftskreditkassen for mindre jordbrukere ... 799

1938 *b. Mål, vekt, vrakning.*
April 29. Res. om forskrifter om sildekasser ... 239
Juni 29. Skr. om endring av vrakerinstruksen for saltsild ... 584

18. Forsikringsvesen.

1938
Febr. 9. Skr. om hvorvidt privatpraktiserende læge har krav på honorar av trygdekassen for behandling av patient som lider av epidemisk eller smittsom sykdom som går inn under sundhetsloven ... 92
Mars 10. Lov nr. 2 om forandring i lov om Norges Brandkasse ... 175
» 10. Res. om ikrafttreden av ovennevnte lov nr. 2 av 10 mars 1939 176
» 10. Res. om fristberegning efter § 30 tredje punktum i lov om forsikringsavtaler ved forsikring mot skade ved hus-sopp 176
» 16. Skr. om fradrag ved inntektsligningen for en del av premie for invalideforsikring ... 178
Mai 20. Res. om at undtagelse fra trygdeplikt sløifes for laste- og lossearbeidere i Hisøy, Øyestad og Arendal ... 295
Juni 18. Lov nr. 12 om tillegg til lov om forsikringsselskaper ... 474
» 24. Lov nr. 3 om endringer i lov om ulykkestrygd for industriarbeidere ... 511
» 24. Lov nr. 8 om trygd mot arbeidsløshet ... 518
» 24. Lov nr. 9 om endringer i lov om alderstrygd ... 529
» 24. Lov nr. 10 om endringer i lov om syketrygd ... 532
Juli 29. Res. om at fritagelsen for plikt til syketrygd for Diakonissehusets søstre opheves ... 601
Septbr. 2. Res. om at lov om forsikringsselskaper ikke kommer til anvendelse på forsikring i utlandet mot tap og skade på egen eiendom som følge av ras eller utglidning ... 627
» 9. Res. om at lov om forsikringsselskaper ikke kommer til anvendelse på forsikring mot risiko ved eksportkreditt ... 647
» 9. Res. om at lov om forsikringsselskaper ikke kommer til anvendelse på forsikring mot tvillinger ... 648
» 9. Res. om at selskaper som uten å være livsforsikringsselskaper driver spareurvirksomhet med garantert rente kan kontrolleres av Forsikringsrådet ... 648
Oktbr. 21. Res. om ikrafttreden av lov nr. 6 av 17 juni 1937 om forandring i lov om forsikringsavtaler ... 677
Novbr. 3. Res. om at lov om forsikringsselskaper ikke kommer til anvendelse på forsikring av platinarev ... 736
» 10. Rundskr. om trygdekassens plikt til å betale for lægeundersøkelse av en husstand, når et av husstandens medlemmer er blitt angrepet av en tuberkuløs sykdom ... 738
Desbr. 16. Res. om ikrafttreden av lov nr. 8 av 24 juni 1938 om trygd mot arbeidsløshet ... 861

19. Konsesjon.

1938
Febr. 25. Res. om at vedk. departement kan treffe avgjørelser i en del spørsmål vedr. meddelte konsesjoner på jernbaner og sporveier ... 136

1938 Side
Mars 17. Res. om forlengelse av konsesjonsordningen for fangst av vågehval ... 180
April 29. Res. om nedsettelse av konsesjonsgrensen for dyrket mark i Botne ... 244
Mai 27. Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Vestre Moland ... 306
Juni 18. Lov nr. 8 om forandring i lov om erhvervelse av skog ... 464
» 18. Lov nr. 9 om forandring i lov om erhvervelse av dyrket mark ... 465
Juli 15. Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Blaker .. 597
» 15. Res. om nedsettelse av skog- og jordkonsesjonsgrenser for Eide 597

20. Sociale anliggender.

1938 *Jfr. nr. 18. Forsikringsvesen.*
Febr. 16. Lov om voldgiftsavgjørelse av transportkonflikten i Nord-Norge m. v. ... 125
Mars 31. Res. om instrukser for tjenestemenn ved Statens arbeidstilsyn m. v. ... 198
April 8. Midlertidig lov nr. 2 om Arbeiderfondet ... 211
Mai 30. St.besl. om regler for tilståelse av pensjon av Sjømannsfondet ... 326
Juni 18. Lov nr. 13 om endringer i lov om arbeidervern ... 477
» 22. St.besl. om vedtekter for Hvalfangstbedriftens sikringsfond .. 509
» 24. Lov nr. 3 om endringer i lov om ulykkestrygd for industriarbeidere av 24 juni 1931 nr. 6 ... 511
» 24. Lov nr. 8 om trygd mot arbeidsløshet ... 518
» 24. Lov nr. 9 om endringer i lov om alderstrygd ... 529
» 24. Lov nr. 10 om endringer i lov om syketrygd ... 532
» 24. Lov nr. 11 om forlenget gyldighet av midlertidig lov om innskrenkning i adgangen til utkastelse av leietagere i Oslo m. v. ... 535
» 24. Lov nr. 23 om forandring i lov om kontroll med konkurranseinnskrenkninger og om prismisbruk ... 556
Juli 29. Res. om at fritagelsen for plikt til syketrygd for Diakonissehusets søstre opheves ... 601
Septbr. 2. Res. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet .. 636
Oktbr. 28. Res. om opnevnelse av Socialdepartementet som styre for Aldersfondet ... 732
Novbr. 3. Provisorisk anordning om voldgiftsavgjørelse av visse arbeidstvister innen fisketilvirkningen i Lofoten .. 735
» 11. Provisorisk anordning om voldgiftsavgjørelse ved arbeidstvist i skogbruket ... 743
» 29. Rundskr. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet 777
Desbr. 16. Res. om ikrafttreden av lov nr. 8 av 24 juni 1938 om trygd mot arbeidsløshet ... 861
» 16. Res. om forandring av beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet ... 863

21. Svalbard, Jan Mayen og norske biland.

1938
Febr. 25. Lov nr. 2 om forandring i lov om tollvesenet ... 134
Mars 18. Cirk. ang. trafikken fra og til Jan Mayen ... 181
Mai 27. Res. om forskrifter om fredning og om jakt og fangst av landpattedyr og fugl på Svalbard og Jan Mayen ... 304
Juni 3. Kunngj. om formues- og inntektsskatt til Svalbard og om avgift til statskassen av kull som utføres fra Svalbard .. 341

22. Forsvarsvesen.

a. Militærvesen i almindelighet.

1938
Mars 17. Lov nr. 2 om endring i lov om aldersgrenser for fastlønt militært befal ... 179
» 25. Res. om økning av gebyret til statskassen for innførselstillatelse for ammunisjon ... 185
April 8. Lov nr. 1 om tilvirkning, innførsel og salg av gassvernmateriell ... 210
» 8. Res. om dispensasjon fra bestemmelsene om innførsel, utførsel, fremstilling og salg av våpen og ammunisjon ... 225
Mai 13. St.besl. om forskjellige forandringer i hærordningen av 1933 .. 269
» 13. Kunngj. inneholdende visse nøitralitetsforskrifter ... 269
» 27. Deklarasjon mellem Norge, Danmark, Finnland, Island og Sverige om samsvarende nøitralitetsforskrifter ... 325
Juni 10. Lov nr. 3 om utskrivning av hester og kjøretøier ved mobilisering ... 362
» 17. St.besl. om forandringer i forsvarsordningen av 1933 m. v. .. 448
» 18. Lov nr. 10 om forandring i lov om aldersgrenser for fastlønt militært befal ... 465
Aug. 19. Res. om regler for fremmede krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til norsk terretorium under fredsforhold 615
» 19. Res. om at Forsvarsdepartementet kan oprette innstillingsråd for Kystartilleriet ... 621
Oktbr. 7. Res. om tillegg til reglene for fremmede krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til norsk terretorium under fredsforhold ... 673
» 14. Res. om at Finans- og tolldepartementet kan tilstå tollfrihet for materialer til fremstilling eller reparasjon av fallskermer bestemt for Hærens eller Marinens flyvevåben 676
Desbr. 2. Res. om at nøitralitetsforskriftene av 13 mai 1938 skal komme til anvendelse under krig mellem fremmede makter 793

b. Hæren.

1938
Mai 13. St.besl. om forskjellige forandringer i hærordningen av 1933 .. 269
Oktbr. 21. Res. om forandring i reglene om anciennitet og kommandorett for Hærens officerer ... 679

c. Flåten.

1938
Janr. 28. Res. om forandringer i bestemmelsene vedr. ansettelsesmyndigheten m. h. t. civile tjenestemenn ved sjøforsvarsdistriktene og marinens administrasjonsgrener ... 21

23. Finansvesen.

a. Statens eiendommer og rettigheter. Statsgjelden.

b. Stiftelser. Legater m. v.

1938
Janr. 12. Stadf. på «Kjøbmann Joh. A. Mowinckels handelshøiskolefond» 6
» 12. Stadf. på «Andreas Amlands handelshøiskolefond» ... 6
» 12. Stadf. på «Norges handelshøiskoles fond til friplasser m. v.» .. 6
» 12. Stadf. på «Johan Petter Martens handelshøiskolefond» til friplasser og reisestipendier ved Norges handelshøiskole i Bergen ... 6

			Side
Janr.	19.	Stadf. for «Berger Johansens og hustru Hannes legat» til utdannelse for handel, industri, håndverk eller jordbruk av unge mennesker hjemmehørende i Oslo, Aker, Farsund eller Høyland	10
»	21.	Stadf. på «Statsminister Wollert Konow og hustru Frigga Konows fond for opsitjarane i Bergsdalen»	11
»	22.	Stadf. på «Apoteker frk. Augusta Mejdells legat» til verdige trengende innvånere i Svelvik	12
»	22.	Stadf. på «Apoteker Kahrs og hustru Mina Sofie Kahrs' legat» til trengende medlemmer av Det farmaceutiske understøttelsesselskap	12
»	22.	Stadf. på «Apoteker Johan Lothes legat til fordel for Den norske sjømannsmisjon»	13
»	28.	Stadf. på «Ingeniør I. F. Eckersbergs og hustru fru Johanna Eckersberg, født Lund's legat til fordel for blinde, døvstumme og vanføre»	21
»	28.	Stadf. på «Norsk Forsikringsselskap «Æolus» A/S' legat av 1917 til Den norske sjømannsmisjon»	22
»	31.	Stadf. på «Sofie Knutsdotter Gjellands legat» til born og ungdom i Voss	22
Febr.	3.	Stadf. på «Johan Nygaard og hustru Guris legat» til utdannelse ved arbeids- eller husmorskole for ungdom hjemmehørende i Sel	24
»	8.	Stadf. på «Johan og Trine Christiansens legat» til beste for arbeiderklassen og dens barn i Idd	89
»	9.	Stadf. på «Kurvmaker Vinzens Christophersen og hustrus legat» til fordel for trengende håndverkere og deres efterlatte i Hamar	90
Mars	16.	Stadf. på «Kjøpmann Ole Mikkelsens legat» til Kristiansunds byselskap	177
»	16.	Stadf. på «Lærer Olav Hansen Bjervas legat til Skiens folkeskole»	177
»	16.	Stadf. på «Fridtjof Sundts legat for bildende kunstnere fra Bergens stift»	177
»	16.	Stadf. på «Fredrik O. Mokkelbost og hustru Iveranna Mokkelbost's legat» til bryggearbeidere og fiskearbeidere på Gomalandet, Kristiansund	178
»	16.	Stadf. på «Overkontrollør Bernhard Jacobsens legat til fordel for verdige trengende menn og kvinner av borgerklassen i Bergen»	178
»	21.	Stadf. på «Konditor Paul Melhorn og hustru fru Karen Melhorns legat til fordel for Oslo konditorlaug»	181
»	21.	Stadf. på «Legatet til lektor Karl Schøyens minne» til fremme av biologisk forskning ved Det kongelige videnskabers selskab, Museet, Trondheim	181
»	24.	Stadf. på «Fredrik Erlandsens pensjonat» for folk som trenger hjelp av fattigvesenet og som er hjemmehørende i Vestby hovedsogn	183
»	25.	Stadf. på «Even Sørensen Herbergs legat» til trengende arbeidere i Vågå	186
»	25.	Stadf. på «Elen Andersdtr. Reitans legat til beste for verdige trengende innen Kvikne sognekommune»	186
»	25.	Stadf. på «Ole Halvorsen og hustru Severine Dorthea Halvorsens legat til beste for feriekolonier for Oslo»	186
April	9.	Stadf. på «Næringslivets fond for Universitetets studenter»	225
»	9.	Stadf. på «Kristian Jensens legat til Østlandske blindeforbund»	225
»	19.	Stadf. på «Sverre Hallens minne»	226

1938			Side
April	22.	Stadf. på «Ingeniør Christian Grønvolds og mor, fru Ebba Grønvolds legat til forulykkede familieforsørgeres ubemidlede efterlatte i Sandefjord»	228
»	22.	Stadf. på Inga Bjørnsons fond «Ut i solen»	229
»	28.	Stadf. på «Karoline Kaspersens legat til Vestby kirke»	235
»	28.	Stadf. på «W. C. Brøggers fond for unge norske videnskapsmenn»	235
Mai	3.	Stadf. på «Rolf Elvheims fond til fattige i Gutvik»	245
»	9.	Stadf. på «Marie Schøyens legat til fordel for Betalende feriekolonier»	256
»	9.	Stadf. på «Ida Marie og Carl Magnus Johansen Mykleviks legat» til utdannelse for ungdom i Svarholdts skolekrets i Hol	256
»	9.	Stadf. på «Emma og C. G. Mørks legat til fordel for Paulus menighets fattigpleie»	256
»	9.	Stadf. på «Emma og C. G. Mørks legat til fordel for Paulus menighets gamlehjem»	257
»	9.	Stadf. på «Emma og C. G. Mørks legat til fordel for Paulus menighetshus»	257
»	9.	Stadf. på «Sogneprest Amund Megrunds legat for Vestre Gausdal» til fordel for verdige trengende i Vestre Gausdal	257
»	23.	Stadf. på «De døves kvinneforening i Oslo's rekreasjonsfond»	297
»	23.	Stadf. på «Søren og Sofie Torgautens legat» til syke- og fattigpleien i Onsøy	297
»	23.	Stadf. på «Fru Marie Michelsen, f. Monssens legat» til fordel for enker eller ugifte damer som har drevet handelsforretning eller håndverk og til enker efter forulykkede styrmenn	297
»	30.	Stadf. på «Peter Bing Drejer Sundts legat (I)» til hjelp for ubemidlede begavede unge skuespillere ved deres utdannelse	327
»	30.	Stadf. på «Peter Bing Drejer Sundts legat (II)» til hjelp for talelidende (stammende)	327
Juni	3.	Stadf. på «Misjonsprest Nils Mikkelsen Arnetvedts legat til Det norske misjonsselskap»	347
»	3.	Stadf. på «Bendik Ellingsen Bakkens helselagsfond» til røkt og pleie for innvånere i Skrautvål sogn	347
»	3.	Stadf. på «Størk og Eli Halstensen Hammerøys legat» til trengende i Bjørnsund	348
»	8.	Stadf. på «Norges rederforbunds fond til Norges handelshøiskole»	348
»	25.	Stadf. på «Kari O. Osøiens minne» til beste for syke trengende i Singsås	580
»	25.	Stadf. på «Fru Lina Wolds legat til videre utdannelse av musikere innen marinen»	580
Juli	7.	Stadf. på «R. M. Lassen og hustru Ingeborg Serine Lassens legat til verdige trengende av Hisø sogn»	588
»	7.	Stadf. «P. O. Gjersøes legat» til utdannelse av evnerik ungdom i Skien	588
Aug.	22.	Stadf. på Peder Figenschous gave til sykehus for byens fattige, Tromsø	622
»	27.	Stadf. på «Johan Bosses legat» til trengende i Loddefjord sogn	623
»	30.	Stadf. på «Hjørdis Røeds minde» til Lillehammer sanitetsforenings tuberkulosehjem eller patienter ved dette hjem	624
»	30.	Stadf. på «Bernt Johanne og Lars Larsens legat» til sykepleien i Ørskog	624
»	30.	Stadf. på «Enkefru Petrikke Nygårds legat til Laksevågs fattigpleie»	624

Side

Aug. Kapiteltakstar for året 1938 625
Septbr. 2. Stadf. på «Dorthea og Sigurd As's legat til fordel for Trysil barnehjem» 645
» 2. Stadf. på «Dorthea og Sigurd As's legat til fordel for Trysil tuberkulose- og sykepleieforening» 645
» 2. Stadf. på det av fru Matilde Fladhagen og Anders Fladhagen oprettede legat til fordel for Trysil barnehjem 645
» 8. Stadf. på «Kandidat O. Sev. Skouges legat til fremme av avholdssaken i Oslo» 646
» 8. Stadf. på «Lærer Petter Gloslis legat for Borge og Torsnes herreder» til granskning av disse bygders historie 647
» 15. Stadf. på Lars L. Høen og hustrus legat til trengande ungdomar i Vossestrand 650
» 15. Stadf. på Lars L. Høen og hustrus legat til Kinamisjonen m. v. 650
» 16. Stadf. på «Carl Lumholtz' fond» til forskning på de felter som Carl Lumholtz særlig viet sig til 651
» 21. Stadf. på «Christian Hagemanns legat til hjelp for trengende menn og kvinner av handelsstanden i Bergen» 662
» 23. Stadf. på «Thor Asbjørn Dahls minnefond for verdige trengende i Gausdal hovedsogn» 664
» 23. Stadf. på «Bjørn Brandts legat til Vestre Slidre kirke» 664
» 23. Stadf. på «Jessie Hagemanns legat til hjelp for trengende menn, kvinner og foreldreløse barn av sjømannsstanden i Bergen» 664
» 30. Stadf. på «Gårdbruker Trond Nilsen Thune og hustru Berit Johnsdatter Wangenstens legat til beste for misjonsarbeidet» 667
Oktbr. 11. Stadf. på «Susanne Oftedals legat til fattige i Lyngdals sogn» .. 675
» 18. Stadf. på «Distriktslæge Bull og hustrus legat for Brandval» til bedring av barns og ungdoms helse 677
» 18. Stadf. på «Orkesterforeningsfond i Bergen» til orkestermusikkens fremme i Bergen 677
» 21. Res. om ophevelse av tidligere meddelt stadfestelse på plan for Blindemisjonen «Il» 677
Novbr. 7. Stadf. på Doktor G. Benneche og hustru f. Huitfeldt's legat til fattige damer i Oslo 737
» 14. Stadf. på «Det Olsen-Melsomske familielegat» til hjelp for trengende i Kristiansand og Tønsberg 764
» 17. Stadf. på «E. D. Jordans legat» til støtte for agenter som er bosatt i Bergen 766
» 17. Stadf. på «Berntine Hansen Høyers legat til verdige fattige i Oslo» 766
» 17. Stadf. på legat til fordel for Eidsvollbygningen 766
» 18. Stadf. på «Nils Berentsen Glattetræs og hustrus legat» til verdige trengende av håndverks- eller arbeiderklassen i Kristiansand 770
» 26. Stadf. på «Olga Melbys legat» til utdannelse for personer hjemmehørende i Asnes i alderen 12 til 26 år 775
» 26. Stadf. på «Bankier Ad. Lindbäcks fond» til friplasser for begavede unge menn ved Oslo handelsgymnasium 775
» 28. Stadf. på «Fru Margit Rissoms legat til minne om hennes foreldre Ole Syversen Qvammen og hustru Kari Svendsdatter født Rudning» til utdannelse av begavet ubemidlet ungdom fra Hol 776
» 28. Stadf. på «Fabrikkeier E. P. Bøe's legat» til trengende syke i Vik i Helgeland 776
» 28. Stadf. på «Agent Ulrich Wefferstads fond til skolebarns opphold på landet i ferietiden» 776

1938 Side
Novbr. 28. Stadf. på «Losformann Petter A. Kruges legat til beste for trengende i Hvasser» ... 776
» 28. Stadf. på «Thor Asbjørn Dahls minnefond for Nedre Svatsum» til verdige trengende i Nedre Svatsum ... 776
» 29. Stadf. på «I. K. Brandstad og hustru Tomine Brandstads legat til fordel for trengende i Nordre og Søndre Vekkum» .. 777
» 29. Stadf. på «I. K. Brandstad og hustru Tomine Brandstads legat til fordel for Ringebu hovedkirke» ... 777
» 29. Stadf. på «Ole Vigs fond til vitskapeleg pedagogisk gransking i Noreg» ... 777
» 29. Stadf. på «Ole Møystads legat til fordel for skogbruket i Hernes» ... 777
Desbr. 2. Stadf. på «Hospitalsprest Andreas Müller og hustru Constanse f. Poppes legat» for trengende ugifte prestedøtre ... 803
» 5. Stadf. på «Lærer Ole M. Løkse og hustru Lovise Marie Løkse f. Hessebergs legat» til værdige trengende i Løksebotn, Rørbak og Medby kretser i Salangen ... 804
» 14. Stadf. på Stiftelsen «Wøyen guttehjem» ... 860
» 14. Stadf. på «Olava Engers legat til beste for gamle og syke i Asker» ... 860
» 21. Stadf. på Ellerhusens «Hjem for eldre, trengende skibsførere og førstestyrmenn med hustruer, samt enker efter sådanne» ... 871
» 21. Stadf. på «Ole og Sara Agas legat til Kinsarvik herred» ... 871
» 21. Stadf. på «Ole og Sara Agas legat til Ullensvang herred» ... 871
» 21. Stadf. på «Ole og Sara Agas legat til Odda herred» ... 871

1938 *c. Offentlige fond.*
Janr. 7. Res. om endring av punkt 6 i vedtektene for Tafjordfondet .. 4
Febr. 22. St.besl. om Skattefordelingsfondet ... 132
April 8. Midlertidig lov nr. 2 om Arbeiderfondet ... 211
Mai 30. St.besl. om regler for tilståelse av pensjon av Sjømannsfondet 326
Juni 22. St.besl. om vedtekter for Hvalfangsbedriftens sikringsfond .. 509
Septbr. 2. Res. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet .. 636
Oktbr. 28. Res. om opnevnelse av Socialdepartementet som styre for Aldersfondet ... 732
Novbr. 29. Rundskr. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet 777
Desbr. 16. Res. om forandring av beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet ... 863

1938 *d. Sportelvesen.*
Febr. 4. Lov nr. 1 om betaling for offentlige forretninger ... 24
Første avdeling. Betaling som tilfaller staten.
Kap. 1. Civile saker ved herreds- og byrettene Side 24
» 2. Civile saker ved lagmannsrettene og Høiesterett ... » 29
» 3. Tvangsforretninger ... » 30
» 4. Skifte- og konkursbehandling m. v. .. » 33
» 5. Tinglysing m. v. ... » 35
» 6. Andre forretninger ... » 38
Annen avdeling. Betaling som tilfaller andre enn staten.
Kap. 7. Forliksmenn ... » 41
» 8. Domsmenn, skjønnsmenn, rettsvidner m. v. ... » 42
» 9. Lensmenn, namsmenn og stevnevidner på landet ... » 43

Side

Kap. 10. Namsmenn og stevnevidner i kjøpstedene ..... Side 49
» 11. Andre tjenestemenn m. v. ..... » 50
Tredje avdeling.
Kap. 12. Almindelige bestemmelser ..... » 52

Febr. 8. Rundskr. om godtgjørelse av kommunenes utgifter ved husrum til herreds- og byrettens rettsmøter i straffesaker utenfor de faste tingdager 89
Mars 2. Rundskr. nr. 1 om den nye sportellov. Betaling for tinglysing m. v. 142
» 2. Rundskr. nr. 2 om den nye sportellov. Megling i separasjons- og skilsmissesaker 146
» 4. Res. om betaling for registrering av elektriske kraftledninger 149
» 4. Rundskr. om gebyrsatsene for registrering av elektriske kraftledninger 151
Mai 13. Res. om at Justisdepartementet kan utferdige forskrifter ang. innretning og avlegging av sportelregnskap ved herreds- og byrettene 275
Septbr. 9. Res. om forhøielse av godtgjørelsen for forkynnelser i civile saker i Kautokeino 647
Oktbr. 5. Rundskr. nr. 3 om den nye sportellov. En del spørsmål vedk. beregning av tinglysingsgebyrer 668
» 7. Res. om gebyrer for bevilling til å drive apotek og for tillatelser i h. t. handelslovens § 100 b til å selge gifter og apotekvarer 672
Desbr. 2. Res. om gebyr for bevilling til å anta eller forandre et navn 798
» 9. Rundskr. nr. 4 om den nye sportellov. Domstoler. Fylkesmenn. Politimestere 829
» 9. Rundskr. nr. 5 om den nye sportellov. Lensmenn. Namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene 838
» 9. Rundskr. nr. 6 om den nye sportellov. Forliksmenn 848
» 9. Rundskr. nr. 7 om den nye sportellov. Ekteskapslysing. Vigsel. Vigselattester 849

1938 *e. Skattevesen.*

Janr. 20. Skr. om at alderstrygdavgift ikke kan komme til fradrag ved inntektsansettelsen i medh. av landskattelovens § 44 og byskattelovens § 38 h 10
» 22. Skr. om valg av personlige varamenn for ligningsnevndens medlemmer 13
» 22. Skr. om at alderstrygd antas å være skattepliktig inntekt på mottagerens hånd 13
Febr. 1. Skr. om at det ikke er adgang til å pålegge en hotellinnehaver å trekke skatt som er ilignet en hotellgutt uten kontantlønn 24
» 22. St.besl. om Skattefordelingsfondet 132
Mars 4. Lov om utskrivning av ekstraordinær skatt til staten av formue for budgettåret 1938—39 147
» 16. Skr. om skattyders adgang til å kreve en del av premien for invalideforsikring fradratt ved inntektsligningen 178
» 17. Skr. om skatt av motorvogn for hvilken kjøretillatelsen var bortfalt 180
» 31. Lov om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1938—39 195
April 8. Midlertidig lov nr. 2 om Arbeiderfondet 211
» 25. Skr. om betaling av porto når trukne skattebeløp sendes vedk. skatteopkrever 234
Mai 13. Lov nr. 6 om forandring i lov om beskatning av bankinnskudd 265

1938 Side
Mai 27. K u n n g j. om erleggelse av en ekstraordinær skatt til staten av formue for terminen 1938—39 ... 301
» 27. Skr. om at en arbeidsgiver ikke er pliktig til å efterkomme pålegg om skattetrekk når adgangen til å kreve slikt er bortfalt, jfr. landsskattelovens § 114, nr. 5 ... 325
Juni 3. L o v nr. 1 om forandring i midlertidig lov om skatt på motorvogner og lystfartøier samt visse forestillinger og fremvisninger m. v. ... 328
» 3. L o v nr. 2 om forandring i lov om fortrinsrett for visse fordringer ... 329
» 3. K u n n g j. om skatt til statskassen av fortæring på bevertningssteder for terminen 1938—39 ... 335
» 3. K u n n g j. om skatt til statskassen av motorvogner og av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. for terminen 1938—39 ... 335
» 3. K u n n g j. om formues- og inntektsskatt til Svalbard og om avgift til statskassen av kull som utføres fra Svalbard .. 341
» 3. K u n n g j. om skatt på bankinnskudd for budgetterminen 1938—39 ... 343
» 9. Skr. om prioritet mellem skattetrekk-pålegg fra staten og kommuner for samme eller forskjellige år ... 356
» 11. Skr. om trekkprosenten ved trekk for årets og tidligere års skatter ... 422
» 14. Skr. om påkrav ved utpantning hos en arbeidsgiver ... 441
» 18. L o v nr. 16 om forandring i lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue for terminene 1921—22 til 1930—31 ... 488
» 18. L o v nr. 17 om forandringer i lov om midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue ... 490
» 18. K u n n g j. om formues- og inntektsskatt til statskassen for terminen 1938—39 ... 492
» 24. L o v nr. 18 om forandring i skatteloven for landet ... 553
» 24. L o v nr. 19 om forandring i skatteloven for byene ... 553
» 24. L o v nr. 20 om forandringer i skattelov for landet ... 554
» 24. L o v nr. 21 om forandringer i skattelov for byene ... 555
» 24. L o v nr. 22 om forandring i lov om midlertidige bestemmelser om skatt til staten på inntekt og formue ... 555
Juli 5. Skr. om påkrav ved utpantning for skatter hos arbeidsgiver 588
Aug. 5. Skr. om at skatterestanser til kommunen ikke kan likvideres i skattyderens krav på alderspensjon ... 605
» 10. Skr. om at kvittering til skattyderen for beløp som er trukket i h. t. pålegg efter res. av 29 mai 1936 § 12, tkal utstedes av arbeidsgiveren ... 606
Septbr. 2. Res. om beregningen m. v. om avgiften til Arbeiderfondet .. 636
Novbr. 29. Rundskr. om beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet 777
Desbr. 16. Res. om forandring av beregningen m. v. av avgiften til Arbeiderfondet ... 863

1938 *f. Matrikuleringsvesen.*
Aug. 16. Rundskr. ang. ekspropriasjon — skylddeling, jfr. skylddelingslovens §§ 1 og 25 ... 606

1938 *g. Stempelavgift.*
Mars 22. Skr. om at anmeldelse til firmaregistret av utvidelse av et aktieselskaps forretningsvirksomhet uten navneforandring og med uforandret kapital kan registreres uten ny stempelavgift ... 182

1938				Side
Juni	3.	K u n n g j.	om stempelavgift til statskassen av dokumenter og spillekort i terminen 1938—39	336
»	18.	K u n n g j.	om stempelavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av tobakkvarer	500
Oktbr.	10.	Skr.	om beregning av stempelavgift av overdragelsesdokument vedk. fast eiendom hvis nye eier har overtatt å utrede refusjonsbeløp for gateoparbeidelse	675
Desbr.	2.	Res.	om at gebyr for lysing og for samtykke til at lysingsfristen forkortes eller lysing undlates, skal avgjøres ved stempelmerker	798

h. Arveavgift.

1938				
Janr.	6.	Skr.	om betaling ved arveforskudd av arveavgift av tidligere mottatt arveforskudd	3
Juni	3.	K u n n g j.	om arveavgift til statskassen i budgettåret 1938—39	332
Septbr.	5.	Skr.	om beregning av arveavgift av arv som var tilfalt en hushjelp i fellesboet efter 2 ektefeller	646

i. Brennevins-, etylleter- og ølavgift.
Se under nr. 14 j.

j. Avgifter av utskjenkning og salg av brennevin, vin, øl m. v.
Se under nr 14 j.

k. Konsulatavgift.
Se under nr. 1 a.

l. Særlige avgifter.

1938				
Janr.	10.	Skr.	om omsetningsavgiften av visse varer (faktureringen)	6
Febr.	18.	Res.	um fyresegner um avgift på umsetnaden av mjølk	130
»	18.	Skriv	um betaling og innkrevjing av avgifta på umsetnaden av mjølk	131
»	25.	M i l l o m b i l s l o v	um avgifter av bensin og gummiringar til delvis å greida statens utgifter til vegstellet	134
Mars	7.	Regler	om margarinavgift	152
»	31.	K u n n g j.	um vegavgifter m. v. i terminen 1938—39	196
April	8.	M i d l e r t i d i g l o v	nr. 2 om Arbeiderfondet	211
»	22.	Res.	um fyresegner um avgift på umsetnaden av svineslakt	228
»	23.	Skriv	um betaling og innkrevjing av avgifta på umsetnaden av flesk i tida frå 1 mai 1938 til 30 april 1939	229
Juni	3.	K u n n g j.	om formues- og inntektsskatt til Svalbard og om avgift til statskassen av kull som utføres fra Svalbard	341
»	18.	K u n n g j.	om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av sjokolade- og sukkervarer	500
»	18.	K u n n g j.	om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av kolsyrehaldige alkoholfrie drikkevarer og av innanlands tilverka fruktvin og av kolsyre	502
»	18.	K u n n g j.	om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av visse varer	503
»	18.	K u n n g j.	om avgift til statskassen av jord som i budgettterminen 1938—39 brukes til dyrking av tobakk	504
»	18.	K u n n g j.	om avgift til statskassen fra 1 juli 1938 1) av sirup som anvendes til tilvirkning av drops, og 2) av mais og innenlands tilvirket maisstivelse som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup	504
»	24.	K u n n g j.	om avgift til statskassen av apotekenes omsetning	561
»	24.	K u n n g j.	om midlertidig omsetningsavgift til statskassen for budgetterminen 1938—39	562

1938			Side
Juni	24.	Res. om forandring i bestemmelsene om beregning og opkrevning av omsetningsavgift	570
»	24.	Skriv um fullmakt for ymse melkesentralar til å krevja up utjamningsavgift på mjølk	579
Juli	1.	Res. um fyresegner um avgift på saukjøtt	586
»	1.	Skr. om forandring i bestemmelsene om omsetningsavgiften av visse varer	586
»	1.	Skriv um innkrevjing av avgifta på umsetnaden av saukjøtt	587
»	5.	Skr. om forhøielse av maksimumssatsen for utjevningsavgift på levering av melk innen Møre mjølkesentrals område	587
Septbr.	2.	Res. om regler om beregning, utligning og innbetaling av avgift til Arbeiderfondet	636
Novbr.	29.	Rundskr. om reglene for beregning, utligning og innbetaling av avgiften til Arbeiderfondet	777
Desbr.	7.	Skr. om endring for en del melkesentraler av maksimumssatsene for utjevningsavgift på melk	828
»	16.	Res. om forandring av reglene for beregning, utligning og innbetaling av avgiften til Arbeiderfondet	863

1937		*m. Tollvesen.*	
Juni	18.	Noteveksling med Polen om tollen på visse norske ostemerker	877
Septbr.	10.	Noteveksling ang. endring i teksten i tariffprotokollen mellem Norge og Polen	877
Septbr.	13.	Avtale med Ecuador om tollfri innførsel av konsulatrekvisita	877
Novbr.	8.		
1938			
Febr.	14.	Skr. om toll-landingsplasser for luftfartøier	109
»	18.	Kunngj. om tollforandring for friske vindruer og pærer	129
»	25.	Lov nr. 2 om forandring i lov om tollvesenet	134
Mars	18.	Cirk. ang. trafikken fra og til Jan Mayen	181
April	22.	Res. om forhøielse av godtgjørelsen fra børsene til tollkassereren i Oslo og Trondheim for utarbeidelsen av daglige opgaver over import og eksport ved tollstedene	228
Juni	3.	Res. om grensene mellem Halden, Fredrikstad og Sarpsborg tollstedsdistrikter	347
»	3.	Res. om at Finansdepartementet kan samtykke i nedsatt toll på garn av natursilke og kunstsilke som innføres av norske kabelfabrikker	347
»	13.	St.besl. om oprettelse av en tolldirektørstilling	422
»	24.	Kunngj. om tollavgifter fra 1 juli 1938	571
Aug.	19.	Kunngj. om tollforandringer	611
»	19.	Res. om oprettelse av et embede i Finans- og tolldepartementet for en tolldirektør	615
»	19.	Res. om at Finans- og tolldepartementet kan tillate tollfri innførsel av kalvemaver	615
Septbr.	2.	Res. om utvidelse av tillatelsen for Kristiansand kommune til å drive et almindelig frilager i havnevesenets lagerhus på kai nr. 2 i nevnte by	645
Oktbr.	14.	Res. om at Finans- og tolldepartementet kan tilstå tollfrihet for materialer til fremstilling eller reparasjon av fallskjermer bestemt for Hærens eller Marinens flyvevåben	676
Novbr.	16.	Rundskr. om realisasjon av varer som er inndratt i h. t. tollloven	765

1938		*n. Regnskaps- og oppebørselsvesen.*	
Mai	13.	Res. om at Justisdepartementet kan utferdige forskrifter ang. innretning av sportelregnskap ved herreds- og byrettene	275

1938			Side
Mai	13.	Res. om at Justisdepartementet kan utferdige forskrifter om regnskapsføringen ved skifterettene	275
»	31.	Rundskr. om regnskapsordningen ved herreds- og byretten	880
Juni	24.	Res. om forandringer i bestemmelsene om beregning og opkrevning av omsetningsavgift	570
Juli	1.	Skriv um innkrevjing av avgifta på umsetnaden av saukjøt	587

o. Statsregnskapet og Riksrevisjonen.

1938			
Mars	4.	St.besl. om statens revisjonsvesen	148
»	4.	St.besl. om navneforandring fra Statsrevisjonen til Riksrevisjonen og fra statsrevisor til riksrevisor	149
Juni	3.	Res. om at Riksrevisjonens assistentforening anerkjennes efter forhandlingslovens § 2	347

C. PRIVATRETT

I. Eiendomsrett og bruksrett.

1938			
Mars	10.	Lov nr. 1 om forandring i lov om ordning av visse jordspørsmål (jordloven)	157
»	10.	Res. om ikrafttreden av forannevnte lov nr. 1 av 10 mars 1938 (jordloven)	175
Juni	18.	Lov nr. 8 om forandring i lov om erhvervelse av skog	464
»	18.	Lov nr. 9 om forandring i lov om erhvervelse av dyrket mark	465
»	24.	Lov nr. 2 om avståelse av grunn til søppeloplagsplass m. v.	511

2. Hittegods og vrakgods.

3. Pant.

4. Grunnbyrder.

5. Kontraktsforhold.

1938			
April	8.	Lov nr. 3 om forandringer i lov om aksjeselskaper og kommanditaksjeselskaper	215
»	8.	Lov nr. 4 om forandring i lov om skibsaksjeselskaper	217
»	8.	Lov nr. 5 om oplegging av reservefond m. v. i selskaper	219
»	8.	Res. om at Handelsdepartementet kan treffe de i lov nr. 3 av 8 april 1938 avsnitt II siste ledd omhandlede avgjørelser	222
»	8.	Res. om at Handelsdepartementet kan treffe de i lov nr. 4 av 8 april 1938, avsnitt II siste ledd omhandlede avgjørelser	222
»	8.	Res. om at Handelsdepartementet kan treffe de i lov nr. 5 av 8 april 1938, avsnitt II siste ledd omhandlede avgjørelser	223
Mai	13.	Midlertidig lov nr. 10 om beskyttelse av minstepris-avtaler mellem fiskere og kjøpere	269
Juni	18.	Lov nr. 7 om forandring i lov om Aksjeselskapet Den Norske Industribank	463
»	18.	Lov nr. 12 om tillegg til lov om forsikringsselskaper	474
»	18.	Res. om minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere	506
Septbr.	2.	Res. om at lov om forsikringsselskaper inntil utgangen av 1940 ikke skal komme til anvendelse på forsikring i utlandet mot tap og skade på egen eiendom som følge av ras eller utglidning	627

1938 Side
Septbr. 9. Res. om at lov om forsikringsselskaper ikke skal komme til anvendelse på forsikring mot risiko ved eksportkreditt.. 647
» 9. Res. om at lov om forsikringsselskaper ikke skal komme til anvendelse på forsikring mot tvillinger 648
Oktbr. 21. Res. om ikrafttreden av lov nr. 6 av 17 juni 1937 om forandring i lov om forsikringsavtaler 677
Novbr. 3. Res. om at lov om forsikringsselskaper ikke kommer til anvendelse på forsikring av platinarev 736

6. Jordleie. Husleie.

1938
Juni 24. Lov nr. 11 om forlenget gyldighet av midlertidig lov om innskrenkning i adgangen til utkastelse av leietagere i Oslo m. v. 535
Aug. Kapiteltakster for året 1938 625

7. Gjeldsforpliktelser.

1938
Febr. 9. Rundskr. om betalingene mellem Norge og Romania..... 90
» 28. Betalingsavtale og avtale om ordning av varebyttet mellem Norge og Hellas 139
Mars 4. Res. om ophevelse av regulering av innførselen av obligasjoner som lyder på betaling i fremmed mynt..... 150
» 26. Rundskr. ang. betalingsavtale mellem Norge og Hellas..... 187
Mai 13. Lov nr. 4 om endring i lov om betalingsutjevning..... 264
Juni 3. Lov nr. 2 om forandring i lov om fortrinsrett for visse fordringer 329
» 10. Midlertidig lov nr. 1 om gjeldsforhandling for kommuner 357
» 20. Rundskr. om utvidelse av clearingavtalen mellem Norge og Tyskland til å gjelde det område som tilhørte den tidligere forbundsstat Østerrike 507
Juli 22. Skr. om forbud mot å ta efterkrav på sendinger fra Østerrike til Norge 599
Novbr. 12. Rundskr. om at clearingavtalen mellem Norge og Tyskland utvides til også å gjelde de sudet-tyske områder som før tilhørte Tsjekkoslovakia 764

8. Forløfte.

9. Tjenesteforhold.

1938
Janr. 3. Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Eid, Sogn og Fjordane fylke 1
» 5. Skr. om ophevelse av særbestemmelsene om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Risør..... 3
» 5. Skriv om ny § 3 i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Bremanger 3
» 6. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Mysen 3
» 6. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stokke..... 3
» 6. Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Mosterøy.... 3
» 6. Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader i Sæbø..... 3
» 8. Skr. om lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Tune 6
» 8. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Røyken 6
» 10. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Tune..... 6
» 11. Skr. om ny § 5 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Kjelvik 6

1938				Side
Janr.	12.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kistrand	7
»	17.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Modum	9
»	17.	Skriv	om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Lårdal	9
»	17.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Nordfold	9
»	18.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Lyngen	10
»	19.	Skr.	om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Skudenes	10
»	20.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Gratangen	10
»	29.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Våle	22
Febr.	2.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Haugesund	24
»	5.	Skriv	om ny § 3 i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Torvastad	89
»	10.	Skriv	om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Vatne	93
»	11.	Skriv	om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Hetland	108
»	14.	Skr.	om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Moss	109
»	17.	Skriv	om ny § 3 i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Nedstrand	129
»	19.	Skr.	om ny § 3 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Ibestad	131
»	23.	Skriv	om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Valsøyfjord	133
»	28.	Skr.	om en ny bestemmelse i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Hidra	141
Mars	1.	Skr.	om forandringer i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Sandeid	141
»	1.	Skr.	om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Trondheim	142
»	3.	Skr.	om ny § 3 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Aure	147
»	5.	Skriv	om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Stordal	152
»	11.	Skr.	om en ny bestemmelse i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Vadsø	176
»	21.	Skr.	om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Steinkjer	181
»	22.	Skr.	om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Romedal	182
»	23.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Mosvik	182
»	24.	Skr.	om ny § 5 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Grimstad	183
»	29.	Skr.	om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Jeløy	194
»	29.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stange	194
»	29.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Kongsberg	194
»	29.	Skr.	om ny § 3 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Hopen	194
»	31.	Skriv	om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Syvde	207
April	1.	Skr.	om ny § 9 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Flekkefjord	207
»	1.	Skr.	om ny § 5 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Nes, Vest-Agder fylke	207
»	1.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Grip	208
»	4.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Asskard	208
»	5.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Idd	208
»	5.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Hurum og Holmsbu	208
»	5.	Skr.	om ny § 4 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Halsa	208
»	6.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Våler	209
»	7.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Asnes	209
»	8.	Skr.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder Stamnes	225
»	11.	Skr.	om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Vardø	226
»	21.	Skr.	om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Korgen	227

1938			Side
April	23.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Gjerpen	229
»	25.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Mandal	234
»	27.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Oslo	234
»	27.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Lærdal	234
»	28.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Kragerø	235
»	28.	Skr. om ny § 4 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Brattvær	235
Mai	4.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Haram	246
»	4.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Namsos	246
»	4.	Skr. om ny lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Namsos	246
»	10.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Holmestrand	258
»	11.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Halse og Harkmark	260
»	13.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Alvundeid	287
»	14.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Drøbak	287
»	14.	Skr. om ny lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Halden	287
»	19.	Skr. om lukningsvedtekt for barber- og frisørforretninger i Skedsmo	287
»	24.	Skr. om en tilføielse til § 5 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Stavanger	299
»	28.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Vinger	326
»	28.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Gjøvik	326
»	30.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Glemmen	327
Juni	1.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Førde	328
»	2.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder på Randeberg i Nord-Vågsøy	328
»	8.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Tveit	356
»	8.	Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader i Askvoll	356
»	10.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Vardø	421
»	11.	Skr. om ny § 4 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Ålesund	422
»	16.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Breim	448
»	16.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Vega	448
»	18.	Lov nr. 13 om endringer i lov om arbeidervern	477
»	27.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Larvik	583
»	27.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Larvik	583
Juli	4.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Velfjord	587
»	16.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Sand	597
»	19.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Ullensaker	598
»	19.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Hamar	598
»	19.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Bø, Telemark fylke	598
»	19.	Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader ved Knabens gruvor i Fjotland	598
»	20.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Tvedestrand	598
»	20.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Haus	598
»	20.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Sørvågsøy	598

1938			Side
Juli	20.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Svolvær	598
»	23.	Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader i Innvik	600
»	23.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Mehamn bygningskommune i Gamvik	600
»	26.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kråkerøy	600
»	30.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kvæfjord	603
Aug.	1.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Brandval	603
»	4.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Høle	604
»	6.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Gildeskål	605
»	9.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Notodden	605
»	26.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stryn	622
»	27.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Hægebostad	623
»	30.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Alta	624
Septbr.	1.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Bud	627
»	10.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Norderhov	649
»	10.	Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Nærbø	649
»	10.	Skriv om opnings- og stengjingstider for vertshusa i Alversund	649
»	10.	Skriv om tillegg til stengjingsvedtekta for utsalsstader i Foldereid	649
»	12.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Sunndal	649
»	20.	Skriv om opnings- og stengjingstider for vertshusa i Meland	659
»	22.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Halden	662
»	22.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Fusa	663
»	27.	Skriv om brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Amli	666
»	27.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Heim	666
»	28.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Alstahaug	666
Oktbr.	3.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Asker	668
»	7.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skjeberg	674
»	15.	Skriv om ny § 2 i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Rennebu	676
»	24.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Aker	679
»	24.	Skr. om ny § 7 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Moss	679
»	26.	Skriv om opnings- og stengjingstider for bevertningsstader i Bud	680
Novbr.	2.	Skr. om ophevelse av bestemmelsene om åpnings- og lukningstid for bevertningssteder i Hurum	735
»	5.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Øyestad	737
»	8.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Frogn	738
»	14.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Høyland	765
»	14.	Skriv um brigde i stengjingsvedtekta for utsalsstader i Fjell	765
»	17.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for barber- og frisørforretninger i Arendal	767
»	17.	Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Selje	767
»	19.	Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Asker	772
»	19.	Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Drøbak	772
»	25.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Våle	775
»	28.	Skriv om opnings- og stengjingstider for bevertningsstader i Evanger	776
Desbr.	8.	Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Asgårdstrand	828
»	13.	Skr. om tillegg til § 1 i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Sem	852

1938 Side
Desbr. 14. Skriv om stengjingsvedtekt for utsalsstader i Avaldsnes.... 860
» 14. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Dverberg..... 860
» 17. Skr. om forandring i lukningsvedtekten for utsalgssteder i Modum 869
» 20. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Oppegård 870
» 20. Skr. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Arendal.... 871
» 20. Skr. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Søgne..... 871
» 20. Skr. om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Søgne 871
» 20. Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Eikefjord.... 871
» 29. Skriv om ny stengjingsvedtekt for utsalsstader i Hornindal.. 875

10. Skadeserstatning.

11. Sjørett.

(Se under B nr. 15 a).

12. Personnavn.

1938
Desbr. 2. Res. om gebyr for bevilling til å anta eller forandre et navn 798

13. Ektefeller.

1938
Mars 2. Rundskr. nr. 2 om den nye sportellov. Megling i separasjons- og skilsmissesaker..... 146
» 14. Skr. om godkjennelse av vigselritual for menigheten i Tabernaklet, Bergen 177
April 25. Rundskr. om vaksinasjonsattest ved begjæring om lysing.. 233
Mai 10. Rundskr. om megling i separasjons- og skilsmissesaker.... 257
Desbr. 9. Rundskr. nr. 7 om den nye sportellov. Ekteskapslysing. Vigsel. Vigselattester..... 849
Lov um giftarmål og skilsmål frå 31 mai 1918 med seinare brigde 902

14. Foreldre og barn.

1938
Novbr. 30. Rundskriv om tilsyn med barneheimer, fosterbarn o. a..... 780

15. Umyndige og verger.

1938
Juli 15. Res. om endring i reglementet for Kristiansand overformynderi 591

16. Arv.

17. Odelsrett og åsetesrett.

18. Forsvunne og fraværende personer.

19. Tinglysing. Registrering.

1938
Febr. 4. Lov nr. 1 om betaling for offentlige forretninger..... 24
Mars 2. Rundskr. nr. 1 om den nye sportellov. Betaling for tinglysing m. v. 142
» 4. Res. om gebyrer for registrering av elektriske kraftledninger 149
Mars 4. Rundskr. om gebyrsatser for registrering av elektriske kraftledninger..... 151
Septbr. 16. Res. om føring av luftfartsregister for det hele rike m. v..... 650
Oktbr. 5. Rundskr. nr. 3 om den nye sportellov. En del spørsmål vedk. beregning av tinglysingsgebyrer..... 668

1938 Side

1925 **20. Industriell rettsbeskyttelse.**

Novbr. 6. Pariskonvensjonen av 20 mars 1883 ang. en union til vern om den industrielle eiendomsrett, revidert 876

1934

Juni 2. Pariskonvensjonen av 20 mars 1883 ang. en union til vern om den industrielle eiendomsrett, revidert 876

1938

Juni 24. Lov nr. 15 om forandring i lov om mønster 551

21. Forfatterrett, kunstnerrett og fotografiers beskyttelse.

D. STRAFFERETT OG STRAFFEFULLBYRDELSE

1938 **1. Strafferett.**

Febr. 1. Tilleggstraktat til traktaten mellem Norge og Amerikas forente stater om utlevering av forbrytere 878

Juni 17. Rundskr. ang. begjæring om foreløbig fengsling i forb. med spørsmål om utlevering av forbrytere 899

1938 **2. Fengselsvesen og straffefullbyrdelse.**

Mars 28. Rundskr. om den geistlige betjening av krets- og hjelpefengsler 192

Juni 17. Rundskr. ang. begjæring om foreløbig fengsling i forb. med spørsmål om utlevering av forbrytere 899

E. PROSESS

1938 **1. Forliksvesen.**

Mars 2. Rundskr. nr. 2 om den nye sportellov. Megling i separasjons- og skilsmissesaker 146

Mai 10. Rundskr. om megling i separasjons- og skilsmissesaker 257

Desbr. 9. Rundskr. nr. 6 om den nye sportellov. Forliksmenn 848

1938 **2. Civilprosess.**

Janr. 28. Res. om at Sandefjord skal være fast rettsted for civile saker ved lagmannsretten for Vestfold lagsogn 21

Febr. 16. Lov om voldgiftsavgjørelse av transportkonflikten i Nord-Norge m. v. 125

Mars 29. Rundskr. om administrasjonen av hovedforhandlingen ved herreds- eller byrett som i h. t. domstolslovens § 21 er satt med 3 domsmenn 194

Mai 6. Res. om forhøielse av vidnegodtgjørelsen 249

» 13. Res. om at Justisdepartementet kan gi forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse 275

» 27. Res. om inndeling av lagsognene i Eidsivating lagdømme i loddtrekningskretser 302

Juni 18. Res. om deling av Skien domssogn i to tinglag og to loddtrekningskretser 505

» 27. Rundskr. om forskrifter for utbetaling av vidnegodtgjørelse i h. t. lov nr. 2 av 21 juli 1916 580

Septbr. 9. Res. om forhøielse av godtgjørelsen for forkynnelser i civile saker i Kautokeino 647

1938 Side
Desbr. 2. Res. om forandring i inndelingen av rikets domssogn i loddtrekningskretser for uttrekning av domsmenn i straffesaker og tvistemål ... 795
» 9. Rundskr. nr. 4 om den nye sportellov. Domstoler. Fylkesmenn. Politimestere ... 829

3. Straffeprosess.

1938
Mai 6. Res. om forhøielse av vidnegodtgjørelsen ... 249
» 13. Res. om at Justisdepartementet kan gi forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse ... 275
» 27. Res. om inndeling av lagsognene i Eidsivating lagdømme i loddtrekningskretser ... 302
Juni 18. Res. om deling av Skien domssogn i to tinglag og to loddtrekningskretser ... 505
» 27. Rundskr. om forskrifter for utbetaling av vidnegodtgjørelse i h. t. lov nr. 2 av 21 juli 1916 ... 580
Aug. 18. Rundskr. om åstedsundersøkelse, tilkallelse av spesialkyndig assistanse, det stedlige politis opgaver på åstedet, meddelelser til pressen ... 608
Desbr. 2. Res. om forandring i inndelingen av rikets domssogn i loddtrekningskretser for uttrekning av domsmenn i straffesaker og tvistemål ... 795
» 28. Rundskr. om opnevnelse av sakkyndige i luftfartsaker ... 875

4. Tvangsfullbyrdelse.

1938
Juni 14. Skr. om påkrav ved utpantning hos en arbeidsgiver ... 441
» 24. Lov nr. 11 om forlenget gyldighet av midlertidig lov om innskrenkning i adgangen til utkastelse av leietagere i Oslo m. v. ... 535
Juli 5. Skr. om påkrav ved utpantning for skatter hos arbeidsgiver 588
Desbr. 9. Rundskr. nr. 5 om den nye sportellov. Lensmenn. Namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene ... 838

5. Skifte- og arvebehandling, konkurs og akkordforhandling. Administrasjon.

1938
Mai 13. Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å utferdige forskrifter om regnskapsføringen ved skifterettene ... 275
Juni 3. Lov nr. 2 om forandring i lov om fortrinsrett for visse fordringer ... 329
» 10. Midlertidig lov nr. 1 om gjeldsforhandling for kommuner ... 357
Juli 29. Rundskr. om sikkerhetsstillelse for bobestyrere og inkassatorer i h. t. konkurslovens §§ 25 og 112 ... 602
Desbr. 1. Rundskr. ang. melding om dødsfall ... 785
» 1. Rundskr. ang. lægeerklæring og melding fra lensmannen om dødsfall ... 788

6. Sakførere og advokater.

1938
Juni 24. Lov nr. 13 om eiendomsmegling ... 538
Juli 29. Rundskr. om sikkerhetsstillelse for bobestyrere og inkassatorer i h. t. konkurslovens §§ 25 og 112 ... 602

7. Translatører.

8. Ting.

Side

Kronologisk fortegnelse over lover.

1938
Febr. 4. Lov nr. 1 om betaling for offentlige forretninger 24
» 4. Lov nr. 2 om forandring i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 med tilleggslover 59
» 4. Lov nr. 3 om gjennemføring av den internasjonale konvensjon om konossementer av 25 august 1924 83
» 11. Lov um lærarskular og prøvor for lærarar i folkeskulen 94
» 16. Lov om voldgiftsavgjørelse av transportkonflikten i Nord-Norge m. v. 125
» 25. Millombils lov nr. 1 um avgifter av bensin og gummiringar til delvis å greida statens utgifter til vegstellet 134
» 25. Lov nr. 2 om forandring i lov om tollvesenet av 22 juni 1928 134
Mars 4. Lov om utskrivning av ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminen 1938—39 147
» 10. Lov nr. 1 om forandring i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål (jordloven) 157
» 10. Lov nr. 2 om forandring i lov om Norges Brandkasse 175
» 17. Lov nr. 1 om forandringer i lov av 17 juli 1925, nr. 18, om oprettelse av et pengelotteri fra og med året 1928, med tilleggslov av 24 juni 1932 nr. 12 179
» 17. Lov nr. 2 om endring i lov av 6 juni 1930 om aldersgrenser for fastlønt militært befal 179
» 25. Midlertidig lov om regulering av utførselen av gatesten og kantsten 183
» 31. Lov om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1938—39 195
April 8. Lov nr. 1 om tilvirkning, innførsel og salg av gassvernmateriell 210
» 8. Midlertidig lov nr. 2 om Arbeiderfondet 211
» 8. Lov nr. 3 om forandringer i lov om aksjeselskaper og kommanditaksjeselskaper av 19 juli 1910 215
» 8. Lov nr. 4 om forandring i lov om skibsaksjeselskaper av 26 juli 1916 217
» 8. Lov nr. 5 om oplegging av reservefond m. v. i selskaper 219
Mai 6. Midlertidig lov om fredning av saltvannsfisk 247
» 13. Lov nr. 1 om endring i lov av 4 juli 1919 om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, graokser, geitebukker og graværer på beite 261
» 13. Lov nr. 2 om midlertidig forhøielse av losbetalingen 261
» 13. Lov nr. 3 om forandring av lov om skogvern av 12 februar 1932 261
» 13. Lov nr. 4 om endring i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 264
» 13. Lov nr. 5 om forandring i lov om sparebanker av 4 juli 1924 264
» 13. Lov nr. 6 om forandring i lov av 24 januar 1936 om beskatning av bankinnskudd 265
» 13. Lov nr. 7 om forandringer i lov om fiskeriene i Nordland og Troms, og i lov om skreifiskeriene i Lofoten 266
» 13. Lov nr. 8 om å utvide grensene for kjøpstaden Moss 266
» 13. Lov nr. 9 om forandring i lov nr. 20 av 25 juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene 268
» 13. Midlertidig lov nr. 10 om beskyttelse av minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere 269
» 20. Lov nr. 1 om forandring i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893 288
» 20. Lov nr. 2 om kommuners plikt ved distriktsbidrag å dekke anløpsutgifter for statsstøttede norske luftruter 289
» 27. Lov om endring i lov av 6 juli 1933 om Den norske stats fiskeribank 299

1938				Side
Juni	3.	Lov	nr. 1 om forandring i midlertidig lov av 18 juli 1917 med tilleggslover om skatt på motorvogner og lystfartøier samt visse forestillinger og fremvisninger m. v.	328
»	3.	Lov	nr. 2 om forandring i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912	329
»	3.	Lov	nr. 3 om smittsomme sykdommer på bier	329
»	3.	Lov	nr. 4 om utførselsforbud for levende sølvrev og blårev	332
»	10.	Midlertidig lov	nr. 1 om gjeldsforhandling for kommuner	357
»	10.	Lov	nr. 2 om forandringer i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918	361
»	10.	Lov	nr. 3 om utskrivning av hester og kjøretøier ved mobilisering	362
»	10.	Lov	nr. 4 om utvidelse av Drammens havnedistrikt	370
»	10.	Lov	nr. 5 om kommunestyre på landet	370
»	10.	Lov	nr. 6 om kommunestyre i byene	399
»	18.	Lov	nr. 1 om bruk av røntgenstråler og radium m. v.	449
»	18.	Lov	nr. 2 om forandring i lov om sykegymnaster og massører av 19 juni 1936	450
»	18.	Lov	nr. 3 om forandringer i lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen av 14 desember 1917 med forandringer av 1 juli 1926 og 25 juni 1937	450
»	18.	Lov	nr. 4 om forandringer i lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 med forandringer av 1 juli 1926 og 25 juni 1937	454
»	18.	Lov	nr. 5 i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland av 30 april 1936 om forholdsregler mot at rein kommer over grensen mellem de to riker	455
»	18.	Lov	nr. 6 om forandring i lov om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer av 27 juni 1924	461
»	18.	Lov	nr. 7 om forandring i lov om Aktieselskapet Den Norske Industribank av 10 juli 1936	463
»	18.	Lov	nr. 8 om forandring i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909	464
»	18.	Lov	nr. 9 om forandring i lov om erhvervelse av dyrket mark av 10 desember 1920	465
»	18.	Lov	nr. 10 om forandring i lov av 6 juni 1930 om aldersgrenser for fastlønt militært befal	465
»	18.	Lov	nr. 11 om Norges tannlægehøiskole	466
»	18.	Lov	nr. 12 om tillegg til lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911	474
»	18.	Lov	nr. 13 om endringer i lov om arbeidervern av 19 juni 1936	477
»	18.	Midlertidig lov	nr. 14 om omsetning av råfisk	478
»	18.	Lov	nr. 15 um brigde i lov um motorvogner frå 20 februar 1926 (med oversettelse til bokmål)	479
»	18.	Lov	nr. 16 om forandring i lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgett-terminene 1921—22 til 1930—31	488
»	18.	Lov	nr. 17 om forandringer i lov av 13 juli 1921 inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue	490
»	24.	Lov	nr. 1 om forandringer i lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912	510
»	24.	Lov	nr. 2 om avståelse av grunn til søppeloplagsplass m. v.	511
»	24.	Lov	nr. 3 om endringer i lov om ulykkestrygd for industriarbeidere m. v. av 24 juni 1931 nr. 6	511
»	24.	Lov	nr. 4 om forlenget gyldighet av lov nr. 13 av 16 juli 1936 om fiske med bunnslepenot (trål)	514
»	24.	Lov	nr. 5 om adgang til å ansette kvinner i statens embeder	514

1938				Side
Juni	24.	Lov	nr. 6 om å utvide grensene for kjøpstaden Hønefoss	514
»	24.	Lov	nr. 7 om å utvide grensene for kjøpstaden Bodø, og for Bodø havnedistrikt	516
»	24.	Lov	nr. 8 om trygd mot arbeidsløshet	518
»	24.	Lov	nr. 9 om endringer i lov om alderstrygd av 16 juli 1936	529
»	24.	Lov	nr. 10 om endringer i lov om syketrygd av 6 juni 1930 med tilleggslover	532
»	24.	Lov	nr. 11 om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 25 juni 1936 om innskrenkning i adgangen til utkastelse av leietagere i Oslo m. v.	535
»	24.	Lov	nr. 12 om innførsel av apotekvarer og gifter samt om handel med gifter, farmasøitiske spesialpreparater og endel andre varer	535
»	24.	Lov	nr. 13 om eiendomsmegling	538
»	24.	Lov	nr. 14 om forandring i midlertidig lov om fonds- og aksjemeglere av 14 august 1918 med forandringer i lover av 8 august 1924 og 19 juni 1931	549
»	24.	Lov	nr. 15 om forandring i lov om mønstre av 2 juli 1910	551
»	24.	Lov	nr. 16 om forandring i midlertidig lov av 25 juni 1937 om adgang for Kongen til å treffe foranstaltninger til en ordning av utførselen av klippfisk, saltfisk og tørrfisk	551
»	24.	Lov	nr. 17 om forandring i lov om godtgjørelse til stortingsmenn av 11 august 1924, jfr. endringslover av 22 april 1927, 19 mai 1933 og 25 juni 1937	552
»	24.	Lov	nr. 18 om forandring i skatteloven for landet av 18 august 1911	553
»	24.	Lov	nr. 19 om forandring i skatteloven for byene av 18 august 1911	553
»	24.	Lov	nr. 20 om forandring i skattelov for landet av 18 august 1911	554
»	24.	Lov	nr. 21 om forandring i skattelov for byene av 18 august 1911	555
»	24.	Lov	nr. 22 om forandring i lov av 13 juli 1921 inneholdende midlertidige bestemmelser om skatt til staten på inntekt og formue	555
»	24.	Lov	nr. 23 om forandring i lov om kontroll med konkurranseinnskrenkninger og om prismisbruk av 12 mars 1926	556
»	24.	Lov	nr. 24 om forandringer i lov om veivesenet	557

Kronologisk fortegnelse over provisoriske anordninger.

1938				
Septbr.	9.	Provisor. anordn.	om plikt til å gi oplysninger til en representativ boligtelling	647
Novbr.	3.	Provisor. anordn.	om voldgiftsavgjørelse av visse arbeidstvister innen fisketilvirkningen i Lofoten	735
»	11.	Provisor. anordn.	om voldgiftsavgjørelse ved arbeidstvist i skogbruket	743

Rettelser.

Side 234. Skrivelse fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 26,d for Son er anført som utgått under 27 istedenfor 26 april.
» 603. På 5te linje nedenfra står «Kvefjord» istedenfor «Kvæfjord».

NORSK LOVTIDEND

2nen avdeling

1938

Skriv *) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Eid herad, Sogn og Fjordane fylke. 3 janr.

Skriv frå Socialdepartementet til ein fylkesmann der det vert sagt at utlegg til reis og upphald for ein vanfør for å tilmåta foten og for den som fylgjer honom, når dette er heilt naudsynleg, gjeng etter §§ 13 og 14 i lov om vanføre frå 19 juni 1936. 3 janr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 4 janr.

Landbruksdepartementet har gjort departementet opmerksom på, at den smittsomme munn- og klovsyke i den siste tid har bredt sig sterkt i Syd- og Mellem-Europa. Da sykdommen nu har nådd Danmark, og muligheten for videre utbredelse til Norge er nær, ber Landbruksdepartementet innskjerpet de politiforskrifter som tidligere er gitt i anledning av denne sykdom.

Dette departement har i anledning herav idag utferdiget nedenstående nye

Instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke.

§ 1. Bryter smittsom munn- og klovsyke ut i Norge, plikter politiet (lensmannen) å yde nødvendig bistand til gjennemførelse av de foranstaltninger som påbys med hjemmel i husdyrloven av 14 juli 1894 med tilleggslover, senest av 29 juni 1934, jfr. dens § 4.

§ 2. Setter fylkesmannen en kvegbesetning under offentlig tilsyn p. g. a. foran nevnte sykdom (husdyrlovens § 5), har politiet (lensmannen), så snart det av vedkommende veterinær er gjort kjent dermed, på hurtigste måte å komme til stede for efter veterinærens nærmere bestemmelse å avsperre det sted som er smittet, eventuelt ved engasjert mannskap.

*) Kunngj. 10 januar i Lovtid. 1ste deild nr. 1.

4 janr. § 3. Politiet (lensmannen) hjelper veterinæren med å skaffe til veie nødvendig arbeidsmannskap og redskaper for nedgraving av dyr som er slaktet eller selvdød. Politiet må også hjelpe veterinæren med å sette i verk nødvendig lukking av meierier o. l.

§ 4. Politiet (lensmannen) har videre — så fremt sykdomsdiagnosen blir fastsatt av veterinærdirektøren eller dennes stedfortreder — å etablere et fast vakthold ved å anta menn som er skikket til det. Vedkommende politimester gir vaktmennene nødvendig politimyndighet, jfr. politilovens § 15 og politiinstruksens § 5. (Fra Landbruksdepartementet vil politiet i disse tilfelle bli tilstillet armbind med påtrykt «Politi»).

§ 5. Veterinærdirektøren eller tilbeordret veterinær eller inspeksjonsveterinær som alene har myndighet til å utstede passerseddel på autorisert blankett, meddeler politiet (lensmannen) på hvilken måte vakten skal ordnes.

§ 6. Efter husdyrlovens § 13 skal dyr som slaktes efter denne lov takseres av en politiembedsmann (på landet lensmannen) i forening med to mann som han opnevner. Disse menn bør være de veterinærer som gjør tjeneste på stedet, fordi det er av stor betydning for å undgå smittespredning at så få som mulig kommer i berøring med de syke dyr.

§ 7. Politiet (lensmannen) er bemyndiget til å foreta nødvendige utbetalinger i medhold av disse bestemmelser. Landbruksdepartementet vil senere refundere utlegget.

§ 8. Denne instruks trer i kraft straks og avløser instruksen av 24 januar 1925.

Idet man ber denne rundskrivelse tilstillet samtlige politimestre og lensmenn innen hr. fylkesmannens embedsdistrikt, henstiller man til disse straks å sette sig inn i instruksens bestemmelser, tillikemed de øvrige forskrifter m. v. som blir å anvende når smittsom munn- og klovsyke bryter ut.

4 janr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til et helseråd, hvori uttales at de stedlige helsemyndigheter (helserådet) må kunne utstede attest om, at et til utførsel bestemt vareparti (fiskehermetikk) er tilberedt i samhøve med gjeldende norske bestemmelser, og om at varen ved undersøkelse viser sig å være frisk og helt tjenlig til å fortæres av mennesker. Forutsetningen herfor er, at helserådet eller en av dette dertil bemyndiget person ved forutgående undersøkelse av det parti det gjelder har forvisset sig om at varen er tilvirket under iakttagelse av gjeldende bestemmelser og i enhver henseende virkelig

svarer til attestens innhold. Slik undersøkelse bør skje efter de regler som er angitt i den instruks om prøvetagning som i henhold til næringsmiddelloven av 19 mai 1933 er fastsatt ved kongelig resolusjon av 3 mai 1935. 4 janr.

Utgiftene må utredes av tilvirkeren, og attesten må av eksportøren eller andre ikke brukes til almindelig reklame.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om at særbestemmelsene om åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Risør opheves. 5 janr.

Skriv **) frå Socialdepartementet om ny § 3 i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Bremanger herad, Sogn og Fjordane fylke. 5 janr.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om bestemmelse om at all skog i Skjold herred, Rogaland fylke, skal regnes for vernskog. 5 janr.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ny vedtekt om sammenkomster med dans for Vestre Moland herred, Aust-Agder fylke. 6 janr.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om forandring i § 2 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Mysen herred, Østfold fylke. 6 janr.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Stokke herred, Vestfold fylke. 6 janr.

Skriv **) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Mosterøy herad, Rogaland fylke. 6 janr.

Skriv **) frå Socialdepartementet om vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Sæbø herad, Hordaland fylke. 6 janr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om brandvesenet av 15 august 1908 skal være gjeldende for Sundløkken, Gretnes og Årum bygningskommune, Østfold fylke. 6 janr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Statsrevisjonen, hvorved departementet fraviker den opfatning som det gjorde gjeldende i skrivelse av 23 mars 1935 (i Lovtidend), hvorefter arveavgift av tidligere mottatte arveforskudd som pliktes ved ydelsen av nytt forskudd i henhold til § 5 i lov av 16 mars 1934, i alle tilfelle skal be- 6 janr.

*) Kunngj. 10 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.
**) Kunngj. 10 januar i Lovtid. 1ste deild nr. 1.

6 janr. regnes efter de regler som gjaldt på den tid da gaven eller forskuddet blev ydet. Departementet uttaler nu, at når det undtagelsesvis inntreffer at en senere skattebeslutning er den gunstigste for vedkommende arving, antas arvingen å burde ha valget mellem satsene på gavetiden og satsene ved avgiftspliktens inntreden.

7 janr. **Kongelig resolusjon.**

I. Det bestemmes at de grunnregler for en rettskrivingsreform som er fremstillet i de av Den departementale rettskrivingsnevnd av 1934 avgitte tilrådinger — i den utforming disse regler har fått under behandlingen av de hertil opnevnte sakkyndige og i Kirke- og undervisningsdepartementet — fremtidig skal legges til grunn for den offisielle rettskriving og for rettskrivingen i skolene.

II. Kirke- og undervisningsdepartementet bemyndiges til å la utarbeide og til å godkjenne og utgi de for reformens praktiske gjennemføring nødvendige rettskrivingsregler og ordlister for bokmålet og for nynorsken.

III. I forbindelse hermed utarbeides en særskilt læreboknormal for hvert av de to målene, og rettskrivingsordlistene innrettes slik at det klart fremgår av dem hvilke former av de enkelte ord som går inn i læreboknormalen og hvilke former som kan nyttes bare ved den skriftlige oplæring.

IV. Den således bestemte nye rettskriving skal senest fra 1 januar 1939 nyttes i regjeringsprotokoller, og i de skrivelser og trykksaker som går ut fra Regjeringens departementer og de direktorater som hører inn under dem, samt fra centraladministrative myndigheter ellers, enten vedkommende protokoller eller dokumenter er avfattet på bokmål eller nynorsk.

V. Kirke- og undervisningsdepartementet bemyndiges til å gi nærmere forskrifter om tiden og måten for reformens gjennemføring i skolene.

7 janr. **Kongelig resolusjon.**

I Tafjordfondets vedtekter, fastsatt ved kongelig resolusjon av 16 juli 1937, endres punkt 6 til å lyde slik:

Styret kan med samtykke av ovennevnte departement enn videre beslutte at de nødvendige midler av fondets kapital brukes til fortsatt erstatning av skader efter ulykken 7 april 1934 i den utstrekning disse skader efter styrets mening tidligere ikke er erstattet fullt ut og til hjelp efter naturulykker innen Norddal herred.

Kongelig resolusjon *). 7 janr.

1. I medhold av § 1 i midlertidig lov om utførsel av vintersild av 1 februar 1936 nr. 5 skal det inntil videre være forbudt å utføre fersk og saltet vintersild (stor- og vårsild), med mindre silden er bestemt til sådan utførsel av den av Handelsdepartementet godkjente fiskerorganisasjon Noregs sildesalslag, Bergen. For fersk vintersild gjelder forbudet til og med 30 juni 1938, for saltet vintersild inntil utgangen av 1938.

2. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *). 7 janr.

I medhold av lov om kasser for sild og brisling av 25 juni 1937 § 1 bestemmes at § 1, II og III i kongelig resolusjon av 16 juli 1937 herefter skal lyde:

II. For frossen sild er det inntil 31 mars 1938 tillatt å benytte de av fryseriene hittil anvendte kassetyper.

III. For brisling, mussa og annen sild som er bestemt til hermetisk nedlegging er det likeledes tillatt inntil 31 mars 1938 å anvende de hittil innen branchen brukte kassetyper.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om at Sundre brandkommune i Ål herred, Buskerud fylke, utvides således at grensene faller sammen med grensene for Sundre bygningsdistrikt. 7 janr.

Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om vedtekter om innretning og drift av heiser for Tønsberg. 7 janr.

Skriv †) frå Arbeidsdepartementet om motorvognkjøring på vegen Hovden bru—Bykle hotell—Valle, Aust-Agder fylke. 7 janr.

Skriv †) frå Arbeidsdepartementet om avgrensingsfyresegner for skyssing for fortenest med motorvogn i Stord herad, Hordaland fylke. 7 janr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om at lov om brandvesenet av 15 august 1908 gjøres gjeldende for et nærmere betegnet område omfattende tettbebyggelsen på Fauske vestre med nærmeste omegn i Fauske herred, Nordland fylke, og at dette område blir egen brandkommune. 7 janr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 81 for Harstad. 7 janr.

*) Kunngj. 22 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
**) Kunngj. 10 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.
***) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
†) Kunngj. 10 januar i Lovtid. 1ste deild nr. 1.

8 janr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger i Tune herred, Østfold fylke.

8 janr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring i § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Røyken herred, Buskerud fylke.

10 janr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Tune herred, Østfold fylke.

10 janr. **Skrivelse** *) fra Finansdepartementet.

Omsetningsavgiften av visse varer.

I henhold til lov om omsetningsavgift av 19 mai 1933 § 1, jfr. kongelig resolusjon av 6 juli s. å., har departementet bestemt at ved fakturering av avgiftspliktige varer skal avgiftsbeløpet opføres som særskilt post i tillegg til fakturabeløpet (altså ikke varens pris inklusive avgiften), jfr. § 8 i departementets bestemmelser av 6 juli 1933.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

11 janr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny § 5 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Kjelvik herred, Finnmark fylke.

12 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Kjøbmann Joh. A. Mowinckels handelshøiskolefond», oprettet av Joh. A. Mowinckels arvinger ved gavebrev av 18 august 1918 og ved Joh. Ludw. Mowinckel og frues gavebrev av 22 oktober 1920.

12 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Andreas Amlands handelshøiskolefond», oprettet ved testament av 3 september 1930 med tillegg av 20 mars 1931.

12 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Norges handelshøiskoles fond til friplasser m. v.», oprettet ved gaver fra Det Bergenske Dampskibsselskap A/S, Jacob R. Olsen, H. Westfal-Larsen og A/S Sundt & Co.

12 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Albert Martens gavebrev av 6 mars 1917 oprettede «Johan Petter Martens handelshøiskole-

*) Kunngj. 19 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

fond» til dekning av friplasser ved Norges handelshøiskole i Bergen og til reisestipendier for studerende ved samme skole. 12 janr.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ophevelse av kapitel 6 «om torvhandel» i politivedtekten for Namsos. 12 janr.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om forandring av annet ledd i § 18 i politivedtekten for Mo. 12 janr.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Kistrand herred, Finnmark fylke. 12 janr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt for bebyggelse av kvartalet Østervåg—Bispebryggen—Bispealmenningen—Nygaten, Stavanger. 12 janr.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet. 13 janr.

Lofotopsynet bestemmes satt i kraft fra mandag 31 ds.

Kongelig resolusjon. 14 janr.

1. Det ulønte konsulat i Jerusalem-Jaffa nedlegges.
2. Det oprettes et ulønt konsulat i Tel-Aviv med konsulatdistrikt omfattende Palestina.

Kongelig resolusjon. 14 janr.

Det ulønte konsulat i Managua omdannes til ulønt generalkonsulat med distrikt som hittil omfattende republikken Nicaragua.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Centralstyret for vanføre hvori uttales, at vedtak om vanføres innleggelse på vanføreanstalt antas å burde gjøres av helserådet i hjemstavnskommunen, da denne skal utrede utgiftene ved opholdet. Hvis det ellers er hensiktsmessigere at selve innleggelsen — efterat nødvendig vedtak om innleggelsen er gjort av helserådet i hjemstavnskommunen — ordnes av opholdskommunen, er det fra departementets side intet å innvende mot at så skjer. 14 janr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til et helseråd hvori uttales at utgifter ved vanføres befordring til og fra vanføreanstalt for å få massasje og sykegymnastikk omfattes av utgifts- og refusjons- 14 janr.

*) Kunngj. 19 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

14 janr. bestemmelsene i lov om vanføre av 19 juni 1936. Det samme gjelder også reiseutgifter for nødvendig ledsager.

14 janr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet.

I medhold av § 1 i de ved kongelig resolusjon av 4 oktober 1935 fastsatte bestemmelser vedrørende kvalitetskontroll av medisintran har Handelsdepartementet idag bestemt at i det under samme datum utferdigede «Reglement vedrørende tilvirkning, omsetning og utførsel av medisintran», skal § 26 lyde så:

Kontrollens merke (segl) skal være påført det norske våbenmerke (løvemerke).

Til norsk medisinsk dampvunnet torskelevertran benyttes et gult merke. Til annen norsk dampvunnet medisintran et hvitt og til norsk råtran (rå blank medisintran) et blått.

Kontrollen kan la fremstille og ha på lager nødvendig materiell til merkning (forsegling).

Forandringen trer i kraft 15 januar 1938.

14 janr. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om forbud mot havning med geit i skogmark i Beitstad herred, Nord-Trøndelag fylke.

14 janr. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 81 for Mandal.

15 janr. **Skriv** ***) frå Arbeidsdepartementet om bygningsvedtekter og brigde i reguleringsplan for Øystese i Kvam herad, Hordaland fylke.

17 janr. **Stortingsbeslutning** †) om forhøielse av reguleringstillegget for de offentlige tjenestemenn.

Det av Stortinget for terminen 1937—38 bevilgede reguleringstillegg for de offentlige tjenestemenn forhøies fra 1 januar til og med 30 juni 1938 med 50 pct.

17 janr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om politivedtekter, vedtekt om offentlige forestillinger m. v. og vedtekt angående salg av tobakk til barn for Tune herred, Østfold fylke.

---

*) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
**) Kunngj. 19 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.
***) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste deild nr. 3.
†) Se St.prp. nr. 12. Innst. S. nr. 12. St.tid. s. 13—17.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om særlige åp- 17 janr.
nings- og lukningstider for bevertningssteder i Modum herred, Buskerud fylke.

Skriv **) frå Socialdepartementet om brigde i § 1 i den 17 janr.
vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Lårdal herad, Telemark fylke.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om vedtekt an- 17 janr.
gående lukningstid for utsalgssteder i Nordfold herred, Nordland fylke.

Forskrifter m. v. for utskiftingsfunksjonærene, utferdi- 17 janr.
get av Landbruksdepartementet.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 18 janr.
Ifølge meddelelse fra den bulgarske legasjon i Paris har den bulgarske regjering i henhold til artikkel 10 i Genève-konvensjonen***) av 27 juli 1929 om såredes og sykes behandling i krig, bemyndiget l'Association de la Croix Rouge Bulgare til i krigstilfelle på regjeringens ansvar å yde hjelp til landets offisielle sanitetsvesen.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 18 janr.
Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium har Estland tiltrådt internasjonal overenskomst †) om regulering av luftfarten, Paris 13 oktober 1919, endret ved protokoller av 27 oktober 1922, 30 juni 1923, 15 juni og 11 desember 1929, med virkning fra 1 januar 1938.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 18 janr.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Syd-Afrika-sambandet 4 januar 1938 deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende overenskomst ††) til lettelse av den internasjonale utbredelse av film av opdragende karakter, Geneve 11 oktober 1933.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 18 janr.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Syd-Afrika-sambandet 4 januar 1938 deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende internasjonal overenskomst †††) om å begrense tilvirkning og regulere fordelingen av rusgifter, Geneve 13 juli 1931, med underskrivningsprotokoll.

---

*) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
**) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste deild nr. 3.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1932 s. 327.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1932 s. 1.
††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1935 s. 542.
†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1335 s. 322.

18 janr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Harstad.

18 janr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Lyngen herred, Troms fylke.

18 janr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om forbud mot havning med geit i barskogmark i Hemne herred, Sør-Trøndelag fylke.

19 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved grosserer Alfred Johansens gavebrev av 3 oktober 1937 oprettede «Berger Johansens og hustru Hannes legat» til utdannelse for handel, industri, håndverk eller jordbruk av unge mennesker hjemmehørende i Oslo, Aker, Farsund eller Høyland.

19 janr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring i § 2 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Skudenes herred, Rogaland fylke.

20 janr. **Skrivelse** **) fra Justisdepartementet om oprettelse av folkeregister for Verdal herred, Nord-Trøndelag fylke.

20 janr. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Gratangen herred, Troms fylke.

20 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til et ligningskontor, hvori uttales at departementet ikke antar at alderstrygdavgift kan komme til fradrag ved inntektsansettelsen i medhold av landsskattelovens § 44, byskattelovens § 38 h, da den ikke antas å gå inn under dette lovsteds uttrykk: «tvunget innskudd i pensjonskasse eller til alderdomsforsikring for den skattepliktige med familie».

21 janr. **Kongelig resolusjon.**
I medhold av stortingsvalglovens § 1 bestemmes at det statsborgerlige manntall for Oslo fra 1 juli 1938 blir å føre av kommunens ordfører.

21 janr. **Kongelig resolusjon** *).
I medhold av § 5, jfr. §§ 1 og 2, i midlertidig lov om utførsel av hermetisk nedlagt brisling og sild av 25 juni 1937, bestemmes følgende:

I. Det er inntil videre forbudt å utføre hermetisk nedlagt kippers (røkt storsild og vårsild) medmindre der forelig-

*) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
**) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

ger tillatelse til utførselen fra A/S Hermetikkfabrikkenes Kipperscentral. 21 janr.

II. Det er inntil videre likeledes forbudt til hermetisk nedlegging av kippers å anvende stor- og vårsild kjøpt av norske fiskere som ikke står tilsluttet Noregs sildesalslag.

III. Handelsdepartementet fastsetter når foranstående bestemmelser skal settes i kraft.

Kongeleg resolusjon *) um at dei for laksefiske i sjøen gjeldande reglar ogso skal nyttast på bruk av kastenøter til fangst av sjøaure på ymse strok av Nordhordland fiskeridistrikt, Hordaland fylke. 21 janr.

Kongeleg resolusjon *) at i sjøen i Sunn- og Nordfjord og Sogn fiskeridistrikter, Sogn og Fjordane fylke, må ikkje noko slags fiskereidskap verta nytta nærare enn 200 meter frå fangstsida av kilenot, lakseverp eller liknande reidskap eller krokgarn som stend til fiske av laks eller sjøaure. 21 janr.

Kongelig resolusjon **) om forbud mot i Fjærbotten og Bangsund—Strømmen i Klinga herred, Nord-Trøndelag fylke, å anvende kastenot med mindre masker enn 5,8 cm. mellem knutene til fangst av fisk. 21 janr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Statsminister Wollert Konow og hustru Frigga Konows fond for opsitjarane i Bergsdalen», Evanger, skipa av fru Frigga Konow ved testament av 15 oktober 1931. 21 janr.

Skrivelse ***) fra Justisdepartementet om politivedtekt for Elsfjord herred, Nordland fylke. 21 janr.

Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet. 21 janr.

I medhold av § 17 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer og post X, punkt 1, i plakat av 7 november 1930 om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander bestemmes:

Kraftfôr, som kommer fra land i Europa, må — iberegnet skibningstiden fra oprinnelseslandet — være lagret hos importøren eller eventuelt på tollboden i 7 uker før det sendes til forbrukerne. Statens kornforretning bemyndiges til å dispensere fra denne bestemmelse samt til å fastsette de nærmere vilkår til gjennemføring av ordningen.

*) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste deild nr. 3.
**) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
***) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

21 janr. Overtredelse av disse bestemmelser eller bestemmelser utferdiget i medhold herav er straffbar.

Disse bestemmelser, som gjelder inntil videre, trer i kraft 31 januar 1938.

21 janr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om regulering og vedtekter for utparsellering av gnr. 92, bnr. 15, Engelsrud i Asker herred, Akershus fylke.

22 janr. **Stortingsbeslutning** **) om statsbanenes administrasjonsordning m. v.

I.

a. Generaldirektørstillingen ved statsbanene besettes på åremål med lønn kr. 30 000 pr. år,
b. det oprettes en innkjøpschefstilling ved statsbanene som besettes på åremål med lønn kr. 12 600 pr. år,
c. — — — —
d. det fastsettes pensjonsvilkår for de under a og b nevnte stillinger,

overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 28 mai 1937.

Hovedstyrets sammensetning ordnes overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag av 28 mai 1937.

II.

Statsbanenes administrasjon ordnes i det vesentlige overensstemmende med Arbeidsdepartementets foredrag av 28 mai 1937 og komiteens innstilling angående personal- og pensjonsnevndens sammensetning.

III.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Innkjøpskontoret og dets chef stilles direkte under generaldirektøren.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

22 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Apoteker frk. Augusta Mejdells legat», oprettet ved testament av 30 mars 1937 til verdige trengende innvånere i Svelvik.

22 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Apoteker Kahrs og hustru Mina Sofie Kahrs' legat», oprettet ved testament av 18 mars 1932 til trengende medlemmer av Det farmaceutiske understøttelsesselskap.

*) Kunngj. 26 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
**) Se St.prp. nr. 104 for 1937. Innst. S. nr. 1. St.tid. s. 34—53.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Apoteker Johan Lothes legat til fordel for Den norske sjømannsmisjon». 22 janr.

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvori uttales at det ikke er fastsatt særskilte takster for lægeundersøkelse i henhold til § 7 i lov om vanføre av 19 juni 1936, men departementet antar efter samråd med Medisinaldirektøren at godtgjørelsen til lægene for omhandlede undersøkelser bør utredes efter Den norske lægeforenings normaltakster. 22 janr.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om forbud mot havning med geit i skogmark i Vågå herred, Opland fylke. 22 janr.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet. 22 janr.

I medhold av den ved kongelig resolusjon av 7 juli 1902 meddelte bemyndigelse har Landbruksdepartementet d. d. bestemt at det ved nevnte resolusjon (jfr. departementets skrivelse av 30 mai 1904) utferdigede jordsalgsreglement for Finnmark fylke skal lyde således forsåvidt angår § 4, 3 ledd, 1 punktum:

Kunngjørelse av varsel til ansøkere og naboer om utmålingsforretningenes avholdelse skjer i betimelig tid enten ved bekjentgjørelse i to i distriktet utbredte blader eller ved opslag på høvelige steder.

Skriv **) frå Arbeidsdepartementet um vedtekt for Florø til § 113 i lov um byggjingsstellet. 22 janr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningsråd, hvori uttales at det ikke antas å være uforenelig med bestemmelsene i landsskattelovens § 68, byskattelovens § 60, at det velges personlige varamenn for ligningsnevndens medlemmer. Om at det hertil skulde kreves kvalifisert flertall, inneholder skatteloven ingen bestemmelse. 22 janr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningskontor, hvori uttales at alderstrygd antas å være skattepliktig inntekt på mottagerens hånd. 22 janr.

Stortingsbeslutning ***) om Postverkets og Telegrafverkets administrasjon. 24 janr.

a) Bedriftsledelsen for Postverket og Telegrafverket organiseres som styre.

---

*) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.
**) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 4.
***) Se St.prp. nr. 64 for 1937. Innst. S. nr. 2. St.tid. s. 53—65.

24 janr. Hvert styre skal bestå av 1 direktør ansatt på åremål (6 år om gangen) og to fagchefer. Såvel direktører som fagchefer ansettes av Kongen.

Direktøren skal ha den besluttende myndighet, men skal rådføre sig med sine fagchefer, som i tilfelle kan kreve sine dissenser ført til protokolls.

De nærmere regler for fagstyrene m. v. fastsettes av Kongen.

b) Bedriftsledelsens stilling til departement og Storting blir i det vesentlige som nu.

Dog bør det gis bedriftsledelsen noe friere hender enn nu forsåvidt angår disponeringen av de til enhver tid gitte bevilgninger. Ansettelsesrådenes myndighet utvides derhos til også å omfatte besettelse av de stillinger som nu nu besettes av departementet.

c) Personalets økonomiske og rettslige stilling forutsettes å bli uforandret. Personalet får en representant i Poststyrets og en representant i Telegrafstyrets ansettelsesråd.

d) Revisjonen ordnes midlertidig som nu med hjemmel i § 3 i loven av 1918 om statens revisjonsvesen. Postverkets regnskapsrevisjon organiseres — i likhet med Telegrafverkets — som et eget kontor under ledelse av en byråchef, som sorterer under ekspedisjonschefen og departementschefen.

e) Spørsmålet om distriktsadministrasjonen m. v. behandles videre av de nye fagstyrer og forelegges senere for Stortinget.

24 janr. **Skriv** *) frå Justisdepartementet um brigde i § 5 i politivedtekta for Balestrand herad, Sogn og Fjordane fylke.

24 janr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til en overlos hvori uttales at den kongelige resolusjon av 3 oktober 1930 angående fritagelse for losplikt for fartøier som kommer fra eller går til Sverige antas å måtte fortolkes derhen, at det med uttrykket «et sted i Norge» forståes det første sted hvor lossing eller lasting finner sted og hvor det tollklareres.

25 janr. **Rundskrivelse** fra Sosialdepartementet til fylkesmennene.

Med hjemmel av lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 er ved kgl. res. av 23 desember 1937 fastsatt forskrifter om omførselshandel med kjøtt m. v. fra vogn.

*) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 4.

Forskriftene som er inntatt i Lovtidend, trer ikraft 25 janr. 1 mars 1938.

Efter forskriftene skal enhver vogn (herunder også motorvogn) til omførselshandel med kjøtt, fisk, brød og andre matvarer som krever hygienisk behandling, før den tas i bruk anmeldes til og godkjennes av helserådets ordfører eller den helserådet bemyndiger. I forskriftene er nærmere angitt de krav som skal eller kan stilles til utstyr og innredning m. v. av vognen. Se særlig §§ 2, 5 og 7. Påbudet om anmeldelse og godkjenning m. v. gjelder også eldre vogner. Men efter forskriftenes § 8 kan helserådet, når det finner det ubetenkelig, i de enkelte tilfelle gjøre lempninger i kravene til vognens utstyr og innredning.

Vognen skal godkjennes til bruk for bestemt angitte vareslag, og den som godkjenner vognen, avgjør om og i tilfelle hvilke forskjellige slags matvarer kan selges fra samme vogn m. v. Se § 1, annet og tredje ledd, og § 3. I § 4 er nevnt visse slags varer, som krever særlig omhyggelig behandling og opbevaring og som ikke må selges ved omførsel fra vogn uten særlig tillatelse av helserådet. For slik tillatelse stiller helserådet som vilkår slike særlige hygieniske krav til vognens innredning m. v. som av hensyn til varenes art eller beskaffenhet anses nødvendig. Opmerksomheten henledes også på at helserådet efter samme paragraf kan bestemme at melk og fløte ved omførselshandel bare kan selges på kontrollukkede beholdere (kapslede flasker og plomberte spann). Det kan også bestemme at kjøtt og kjøttvarer som selges ved omførsel fra vogn, skal være godkjent av offentlig kjøttkontroll. Videre merkes bestemmelsen i samme paragraf om at kjøtt og fisk eller annet fôr til pelsdyr ikke må føres med vogn som brukes til omførselshandel med matvarer for folk.

I forskriftenes § 7 er stillet bestemte helse- og renslighetskrav til personer som forestår varenes behandling og salg, og ellers gitt nærmere bestemmelser for å sikre renslig behandling av matvarene. Således kan helserådet, når det anser det nødvendig, kreve at vognens fører eller kjører ikke skal ha noe med varenes behandling å gjøre. Her kan også merkes bestemmelsene i § 5, bl. a. om at helserådet kan kreve at hvert brød skal være særskilt innpakket.

Bestemmelser om vognens renhold er gitt i forskriftenes § 6.

For godkjent vogn skal utstedes godkjenningsbevis. Skjema for dette*) er fastsatt av departementet. Godkjenningsbeviset, som bl. a. skal angi hvilke varer kan selges fra vognen, og vognens rute, må når vognen skal brukes utenfor den handlen-

*) Inntatt side 16—17.

25 janr. des eget helserådsdistrikt, først vises og tiltres av helserådsordføreren på stedet eller den som dettes helseråd har bemyndiget. Over de vogner og ruter som de har gitt eller tiltrådt godkjenning av, fører helserådene fortegnelse. Godkjenning kan bare gis for ett år om gangen, men fornyelse kan skje ved påtegning på godkjenningsbeviset. Man henviser for øvrig til bestemmelsene i forskriftenes § 1.

De foreskrevne nummerskilt forutsettes laget ved helserådets foranstaltning og utlevert vedkommende sammen med godkjenningsbeviset, når vognen er godkjent. Ved utleveringen kan opkreves en mindre avgift til å dekke skiltets kostende.

Utenfor forskriftene faller den omførselshandel som ikke foregår fra vogn. Men efter forskriftenes § 11 kan helserådet bestemme at forskriftene — i den utstrekning de er anvendelige — også skal gjelde føring av næringsmidler til og salg fra torv.

For øvrig kan merkes at forskriftene bare får anvendelse i den utstrekning omførselshandel ikke er helt eller delvis forbudt ved stedlig helseforskrift efter sundhetsloven av 16 mai 1860 § 4.

Med ovenstående bes fylkets helseråd og politimyndigheter gjort kjent. Helserådene bør i god tid før forskriftenes ikrafttreden gjøre de næringsdrivende kjent med forskriftenes påbud om anmeldelse og godkjenning av vogn.

Skjema.

Godkjenningsbevis
for
vogn til omførselshandel med næringsmidler.
Jfr. forskrifter om omførselshandel med kjøtt m. v. av 23 desember 1937.

Til bruk for omførselshandel med
..... *)
(varenes art)

godkjennes herved den av
.....
(den handlendes navn og bopel)

anmeldte og fremviste
.....
(vognens art og nærmere betegnelse)

Vognen har fått..... helseråds nr.....
og har følgende rute (tid og sted):
.....
.....
.....
.....

*) I tilfelle må anføres de forskjellige slags matvarer som kan selges fra vognen. Jfr. forskriftenes §§ 3 og 4.

For godkjenningen gjelder følgende særlige vilkår: *) 25 janr.

.....

.....

.....

.....

Godkjenningen gjelder inntil ..... 19....

..... helseråd den ..... 19....

.....

(underskrift)

Godkjenningen tiltres for bruk av vognen innen..... helserådsdistrikt i følgende rute:

.....

.....

.....

.....

..... helseråd den ..... 19....

.....

(underskrift)

Anmerkninger.

(Herunder kan bl. a. anføres årlig fornyelse av godkjenningen, jfr. forskriftenes § 1, første ledd, 2 passus.)

Skrivelse fra Socialdepartementet til en fylkesmann, 25 janr. hvori uttales at det har vært forutsetningen at utgiftene ved anskaffelse av skjemaer for behandling av saker i helserådene i henhold til vanføreloven av 19 juni 1936 skal utredes av vedkommende kommune på samme måte som utgiftene ved anskaffelse av skjema for helserådets fortegnelse over vanføre; jfr. avsnitt II i departementets rundskrivelse av 10 november 1937.

Skrivelse **) fra Handelsdepartementet. 25 janr.

Med hjemmel i § 16 i forskrifter for besiktelse m. v. av skib uten passasjercertifikat, fastsatt ved kongelig resolusjon av 6 oktober 1909, fastsetter departementet herved følgende forandringer i disse forskrifter:

I.

§ 2, punkt 3 skal herefter lyde således:

3. Før fartscertifikat utstedes for skib som ikke har beste klasse, 1 A 1, A 1 eller A 2 * i Det norske Veritas, eller tilsvarende klasse i en annen av Kongen anerkjent besiktelsesinstitusjon, eller som er over 30 år gamle, skal skibs-

*) Her anføres bl. a. de vilkår eller krav som i tilfelle blir stillet efter forskriftenes § 1, første ledd i slutten, § 3, § 4, første, annet eller tredje ledd, § 5, annet ledd, § 7, første eller annet ledd, eller hvilke lempninger i tilfelle blir gjort efter § 8.

**) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

25 janr. kontrollen, når den har anledning til det, føre tilsyn med omklassifiseringen.

Sådant tilsyn kan også utføres på skib under 30 år og med beste klasse når skibet overføres fra en av Kongen anerkjent besiktelsesinstitusjon til en annen sådan institusjon, og forøvrig når dertil måtte antas å være spesiell grunn. Like med omklassifiseringen regnes besiktelse for optagelse i klasse.

Tilsyn med omklassifisering (optagelse i klasse) ved overførsel fra en besiktelsesinstitusjon til en annen kan foretas også når overførselen skjer samtidig med at skibet innkjøpes til Norge.

Skibets reder er pliktig til i betimelig tid å underrette skibskontrollen når en omklassifisering eller besiktelse for optagelse i klasse som omfattes av foranstående bestemmelser skal finne sted.

II.

§ 2, punkt 4 opheves.

25 janr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet.

I henhold til § 21 i de ved kongelig resolusjon av 2 desember 1932 fastsatte forskrifter om signalapparater, instrumenter m. v. for skib, bestemmer departementet herved at forskriftenes § 14 skal gis følgende tillegg under nytt punkt:

3. På skib som skal være utstyrt med radiopeileapparat (jfr. forskrifter om radioanlegg og radiotjeneste i skib av hensyn til sikkerheten til sjøs av 16 februar 1933, § 4) og på skib som frivillig har installert sådant apparat må radiopeileapparatet være av en konstruksjon som er godkjent av Telegrafstyret. Dets opstilling må foretas av en radioteknisk utdannet fagmann.

Apparatets deviasjon (restdeviasjonen) må bestemmes, og herover opsettes en deviasjonstabell. For nyopstilte apparater må deviasjonen, under fornødent samarbeide med installatøren, bestemmes av en autorisert kompasskorrigør (kontrollkontor for skibsinstrumenter), hvor sådan er ansatt eller kan tilkalles.

Når skibet er i fart, må skibsføreren sørge for at deviasjonens størrelse kontrolleres når anledning gis.

25 janr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til Forsvarsdepartementet.

I henhold til den bemyndigelse Handelsdepartementet har fått ved kongelig resolusjon av 30 mars 1928 bestemmes

*) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

det at fabrikklæge og sekretær I ved Raufoss ammunisjons- 25 janr.
fabrikker henføres til regulativets 1ste klasse med hensyn til kostgodtgjørelse for tjenestereiser innen riket.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at eier 25 janr.
eller besidder av hund i Haltdalen herred, Sør-Trøndelag fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter (15 mai—10 september).

Denne bestemmelse skal dog ikke gjelde hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besidder.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Medisinaldirek- 26 janr.
tøren, hvori departementet foranlediget ved en veterinærs personlige misbruk av hypnotika (barbitursyrepreparater og lignende stoffer) og narkotika (rusgift), forordnet av ham selv fra apotek, bl. a. uttaler:

En veterinær må ansees uberettiget til å forordne lægemidler til bruk for mennesker, på samme måte som en læges adgang til å forskrive medisin må antas begrenset til det som er nødvendig for utøvelse av hans virksomhet som læge. Jfr. skrivelse fra Medisinaldirektøren av 13 oktober 1903 (inntatt i «Apoteklovgivningen», Norsk Medisinallovgivning» og Norsk lovtidend, 2nen avdeling).

Skjer forskrivningen ved formelt gyldig resept til veterinærmedisinsk bruk, vil apotekeren i almindelighet vanskelig kunne nekte utlevering. Men det påhviler apotekerne en almindelig plikt til å vise aktsomhet ved utlevering av stoffer som kan misbrukes eller volde skade, og har de begrunnet frykt eller mistanke om, at stoffet vil bli misbrukt, eller ikke bli brukt i det opgitte øiemed, må utlevering ikke skje. Jfr. Medisinaldirektørens skrivelse av 23 mars 1909 (inntat i «Apoteklovgivningen», Norsk Medisinallovgivning» og Norsk lovtidend, 2nen avdeling) og departementets skrivelse av 27 juli 1937 (inntatt i Norsk lovtidend, 2nen avdeling).

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for 26 janr.
handel med brukte og kasserte ting i Risør.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmennene. 27 janr.
For terminen 1 juli 1937—30 juni 1938 er bevilget kr. 10 000 til salvarsan og øvrige medikamenter som trenges til behandlingen av ubemidlede som har syfilis. Hensikten med bevilgningen

*) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste avd nr. 4.

27 janr. er, at disse syke skal kunne bli behandlet av de læger de ønsker å betro sig til, istedenfor å måtte henvises til de offentlige læger, og uten å måtte skaffe vitnemål for, at de er å anse for ubemidlet.

Den læge — privatpraktiserende eller offentlig — som behandler den syke, vil få nødvendige utgifter til medikamenter godtgjort av staten i den utstrekning lægen gir vitnemål om at patienten selv efter lægens skjønn, bygget på oplysninger patienten gir, ikke har evne til å betale. Hvis lægen ikke selv betaler medikamentet, legger han ved nota fra vedkommende apotek, påført sitt vitnemål.

Bevilgningen gjelder inntil videre også behandling av tertiær syfilis, selv om den ikke for tiden er forbundet med smittsomme utbrudd (deri innbefatet svangre kvinner med syfilis). Bevilgningen gjelder bare ambulatorisk behandling. Om nødvendigheten av å legge disse patienter inn på sykehus for å hindre smitte, henvises til rundskrivelsen av 2 november 1935. Bevilgningen gjelder ikke honorar.

Privatpraktiserende læge må senest en måned efterat medikamentet er anskaffet, på vedlagte skjema sende opgave til den offentlige læge (distriktslæge, stadslæge eller stadsfysikus) over hvad det koster, med oplysning om hvor det er anskaffet. Patientens navn opgis ikke, men der gjøres rede for sykdommen og den behandling patienten har fått tidligere og nu. Der sendes særskilt opgave for hver patient.

Den offentlige læge gjennemgår opgaven. Finner han, at den er ufullstendig eller har mangler, søker han først dette rettet, og sender den snarest derefter påført fornødent vitnemål til Socialdepartementets 2. medisinalkontor, adr. Kronprinsensgt. 12, Oslo, som vil foranledige beløpet anvist til vedkommende læge eller apotek. Sine egne opgaver sender de offentlige læger på samme måte senest en måned efterat medikamentet er anskaffet, til nevnte kontor.

Ordningen gjelder ikke behandling på poliklinikk.

For å undgå misforståelser gjør man opmerksom på, at nominativ melding selvsagt fremdeles må sendes til helserådets ordfører, hvis forholdene i det enkelte tilfelle gjør det nødvendig at denne treffer foranstaltninger for å hindre utbredelse av smitte, jfr. Socialdepartementets foran nevnte rundskrivelse av 2 november 1935.

Om foranstående bedes alle læger — offentlige og privatpraktiserende — underrettet.

27 janr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra generalsekretæren for den internasjonale luftfartskommisjon har P e r u, som står tilsluttet

internasjonal overenskomst *) om regulering av luftfarten, Paris 13 oktober 1919, tiltrådt dennes tilleggsprotokoller av 27 oktober 1922, 30 juni 1923, 15 juni og 11 desember 1929. 27 janr.

Kongelig resolusjon. 28 janr.
Fra 1 februar 1938 fastsettes i henhold til domstolslovens § 18 Sandefjord som fast rettssted for civile saker ved lagmannsretten for Vestfold lagsogn.

Kongelig resolusjon **) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Aker herred, Akershus fylke, må ha godkjenning av helserådet. 28 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved de ved kongelige resolusjoner av 21 mars 1930 og 16 juli 1937 fastsatte bestemmelser vedrørende ansettelsesmyndigheten med hensyn til civile tjenestemenn ved sjøforsvarsdistriktene og marinens administrasjonsgrener forandres således forsåvidt angår bestemmelsene om ansettelsesråd, avsnitt I, at under dette avsnitt post 6 får følgende lydelse: 28 janr.

6) Ved marinens sanitet:
Sanitetschefen, overlægen og eldste marinelæge I når det gjelder ansettelse av laboratorieassistent og oversøster ved marinens sykehus. Sanitetschefen, overlægen og oversøster når det gjelder ansettelse av kjøkkenbestyrerinne ved marinens sykehus og sykepleiersker. Sanitetschefen, overlægen og en representant fra vedkommende funksjonærforening når det gjelder ansettelse av kontorfunksjonærer.

Derhos er under samme avsnitt som nye poster (9 og 10) tilføiet:

9) Ved sjømilitære korps:
Korpschefen, eldste avdelingschef og en av vedkommende anerkjente funksjonærforening valgt representant.

10) Ved Sjøkrigsskolen:
Sjøkrigsskolens chef, 1ste inspeksjonsofficer og en av vedkommende anerkjente funksjonærforening valgt representant.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved ingeniør I. F. Eckersbergs testament av 29 mai 1934 oprettede «Ingeniør I. F. Eckersbergs og hustru 28 janr.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1932 s. 1 og nr. 8 for 1933 s. 251.
**) Kunngj. 2 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

28 janr. fru Johanna Eckersberg, født Lund's legat til fordel for blinde, døvstumme og vanføre».

28 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Norsk Forsikringsselskap «Æolus» A/S' legat av 1917 til Den norske sjømannsmisjon».

28 janr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Ungarn tiltrådt regler *) vedrørende undervannsbåtkrigen, inntatt i Londonprotokollen av 6 november 1936.

28 janr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Salvador tiltrådt regler *) vedrørende undervannsbåtkrigen, inntatt i Londonprotokollen av 6 november 1936.

28 janr. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om at eier eller besidder av hund i Ålen herred, Sør-Trøndelag fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter (15 mai—10 september).
Denne bestemmelse skal dog ikke gjelde hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besidder.

29 janr. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Våle herred, Vestfold fylke.

29 janr. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om endring i vedtekt til bygningslovens § 57 for Asker bygningsdistrikt i i Asker herred, Akershus fylke.

31 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Sofie Knutsdotter Gjellands legat» til born og ungdom i Voss herad, opretta ved gåvebrev av 15 mai 1925 frå Sofie Gjellands arvingar.

31 janr. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmennene.
Som meddelt i rundskrivelse av 12 juli 1937 har staten overtatt hele det særlige tillegg for offentlige jordmødre som i denne tjeneste i hele kalenderåret har hatt under 21 fødselsforretninger, jfr. § 3 i det lønnsregulativ for de offentlige ansatte jordmødre som Stortinget vedtok 22 juni ifjor, og som er inntatt i nevnte rundskrivelse.
Lønnsregulativet trådte i kraft 1 juli 1937, jfr. regulativets § 4.
Departementet har mottatt flere forespørsler om hvor-

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1937 s. 184.
**) Kunngj. 10 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

ledes det skal gåes frem ved beregningen av denne godtgjø- 31 janr.
relse for året 1937 — om den nye bestemmelse skal legges til grunn for hele året, eller om tillegget skal beregnes efter den gamle bestemmelse for 1. halvår og efter den nye bestemmelse for 2. halvår. Videre er reist spørsmål om hvem der skal utbetale dette tillegg for fremtiden.

I den anledning meddeles at den nye bestemmelse i regulativets § 3 blir å legge til grunn for hele kalenderåret 1937 ved beregningen av dette særlige tillegg. Det blir på samme måte som jordmødrenes lønn å utrede av fylkeskommunen mot refusjon av staten, og å opføre på de vanlige kvartals-(års-)opgaver.

Det særlige tillegg for jordmødrene var som bekjent før lovendringen ifjor bare avhengig av det antall fødselsforretninger jordmoren hadde i et kalenderår. Efter lovendringen beror det nu på det antall fødselsforretninger som jordmødrene har krav på betaling for, jfr. regulativets § 3, idet forretninger hos fattige (understøttede) fødende ikke kommer i betraktning. Som følge herav må jordmødrenes regninger over denne godtgjørelse — foruten vanlig vitnemål om det samlede fødselsantall fra vedkommende distriktslæge — tillike forsynes med erklæring fra fattigstyrene om det antall fødselsforretninger hos fattige fødende vedkommende jordmor har hatt i kalenderåret, jfr. lov nr. 1 av 25 juni 1937, § 14. Fattig i denne forbindelse er bare den som ansees trengende og som dessuten i de siste 12 måneder har fått noen understøttelse. Det vil av den grunn være ønskelig at jordmødrene i sine regninger anfører det samlede antall fødselsforretninger som de har hatt i kalenderåret, samt hvor mange av disse de har krav på betaling for.

Med foranstående bes de i fylket offentlig ansatte jordmødre og fattigstyrer gjort kjent.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet. 31 janr.

I samsvar med § 44 i lov frå 20 mai 1899 om jakt og fangst og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette fastsett at på A v e r ø y a i Kvernes, Bremsnes og Kornstad herader, Møre og Romsdal fylke, skal hare vera freda heile året.

Fyresegna gjeld til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1939.

Brot på denne fyresegna vert straffa.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om anvendelse 31 janr.
av gift til fangst av rovdyr i N o r d f o l d herred, Nordland fylke.

*) Kunngj. 10 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 5.
**) Kunngj. 10 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

1 febr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet.

I medhold av § 7 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer bestemmes:

Bil, vogn og lignende som er brukt til transport fra skib eller jernbane av kraftfôr som i henhold til Landbruksdepartementets kunngjøring av 21 januar 1938 skal kjøres på lager for å lagres en viss tid, skal umiddelbart efter bruken, og før bruk til annen transport, vaskes med 2 % sodaopløsning i vann (f. eks. 1 kg soda til 50 l. vann).

Dette påbud, som gjelder inntil videre, trer i kraft straks.

Overtredelse av påbudet er straffbar.

1 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en kemner, hvori uttales at det efter departementets opfatning ikke er adgang til å pålegge en hotellinnehaver å trekke skatt som er ilignet en hotellgutt, når denne ikke har noen kontantlønn, men bare kost og losji. Landskattelovens § 114, byskattelovens § 106, nr. 8, gjelder bare når skattyderen innkasserer sin godtgjørelse (provisjon, drikkepenger og lignende) i forbindelse med innkassering av vedkommende salgsbeløp, premie o. s. v., jfr. også bestemmelsens annet punktum.

2 febr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Haugesund.

3 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Johan Nygaard og hustru Guris legat» til utdannelse ved arbeids- eller husmorskole for ungdom hjemmehørende i Sel herred, oprettet ved gavebrev av 27 november 1936.

4 febr. Nr. 1. **Lov** *) [1]) om betaling for offentlige forretninger.

Første avdeling.

Betaling som tilfaller staten.

Kap. 1. Civile saker ved herreds- og byrettene.

§ 1. I saker som angår en formuesverdi, betales for behandlingen:

a. når verdien ikke er over kr. 200 ..... kr. 10
b. når verdien er over kr. 200, men ikke over kr. 500 ..... » 20

*) Kunngj. 10 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

[1]) St.besl. 28 januar. Se Ot. prp. nr. 28 for 1936 og nr. 9 for 1937. Innst. O. I. St.tid., forh. i Ot. s. 3—27; i Lt. s. 2—3.

c. når verdien er over kr. 500, men ikke over kr. 1000 ..... kr. 30
d. når verdien er over kr. 1000, men ikke over kr. 2 000 ..... » 40
e. når verdien er over kr. 2 000, men ikke over kr. 5 000 ..... » 50
f. når verdien er over kr. 5 000, men ikke over kr. 10 000 ..... » 75
g. når verdien er over kr. 10 000, men ikke over kr. 25 000 ..... » 100
h. når verdien er over kr. 25 000, men ikke over kr. 50 000 ..... » 150
i. når verdien er over kr. 50 000, men ikke over kr. 100 000 ..... » 200
j. når verdien er over kr. 100 000, men ikke over kr. 300 000 ..... » 300
k. når verdien er over kr. 300 000, men ikke over kr. 500 000 ..... » 400
l. når verdien er over kr. 500 000 ..... » 500

Ved bestemmelsen av sakens verdi følges de regler som er gitt i lov om rettergangsmåten for tvistemål §§ 8—15.

§ 2. For løsningssak under odelsløsning betales halvt gebyr efter § 1.

For søksmål efter sjøfartslovens § 77 betales ikke over kr. 50.

§ 3. I saker om krav som ikke har formuesverdi, betales for behandlingen kr. 50. I saker om bruksrett, servitutt eller annen rådighet over fast eiendom eller om grensene for fast eiendom betales for behandlingen kr. 20. I saker om gyldigheten av patent, mønster eller varemerke betales for behandlingen kr. 100.

Når en sak foruten krav som nevnt i foregående ledd også gjelder andre krav, beregnes gebyret efter det krav som betinger det høieste gebyr.

§ 4. Har en sak vært avvist, og ny sak derefter blir reist, betales for denne halvt gebyr efter §§ 1—3 og høist kr. 50. Har gebyret for den første sak vært nedsatt til det halve efter § 5, betales for den nye sak ytterligere et halvt gebyr efter §§ 1—3.

Blir flere saker reist mot samforpliktede, betales for den ene sak efter reglene i §§ 1—3. For hver av de øvrige saker får reglene i foregående ledd tilsvarende anvendelse.

§ 5. Blir en sak avgjort eller hevet uten at hovedforhandling er berammet, eller blir den hevet før hovedforhandlingen er sluttet, betales halvt gebyr efter §§ 1—4. Det samme

4 febr. Nr. 1.

gjelder hvis saken uten saksforberedelse blir avgjort i det første møte under hovedforhandlingen. I vekselsaker og andre gjeldssaker, hvor saksøkte enten uteblir eller møter og erkjenner sin plikt til å betale hovedstolen, betales i disse tilfeller ikke over kr. 50.

§ 6. Gebyr efter §§ 1—5 betales også for behandlingen av tvister som foretas i søksmåls former for herreds- eller byretten i egenskap av skifterett eller namsrett eller skjønnsrett i ekspropriasjonssaker.

§ 7. Når en vekselsak er pådømt, men saken fortsetter til avgjørelse av innsigelser fra saksøkte, betaler saksøkte særskilt gebyr som om han hadde reist nytt søksmål.

§ 8. Blir en sak utvidet til å gjelde en verdi som efter §§ 1—3 betinger et høiere gebyr, betales forskjellen som tilleggsgebyr.

For motsøksmål og intervensjonssøksmål betales som for særskilt sak.

§ 9. Når herreds- eller byretten settes med tre rettskyndige dommere, forhøies gebyret efter §§ 1—8 med en halvdel. Tilleggsgebyret betales av den part som har begjært retten satt med tre dommere.

§ 10. Tar saksøkeren stevningen tilbake før den er forkynt for saksøkte, beregnes intet gebyr. Er den allerede sendt til forkynnelse, gjelder dette dog bare såfremt tilbakekallelsen kommer til retten så tidlig at stevnevidnet kan få underretning før forkynnelse er foretatt.

§ 11. For behandling av mortifikasjonssak eller sak til erhvervelse av eiendomsdom betales

a. når sakens gjenstand ikke er verd over kr. 1 000 kr. 10
b. når den er verd over kr. 1 000, men ikke over kr. 5 000 ..... » 20
c. når den er verd over kr. 5 000, men ikke over kr. 10 000 ..... » 30
d. når den er verd over kr. 10 000 ..... » 40

Ved mortifikasjon av pengeheftelse regnes verdien av sakens gjenstand å være den sum dokumentet lyder på.

§ 12. For behandling av separasjonssak og skilsmissesak betales kr. 25.

For behandling av følgende saker og forretninger betales kr. 10:

1. krav fra en ektefelle på ophevelse av formuesfellesskap; dog betales ikke gebyr når kravet fremsettes fordi den annen ektefelles bo er kommet under konkursbehandling,
2. sak mellem ektefolk eller fraskilte om underholdsbidrag, pensjon, formuens fordeling eller felles barn,
3. sak til erhvervelse av dødsformodningsdom,

4. begjæring om rettsanmodning til utlandet utenfor rettssak, 4 febr. Nr. 1
5. klage i henhold til lov om tvangsfullbyrdelse eller andre lovbestemmelser, hvorefter en avgjørelse eller en forretning kan påklages til herreds- eller byretten,
6. begjæring om kjennelse angående avvisning av en anmeldelse til handelsregistret,
7. begjæring om kjennelse i henhold til lov om rettergangsmåten for tvistemål § 52 annet ledd eller §§ 456—58,
8. begjæring om opreisning,
9. begjæring om gjenoptagelse.

§ 13. For behandling av følgende saker og forretninger betales kr. 5:

1. kjæremål mot en avgjørelse av forliksrådet,
2. opnevning av voldgiftsmenn eller av menn til skjønn eller takst som ikke holdes efter reglene i lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning. Det betales bare ett gebyr for opnevning til samme sak eller forretning, selv om opnevningen foretas i flere embedskretser.

§ 14. Er utsettelse av et rettsmøte foranlediget ved forsømmelse av en part eller hans lovlige stedfortreder eller prosessfullmektig, skal retten ved kjennelse pålegge parten å betale halvt behandlingsgebyr, dog ikke over kr. 50, uten hensyn til om det for øvrig blir pålagt ham ansvar til det offentlige eller motparten. Kjennelsen kan påkjæres.

§ 15. For bevisoptagelse utenfor rettssak betales kr. 10. Gebyret betales selv om begjæringen om bevisoptagelse blir avslått, men ikke dersom begjæringen blir tatt tilbake uten at noe rettsmøte er holdt.

For bevisoptagelse og partsavhøring til bruk i en sak som behandles av en annen myndighet enn den anmodede rett, betales kr. 10. Gebyr betales ikke dersom begjæringen blir tatt tilbake før noe rettsmøte er holdt.

§ 16. For behandling av en skjønnssak som hører under herreds- eller byretten, betales kr. 20.

Varer forretningen mer enn en dag, betales kr. 15 for hver av de følgende dager. Varer forretningen mer enn 5 dager, betales kr. 25 for hver av de følgende dager. Ved odelstakster og andre takster hvor dommeren ikke deltar i verdsettelsen, medregnes ikke de dager da bare skjønnsmennene er samlet til gransking og verdsettelse.

For overskjønn betales det dobbelte av disse gebyrer, dersom underskjønnet har hørt under herreds- eller byretten.

Er skjønn forlangt av begge parter, betales bare enkelt gebyr.

4 febr. Nr. 1.

Bestemmelsen i denne paragraf får også anvendelse på nyskyldlegging og avtaksforretninger, som styres av sorenskriveren.

§ 17. Når det i fortløpende rekkefølge for det samme anlegg holdes ekspropriasjonstakster som styres av samme dommer, betales gebyr som for én sak.

Alle besiktelser og skjønn over skib og last, foranlediget ved det samme havari og holdt i samme embedskrets, ansees ved beregning av gebyr som én forretning.

§ 18. Blir en begjæring om skjønn avslått, eller faller saken av andre grunner bort før forretningen er begynt, betales halvparten av gebyret efter § 16.

Bestemmelsene i § 10 får tilsvarende anvendelse. Like med forkynnelse regnes det at skjønnsstyreren har gitt partene anledning til å uttale sig før han avsier kjennelse efter skjønnslovens § 9.

§ 19. For avhjemling av takst som ikke har vært styrt av dommeren, betales kr. 10. Omfatter avhjemlingen flere eiendommer som tilhører samme eier, betales som for én sak.

§ 20. Blir en begjæring om opfriskning eller gjenoptagelse tatt til følge, betales for den fornyede behandling av saken halvparten av de foran bestemte gebyrer.

Det samme gjelder når en sak som er stanset ved overenskomst mellem partene eller på grunn av begge parters eller saksøkerens uteblivelse, blir bragt i gang på nytt. Dog betales ikke over kr. 50, og gebyret faller bort når saken blir bragt i gang igjen bare for å heves.

§ 21. Når en sak fra ankeinstansene blir hjemvist eller henvist til fornyet behandling ved herreds- eller byrett, betales ikke nytt gebyr for behandlingen.

§ 22. Gebyr efter bestemmelsene i dette kapitel betales ikke for behandlingen av:

1. saker til fastsettelse av farskap eller bidragsplikt for barn til foreldre som ikke har inngått ekteskap med hverandre;
2. saker som reises mot reder om hyrekrav eller annet krav som reiser sig av tjenesteforhold ombord på skib, eller mot arbeidsgiver av arbeider, tjener, svenn eller lærling, når saken reiser sig fra tjeneste- eller arbeidsforholdet;
3. saker som reises mot Rikstrygdeverket eller en offentlig trygdekasse av en forsikret, eller som reises av en pensjonssøker efter lov om alderstrygd;
4. saker om erstatningsansvar som en mellemmann efter lovgivningen om forhyrings-, feste- og engasjementskontorer har pådratt sig, når saksøkeren er arbeider, tjener, sjømann eller i lignende stilling;

5. sjøforklaringer som optas i anledning av at noen om- 4 febr.
bordværende er død. Nr. 1.

Heller ikke betales for bevisoptagelse eller partsavhøring til bruk i en herreds- eller byrettssak som ovenfor nevnt.

§ 23. For melding til retten om en fordring for å hindre foreldelse betales kr. 1.

Kapitel 2. Civile saker ved lagmannsrettene og Høiesterett.

§ 24. For den forberedende behandling av en ankesak ved den rett som ankeerklæringen skal inngis til, betales kr. 25 av hver som anker.

Bestemmelsene i § 10 får tilsvarende anvendelse.

§ 25. For behandling av en ankesak ved lagmannsrett eller Høiesterett betales av hver som anker gebyr som bestemt i § 1 og § 3 med tillegg av en halvdel. Ved lagmannsrett betales minst kr. 50 og ved Høiesterett minst kr. 100.

Ankegjenstandens verdi bestemmes efter reglene i tvistemålslovens § 358, dog således at krav og påstander som ikke er påkjent i underinstansen, regnes med.

§ 26. Blir en sak som har vært avvist fra ankedomstolen, innbragt for denne på nytt, betales halvparten av gebyret efter § 25 og ikke over kr. 50 ved lagmannsrett og kr. 100 ved Høiesterett. Har gebyret for den første sak vært nedsatt til det halve, betales for den nye sak ytterligere et halvt gebyr efter § 25.

Påankes flere saker mot samforpliktede, betales for den ene sak efter § 25. For hver av de øvrige saker får reglene i foregående ledd tilsvarende anvendelse.

§ 27. Blir en anke avgjort eller hevet før den muntlige ankeforhandling er sluttet, nedsettes betalingen efter §§ 25—26 til det halve. Det samme gjelder når en skriftlig ankesak blir hevet før skriftvekslingen er sluttet.

Blir anken tatt tilbake før saken efter forberedende behandling ved den lavere rett er innkommet til ankedomstolen, betales ikke gebyr for ankebehandling. Når en motanke faller bort fordi hovedanken ikke kommer til avgjørelse, betales ikke for behandlingen av motanken.

Bestemmelsene i § 14 får tilsvarende anvendelse, dog således at gebyret settes til kr. 50 ved lagmannsrett og kr. 100 ved Høiesterett.

§ 28. For behandling av følgende forretninger ved lagmannsrett eller Høiesteretts kjæremålsutvalg betales kr. 25:

1. kjæremål,
2. søknad om samtykke til anke uten hensyn til verdien av ankegjenstanden eller til anke fra herreds- eller byretten direkte til Høiesterett,

4 febr. Nr. 1.

3. begjæring om opreisning eller gjenoptagelse,
4. begjæring om å få overdratt behandlingen av en sak fra en domstol til en annen av samme orden.

For lagmannnens behandling av en begjæring om at herreds- eller byretten i en sak settes med tre rettskyndige dommere, betales kr. 10.

For behandlingen av en sak ved lagmannsrett eller Høiesterett som første instans betales det dobbelte av gebyret efter §§ 1—8.

§ 29. Blir en begjæring om opfriskning eller gjenoptagelse tatt til følge, betales for den nye behandling av saken halvt gebyr efter §§ 25—27 og 28, siste ledd.

Når en ankesak som er stanset ved overenskomst mellem partene eller på grunn av begge parters eller den ankende parts uteblivelse, blir bragt i gang på nytt, betales kr. 50 ved lagmannsrett og kr. 100 ved Høiesterett, med mindre saken blir bragt i gang igjen bare for å heves.

Bestemmelsene i § 21 får tilsvarende anvendelse.

Kapitel 3. Tvangsforretninger.

§ 30. For en utleggsforretning eller annen tvangsforretning som namsretten holder, betales såfremt ikke noe annet er bestemt:

a. når forretningen ikke gjelder en bestemt sum, kr. 10;
b. når forretningen gjelder en bestemt sum og hovedstolen er:

ikke over	kr.	200				kr.	6
over	kr.	200	til kr.	1 000		»	10
»	»	1 000	» »	5 000		»	15
»	»	5 000	» »	10 000		»	20
»	»	10 000	» »	20 000		»	25
»	»	20 000				»	30

Gjelder forretningen utlevering av løsøre fordi en fordring er misligholdt, betales efter bokstav b på grunnlag av fordringens beløp.

Blir forretningen tilbakekalt eller faller den bort av annen grunn, før den er begynt, betales kr. 3 når forretningen gjelder en sum ikke over kr. 200, og ellers kr. 5. Har retten gitt sig på vei for å holde forretningen, betales dog fullt gebyr, selv om forretningen faller bort.

For utpanting som holdes av namsretten, betales halvparten av disse gebyrer.

For avskrift av forretningen betales ikke særskilt.

§ 31. Blir en påbegynt forretning utsatt, betaler den part som har forlangt utsettelsen, halvt gebyr efter § 30 for hver dag forretningen fortsettes.

Blir en forretning utsatt uten at noen part har forlangt det, betales ikke særskilt for fortsettelsen. Det samme gjelder når en forretning blir foretatt på nytt efter at den først helt eller delvis er ophevet, på grunn av feil eller mangler, eller efter at den først er nektet fremmet og denne avgjørelse er ophevet. 4 febr. Nr. 1.

Når en forretning fortsettes en senere dag fordi den ikke har kunnet gjøres ferdig på grunn av dens vidløftighet, betales halvt gebyr for hver følgende dag. Det samme gjelder når en forretning som er begynt, blir fortsatt i samme embedskrets på et annet sted hvor saksøkte har eiendeler.

§ 32. Gebyr efter §§ 30—31 betales for hver av flere saksøkte som forretningen holdes hos.

Når en forretning holdes hos den samme saksøkte efter forlangende av flere saksøkere for forskjellige krav, betales særskilt gebyr av hver saksøker.

Når arrest og andre midlertidige forføininger iverksettes ved samme forretning, betales gebyr efter § 30 bokstav b, men ikke under kr. 10.

§ 33. For behandling ved namsretten eller en annen rett av begjæring om arrest eller annen midlertidig forføining betales kr. 10. Dette gjelder også i de andre tilfeller hvor det er nødvendig å få en særskilt bestemmelse av namsretten eller en annen rett for å anvende særlige tvangsmidler eller for å fremme en tvangsforretning, som det i almindelighet hører under namsmannen å holde.

Samme gebyr betales for behandling av en begjæring om tvangsbestyrelse efter lov om tvangsfullbyrdelse §§ 231 eller 232 eller begjæring om tilsyn med et apotek efter samme lovs § 230.

Når saksøkeren krever at namsretten skal gi den som er forpliktet efter en utlagt fordring eller annen rettighet, melding om utlegget med forbud mot å betale til saksøkte, betales kr. 1 for hver melding som gis skriftlig.

§ 34. Ved tvangsauksjoner og andre auksjoner som skal holdes av namsmyndighetene, betales:

a. for salg av fast eiendom, grunnbyrde eller bruksrett over fast eiendom — herunder skog til uthugst og trær på roten — 1 procent av kjøpesummen; er kjøpesummen over kr. 20 000, betales av det overskytende en halv procent. Er kjøpesummen over kr. 100 000, betales for det overskytende en fjerdedels procent. Samme gebyr beregnes for salg av måleplikte skib eller part i sådant, aktie, gjeldsfordring, forlagsrett eller patent og for løsøre som selges under ett med fast eiendom eller skib;

4 febr. Nr. 1.

b. for salg av annet løsøre — herunder hus som selges til nedriving — 2 procent av kjøpesummen.

I intet tilfelle betales mindre enn kr. 10.

Finner retten at det er et åpenbart misforhold mellem kjøpesummen og verdien av en fast eiendom eller et skib efter gangbar pris, regnes gebyret av den verdi som retten fastsetter. Det samme gjelder når kjøpesummen helt eller delvis skal betales med annet enn penger. Er den som skal betale gebyret, misfornøid med rettens fastsettelse av verdien, kan han kreve verdien fastsatt ved skjønn. Skjønnet kan ikke styres av den samme dommer som har foretatt den første verdsettelse. Overskjønn kan ikke kreves.

§ 35. Ved gebyrberegningen tas ikke hensyn til grunnbyrder eller andre avgifter eller byrder, såsom føderåd, som før auksjonen hefter på eiendommen, og som kjøperen overtar utenfor kjøpesummen. Det samme gjelder auksjonsomkostninger, renter, skatter og offentlige avgifter. For øvrig medregnes alle forpliktelser som kjøperen overtar utenfor kjøpesummen.

§ 36. Selges bruksrett over fast eiendom, og kjøperen overtar plikt til å utrede årlig avgift til grunneieren, regnes gebyret av avgiften for et år. Er ikke avgiften den samme for alle år, legges den høieste årlige avgift til grunn. Er bruksretten overtatt for lengere tid enn 50 år eller utover en persons, hans ektefelles og barns levetid, legges de årlige avgifter sammen for 20 år.

Består kjøpesummen ellers helt eller delvis i en årlig ydelse, legges de årlige ydelser sammen, dog ikke for mer enn 20 år. Når ydelsene utredes i en eller flere personers levetid eller i et tidsrum som er avhengig av en annen tilfeldig begivenhet, legges ydelsene for 5 år sammen.

§ 37. Auksjoner som er tillyst for å holdes på samme sted og samme dag, ansees ved gebyrberegningen som én forretning.

Gjelder auksjonene flere faste eiendommer, grunnbyrder, bruksrettigheter eller måleplíktige skib, og det er forskjellige eiere, betales dog for så mange forretninger som det er eiere, med mindre auksjonene holdes for skatter eller andre avgifter til staten eller en kommune eller for kontingent til en brandkasse som har legalpanterett. Gjelder en auksjon også løsøre, betales for dette særskilt gebyr, men bare forsåvidt salg finner sted.

§ 38. Når en begjæring om auksjon blir avslått eller innstilt før noe auksjonsmøte er begynt, betales kr. 2. For løsøreauksjon, som styres av namsmannen, betales ikke sådant gebyr med mindre namsmannen har foretatt reise for å holde auksjonen.

Blir auksjonen nektet fremme eller innstilt efter at auksjonsmøte er begynt, betales kr. 10. Det samme gjelder når ikke noe bud blir stadfestet, eller når auksjonsforfølgningen av andre grunner blir utsatt på ubestemt tid, efter at auksjonsmøte er begynt. 4 febr. Nr. 1.

Et auksjonsmøte ansees begynt når auksjonsstyreren har møtt frem på auksjonsstedet.

§ 39. Når saksøkeren har forbeholdt frist til å anta budet, og det ikke kreves stadfestelse av retten, skal han innen 6 uker efter auksjonsmøtet eller, såfremt lenger frist er forbeholdt, innen dennes utløp melde fra til auksjonsstyreren om budet er antatt eller forkastet. Ellers regnes gebyr for auksjonen som om budet var antatt.

§ 40. Blir auksjonsmøtet av hensyn til begjæring fra saksøkeren holdt av namsretten, skal saksøkeren godtgjøre staten den merutgift som derved blir voldt, og kan ikke kreve den erstattet av noen annen.

§ 41. For skriving av auksjonsskjøte betales kr. 10. For avskrift til bruk ved tinglysing betales ikke særskilt.

§ 42. Når namsretten utferdiger påkrav eller varsel som skal forkynnes før tvangsforretning kan holdes, betales kr. 1. For påkrav før tvangsauksjon betales dog kr. 2. For denne betaling utferdiges også en avskrift av påkravet.

Når utlagte fordringer av namsretten anvises til innkreving, betales kr. 5 dersom beløpet er høist kr. 100. Er beløpet større, betales for det overskytende kr. 1 for hver kr. 100 eller del derav. Dog betales ikke over kr. 10, og gebyr beregnes ikke på grunnlag av et større beløp enn det krav som dekning søkes for.

Blir flere fordringer som er utlagt efter samme tvangsgrunnlag, anvist til innkreving samtidig, betales bare ett gebyr efter foregående ledd, beregnet efter fordringenes samlede beløp.

For lovbestemt medvirking til annen dekningsforfølgning får bestemmelse om betaling for tvangsauksjoner tilsvarende anvendelse.

Kapitel 4. Skifte- og konkursbehandling m. v.

§ 43. For skifterettens behandling av et bo betales 2 procent av de første kr. 20 000 av verdien av boets masse uten fradrag for gjeld, dog minst kr. 10, av de næste kr. 80 000 betales 1 procent, og av det overskytende beløp en halv procent. I dødsboer betales dog 1 procent også av de første kr. 20 000.

I konkursboer og insolvente dødsboer blir ved gebyrberegningen ikke å ta hensyn til fast eiendom, når verdien

4 febr. Nr. 1.

ikke overstiger panteheftelsene, og eiendommen er holdt utenfor bobehandlingen efter beslutning i den første eller annen skiftesamling efter at boet er tatt under behandling av skifteretten. Under samme vilkår tas heller ikke med verdipapirer som ved håndpant er beheftet til sin fulle verdi.

§ 44. For behandling av et bo som skiftes uten registrering eller takst på den måte som er omhandlet i skiftelovens § 98, betales halvt gebyr efter § 43. Gebyr betales dog ikke dersom boet ikke gir noe overskudd til skifte.

§ 45. For skifterettens medvirking ved bobehandling som foregår ved testamentsfullbyrder, betales fjerdedelen av det gebyr som er bestemt for dødsboer i § 43 første ledd, dog minst kr. 10. Overtar skifteretten bobehandlingen, fragår betalingen i skiftegebyret.

Blir bobehandling ved testamentsfullbyrder innstilt uten at boet blir tatt under ofentlig skiftebehandling, får bestemmelsene i § 49 første ledd tilsvarende anvendelse.

§ 46. For akkordforhandling som er åpnet efter kjennelse av skifteretten, betales fjerdedelen av det gebyr som er bestemt i § 43 første ledd, dog minst kr. 25. Gebyret beregnes på grunnlag av akkordstyrets verdsettelse av skyldnerens eiendeler.

Blir skyldnerens bo tatt under konkursbehandling i forbindelse med innstilling av akkordforhandlingen, betales ikke gebyr efter denne paragraf.

§ 47. Når skifteretten dekker krav av sikkerhet som er stilt av en sakfører eller en innehaver av tillatelse til inkasso- og auksjonsvirksomhet, betales 2 procent av det beløp som medgår til å dekke kravene, eller i tilfelle av sikkerhetsbeløpet. Betalingen utredes av sikkerheten.

§ 48. Når begjæring om skiftebehandling blir avslått eller når begjæring om akkordforhandling blir avslått uten at konkurs samtidig blir åpnet, betales kr. 20.

Blir en konkursbegjæring tatt tilbake efter at rettsmøte er berammet, men før det er begynt, betales kr. 10. Dette gebyr kan rekvirenten ikke kreve godtgjort av skyldneren.

§ 49. Blir behandlingen av et bo innstilt, betales kr. 10. Er både registrering og skiftesamling holdt, betales dog minst halvdelen av det som er bestemt i § 43. Blir bobehandlingen innstilt uten at enten forsegling, registrering eller skiftesamling er holdt, betales ikke gebyr. Bestemmelsen i § 38 siste ledd får tilsvarende anvendelse.

Når konkursbehandling innstilles fordi boet ikke har midler til å betale omkostningene, faller behandlingsgebyret bort, forsåvidt det ikke kan dekkes av boets midler efter at de øvrige omkostninger er betalt.

§ 50. For forsegling eller registrering betales ikke sær- 4 febr.
skilt gebyr. Heller ikke betales for skiftetakst. Dog betales Nr. 1.
ved privat skifte for avhjemling efter § 19. Blir skiftetakst styrt av skiftedommeren, betales gebyr som for skjønn efter § 16.

Kapitel 5. Tinglysing m. v.

§ 51. For tinglysing av dokument som gjelder en sum eller verdi, betales, såfremt ikke annet er bestemt, når summen eller verdien er:

op til kr.		500					kr.	2
over	»	500	til kr.	2 000			»	5
»	»	2 000	»	»	5 000		»	10
»	»	5 000	»	»	10 000		»	15
»	»	10 000	»	»	15 000		»	20
»	»	15 000	»	»	20 000		»	25

For hvert overskytende kr. 10 000 eller del derav betales kr. 5.

Gjelder et dokument fast eiendom og løsøre, medtas verdien av løsøret ved beregningen av gebyret.

§ 52. For tinglysing av dokument som ikke gjelder en sum eller verdi, betales kr. 5.

Det samme betales for tinglysing av ektepakt, utskifting eller stevning. Inneholder en ektepakt rettsstiftelse vedkommende fast eiendom, betales også gebyr efter § 51.

§ 53. For tinglysing av en skylddelings- eller nyskyldleggingsforretning betales kr. 5 for hvert bruk som utskilles. For tinglysing av avtaksforretning betales intet.

For kartforretning som inneholdes i en skylddelingsforretning, betales ikke særskilt gebyr.

For sammenføining av flere bruk til ett betales ikke gebyr.

§ 54. For anmerkning i grunnboken om at hjemmelen er gått over, betales samme gebyr som for tinglysing av overdragelsesdokument.

§ 55. Ved beregning av den sum som tinglysingsgebyr skal betales efter, jfr. § 51, får reglene i §§ 35 og 36 tilsvarende anvendelse.

Når den verdi som dokumentet gjelder, ikke er nevnt med et pengebeløp, skal den som forlanger tinglysing, efter beste skjønn ansette verdien i penger.

Finner tinglysingsdommeren at den sum som er nevnt i dokumentet eller av den som har forlangt tinglysingen, ikke svarer til den verdi dokumentet gjelder, skal dommeren skjønnsmessig ansette verdien i penger.

Ved tinglysing av pantebrev som medlemmene av en kre-

4 febr. Nr. 1.

dittforening utsteder til foreningen, regnes gebyr bare av lånesummen, ikke av det tilleggsansvar som påhviler medlemmene for foreningens forpliktelser.

§ 56. Når et dokument gjelder flere faste eiendommer med forskjellige eiere, beregnes gebyret som om det blev tinglyst så mange dokumenter som det er eiendommer med forskjellige eiere. Det samme gjelder når flere eiendommer overdras til forskjellige erhververe.

Ved makeskifte beregnes gebyret bare på grunnlag av den eiendom som har den høieste verdi.

§ 57. Gjelder et dokument flere faste eiendommer som har samme eier og ligger i samme rettskrets, betales et tilleggsgebyr av kr. 1 for hver eiendom mer enn én.

Ethvert bruk som har særskilt blad i grunnboken, ansees som en særskilt fast eiendom ved anvendelsen av bestemmelsene i dette kapitel.

§ 58. Når et tidligere tinglyst dokument blir tinglyst på nytt for at en rettighet ikke skal bli slettet av grunnboken, betales for den nye tinglysing halvdelen av vanlig tinglysingsgebyr.

§ 59. For tinglysing av en eller flere påtegninger på et dokument som er tinglyst tidligere, betales kr. 5 såfremt påtegningen bare går ut på en forandring i innholdet av dokumentet, såsom prioritetsvikelse, overdragelse av pantebrev, forandring av rentefot eller forfallstid og lignende. Dog betales kr. 2 såfremt dokumentet gjelder en sum eller verdi ikke over kr. 5 000.

Inneholder påtegningen en selvstendig ny rettsstiftelse, betales vanlig gebyr.

Når et tinglyst pantebrev i fast eiendom ved senere påtegning utvides til å omfatte pant i tilbehør, betales for tinglysing av påtegningen halvt gebyr efter § 51.

§ 60. Blir et tinglyst dokument om overdragelse av eiendomsretten til eller annen rettighet i fast eiendom omgjort innen 2 år efter tinglysingen, slik at retten går tilbake til den tidligere eier, betales halvt gebyr for tinglysing av det dokument som omgjør overdragelsen.

Det samme gjelder når et tvangsauksjonsskjøte eller skjøte fra auksjonskjøperen utstedes til den tidligere eier som eiendommen er frasolgt, eller til hans ektefelle eller barn, og tinglysing begjæres innen 2 år efter stadfestelsen av auksjonsbudet.

§ 61. Når samme dokument tinglyses i flere embedskretser, betales for tinglysingen i den første embedskrets fullt gebyr og i hver av de øvrige halvt gebyr. Er dokumentet et skjøte eller en kjøpekontrakt, betales dog fullt

gebyr i hver embedskrets, men ved beregningen av gebyret tas ikke med de eiendommer som ligger utenfor embedskretsen, såfremt deres verdi er særskilt angitt i dokumentet. 4 febr. Nr. 1.

§ 62. For tinglysing av bevis for at en heftelse er falt bort, eller for at den berettigede samtykker i at den slettes av grunnboken, betales ikke gebyr.

§ 63. Når et dokument avvises, betales halvdelen av gebyret for tinglysing, dog ikke over kr. 2.

Blir dokumentet antatt til tinglysing innen 3 måneder efter avvisingen, fragår dette gebyr i tinglysingsgebyret.

§ 64. For pantattest betales kr. 5. Optar pantattesten mere enn et halvt ark, betales kr. 5 for hvert halvark eller del derav.

Forlanges attest for flere eiendommer som har samme eier og ligger i samme embedskrets, betales ytterligere kr. 2 for hver eiendom flere enn én. Har eiendommene forskjellige eiere, betales særskilt gebyr for hver eiendom.

For avskrift av grunnboken eller personregistret betales for hver eiendom eller person kr. 5 for hvert halvark eller del derav.

§ 65. For anmerkning som forlanges på et tinglyst dokument om tinglyste heftelser som kan øve innflytelse på den rett som er stiftet ved dokumentet, betales kr. 2. For anmerkning på en tinglyst pantobligasjon eller et skadesløsbrev betales ikke.

§ 66. For særskilt attest om at et dokument er eller er forlangt tinglyst, betales kr. 2. Når det samtidig begjæres attest om flere dokumenter vedkommende samme eiendom, betales bare ett gebyr. For kvittering ved innleveringen av et dokument til tinglysing betales ikke gebyr.

§ 67. For registrering av skib under 100 registertonn brutto betales kr. 25. For registrering av større skib betales et tillegg av kr. 5 for hvert overskytende 100 tonn eller del derav.

Når foreløbig registrering har funnet sted, blir den endelige registrering å foreta uten betaling. Viser det sig at gebyr er betalt efter en lavere tonnasje enn den virkelige, betales tilleggsgebyr. Dette gjelder også når et skib som følge av ombygging eller annen forandring får en større tonnasje.

Ved forandring av skibets hjemsted eller navn betales halvt registreringsgebyr.

For registrering av adkomster og heftelser betales samme gebyr som for tinglysing når det gjelder fast eiendom. Dog betales ikke gebyr for registrering av eiers adkomst ved innføring av skibet i registret; heller ikke be-

4 febr. Nr. 1.

tales for innføring av heftelser som er tinglyst før skibet blev registrert. For utslettelse av heftelser betales ikke gebyr.

For attester og avskrifter av skibsregistret gjelder det samme som for pantattester og avskrifter av grunnboken.

For utferdigelse av nasjonalitetsbevis betales kr. 10 såfremt nytt bevis utferdiges fordi det tidligere er tapt eller begjæres ombyttet uten at dette skyldes bestemmelsene i skibsregisterlovens §§ 14 eller 19.

§ 68. For den første registrering av en ledning i kraftledningsregistret, for sammenføining av ledninger i registret og for registrering av overdragelse av en del av en registrert kraftledning betales gebyr som Kongen fastsetter.

Gebyr betales ikke for registrering av innsigelse mot at ledningen går over fast eiendom. Det samme gjelder for registrering av heftelser som hviler på ledningen fra før den blev registrert, såfremt heftelsen er tinglyst og blir registrert så tidlig at den beholder sin fortrinsrett.

For registrering av andre dokumenter betales samme gebyr som for tinglysing.

§ 69. Gebyr betales ikke for tinglysing av:

1. avgjørelse om at vergemål er anordnet eller ophevet,
2. hjemmelsbrev på eiendom som noen får utlagt ved skifte av felleseie efter sin avdøde ektefelle,
3. bestemmelse av frist for å bringe i orden et forhold hvorved en rettshandel er fullbyrdet i strid med konsesjonslovgivningen.

Gebyr betales heller ikke for attest som namsmyndighetene forlanger om heftelser i fast eiendom, og som er nødvendig til fremme av en tvangsforretning.

Om pantattest som begjæres av en offentlig myndighet til offentlig bruk, gjelder reglene i § 83.

Kapitel 6. Andre forretninger.

§ 70. For et skjønn som styres av en lensmann, betales kr. 10 for hver dag forretningen varer.

Gebyr betales ikke dersom begjæringen om skjønn blir tatt tilbake eller saken av andre grunner faller bort uten at noen forretning er holdt, og uten at lensmannen eller noen av skjønnsmennene har gitt sig på vei til forretningsstedet.

Bestemmelsene i § 16 annet ledd og § 17 får tilsvarende anvendelse.

§ 71. For en notarialforretning som utføres av herreds- eller byretten, betales kr. 10 når ikke noe annet er bestemt. Varer forretningen over 4 timer, betales kr. 5 for hver overskytende time eller del av en time. En avskrift av eller attest om forretningen gis uten særskilt betaling.

For notarialvidne betales ikke særskilt gebyr.

§ 72. For protest av veksel, chekk eller anvisning betales særskilt gebyr efter § 71 for hver person som det optas protest hos. Gebyret er dog kr. 5 når beløpet ikke er over kr. 2 000. 4 febr. Nr. 1.

Når protesten er optatt av et stevnevidne og blir innført i notarius publicus' protokoll, betales til staten halvt gebyr efter første ledd.

§ 73. Går en notarialforretning bare ut på å gi en attest, såsom å bekrefte en underskrift, å bevidne en persons stilling eller lignende, betales kr. 2. Når det samtidig blir bekreftet flere underskrifter på samme dokument, betales bare ett gebyr.

For attest om at en avskrift er riktig, betales kr. 1 for hvert ark.

§ 74. For lysing før ekteskap betales kr. 5. For attest om lysingen betales ikke særskilt. Blir lysingen kunngjort i utlandet, betales utgiftene av den som forlanger lysingen.

For samtykke til at lysingsfristen forkortes eller lysing undlates, betales kr. 20. I tilfelle av uformuenhet kan fylkesmannen nedsette gebyret til det halve eller helt eftergi det.

§ 75. For vigsel betales ikke gebyr, men skyss- og kostgodtgjørelse når reise må foretas. Foretar notarius publicus vigsel av personer som begge har bopel utenfor hans embedskrets, betales kr. 10.

For vigselattest som utstedes av notarius publicus, betales kr. 1. Dog betales ikke gebyr for den første attest som utstedes.

§ 76. For bevilling til separasjon betales kr. 40 og for bevilling til skilsmisse kr. 60. I tilfelle av uformuenhet kan bevilling gis uten betaling.

§ 77. Kongen kan fastsette gebyr for behandlingen av søknad om konsesjon eller tillatelse til erhverv av fast eiendom eller andre rettigheter og av søknad om godkjenning av eller tillatelse til et vassdragsforetagende som har til formål å nyttiggjøre vasskraft.

For tillatelser, bevillinger og attester som gis av Kongen, et regjeringsdepartement eller en fylkesmann, kan Kongen, når ikke noe annet er bestemt, fastsette gebyr, som dog ikke må overstige kr. 100 for tillatelser og bevillinger og kr. 10 for attester. For bevilling til å drive apotek kan fastsettes et gebyr av inntil kr. 150.

§ 78. For handelsbrev eller vidnesbyrd om utførselsrett betales kr. 50.

For håndverksbrev eller brev på skipperborgerskap betales kr. 25.

Disse bestemmelser får ikke anvendelse når brevet utstedes av en lensmann, selv om det er i en by.

4 febr. Nr. 1.

§ 79. For registrering av den første melding av et selskaps firma betales kr. 20 og av enkeltmannsfirma kr. 10.

For registrering av senere melding vedkommende et tidligere anmeldt firma betales kr. 5. Dog registreres melding om styreforandring og den endelige melding om ophør med en forretning uten betaling.

For melding om meddelt prokura betales kr. 5. Dog betales ikke når meldingen foretas i forbindelse med annen melding om firmaet. Melding om forandret eller tilbakekalt prokura registreres uten betaling.

§ 80. For reisepass betales kr. 2. Personer av samme husstand betaler bare for ett pass.

For reisekort eller annet legitimasjonspapir som trer istedenfor pass, kan Kongen fastsette en lavere betaling.

§ 81. I kjøpstædene betales for skjerpeseddel kr. 2 og for melding om funn av ertser og metaller kr. 3.

§ 82. For attest eller avskrift som gis ved en herredseller byretts eller en høiere retts kontor eller av en politimester, betales kr. 2 for hvert ark, såfremt ikke noe annet er bestemt. Dette gjelder for alle forretninger ved et byfoged- eller sorenskriverkontor så vel som når forretninger som ellers hører under byfogder og sorenskrivere, er lagt til en annen embedsmann.

For politiattester betales dog bare såfremt det for visse slags attester er bestemt av Kongen. For disse attester kan Kongen fastsette et lavere gebyr.

For attest eller avskrift som gis av Riksarkivet eller et statsarkiv, kan Kongen fastsette gebyr.

§ 83. Gebyr efter §§ 73, 75 og 82 betales ikke når attest eller avskrift begjæres av en statsmyndighet til statens bruk.

Kongen kan gi forskrifter om i hvilke tilfelle en attest eller avskrift skal ansees begjært til statens bruk, og bestemme at regelen i første ledd ikke skal gjelde attester og avskrifter som nevnt i § 82 tredje ledd.

§ 84. I civil sak betales ikke for attest eller avskrift når det ikke betales for behandlingen av saken. Det samme gjelder når den som har fri sakførsel, forlanger attest eller avskrift.

Heller ikke betales for avskrift av en rettsavgjørelse til bruk for forkynnelse eller meddelelse som retten skal sørge for, eller av en forkynnelsespåtegning på sådan avskrift.

§ 85. Gebyr betales ikke for attest:

a. om å ha tilsagt konstitusjonen troskap;
b. om å ha avgitt forsikring som stevnevidne;
c. om at dødsfall er meldt til skifteretten, at bo er tatt under skiftebehandling, at gjenlevende ektefelle sitter i

uskiftet bo, eller at en fordring er anmeldt i bo som er under skiftebehandling;

d. om at avskrift er forlangt;
e. som er nødvendig ved regnskaper fra overformyndere;
f. som er nødvendig for å få utbetalt lønn, pensjon, livrente eller understøttelse av offentlige eller kommunale kasser, stiftelser eller fond;
g. som begjæres av fattigstyre.

Annen avdeling.

Betaling som tilfaller andre enn staten.

Kapitel 7. Forliksmenn.

§ 86. For innkallelse til forliksrådet betales kr. 1. For denne betaling skrives innkallelsen i to eksemplarer. Skal den skrives i flere eksemplarer, betales kr. 0,50 for hvert av de overskytende.

For behandling av saken betales:

a) når den blir nektet fremme, avvist, hevet, utsatt, stanset eller henvist til retten ..... kr. 2
b) når den blir forlikt eller avgjort ved uteblivelsesdom uten domsforhandling eller i det første møte under domsforhandlingen ..... » 5
c) når den ellers blir avgjort ved dom eller voldgift » 10

Gjelder saken en formuesverdi under kr. 100, betales for behandlingen halvt gebyr efter foregående ledd. Får forliksrådet melding om at klagen er tatt tilbake, før behandlingen i rådets møte, betales ikke efter foregående ledd.

Har forliksmennene ikke truffet annen avtale, tilfaller betalingen for innkallelsen den forliksmann som har utferdiget innkallelsen. Betalingen for behandling deles likt mellem forliksmennene.

For megling i separasjons- eller skilsmissesaker tilkommer den forliksmann som foretar megling kr. 3. For innkallelse og for attest om at meglingen er forsøkt betales ikke særskilt.

§ 87. For behandling av en sak utenfor det faste møtested tilkommer hver av forliksmennene skyssgodtgjørelse og kr. 5 for hver dag eller del av en dag som går med til reisen og opholdet på stedet.

For innkallelse betales i tilfelle efter § 86.

§ 88. For avskrift som forliksrådet gir, betales for hvert ark kr. 1 til den av forliksmennene som meddeler avskriften.

Samme gebyr betales for attester. Dog betales ikke noe for attest om at en sak er henvist til retten.

4 febr. Nr. 1.

For å sette op en forliksklage som prosesskrift efter muntlig henvendelse tilkommer en forliksmann kr. 2.

§ 89. Utgifter til husrum og rettsbøker for forliksrådet og skyssgodtgjørelse til forliksmennene for reiser til forliksrådets faste møtested utredes av vedkommende kommune.

Kapitel 8. Domsmenn, skjønnsmenn, rettsvidner m. v.

§ 90. Lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn tilkommer kr. 5 for hver dag eller del av en dag som går med til saken.

Blir domsmenn i en civil sak tatt av de særlige utvalg eller utenfor utvalgene eller utenfor de kretser som er bestemt i lov om domstolene §§ 86 og 87, skal rettens formann fastsette betalingen. Det samme gjelder når skjønnsmenn blir tatt blandt dem som er opført i de særlige utvalg av domsmenn, eller utenfor skjønnsmannsutvalget for kommunen. Nærmere forskrifter om dette kan Kongen gi.

§ 91. Betaling efter § 90 utredes i straffesaker av staten og ellers av saksøkeren eller i tilfelle den som har anket eller forlangt forretningen. Blir domsmenn tilkalt fordi det er forlangt av saksøkte (motparten), utreder dog denne betalingen. Beløpet legges ut av staten om det er nødvendig. Når den part som skulde betale, har fri sakførsel, utredes betalingen til endelig utgift for staten.

Foruten betaling efter § 90 skal doms- og skjønnsmennene ha skyss- og kostgodtgjørelse, dog således at i kostgodtgjørelsen for forretningsdagene fragår betalingen efter § 90 første ledd. Skyss- og kostgodtgjørelsen utredes til endelig utgift for staten. Ved skiftetakster som ikke styres av skiftedommeren, og når det blir opnevnt skjønnsmenn utenfor skjønnsmannsutvalget for kommunen, skal dog skyss- og kostgodtgjørelsen utredes på samme måte som bestemt i første ledd.

§ 92. Utskiftingsmenn tilkommer kr. 8 for hver dag eller del av en dag som går med til reise eller til å holde forretningen.

Skylddelingsmenn tilkommer kr. 5 for hver dag eller del av en dag som går med til å holde forretningen. Når en skylddelingsmann møter frem hos sorenskriveren i anledning av skylddelingen, tilkommer han for dette et tillegg av kr. 3.

Blir flere skylddelingsforretninger holdt samme dag efter forlangende av den samme, betales fullt gebyr for den første forretning og halvt gebyr for hver av de andre. For hvert bruk som utskilles, ansees det holdt én forretning.

For reise til forretningsstedet tilkommer utskiftnings-

menn og skylddelingsmenn skyssgodtgjørelse. Også denne utredes av den som har forlangt forretningen. 4 febr. Nr. 1.

§ 93. Rettsvidner får ingen betaling uten når det særskilt er bestemt ved lov.

Rettsvidner ved sjøforklaringer tilkommer kr. 8. For særskilte reisedager skal de dessuten ha kr. 5 for hvert døgn eller del av et døgn; denne godtgjørelse fordeles forholdsmessig når flere forretninger holdes på samme reise.

Rettsvidne under skifte- og konkursbehandling eller akkordforhandling får kr. 1. Det betales dog ikke for rettsmøte som bare holdes for å avsi dom, kjennelse eller utlodning, selv om det fremlegges dokumenter.

Registreringsvidne tilkommer kr. 3; i særegne tilfelle kan skifteretten fastsette en høiere betaling.

Vidne ved tvangsforretning tilkommer kr. 1,50. Blir vidner opnevnt efter skjønnslovens § 14, fastsetter retten betalingen.

Den her bestemte betaling gjelder for hver forretning eller for hver dag, hvis samme forretning varer mere enn én dag. De regler som for behandlingsgebyret er gitt om hvad der skal ansees som én forretning, gjelder også for betaling efter denne paragraf.

§ 94. Menn som opnevnes for å overvære og gi bevidnelse om luke-åpning, lossing, lasting, opbevaring av last eller lignende, skal ha kr. 8 den første dag og kr. 5 for hver av de senere dager som går med til samme forretning.

Kapitel 9. Lensmenn, namsmenn og stevnevidner på landet.

§ 95. For forkynnelse av dokument betales kr. 2,50 når ikke noe annet er bestemt. Skal vidne tilkalles, betales kr. 3,50. Betalingen beregnes særskilt for hver person som dokumentet forkynnes for. For bilag til dokumentet betales ikke særskilt.

I distrikt hvor denne betaling finnes utilstrekkelig, kan Kongen fastsette en høiere betaling såfremt herredstyret uttaler sig for det.

For forsøkt forkynnelse betales bare når stevnevidnet ikke får betaling for utført forkynnelse av det samme dokument for den samme person. Dog betales særskilt gebyr for en forsøkt forkynnelse når det er opgitt uriktig eller mangelfull adresse, og dette har ført til at særskilt reise er foretatt.

§ 96. For å utferdige og bekrefte avskrift av et dokument som skal forkynnes, tilkommer stevnevidnet kr. 1,50 for hvert ark, og hvis avskriften optas gjennem telefon, den

4 febr. Nr. 1.

dobbelte betaling. For bare å bekrefte avskrift tilkommer han kr. 0,50 for hvert ark.

For å bekrefte at flere eksemplarer av et dokument er likelydende, tilkommer stevnevidnet intet for det første eksemplar, men for de øvrige samme betaling som for å bekrefte avskrifter.

Bevidnelse om forkynnelsen gis uten særskilt betaling. Forlanges ellers attest om forkynnelsen, betales kr. 2.

§ 97. For forkynnelse i anbefalt brev med de foreskrevne bevidnelser betales kr. 1.

Dog betales ikke for sådan forkynnelse når lensmannen får betaling for å utferdige det dokument som forkynnes.

§ 98. For forkynnelser i straffesaker og for andre forkynnelser i justis- og politivesenets anliggender betales ikke gebyr, men stevnevidnet får skyss- og kostgodtgjørelse av staten når forkynnelsen gjør det nødvendig å foreta reise.

§ 99. For tilsigelse tilkommer lensmannen kr. 1 for hver person som tilsies. Dette gjelder også når lensmannen styrer den forretning tilsigelsen gjelder. Blir samme person tilsagt til forskjellige forretninger, eller blir flere personer som bor i samme hus tilsagt til samme forretning, betales som for én tilsigelse.

For tilsigelse av lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn ved rettslig skjønn betales ikke gebyr, men skyss- og kostgodtgjørelse av staten såfremt reise er nødvendig.

Forlanges lensmannens tjeneste ved tilsigelse av mannskaper til fremmøte ved militærøvelser og mønstringer eller av militær transportskyss, tilkommer han skyss- og kostgodtgjørelse såfremt reise er nødvendig.

For tilsigelse av rettsvidner til rettsmøter i straffesaker og civile saker betales ikke.

§ 100. Den betaling som efter §§ 95—99 tilkommer lensmann eller stevnevidne for forkynnelser og tilsigelser som utføres efter pålegg av en offentlig myndighet, utredes av staten, men erstattes denne av vedkommende part eller rekvirent når ikke noe annet er bestemt. Ved forkynnelse av dommer og kjennelser påhviler erstatningsplikten saksøkeren.

Er det gitt fri sakførsel i saken, utredes godtgjørelsen endelig av staten når den skulde betales eller erstattes av den part som har fri sakførsel.

§ 101. For opslag av dokument på det faste rettssted eller annet sted som er bestemt for opslag, tilkommer lensmannen kr. 1,50 for hvert sted hvor opslag er forlangt. For denne betaling skal han også ta ned dokumentet og gi det attest om opslaget.

4 febr. Nr. 1.

Omhandler samme dokument flere forretninger, betales som for ett dokument.

Lensmannen tilkommer ikke betaling for kunngjøring som gjelder justis-, politi-, sundhets-, utskrivnings- og skyssvesenets anliggender, faste rettsdager og forliksrådsmøter, offentlige valg og innbetaling av skatter og avgifter til staten.

§ 102. For protest av veksel, chekk eller anvisning tilkommer lensmannen kr. 10 såfremt beløpet er over kr. 2 000 og ellers kr. 5 for hver person som det optas protest hos.

Når protest blir optatt av et stevnevidne, tilkommer dette halvparten av gebyret efter første ledd. Den annen halvpart betales til lensmannen når protesten blir ført inn i hans protokoll.

For annen notarialforretning tilkommer lensmannen kr. 5, når ikke annet er bestemt. Går forretningen bare ut på å gi en attest eller bevidnelse, betales kr. 2.

For avskrift eller attest om protest- eller annen notarialforretning betales ikke særskilt. Lensmannen betaler i tilfelle selv notarialvidne.

§ 103. For å forberede en skjønns- eller takstforretning tilkommer lensmannen kr. 5. For å holde forretningen tilkommer han kr. 20 når forretningen gjelder mere enn ti eiendommer med forskjellige eiere, kr. 10 når den gjelder mere enn to eiendommer med forskjellige eiere, og ellers kr. 5. Varer forretningen mere enn én dag, betales kr. 10 for hver overskytende dag.

I de tilfelle som er omhandlet i lov angående rett til hval av 22 mai 1869 § 7, jfr. §§ 3 og 4, tilkommer lensmannen for hver forretning kr. 30.

Lensmannen tilkommer dessuten skyss- og kostgodtgjørelse, som utredes av staten.

For å styre de forretninger som omhandles i lov om husmannsvesenet av 24 september 1851 § 13 bokstav c og i lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14 juli 1894 § 13, tilkommer lensmannen bare skyss- og kostgodtgjørelse.

§ 104. For en registreringsforretning tilkommer lensmannen kr. 10. Utgjør verdien av det registrerte løsøre — rede penger og bankinnskudd ikke medregnet — over kr. 4 000, tilkommer han ytterligere kr. 0,50 for hvert overskytende kr. 1 000 eller del derav, men den samlede betaling må ikke overstige kr. 30. Varer forretningen mere enn en dag, betales videre kr. 10 for hver av de følgende dager.

For en forseglingsforretning tilkommer lensmannen kr. 5, såfremt forseglingen ikke kan foregå i forbindelse med en registreringsforretning.

4 febr. Nr. 1.

Lensmannen tilkommer dessuten skyssgodtgjørelse. Såvel denne som gebyret utredes av staten når boet behandles av skifteretten, og ellers av boet eller den som har forlangt forretningen. For registrering i anledning av umyndiggjørelse utredes betalingen av staten, som har krav på å få gebyret erstattet av den umyndiggjorte.

For avskrift av forretningen betales ikke særskilt.

§ 105. For en utleggsforetning eller annen tvangsforretning tilkommer namsmannen den betaling som er fastsatt i §§ 30—32 og § 33 siste ledd, såfremt ikke noe annet er bestemt. Må namsmannen foreta særskilt reise over 20 km hver vei, betales ikke under kr. 10.

Gjelder forretningen inndriving av bøter, inndragning eller omkostninger som er tilkjent det offentlige i straffesak, beregnes gebyr som for utpanting, dog minst kr. 2. Dessuten tilkommer namsmannen i dette tilfelle skyssgodtgjørelse av staten.

§ 106. For utpanting betales:

når summen ikke er over kr. 10	kr.	1,00
når den er over kr. 10, men ikke over kr. 50	»	2,00
over kr. 50, men ikke over kr. 200	»	3,00
» » 200, —»— » 500	»	4,50
» » 500, —»— » 1 000	»	6,00
» » 1 000	»	7,50

Halvdelen av dette gebyr betales når forretningen blir tilbakekalt eller av annen grunn faller bort før den er begynt, men efter at namsmannen er møtt frem på forretningsstedet.

For avskrift betales ikke særskilt.

Må forretningen utsettes, får § 31 tilsvarende anvendelse.

Når utpanting holdes samtidig for flere krav hos samme skyldner eller hos flere fellesforpliktede, betales gebyr som for én forretning.

Må utpanting foretas på forskjellige steder, betales særskilt gebyr for hvert av de steder hvor namsmannen må møte frem.

§ 107. Når avdrag og renter til staten eller offentlige fond eller en fordring som kan inndrives ved utpanting, blir helt eller delvis betalt til lensmannen mere enn en uke efter forfallstid, betales i innkrevingsgebyr kr. 0,15 for hver kr. 10 eller del derav som innbetales, dog ikke over kr. 3. Gjelder det skatt som mottas på skattemøte, betales innkrevingsgebyr dog bare for beløp som betales til lensmannen efter skattemøtet.

Når samme skyldner samtidig betaler flere fordringer, beregnes bare ett gebyr for det samlede beløp. Dog betales

særskilt gebyr for hver av flere faste eiendommer med forskjellige bruksnummer. 4 febr. Nr. 1.

For innkreving betales ikke når lensmannen har fått gebyr for utpanting efter § 106, eller når tvangsauksjon er begjært og gebyr beregnes efter § 109, heller ikke når lensmannen får annen godtgjørelse for innkrevingen. Det samme gjelder når skatt blir betalt ved trekk i lønn eller lignende inntekt.

§ 108. For en ny skattebok til kvitteringer for skatter og avgifter av fast eiendom betales kr. 0,50. For flere bruk som har samme eier, brukes samme skattebok.

§ 109. For å forberede en tvangsauksjon eller annen auksjon som skal holdes av namsmyndighetene, tilkommer namsmannen kr. 4, som utredes av parten. Gjelder det auksjon for skatter eller andre avgifter til staten eller en kommune eller til en brandkasse som har legalpanterett, betales kr. 2. Gebyret betales for hver auksjonsforfølgning, dog betales ikke særskilt for hver av flere auksjoner som på samme tid er begjært overfor den samme saksøkte.

For å holde auksjonen tilkommer namsmannen av staten kr. 8 for hver dag forretningen varer, og dessuten skyssgodtgjørelse. Holdes flere enn én forretning på samme dag, tilkommer han halv betaling for hver av de øvrige forretninger. Reglene i § 37 får tilsvarende anvendelse.

§ 110. For å utferdige påkrav eller varsel som skal forkynnes før tvangsforretning kan holdes, tilkommer namsmannen kr. 1. For påkrav før tvangsauksjon betales dog kr. 2 når det ikke gjelder skatter eller avgifter til staten, en kommune eller en brandkasse som har legalpanterett.

For denne betaling utferdiges også en avskrift av påkravet.

§ 111. For å anvise utlagte fordringer til innkreving tilkommer namsmannen kr. 5 dersom beløpet er høist kr. 100. Er beløpet større, betales for det overskytende kr. 1 for hver kr. 100 eller del derav. Dog betales ikke over kr. 10, og gebyr beregnes ikke på grunnlag av et større beløp enn det krav som dekning søkes for.

Blir flere fordringer som er utlagt efter samme tvangsgrunnlag, anvist til innkreving samtidig, betales bare ett gebyr efter foregående ledd, beregnet efter fordringenes samlede beløp.

For lovbestemt medvirking til annen dekningsforfølgning tilkommer namsmannen tilsvarende betaling som han vilde ha kunnet beregne for å forberede og holde tvangsauksjon.

Betaling efter denne paragraf utredes av vedkommende part.

4 febr. Nr. 1.

§ 112. For frivillig auksjon eller licitasjon som forlanges holdt av namsmannen, betales kr. 10 for hver forretningsdag og dessuten skyssgodtgjørelse.

Auksjonsvidnet tilkommer kr. 5 for hver forretningsdag.

§ 113. For å motta penger eller verdipapirer, som skal tas i forvaring av lensmannen (namsmannen), tilkommer denne to av tusen, dog aldri under kr. 2 eller over kr. 20 for hver særskilt deponering.

For verdipapirer beregnes gebyret efter deres antagelige salgsverdi.

For å motta betaling av veksel under protest tilkommer lensmannen eller stevnevidnet samme betaling som for deponering.

§ 114. Lensmannen tilkommer:

a. for handelsbrev eller vidnesbyrd om utførselsrett kr. 20 og for håndverksbrev kr. 10;
b. for å registrere og kunngjøre reinmerke kr. 5;
c. for å meddele skjerpeseddel kr. 2;
d. for å motta melding om funn av ertser og metaller kr. 3;
e. for reisekort eller annet legitimasjonspapir som trer istedenfor pass, kr. 0,50;
f. for å opnevne skylddelingsmenn kr. 3.

Når de samme menn opnevnes til skylddeling av flere bruk efter begjæring av den samme eier, betales bare ett gebyr.

§ 115. For reise i anledning av at skib og gods er strandet eller berget i sjøen, tilkommer lensmannen lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse av staten. Når det bergedes verdi utgjør kr. 500 eller derover, tilkommer han dessuten for hver dag han opholder sig på stedet, en betaling av kr. 8, som utredes av det bergede.

§ 116. For attest eller avskrift tilkommer lensmannen (namsmannen) kr. 2 for hvert ark, når ikke annet er bestemt.

For å bekrefte underskrift tilkommer lensmannen eller stevnevidnet kr. 0,50 for hver underskrift.

§ 117. For attester og avskrifter som forlanges av en offentlig myndighet til offentlig bruk, betales ikke gebyr. Heller ikke betales for attest som lensmannen utsteder som polititjenestemann.

Kongen kan gi forskrifter om i hvilke tilfelle en attest eller avskrift skal ansees å være til offentlig bruk eller en politiattest, og bestemme at det skal betales gebyr efter § 116 første ledd eller et lavere gebyr for bestemte slags politiattester.

§ 118. Lensmannen tilkommer ikke betaling for attest: 4 febr. Nr. 1.

a. om at dødsfall er anmeldt;
b. som er nødvendig for å få utbetalt lønn, pensjon, livrente eller understøttelse av offentlige eller kommunale kasser, stiftelser eller fond;
c. som begjæres av fattigstyre;
d. som kreves for å få premie for felt rovdyr;
e. om vernepliktig mannskaps innflytning eller ophold i distriktet;
f. om at avskrift er forlangt;
g. som er nødvendig ved regnskaper fra overformyndere.

§ 119. Bestemmelsene i dette kapitel gjelder også i ladestedene for forretninger som hører under lensmannen.

Når lensmannen optar protest i ladested hvor notarius publicus ikke har kontor, tilkommer han gebyr efter § 102 første ledd. Blir protest i ladested optatt av et stevnevidne, betales efter § 102 annet ledd.

Bestemmelsene i § 114 a får også anvendelse når en lensmann utsteder næringsbrev i kjøpstad.

For brev på skipperborgerskap tilkommer lensmannen kr. 10.

Kapitel 10. Namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene.

§ 120. For forkynnelse betales kr. 1,60. Skal vidne tilkalles, betales kr. 2,50.

For øvrig får reglene i §§ 95—100 tilsvarende anvendelse.

For tilsigelser av lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn og av rettsvidner i straffesaker og tvistemål, så vel som for forkynnelser i straffesaker og ellers i justis- og politivesenets anliggender betaler staten en årlig godtgjørelse som Kongen fastsetter.

§ 121. For opslag av dokument på det faste rettssted eller annet sted som er bestemt for opslag, betales kr. 1. For øvrig får reglene i § 101 tilsvarende anvendelse.

§ 122. For protest av veksel, chekk eller anvisning tilkommer hovedstevnevidnet i de kjøpstæder hvor notarius publicus ikke har kontor, kr. 10 såfremt beløpet er over kr. 2000, og ellers kr. 5 for hver person som det optas protest hos.

Når protest blir optatt av et stevnevidne, tilkommer dette halvparten av gebyret efter første ledd. Den annen halvpart betales til hovedstevnevidnet når protesten blir ført inn i hovedstevnevidnets protokoll.

§ 123. For en utleggsforretning eller annen tvangsforretning tilkommer namsmannen den betaling som er fastsatt

4 febr. Nr. 1.

i §§ 30—32 og § 33 siste ledd, såfremt ikke noe annet er bestemt.

Gjelder forretningen inndriving av bøter, inndragning eller omkostninger som er tilkjent det offentlige i straffesak, beregnes gebyr som for utpanting, dog minst kr. 2.

§ 124. For utpanting betales:

når summen ikke er over kr. 50	kr.	1,00
når den er over kr. 50, men ikke over kr. 200	»	2,00
over kr. 200, men ikke over kr. 400	»	3,00
» » 400, —»— » 600	»	4,50
» » 600, —»— » 1000	»	6,00
» » 1000	»	7,50

For øvrig får reglene i § 106 tilsvarende anvendelse.

Om gebyr for innkreving gjelder reglene i § 107. Men gebyr betales bare når skatter og andre avgifter til staten innbetales til en skatteopkrever som ikke er skattefoged eller byfoged.

§ 125. For tvangsauksjon, lovbestemt medvirking til annen dekningsforfølgning og for påkrav tilkommer namsmannen betaling efter reglene i §§ 109—111. For frivillig auksjon eller licitasjon som forlanges holdt av namsmannen, tilkommer namsmannen kr. 12 og auksjonsvidnet kr. 5 for hver forretningsdag. Bestemmelsene i §§ 113, 116 og 117 får tilsvarende anvendelse.

Når underfogden eller en annen tjenestemann som ikke er ansatt ved namsrettens kontor, holder tvangsforretning i kjøpstad som fullmektig for namsretten, betales gebyr til underfogden eller vedkommende tjenestemann efter reglene i nærværende kapitel.

Kapitel 11. Andre tjenestemenn m. v.

§ 126. For å motta penger eller verdipapirer som skal tas i forvaring av en dommer (rettsskriver) eller en politiembedsmann, tilkommer denne to av tusen, dog aldri under kr. 2 eller over kr. 20 for hver særskilt deponering.

For verdipapirer regnes gebyret efter deres antagelige salgsverdi.

For å motta betaling av veksel under protest tilkommer notarius publicus samme betaling som for deponering.

§ 127. For en offentlig beskikket sakfører i civil sak fastsettes godtgjørelsen av retten når ikke noe annet er bestemt eller avtalt.

Godtgjørelsen til rettstolker fastsettes på samme måte.

§ 128. Læge tilkommer for forretning som begjæres av det offentlige:

a. for en obduksjonsforretning ..... kr. 40 4 febr.
b. for enhver annen undersøkelses- eller synsforretning ..... » 10 Nr. 1.

Når en foretning som under b nevnt varer over 3 timer eller helt eller delvis blir utført i tiden mellem kl. 23 og kl. 7, er betalingen kr. 20. Har lægen foretatt reise, regnes den som en del av forretningen.

Når forretningen krever særlig meget arbeide eller lang tid eller særlige fagkunnskaper, kan vedkommende regjeringsdepartement forhøie betalingen.

Foruten betaling som foran nevnt får lægen skyss- og kostgodtgjørelse.

En avskrift av forretningen gis uten særskilt betaling. For avskrifter ellers tilkommer lægen kr. 2 for hvert ark.

§ 129. Autorisert translatør tilkommer for skriftlige oversettelser til eller fra fremmede sprog en betaling av 3 øre pr. ord, beregnet efter antallet av ord i oversettelsen. Et ord regnes gjennemsnittlig å ha 6 bokstaver. Minste betaling for en oversettelse er kr. 5.

For den fastsatte betaling gis oversettelsen bekreftet. For avskrifter betales et tillegg av 10 procent for hver avskrift.

I særlige tilfelle, f. eks. når det haster slik med oversettelsen at arbeidet må utføres om natten, kan translatøren treffe avtale med rekvirenten om høiere betaling, dog ikke ut over det dobbelte av satsene i første ledd.

§ 130. Beskikket landmåler tilkommer for en kartforretning kr. 20 for hver forretnings- eller reisedag og dessuten skyss- og kostgodtgjørelse.

For å tegne kartet skal han ha en betaling som i mangel av avtale fastsettes av herredsretten på det sted hvor forretningen er holdt, eller av den rett kartet blir fremlagt for.

For avskrift av forretningen betales kr. 2 for hvert ark.

§ 131. For avskrifter som gis av en utskiftingsformann, tilkommer denne kr. 2 for hvert ark.

§ 132. Vigselmann som ikke er notarius publicus, tilkommer for vigselattest kr. 1. For den første attest som utstedes, betales dog ikke gebyr. Bestemmelsene i § 83 får tilsvarende anvendelse.

§ 133. Den godtgjørelse som tilkjennes en saksøker for nødvendig arbeide som han selv eller hans fullmektig har hatt i anledning av en utleggsforretning eller annen tvangsforretning, må ikke overstige:

a. kr. 3 når hovedstolen ikke er over kr. 500;
b. kr. 5 når den er over kr. 500, men ikke over kr. 1 000, eller når forretningen ikke gjelder en bestemt sum;
c. kr. 10 når hovedstolen er over kr. 1 000.

4 febr. Nr. 1.

Bestyreren kan i særegne tilfelle på grunn av forretningens beskaffenhet, fordringens størrelse m. v. bestemme en høiere godtgjørelse, som dog ikke må overstige kr. 50. Sådan høiere godtgjørelse kan også bestemmes når det har vært nødvendig å utsette forretningen, og dette ikke skyldes saksøkeren.

Om hvad som skal regnes for én forretning, gjelder reglene i § 32.

Godtgjørelse som omhandlet i denne paragraf kan ikke tilkjennes ved utpantingsforretninger.

§ 134. Når utleggsforretning holdes på grunnlag av gjeldsbrev (tvangsfullbyrdelseslovens § 3 nr. 6), kan namsmannen fastsette en innkrevingsgodtgjørelse, såfremt den ikke er fastsatt i gjeldsbrevet, og ta godtgjørelsen med i det beløp som utlegg gis for. Kongen kan gi forskrifter om størrelsen av denne godtgjørelse.

§ 135. Den godtgjørelse som namsretten tilkjenner en saksøker for nødvendig arbeide som han selv eller hans fullmektig har hatt i anledning av tvangsauksjon over fast eiendom, herunder for møte og for innkreving av salgssummen, må ikke overstige 2 pct. av det beløp som auksjonen utbringer til dekning av saksøkerens fordring, undtagen i særegne tilfelle. Det samme gjelder for tvangsauksjon over andre eiendeler som nevnt i § 34 bokstav a.

Den tilsvarende godtgjørelse for tvangsauksjon over løsøre som nevnt i § 34 bokstav b, iberegnet betaling for opkreverens arbeide og ansvar, må ikke overstige 10 pct. av det beløp auksjonen utbringer.

Når en fordring er anvist til innkreving, må den godtgjørelse saksøkeren kan beregne sig for sitt eget og opkreverens arbeide og ansvar, ikke uten samtykke av namsretten overstige 2 pct. av det innkomne beløp.

§ 136. Blir et krav opfylt før tvangsforretning er holdt, kan en av partene begjære saksøkerens godtgjørelse efter §§ 133 og 134 fastsatt av namsmannen eller i tilfelle av namsretten.

Det samme gjelder godtgjørelse efter § 135 når saksøkte betaler gjelden.

§ 137. For muntlig oplysning om innholdet av handelsregistret eller skibsregistret, av meldinger til disse registre eller av andre dokumenter tilkommer vedkommende registerfører kr. 1 for hvert firma han gir oplysning om.

Tredje avdeling.

Kapitel 12. Almindelige bestemmelser.

§ 138. Gebyrer og andre utgifter som skal utredes efter denne lov, betales forskuddsvis, såfremt ikke noe annet er

bestemt. Kan beløpet ikke beregnes på forhånd, innbetales så meget som vedkommende tjenestemann finner tilstrekkelig. 4 febr. Nr. 1.

§ 139. Regelen om forskuddsbetaling gjelder ikke de gebyrer som er fastsatt i §§ 34, 38, 43—49, 112 annet punktum, 129 og 130.

Gebyr efter § 34 forfaller til betaling 6 uker efter at auksjonsbudet er stadfestet, dersom stadfestelse er nødvendig. Ellers forfaller gebyret 6 uker efter auksjonsmøtet, men er det satt lenger frist enn 6 uker for antagelsen av budet, ved utløpet av denne frist.

Gebyr efter §§ 43—47 og 49 forfaller når behandlingen er sluttet eller innstillet.

For gebyr som ikke kan kreves forskuddsbetalt, kan vedkommende tjenestemann kreve sikkerhet før han utfører forretningen.

§ 140. Gebyrer og andre utgifter efter denne lov som ikke betales i rett tid, kan inndrives ved utpanting.

Av beløp som ikke er betalt 1 måned fra forfall, svares slik rente som Kongen fastsetter, dog ikke mere enn 1 procent for hver måned eller del derav. Kongen kan bestemme at renter ikke skal regnes av beløp under en viss størrelse.

§ 141. Reglene i §§ 139 siste ledd og 140 gjelder ikke betaling som skal utredes av staten.

§ 142. Den som på en annens vegne begjærer et rettergangsskritt eller en annen offentlig forretning, er medansvarlig for gebyrene og de øvrige lovbestemte utgifter.

§ 143. I tilfelle av uformuenhet eller når andre særlige forhold er til stede, kan vedkommende regjeringsdepartement eller — når det gjelder de saker som er nevnt i domstolslovens § 88 tredje ledd — domstolen eftergi eller nedsette gebyr til staten eller godtgjørelse for statens utlegg efter denne lov.

I de tilfelle hvor avgjørelsen hører under departementet, skal vedkommende tjenestemann gi henstand med betalingen uten sikkerhetsstillelse inntil departementets avgjørelse foreligger, dersom han antar at den som har forlangt forretningen, ikke kan betale, og at det vil være til skade eller vesentlig ulempe for ham om han ikke får utført forretningen straks.

§ 144. Foruten det fastsatte gebyr utreder den som har forlangt forretningen, de nødvendige utgifter til porto, telegrammer, kunngjøringer, innhefting av bøker o. s. v.

§ 145. Hvor betaling ifølge denne lov beregnes efter ark, gjelder følgende regler:

To maskinskrevne eller fire håndskrevne sider regnes for ett ark.

4 febr. Nr. 1.

En maskinskrevet side bør som regel ha 30 linjer med 55 bokstaver i linjen, og en håndskrevet side 26 linjer med 35 bokstaver i linjen.

Del av et ark regnes for et helt ark.

§ 146. Hvor denne lov bestemmer at en avskrift eller attest skal gis noen uten betaling, gjelder gebyrfriheten bare det første eksemplar. For de øvrige eksemplarer som blir levert, betales vanlig gebyr. Dog betales ikke når noen begjærer attest om at gebyr er betalt, fordi kvitteringen er kommet bort.

Når avskrift utferdiges, betales ikke særskilt gebyr for bekrefting.

§ 147. Når noen blir ilagt saksomkostninger i en sak hvor motparten har fri sakførsel, skal han tilpliktes å godtgjøre staten dens utgifter til sakførselen for den benefiserte part og de rettsgebyrer denne har vært fritatt for.

Når en part ellers er blitt fritatt for rettsgebyr, skal motparten tilpliktes å betale staten gebyrene, dersom han blir ilagt saksomkostninger.

§ 148. Kongen kan bestemme at følgende saker skal behandles uten betaling:

1. sak til erhvervelse av fullbyrdelsesdom for saksomkostninger som er ilagt en saksøker eller intervenient ved en utenlandsk dom eller annen rettsavgjørelse,
2. rettsanmodninger fra utenlandske myndigheter.

Ved overenskomst med fremmed stat kan Kongen frafalle krav på erstatning for utgifter som voldes ved forkynnelse av dokumenter her i landet efter den fremmede stats anmodning. Omkostningene utredes i tilfelle av staten.

§ 149. En tjenestemann får ikke skyss- eller kostgodtgjørelse for en forretning som han efter denne lov skal ha gebyr for, med mindre dette uttrykkelig er bestemt.

Hvor denne lov tilsier en tjenestemann skyssgodtgjørelse, får han ikke dessuten kostgodtgjørelse, med mindre dette uttrykkelig er bestemt.

§ 150. Når en tjenestemann efter denne lov skal ha skyssgodtgjørelse eller skyss- og kostgodtgjørelse for en forretning, tilkommer han sådan godtgjørelse, selv om forretningen blir innstilt før den er begynt, men efter at tjenestemannen har gitt sig på veien.

§ 151. Krav som noen har mot staten efter denne lov, faller bort, hvis ikke regning er sendt vedkommende myndighet innen 2 måneder efter utløpet av det kvartal hvori forretningen er utført.

Kongen kan samtykke i at et krav blir betalt også efter at det er foreldet.

Reglene i denne paragraf gjelder også betaling som staten skal utrede efter straffeprosessloven i anledning av en forretning. 4 febr. Nr. 1.

§ 152. Utgifter til husrum for rettsmøter ved herreds- og byrettene som holdes på de faste rettssteder, utredes av vedkommende kommuner. For rettsmøter i straffesaker utenfor de faste tingdager får kommunene av staten den godtgjørelse som er fastsatt i § 154.

Mellem flere kommuner fordeles utgiftene i forhold til folkemengden ved siste folketelling. Kongen kan i særlige tilfelle fastsette en annen fordelingsmåte.

§ 153. Husrum til skattemøter betales av vedkommende herred. Holdes skattemøtet på lensmannens (opkreverens) kontor, betales kr. 3.

§ 154. Må husrum leies til en annen forretning som er nevnt i denne lov, eller til rettsmøte i straffesaker, betales kr. 3 hvis ikke annen avtale blir truffet. Holdes samme dag flere forretninger i samme rum, betales som for én forretning, idet utgiften fordeles på de forskjellige forretninger.

For husrum til rettsmøter som bare holdes for å avsi dom, kjennelse eller utlodning, betales ikke når de holdes på bestyrerens kontor eller bopel, selv om det fremlegges dokumenter.

§ 155. En tjenestemann betaler selv de protokoller han bruker, forsåvidt ikke annet er fastsatt eller følger av ordningen av vedkommende forvaltningsgren.

§ 156. Enhver offentlig tjenestemann har å innfordre og avlegge regnskap for de gebyrer som staten skal ha for forretninger han utfører. For sin fordring på tjenestemannen har staten samme sikkerhet i hans eiendeler og samme fortrinsrett i hans bo som hos andre oppebørselsbetjenter.

Kongen gir nærmere forskrifter om innfordring, regnskapsføring og kontroll. Kongen kan bestemme at gebyrer skal avgjøres ved stempelpapir eller stempelmerker.

§ 157. Et dokument som en tjenestemann utferdiger eller påtegner, skal han gi påskrift om gebyret. Inneholder dokumentet eller påtegningen avskrift av eller attest om en forretning som det skal regnes særskilt gebyr for, gir han dessuten påskrift om gebyret for forretningen. Skal ikke noe gebyr betales, gjøres anmerkning om det.

Er en forretning utført uten at noe dokument blir utferdiget eller påtegnet skal vedkommende tjenestemann gi spesifisert opgave over det som skal betales for forretningen efter denne lov.

§ 158. Fylkesmennene og domstolene skal være opmerksomme på overtredelser av denne lov og i tilfelle gi innberet-

4 febr. Nr. 1.

ning til vedkommende regjeringsdepartement. Samme plikt har enhver annen tjenestemann forsåvidt angår de tjenestemenn som er underordnet ham.

§ 159. Når godtgjørelse efter denne lov skal fastsettes av en domstol, er fastsettelsen gjenstand for revisjon og kan forandres av vedkommende regjeringsdepartement. Dette gjelder dog ikke godtgjørelse som er fastsatt av Høiesterett eller Høiesteretts kjæremålsutvalg. Heller ikke gjelder det godtgjørelse efter §§ 93 fjerde ledd, 130 annet ledd og 133—135.

Når godtgjørelsen skal utredes av noen annen enn staten, foretas revisjon bare efter begjæring av den som skal motta eller betale godtgjørelsen.

§ 160. Hvor det i andre lover er gitt en almindelig regel om at offentlige tjenestemenn skal yde en myndighet bistand uten særskilt godtgjørelse, skal dette ikke gjelde forretninger som det er fastsatt betaling for i denne lov.

§ 161. Henviser noen lov til en lovbestemmelse som erstattes av en bestemmelse i denne lov, skal henvisningen ansees å gjelde denne.

Bestemmelser som er gitt av Kongen eller et regjeringsdepartement i medhold av noen lovbestemmelse som opheves ved denne lov, vedblir å gjelde inntil nye regler blir utferdiget med hjemmel i tilsvarende bestemmelser i denne lov.

§ 162. For forretninger som er begjært eller påbegynt før denne lovs ikrafttreden, betales gebyrer efter bestemmelsene i den hittil gjeldende lovgivning.

§ 163. Denne lov trer i kraft 1 januar 1939. Kapitel 5 samt § 86 siste ledd og § 164 trer dog i kraft 1 måned efter at loven er utferdiget.

Fra ikrafttredelsen av kapitel 5 opheves, forsåvidt de ennu er gjeldende:

Lov om utskifting av 13 mars 1882 § 102 siste ledd, siste punktum, og § 117 siste punktum.

Lov om Hypotekbanken av 28 juni 1887 § 19 siste punktum.

Lov om Norges Bank av 23 april 1892 § 43 siste punktum.

Lov om den norske enkekasse av 21 juni 1895 § 18 siste punktum.

Lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 med tilleggslover, kapitel VI, § 77 og § 80, forsåvidt angår bestemmelsene om gebyrfrihet for attest om at dokument er innlevert til tinglysing, og attest som av auksjonsforvalteren forlanges om hvorvidt Norges Bank m. v. har panterett i fast eiendom.

Lov om registrering av skib av 4 mai 1901 § 36 første til fjerde ledd. 4 febr. Nr. 1.

Lov om arbeiderbruk- og boliglån av 9 juni 1903 § 9 siste punktum.

Lov om adgang for kredittforeninger til å utstede obligasjoner, lydende på ihendehaveren, av 17 juni 1907 § 6.

Lov om skylddeling av 20 august 1909 § 23 femte ledd og § 27, forsåvidt angår reglene om tinglysingsgebyrer.

Lov angående auksjonsforvalteres plikt til å gi innberetning til Riksforsikringsanstalten m. v. av 2 juli 1910 siste ledd.

Lov om adgang for visse skibskredittforeninger til å utstede obligasjoner, lydende på ihendehaveren, av 19 juli 1912 § 4.

Lov om adgang for hypotekforeninger for 2nen prioritets pantelån til å utstede obligasjoner, lydende på ihendehaveren, av 26 mars 1915 § 5.

Lov om adgang for visse kredittforeninger til å utstede obligasjoner lydende på ihendehaveren av 9 august 1918 § 5.

Lov om Statens Pensjonskasse av 28 juli 1921 § 10 nr. 2 annet punktum.

Lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927 § 94 siste punktum.

Lov om registrering av elektriske kraftledninger av 1 juli 1927 § 14 første til tredje ledd.

Når loven for øvrig trer i kraft, opheves, forsåvidt de ennu er gjeldende:

Reskript av 11 juli 1710.

Bevilling av 6 desember 1717.

Reskript av 27 januar 1730.

Reskript av 10 april 1733.

Reskript av 4 juli 1733.

Konfirmert fundas til en geistlig enkekasse i Kristiansands stift av 21 september 1736 § 33 punkt 2.

Fundasjon for Oslo Hospital av 28 juni 1737 kap. I § 6.

Reskript av 2 desember 1741 § 4.

Bevilling av 7 januar 1752.

Anordning om det fattiges vesen i Bergens by og stift av 29 august 1755 kap. VI § 8.

Bevilling av 22 desember 1758.

Bevilling av 20 desember 1770.

Bevilling av 30 desember 1773.

Bevilling av 8 desember 1775.

Anordning angående fattigvesenets innretning og bestyrelse i Kristiansands stift av 5 mai 1786 kap. VI § 10.

4 febr. Nr. 1.

Fundasjon for Danchert Krohns stiftelse for atten fattige i Bergen av 15 mai 1789 § 13.

Lov om anlegg av jernveier av 12 august 1848 § 9.

Lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni 1863 § 20 femte punktum.

Lov angående visse heftelsers utslettelse av pantebøkene samt angående mortifikasjon m. v. av 6 mars 1869 § 11.

Lov om ordning av jordforholdene i Finnmarkens amt av 24 april 1869 § 3 annet punktum.

Lov om utskifting av 13 mars 1882 § 13 siste ledd, § 16 fjerde punktum og annet ledd, siste punktum, § 26 siste ledd, § 102 siste ledd, første punktum, og § 116 fjerde punktum.

Lov om forhyrings-, feste- og engasjementskontorer av 12 juni 1896 § 5 siste punktum.

Lov om geistlige embedsmenns og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 § 9 annet punktum.

Lov om geistlige embedsgårder av 14 juli 1897 § 12 siste ledd.

Lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 med tilleggslover.

Lov om umyndiggjørelse av 28 november 1898 § 27 tredje punktum.

Lov om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer o. l. av 29 april 1899 § 3 litr. e, forsåvidt angår godtgjørelsen til skjønnsmennene.

Lov om akkordforhandling av 6 mai 1899 § 1 annet ledd nr. 4, § 27 næst siste ledd og § 37.

Lov om anlegg for telegraf, telefon o. l. av 9 juni 1903 § 10 annet ledd.

Lov om skylddeling av 20 august 1909 § 27.

Lov om forandringer i de gjeldende bestemmelser om hittegods av 28 juni 1912 § 2.

Lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 § 5 annet punktum, forsåvidt angår betalingen.

Lov om domstolene av 13 august 1915 § 231.

Lov om kjøp på avbetaling av 21 juli 1916 § 18.

Lov om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter m. v. av 14 mai 1917 § 6 femte ledd, næst siste punktum.

Lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 30 første og tredje punktum og annet ledd samt § 75.

Lov om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger av 12 mars 1920 § 39 siste ledd.

Lov om ulukketrygding for fiskarar av 10 desember 1920 § 23 første ledd, forsåvidt angår fritagelsen for rettsgebyrer.

Lov om personnavn av 9 februar 1923 § 13.

Lov om norsk statsborgerrett av 8 august 1924 § 15 annet ledd. 4 febr. Nr. 1.

Lov om tillegg til konsesjonslovgivningen av 17 juli 1925.

Lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927 § 84 annet punktum og § 93.

Lov om statsautoriserte revisorer av 22 februar 1929 § 5 første ledd.

Lov om losvesenet av 14 februar 1930 § 36 annet ledd.

Lov om skifte av 21 februar 1930 § 122 og § 125 siste ledd.

Lov om syketrygd av 6 juni 1930 § 76, forsåvidt angår fritagelsen for rettsgebyrer.

Lov om ulykkestrygd for industriarbeidere av 24 juni 1931 § 37, forsåvidt angår fritagelsen for rettsgebyrer.

Lov om ulykkestrygd for sjømenn av 24 juni 1931 § 33, forsåvidt angår fritagelsen for rettsgebyrer.

Lov om forandringer i domstolsloven av 1 februar 1936 avsnitt II.

Lov om inkasso-, auksjons- og rettshjelpsvirksomhet av 1 februar 1936 § 7.

Lov om alderstrygd av 16 juli 1936 § 48.

§ 164. I lov om driftskreditt for mindre jordbrukere av 16 juli 1936 tilføies som ny § 22:

§ 22. Sportelfrihet.

For tinglysing av pantebrev som er utstedt for lån efter denne lov, betales ikke gebyr. Heller ikke betales for pantattest som forlanges av driftskredittkassen eller et driftskredittlag.

Den nuværende § 22 blir § 23.

Lov *) [1]) om forandring i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 med tilleggslover. 4 febr. Nr. 2.

I.

I lov om sjøfarten av 20 juli 1893 skal 5te kapitel, om befraktning, fornyes i sin helhet, 4de kapitel, om begrensning av rederes ansvar inntas som 10de kapitel og enkelte bestemmelser i andre kapitler endres eller utgå, alt således som i det følgende angitt:

Annet kapitel.

Om rederi.

§ 16, 2net ledd. Innsigelse mot den bestyrende reders regnskap må fremsettes innen seks måneder efter at regn-

*) Kunngj. 10 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

[1]) St.besl. 28 januar. Se Ot. prp. nr. 23 for 1937. Innst. O. II. St.tid., forh. i Ot. s. 27—44; i Lt. s. 3.

4 febr. Nr. 2.

skapet er avlagt og underretning derom meddelt. Oversittes denne frist, kan innsigelse ikke fremsettes med mindre svik oplyses.

Tredje kapitel.

Om skibsføreren.

§ 28. Uten samtykke av rederen må skibsføreren ikke ta med varer til salg for egen eller andres regning. Gjør han det, er han pliktig til å betale frakt og erstatte voldt skade.

§ 31. Skibsføreren skal sørge for at lasting og lossing foretas og reisen utføres med tilbørlig hurtighet.

Før skibsføreren innlater sig på bergning av annet skib eller gods, skal han nøie overveie om det er forenelig med hans plikter overfor dem hvis tarv han har å vareta.

§ 40. Inntreffer på innlastings- eller lossested eller under reisen noen begivenhet, som medfører skade av noen betydning på skib eller last, eller som med grunn kan formodes å ha slik skade til følge, eller er noen av de ombordværende ved ulykkestilfelle omkommet, eller er det ved sammenstøt tilføiet annet skib skade eller ulykke av den anførte beskaffenhet, eller er det optrådt sykdom ombord som antas å stå i forbindelse med kostholdet, skal skibsføreren avgi sjøforklaring.

Her i riket har han innen utløpet av næste dag efter at ulykken fant sted eller opdagedes eller sykdommen gav sig til kjenne, å gjøre anmeldelse til rettens formann; er begivenheten inntruffet på sjøen, regnes fristen fra skibets eller de skibbrudnes ankomst til red eller havn. Ved anmeldelsen skal der innleveres en ordrett utskrift av hvad dagboken inneholder om det forefalne, eller hvis dagbok ikke er ført, eller den er gått tapt, en skriftlig fremstilling av begivenheten og derhos en fortegnelse over skibets mannskap og andre personer, der antas å kunne gi oplysning i saken, samt om mulig en angivelse av de i saken interesserte personer, eller deres befullmektigede. Rettens formann berammer derefter rettsmøte til optagelse av sjøforklaring og foretar det videre fornødne i den anledning. Skibsføreren har å medbringe dagbøkene til rettsmøtet.

Utenfor riket har skibsføreren snarest mulig å avgi sjøforklaring for den myndighet under hvem sådanne forretninger på stedet henhører, eller for den norske konsul, dersom forklaring for ham kan avgis med en for øiemedet tilstrekkelig rettsvirkning. I et hvert tilfelle skal konsulen betimelig varsles til forretningen, og dagbøkene forevises for ham og av ham påtegnes.

I tilfelle av sammenstøt med fremmed skib eller hvor det er grunn til å anta at forholdet vil bli gjenstand for søksmål ved utenlandsk domstol kan konsulen med departementets god-

kjennelse tillate at avholdelse av sjøforklaring utsettes eller undlates. Forskrifter om hvad det i så fall pliktes iakttatt, utferdiges av departementet. 4 febr. Nr. 2.

§ 48. Skibsføreren har i denne sin egenskap fullmakt til på rederens vegne å foreta rettshandler som angår bevaring av skibet eller utførelse av reisen, og til å slutte avtaler om å ta med gods på reisen, eller passasjerer hvis skibet er beregnet på det. Han kan også optre som saksøker i saker som gjelder skibet.

Føreren av et fiske- eller fangstfartøi kan ikke uten særskilt fullmakt slutte avtaler angående fartøiets forsyning med gjenstander som bare vedkommer fisket eller fangsten, såsom garn, liner, agn, is, salt og tønner. Hvis fartøiets bruttodrektighet ikke overstiger 300 register tonn, kan skibsføreren heller ikke uten særskilt fullmakt anskaffe kull, petroleum, bensin eller annen olje for rederens regning når skibet er innenfor rikets grenser.

§§ 50 og 51 utgår.

§ 53. Skibsføreren skal på rederens vegne dra omsorg for ladningen og i det hele vareta ladningseierens tarv. I dette øiemed kan han uten særskilt fullmakt foreta rettshandler og optre som saksøker efter reglene i §§ 102—104.

§§ 54—57 utgår.

§ 59. Skade som skibsføreren ved feil eller forsømmelse i tjenesten påfører reder, ladningseier eller andre, er han pliktig til å erstatte. Retten kan dog nedsette erstatningsbeløpet under hensyntagen til den utviste skyld, skadens størrelse og omstendighetene for øvrig.

Det fritar ikke skibsføreren for ansvar at han har handlet efter beslutning i skibsråd.

§ 60, 3dje ledd. Rederens innsigelser mot regnskapet må gjøres innen seks måneder efter at det er mottatt. Oversittes denne frist, kan han ikke senere reise innsigelse med mindre svik oplyses.

Femte kapitel.

Om befraktning.

I. Innledende bestemmelser.

§ 71. De bestemmelser som dette kapitel inneholder om fraktavtalen kommer, når ikke det motsatte er sagt, bare til anvendelse forsåvidt ikke annet er uttrykkelig avtalt eller må anses inneholdt i avtalen eller følger av sedvane.

§ 72. Bortfrakteren skal sørge for at skibet er sjødyktig, tilstrekkelig bemannet og utrustet og i det hele i høvelig stand.

4 febr. Nr. 2.

§ 73. Gjelder fraktavtalen et bestemt skib, eller er i henhold til avtalen et bestemt skib anmeldt, kan bortfrakteren ikke opfylle avtalen med et annet skib.

§ 74. Gjelder fraktavtalen et helt skib eller en fullstendig ladning, kan bortfrakteren ikke ta med gods for andre enn befrakteren.

§ 75. Overdrar befrakteren sine rettigheter efter fraktavtalen til en annen, eller utnytter han avtalen ved frembortfraktning, vedblir han dog å være ansvarlig for at avtalen opfylles.

§ 76. Bestemmelsene om reisebefraktning gjelder helbefraktning, delbefraktning og stykkgodsbefraktning.

II. Reisebefraktning.

Lasteplass.

§ 77. Er ikke en bestemt lasteplass vedtatt, legges skibet på den plass som befrakteren anviser, såfremt adgangen er fri og skibet kan ligge flott og sikkert og uten hinder komme ut igjen med inntatt last.

Er anvisning ikke gitt i tide, legges skibet på sedvanlig lasteplass. Lar det sig ikke gjøre, velger bortfrakteren en plass hvor lasting med rimelighet kan foregå.

§ 78. Enten en bestemt lasteplass er vedtatt eller ikke, kan befrakteren kreve at skibet forhales fra en lasteplass til en annen mot selv å bære omkostningene.

§ 79. Gjelder fraktavtalen stykkgods, kan befrakteren ikke anvise lasteplass eller kreve forhaling uten hjemmel i avtale eller sedvane.

Lastetid.

§ 80. Bortfrakteren er pliktig til å la skibet ligge til lasting i en lastetid som omfatter liggetid og overliggetid.

For overliggetid har bortfrakteren krav på særskilt godtgjørelse.

§ 81. Liggetiden utgjør:

for skib som ikke har egen maskindrevet lasteinnretning, når nettodrektigheten ikke er over 50 registertonn, to dager; når den er over 50 men ikke over 100 tonn, fire dager; når den er over 100 men ikke over 200 tonn, fem dager; når den er over 200 men ikke over 400 tonn, seks dager;

for skib som har egen maskindrevet lasteinnretning, når nettodrektigheten ikke er over 75 registertonn, to dager; når den er over 75 men ikke over 200 tonn, tre dager; når den er over 200 men ikke over 400 tonn, fire dager.

Har skibet større drektighet, utgjør liggetiden den tid som, da avtalen blev sluttet, med rimelighet kunde påregnes å gå med til lastingen, når hensyn tas til skibets og lastens art og

størrelse, lasteinnretningene ombord og i havnen og andre omstendigheter som kan sidestilles med de nevnte. 4 febr. Nr. 2.

Tiden regnes i arbeidsdager og arbeidstimer.

§ 82. Liggetiden begynner ikke å løpe før skibet er på lasteplassen, klart til å ta inn last, og melding herom er gitt til befrakteren eller, hvis en annen er opgitt som avlaster, til denne. Meldingen kan gis på forhånd, men ikke før skibet er kommet frem til lastehavnen.

Tiden regnes enten fra det klokkeslett da arbeidet i havnen sedvanlig begynner om morgenen, eller fra middagshvilens slutt. I første tilfelle må meldingen være gitt senest klokken 16 den foregående arbeidsdag, i siste tilfelle senest klokken 10 samme dag.

Er avlasteren ikke å treffe på stedet, ansees meldingen for gitt når den på høvelig vis er avsendt eller, hvis hans opholdssted er ukjent, når den er kunngjort på sedvanlig måte.

§ 83. Selv om skibet ikke kan legges på lasteplassen, kan det meldes klart til lasting med den virkning at liggetiden begynner å løpe hvis hindringen skyldes avlasterens forhold.

Er ikke en bestemt lasteplass vedtatt, gjelder det samme også når hindringen skyldes en ophopning av trafikk eller lignende omstendighet som bortfrakteren ikke med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet.

§ 84. I liggetiden medregnes ophold ved forhaling av skibet efter § 78, men ikke tid som går tapt ved hindring på skibets side.

Er skibet, på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, lagt på en lasteplass som ikke er sedvanlig, medregnes ikke den tid som derved går tapt.

§ 85. Overliggetiden utgjør halvdelen av liggetiden, men ved helbefraktning minst tre dager.

Tiden regnes i arbeidsdager og arbeidstimer, men godtgjørelsen efter løpende dager og timer fra liggetidens utløp. Bestemmelsene i § 84 får tilsvarende anvendelse ved beregning av overliggetiden og godtgjørelsen.

§ 86. Godtgjørelsen for overliggetid fastsettes på grunnlag av frakten under hensyntagen til den økning eller minsking av bortfrakterens utgifter som følger av at skibet ligger stille.

Godtgjørelsen forfaller til betaling dag for dag.

Blir ikke godtgjørelsen betalt eller sikkerhet stillet, kan kravet føres på konnossementet.

§ 87. Er laste- og lossetid fastsatt under ett, kan ikke mere av tiden brukes til lastingen enn at en rimelig del blir tilbake til lossingen.

4 febr. Nr. 2.

Godtgjørelse for overliggetid kan ikke beregnes før den samlede liggetid er utløpet.

§ 88. Gjelder fraktavtalen stykkgods, skal lastetiden avpasses efter omstendighetene og meldingen til avlasteren gis med rimelig varsel. Bestemmelsene om overliggetid kommer ikke til anvendelse.

I linje- eller rutefart kan melding ikke kreves.

Lasting.

§ 89. Befrakteren skal levere godset ved skibets side. Bortfrakteren skal ta det ombord, sørge for underlag og annet som kreves til stuingen, og utføre denne.

Er skibet, på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, lagt på en lasteplass som ikke er sedvanlig, er bortfrakteren pliktig til å ta imot godset på sedvanlig lasteplass.

§ 90. Befrakteren skal levere og bortfrakteren innlaste godset med tilbørlig hurtighet.

Godset skal leveres i sådan rekkefølge og på sådan måte at det bekvemt kan tas ombord, stues og losses.

§ 91. Godset kan ikke lastes på dekk uten hjemmel i avtale eller sedvane.

§ 92. Lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods skal ved leveringen være merket som farlig, hvis det lar sig gjøre, og avlasteren skal gi de oplysninger som trenges til å trygge mot skade.

Blir det ellers levert gods hvis befordring kan medføre vesentlig ulempe for mennesker, skib eller ladning, skal også det oplyses hvis avlasteren har kjennskap til det.

§ 93. Blir det levert gods som må behandles med særlig omhu, skal dette oplyses og, hvis det lar sig gjøre, være angitt på godset.

Penger, verdipapirer og kostbarheter skal opgis som sådanne.

§ 94. Skibsføreren, styrmannen eller den som ellers er bemyndiget til det, skal på avlasterens forlangende gi kvittering for mottagelsen av godset efterhånden som det leveres.

§ 95. Når godset er innlastet og de nødvendige papirer og oplysninger foreligger, skal skibsføreren, eller den som ellers er bemyndiget til det, på avlasterens forlangende utstede konnossement.

Hvis det ikke medfører vesentlig ulempe, kan avlasteren kreve særskilte konnossementer for de enkelte deler av godset mot å erstatte bortfrakteren de utgifter som derav følger.

Blir det i henhold til fraktavtalen utferdiget konnossement med andre vilkår enn fastsatt i avtalen, og dette medfører øket ansvar for bortfrakteren, skal befrakteren holde ham skadesløs.

4 febr. Nr. 2.

§ 96. Blir skibet opholdt ut over lastetiden, fordi avlasteren ikke i tide har tilveiebragt de nødvendige papirer vedkommende godset eller gitt ordre om bestemmelsessted eller annen anvisning vedkommende reisen, kan bortfrakteren kreve godtgjørelse som for overliggetid.

For skade som ikke dekkes ved denne godtgjørelse, kan bortfrakteren kreve erstatning, medmindre det må antas at undlatelsen ikke skyldes feil eller forsømmelse av avlasteren eller noen som han svarer for.

§ 97. Har levert gods forårsaket skade for bortfrakteren eller noen annen, er avlasteren pliktig til å betale erstatning, såfremt han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

Er skaden forårsaket av lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods som er innlastet uten at bortfrakteren har kjent dets beskaffenhet, er avlasteren ansvarlig, selv om det ikke foreligger feil eller forsømmelse.

Utførelse av reisen.

§ 98. Reisen skal utføres med tilbørlig hurtighet.

Deviasjon eller annet ophold kan, når det ikke gjelder redning av menneskeliv, bare gjøres hvis det av hensyn til bergning av skib eller gods eller av annen grunn må anses for rimelig.

§ 99. Blir skibet opholdt under reisen fordi ordre om bestemmelsessted eller annen anvisning vedkommende reisen ikke blir gitt i tide, får bestemmelsene i § 96 tilsvarende anvendelse.

§ 100. Bortfrakteren skal utrede skibsavgifter, kanalavgifter, los- og bukserpenger og lignende omkostninger som er forbundet med reisen.

§ 101. Fra mottagelsen til avleveringen av godset påhviler det bortfrakteren å dra omsorg for det og vareta eierens tarv.

§ 102. Bortfrakteren kan på eierens vegne foreta rettshandler som angår bevaring eller videre befordring av godset, og optre som saksøker i saker som gjelder godset.

Utkreves det penger i sådant øiemed, kan bortfrakteren ta op lån eller selge av godset. Er dette gjort uten nødvendighet, er rettshandelen dog bindende, hvis tredjemann var i god tro.

Kan godset ikke opbevares eller befordres videre uten fare for å bli ødelagt eller vesentlig forringet, eller vil omkostningene for eieren ved opbevaring eller videre befordring åpenbart bli uforholdsmessig store, kan bortfrakteren selge godset.

§ 103. Før bortfrakteren foretar noe for eieren av godset bør han såvidt mulig innhente forholdsordre. Uten ordre bør han ikke selge av godset før lovlig skjønn er optatt eller sak-

4 febr. Nr. 2.

kyndig uttalelse innhentet. Salg skal foregå ved offentlig auksjon eller på annen betryggende måte.

Eieren bør i ethvert tilfelle underrettes om det som blir foretatt. Er eieren ikke kjent, gis underretningen til avlasteren.

§ 104. For bortfrakterens krav på dekning av utlegg og for de forpliktelser som han inngår for eieren, hefter denne bare med godset.

Losseplass, lossetid og lossing.

§ 105. Med hensyn til losseplass får bestemmelsene i §§ 77—79 tilsvarende anvendelse. Det som der er sagt om befrakteren, skal her gjelde mottageren av godset.

Er det flere mottagere av gods som befordres i henhold til samme fraktavtale, kan de ikke anvise losseplass eller kreve forhaling uten at alle er enige.

§ 106. Med hensyn til lossetid får bestemmelsene i §§ 80—88 tilsvarende anvendelse. Det som der er sagt om avlasteren, skal her gjelde mottageren.

§ 107. Bortfrakteren skal levere og mottageren ta imot godset ved skibets side.

Kan skibet ikke legges på sedvanlig losseplass på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, er han pliktig til å levere godset på sedvanlig losseplass.

§ 108. Godset skal leveres og mottas med tilbørlig hurtighet. Det skal leveres i sådan rekkefølge og på sådan måte at det bekvemt kan mottas.

§ 109. Blir lossingen ikke fullført i rett tid, og dette ikke skyldes hindring på skibets side, får bestemmelsene i § 96 tilsvarende anvendelse.

§ 110. Er det flere mottagere av gods som befordres i henhold til samme fraktavtale, og en av dem har betalt godtgjørelse for overliggetid eller ytterligere ophold som er påløpet på grunn av en annen mottagers forhold, kan han kreve beløpet erstattet av denne.

Utlevering av godset.

§ 111. Den som legitimerer sig som mottager, har rett til å besikte godset før han tar imot det.

§ 112. Ved å ta imot godset blir mottageren forpliktet til å betale frakt og andre krav som bortfrakteren har ifølge konnossement eller annet dokument som bestemmer rettsforholdet mellem bortfrakter og mottager.

§ 113. Bortfrakteren er ikke pliktig til å utlevere godset før mottageren har betalt eller deponert de beløp som bortfrakteren kan kreve efter § 112, og andre beløp som er sikret ved sjøpanterett i godset. For havaribidrag som ikke er fast-

satt kan dog godset ikke holdes tilbake hvis mottageren stiller sikkerhet. 4 febr. Nr. 2.

Deponerte beløp kan bortfrakteren heve når godset er utlevert, hvis ikke mottageren hindrer det ved arrest eller annen midlertidig forføining.

§ 114. Undlater mottageren å opfylle vilkårene for utlevering av godset, eller forhaler han lossingen så den ikke kan fullføres i rett tid, har bortfrakteren rett til å losse godset og legge det op under sikker forvaring for mottagerens regning. Om opleggingen skal han underrette mottageren.

Nekter mottageren å ta imot godset, eller er han ikke kjent eller ikke å treffe, skal bortfrakteren såvidt mulig straks underrette avlasteren. Melder mottageren sig ikke så tidlig at lossingen kan fullføres i rett tid, skal bortfrakteren losse godset og legge det op. Om opleggingen skal han underrette avlaster og befrakter.

§ 115. I linje- og rutefart kan godset losses og legges op under sikker forvaring for mottagerens regning hvis han ikke tar imot det såsnart det står for tur til å losses.

Blir godset ikke hentet innen en rimelig tid, skal avlasteren underrettes om opleggingen.

§ 116. Av oplagt gods kan borfrakteren gjennem offentlig auksjon eller på annen betryggende måte selge så meget at de krav som er sikret ved sjøpanterett i godset, blir dekket.

§ 117. Blir en fordring på befrakteren som mottageren skulde ha betalt, ikke dekket ved salg av godset, vedblir befrakteren å være ansvarlig for den.

Har bortfrakteren utlevert godset, kan fordringen ikke gjøres gjeldende mot befrakteren medmindre den skulde ha vært betalt av ham før utleveringen, eller bortfrakteren godtgjør at fordringen ikke kunde være dekket ved salg av godset, eller befrakteren vilde bli beriket på bortfrakterens bekostning hvis kravet falt bort.

Bortfrakterens ansvar for godset.

§ 118. Blir gods beskadiget eller går det tapt mens det er i bortfrakterens varetekt, ombord eller i land, er han pliktig til å erstatte skaden, medmindre det må antas at den ikke skyldes feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som han svarer for.

§ 119. Er lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods innlastet, uten at bortfrakteren har kjent dets beskaffenhet, kan han efter omstendighetene losse, uskadeliggjøre eller tilintetgjøre godset uten plikt til å erstatte skaden.

Det samme gjelder annet gods hvis befordring kan medføre vesentlig ulempe for mennesker, skib eller ladning.

4 febr. Nr. 2.

§ 120. Erstatning for beskadigelse eller tap av gods fastsettes på grunnlag av den verdi godset vilde ha hatt om det var blitt utlevert i uskadt stand, i rett tid og på rett sted.

§ 121. Vil mottageren kreve erstatning når godset er skadet eller delvis tapt, må han gi bortfrakteren meddelelse uten ugrunnet ophold. Gjør han ikke det, kan han ikke senere fremsette sitt krav, medmindre bortfrakteren eller noen som han svarer for har voldt skaden forsettlig eller ved grov uaktsomhet.

§ 122. I innenriks fart kan bortfrakteren ikke ta forbehold om innskrenkning i sitt ansvar for godset i tiden fra lastingen til lossingen uten forsåvidt angår levende dyr og dekkslast.

Bortfrakteren kan dog begrense sitt ansvar til et beløp av 1800 kroner for hvert kolli eller annen enhet av godset. Enn videre kan han forbeholde sig ansvarsfrihet for skade som følge av feil eller forsømmelse i navigeringen eller behandlingen av skibet, utvist av skibsfører, mannskap eller los eller av andre som utfører arbeide i skibets tjeneste, og for skade ved brand som ikke skyldes feil eller forsømmelse av ham selv.

Under forutsetning av gjensidighet kan Kongen utvide disse bestemmelser til også å gjelde fart mellem Norge og andre stater og for dette tilfelle bestemme at de 1800 kroner skal regnes efter gullverdi.

§ 123. Skal befordringen ifølge avtalen helt eller delvis utføres ved en annen fraktfører, eller har bortfrakteren adgang til å la den utføre ved en annen, kan han uten hinder av bestemmelsene i § 122 forbeholde sig ansvarsfrihet for skade som inntreffer mens godset er i den annen fraktførers varetekt.

Frakt.

§ 124. Er ingen avtale truffet om fraktens størrelse, betales den frakt som var gangbar på innlastingstiden.

Er det innlastet annet eller mere gods enn fraktavtalen hjemler, betales for dette gangbar frakt, dog ikke mindre enn efter avtalen.

§ 125. For gods som ikke er i behold ved reisens slutning, betales ikke frakt, medmindre det er gått tapt som følge av sin egen beskaffenhet, mangler ved pakningen eller annen feil eller forsømmelse på avlasterens side, eller bortfrakteren har solgt det for eierens regning eller har losset, uskadeliggjort eller tilintetgjort det i henhold til § 119.

Forutbetalt frakt skal betales tilbake hvis bortfrakteren efter disse regler ikke har krav på frakt.

Forsinkelse og hindringer på bortfrakterens side.

§ 126. Kommer skibet for sent frem til lastehavnen, eller inntreffer annen forsinkelse på bortfrakterens side, kan befrak-

teren heve fraktavtalen såfremt bortfrakteren, da avtalen blev sluttet, måtte innse at formålet med befordringen av godset vilde bli vesentlig forfeilet på grunn av forsinkelsen. Er bortfrakteren selv skyld i forsinkelsen, kan befrakteren heve avtalen hvis forsinkelsen ikke er av uvesentlig betydning. 4 febr. Nr. 2.

Skal skibet efter fraktavtalen være lasteklart innen en bestemt tid, medfører enhver overskridelse av tiden at befrakteren kan heve avtalen.

Gir bortfrakteren meddelelse om at skibet vil komme for sent frem til lastehavnen, må befrakteren, hvis han vil heve fraktavtalen, gjøre det uten ugrunnet ophold.

§ 127. Efter at lasting er foretatt, kan befrakteren ikke heve avtalen forsåvidt lossing av godset vil medføre skade for andre befraktere.

§ 128. Går skibet tapt, eller blir det erklært for uistandsettelig, ophører fraktavtalen å gjelde.

§ 129. Er en del av reisen utført når fraktavtalen heves eller ophører å gjelde efter foranstående bestemmelser, kan bortfrakteren kreve avstandsfrakt for gods som er i behold.

Avstandsfrakt er det beløp som blir tilbake av den avtalte frakt når fradrag gjøres efter forholdet mellem lengden av den gjenstående og den avtalte reise, dog således at hensyn tas også til varigheten og til særlige omkostninger ved sådanne reiser. Avstandsfrakten kan ikke settes høiere enn godsets verdi.

Enhver av partene kan kreve avstandsfrakten fastsatt av en dispasjør. Tvist om riktigheten av dispasjørens avgjørelse kan bringes inn for domstolene.

§ 130. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for uistandsettelig, er bortfrakteren pliktig til å erstatte, medmindre det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

Tilbaketreden og hindringer på befrakterens side.

§ 131. Trer befrakteren tilbake fra fraktavtalen før innlastingen er begynt, kan bortfrakteren kreve erstatning for frakttap og annen skade. Er ikke noe gods levert ved utløpet av lastetiden, ansees befrakteren for å ha trådt tilbake fra avtalen.

Erstatning kan ikke kreves, hvis muligheten av å levere eller befordre godset eller innføre det på bestemmelsesstedet må ansees utelukket ved omstendigheter som ikke er av sådan beskaffenhet at befrakteren burde ha tatt dem i betraktning da avtalen blev sluttet, såsom utførsels- eller innførselsforbud eller annen forføining av offentlig myndighet, hendelig under-

4 febr. Nr. 2.

gang av alt gods av den art som avtalen gjelder, eller lignende omstendigheter, og heller ikke hvis avtalen gjelder bestemt gods som går til grunne ved en ulykkeshendelse. Vil befrakteren påberope sig en omstendighet som her nevnt, skal han uten ugrunnet ophold gi meddelelse om det. Gjør han ikke det, plikter han å erstatte den skade som derav følger.

Foreligger omstendigheter som efter annet ledd fritar befrakteren for erstatningsplikt, kan også bortfrakteren heve avtalen uten plikt til å betale erstatning, når han uten ugrunnet ophold gir meddelelse til befrakteren.

§ 132. Leverer befrakteren ikke alt det gods fraktavtalen gjelder, ansees han for å ha trådt tilbake fra avtalen for det ikke leverte gods, og bortfrakteren kan kreve erstatning for frakttap og annen skade, medmindre særlige omstendigheter som nevnt i § 131 foreligger.

Selv om sådanne omstendigheter foreligger kan bortfrakteren heve fraktavtalen i dens helhet, hvis ikke, på opfordring, erstatning blir betalt eller sikkerhet stillet innen lastetidens utløp.

Hever bortfrakteren avtalen, kan han kreve erstatning for derav følgende frakttap og annen skade, medmindre særlige omstendigheter som nevnt i § 131 foreligger med hensyn til det manglende gods.

§ 133. Efter innlastingen kan tilbaketreden fra fraktavtalen i lastehavnen eller under reisen ikke skje forsåvidt lossing av godset vil medføre vesentlig ulempe for bortfrakteren eller skade for andre befraktere. Bestemmelsene i §§ 131 og 132 om bortfrakterens rett til erstatning og til å heve fraktavtalen i dens helhet får tilsvarende anvendelse.

Blir godset losset i mellemhavn, kan bortfrakteren i ethvert tilfelle kreve avstandsfrakt.

§ 134. Ved fastsettelse av erstatning for frakttap og annen skade skal hensyn tas til om bortfrakteren uten rimelig grunn har undlatt å ta med annet gods.

Selv om bortfrakteren ikke har krav på erstatning, skal befrakteren betale påløpen godtgjørelse for overliggetid og ytterligere ophold.

Gjensidig hevningsrett.

§ 135. Viser det sig, efter at fraktavtalen er sluttet, at utførelse av reisen vil utsette skib eller gods for opbringelse eller annen skade som følge av krig, blokade, oprør, borgerlige uroligheter eller sjørøveri, eller at en sådan fare er blitt vesentlig øket, kan så vel bortfrakteren som befrakteren heve avtalen uten plikt til å betale erstatning. Den som vil heve avtalen, skal gi meddelelse uten ugrunnet ophold. Gjør han ikke det, plikter han å erstatte den skade som derav følger.

Kan faren avverges ved at en del av godset blir tilbake eller losses, kan fraktavtalen bare heves for denne del. Bortfrakteren kan dog, når det ikke medfører skade for andre befraktere, heve fraktavtalen i dens helhet hvis ikke, på opfordring, erstatning betales eller sikkerhet stilles for frakttap og annen skade. 4 febr. Nr. 2.

Bestemmelsene i § 129 og § 134, 2net ledd, om avstandsfrakt og om godtgjørelse for ophold får tilsvarende anvendelse.

§ 136. Blir skibet efter å ha inntatt last opholdt på grunn av en hindring eller fare som nevnt i § 135, enten i lastehavnen eller i en havn som det anløper under reisen, fordeles omkostningene ved opholdet på skib, frakt og ladning efter reglene om felles havari. Heves fraktavtalen, gjelder dette ikke omkostninger som derefter påløper.

III. Tidsbefraktning.

§ 137. Ved tidsbefraktning skal bortfrakteren, i den tid skibet står til rådighet for befrakteren, utføre de reiser som befrakteren i overensstemmelse med avtalen krever.

§ 138. Bortfrakteren skal sørge for at skibets tilstand, bemanning og utrustning opfyller de krav som stilles i almindelig fraktfart. Han er dog ikke pliktig til å sørge for brensel til skibets maskineri eller for vann til kjelene.

§ 139. Befrakteren skal sørge for lasting, stuing og lossing. Han kan ikke kreve annen medvirkning av skibsfører og mannskap enn den som er sedvanlig ved reisebefraktning i den pågjeldende fart. Betaling for overtidsarbeide og andre særlige utgifter ved sådan medvirkning skal befrakteren bære.

Må bortfrakteren erstatte eieren beskadigelse eller tap av gods som er en følge av lasting, stuing eller lossing og ikke skyldes pliktig medvirkning av skibsfører eller mannskap, skal befrakteren holde ham skadesløs.

§ 140. Utgifter ved utførelsen av reisene som ikke påhviler bortfrakteren efter foranstående bestemmelser, skal befrakteren bære.

§ 141. Bortfrakteren er pliktig til å utstede konnossement for innlastet gods med de vilkår for befordringen som er sedvanlige i den pågjeldende fart. Pådrar han sig derved øket ansvar, skal befrakteren holde ham skadeløs.

§ 142. Bortfrakteren er ikke pliktig til å utføre en reise som vil utsette skibet eller de ombordværende for en fare som bortfrakteren ikke med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet. Heller ikke er han pliktig til å ta med lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods.

4 febr. Nr. 2.

§ 143. Bortfrakteren er pliktig til å la skibet tiltre ny reise, selv om den vil medføre overskridelse av den avtalte tid, når overskridelsen ikke går ut over det som må ansees for rimelig.

For sådan overskridelse betales tidsfrakt som for den avtalte tid.

§ 144. Tidsfrakten skal betales forskuddsvis for en måned ad gangen.

Tidsfrakt betales ikke for tid som går tapt ved almindelig vedlikehold, ved utbedring av skade som ikke skyldes feil eller forsømmelse av befrakteren eller noen som han svarer for, eller for øvrig på grunn av bortfrakterens forhold.

§ 145. Blir skibet borte uten at det kan oplyses når ulykken inntraff, skal tidsfrakt betales for halvdelen av den tid som måtte påregnes å gå med til den del av reisen som efter siste underretning om skibet ikke var utført.

§ 146. Blir skibet for sent stillet til rådighet for befrakteren, eller inntreffer annen forsinkelse på bortfrakterens side, kan befrakteren heve fraktavtalen såfremt bortfrakteren, da avtalen blev sluttet, måtte innse at formålet med avtalen vilde bli vesentlig forfeilet på grunn av forsinkelsen. Er bortfrakteren selv skyld i forsinkelsen, kan befrakteren heve avtalen hvis forsinkelsen ikke er av uvesentlig betydning.

Skal skibet efter fraktavtalen stilles til rådighet innen en bestemt tid, medfører enhver overskridelse av tiden at befrakteren kan heve avtalen.

Gir bortfrakteren meddelelse om at skibet vil bli forsinket, må befrakteren, hvis han vil heve fraktavtalen, gjøre det uten ugrunnet ophold.

§ 147. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for uistandsettelig, er bortfrakteren pliktig til å erstatte, medmindre det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

§ 148. Blir tidsfrakten ikke betalt i rett tid, kan bortfrakteren heve avtalen og kreve erstatning for frakttap og annen skade.

§ 149. For skade på skibet som skyldes feil eller forsømmelse av befrakteren eller noen som han svarer for, har bortfrakteren krav på erstatning.

§ 150. Fraktens bidrag til felleshavari bæres av tidsbefrakteren.

Av bortfrakterens andel i bergelønn, kan befrakteren kreve dekning for tidsfrakt og utgifter til brensel som påløper i anledning av bergningen. Resten deles likt.

IV. Konnossement.

Innhold og utstedelse.

§ 151. Ved konnossement forståes i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne underskrevet dokument, hvori erkjennes at gods er innlastet til befordring og senere utlevering, med angivelse av dag og sted for utstedelsen, skibets navn, det innlastede gods samt hvor og til hvem (jfr. § 154) det skal utleveres.

§ 152. I konnossementet skal på forlangende tas inn oplysning om:

1. godsets art, godsets vekt, mål eller stykketall, pakningen og de nødvendige identitetsmerker,
2. godsets synlige tilstand,
3. fraktens størrelse og de øvrige vilkår for befordringen og utleveringen av godset,
4. avlasterens navn, tid og sted for innlastingen, skibets art, hjemsted og nasjonalitet og skibsførerens navn.

Utstederen kan ta forbehold overfor avlasterens oplysninger om godset, forsåvidt han ikke med rimelighet har kunnet forvisse sig om deres riktighet.

§ 153. Avlasteren er ansvarlig overfor bortfrakteren for riktigheten av de oplysninger om godset som efter hans opgave og forlangende er tatt inn i konnossementet.

§ 154. Som mottager kan i konnossementet efter avlasterens nærmere bestemmelse opgis en bestemt person, en bestemt person eller ordre, eller ihendehaveren.

Mottageren kan overdra sin rett til å kreve utlevering i henhold til konnossementet, selv om dette har påtegningen «ikke til ordre».

§ 155. Et konnossement utstedes i så mange eksemplarer som avlasteren forlanger. Antallet skal angis i teksten. Utferdiges flere eksemplarer, skal de være likelydende.

Innehaverens legitimasjon.

§ 156. Den som foreviser et konnossement og ved innholdet av dets tekst eller, når det er et ordrekonnossement, ved en sammenhengende rekke av transporterklæringer eller erklæring om overdragelse in blanco fremtrer som rett innehaver av konnossementet, er legitimert som mottager av godset.

Som ordrekonnossement ansees et konnossement utstedt til en bestemt person hvis ikke forbehold er tatt gjennem ordene «ikke til ordre» eller på annen måte.

Når et konnossement er utstedt i flere eksemplarer, er det på bestemmelsesstedet tilstrekkelig at mottageren legitimerer sig ved ett eksemplar. Annensteds enn på bestemmelsesstedet

4 febr. Nr. 2.

må dessuten de andre eksemplarer leveres tilbake eller sikkerhet stilles for krav som innehaverne måtte gjøre gjeldende mot bortfrakteren.

§ 157. Melder det sig flere mottagere som legitimerer sig ved forskjellige eksemplarer av konnossementet, skal godset legges op under sikker forvaring for rette vedkommendes regning, og underretning uten ophold gis dem som har meldt sig.

§ 158. Mottageren kan ikke kreve godset utlevert uten å deponere konnossementet og gi kvittering efterhånden som utleveringen skrider frem.

Når alt godset er utlevert, skal konnossementet leveres tilbake til bortfrakteren med påtegnet kvittering.

§ 159. Om mortifikasjon av et bortkommet konnossement gjelder reglene i lov av 6 mars 1869.

Saken anlegges på det sted hvor godset skal avleveres.

Når innkallelsen til hovedforhandling er kunngjort eller retten ved kjennelse gir samtykke, kan godset kreves utlevert mot sikkerhet for krav som innehaveren av det bortkomne konnossement måtte gjøre gjeldende mot bortfrakteren.

Rettsforholdet mellem bortfrakter og innehaver.

§ 160. I forholdet mellem bortfrakter og mottager ifølge konnossement bestemmer dette vilkårene for befordringen og utleveringen av godset. Bestemmelser i fraktavtalen som ikke er optatt i konnossementet, kan ikke gjøres gjeldende overfor mottageren, medmindre konnossementet henviser til dem.

Godtgjørelse for overliggetid og annet ophold ved lastingen kan ikke avkreves mottageren, medmindre kravet er ført på konnossementet. Er laste- og lossetid fastsatt under ett, kan det ikke overfor mottageren gjøres gjeldende at det er anvendt for lang tid til lastingen, hvis ikke den anvendte tid er angitt i konnossementet.

§ 161. Bortfrakteren er ansvarlig for riktigheten av de oplysninger som i konnossementet er gitt om godset, forsåvidt han ikke har tatt forbehold eller mottageren måtte forstå at riktigheten ikke er undersøkt av bortfrakteren.

Har bortfrakteren visst eller burde han ha innsett at en oplysning om godset er uriktig, blir han ikke fri for ansvar, selv om forbehold er tatt, medmindre konnossementet inneholder uttrykkelig bemerkning om at oplysningen er uriktig.

§ 162. Er en skade på godset eller en mangel ved pakningen ikke nevnt i konnossementet, skjønt bortfrakteren har opdaget eller ved anvendelse av vanlig opmerksomhet kunde ha opdaget den, blir han overfor mottageren ansvarlig for skaden eller mangelen.

Det samme gjelder skade som følge av at godset er lastet på dekk, hvis ikke dette er nevnt i konnossementet.

§ 163. Svarer godset ikke til konnossementets innhold, kan mottageren forlange at bortfrakteren skal oplyse om avlasteren har forpliktet sig til å holde bortfrakteren skadesløs for uriktig eller ufullstendig opgave (indemnitetserklæring) og, i så fall, hvad erklæringen går ut på. 4 febr. Nr. 2.

Rettserhverv i god tro.

§ 164. Er et ordre- eller ihendehaverkonnossement utstedt i flere eksemplarer som eieren av godset har overdratt til forskjellige kjøpere eller panthavere, og har en av dem i god tro og med sådan adkomst som nevnt i § 156 fått godset utlevert på bestemmelsesstedet, er han ikke pliktig til å levere det fra sig til de andre.

§ 165. Et bortkommet ordre- eller ihendehaverkonnossement kan ikke kreves tilbake fra den som i god tro har erhvervet det gjennem overdragelse med sådan adkomst som nevnt i § 156.

§ 166. Den rett en selger har på grunn av manglende betaling til å hindre utlevering av godset til kjøperen eller hans bo eller til å kreve det tilbakelevert, kan ikke utøves mot tredjemann som i god tro har erhvervet et ordre- eller ihendehaverkonnossement ved overdragelse med sådan adkomst som nevnt i § 156.

Mottakskonnossement og gjennemgangskonnossement.

§ 167. Ved mottakskonnossement forståes i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne underskrevet dokument hvori erkjennes at gods er mottatt til befordring med skib og senere utlevering, med angivelse av dag og sted for utstedelsen, det mottatte gods samt hvor og til hvem det skal utleveres. Er mottakskonnossement utstedt, får bestemmelsene i dette kapitel tilsvarende anvendelse. Det må ikke efter innlastingen utstedes konnossement uten at mottakskonnossementet leveres tilbake.

§ 168. Ved gjennemgangskonnossement forståes i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne utferdiget dokument av innhold som nevnt i § 151 eller § 167, når det er anført at befordringen av godset delvis skal utføres ved en annen fraktfører. På sådant dokument får bestemmelsene om konnossement og mottakskonnossement i dette kapitel tilsvarende anvendelse.

Er gjennemgangskonnossement utstedt, må det ikke for en del av befordringen utstedes særskilt konnossement uten at det deri angis at godset er under befordring på gjennemgangskonnossement.

4 febr. Nr. 2.

V. Passasjerbefordring.

§ 169. Er i en avtale om passasjerbefordring en bestemt person nevnt som passasjer, kan han ikke overdra sine rettigheter efter avtalen til en annen.

Er reisen påbegynt, kan passasjeren ikke i noe tilfelle overdra sine rettigheter.

§ 170. Passasjeren er pliktig til å rette sig efter de forskrifter som blir gitt for god skikk og orden ombord.

Bestemmelsene i sjømannslovens §§ 54 og 61 får tilsvarende anvendelse.

§ 171. Fra innskibningen til utskibningen påhviler det bortfrakteren å sørge for passasjerens sikkerhet og vareta hans tarv på sedvanlig måte.

Skade på person som i dette tidsrum rammer passasjeren er bortfrakteren pliktig til å erstatte, såfremt det må antas at den skyldes feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som han svarer for.

I innenriks fart kan bortfrakteren ikke ta annet forbehold om innskrenkning i sitt ansvar enn at erstatningen ikke skal overstige 20 000 kroner for hver passasjer. Under forutsetning av gjensidighet kan Kongen utvide denne bestemmelse til også å gjelde fart mellem Norge og andre stater.

§ 172. Om reisegods som overgis i bortfrakterens varetekt gjelder det samme som er bestemt om annet gods i §§ 91—93 og §§ 118—123.

§ 173. Beskadigelse og tap av reisegods som ikke er overgitt i bortfrakterens varetekt, er han pliktig til å erstatte såfremt det må antas at skaden skyldes feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som han svarer for.

Bestemmelsene i §§ 119—121 får tilsvarende anvendelse, og de begrensninger i ansvaret som omhandles i § 122, 2net ledd, gjelder selv om bortfrakteren ikke har tatt forbehold.

Penger, verdipapirer og kostbarheter erstattes ikke efter bestemmelsene i denne paragraf.

§ 174. Har reisegods forårsaket skade, er passasjeren ansvarlig efter bestemmelsene i § 97.

§ 175. Reisegods som er overgitt i bortfrakterens varetekt, er han ikke pliktig til å utlevere før passasjeren har betalt for befordringen og for kost under reisen.

Blir betalingen ikke erlagt, kan godset legges op under sikker forvaring for passasjerens regning, og bortfrakteren kan gjennem offentlig auksjon eller på annen betryggende måte selge så meget at hans krav blir dekket.

§ 176. Blir skibets avgang fra det sted hvor reisen begynner, vesentlig forsinket, kan passasjeren heve avtalen.

Går skibet tapt eller blir det erklært for uistandsettelig før reisen er påbegynt, ophører avtalen å gjelde.

§ 177. Inntreffer under reisen et sådant ophold at det ikke med rimelighet kan forlanges at passasjeren skal vente, eller går skibet tapt eller blir det erklært for uistandsettelig efter at en del av reisen er utført, er bortfrakteren pliktig til å sørge for at passasjeren og hans reisegods blir befordret videre til bestemmelsesstedet med skib eller annet befordringsmiddel, hvis det kan gjøres uten uforholdsmessig utgift.

Sørger bortfrakteren ikke for viderebefordringen, kan passasjeren heve avtalen.

§ 178. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for uistandsettelig, er bortfrakteren pliktig til å erstatte, medmindre det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

§ 179. Må passasjeren i en mellemhavn opholde sig i land på grunn av havari eller andre forhold som vedkommer skibet, skal bortfrakteren bære de utgifter som dette med rimelighet medfører.

§ 180. Tiltrer passasjeren ikke reisen, eller avbryter han den, har bortfrakteren rett til erstatning, medmindre passasjeren er død eller hindret ved sykdom eller annet gyldig forfall og bortfrakteren underrettes uten ugrunnet ophold. Ved fastsettelse av erstatningen tas hensyn til om bortfrakteren uten rimelig grunn har undlatt å ta med en annen passasjer.

§ 181. Bestemmelsene om gjensidig hevningsrett i § 135, 1ste ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 182. Avbrytes reisen efter § 177, 2net ledd, § 180 eller § 181, får bestemmelsene om avstandsfrakt i § 129 tilsvarende anvendelse.

Har bortfrakteren oppebåret betaling ut over det som således tilkommer ham, skal han betale det overskytende tilbake.

§ 183. Bestemmelsene i §§ 170—174 gjelder også når et skib bortfraktes til personbefordring. For øvrig får de almindelige bestemmelser om befraktning tilsvarende anvendelse så langt de passer.

Syvende kapitel.

Om havari.

§ 190 nr. 1. Gods som er innlastet uten bortfrakterens vitende, samt penger, verdipapirer og kostbarheter som ikke har vært behørig opgitt efter § 93, 2net ledd.

§ 208 nr. 3. de erstatningssummer som tilkommer en ladningseier hos rederen for gods som under reisen er tapt eller beskadiget eller solgt til skibets behov.

4 febr. Nr. 2.

§ 209, 2net ledd. Er ingen bestemt frakt betinget, beregnes den efter regelen i § 124.

§ 216, 1ste ledd. For havaribidrag av skib og frakt hefter den bidragspliktige med den begrensning som er fastsatt i 10de kapitel.

§ 218, 1ste ledd. All skade eller omkostning for skib og gods som hithører fra ulykkelig hendelse på en sjøreise og som ikke henhører under almindelig havari eller i medfør av særlig forskrift behandles efter de derom gitte regler (jfr. § 136), blir som særlig (partikulært) havari å bære av den eller de gjenstander som skaden rammer eller omkostningen vedkommer.

Attende kapitel.

Om skade ved sammenstøt.

§ 222 utgår.

Niende kapitel.

Om bergning.

§ 224, siste ledd. For bergelønn hefter eieren av et skib med den begrensning som er fastsatt i 10de kapitel. Eieren av ladning eller andre gjenstander hefter med disse, men ikke personlig.

Tiende kapitel.

Om begrensning av rederes ansvar.

§ 254. Det ansvar som påhviler rederen, er begrenset forsåvidt angår:

1. erstatning for skade tilføiet personer som utfører arbeide i skibets tjeneste, eller skibets passasjerer, eller for tap av eller skade på gods som er levert skibsføreren til befordring eller bragt ombord på skibet;
2. erstatning for skade som ellers er tilføiet person eller eiendom, og som er forårsaket ved feil eller forsømmelse av skibsfører, mannskap, los eller andre som utfører arbeide i skibets tjeneste;
3. erstatning for misligholdelse av en avtale som følge av feil eller forsømmelse av nautisk art;
4. forpliktelse som grunner sig på at der i et konnossement er gitt uriktige eller ufullstendige oplysninger;
5. forpliktelse til å fjerne vraket av et forulykket skib og forpliktelse som henger sammen dermed;
6. bergelønn;
7. bidrag til felleshavari;
8. forpliktelse som grunner sig på at skibsføreren, i denne sin egenskap, utenfor skibets hjemsted har truffet en avtale eller forføining som kreves til bevaring av skibet eller

fortsettelse av reisen, med mindre årsaken er at skibets utrustning ved reisens begynnelse har vært utilstrekkelig eller mangelfull. 4 febr. Nr. 2.

Begrensningen av ansvaret gjelder dog ikke forpliktelser som grunner sig på tjenesteavtaler med skibsfører, mannskap eller andre som er i skibets tjeneste, eller på feil eller forsømmelse av rederen selv, med mindre denne tillike er fører av skibet og feilen eller forsømmelsen er av nautisk art.

§ 255. Når ansvaret er begrenset, hefter rederen inntil verdien av skibet med tillegg av de i § 257 nevnte beløp. I de tilfelle som er nevnt i § 254 nr. 1—5, hefter han dog ikke ut over 145 kroner pr. tonn av skibets drektighet.

For skade på person forhøies ansvarsgrensen med 145 kroner pr. tonn.

§ 256. Verdien av skibet fastsettes efter dets tilstand ved følgende tidspunkter:

1. I tilfelle av sammenstøt eller annen sjøulykke fastsettes verdien efter skibets tilstand ved ankomsten til første havn i forhold til alle fordringer som står i sammenheng med ulykken, og som er opstått før ankomsten til havnen eller grunner sig på felleshavari.

   Har en ny ulykke, som inntreffer før ankomsten til havnen og er uten sammenheng med den første, forminsket skibets verdi, skal denne verdiforringelse ikke tas i betraktning i forhold til de fordringer som står i sammenheng med den tidligere ulykke.

   Forsåvidt angår ulykke som inntreffer under skibets ophold i havn, fastsettes verdien efter skibets tilstand i havnen efter ulykken.
2. I forhold til fordringer som grunner sig på uriktige eller ufullstendige oplysninger i et konnossement, eller som for øvrig angår ladningen og ikke faller inn under nr. 1, fastsettes verdien av skibet efter dets tilstand i bestemmelseshavnen for ladningen eller på det sted hvor reisen avbrytes. Er ladningen bestemt til forskjellige havner, og skyldes skaden samme årsak, fastsettes verdien efter skibets tilstand i den første av disse havner.
3. I forhold til andre fordringer fastsettes verdien efter skibets tilstand ved reisens slutning.

§ 257. De beløp som skal legges til skibets verdi ved fastsettelsen av grensen for rederens ansvar er:

1. 10 procent av skibets verdi ved reisens begynnelse;
2. erstatning og havaribidrag for skade på skibet, som er opstått efter reisens begynnelse og ikke er utbedret.

§ 258. Med skibets drektighet menes i § 255, når det gjelder maskindrevne skib, nettotonnasjen med tillegg av det rum for

4 febr. Nr. 2.

maskineriet som er trukket fra bruttotonnasjen ved beregningen av nettotonnasjen. Når det gjelder andre skib, menes nettotonnasjen.

§ 259. Fordringer som er nevnt i § 256 nr. 1 og står i sammenheng med samme sjøulykke, fyldestgjøres av det beløp som rederens ansvar i forhold til disse fordringer er begrenset til, og i den rekkefølge som er bestemt for de sjøpanterettigheter fordringene måtte være utstyrt med. Det samme gjelder fordringer som er nevnt i § 256 nr. 2 og 3, og for hvilke skibets verdi bestemmes i samme havn.

Fordringer på erstatning for skade på person som følge av samme sjøulykke, fyldestgjøres av det særskilte ansvarsbeløp som er fastsatt for dem. Strekker det ikke til, fyldestgjøres resten sammen med de andre fordringer under hensyn til sjøpanterettighetenes rekkefølge.

§ 260. Krever rederen begrensning av sitt ansvar, påhviler det ham å føre bevis for skibets verdi ved de avgjørende tidspunkter og for størrelsen av de erstatningsbeløp og havaribidrag som skal legges til verdien, eller for skibets drektighet, når den er avgjørende for ansvarsgrensen.

§ 261. Rederen kan reise søksmål til fastsettelse av grensen for det ansvar som måtte påhvile ham, og til fordeling av ansvarsbeløpet, gjennem stevning under ett til alle fordringshavere overfor hvem samme begrensning påberopes. Saken reises i den rettskrets hvor skibet har sitt hjemsted. Hovedforhandling kan holdes uten saksforberedelse. Pådømmelsen kan deles således, at grensen for ansvaret fastsettes først, og at avgjørelser om fordelingen av beløpet treffes efterhvert som de fordringer der efter rekkefølgen kommer i betraktning, er godkjent eller rettskraftig avgjort gjennem særskilte søksmål.

Er der et større antall fordringshavere, eller er det grunn til å anta at der er ukjente fordringshavere, kan retten bestemme at rederen skal la stevningen med innkallelse kunngjøre tre ganger i Norsk Kunngjørelsestidende med et varsel av minst tre måneder, regnet fra siste kunngjørelse, samt ved opslag på rettens kontor og på tollboden ved det tollsted i hvis distrikt skibet hører hjemme. Retten kan også påby kunngjørelse i et eller flere andre blad. Enn videre skal rederen la stevningen med innkallelse forkynne for hver av de kjente fordringshavere gjennem anbefalt brev. Når innkallelsen er utferdiget, kan retten på begjæring av rederen ved kjennelse treffe en foreløbig avgjørelse om ansvarsgrensen, efter at de kjente fordringshavere så vidt mulig har fått adgang til å uttale sig muntlig eller skriftlig.

§ 262. Er søksmål reist efter § 261, kan fordringshaverne ikke uten samtykke av rederen og andre interesserte kreve

dekning av sjøpanterett, av stillet sikkerhet eller av utlagte formuesgjenstander, før det er rettskraftig avgjort hvor meget der faller på deres fordringer. 4 febr. Nr. 2.

Har rederen for å avverge arrest eller tvangsfullbyrdelse stillet sikkerhet for det fulle ansvarsbeløp, gjelder sikkerheten som stillet til fordel for alle de fordringshavere, overfor hvem samme begrensning kan påberopes, og ingen av dem kan kreve ytterligere sikkerhet.

Er sikkerhet stillet for et lavere beløp, eller er flere sikkerheter stillet efter hverandre og partene ikke blir enige, fastsetter retten virkningene således, at grensen for ansvaret ikke overskrides.

§ 263. Når grensen for ansvaret er rettskraftig fastsatt ved kjennelse eller dom, og rederen deponerer i Norges Bank det fulle ansvarsbeløp med tillegg av et efter rettens skjønn tilstrekkelig beløp til dekning av renter og saksomkostninger, bortfaller såvel sjøpanterett som utleggspant og annen sikkerhet for de fordringer som omfattes av ansvarsbegrensningen.

§ 264. I tilfelle av søksmål eller annen rettsforfølgning mot rederen for en fordring for hvilken hans ansvar er begrenset, kan det på begjæring av rederen bestemmes at arrest eller tvangsfullbyrdelse i annen formue enn skib, frakt og fordringer som efter § 268 er gjenstand for sjøpanterett, skal utsettes i så lang tid som trenges til salg av skibet og fordeling av kjøpesummen.

§ 265. Er frembortfrakteren av et skib eller den som har fått det overlatt av eieren til bruk i sjøfart for egen regning, eller en eier som ikke er reder, ansvarlig for fordringer som nevnt i § 254, får reglene om begrensning av rederens ansvar tilsvarende anvendelse.

§ 266. Hvis en fremmed stats rett overfor norsk skib har strengere ansvarsregler enn dette kapitel inneholder, kan Kongen bestemme at tilsvarende regler skal anvendes overfor skib som er hjemmehørende i denne stat.

I forhold til fordringshavere som hører hjemme i fremmed stat, blir de i § 255 omhandlede beløp å beregne efter gullverdi når dette følger av overenskomst med vedkommende fremmede stat og denne har gjennemført tilsvarende beregning til fordel for norske fordringshavere.

Ellevte kapitel.

Om sjøpanterett.

§ 276, 1ste ledd. Sjøpanterett i ladning tilkommer følgende fordringer:

1. bergelønn og bidrag til felleshavari eller til omkostninger som fordeles efter § 136 eller § 218, 2net ledd;

4 febr. Nr. 2.

2. fordringer som grunner sig på at bortfrakteren eller skibsføreren i henhold til sin lovbestemte fullmakt har truffet en avtale eller forføining eller gjort utlegg for ladningseierens regning, samt ladningseierens fordringer på erstatning for gods som er solgt til fordel for andre ladningseiere;
3. bortfrakterens fordringer ifølge fraktavtalen, eller ifølge konnossement eller annet dokument når dette bestemmer rettsforholdet mellem bortfrakter og mottager.

§ 277, 2net ledd. Den faller også bort, når godset blir solgt ved tvangsauksjon eller annet tvangssalg eller under reisen til skibets eller ladningens behov; men fordringshaveren får isteden panterett i kjøpesummen.

Tolvte kapitel.

Om foreldelse.

§ 284, nr. 4. for fordring på bidrag til felleshavari eller til omkostninger som fordeles efter § 136 eller § 218, 2net ledd, et år fra dispasjens datum;

Trettende kapitel.

Om rettergangsmåten.

§ 321 første avsnitt og nr. 1. Er norsk skib forulykket eller forlatt i sjøen, eller har det støtt på grunn og ikke kunnet komme av uten fremmed hjelp eller kastning eller kapning, eller har det lidt skade ved ildsvåde eller hatt sammenstøt med annet skib hvorved skade er voldt, eller er det blitt rammet av noen ulykke, hvorved menneskeliv er gått tapt, eller er det optrådt sykdom ombord som antas å stå i forbindelse med kostholdet, da har retten i sammenheng med sjøforklaringen såvidt mulig å søke full oplysning om begivenhetens årsaker. Navnlig blir det å undersøke om begivenheten er en følge av:

1. Feil eller mangler ved skibet, dets instrumenter, utrustning, proviantforsyning eller bemanning.

§ 328. Auksjoner, som holdes i henhold til §§ 102, 116 og 175, er hverken med hensyn til lysing, tid eller betalingsvilkår bundet ved de forskrifter som gjelder for tvangsauksjon. Lysing skjer med minst tre dagers varsel i ett eller flere av stedets blad eller på annen måte som er brukelig der.

II.

Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer.

Lov *) [1]) **om gjennemføring av den internasjonale konvensjon om konnossementer av 25 august 1924.** 4 febr. Nr. 3.

§ 1. I denne lov anvendes følgende uttrykk i den betydning som her angis:

a. Bortfrakter omfatter den reder eller befrakter som slutter fraktavtale med en avlaster.

b. Fraktavtale anvendes utelukkende om en fraktavtale som inneholdes i et konnossement eller lignende adkomstdokument angående befordring av gods over sjøen. Er dokumentet utstedt i henhold til et certeparti, anvendes uttrykket bare forsåvidt dokumentet bestemmer rettsforholdet mellem bortfrakteren og innehaveren.

c. Gods innbefatter gods av alle slags med undtagelse av levende dyr og av last som i fraktavtalen er angitt som dekkslast og virkelig føres på dekk.

d. Skib betegner ethvert fartøi som anvendes til befordring av gods over sjøen.

e. Befordring av gods omfatter tiden fra innlastingen av godset og til det er utlosset fra skibet.

§ 2. Forsåvidt ikke annet følger av § 6, skal bestemmelsene i de følgende paragrafer om bortfrakterens forpliktelser og rettigheter med hensyn til lasting, stuing, befordring, lossing og omsorg for godset, gjelde alle fraktavtaler.

§ 3. 1. Bortfrakteren er forpliktet til, før reisen begynner, å sørge for:

a. at skibet er sjødyktig;

b. at skibet er tilstrekkelig bemannet, utrustet og proviantert;

c. at lasterum-, kjøle- og fryserum og alle andre deler av skibet hvor gods lastes, er i høvelig stand til mottagelse, befordring og bevaring av godset.

2. Forsåvidt ikke annet følger av bestemmelsene i § 4 skal bortfrakteren anvende tilbørlig omhu med hensyn til lasting, stuing, befordring, lossing og omsorg for godset.

3. Efter å ha mottatt godset i sin varetekt skal bortfrakteren eller hans skibsfører eller agent på avlasterens forlangende utferdige et konnossement som blandt annet skal inneholde:

a. de nødvendige identitetsmerker, således som de skriftlig opgis av avlasteren før innlastingen av godset begynner, og forutsatt at merkene er tydelig anbragt på godset eller

*) Kunngj. 10 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

[1]) St.besl. 28 januar. Se Ot. prp. nr. 23 for 1937. Innst. O. II. St.tid., forh. i Ot. s. 44—46; i Lt. s. 3.

4 febr. Nr. 3.

pakningen på sådan måte at de under almindelige omstendigheter vil holde sig til reisens slutt,

b. vekt, mål eller stykketall efter avlasterens skriftlige opgave,

c. godsets synlige tilstand.

Bortfrakteren er dog ikke forpliktet til i konnossementet å ta inn opgaver om merker, vekt, mål eller stykketall hvis han har rimelig grunn til å dra deres riktighet i tvil eller ikke med rimelighet har kunnet forvisse sig om riktigheten.

4. Konnossementet er bevis for at bortfrakteren har mottatt godset således som det er beskrevet i overensstemmelse med post 3, a, b og c, hvis ikke motbevis føres.

5. Avlasteren er ansvarlig overfor bortfrakteren for at de opgaver han har gitt om merker, vekt, mål eller stykketall, er riktige.

6. Er godset utlevert uten at mottageren har gitt bortfrakteren eller hans agent i lossehavnen skriftlig meddelelse om beskadigelse eller tap som mottageren hadde opdaget eller burde ha opdaget, og om skadens eller tapets almindelige natur, ansees alt gods for utlevert i uskadt stand, hvis ikke motbevis føres. Kunde beskadigelsen eller tapet ikke opdages ved utleveringen, gjelder det samme hvis den skriftlige meddelelse ikke er gitt senest tre dager efter.

Skriftlig meddelelse trenges ikke hvis godsets tilstand, i begge parters nærvær, er bragt på det rene ved utleveringen.

Ethvert krav på bortfrakteren og skibet faller bort hvis ikke søksmål reises senest et år fra den dag da godset blev utlevert eller skulde utleveres.

Når beskadigelse eller tap er eller må formodes å være inntruffet, skal bortfrakteren og mottageren gi hverandre rimelig adgang til på bekvem måte å besiktige godset og forvisse sig om stykketallet.

7. Når godset er innlastet, kan avlasteren forlange at det konnossement som utstedes skal nevne at innlasting er foretatt. Har avlasteren tidligere mottatt adkomstdokument, er det dog forutsetningen at dette leveres tilbake. I steden for å utferdige nytt konnossement kan bortfrakteren gi det allerede utferdigede dokument påtegning om navnet på det eller de skib som godset er innlastet i, og om tiden for innlastingen. Når dokumentet har fått sådan påtegning og inneholder de i post 3 nevnte opgaver, betraktes det som konnossement for innlastet gods.

8. Ethvert forbehold i fraktavtalen som går ut på å frita bortfrakteren eller skibet for ansvar for beskadigelse eller tap som følge av feil eller forsømmelse ved opfyllelsen av forpliktelser efter denne paragraf eller på å innskrenke ansvaret

anderledes enn bestemt i denne lov, er ugyldig. Forbehold om overdragelse til bortfrakteren av rett til erstatning ifølge forsikringsavtale og lignende forbehold ansees som forbehold om fritagelse for ansvar. 4 febr. Nr. 3.

§ 4. 1. Hverken bortfrakteren eller skibet er ansvarlig for beskadigelse eller tap av gods som følge av usjødyktighet, med mindre denne skyldes at det på bortfrakterens side har manglet på tilbørlig omhu med hensyn til opfyllelsen av hans forpliktelser efter § 3 post 1. Bevisbyrden for at tilbørlig omhu er utvist, påhviler den som påberoper sig ansvarsfrihet efter denne bestemmelse.

2. Hverken bortfrakteren eller skibet er ansvarlig for beskadigelse eller tap av gods som følge av:

a. feil eller forsømmelse i navigeringen eller behandlingen av skibet, utvist av skibsfører, mannskap eller los eller av andre som utfører arbeide i skibets tjeneste,
b. brand som ikke skyldes feil eller forsømmelse av bortfrakteren selv,
c. farer eller ulykker som er særlige for sjøfarten,
d. naturhendelser,
e. krigshandlinger,
f. sjørøveri eller andre samfundsfiendtlige handlinger,
g. beslag eller annen inngripen av en regjering eller annen makthaver eller rettslig beslagleggelse,
h. karantene,
i. handling eller undlatelse av avlasteren eller eieren av godset eller av en agent eller representant for noen av dem,
j. streik, lockout eller annen stans eller hindring i arbeidet uten hensyn til årsak og omfang,
k. oprør eller borgerlige uroligheter,
l. utførelse av eller forsøk på redning av menneskeliv eller bergning,
m. skjulte feil ved godset eller dets egen beskaffenhet eller dårlige tilstand,
n. utilstrekkelig pakning,
o. utilstrekkelig eller unøiaktig merkning,
p. mangler ved skibet som ikke kunde opdages ved tilbørlig opmerksomhet,
q. enhver annen årsak som ikke skyldes feil eller forsømmelse av bortfrakteren eller noen som han svarer for. Bevisbyrden for at sådan feil eller forsømmelse ikke har medvirket til beskadigelsen eller tapet, påhviler den som gjør krav på ansvarsfrihet efter denne bestemmelse.

Bortfrakteren er ikke ansvarsfri av de under c—p nevnte grunner hvis det må antas at feil eller forsømmelse

4 febr. Nr. 3.

av ham selv eller noen som han svarer for, har medvirket til skaden.

3. Avlasteren er ikke ansvarlig for tap eller skade som rammer bortfrakteren eller skibet og ikke skyldes feil eller forsømmelse av avlasteren selv eller noen som han svarer for.

4. Ingen deviasjon som foretas for å utføre redning av menneskeliv eller bergning, og ingen annen rimelig deviasjon skal ansees for stridende mot denne lov eller mot fraktavtalen, og bortfrakteren er ikke ansvarlig for beskadigelse eller tap som følger av sådan deviasjon.

5. Hverken bortfrakteren eller skibet er i noe tilfelle ansvarlig for beskadigelse eller tap av gods eller vedkommende godset ut over 1800 kroner for hver kolli eller annen enhet. Er en høiere verdi og oplysning om godsets art uten forbehold inntatt i konnossementet, gjelder denne verdi som grense for bortfrakterens ansvar, og den ansees tillike for å svare til godsets verdi hvis ikke annet bevises.

Ved overenskomst mellem bortfrakteren, skibsføreren eller agenten og avlasteren kan der fastsettes en høiere ansvarsgrense enn ovenfor bestemt.

Har avlasteren svikaktig gitt en uriktig opgave om godsets art eller verdi, og opgaven er inntatt i konnossementet, er bortfrakteren ikke ansvarlig efter foranstående bestemmelser.

6. Er lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods innlastet, uten at bortfrakteren har kjent dets beskaffenhet, kan han efter omstendighetene losse, uskadeliggjøre eller tilintetgjøre godset uten plikt til å erstatte skaden. Avlasteren er ansvarlig for all skade og alle utgifter som direkte eller indirekte har vært en følge av at godset er innlastet.

Har bortfrakteren ved innlastingen kjent godsets beskaffenhet, kan han, hvis det senere blir en fare for skibet eller lasten, efter omstendighetene losse, uskadeliggjøre eller tilintetgjøre godset uten plikt til å erstatte skaden, bortsett fra bidrag til felleshavari.

§ 5. Bortfrakteren kan frafalle sine rettigheter efter denne lov eller påta sig økede forpliktelser. Gjør han det, skal det anføres i konnossementet.

Ingen bestemmelse i denne lov har anvendelse på certepartier; men når konnossement utstedes i tilfelle hvor skibet er under certeparti, skal konnossementet være underkastet lovens bestemmelser.

Denne lov innskrenker ikke adgangen til å treffe bestemmelser om felleshavari i et konnossement.

§ 6. Hvis godsets usedvanlige beskaffenhet eller tilstand eller de særlige omstendigheter eller vilkår hvorunder be-

fordringen skal foregå, gjør det rimelig at der mellem bortfrakteren, skibsføreren eller agenten og avlasteren treffes avtale om innskrenkning i bortfrakterens forpliktelser eller utvidelse av hans rettigheter efter denne lov, er avtalen gyldig såfremt det ikke utstedes konnossement, men vilkårene inntas i et mottagelsesbevis, som skal være et ikke negotiabelt dokument og betegne sig som sådant. 4 febr. Nr. 3.

§ 7. Ingen bestemmelse i denne lov er til hinder for at der treffes avtale om innskrenkning i bortfrakterens forpliktelser eller utvidelse av hans rettigheter forsåvidt angår tiden før lastingen eller efter lossingen.

§ 8. I forhold til fordringshavere som hører hjemme i fremmed stat, blir det beløp som er nevnt i § 4, post 5, å beregne efter gullverdi når dette følger av overenskomst med vedkommende fremmede stat og denne har gjennemført tilsvarende beregning til fordel for norske fordringshavere.

§ 9. Denne lov kommer til anvendelse på alle konnossementer og lignende adkomstdokumenter som utstedes for gods som befordres med skib fra Norge til andre stater eller til Norge fra stater som har sluttet sig til den internasjonale konvensjon av 25 august 1924 om innførelse av visse ensartede regler om konnossementer. Herfra undtas dog befordring for hvilken Kongen har truffet annen bestemmelse i henhold til sjøfartslovens § 122.

På befordring som nevnt i første ledd kommer sjøfartslovens regler bare til anvendelse forsåvidt de ikke er i strid med denne lov.

Bestemmelser som er truffet i henhold til de internasjonale jernbanekonvensjoner, berøres ikke av denne lov.

§ 10. Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer.

Kongelig resolusjon. 4 febr.

I. I henhold til lov om kirker og kirkegårder av 3 august 1897 § 23 meddeles det tillatelse til at det for Hessdalen i Alen sogn i Haltdalen prestegjeld under Gauldal prosti i Nidaros bispedømme opføres et kapell på den dertil utsette tomt efter en av arkitekt John Tverdahl utarbeidet plan under iakttagelse av de av riksarkitekten gjorte bemerkninger til samme. Nidaros stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i planen om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige.

II. Nidaros biskop bemyndiges til å avgi nærmere bestemmelse om antallet av gudstjenester i det nye kapell — som blir å benevne Hessdalen kapell — og om tiden for deres avholdelse.

4 febr. **Kongelig resolusjon.**

I reglementet for den farmasøitiske utdannelse og dens eksamener forandres § 8, 2 avsnitt til å lyde så:

Til 2nen avdeling.

1. Skriftlig prøve:
   a) Farmakopø og lovkunnskap. Prøve på kjennskap til den gjeldende norske farmakopø og til reglene for utlevering av lægemidler og gifter.
2. Praktiske prøver:
   a) Laboratoriearbeid. Tilberedning av 2 farmasøitiske (galeniske) preparat. Før arbeidet utføres skal der holdes en kort eksaminasjon over fremgangsmåten, over preparatenes sammensetning, egenskap og opbevaring.
   b) Resepturarbeid. Ekspedisjon av minst 5 resepter, samt taksasjon av et antall resepter. Før arbeidet utføres, skal der holdes en kort eksaminasjon i de meddelte opgaver.

   Ved de praktiske prøver kan brukes de bøker og hjelpemidler som skal være til stede på apotekene.
3. Muntlige prøver:
   a) Latin og reseptlesning. Der skal prøves på ferdighet i å lese og oversette almindelige på latin skrevne resepter.
   b) Kjennskap til de offisinelle drogers utseende og ophav. (Bestemmelse av et mindre antall fremlagte droger).

For den skriftlige prøve og for hver av de praktiske prøver gis 1 karakter og for de muntlige prøver 1 karakter, likevel slik at karakterene for prøvene under punkt a og b slåes sammen til en selvstendig karakter, hvorunder karakteren for prøven under punkt b tillegges ¾ vekt. Tilsammen gis det således 4 selvstendige karakterer.

4 febr. **Kongelig resolusjon.**

Stillingene som generaldirektør og innkjøpschef ved statsbanene inngår under tjenestemannslovens § 20, annet ledd, og besettes for 6 år ad gangen.

4 febr. **Kongelig resolusjon** *) om forskrifter for anlegg og drift av pelsdyrgårder i Nord-Aurdal herred, Opland fylke.

---

*) Kunngj. 10 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

Skrivelse fra Socialdepartementet. 4 febr.

I henhold til § 9 i jordmorloven av 19 desember 1898 samtykker departementet herved i at Harstad offentlige jordmorstilling inndras, og godkjenner den ordning at fødselshjelpen i byen utføres av privatpraktiserende jordmødre.

Ordningen gjøres gjeldende fra 1 februar iår.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om brandvesenet av 15 august 1908 gjøres gjeldende for gnr. 5, Henningsvær i Vågan, Nordland fylke, og at dette strøk blir egen brandkommune. 4 febr.

Skriv **) frå Socialdepartementet om ny § 3 i vedtekta om stengjingstid for utsalsstader i Torvastad herad, Rogaland fylke. 5 febr.

Skrivelse ***) fra Handelsdepartementet om vedtekt for omførselshandel fra portrum m. v. i Haugesund. 5 febr.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig motorvognkjøring i Sande herred, Vestfold fylke. 5 febr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Johan Christiansens testament av 6 juni 1911 oprettede «Johan og Trine Christiansens legat» til beste for arbeiderklassen og dens barn i Idd. 8 febr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 8 febr.

Efter sportellovens § 158 skal utgifter ved husrum til herreds- og byrettens rettsmøter i straffesaker som holdes på det faste rettssted (jfr. domstollovens § 25, første ledd) utredes av vedkommende kommuner, når rettsmøtet holdes på de faste tingdager.

For rettsmøter i straffesaker som holdes på det faste rettsted utenfor de faste tingdager tilkommer derimot kommunen en godtgjørelse av kr. 3,00 pr. dag. Hvis denne betaling er utilstrekkelig, er det også i disse tilfelle adgang til i medhold av sportellovens § 160 å treffe avtale om en høiere godtgjørelse, i likhet med hvad det gjelder når lokale må leies til sådant rettsmøte av private, eller av kommunen utenfor det faste rettsted.

Fast avtale om forhøiet godtgjørelse — hvad enten lokalet leies av kommunen eller av private — må dog ikke sluttes uten at ordningen har vært forelagt departementet til godkjennelse.

*) Kunngj. 10 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.
**) Kunngj. 17 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 6.
***) Kunngj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

8 febr. Ved attestasjon av regninger vedrørende godtgjørelse for husrum til rettsmøter i straffesaker, må dommerne uttrykkelig attestere at rettsmøtet ikke har vært holdt på de faste tingdager, samt hvorvidt det samme dag og i samme lokale har vært holdt flere forretninger, jfr. siste punktum i sportellovens § 160.

8 febr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til lagmennene.

Utgifter til rettslokaler i civile lagmannsrettssaker skal betales av det offentlige når retten holdes på det faste rettssted for lagsognet eller på et sted hvor det offentlige har ordnet med et fast lokale uten at dette er fastsatt som fast rettssted til behandling av civile lagmannsrettssaker. Når retten settes på andre steder, antar man at utgiftene til rettslokalet skal betales av den eller de parter i hvis interesse rettsmøtet settes på vedkommende sted, jfr. tvistemålslovens § 169 og § 171.

9 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Kurvmaker Vinzens Christophersen og hustrus legat» til fordel for trengende håndverkere og deres efterlatte i Hamar, oprettet ved gjensidig testament av 11 mars 1927.

9 febr. **Rundskrivelse** *) fra Finansdepartementet til fylkesmennene.

Betalingene mellem Norge og Romania.

Som nevnt i departementets rundskrivelse av 27 august 1937 opsa den romanske regjering betalingsavtalen mellem Norge og Romania av 10 desember 1936 til ophør 31 august 1937. Det har senere vært ført forhandlinger mellem Norges bank og Romanias nasjonalbank om en ny ordning av betalingene mellem Norge og Romania.

Det er nu opnådd enighet om at romanske varer som innføres til Norge for fremtiden skal betales over Romanias nasjonalbanks frie konto i Norges bank, mens Nasjonalbanken på sin side har lovet at norske varefordringer i Romania skal bli dekket i fri valuta.

I anledning herav og med hjemmel i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 har Finansdepartementet til avløsning av tidligere bestemmelser av 15 desember 1936 truffet følgende

Bestemmelser om betaling av romanske varer som innføres til Norge.

§ 1. Betaling for romanske varer, som innføres til Norge, skal utelukkende skje i norske kroner på Romanias nasjonalbanks konto i Norges bank.

*) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

Med romanske varer forståes varer som enten er produ- 9 febr.
sert i Romania, eller som der har gjennemgått en vesentlig omforming eller bearbeidelse. Transittvarer samt kjøp av skib omfattes ikke av disse bestemmelser.

Enhver som innfører varer fra Romania, enten direkte eller gjennem et annet land, har plikt til å meddele tollvesenet, postverket og Norges bank de oplysninger som disse finner nødvendige.

§ 2. Private avtaler om vareutveksling eller annen opgjørsmåte som ikke er forutsatt i § 1, første ledd, må på forhånd forelegges Clearingnevnden til godkjennelse.

§ 3. Disse bestemmelser trer i kraft straks og får anvendelse på betaling av alle romanske varer, uansett når de er innført.

Som det fremgår av bestemmelsene skal betaling for romanske varer som føres til Norge, utelukkende skje i norske kroner på Romanias nasjonalbanks konto i Norges bank.

Veksler som omfatter gjeld som går inn under bestemmelsene, må gjøres betalbare i norsk bank.

Innførselsdeklarasjon.

Departementet har videre i henhold til bestemmelsenes § 1, siste ledd, bestemt at de der omhandlede oplysninger skal gis til tollvesenet på et fastsatt skjema (innførselsdeklarasjon) om varens art, selgerens og kjøperens navn, kjøpesummens størrelse samt om varen er betalt eller ikke.

Opgaven skal av importøren avgis i 3 eksemplarer med tydelig underskrift og adresse og kan bare underskrives av vedkommende varemottager, dennes prokurist eller i henhold til spesialfullmakt godkjent av tollvesenet. Til bekreftelse av oplysningenes riktighet må fremvises konossement, faktura, ordrebekreftelse eller lignende dokument, samt kvittering forsåvidt betalingen allerede er erlagt. Tollopsynet skal granske innførselsdeklarasjonen på grunnlag av disse dokumenter. Finnes der uoverensstemmelser i opgavene, gjør tollopsynet anmerkning herom på det eksemplar av innførselsdeklarasjonen som skal sendes Norges banks clearingkontor.

Det første eksemplar av innførselsdeklarasjonen skal sendes direkte fra tollvesenet til Norges banks clearingkontor, Oslo (sådan forsendelse skal skje daglig). Det annet eksemplar blir beroende hos tollvesenet. Det tredje eksemplar leveres sammen med faktura m. v. tilbake til vedkommende importør.

9 febr. Ved varens betaling må importøren medbringe sitt eksemplar av innførselsdeklarasjonen til vedkommende bank hvortil innbetalingen skjer. Banken sender innførselsdeklarasjonen videre til Norges banks clearingkontor, Oslo, med meddelelse om at beløpet er innbetalt. Betaler importøren kjøpesummen for varene direkte til Norges bank, medsender han samtidig sitt eksemplar av innførselsdeklarasjonen.

Har tollvesenet grunn til å anta at en vare som søkes innført uten innførselsdeklarasjon, er romansk og skal inngå under de forannevnte bestemmelser, skal det straks sende innberetning herom til Norges banks clearingkontor.

Det bemerkes at efter clearingavtalens ophør er plikten til å avgi utførselsdeklarasjoner ved utførsel til Romania bortfalt.

Man henleder opmerksomheten på at overtredelse av de i denne rundskrivelse trufne bestemmelser straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, jfr. lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 § 2.

Skjema for innførselsdeklarasjoner er bragt i handelen av firmaet Richard Andvord, Oslo, og kan kjøpes hos alle bok- og papirhandlere til følgende priser:

Pr. stk.			5 øre
» 100	stkr.	kr.	3,50
» 500	»	»	13,00
» 1000	»	»	21,20

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å gjøre samtlige aktie- og sparebanker samt børser og næringsorganisasjoner i fylket kjent med denne rundskrivelse. Tollkamrene vil bli underrettet direkte fra dette departement og postkontorene vil bli underrettet gjennem Handelsdepartementet. Til lettelse ved sakens ekspedisjon vedlegges en del avtrykk av rundskrivelsen. Flere eksemplarer vil kunne fåes ved henvendelse til Finansdepartementets Finanskontor.

9 febr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Hedmark, hvori det angående spørsmålet, om privatpraktiserende læge har krav på honorar av trygdekassen for behandling av patient som lider av epidemisk eller smittsom sykdom som går inn under sundhetsloven av 16 mai 1860, meddeles:

Spørsmålet har vært forelagt for medisinaldirektøren, 9 febr.
som har uttalt:

«Distriktslægens tilsyn med skarlagensfeberpatienter omfatter som regel, når ¡patienten behandles av privatpraktiserende læge, rent profylaktiske foranstaltninger. Den kurative behandling patienten har behov for har trygdekassen efter min mening ingen rett til å gå ut fra blir utført av distriktslægen, og den privatpraktiserende læge bør kunne fortsette som behandlende læge med krav på trygdekassen for godtgjørelse. Det samme antas å gjelde ved eftersykdommer som ikke er gjenstand for det offentliges særlige forsorg.»

De offentlige læger har for å hindre smitteutbredelse plikt til å føre hygienisk tilsyn med patienter, som lider av av epidemisk sykdom, som inngår under sundhetsloven. Dette er tilfelle med scarlatina. For tilsynet får de ikke honorar, men skyss- og kostgodtgjørelse av det offentlige.

De offentlige læger har heller ikke krav på honorar for kurativ behandling av ubemidlede patienter som lider av slik sykdom. Men derimot når det gjelder slik behandling av «bemidlede». Honoraret må betales av den syke selv eller av trygdekassen, hvis han er medlem av en sådan.

Ifølge Indredepartementets skrivelse av 27 januar 1877 vil det offentliges interesse som regel være tilstrekkelig varetatt, når avsondring og desinfeksjon påsees. Den kurative behandling derimot kan utføres av privatpraktiserende læger. Men blir ikke dette gjort, må den offentlige læge overta også denne behandling. For behandling av «ubemidlede» får han som nevnt ikke honorar, men skyss- og kostgodtgjørelse av det offentlige; for behandling av bemidlede har han derimot krav på honorar.

Har en patient som er medlem av trygdekassen, søkt en privatpraktiserende læge, vil det være det naturligste og også mest hensynsfulle mot patienten, at han fortsatt kan bli behandlet av den læge han har søkt.

I samhøve hermed og med en uttalelse fra Rikstrygdeverket, som spørsmålet likeledes har vært forelagt for, antar departementet at en privatpraktiserende læge har krav på honorar av trygdekassen for kurativ behandling, også eftersat det er bragt på det rene, at patienten lider av epidemisk eller smittsom sykdom som går inn under sundhetsloven. I så henseende gjør det formentlig ikke noen forskjell, om patienten er å anse for bemidlet eller «ubemidlet».

Skriv *) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om 10 febr.
stengjingstid for utsalsstader i Vatne herad, Møre og Romsdal fylke.

*) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 7.

10 febr. **Skriv** *) frå Landbruksdepartementet om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Gaular herad, Sogn og Fjordane fylke.

11 febr. **Lov** *) [1]) um lærarskular og prøvor for lærarar i folkeskulen.

Fyremål og skipnad.

§ 1. Til utdaning av lærarar i folkeskulen held riket so mange lærarskular som det trengst.

Lærarskulen kann vera anten 4-årig eller 2-årig. Den 2-årige skulen kann ha 2 linor, den vanlege lina og engelsklina.

Upplæringa er fri for elevane.

Upptaking av nye elevar.

§ 2. Under leiding av Lærarskulerådet (§ 22) held lærarskulane upptakingsprøve for den 4-årige lærarskulen på den tid som Overstyret set.

Dei som ynskjer å vera med i prøva, sender melding til rektoren ved vedkomande lærarskule og legg ved:

a) dåps- eller aldersvitnemål og upplysning um bustad og heimstad,
b) fullnøgjande vitnemål um framferd til seinaste tid,
c) fråsegn frå søkjaren etter fastsett skjema um at han (ho) har god helse og ikkje har kroppslyte som vil gjera honom (henne) uskikka til læraryrket,
d) vitnemål um den upplæringa han (ho) har fått før.

Dei same vitnemåla må dei senda med som melder seg til upptaking i den 2-årige lærarskulen.

For å verta uppteken i 1 klasse på ein 4-årig lærarskule må ein ha fyllt 17 år før 1 juli same året, og 18 år dersom ein skal verta uppteken i 2 klasse.

For å verta uppteken i den 2-årige lærarskulen må ein ha fyllt 19 år før 1 juli det år ein søkjer um upptaking.

Rektor sender liste til Lærarskulerådet med dei nemnde upplysningar um dei som har meldt seg. Skulerådet ved lærarskulen (§ 14) avgjer kven som kann få vera med i prøva ved den 4-årige skulen og sender framlegg um kven som skal verta upptekne i den 2-årige skulen til Lærarskulerådet, som har avgjerdsla.

Nærmare fyresegner um upptakingsprøva og skipnaden av henne vert fastsette i reglement som Kongen gjev.

*) Kunngj. 17 februar i Lovtid. 1ste delld nr. 6.
[1]) St.besl. 28 januar. Se Ot. prp. nr. 39 for 1937. Innst. O. VI. St.tid., forh. i Ot. s. 50—93; i Lt. s. 3—8.

§ 3. I 1 klasse av den 4-årige lærarskulen tek ein upp menn og kvinnor som ved prøva syner at dei har nått den mogning og har dei kunnskapane og den dugleik som kann krevjast av dei som har gått igjenom ein velskipa folkeskule og ein 6 månaders framhaldsskule eller ungdomsskule. Krava vert fastsette i reglement. 11 febr.

I den 2-årige lærarskulen tek ein upp elevar som har teke eksamen artium eller har eksamen frå Noregs landbrukshøgskule etter skipnaden av 18 juli 1919, i båe høve med godt vitnemål.

På engelsklina (§ 5) tek ein berre upp elevar som har eksamen artium på engelsklina. Frå det kann Lærarskulerådet gjera undantak, når det vert godtgjort at ein søkjar har tilsvarande kunnskapar i engelsk.

§ 4. Ynskjer einkvan å verta uppteken som elev i 2 klassa i den 4-årige lærarskulen, må han gjera greide for at han (ho) har dei kunnskapane og den dugleik som er målet for upplæringa i 1 klasse.

Lærarar med fullstendig utdaning etter den tidlegare skipnaden kann verta upptekne i 3 eller 4 klasse. Studentar med lærarprøve etter den tidlegare skipnaden kann verta upptekne i 2 klassa i den 2-årige lærarskulen.

Med samtykke frå Overstyret kann skulerådet gjeva hospiterande elevar høve til å vera med i upplæringa på lærarskulen i alle eller nokre fag.

Faga.

§ 5. Den 4-årige lærarskulen gjev upplæring i fylgjande fag: Kristendomskunnskap, norsk, engelsk og i tilfelle tysk, soge og samfundslære, geografi, naturkunnskap, rekning og romlære, pedagogikk, praktisk lærargjerning, song, musikk, teikning, skriving, handarbeid, kroppsøving, hagestell, skogplanting og bibliotekstell. For dei kvinnelege elevar kann det gjevast upplæring i husstell.

I den 2-årige lærarskulen (den vanlege lina) vert det gjeve upplæring i fylgjande fag: Kristendomskunnskap, norsk, samfundslære, naturkunnskap, rekning, pedagogikk, praktisk lærargjerning, song, musikk, teikning, skriving, handarbeid, kroppsøving, hagestell, skogplanting og bibliotekstell. For dei kvinnelege elevar kann det gjevast upplæring i husstell.

På engelsklina vert det undervist i dei same faga som på den vanlege lina i den 2-årige lærarskulen med undantak av skriving, musikk og husstell. Dessutan vert det gjeve vidaregåande upplæring i engelsk og under praktisk lærargjerning

11 febr. serskilde undervisningsøvingar for den fyrste upplæring i dette faget.

Når Stortinget løyver pengar til det, kan Lærarskulerådet setja i gang upplæring i engelsk for dei som har teke lærareksamen og som syner ved ei upptakingsprøve at dei har dei kunnskapane i engelsk som krevst til eksamen artium på engelsklina.

Upplæringa skal føra elevane fram til det målet som er nemnt under § 8 II B d. Avgangsprøva er den same som nemnt i § 18, 4.

Nærmare fyresegner um upplæringa og upptakingsprøva vert fastsette i reglement gjeve av Kongen. Upplæringa kann leggjast til Lærarhøgskulen.

§ 6. Elevar som ikkje står i statskyrkja, kann krevja å verta heilt eller delvis fritekne for upplæring i kristendomskunnskap. I so fall er dei ikkje med i dei upplæringsøvingar i kristendomskunnskap som er umtala nedanfor i § 8 (I i og II A g og B h) og i § 9. Men Overstyret kann gjeva elevar som høyrer til dissentarsamfund, løyve til å vera med i dei nemnde øvingane, når vedkomande samfund lærer det same som statskyrkja.

På grunn av kroppslyte som elles ikkje er til hinder for lærargjerninga, kann elevar heilt eller delvis sleppa upplæringa i handarbeid, teikning og kroppsøving.

Elevar som heilt vantar musikalsk givnad, kann sleppa upplæringa i song og musikk i dei tvo øvste klassone.

Elevar som provar at dei på annan måte har nått målet for upplæringa i eit fag, kann sleppa å vera med i timane i dette faget.

Uppflytjingsprøva.

§ 7. Ved slutten av det fyrste skuleåret vert det halde ei uppflytjingsprøve. På grunnlag av denne prøva og av det kjennskapet skulen elles har fått til elevane, tek skulerådet avgjerdsle um elevane er so mogne og har den dugleik i dei elementære faga og ogso elles har fyresetnad for å halda fram med lærarutdaninga.

Fast elev ved ein lærarskule har rett til å gå 2 år i kvar klasse.

Har ein elev synt låk framferd i eller utanfor lærarskulen, kann Overstyret visa han burt frå skulen etter framlegg frå skulerådet, og han kann ikkje verta elev ved nokon lærarskule eller få vera med i lærarprøva utan løyve frå Overstyret. Lærarskulerådet skal få melding um ei slik burtvising.

Målet for upplæringa. 11 febr.

§ 8. Målet for upplæringa i lærarskulen skal vera:

I. Den 4-årige lærarskulen.

a. Kristendomskunnskap.

Sikker kjennskap til den bibelske soge, med studnad av lesing i Bibelen. Nærmare kjennskap til utvalde skrifter eller større bolkar av det gamle og det nye testamente med serleg samling um Jesu liv, gjerning og forkynning.

Kyrkjesoge, serleg soga um den eldste kyrkja, reformasjonstida og den norske kyrkja.

Trudoms- og sedelæra til den lutherske kyrkja.

b. Norsk.

Vetug og uttrykksfull lesing av både nynorsk og bokmål. Sikkert kjennskap til mållæra i båe mål. Utsyn over soga til dei tvo måla med tekstprøvor i gamalnorsk. Røystebruk.

Kjennskap til framvoksteren av litteraturen i dei ymse tidbolkar. Nøgjare gjenomgåing av eit litteraturutval i båe målformer. Dugleik i å lesa svensk med tilknyting til eit høveleg litteraturutval.

Dugleik i å greida ut munnleg og skriftleg slike emne som ligg innanfor kunnskaps- og røynslekrinsen til elevane. Um valet av emne kann norsklærarane samråda seg med dei andre faglærarane.

c. Framandt mål.

Dugleik i å lesa upp med lydrett uttale eit lettare utval av engelske (tyske) lesestykke, umsetja dei og greida ut um dei munnleg på vedkomande mål. Dugleik i å lesa upp og umsetja lettare stykke ein ikkje før har lese. Nokon tame i å bruka målet skriftleg.

d. Soge og samfundslære.

Noregs soge og heimssoge i samanheng med fullstendigare kjennskap til gangen i den økonomiske, sosiale og kulturelle voksteren. Hovudvekta legg ein på det 19 og 20 hundradåret og utviklinga etter det industrielle gjenombrotet.

Oversyn over dei økonomiske, sosiale og andre samfolkelege tilhøve i samtida og meir inngåande kjennskap til grunnspursmål i norsk samfundsliv og i det millomfolkelege hopehavet, og her serleg arbeidet for større skynsemd og betre samarbeid millom folka.

Elementær samfundslære med grunndrag av sosialøkonomien og noko kjennskap til den politiske og rettslege skipnaden av samfundet.

11 febr.

e. Geografi.

Dei geografiske tilhøve på staden (heimstadlære). Turvande topografisk kartkunnskap og kjennskap til næringslivet og til samanhengen millom dette og dei geografiske tilhøve. Dei framande heimsluter, Europa med hovudvekta lagd på kjennskap til Noreg. Grunndrag av den astronomiske og fysiske geografi. Oversyn over den geologiske bygnaden av jordskorpa.

f. Naturkunnskap.

1. *Fysikk og kjemi.* Kjennskap til dei viktigaste deler av fysikken og kjemien og deira verknad i det praktiske livet. Kjennskap til dei viktigaste grunnemne og deira samanbindingar.

2. *Biologi.* Det mest turvande av systematikken i plante- og dyreriket. Elevane må venjast til å samla inn og taka vare på materialet. Bygnaden og livet til plantar og dyr, med serleg umsyn til det dei har å segja for menneskja. Det organiske liv, utviklinga og livsvilkåra til organismene.

Bygnaden av og livsverksemdene i menneskelekamen, hermed læra um slektslivet og under det forplantingslære. Helselære med serleg vekt på utviklinga i barne- og ungdomsalderen og kjennskap til dei ting som kann verka skadeleg på organismen, som alkohol o. a.

g. Rekning og romlære.

Innsikt og tame i praktisk rekning med uppgåvor frå det praktiske liv. Dugleik i bokføring.

Kjennskap til den elementære aritmetikk, algebra og geometri og det mest turvande av trigonometri og stereometri.

h. Pedagogikk.

Sjælelæra i grunndrag, serleg barnepsykologien, med hovudvekta på det sjælelege livet og utviklinga hjå barnet i skulealderen.

Uppsedings- og undervisningslære i historisk ljos. Grundigare kjennskap til moderne undervisningsmåtar i dei ymse folkeskulefag.

Utsyn over utviklinga av skulestellet i vårt land. Den norske folkeskulen, lovgjeving, skipnad og upplæringsplanar no.

Grundig kjennskap til skulehygiene.

i. Dugleik i praktisk lærargjerning.

k. Song og musikk.

Dugleik i song og i å bruka eit musikkinstrument. Noko kjennskap til musikklæra.

l. Teikning. 11 febr.

Faget skal utvikla den givnaden elevane har til å forma i bilete, vekkja og styrkja ein aktiv venleikssans og læra dei å nytta teikning under arbeidet i folkeskulen.

m. Skriving.

Tydeleg, rein og ordentleg skrift.

n. Handarbeid.

Øving i handarbeid for kvinnor og menn. Tame i å handsama verkty. Metallsløyd for menn.

o. Kroppsøving.

Kjennskap til og tame i den pedagogiske gymnastikk, leik og idrott. Dugleik i instruksjon.

p. Husstell.

Kjennskap til kostlæra. Praktiske øvingar med sikte på husstellupplæringa i folkeskulen.

II. Den 2-årige lærarskulen.

A. Den vanlege lina.

a. Kristendomskunnskap.

Som i den 4-årige lærarskulen.

b. Norsk.

Vetug og uttrykksfull lesing av både nynorsk og bokmål. Sikker kjennskap til mållæra i båe mål. Utsyn over soga til dei 2 mål. Røystebruk.

Dugleik i skriftleg bruk av båe målformer.

c. Samfundslære.

Som i den 4-årige skulen.

d. Naturkunnskap.

1. *Fysikk og kjemi.* Eksperimentell gjenomgåing av utvalde deler av fysikken og kjemien med serleg sikte på den metodiske handsaminga av stoffet.

2. *Biologi.* Utvalde bolkar av systematikken i plante- og dyrelivet med serleg sikte på å samla inn og taka vare på materialet. Bygnaden av og livsverksemdene i menneskelekamen og helselæra som i den 4-årige skulen.

e. Rekning.

Dugleik i praktisk rekning og rekneskapsføring.

f. Pedagogikk.

g. Praktisk lærargjerning.

h. Song og musikk.

i. Teikning.

j. Skriving.

11 febr.

k. Handarbeid.
l. Kroppsøving.
m. Husstell.
Målet for faga f—m som i den 4-årige skulen.

B. Engelsklina.

a. Kristendomskunnskap.
Som på den vanlege lina.

b. Norsk.
Som på den vanlege lina.

c. Samfundslære.
Som på den vanlege lina.

d. Engelsk.
Språkleg, litterært og realt studium av moderne engelsk, fyrst og fremst med det fyremål å vinna stødleik i munnleg og skriftleg bruk av engelsk, slik som dette målet vert nytta i det daglege liv.

Kjennskap til nyare engelsk litteratur, til hovuddraga i nyare engelsk soge og til engelsk samfundsliv i notida.

e. Naturkunnskap.
Som på den vanlege lina med det brigde at kjemi går ut.

f. Rekning.
Som på den vanlege lina.

g. Pedagogikk.
Som på den vanlege lina. Dessutan grundig kjennskap til metodikken for engelskupplæringa.

h. Praktisk lærargjerning.
Som på den vanlege lina. Dessutan dugleik i å undervisa i engelsk.

i. Song.
j. Teikning.
k. Handarbeid.
l. Kroppsøving.
Målet for faga i—l som på den vanlege lina.

I undervisningsplanen vert det sett fast kva fag eller deler av fag dei elevane skal verta fritekne for som er med i husstellupplæringa.

Øvingsskulen.

§ 9. Elevane får rettleiding i praktisk lærargjerning i øvingsskulen, som kann vera ein vanleg folkeskule eller ein folkeskule som vert driven for staten si rekning med tilskot av vedkomande kommune. Er han ein vanleg folkeskule, skal

lærarskulen — etter avtale med kommuna — ha hovud- 11 febr.
avgjerda um korleis skulen og upplæringa skal skipast. Er skulen statsskule, står han heilt under lærarskulen.

Nærmare skipnad av lærarskulen.

§ 10. Under kontroll av Stortinget gjev Overstyret nærmare fyresegner um skipnaden og verksemda til lærarskulen og serleg um

a. undervisningsplanen,
b. orden og disiplin,
c. upptaking av hospitantar og av elevar med utdaning etter den gamle ordning (§ 4).

Soleis kann Overstyret — anten etter eige upptak eller etter søknad frå ein lærarskule — gjera brigde i dei fyresegner som denne lova gjev um målet for upplæringa i dei einskilde fag.

§ 11. Styraren av ein lærarskule heiter rektor. Dei andre faste lærarane vert kalla lektorar og lærarar.

Kongen nemner ut rektorar og lektorar. Overstyret tilset lærarane med 3 måneders uppsegjing.

Rektor og lektorar må ha embetseksamen. Det kann gjerast undantak frå kravet um embetseksamen i serlege høve. Fast lærar ved ein lærarskule pliktar når Overstyret krev det, å gå over i tilsvarande stilling ved ein annen lærarskule på ubrigde lønsvilkår, dersom det vert vedteke at den lærarskulen han gjorde teneste ved, skal leggjast ned eller umskipast.

I alle dei stillingane som her er nemnt, kann det tilsetjast so vel kvinnor som menn.

Overstyret set til timelærarar og lærarar ved øvingsskulen, alle med ei uppsegjingstid av 3 månader. Rektor tek ut vikarar for ei tid på upp til ein månad. Overstyret set til vikarar for lengere tid.

Ved kvar lærarskule skal det vera ein skulelækjar. Overstyret tilset skulelækjaren med 3 månaders uppsegjingstid og arbeider ut instruks for han.

Syner ein lærar uhøveleg framferd, kann Overstyret straks taka han burt frå skulen, til det er avgjort um han skal suspenderast eller få avskil. Han får ha løna si til saka er avgjord.

§ 12. Rektor skal i alle høve taka vare på lærarskulen sine interessor, og som den nærmaste fyresette for dei andre lærarane skal han leida skulen i samsvar med dei forskrifter som gjeld.

Når rektor har forfall, eller rektoratet er ledigt, er ein av dei faste lærarane pliktig til å gjera rektors arbeid, på dei

11 febr. vilkår som Overstyret set, når Overstyret legg det på han. Når ein lærar har forfall eller ein lærarpost er ledig, er kvar einskild av lærarskulelærarane pliktig til å gjera det arbeid som rektor av den grunn legg på han. Overstyret avgjer um det skal ytast godtgjersle i slike tilfelle.

§ 13. Etter framlegg frå rektor tek Overstyret avgjerd um timetalet åt lærarane.

Lærarane ved lærarskulen vert tilsette med plikt til å taka på seg timar i øvingsskulen i dei fag som dei har undervist i eller underviser i ved lærarskulen.

Ingen av lærarane ved skulen må vera styrar eller lærar ved nokon annan skule utan samtykke frå Overstyret.

§ 14. Lærarane i dei fulle postane og dei faste timelærarane ved ein lærarskule er skuleråd med rektor til formann. Formannen kann kalla inn dei andre lærarane til møte i skulerådet når han finn det formålstenlegt, og dei tek då del i dryftingane, men har ikkje røysterett.

Står røystene likt, skil formannen.

Skulerådet skal avgjera saker um:

1. Tilgjenge til upptakingsprøva for den 4-årige skulen, og koma med framlegg um upptaking i den 2-årige skulen og upptaking av hospitantar og elevar med eksamen etter den gamle ordning (§§ 2, 3 og 4).
2. Uppflytting.
3. Fritaking for einskilde fag i samhøve med § 6.
4. Framferda til elevane.
5. Burtvising av elevar etter § 7.
6. Innkjøp til skuleboksamlinga og dei andre samlingane.

§ 15. Rektor skal høyra skulerådet før han gjev tilråding i saker som gjeld:

1. Innføring av nye lærebøker og brigde i undervisningsplanen.
2. Fordeling av faga millom lærarane.
3. Utdeling av stipend til elevane.
4. Overslag over utgifter og inntekter for kvart budgettår.

Dertil skal skulerådet ha fyre slike saker som reglementet fastset eller som rektor ynskjer å høyra meininga um.

Utskrift av møteboka til skulerådet skal sendast til Overstyret gjenom overtilsynet.

§ 16. Det nærmaste tilsynet med ein lærarskule fører overtilsynet for folkeskulen i det distriktet som lærarskulen ligg i.

Kyrkje- og undervisningsdepartementet er Overstyret for lærarskulen.

Lærarprøva. 11 febr.

§ 17. Overstyret avgjer kor mykje det skal vera av årsprøvor, umfram det som er nemnt i § 7.

Upplæringa sluttar med ei avgangsprøve, lærarprøva, som vert halden under leiding og tilsyn av Lærarskulerådet.

Kongen gjev i reglementet fyresegner um i kor stor mun det skal vera prøve i andre enn dei skriftlege fag og um korleis avgangsprøva skal fordelast på skuleåra.

Lærarskulerådet avgjer kva fag det i tilfelle skal vera prøve i.

Det vert ikkje halde avgangsprøve i praktisk lærargjerning for dei faste elevane ved ein lærarskule.

I same mun som ein elev etter § 6, ledd 1—3, har vore friteken for upplæring i fag eller greiner av fag, vert han friteken for eksamen i faget.

§ 18. I lærarskulen vert halde skriftleg prøve:

1. I pedagogikk.

Både i den 4-årige og den 2-årige lærarskulen vert det gjeve ei skriftleg uppgåve i pedagogikk. Ho kann skrivast på bokmål eller nynorsk etter fritt val av elevane.

2. I norsk.

Både i den 4-årige og den 2-årige lærarskulen vert det skrive ein stil i den målform som ikkje er nytta i den pedagogiske stilen.

3. I rekning og romlære.

Det vert halde avgangsprøve i den 4-årige lærarskulen ved utgangen av 3 skuleåret.

4. I engelsk.

På engelsklina ved den 2-årige lærarskulen vert det skriftleg prøve i engelsk. Det vert gjeve 2 skriftlege uppgåvor som det skal svarast på på engelsk: Ein fri stil til hovuduppgåve og som tilleggsuppgåve ei stutt utgreiing av eit emne frå pensum.

§ 19. Alle elevane i øvste klassa i ein lærarskule har høve til å vera med i avgangsprøva ved skulen utan serskild melding.

I serskilde tilfelle kann Overstyret gjeva privatistar løyve til å taka lærarprøva.

Privatistar vert uppmelde på den måten som er fastsett for melding til upptakingsprøva (§ 2) og ved reglement.

Med umsyn til alder og til fritaking for prøvor i einskilde fag eller greiner av fag (§ 6) gjeld dei same fyresegnene for privatistar som for elevar.

11 febr. § 20. Privatistar må leggja fram kvittering for at dei har betalt 40 kr. i eksamensavgift, før dei kann få vera med i avgangsprøva.

Det same gjeld lærarskuleelevar som vil taka ny prøve.

I serlege høve kann Overstyret taka fri for avgifta eller setja henne ned.

§ 21. Kongen gjev nærmare fyresegner um lærarprøva i reglement, soleis um i kor stor mun:

a. deler av avgangsprøva kann leggjast til eit tidlegare steg enn avgangsklassa (§§ 17 og 18).
b. Lærarskulerådet kann taka privatistar fri for prøva i praktisk lærargjerning (§ 17, 4) når det vert lagt fram fullnøgjande vitnemål for verksemd i lengere tid ved offentleg eller privat skule.
c. det kann gjevast høve til seinare tilleggsprøve i einskilde fag eller greiner av fag.

Lærarskulerådet.

§ 22. Til hjelp for Overstyret med tilsynet med lærarskulen og skipnaden av lærarprøva skal det vera eit lærarskuleråd.

Rådet har formann og 4 andre medlemer, kvinnor og menn. Dei vert uppnemnde av Kongen for ei tid av 5 år. Minst 1 av medlemene skal vera lærar i folkeskulen, og minst 1 skal vera lærar i lærarskulen. Når rådet har skulehygieniske spursmål fyre seg, kann det kalla til ein sakkunnig.

Andre fyresegner.

§ 23. Rikskassa skal bera utgiftene til lærarskulane og dei prøvone som denne lova talar um.

§ 24. Fyresegna i § 1 fyrste ledd i denne lova um offentlege lærarskular og lærarprøvor skal ikkje vera til hinder for at Kongen kann gjeva styrar av privat lærarskule rett til å halda lærarprøve med same verknad som dei offentlege lærarskulane. Denne retten vert gjeven på vilkår som Overstyret fastset for ordninga og verksemda åt ein slik skule, og som fell saman med dei tilsvarande fyresegner for offentlege lærarskular so langt dei høver.

Prøva vert halden etter dei fyresegner som er gjevne i denne lova eller ved reglement.

§ 25. Den grunnen, bygd eller ubygd, som trengst til byggjing eller utviding av ein lærarskule eller øvingsskule til ein lærarskule, kann Kongen krevja avgjeven etter takst, når det ikkje vert semje på annan måte.

§ 26. Denne lova vert sett i kraft frå 1 juli 1938. 11 febr.
Samstundes vert lov um lærarskular og lærarprøvor av 6 juni 1930 sett ut av kraft.

Overstyret tek avgjerd um kva tid det fyrste gong skal verta lærarprøve i samhøve med denne lova.

Kongelig resolusjon. 11 febr.

I. Følgende menigheter i Oslo nedlegges:
Garnisonsmenigheten.
Hauge menighet.
Mattæus menighet og
Lilleborg menighet.

II. Sogneprestembedene i de under I nevnte menigheter opheves.

III. Vår Frelsers menighet tillegges festningsområdet ved Akershus.

IV. Paulus menighet tillegges hele Lilleborg menighet, og den del av Hauge menighet som ligger nordenfor Sofienberggaten, samt av Torshov menighet et areal som begrenses av Torshovgaten og dennes forlengelse til Akerselven, Akerselven og Bentsebrogate.

V. Jakobs menighet tillegges den del av Hauge menighet som ligger sønnenfor Sofienberggaten samt hele Mattæus menighet med undtak av to arealer som beskrives nedenfor under VI og VII.

VI. Petrus menighet tillegges av Mattæus menighet et strøk begrenset av Sofienberggaten, Kirkegårdsgaten og Rathkesgate.

VII. Grønland menighet tillegges av Mattæus menighet et strøk begrenset av Trondhjemsveien, Herslebsgate og Lakkegaten.

VIII. Den ved kongelig resolusjon av 19 februar 1907 hjemlede adgang til å benytte Tøyen småkirke til avholdelse av gudstjenester m. v. for befolkningen i det i resolusjonen anførte strøk, utvides til å omfatte det under VII nevnte strøk.

IX. For befolkningen i den del av Paulus menighet som utgjøres av den nedlagte Lilleborg menighet samt i det fra Torshov menighet til Paulus menighet overførte areal, beskrevet under IV, tillates Oslo småkirkeforening inntil videre å avholde offentlige gudstjenester ved en prest som tillike — efter bemyndigelse av Paulus menighets prester — forvalter sakramentene og utfører de øvrige kirkelige handlinger.

11 febr. Tillatelsen meddeles på betingelse av:

a) Det benyttes et kirkelokale som godkjennes av Kirkedepartementet.

b) Gudstjenesten og de kirkelige handlinger forrettes efter den norske kirkes tekstbok og alterbok.

c) De for kirkenes benyttelse utenfor de regelmessige gudstjenester og kirkelige handlinger gjeldende regler finner anvendelse på menighetens kirkelokale, dog således at det tilligger Oslo småkirkeforenings styre å meddele tillatelse til dets benyttelse utenfor gudstjenestene i den utstrekning som menighetsrådene ellers har adgang til.

d) Valget av prest undergis approbasjon av Oslo biskop og presten står under tilsyn av domprosten i Oslo og Oslo biskop.

e) Presten fører kirkebok og fødselsregister for det ham anviste distrikt samt dagsregister over sine geistlige forretninger, og han avgir innberetning og oplysninger vedkommende sitt menighetsdistrikt i likhet med hvad det påligger prester i den norske kirkes tjeneste og tilstiller dessuten hvert år Oslo biskop en innberetning om sin virksomhet.

X. Fra Gamle Akers menighet henlegges til Markus menighet et strøk begrenset av Ullevålsveien, Theresegate, Pilestredet, Dalsbergstien, Frydenlundsgate.

XI. Fra Markus menighet henlegges til Trefoldighet menighet et strøk begrenset av Holbergsgate, Stensberggate, Ullevålsveien, Nordal Brunsgate, Pilestredet.

XII. Fra Kampen menighet henlegges til Grønland menighet et strøk begrenset av Åkebergveien, Borggaten, Jens Bjelkesgate, Kjølberggaten.

XIII. Fra Vålerengen menighet henlegges til Gamlebyens menighet et strøk som begrenses av Klostergaten, Gjøvikbanelinjen til broen over elven ved Kværner ovnstøperi, Loelvdalen til Klostergatens forlengelse.

XIV. Den ved kongelig resolusjon av 23 mars 1923, jfr. kongelig resolusjon av 15 februar 1924, hjemlede adgang til å benytte Majorstuen småkirke til avholdelse av gudstjenester m. v. for befolkningen i det i resolusjonen anførte strøk, utvides til å omfatte:

1) Av Fagerborg menighet det strøk som begrenses av Gørbitzgate, bygrensen, Ullevålsveien, Fagerborggaten.

2) Av Uranienborg menighet det strøk som begrenses av Kirkeveien, Middelthunsgate, bygrensen, Sørkedalsveien.

XV. Det meddeles tillatelse til: 11 febr.

1) Oslo småkirkeforening lar opføre en kirke i Iladalen på tomt og efter tegninger som Kirke- og undervisningsdepartementet bemyndiges til å godkjenne.
2) Denne kirke som blir å benevne Iladalen kirke, benyttes inntil videre til avholdelse av offentlige gudstjenester, og dens prest forvalter — inntil anderledes måtte bli bestemt — efter bemyndigelse av Sagene menighets prester sakramentene og utfører de øvrige kirkelige handlinger for befolkningen i det strøk av nevnte menighet, som begrenses av Uelandsgate, Asbjørnsensgate, Griffenfeldtsgate, Akerselven, Waldemar Thranesgate.

Tillatelsen meddeles på de under IX b—e, anførte betingelser.

XVI. De ovenfor under I—XV trufne bestemmelser gjøres gjeldende fra 1 juli 1938.

XVII. Kirke- og undervisningsdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om mindre grensereguleringer som måtte finnes ønskelige ved gjennemføringen av foran nevnte omregulering av menigheter i Oslo.

Kongelig resolusjon. 11 febr.

I medhold av § 1 i bykommuneloven, jfr. § 1 i landskommuneloven, bestemmes grensen mellem Oslo by og Nordstrand sogn i Aker herred, Akershus fylke, herefter å skulle gå således på nedennevnte strekning:

Fra det punkt hvor den nuværende bygrense skjærer Østfoldbanens linjeområde, følger bygrensen denne banes østre grense (gjerde) til den skjærer eiendommen Favorits sydgrense, forlenget ned til sjøen. Derfra følger grensen denne forlengede linje til sjøen. Videre går grensen i sydlig retning (som det i saken fremlagte kart viser) mellem land og Sjursjøen—Kneppeskjær, videre sønnenom Kneppeskjær og Sjursjøen og endelig mellem Blekøen og Sjursjøen og land frem til skjæringen med den tidligere sjøgrense.

Grensereguleringen skjer på de av Aker herredstyre 13 mai 1937 og Oslo bystyre 1 juli 1937 vedtatte vilkår.

Kongelig resolusjon *) om nye likelydende almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Vestre Toten, Eina og Kolbu herreder, Opland fylke. 11 febr.

*) Kunngj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

11 febr. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Krødsherad herred, Buskerud fylke.

11 febr. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Leiranger herred, Nordland fylke.

11 febr. **Kongelig resolusjon** *).

1. I henhold til § 1 i lov av 6 mars 1935 om fredning av sel skal det være forbudt å fange, jage, anskyte eller drepe sel og klappmyss, eller medvirke dertil i tiden til og med 22 mars 1938 klokken 6,00 innen det område som ligger mellem 67° og 77° nordlig bredde og mellem 5° østlig lengde og 17° vestlig lengde Greenwich meridian.
2. Overtredelse av dette forbud straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder.

   På samme måte straffes reder som har gitt ordre til overtredelsen. Likeså skibsfører eller fangstleder — når overtredelsen er begått av noen av mannskapet eller av deltagere i ekspedisjonen — såfremt han ikke godtgjør at han har gjort hvad der stod i hans makt for å hindre overtredelsen.

   Den ulovlige fangst eller dens verdi blir å inndra til fordel for statskassen. Dessuten kan fartøi og fangstutstyr eller verdien derav, helt eller delvis inndras, når rederen eller skibsføreren eller fangstlederen er straffskyldig efter denne bestemmelse.
3. Denne resolusjon trer i kraft straks.

11 febr. **Kongelig resolusjon** *).

Lov av 31 mai 1935 nr. 6 om befordring av personer og gods på jernbaner i henhold til de internasjonale overenskomster av 23 november 1933 trer i kraft fra 1 oktober 1938.

11 febr. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om brigde i § 5 i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Hetland herad, Rogaland fylke.

11 febr. **Skriv** **) frå Landbruksdepartementet om at all skog i Helleland herad, Rogaland fylke, skal reknast til vernskog.

---

*) Kunngj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
**) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 7.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om forskrifter for brandvernet for Sarpsborg. 11 febr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om bygnings-vedtekter og betalingsregulativ for opmåling og byggetilsyn m. v. i Nittedal herred, Akershus fylke. 12 febr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om at lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 skal være gjeldende for strøket omkring Heiås, Båstad sogn i Trøgstad herred, Østfold fylke. 12 febr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og vedtekter for Sandtorg bygningsdistrikt i Sandtorg herred, Troms fylke. 12 febr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 14 febr.

Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Mexico tiltrådt regler ***) vedrørende undervannsbåtkrigen inntatt i Londonprotokollen av 6 november 1936.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om forandring i § 3 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Moss. 14 febr.

Skrivelse **) fra Forsvarsdepartementet. 14 febr.

Med hjemmel i luftfartslovens kap. 7 — om luftfart til og fra utlandet — jfr. kongelig resolusjon av 22 april 1932, F. pkt. 2, fastsatte Forsvarsdepartementet under 28 august 1934 og 22 mai 1937 †) de nugjeldende toll-landingsplasser i Norge.

Departementet har idag bestemt at fra 1 april 1938 godkjennes kun følgende landingsplasser for luftfartøier som toll-landingsplasser:

	Lengde		N. bredde
For landfly:			
Kjeller (militære flyveplass)	0° 19′ Ø. (Oslo meridian) ††		59° 58′
Værnes (ekserserplass)	0° 13′ Ø.	»	63° 27′
Stavanger—Sola ..	5° 04′ V.	»	58° 53′
For sjøfly:			
Moss	0° 04′ V.	»	59° 26′
Oslo.....	0° 00′ V.	»	59° 55′
Horten	0° 14′ V.	»	59° 25′
Arendal	1° 57′ V.	»	58° 27′ 30″

*) Kunngj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
**) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1937 s. 184.
†) Se Lovtid. 1ste avd. for 1934 og 1937, hhv. s. 919 og s. 807.
††) Oslo meridian er 10° 43′ 23″ østligere enn Greenwich meridian.

14 febr.

For sjøfly:	Lengde		N. bredde
Kristiansand ..	2° 43′ V.	(Oslo meridian)	58° 09′
Stavanger	4° 58′ V.	»	58° 58′
Haugesund	5° 27′ V.	»	59° 25′
Bergen	5° 24′ V.	»	60° 23′
Ålesund	4° 36′ V.	»	62° 28′
Trondheim	0° 20′ V.	»	63° 26′
Namsos	0° 46′ Ø.	»	64° 28′
Bodø	3° 40′ Ø.	»	67° 17′
Harstad	5° 50′ Ø.	»	68° 48′
Narvik	6° 42′ Ø.	»	68° 26′
Tromsø	8° 15′ Ø.	»	69° 39′
Kirkenes	19° 19′ Ø.	»	69° 44′

15 febr. **Forskrifter** *) for utgassing av bygninger med blåsyregass som middel til å utrydde rotter, veggedyr, kakerlakker m. v.

(Utferdiget av Socialdepartementet i henhold til kongelig resolusjon av 1 mai 1931).

Blåsyreholdige pulver er flytende blåsyre som er opsuget i kiselgur e. l.; de er som regel tilsatt små mengder av stoffer hvis damper virker sterkt irriterende på slimhinnene («tåregass») og som skal tjene som varselsstoff («Zyklon B» og lignende pulver). Når pulveret ikke er hermetisk innelukket avgir det raskt blåsyregass, det blir av den grunn forsendt i lufttette beholdere av form som almindelige konservedåser. På grunn av sitt innhold av blåsyre hører disse pulver til de sterkeste gifter.

Til utgassing kan istedenfor blåsyreholdig pulver også brukes blåsyre som blir fremstillet på stedet av cyannatrium (eller andre cyanider) og svovelsyre.

Når blåsyregass utvikles i et lukket rum er allerede få åndedrag tilstrekkelig til å fremkalle bevisstløshet og ved videre innånding følger døden hurtig. Et innhold av 50 mg blåsyre pr. m³ luft kan ved noen tids innånding fremkalle lette forgiftningssymptomer (hodepine, svimmelhet, kvalme, øresus, hjerteklapp), som imidlertid svinner raskt når vedkommende kommer ut i frisk luft; et innhold på 100 mg blåsyre pr. m³ luft kan virke livsfarlig ved noen tids innånding.

Blåsyregass lukter svakt av bitre mandler og fremkaller en svak irritasjon i hals og strupe. Dette er imidlertid ikke noe sikkert kjennetegn, da der er mange mennesker som abso-

*) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

lutt ikke kan merke blåsyregass selv om gassmengden er så stor at den kan virke dødelig. Når der er tilsatt blåsyregassen et varselsstoff, vil dette imidlertid angripe øinenes, nesens og munnens slimhinner og kan således gjøre opmerksom på faren før en ulykke inntrer. Selv om man bare merker en lett irritasjon må man regne med fare for forgiftning og ta sine forholdsregler derimot. 15 febr.

Blåsyregassen har også en meget stor gjennemtrengelsesevne så den f. eks. kan trenge gjennem en murstensvegg i farlige mengder, hvis ikke veggen er godt pusset.

For utgassing av bygninger med blåsyregass er fastsatt følgende forskrifter som må følges nøiaktig:

Almindelige bestemmelser, anmeldelse, underretning til naboer.

§ 1. Utgassing kan bare foretas av dem som er godkjent til det av medisinaldirektøren. Godkjennelsen kan tilbakekalles når han finner grunn til det.

§ 2. Tillatelse til utgassing må i hvert tilfelle være innhentet fra helserådets ordfører senest 24 timer før utgassingen foretas, såfremt ikke vedkommende helseråd har bestemt at tillatelsen må innhentes tidligere. I tilfelle av nektelse kan avgjørelsen innankes for Socialdepartementet.

§ 3. Utgassing bør helst foretas i den varme årstid og på tørre dager når mur- og treverk er så tørre som mulig; særlig gjelder dette for bygninger som ikke kan opvarmes ordentlig. Når helserådet finner det påkrevd kan det påby at bygningen skal være satt under gass 2 timer før solnedgang.

§ 4. Senest 24 timer før utgassingen skal foretas skal beboerne av nabohus (resp. innehaverne av eller lederne av verksteder, fabrikker o. l.) underrettes om, at der skal foretas utgassing med blåsyregass og få pålegg om at vinduer og dører, som er i mindre avstand enn 10 m fra noen dør eller noe vindu i den bygning som utgasses, skal holdes lukket de første 2 timer under utluftningen, såfremt ikke anderledes er bestemt i disse forskrifter. Dette skal gjentas kort før utluftningen begynner med underretning om når utluftningen skal begynne.

§ 5. Ved enhver utgassing må der være minst 2 mann, hvorav den ene skal være godkjent som leder av utgassing med blåsyregass, mens den annen (de andre) skal være godkjent som assistent ved utgassing med blåsyregass. Alle skal ha godkjennelsen med sig. Angående dispensasjon herfra, jfr. § 39.

§ 6. Så vel ledelsen av som ansvaret for utgassingen påligger utgassingslederen. Han skal således påse at bestemmelsene i §§ 1—5 og 7—13 er opfylt før utgassingen påbegynnes, overvåke forberedelsene til utviklingen av blåsyre-

15 febr. gassen (åpningen av boksene med blåsyreholdig pulver og utstrøingen av dette, resp. avveiingen av cyannatriumen, avmålingen av svovelsyren, blandingen av denne med vannet og overføringen av cyannatriumen i karene med svovelsyre), overvåke vaktholdet, utføre kontrollen før frigivelsen og ellers påse at bestemmelsene overholdes.

Det øvrige arbeide med utgassingen og forberedelsene til denne samt selve vaktholdet fra bygningen er satt under gass til den er foreløbig frigitt, utføres av godkjent utgassingsassistent (jfr. dog §§ 16 og 31).

Det forberedende arbeide med tetting av bygningen o. s. v. (jfr. §§ 10—13 og 15—16) kan utføres av andre, men utgassingslederen skal kontrollere at alt er riktig utført.

§ 7. Ved enhver utgassing skal fra det tidspunkt boksene med blåsyreholdig pulver, resp. posene med cyannatrium, bringes hen til utgassingsstedet, alt som er nødvendig ved utgassingen være til stede. Herunder hører surstoffapparat for kunstig åndedrett med surstoffbeholder og reservesurstoffbeholder, samaritankasse med alle nødvendige forbindingssaker, et par ampuller med steril 1 %-ig opløsning av lobelinklorhydrat og steril sprøite til innsprøitning av lobelinen, de nødvendige saker til gassrestprøve med farvekart samt det nødvendige antall gassmasker med innsats for blåsyregass, eller andre av medisinaldirektøren godkjente beskyttelsesinnretninger mot blåsyregass, med reserveinnsatser og reservedugglass. Av gassmasker, resp. andre godkjente beskyttelsesinnretninger skal der foruten 1 til hver av utgassingsmannskapet være minst 1 i reserve.

Ampullene med lobelinopløsningen skal ombyttes hvert år, så de ikke er over et år gamle. Utgassingslederen skal på esken med lobelinampullene tydelig anmerke, når lobelinen er kjøpt, og at den må utskiftes senest 1 år efter anskaffelsen.

Lederen av utgassingen skal før utgassingen begynner forvisse sig om, at det her nevnte materiell til beskyttelse mot og hjelp ved forgiftning er til stede i fullt brukbar stand, spesielt skal han forvisse sig om at gassmaskene, resp. de andre beskyttelsesinnretninger er i full stand og at innsatsene ikke er for gamle eller for meget brukte, samt at der er nok surstoff på surstoffapparatets beholder, likeledes skal han forvisse sig om at reagensene til gassrestprøven er i fullt brukbar stand.

Rømning av bygninger samt forberedelse til utgassing.

§ 8. Innen utgassingen begynner må alle andre enn utgassingsmannskapet ha forlatt den bygning hvor utgassing skal foretas, og ingen andre enn utgassingsmannskapet må gå inn i bygningen før den er foreløbig frigitt (jfr. dog § 16).

§ 9. Har den bygning hvor utgassing skal foretas noen 15 febr.
vegg felles med annen bygning, gjelder forbudet mot menneskers ophold også denne annen bygning. Alle vinduer i sådan annen bygning skal stå åpne så lenge den bygning hvor utgassing foretas står under gass. Beboerne resp. brukerne av sådan annen bygning skal varsles minst 24 timer før utgassingen skal foregå om at bygningen må rømmes og at vinduene skal stå åpne.

Er skilleveggen mellem den bygning hvor utgassing skal foretas og nabobygningen av tett materiale (betong, godt pusset og malet murvegg e. l.), tykk og uten sprekker eller andre åpninger fra kjellergulv til møne, eller har de to bygninger som støter umiddelbart op til hverandre særskilte gavlvegger, kan helserådet tillate at man opholder sig i nabobygningen på betingelse av at enten blåsyregassen tilsettes et godkjent varselsstoff (jfr. § 35), eller at alle vinduer i de rum som støter op til den bygning hvor utgassing foretas, står åpne til utluftningen begynner. Hvis der om natten opholder sig mennesker i beboelsesrum i sådan nabobygning, skal alle vinduer stå åpne i de rum som støter op til den bygning hvor utgassing foretas.

Beboerne resp. brukerne av sådan bygning som er omhandlet i foregående ledd, skal varsles minst 24 timer før utgassingen skal begynne og dessuten like før utgassingen begynner om at de må forlate bygningen, hvis de merker noe til gass i bygningen og da underrette vakten; de må likeledes varsles på samme måte om at hvis noen opholder sig om natten i beboelsesrum, skal alle vinduer stå åpne i de rum i bygningen som støter op til den bygning hvor utgassing foretas. I den tid den bygning hvor utgassing foretas står under gass, skal utgassingslederen flere ganger undersøke om der kommer blåsyregass inn i nabobygningen; hvis dette er tilfelle skal han sørge for den nødvendige luftning, samt hvis det er nødvendig sørge for at bygningen rømmes.

Hvis en bygning er delt ved hel vegg fra kjellergulv til møne uten noen forbindelse (dør, ventilasjonskanal e. l.) mellem delene betraktes disse som særskilte bygninger og bestemmelsene i ledd 1—3 i denne paragraf skal da gjelde for dem.

Hvis en bygning er delt i mere enn 2 deler med hver sin opgang og der mellem delene ikke er annen forbindelse enn dører, altså f. eks. ingen forbindelse mellem de forskjellige delers ventilasjonskanaler e. l., kan helserådet tillate at en eller flere av disse deler av bygningen utgasses uten at hele bygningen rømmes. Den del (de deler) av bygningen, som støter op til den del (de deler) hvor utgassing foretas, skal da rømmes og alle vinduer i denne del (disse deler) skal stå åpne så lenge gassen står på. Likeledes skal der i disse tilfelle alltid brukes varselsstoff (jfr. § 35).

15 febr. § 10. Før utgassing foretas skal bygningen, resp. de rum som skal utgasses undersøkes nøie, alle sprekker og åpninger i vegger, ved vinduer, dører, luftventiler o. s. v. tettes godt, såvidt mulig på utsiden, spesielt påsees at ventilasjonskanaler o. l. tettes ved utløpet i fri luft, resp. ved utløpet i de rum som ikke skal utgasses. Går avtrekkskanaler inn i røkpipe, må denne tettes oventil, eller hvis røkpipen skal stå åpen av hensyn til fyring må der sørges for nøiaktig tetting av alle åpninger og sprekker i ovner og ovnsrør, så blåsyregassen ikke undviker gjennem disse.

§ 11. Av hensyn til den første utluftning bør der, i den utstrekning dette ikke møter for store praktiske vanskeligheter, sørges for at man kan åpne flere vinduer utenfra, for hver etasje minst 1 på hver av to motstående sider av bygningen og i større bygninger flere vinduer i hver etasje.

§ 12. Før utgassingen begynner skal alle kott og skapdører i rum og møbler settes godt åpne, likeledes dørene mellem de forskjellige rum som skal utgasses, skuffer trekkes godt ut, madrasser løftes ut av sengene og settes på kant, gang- og sengklær spredes utover på snorer, bukker eller trestoler. Vaskestell, karafler o. l. tømmes, drikkevarer og andre flytende eller sterkt vannholdige saker samt smør, fett o. l. i ikke helt hermetisk pakning fjernes, likesom våte håndklær, kluter o. l. og all synlig fuktighet må fjernes.

Levende planter og fotografiske artikler angripes av blåsyregass og bør derfor fjernes.

§ 13. Før utgassingen begynner skal alle nøkler til inngangsdører til bygningen (herunder også til utvendige dører til kjellere, boder o. l.) utleveres til utgassingslederen, alle innvendige dører (herunder også dører til loftsboder, kjellerboder, kott o. l.) skal låses op.

Alle inngangsdører til bygningen (herunder også utvendige dører til kjellere, boder o. l.) skal låses, undtagen den ene inngangsdør, hvorigjennem utgassingsmannskapet skal gå ut når bygningen er satt under gass. Låsene i inngangsdørene bør sikres ved at der settes sikkerhetslås, såkalt «portierlås» i nøkkelhullene eller på annen måte.

Utgassingslederen går så gjennem bygningen for å forvisse sig om, at der ikke er andre enn utgassingsmannskapet i bygningen (jfr. dog § 16), hvorefter utgassingen kan begynne.

Hvis nabobygning i henhold til § 9 skal rømmes, skal utgassingslederen like før utgassingen begynner kontrollere at der ikke opholder sig noen i den, hvorefter alle inngangsdører til den låses og der klistres op advarselsplakater ved alle inngangsdører (jfr. § 19).

§ 14. Hvis blåsyregassen skal utvikles ved blåsyreholdig 15 febr.
pulver, åpnes nu det nødvendige antall bokser med blåsyreholdig pulver ute i fri luft, de forsynes med lufttette gummihetter og plaseres rundt i de rum som skal utgasses på tilstrekkelig store papirer, hvorpå pulveret skal strøes ut; hvor der er tepper eller linoleum på gulvet bør der dessuten legges sekker e. l. under hvert papir for å beskytte mot angrep av blåsyren.

Ved åpningen av boksene med blåsyreholdig pulver skal alltid 2 godkjente utgassingsmannskaper være til stede.

§ 15. Hvis blåsyregassen skal utvikles ved svovelsyre og cyannatrium, settes i de forskjellige rum tette solide trekar forsynt med solide hanker så de lett kan bæres ut efter endt utgassing. Karene skal kunne lukkes noenlunde tett med et lokk. Til mindre kar kan også brukes kar av sterk porselen eller godt glassert stentøi. Karene skal rumme minst det 4-dobbelte av den vannmengde som skal brukes i dem ved blåsyreutviklingen. Karene settes på et godt underlag av papir, som må rekke adskillig utenfor karene til alle sider for å beskytte mot skade ved sprut av syren. Karene kan bringes på plass og fylles med den bestemte mengde vann før bygningen rømmes.

Den for de forskjellige kar bestemte mengde cyannatrium skal avveies på forhånd på lagerstedet, pakkes i papir (silkepapir, avispapir e. l.), og legges hver porsjon for sig i en liten pose av gas, som ombindes med en hyssing og opbevares godt nedlåst i en kiste e. l. inntil de skal fordeles rundt i bygningen.

Under avveiingen og innpakkingen av cyannatriumen skal der brukes gummihansker så cyannatriumen ikke berøres med bare hender; like efter innpakkingen vaskes hendene med hanskene på.

Den for de forskjellige kar bestemte mengde konsentrert svovelsyre avmåles og blandes i karene under god omrøring, hvorefter posene med cyannatrium fordeles rundt i rummene og legges ved siden av karene.

Til med svovelsyre og cyannatrium å utvikle 10 g blåsyregass brukes:

25 g cyannatrium,

25 cm^3 rå konsentrert svovelsyre (66° Baumé) og

75 cm^3 vann.

Til utgassing bør der brukes minst 10 g blåsyregass pr. m^3, ved mindre tette bygninger mere.

§ 16. Når store bygninger eller bygningskomplekser skal utgasses, kan helserådet tillate at andre enn utgassingsmannskapet deltar i ombæringen av boksene med blåsyreholdig pulver, resp. i avmålingen og blandingen av svovelsyren og ombæringen av posene med cyannatrium. Utgassingslederen skal

15 febr. da instruere disse nøiaktig om hvordan de skal forholde sig, likesom de skal være under opsikt av utgassingsmannskapet den hele tid de er inne i bygningen. Boksene med blåsyreholdig pulver, resp. posene med cyannatrium skal da bæres på bærebør e. l. Hvis der brukes blåsyreholdig pulver, skal dette være tilsatt varselsstoff.

§ 17. Mens boksene med det blåsyreholdige pulver åpnes og fordeles, resp. posene med cyannatrium fordeles rundt i bygningen, eller når de er fordelt, skal utgassingslederen atter gå gjennem bygningen for å forvisse sig om at der ikke er noen andre enn utgassingsmannskapet i bygningen. (Jfr. dog § 16).

Utgassing, utluftning og frigivelse.

§ 18. Utgassingslederen samler nu alle som tilhører utgassingsmannskapet og forvisser sig om at vakten ved inngangsdøren er på post. Derefter begynner utstrøingen av det blåsyreholdige pulver, resp. overføringen av posene med cyannatrium i karene med fortynnet svovelsyre.

Dette skal foretas sådan at man tar etasje for etasje ovenfra, og dessuten sådan at man ikke, når man går ut av et rum må gå gjennem et rum hvor blåsyreutviklingen allerede er i gang. Innen man strør ut pulveret eller slipper cyannatriumen op i karet med svovelsyre, skal man forvisse sig om at ingen opholder sig i de innenfor liggende rum; utgassingsmannskapet bør derfor gå mest mulig samlet.

§ 19. Når utstrøingen av det blåsyreholdige pulver, resp. overføringen av cyannatriumen i karrene med svovelsyre er ferdig, forlater utgassingsmannskapet raskt bygningen; utgassingslederen forvisser sig om at alle er kommet ut, inngangsdøren låses, sikres og tettes og der klistres op advarselsplakater ved alle inngangsdører til bygningen (også ved utvendige dører til kjellere, boder o. l.) samt på de vegger hvor der ikke er noen inngangsdør, minst 1 plakat på hver vegg.

Plakatene skal være trykt på gult papir, minst 30 × 20 cm stort, ha påtrykt et dødningehode (det offisielle giftmerke) og følgende tekst trykt med store tydelige bokstaver:

ADGANG FORBUDT
LIVSFARE
GIFTIG GASS

§ 20. Bygningen bør stå under gass minst 24 timer før utluftningen begynner.

§ 21. Når utluftningen skal begynne, åpnes først de vinduer som kan åpnes utenfra (jfr. § 11); efter at disse har stått åpne minst $^1/_4$ time kan utgassingsmannskapet gå inn, åpne alle vinduer, ventilasjonsåpninger, røkpiper o. s. v. så raskt

som mulig og forlater atter bygningen og låser inngangs- 15 febr.
døren.

Hvis der ikke har vært åpnet vinduer i alle etasjer før utgassingsmannskapet går inn, må ingen opholde sig mere enn $^1/_4$ time i trekk inne i bygningen uten å ha vært ute i fri luft minst 10 minutter mellem hver gang.

Hvis været er kjølig eller fuktig, bør man varme op bygningen så snart som mulig efter luftningens begynnelse; hvis opvarmningen ikke kan settes i gang utenfra, kan man gå inn for å fyre op i ovner eller centralopvarmningsanlegg når der har vært luftet 1 time.

Når der har vært luftet minst 1 time, kan restene efter blåsyreutviklingen fjernes.

Hvis der har vært brukt blåsyreholdig pulver, samles restene av pulveret op og bæres ut hvor de kan kastes i en søppelkasse e. l. Utbæringen av restene av det blåsyreholdige pulver kan også utstå til bygningen er foreløbig frigitt og kan da foretas av andre enn utgassingsmannskapet, men under opsyn av en av utgassingsmannskapet.

Hvis der har vært brukt svovelsyre og cyannatrium må innholdet av karene «nøitraliseres» innen karene bæres ut; hertil brukes for hver 25 cm³ konsentrert svovelsyre som er brukt:

20 g brent kalk utrørt med 100 cm³ vann og
5 g jernvitriol opløst i 20 cm³ vann.

Kalkmelken tilsettes først under god omrøring, derefter tilsettes jernvitriolopløsningen likeledes under god omrøring, og lokket legges på; når det har stått minst $^1/_4$ time kan karene bæres ut.

De nøitraliserte rester kan enten føres bort og styrtes i sjøen, eller de kan tømmes i en dertil optatt grav. De kan også med helserådets tillatelse tømmes i større vassdrag, hvis det ikke av hensyn til fisket eller av andre grunner er utilrådelig å forurense vannet.

Til transporten skal brukes tette kar med tettsluttende lokk; karene bør være av tre eller være helpressede eller godt falsede jernkar.

Graven som de nøitraliserte rester skal tømmes i må være minst 1 meter dyp; den må ikke ligge i mindre avstand enn 20 m fra beboelseshus og ikke i mindre avstand enn 100 m fra brønn, og heller ikke sådan at grunnvannstrømmen går fra graven mot de nærmeste brønner.

§ 22. Frigivelse av bygningen kan skje dagen efter at utgassingen har foregått. Bygningen frigis først foreløbig, hvilket ikke må skje før der har vært luftet minst 8 timer. Når ikke anderledes er bestemt av helserådet, foretas den fore-

15 febr. løbige frigivelse av utgassingslederen alene. Innen bygningen frigis foreløbig skal utgassingslederen ha forvisset sig om, at der ikke noe sted i bygningen er så stor konsentrasjon av blåsyregass at det kan medføre noen fare å opholde sig der uten beskyttelsesinnretning, når alle vinduer, dører og ventilasjonsåpninger står åpne. (Jfr. § 25, siste ledd).

Når bygningen er foreløbig frigitt fjernes de før opsatte advarselsplakater (jfr. § 19) og der klistres op (eller settes op på annen måte inne i bygningen) ved alle inngangsdører og i alle beboelsesrum samt ved nedganger til kjellere og opganger til loft o. l. plakater med følgende tekst trykt med tydelige bokstaver på grønt papir minst 30 × 20 cm stort:

«ADVARSEL!

På grunn av blåsyregassens farlighet er denne bygning bare foreløbig frigitt fra kl. .....

Det er derfor forbudt å opholde sig i denne bygning i noe rum hvor ikke alle vinduer, dører og ventilasjonsåpninger står åpne.

Det er absolutt forbudt å sove eller å legge sig ned for å hvile i noe rum i denne bygning.

Det er likeledes forbudt at b a r n o g s y k e opholder sig i denne bygning før den er endelig frigitt.

Hvis man under ophold i bygningen merker at man begynner å føle sig svimmel eller får susen for ørene, hodepine, ølelse av kvalme, hjerteklapp eller av at man ikke befinner sig vel, må man straks forlate bygningen og melde det til vakten».

§ 23. Hvis noen under den foreløbige frigivelse skulde få mere enn ganske lette og hurtig forbigående tegn på mulig blåsyreforgiftning, skal bygningen straks rømmes, den foreløbige frigivelse avbrytes; utgassingslederen underrettes straks og bygningen må ikke frigis igjen, før utgassingslederen har undersøkt forholdet og finner at bygningen igjen kan frigis foreløbig.

§ 24. Når bygningen er frigitt foreløbig skal beboerne (eller de som disse engagerer til det) gå inn og bære alt tøi, sengklær, madrasser, stoppede møbler, puter o. l. efter utgassingslederens anvisning enten ut i fri luft eller i rum hvor der er god gjennemtrekk og som, hvis været er kjølig, opvarmes godt, hvor så alt bankes og luftes godt.

§ 25. Når utluftningen av bygningen og av tøi, sengklær, madrasser o. s. v. antas å være ferdig, bringes alt tøi, sengklær, madrasser o. s. v. som har vært båret ut, atter inn i bygningen, alle vinduer, dører og ventilasjonsåpninger i bygningen lukkes, der sørges om nødvendig og mulig ved opvarmning for at temperaturen i bygningen bringes op til og holdes ved minst

20° C. i 1 time, hvorefter der undersøkes om bygningen kan 15 febr.
frigis endelig.

Ingen bygning må frigis endelig før 24 timer efterat utluftningen begynte.

Den endelige frigivelse foretas av utgassingslederen sammen med helserådets ordfører eller en annen av ham godkjent representant for sig (eller hvis helserådet tillater det av utgassingslederen alene). Erklæring om at bygningen er endelig frigitt og tidspunktet for dette innføres i utgassingslederens journal undertegnet av de (den) som har foretatt frigivelsen, likesom der skal sendes helserådet erklæring om at bygningen er endelig frigitt med angivelse av tidspunktet for dette undertegnet av de (den) som har foretatt frigivelsen.

Enhver frigivelse, foreløbig eller endelig, skal være basert på en nøiaktig undersøkelse med gassrestprøven.

§ 26. Til påvisning av blåsyregass (gassrestprøven) brukes:

Opløsning I: En opløsning av kobberacetat (3,00 g krystalisert kjemisk rent kobberacetat opløst uten opvarmning i 1 liter destillert vann).

Opløsning II: En opløsning av benzidinacetat (2,00 g kjemisk rent benzidinacetat opløst i 1 liter destillert vann, eller 1,50 g kjemisk ren benzidin tilsatt 16,5 cm^3 1 n eddiksyre og opløst med destillert vann til 1 liter. Opløsningen filtreres og skal derefter være farveløs; den skal opbevares i flaske av mørkt glass med gummikork eller godt innslepet glasskork. Hvis opløsningen ved opbevaring blir noe farvet, men ved filtrering atter blir farveløs, kan den brukes efter filtrering).

1 blandecylinder av glass med inndeling og med gummikork eller glasskork.

1 farvekart.[1])

Strimler av godt filtrerpapir.

Et par glass med god kork til opbevaring av de fuktede filtrerpapirstrimler.

§ 27. Prøven utføres sådan: I blandecylinderen avmåles et passe volum av opløsning II, der tilsettes et like volum av opløsning I og det blandes godt. (Den erholdte væske skal være svakt grønngul, ikke blåfarvet; da blandingen holder sig brukbar bare kort tid, bør den blandes hver gang (dag) den skal brukes). Kort før prøven skal gjøres dyppes et passe antall filtrerpapirstrimler i blandingen så halvparten av strimlene blir gjennemfuktet, og strimlene legges så i de til opbevaring av strimlene bestemte glass og korken settes godt i.

---

[1]) Farvekartet finnes i «Schädlingsbekämpfung mit hochgiftigen Stoffen. Heft I Blausäure» av prof. dr. Otto Lents og dr. Ludvig Gassner, forlag Richard Schoetz, Berlin, og fåes også særskilt fra Norsk Utgasning Co. A/S, Oslo.

15 febr. Når prøven skal utføres tas for hver prøve en fuktet filtrerpapirstrimmel op av glasset og beveges sakte i luften, resp. like over eller mellem de gjenstander som skal undersøkes. Ved tilstedeværelse av blåsyre farves den fuktede del av papiret blå.

§ 28. For at bygningen skal kunne bli foreløbig frigitt må der ikke noe sted bli sterkere blåfarving av papiret i løpet av 10 sekunder enn svarende til den mellemste av de på farvekartet trykte farver.

For at bygningen skal bli endelig frigitt, må der ikke noe sted bli sterkere blåfarving av papiret i løpet av 10 sekunder enn svarende til den svakeste av de på farvekartet trykte farver.

Man skal ved undersøkelsen særlig ha opmerksomheten henvendt på kott og skaper, kroker og hjørner, på madrasser, sengklær, stoppede møbler, puter o. l. samt på kjellerboder, loftsboder o. l.

Hvis der ved undersøkelsen for den foreløbige frigivelse er noe rum, kott, skap, bod e. l. som man ikke kan komme inn i, må vedkommende leilighet, resp. loftet eller kjelleren, eller fabrikklokaler e. l. ikke frigis foreløbig, før man har skaffet sig adgang til vedkommende rum, og overbevist sig om at der er så fritt for blåsyregass at det kan frigis foreløbig, og heller ikke må de rum i annen leilighet, som støter op til sådant rum, frigis endelig før vedkommende rum er foreløbig frigitt.

Hvis der ved undersøkelsen for den endelige frigivelse er noe rum, kott, bod e. l. som man ikke kan komme inn i, må vedkommende leilighet, resp. loftet eller kjelleren ikke frigis endelig før man har skaffet sig adgang til vedkommende rum og forvisset sig om at det er så fritt for blåsyregass at det kan frigis endelig.

§ 29. Hvis noen nabobygning har vært rømmet i henhold til bestemmelsene i § 9, skal utgassingslederen like før utluftningen begynner undersøke med gassrestprøven således som i § 28 bestemt om der er blåsyregass i denne bygning. Hvis der ved prøven ikke noe sted fåes sterkere blåfarving enn svarende til den svakeste av de på farvekartet trykte farver, lukkes alle vinduer, dører og ventilasjonsåpninger, om nødvendig og mulig sørges der ved opvarmning for at temperaturen i bygningen bringes op til og holdes ved minst 20° C. i 1 time, hvorefter der atter undersøkes med gassrestprøven. Fåes heller ikke nu noe sted sterkere blåfarving av filtrerpapiret i løpet av 10 sekunder enn svarende til den svakeste av de på farvekartet trykte farver, kan bygningen frigis.

Hvis der ved noen av disse prøver fåes sterkere blåfarving av papiret i løpet av 10 sekunder enn svarende til den

svakeste av de på farvekartet trykte farver, skal der luftes godt så lenge det efter utgassingslederens skjønn er nødvendig, dog minst 2 timer, samtidig som bygningen hvis været er kjølig eller fuktig om mulig opvarmes godt; vinduer, dører og ventilasjonsåpninger lukkes så, der sørges om nødvendig og mulig ved opvarmning for at temperaturen i bygningen bringes op til og holdes ved minst 20° C. i 1 time, hvorefter der atter undersøkes med gassrestprøven således som i § 28 bestemt. Hvor ikke anderledes er bestemt av helserådet foretas frigivelse av sådan nabobygning som er rømmet i henhold til § 9, av utgassingslederen alene. Erklæring om at sådan nabobygning er frigitt, innføres i utgassingslederens journal med angivelse av tidspunktet for frigivelsen, undertegnet av den (de) som har foretatt frigivelsen, likesom der sendes helserådet erklæring om frigivelsen og tidspunktet for denne undertegnet av den (de) som har foretatt den. 15 febr.

Vakthold, bruk av gassmaske og varselsstoff.

§ 30. Fra utgassingslederen går inn for å kontrollere at der ikke er andre enn utgassingsmannskapet igjen i bygningen (jfr. § 13), og til huset er satt under gass, skal der stå en vakt ved den ulåste inngangsdør for å hindre at andre enn utgassingsmannskapet kommer inn i bygningen (jfr. dog § 16).

§ 31. Fra det øieblikk bygningen er satt under gass og til alt tøi, sengklær o. s. v. er bragt ut i fri luft eller i det (de) rum hvor de skal utluftes, og i siste tilfelle bankingen av sakene er ferdig, skal der den hele tid være en vakt bestående av minst 1 godkjent utgassingsassistent; denne (disse) skal den hele tid bære gassmaske eller annen godkjent beskyttelsesinnretning mot blåsyregass på sig og skal ha surstoffapparatet og samaritankassen i beredskap.

Foruten den (de) godkjente utgassingsassistent kan der, hvis det ansees ønskelig av hensyn til det nødvendige vakthold, også anvendes andre til vakthold, men denne (disse) må ikke gå inn i bygningen før den er foreløbig frigitt. Helserådet kan efter samråd med utgassingslederen bestemme, hvor mange godkjente utgassingsassistenter og eventuelt hvor mange andre vakten skal bestå av.

Helserådet kan, særlig for små utgassingsobjekter og for fabrikker, lagerbygninger o. l., gi tillatelse til at vaktholdet mens bygningen står under gass besørges av andre enn godkjent utgassingsassistent, på betingelse av at vaktholdet utføres av pålitelig og for større bygninger rikelig personale. Alle inngangsdører skal i så tilfelle sikres ved i nøkkelhullene innsatte sikkerhetslås (såkalt «portierlås») eller på annen betryggende måte. Fra åpningen for utluftning begynner og

15 febr. til alt tøi, sengklær o. s. v. er bragt ut i fri luft eller i det (de) rum hvor de skal luftes, og i siste tilfelle bankingen av sakene er ferdig, skal der også i disse tilfelle være den i første ledd påbudte vakt til stede.

§ 32. Når alt tøi, sengklær o. s. v. er bragt ut i fri luft eller i det (de) rum hvor de skal utluftes, og i siste tilfelle bankingen av sakene er ferdig, kan vakt ved en godkjent utgassingsassistent sløifes, men der skal den hele tid inntil bygningen er endelig frigitt være til stede en av utgassingslederen instruert vakt, som skal passe på at bestemmelsene om ophold i bygningen overholdes (jfr. §§ 22 og 23).

Hvis luftningen stanses noen tid før bygningen er endelig frigitt, må alle inngangsdører låses og sikres (jfr. §§ 13 og 31) og vakt være til stede.

§ 33. Gassmaske med innsats for blåsyregass eller annen godkjent beskyttelsesinnretning mot blåsyregass skal brukes:

Under åpningen av bokser med blåsyreholdig pulver.

Fra det øieblikk utstrøingen av det blåsyreholdige pulver, resp. overføringen av cyannatrium i karene med svovelsyre begynner og til man er kommet ut av bygningen.

Når man åpner vinduer eller dører utenfra ved begynnelsen av utluftningen, hvis man herunder kommer disse nærmere enn 5 m.

Når man går inn i bygningen for å åpne vinduer, ventilasjonsåpninger o. s. v. for utluftingen.

Under nøitraliseringen av restene efter blåsyreutvikling med svovelsyre og cyannatrium.

Hvis man må gå inn i bygningen mens den står under gass eller i den første time efter at utluftningen er begynt.

Likeledes om man senere under utluftningen går inn i bygningen, hvis ikke utgassingslederen har erklært at det ikke er nødvendig å ha påsatt gassmaske eller annen beskyttelsesinnretning når man går inn i bygningen.

§ 34. Man skal bære gassmaske eller annen beskyttelsesinnretning mot blåsyregass på sig, men behøver ikke å ha den påsatt:

Under avveiingen av og innpakkingen av cyannatriumen.

Under fordelingen av boksene med det blåsyreholdige pulver, resp. av cyannatriumen rundt om i bygningen. Hvis der anvendes hjelpemannskap til denne fordeling, skal det dog ikke være pålagt disse å ha gassmaske eller annen beskyttelsesinnretning.

Når man går inn før den foreløbige frigivelse for å fyre op i ovner eller i centralvarmeanlegg eller for å fjerne restene av det blåsyreholdige pulver, og når man går inn for å bære ut de nøitraliserte rester efter blåsyreutviklingen med svovel-

syre og cyannatrium, forutsatt at utgassingslederen anser det 15 febr.
for uten fare å gå inn uten påsatt gassmaske eller annen beskyttelsesinnretning.

Når man ellers går inn i bygningen før den er foreløbig frigitt, forutsatt at utgassingslederen anser det for å være uten fare å gå inn uten påsatt gassmaske eller annen beskyttelsesinnretning.

§ 35. Hvor det efter disse forskrifter er påbudt å bruke et varselsstoff sammen med blåsyregassen (jfr. §§ 9 og 16) og der ikke brukes blåsyreholdige pulver som er tilsatt varselsstoff, skal der som varselsstoff pr. 10 g blåsyre som skal utvikles brukes:

Enten 0,2 g bromeddiksyremetyllester + 0,05 g klorkullsyremetyllester eller klorkullsyreetyllester,

eller 0,7 g klorpikrin (triklornitrometan) + 0,05 g klorkullsyremetyllester eller klorkullsyreetyllester,

eller 0,7 g klorpikrin + 0,1 g kloraceton,

eller blandinger av andre stoffer som er godkjent av medisinaldirektøren og i mengdeforhold godkjent av medisinaldirektøren.

Varselsstoffet må ikke slippes op i karet med svovelsyre, men bringes til fordampning utenfor dette, f. eks. ved å knuse små glassampuller, hvori er den avmålte mengde varselsstoff.

Forholdsregler ved forgiftning.

§ 36. Ved forgiftningstilfelle skal den forgiftede hurtigst mulig bringes ut i frisk luft, likesom man, hvis der foruten den (de) forgiftede bare er 1 mann for hver forgiftet til stede, tilkaller den nærmeste hjelp som er å få.

Ved lettere forgiftningstilfelle underretter man straks en læge og begynner å gå frem og tilbake med den forgiftede inntil illebefinnendet har gitt sig, idet en mann på hver side støtter ham.

Ved alvorligere forgiftningstilfelle underretter man straks sykehuset, eller hvis der ikke finnes noe sykehus tilstrekkelig nær, en læge, løsner på klærne så de ikke hindrer åndedrettet eller blodomløpet, og lar den forgiftede innånde surstoff fra surstoffapparatet. Hvis den forgiftede ikke puster eller puster dårlig, begynner man straks med kunstig åndedrett idet man samtidig anvender surstoffapparatet. Lykkes det ikke på denne måte snart å få åndedrettet i gang kan utgassingslederen gi en innsprøitning av 0,01 g lobelin. Når lægen kommer til stede skal han underrettes om det er gitt en sådan innsprøitning og når dette fant sted.

Utgassingslederens ansvar, journalføring og diverse.

§ 37. Utgassingslederen har ansvaret for at samtlige som deltar aktivt i utgassing ved prøver har godtgjort at de kjen-

15 febr. ner til hvordan forgiftningstilfelle skal behandles og til bruken av surstoffapparatet.

§ 38. Alle som er godkjent til å lede utgassing med blåsyregass skal føre en av medisinaldirektøren autorisert protokoll. I denne skal de foretatte utgassinger innføres med angivelse av tid og sted for utgassingen, bygningens art, arten og størrelsen av de utgassede rum, mengden av anvendt stoff med tilføielse av dettes handelsnavn, samt i tilfelle der er anvendt varselsstoff og det anvendte blåsyreavgivende stoff ikke inneholder sådant, arten og mengden av anvendt varselsstoff. I samme protokoll skal også innføres tidspunktet for den foreløbige frigivelse, erklæring om den endelige frigivelse av bygningen med tidspunktet for dette undertegnet av de personer som har foretatt frigivelsen, samt navnet på de personer som sammen med utgassingslederen har deltatt i utgassingen.

På forlangende skal journalen fremlegges for medisinaldirektøren, vedkommende politifunksjonær eller helseråds-funksjonær til gjennemsyn.

§ 39. Hvor forholdene gjør at det er forbundet med uforholdsmessig store reiseutgifter at foruten utgassingslederen også en godkjent utgassingsassistent må være med ved utgassingen, kan medisinaldirektøren efterat helserådet har avgitt uttalelse dispensere fra bestemmelsen i § 5 når det gjelder utgassing av mindre bygninger.

Når det i disse forskrifter er påbudt at både utgassingsleder og utgassingsassistent skal være til stede, skal i disse tilfelle helserådsordføreren eller en annen av ham godkjent, intelligent og fysisk velskikket mann delta i utgassingen i den godkjente utgassingsassistents sted.

Utgassingslederen skal på forhånd instruere vedkommende nøie i bruken av gassmaske, resp. den annen beskyttelsesinnretning mot blåsyregass, og undersøke at gassmasken, resp. den annen beskyttelsesinnretning passer vedkommende, samt påse at vedkommende har gassmasken, resp. den annen beskyttelsesinnretning i beredskap, resp. har den påsatt, når forskriftene påbyr det og om det ellers kan være påkrevd, samt påse at masken, resp. den annen beskyttelsesinnretning er riktig anbragt. Utgassingslederen skal dessuten instruere vedkommende nøie om hvordan han skal forholde sig, og om symptomene ved begynnende blåsyreforgiftning, og om hvad han skal gjøre i tilfelle av at noen blir utsatt for blåsyreforgiftning.

Den som er i den godkjente utgassingsassistents sted skal ledsage utgassingslederen når han setter på gassen, og når han går inn og åpner for luftning.

Utgassingslederen skal i disse tilfelle såvidt mulig utføre alt arbeide som efter forskriftene bare kan utføres av ham

eller av godkjent utgassingsassistent. Vakttjeneste som efter disse forskrifter bare kan utføres av utgassingslederen eller godkjent utgassingsassistent skal utføres av utgassingslederen (jfr. § 31). 15 febr.

§ 40. Overtredelse av disse forskrifter, som må følges nøie, er straffbar.

§ 41. Disse forskrifter trer i kraft straks. De tidligere forskrifter for utgassing av bygning med blåsyregass (jfr. medisinaldirektørens utkast av 4 og 19 januar 1927 og Socialdepartementets rundskrivelse av 2 januar 1932) settes samtidig ut av kraft.

Lov *) [1]) om voldgiftsavgjørelse av transportkonflikten i Nord-Norge m. v. 16 febr.

§ 1. *Området for loven m. v.*

1. De tvister som er nevnt i § 7 nr. 1 skal avgjøres ved voldgift.
2. Det er forbudt å sette i verk arbeidsstans i anledning av de nevnte tvister eller å bruke andre midler som efter sin art vilde være tariffstridige.
3. De arbeids- og lønnsvilkår som gjaldt da tvistene brøt ut, skal stå ved makt til voldgiftsdom blir avsagt, men voldgiftsretten kan bestemme at de lønns- og akkordsatser av enhver art som blir fastsatt ved voldgiftsdommen, skal gjøres gjeldende fra den dag da denne lov trer i kraft.

§ 2. *Voldgiftsretten.*

1. Voldgiftsretten skal ha en formann og fire andre medlemmer.
2. Kongen opnevner rettens formann og to andre medlemmer med varamenn. De skal ikke inneha slik stilling eller slikt hverv at de kan regnes som representanter for partsinteresser. Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening kan, innen den frist Kongen setter, hver opnevne ett medlem med varamann. Blir fristen oversittet, skal også disse opnevnes av Kongen.
3. Enhver norsk statsborger er pliktig til å overta hvervet.
4. Godtgjørelsen til medlemmene av voldgiftsretten blir fastsatt av Kongen og utredet av statskassen. Under reiser har medlemmene krav på skyss og kostpenger i samhøve med lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse. Kostpengene skal være som bestemt for første klasse i loven.

*) Kunngj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
[1]) St.besl. 14 februar. Se Ot. prp. nr. 14. Innst. O. VIII. St.tid., forh. i Ot. s. 184—190; i Lt. s. 28.

16 febr.

§ 3. *Saksbehandlingen.*

1. Så snart rettens medlemmer er opnevnt, fastsetter formannen tid og sted for behandlingen av saken og utferdiger innkalling til rettsmøte med det varsel han finner passende. Saken skal fremmes så raskt som råd er.
2. For øvrig gjelder om behandlingen for voldgiftsrett det som er fastsatt i lov om arbeidstvister, §§ 13, 16, 17, 19, 21, 22, 23 og 24.
3. Voldgiftsretten kan innhente de nødvendige oplysninger og pådømme tvistene, selv om en eller begge parter uteblir.
4. Det betales ikke for behandling av en sak for voldgiftsretten eller for bevisoptagelser til bruk for en slik sak.

§ 4. *Voldgiftsrettens avgjørelser.*

1. For voldgiftsrettens avgjørelser skal reglene i lov om arbeidstvister § 25 og § 26 nr. 2 og 3 gjelde på tilsvarende måte.
2. Det blir fastsatt i voldgiftsdommen hvor lenge den skal gjelde. Men den kan ikke gjøres gjeldende for mer enn to år.
3. En voldgiftsdom er endelig og har de samme virkninger som en tariffavtale. Alle voldgiftsmenn skal underskrive den.

§ 5. *Straffebestemmelser m. v.*

1. De bestemmelser som gjelder om straff for ulovlig arbeidsstans efter lov om arbeidstvister § 40 skal også gjelde for arbeidsstans i strid med denne lov. Med de samme straffer straffes også den som i strid med denne lov bruker andre midler som efter sin art vilde være tariffstridige (§ 1 nr. 2), eller som medvirker til dette.
2. Bestemmelsene om straff og omkostningsansvar for fornærmelig adferd m. v., brudd på taushetsplikt, uteblivelse m. v. og grunnløst kjæremål efter lov om arbeidstvister §§ 41, 42, 43 og 44 skal gjelde på tilsvarende måte ved voldgiftsretten.

§ 6. *Forskjellige bestemmelser.*

1. Bestemmelsene i lov om arbeidstvister §§ 4 og 5 skal gjelde på tilsvarende måte for så vidt angår handlinger som er i strid med § 1 nr. 2 i denne lov. — Likeså skal reglene i § 3 nr. 3 og 4, i nevnte lov gjelde på tilsvarende måte.
2. Kongen kan gi nærmere forskrifter til gjennemføring av loven.

§ 7. *De tvister loven gjelder.* 16 febr.

1. De tvister som skal avgjøres efter reglene i denne lov er:

I.

Tvister mellem Norsk Arbeidsgiverforening og de nedenfor nevnte bedrifter på den ene side

og

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, Norsk Transportarbeiderforbund og forbundets avdelinger på den annen side.

Bedriftene er:

Carl W. Gotaas, Vesttorg D/S eksp. og Torghatten D/S i Brønnøysund;

Det Helgelandske D/S, P. M. Hansteen og E. Wang i Sandnessjøen;

Gustav Eriksen, D. Tønseth, Martin Krüger og Saltens D/S i Bodø;

Ofotens D/S, Bjørnstad, M. Greve og Saltens D/S i Narvik;

Bergs Sønner A/S, Nordlands Saltlager A/S, Berg & Co. A/S, A. Johannessens D/S eksp. O. J. Kaarbø, Vesteraalens D/S, Norsk Brændselolje tankanlegg og Lofotens Norsk-Engelsk Mineralolje A/S (Statens Mellager) i Svolvær;

Vesteraalens D/S i Stokmarknes;

Georg Ellingsen, Alv. B. Steiro og Odd Villassen i Sortland;

Kristian Holst, Per Kind, Galschiødt og Bertheus J. Nielsen i Harstad;

Harald Berg A/S, (Statens Mellager), W. Holmboes Kullhandel, Tromsø Bunkerdepot A/S, Rye Holmboe, Troms Fylkes D/S og Tromsø Kullkran A/B i Tromsø;

N. Rasch i Skjervøy;

Feddersen & Nissen, G. Robertson A/S, Sig. Sørensen, Evensen & Søn og Hammerfest Bunkerdepot i Hammerfest;

Arthur Gjervig, Matheson & Floer og Feddersen & Nissen i Honningsvåg;

Feddersen & Nissen og Fr. Horst & Søn i Kjøllefjord;

J. Wilsgård i Mehavn, (Statens mellager);

B. Gjæver Pedersen og Edv. Fjærtoft i Berlevåg;

Engelsens D/S eksp., Jak. Jakobsen, Martin Olsen og Erling Brodtkorb i Vardø;

H. F. Esbensen, Odd Øverdahl (Statens Mellager) og Knut Evanger i Vadsø og

Emil Hansen og Almar Andresen i Kirkenes.

16 febr.

II.

Tvister mellem Henningsvær og Omegns Produsentforening og/eller fiskeopkjøperne og fisketilvirkerne Sofus Solberg, Leif Johansen, Henr. Johansen, Rolf Jørgensen, Konrad Jørgensen, Johan Malnes, Frithjof Kristensen, A. Breivik, Jens D. Larsen, Laurits Hjellvold, Jac. Kristensen, Martin Kristensen og Lyder Tordal på den ene side

og

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, Norsk Transportarbeiderforbund og vedkommende avdeling av forbundet på den annen side.

2. Efter innstilling fra Riksmeglingsmannen kan Kongen bestemme at den voldgiftsdom som er eller blir avsagt for de bedrifter som er nevnt under nr. 1, I, skal gjøres gjeldende også for andre bedrifter i Nord-Norge som arbeider i samme arbeidsgren, men som står utenfor Norsk Arbeidsgiverforening, forutsatt at bedriften tidligere har hatt tariffavtale med Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, Norsk Transportarbeiderforbund og vedkommende avdeling av forbundet eller at krav om tariffavtale er reist overfor bedriften før 5 februar 1938.

Istedenfor å treffe slik bestemmelse som nevnt i foregående ledd, kan Kongen efter innstilling fra Riksmeglingsmannen fastsette at tvist ved en eller flere av de der omhandlede bedrifter skal avgjøres ved voldgift efter reglene i denne lov.

Blir det truffet bestemmelse i henhold til de to foregående ledd, skal forbudet mot arbeidsstans m. v. efter § 1 nr. 2 også gjelde i disse tilfelle.

§ 8. *Lovens ikrafttreden.*

Denne lov trer i kraft straks.

16 febr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at i Trondenes herred, Troms fylke, skal all skog henregnes til vernskog.

16 febr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om utvidelse av byggebeltet omkring Bodø i Bodin herred, Nordland fylke, til å omfatte hele det strøk som aktes innlemmet i Bodø ved utvidelse av denne by.

*) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

Skriv *) frå Socialdepartementet om ny § 3 i vedtekta om stengjingsttid for utsalsstader i Nedstrand herad, Rogaland fylke. 17 febr.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet om at all skog i Årdal herad, Rogaland fylke, vert å rekna for vernskog. 17 febr.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om at det i departementets skrivelse av 14 januar d. å. omhandlede forbud mot havning med geit i skogmark i Beitstad***) skal tre i kraft 1 januar 1939 (istedenfor som oprinnelig fastsatt 1 april 1938). 17 febr.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Steigen herred, Nordland fylke, skal henregnes til vernskog. 17 febr.

Kongelig kunngjøring†) om tollforandring for friske vindruer og pærer. 18 febr.

Stortinget har 27 januar 1938 fattet følgende beslutning:

Fra den tid Kongen bestemmer, skal den gjeldende tolltariffs poster «Frukter 1. b. og d.» samt § 5, 2net avsnitt i tolltariffens innledende bestemmelser lyde således:

Frukter 1. b. vindruer	1 kg	kr.	0,02
Tara: Fustasjer og kasser 33 pct.			
Anm. Vindruer inngår i tiden mars til og med juli mot en toll av kr. 0,01 pr. kg.			
Frukter 1. d. epler og pærer:			
1. i tiden fra og med 1 august til og med 15 mars:	1 kg	»	0,40
2. i tiden fra og med 16 mars til og med 31 juli:			
a. epler	1 »	»	0,20
b. pærer	1 »	»	0,10
Anm. Tolldepartementet kan i særlige tilfelle bestemme, at tollen for epler og pærer i tiden fra og med 1 august til og med 15 mars opkreves med kr. 0,20 pr. kg.			

§ 5. *2net avsnitt.*

Av følgende varer blir dog innførselstollen å beregne med vedføiede procenter:

*) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 7.
**) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.
***) Se Lovtid. 1ste avd. nr. 2 1938.
†) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

18 febr. Av epler:

i tiden fra og med 1 august til og med 15 mars:		
i fortollet stand	50	pct.
i ufortollet stand	100	»
i tiden fra og med 16 mars til og med 31 juli:		
i fortollet stand	33⅓	»
i ufortollet stand	50	»

Av pærer:

i tiden fra og med 1 august til og med 15 mars:		
i fortollet stand	29	»
i ufortollet stand	40	»
i tiden fra og med 16 mars til og med 31 juli:		
i fortollet stand	9	»
i ufortollet stand	10	»

Av kaffe o. s. v. (som nu).

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse fra og med 1 mars 1938.

18 febr. **Kongelig resolusjon.**
I medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1, f bestemmes at borgermesteren i Drammen inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

18 febr. **Kongelig resolusjon.**
I medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1, f bestemmes at borgermesteren i Skien inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

18 febr. **Kongelig resolusjon.**
I medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1, f bestemmes at borgermesteren i Stavanger inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

18 febr. **Kongelig resolusjon** *)] om helseforskrifter for renhold i husvær for folk under skogsarbeide i Eidskog herred, Hedmark fylke.

18 febr. **Kongelig resolusjon** *).
Socialdepartementet bemyndiges til inntil videre å treffe bestemmelser i henhold til § 13, 4 ledd i lov nr. 1 av 25 juni 1937 om forandring i lov om jordmødre av 19 desember 1898 med senere tilleggslover.

18 febr. **Kongeleg resolusjon** **).
I samhøve med § 4 i millombils lov av 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror vert gjeve fyre-

*) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.
**) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 7.

segner um avgift på umsetnaden av mjølk 18 febr.
solydande:

1. Alle som leverar mjølk beinveges til forbrukar, til meieri, ysteri, mjølkekondenseringsfabrikk, mjølkesalslag og andre forretningar som sel mjølk som dei får beinveges frå produsenten, skal betala ei avgift til fremjing av umsetnaden av mjølk, ost og smør i samhøve med millombils lov av 10 juli 1936.

Avgifta vert sett til 0,25 øyre pr. kg kumjølk og geitmjølk som vert levera til forbrukar eller ovannemnde verksemder i tida frå og med 1 mars 1938 til og med 28 februar 1939.

2. Det er sett straff for brot på desse fyresegnene.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Centralstyret for 18 febr.
vanføre, hvori uttales, at utgifter til medisinsk behandling (i motsetning til ortopedisk eller kirurgisk spesialbehandling) av vanføre på sykehus, ikke antas å kunne utredes efter lov om vanføre av 19 juni 1936.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet. 18 febr.

I samhøve med millombils lov frå 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror og kongeleg resolusjon frå 18 februar 1938 vert fastsett:

Avgifta på umsetnaden av mjølk i tida frå og med 1 mars 1938 til og med 28 februar 1939 vert å betala og krevja inn etter dei fyresegner Landbruksdepartementet har gjeve 23 desember 1936.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om regler for 18 febr.
brandvernets ordning i Grip herred, Møre og Romsdal fylke.

Skrivelse***) fra Socialdepartementet om ny § 3 i den 19 febr.
gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Ibestad herred, Troms fylke.

Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om betalings- 19 febr.
regulativ for anmeldelse og kontroll av heiser i Kristiansand.

Skrivelse***) fra Justisdepartementet om ophevelse av 21 febr.
kap. VIII «Om offentlige bevertningssteder» i politivedtekten for Porsgrunn.

---

*) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste deild nr. 7.
**) Kunngj. 23 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.
***) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

22 febr. **Stortingsbeslutning** *) om Skattefordelingsfondet.

A. Stortinget samtykker i at der av Skattefordelingsfondet anvendes som tilskudd til vanskeligstilte kommuners budgetter og ekstraordinært til fortsettelse av gjennemføring av skatteutjevning den eventuelle rest av den halvpart av renteskatten for 1937 som skal utdeles efter regler fastsatt av Stortinget og inntil halvparten av renteskatten for 1938.

B. Den under A nevnte bevilgning fordeles således:
Kr. 1 300 000 i forhold til antatt inntekt pr. innbygger,
» 600 000 i forhold til antall forsorgsunderstøttede hovedpersoner i procent av folketallet,
» 600 000 i forhold til folketallet.
Resten efter Justisdepartementets skjønn.

Tilskudd skal være betinget av at skatteprocenten for foregående år var over 18 eller vilde vært over 18 ved bruk av en reduksjonstabell hvor normaltabellens tall er redusert med 40 pct. Denne betingelse skal dog ved fordelingen av det beløp som fordeles efter Justisdepartementets skjønn rent undtagelsesvis kunne frafalles hvor det ansees påkrevd. Kommuner med over 20 000 innbyggere kommer ikke i betraktning ved fordelingen av de 2,5 mill. kr. som skal fordeles efter faste faktorer.

Det er en betingelse for utbetalingen av tilskudd at kommunens budgett er slik at Justisdepartementet finner å kunne godkjenne det og at fylkesskattestyret godkjenner ligningen.

22 febr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til politimestrene.

Særskilt godtgjørelse til politiets tjenestemenn for politiopsyn i henhold til politilovens § 27 blir for fremtiden alltid å betale gjennem politikammerets kasse og ikke direkte til vedkommende tjenestemann.

Dette gjelder dog ikke lensmennene og deres betjenter.

Politiets embedsmenn må av private eller halvoffentlige institusjoner m. v. aldri motta særskilt godtgjørelse i noen form for polititjeneste av hvilken som helst art.

Den godtgjørelse politiets foran nevnte tjenestemenn i tilfelle oppebærer, jfr. nedenfor, bør i almindelighet svare til vanlig overtidsgodtgjørelse efter vedkommende kommunale lønnsvedtekt, dog med en minimumssats. De politimestre som ikke har fått godkjent regulativ for slik tjeneste, kan sende inn forslag herom, jfr. politilovens § 27.

*) Se St.prp. nr. 19. Innst. S. nr. 35. St.tid. s. 332—337.

Særskilt politiopsyn som omhandlet må alene istandbringes hvor det ansees påkrevd. Er arrangør av tilstelling m. v. villig til selv å ordne med hensiktsmessig ordensvern på denne og har man ikke erfaring for at sådant vern er utilfredsstillende, bør særskilt politiopsyn undlates, hvor ikke særlige forhold er til stede som nødvendiggjør politiets nærvær. Selv hvor politiopsyn anordnes, forutsettes dette i størst mulig utstrekning å skje i tjenestemennenes ordinære tjenestetid, slik at det ikke blir spørsmål om noen særskilt godtgjørelse. 22 febr.

Hvor det undtagelsesvis blir spørsmål om å belaste arrangør av tilstelling, fest eller lignende utgiftene til særskilt politiopsyn, kan politiet gjøre adgangen til å holde tilstellingen (festen eller lignende) betinget av at det betales for politiopsynet. Beløpet blir å føre til inntekt i politiregnskapet som gjennemgangsbeløp.

Fester og sammenkomster m. v. hvor det ikke betales inngangspenger, kan politiet nekte avholdt med hjemmel i lov nr. 3 av 17 juni 1932 når det er truffet særskilt bestemmelse derom i vedkommende kommune (i forbindelse med dens politivedtekt).

Skrivelse fra Socialdepartementet til en næringsorganisasjon, hvori det under henvisning til erklæringer fra medisinalkjemikeren og medisinaldirektøren uttales, at spørsmålet om hvorvidt efter de almindelige forskrifter om tilvirkning og omsetning av næringsmidler m. v. av 3 mai 1935 § 6 (jfr. næringsmiddelloven av 19 mai 1933) tilsetning av sirup til marmelade, syltetøi m. v. skal opgis (deklareres), og om sådan vare kan betegnes som marmelade m. v., vil bero på hvilke egenskaper eller bestanddeler marmelade m. v. efter sedvanemessig betydning av betegnelsen skal ha. 22 febr.

I samhøve med erklæringer fra de nevnte sakkyndige uttaler departementet videre, at det må antas å være i strid med bestemmelsene i nevnte § 6 å betegne gelépulver som fruktgelé eller med et bestemt frukt- eller bærnavn, når preparatet er tilsatt syntetisk aromastoff eller syntetisk farvestoff (jfr. forskriftenes § 7 annet ledd).

Skriv *) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Valsøyfjord herad, Møre og Romsdal fylke. 23 febr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 13 for Grimstad. 23 febr.

*) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 8.
**) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

24 febr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om politivedtekt for Lista herred, Vest-Agder fylke.

24 febr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for handel med brukte og kasserte ting i Vardø herred, Finnmark fylke.

25 febr. Nr. 1. **Millombils lov** **) [1]) um avgifter av bensin og gummiringar til delvis å greida statens utgifter til vegstellet.

§ 1. Stortinget kann vedtaka at det for budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939 ved sida av dei avgifter som vert pålagde i samsvar med motorvognlova skal svarast avgift av bensin og av gummiringar for motorvogner og motorsyklar — luftslangar, slangevernarar og felgband til slike hjulringar medrekna. Desse avgifter vert å bruka til delvis å greida statens utgifter til vegstellet.

§ 2. Reglane i motorvognlova og i dei fyresegner som er eller vert fastsette i samsvar med motorvognlova um betaling m. v. av vegavgifter etter nemnde lov og straffefyresegna i motorvognlova § 29, fyrste leden, skal ogso gjelda for avgiftene etter denne lov. Avgiftene kann drivast inn ved panting.

§ 3. Denne lova tek til å gjelda straks.

25 febr. Nr. 2. **Lov** *) [2]) om forandring i lov om tollvesenet av 22 juni 1928.

I.

I lov om tollvesenet av 22 juni 1928 med endringslover av 7 juni 1929 og 29 juni 1934 skal følgende bestemmelser herefter lyde således:

§ 125, tredje ledd.

Kongen eller den han dertil bemyndiger, treffer bestemmelse om, hvorvidt og i hvilken utstrekning de i loven inneholdte forskrifter om trafikk fra og til utlandet skal gis anvendelse på trafikk fra og til Svalbard og Jan Mayen.

§ 181, annet ledd.

Det samme gjelder varetrafikk fra og til Svalbard og Jan Mayen, forsåvidt lovens bestemmelser er gjort anvendelige på denne.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

*) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
**) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 8.
[1]) St.besl. 19 februar. Se Ot. prp. nr. 2. Innst. O. nr. 5. St.tid., forh. i Ot. s. 183—4; i Lt. s. 34.
[2]) St.besl. 19 februar. Se Ot. prp. nr. 8. Innst. O. nr. 8. St.tid., forh. i Ot. s. 184; i Lt. s. 34.

Kongelig resolusjon. 25 febr.

I medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1, f bestemmes at borgermesteren i Notodden inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

Kongelig resolusjon. 25 febr.

I medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1, f bestemmes at stadslægen i Egersund inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

Kongelig resolusjon *) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Jevnaker herred, Opland fylke, må ha godkjenning av helserådet. 25 febr.

Kongelig resolusjon *) om 25 febr.

1) at der må has bevilling til innen Drammen kommune å utføre rørleggerarbeider, som har forbindelse med innretninger tilhørende Drammens gassverk eller Drammens vann- og kloakkvesen,
2) forskrifter om autorisasjon av rørleggere i Drammen.

Kongelig resolusjon *) om 25 febr.

1) at der må ha bevilling til innen Kragerø kommune å utføre rørleggerarbeider, som har forbindelse med innretninger tilhørende Kragerø vann- og kloakkvesen,
2) forskrifter om autorisasjon av rørleggere i Kragerø.

Kongelig resolusjon *). 25 febr.

I. I medhold av lov nr. 4 av 16 juni 1933 bestemmes at § 14, annet ledd, i de ved kongelig resolusjon av 20 desember 1933 fastsatte «Forskrifter for behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter som skal være gjenstand for omsetning (sild undtatt)» herefter skal lyde således:

Føres fisken i kasser skal disse ha en størrelse som passer for øiemedet. Kassens tverrender skal være forsynt med hanker av treverk eller solid tau. Føringskasser som skal anvendes mer enn én gang skal være av høvlet materiale for renholdets skyld. Fisken skal legges jevnt i kassen. Det må påsees at fiskesporer og lignende ikke stikker utenfor. Kassen må ikke fylles så meget at fisken tar skade, når den ene kasse settes ovenpå den annen. Til eksport må kun anvendes nye kasser. Fiskeridirektøren kan gi nærmere bestemmelser om merkning av kassene.

II. Disse bestemmelser blir gjeldende fra den tid Fiskeridirektøren bestemmer.

---

*) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

25 febr. **Kongelig resolusjon** *).

Vedkommende departement bemyndiges til å treffe avgjørelse i en del spørsmål vedkommende de av Kongen meddelte konsesjoner på jernbaner og sporveier til almindelig benyttelse, overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 25 februar 1938.

25 febr. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmennene.

Som utdannelsesinstitutt for sykegymnastikk efter lov om sykegymnaster og massører av 19 juni 1936 § 3 nr. 3 er inntil videre blandt annet godkjent Norsk Mensendieck-forbunds skole, Oslo. Se Socialdepartementets rundskrivelse av 16 juni 1937 og § 2 i de av departementet samme dag fastsatte forskrifter om sykegymnaster og massører.

Til godkjenning av nevnte skole blev knyttet som vilkår at den i nødvendig utstrekning utvider undervisningen i sykegymnastikk og dertil hørende fag, således at der ved skolen stilles de samme krav til utdannelse i sykegymnastikk som ved de to andre godkjente norske institutter, Oslo orthopædiske institutt og Dr. Arbo's fysikalske institutt.

Siden Norsk Mensendieck-forbunds første redegjørelse for skolens undervisningsplan m. v. forelå, har departementet mottatt en tilleggsredegjørelse fra forbundet, som mener at der nu ikke kan være behov for å utvide den utdannelse skolen gir.

Spørsmålet om kravene skal utvides, er for tiden under behandling, men departementet antar at helserådet inntil spørsmålet kan bli avgjort, kan meddele dem som allerede er utdannet ved skolen godkjenning. I godkjenningen bør uttrykkelig stå at vedkommende godkjennes som Mensendieck-sykegymnast.

Utdannelse ved nevnte skole tar ikke sikte på — og godkjenning som Mensendieck-sykegymnast gir heller ikke adgang til — å utøve massasjevirksomhet.

25 febr. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmennene.

Forskrifter om omførselshandel med kjøtt m. v. fra vogn av 23 desember 1937 forutsetter at helserådet gir hver godkjent vogn et nummer og dette nummer skal med 7 cm høie bokstaver påføres en plate som er 10 cm i firkant og festes bak på vognen. Se forskriftenes § 1 og Socialdepartementets rundskrivelse av 25 januar 1938.

Veidirektøren har fremholdt at dette nummerskilt bør utstyres og anbringes slik at det, når det gjelder motorvogn,

*) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

ikke er egnet til å forveksles med det i motorvognloven fore- 25 febr.
skrevne registreringsskilt eller kjennemerke (bokstav og nummer).

I henhold hertil skal departementet henstille til helserådene å sørge for at nummerskilt for vogn til omførselshandel utføres med røde tall på hvit bunn og anbringes i så lang avstand som mulig fra vognens registreringsskilt.

Påfestningen av nummerskiltet bør skje under tilsyn av den som godkjenner vognen og må gjøres så forsvarlig at nummerskiltet ikke lett kan fjernes.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en fylkesmann. 25 febr.

I henhold til § 7 og § 13, 4 ledds 3 punkt i lov av 19 desember 1898 om jordmødre med endringslov av 25 juni 1937 og kongelig resolusjon av 18 februar 1938 bestemmes:

I. Av Rolfsøy og Ingøy jordmordistrikt i Finnmark fylke utskilles, på de under II nevnte vilkår, et nytt distrikt, nemlig Rolfsøy jordmordistrikt som skal omfatte øya av samme navn.

II. Jordmoren i dette distrikt skal mot særskilt og av departementet godkjent godtgjørelse tillike inntil videre være helsesøster.

Delingen trer i kraft tidligst fra 1 juli førstkommende eller fra den tid særskilt jordmor ansettes i det nye distrikt.

Skriv *) frå Arbeidsdepartementet om at lov om byg- 25 febr.
jingsstellet frå 22 februar 1924 skal vera gjeldande for gnr. 116, Eidsvåg i Åsane herad, Hordaland fylke.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om forandring i 26 febr.
vedtekt om torv- og porthandel i Sarpsborg.

Midlertidige forskrifter **) om tilsetning av kon- 28 febr.
serveringsmidler m. v. til kullsyreholdige leskedrikker, pektinpreparater, syltetøi, marmelade m. v.

(Fastsatt av Socialdepartementet med hjemmel av lov nr. 3 av 19 mai 1933 om tilsyn med næringsmidler og kgl. res. av 14 juni 1935).

Kullsyreholdige leskedrikker.

§ 1. Det er inntil videre tillatt å fremstille og omsette kullsyreholdig leskedrikk som inneholder som konserveringsmiddel enten benzoesyre eller natriumbenzoat, eller para-oksybenzoesyreetyllester, para-oksybenzoesyrepropyllester, blan-

*) Kunngj. 1 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 8.
**) Kunngj. 10 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

28 febr. dinger av disse estre eller deres natriumforbindelser. Den ferdige vare må dog ikke inneholde over 500 milligram benzoesyre pr. liter (medregnet den benzoesyre som naturlig forekommer i varen) eller over 300 milligram estre pr. liter, og skal ha tilleggsbetegnelsen «Tilsatt godkjent konserveringsmiddel».

§ 2. Det er inntil videre tillatt å fremstille og omsette kullsyreholdig leskedrikk av knust fruktmasse (pulp) av citrusfrukter eller av fruktekstrakt, som er tilsatt svovelsyrling, når den ferdige drikk ikke inneholder mere enn 35 milligram fri + bunden svovelsyrling pr. liter og varen ikke er tilsatt annet konserveringsmiddel. Den ekstrakt eller fruktmasse som anvendes, må ikke inneholde mere enn 100 milligram fri + bunden svovelsyrling pr. 100 gram.

Pektinpreparater.

§ 3. Det er inntil videre tillatt å fremstille og omsette flytende pektinpreparater som inneholder som konserveringsmiddel enten benzoesyre eller natriumbenzoat eller svovelsyrling. Den ferdige vare må dog ikke inneholde over 175 milligram benzoesyre pr. 100 gram (medregnet den benzoesyre som naturlig forekommer i varen) eller 50 milligram fri + bunden svovelsyrling pr. 100 gram, og skal ha tilleggsbetegnelsen «Tilsatt godkjent konserveringsmiddel».

Til fabrikker som fremstiller syltetøi, marmelade, gelé og lignende kan inntil videre omsettes på fat flytende pektin som inneholder inntil 150 milligram svovelsyrling pr. 100 gram av varen. Flytende pektin som inneholder over 50 milligram svovelsyrling pr. 100 gram, skal ha tilleggsbetegnelsen «Konservert med svovelsyrling» med tydelig angivelse av mengde svovelsyrling pr. 100 gram av varen.

Syltetøi, marmelade m. v.

§ 4. Det er inntil videre tillatt å fremstille og omsette syltetøi, marmelade, gelé og lignende som inneholder som konserveringsmiddel enten benzoesyre eller natriumbenzoat, eller para-oksybenzoesyreetyllester, para-oksybenzoesyrepropyllester, blandinger av disse estre eller deres natriumforbindelser. Den ferdige vare må dog ikke inneholde over 150 milligram benzoesyre pr. 100 gram (medregnet den benzoesyre som naturlig forekommer i varen) eller over 90 milligram estre pr. 100 gram og skal ha tilleggsbetegnelsen «Tilsatt godkjent konserveringsmiddel».

Tilleggsbetegnelsen kan sløifes, når varen ikke inneholder mere konserveringsmiddel enn det som er tilført den ved anvendelse av pektin, forutsatt at innholdet av benzoesyre i den

ferdige vare (den i varen naturlig forekommende benzoesyre ikke medregnet) ikke overstiger 20 milligram pr. 100 gram, eller hvis den anvendte pektin var konservert med svovelsyrling, mengden av svovelsyrling i den ferdige vare ikke overstiger 10 milligram fri + bunden svovelsyrling pr. 100 gram. 28 febr.

§ 5. Det er inntil videre tillatt å fremstille og omsette marmelade av fruktmasse av citrusfrukter som er tilsatt svovelsyrling, når den ferdige vare ikke inneholder mere enn 10 milligram fri + bunden svovelsyrling pr. 100 gram, og varen gis tilleggsbetegnelsen «Fremstillet av konservert fruktmasse». Den fruktmasse som anvendes må ikke inneholde mere enn 100 milligram fri + bunden svovelsyrling pr. 100 gram.

§ 6. Syltede bær, kandiserte bær og frukter, kandisert bær- og fruktgelé og lignende som vesentlig brukes til pynt og som på grunn av anvendelsen eller det formål de er bestemt for, av den enkelte forbruker bare fortæres i uvesentlig mengde ad gangen, tillates inntil videre fremstillet og omsatt med et innhold av inntil 50 milligram fri + bunden svovelsyrling pr. 100 gram av varen. Vare som inneholder over 10 milligram fri + bunden svovelsyrling pr. 100 gram, skal ha tilleggsbetegnelsen «Tilsatt godkjent konserveringsmiddel».

Varer som nevnt i foregående ledd tillates inntil videre farvet med syntetisk, ikke giftig farve og skal i så fall ha tilleggsbetegnelsen «Kunstig farvet».

Forskjellige bestemmelser.

§ 7. De tilleggsbetegnelser som er påbudt i disse forskrifter, skal være påført varens emballasje eller innpakning på den måte som er bestemt i de almindelige forskrifter om tilvirkning og omsetning av næringsmidler m. v. av 3 mai 1935 § 8, jfr. kongelig resolusjon av 1 august s. å. Det er dog tilstrekkelig at typene er tydelige og 3 millimeter høie.

§ 8. Det i §§ 2 og 5 nevnte råstoff til fremstilling av kullsyreholdig leskedrikk og marmelade (fruktmasse av citrusfrukter eller fruktekstrakt, konservert med svovelsyrling) kan bare omsettes til fabrikker som fremstiller de foran nevnte varer.

Ovenstående forskrifter trer i kraft straks.

Betalingsavtale *) og avtale om ordning av varebyttet mellem Norge og Hellas, Athen 28 februar 1938. 28 febr.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1938 s. 97.

28 febr. **Rundskrivelse** *) fra Socialdepartementet til fylkesmennene.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 20 september 1929 gjør departementet herved følgende endringer i kongelig plakat av samme dag om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer:

Avdeling C, I, nr. 10 skal lyde så:

«Stoffer som skal anvendes til å utrydde insekter og sopp, herunder bl. a.

1) nikotinholdige preparater med et innhold av inntil 50 pct. nikotin,
2) tubatoksinholdige preparater med et innhold av inntil 2,5 pct. tubatoksin,
3) preparater med et innhold av inntil 3 pct. kaliumnatriumantimonyltartrat eller annet alkaliantimonyltartrat, samt
4) de kviksølvholdige beisestoffer for såvarer «Ceresan» og «Abavit».

Preparatene må ikke inneholde noe annet av de stoffer som hører til avdeling A eller B.

Preparatene må bare forhandles i pakninger i samsvar med derom fastsatte regler (jfr. kongelig plakat av 2 mai 1930 om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer med senere endringer).»

I samme avdeling nr. 13 tilføies i alfabetisk orden:

«Natriumklorat. Salget må skje i samsvar med de særlige regler som er gitt derom.»

Sistnevnte bestemmelse gjelder også følgende stoffer i samme nr.:

Kali, klorsurt (Kaliumklorat),
Kali, salpetersurt (Kalisalpeter),
Salpeter, Kali-, Natron-, Ammoniakk- og Kalksalpeter.
Svovel, rå i stenger, Svovelblomme og Svovelmelk, Precipitert svovel.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 13 mars 1931 gjør departementet herved følgende tilføielser til kongelig plakat av 2 mai 1930 om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer:

Under I tilføies som nye paragrafer:

§ 17. «Preparater med et innhold av inntil 3 pct. kaliumnatriumantimonyltartrat eller annet alkaliantimonyltartrat skal være pakket i sterke, tette og forseglede pakninger med påtrykt eller påklebet signatur. På signaturen skal være trykt med store tydelige bokstaver i sort farve på rød bunn

*) Kunngj. 10 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

varens navn, giftmerke og ordene: «Forsiktig. Giftig. Må ikke tas inn. Må ikke utlegges eller opbevares i spiskammer eller andre steder hvor matvarer opbevares. Må opbevares under lås og lukke». Videre skal signaturen være påtrykt hvad stoffet skal brukes til, det prosentvise innhold av giftig stoff og dettes navn, samt navnet på det firma som har fremstillet og pakket varen. Videre må enten være påtrykt signaturen eller vedlagt pakningen bruksrettledning, som må være godkjent av Medisinaldirektøren. 28 febr.

Preparatene må ikke blandes med sukker eller andre stoffer som kan friste barn eller husdyr til å spise det.»

§ 18. «Det er forbudt å selge til barn under 15 år kaliumklorat, natriumklorat, salpeter, svovel og lignende stoffer som kan brukes til å fremstille eksplosive blandinger. Slike stoffer skal når de selges, være i pakninger, forsynt med rød signatur som med sorte bokstaver skal være påtrykt ordene:

«Må ikke selges eller overlates til barn under 15 år og må opbevares i samme pakning som stoffet er utlevert i fra forhandleren og slik at barn ikke kan få fatt i det. Blandet med andre stoffer kan varen fremkalle eksplosjon.»

Dessuten skal forhandlerens navn være påtrykt signaturen på samme måte, og varens navn skal være påført den.»

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om en ny bestemmelse i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Hidra herred, Vest-Agder fylke. 28 febr.

Skrivelse fra Handelsdepartementet. 28 febr.

Under henvisning til den i «Overenskomster» for 1935 på s. 393 inntatte fotnote meddeles at internasjonal telekommunikasjonskonvensjon, Madrid 9 desember 1932, er ratifisert ved kongelig resolusjon av 12 august 1937 og at ratifikasjonsdokumentet er deponert hos den spanske regjering 15 desember 1937.

Av de til konvensjonen hørende reglementer er telegrafreglementet og telefonreglementet godkjent ved kongelig resolusjon av 12 august 1937, og radioreglementene ved kongelig resolusjon av 21 januar 1938 og Handelsdepartementets avgjørelse av 12 februar 1938.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om forandringer i de gjeldende vedtekter angående lukningstid for utsalgssteder i Sandeid herred, Rogaland fylke. 1 mars.

---

*) Kunngj. 10 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

1 mars. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Trondheim.

1 mars. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for omførselssalg fra offentlige steder og portrum m. v. i Lillestrøm.

1 mars. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Nordre Land herred, Opland fylke.

2 mars. **Rundskrivelse** nr. 1 fra Justisdepartementet til fylkesmennene om den nye sportellov.

Betaling for tinglysing m. v.

Den 4 februar 1938 er det utferdiget ny lov om betaling for offentlige forretninger. Loven skal avløse den gjeldende sportellov av 6 august 1897 med tilleggslover. Lovens kapitel 5 (§§ 51—69), § 86 siste ledd og § 164 trer i kraft 5 mars 1938, mens resten av loven først trer i kraft 1 januar 1939, se lovens § 163.

Lovens kap. 5 inneholder bestemmelser om betaling for tinglysing og for registrering i skibsregistret og kraftledningsregistret og trer i stedet for den gjeldende sportellovs kap. VI m. v. og forskjellige bestemmelser i spesiallovgivningen, som opheves samtidig med at de nye bestemmelser trer i kraft.

Den nye lovs § 51 fastsetter gebyr for tinglysing av dokumenter som gjelder en sum eller verdi, §§ 52 og 53 for dokumenter som ikke gjelder sum eller verdi. De følgende paragrafer opstiller så nærmere regler for gebyrberegningen. Når ikke annet fremgår av loven, vil disse paragrafer få anvendelse på alle slags dokumenter, både dokumenter med og dokumenter uten sum eller verdi.

Departementet skal nedenfor gjøre nærmere rede for de viktigste av de nye bestemmelser.

I. Efter den nye lovs § 51 skal det, såfremt ikke annet er bestemt, for tinglysing av dokumenter som gjelder en sum eller verdi, betales når summen eller verdien er:

op til kr.	500					kr.	2
over »	500	til kr.	2 000			»	5
» »	2 000	» »	5 000			»	10
» »	5 000	» »	10 000			»	15
» »	10 000	» »	15 000			»	20
» »	15 000	» »	20 000			»	25

For hvert overskytende kr. 10 000 eller del derav betales kr. 5.

*) Kunngj. 10 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

I motsetning til gjeldende praksis fastsetter § 51 siste ledd at hvis et dokument gjelder fast eiendom og løsøre, skal verdien av løsøret medtas ved beregningen av gebyret. Nærmere regler om beregningen av den sum som tinglysingsgebyr efter § 51 skal regnes av, finnes for øvrig i lovens § 55, som svarer til den gjeldende lovs § 50. 2 mars.

Ifølge rundskrivelse av 26 mars 1936 (i Lovtidend) skal dommeren hvis ingen melder sig i henhold til en opfordring som er kungjort i medhold av tinglysingslovens § 39 nr. 3, utferdige erklæring om at grunnbokhjemmelen kan anmerkes, og denne erklæring skal tinglyses. Gebyr for tinglysing av en slik erklæring skal beregnes efter § 51 på grunnlag av eiendommens verdi på tinglysingstiden.

Efter § 54 skal det for anmerkning i grunnboken om at hjemmelen er gått over, betales samme gebyr som for tinglysing av overdragelsesdokument. Denne bestemmelse får betydning for hjemmelsoverføring ved arv, jfr. tinglysingslovens § 14.

Fra bestemmelsene i § 51 gjør § 60 den undtagelse, at når et tinglyst dokument om overdragelse av eiendomsretten til eller annen rettighet i fast eiendom blir omgjort innen to år efter tinglysingen, slik at retten går tilbake til den tidligere eier, betales halvt gebyr for tinglysing av det dokument som omgjør overdragelsen. Det samme skal gjelde når et tvangsauksjonsskjøte eller skjøte fra auksjonskjøperen utstedes til den tidligere eier som eiendommen er frasolgt, eller til hans ektefelle eller barn, og tinglysing begjæres innen 2 år efter stadfestelsen av auksjonsbudet (sammenlign kongelige resolusjoner av 18 november 1932 og 21 februar 1936 om stempelavgiften).

For tinglysing av dokument som ikke gjelder en sum eller verdi, skal det som hittil betales kr. 5, se den nye lovs § 52 første ledd. Det samme gjelder efter § 52 annet ledd tinglysing av ektepakt, utskifting eller stevning. I motsetning til gjeldende praksis bestemmer imidlertid § 52 siste punktum at hvis en ektepakt inneholder rettsstiftelse vedkommende fast eiendom, skal det også betales gebyr efter § 51.

For tinglysing av en skylddelings- eller nyskyldleggingsforretning skal det efter § 53 betales kr. 5 for hvert bruk som utskilles, uten hensyn til brukets skyld. Under denne bestemmelse faller såvel tinglysing av en almindelig skylddelings- og nyskyldleggingsforretning som av overskjønn på en slik forretning. Paragrafen trer i stedet for skylddelingslovens § 27 fjerde til ottende ledd.

2 mars. II. Når et dokument gjelder flere faste eiendommer som har samme eier og ligger i samme rettskrets, skal der foruten vanlig tinglysingsgebyr efter lovens § 57 betales et tilleggsgebyr av kr. 1 for hver eiendom mere enn én. Ethvert bruk som har særskilt blad i grunnboken, skal ansees som en særskilt fast eiendom ved anvendelsen av bestemmelsene i kap. 5.

Gjelder et dokument flere faste eiendommer med forskjellige eiere, skal gebyret i samsvar med det som hittil har vært praksis, efter lovens § 56 beregnes som om det blev tinglyst så mange dokumenter som det er eiendommer med forskjellige eiere. Det samme gjelder når flere eiendommer overdras til forskjellige eiere. Dog beregnes gebyret ved makeskifte bare på grunnlag av den eiendom som har høiest verdi.

Skal samme dokument tinglyses i flere rettskretser, skal det efter § 61 betales fullt gebyr for tinglysingen i den første embedskrets og i hver av de øvrige halvt gebyr. Er dokumentet et skjøte eller en kjøpekontrakt, betales dog fullt gebyr i hver embedskrets, men ved beregningen tas ikke med de eiendommer som ligger utenfor embedskretsen, såfremt deres verdi er særskilt angitt i dokumentet.

III. § 58 bestemmer at når et tidligere tinglyst dokument blir tinglyst på nytt for at en rettighet ikke skal bli slettet av grunnboken, betales for den nye tinglysing halvdelen av vanlig tinglysingsgebyr.

For tinglysing av en eller flere påtegninger på et tidligere tinglyst dokument, fastsetter § 59 et gebyr på kr. 5 såfremt påtegningen bare går ut på en forandring i innholdet av dokumentet, såsom prioritetsvikelse, overdragelse av pantebrev, forandring av rentefot eller forfallstid og lignende. Dog betales kr. 2 såfremt dokumentet gjelder en sum eller verdi ikke over kr. 5 000.

Inneholder påtegningen en selvstendig ny rettsstiftelse, betales vanlig gebyr. Dog skal det bare betales halvt gebyr efter § 51 når et tinglyst pantebrev i fast eiendom ved senere påtegning utvides til å omfatte pant i tilbehør.

IV. § 62 opretholder den gjeldende gebyrfrihet for «avlysing», idet det her bestemmes at det ikke skal betales gebyr for tinglysing av bevis for at en heftelse er falt bort, eller for at den berettigede samtykker i at den slettes av grunnboken.

For slettelse av heftelser som tinglysingsdommeren foretar uten at det tinglyses noe slikt bevis, jfr. tinglysingslovens § 31, fastsetter loven ikke noe gebyr.

V. Når et dokument avvises, jfr. tinglysingslovens §§ 7—10, betales efter § 63 halvdelen av gebyret for ting-

lysing, dog ikke over kr. 2. Blir dokumentet antatt til ting- 2 mars.
lysing innen 3 måneder efter avvisingen, fragår dog dette gebyr i tinglysingsgebyret.

VI. Efter § 64 skal det for pantattest betales kr. 5. Optar pantattesten mere enn et halvt ark, betales kr. 5 for hvert halvark eller del derav. Om hvad der skal regnes som et halvark, henvises til § 145.

Forlanges attest for flere eiendommer som har samme eier og ligger i samme embedskrets, betales foruten det forannevnte gebyr ytterligere kr. 2 for hver eiendom flere enn én. Har eiendommene forskjellige eiere, betales særskilt gebyr for hver eiendom.

For avskrift av grunnboken eller personregistret betales for hver eiendom eller person kr. 5 for hvert halvark eller del derav.

Reglene i § 65 om tinglysingsanmerkning stemmer med den gjeldende lovs § 53, slik som denne paragraf lyder i henhold til tinglysingslovens § 41 nr. 2.

Efter § 66 skal det for særskilt attest om at et dokument er eller er forlangt tinglyst, betales kr. 2. Dette gebyr skal også betales når attest forlanges efter at dokumentet er levert tilbake i tinglyst stand. Efter den hittil gjeldende rett har man i slike tilfelle måttet betale pantattestgebyr. Når det samtidig begjæres attest om flere dokumenter vedkommende samme eiendom, betales bare ett gebyr. For kvittering ved innleveringen av et dokument til tinglysing betales ikke gebyr.

VII. Bestemmelser om gebyr for registrering i skibsregistret finnes i den nye lovs § 67, som trer i stedet for skibsregisterlovens § 36 fjerde ledd.

For registrering av skib under 100 registertonn brutto betales kr. 25. For registrering av større skib betales et tillegg av kr. 5 for hvert overskytende 100 tonn eller del derav.

For registrering av adkomster og heftelser betales samme gebyr som for tinglysing når det gjelder fast eiendom, således også halvt gebyr efter § 58 for registrering som foretas på nytt for at heftelsen ikke skal bli slettet i henhold til skibsregisterlovens § 27.

For attester og avskrifter av skibsregistret gjelder det samme som for pantattester og avskrifter av grunnboken.

For utferdigelse av nasjonalitetsbevis betales kr. 10, såfremt nytt bevis utferdiges fordi det tidligere er tapt eller begjæres ombyttet uten at dette skyldes bestemmelse i skibsregisterlovens §§ 14 eller 19.

For øvrig faller bestemmelsene i § 67 sammen med de hittil gjeldende regler.

2 mars. VIII. § 68 svarer til bestemmelsene i lov om registrering av elektriske kraftledninger av 1 juli 1927 § 14 første til tredje ledd, som faller bort ved ikrafttredelsen av de nye lovbestemmelser.

IX. § 69 inneholder bestemmelser om gebyrfrihet for tinglysing av visse dokumenter (jfr. også § 53 annet til fjerde punktum). Tinglysing av disse dokumenter har vært gebyrfri også efter den hittil gjeldende lovgivning.

En del av de dokumenter som er nevnt i den gjeldende lovs § 56, er ikke tatt med i de nye bestemmelser, se nærmere Sportelkommisjonens innstilling (bilag til Ot. prp. nr. 28 for 1936) s. 56—57.

Efter § 69 annet ledd skal det ikke betales for attest som namsmyndighetene forlanger om heftelser i fast eiendom, og som er nødvendig til fremme av en tvangsforretning. Bestemmelsen trer i stedet for den gjeldende sportellovs § 80 tiende ledd og en del tilsvarende forskrifter i spesiallovgivningen, f. eks. lov om Hypotekbanken av 28 juni 1887 § 19 siste punktum, men har et betydelig videre omfang. Den omfatter nemlig enhver attest om heftelser i fast eiendom som forlanges av en namsmyndighet i anledning av hvilken som helst tvangsforretning, mens de gjeldende forskrifter bare hjemler gebyrfrihet for attest som «auksjonsforvalteren» forlanger om hvorvidt visse institusjoner har pant i eiendommen, jfr. Ot. prp. nr. 28 for 1936, side 13.

Det er ikke fastsatt noe gebyr for kunngjøring av opfordring til rettighetshavere efter tinglysingslovens § 31 og § 39 nr. 3, men rekvirenten må som hittil betale utgiftene ved kunngjøringen m. m., jfr. noten til art. 25 i departementets forskrifter om tinglysing.

X. I lov om driftskreditt for mindre jordbrukere av 16 juli 1936 er som ny § 22 tilføiet en bestemmelse om at det ikke skal betales gebyr for tinglysing av pantebrev som er utstedt for lån efter den nevnte lov, eller for pantattest som forlanges av driftskredittkassen eller et driftskredittlag, se den nye sportellovs § 164.

Denne rundskrivelse bes sendt samtlige tinglysingsdommere og namsmyndigheter i hr. fylkesmannens distrikt.

2 mars. **Rundskrivelse** nr. 2 fra Justisdepartementet til fylkesmennene om den nye sportellov.

Megling i separasjons- og skilsmissesaker.

Den 4 februar 1938 er det utferdiget ny lov om betaling for offentlige forretninger. Loven skal avløse den gjeldende sportellov av 6 august 1897 med tilleggslover. Loven skal

tre i kraft 1 januar 1939. Enkelte av dens bestemmelser trer dog i kraft allerede 5 mars 1938; blandt dem er § 86 siste ledd, som fastsetter betaling til forliksmenn for megling i separasjons- og skilsmissesaker (ekteskapslovens § 44, jfr. tilleggslov av 25 juni 1937). § 86 siste ledd lyder slik: 2 mars.

«For megling i separasjons- og skilsmissesaker tilkommer den forliksmann som foretar megling kr. 3. For innkallelse og for attest om at meglingen er forsøkt betales ikke særskilt.»

Resten av de nye bestemmelser om betaling til forliksmenn trer først i kraft 1 januar 1939 og vil bli omhandlet i en senere rundskrivelse.

Denne rundskrivelse bes sendt alle forliksråd i hr. fylkesmannens distrikt.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ophevelse av § 11 i politivedtekten for Haugesund. 2 mars.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Nes herred, Sør-Trøndelag fylke. 2 mars.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Randsfjord med deri fallende bekker og elver innen Fluberg herred, Opland fylke. 2 mars.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny § 3 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Aure herred, Møre og Romsdal fylke. 3 mars.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at hare skal være fredet det hele år på øia Dønna i herredene Dønnes, Nordvik og Herøy, Nordland fylke. 3 mars.

Lov *)[1]) om utskrivning av ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminen 1938—1939. 4 mars.

I.

For tilfelle av at det for budgetterminen 1938—39 besluttes utlignet ekstraordinær skatt til staten av formue, kommer ved utskrivningen til anvendelse bestemmelsene i lov av 28 juli 1921 om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminene fra og med 1921—1922 til og med 1930—1931 med endringslover av 20 juni 1924, 12 februar og 3 juli 1926 med følgende avvikelser:

§§ 1 og 21 kommer ikke til anvendelse.

*) Kunngj. 10 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

[1]) St.besl. 25 februar. Se Ot. prp. nr. 5. Innst. O. nr. 10. St.tid., forh. i Ot. s. 193—5; i Lt. s. 34.

4 mars. § 22 skal lyde således:

Personer som akter å utvandre fra riket plikter å betale eller stille sikkerhet for skatt efter nærværende lov. Skatten erlegges efter særskilt ligning med det dobbelte av de satser der gjelder for den budgettermin hvori avreisen finner sted. Personer for hvem nærværende paragraf har funnet anvendelse skattlegges ikke yderligere i kraft av lovgivningen om ekstraordinær formuesskatt for den budgettermin hvori avreise har funnet sted eller for den følgende termin.

II.

Nærværende lov trer i kraft straks.

4 mars. **Stortingsbeslutning** *) om statens revisjonsvesen.

I.

1. Statens revisjonsverk bygges videre ut efter de retningslinjer som blev trukket op ved revisjonsloven av 8 februar 1918 og således at det i overensstemmelse med de uttalte forutsetninger for loven efterhvert blir henlagt mest mulig også av detaljrevisjon til Statsrevisjonen.

   Bestemmelsen i lovens § 3 om administrativ revisjon bør benyttes bare rent undtagelsesvis og i tilfelle hvor Statsrevisjonen kan føre en betryggende konstitusjonell kontroll.
2. Fra den tid Stortinget bevilger de fornødne midler organiserer Statsrevisjonen som konstitusjonell kontrollmyndighet stedlig og løpende revisjon i departementene.
3. Fra den tid Stortinget bevilger de fornødne midler organiserer Statsrevisjonen en stedlig og løpende tall- og posteringsrevisjon med kasse- og restansekontroll hos alle skattefogder og i forbindelse med denne revisjon efterhvert lignende kontroll hos andre regnskapsførere som har betydelige midler under forvaltning. Statsrevisjonen bibeholder den tekniske revisjon bygget på de avlagte regnskaper.
4. Kontrollen med de underordnede regnskapsføreres kasser og beholdninger av annen art skal fremdeles påhvile den overordnede administrasjon som nærmeste kontrollmyndighet, mens Statsrevisjonen må gis øket arbeidshjelp for at den i nødvendig utstrekning kan la sig representere ved administrasjonens eftersyn og selv besørge slikt eftersyn.

*) Se Innst. S. nr. 39. St.tid. s. 395—405.

II. 4 mars.

Fra den tid Stortinget bestemmer og de fornødne lovforslag er vedtatt overtar Statsrevisjonen revisjonen i følgende bedrifter:

1. Norsk rikskringkasting, Rikstrygdeverket, A/S Vinmonopolet, Statens kornforretning og Vaksdal mølle, Post- og Telegrafverket og Norges statsbaner.
2. Kongeriket Norges hypotekbank, Arbeiderbruk- og boligbanken, Den norske stats småbruk- og boligbank, Norges kommunalbank, Garantikassen for sparebanker, Den norske stats fiskeribank og Lånekassen for jordbrukere og fiskere.

III.

Regjeringen anmodes om å fremsette forslag til de lovendringer som er nødvendige efter beslutningene under II.

Stortingsbeslutning. *) Statsrevisjonens navn blir fra 1 juli 1938 å forandre til Riksrevisjonen, og statsrevisorene fra samme dag å benevne riksrevisorer. 4 mars.

Kongelig resolusjon **). 4 mars.

I henhold til § 68, første ledd, i lov av 4 februar 1938 om betaling for offentlige forretninger, jfr. lov av 1 juli 1927 om registrering av elektriske kraftledninger, bestemmes:

1. For den første registrering av en ledning i kraftledningsregistret, jfr. § 3 i lov av 1 juli 1927, fastsettes gebyret til kr. 50 med et tillegg av kr. 25 for hver ny embetskrets som ledningen strekker sig gjennem.
2. For registrering av en ny kraftledning i sammenheng med en tidligere registrert ledning, jfr. § 12 i lov av 1 juli 1927, fastsettes gebyret til kr. 25 med et tillegg av kr. 25 for hver ny embetskrets som den nye ledning strekker sig gjennem.
3. For sammenføining i registret av 2 tidligere registrerte kraftledninger, jfr. § 12 i lov av 1 juli 1927, fastsettes gebyret til kr. 25.
4. For registrering av overdragelse av en del av en registrert ledning, jfr. § 13 i lov av 1 juli 1927, fastsettes gebyret til kr. 25.

Disse bestemmelser gjelder fra og med 5 mars 1938 og inntil videre.

---

*) Se Innst. s. nr. 47. St.tid. s. 405—409.
**) Kunngj. 10 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

4 mars. **Kongelig resolusjon** *).
Socialdepartementet bemyndiges til:
I. Å gjøre de ved kongelige resolusjoner av 2 februar 1934 og 29 oktober 1936 utferdigede forskrifter angående opvask av servise (kopper og annet spisestell) i herberger, losjihus, pensjonater, hoteller og forsamlingslokaler, gjeldende også for andre bedrifter, lokaler, anstalter, institusjoner eller skib.
II. Å foreta tilføielser og forandringer i foran nevnte forskrifter.

4 mars. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter samt forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Meldal herred, Sør-Trøndelag fylke.

4 mars. **Kongelig resolusjon** *).
Med hjemmel i lov om midlertidige innførselforbud m. v. av 22 juni 1934 § 1 bestemmes:
1. Det skal inntil videre være forbudt å innføre frø av kløver og timotei fra utlandet med mindre det ved innførselen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Landbruksdepartementet om at dette samtykker i innførselen.
2. Landbruksdepartementet kan fastsette nærmere betingelse for utferdigelse av innførselstillatelser.
3. Disse bestemmelser trer i kraft fra den dag Landbruksdepartementet bestemmer.

4 mars. **Kongeleg resolusjon** **) om forandring i de gjeldande regler om bruk av kastenøter til fangst av sjøaure på strok av Nordhordland fiskeridistrikt, Hordaland fylke.

4 mars. **Kongelig resolusjon** *) om at den årlige fredningstid for laks- og sjøaurefisket med bundne redskaper i Nidelven, Strinda og Selbu fiskeridistrikt, Sør-Trøndelag fylke, skal være fra og med 11 august til og med 14 april.

4 mars. **Kongelig resolusjon** *) om ubetinget forbud mot alt slags fiske i Nyelv i Nesseby herred, Finnmark fylke.

4 mars. **Kongelig resolusjon** *).
De kongelige resolusjoner av 18 november og 1 desember 1933 angående regulering av innførselen av obligasjoner som lyder på betaling i fremmed mynt m. v., opheves.

*) Kunngj. 10 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.
**) Kunngj. 10 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 9.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmen- 4 mars.
nene.

I henhold til § 14, 1 ledd i lov av 1 juli 1927 om registrering av elektriske kraftledninger blev det ved kongelig resolusjon av 13 april 1928 fastsatt gebyrer for registreringer i henhold til nevnte lovs §§ 3, 12 og 13.

Imidlertid opheves § 14, 1—3 ledd i lov av 1 juli 1927 ved lov av 4 februar 1938 om betaling for offentlige forretninger, når denne, forsåvidt angår lovens kap. 5, trer i kraft den 5 mars 1938, jfr. denne lovs § 163, 2 ledd. Bestemmelsen i § 14, 1—3 ledd, i lov av 1 juli 1927 vil bli erstattet av bestemmelsen i den nye sportellovs § 68, som lyder slik:

«For den første registrering av en ledning i kraftledningsregistret, for sammenføining av ledninger i registret og for registrering av overdragelse av en del av en registrert kraftledning betales gebyr som Kongen fastsetter.

Gebyr betales ikke for registrering av innsigelse mot at ledningen går over fast eiendom. Det samme gjelder for registrering av heftelser som hviler på ledningen fra før den blev registrert, såfremt heftelsen er tinglyst og blir registrert så tidlig at den beholder sin fortrinsrett.

For registrering av andre dokumenter betales samme gebyr som for tinglysing.»

Ved kongelig resolusjon av 4 mars 1938 er det bestemt:

«I henhold til § 68, første ledd, i lov av 4 februar 1938 om betaling for offentlige forretninger, jfr. lov av 1 juli 1927 om registrering av elektriske kraftledninger, bestemmes:

1. For den første registrering av en ledning i kraftledningsregistret, jfr. § 3 i lov av 1 juli 1927, fastsettes gebyret til kr. 50 med et tillegg av kr. 25 for hver ny embedskrets som ledningen strekker sig gjennem.
2. For registrering av en ny kraftledning i sammenheng med en tidligere registrert ledning, jfr. § 12 i lov av 1 juli 1927, fastsettes gebyret til kr. 25 med et tillegg av kr. 25 for hver ny embedskrets som den nye ledning strekker sig gjennem.
3. For sammenføining i registret av 2 tidligere registrerte kraftledninger, jfr. § 12 i lov av 1 juli 1927, fastsettes gebyret til kr. 25.
4. For registrering av overdragelse av en del av en registrert ledning, jfr. § 13 i lov av 1 juli 1927, fastsettes gebyret til kr. 25.

Disse bestemmelser gjelder fra og med 5 mars 1938 og inntil videre.»

Som det vil sees er det ikke foretatt noen endringer i de gebyrsatser som blev fastsatt ved den kongelige resolusjon av 13 april 1928.

5 mars. **Skriv** *) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Stordal herad, Møre og Romsdal fylke.

5 mars. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om tillatelse til jakt og fangst av alke og lundefugl til menneskeføde i Røst herred, Nordland fylke, til og med 15 mai 1938.

7 mars. **Regler** ***) om margarinavgift.

(Fastsatt av Landbruksdepartementet med hjemmel i § 10 i midlertidig lov om krisetiltak til støtte for landbruket av 29 juni 1934 med endringer i lov av 21 juni 1935, jfr. kongelig resolusjon av 14 september 1934.)

Bestemmelsene i §§ 1, 2net ledd, 6, 5te ledd, 15, 16, 18, 20 og 21 er optatt fra nevnte lov og bestemmelsen i § 2 fra margarinloven.

Kapitel 1.

Avgiften og dens betaling.

§ 1. Når det i medhold av § 8 i midlertidig lov om krisetiltak til støtte for landbruket av 29 juni 1934 med endringslov av 21 juni 1935 blir lagt avgift på margarin som innføres eller tilvirkes her i landet, kommer nedenstående regler til anvendelse.

Denne avgift skal være 10 øre pr. kg margarin når innblandingsprosenten for smør er 10 og skal minskes med 1 øre pr. kg for hver prosent smørinnblandingen er over 10 og settes op med 1 øre pr. kg for hver prosent innblandingen er under 10.

Avgiftssatsens størrelse til enhver tid meddeles fabrikkene 3 dager før bestemmelsen trer i kraft.

§ 2. Ved margarin forståes ethvert smørlignende fabrikat av hvilken som helst oprinnelse, blanding eller sammensetning når deri inngår noe fettstoff som ikke er fremstillet av melk. I tvilstilfelle avgjør Landbruksdepartementet om en vare skal regnes for margarin. Riktigheten av denne avgjørelse kan ikke prøves av domstolene.

§ 3. Den som vil tilvirke margarin til salg eller fordeling, må foruten den anmeldelse som er nevnt i margarinlovens § 3 gi kontrollmyndigheten melding om dagen for optagelse av tilvirkningen minst 14 dager i forveien. Tilvirkning må ikke optas før sådan melding er gitt.

Stans i tilvirkningen må straks meldes til kontrollmyndigheten.

*) Kunngj. 15 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 10.
**) Kunngj. 15 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
***) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

§ 4. Margarin som innføres, skal av importøren angis til avgiftsberiktigelse ved særskilt angivelse til tollvesenet. Avgiftsangivelsen som avgis i 2 eksemplarer samtidig med den almindelige tollangivelse, skal inneholde varens mengde i kg (nettovekt) og blir for øvrig å utferdige efter de regler herom som Landbruksdepartementet måtte bestemme. 7 mars.

Avgiften erlegges til oppebørselsbetjentene før varen utleveres.

§ 5. Avgift av innenlands tilvirket margarin skal svares av den mengde som i avgiftsterminen er utlevert fra fabrikken, fratrukket den mengde margarin som i samme termin er kommet tilbake til fabrikken i retur eller utført til annet land.

Som utført regnes også margarin som leveres som proviant til skib i utenriks fart.

For at utført margarin kan komme til fradrag, må utførselen være bevidnet av tollvesenet som for transittvarer bestemt. Andre bevidnelser fra tollvesenet vil rent undtagelsesvis og kun under ekstraordinære forhold bli godtatt.

§ 6. Avgiften skal betales for hver måned.

Stiller tilvirkeren betryggende sikkerhet, kan Landbruksdepartementet tillate at avgiften betales for hvert kalenderkvartal.

Avgiften betales ukrevd og skal være kommet inn til vedkommende oppebørselsbetjent (skattefoged eller byfoged) innen 15 dager efter utløpet av avgiftsterminen. Betales ikke avgiften innen denne tid, må oppebørselsbetjenten straks underrettes om avgiftsbeløpets størrelse.

Erlegges ikke avgiften i rett tid svares 6 % morarenter p. a.

Avgiften med renter og omkostninger kan søkes inn ved utpantning hos den som er ansvarlig for den.

§ 7. Senest innen 18 dager efter avgiftsterminens utløp må fra bedriftens innehaver eller den som forplikter bedriften være innkommet til Margarinkontrollen, Landbruksdepartementet, en opgave over mengden av den margarin som det i henhold til bestemmelsen i § 5 skal svares avgift av.

Opgaven avgis på et skjema som utferdiges av departementet (skjema 1). Skulde avgiftssatsen bli forandret i avgiftsterminen må et eksemplar av skjema 1 utfylles for hver deltermin, således at hvert skjema ikke inneholder mere enn en avgiftssats.

Fabrikker som har fått tillatelse til kvartalsvis beriktigelse av avgiften, må også sende inn skjema 1 for hver måned.

Departementet eller kontrollmyndigheten kan kreve å bli tilstillet den ovenfor nevnte opgave for hvilket som helst tidsrum og innen sådan frist som måtte ønskes.

7 mars. Opgaven skal medunderskrives av den som står for selve tilvirkningen av margarin (bestyrer, kjernemester).

Straks avgiften er betalt sender bedriften til Margarinkontrollen en duplo-kvittering fra oppebørselsbetjenten om innbetalingen.

§ 8. Avgis den i § 7 nevnte opgave ikke i rett tid, har Landbruksdepartementet adgang til efter foretatte undersøkelser å fastsette den avgift som skal betales.

§ 9. Margarintilvirkeren er pliktig til å føre følgende bøker på skjemaer som er fastsatt av Landbruksdepartementet:

a) Produksjons- og salgsbok, skjema 2.

Her opføres den mengde margarin, angitt i kg som hver dag er pakket ferdig. Videre opføres den mengde margarin som hver dag er utlevert fra fabrikken samt kommet i retur eller utført til annet land.

b) Kjernebok, skjema 6.

Kontrollen kan pålegge enkelte tilvirkere i tillegg til salgsboken, skjema 3, å gi oplysninger om de enkelte varepartier, både de som er utlevert og de som er kommet i retur, samt navnene på henholdsvis mottagerne og avsenderne av disse partier.

Kontrollen kan også pålegge alle eller enkelte tilvirkere å føre råstoffbok, skjema 4. Her opføres nøiaktig arten, mengde og leverandører av de enkelte råstoffer efter hvert som råstoffene blir bragt til bedriftens område.

Kontrollen kan pålegge de enkelte bedrifter å føre handelsbøkene på en måte som er hensiktsmessig av hensyn til kontrollen.

§ 10. Skjemaer til produksjons- og salgsboken, skjema 2, tillegg til salgsboken, skjema 3, og råstoffbok, skjema 4, utleveres av Margarinkontrollen.

Kjerneboken må fabrikkene selv skaffe sig ved henvendelse til det firma som departementet har gitt i opdrag å trykke boken.

Kjerneboken må før den tas i bruk være autorisert av Margarinkontrollen, Landbruksdepartementet.

§ 11. Bøkene skal være ført à-jour hver dag efter arbeidstidens slutt.

Alle innførsler må være skrevet med blekk eller kopiblyant.

Raderinger må ikke foretas. Rettelser skjer ved lette overstrykninger.

Alle tall og oplysninger må være helt riktige og nøiaktige. Vekt og mengde av anvendte råstoffer må angis efter foretatt veining eller måling.

Særlig for hver av bøkene gjelder følgende:

7 mars.

Produksjons- og salgsboken.

Boken skal undertegnes av den (de) funksjonær(er) eller arbeider(e) som har ført de tilsvarende bøker for bedriften og være Margarinkontrollen, Landbruksdepartementet, ihende innen 7 dager efter kvartalets utløp. De erklæringer fra tollvesenet som er nevnt i § 5 legges ved salgsboken. Samtidig vedlegges en opgave inneholdende datum for utførselen, skibets navn og utført kvantum. Utførslene angis i kronologisk orden.

Tillegg til salgsboken. Råstoffbok.

Bøkene skal innsendes til Margarinkontrollen, Landbruksdepartementet, så snart de er utskrevet eller når kontrollen eller Landbruksdepartementet forlanger det.

Kjerneboken.

Boken skal føres av den som forestår kjerningen (kjernemester, bestyrer). I anmerkningsrubrikken for hver kjerne setter han sine forbokstaver.

Hvis der brukes råstoff som ikke er angitt i noen av rubrikkene, benyttes en av de ledige rubrikker.

§ 12. Bøkene må alltid være tilgjengelige for Margarinkontrollens og Landbruksdepartementets tjenestemenn, som når som helst kan forlange dem fremvist.

Bøkene skal på forlangende av ovennevnte tjenestemenn kunne medtas av disse eller kreves innsendt til Landbruksdepartementet.

§ 13. I god tid før kjerneboken er utbrukt må fabrikken sørge for å skaffe sig ny, så det ikke blir nogen avbrytelse i bokføringen. Alle bøker må være autorisert som nevnt i § 10.

Bøkene skal opbevares på fabrikken i minst 5 år fra siste datum i bøkene.

Kapitel II.

Kontrollen.

§ 14. Kontrollen med denne ordning føres av Landbruksdepartementet eller det av dette departement oprettede kontrollorgan, Margarinkontrollen.

Departementet antar reisekontrollører.

Departementet kan også anta kontrollassistenter som får i opdrag å føre spesiell kontroll efter departementets nærmere bestemmelse ved en enkelt fabrikk eller flere fabrikker som ligger i nærheten av hverandre enten som en stikkmessig anordnet kontroll eller fordi det foreligger mistanke om overtredelser.

§ 15. De tjenestemenn som er antatt til å føre denne kontroll har adgang til når som helst å foreta eftersyn i alle bygninger og lokaler som benyttes av bedriften, samt adgang

7 mars. til å undersøke alle bedriftens forretningsbøker og forretningspapirer.

Likeså kan kontrollens tjenestemenn når som helst la opta beholdningen av varer i vedkommende bedrift.

Kontrollens tjenestemenn har også rett til i kontrolløiemed å foreta undersøkelser av forretningslokalene, forretningens bøker og forretningens papirer hos hver som forhandler margarin. Undersøkelser kan også foretas hos større forbrukere og andre i den utstrekning det må ansees påkrevd.

Enhver er pliktig til å yde all den hjelp og veiledning som måtte forlanges av kontrolløren.

Kontrollens tjenestemenn er forsynt med en legitimasjonsskrivelse fra departementet. Den hos hvem kontroll skal foretas, kan forlange at legitimasjonsskrivelsen fremvises.

§ 16. Enhver er pliktig til under samme ansvar som for vidner i straffesaker bestemt å gi de oplysninger og opgaver, som i kontrolløiemed avkreves ham av Landbruksdepartementet eller kontrollens tjenestemenn.

§ 17. Politiets tjenestemenn er pliktige til når det forlanges å være kontrollens tjenestemenn behjelpelige ved utførelsen av deres hverv.

§ 18. Enhver som i stillings medfør får oplysninger i medhold av disse forskrifter, skal — i den utstrekning som undersøkelsens øiemed og mulige forføininger til påtale av straffbare handlinger tillater det — bevare taushet om det oplyste, forsåvidt intet annet er særskilt bestemt ved lov.

Den som har fått oplysninger som ikke er offentliggjort, må ikke i sin erhvervsvirksomhet benytte sig av disse.

Kapitel III.

Overtredelser, ansvar, ikrafttreden.

§ 19. Fabrikkens disponent, styre, bestyrer samt de som fører bøkene er ansvarlige for at disse bøker blir riktig ført.

De som undertegner eller attesterer de påbudte bøker eller skjemaer er ansvarlige for bøkenes eller skjemaenes riktige innhold.

§ 20. Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer noen bestemmelse i disse regler eller som medvirker hertil, straffes med bøter.

For den som overtrer påbudet i § 18, annet ledd, kan bøtene gå op til kr. 100 000,00.

På den som overtrer påbudet i § 18, første ledd, kommer dessuten straffelovens regler om ansvar for offentlige tjenestemenn til anvendelse.

§ 21. Tilvirker av margarin som ikke har betalt skyldig avgift ved forfallstid og som ikke innen en av departementet

fastsatt frist stiller sådan betryggende sikkerhet som departementet godtar, kan av departementet for kortere eller lengere tid nektes tillatelse til å tilvirke margarin, og bedriftens lokaler kan lukkes og forsegles i tilfelle ved politiets hjelp. 7 mars.

§ 22. Disse regler trer i kraft straks.

Samtidig opheves forskrifter om margarinavgift, fastsatt av Landbruksdepartementet 17 september 1934.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 7 mars.

Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Litauen tiltrådt regler *) vedrørende de undervannsbåtkrigen inntatt i London-protokollen av 6 november 1936.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Kyrkjebø herad, Sogn og Fjordane fylke. 7 mars.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til Arbeidsdepartementet, hvori uttales, at betingelsen for at en tjenestemann skal kunne beregne sig det i skyss- og kostgodtgjørelsesregulativets § 17, nest siste ledd omhandlede tillegg for ophold mellemliggende dag i by eller landdistrikt antas å måtte være at han den mellemliggende dag har opholdt sig minst 6 timer på samme sted. 8 mars.

Handelsdepartementet har samtidig uttalt at spørsmålet om hvilken godtgjørelse det skal beregnes for den mellemliggende dag, blir å avgjøre efter den godtgjørelse tjenestemannen vilde ha kunnet beregne i natt-tillegg for den foregående natt, dersom natt-tillegg var beregnet istedenfor utlegg til soveplass.

Lov ***) [1]) om forandring i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål (jordloven). 10 mars Nr. 1.

I.

Følgende bestemmelser i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål skal lyde således:

§ 2. Valg av jordstyre.

Første ledd:

Jordstyret velges av herredstyret. Hvis noe medlem av herredstyret krever det, skal valget foregå som for-

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1937 s. 184.
**) Kunngj. 15 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 10.
***) Kunngj. 15 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
[1]) St.besl. 19 februar. Se Ot. prp. nr. 55 for 1937. Innst. O. III. St.tid., forh. i Ot. s. 93—183; i Lt. s. 9—33.

10 mars. Nr. 1.

holdsvalg overensstemmende med kommunestyrelovens bestemmelser om valg av formenn. Valget skal være almindelig kunngjort minst 4 uker forut. Kunngjørelsen skal inneholde opfordring til jordbrukslag, skogbrukslag, småbrukerlag og organisasjoner for jordsøkende m. v. om å innsende forslag. Blandt jordstyrets medlemmer velger herredstyret en formann og en varaformann. Medlemmene bør være jordbrukskyndige og en av dem tillike bygningskyndig. Hvis ikke vedkommende departement har bestemt noe annet for det enkelte herred, bør dessuten et av medlemmene være skogbrukskyndig. Medlemmene står i for 3 år.

§ 5. Ankenevnden.

Første ledd:

Ankenevnden består av 5 medlemmer med varamenn. Formannen og varaformannen opnevnes av vedkommende departement for 3 år om gangen efter innstilling av fylkesutvalget efter at forslag er innhentet fra fylkets landbruksselskap og skogselskap. Begge skal ha praktisk, og i almindelighet også teoretisk jordbruksutdannelse. De øvrige medlemmer og varamennene velges av fylkestinget for 3 år om gangen efterat forslag er innhentet fra fylkets landbruksselskap og skogselskap. Medlemmene bør være jordbrukskyndige og minst en av dem bygningskyndig. Hvis ikke vedkommende departement har bestemt noe annet, bør dessuten et av medlemmene være skogbrukskyndig. I de fylker som departementet bestemmer velger fylkestinget dessuten to fiskerikyndige medlemmer med varamenn som sammen med formannen, varaformannen og et av de øvrige medlemmer opnevnt av fylkesmannen for hver sak, behandler saker efter kap. XI. Valget skjer efter regler som under § 2, annet punktum bestemt. § 2, siste ledd, gjelder tilsvarende.

§ 7. Godtgjørelse til jordstyre og ankenevnd m. v.

Tredje ledd, nytt annet punktum:

Det samme gjelder godtgjørelsen til skjønnsformannen efter § 8.

§ 8. Om skjønn.

Skjønn, takster og kjennelser i saker om tvungen avståelse og forkjøp efter denne lov avgis av en skjønnsnevnd på 3 medlemmer. Formannen, som samtidig er skjønnsstyrer, med varamann opnevnes for domsognet av herredsdommeren for 3 år om gangen efterat forslag er innhentet fra fylkets landbruksselskap og skogselskap. Ved opnevnelsen tas de samme hensyn som ved opnevnelse av medlemmer av ankenevnden. § 2, siste ledd gjelder tilsvarende. De to øvrige

skjønnsmenn opnevnes for hver sak av det i utskiftnings- 10 mars.
lovens § 13 omhandlede utvalg og overensstemmende med Nr. 1.
de der fastsatte regler.

For øvrig får de bestemmelser som efter skjønnsloven av 1 juni 1917 gjelder for skjønnsforretning som styres av en lensmann, tilsvarende anvendelse.

Under skjønnet bør jordstyrets formann være til stede og bistå med fornødne oplysninger m. v.

Når det gjelder særlig vanskelige spørsmål vedkommende grenser, ordning av bruksrettigheter m. v., kan skjønnet tilkalle vedkommende utskiftningsformann til veiledning.

Ved tvungen avståelse efter § 33 avgis skjønn, takster og kjennelser av utskiftningsretten.

§ 10. Om skjønnsutgifter.

Utgifter ved formannen for underskjønnet fordeles overensstemmende med § 7, fjerde ledd og de øvrige utgifter ved underskjønnet efter paragrafens annet ledd.

Dog kan skjønnet, hvor det i særlige tilfelle finnes rimelig, pålegge den som krever avståelse helt eller delvis å bære sakens omkostninger.

Utgiftene ved ankenevndens virksomhet fordeles overensstemmende med § 7, fjerde ledd, og således at paragrafens siste ledd gjelder tilsvarende.

Med departementets godkjenning blir utgifter, herunder omkostningsansvar som påføres den ekspropriasjonsberettigede ved at skjønnet innbringes for retten å fordele efter § 7, annet ledd.

Kapitel III. Om plikt for kommunen og andre til å tilveiebringe jord, skog og andre jordbruksherligheter samt om avståelse av jord m. m. i offentlig eie.

§ 11. Kommunen.

Herredskommunen plikter, hvor det uten uforholdsmessig økonomisk risiko lar sig gjøre og så langt passende jord finnes innen herredet, å skaffe jord for bygdefolk som mangler jord til jordbruk eller til nødvendig utvidelse av for små jordbruk. I det øiemed skal kommunen erhverve jord ved kjøp og forkjøp, og stille til rådighet jord som den eier fra før og som uten skade for viktige almene hensyn kan avgis.

Kan skikket jord ikke skaffes på rimelige vilkår på denne måte, blir å benytte den adgang som denne lov gir til tvungen avståelse.

Det som her er fastsatt, gjelder tilsvarende for skog og andre jordbruksherligheter.

10 mars. Nr. 1.

§ 12. Jordstyret.

Jordstyret har å hjelpe kommunen og departementet med tilveiebringelse av jord og bistå den enkelte eller bureisingslag som søker jord. I det øiemed skal jordstyret blandt annet

a) søke å fremkalle rimelige salgstilbud på jord og hjelpe til med å få kjøp istand;
b) føre fortegnelse over jord i bygden som er til salgs, samt over den i bygden liggende jord i offentlig eie;
c) utarbeide plan for utnyttelse av dyrkingsjord og den under a og b nevnte jord innen kommunen fortrinsvis med sikte på utvidelse av bruk som er for små, men hvor forholdene tillater det også med sikte på bureising;
d) ved forekommende utskiftninger samarbeide med utskiftningsformannen med sikte på å opnå de under bokstav c nevnte formål;
e) gi landbruksselskapet meddelelse om overskudd av jord innen bygden;
f) i jordfattige kommuner gi jordsøkende veiledning og hjelp til bureising annetsteds;
g) hjelpe jordsøkende med den økonomiske ordning ved overtagelse av jord;
h) gjøre henvendelse til herredstyret om erhvervelse av nødvendig jord.

Det som her er fastsatt, gjelder tilsvarende for skog og andre jordbruksherligheter.

Jordstyret har efter nærmere regler fastsatt av departementet adgang til å få teknisk bistand av vedkommende distrikts utskiftningsfunksjonærer.

§ 14. Departementets jordfortegnelse og avståelse av jord m. m. i offentlig eie.

Annet ledd, nytt tredje og siste ledd.

Departementet har med de til rådighet stående midler på beste måte å fremme arbeidet med bureising på større dyrkbare strekninger og med å få avgitt på rimelige vilkår til jordbruk eller nødvendig utvidelse av jordbruk den i offentlig eie værende jord, skog og andre jordbruksherligheter som er skikket dertil og som uten skade for viktige almene hensyn kan avgis.

Dersom jordstyrets bistand søkes eller dette selv optar arbeidet for å erhverve jord, skog og andre jordbruksherligheter i offentlig eie — herunder eiendommer tilhørende Oplysningsvesenets fond — til jordbruk eller utvidelse av jordbruk, skal dette såvidt mulig søkes ordnet ved forhandling med vedkommende offentlige institusjon eller departement.

Kommer salg ikke istand på denne måte, kan saken fremmes efter bestemmelsene i denne lov. 10 mars. Nr. 1.

Hvor det ansees påkrevd, bør departementet foranledige at det utarbeides samlet plan for utnyttelse av eiendom tilhørende det offentlige under hensyntagen til kravene efter denne lov.

§ 15. Avståelse av jord fra selskaper og utenbygdsboende m. v.

Herredskommunen kan med Kongens samtykke for å skaffe jord til jordbruk og utvidelse av jordbruk kreve tvungen avståelse av så vel dyrket som udyrket jord, herunder også hele jordbruk, tilhørende:

1) Aktieselskaper og andre selskaper med begrenset ansvar, stiftelser, korporasjoner, sparebanker, offentlige banker og utlånsinstitusjoner.
2) Utenbygdsboende. Gjelder det jordbruk hvortil eieren har odelsrett, kan han dog kreve å beholde ett bruk i herredet og bestemmelsene efter § 17 for innenbygdsboende får da tilsvarende anvendelse. Betingelsen for å beholde et bruk er videre at eieren driver jordbruket på en måte som står fullt på høide med godt drevne jordbruk i bygden eller innen en av jordstyret fastsatt frist bringer det op i forsvarlig hevd og derefter driver det som nevnt.
3) Fremmede kommuner.
4) Staten — herunder eiendommer tilhørende Oplysningsvesenets fond. Undtatt er eiendommer hvortil der knytter sig spesielle samfundsmessige formål.
5) Bygdealmenninger når det gjelder jord som ikke er nødvendig til tilfredsstillelse av de bruksberettigedes behov for beite og husbruksvirke for en rimelig tid fremover. Herunder tas der også hensyn til i hvilken utstrekning dette behov på rimelig måte kan tilfredsstilles ved anlegg av kulturbeite. § 14, fjerde ledd gjelder tilsvarende.

§ 16. Avståelse av beitestrekning, skog og andre jordbruksherligheter fra selskaper og utenbygdsboende m. v.

Efter søknad fra herredstyret kan Kongen gi kommunen tillatelse til å forlange tvungen avståelse av hei- og beitestrekning, herunder seterrett, myrstrekning, skog, jord til plantefelt, kalkfjell og felt med andre jordforbedringsmidler, velteplass for rydningssten, jakt- og fiskerett samt andre jordbruksherligheter fra eiere som nevnt under § 15, post 1, 2, 3 og 4. For utenbygdsboende eier som beholder et bruk

10 mars. Nr. 1.

efter § 15, post 2 får bestemmelsene i § 18 for innenbygdsboende tilsvarende anvendelse.

Forsåvidt beite angår kan avståelse kreves så vel til eiendom som til bruk. Brukstiden skal ikke være over 40 år, men kan forlenges for inntil 40 år om gangen, hvis partene derom er enige eller det ved skjønn godtgjøres at betingelsene for avståelse fremdeles er til stede. I barskogtrakt kan avståelse til beite kun kreves til eiendom og kun av strekninger som egner sig til kultivering til beite eller hvor skoginteressene er av underordnet betydning i forhold til beiteinteressene.

Fra bygdealmenninger kan forlanges avstått almenningsrett eller delvis almenningsrett, såsom rett til beite, husbruksvirke og lignende dersom almenningen har mere enn nødvendig for å tilfredsstille de bruksberettigedes behov for en rimelig tid fremover. Under bedømmelsen herav tas også hensyn til i hvilken utstrekning de bruksberettigedes beiterett på rimelig måte kan tilfredsstilles ved anlegg av kulturbeite. Bruk oprettet i almenning efter § 15, post 5 blir alltid å tillegge almenningsrett.

De av kommunen således erhvervede eiendommer blir fortrinsvis å utnytte til tilfredsstillelse av kommunens og dens innvåneres behov for disse herligheter. De nærmere regler for utnyttelsen blir å fastsette av herredstyret med vedkommende departements samtykke. På samme måte blir det likeledes å treffe bestemmelse om hvorvidt eiendommen skal tillegges jordbruk som mangler disse herligheter, eller utnyttes i fellesskap eller som kommunal eiendom for øvrig.

§ 17. Avståelse av jord fra innenbygdsboende.

Jordbruk som efter forholdene i bygden må henregnes til almindelige gårdsbruk og som beboes og drives av eieren selv, er undtatt fra tvungen avståelse efter denne paragraf uten forsåvidt angår overflødig udyrket jord efter bestemmelsen nedenfor i post 1 b.

Dette gjelder også under samme forutsetning uten hensyn til den almindelige bruksstørrelse i bygden, bruk som ikke er større enn nødvendig for å skaffe underhold og arbeidsplass for en familie med kårfolk og større bruk som på grunn av beliggenhet, avgrensning eller andre forhold best egner sig til å drives under ett, dog med den undtagelse som er nevnt i post 2 c, annet ledd.

Ellers kan kommunen med Kongens samtykke til jordbruk og utvidelse av jordbruk kreve tvungen avståelse av:

1) Udyrket jord når det gjelder:
   a) arealer som ikke drives i forbindelse med jordbruk, eller
   b) arealer som overstiger hvad der er fullt tilstrekkelig for brukets drift og utvidelse ved nydyrkning herunder også til anlegg av kulturbeite. Ved bedømmelse av arealenes tilstrekkelighet tas hensyn til om eierens behov for beite kan tilfredsstilles ved anlegg av kulturbeite.
2) Så vel dyrket som udyrket jord når:
   a) Eiendommen er ledd i en jordopsamling.
   b) Eieren eier flere jordbruk i herredet, i hvilket tilfelle avståelse kan kreves av bruk som ikke skjønnes å være nødvendig for driften av det bruk eieren velger å beholde eller hensiktsmessig å burde drives i forbindelse med dette bruk eller nødvendig for å skaffe underhold og arbeide for en familie. Dog kan eieren kreve å beholde ett bruk til såfremt han eller hans ektefelle eller barn har odelsrett til det, og han driver jordbruket på en måte som står fullt på høide med godt drevne jordbruk i bygden eller innen en av jordstyret fastsatt frist bringer det op i forsvarlig hevd og derefter driver det som nevnt.
   c) Eiendommen er et større bruk og det gjelder jord som ligger adskilt fra den dyrkede mark og på grunn av sin beliggenhet, avgrensning eller andre forhold best egner sig til eget bruk eller som tillegg til annet bruk for å gjøre dette mer skikket som eget bruk. Jord som i de siste 30 år er dyrket op av eieren eller hans ektefelle eller noen med hvem han er beslektet eller besvogret i rett op- eller nedstigende linje, kan dog ikke kreves avstått.

Fra et større bruk kan også kreves avstått arealer som overstiger hvad der efter forholdene i bygden må henregnes til almindelige gårdsbruk dersom eieren ikke driver jordbruket på en måte som nevnt i post 2 b siste punktum.

Ved krav om avståelse stilles kulturbeite likt med dyrket jord for så stort areals vedkommende som det skjønnes å være behov for til bruket, også efter utvidelse ved nydyrkning.

Ekspropriasjonsbestemmelsen i denne paragraf kommer ikke til anvendelse ifall eieren vil dele bruket, eller hvor det gjelder flere bruk, fordele disse mellem sine barn (eller barnebarn i barns sted), og iverksetter dette og vedkommende tar bopel på det ham tildelte bruk og overtar dette

10 mars. Nr. 1.

innen en av jordstyret fastsatt rimelig frist. Dog kan tvungen avståelse også gjøres gjeldende overfor således overdratte bruk ifall betingelsene derfor efter post 1 eller 2 er til stede.

I almindelighet blir:

a) Jord som går inn under § 15 å kreve avstått før jord efter denne paragraf.
b) Udyrket jord før dyrket.
c) Vanbrukt eller mindre godt brukt jord før godt brukt.

§ 18. Avståelse av beitestrekning, skog og andre jordbruksherligheter fra innenbygdsboende.

Til tilfredsstillelse av kommunens og dens innvåneres behov kan kommunen med Kongens samtykke i rimelig utstrekning kreve tvungen avståelse av hei- og beitestrekning herunder seterrett, myrstrekning, skog, jord til plantefelt, kalkfjell og felt med andre jordforbedringsmidler, velteplass for rydningssten, jakt- og fiskerett samt andre jordbruksherligheter fra innenbygdsboende som sitter med uforholdsmessig meget derav. De nærmere regler for utnyttelsen blir å fastsette av herredstyret med departementets samtykke.

Beitestrekning kan kreves avstått til eiendom eller bruk for så vidt angår arealer, som ikke benyttes i forbindelse med jordbruk, eller som under tilbørlig hensyntagen til senere utvidelse ved nydyrkning og deling skjønnes å overstige hvad der er fullt tilstrekkelig for det jordbruk de tilhører. Forsåvidt beite angår blir å ta hensyn til om eierens behov kan tilfredsstilles ved anlegg av kulturbeite.

Brukstiden skal ikke være over 40 år, men kan forlenges for inntil 40 år om gangen, hvis partene derom er enige eller det ved skjønn godtgjøres at betingelsene for avståelse fremdeles er til stede. I barskogtrakt kan avståelse til beite kun kreves til eiendom og kun av strekninger som egner sig til kultivering til beite eller hvor skoginteressene er av underodnet betydning i forhold til beiteinteressene.

I almindelighet blir:

a) Herligheter som går inn under § 16 å kreve avstått før herligheter efter denne paragraf.
b) Vanbrukte eller mindre godt brukte herligheter før godt brukte.
c) Eiendommer eller deler av eiendommer, som er samlet sammen ved opkjøp innen bygden, før andre eiendommer.

§ 20. Avståelse hvor eiendommen skifter eier m. v.

Når herredstyret har gjort vedtak om å søke tillatelse til avståelse eller når der til herredstyret eller jordstyret er kommet søknad som i § 23 nevnt, kan avståelsen iverksettes, selv om eiendommen senere er gått over til eier overfor hvem betingelsene for tvungen avståelse ikke foreligger.

Når det er gjort vedtak eller kommet inn søknad som nevnt i første ledd, kan avståelse iverksettes efter reglene for udyrket jord selv om jorden senere er opdyrket eller kultivert til beite.

§ 21. Hvad der kan kreves medtatt ved avståelsen.

I forbindelse med det som avståes kan også kreves avstått hus, anlegg, innretninger, grunn og annet, som naturlig hører med, når skjønnet finner det rimelig. Efter forlangende av eieren plikter kommunen under nevnte forutsetninger å gi avståelsen dette omfang.

I forbindelse med avståelse av jord til jordbruk kan, hvor dertil er rimelig adgang, kreves avstått herligheter og rettigheter som efter de stedlige forhold ansees nødvendige eller av vesentlig betydning til husbruk og gårdsbruk, såsom veier, skog, beite, torvmyr, jakt og fiske og lignende. Forsåvidt beite angår gjelder dog bestemmelsen i § 18, annet og tredje ledd.

Likeledes kan i fornøden utstrekning kreves avløst eller i tilfelle omordnet servitutter og andre bruksrettigheter som hviler på grunnen. Sådanne rettigheter kan også kreves forbeholdt den gjenværende eiendom ved avståelsen.

§ 22. Om bedømmelsen av de almindelige vilkår for avståelsen.

Kongen kan ikke meddele tillatelse til avståelse med mindre han finner at de fordeler som opnåes skjønnes å være overveiende i forhold til de ulemper som derved forvoldes. Der bør i almindelighet først gis tillatelse til avståelse fra den eier, hvem avståelsen vil påføre minst ulempe.

Skjønnet avgjør så om betingelsene for avståelse er til stede hvor disse grunner sig på en skjønnsmessig bedømmelse av forhold som angår fast eiendom, herunder jord, skog og andre jordbruksherligheter, eller som angår drift av eiendommen. Avståelse av en del av et hele kan ikke kreves, når skjønnet finner at fraskillelsen vilde medføre uforholdsmessig skade eller ulempe for det gjenværende eller dets drift, eller for en mere hensiktsmessig deling, eller for

10 mars. Nr. 1.

annen økonomisk virksomhet som eieren driver. Det samme gjelder, hvor det som forlanges avstått er skikket til å utnyttes i et særskilt øiemed, som skjønnet finner bør gå foran den ved avståelsen tilsiktede utnyttelse.

§ 23. Søknad om tvungen avståelse m. v.

Ved enhver søknad om tvungen avståelse skal jordstyrets uttalelse foreligge. Likeledes må eieren, hvis han har kjent bopel i riket, være gitt anledning til å uttale sig i saken. Uttalelsen må være avgitt innen en av jordstyret fastsatt rimelig frist. Erklærer eieren sig villig til å selge vedkommende eiendom til en rimelig pris, må en mindelig ordning være forsøkt før søknaden sendes departementet. Bygdealmenninger representeres av styret. Forkynnelser og meddelelser mottas av styrets formann.

Er søknad ikke imøtekommet av herredstyret, kan søkeren forlange den forelagt for Kongen til avgjørelse. Finner Kongen at søknaden bør imøtekommes, kan rett til tvungen avståelse i sådant tilfelle gis til bureisingslag, jordbrukslag, småbrukerlag eller lignende, i hvilket tilfelle de bestemmelser som er gitt for avståelse til kommunen finner tilsvarende anvendelse. Hvor det gjelder søknad fra enkeltmann, gis tillatelsen til det av disse lag som vil ta sig av hans sak. For at laget skal kunne komme i betraktning, må dets vedtekter godkjennes av Kongen, som også kan opstille sådanne vilkår for tillatelsen som finnes påkrevd av almene hensyn.

Når en eiendom er avstått ved mindelig ordning i henhold til første ledd, og vilkårene for tvungen avståelse er til stede, kan Kongen efter søknad fra erhververen erklære eiendommen odelsfri såfremt det antas at tillatelse til å kreve sådan avståelse vilde blitt gitt, om mindelig ordning ikke var kommet istand.

Hvis erhververen selv har odelsrett til eiendommen, gjelder odelsfriheten bare overfor odelsberettigede som har en bedre odelsrett enn erhververen. Den er ikke til hinder for at erhververen og hans eftermenn selv hevder odelsrett til eiendommen. Søknad om odelsfrigjørelse efter denne paragraf må være innkommet til jordstyret innen tre måneder efter at den mindelige ordning er truffet.

Før Kongen avgjør søknaden, må uttalelse fra jordstyret og herredstyret foreligge.

Jordstyret skal gi de odelsberettigede til eiendommen adgang til å uttale sig om saken. Det skal sende særskilt melding til den siste odelsberettigede besidder av eiendommen og hans livsarvinger og — hvis de er odelsberettigede — hans ektefelle og søsken og deres livsarvinger. Odelsberet-

tigede som ikke er bosatt her i landet og fjernere odels- 10 mars.
berettigede enn ovenfor nevnt, kan varsles gjennem Norsk Nr. 1.
lysingsblad og et på stedet almindelig lest blad om å fremkomme med sine merknader innen en frist som jordstyret setter.

§ 28. Forbud mot hugst og andre innskrenkninger i bruken.

Når et herredstyre har vedtatt å søke tillatelse til avståelse av skoggrunn, kan det forby at der hugges i skogen mere enn til husbruk og gårdsbruk, uten efter forstmessig utblinkning. Når det ansees påkrevd for å sikre avståelsens øiemed eller hensiktsmessige fremme, kan herredstyret pålegge eier, bruker og bruksberettiget også andre innskrenkninger i bruken av det som søkes avstått. Beslutningen herom skal skriftlig meddeles vedkommende, og trer først i kraft fra det tidspunkt da denne mottar meddelelsen. Den kan når som helst tilbakekalles, og ophører i et hvert fall å virke når der foreligger endelig avslag av søknaden, eller når det er gjort vedtak om at avståelse ikke skal finne sted, eller når adgangen dertil er bortfalt i henhold til reglene i § 25.

I de tilfelle som omhandles i § 23 kan sådant forbud eller pålegg også nedlegges av de der nevnte lag, når de stiller sådan sikkerhet som jordstyret finner betryggende.

Den som overtrer et i henhold til denne paragraf nedlagt forbud eller pålegg straffes med bøter. Dessuten kan det ulovlig åvirkede, eller det som er innvunnet ved annen ulovlig bruk, eller verdien herav inndras hos den skyldige eller den, på hvis vegne han har handlet.

Forbud eller pålegg i medhold av denne paragraf kan innankes til departementets prøvelse, dog uten opsettende virkning.

§ 29. Erstatning for hugstforbud og andre innskrenkninger i bruken.

Har sådant forbud eller pålegg som i § 28 omhandlet vært utferdiget, blir det i tilfelle ved fastsettelsen av erstatningen å ta hensyn til det tap eieren eller annen rettighetshaver måtte ha lidt på grunn av denne innskrenkning i rådigheten.

Blir avståelsen ikke iverksatt, har vedkommende krav på særskilt erstatning for det tap forbudet eller pålegget har voldt ham. Erstatningen fastsettes ved skjønn overensstemmende med kapitel II.

10 mars. Nr. 1.

§ 30. Opfyllelse av leveringskontrakt.

Har eieren sluttet avtale om levering av trevirke før han har mottatt skriftlig meddelelse om at herredstyret har vedtatt å søke tillatelse til avståelse av hans skoggrunn og skjønnet antar, at sådan avtale ikke uten vesentlig ulempe kan fyldestgjøres gjennem åvirke i noen annen av hans skoger, kan eieren kreve, at avståelsen skjer med forpliktelse for erhververen til å stille det fornødne trevirke til hans rådighet.

Denne bestemmelse finner tilsvarende anvendelse på leveringskontrakter, som berøres av andre innskrenkninger i bruken.

§ 31. Opgave over hugst.

Benytter eieren sig av den adgang han efter §§ 28 og 30 har til enten selv å åvirke i skogen eller å forlange det fornødne trevirke stillet til rådighet til fyldestgjørelse av sluttede avtaler, skal det under skjønnet nøiaktig bringes på det rene, hvor meget trevirke der vil bli utdrevet av skogen. Sådan hugst tas i tilbørlig betraktning ved skjønnets avgivelse.

Hvad her er bestemt gjelder tilsvarende ved andre bruksinnskrenkninger.

§ 32. Avløsning av uthugstkontrakt.

Har eieren påheftet skoggrunnen noen uthugstkontrakt, er den som har tillatelse til avståelse berettiget til å forlange denne avløst mot erstatning efter skjønn. Bestemmelsene i §§ 30 og 31 finner tilsvarende anvendelse på den som efter uthugstkontrakten har rett til hugst i skogen.

Ved uthugstkontrakt forståes i denne lov enhver overenskomst som går ut på å innrømme eller skjønnes å tilsikte å innrømme noen rett til annen hugst i fremmed skog enn hugst til husbruk og gårdsbruk.

§ 33. Tvungen avståelse gjennem utskiftning m. v.

Er jordfellesskap til hinder for avståelse til jordbruk eller utvidelse av jordbruk, kan herredskommunen med Kongens samtykke kreve utskiftning og tvungen avståelse av jord, skog og andre jordbruksherligheter fra et eller flere bruk i fellesskapet.

Før søknad herom avgjøres, skal utskiftningsstyret la foreta nærmere undersøkelse av fellesskapet, og i tilfelle la utføre opmåling, kartlegning m. v., for å klarlegge om der er jord og jordbruksherligheter som kan avståes, og i tilfelle fra hvilke bruk.

Den av Kongen meddelte tillatelse bortfaller, hvis ikke herredskommunen innen 2 måneder efterat den har fått underretning om tillatelsen har krevd forretningen fremmet hos vedkommende utskiftningsformann. For avståelsen gjelder bestemmelsene i §§ 15—22, 23, første og tredje til sjette ledd, 24 og 26—32 tilsvarende. Skjønn, takster og kjennelser efter kapitel II avgis av utskiftningsretten. 10 mars. Nr. 1.

Avgjørelsen kan forlanges prøvet av herredsretten eller ved overutskiftning eller overskjønn efter bestemmelsene i utskiftningslovens kapitel 11.

Herredskommunen er pliktig til å overta det som er avstått. For tiltredelse av dette og betaling av erstatningen fastsetter utskiftningsretten, overensstemmende med utskiftningslovens § 47, en frist som ikke bør være kortere enn 6 måneder fra det tidspunkt avgjørelsen blir endelig. Erstatningsbeløpet hviler som heftelse på det avståtte overensstemmende med § 117 i samme lov. Er det avståtte tidligere beheftet eller beslaglagt, forholdes som bestemt i § 116 i samme lov.

For øvrig gjelder bestemmelsene i utskiftningsloven, idet herredskommunen inntar samme stilling som en loddeier.

Også under en pågående utskiftning kan herredskommunen med Kongens samtykke til jordbruk eller utvidelse av jordbruk kreve tvungen avståelse av jord, skog og andre jordbruksherligheter fra et eller flere bruk i fellesskapet. De foran og ovenfor nevnte bestemmelser om tvungen avståelse får herunder tilsvarende anvendelse.

Når eiere av bruk som er for små til å skaffe arbeide og underhold for en familie har inngått avtale om at noen av dem skal flytte ut og de andre overta deres jord, kan herredskommunen med Kongens samtykke kreve forretning avholdt av utskiftningsretten til deling av jorden.

Efterat eierne av de gjenværende bruk er blitt enige om hvor stor andel skal tilfalle hvert av brukene, foretar utskiftningsretten delingen, og fastsetter herunder sådan omordning og regulering av eiendommene som finnes hensiktsmessig. Utskiftningslovens §§ 21 og 30 gjelder tilsvarende, og for øvrig finner de andre bestemmelser i nevnte lov anvendelse så langt de passer.

Hvor der er flere bruk som er for små til å skaffe arbeide og underhold for en familie, kan herredskommunen i tilfelle salg av noen av brukene, herunder også tvangssalg, gjøre forkjøpsrett gjeldende til deling av jorden på de øvrige bruk. Spørsmålet om kommunens adgang til forkjøp kan avgjøres ved skjønn efter kap. II. Bestemmelsene i §§ 41, første og annet ledd, 43, første til fjerde ledd, 44, 45 og 47 finner til-

10 mars. Nr. 1.

svarende anvendelse. Dersom eierne av de gjenværende bruk ikke blir enige om hvor stor andel skal tilfalle hvert av brukene, treffer jordstyret avgjørelse herom, og kan kreve at utskiftningsretten skal foreta delingen efter bestemmelsene i foregående ledd.

Omkostningene ved utskiftningsrettens forretninger efter denne paragraf utredes efter bestemmelsene i utskiftningslovens kapitel 12, dog således at staten betaler utskiftningsmennenes godtgjørelse.

§ 34. Rett for staten til tvungen avståelse.

Nytt siste ledd:

Dersom en kommune ikke opfyller sine plikter efter § 11, kan staten kreve tvungen avståelse fra kommunen for samme formål.

§ 37. Om forlengelse av leieforholdet.

Efter søknad fra jordleieren kan jordstyret bestemme, at leieforholdet skal fortsette ut over den avtalte tid, når jordstyret i betraktning av det arbeide og den påkostning, leieren eller hans slekt har lagt ned i bruket, finner det rimelig. Betingelsene herfor er dog at leieren har sittet på bruket i minst 10 år eller han og hans ektefelle og noen som er beslektet eller besvogret med ham i rett op- eller nedstigende linje i tilsammen minst 20 år. Forlengelsen må derhos ikke medføre sådan uforholdsmessig skade eller ulempe som omhandlet i § 22. Søknad om forlengelse av leieforholdet må være kommet til jordstyret innen 1 januar det år leieforholdet skulde ophøre.

Blir partene ikke selv enige om leievilkårene, fastsettes disse av jordstyret således som dette finner det rimelig efter forholdene i bygden. Bestemmelsene i foregående paragraf om, at jordstyret først skal forsøke å ordne saken i mindelighet, gjelder også her, likedan adgangen til gjenoptagelse efter 10 år.

Sådan forlengelse av leieforholdet kan også fastsettes til fordel for jordleierens ektefelle, barn, herunder adoptivbarn, og barnebarn. I tilfelle leierens død kan forlengelsen fastsettes om søknaden kommer efter den i første ledd fastsatte frist, men innen en måned efter dødsfallet.

Bestemmelsene i § 36, siste ledd, finner tilsvarende anvendelse.

§ 42. Om brukets grenser og herligheter m. v.

Er bruk som ikke er særskilt skyldsatt, avhendet i forbindelse med annen fast eiendom, blir dets nærmere grenser

og tilliggelser i forhold til denne under iakttagelse av be- 10 mars.
tingelsene i § 22, annet ledd, å fastsette på den måte som er Nr. 1.
mest hensiktsmessig for så vel bruket som den gjenværende eiendom. Herunder kan bruket i tilfelle omordnes og, hvor det er rimelig adgang til det, utvides ved tillegg av dyrkningsjord, så det blir skikket eller mere skikket enn før til dyrkning og bruk som selvstendig jordbruk. Og særlig bør det, hvor dertil er rimelig adgang, tillegges de herligheter og rettigheter, som efter de stedlige forhold ansees hensiktsmessige eller av vesentlig betydning til husbruk og gårdsbruk, såsom veier, skog, beite, torvmyr, fiske og lignende, alt som foran nevnt under iakttagelse av betingelsene i § 22, annet ledd.

Forsåvidt beite angår, gjelder dog bestemmelsene i § 18, annet og tredje ledd.

§ 49. Hvad der kan kreves avstått.

Foruten den adgang til tvungen avståelse som følger av de øvrige bestemmelser i denne lov, har herredskommunen når det gjelder bortleiet bruk som går inn under dette kapitel, med Kongens samtykke dessuten adgang til å kreve tvungen avståelse under nedenstående vilkår.

Også efter at leieforholdet er ophørt, kan sådan avståelse kreves når søknad herom er innkommet til jordstyret eller herredstyret før ophøret.

Søknad om sådan avståelse som i denne paragraf nevnt skal imøtekommes medmindre særlig sterke grunner taler mot.

§ 51. En del nærmere bestemmelser.

Bestemmelsene i § 21 (hvad der kan kreves medtatt ved avståelsen), § 24 (om erstatningens fastsettelse), § 25 (om frister m. v.) og §§ 26 til og med 32 finner tilsvarende anvendelse med det tillegg at det efter § 28 i tilfelle av leieforholdets ophør også kan nedlegges forbud mot at grunneieren tar bruket i besiddelse. Bestemmelsene i § 22, annet ledd, gjelder likeledes, men med den forandring at avståelsen skal fremmes med mindre skjønnet finner at særlig sterke grunner taler mot. Likeledes gjelder bestemmelsene i § 23 (om søknad om tvungen avståelse m. v.) tilsvarende, med det tillegg at Kongen, hvor herredstyret ikke imøtekommer søknaden, også kan gi tillatelse til avståelse direkte til søkeren selv. Videre gjelder bestemmelsene i § 42 (om brukets grenser m. v.) tilsvarende, med det tillegg at brukets tidligere område og tilliggende herligheter, hvor skjønnet finner det rimelig, også kan innskrenkes til fordel for den gjenværende eiendom eller til fordel for annet leiebruk som kan kreves avstått.

10 mars. Nr. 1.

§ 57. Flertallsvedtak i sameiestrekninger.

Første ledd, bokstav c:

Spørsmål om å avhende til jordbruk eller utvidelse av jordbruk eller til boligtomter dertil skikket grunn som ikke kan antas å trenges til eiernes eget bruk.

§ 65. Hvilke tiltak bestemmelsene omfatter.

Første ledd:

Når anlegg av gårdsvei, anlegg og vedlikehold av seterveier, drifteveier, veier i dyrkningsøiemed, veier til fremdrift av skogsprodukter, anlegg og vedlikehold av løipestrenger, vatningsanlegg, sams gjerdetiltak, anlegg mot sandflukt, stenskred eller jordskred eller ordning av sams sauesanking har interesse for flere, men disse ikke kan bli enig om utførelsen, kan Kongen under de vilkår som nedenfor er nevnt, pålegge enhver interessert å bidra til tiltaket i forhold til den nytte han har av det.

§ 70. Avståelse av tomter m. v.

Hvor trangen til boligtomter ikke i fornøden utstrekning og på rimelig måte kan tilfredsstilles ved frivillig overdragelse eller ved forkjøp, kan herredskommunen med Kongens samtykke kreve tvungen avståelse av grunn til utstykning i boligtomter og hvor dertil er rimelig adgang med fornøden grunn til have.

Likeledes kan kommunen med Kongens samtykke kreve tvungen avståelse av grunn til samvirketiltak og kommunale tiltak og til forsamlings- og foreningslokaler, grunn i samferdselsøiemed og grunn for å sikre eller fremme en hensiktsmessig regulering særlig av centrale strøk i herredet.

Er der på leiet (festet) grunn opført noen sådan bebyggelse som i første og annet ledd nevnt og husene tilhører leieren, kan Kongen likeledes gi herredskommunen tillatelse til å kreve tvungen avståelse av grunnen og hvor dertil er rimelig adgang med fornøden grunn til have til fordel for leieren, hans ektefelle, barn, herunder adoptivbarn og barnebarn.

Videre kan kommunen med Kongens samtykke til eiendom eller bruk kreve tvungen avståelse av grunn til velte- og oplagsplass for skogsprodukter og i forbindelse dermed nødvendige adkomstveier. Skjer avståelsen til fordel for flere, blir de nærmere regler for utnyttelsen å godkjenne av departementet.

Samme adgang til å kreve tvungen avståelse som kommunen har også staten. Rett til å kreve tvungen avståelse av plass for skogsprodukter med nødvendige adkomstveier

efter fjerde ledd kan også gis til tømmersalgslag, fløtningsforeninger og tømmermålingsforeninger. 10 mars. Nr. 1.

§§ 21, 22, 24 til og med 32, 34 samt 49, annet ledd, finner tilsvarende anvendelse med det tillegg at det efter § 28 i tilfelle av leieforholdets ophør også kan nedlegges forbud mot at eieren tar grunnen i besiddelse. Videre gjelder bestemmelsene i § 23 tilsvarende, med det tillegg at Kongen, hvor herredstyret ikke imøtekommer søknad om avståelse av leiet tomt efter tredje ledd, kan gi tillatelse til avståelse direkte til søkeren selv.

§ 71. Om tvungen avståelse.

Tredje og fjerde ledd:

Avståelse efter denne paragraf kan kreves av staten og med Kongens samtykke av vedkommende herredskommune og fylkeskommune og av samvirkelag, fylkesfiskerlag og bygdefiskerlag, hvis vedtekter godkjennes av Kongen. Kongen kan for tillatelsen sette sådanne vilkår som finnes påkrevd av almene hensyn.

Bestemmelsene i §§ 21, 22, 23, første og tredje til sjette ledd, og 24 til og med 32, samt 34, finner tilsvarende anvendelse så langt det passer.

§ 76. Pris.

Eiendommen skal av det offentlige overdras til en pris som ikke overstiger hvad der kan betales for den av en jordbruker, som vil sitte med den og bruke den som jordbruk. Såfremt eiendommen selv koster det offentlige mere, kan den dog overdras efter selvkostende. Før prisen fastsettes, blir jordstyrets uttalelse å innhente. Når det gjelder udyrket jord med jordbruksherligheter til oprettelse av jordbruk, kan eiendommen overdras vederlagsfritt hvis dette finnes nødvendig.

Har eiendommen vært bortleiet og den overdras til brukeren eller hans slekt eller andre pårørende, bør der ved fastsettelsen av prisen tas rimelige hensyn til det arbeide og den påkostning som de har nedlagt på eiendommen, forsåvidt de ikke herfor allerede kan antas å ha fått tilstrekkelig vederlag i en eller annen form.

Dersom det offentlige overdrar eiendommen til underpris eller vederlagsfritt, skal prisforskjellen eller ved vederlagsfri overdragelse hele omsetningsverdien dekkes av jordfondet eller ved særskilt bevilgning.

Ved avståelse av eiendommer tilhørende det offentlige — herunder Oplysningsvesenets fond — skal skjønnet fastsette erstatningen overensstemmende med denne paragrafs første og annet punktum.

10 mars. Nr. 1.

§ 83. Overdragelse til andre enn den nærmeste slekt.

Dersom første erhverver eller senere eiere vil overdra eiendommen til noen som han ikke er i slekt med i rett op- eller nedstigende linje eller i første sidelinje eller besvogret med i rett op- eller nedstigende linje, må departementets samtykke innhentes. Sådant samtykke må også innhentes om eiendommen går over på annen måte, som ved arv, skifte eller tvangssalg.

§ 84. Overdragelse ved tvangsauksjon.

Uten hinder av bestemmelsene i §§ 82 og 83 kan eiendommen dog selges ved tvangsauksjon, herunder auksjon i henhold til konkurslovens § 127, såfremt sådant salg er nødvendig for å dekke en fordring, som fordringshaveren i henhold til § 81 har rettsgyldig panterett for i eiendommen.

§ 85. Gjenkjøpsrett for det offentlige.

Til eiendom som er overdratt ved almindelig kjøp (§ 77) har det offentlige gjenkjøpsrett i følgende tilfelle:

a) Når eiendommen uten departementets samtykke overdras til noen som ikke er så nær beslektet eller besvogret som i § 83 nevnt, og overdragelsen ikke skjer ved tvangsauksjon i henhold til § 84.
b) Når eiendommen er overdratt til høiere pris enn i § 82 fastsatt og overdragelsen ikke er skjedd ved tvangsauksjon i henhold til § 84.
c) Når noen av forskriftene i § 80 er overtrådt på en sådan måte at viktige interesser krenkes.

Eiendommen kan overtas til den i § 82 omhandlede pris. Panteheftelser, som i henhold til § 81 er rettsgyldige, må dog respekteres.

§ 88. Jordfond.

Det overskudd som det offentlige måtte få ved avhendelse av en eiendom erhvervet ved gjenkjøp eller ved dens omvurdering, blir å avsette til et fond (jordfondet), som fortrinsvis blir å anvende i det øiemed å muliggjøre avhendelse av eiendommer overensstemmende med bestemmelsene i § 76, første og fjerde punktum, samt til å dekke kjøpesummen ved eiendommer som avhendes som arvefeste. Til dette fond kan også overføres andre beløp, såsom fortjeneste ved avhendelse av billig innkjøpte eiendommer eller særskilte bevilgninger og lignende. De nærmere regler for fondet fastsettes av Stortinget forsåvidt angår salg av det offentlige. Forsåvidt angår kommuners salg utferdiges de av kommunestyret med departementets godkjenning.

§ 91. Lovens anvendelse i by. 10 mars. Nr. 1.

Nytt annet ledd:

Godtgjørelsen til medlemmene av jordstyret fastsettes i tilfelle av bystyret med departementets godkjenning. Utgiftene ved lovens anvendelse i by bæres med ½ av staten og ½ av byen. §§ 7, femte ledd og 10, tredje ledd får tilsvarende anvendelse.

II.

1) Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
2) Bestemmelsene i § 23, tredje til sjette ledd får ikke anvendelse i tilfelle hvor det ved lovens ikrafttreden er opstått adgang til å gjøre odelsrett gjeldende til vedkommende eiendom.
3) Er et leieforhold som omhandlet i §§ 49—51 eller § 70, tredje ledd, ophørt før denne lovs ikrafttreden eller skal et leieforhold som omhandlet i § 37 ophøre første faredag efter lovens ikrafttreden gjelder de tidligere bestemmelser.

Kongelig resolusjon *). 10 mars.

Lov nr. 1 av 10 mars 1938 om forandring i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål (jordloven) trer i kraft 1 juni 1938.

Lov *) [1]) om forandring i lov om Norges Brandkasse. 10 mars. Nr. 2.

I.

Efternevnte paragrafer i lov om Norges Brandkasse av 12 juni 1931 skal for fremtiden lyde således:

§ 19. Brandkassen forsikrer mot skade ved brand.

Skade ved lynnedslag går inn under brandforsikringen, selv om brand ikke opstår.

I hvilken utstrekning skade på elektrisk maskin, apparat eller ledning, som opstår ved elektrisk fenomen eller ved lyn, omfattes av brandforsikringen, bestemmes i vedtekt.

Likeså bestemmes i vedtekt i hvilken utstrekning ansvar for skade ved eksplosjon inngår under brandforsikringen eller kan overtas av Brandkassen.

Brandkassen kan overta forsikring mot skade ved skred, oversvømmelse, flom, storm og stormflod.

---

*) Kunngj. 15 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

[1]) St.besl. 19 februar. Se Ot. prp. nr. 4. Innst. O. nr. 7. St.tid., forh. i Ot. s. 184; i Lt. s. 34.

10 mars. Nr. 2. § 20. Forsikringen omfatter ikke skade som skyldes krig, oprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

II.

Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer.

10 mars. **Kongelig resolusjon** *).

Lov nr. 2 av 10 mars 1938 om forandring i lov om Norges Brandkasse trer i kraft straks.

10 mars. **Kongelig resolusjon** **).

I medhold av § 30, siste punktum, i lov nr. 20 av 6 juni 1930 om forsikringsavtaler bestemmes som gjeldende inntil videre:

Ved forsikring mot skade voldt ved hussopp skal den i samme paragrafs tredje punktum fastsatte frist senest regnes fra forsikringsforholdets ophør.

10 mars. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet.

I medhold av § 44 i lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 og kongelig resolusjon av 25 september 1931 bestemmes at ærfugl skal være fredet det hele år i Finnmark fylke.

Denne bestemmelse som trer i kraft 10 april 1938 gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1942.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

11 mars. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, hvori uttales at en los når spesiell avtale ikke er truffet ansees berettiget til i henhold til loslovens § 2 næst siste avsnitt å beregne sig så vel inseilingspenger som milepenger for losing av et fartøi som i henhold til nevnte paragrafs punkt 5 var fritatt for losplikt. Jfr. departementets skrivelse 29 august 1929, Lovtidend 1929, side 368.

11 mars. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om en ny bestemmelse i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Vadsø.

11 mars. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet.

Med hjemmel i lov om midlertidige innførselsforbud m. v. av 22 juni 1934 § 1 er det ved kongelig resolusjon av 4 mars d. å. utferdiget bestemmelser om innførselsforbud for frø av kløver og timotei. Disse bestemmelser trer ifølge resolusjonen i kraft fra den dag Landbruksdepartementet bestemmer.

*) Kunngj. 15 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
**) Kunngj. 22 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

I henhold hertil bestemmer Landbruksdepartementet herved at omhandlede innførselsforbud skal tre i kraft fra og med 15 mars 1938. 11 mars.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om tilleggsbestemmelse til brandlovens § 1 for Grimstad. 11 mars.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 12 mars.
Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Irak tiltrådt regler **) vedrørende undervannsbåtkrigen, inntatt i London-protokollen av 6 november 1936.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 14 mars.
Ifølge meddelelse fra den italienske legasjon har Sovjet-Samveldet 12 februar 1938 opsagt overenskomst ***) om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Roma av 7 juni 1905 med endringsprotokoll av 21 april 1926.

Skrivelse fra Justisdepartementet. 14 mars.
Departementet har godkjent vigselritual for menigheten i Tabernaklet, Bergen.

Skrivelse †) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkning i antall tvungne feininger til 3 ganger årlig for det strøk hvor brandloven gjelder i Spydeberg herred, Østfold fylke. 15 mars.

Skrivelse †) fra Arbeidsdepartementet om reguleringS-, utparsellerings- og bebyggelsesplan m. v. for en del av Lamberseter, gnr. 159 bnr. 1 i Aker herred, Akershus fylke. 15 mars.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Kjøpmann Ole Mikkelsens legat» til Kristiansunds byselskap, oprettet ved testament av 30 mai 1932. 16 mars.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Lærer Olav Hansen Bjervas legat til Skiens folkeskole», oprettet ved gavebrev av 25 juli 1937. 16 mars.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Fridtjof Sundts legat for bildende kunstnere fra Bergens stift», oprettet ved testament av 2 mars 1903. 16 mars.

*) Kunngj. 15 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1937 s. 184.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1936 s. 134.
†) Kunngj. 22 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

16 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Fredrik O. Mokkelbost og hustru Iveranna Mokkelbost's legat» til bryggearbeidere og fiskearbeidere på Gomalandet, Kristiansund, oprettet ved testament av 5 mai 1925.

16 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Overkontrollør Bernhard Jacobsens legat til fordel for verdige trengende menn og kvinner av borgerklassen i Bergen», oprettet ved testamentet av 4 oktober 1935.

16 mars. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Nederland forsåvidt angår dets kongerike i Europa, trukket tilbake første del av det forbehold det tok ved undertegningen av protokoll *) om voldgiftsklausuler, Genève 24 september 1923, (se «Overenskomster» 1927, s. 169), og som lyder som følger:

> «Nederlands regjering forbeholder sig adgang til å begrense den i artikkel 1, 1ste ledd, omhandlede forpliktelse til kontrakter som ifølge nederlandsk lov ansees for å være kommersielle.»

Forsåvidt angår de nederlandske oversjøiske besiddelser (Nederlandsk India, Surinam og Curaçao), for hvilke den nederlandske regjering tok det samme forbehold som for dets kongerike i Europa (se «Overenskomster» 1927, s. 171), gjelder dette fortsatt ubegrenset.

16 mars. **Skriv** **) frå Landbruksdepartementet om forbud mot hamning med geit i barskogmark i Hol herad, Buskerud fylke.

16 mars. **Skriv** **) frå Landbruksdepartementet om forbud mot hamning med geit i skogmark som høyrer til ymse gardar i Ulvik herad, Hordaland fylke.

16 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til et livsforsikringsselskap hvori uttales at det antas å være adgang for en skattyder som har tegnet invalideforsikring til å kreve fradratt ved ligningen av inntekten et beløp av premien svarende til den del som er betaling for sykeforsikring. Da denne del av premien efter den foreliggende meddelelse fra De norske livsforsikringsselskapers statistiske kontor utgjør 85 procent av premiens beløp for menn og 95 procent for kvinner, vil følgelig et hertil svarende beløp av premien kunne kreves fratrukket inntekten.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1927 s. 157.
**) Kunngj. 29 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 12.

Lov *) [1]) **om forandringer i lov av 17 juli 1925, nr. 18, om oprettelse av et pengelotteri fra og med året 1928, med tilleggslov av 24 juni 1932, nr. 12.** 17 mars. Nr. 1.

Nedennevnte bestemmelser i lov av 17 juli 1925, nr. 18, om oprettelse av et pengelotteri fra og med året 1928, med tilleggslov av 24 juni 1932, nr. 12, skal herefter lyde således:

§ 2, 2 ledd.

Prisen på hvert lodd fastsettes i planen; den må ikke overstige kr. 50. Det kan i planen forbeholdes vedkommende selskap adgang til å selge loddsedler, lydende på brøkdeler av et lodd, men prisen på en loddseddel må være minst kr. 5.

§ 3, 1 ledd.

Summen av gevinstene må ikke utgjøre mindre enn 64 pct. av innskuddssummen. Ingen gevinst må overstige kr. 150 000. Fordring på utbetaling av gevinst foreldes i 1 år fra trekningsdagen.

Lov *) [1]) **om endring i lov av 6 juni 1930 om aldersgrenser for fastlønt militært befal.** 17 mars. Nr. 2.

§ 2 i lov av 6 juni 1930 med tilleggslov av 19 mai 1933 om aldersgrenser for fastlønt militært befal skal herefter lyde således:

§ 2. Som aldersgrense gjelder:

65 år for generaler og admiraler, stabsofficerer, musikkløitnanter som tjenstgjør som musikk-instruktører ved divisjonsmusikk-korpsene, divisjons- og våbenskrivere, befalsskoleutdannede løitnanter i Generalstaben, andre befalsskoleutdannede løitnanter ved administrasjon som der ikke nedenfor er fastsatt lavere aldersgrense for, vollmestre, arsenalløitnanter, skriver ved Sanitetskorpsets stab.

Spesialofficerer i marinen av kapteins og løitnants grad.

63 år for sanitetskapteiner i hæren.

60 år for kapteiner og rittmestre (undtagen sanitetskapteiner i hæren), befalsskoleutdannede løitnanter ved kompani og tilsvarende avdeling, kvartermestre i hæren, musikkløitnanter, mekanikerløitnanter, fenriker ved administrasjon, musikkfenriker, mekanikerfenriker.

*) Kunngj. 22 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

[1]) St.besl. 10 mars. Se Ot. prp. nr. 3. Innst. O. nr. 18. St.tid., forh. i Ot. s. 197; i Lt. s. 34.

[2]) St.besl. 10 mars. Se Ot. prp. nr. 6. Innst. O. nr. 19. St.tid., forh. i Ot. s. 197; i Lt. s. 35.

17 mars. Spesialofficerer i marinen av fenriks grad.

Nr. 2. 55 år for krigsskoleutdannede intendanturløitnanter i hæren.
52 år for krigsskoleutdannede løitnanter, veterinærløitnanter, fenriker ved tropp og mekanikersersjanter.
Løitnanter i sjøofficerskorpset.

17 mars. **Kongelig resolusjon.**
1. Det ulønte konsulat i Benguela nedlegges.
2. Det ulønte vicekonsulat i Lobito omdannes til ulønt konsulat med distrikt omfattende kolonien Angola.

17 mars. **Kongelig resolusjon** *).
§§ 40 og 321 første avsnitt og nr. 1 i lov nr. 2 av 4 februar 1938 om forandringer i sjøfartsloven settes i kraft fra 17 mars 1938.

17 mars. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter m. v. for Tinn herred, Telemark fylke, undtatt Rjukan bygningsdistrikt og for Rjukan bygningsdistrikt innbefattet melkeforskrifter for Rjukan bygningsdistrikt og Våer og Vemork.

17 mars. **Kongelig resolusjon** *).
Den ved kongelig resolusjon av 12 november 1937 innførte konsesjonsordning for fangst av vågehval, som utløper 1 april 1938, forlenges til 1 april 1939.
Handelsdepartementet fastsetter de nærmere vilkår for konsesjonene.

17 mars. **Skriv** frå Utanriksdepartementet.
Island har 16 mars 1938 deponert i Utanriksdepartementet i Oslo ratifikasjonsdokumentet vedkomande avtale **) millom Noreg, Danmark, Finnland, Island og Sverige om kva lands ulukketrygdlov skal gjelda i tilfelle då arbeidsgjevarar i eitt av avtalelanda driv verksemd eller nyttar arbeidarar i eitt av dei andre landa, underskriven i Oslo 3 mars 1937.
I samhøve med artikkel VI tok avtalen soleis til å gjelda for Island 17 mars 1938.

17 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged angående skatt av en motorvogn, for hvilken kjøretillatelsen ifølge bestemmelsen i lov av 18 juli 1917 § 21 siste ledd, var bortfalt 1 juli 1937. Departementet uttaler at før skatten for 1936—37 er betalt, trer kjøretillatelsen ikke pånyi kraft, og det er derfor korrekt når politiet ved fjernelse av skiltene påser at vognen ikke blir brukt, selv om den efter terminens utløp har skiftet eier.

*) Kunngj. 22 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
**) Innteke i «Overenskomster» nr. 5 for 1937 s. 259.

Cirkulære *) fra Finans- og tolldepartementet til toll- 18 mars.
kamrene.

Angående trafikken fra og til Jan Mayen.

Departementet har i medhold av § 125 i tolloven av 22 juni 1928, jfr. § 96 i det ved kongelig resolusjon av 28 oktober 1932 fastsatte «Reglement for tolltjenesten», bestemt at de i tolloven eller med hjemmel i denne fastsatte forskrifter om trafikk fra og til utlandet skal gis anvendelse her i landet på trafikk fra og til Jan Mayen (jfr. § 1 i lov nr. 2 av 27 februar 1930).

Herved gjøres ingen forandring i de gjeldende forskrifter om skibs- og vareavgifter, statistikk m. v., hvis hjemmel er å søke i andre lover eller i avgiftsbeslutninger.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om forbud mot 18 mars.
hamning med geit i skogmark som høyrer til ymse gardar i Eid herad, Sogn og Fjordane fylke.

Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet om merk- 19 mars.
ning av bundne laks- og sjøørretredskaper i Lofoten og Vesterålen fiskeridistrikt.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om regulering 19 mars.
av og bygningsvedtekter for strøket Storhaug—Midtjord i Stavanger.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om regulering 19 mars.
av og bygningsvedtekter for strøket mellem Rogalandsgaten og Lagårdsveien fra Musegaten til bygrensen i Stavanger.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 21 mars.
«Konditor Paul Melhorn og hustru fru Karen Melhorns legat til fordel for Oslo konditorlaug».

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 21 mars.
det ved frk. Karin Schøyens testament av 7 mai 1932 oprettede «Legatet til lektor Karl Schøyens minne» til fremme av biologisk forskning ved Det kongelige videnskabers selskab, Museet, Trondheim.

Skrivelse ***) fra Socialdepartementet om forandring i 21 mars.
§ 4 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Steinkjer.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en næringsorga- 21 mars.
nisasjon hvori uttales at næringsmiddelloven av

*) Kunngj. 22 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
**) Kunngj. 29 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 12.
***) Kunngj. 29 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

21 mars. 19 mai 1933 og de forskrifter som er utferdiget med hjemmel i den, jfr. kongelig resolusjon av 3 mai 1935, kommer til anvendelse på alle næringsmidler m. v. som omsettes her i landet, således også på varer som i norsk havn leveres som skibsproviant, uansett om fartøiet går i uten- eller innenriks fart og uansett om fartøiet er norsk eller utenlandsk. Dette gjelder også utenlandske varer som leveres fra frilager eller transittoplag som proviant til fartøi i norsk havn.

21 mars. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om vedtekter for bruk av piggtråd til gjerde i Risør.

22 mars. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Brasil tiltrådt regler **) vedrørende undervannsbåtkrigen, inntatt i London-protokollen av 6 november 1936.

22 mars. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Romedal herred, Hedmark fylke.

22 mars. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om bestemmelser om fredning, fangst og salg m. v. av kreps i Akershus fylke.

22 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet, foranlediget ved forespørsel fra en sorenskriver angående stempelavgift av anmeldelse til firmaregistret om utvidelse av et aktieselskaps forretningsvirksomhet fra å gjelde salg av visse spesialartikler til å omfatte all handel en gros og en detail dog uten at selskapet forandret navn eller foretok noen endring i aktiekapitalen. Departementet uttaler at anmeldelsen til firmaregistret av den omhandlede utvidelse av forretningsvirksomheten uten navneforandring og med uforandret kapital antas å kunne registreres uten at det betales ny stempelavgift.

23 mars. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Mosvik herred, Nord-Trøndelag fylke.

23 mars. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for omførselshandel fra portrum m. v. samt om ophevelse av § 5 i vedtekt om torvhandel m. v., i Kopervik.

23 mars. **Skrivelse** ***) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Lavangen herred, Troms fylke, henregnes til vernskog.

*) Kunngj. 29 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1937 s. 184.
***) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 57 for Halden. 23 mars.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om brandvesenet av 15 august 1908 skal gjelde for strandstedet Nesna i Nesna herred, Nordland fylke. 23 mars.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Fredrik Herman Erlandsens testament av 13 november 1903 oprettede legat «Fredrik Erlandsens pensjonat» for folk som trenger hjelp av fattigvesenet og som er hjemmehørende i Vestby hovedsogn. 24 mars.

Skrivelse **) fra Utenriksdepartementet. 24 mars.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har India endret 1 ledd i det forbehold som blev tatt ved underskrivningen av overenskomst ***) om slaveri, Genève 25 september 1926, i henhold til artikkel 9, med senere endringer (jfr. «Overenskomster» 1936 s. 262).

Skrivelse †) fra Socialdepartementet om ny § 5 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Grimstad. 24 mars.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for torv- og porthandel i Tune herred, Østfold fylke. 24 mars.

Midlertidig lov *) [1]) om regulering av utførselen av gatesten og kantsten. 25 mars.

§ 1.

1. Kongen kan bestemme at adgangen til å utføre gatesten og kantsten skal forbys andre enn dem som dertil erholder Kongens tillatelse.
2. Kongen kan fastsette nærmere betingelser for meddelelse av sådan tillatelse til utførsel av gatesten og kantsten som nevnt under punkt 1, derunder også bestemmelse om erleggelse av et gebyr for meddelelse av sådan tillatelse.

§ 2. Forsøkt eller fullført overtredelse av denne lov, eller av forskrifter utferdiget i medhold av denne lov, straffes med bøter.

§ 3. Denne lov trer i kraft fra den dag midlertidig lov om regulering av utførselen av gatesten og kantsten av 29 mars 1935 ophører å gjelde, og gjelder inntil videre.

*) Kunngj. 29 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1938 s. 105.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 9 for 1927 s. 195 og nr. 6 for 1936 s. 262.
†) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
[1]) St.besl. 24 mars. Se Ot. prp. nr. 10. Innst. O. nr. 24. St.tid., forh. i Ot. 379—390; i Lt. s. 35—36.

25 mars. **Kongelig resolusjon.**
Det ulønte vicekonsulat i Dunkerque omdannes til ulønt konsulat med distrikt omfattende som hittil departementet Nord undtatt byene Lille, Roubaix, Gravelines og Tourcoing.

25 mars. **Kongelig resolusjon.**
1. Det tillates at det opføres en kirke på en dertil utsett tomt av gården Nordre Rød på Røa i Ullern prestegjeld i Oslo bispedømme efter en fremlagt plan som er utarbeidet av kommunearkitekten i Aker.
2. Oslo stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen om dette under arbeidets gang skulde vise sig ønskelig eller nødvendig.

25 mars. **Kongelig resolusjon.**
I henhold til § 1 i lov om behandlingen av forsømte barn av 6 juni 1896 med senere endringer gis stadfesting på et fremlagt utkast til plan for Risør barnehjem tilhørende Hvitebåndsforeningen i Risør.

25 mars. **Kongelig resolusjon.**
I henhold til § 1 i lov om behandlingen av forsømte barn av 6 juni 1896 med senere endringer gis stadfesting på et fremlagt utkast til plan for barnehjemmet Josephines stiftelse i Stavanger.

25 mars. **Kongelig resolusjon.**
I henhold til § 50 i lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 meddeles samtykke til at Vikøy og Øystese fattigdistrikter i Kvam herred, Hordaland fylke, sluttes sammen til én fattigkommune.

25 mars. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter m. v. for Ytre Rendal herred, Hedmark fylke.

25 mars. **Kongelig resolusjon** *) om forskrifter om anlegg og drift av pelsdyrgårder i Ringsaker herred, Hedmark fylke og Kvikne herred, samme fylke.

25 mars. **Kongelig resolusjon** *) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Nesna herred, Nordland fylke, Elverum herred, Hedmark fylke, og Vang herred, Hedmark fylke, må ha godkjenning av helserådet.

25 mars. **Kongelig resolusjon** *).
Med hjemmel av midlertidig lov av 25 mars 1938 om regulering av utførselen av gatesten og kantsten bestemmes:

*) Kunngj. 29 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

I. Fra og med 29 mars 1938 skal utførselen her fra landet av gatesten og kantsten være forbudt andre enn dem som dertil erholder Handelsdepartementets tillatelse. 25 mars.

II. Handelsdepartementet bemyndiges til å fastsette nærmere regler og betingelser for meddelelse av sådan tillatelse som nevnt under punkt I.

III. For meddelelse av tillatelse til utførsel av gatesten og kantsten skal erlegges et gebyr av 10 øre pr. tonn for gatesten og 15 øre pr. tonn for kantsten, å opkreve av tollvesenet ved utførselen. Inntektene av dette gebyr blir å forvalte og anvende efter Handelsdepartementets nærmere bestemmelse.

Kongelig resolusjon *). 25 mars.

1. Det i § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. inneholdte utførselsforbud for levende svin som midlertidig blev ophevet ved kongelig resolusjon av 13 februar 1920, settes herved igjen i kraft.
2. Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongeleg resolusjon **) om at lakselova skal vera gjeldande for Fjoneelvas vassdrag i Sveio herad, Hordaland fylke. 25 mars.

Kongeleg resolusjon **) om at lakselova skal vera gjeldande for Ortnevikvassdraget i Kyrkjebø herad, Sogn og Fjordane fylke. 25 mars.

Kongeleg resolusjon **) om fyresegner om forbod mot fiske med kastenot, drivgarn og liknande reidskap på ein umkverv utanfor munninga av Strynselva i Sunn- og Nordfjord fiskeridistrikt, Sogn og Fjordane fylke. 25 mars.

Kongeleg resolusjon **) om at dei fyresegner som gjeld for laksefiske i sjøen, ogso skal gjelda for fiske av sjøaure med kastenot innan ein nærare fastsett sjøumkverv i Sunnmøre og Romsdal fiskeridistrikter, Møre og Romsdal fylke. 25 mars.

Kongelig resolusjon *). 25 mars.

Det i henhold til kongelig resolusjon av 24 februar 1928, punkt 3, fastsatte gebyr til statskassen for innførselstillatelse for ammunisjon økes fra 1 april 1938 til:

1 pct. av fakturabeløpet, dog minst kr. 1,00 og maksimum kr. 100,00 for et enkelt ammunisjonsparti.

---

*) Kunngj. 29 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
**) Kunngj. 29 mars i Lovtid. 1ste deild nr. 12.

25 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Even Sørensen Herbergs legat» for trengende arbeidere i Vågå, oprettet ved testament av 11 juli 1907.

25 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Elen Andersdtr. Reitans legat til beste for verdige trengende innen Kvikne sognekommune», oprettet ved testament av 27 januar 1928.

25 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Ole Halvorsen og hustru Severine Dorthea Halvorsens legat til beste for feriekolonier for Oslo», oprettet ved gjensidig testament av 1 desember 1911.

25 mars. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Brasil tiltrådt internasjonal overenskomst *) om lastelinjer, London 5 juli 1930, med virkning fra 31 mars 1938.

25 mars. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Centralstyret for vanføre hvori uttales:

1. Utgifter til anskaffelse av klær utredes efter §§ 11 og 14 i vanføreloven av 19 juni 1936 i den utstrekning anskaffelsene er foreskrevet i vedkommende anstalts optagelsesvilkår, og ellers når anskaffelsene i det enkelte tilfelle må ansees rimelig.

2. Utgifter ved anskaffelse av arbeidsmaterialer utredes særskilt efter vanføreloven bare forsåvidt materialene anvendes til å lage skotøi eller klær til de vanføre selv og de ellers — i henhold til optagelsesvilkårene — måtte ha vært anskaffet på annen måte. Arbeidsmaterialer som trenges til yrkesoplæring, inngår i den almindelige opholdsgodtgjørelse. Skolemateriell utredes derimot særskilt efter vanførelovens utgifts- og refusjonsbestemmelser.

3. Utgifter til røntgenbilleder og medisin antas å burde utredes efter vanførelovens bestemmelser.

4. Utgifter til briller antas å burde utredes efter vanføreloven for elever i vanføreskoler, når de trenger briller for å kunne følge med i undervisningen.

26 mars. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Dyrøya i Dyrøy herred, Troms fylke.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1932 s. 734.
**) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

Rundskrivelse *) fra Finansdepartementet til fylkesmennene. 26 mars.

I anledning av en mellem Norge og Hellas under 28 februar d. å. inngått betalingsavtale og med hjemmel i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 har Finansdepartementet truffet følgende

Bestemmelser om betaling av greske varer som innføres til Norge m. v.

§ 1. Betaling av greske varer som innføres til Norge, skal utelukkende skje i engelske pund sterling på en i Norges bank i den anledning oprettet konto for Hellas bank.

Hvis det ikke er avtalt en bestemt lengere betalingsfrist som anføres i innførselsdeklarasjonen og som på forlangende kan legitimeres overfor Norges bank, skal betaling erlegges senest 4 måneder fra varens tollekspedisjon (fortolling eller angivelse til tolloplag), dog således at hvis varen ikke er endelig solgt her til landet ved tollekspedisjonen (kommisjons-, konsignasjonsvarer og lignende), skal betaling skje innen 4 måneder efter det endelige salg, med mindre avtale om annen bestemt betalingsfrist kan legitimeres overfor Norges bank. Hvis betaling ikke skjer ved forfall, eventuelt innen utgangen av den nevnte 4-måneders frist, kan Norges bank pålegge skyldneren å foreta innbetalingen uten ophold. I tilfelle hvor den avtalte kredittid i vesentlig grad synes å gå ut over hvad en normal forretningsmessig kredittgivning skulde medføre, kan Norges bank, hvis skyldneren innen en satt frist ikke gir en tilfredsstillende redegjørelse, med samtykke av den av Finansdepartementet nedsatte Clearingnevnd gi pålegg om innbetaling innen en passende frist, uten hensyn til at den avtalte forfallstid ikke er inntruffet.

Har et norsk firma forpliktet sig til betaling i en annen myntsort enn engelske pund sterling, skal det innbetales et beløp i engelske pund sterling som motsvarer den skyldige sum efter sist kjente London-kurs.

På den i første ledd nevnte konto betales også greske varer, kjøpt av norske skib i greske havner.

Skib betales ikke over clearingen, hvis ikke de to lands regjeringer særskilt blir enige herom.

Enhver som innfører varer fra Hellas enten direkte eller gjennem et annet land, er pliktig til å meddele tollvesenet, postverket og Norges bank de oplysninger som disse finner

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

26 mars nødvendige ved avgjørelsen av om varen inngår under bestemmelsene i første ledd.

§ 2. Omkostninger og provisjoner som skriver sig fra salg av norske varer i Hellas og fra salg av greske varer i Norge, skal enten opgjøres over clearingen eller fratrekkes de beløp som innbetales på clearingkontoen av de to lands importører.

Norges bank og Hellas bank har rett til å undersøke arten og kontrollere anvendelsen av disse beløp, og til å forvisse sig om at de virkelig utgjør motverdien av de ovenfor nevnte omkostninger og provisjoner.

§ 3. Private kompensasjonsforretninger mellem varer av norsk og gresk oprinnelse er ikke tillatt uten forutgående samtykke av Clearingnevnden.

§ 4. Betaling til Hellas som ikke skal skje på den i § 1, første ledd, omhandlede konto, skal på forhånd meldes til Norges bank, for at banken kan føre den nødvendige kontroll.

§ 5. Disse bestemmelser trer i kraft straks og får anvendelse på betaling av alle greske varer, uansett når de er innført. Samtidig opheves de hittil gjeldende bestemmelser av 20 juni 1935 med endringer av 10 august s. å. og 26 januar 1937.

Som det fremgår av bestemmelsene skal betalingen av greske varer som innføres til Norge, utelukkende skje i engelske pund sterling på en i Norges bank i den anledning oprettet konto for Hellas bank. Midler som importøren måtte ha innestående i gresk eller annen utenlandsk bank, kan således ikke brukes til sådanne betalinger.

Veksler som omfatter gjeld som går inn under bestemmelsene, må gjøres betalbare i norsk bank.

De av Norges bank trufne bestemmelser om adgang for importørene til å bruke sine vanlige bankforbindelser til å besørge sine innbetalinger over clearingen blir uforandret.

Ved betalingen må fakturaens datum og beløp, samt fortollingsstedet og varens art opgis.

Ved departementets rundskrivelse av 26 januar 1937 blev de da gjeldende bestemmelser om betaling av greske varer som innføres til Norge, gitt et tillegg gående ut på at betalingen skulde erlegges senest 4 måneder fra varens tollekspedisjon eller fra varens endelige salg til landet, hvis dette først finner sted efter tollekspedisjonen. Det var departementets forutsetning at fristene skulde gjelde uten hensyn til om det i det enkelte tilfelle var truffet avtale om en len-

gere kredittid. Det var dog åpnet adgang for Clearingnevn- 26 mars.
den til å gi dispensasjon.

I de nye bestemmelsers § 1, 2net ledd er de nevnte frister opretholdt, dog kun for det tilfelle at det ikke er avtalt en bestemt lengere betalingsfrist, som anføres i innførselsdeklarasjonen (hvis varen er endelig solgt her til landet når denne avgis) og som på forlangende kan legitimeres overfor Norges bank. Hvis en sådan lengere betalingsfrist er avtalt, vil det være unødvendig på forhånd å søke noen dispensasjon fra 4-måneders fristen.

På den annen side vil det bli ført kontroll med at betaling skjer ved forfallsdag, eventuelt innen utgangen av 4-måneders fristen, og Norges bank kan, hvis betaling ikke skjer i rett tid, pålegge skyldneren å foreta innbetalingen uten ophold.

Hvis den avtalte kredittid i vesentlig grad synes å gå ut over hvad en normal forretningsmessig kredittgivning skulde medføre, kan Norges bank, hvis skyldneren innen en satt frist ikke gir en tilfredsstillende redegjørelse, med samtykke av den av Finansdepartementet nedsatte Clearingnevnd, gi pålegg om innbetaling innen en passende frist, uten hensyn til at den avtalte forfallstid ikke er inntruffet.

Undlatelse av å efterkomme de gitte pålegg vil, i likhet med andre overtredelser av bestemmelser utferdiget i forbindelse med clearingen, kunne medføre straffansvar; se herom senere.

Det vil efter de nye bestemmelser ligge megen vekt på at forfallstiden angis tydelig i den dertil bestemte rubrikk i innførselsdeklarasjonene, likesom importørene i tilfelle må være forberedt på å legitimere riktigheten av den forfallstid som er opgitt.

Hvis den kredittid som tenkes avtalt, er av den lengde at den kan tenkes å kunne bli opfattet som vesentlig lenger enn hvad en normal forretningsmessig kredittgivning skulde medføre, bør importøren før avtale treffes, forelegge saken for Norges bank.

Innførselsdeklarasjon.

Departementet har i henhold til bestemmelsenes § 1, siste ledd, bestemt at de der omhandlede oplysninger skal gis på et fastsatt skjema (innførselsdeklarasjon) med plass til oplysninger om varens art, selgerens og kjøperens navn, kjøpesummens størrelse, forfallsdagen samt, hvis varen er betalt, når og til hvem innbetalingen er skjedd.

Opgaven skal av importøren avgis i 3 eksemplarer med tydelig underskrift og adresse og kan bare underskrives av

26 mars. vedkommende varemottager, dennes prokurist eller i henhold til spesialfullmakt godkjent av tollvesenet. Til bekreftelse av oplysningenes riktighet må fremvises konnossement, faktura, ordrebekreftelse eller lignende dokument, samt kvittering forsåvidt betalingen allerede er erlagt. Tollopsynet skal granske innførselsdeklarasjonen på grunnlag av disse dokumenter. Finnes der uoverensstemmelser i opgavene, gjør tollopsynet anmerkning herom på det eksemplar av innførselsdeklarasjonen som skal sendes Norges banks clearingkontor.

Det ene eksemplar av innførselsdeklarasjonen skal sendes direkte fra tollvesenet (postverket) til Norges banks clearingkontor, Oslo (sådan sending skal skje daglig). Det annet eksemplar beholder tollvesenet (postverket). Det tredje eksemplar leveres sammen med faktura m. v. tilbake til vedkommende importør.

Ved varens betaling må importøren medbringe sitt eksemplar av innførselsdeklarasjonen til vedkommende bank hvortil innbetalingen skjer. Banken sender innførselsdeklarasjonen videre til Norges banks clearingkontor, Oslo, med meddelelse om at beløpet er innbetalt. Betaler importøren kjøpesummen for varene direkte til Norges bank, medsender han samtidig sitt eksemplar av innførselsdeklarasjonen.

Har tollvesenet grunn til å anta at en vare som søkes innført uten innførselsdeklarasjon, er gresk og skal inngå under de forannevnte bestemmelser, skal det straks sende innberetning herom til Norges banks clearingkontor.

De gjeldende bestemmelser om oprinnelsesbevis ved innførsel av råtobakk, har ikke undergått noen forandring, jfr. Finansdepartementets rundskrivelse av 20 juni 1935.

Utførselsdeklarasjon.

De av departementet trufne

Bestemmelser om utførsel av norske varer til Hellas

er uforandret og lyder som følger:

Enhver som til Hellas utfører norske varer som skal avregnes over clearingkonto i Norges bank, er pliktig til å meddele tollvesenet, postverket og Norges bank de oplysninger som finnes nødvendig til avgjørelse av om varen er norsk eller har gjennemgått en vesentlig bearbeidelse eller forarbeidelse i Norge.

Departementet har i henhold hertil bestemt at disse oplysninger skal gis på et fastsatt skjema (utførselsdeklarasjon) med plass til oplysninger om varens art, selgerens og kjøperens navn, kjøpesummens størrelse, forfallsdagen, samt om varen er betalt eller ikke.

Manglende utførselsdeklarasjon vil medføre at utbetalingen fra Norges bank vil bli forsinket ved at det må fremskaffes de nødvendige oplysninger om den eksporterte vare. Det er derfor i eksportørens egen interesse at deklarasjonen fylles ut nøiaktig ved utførselen. 26 mars.

Deklarasjonen skal av eksportøren avgis i 3 eksemplarer med tydelig underskrift og adresse og kan bare undertegnes av eksportøren selv, dennes prokurist eller i henhold til spesialfullmakt godkjent av tollvesenet.

Et eksemplar av utførselsdeklarasjonen sendes direkte fra tollvesenet (postverket) til Norges banks clearingkontor, Oslo (sådan sending skal skje daglig).

Hvis tollvesenet (postverket) finner grunn til å anta at de meddelte oplysninger ikke er riktige, blir dette å anmerke på det eksemplar som sendes til Norges bank.

Det annet eksemplar beholder tollvesenet (postverket). Det tredje eksemplar beholdes av eksportøren og sendes av ham til den greske kjøper med anmodning om at deklarasjonen må bli innlevert i Hellas bank sammen med betalingen. Hvis dette ikke gjøres, vil følgen kunne bli forsinkelse av utbetalingen i Norges bank.

Om den nye avtale om ordning av varebytte bemerkes i sin almindelighet:

Da det som følge av utviklingen av handelssamkvemmet mellem de to land i den senere tid er opstått en betydelig clearingsaldo til kreditt for Norge i Hellas, har det vært nødvendig å søke å finne en nyordning til regulering av dette forhold.

Det er i den anledning i avtalen om ordning av varebyttet forutsatt årlige kontingenter for innførsel av norske varer til Hellas. For tidsrummet inntil 31 desember 1938 er totalsummen for disse kontingenter fastsatt til et bestemt beløp, mens for de senere år totalsummen skal fastsettes på grunnlag av innførselen av greske varer til Norge i det foregående år.

Man benytter anledningen til å gjøre opmerksom på at norske eksportører ikke må sende varer til Hellas for avregning over clearingen før de har forvisset sig om at vedkommende greske kjøper av de greske myndigheter har fått importlisens.

Alle henvendelser i saker som vedrører clearingen, bes som hittil, for å undgå unødig forsinkelse, sendt direkte til Norges banks clearingkontor, som i tilfelle vil sørge for at henvendelsene blir sendt videre til Clearingnevnden eller Finansdepartementet, hvor dette er nødvendig.

26 mars. Man henleder opmerksomheten på at overtredelse av de i denne rundskrivelse trufne bestemmelser straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, jfr. lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 § 2.

Skjema for inn- og utførselsdeklarasjoner, som ikke har undergått noen forandring, føres fremdeles i handelen av firmaet Richard Andvord, Oslo, og kan kjøpes hos alle bok- og papirhandlere til følgende priser:

Pr.	stk.	.....	5 øre
»	100 stkr.	.....	kr. 3,50
»	500 »	.....	» 13,00
»	1000 »	.....	» 21,20

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å gjøre samtlige aktie- og sparebanker samt børser og næringsorganisasjoner i fylket kjent med denne rundskrivelse. Tollkamrene vil bli underrettet direkte fra dette departement, og postkontorene vil bli underrettet gjennem Handelsdepartementet. Til lettelse ved sakens ekspedisjon vedlegges en del avtrykk av rundskrivelsen. Flere eksemplarer vil kunne fåes ved henvendelse til Finansdepartementets finanskontor.

28 mars. **Rundskrivelse** fra Kirkedepartementet til rikets biskoper.

Bispemøtet 1937 har efter samråd med Fengselsstyret tatt op visse spørsmål i forbindelse med den geistlige betjening av krets- og hjelpefengsler. Denne tjeneste har hittil vært regulert ved cirkulære av 29 oktober 1881, som i enkelte punkter nu trenger revisjon.

Prestens tjeneste er grunnleggende omhandlet i det nu gjeldende «reglement for kretsfengslene og de større hjelpefengsler» (av 1904) i dets kapitel 7 (jfr. § 22 og bilag 9). Det heter her at som fengselsprest forretter, hvor intet særlig er bestemt (f. eks. i de største byer), presten eller — efter biskopens nærmere anordning — en av prestene i den menighet hvor fengslet ligger. Under sin tjeneste i fengslet har presten å rette sig ikke alene efter de særlige bestemmelser som er gitt for hans virksomhet av hans kirkelige overordnede eller i dette reglement, men også efter de for fengslet i almindelighet gjeldende regler. Presten skal gjøre fornødent notat hver gang han har besøkt fengslet og om hvilke fanger han særlig har talt med. Ved årets utgang har han å gi innberetning gjennem biskopen til Justisdepartementet om virksomheten i årets løp.

I henhold til dette reglement skal Kirkedepartementet herved anmode om at biskopene gjør de prester som det her gjelder, kjent med at nedenstående nærmere bestemmelser herefter blir å iaktta for denne tjeneste.

I krets- og hjelpefengsler bør presten i regelen besøke fengslet minst én gang om uken uten å være særlig tilkalt, medmindre han får kjennskap om at der ikke sitter fanger. 28 mars.

For småfengslene i byer bør foranstående likeledes gjelde, mens presten når det gjelder de småfengsler som ligger på landet, kan avvente melding fra fengslets vaktmester om at der er innsatt fanger.

Presten bør samtale med hver fange i enerum og såvidt det er gjennemførlig efter forholdene og efter fengslets reglement også holde en andakt som kan påhøres av flere fanger.

Ved utgangen av hvert kalenderår sendes den i reglementet nevnte innberetning om virksomheten gjennem prestens geistlige overordnede til Justisdepartementet. Beretningen omfatter antall ganger fengslet er besøkt, antall andakter og antall fangesamtaler.

Hvor der i prestegjeldet er flere prester, opnevner biskopen for en tid av 3 år en av dem til å være fengselsprest. Denne prest har da ansvaret for fengslets betjening, men kan selvsagt også bli bistått av sin kollega eller av andre dertil skikkede krefter.

Hr. biskopen vil fra fengselsstyret motta en fortegnelse over de fengslers beliggenhet som det her gjelder.

Sluttelig skal man efter bispemøtets protokoll anføre at Fengselsstyret legger stor vekt på den geistlige omsorg for fanger og er interessert i at presten og fengslet kan ha et godt samarbeide.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Sandstad herred, Sør-Trøndelag fylke. 28 mars.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om forandring av § 16, 4 ledd, i politivedtekten for Ibestad herred, Troms fylke. 28 mars.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om vedtekt om salgstid for handel fra portrum m. v. i Trysil herred, Hedmark fylke. 28 mars.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Stange herred, Hedmark fylke. 28 mars.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Torpa herred, Opland fylke. 28 mars.

---

*) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

28 mars. **Skriv** *) frå Landbruksdepartementet om fiskereglar for Nysætervatn og Akslevollvatn i Ørskog herad, Mevatn i Ørskog og Skodje herad og Svarteløkvatn i Ørskog, Skodje og Vestnes herad, Møre og Romsdal fylke.

29 mars. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Domstolslovens § 21, 3 ledd bestemmer at det i tvistemål efter begjæring av en part i visse tilfelle kan besluttes at herreds- eller byretten under hovedforhandlingen skal settes med 3 dommere. Når retten ikke har 3 dommere, opnevner lagmannen de andre dommere blandt de faste dommere i lagdømmet.

Departementet antar at det er den dommer under hvis embedskrets saken hører som skal administrere hovedforhandlingen i disse tilfelle. Denne dommer bør videre treffe bestemmelse om rekkefølgen for avstemningen over domsresultatet, likesom han i almindelighet bør avfatte domsgrunnene. Hver av dommerne kan dog selvfølgelig avfatte sitt selvstendige votum. Det er intet til hinder for at dommerne hvis de finner det hensiktsmessig, avviker fra denne ordning, særlig hvis voteringens resultat gjør en annen fremgangsmåte naturlig.

Endel avskrifter av denne rundskrivelse legges ved til forleling blandt herreds- og bydommerne ved en-mannsdomstolene innen hr. fylkesmannens distrikt.

29 mars. **Skrivelse** **) fra Justisdepartementet om forandringer i politivedtekten for Oslo.

29 mars. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om forandring i § 3 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Jeløy herred, Østfold fylke.

29 mars. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Stange herred, Hedmark fylke.

29 mars. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger i Kongsberg.

29 mars. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny § 3 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Hopen herred, Møre og Romsdal fylke.

*) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste deild nr. 13.
**) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for handel med brukte og kasserte ting i Stavern herred, Vestfold fylke. 29 mars.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 30 mars.
Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium har Danmark deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende avtale **) om endringer i den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris, undertegnet i Paris 31 mai 1937.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Ibestad herred, Troms fylke, skal henregnes til vernskog. 30 mars.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og vedtekter for området mellem Akerselven—Torvbakkgaten—Markveien og Ankerbroen, Oslo. 30 mars.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at lensmannen i Skjerstad inntrer som medlem av brandstyret for Fauske herred, Nordland fylke, istedetfor politimesteren i Bodø. 30 mars.

Lov *) [1]) om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1938—1939. 31 mars.

§ 1. For det kommunale budgettår 1938—1939 skal kommunene, når den ordinære inntektsskatt utskrives med minst 10 pct., være berettiget til å utligne en tilleggsskatt på inntekter av sådan størrelse som i § 2 anført. Består et herred av flere sogn, er det tilstrekkelig at skatten i et av sognene utskrives med minst 10 pct. Sådan tilleggsskatt pålegges ikke rederiselskaper. For selskaper som driver fangstvirksomhet på havet eller bergningsvirksomhet beregnes tilleggsskatten av den del av selskapets inntekt, der er skattepliktig til vedkommende kommune, forutsatt at denne del når den fastsatte grense.

§ 2. Den i § 1 omhandlede tilleggsskatt utlignes på den måte, at de pågjeldende skattepliktiges inntekt efter fradrag av den skattefri del, før den ordinære inntektsskatt utregnes, gis et procentvis av inntekten beregnet tillegg. Beregningen av dette tillegg skjer efter nedenstående tabell.

---

*) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1938 s. 26.
[1]) St.besl. 24 mars. Se Ot. prp. nr. 13. Innst. O. nr. 23. St.tid., forh. i Ot. s. 199—200; i Lt. s. 36.

31 mars. Når den skattbare inntekt er

over kr.	12 000,	men ikke over kr.	20 000	tillegg	1	pct.
»	»	20 000	—»—	»	30 000	»	1½	»
»	»	30 000	—»—	»	40 000	»	2	»
»	»	40 000	—»—	»	60 000	»	2½	»
»	»	60 000	—»—	»	80 000	»	3	»
»	»	80 000	—»—	»	100 000	»	3½	»
»	»	100 000	—»—	»	125 000	»	4	»
»	»	125 000	—»—	»	150 000	»	4½	»
»	»	150 000 tillegg 5 pct.						

Den økede skatt, som er en følge av, at den skattbare inntekt (uten tillegg) kommer over noen av de anførte minimumsgrenser, må dog ikke i noe tilfelle utgjøre mere enn halvparten av det skattbare inntektsbeløp, som ligger over grensen.

Tillegget kan — for alle inntekter under ett — forhøies til det dobbelte, det 3-dobbelte, det 4-dobbelte eller det 5-dobbelte.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

31 mars. **Kongeleg kunngjering** *) [1]) um vegavgifter m. v. i budgett-terminen 1938—39.

I samhøve med lov um motorvogner frå 20 februar 1926 § 22, jfr. lover frå 6 juni 1930 og 2 juni 1933, og millombils lov frå 25 februar 1938 um avgift av bensin og gummiringar for motorvogner gjeld for budgett-terminen 1938—39 desse vegavgifter og ekstraordinære avgifter:

1. For kvart påbyrja 100 kg av det vogna veg i driftsferdig stand med vanleg utstyr og tyngste tilhøyrande overstell og eventuelt med den tyngste tilhengjar som vert bruka til vogna:
   a. Av elektriske motorvogner med drift frå akkumulatorbatteri:
      med luftgummiringar: 1,50 kr. året,
      med andre gummiringar: 2 kr. året.
      Minste avgift 10 kr. året.
   b. Av motorvogner med drift frå gassgeneratoranlegg og dampdrivne vogner (vegne med fullt brenselrom):
      med luftgummiringar: 6 kr. året,
      med andre gummiringar: 8 kr. året.
   c. Av tråd-bussar (trolleybussar):
      med luftgummiringar: 9 kr. året,
      med andre gummiringar: 15 kr. året.

*) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste deild nr. 13.
[1]) St.vedtak 26 mars. Se St. prp. nr. 1, kap. 2061. Budgettinnst. S. nr. 196. St.tid. s. 418—472.

d. Av motorvogner som til framdrift heilt eller i hovud- 31 mars.
saka nyttar anna brennto som ikkje er avgiftspliktig (vegne med fullt brenselrom):
med luftgummiringar: 30 kr. året for personbilar (bussar) med over 25 sitjeplassar og elles 20 kr. året.
med andre gummiringar: 40 kr. året for personbilar (bussar) med over 25 sitjeplassar og elles 30 kr. året.
Departementet kann setja ned avgifta etter denne bokstav i serlege høve.

2. Av prøvenummer som vert gjeve for heile året, 30 kr. året, og av prøvenummer til bruk berre for motorsyklar 10 kr. året.
Av prøvenummer gjeve for stutt tid 2 kr. dagen.

3. Av hjulringar for motorvogner (ytterdekk, luftkjerneringar og kompaktringar) som vert innførde til riket eller tilverka her og som det er nytta gummi til, og av luftslangar, slangevernarar og felgband — 3 kr. av kvart kg.
Hjulringar (dekk og slangar m. m.) for vanlege syklar med påhengsmotor er fritekne for gummiavgift.
Arbeidsdepartementet kann på søknad heilt eller for ein del gjeva tilbake avgift av gummiringar m. v. som vert nytta til motorvogn åt framand makts diplomatiske tenestmenn som er tilsette her og offisielt melde, og åt utsend generalkonsul, konsul og visekonsul, soframt same slag norske tenestmenn nyt tilsvarande fyremuner i vedkomande framande land.

4. Av bensin som vert innførd til riket eller tilverka her, 12 øre av kvar liter.
Denne avgifta skal ogso svarast av petroleum og andre flytande brennto som vert blanda i bensin, soframt blandinga kann nyttast til drift av motorvogner.
Av dei bensinupplag som er her i riket 1 juli 1938, skal det betalast ei tilleggsavgift på 2 øre av kvar liter, dersom upplaget er over 1 000 liter.
Friteken for avgift er bensin som vert nytta til skeinegangsvogner åt stats- og privatjarnvegar, statens motorbåtar, luftfarty, ogso private, og bensin til industriell verksemd i større mengder enn 2 000 liter um året til anna enn drift av motorvogner.
Vidare er bensin som vert nytta til motorbåtar som trygdepliktige fiskarar brukar til fiske, friteken for avgift.
Arbeidsdepartementet kann fastsetja at dette berre

31 mars. skal gjelda for fiskarar som har fjordeparten av inntekta si av fisket.

Etter søknad til Arbeidsdepartementet kann bensin som vert bruka til kommunale og private ferjor i større mengder enn 2 000 liter um året, fritakast for avgift.

Likeeins er inntil 200 liter bensin som motorvogn eller motorbåt har med frå utlandet til eige bruk, friteken for avgift.

Den fyresegna som er teki inn ovanfor under 3, siste leden, um høve for Arbeidsdepartementet til å gjeva tilbake avgift av gummi til motorvogn åt framand makts diplomatiske og konsulære tenestmenn, gjeld ogso med umsyn til refusjon til desse tenestmenn av bensinavgifta.

I tilfelle misbruk kann Arbeidsdepartementet nekta avgiftsfritaking (eller refusjon) for ei kortare eller lengere tid.

Etter søknad kann Arbeidsdepartementet fastsetja at avgift av bensin som vert førd ut att or riket i mengder på minst 400 liter, kann gjevast tilbake.

Til vederlag for den avgifta som vert betalt av motorfarty som ikkje er fritekne for avgift, får Handelsdepartementet til rådvelde 2 pct. av bensinavgifta.

31 mars. **Kongelig resolusjon.**

I. § 11 annet punktum i reglementet for Norges tannlægehøiskole (av 21 juni 1929) sålydende: «Studenter som har bestått første avdeling av medisinsk embedseksamen eller utenlandsk tannlægeeksamen er fortrinsberettiget ved optagelsen,» opheves.

II. Studenter som før 1 april 1938 har påbegynt studiet ved Universitetets medisinske fakultet eller ved en utenlandsk tannlægehøiskole er dog til og med optakingen høsten 1943 fortrinsberettiget til å bli optatt ved Norges tannlægehøiskole efter bestått første avdeling av medisinsk embedseksamen eller utenlandsk tannlægeeksamen.

31 mars. **Kongelig resolusjon** om instrukser for tjenestemenn ved Statens arbeidstilsyn m. v.

1. Instrukser for chefinspektøren for arbeidstilsynet, arbeidsinspektørene, assistentene i arbeidstilsynet samt for arbeidsnevndene om deres myndighet og forhold til statens arbeidstilsyn fastsettes overensstemmende med de fremlagte utkast.

2. Instrukser for chefinspektøren for fabrikktilsynet, de mannlige fabrikkinspektører, den kvinnelige fabrikkinspektør samt bestemmelser angående omfanget av de

stedlige fabrikktilsyns myndighet og disses forhold til statens fabrikktilsyn, fastsatt ved kongelig resolusjon av 3 november 1917, opheves. 31 mars.

3. Bestemmelsene i denne resolusjon trer i kraft fra 1 april 1938.

Instruksene hitsettes:

Instruks for chefinspektøren for arbeidstilsynet.

§ 1. Chefinspektøren har med hjelp av de tjenestemenn som er nevnt i lov om arbeidervern av 19 juni 1936 § 41, og av arbeidsnevndene å påse at bestemmelsene i arbeidervernloven og de forskrifter og pålegg som er gitt med hjemmel i denne lov, blir overholdt. Chefinspektøren skal ha sin opmerksomhet rettet på forhold som gjelder arbeidervernlovgivningen og foreslå tiltak som måtte ansees påkrevd.

Chefinspektøren hører under Departementet for sociale saker og er konsulent for dette i saker som gjelder arbeidstilsynet. Han er arbeidsinspektørenes nærmeste overordnede, likesom han er ildsfarlighetsinspektørens nærmeste overordnede så langt denne fører tilsyn efter arbeidervernloven. Chefinspektøren kan i alle spørsmål om tilsynet kreve uttalelser av arbeidsinspektørene, ildsfarlighetsinspektøren og arbeidsnevndene.

§ 2. Chefinspektøren mottar fra arbeidsnevndene de meldinger fra de meldepliktige bedrifter som er nevnt i arbeidervernlovens § 3, jfr. denne instruks § 10, punkt 3, og skal snarest mulig underrette den eller de arbeidsinspektører bedriften hører under.

§ 3. Chefinspektøren skal påse at de bedrifter som går inn under loven, i størst mulig utstrekning blir inspisert av de forskjellige tilsynsorganer.

Chefinspektøren kan inspisere de bedrifter som går inn under loven for å kontrollere om loven blir fulgt og for å få kjennskap til bedriftene. Han kan pålegge tilsynets tjenestemenn og ett eller flere av arbeidsnevndens medlemmer å foreta inspeksjoner sammen med sig.

Ved inspeksjon skal han på forlangende forevise den legitimasjon som er utferdiget for ham av departementet. Han kan foreta inspeksjon også utenfor de arbeidstider som er fastsatt for vedkommende bedrift. Han kan av hver person som er beskjeftiget ved bedriften så vel som av deres eier kreve de oplysninger han finner nødvendige.

Chefinspektøren kan gi tjenestemann som er fast ansatt ved hans kontor fullmakt til å foreta inspeksjoner. Bestemmelsene i denne paragraf gjelder på tilsvarende måte for den tjenestemann som inspiserer efter slik fullmakt.

§ 4. Hvis chefinspektøren får rede på at loven eller noen forskrift som er fastsatt med hjemmel i denne, er overtrått, bør han, hvis overtredelsen er av mere graverende art, melde saken til påtalemyndigheten. Den arbeidsinspektør og arbeidsnevnd saken hører under, skal hurtigst mulig underrettes om at saken er meldt.

§ 5. Blir det til chefinspektøren eller offentlig satt frem klage over ulovlig forhold ved bedrift som går inn under loven, bør han, såfremt han ikke undersøker saken, personlig eller ved en tjenestemann ved centralkontoret, straks pålegge den arbeids-

31 mars. inspektør eller arbeidsnevnd saken hører under å foreta undersøkelse på stedet og gi beretning til ham om resultatet av denne. Klagerens navn skal holdes hemmelig, hvis han ikke uttrykkelig samtykker i å bli navngitt eller hvis klagen viser sig å være ugrunnet.

§ 6. Chefinspektøren kan endre eller opheve de pålegg, avgjørelser eller dispensasjoner som gjelder tilsynspliktige bedrifter, og som er utferdiget av tilsynsmyndighet som hører under ham.

§ 7. Chefinspektøren skal gjennemgå de arbeidsreglementer som kommer inn og med sin uttalelse sende dem til Arbeidsrådet. Chefinspektøren skal uttale sig om hver sak han sender Arbeidsrådet, og legge ved de oplysninger som kan være av vekt ved rådets behandling av saken.

§ 8. Chefinspektøren skal gjennemgå og med sin uttalelse sende departementet søknader om dispensasjon fra lovens bestemmelser som efter gjeldende regler skal avgjøres av departementet eller Kongen. Han bør før saken sendes innhente de oplysninger og uttalelser han finner påkrevd.

§ 9. Chefinspektøren skal efter anmodning fra departementet innhente statistiske oplysninger om arbeidsforhold.

§ 10. Chefinspektøren skal:

1. føre journal for inngått og utgått post,
2. opbevare inngåtte skrivelser og gjenparter av utgåtte skrivelser, ordnet i saks- og bedriftsarkiv,
3. føre fortegnelse over alle bedrifter som er meldepliktige efter arbeidervernloven,
4. føre fortegnelse over alle dispensasjoner og meldinger til påtalemyndigheten,
5. føre fortegnelse over arbeidsulykker og yrkessykdommer, og
6. føre nødvendige registre til nevnte arkiv og fortegnelser.

§ 11. Ved utgangen av hvert kvartal skal chefinspektøren sende departementet regning over skyss- og kostgodtgjørelse som arbeidstilsynets tjenestemenn skal ha.

Chefinspektøren skal hvert år offentliggjøre en beretning om arbeidstilsynets virke i det foregående år. Beretningen skal gi oplysning om de erfaringer tilsynet har gjort om arbeidervernloven, herunder dens virkninger så vel for arbeidslivet som for arbeidsgivere og arbeidere og om alt som kan antas å være av betydning for arbeidervernlovgivningen og den videre utbygging av denne. Beretningen skal inneholde opgave over tallet på de bedrifter som i beretningsåret er meldt til påtalemyndigheten for å ha overtrådt arbeidervernloven med oplysning om sakens art og om mulig sakens utfall.

Instruks for arbeidsinspektørene.

Kapitel I. Distriktsarbeidsinspektører.

§ 1. Distriktsarbeidsinspektøren skal med hjelp av tilsynsassistenter og arbeidsnevndene påse at bestemmelsene i lov om arbeidervern av 19 juni 1936 og de forskrifter og pålegg som er gitt med hjemmel i denne lov, blir overholdt i inspektørens distrikt. Han skal samarbeide med spesialinspektørene, jfr. § 14.

Inspektøren skal optre upartisk og søke å gjøre så vel arbeidsgivere som arbeidere overbevist om nytten av lovens påbud. Han bør optre som rådgiver for begge parter i alle spørsmål som angår loven.

Inspektørens nærmeste overordnede er chefinspektøren for arbeidstilsynet. Inspektøren skal i tilsynsarbeide følge den rett-

ledning og de pålegg chefinspektøren gir og gi de uttalelser 31 mars.
han krever.

§ 2. Arbeidsinspektøren skal i størst mulig utstrekning personlig inspisere de bedrifter som hører under ham, for å kontrollere om loven blir fulgt og for å få personlig kjennskap til bedriftene.

Han bør ikke på forhånd varsle bedriftens eier eller bestyrer om sitt komme.

Inspektøren kan foreta inspeksjoner også utenfor den vanlige arbeidstid i bedriften.

Inspektøren kan kreve de oplysninger han finner nødvendig av bedriftens eier og av hver person som arbeider i bedriften. En inspeksjon bør som regel ikke sluttes uten at inspektøren har satt sig i forbindelse med både arbeidernes tillitsmenn og bedriftens representanter.

Ved inspeksjon skal han på forlangende forevise den legitimasjon som departementet har utferdiget for ham.

§ 3. Blir det til en arbeidsinspektør eller offentlig satt frem klage over ulovlig forhold ved noen bedrift som går inn under loven, bør inspektøren straks undersøke klagen på stedet eller, såfremt han eller hans assistent er forhindret, pålegge arbeidsnevnden å foreta undersøkelse og gi beretning om saken. Klagerens navn skal holdes hemmelig hvis han ikke uttrykkelig samtykker i å navngis eller hvis klagen viser sig å være ugrunnet.

§ 4. Blir det i henhold til arbeidervernlovens § 5 forelagt en inspektør til uttalelse plan for et påtenkt anlegg eller for omordning av et bestående anlegg, kan inspektøren kreve at planen er så fullstendig utarbeidet og vedlagt slike tegninger m. v. at det volder så lite arbeide som mulig å gjennemgå dem. Det samme gjelder når han skal uttale sig efter lovens § 8, siste ledd.

Innsendt beskrivelse med tegninger m. v. skal opbevares i inspektørens arkiv.

§ 5. Finner en arbeidsinspektør under inspeksjon at det bør foretas endringer eller utbedringer efter arbeidervernlovens §§ 6 og 8, jfr. § 43, skal han om saken ikke kan ordnes med en gang, gi bedriften skriftlig pålegg med en passende frist til å gjennemføre dette. Bedriften bør anmodes om ved fristens utløp å underrette inspektøren om og hvorledes pålegget er gjennemført. Inspektøren skal enten selv, ved assistenten eller arbeidsnevnden forvisse sig om at pålegget er fulgt. Hvis så ikke er skjedd, skal inspektøren melde saken til påtalemyndigheten.

§ 6. Er det inntruffet arbeidsulykke eller yrkessykdom som har voldt døden eller alvorlig skade, jfr. arbeidervernlovens § 10, bør inspektøren, om det kan skje uten vesentlig avbrekk i hans øvrige virke og tilfellets art gir grunn til det, snarest mulig innfinne sig på stedet og foreta undersøkelser. Om slike ulykker eller yrkessykdommer og om resultatet av de undersøkelser som er foretatt, skal inspektøren underrette chefinspektøren.

§ 7. Inspektøren skal påse at den almindelige arbeidstid er ordnet efter loven og at reglene om overtidsarbeid, hvilepauser og ukentlig fritid blir overholdt. Han skal kontrollere lønningslistene og påse at de særlige bestemmelser om arbeid av barn og ungdom i lovens kapitel 5 blir fulgt.

Inspektøren skal påse at bedriften har arbeidsreglement efter lovens § 34 og flg. og at de forskrifter og bestemmelser som er gitt med hjemmel i loven og som gjelder bedriften, er

31 mars. slått op. Hvor inspeksjonsbok er pålagt, skal inspektøren kreve boken forevist og føre inn sitt navn og når inspeksjon har funnet sted.

§ 8. Inspektøren kan for en enkelt anledning gi tillatelse til søn- og helgedagsarbeid (lovens § 16, 1, siste ledd), videre til å forkorte hvilepausen til ½ time (§ 22, 1, annet ledd), til forlenget overtidsarbeid for et tidsrum av inntil 14 dager (§ 20, 1 og 2) og til nattarbeid for et tidsrum av inntil 14 dager (§ 14, 1, siste ledd, og 2).

Inspektøren skal med en gang sende chefinspektøren og arbeidsnevndene gjenpart av sine pålegg og avgjørelser.

Inspektørens pålegg, avgjørelser og dispensasjoner kan endres eller opheves av chefinspektøren.

§ 9. Har en inspektør fått rede på at arbeidervernloven eller noen av de forskrifter og pålegg som er gitt med hjemmel i denne, er overtrådt og saken hører under ham, bør han, hvis overtredelsen er av mer graverende art, straks melde saken til påtalemyndigheten. Er forseelsen mindre graverende, bør han gå frem som bestemt i § 5, første punkt.

Inspektøren skal underrette chefinspektøren og den arbeidsnevnd saken hører under om melding til påtalemyndigheten og utfallet av denne.

§ 10. Inspektøren skal rettlede arbeidsnevndene, gi dem veiledning i administrative spørsmål, yde hjelp i faglige spørsmål og i størst mulig utstrekning konferere og samarbeide med nevndenes medlemmer. Inspektøren kan i alle spørsmål vedrørende loven kreve uttalelse av og oplysning hos nevndene. Nevndens arkiv skal stå åpent for inspektøren.

§ 11. Inspektøren skal ikke forlate sitt distrikt uten permisjon.

Under reiser skal han så vidt mulig holde sig underrettet om det som innløper til kontoret.

§ 12. Inspektøren skal:

1. føre journal for inngått og utgått post,
2. opbevare inngåtte skrivelser og gjenparter av utgåtte skrivelser ordnet i saks- og bedriftsarkiv,
3. føre fortegnelse over alle bedrifter i distriktet som er meldepliktige efter arbeidervernloven,
4. føre fortegnelse over dispensasjoner og meldinger til påtalemyndigheten,
5. føre opgave over arbeidsulykker og yrkessykdommer ordnet bedriftsvis,
6. føre forfallsbok for pålegg, og
7. føre fortegnelse over kontorutstyr m. v. innkjøpt for statens regning.

§ 13. Innen den 10 i hver måned skal inspektøren særskilt for sig og assistentene sende chefinspektøren en opgave for foregående måned over inspiserte bedrifter med nøiaktige oplysninger over reiser, herunder reisens lengde og varighet samt regning over skyss- og kostgodtgjørelse for disse reiser.

Innen 1 mars hvert år skal inspektøren sende chefinspektøren en beretning om sitt virke i det foregående år. Beretningen skal gi oplysning om iakttagelser og undersøkelser som kan antas å være av betydning for arbeidstilsynet eller av interesse for arbeidervernlovgivningen og den videre utbygging av denne.

Når saker av større betydning er avsluttet, sendes de til centralkontoret.

Kapitel II. Spesialarbeidsinspektører. 31 mars.

§ 14. For arbeidsinspektører som først og fremst skal ha sin opmerksomhet vendt på særlige områder av tilsynsarbeidet, gjelder reglene i kapitel I på tilsvarende måte når ikke annet følger av bestemmelsene i kapitel II eller av de særlige opgaver som er lagt på den inspektør det gjelder.

Den kvinnelige arbeidsinspektør skal særlig ha for øie tilsyn med kvinners, ungdoms og barns arbeidsforhold.

Arbeidsinspektøren for skogbruket skal særlig ha for øie tilsyn med skogs- og fløtningsarbeideres arbeidsforhold.

Arbeidsinspektøren for laste- og lossearbeid skal særlig ha for øie tilsyn med laste- og lossearbeideres arbeidsforhold.

§ 15. Spesialarbeidsinspektørene skal samarbeide med distriktsarbeidsinspektørene, jfr. § 1. De skal samarbeide med og rettlede arbeidsnevndene, særlig de nevndsmedlemmer som utfører eller bør utføre tilsyn på inspektørens særlige område.

Spesialarbeidsinspektørene skal foruten de i §§ 8 og 9 nevnte myndigheter også underrette vedkommende distriktsarbeidsinspektør når de gir pålegg, ophever eller endrer arbeidsnevndens pålegg, gir dispensasjoner eller melder en sak til påtalemyndigheten.

De skal på forhånd underrette distriktsarbeidsinspektøren om inspeksjoner de foretar i hans distrikt, hvis ikke reisen skyldes uopsettelige gjøremål.

§ 16. Spesialarbeidsinspektøren skal:

1. føre journal for inngått og utgått post,
2. opbevare inngåtte skrivelser og gjenparter av utgåtte skrivelser, så vidt mulig i centralkontorets arkiv,
3. føre fortegnelse over dispensasjoner og meldinger til påtalemyndigheten, og
4. føre forfallsbok for pålegg.

De gjøremål som er nevnt under punktene 1, 3 og 4 kan efter samråd med chefinspektøren utføres med centralkontorets arbeidshjelp. Opnåes ikke enighet treffer departementet avgjørelsen.

Instruks for assistentene i statens arbeidstilsyn.

§ 1. Assistenten skal rette sig efter de bestemmelser med hensyn til forflytning og tjenestegjøring i distriktene som treffes av chefinspektøren.

§ 2. Assistenten sorterer direkte under vedkommende arbeidsinspektør og skal hjelpe ham med inspeksjonsarbeid og med arbeid på kontoret efter nærmere bestemmelse av denne.

§ 3. Instruksen for arbeidsinspektørene gjelder for øvrig på tilsvarende måte for assistentens inspeksjonsarbeid og hans stilling til bedriftene.

Instruks for arbeidsnevndene om deres myndighet og forhold til statens arbeidstilsyn.

§ 1. Arbeidsnevndens opgave er å verne om arbeidskraften ved å påse at bestemmelsene i lov om arbeidervern av 19 juni 1936 og de forskrifter og pålegg som er gitt med hjemmel i denne lov, blir overholdt.

Arbeidsnevnden skal rette sig efter de avgjørelser og fortolkninger vedrørende loven som er gitt av departementet og Statens arbeidstilsyn, arbeidsrådet og domstolene.

31 mars. Medlemmene av nevnden skal optre sindig og upartisk. De bør søke å gjøre såvel arbeidsgivere som arbeidere overbevist om nytten av lovens bestemmelser.

§ 2. Nevnden skal arbeide i nær tilknytning til Statens arbeidstilsyn og under dets veiledning og kontroll. Den skal hjelpe Statens arbeidstilsyn med oplysninger og forklaringer som måtte kreves, og holde møte sammen med dette når det kreves.

Når Statens arbeidstilsyn krever det, skal nevnden ved ett eller flere av sine medlemmer foreta inspeksjon eventuelt sammen med dette. Den skal kontrollere at de pålegg som Statens arbeidstilsyn har gitt, blir gjennemført.

§ 3. Nevnden skal motta de i arbeidervernlovens § 3 nevnte meldinger fra de bedrifter som antas å gå inn under loven. Meldingene skal snarest mulig føres inn i bedriftsfortegnelsen, jfr. denne instruks § 19 punkt 3 og sendes chefinspektøren for arbeidstilsynet.

Hersker det tvil om en bedrift går inn under arbeidervernloven, skal nevnden treffe foreløbig avgjørelse og underrette chefinspektøren herom.

Har nevnden fått rede på at det i distriktet er bedrifter som antas å være meldepliktige men som ikke er meldt, skal melding avkreves bedriften. Hvis bedriften fremdeles lar være å sende melding, skal nevnden underrette chefinspektøren.

§ 4. Ett eller flere av nevndens medlemmer skal personlig og uanmeldt inspisere tilsynspliktige bedrifter i distriktet så ofte som det er nødvendig av hensyn til lovens gjennemførelse.

Formannen skal legge sine reiser slik at flest mulig bedrifter blir inspisert på samme reise og i det hele nøie påse at reisene foregår på den måte som er billigst for det offentlige.

Ved inspeksjonen skal nevnden forvisse sig om at loven blir overholdt på ethvert punkt.

§ 5. Nevnden skal påse at bedriftene er innrettet og vedlikeholdt og at arbeidet er ordnet og blir utført slik at arbeiderne er vernet mot skade på liv og helse så godt og hensiktsmessig som det efter forholdene lar sig gjøre.

Nevnden skal påse at den almindelige arbeidstid er ordnet efter lovens bestemmelser, at reglene om overtidsarbeid, hvilepauser og om ukentlig fritid blir overholdt og i forbindelse hermed kontrollere lønningslistene. Den skal videre påse at de særlige bestemmelser om arbeid av barn og ungdom i lovens kapitel 5 blir overholdt.

Nevnden skal påse at bedriften har arbeidsreglement efter lovens §§ 34 og flg. og at de forskrifter og pålegg som er gitt i henhold til loven og som vedkommer bedriften, er opslått.

§ 6. De kvinnelige medlemmer av nevnden bør særlig ha sin opmerksomhet vendt på kvinners arbeidsforhold, på renholdet og på at det råder sømmelighet og gode seder i bedriften. Videre bør de særlig ha sin opmerksomhet vendt på barns og ungdoms arbeidsforhold.

§ 7. Nevnden kan til hver tid kreve oplysninger om arbeidernes antall, kjønn, alder og sundhetsforhold og om kraftmaskinenes antall, art og størrelse. Nevnden kan i det hele kreve at såvel bedriftens eier som enhver som arbeider ved bedriften, skal gi forklaring om de forhold som vedrører eftersynet.

§ 8. Nevnden kan foreta inspeksjoner så vel i som utenfor den vanlige arbeidstid i bedriften.

§ 9. Medlem av arbeidsnevnden skal under inspeksjonen når bedriftens eier eller noen som arbeider ved bedriften krever det, vise frem legitimasjon for sin stilling som medlem av nevnden.

En inspeksjon bør såvidt mulig ikke sluttes uten at den 31 mars.
som inspiserer har satt sig i forbindelse med både arbeidernes tillitsmenn og bedriftens representanter. Har bedriften inspeksjonsbok, skal han i denne skrive sitt navn og når inspeksjonen har funnet sted.

§ 10. Nevnden skal notere i bedriftsfortegnelsen når inspeksjonen har funnet sted, se denne instruks § 19, punkt 3.

§ 11. Finner et medlem av nevnden under inspeksjon at det bør foretas endringer eller utbedringer med hjemmel i arbeidervernlovens §§ 6, 8 og 43 (jfr. instruksens § 18) skal han gjøre bedriftens eier eller bestyrer opmerksom herpå og bør henstille skriftlig til denne innen en viss frist å rette forholdet. En gjenpart av henstillingen sendes nevndens formann. Hvis det ved ny inspeksjon viser sig at henstillingen ikke er fulgt, skal saken behandles i samlet møte av nevden slik som fastsatt i lovens § 42, 4, første ledd.

Vedtar nevnden å gi pålegg, skal det i dette settes en frist for bedriften til å rette forholdet. Pålegg må avfattes skriftlig og chefinspektøren skal straks underrettes om pålegget. Når fristen er utløpet, skal nevnden foreta ny inspeksjon.

Når overhengende fare gjør det påkrevd, kan nevnden kreve at de nødvendige tiltak blir satt i verk straks.

§ 12. Nevnden skal såvel hos arbeidsgiveren som hos de som arbeider i bedriften på hensiktsmessigste måte søke å skaffe sig oplysninger om noe forhold i bedriften er i strid med loven.

Får den inspiserende rede på brudd på arbeidervernloven som efter lovens kapitel 8 er straffbart, skal han uten ophold underrette nevndens formann, som skal innberette saken til chefinspektøren. Får nevnden klager over brudd på loven eller pålegg som nevnden har gitt, eller føres klagene frem offentlig og på denne måte kommer til nevndens kunnskap, bør nevnden straks undersøke saken. Klagerens navn skal hemmeligholdes hvis han ikke uttrykkelig samtykker i å navngis eller hvis klagen viser sig å være ugrunnet.

§ 13. Arbeidsgiver eller drifts- eller arbeidsleder må som medlem av arbeidsnevnden ikke ta del i undersøkelser eller tilsynsvirksomhet når det gjelder bedrift som han selv driver, har betydelig økonomisk interesse eller ansettelse i eller når det gjelder bedrift av samme art som hans egen.

Arbeider må som medlem av arbeidsnevnden ikke ta del i undersøkelser eller tilsynsvirksomhet når det gjelder den bedrift han arbeider i, medmindre departementet har samtykket i det.

§ 14. Nevndens medlemmer skal, såfremt ikke deres tjenesteplikt krever noe annet, bevare taushet om de drifts- og forretningsforhold som de under sitt arbeid er blitt kjent med, og de må ikke efterligne bedriftens innretninger og fremgangsmåter medmindre bedriftens samtykke foreligger.

§ 15. Så snart en ulykke eller yrkessykdom blir meldt til nevnden efter arbeidervernlovens § 10 eller ulykkestrygdloven for industriarbeidere § 22 eller nevnden på annen måte har fått rede på at et slikt tilfelle er inntruffet, skal den når tilfellets art gir grunn til det, foreta nærmere undersøkelse om årsaken til ulykken eller sykdommen og dens følger. Nevnden skal melde resultatet av undersøkelsen til distriktsarbeidsinspektøren. Ved ulykker som har voldt døden eller alvorlig skade, skal distriktsarbeidsinspektøren (ved grubeulykker vedkommende bergmester og ved ulykker forårsaket ved ildsfarlige gjenstander ilds-

31 mars. farlighetsinspektøren) underrettes straks, om mulig pr telefon eller telegraf og uten å vente til nevnden har foretatt undersøkelser.

Skademeldinger sendes efterhvert til vedkommende distriktsarbeidsinspektør eller bergmester.

§ 16. Nevnden kan for en enkelt anledning gi tillatelse til søn- og helgedagsarbeid (§ 16, 1, siste ledd) videre til å forkorte hvilepausen til ½ time (lovens § 22, 1, annet ledd), til forlenget overtidsarbeid for et tidsrum av inntil 14 dager (§ 20, 1 og 2) og til nattarbeid for et tidsrum av inntil 14 dager (§ 14, 1, siste ledd og 2).

Dispensasjonsretten kan i påtrengende tilfelle foreløbig utøves av formannen. Han skal snarest mulig forelegge saken for nevnden.

§ 17. De pålegg og dispensasjoner som nevnden gir, skal for å være gyldige avfattes skriftlig. De skal føres inn i møteboken og straks innberettes til chefinspektøren. De kan forandres eller opheves av Statens arbeidstilsyn.

§ 18. Arbeidsnevnden har ikke mydighet til å foreta andre avgjørelser enn de som er omhandlet i denne instruks.

Almindelige bestemmelser efter lovens §§ 6 og 8, jfr. § 43 gis av Statens arbeidstilsyn. Nevnden skal heller ikke treffe de avgjørelser om kjeler og rørledninger som omhandles i lovens § 7, 1. Nevnden bør ikke sende melding til påtalemyndigheten uten efter samråd med Statens arbeidstilsyn.

§ 19. Nevndens formann skal:

1. føre journal for inngått og utgått post,
2. opbevare inngåtte skrivelser og gjenparter av utgåtte skrivelser, ordnet i saks- og bedriftsarkiv,
3. føre fortegnelse over alle bedrifter i kommunen som er meldepliktige efter arbeidervernloven,
4. føre fortegnelse over dispensasjoner, og
5. føre møtebok over arbeidsnevndens vedtak.

Nevndens arkiv skal stå åpent for Statens arbeidstilsyn.

§ 20. Innen 1 mars hvert år skal nevnden sende inn til chefinspektøren en beretning om sitt virke i det forløpne år samt om loven blir overholdt og hvordan den virker i kommunen. Til bruk for arbeidstilsynets årsberetning skal nevnden samle inn opgaver fra de meldepliktige bedrifter efter regler chefinspektøren fastsetter.

Senest innen 1 måned efter utløpet av det kvartal hvori reisen er foretatt sender nevndens formann en spesifisert regning over tilkommende skyss- og kostgodtgjørelse til chefinspektøren. Regningen skal sendes gjennem politimesteren til attestasjon av veilengdene. Nevndens formann må være opmerksom på de gjeldende foreldelsesregler.

§ 21. Hvert medlem av nevnden har den myndighet og de plikter som i denne instruks er lagt til nevnden. Dette gjelder dog ikke nevndens vedtak (dispensasjoner og pålegg o. s. v., jfr. §§ 11 og 16) som må fattes i samlet møte av nevnden i samsvar med lovens § 42, 4.

Møtet er vedtaksført når minst 3 medlemmer, eller hvor medlemstallet er 6 eller derover, minst 2 tredjedeler er tilstede. Vedtakene fattes med simpelt flertall, idet formannens stemme gjør utslaget i tilfelle av stemmelikhet. Møteboken skal underskrives av formannen.

Kongelig resolusjon *). 31 mars.
Den i midlertidig lov om fredning av kveite av 17 juni 1937 § 3 bestemte ukefredning for garnkveitefiske skal herefter gjelde fra lørdag kl. 14 til mandag kl. 10.
Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *) om undersøkelse ved kommunal kontrollveterinær av slaktekjøtt som utbys til salg innen Askim herred, Østfold fylke. 31 mars.

Kongelig resolusjon. 31 mars.
I det ved kongelig resolusjon av 12 november 1907 med forandringer senest av 11 juni 1937 fastsatte Reglement for Kongeriket Norges hypotekbank skal nedennevnte bestemmelser herefter lyde således:
§ 15, 3 ledd, 1 punktum.
Taksten avholdes av distriktets hovedtakstmann sammen med en av de lokale takstmenn, som regel takstmannen for vedkommende kommune.
§ 18, 1 ledd.
De lånebeløp, hvorfor bygninger med tilhørende tomt i kjøpstedene og ladestedene antas som sikkerhet, må ikke overstige 5/10 av takstsummen.
§ 19, 3 ledd.
Hus med tilhørende tomt på landet kan antas som pant for inntil 4/10 av takstsummen:
a. i strøk der grenser til kjøpstad eller ladested,
b. i strøk der er undergitt bygningslovgivningens forskrifter.
§ 19, siste ledd.
Bankens panter blir å besiktige efter direksjonens eller vedkommende administrasjons nærmere bestemmelse.

Skriv **) frå Socialdepartementet om brigde i § 1 i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Syvde herad, Møre og Romsdal fylke. 31 mars.

Skrivelse ***) fra Socialdepartementet om ny § 9 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Flekkefjord. 1 april.

Skrivelse ***) fra Socialdepartementet om ny § 5 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Nes herred, Vest-Agder fylke. 1 april.

*) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
**) Kunngj. 4 april i Lovtid. 1ste deild nr. 13.
***) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

1 april. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Grip herred, Møre og Romsdal fylke.

2 april. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at enhver eier eller besidder av hund i Tolga herred, Hedmark fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter.

2 april. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om at Osøren i Os herred, Hordaland fylke, skal utskilles som egen brandkommune med de samme grenser som er fastsatt for det område som blev underlagt loven om brandvesenet ved departementets skrivelse av 11 november 1925 og som likeledes er underlagt bygningsloven ved kongelig resolusjon av 4 oktober 1919.

2 april. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om motorvognkjøring under teleløsning m. v. i Alta herred, Finnmark fylke.

4 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Siam tiltrådt regler **) vedrørende undervannsbåtkrigen, inntatt i Londonprotokollen av 6 november 1936.

4 april. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Asskard herred, Møre og Romsdal fylke.

4 april. **Skriv** ***) frå Landbruksdepartementet om fiskereglar for Tessevatn med osar og elvar, Smådøla undanteke, i Lom herad, Opland fylke.

4 april. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om forandring av vedtekt IV til bygningslovens § 48, 1, 3 og 5 i bygningsvedtektene for Fåberg herred, Opland fylke.

5 april. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Idd herred, Østfold fylke.

5 april. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Hurum herred og ladestedet Holmsbu, Buskerud fylke.

5 april. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny § 4 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Halsa herred, Møre og Romsdal fylke.

---

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1937 s. 184.
***) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste deild nr. 14.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om tobakksvedtekt for Gamvik herred, Finnmark fylke. 6 april.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Våler herred, Hedmark fylke. 6 april.

Stortingsbeslutning**), hvorved det vedrørende Driftskredittkassen for mindre jordbrukere samtykkes i: 7 april.

I. At godtgjørelsen for medlemmer av styret fastsettes til kr. 3 000 årlig for formannen og kr. 1 500 årlig for hver av de andre medlemmer.

II. At lønnen for reiseinspektør settes til kr. 5 400 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 750, og for fullmektig til kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850.

Stortingsvedtak ***) um løna for ymse distriktslækjarstillinger. 7 april.

1. Frå 1 juli 1938 vert løyvt løn etter III lønsklasse til eigen distriktslækjar for Laksevåg og Fjell herad, Hordaland fylke.
2. Frå 1 juli 1938 vert Skoger distriktslækjarstilling, Vestfold fylke, sett upp i III lønsklasse og Askøy distriktslækjarstilling, Hordaland fylke, ned i IV lønsklasse.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Åsnes herred, Hedmark fylke. 7 april.

Skriv †) frå Landbruksdepartementet om fiskereglar for Nord-Fron herad, Opland fylke. 7 april.

Skriv †) frå Landbruksdepartementet om fiskereglar for Mugvatnet og deri fallende bekker innan Nord-Fron og Heidal herad, Opland fylke. 7 april.

Skrivelse ††) fra Landbruksdepartementet om forandring i fiskeregelene for Sør-Fron herred, Opland fylke. 7 april.

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
**) Se Budgett-innst. S. nr. 47. St.tid. s. 688.
***) Sjå Budgett-innst. S. nr. 57. St.tid. s. 705.
†) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste deild nr. 15.
††) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

8 april. Nr. 1.

Lov *) [1]) **om tilvirkning, innførsel og salg av gassvernmateriell.**

§ 1. Med gassvernmateriell forståes i denne lov gassmasker til beskyttelse mot stridsgasser, surstoffapparater og filteranlegg for tilfluktsrum samt annet materiell som kan tjene til å beskytte mot følgene av angrep med kjemiske krigsmidler, og som departementet har bestemt skal ansees som gassvernmateriell.

§ 2. Uten tillatelse av departementet må ingen foreta tilvirkning av gassvernmateriell i hensikt å utbre dette blandt almenheten, innføre fra utlandet sådant materiell som er bestemt til å brukes her i landet eller selge eller avhende gassvernmateriell i erhvervsøiemed eller til stadighet.

Departementet kan gi forskrifter om tilvirkning, innførsel og salg av gassvernmateriell og om kontrollen hermed, herunder om plikt til å betale avgift for undersøkelse eller godkjennelse av gassvernmateriell.

§ 3. Det skal være forbudt å selge eller avhende på annen måte gassvernmateriell som ikke er godkjent av departementet eller en av dette opnevnt kontrollmyndighet.

Reklamer og lignende henvendelser til almenheten angående gassvernmateriell må ikke utbres uten departementets tillatelse.

§ 4. Den som tilvirker eller selger gassvernmateriell plikter når som helst å gi kontrollmyndighetens tjenestemenn og politiet adgang til det lokale hvor tilvirkningen eller salget foregår og meddele disse alle begjærte oplysninger angående tilvirkningen og dermed sammenhengende forhold eller angående solgt gassvernmateriell.

Den som i henhold til denne bestemmelse har fått oplysninger i tjenesten, må ikke i større utstrekning enn tjenesten fordrer, røbe hvad han er blitt kjent med.

§ 5. Denne lov kommer ikke til anvendelse på tilvirkning, innførsel eller salg av gassvernmateriell for landets militærvesen.

§ 6. Overtredelse av denne lov eller av forskrifter gitt i henhold til denne lov eller medvirkning hertil straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder. Ulovlig innført eller forsøkt innført og ulovlig tilvirket eller forsøkt tilvirket gassvernmateriell med tilhørende emballasje skal inndras uansett hos hvem materiellet finnes eller av hvem det eies. Er materiellet ikke lenger påviselig, kan dets verdi

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

[1]) St.besl. 24 mars. Se Ot. prp. nr. 9. Innst. O. nr. 22. St.tid., forh. i Ot. s. 200—201; i Lt. s. 36.

helt eller delvis inndras hos den som er skyldig i lovovertredelsen eller som har medvirket til den. 8 april. Nr. 1.

Inndragning med hjemmel av denne bestemmelse er ikke straff og kan foretas selv om straffansvar ikke kan gjøres gjeldende eller ikke gjøres gjeldende.

Krav på inndragning gjøres gjeldende overfor lovovertrederen uten at eier eller besidder behøver å gjøres til part. Kjennes eller finnes ikke lovovertrederen, gjøres kravet gjeldende mot besidderen.

Departementet bestemmer hvorledes det skal forholdes med materiell og verdier som inndras.

§ 7. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Midlertidig lov *) [1]) om Arbeiderfondet. 8 april.

§ 1. Det oprettes et Arbeiderfond hvis midler skal brukes: Nr. 2.

a. til alders- og uførhetspensjon og til understøttelse for arbeidere som blir ledige, dersom bedriftene innstiller, omlegger eller innskrenker sin virksomhet, og
b. til forhøielse av fri-inntektsgrensen for alderstrygdede. Jfr. lov om alderstrygd av 16 juli 1936 § 7.

Fondet danner et eget rettssubjekt og dettes midler holdes adskilt fra statskassen.

Nærmere bestemmelser om Arbeiderfondets organisasjon og virksomhet fastsettes ved lov. Inntil slike bestemmelser er truffet bestyres midlene av Kongen.

§ 2. Ethvert aksjeselskap som ved utgangen av det regnskapsår, som utløp i 1937, hadde en aksjekapital eller en nettoformue av minst kr. 100 000, eller som får slik kapital eller nettoformue ved utgangen av senere regnskapsår, skal ha plikt til å svare avgift til Arbeiderfondet efter reglene i § 3, såfremt de sysselsetter en eller flere arbeidere.

Det samme gjelder ethvert annet selskap med økonomisk formål og enhver enkeltmannsbedrift som sysselsetter arbeidere, når nettoformuen til tid som nevnt er minst kr. 100 000. For enkeltmannsbedrifter legges til grunn den bruttoformue som må ansees anbragt i bedriften, med fradrag av den gjeld som er pådratt i medfør av virksomheten.

Dersom aksjekapitalen og nettoformuen i bedrift — selskap eller enkeltmannsbedrift — som nevnt i foregående ledd, ved utgangen av senere regnskapsår er sunket under

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
[1]) St.besl. 29 mars. Se Ot. prp. nr. 7 og Dok. nr. 6. Innst. O. IX med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 201—375; i Lt. s. 36—90.

8 april. Nr. 2.

den fastsatte minstegrense, kan departementet bestemme at avgiftsplikten skal ophøre.

Kongen kan bestemme at en bedrift skal ha avgiftsplikt, selv om den har mindre aksjekapital eller nettoformue enn nevnt i første ledd dersom den enten gjennem aksjebesiddelse eller på annen måte utøver vesentlig innflytelse over en bedrift som går inn under første ledd, eller den selv er under vesentlig innflytelse av slik bedrift.

Undtatt fra bestemmelsene i første og annet ledd er:

a) jordbruk, skogbruk og gartneri med tilhørende virksomhet,
b) fiske og annen fangst enn hvalfangst,
c) kunstnerisk virksomhet og virksomhet som læge, tannlæge, dyrlæge, apoteker, sakfører, arkitekt, lærer eller konsulent,
d) sparebanker,
e) virksomhet som drives av stat eller kommune eller hvori disse har overveiende økonomisk interesse.

Kongen kan også undta annen virksomhet.

Med arbeidere mener denne lov enhver som utenfor sitt hjem utfører arbeide i annen manns tjeneste.

Tvist om en bedrift går inn under denne paragraf avgjøres av departementet.

§ 3.

I.

Avgift til Arbeiderfondet skal svares efter følgende regler:

A. *Aksjeselskaper.*

Aksjeselskaper skal svare avgift for det regnskapsår for hvilket aksjonærene får utbytte over 6 pct. av summen av aksjekapitalen ved regnskapsårets begynnelse og fond, dog undtatt skattefond og fond som holdes adskilt fra selskapets midler. Avgiften skal motsvare to tiendedeler av det overskytende utbytte.

Like med utbytte regnes enhver utbetaling til aksjonærene — også ved selskapsopløsning — bortsett fra tilbakebetaling av innbetalt aksjekapital.

B. *Andre selskaper enn aksjeselskaper samt enkeltmannsbedrifter.*

Andre selskaper enn aksjeselskaper samt enkeltmannsbedrifter skal svare avgift for det regnskapsår hvori overskuddet utgjør over 10 pct. av nettoformuen ved regnskaps-

årets begynnelse. Avgiften skal utgjøre 5 pct. av den overskytende del av overskuddet. Overskuddet beregnes uten fradrag for inntekts- og formuesskatter til stat og kommune, men med fratrekk for rimelig godtgjørelse for selskapsmedlemmenes eller bedriftsinnehaverens arbeide. Fratrekket må godkjennes av departementet. 8 april. Nr. 2.

II.

Kongen kan fastsette nærmere regler om hvad som skal regnes som formue, overskudd og utbytte efter denne lov. Kongen kan også fastsette bestemmelser om særskilt avgiftsberegning for bedrifter som utøver eller er under innflytelse som nevnt i § 2 fjerde ledd.

Tvist om bedrift er avgiftspliktig og om avgiftens størrelse avgjøres av departementet.

§ 4. De i § 2 nevnte selskaper eller enkeltmannsbedrifter som har oprettet eller opretter fond eller tegner forsikring som nedenfor omhandlet, tilkommer fratrekk i avgiften. Fratrekket skal motsvare det beløp som betales til fondet eller i premie til forsikringen.

De nevnte fond og forsikringer må ha til formål å yte

1. alderdoms- og/eller uførhetspensjon for arbeidere eller deres efterlatte ektefeller eller barn, eller
2. understøttelse for dem som blir ledige, dersom vedkommende bedrift innstiller, omlegger eller innskrenker sin virksomhet.

De nevnte fond må holdes adskilt fra den avgiftspliktiges egne midler. Fratrekket må godkjennes av vedkommende departement.

§ 5. Avgift efter § 3 skal betales av aksjeselskaper før utbytte utbetales til aksjonærene og senest innen 4 måneder efter at vedtak er fattet om utdeling av utbytte som betinger avgiftsplikt.

I andre selskaper og i enkeltmannsbedrifter skal avgift betales innen 6 måneder efter utgangen av regnskapsåret. I særlige tilfelle kan departementet forlenge disse frister.

De nærmere bestemmelser om kontroll med avgiftsberegningen, opkrevning, avgiftsplikt m. v. fastsettes av Kongen.

§ 6. Dersom erleggelse av avgift efter § 3, jfr. § 13, på grunn av særlige forhold vil være særdeles ubillig eller uforholdsmessig trykkende for en bedrift, kan departementet helt eller delvis frita den.

§ 7. Bedrifter som går inn under § 2 skal sende melding til departementet efter nærmere forskrifter fastsatt av dette. Bedriftene er pliktige til å gi departementet de oplys-

8 april. Nr. 2.

ninger som det krever i kontrolløiemed. Departementet kan herunder kreve adgang til å granske forretningsbøker, forretningspapirer, styre- og forhandlingsprotokoller.

§ 8. Departementet kan treffe bestemmelser om meldeplikt for bedrifter, som uten å gå inn under § 2 har oprettet fond eller tegnet forsikring med formål som nevnt i § 4.

§ 9. Enhver som i medhold av bestemmelsene i denne lov får oplysninger om drifts- og forretningsforhold, skal bevare taushet om det oplyste, med mindre deres tjenesteplikter krever noe annet. De skal også, når de ikke har fått bedriftens samtykke til det, avholde sig fra å efterligne bedriftens innretninger og fremgangsmåter.

§ 10. Kongen i særlige tilfelle gjøre undtagelse fra bestemmelsene i denne lov.

§ 11. Kongen kan gi nærmere bestemmelser til gjennemføring av denne lov og til motvirkning av omgåelser.

De gjøremål som i loven er tillagt Kongen eller departementet, kan helt eller delvis overføres til andre offentlige myndigheter.

§ 12. Den som overtrer denne lov eller noen i medhold av loven truffet bestemmelse, eller som medvirker til det, straffes med bøter op til kr. 100 000 eller med fengsel op til 3 måneder eller med begge deler.

§ 13. Denne lov trer i kraft straks.

Avgiften skal første gang svares av overskudd som er innvunnet i 1937, eller — om regnskapsåret ikke faller sammen med kalenderåret — i det regnskapsår som utløp i 1937.

Bestemmelsen i § 3 A kommer ikke til anvendelse på utbyttedelingen for regnskapsår som er utløpet før denne lovs ikrafttreden. Aksjeselskaper skal i stedet svare avgift av overskudd som er innvunnet i 1937 eller i regnskapsår som utløp i 1937 før denne lovs ikrafttreden, forsåvidt overskuddet utgjorde over 10 % av nettoformuen ved regnskapsårets begynnelse. Avgiften skal utgjøre 7,5 % av den overskytende del av overskuddet. Overskuddet beregnes uten fradrag for formues- og inntektsskatter til stat og kommune.

Ved første gangs opkrevning av avgift gjelder bestemmelsene om fratrekk i § 4 også fond som er oprettet eller forsikring som er tegnet innen 2 måneder efter nærværende lovs ikrafttreden.

Tidsfristen for betalingen av avgiften for 1937 fastsettes av Kongen.

Lov *) [1]) om forandringer i lov om aksjeselskaper og kommanditaksjeselskaper av 19 juli 1910. 8 april. Nr. 3.

I.

I lov om aksjeselskaper og kommanditaksjeselskaper av 19 juli 1910 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 23. I ethvert aksjeselskap skal der dannes et reservefond svarende til minst en femtedel — i banker og forsikringsselskaper en halvdel — av aksjekapitalen, dog ikke under 3 000 kroner, og — bortsett fra banker og forsikringsselskaper — ikke mindre enn at fondet sammenlagt med aksjekapitalen utgjør et beløp like stort som selskapets gjeld ved regnskapsårets utløp. Fra sistnevnte bestemmelse kan Kongen gjøre undtagelse for visse arter av selskaper.

Inntil fondet har nådd det lovbefalte omfang, skal det avsettes til det minst en tiendedel — i banker og forsikringsselskaper minst en femtedel — av årsoverskuddet, forinnen utbetaling av utbytte kan finne sted. Dessuten skal avsettes et beløp svarende til hvad selskapet måtte utdele som utbytte utover fem procent av aksjekapitalen ved regnskapsårets begynnelse og fond, dog undtatt skattefond og fond som holdes adskilt fra selskapets midler, med fradrag av de avgifter som efter de til enhver tid gjeldende bestemmelser skal gå til Arbeiderfondet. Like med utbytte regnes enhver utbetaling til aksjonærene, bortsett fra tilbakebetaling av innbetalt aksjekapital.

Synker reservefondet under det lovbefalte omfang, blir det atter å fylle efter den samme regel.

Reservefondet må bare benyttes til å dekke underskudd som årsregnskapet utviser og som ikke kan dekkes på annen måte uten gjennem nedskrivning av aksjekapitalen.

Hvis reservefondet har fått et større omfang enn foran påbudt, kan der av det overskytende beløp anvendes høist en femtedel årlig til annet øiemed enn nevnt i foregående ledd.

Ved forsikringsselskaper skal et beløp svarende til halvdelen av det lovbefalte reservefond anbringes i sikre verdipapirer.

§ 36. Hvor innbetaling på aksjer skjer før de foreskrevne betalingsfrister, kan det gis rente av det innbetalte beløp, dog ikke over fem procent årlig og ikke for lengere tid enn 1 år. Med samme begrensning kan der i tilfelle av aksjekapitalens forøkelse eller innbetaling på eldre aksjer

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
[1]) St.besl. 29 mars. Se Ot. prp. nr. 7 og Dok. nr. 6. Innst. O. IX med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 375—377; i Lt. s. 90.

8 april. Nr. 3.

tilsies rente for den tid i hvilken der for de nye aksjer eller de nye innbetalinger ikke deltas i utbyttet.

I øvrig kan utbytte eller rente til aksje-eierne alene utdeles av det rene overskudd efter årsopgjøret, efter at de ved lov eller vedtekter befalte avsetninger har funnet sted, samt av hvad der av tidligere lignende overskudd måtte være avsatt i sådant øiemed.

Forsåvidt noe av den innskutte kapital er tapt, må ingen utdeling finne sted før tapet er optjent eller kapitalen nedsatt, overensstemmende med de i § 85 angitte forskrifter.

Før der kan utdeles utbytte eller rente til aksje-eierne utover hvad der er sagt i første ledd, må der være avsatt et skattefond av sådan størrelse at det kan antas å ville tilsvare de skatter som må ventes utlignet på formue og inntekt ved første ligning efter regnskapsårets utløp, dog minst så meget som der vilde bli utlignet uten gjennemsnittsligning.

§ 47. Styret har å sørge for at der føres et ordentlig og tilstrekkelig bokholderi.

Ved hvert regnskapsårs avslutning blir årsregnskap og balanse å opgjøre overensstemmende med de grunnsetninger som gjelder for en ordentlig og forsiktig forretningsførsel.

Forvaltningsomkostninger må ikke opføres i balansen blandt aktiva, men skal i sin helhet føres til utgift i årsregnskapet. Skatter som er utlignet, men ikke betalt, skal opføres som gjeld i balansen selv om de ikke er forfalt. Stiftelsesomkostninger skal avskrives av årsoverskuddet forinnen utbetaling av utbytte kan finne sted. Anlegg, maskiner, skib og andre gjenstander som vedvarende er bestemt til forretningens drift, kan, uansett sin nuværende ringere verdi, opføres med anskaffelsesprisen, såfremt der fradras en til deres årlige forringelse ved alder og slit svarende sum eller et hertil svarende beløp årlig avsettes til et særskilt fornyelsesfond.

For forsikringsaksjeselskaper kan Kongen gi ytterligere regler om regnskapsførselen.

II.

Denne lov trer i kraft straks. Fra samme tid opheves lov om aksjebanker av 4 april 1924 § 10 tredje ledd.

Selskaper som før denne lovs ikrafttreden har lagt op større reservefond enn foran påbudt, kan anvende det overskytende beløp uten hinder av de nye bestemmelser i § 23.

De nye bestemmelser i § 36 siste ledd skal ikke gjelde for det regnskapsår som løper ved lovens ikrafttreden. For

de derpå følgende regnskapsår er det tilstrekkelig at der er avsatt henholdsvis 1/4, 2/4 og 3/4 av det som er foreskrevet i de nevnte bestemmelser. 8 april. Nr. 3.

Kongen kan i særlige tilfelle gjøre undtagelse fra bestemmelsene i denne lov.

Lov *) [1]) om forandring i lov om skibsaksjeselskaper av 26 juli 1916. 8 april. Nr. 4.

I.

I lov om skibsaksjeselskaper av 26 juli 1916 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 20. Aksjekapitalen må ikke være mindre enn tre tusen kroner.

Aksjer må ikke tillates tegnet til underkurs. Tegnes aksjer til overkurs, skal den derved erhvervede vinning fortrinsvis anvendes til å dekke omkostningene ved selskapets stiftelse eller ved forhøielse av aksjekapitalen gjennem utstedelse av nye aksjer. Det muligens overskytende blir å legge til det i § 23 a omhandlede reservefond.

Som ny paragraf efter § 23 innskytes:

§ 23 a. I ethvert skibsaksjeselskap skal der dannes et reservefond svarende til minst en femtedel av aksjekapitalen, dog ikke under 3 000 kroner, og ikke mindre enn at fondet sammenlagt med aksjekapitalen utgjør et beløp like stort som selskapets gjeld.

Inntil fondet har nådd det lovbefalte omfang, skal det avsettes til det minst en tiendedel av overskuddet, forinnen utbetaling av utbytte kan finne sted. Dessuten skal avsettes et beløp svarende til hvad selskapet måtte utdele som utbytte utover fem procent av aksjekapitalen ved regnskapsårets begynnelse og fond, dog undtatt skattefond og fond som holdes adskilt fra selskapets midler, med fradrag av de avgifter som efter de til enhver tid gjeldende bestemmelser skal gå til Arbeiderfondet.

Lik med utbytte regnes enhver utbetaling til aksjonærene bortsett fra tilbakebetaling av innbetalt aksjekapital.

Synker reservefondet under det lovbefalte omfang, blir det atter å fylle efter den samme regel.

Reservefondet må bare benyttes til å dekke underskudd som årsregnskapet utviser og som ikke kan dekkes på annen måte uten gjennem nedskrivning av aksjekapitalen.

---

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

[1]) St.besl. 29 mars. Se Ot.prp. nr. 7 og Dok. nr. 6. Innst. O. IX med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 377—378; i Lt. s. 90—91.

8 april. Nr. 4.

Hvis reservefondet har fått et større omfang enn foran påbudt, kan der av det overskytende beløp anvendes høist en femtedel årlig til annet øiemed enn nevnt i foregående ledd.

§ 36. Hvor innbetaling på aksjer skjer før de foreskrevne betalingsfrister, kan der gis rente av det innbetalte beløp, dog ikke over fem procent årlig. Med samme begrensning kan der i tilfelle av aksjekapitalens forøkelse eller innbetaling på eldre aksjer tilsies rente for den tid i hvilken der for de nye aksjer eller de nye innbetalinger ikke deltas i utbyttet.

I øvrig kan utbytte eller rente til aksjeeierne alene utdeles av det rene overskudd efter årsopgjøret efter at de ved lov eller vedtekter befalte avsetninger har funnet sted, samt av hvad der av tidligere lignende overskudd måtte være avsatt i sådant øiemed. Dog kan styret i regnskapsåret utdele foreløbig utbytte av optjent overskudd med fradrag av et tilstrekkelig beløp til dekning av påregnelige tap, avskrivninger og lovbefalte eller andre nødvendige avsetninger.

Forsåvidt noe av den innskutte kapital er tapt, må ingen utdeling finne sted før tapet er optjent eller kapitalen nedsatt, overensstemmende med de i § 85 angitte forskrifter.

Før der kan utdeles utbytte eller rente til aksjeeierne utover hvad der er sagt i første ledd, må der være avsatt et skattefond av sådan størrelse at det kan antas å ville tilsvare de skatter som må ventes utlignet på formue og inntekt ved første ligning efter regnskapsårets utløp, dog minst så meget som der vilde bli utlignet uten gjennemsnittsligning.

§ 48. Styret har å sørge for at der føres et ordentlig og tilstrekkelig bokholderi.

Ved hvert regnskapsårs avslutning blir årsregnskap og balanse å opgjøre overensstemmende med de grunnsetninger som gjelder for en ordentlig og forsiktig forretningsførsel.

Forvaltningsomkostninger må ikke opføres i balansen blandt aktiva, men skal i sin helhet føres til utgift i årsregnskapet. Skatter som er utlignet, men ikke betalt, skal opføres som gjeld i balansen selv om de ikke er forfalt. Stiftelsesomkostninger skal avskrives av overskuddet forinnen utbetaling av utbytte kan finne sted. Skib og andre formuesgjenstander må ikke opføres med større verdier enn deres nuværende tilstand og forholdene for øvrig tilsier.

§ 53. Tantième kan kun beregnes av driftsoverskuddet i regnskapsåret efter at de beløp er fratrukket som medgår

til skatter, avskrivninger og lovbefalte eller andre nødvendige avsetninger. Før tantième til medlemmer av representantskapet eller valgte medlemmer av styret kan beregnes, skal dessuten fratrekkes et beløp svarende til seks procent årlig rente av den innbetalte aksjekapital. 8 april. Nr. 4.

Tantième skal opføres som en særskilt post i regnskapet under fordelingen av overskuddet. Kan representantskapet efter vedtektene fatte beslutning om anvendelse av overskuddet, må beslutningen, forsåvidt angår tantième, forelegges generalforsamlingen som representantskapets forslag. Det skal også angis hvor meget av tantièmen der faller på henholdsvis styremedlemmer, medlemmer av representantskap og funksjonærer.

Hvad der i denne lov er bestemt om tantième, skal også gjelde om kontorholdsgodtgjørelse, når den beregnes av overskuddet.

Gratiale og annen godtgjørelse som tilståes særskilt for det enkelte år eller den enkelte anledning, skal likeledes opføres som en særskilt post i regnskapet med angivelse av hvor meget derav faller på henholdsvis styremedlemmer, medlemmer av representantskap og funksjonærer.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Selskaper som før denne lovs ikrafttreden har lagt op større reservefond enn foran påbudt, kan anvende det overskytende beløp uten hinder av de nye bestemmelser i § 23 a.

De nye bestemmelser i § 36 siste ledd skal ikke gjelde for det regnskapsår som løper ved lovens ikrafttreden. For de derpå følgende regnskapsår er det tilstrekkelig at der er avsatt henholdsvis 1/4, 2/4 og 3/4 av det som er foreskrevet i de nevnte bestemmelser.

Kongen kan i særlige tilfelle gjøre undtagelse fra bestemmelsene i denne lov.

Lov *) [1]) **om oplegging av reservefond m. v. i selskaper.** 8 april. Nr. 5.

I.

§ 1. I ethvert selskap med økonomisk formål skal der dannes et reservefond på ikke under 6 000 kroner og ikke mindre enn at fondet utgjør et beløp like stort som selskapets gjeld. Fra sistnevnte bestemmelse kan Kongen gjøre undtagelse for visse arter av selskaper.

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

[1]) St.besl. 4 april. Se Ot. prp. nr. 7 og Dok. nr. 6. Innst. O. IX med tillegg. St.tid., forh. i Ot. s. 378—379 og 523; i Lt. s. 91—93.

8 april. Nr. 5.

Inntil fondet har nådd det lovbefalte omfang skal der henlegges til det minst en tiendedel av årsoverskuddet forinnen utdeling av utbytte kan finne sted, og dessuten:

1. Et beløp svarende til hvad selskapet måtte utdele som utbytte i forhold til andelene utover fem procent av den innbetalte andelskapital ved regnskapsårets begynnelse og fond, dog undtatt skattefond og fond som holdes adskilt fra selskapets midler, med fradrag av de avgifter som efter de til enhver tid gjeldende bestemmelser skal gå til Arbeiderfondet. Like med utbyttet på andeler regnes friandeler, tilskriving på andeler så vel som enhver utbetaling til selskapsmedlemmer bortsett fra tilbakebetaling av innbetalt andelskapital.
2. Et beløp svarende til en tredjepart av hvad der måtte utdeles som utbytte i forhold til medlemmenes kjøp, levering eller lignende.

I beløpene under 1 og 2 blir å gjøre fradrag for de avgifter som efter de til enhver tid gjeldende bestemmelser skal gå til arbeiderfond.

Synker reservefondet under det lovbefalte omfang, blir det atter å fylle efter den samme regel.

§ 2. Reservefondet må bare benyttes til å dekke underskudd som årsregnskapet utviser og som ikke kan dekkes på annen måte.

Hvis reservefondet har fått et større omfang enn påbudt, kan der av det overskytende anvendes høist en femtedel årlig til annet øiemed enn nevnt i foregående ledd.

§ 3. Bestemmelsene i §§ 1 og 2 gjelder ikke:

1. Aksjeselskaper og kommanditaksjeselskaper.
2. Ansvarlige selskaper og kommanditselskaper med mindre enn 5 medlemmer.
3. Stille selskaper.
4. Gjensidige forsikringsselskaper.
5. Kredittforeninger, hvis vedtekter er stadfestet av Kongen eller vedkommende departement.
6. Sparebanker.
7. Selskaper hvis forretning helt eller overveiende gjelder ting som leveres av medlemmene og som selskapet omsetter i ubearbeidet stand.
8. De i lov av 10 juli 1936 nr. 5 omhandlede boligsparelag.
9. Selskaper som Kongen undtar fra lovens bestemmelser.

§ 4. Før der kan utdeles utbytte i et skattepliktig selskap må der være avsatt et skattefond av sådan størrelse at det kan antas å ville tilsvare de skatter som må ventes utlignet på formue og inntekt ved første ligning efter regnskapsårets utløp, dog minst så meget som der vilde bli utlignet uten gjennemsnittsligning.

II. 8 april.

Denne lov trer i kraft straks. Nr. 5.

Selskaper som før lovens ikrafttreden har lagt op større reservefond enn foran påbudt, kan anvende det overskytende beløp uten hinder av § 2.

Bestemmelsen i § 4 skal ikke gjelde for det regnskapsår som løper ved lovens ikrafttreden. For de derpå følgende regnskapsår er det tilstrekkelig at der er avsatt henholdsvis $^1/_4$, $^2/_4$ og $^3/_4$ av det som er foreskrevet i § 4.

Kongen kan i særlige tilfelle gjøre undtagelse fra bestemmelsene i denne lov.

Kongelig resolusjon. 8 april.

1. Fra 1 august 1938 blir Strømsgodset sogn å utskille fra Skoger prestegjeld som eget prestegjeld.
2. Sognepresten i det nyoprettede Strømsgodset prestegjeld tillegges:
   a. De efter den geistlige lønningslov for Strømsgodset sogn fallende inntekter.
   b. Den av Strømsgodset sognestyre i henhold til vedtak av 20 mai 1937 bevilgede avsavnsgodtgjørelse for embedsgård, stor kr. 1 500 årlig som inntil videre godkjennes i henhold til den geistlige lønningslovs § 29.
3. Sognepresten i det gjenværende Skoger prestegjeld tillegges:
   a. Inntektene efter den geistlige lønningslov for Skoger og Konnerud sogn.
   b. Embedskapitalen i det nuværende Skoger prestegjeld, stor kr. 192.
   c. Erstatningen av Jordavgiftsfondet til det nuværende Skoger prestegjeld, stor kr. 9,22 årlig.
   d. Uinnløst jordavgift og løs landskyld tilliggende det nuværende Skoger prestegjeld tilsammen kr. 55 årlig.
   e. Lønnstilskudd av Skoger kommune, stort for tiden kr. 350 årlig.
   f. Bruken av Skøger prestegård samt rentene av den sognepresten i det nuværende Skoger prestegjeld tilliggende gårdskapital og vedlikeholdskapital, tilsammen kr. 3 800.
4. I henhold til lov om komunestyre på landet av 30 september 1921 § 46 godkjennes:
   A. Skoger og Konnerud sognestyrers vedtak i møte 19 desember 1936 om å bevilge et lønnsbidrag, stort kr. 350 til det gjenværende Skoger sogneprestembede og å overta garanti for at embedets inntekter til enhver tid når op i minimum kr. 4 500 årlig uten tilskudd av det offentlige.

8 april. B. Strømsgodset sognestyres vedtak i møte 20 mai 1937 om å bevilge kr. 1 500 årlig som avsavnsgodtgjørelse for embedsgård til det eventuelle nye Strømsgodset sogneprestembede.

8 april. **Kongelig resolusjon,** hvorved det i medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1, f bestemmes at kontorchefen i Harstad kommune inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

8 april. **Kongelig resolusjon,** hvorved det i medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1, f bestemmes at borgermesteren i Haugesund inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

8 april. **Kongeleg resolusjon.**

Den civile og geistlege inndelingsgrensa mellom Vuku sokn, Verdal herad i Verdal prestegjeld og lensmannsdistrikt, på den eine sida, og Ogndal sokn og herad i Sparbu prestegjeld og lensmannsdistrikt på den andre sida, båe i Nord-Trøndelag fylke, skal gå slik:

Grensa millom herada Verdal og Ogndal tek til i nordausthallet av fjellet Hærvola, ca. 1800 m frå signalet i Norges geografiske opmålings trigonometriske punkt på toppen av fjellet, og går i bein line mot aust-nordaust til utlaupsosen i Mærratjernet og går vidare med same leid i bein line til høgdepunkt 770 på Stortjernfjeldene. Herfra går grensa i bein line mot nordaust til toppen av fjellet Fintjernklumpen, tek her pånyaust-nordaustleg leid og går i bein line mot riksrøys nr. 175, Høgsæte, og støyter på grensa mot Snåsa ein stad aust for Skjækervatnet. Samanstøytstaden vil bli fastsett seinare i samband med fastsetjinga av grensa millom Ogndal og Snåsa. Dei namn og tal som er nemnte i grenseskildringa, er å finne på rektangelkarta Verdal, Snåsa og Jævsjø, utgåver 1929, 1928 og 1928.

8 april. **Kongelig resolusjon** *).

Den i lov av 8 april 1938 om forandringer i lov om aksjeselskaper og kommanditaksjeselskaper av 19 juli 1910 avsnitt II, siste ledd omhandlede bemyndigelse til i særlige tilfelle å gjøre undtagelse fra lovens bestemmelser, henlegges til Handelsdepartementet.

8 april. **Kongelig resolusjon** *).

Den i lov av 8 april 1938 om forandring i lov om skibsaksjeselskaper av 26 juli 1916 avsnitt II siste ledd omhandlede bemyndigelse til i særlige tilfelle å gjøre undtagelse fra lovens bestemmelser, henlegges til Handelsdepartementet.

---

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

Kongelig resolusjon *). 8 april.

Den i lov av 8 april 1938 om oplegging av reservefond m. v. i selskaper avsnitt II siste ledd omhandlede bemyndigelse til i særlige tilfelle å gjøre undtagelse fra lovens bestemmelser, henlegges til Handelsdepartementet.

Kongelig resolusjon *) om nye almindelige helseforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløs syk skifter bopel, for Tyristrand herred, Buskerud fylke. 8 april.

Kongelig resolusjon *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter, og forskrift om meldeplikt når tuberkuløs syk skifter bopel, for Sokndal herred, Rogaland fylke. 8 april.

Kongelig resolusjon *). 8 april.

Bestemmelser om tilvirkning, innførsel, omsetning og merkning av skotøi, utferdiget ved kongelige resolusjoner av 28 mai og 25 juni 1926 og 11 juli 1930, endres til å lyde så:

§ 1. Uttrykket «skotøi» i disse bestemmelser omfatter alt fottøi undtagen:

1. Barneskotøi av lengde inntil 16 cm (nr. 24).
2. Tøfler med såler av myk spalt eller skinn eller porøs gummi.
3. Fottøi eller skotøi med såler av tre, hamp, halm eller annet strå.
4. Fottøi eller skotøi som ikke har noen besetning av skinn eller lær og hvis overdel består av:
   a) Flettet hamp, halm eller annet strå eller
   b) Filt, fløiel, silke eller annet vevet stoff eller
   c) Gummi alene eller i forbindelse med filt eller vevet stoff (kalosjer m. v.).

   Fôr, stroppbånd eller kanting i skoens overkant regnes ikke som besetning.
5. Skotøi i forbindelse med skøiter eller metallplater med pigger på (piggsko).

§ 2. Det er forbudt å tilvirke eller å innføre til salg eller å falby skotøi som ikke fyller kravene i §§ 3 og 4 med hensyn til skotøiets beskaffenhet og kravene i § 5 om stempling.

§ 3. Skotøi må lages helt av skinn og lær; dog kan de nedenfor nevnte erstatningsstoffer eller hjelpestoffer brukes i følgende tilfelle:

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

8 april.

1. Til overdelen kan delvis brukes:
   a) Flettet hamp, halm eller annet strå.
   b) Filt, fløiel, silke eller annet vevet stoff.
2. Kunstlær, kunstlærpapp eller kjemisk tilberedt fiberpapp kan brukes til:
   a) Bunnfylling, gelenkstivning, tåstivning og forsterkning av binnsålen under hælen.
   b) Hæl i dameskotøi, dog ikke nærmere overflekkens sliteflate enn 15 mm.
3. Trehæler.
4. Gummiplater til yttersåle, hælflekk eller hæl.
5. Gemstoff på rand — binnsåle.
6. Kork og tjærefilt til bunnfylling.
7. Metallfjærer og trestykker til gelenkstivning samt utvendig metallbeslag.
8. Tynt tekstil- eller cellulosestoff til dekksåle.

Handelsdepartementet bemyndiges til å gi nærmere forskrifter om hvad der forståes ved uttrykkene «kunstlær, kunstlærpapp eller kjemisk tilberedt fiberpapp» samt ved de øvrige betegnelser i denne paragraf.

§ 4. Der skal bare brukes lær i ett naturlig, ikke sammensatt stykke til hver av følgende deler:

a. Hælkappe.
b. Binnsåle.
c. Innvendig såle i vendt skotøi, i weltsydd skotøi og i skotøi med gummisåler.

Skotøi med gummisåler skal alltid ha innvendig såle av lær.

§ 5. Skotøi som er tilvirket her i landet til salg skal ved levering fra produksjonsstedet være merket:

1. «Norsk» og
2. Enten med tilvirkers eller engrosforhandlers navn eller firmanavn eller registrerte varemerke.

Skotøi som innføres til salg her i landet skal være merket:

1. «Utenlandsk» og
2. Enten med importørens navn eller firmanavn eller registrerte varemerke.

Merkene skal være enkle og uten fine detaljer.

Merkningen skal skje ved hjelp av et stålstempel og skal være utført så kraftig at merket antas å ville være klart og tydelig også efter lengere tids bruk av skotøiet.

Merkene skal anbringes slik:

a) Skotøi med lærsåle stemples utvendig i gelenken nær hælen.

b) Skotøi med gummisåle stemples innvendig, i lærsålen i gelenken. Hvis skotøiet har dekksåle trykkes dessuten tilsvarende merker på den. 8 april.

§ 6. Disse bestemmelser trer i kraft 1 juni 1938. Skotøi som ved bestemmelsenes ikrafttreden has på lager her i landet eller bevislig er bestilt før denne tid og som dessuten opfyller de da gjeldende bestemmelser for skotøi, fastsatt ved kongelig resolusjon av 11 juli 1930, tillates dog falbudt eller solgt efter 1 juni 1938.

Kongelig resolusjon *). 8 april.

I medhold av lov av 28 juni 1927 om innførsel, utførsel, fremstilling og salg av våben og ammunisjon samt deler derav, dens § 5, bestemmes:

Lovens Kap. 2 (om innførsel) samt lovens Kap. 4 (om handel) gjøres ikke gjeldende for:

Luftpistoler med kuler.

Glattborede pistoler hvis kaliber er 6 mm (Kal. 22) eller mindre.

Startpistoler med lukket munning.

Deler for disse våben.

Ammunisjon for disse våben.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Stamnes herred, Nordland fylke. 8 april.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkende bestemmelser for skyssing med motorvogn i Gransherad herred, Telemark fylke. 8 april.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Næringslivets fond for Universitetets studenter». 9 april.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Kristian Jensens legat til Østlandske blindeforbund», oprettet ved testament av 14 juni 1911 med tillegg av 22 april 1932. 9 april.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 9 april.

Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon er Burma, som tidligere utgjorde en del av India, blitt tilsluttet internasjonal overenskomst ***) om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, London 31 mai 1929, som eget britisk oversjøisk territorium, med virkning fra 1 april 1937.

---

*) Kunngj. 13 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
**) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1932 s. 419.

9 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon er Burma, som tidligere utgjorde en del av India, blitt tilsluttet internasjonal overenskomst *) om lastelinjer, London 5 juli 1930, som eget britisk oversjøisk territorium, med virkning fra 1 april 1937.

11 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har Latvia tiltrådt regler **) vedrørende undervannsbåtkrigen, inntatt i Londonprotokollen av 6 november 1936.

11 april. **Skrivelse** ***) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Vardø by.

11 april. **Skrivelse** ***) fra Arbeidsdepartementet om nedsatt kjørehastighet for motorkjøretøier i visse gater innen Drøbak.

11 april. **Skrivelse** ***) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 63 for Larvik.

13 april. **Skrivelse** ***) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring på de offentlige veier i Tromsøysund herred, Troms fylke.

19 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Sverre Hallens minne», Nes sogn, Telemark.

19 april. **Skriv** †) frå Justisdepartementet um eit tillegg til § 3 i politivedtekti for Bygland herad, Aust-Agder fylke.

19 april. **Skrivelse** ***) fra Landbruksdepartementet om fiskeregler for Sel herred, Opland fylke.

20 april. **Skrivelse** ***) fra Handelsdepartementet.
Det meddeles at efter Handelsdepartementets bestemmelse heves Lofotopsynet lørdag 30 april 1938.

20 april. **Skrivelse** ††) fra Handelsdepartementet.
I medhold av § 1, punkt 3, i Forskrifter om kostholdet på norske skib, gitt ved kongelig resolusjon av 15 oktober 1937, fastsetter departementet herved 1 januar 1939 som den tid fra hvilken det ombord på de skib som forskriftene gjelder for, skal være en av departementet godkjent håndbok i matstell.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1932 s. 734.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1937 s. 184.
***) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
†) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste deild nr. 15.
††) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 21 april.
Ifølge meddelelse fra den hellenske legasjon har den hellenske regjering i henhold til artikkel 10 i Genèvekonvensjonen *) av 27 juli 1929 om såredes og sykes behandling i krig, bemyndiget Hellas Røde kors (Croix Rouge Hellénique) til i krigstilfelle å yde hjelp til landets offisielle sanitetsvesen.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om forandring i § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Korgen herred, Nordland fylke. 21 april.

Kunngjøring ***)[1]) av grunnlovsbestemmelse av 5 april 1938 til forandring i grunnlovens §§ 54, 71 og 79. 22 april.

Følgende paragrafer i grunnloven skal herefter lyde:

§ 54.

Valgthingene holdes hvert fjerde Aar. De skulle være tilendebragte inden November Maaneds Udgang.

§ 71.

Storthingets Medlemmer fungere som saadanne i fire paa hinanden følgende Aar, saavel ved overordentlige som ved de ordentlige Storthing, der imidlertid holdes.

§ 79.

Er en Lovbeslutning bleven uforandret antagen af to ordentlige Storthing, sammensatte efter to forskjellige paa hinanden følgende Valg og indbyrdes adskilte ved mindst to mellemliggende ordentlige Storthing, uden at afvigende Lovbeslutning i Mellemtiden fra den første til den sidste Antagelse af noget Storthing er bleven fattet, og den da forelægges Kongen, med Begjæring, at Hans Majestæt ikke vil negte en Lovbeslutning sin Sanktion, som Storthinget efter det modneste Overlæg anser for gavnlig, saa vorder den Lov, om end Kongens Sanktion ikke paafølger inden Storthinget adskilles.

Kongelig resolusjon, hvorved det civile og geistlige inndelingsnavn Bratvær i Møre og Romsdal fylke fra 1 juli 1938 endres til Brattvær. 22 april.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1932 s. 327.
**) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
***) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
[1]) Se Dok. nr. 23 for 1935, forslag nr. 1. Innst. S. nr. 96. St.tid., s. 618—634.

22 april. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Vardal herred, Opland fylke.

22 april. **Kongelig resolusjon.**

Med hjemmel i § 9 i lov om børser av 19 juni 1931 bestemmes at den godtgjørelse som børsene i Oslo og Trondheim skal erlegge henholdsvis til tollkassereren ved Oslo sjøtollsted og tollkassereren i Trondheim for arbeidet med meddelelse av daglige opgaver over inn- og utklarerte fartøier og over innførsel og utførsel av varer, fra og med 1 mai 1938 og inntil videre forhøies til kr. 300 pr. måned for Oslo sjøtollsteds vedkommende og til kr. 60 pr. måned for tollkassereren i Trondheim.

22 april. **Kongeleg resolusjon** **).

I samhøve med § 4 i millombils lov frå 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror vert ferda ut Fyresegner um avgift på umsetnaden av svineslakt solydande:

1. Av alt svineslakt som går gjenom kommunal eller annan offentleg kjøtkontroll skal det betalast avgift til fremjing av umsetnaden av flesk i samhøve med millombils lov nr. 6 frå 10 juli 1936.

   Avgift skal ikkje betalast for slakt som vert heilt ut vraka.

   Avgifta vert sett til kr. 1,50 pr. heilt svineslakt over 15 kg og kr. 0,75 for mindre slakt, halve slakt og mindre beter av sovore slakt som går gjenom dei ovannemnde kontrollstadene i tida frå og med 1 mai 1938 til og med 30 april 1939.
2. Det er sett straff for brot på desse fyresegnene.

22 april. **Kongelig resolusjon** *) om fiskeriregler for Pasvikelvas fiskeområde i Finnmark fylke.

22 april. **Kongelig resolusjon** *) om fiskeriregler for Tanaelvas fiskeområde i Finnmark fylke.

22 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Ingeniør Christian Grønvolds og mor, fru Ebba Grønvolds legat til forulykkede familieforsørgeres ubemidlede efterlatte i Sandefjord», oprettet ved fru Ebba Grønvolds testament av 14 september 1928.

*) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
**) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste deild nr. 15.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på Inga Bjørnsons fond «Ut i solen». 22 april.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ophevelse av annet og tredje ledd og vedtagelse av et nytt tredje ledd i § 10 i politivedtekten for Oddernes herred, Vest-Agder fylke. 22 april.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om at den som i Halse og Harkmark herred, Vest-Agder fylke, gjør sig en næring av å drive herberge, herunder gjestgiveri, pensjonatvirksomhet og annen utleie av enkeltrum eller bevertning med mat og drikke fra 1 juni 1938 å regne skal ha bevilling. 22 april.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet. 23 april.

I samhøve med §§ 4, 5 og 9 i millombils lov frå 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror og kongeleg resolusjon frå 22 april 1938 har departementet fastsett:

Avgifta på umsetnaden av flesk i tida frå og med 1 mai 1938 til og med 30 april 1939 vert å betala og krevja inn etter dei reglar som er gjevne i departementet sitt skriv frå 16 mars 1931.

Skrivelse ***) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Gjerpen herred, Telemark fylke. 23 april.

Stortingsbeslutning †) om lønnsgruppering av lensmennene. 25 april.

Fra 1 juli 1938 opheves lønnsklassen lensmann V i lønnsregulativet.

Lensmannsbestillingene fordeles slik på de 4 gjenværende klasser:

Distrikt:	Klasse:	Distrikt:	Klasse:	Distrikt:	Klasse:
Østfold fylke.		Øymark	IV	Varteig	IV
Trøgstad	III	Idd	I	Onsøy	I
Askim	I	Berg	II	Hvaler	III
Rakkestad	II	Skjeberg	I	Glemmen og Kråkerøy	I
Eidsberg	II	Tune og Rolvsøy	I	Spydeberg	IV
Rødenes	IV	Borge og Torsnes	I	Skiptvet	IV
Aremark	IV				

*) Kunngj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
**) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste deild nr. 16.
***) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
†) Se St.prp. nr. 1, tillegg nr. 17. Innst. S. nr. 107. St.tid. s. 373.

25 april.

Distrikt:	Klasse:
Råde	IV
Rygge	I
Våler	IV
Hobøl	IV
Akershus fylke.	
Vestby	III
Kråkstad og Ski	II
Ås	III
Frogn	IV
Nesodden	III
Oppegård	III
Nordstrand	I
Østre Aker	I
Vestre Aker	I
Ullern	I
Bærum	I
Asker	I
Enebakk	III
Fet og Rælingen	II
Skedsmo	I
Lørenskog	II
Gjerdrum	IV
Nittedal	III
Nes	I
Aurskog og Blaker	III
Høland	II
Sørum	III
Eidsvoll	I
Nannestad	II
Hurdal og Feiring	III
Ullensaker	I
Hedmark fylke.	
Ringsaker	I
Nes	III
Furnes	III
Vang	I
Løten	II
Romedal	III
Stange	II
Sør-Odal	II
Nord-Odal	II
Vinger	II
Eidskog	II
Brandval	III
Grue	I
Hof	III
Åsnes	II
Våler	III
Elverum	I
Trysil	II
Amot	II
Stor-Elvdal	III
Rendal	II
Alvdal	II
Tynset	II
Tolga og Os	II
Kvikne	III
Engerdal	IV
Opland fylke.	
Lesja	II
Lom	III
Skjåk	III
Vågå	III
Sell og Heidal	III
Nord-Fron	II
Sør-Fron	III
Ringebu	II
Øyer	III
Østre Gausdal	III
Vestre Gausdal	IV
Fåberg	II
Biri	III
Vardal	II
Østre Toten	I
Vestre Toten	I
Jevnaker	II
Lunner	III
Gran	III
Brandbu	III
Søndre Land	III
Nordre Land	III
Sør-Aurdal	III
Etnedal	IV
Nord-Aurdal	III
Vestre Slidre	IV
Øystre Slidre	IV
Vang	III
Buskerud fylke.	
Hole	III
Tyristrand	IV
Norderhov	II
Haugsbygd	III
Lunder	IV
Ådal	III
Nes	III
Flå	IV
Gol	III
Al	III
Hol	III
Sigdal	III
Eggedal	IV
Krødsherad	III
Nordre Modum	II
Søndre Modum	II
Fiskum	IV
Bakke	IV
Haug	I
Nedre Eiker	I
Lier	I
Røyken	II
Hurum	II
Øvre Sandsvær	III
Ytre Sandsvær	III
Flesberg	IV
Rollag og Veggli	IV
Nore	III
Uvdal	III
Vestfold fylke.	
Strømm	III
Skoger	II
Sande	III
Hof	IV
Botne	IV
Våle	IV
Borre	III
Ramnes	IV
Andebu	IV
Stokke	III
Sem	I
Nøtterøy	II
Tjøme	III
Sandar	I
Tjølling	III
Stavern	IV
Brunlanes	III
Hedrum	II
Lardal	IV
Telemark fylke.	
Drangedal	III
Sannidal	III
Skåtøy	III
Bamble	II
Langesund	IV
Eidanger	I
Gjerpen	I
Solum	I
Holla	III
Lunde	IV
Bø	III
Seljord	III
Sauherad	III
Heddal	II
Gransherad	IV
Hjartdal	III
Tinn	I
Kviteseid	III
Nissedal	IV

Distrikt:	Klasse:
Fyresdal	IV
Mo og Lårdal	III
Vinje	III
Rauland	III
Aust-Agder fylke.	
Vegårshei	IV
Gjerstad	IV
Søndeled	III
Dypvåg	III
Holt	II
Åmli og Gjøvdal	III
Herefoss, Myklandog Tovdal	III
Froland	III
Østre Moland	II
Tromøy	IV
Hisøy	IV
Øyestad	II
Landvik og Fjære	II
Eide	IV
Vestre Moland	III
Høvåg	IV
Birkenes	IV
Vegusdal	IV
Evje	IV
Iveland	IV
Hornnes	IV
Bygland	IV
Valle	III
Vest-Agder fylke.	
Tveit	IV
Oddernes	II
Vennesla	II
Øvrebø og Hægeland	IV
Søgne	III
Halse og Harkmark	I
Holum	IV
Øyslebø og Laudal	IV
Finsland	IV
Bjelland	IV
Grindheim	IV
Åseral	IV
Nord-Audnedal	IV
Sør-Audnedal	III
Spangereid	IV
Lista	III
Farsund	III
Herad og Spind	IV
Lyngdal	III

Distrikt:	Klasse:
Hægebostad	IV
Fjotland	IV
Kvinesdal	III
Nes og Hidra	II
Bakke	III
Sirdal	IV
Rogaland fylke.	
Sokndal	III
Lund	IV
Heskestad	IV
Bjerkreim	III
Helleland	IV
Eigersund	I
Hå	III
Klepp	IV
Time	III
Gjesdal	IV
Høyland	I
Sandnes	III
Håland	II
Hetland	I
Høle og Forsand	II
Strand	III
Finnøy	IV
Rennesøy	III
Vikedal	IV
Nedstrand	IV
Ardal	IV
Hjelmeland	III
Jelsa	IV
Sand	III
Sauda	I
Suldal	IV
Skudenes	I
Avaldsnes	II
Torvastad	II
Tysvær	III
Skjold	III
Hordaland fylke.	
Kvinnherad	II
Skånevik	III
Etne	IV
Fjelberg	II
Sveio	III
Finnås	II
Stord	II
Fitjar	III
Tysnes	III
Fusa	II
Os	I
Fana	I
Sund og Austevoll	I

Distrikt:	Klasse: 25 april.
Fjell	II
Askøy	III
Laksevåg	I
Haus	III
Bruvik	II
Hosanger	III
Hamre	III
Alversund	III
Herdla	II
Manger	II
Lindås	III
Austrheim	IV
Masfjorden	III
Strandebarm	IV
Kvam	III
Jondal	IV
Ullensvang	III
Odda	I
Røldal	IV
Ulvik	II
Evanger	IV
Voss	I
Vossestrand	III
Sogn og Fjordane fylke.	
Jostedal	IV
Luster	III
Hafslo	III
Ardal	IV
Lærdal	III
Borgund	IV
Sogndal	II
Aurland	III
Leikanger	III
Balestrand	IV
Vik	II
Kyrkjebø	I
Lavik	III
Gulen	II
Solund	III
Hyllestad	IV
Askvoll	III
Fjaler	III
Gaular	III
Jølster	IV
Førde	III
Naustdal	IV
Kinn og Vevring	I
Bremanger	III
Selje	III
Vågsøy	II
Davik	III
Eid	III
Hornindal	IV

25 april.

Distrikt:	Klasse:
Gloppen og Breim	II
Stryn	III
Innvik	III
Møre og Romsdal.	
Vanylven	IV
Herøy	I
Ulstein	III
Volda	I
Ørsta	III
Hjørundfjord	III
Sunnylven	III
Dale	II
Ørskog	III
Skodje	III
Borgund	I
Haram	III
Vestnes	III
Voll	IV
Romsdal	I
Veøy	IV
Nesset	III
Bolsøy	II
Sund	II
Vågøy	II
Kvernes	I
Gjemnes	III
Tingvoll	III
Sunndal og Øksendal	III
Stangvik	III
Surnadal	IV
Rindal	III
Aure	III
Halsa	III
Edøy	II
Sør-Trøndelag fylke.	
Frøya	I
Hitra	III
Fillan og Sandstad	III
Hemne	III
Bjørnør	I
Afjord	II
Bjugn	II
Ørland	II
Rissa	II
Stadsbygd	IV
Orkdal	I
Meldal	III
Rennebu	III
Opdal	II
Røros	II
Haltdalen og Alen	III
Singsås	IV
Støren	III
Soknedal	IV
Horg	IV
Melhus	II
Børsa og Skaun	III
Buvik	IV
Byneset	IV
Leinstrand	III
Strinda	I
Malvik	III
Klæbu	III
Selbu	II
Nord-Trøndelag fylke	
Øvre Stjørdal	II
Nedre Stjørdal	I
Leksvik	III
Frosta	III
Åsen	IV
Skogn	III
Levanger	III
Verdal	II
Ytterøy og Mosvik	IV
Verran	IV
Inderøy	III
Sparbu	II
Beitstad	III
Namdalseid	IV
Stod	II
Snåsa	II
Lierne	II
Grong	II
Overhalla	III
Namsos	II
Fosnes	III
Flatanger	III
Nærøy og Vikna	II
Leka	III
Kolvereid	III
Nordland fylke.	
Bindal	II
Brønnøy	III
Vik	IV
Vega	III
Velfjord	III
Tjøtta	II
Vefsn	I
Hattfjelldal	III
Alstahaug	IV
Stamnes	III
Herøy	II
Nesna	II
Hemnes	II
Nord-Rana	I
Lurøy	II
Rødøy	II
Meløy	II
Gildeskål	II
Beiarn	III
Bodin	II
Skjerstad	I
Saltdal	III
Folla	I
Steigen	III
Hamarøy	II
Evenes	II
Ankenes	II
Tysfjord	II
Lødingen og Tjeldsund	II
Vågan	II
Gimsøy og Valberg	III
Borge	III
Buksnes og Hol	II
Flakstad	II
Værøy og Røst	III
Hadsel	I
Bø	III
Øksnes og Langenes	II
Sortland	III
Dverberg	II
Troms fylke.	
Kvæfjord	III
Trondenes	I
Bjarkøy	III
Berg	III
Ibestad	II
Salangen	III
Bardu	II
Tranøy	II
Hillesøy	II
Balsfjord	II
Lenvik	II
Målselv	II
Tromsøysund	I
Lyngen	I
Karlsøy	II
Skjervøy	I

Distrikt:	Klasse:
Finnmark fylke.	
Kautokeino ...	I
Alta	II
Talvik	II
Loppa	II
Hasvik	II
Sørøysund og Kvalsund ...	II
Måsøy	II
Kjelvik	I
Kistrand	I
Karasjok	I
Lebesby og Kjøllefjord ..	II
Tana	II
Berlevåg og Gamvik	I
Nesseby	III
Polmak	II
Nord-Varanger	II
Sør-Varanger ..	I
Vardø	I

Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til sogneprestene. 25 april.

Ekteskapsloven av 31 mai 1918 § 13 punkt 12 inneholder bestemmelse om at før lysning skjer, skal brudefolkene skaffe bevis for at de er v a k s i n e r t eller har hatt de naturlige kopper. Efter kongelig resolusjon av 30 november 1923 kan biskopen frita for påbudet om vaksinasjon ved konfirmasjon og vigsel når særlige grunner taler for det.

Efter gjeldende bestemmelser har prestene fremdeles plikt til å kreve vaksinasjonsattest ved konfirmasjon, medmindre det fremlegges skriftlig dispensasjon fra biskopen.

Departementet har bragt i erfaring at prestene har praktisert vaksinasjonsforskriften ved vigsel forskjellig.

Departementet har forelagt spørsmålet for Justisdepartementet som har uttalt følgende:

«Ekteskapslovens § 13 post 12 henviser til forskriften i forordning av 3 april 1810 § 10 annet punktum om vaksinasjon som vilkår for vigsel, men gir ingen selvstendige bestemmelser om forholdet.

Det vil derfor bero på en fortolkning av forordningen av 1810 med kancelliplakat av 19 november 1811 § 10 samt kongelig resolusjon av 30 november 1923 post II hvilken betydning en konfirmasjonsattest i omhandlede henseende skal tillegges.

Man antar at en fritagelse fra påbudet om vaksinasjon som er meddelt i tilknytning til konfirmasjon, ikke kan påberopes i anledning av lysing (vigsel) og at en konfirmasjonsattest derfor ikke er tilstrekkelig bevis ved begjæring om lysing.»

Dette departement er enig heri.

Overensstemmende hermed må prester og andre vigselmenn kreve vaksinasjonsattest ved begjæring om lysing, medmindre det fremlegges skriftlig dispensasjon fra biskopen.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 25 april.

Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har H e l l a s tiltrådt internasjonal overenskomst *) om sikkerhet for menneskeliv tilsjøs, London 31 mai 1929, med virkning fra 20 mai 1938.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1932 s. 419.

25 april. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Mandal.

25 april. **Skriv** **) frå Landbruksdepartementet om forbod mot å hamne med geit i skogmark i ein lut av Bruvik herad, Hordaland fylke.

25 april. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig motorvognkjøring i Eidsvoll herred, Akershus fylke.

25 april. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om forandring av fiskerireglene for Bardu herred, Troms fylke.

25 april. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Ådal herred, Buskerud fylke.

25 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Poststyret, hvori uttales, at arbeidsgiveren selv må betale portoen når trukne skattebeløp sendes inn til vedkommende skatteopkrever og at staten som arbeidsgiver må kunne bruke tjenestemerker til slike sendinger. Dette antas fremdeles å gjelde efter at almindelig skattetrekk er innført ved lover av 15 februar 1935. En lensmann som sender skattebeløp trukket i pensjon, må derfor som arbeidsgiver eller kasserer (landsskattelovens § 114 punkt 6) kunne bruke tjenestemerker i slike tilfelle.

26 april. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Vardø herred, Finnmark fylke.

27 april. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 26,d for Son.

27 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Litauen 2 april 1938 tiltrådt internasjonal overenskomst ***) om økonomisk statistikk, Genève 14 desember 1928, med protokoll.

27 april. **Skriv** **) frå Justisdepartementet um eit tillegg til politivedtekta for Rennebu herad, Sør-Trøndelag fylke.

27 april. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Oslo.

27 april. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om brigde i § 2 i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader og om ny § 4 for Lærdal herad, Sogn og Fjordane fylke.

*) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
**) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste deild nr. 16.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1931 s. 69.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om ophevelse av forbud mot å la hest, storfe, sau, geit og svin gå på beite i et visst område i herredene Nedre Eiker, Øvre Eiker, Hof, Botne, Sande og Skoger i Buskerud og Vestfold fylker. 27 april.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 skal gjøres gjeldende for Åssiden i Lier herred, Buskerud fylke. 27 april.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Karoline Kaspersens legat til Vestby kirke», oprettet ved testament av 4 september 1935. 28 april.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «W. C. Brøggers fond for unge norske videnskapsmenn». 28 april.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om kinematografvedtekt for Eidanger herred, Telemark fylke. 28 april.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om forandring av § 2 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Kragerø. 28 april.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny § 4 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Brattvær herred, Møre og Romsdal fylke. 28 april.

Kongelig resolusjon. 29 april.

I. Det tillates Stavanger kommune i henhold til lov om likbrenning av 3 mai 1913 § 6 å bygge et krematorium på Egenes kirkegård efter de av arkitekt Bjarne Tøien, Oslo, utarbeidede planer.

II. De nærmere regler om krematoriets drift blir å godkjenne av Kirke- og undervisningsdepartementet.

Kongelig resolusjon. 29 april.

I. Skien byfogedembede legges ned fra 1 juli 1938.

II. Fra samme tid oprettes et Skien sorenskriverembede omfattende Skien by og Solum herred som føres over fra Gjerpen sorenskriverembede.

III. Fra samme tidspunkt føres Holla herred over fra Gjerpen sorenskriverembede til Nedre Telemark sorenskriverembede.

Kongelig resolusjon, hvorved det i medhold av § 3 i lov av 9 juni 1922 om forandringer i og ikrafttreden av lov av 9 mars 1917 om ophevelse av magistratembedene m. v. be- 29 april.

*) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

29 april. stemmes at kontorchefen i Harstad kommune inntil videre skal være medlem av helserådet i Harstad i den tidligere magistrats sted.

29 april. **Kongelig resolusjon,** hvorved det i medhold av § 22 i lov om driftskreditt for mindre jordbrukere av 16 juli 1936 fastsettes sålydende:

Reglement for Driftskredittkassen for mindre jordbrukere.

§ 1. Driftskredittkassen for mindre jordbrukere som har hovedsæte i Oslo, har i henhold til lov av 16 juli 1936 nr. 11 til formål

å gi lån til driftskredittlagene efter reglene i loven,

å øve kontroll med at lagene virker i samhøve med gjeldende lov og forskrifter og

å hjelpe frem en gagnlig utvikling i det hele av driftskredittsamvirket blandt mindre jordbrukere.

§ 2. Styret som opnevnes i samsvar med lovens § 4, leder kassens forretninger, påser og sørger for at den virker efter sitt formål.

Styremøte sammenkalles når formannen bestemmer det eller når minst 2 av medlemmene skriftlig krever det.

For at gyldig vedtak i styret skal kunne gjøres, må minst 3 av styrets medlemmer stemme for vedtaket. Til gyldig vedtak om å opta lån (utstedelse av obligasjoner) kreves fullt møte i styret.

Det føres møtebok over styrets forhandlinger. I denne nevnes de saker som behandles, og gjengis de vedtak som gjøres. Møteboken underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer. Er noen av styrets medlemmer uenig i et vedtak, kan vedkommende kreve sin dissens tilført møteboken. Undlates dette, er også mindretallet ansvarlig for vedtaket. Fraværende medlemer har, når de kommer tilstede, å gjøre sig kjent med de vedtak som er gjort under fraværet.

§ 3. Kassen skal ha en kontorchef. Denne forestår de daglige forretninger og kan bemyndiges til å iverksette styrets vedtak. Under kontorchefens mulige fravær ledes de daglige forretninger av den som styret bemyndiger til dette.

§ 4. Dokumenter som påfører Driftskredittkassen forpliktelser, må underskrives av et styremedlem og paraferes av kontorchefen. Styret kan dog bemyndige kontorchefen og bokholderen til i fellesskap å underskrive checker og anvisninger som angår kassens administrasjonsomkostninger eller utbetaling av lån. Det skal føres protokoll over de av kontorchefen anviste beløp m. m. Denne underskrives av kontorchefen og bokholderen og fremlegges i første påfølgende styremøte.

§ 5. Styret ansetter og opsier kassens tjenestemenn. 29 april.
Godtgjørelsen for medlemmene av styret og lønnen for tjenestemennene blir fastsatt av Sortinget. Størrelsen av ansvarsforsikring for kasserer og mulige andre av kassens tjenestemenn fastsettes av Socialdepartementet.

§ 6. Styret bestemmer hvilke protokoller der skal føres samt hvilken forretningsorden der skal følges. Styreprotokoll, kassejournal, kassebok, reskontro og kontobøker for utlån autoriseres av Socialdepartementet.

Kassens bøker og verdipapirer opbevares i ildfast hvelv eller skap efter nærmere bestemmelse av styret.

§ 7. Styret gir driftskredittlag de instruksjoner som er nødvendige, og utøver kontroll med disse. Det fastsetter skjemaer for lånesøknader, låne- og sikkerhetsdokumenter og regnskapsbøker.

Når styret skal stadfeste vedtektene for et driftskredittlag, må det undersøke at vedtektene er i samsvar med loven. Vedtektene for lag med mindre enn 10 medlemmer må bare stadfestes i undtagelsestilfelle.

Når en lånesøknad skal avgjøres, må det foreligge uttømmende og nøiaktige opgaver fra lagene over de lån som de vil bevilge, med angivelse av hvad lånene skal benyttes til, opgave over den stilte sikkerhet og avdragstiden, samt ellers med de oplysninger som styret finner nødvendige til en betryggende prøving av søknadene.

Lån må ikke betales ut før styret har innvilget lånesøknaden, dog kan styret gjøre vedtak om at det til nærmere bestemte lag, som har vist god forretningsførsel, kan bevilges lån av formannen og kontorchefen i fellesskap når disse finner sikkerheten betryggende og det foreligger oplysninger som viser at utbetalingen av lånet ikke uten skade kan utstå. Melding om utlånet må legges frem på første påfølgende styremøte og styret må avgi uttalelse om utlånet.

§ 8. Når det skal innhentes anbud på et lån, utferdiges anbudet av styret. Finansdepartementet gis underretning om de forberedende skritt som styret foretar til å innhente anbud m. m. Finansdepartementets samtykke må erhverves til styrets vedtak om avslutning av kontrakter om innlån, lånenes størrelse, lånevilkårene samt skjemaer for kassens obligasjoner med tilhørende rentekuponger.

§ 9. De obligasjoner som kassen utferdiger med uforfalne kuponger, blir efterhvert som de er innløst til amortisasjon likesåvel som innfridde kuponger å innlevere til Statsrevisjonen for å eftertelles og tilintetgjøres. Det innberettes til Finansdepartementet hvilke obligasjoner der således er amortisert.

29 april. § 10. Reservefondets midler skal anbringes på betryggende måte i norske aksje- og sparebanker eller i rentebærende norske stats- eller statsgaranterte obligasjoner eller som lån til statskassen, med den fordeling som er nødvendig av hensyn til kassens virksomhet. Det samme gjelder grunnfondets midler i den utstrekning de ikke anvendes til utlån.

§ 11. Kassens regnskaper revideres av Statsrevisjonen. Styret er pliktig til å la revisjonen få alle bøker, dokumenter og oplysninger som den mener at den trenger for å kunne utføre sitt hverv på tilfredsstillende måte.

Styret har ved ett av sine medlemmer minst en gang hvert kvartal å undersøke kassererens beholdning og bøker. Beretning om undersøkelse tas inn i styrets møtebok og avskrift sendes Socialdepartementet.

§ 12. Driftskredittkassen er undergitt tilsyn av Socialdepartementet eller den som departementet bemyndiger. For kontrollkomitéen, jfr. lovens § 21, gjelder særskilt instruks.

Vedtak i styret om hvor stor utlånsrenten for kassens midler skal være, trenger stadfesting av Socialdepartementet for å bli gyldig.

§ 13. Kassens tjenestemenn, medlemmer av kassens styre og kontrollkomité, og de som utøver tilsyn og revisjon har taushetsplikt med hensyn til det som de i denne egenskap erfarer om kassens, et driftskredittlags eller et lagsmedlems forhold undtagen når det efter gjeldende lov og forskrifter er deres plikt å gi oplysninger.

§ 14. Kassens regnskap opgjøres for hvert år, fra 1 juli til 30 juni.

Årsregnskap skal være avsluttet og revidert senest innen 1 september.

§ 15. Styret sender for hvert kvartal til Socialdepartementet møteboken til gjennemsyn og et utdrag av bankens regnskaper efter nærmere anordnet skjema.

Styret gir hvert år innen 1 september en melding om kassens virksomhet.

29 april. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel for Grimstad.

29 april. **Kongelig resolusjon** *) om helseforskrifter for utsalgssteder for fersk fisk (herunder fersk sild) og steder hvor der lages fiskemat, for Jevnaker herred, Opland fylke.

29 april. **Kongelig resolusjon** *) om forandring av § 58 (om fiskehandel) i de almindelige helseforskrifter for Harstad.

*) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

Kongelig resolusjon, *) hvorved: 29 april.

1. I medhold av §§ 1, 2 og 3 i lov av 25 juni 1937 om kasser for sild og brisling og §§ 6 og 11 i lov av 22 juni 1934 om kontroll med sild fastsettes: Forskrifter om kasser som tillates anvendt ved utførsel og ved omsetning og transport innenlands av fersk, iset og frosset sild og brisling (også saltstrødd).

2. Handelsdepartementet bemyndiges til i særegne tilfelle å dispensere fra bestemmelsene i ovennevnte lov om kasser for sild og brisling og fra de i medhold av loven fastsatte forskrifter.

Forskriftene lyder så:

§ 1. Det er ved utførsel og ved omsetning og transport innenlands av fersk, iset og frosset sild og brisling (også saltstrødd) kun tillatt å bruke kasser som er i overensstemmelse med disse forskrifter.

§ 2. *Standardkassen.*

En almindelig sildekasse skal med hensyn til hovedmål, materialdimensjoner, ruminnhold og utførelse tilfredsstille følgende krav: **)

a) Kassens innvendige hovedmål når materialene er tørre skal være:

Kasse.	Lengde.	Bredde.	Høide.
1/1 kasse	80 cm	48 cm	30,5 cm
1/2 kasse	81 cm	48 cm	16,5 cm
1/4 kasse	81 cm	48 cm	10,0 cm

b) Materialenes tykkelse skal være:

Kasse.	Ende-vegger.	Side-vegger.	Bunn-bord.	Lokk-bord.	Hjørne-stolper.	Lokk-slå.
	mm	mm	mm	mm	mm	mm
1/1 kasse	20	15	15	13	25×50	10×50
1/2 kasse	15	13	13	10—13	25×50	10×50
1/4 kasse	15	13	13	10—13	15×38	10×38

*) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

**) Disse krav tilfredsstilles av kasser som er utført overensstemmende med følgende av Norges Standardiserings-Forbund vedtatte Norske Standards:

NS 442: 1/1 kasse for sild.
NS 443: 1/2 kasse for sild.
NS 444: 1/4 kasse for sild.

Disse standardpublikasjoner samt NS 445: Brislingkasse, kan mot forskuddsbetaling fåes fra Fiskeridirektoratet, Bergen, eller fra Standardiseringskontoret, Oslo, for en pris av kr. 0,50 pr. stk. + porto kr. 0,14.

29 april. c) Kassens brutto ruminnhold når materialene er tørre (innvendig lengde × innvendig bredde × innvendig høide uten fradrag for hjørnestolper og lokkslå) skal ligge mellem:

116 og 118 liter for 1/1-kassen
63,5 og 64,5 » » 1/2-kassen
38,5 og 39,5 » » 1/4-kassen*)

d) Kassene skal ha innvendige hjørnestolper og være forsynt med 2 innvendige lokkslå. Når undtas 1/4-kassen, hvis sidevegger og endevegger skal gjøres av ett bord hver, kan såvel side- og endevegger som bunn og lokk sammensettes av flere bord.

Intet bord må dog være smalere enn 5 cm (2" eng.). Alle bord skal være jevnt brede i hele sin lengde.

e) Kassene skal være fagmessig spikret med et tilstrekkelig antall storhodede stifter (spiker), og med alle bord i endevegger, sidevegger, bunn og lokk lagt så nøiaktig at kassene blir så tette som mulig.

f) Kassene skal i hver ende være forsynt med en bæreanordning som for 1/1-kassen skal gjøres som en taugstropp og for 1/2-kassen og 1/4-kassen skal gjøres enten som en taugstropp eller som en bærelabank.

g) Kassene skal være tydelig merket på følgende måte:

1/1-kassen: «Ruminnh. ca. 115 l.»
1/2-kassen: «Ruminnh. ca. 63 l.»
1/4-kassen: «Ruminnh. ca. 38 1/2 l.»

§ 3. *Standardkasse med lokk-karmer.*

Den i § 2 omhandlede 1/2-kasse kan før kassen tas i bruk påspikres et 50 mm bredt og 13 mm tykt lokkbord (en lokkkarm) på hver langside, og mellem disse en 15 mm bred og 13 mm tykk list på endeveggene. Lokket, som i så fall utføres uten lokkslå og som tillates lagt over denne anordning, kan være smalere enn kassen ellers. Kassens netto ruminnhold, regnet til overkant av lokk-karm, skal ligge mellem 66,5 og 68 liter.

Videre er det som 1/4-kasse tillatt å bruke en kasse med innvendige hovedmål:
lengde 40,5 cm, bredde 48 cm, høide 16,5 cm og med materialtykkelser:

---

*) Dette tilsvarer et netto ruminnhold (brutto ruminnhold med fradrag for hjørnestolper og lokkslå) mellem:

114 og 116 liter for 1/1-kassen.
62,3 og 63,3 » » 1/2-kassen.
38 og 39 » » 1/4-kassen.

29 april.

i endevegger ..... 15 mm
i sidevegger og bunn ..... 13 mm
i lokk ..... 10—13 mm
i hjørnestolper ..... 15 × 38 mm

Denne 1/4-kasse skal ha lokk-karmer og endevegglister med lokk som ovenfor i denne paragraf for halvkassen bestemt. Dens netto ruminnhold, regnet til overkant av lokk-karm, skal ligge mellem 33,5 og 34,5 liter.

Når kassen er forsynt med lokk-karm tillates bunnbordene lagt med inntil 10 mm mellemrum. For øvrig gjelder de samme krav til materialer og utførelse som de der er angitt i § 2 punkt d, e og f.

Enhver annen påbygning på sildekassene enn de i denne paragraf omhandlede lokk-karmer og endevegglister er forbudt.

De i denne paragraf omhandlede kasser skal være tydelig merket på følgende måte:

1/2-kassen: «Ruminnh. ca. 67 l.»
1/4-kassen: «Ruminnh. ca. 34 l.»

§ 4. *Brislingkassen.*

Foruten de i §§ 2 og 3 omhandlede kasser er det for transport av brisling og mussa tillatt å anvende en kasse som med hensyn til hovedmål, materialtykkelser, ruminnhold og utførelse tilfredsstiller følgende krav:

a) Kassens innvendige hovedmål skal være:
lengde 64,5 cm, bredde 36,0 cm, høide 12,5 cm.

b) Materialene skal være høvlet og ha følgende tykkelser:
i endevegger ..... 20 mm
i sidevegger og bunn ..... 15 mm
i hjørnestolper ..... 20 × 50 mm.

c) Kassens ruminnhold (strøket mål) skal ligge mellem 28,5 og 29,5 liter.

d) Kassen utføres med utvendige hjørnestolper.
Endevegger og sidevegger skal gjøres av ett bord hver, bunnen av 3 bord.

e) Kassene skal være fagmessig spikret med tilstrekkelig av storhodede stifter.

f) Kassene skal i hver ende være forsynt med en bærelabank av tverrsnitt 15 × 60 mm med avrundede kanter.

§ 5. *Nye og brukte kasser.*

Som hovedregel gjelder at kasser som brukes ved utførsel, omsetning og transport av sild skal være nye og ubrukte. Materialene skal alltid være tørre og enten pent skåret med glatt skur eller høvlet på begge sider.

29 april. Kasser av materialer som er høvlet på begge sider kan brukes på nytt ved transport av sild til hermetisk nedlegging, ved transport av matsild til konsum innenlands og ved transport fra fiskefeltet av agnsild og av sild beregnet til salting. Kassene skal i så fall være hele, sterke og omhyggelig rengjort straks efter tidligere bruk. Mørke eller på annen måte stygge eller vasstrukne kasser tillates ikke brukt.

Brukte kasser av uhøvlet materiale kan brukes på nytt når kassene straks efter bruken er blitt omhyggelig rengjort og er helt lyse, luktfrie og sterke. Ved eksport skal kassene ikke i nevneverdig grad bære spor efter tidligere benyttelse.

Kasser hvis materiale på grunn av lagring har antatt en grå farve tillates ikke brukt medmindre de har vært kontrollert og godkjent av distriktets sildevraker før de blir tatt i bruk. Mugne eller mørke kasser kan ikke godkjennes.

For kontroll efter regelen i foregående ledd betales en avgift av 1 øre pr. kasse. Avgiften betales forskuddsvis til den vraker som skal foreta kontrollen. Vrakeren utferdiger på anordnet skjema erklæring om kontrollen og påser at kasser ikke blir ulovlig brukt.

Bestemmelsen om at kasser skal være nye og ubrukte gjelder ikke for transport av råstoff til sildoljefabrikker eller for transport og omsetning av sild til fôr. Kasser som skal benyttes til transport av fôrsild må omhyggelig rengjøres straks efter bruken.

§ 6. *Kontroll.*

I. a) Ved utførsel av fersk, iset og frosset sild og brisling (også saltstrødd) foretar tollopsynet, forsåvidt det har befatning med varene og i den utstrekning det er forenlig med dets øvrige gjøremål, stikkprøvekontroll av kassenes mål og undersøker for øvrig om kassene er overensstemmende med nærværende forskrifter. Foreligger det særlige omstendigheter som gir grunn til mistanke om at kassene ikke er forskriftsmessige, blir dog nøiaktigere undersøkelser å anstille.

b) Ved innenlandsk omsetning og transport og for kasser som anvendes på fiskefeltet skjer kontrollen av vrakervesenets og fiskeriopsynets funksjonærer, såvel i forbindelse med deres daglige arbeide som ellers efter Fiskeridirektørens spesielle ordre.

II. Påtreffes partier av sild og brisling i kasser som ikke er overensstemmende med disse forskrifter, skal utførsel nektes og omsetning eller videre transport forbys inntil kontrolløren efter uopholdelig innberetning pr. telefon eller telegraf har innhentet forholdsordre fra Fiskeridirektøren. For tollopsynets vedkommende kan sådan for-

holdsordre innhentes gjennem nærmeste av vrakervesenets eller fiskeriopsynets funksjonærer. Den som har partiet i sin besiddelse (skibsfører, speditør eller lignende) har plikt til å underrette partiets eier. Nærmeste politimyndighet (lensmann) bør såvidt mulig tilkalles for bevisets skyld. 29 april.

Fiskeridirektøren avgjør i tvilstilfelle om kassene er forskriftsmessige efter § 5 og treffer bestemmelse om i hvilken utstrekning videre transport kan tillates for ombytning til lovlig emballasje. Partiet kan ikke tillates utført eller bragt til bestemmelsesstedet (utlevert mottageren) før det er ompakket i lovlig emballasje.

Ethvert tap, også som følge av kvalitetsforringelse som måtte opstå i forbindelse med ombytning av kasser efter pålegg av offentlig myndighet er det offentlige uvedkommende.

III. Påtreffes ledige kasser som er bestemt til eller antas bestemt til emballasje for sild eller brisling og som ikke er overensstemmende med disse forskrifter, skal der nedlegges forbud mot sådan anvendelse og forholdet skal innberettes til Fiskeridirektøren.

IV. Kontrollørene skal ha adgang til:

a) fartøi som transporterer sild (brisling) eller som er beskjeftiget med sådan transport,

b) lagerhus hvor sild (brisling) pakkes, ises, fryses eller bearbeides og

c) lagringssted for kasser som er eller må antas å være bestemt til anvendelse, omhandlet i disse forskrifter,

og skal ha rett til å foreta de undersøkelser de finner nødvendig for kontrollen.

Den i hvis varetekt kassene befinner sig plikter med fornøden arbeidshjelp å bistå kontrolløren.

§ 7. *Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser.*

Disse forskrifter trer i kraft straks.

Fra samme tid opheves kongelig resolusjon av 16 juli 1937 og kongelig resolusjon av 7 januar 1938. Dog skal det inntil 31 desember 1938 være tillatt å anvende kasser som er overensstemmende med forskriftene i § 1 I, II og III i kongelig resolusjon av 16 juli 1937.

Handelsdepartementet bemyndiges til å fastsette bestemmelser om dispensasjon for anvendelse av sådanne kasser også efter 31 desember 1938 når materialene bevislig er skåret før 15 mai 1938. Disse bestemmelser kan omfatte påbud om stempling av kasser mot et gebyr til det offentlige.

§ 8. *Straffebestemmelse.*

Overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter i henhold til lov om kasser for sild og brisling av 25 juni 1937 § 4.

29 april. **Kongelig resolusjon** *).

I. Med hjemmel i lov om midlertidige innførselsforbud m. v. av 22 juni 1934 bestemmes som gjeldende inntil videre:

1. At adgangen til å innføre her til landet samtlige de under tolltariffens posisjoner: skomakerarbeide: 3, b, c (undtagen flettsko) og d (løpenr. 752 til og med 757 i tariffen for 1937—38) fallende sorter skotøi skal være avhengig av at det ved innførselen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Handelsdepartementet om at departementet samtykker i innførselen.
2. At Handelsdepartementet bemyndiges til eventuelt å frita visse sorter av skotøi fra det under 1 nevnte forbud.
3. At det for utferdigelse av de under 1 nevnte skriftlige erklæringer skal erlegges et gebyr av kr. 5,00 pr. 100 kg (minstegebyr kr. 2,00) av den importerte vares vekt, å opkreve av tollvesenet ved innførselen.
4. At Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de videre forføininger som er nødvendige til gjennemførelse av den under 1 nevnte regulering av innførselen.

II. Disse bestemmelser settes i kraft fra den tid som Handelsdepartementet bestemmer.

29 april. **Kongelig resolusjon** **) om **nedsettelse** av den konsesjonsgrense som er omhandlet i § 1, tredje ledd, i lov om erhvervelse av dyrket mark av 10 desember 1920, i Botne herred, Vestfold fylke.

29 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Danmark har ratifisert arrangementet***) mellem Norge, Belgia, Danmark, Finnland, Luxembourg, Nederland og Sverige (Oslo-statene) for utvikling av vareutvekslingen, undertegnet i Haag 28 mai 1937.

Ved deponeringen av ratifikasjonsdokumentet i Utenriksdepartementet i Oslo 23 april 1938 blev det fra dansk side tatt forbehold om at ratifikasjonen ikke omfatter Grønland.

29 april. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om regulering med utparsellerings- og bebyggelsesplan for kvartalet mellem Ullernchausseen, Sørkedalsveien, Bjørnøyveien og Frognerveien, Aker herred, Akershus fylke.

*) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
**) Kunngj. 4 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 4 for 1937 s. 223.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 30 april.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Irland tiltrådt overenskomst *) om regulering av hvalfangsten, Genève 24 september 1931.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om at all skog i Askvoll herad, Sogn og Fjordane fylke, skal vera vernskog. 30 april.

Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet om forbud mot havning med geit i skogmark i Rissa herred, Sør-Trøndelag fylke. 30 april.

Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og vedtekter for sydøstre del av gnr. 83, bnr. 170 og gnr. 83 bnr. 106 av Sinsen Søndre, Aker herred, Akershus fylke. 30 april.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og vedtekter for utparsellering av gnr. 40 bnr. 119, Søndre Kolle, Nesøy, Asker herred, Akershus fylke. 30 april.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 2 mai.
Ifølge meddelelse fra den nederlandske legasjon har Finnland 20 april 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende protokoll †) om kompetanse for Den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie til å fortolke Haag-overenskomstene vedrørende internasjonal privatrett, Haag 27 mars 1931.

Skrivelse ***) fra Handelsdepartementet om nye vedtekter for handel fra torv og andre offentlige steder samt fra portrum m. v. for Tromsø. 2 mai.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om regulering med utparsellerings- og bebyggelsesplan m. v. for en del av eiendommen «Fjorheim», gnr. 2 bnr. 101, Bygdøy i Aker herred, Akershus fylke. 2 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Rolf Elvheims fond til fattige i Gutvik», oprettet ved testament av 29 oktober 1935. 3 mai.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om tillegg til bygningsvedtektene (ny § 52 i vedtektene), for Aker herred, Akershus fylke. 3 mai.

Skrivelse ***) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Skogn herred, Nord-Trøndelag fylke. 4 mai.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1935 s. 471.
**) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste deild nr. 17.
***) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1937 s. 91.

4 mai. **Skriv** *) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Haram herad, Møre og Romsdal fylke.

4 mai. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Namsos.

4 mai. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger i Namsos.

4 mai. **Skrivelse** **) fra Handelsdepartementet.

Under henvisning til den ved kongelig resolusjon av 29 april d. å. besluttede importregulering for skotøi meddeles at Handelsdepartementet har bestemt at reguleringen blir å sette i kraft fra og med torsdag 5 mai 1938.

4 mai. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om at lensmannen i Haug skal være medlem — i politimesterens sted — av brandstyret i Hokksund brand- og bygningskommune, Buskerud fylke. Derhos stadfestes som gjeldende inntil videre tilleggsbestemmelse til nevnte lovs § 24, vedtatt i samme møte, hvorefter brandchefen velges til sin stilling istedenfor å bli fast ansatt.

5 mai. **Skriv** *) frå Landbruksdepartementet om forbod mot hamning med geit i barskogmark i Ål herad, Buskerud fylke.

5 mai. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om at tiur og røi skal være fredet det hele år i Lista herred, Vest-Agder fylke.

Overtredelse av denne bestemmelse, som gjelder til utgangen av året 1940, er belagt med straff.

5 mai. **Skriv** *) frå Landbruksdepartementet om at all skog i Eigersund herad, Rogaland fylke, vert å rekna for vernskog.

5 mai. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Malangen herred, Troms fylke, skal henregnes til vernskog.

5 mai. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Tromsøysund herred, Troms fylke, skal henregnes til vernskog.

5 mai. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og vedtekter for gater over St. Hansberget på Tangen i Drammen.

---

*) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste deild nr. 17.
**) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

Midlertidig lov *) [1]) **om fredning av saltvannsfisk.** 6 mai.

§ 1. Fisk av de arter som er nevnt i denne paragraf, må ikke fanges medmindre fisken har den lengde som her er foreskrevet:

1.	Kveite	50	centimeter.
2.	Torsk	25	—
3.	Hyse (kolje)	24	—
4.	Lysing	30	—
5.	Gullflyndre (rødspette)	29	—
6.	Mareflyndre (hundetunge)	23	—
7.	Sandflyndre	23	—
8.	Lomre (bergflyndre)	23	—
9.	Tunge	21	—
10.	Piggvar	25	—
11.	Slettvar	25	—
12.	Glassvar	23	—

Lengden regnes fra snutespissen til enden av halens (sporens) ytterste stråler.

Forbudet i denne paragraf gjelder ikke fisk til eget bruk (husbruk).

§ 2. I tiden fra og med 1 april til og med 15 mai er fangst av gullflyndre forbudt, — undtagen til eget bruk (husbruk).

I tiden fra og med 15 mars til og med 30 juni er det dessuten forbudt å bruke trål, snurrevad, landdragingsnøter og lignende redskaper til fangst av gullflyndre. Brukes slike redskaper til fangst av andre fiskearter i dette tidsrum, skal gullflyndre som måtte komme med i fangsten, straks kastes overbord.

§ 3. Innen klokken 14 lørdag skal kveitegarn være tatt op av sjøen, såfremt været ikke er til hinder. Garnene må ikke bringes i sjøen igjen før mandag klokken 10.

For øvrig gjelder også for kveitefisket de bestemmelser om helligdagsfredning som er fastsatt i den almindelige fiskerilovgivning.

§ 4. I tiden fra og med 15 desember til og med 28 (29) februar må kveite ikke fanges med garn.

§ 5. Kongen kan fastsette minstemål og fredningstid også for andre fiskearter enn de som er særskilt nevnt i denne lov.

§ 6. Kongen kan — for kortere eller lengere tid, eller inntil videre — forby eller gi nærmere forskrifter for bruken

*) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
[1]) St.besl. 28 april. Se Ot. prp. nr. 16. Innst. O. nr. 30. St.tid., forh. i Ot. s. 522—523; i Lt. s. 93.

6 mai. av visse redskaper eller fangstmåter til fiske i saltvann, enten i det hele eller for nærmere bestemte områder. Herunder går også forskrifter om maskevidden i not og garnredskap av alle slags, og likeså bestemmelser om i hvilken utstrekning det skal være forbudt å medføre ombord i fiskefartøi eller båt redskaper som ikke fritt kan brukes til all fangst de er skikket for.

§ 7. Kongen avgjør i hvilken utstrekning denne lov skal gjelde utenfor territorialgrensen.

§ 8. Fisk som ikke må fanges efter denne lov — eller efter bestemmelser som er gitt i medhold av loven — må heller ikke falbys, selges, kjøpes, mottas, beholdes ombord, bringes i land eller sendes, men skal straks kastes på sjøen.

Slik fisk må heller ikke innføres fra utlandet, eller fra utenlandsk skib.

§ 9. Fiskeridirektøren kan treffe bestemmelser om at fisk som bevislig er fanget i lovlig tid, kan forsendes og selges innenlands — eller utføres — også i fredningstiden.

§ 10. Kongen kan gi forskrifter for kontrollen med overholdelsen av denne lov og av de bestemmelser som er gitt i medhold av loven.

§ 11. Overtredelse av denne lov, eller av forskrifter som er gitt i medhold av loven, straffes med bøter.

Ulovlig fanget, avsendt eller omsatt fisk — eller dens verdi — samt ulovlig brukt redskap, kan ved dom besluttes inndratt til fordel for statskassen.

§ 12. Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer, og gjelder til 1 juli 1940.

Fra samme tid opheves lov av 31 juli 1914 om innskrenkning i bruken av redskaper til saltvannsfiskeri m. v., og lov nr. 11 av 24 juni 1932 med tilleggslov nr. 2 av 6 juli 1933 om fredning av gullflyndre, samt midlertidig lov nr. 8 av 17 juni 1937 om fredning av kveite.

Bestemmelser og forskrifter utferdiget i medhold av nevnte lover blir gjeldende inntil de uttrykkelig blir ophevet.

6 mai. **Kongelig resolusjon.** *)

I de Bestemmelser om innførsel og omsetning av radiomateriell som er fastsatt ved kongelig resolusjon av 13 april 1934 i henhold til lov om kringkasting av 24 juni 1933 § 12 skal punkt IV lyde:

Ved salg, utleie eller utlån av radiomateriell må forhandleren sende nærmeste telegrafstasjon nøiaktig opgave over navn og adresse på vedkommende kjøper, leier eller

*) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

låner innen den frist som fastsettes av Telegrafstyret. Hvis opgaven er utilstrekkelig og forhandleren ikke på anmodning fullstendiggjør den, så den kan fylle sin hensikt, plikter forhandleren å betale lytteavgift for ½ år. 6 mai.

Kongelig resolusjon. 6 mai.

I henhold til § 1 i lov av 6 juni 1896 om behandling av forsømte barn gis stadfesting på et fremlagt utkast til plan for Skjeberg kommunale barnehjem.

Kongelig resolusjon. 6 mai.

I henhold til § 1 i lov av 6 juni 1896 om behandling av forsømte barn gis stadfesting på et fremlagt utkast til plan for Det Hvite Bånds pensjonat for unge piker i Stavanger.

Kongelig resolusjon. *) 6 mai.

I henhold til lov nr. 6 av 17 juli 1925 avsnitt V § 19, jfr. lov av 25 februar 1927 V, forhøies fra 1 juli 1938 den godtgjørelse et vidne tilkommer efter lov nr. 2 av 21 juli 1916 § 4, 1 ledd, siste punktum til kr. 2,00 for hver natt et vidne må overnatte utenfor hjemmet.

Kongelig resolusjon *) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Lunner herred, Opland fylke, Voll herred, Møre og Romsdal fylke, Nitedal herred, Akershus fylke, Furnes herred, Hedmark fylke, Sør-Fron herred, Opland fylke, Oppegård herred, Akershus fylke, Ringsaker herred, Hedmark fylke og Biri herred, Opland fylke må ha godkjenning av helserådet. 6 mai.

Kongelig resolusjon. *) 6 mai.

I henhold til lov om oprinnelsesmerker m. v. av 21 juni 1929 fastsettes Bestemmelser om merkning av porselen og andre lervarer sålydende:

§ 1. De i denne paragraf nevnte porselens- og andre lervarer — omfattende porselens-, stentøis- og egentlige lervarer (glaserte og uglaserte) og alle overgangsformer mellem disse 3 hovedformer — må her i landet ikke falbys eller selges fra fabrikk eller grossist til detaljist, eller falbys eller selges til forbruker medmindre de i overensstemmelse med de i § 2 fastsatte regler er forsynt med angivelse av om det er norsk eller utenlandsk vare:

1. Gjenstander som vanligvis brukes til opbevaring av eller ved tillagning eller servering av matvarer.
2. Vaskeserviser og andre toalettgjenstander.

*) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

6 mai. 3. Gulv-, vegg- og kaminfliser.
4. Sanitærvarer undtagen drenrør.
5. Pyntegjenstander, souvenirs, turistartikler, askebegre, leketøi, urner, vaser samt blomsterbeholdere undtagen uglaserte blomsterpotter.

§ 2. Såfremt det ikke ved en annen lett synlig tekst enn nedenfor bestemt på helt utvetydig måte fremgår om det er norsk eller utenlandsk vare, skal angivelsen være sålydende:

«Fabrikert i ..... (landets navn)», hvilken angivelse også kan settes i et her i landet lett forståelig fremmed sprog.

Alternativt kan angivelsen være sålydende:

«Norsk» for varer tilvirket i Norge.

«Utenlandsk» for varer tilvirket i utlandet.

Angivelsen skal være lett synlig og tydelig samt tilstrekkelig varig og skal være innbrent, innpresset, presset i relieff, trykt, stemplet eller stensilert, enten på varen selv eller på en etikett som er godt festet til varen.

§ 3. Overtredelse av disse bestemmelser straffes med bøter.

§ 4. Disse bestemmelser trer i kraft 1 september 1938.

6 mai. **Kongelig resolusjon.** *)

I. Med hjemmel i lov om midlertidige innførselsforbud m. v. av 22 juni 1934 bestemmes som gjeldende inntil videre:

1. Adgangen til å innføre cement (post «Sten 6» i tolltariffen) her til landet skal være avhengig av at det ved innførselen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Handelsdepartementet om at dette departement samtykker i innførselen.
2. For utferdigelse av sådan erklæring som nevnt under 1. skal det erlegges et gebyr av kr. 0,20 pr. tonn (minstegebyr kr. 2,00) av den importerte vares vekt, å opkreve av tollvesenet ved innførselen.
3. Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de videre forføininger som er nødvendige til gjennemførelse av den under 1. nevnte regulering av innførselen.

II. Disse bestemmelser settes i kraft fra den tid som Handelsdepartementet bestemmer.

6 mai. **Kongelig resolusjon** **).

I medhold av lov 17 juni 1932 med endringslov av 25 juni 1936 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m. v. utferdi-

*) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
**) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

ges Forskrifter om epler og pærer, plommer og kirsebær som er bestemt for salg her i landet, sålydende: 6 mai.

§ 1. Bestemmelsene i disse forskrifter gjelder kjernefruktene epler og pærer og stenfruktene plommer og kirsebær (herunder moreller) som er bestemt for salg eller selges her i landet til menneskeføde.

§ 2. Rum hvori epler, pærer, plommer eller kirsebær opbevares, skal være sådan beskafne at de kan ventileres godt og holdes ordentlig rene, og de skal være godt rengjort.

Til opbevaring må ikke brukes rum som står i forbindelse med privet, pissoar, stall eller annet fehus, gjødselplass eller annet oplagssted for illelukte.de gjenstander, sterktluktende grønnsaker eller andre varer med tydelig og egenartet lukt, på en sådan måte at det settes ubehagelig eller fremmed lukt eller smak på frukten.

Ved transport skal frukten ikke innfylles direkte i skibsrum, jernbanevogn, lastebil e. l., men skal ligge i kasser, kurver, dunker eller andre hensiktsmessige beholdere.

Pakning eller beholder, hvori frukten opbevares eller transporteres, må være ren og også for øvrig av sådan beskaffenhet at den ikke strider mot bestemmelsene i næringsmiddelloven av 19 mai 1933 eller de i henhold til dem utferdigede forskrifter, jfr. de almindelige forskrifter om tilvirkning og omsetning av næringsmidler m. v. av 3 mai 1935 §§ 12 og 13.

§ 3. Det er forbudt på torv og fra andre salgssteder å selge til forbruker epler og pærer som har en vekt under 30 gram.

Prydepler og lignende småfruktede arter, hvis vekt ordinært ligger under dette vektminimum, kan likevel selges, dersom de er noenlunde feilfri.

Både for kjernefrukt og stenfrukt gjelder det at ingen enkelt frukt skal ha beskadigelse (støt, insektbit, råttenhet, skurv m. v.) som tilsammen gjør at mer enn 10 % av fruktkjøttet ikke er friskt og nyttbart.

Undtatt fra bestemmelsene i denne paragraf er frukt som leveres direkte fra fruktdyrker eller fruktsalgslag til pektinfabrikker, safterier o. l. samt til forretninger som utvinner frukttrefrø.

§ 4. Norske epler, pærer, plommer og kirsebær som forhandles eller sendes sortert og merket efter kvalitets- eller størrelsegrader, tillates bare sortert, pakket, emballert og merket efter regler som fastsettes av Landbruksdepartementet.

Herunder kan departementet bestemme at en viss emballa-

6 mai. sje bare skal kunne benyttes for bestemte fruktslag og sorteringsgrader.

§ 5. Norsk kjernefrukt og stenfrukt som ikke er sortert efter de regler som blir fastsatt i henhold til § 4 i disse forskrifter, eller som forhandles usortert kan ikke forsynes med annen merking vedkommende varens beskaffenhet enn med navnet på vedkommende fruktart og/eller sort (f. eks. «Epler», «Åkerø», «Åkerøepler» eller «Epler—Åkerø») og da alltid med tilføielse av betegnelsen «Usortert» med tydelige bokstaver som skal være minst like så store som de i navnet på frukten. For pakket frukt gjelder dette såvel merking utenpå vedkommende kolli som merkelapper o. l. lagt inne i pakningen. Det er tillatt å forhandle norsk frukt helt uten merking vedkommende varens beskaffenhet (art, sort, sortering).

§ 6. All merking vedkommende varens oprinnelse og kvalitet m. v. som er påbudt eller tillatt efter nærværende forskrifter, skal være i overensstemmelse med de virkelige forhold.

Dersom frukt som er kvalitetsmerket, har tatt sådan skade under opbevaring i lagerrum, på salgssted eller under transport at merkingen ikke lenger stemmer, skal denne forandres slik at den blir i overensstemmelse med disse forskrifter.

§ 7. Landbruksdepartementet utferdiger nærmere bestemmelser om gjennemføringen og kontrollen med overholdelsen av disse forskrifter, likesom det kan dispensere fra bestemmelsene.

§ 8. Overtredelse av disse forskrifter eller de bestemmelser som utferdiges i medhold av dem, straffes med bøter forsåvidt strengere straff ikke kommer til anvendelse efter den almindelige straffelov.

En overtredelse straffes også når den er begått av uaktsomhet.

§ 9. Disse forskrifter trer i kraft for kjernefrukten 1 oktober 1938 og for stenfrukten 1 juli 1939.

6 mai. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekter for salg fra portrum m. v., for Oslo.

6 mai. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig motorvognkjøring i Løten herred, Hedmark fylke.

---

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
**) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig lastebilkjøring i Stor-Elvdal herred, Hedmark fylke. 6 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig motorvognkjøring i Åmot herred, Hedmark fylke. 6 mai.

Telegram **) fra Arbeidsdepartementet om forbud mot motorvognkjøring under teleløsningen på veiene Hammerfest—Repparfjorddal og Varangerbotn—Seida, Finnmark fylke. 6 mai.

Stortingsbeslutning ***) om endringer i utlånsreglene for Lånekassene for jordbrukere og fiskere. 9 mai.

A. *Lånekassen for jordbrukere.*

Punkt I i de ved Stortingets beslutning av 27 juni 1934 fastsatte lånebetingelser for Lånekassen for jordbrukere gis følgende tilføielse som nytt 3dje ledd:

Lån som avdelingen for gjeldsordninger gir til påkrevet istandsettelse av hus uten forbindelse med gjeldsordning, forrentes med 3 pct. årlig fra lånets utbetaling. Lånene er avdragsfrie i de første 5 år og blir derefter å avdra i løpet av 1 år efter annuitetsprinsippet. Dog skal efter 10 år fra lånets utbetaling hele restlånet kunne opsies til betaling med 6 måneders varsel.

B. *Lånekassen for fiskere.*

Punkt I og III i de ved Stortingets beslutninger av 25 juni 1934 og 20 april 1937 fastsatte lånebetingelser for Lånekassen for fiskere skal herefter lyde således:

I.

Lån vedkommende fast eiendom eller fartøi skal være rentefrie i 3 år og derefter forrentes med 3 pct. årlig. Rentene erlegges efterskuddsvis i halvårlige terminer. Når der er hengått 5 år fra lånets utbetaling, forbeholdes adgang til å regulere renten efter slik som rente- og prisforholdene måtte ha utviklet sig. Lån vedkommende fast eiendom skal være avdragsfrie i de første 5 år. De blir derefter å avdra i løpet av 25 år efter annuitetsprinsippet. Dog skal efter 10 år fra lånets utbetaling hele restlånet kunne opsies til betaling med 6 måneders varsel. Lån vedkommende fartøi skal være av-

*) Kunngj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
**) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
***) Se Budgett-innst. S. nr. 141. St.tid. s. 1035—1036.

9 mai. dragsfrie i minst 1 og høist 2 år og skal derefter betales tilbake i løpet av minst 4 og høist 14 år, efter styrets nærmere bestemmelse i hvert enkelt tilfelle under hensyntagen til fartøiets alder og forfatning for øvrig.

III.

Lån til påkrevd istandsettelse av hus og til anskaffelse og istandsettelse av driftsmidler uten forbindelse med gjeldsordning forrentes med 3 pct. årlig fra utbetalingen. De avdras efter de regler som under I og II er fastsatt for lån vedkommende fartøier og redskaper, forsåvidt lånet er sikret ved pant i respektive fartøi eller redskap. Forsåvidt lånet har pantesikkerhet i fast eiendom, avdras det efter 5 års avdragsfrihet i løpet av 15 år efter annuitetsprinsippet, dog således at hele restlånet efter 10 år fra lånets utbetaling skal kunne opsies til betaling med 6 måneders varsel.

9 mai. **Instruks for politiets rekvisisjonsrett efter lov av 19 mai 1933 nr. 8.**

(Fastsatt av Justisdepartementet; jfr. kongelig resolusjon av 2 juni 1933.)

§ 1. Justisdepartementets bemyndigelse til utøvelse av rekvisisjonsrett innhentes av lederen av vedkommende politistyrke (militære avdeling).

Begjæring om bemyndigelse skal såvidt mulig inneholde oplysning om hvad slags eiendom, løs eller fast, som det antas å ville bli behov for å rekvirere til bruk eller eie, og eventuelt oplysning om i hvilken utstrekning rekvisisjonsretten kan ventes å ville bli utøvet.

§ 2. Er det anledning (tid) til det, sendes begjæringen skriftlig og gjennem vedkommende fylkesmann. Haster det, kan henvendelsen skje pr. telegram eller telefon til departementet, og bemyndigelsen kan gis muntlig mot senere skriftlig bekreftelse pr. telegram eller brev.

§ 3. Bemyndigelsen trer i kraft straks, medmindre den inneholder annen bestemmelse.

Bemyndigelsen skal være tidsbegrenset medmindre noen bestemt tid ikke kan angis. I siste tilfelle gjelder bemyndigelsen sålenge det er behov for de ekstraordinære foranstaltninger.

Justisdepartementet kan når som helst tilbakekalle en gitt bemyndigelse.

§ 4. Bemyndigelsen kan omfatte enhver art av rekvisisjonsrett eller begrenses til spesielle ting efter behovet.

Justisdepartementet kan når som helst utvide eller innskrenke en gitt bemyndigelse. 9 mai.

§ 5. Rekvisisjon utferdiges såvidt mulig av lederen av politistyrken (den militære avdeling). Den skal utferdiges skriftlig i tre eksemplarer. Det ene eksemplar leveres til den overfor hvem rekvisisjonen skjer, det annet sendes straks til Justisdepartementet, og det tredje beholder lederen.

Rekvisisjonsseddelen skal ha følgende tekst:

Rekvisisjonsseddel.

Undertegnede leder av politistyrken (militære avdeling), som for å skaffe politiet (den militære avdeling) de hjelpemidler det (den) trenger, finner det nødvendig å kreve avstått til bruk eller eie nedennevnte eiendom eller eiendeler, rekvirerer herved med hjemmel i lov nr. 8 av 19 mai 1933 hos .....
der som eier, besidder, bestyrer, tilsynshavende eller lignende har rådighet over det rekvirerte, følgende eiendom eller eiendeler:
.....

Det rekvirerte skal leveres .....
.....
(sted og tid for ydelsen).

For det rekvirerte er man enig om en erstatning kr.....
eller
For det rekvirerte forlanges kr. .....
..... den ..... 19....
.....
(lederens underskrift).

På baksiden trykkes lovteksten.

Kvittering for mottagelse av rekvisisjonsseddelen skal såvidt mulig påføres lederens eksemplar av seddelen.

§ 6. Kvittering for mottagelse av de rekvirerte ydelser påføres eierens (besidderens o. s. v.) rekvisisjonsseddel, eller det utstedes særskilt kvittering, hvori anføres hjemmelen for rekvisisjonen.

§ 7. Besluttes rekvisisjonen iverksatt uten at den som har rådighet over de forlangte gjenstander, er til stede, skal det såvidt mulig tilkalles en voksen person av hans husstand eller en som er ansatt i hans tjeneste eller i samme tjenestegren, eller et i nærheten bosatt vidne.

Underretning om rekvisisjonen skal uopholdelig tilstilles rette vedkommende, i tilfelle ved rekommandert brev.

9 mai. § 8. Krav om avståelse rettes fortrinsvis til den som forhandler den eller de ting som rekvireres eller som stiller dem til rådighet for almenheten.

Vegrer noen sig uten skjellig grunn for å efterkomme kravet om avståelse, skal han gjøres kjent med at han kan straffes for en sådan vegring og at politiet efter lovens bestemmelse kan anvende makt.

§ 9. Makt til å sette igjennem et krav om avståelse, kan politiet bare bruke dersom lederen av politistyrken (den militære avdeling) finner at den krevede avståelse er absolutt nødvendig og at sådan avståelse ikke like hensiktsmessig kan kreves hos en annen.

Innberetning om maktanvendelse skal uopholdelig sendes Justisdepartementet.

Ved maktanvendelse skal politiet optre så skånsomt som mulig.

§ 10. Kommer lederen og den som har rådighet over eiendelene ikke overens om erstatningens størrelse, sender lederen sitt eksemplar av rekvisisjonsseddelen til vedkommende fylkesmann med anmodning om å fastsette erstatningen.

Før fylkesmannen fastsetter erstatningen, skal han gi eieren anledning til å uttale sig. Han skal varsle eieren i rekommandert brev om avgjørelsen og opfordre ham til innen en bestemt frist å opgi om han godtar den.

§ 11. Opnåes det enighet mellem lederen og eieren om erstatningens størrelse, sendes regning over erstatningsbeløpet, bilagt rekvisisjonsseddelen og eierens vedtagelseserklæring, straks gjennem vedkommende fylkesmann til Justisdepartementet.

9 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Marie Schøyens legat til fordel for Betalende feriekolonier», Oslo, oprettet ved testament av 7 mai 1932.

9 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Marie Schwartz f. Johansens testament av 27 januar 1933 oprettede «Ida Marie og Carl Magnus Johansen Mykleviks legat» til utdannelse for ungdom i Svarholdts skolekrets i Hol kommune, Vest-Lofoten.

9 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Emma og C. G. Mørks legat til fordel for Paulus menighets fattigpleie», Oslo, oprettet ved testament av 26 juli 1935.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Emma og C. G. Mørks legat til fordel for Paulus menighets gamlehjem», Oslo, oprettet ved testament av 26 juli 1935. 9 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Emma og C. G. Mørks legat til fordel for Paulus menighetshus», Oslo, oprettet ved testament av 26 juli 1935. 9 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Sogneprest Amund Megrunds legat for Vestre Gausdal», oprettet ved testament av 11 september 1936 til fordel for verdige trengende i Vestre Gausdal. 9 mai.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet om forbod mot hamning med geit i skogmark som høyrer til gardar i Gulen herad, Sogn og Fjordane fylke. 9 mai.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet om forbod mot hamning med geit i skogmark som høyrer til gardar i Samnanger herad, Hordaland fylke. 9 mai.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr til solenge i Rennebu herad, Sør-Trøndelag fylke. 9 mai.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om freding av hjortekolle det hele år på øia Hitra (Helgebostad undtatt) i Sør-Trøndelag fylke. 9 mai.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og bygningsvedtekter for kvartalet mellem Eltonveien, Åkerøveien vei 428 og Sinsenveien i Aker herred, Akershus fylke. 9 mai.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 10 mai.

Da det har vært klaget over at det ved megling i separasjons- og skilsmissesaker ikke overalt blir gått frem på den måte som loven foreskriver, finner departementet å burde henlede opmerksomheten på de gjeldende regler for megling i disse saker.

Efter ekteskapslovens § 44 (således som den lyder efter lov av 25 juni 1937 om forandringer i ekteskapslovgivningen) skal megling i separasjons- og skilsmissesaker efter ekteskapslovens §§ 41, 42 og 43, annet ledd, være forsøkt før saken bringes inn for domstol, departement eller fylkesmann.

---

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste deild nr. 18.
**) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

10 mai. I andre ekteskapssaker skal megling ikke foretas, jfr. tvistemålslovens § 272.

Om den måte megling skal foretas på i de nevnte saker inneholder ekteskapslovens § 44 nærmere bestemmelser. Disse bestemmelser går foran de almindelige bestemmelser i tvistemålslovens kapitel 21. Man henviser herom til departementets rundskrivelse av 22 juli 1937 om forandringer i ekteskapslovgivningen, punkt 2, men finner særlig å burde innskjerpe:

1. Megling foretas ikke av det samlede forliksråd, men av ett av medlemmene av forliksrådet.
2. Det har vært forutsetningen at det ved megling i ekteskapssaker ikke skal benyttes den samme formelle fremgangsmåte som ved megling forut for andre rettssaker. Innkallelsen bør således ikke skje ved forkynnelse av stevnevidnet, men helt uformelt ved rekommandert brev eller på annen betryggende måte. Det medlem av forliksrådet som skal foreta meglingen, bestemmer selv når megling skal finne sted. Denne bør foregå uavhengig av de vanlige forliksrådsmøter og så snart efter at begjæringen er innkommet som det efter forholdene er mulig.
3. Har ektefellene bopel i forskjellige kommuner kan megling foregå særskilt for hver av dem. Den ektefelle som bor utenfor kommunen bør varsles om når megling skal finne sted, således at han får anledning til å møte; men saken kan ikke avvises om han ikke møter.
4. I attesten om at megling er forsøkt skal oplyses om meglingen har vært forgjeves eller ikke.
5. Efter sportelloven av 4 februar 1938 § 86, siste ledd, som for denne bestemmelses vedkommende trådte ikraft 1 måned efter lovens utferdigelse, tilkommer den forliksmann som har foretatt meglingen kr. 3,00. For innkallelsen og attest om at megling er forsøkt betales ikke særskilt.

10 mai. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring i § 3 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Holmestrand.

11 mai. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene om anskaffelse av juridisk litteratur, tidsskrifter m. v., — utgifter til innbinding.

I Justisdepartementets rundskrivelse av 23 juni 1932 er det bl. a. uttalt:

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

«Utgifter til juridisk litteratur, lovutgaver, Norges statskalender m. v. refunderes ikke. Er det her spørsmål om en enkelt mindre anskaffelse som er av særlig interesse, må saken forelegges for departementet.» 11 mai.

I forbindelse med revisjonen i 1935 av de faste kontorholdsgodtgjørelser m. v. for embeder som hører under Justisdepartementet fremsatte departementet forslag om anvendelse av et fast årlig beløp til anskaffelse av juridisk litteratur m. v. til embeder under dette departement, jfr. St. prp. nr. 47 for 1935 og Innst. S. nr. 32 a for 1935. I proposisjonen er det som begrunnelse for forslaget bl. a. anført:

«Det er flere ganger kommet andragender fra embedsmenn om samtykke til å anskaffe juridisk litteratur for offentlig regning. Departementet har imidlertid ikke kunnet samtykke da den slags anskaffelser hittil ikke har vært forutsatt ved bevilgningene av kontorholdsgodtgjørelser m. v. Embedsmennene har derfor hittil i tilfele måttet anskaffe den nødvendige juridiske litteratur for egen regning. Bare til de større domstoler og de mest betydningsfulle og omfattende embeder har juridisk litteratur tildels vært anskaffet for offentlige midler.

Departementet anser det imidlertid for å være av den største betydning for rettshåndhevelsen at de juridiske embedsmenn er forsynt med de aller nødvendigste hjelpemidler. Det vil selvsagt ikke kunne bli tale om å gå til anskaffelse for offentlig regning av alle juridiske verker. Det kan i almindelighet bare bli tale om kjøp av nødvendige kommentarutgaver og lignende.»

Justiskomitéen som ikke sluttet sig til dette forslag, anførte i sin innstilling bl. a.:

«Det har hittil vært reglen at dommerne selv må holde sig den litteratur som er nødvendig for en tilfredsstillende utøvelse av deres dommergjerning. Man bortser da fra de offentlige publikasjoner vedrørende lover og forskrifter, som tilstilles de forskjellige dommerembeder uten noen utgift for dommerne. På samme måte forholdes det med de lovsamlinger og lover med forarbeider som utgis enten av det offentlige eller med støtte av det offentlige.

Anderledes når det gjelder domssamlinger, juridiske lærebøker, kommentarutgaver til lover etc. Denne litteratur har de enkelte dommere måttet anskaffe sig for egen regning.

— — — — — — — — — — —

I det hele tatt må en frykte for at staten vil komme til å få en ny og stor utgiftspost om det skal bli almindelig at staten holder juridisk litteratur til dommerembedene i større utstrekning enn hittil. Komitéen er derfor blitt stående ved å begrense innkjøpet av juridisk litteratur til de større domstoler og til de overordnede embeders kontorer som hittil har fått anskaffet sådan for statens regning. For disse bør anskaffelsene fortsette.»

Stortinget sluttet sig til justiskomitéens innstilling. Det er således fremdeles bare de større domstoler m. v. som har adgang til uten særskilt samtykke å anskaffe nødvendig juridisk litteratur m. v. for offentlig regning. I disse tilfelle

11 mai. vil utgifter til innbinding av den litteratur m. v. som anskaffes, også kunne belastes det offentlige.

For de øvrige dommerembeders vedkommende må det fremdeles på forhånd innhentes samtykke fra departementet til anskaffelse av juridisk litteratur m. v. Man vil bare kunne samtykke i anskaffelser som anses for strengt påkrevde for vedkommende embedskontor. Det vil dog inntil videre kunne regnes med samtykke til anskaffelse av et eksemplar av Norges statskalender (i grått bind) til hvert embedskontor hvert 5te år.

Omkostningene ved innbinding av «Norsk lovtidend», 2nen avdeling, «Norsk rettstidende» og «Den rettsmedisinske kommisjons beretning» for de embeders vedkommende som blir tilstillet disse publikasjoner for offentlig regning, vil uten særskilt samtykke kunne føres til utgift i kontorregnskapet. Det anses i almindelighet ikke påkrevd at «Overenskomster» og «Norsk lovtidend», 1ste avdeling bindes inn. Hvis særskilt samtykke er gitt til anskaffelse av juridisk litteratur, lovutgaver m. v. vil nødvendige utgifter til innbinding av vedkommende bok eller tidsskrift også bli dekket av det offentlige.

Utgiftene til innbinding må alltid søkes begrenset mest mulig. For «Norsk lovtidend», 2nen avdeling, og «Den rettsmedisinske kommisjons beretning» (5 årganger med register i et bind) må omkostningene ved innbinding ikke overstige kr. 5,00 pr. bind. Årganger av «Norsk rettstidende» som tilstilles embedskontorer utenfor Oslo og Aker for offentlig regning, innbindes i sort standardbind (skinnrygg og hjørner med 2 titelfelter).

Den litteratur m. v. som anskaffes til embedskontorene for offentlig regning, påføres vedkommende embedes stempel og opføres på inventarfortegnelsen.

11 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Iran 27 april 1938 underskrevet deklarasjon *) angående historieundervisningen (Revisjon av lærebøkene), Genève 2 oktober 1937.

11 mai. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Halse og Harkmark herred, Vest-Agder fylke.

12 mai. **Skrivelse** ***) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Kåfjord herred, Troms fylke, henregnes til vernskog.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 64.
**) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
***) Kunngj. 25 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

Lov *) [1]) **om endring i lov av 4 juli 1919 om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, graokser, geitebukker og graværer på beite.** 13 mai. Nr. 1.

I.

Lovens § 1, 4 ledd skal lyde slik:

Efter ansøkning fra herredstyre eller fylkesting kan Kongen for vedkommende herred eller fylke utvide det i første ledd nevnte forbud til å gjelde også gravær og geitebukk født i et nærmere fastsatt tidsrum efter 15 april, dog ikke efter 1 juli.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov *) [2]) **om midlertidig forhøielse av losbetalingen.** 13 mai. Nr. 2.

Fra 1 juli 1938 til 1 juli 1939 skal lospengene som beregnes av så vel lospliktige som ikke lospliktige fartøier efter taksttabellene i lov om losvesenet av 14 februar 1930 erlegges med et tillegg av 35 pct.

Herav tilfaller for de lospliktige fartøiers vedkommende de 30 pct. vedkommende sportellønte los, mens de resterende 5 pct. henlegges til et fond, hvorav der efter Kongens nærmere bestemmelse utbetales grunnbidrag til loser samt bidrag til skøitehold og til bestridelse av utgifter ved losgutters lønn.

For kretser hvor losintradene er så betydelige, at de enkelte losers inntekter blir uforholdsmessig store, når de foruten taksten tillike skal oppebære grunnbidrag og tillegg efter foranstående, kan Kongen eller den han dertil bemyndiger bestemme, at losenes anpart av tillegget skal nedsettes eller endog at den helt skal bortfalle, likesom også at der ikke skal tilståes dem noe grunnbidrag eller annet bidrag av fondet.

Lov *) [3]) **om forandring av lov om skogvern av 12 februar 1932.** 13 mai. Nr. 3.

I.

I lov om skogvern av 12 februar 1932 skal følgende bestemmelser lyde:

---

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

[1]) St.besl. 28 april. Se Ot. prp. nr. 12. Innst. O. nr. 26. St.tid., forh. i Ot. s. 522; i Lt. s. 93.

[2]) St.besl. 28 april. Se Ot. prp. nr. 17. Innst. O. nr. 25. St.tid., forh. i Ot. s. 521—522; i Lt. s. 93.

[3]) St.besl. 5 mai. Se Ot. prp. nr. 21. Innst. O. nr. 47. St.tid., forh. i Ot. s. 540—545; i Lt. s. 111.

13 mai. Nr. 3.

§ *6, første punktum.*

Før skogopsynet i henhold til denne lov treffer noen avgjørelse av forbud mot blinkning, mot åvirkning eller om innskrenkninger i denne, om kulturplikt, eller om frist for omlegning av skogmark i annet øiemed, eller avgjørelser i henhold til § 34, sjette ledd, skal den som avgjørelsen angår være gitt anledning til å uttale sig, hvis han har kjent bosted her i riket.

§ *1½, første ledd.*

Åvirkning til salg eller industriell produksjon av bartrær skal meldes til skogopsynet innen en av opsynet fastsatt frist før blinkning. Ved beslutning av skogopsynet kan dessuten for herred eller del av det bestemmes at slik åvirkning må være anmeldt innen en bestemt dato hvis den aktes utført i et av opsynet angitt tidsrum. Meldingen skal i begge de nevnte tilfelle inneholde opgave over åvirkningsstedet, åvirkningens art og omtrentlige mengder og øvrige oplysninger som skogopsynet måtte bestemme. Trærne skal være blinket før åvirkningen. Opsynet kan, efter nærmere regler av fylkesskogselskapet, lempe på disse bestemmelser hvor dette finnes ubetenkelig.

§ *16, første ledd.*

Finner skogopsynet at det er åvirket i strid med foranstående bestemmelser eller bestemmelser utferdiget i medhold av dem, eller at der er planlagt åvirkning som antas å ville komme i strid med dem, kan opsynet nedlegge forbud mot blinkning og mot at åvirkning foretas uten efter forutgående utblinkning av opsynet. Forbudet kan, hvor forholdene tilsier det, begrenses på den måte opsynet finner hensiktsmessig.

§ *17. Om kulturplikt.*

Finner skogopsynet at der efter åvirkning ikke er levnet tilstrekkelige trær av slik beskaffenhet, at de under naturforholdene på stedet kan antas å trygge skogen og sikre en tilfredsstillende naturlig eftervekst innen rimelig tid eller at ytterligere hugst og oprenskning er nødvendig for å sikre vilkårene for effektive kulturarbeider og den fremtidige skogbestand, skal opsynet, såfremt det ikke opnåes mindelig overenskomst efter § 19, pålegge skogeieren å utføre de arbeider (herunder fornødne efterarbeider) til sikring av efterveksten, som opsynet finner påkrevd og rimelig. I pålegget skal fastsettes en frist innen hvilken disse arbeider skal være utført.

Sådant pålegg om kulturplikt kan dog ikke gis hvor

opsynet på forhånd har godkjent åvirkningen (ved foretatt utblinkning eller utvisning eller meddelt tillatelse), med mindre opsynet har satt kulturarbeider som vilkår for å tillate åvirkningen. 13 mai. Nr. 3.

§ *28, første og annet ledd.*

Skogstyret kan bestemme at skog — eller visse arter av skog — skal ansees som vernskog, når den skjønnes å tjene til vern mot skred og ras, elvebrudd, skadeflom, sandflukt eller lignende eller til særlig vern for annen skog eller for bebygget land, videre grenseskog og fjellskog som på grunn av sin beliggenhet op mot fjellet, ut mot havet eller høit mot nord har så vanskelige foryngelsesforhold eller så liten veksterlighet, at den skjønnes å ville legges øde om den mishandles eller forhugges. Skogstyret kan gi det område for hvilket bestemmelsene fastsettes en naturlig avgrensning.

Forslag til bestemmelser som i foregående ledd nevnt utarbeides av en av skogstyret efter forslag fra fylkesskogselskapet opnevnt skogkyndig mann med bistand av skogrådet eller — hvor sådant ikke er oprettet — av to av herredstyret valgte menn som skal være fortrolige med skogforholdene i herredet. Valg av de 2 nevnte menn må i tilfelle være foretatt senest innen 2 måneder efter at herredstyret har mottatt skogstyrets pålegg derom.

§ *34, første ledd.*

Den som åvirker til salg eller industriell produksjon plikter å utføre kulturarbeide i skogen til fremme av gjenveksten og skal i det øiemed svare en avgift av 2 % av det åvirkedes bruttoverdi.

§ *41. Betaling for utblinkning m. v.*

Skogeier og annen åvirkeberettiget plikter å betale opsynet for utført blinkning, utvisning eller annet lignende arbeide for ham i skogen, dog ikke for ledelse av blinkning og utvisning i vernskog. For ledelse av blinkning eller utvisning i vernskog skal dog også betaling erlegges i de tilfelle hvor opsynet i henhold til § 28 har overlatt arbeidet til den åvirkeberettigede selv, men hvor denne allikevel har krevd opsynets assistanse, jfr. § 13.

De nærmere regler utferdiges av skogstyret.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1938.

13 mai. Nr. 4. **Lov** *) [1]) om endring i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935, nr. 2.

I.

§ 1 i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935, nr. 2 skal herefter lyde således:

Hvis et fremmed land begrenser eller hindrer overføring av betalingsmidler til Norge, kan Finansdepartementet treffe de bestemmelser som finnes påkrevd for at norske tilgodehavender i vedkommende land kan få dekning ved utjevning i tilgodehavender i Norge.

Dersom det av fremmed land gjennem valutarestriksjoner legges hindringer i veien for det frie varebytte mellem dette land og Norge, kan Finansdepartementet bestemme at landets tilgodehavender i Norge bare kan anvendes til dekning av norske tilgodehavender i vedkommende land og treffe de bestemmelser som finnes påkrevd til gjennemføring herav.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Provisorisk anordning av 1 oktober 1937 om tillegg til lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935, nr. 2 opheves.

13 mai. Nr. 5. **Lov** *) [2]) om forandring i lov om sparebanker av 4 juli 1924.

I.

I lov om sparebanker av 4 juli 1924 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 52, tredje ledd.

Fondet skal:

a. Tjene til hjelp for sparebanker som er kommet i vanskeligheter, men som må anses for å være levedyktige. Hjelpen blir å yde som lån eller innskudd på rimelige og så vidt mulig betryggende vilkår.
b. Stille garanti for skolesparekassers tilgodehavender i sparebanker efter nærmere bestemmelser som blir å fastsette i fondets forvaltningsregler.
c. Kunne anvendes til å dekke tap som blir påført innskytere og andre i sparebanker som må gå i likvidasjon som følge av misligheter ved sparebankens ledelse eller virk-

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
[1]) St.besl. 5 mai. Se Ot. prp. nr. 23. Innst. O. nr. 46. St.tid., forh. i Ot. s. 527; i Lt. s. 101—102.
[2]) St.besl. 5 mai. Se Ot. prp. nr. 28. Innst. O. nr. 49, St.tid., forh. i Ot. s. 536—540; i Lt. s. 111.

somhet. De nærmere bestemmelser om sådan anvendelse av fondet fastsettes i fondets forvaltningsregler. 13 mai. Nr. 5.

§ 54. Forvaltningen av fondet skjer ved et styre på 5 medlemmer, hvorav chefen for sparebankinspeksjonen skal være den ene, mens de 4 andre tillikemed 4 varamenn for dem velges av den i § 53 nevnte generalforsamling.

Ved behandling av saker som nevnt i § 52 c tiltres styret av formannen i Centralforeningen for Norges sparebanker, hvis han ikke allerede er medlem av styret, og 2 av vedkommende departement opnevnte representanter.

De valgbare medlemmer og varamennene velges for 4 år ad gangen. Av dem som velges første gang, uttrer efter loddtrekning halvparten av hver gruppe ved utløpet av hvert annet år.

For at gyldig styrebeslutning kan fattes, må minst 4 styredeltagere være til stede og minst 3 av de møtende være enige i beslutningen.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov *) [1]) **om forandring i lov av 24 januar 1936 om beskatning av bankinnskudd.** 13 mai. Nr. 6.

I.

Følgende bestemmelser i lov av 24 januar 1936 om beskatning av bankinnskudd skal herefter lyde således:

§ 3 annet punktum:

Skatten skal dog minst utgjøre 3 promille av det ved inntektsårets utløp innestående beløp.

§ 4 nytt annet og tredje ledd:

Innskytere kan kreve godtgjort av kommunekassen i den kommune hvor vedkommende er bosatt eller hjemmehørende, skatt som er belastet dem i henhold til denne lov, når de efter ligningsmyndighetenes avgjørelse ikke vilde ha hatt skattbar inntekt i kommunen, selv om bankrenter var medregnet, og heller ikke vilde ha hatt dette om den antatte inntekt blev beregnet efter de for statsskatteligningen (i tilfelle selskapsligningen) gjeldende regler. Godtgjørelse ydes dog ikke, med mindre det samlede skattebeløp utgjør minst 2 kroner.

Adgangen til å få skattebeløp godtgjort efter denne bestemmelse er betinget av at innskyteren foreviser ligningsmyndighetene bankbok (-bøker) hvori skattebeløpet er truk-

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

[1]) St.besl. 5 mai. Se Ot. prp. nr. 11. Innst. O. nr. 48. St.tid., forh. i Ot. s. 527—536; i Lt. s. 102—111.

13 mai. Nr. 6. ket. Er innskyteren selvangivelsespliktig, må dessuten selvangivelse ha vært levert i lovlig tid. Er innskyteren ikke selvangivelsespliktig må han utfylle et særskilt skjema, utferdiget av vedkommende regjeringsdepartement, angående sine inntekts- og formuesforhold. Nærmere forskrifter angående den her omhandlede ydelse av skattegodtgjørelse kan fastsettes av departementet.

II.

Denne lov kommer første gang til anvendelse på beskatningen av bankinnskudd for budgettåret 1938—1939 på grunnlag av bankenes regnskapsår 1938.

13 mai. Nr. 7. **Lov** *) [1]) om forandringer i lov om fiskeriene i Nordland og Troms, og i lov om skreifiskeriene i Lofoten.

I.

I lov nr. 4 av 3 august 1897 angående fiskerier i Nordlands og Tromsø amter opheves §§ 26, 27, 28 og 29.

I lov nr. 4 av 6 august 1897 angående skreifiskeriene i Lofoten opheves §§ 27, 28, 29 og 30.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

13 mai. Nr. 8. **Lov** *) [2]) om å utvide grensene for kjøpstaden Moss.

§ 1. Fra 1 juli 1938 overgår til kjøpstaden Moss de deler av Rygge herred som ligger mellem kjøpstadens nuværende grenser og følgende nye grenselinjer:

Mot vest Værlebukten frem til det punkt hvor eiendommen «Værlestrand», gr.nr. 94, br.nr. 35's søndre grense går ut i sjøen. Videre langs søndre grense av «Værlestrand», gr.nr. 94, br.nr. 35, frem til jernbanelinjen, krysser jernbanelinjen og videre langs Sjøhavnsveiens søndre side rett frem til Dyreveien.

Langs Dyreveiens vestre side, krysser denne, og videre langs søndre og østre grense av «Kallem», gr.nr. 94, br.nr. 12 og br.nr. 40, følger så østre grense av «Sjøglimt», gr.nr. 94, br.nr. 119 frem til Feveien, — langs Feveiens søndre side, frem til Karlbergveien.

Videre Karlbergveiens østre side frem til søndre grense-

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

[1]) St.besl. 9 mai. Se Ot. prp. nr. 19. Innst. O. nr. 44. St.tid., forh. i Ot. s. 555; i Lt. s. 112.

[2]) St.besl. 12 mai. Se Ot. prp. nr. 36. Innst. O. nr. 55. St.tid., forh. i Ot. s. 555—556; i Lt. s. 116.

hjørne av «Oddheim», gr.nr. 67, br.nr. 7 og langs denne eiendoms sydøstre grense frem til Fredrikstadveien og rett frem til østre side av Øreveien. Videre langs Øreveiens østre side frem til et nærmere markert punkt i svingen mot Ørebukten. Fra dette punkt over «Østre Øre», gr.nr. 97, br.nr. 62 frem til et markert punkt ved Ørebukten, følger så midt i Ørebukten frem til grensen med Jeløy herred og videre langs Jeløy herreds grense i Mosse-elven til Moss bys grense. 13 mai. Nr. 8.

§ 2. Den nye grenselinje efter § 1 skal på statskassens bekostning merkes med grensestener ved en åstedsforretning som holdes av personer Justisdepartementet opnevner. Åstedsforretningen stadfestes av Kongen.

§ 3. De deler av Rygge herred som ifølge § 1 henlegges til kjøpstaden Moss, skal fra 1 juli 1938 utgå av landets matrikkel og i enhver henseende høre under kjøpstaden, dog skal dette ikke ha noen virkning på den odel som 30 juni 1938 måtte hvile på jord som ifølge denne lov overføres fra landet til kjøpstaden.

§ 4. De personer som 1 juli 1938 er bosatt på de strekninger som efter § 1 henlegges til kjøpstaden Moss, skal med hensyn til erhvervelse og bruk av stemmerett i medhold av bykommuneloven ansees som om de hadde vært bosatt i kjøpstaden i den tid de har bodd i disse strekninger.

§ 5. De personer som 1 januar 1938 hadde bopel innen de strekninger som ifølge § 1 overføres til kjøpstaden Moss, ansees fra 1 juli 1938 med hensyn til skatteplikt som hørende under kjøpstaden, og blir å iligne kommuneskatter i likhet med dens andre innbyggere, dog således at de skatterestanser som skattyderne i bygningskommunen (byggebeltet) skylder Rygge kommune pr. 1 juli 1938, tilfaller Rygge kommune.

Utligningen av kommuneskatt til den utvidede bykommune og av statsskatt for budgettåret 1 juli 1938 til 30 juni 1939 skal foregå ved ligningsmyndighetene i Moss og efter de regler som gjelder for Moss i medhold av skattelovgivningen for byene.

Vedkommende departement fastsetter for denne ligning de endringer som måtte finnes nødvendige i skattelovgivningens tidsfrister for utførelsen av ligningen.

§ 6. De i Rygge herred hjemstavnsberettigede personer som 1 juli 1938 bor eller — om de da er flyttet fra herredet — har hatt sin siste bolig i herredet innen de strekninger av dette som henlegges til kjøpstaden, skal ha sin fattighjemstavn i kjøpstaden hvis de er flyttet til disse strekninger før 1 juli 1937.

13 mai. Nr. 8.

§ 7. De personer som på den tid da de i denne lov omhandlede strekninger går over til kjøpstaden Moss, driver kjøpmannshandel på disse strekninger i medhold av gjeldende lovgivning, skal fremdeles ha rett til å fortsette den næring de har drevet, med de samme rettigheter og forpliktelser som byens øvrige kjøpmenn.

De personer som i medhold av gjeldende lovgivning fra 1 juli 1937 har drevet håndverk på ovennevnte strekninger, skal ha rett til på disse områder å fortsette den næring de har drevet.

De næringsdrivende som omhandles i denne paragraf må melde sig for politimesteren i Moss innen 1 september 1938 for å kunne nyte de rettigheter som herved tillegges dem.

Vedkommende departement gir de nærmere forskrifter som finnes påkrevd efter denne paragraf.

§ 8. Bygninger på de strekninger, som ved denne lov innlemmes i Moss nyter ikke godt av det nedslag i brannkontingent som i medhold av lovgivningen om Norges Brandkasse er eller måtte bli tilstått bygninger innen de eldre byområder. Om og i hvilken utstrekning noe slikt nedslag i tilfelle skal tilståes noen del av bebyggelsen på de innlemmede strekninger, bestemmes efter reglene i lovgivningen om Norges Brandkasse.

§ 9. I de strekninger av Rygge herred, som omhandles i § 1, skal det, inntil Kongen bestemmer anderledes, være tillatt å opføre trebygninger efter de regler, som gjelder for trebebyggelse i visse strøk av byen.

§ 10. Kirke- og undervisningsdepartementet bemyndiges til å treffe de forføininger med hensyn til omberegning av de geistlige tjenestemenns lønninger i Moss og Rygge prestegjeld, som nærværende lov måtte nødvendiggjøre.

13 mai. Nr. 9.

Lov *) [1]) om forandring i lov nr. 20 av 25 juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene.

I.

§ 37 A i lov nr. 20 av 25 juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene skal herefter lyde således:

§ 37.

A. I tiden fra og med 1 januar til og med 31 mai er optak av brisling forbudt. Kongen, eller den han overdrar det til, kan forlenge dette forbud utover 31 mai forsåvidt

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

[1]) St.besl. 12 mai. Se Ot. prp. nr. 25. Innst. O. nr. 59. St.tid., forh. i Ot. s. 557; i Lt. s. 113.

organisasjoner av fiskere og hermetikkfabrikker er blitt enige om forlengelsen. 13 mai. Nr. 9.

Under samme forutsetning kan Kongen, eller den han overdrar det til forkorte forbudstiden når biologiske og kvalitetsmessige hensyn gjør dette forsvarlig. Forkortelsen kan gjøres gjeldende for hele kysten eller for avgrensede områder, og kan tilbakekalles hvis forutsetningene for den ikke lenger finnes å være tilstede.

Brisling må ikke optas av sjøen hvis den er fanget (stengt) tidligere enn 3 døgn før utløpet av gjeldende forbudstid.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Midlertidig lov *) [1]) om beskyttelse av minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere. 13 mai. Nr. 10.

§ 1. Kongen kan bestemme at det skal være forbudt å selge eller sende fersk, iset, frossen eller filert torsk og/eller hyse fra Nordland, Troms og Finnmark fylker — eller fra ett eller to av fylkene — når fisken ikke er betalt til fiskerne med den minstepris som er fastsatt i avtale mellem fiskerorganisasjoner og kjøperorganisasjoner.

Avtalen må være av slikt innhold og inngått i så stort omfang at Kongen finner det knytter sig almene interesser til at den overholdes.

§ 2. Vedkommende regjeringsdepartement kan gi slike bestemmelser og påbud som kreves til å gjennemføre denne lov, eller til kontroll med at den blir overholdt.

§ 3. Overtredelse av denne lov, eller av bestemmelser som er gitt i medhold av loven — eller forsøk på overtredelse — straffes med bøter.

§ 4. Denne lov trer i kraft straks, og gjelder inntil videre, dog ikke utover 31 desember 1939.

Stortingsbeslutning **) om forskjellige forandringer i hærordningen av 1933. 13 mai.

Kongelig kunngjøring ***) inneholdende visse nøitralitetsforskrifter. 13 mai.

Angående Norges nøitralitet under krig mellem fremmede makter skal følgende forskrifter komme til anvendelse fra det tidspunkt og i den utstrekning Kongen bestemmer:

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
**) Se Tillegg til budgett-innst. S. nr. 142. St.tid. s. 1036—1078 og 1086—1101.
***) Kunngj. 2 juni i Lovt. 1ste avd. nr. 20.
[1]) St.besl. 12 mai. Se Ot. prp. nr. 26. Innst. O. nr. 58. St.tid., forh. i Ot. s. 556—557; i Lt. s. 113.

13 mai. § 1. Krigførende makts krigsskib har adgang til norske havner og til annet norsk territorialfarvann med de undtagelser og innskrenkninger og på de vilkår som er angitt nedenfor.

§ 2.

1. Krigførende makts krigsskib har ikke adgang til havner og havneområder, som er kunngjort som norske krigshavner eller som hørende til kystbefestningenes forsvarsområder.
2. Krigførende makts krigsskib har heller ikke adgang til slikt indre territorialfarvann hvortil adgangen er sperret ved undervannsminer eller andre forsvarsmidler.

   Med norsk indre territorialfarvann forstås i denne kunngjøring norske havner, havneinnløp, viker og fjorder samt de deler av norsk territorialfarvann som er beliggende innenfor og mellem norske øyer, holmer og skjær, som ikke til stadighet overskylles av havet.
3. Undervannsbåter, som tilhører krigførende makt og er utrustet for krigsbruk, har ikke adgang til å ferdes eller opholde sig i norsk territorialfarvann.

   Dette forbud skal dog ikke komme til anvendelse på undervannsbåt, som i hårdt vær eller i tilfelle av havari er nødt til å inngå på forbudt område og gjennem internasjonalt signal gir til kjenne foranledningen til sitt nærvær. Så snart det kan skje, efterat årsaken til ankomsten er ophørt, skal undervannsbåten forlate området. Undervannsbåt skal, når ikke tvingende omstendigheter er til hinder for det, innen norsk territorialfarvann holdes i overvannsstilling og derunder stadig ha nasjonalflagget heist.
4. Kongen forbeholder sig, når særskilte omstendigheter gjør det påkrevd til beskyttelse for rikets suverenitetsrettigheter og til opretholdelse av dets nøitralitet, under iakttagelse av folkerettens almindelige grunnsetninger, å forby adgang til andre norske havner og andre avgrensede områder av norsk territorialfarvann enn de ovenfor nevnte.
5. Kongen forbeholder sig likeledes å forby adgang til norske havner og ankerplasser for det eller de av de krigførendes krigsskib, som har undlatt å rette sig efter de kompetente myndigheters bestemmelser, eller som har krenket rikets nøitralitet.

§ 3.

1. Kapere har ikke adgang til norsk havn eller annet norsk territorialfarvann.

2. Heller ikke har et væpnet handelsskib som tilhører en krigførende, adgang til norsk havn eller annet norsk territorialfarvann, dersom bevæpningen har annen hensikt enn selvforsvar. 13 mai.

§ 4.

1. Krigførende makts krigsskib må ikke forbli i norske havner, på norske ankerplasser eller i annet norsk territorialfarvann lenger enn 24 timer, uten i tilfelle av havari, grunnstøtning, hårdt vær eller i de tilfelle som er omhandlet nedenfor under punkt 3 og 4. Skibet skal i disse tilfelle avgå umiddelbart efter at årsaken til forsinkelsen er ophørt; i tilfelle av havari eller grunnstøtning skal vedkommende myndighet fastsette en frist, som kan anses tilstrekkelig til at skibet kan få sine skader reparert og ved grunnstøtning komme av grunnen. Dog innvilges ingen forlengelse av opholdet ut over 24 timer, når det er åpenbart at skibet ikke innen rimelig tid kan gjøres sjødyktig, og heller ikke, når dets skader er forårsaket ved motstanderens krigshandlinger.

   Det som således gjelder om tidsbegrensning for tillatt anløp, får ikke anvendelse på krigsskib som utelukkende brukes i religiøse, vitenskapelige eller menneskevennlige formåls tjeneste, eller på militære hospitalsskib.

2. Ikke flere enn tre krigsskib, tilhørende samme krigførende makt eller innbyrdes forbundne krigførende makter, må samtidig opholde sig i samme norske havn eller på samme norske ankerplass eller i havner og ankerplasser innen samme kystdistrikt, forsåvidt kysten er inndelt i distrikter i dette øiemed.

3. Dersom krigsskib, tilhørende begge krigførende parter, samtidig opholder sig i samme norske havn eller på samme norske ankerplass, må krigsskib, som tilhører den ene av de krigførende, ikke forlate havnen eller ankerplassen, før minst 24 timer er gått, siden krigsskib, tilhørende den annen krigførende, er avgått. Skibene skal avgå i samme rekkefølge hvori de er ankommet med mindre det skib som først er ankommet, er i den situasjon at der blir tilstått forlengelse av tiden for dets ophold.

4. Når et krigsskib, tilhørende en krigførende makt, og et handelsskib, som fører motstanderens flagg, samtidig befinner sig i samme norske havn eller på samme norske ankerplass, skal krigsskibet ikke forlate havnen eller ankerplassen, før minst 24 timer er gått efter handelsskibets avgang. De kompetente myndigheter skal regu-

13 mai. lere handelsskibets avgang på en slik måte at tiden for krigsskibets ophold ikke unødig forlenges.

§ 5.

1. På krigførende makts krigsskib må der i norsk havn eller på norsk ankerplass bare foretas slike reparasjoner til avhjelp av lidte skader, som er uomgjengelig nødvendige for skibets sjødyktighet; men der må ikke utføres arbeider som på noen måte kan øke skibets stridsdyktighet. Skader, som vitterlig er forårsaket ved motstanderens krigshandlinger, må ikke repareres ved benyttelse av hjelp, som er skaffet innen norsk territorium. De kompetente norske myndigheter skal bestemme hvilke reparasjoner som kan utføres, og reparasjonene skal da utføres så hurtig som mulig og under iakttagelse av den frist som er fastsatt overensstemmende med § 4, punkt 1.
2. Krigførende makts krigsskib må ikke benytte sig av norsk havn eller annet norsk territorialfarvann for å fornye eller øke sine militære forråd eller sin bestykning eller for å øke besetningen.
3. Levnetsmidler må i norsk havn eller på norsk ankerplass ikke inntas av krigførende makters krigsskib i større mengder enn nødvendig for å fullstendiggjøre det normale forråd i fredstid.
4. Krigførende makts krigsskib er med hensyn til brenselforsyning i norsk havn eller på norsk ankerplass underkastet samme bestemmelser som i denne henseende gjelder for andre fremmede skib. Dog kan krigførende makts krigsskib bare innta brensel i så stor mengde som er nødvendig for å kunne nå nærmeste havn i eget land, og under ingen omstendighet i større utstrekning enn nødvendig til å fylle de virkelige kullbokser eller brenseltanker. Samme skib må ikke på ny innta brensel i norsk havn eller på norsk ankerplass, før tre måneder er gått siden skibet senest inntok brensel i norsk havn eller på norsk ankerplass.

§ 6. Krigførende makters krigsskib skal i norsk territorialfarvann bruke rikets faste loser i tilfelle hvor bruk av los er foreskrevet; men de må ikke ellers bruke disse loser uten i tilfelle av havsnød for å undgå sjøfare.

§ 7.

1. Et opbragt skib av fremmed nasjonalitet må ikke føres inn i norsk havn eller til norsk ankerplass uten i tilfelle av sjøudyktighet, hårdt vær eller mangel på brensel eller levnetsmidler. Et slikt skib, som på sådan foranledning er ført inn i norsk havn eller til norsk ankerplass, skal avgå igjen, såsnart årsaken til anløpet er ophørt.

2. Krigførende makt må ikke innrette prisedomstol på norsk grunn eller på skib i norsk territorialfarvann. Likeledes er salg av opbragt skib forbudt i norsk havn eller på norsk ankerplass. 13 mai.

§ 8.

1. Krigførende makts militære luftfartøier må, med undtagelse av ambulansefly og fly, som medføres ombord på krigsskib, ikke komme inn på norsk territorium, forsåvidt ikke noe annet gjelder eller måtte bli bestemt vedrørende særskilte områder, overensstemmende med folkerettens almindelige grunnsetninger.
2. Luftfartøi, som medføres ombord på krigførende makts krigsskib, må ikke forlate krigsskibet, så lenge dette befinner sig innen norsk territorialfarvann.

§ 9.

1. De krigførende makters krigsskib og militære luftfartøier er forpliktet til å respektere rikets suverenitetsrettigheter og til å avholde sig fra enhver handling, som vilde stride mot dets nøitralitet.
2. Alle fiendtlige handlinger, deri innbefattet anholdelse, visitasjon og opbringelse av skib eller luftfartøi, såvel nøitrale som slike som tilhører motstanderen, er forbudt innen norsk territorium. Om et skib eller luftfartøi blir opbragt der, skal det frigis tillike med dets befal, besetning og last.

§ 10. De gjeldende sundhets-, los-, toll-, trafikk-, havne- og politiforskrifter skal nøie efterleves.

§ 11. Ingen av de krigførende må benytte norsk territorium som basis for krigsoperasjoner mot motstanderen.

§ 12.

1. Det er forbudt for krigførende eller personer i deres tjeneste innen norsk territorium å innrette eller drive radiostasjoner eller å opsette noe annet apparat som har til øiemed å tjene som meddelelsesmiddel for krigførende styrker til lands, til sjøs eller i luften.
2. De krigførendes bevegelige radiostasjoner må ikke, hvad enten de tilhører stridskreftene eller ikke, innen norsk territorium benyttes til avsendelse av radiomeddelelser, uten i tilfelle av nød eller til korrespondanse med norsk myndighet over norsk kyst- eller landradiostasjon eller skibsradiostasjon tilhørende den norske marine.

§ 13. Innen norsk territorium er det forbudt for enhver fra luftfartøi eller på annen måte å gjøre iakttagelser vedrørende de krigførendes bevegelser, krigsoperasjoner eller forsvarsforanstaltninger, i det øiemed å gi den annen krigførende part meddelelser herom.

13 mai. § 14.

1. Krigførende makt må ikke innrette oplag av brensel på norsk grunn eller på skib som er stasjonert innen norsk territorialfarvann.
2. Skib eller luftfartøi, som åpenbart ferdes i det øiemed å føre brensel eller andre nødvendighetsartikler direkte til de krigførende makters stridskrefter, må ikke i norsk havn eller på norsk ankerplass innta slike nødvendighetsartikler ut over sitt eget behov.

§ 15.

1. Skib, som har til øiemed å brukes til foranstaltninger mot sjøhandelen eller å medvirke til fiendtlige foranstaltninger mot noen av de krigførende, må ikke utrustes eller bevæpnes innen norsk territorium. Heller ikke må skib, som har slikt formål som nettop er nevnt, og som innen norsk territorium helt eller delvis er blitt utrustet for krigsbruk, forlate territoriet.
2. Luftfartøi, som er istand til å gå angrepsvis tilverks mot krigførende, eller som medfører materiell, hvis anbringelse eller benyttelse vilde sette det istand til å gå angrepsvis tilverks, må ikke avgå fra norsk territorium, dersom der er grunn til å anta at luftfartøiet har til formål å benyttes mot krigførende makt. Heller ikke må der innen norsk territorium ombord i luftfartøi utføres arbeider til forberedelse av avgang med slikt formål.

13 mai. **Kongelig resolusjon.** *)

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 nr. 3 § 1, jfr. lov av 14 juli 1916 nr. 1, skal alt dyre- og planteliv på eiendommen Nordodden II, Oven i Råde, Østfold fylke, være fredet mot forstyrrelse og ødeleggelse av enhver art. Det er forbudt å løsne skudd innen en avstand av 1 000 meter fra eiendommen.

II. Fredingsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag.

13 mai. **Kongelig resolusjon.** *)

I. I medhold av lov om naturfredning av 25 juli 1910 nr. 3 § 1, jfr. lov av 14 juli 1916 nr. 1, skal «Seterfurua» på Eplerud, gnr. 111, bnr. 2 i Botne herred, Vestfold fylke, være fredet mot skade eller ødeleggelse av enhver art.

II. Fredingsvedtaket skal kunngjøres ved opslag på fredingsstedet.

13 mai. **Kongelig resolusjon.** *)

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 nr. 3 § 1, jfr. lov av 14 juli 1916 nr. 1, skal alt dyre- og plan-

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

teliv på øya Ildverket, gnr. 1 bnr. 42 i Tjøme herred, Vestfold fylke, være fredet i 20 år mot forstyrrelse og ødeleggelse av enhver art. 13 mai.

II. Fredingsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag.

Kongelig resolusjon. *) 13 mai.

I medhold av sportellovens § 83, 2 ledd, bemyndiges Justisdepartementet til å utferdige forskrifter angående innretning og avlegging av sportelregnskap ved herreds- og byrettene.

Kongelig resolusjon *), hvorved Justisdepartementet bemyndiges til å utferdige forskrifter om regnskapsføringen ved skifterettene. 13 mai.

Kongelig resolusjon *), hvorved Justisdepartementet bemyndiges til i medhold av lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. av 21 juli 1916 § 7 å gi nærmere forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse. 13 mai.

Kongelig resolusjon. 13 mai.

Den civile og geistlige inndelingsgrense mellem herredene og prestegjeldene Strømm og Sande i Vestfold fylke skal gå således:

Grensen dannes av opmerkede grenser mellem de motstøtende matrikulerte eiendommer.

Den begynner midt i Drammensfjorden øst for Blindsandodden (i Sande) og går med nordvestlig retning inn i bukten ved Berger, bøier mot s.v. inn på land og går efter merket eiendomsgrense op til nordøstskråningen av fjellet Børgen (Vesle Børgen). Her bøier grensen mot n.v. og går et stykke nede i Børgens nordskråning, bøier så mot n.ø. og derefter atter mot n.v. og går ned til Bergerelva mellem Fossekleivdammen og Fossekleiven fabrikk. Bergerelva danner så grensen nordvestover til dammen nordvest for gården Bergeseter (Seterdammen). Noe nordenfor dammens midte bøier grensen mot v.s.v. og går opover Lindsåsens østskråning, følger denne ca. 600 m nordover og går så atter med østlig retning ned i Bergerelva, som danner grensen op til Blindevannet. Ved den gamle dam i dette bøier grensen mot s.v. og går op til høiden av den nærmest vannet liggende fjellrygg, bøier her mot n.v., går først over en liten dal og op til og langs efter høieste fjellrygg nordenfor, videre nordover over en senkning og går så i østhellet av kartets høidedrag 195, derefter i en bue nedad skråningen, idet den stadig nærmer sig Blinde-

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

13 mai. vannet, hvis bredd den skjærer ca. 50 m sønnenfor odden ved Steinen Roskallen. Grensen går derefter nordover gjennem Blindevannets søndre del slik at Bjerkøya med nærmest liggende holmer blir liggende i Sande. Videre nordover danner Blindevanets midtlinje grensen, som derpå på et ca. 500 m langt stykke følger bekken som løper ut i vannets nordende. Grensen forlater så bekken, går et stykke mot n.ø., svinger så mot n.v. og går i sydvestkanten av tjernet 240 m. o. h. (Purketjernet) til grensetre i myren ca. 100 m n.v. for nevnte tjern. Her bøier grensen mot n.n.ø. og går i en svak bue til sydenden av midtre Svanevann, gjennem dette op til bekken fra nordre Svanevann, så langs denne bekk og efter nordre Svanevanns midtlinje op til grensemerke nær vannets nordende.

Herfra går grensen med s.ø.s. retning op lien ca. 175 m, bøier så mot n.n.v. og går stort sett i rett linje til østkanten av vannet Nordbykupa og videre over vannet med omtrent samme retning til grensestein i søkket på nordsiden av Kringleåsene og videre efter en bekk nordvestover og ned i Røisjø. Grensen følger så denne sjø nordvestover til midt i sjøens nordre del, hvor grensen mot Skoger herred påtreffes.

13 mai. **Kongelig resolusjon.**

I. Eiendommene «Rydningen» bnr. 8 av skyld 8 øre, «Sollien» bnr. 7 av skyld 9 øre, «Stibergsteigen» bnr. 15 av skyld 1 øre og «Rødsandbotn» bnr. 3 av skyld 8 øre, alle av gnr. 41, overføres fra Torsken sogn og herred, Troms fylke, til Stonglandet sogn, Tranøy herred, Troms fylke.

II. Den civile og geistlige inndelingsgrense mellem Torsken herred (Torsken sogn) i Berg prestegjeld og lensmannsdistrikt, Troms fylke, på den ene side, og Tranøy herred (Stonglandet og Tranøy sogn) i Tranøy prestegjeld og lensmannsdistrikt, Troms fylke, på den annen side, skal gå således:

Grensen mellem herredene Tranøy og Torsken begynner i Norges geografiske opmålings varde på høieste Svanfjell, 901 m o. h. og går rettlinjet mot v.s.v. til varden i det trigonometriske punkt på Kaperfjell, 853 m o. h. Herfra og sydover til Durmålsfjell, 610 m o. h., følger grensen vannskillet mellem de til Sifjorden, Selfjorden og Bunkefjorden rennende elver og bekker i vest og de til Tranøyfjorden rennende i sydøst, idet grensen herunder går over toppen 848 i Kaperfjell; over Tverrfjell 699, over toppen 489 nord for Kaperskaret, Kolkirka 754, toppene 519, 701 og 563 i Blåfjell, Muvrracokka 604, toppene 440 og 427 vest for Langvatnet, høieste topp av det Blåfjell som ligger s.s.v. for Langvatnet samt toppene 526 og 652. Fra Durmålsfjell 610 går grensen mot s.v. efter høieste rygg over høidene 465 og 322 m o. h. øst

for store Bunkevatn og ned til den midterste av de 3 bekker som østfra løper ut i vatnet. På et stykke av ca. 700 m følger grensen bekken ned til store Bunkevatnet og går så mot n.v. over vatnet til ca. 900 m syd for dets nordende, går op på Ørnkollen, 276 m o. h. og videre efter høideryggen mot n.v. til søndre hjørne av Fiskenestindan og derfra mot s.v. efter vannskillet til høieste Steinskarfjell, 813 m o. h. Her bøier grensen mot vest og går i rett linje mot Okshornet, 706 m o. h., til grensen mot Bjarkøy påtreffes. Sammenstøtspunktet vil bli bestemt i og med den kommende fastsettelse av grensen mellem Torsken og Bjarkøy. 13 mai.

De i beskrivelsen nevnte navn og tall er å finne på gradteigskartene Bjarkøy og Torsken, utgitt av Opmålingen henholdsvis 1919 og 1917.

Kongelig resolusjon *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløs syk skifter bopel, for Hurdal herred, Akershus fylke. 13 mai.

Kongelig resolusjon *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrifter om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Hønefoss. 13 mai.

Kongelig resolusjon *) om at alt fugleliv skal være fredet mot jakt, fangst og ødelegging av enhver slags, herunder borttaking av egg og dun, på visse gnr. og bnr. i Kvitsøy herred, Rogaland fylke. 13 mai.

Kongelig resolusjon. *) 13 mai.

1. Handelsdepartementet bemyndiges til å utferdige de forskrifter, bestemmelser, regler og forbud som det er tillagt Kongen å fastsette ved kapitel 4 i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25 juni 1937 nr. 20 med tilleggslov av 13 mai 1938 og ved lov om nedlegging og merking av fiskevarer m. v. av 25 juni 1937 nr. 6. Likeså til å utferdige de forskrifter om kvalitetskontroll som det er tillagt Kongen å fastsette ved § 1 i lov om kvalitetskontroll med fisk og fiskeprodukter m. v. av 25 juni 1937 nr. 5, forsåvidt angår brisling og småsild.
2. Gjennem sådanne forskrifter av Handelsdepartementet som i post 1 nevnt kan Fiskeridirektøren bemyndiges til å treffe bestemmelse om forlengelse og forkortelse av forbudstiden for optak av brisling efter § 37 A i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25 juni 1937 nr. 20 med tilleggslov av 13 mai 1938.
3. Denne resolusjon trer i kraft straks.

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

13 mai. **Kongelig resolusjon.** *)

1. Det i § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. inneholdte utførselsforbud for levende hester, som midlertidig blev ophevet ved kongelig resolusjon av 12 september 1919, settes herved igjen i kraft.
2. Denne bestemmelse trer i kraft straks.

13 mai. **Frednings- og nedleggingsbestemmelser** *) for brisling og småsild (mussa).

(Fastsatt av Handelsdepartementet med hjemmel i kapitel 4 i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25 juni 1937 nr. 20 med tilleggslov av 13 mai 1938, lov om nedlegging og merking av fiskevarer m. v. av 25 juni 1937 nr. 6 og § 1 i lov om kvalitetskontroll med fisk og fiskeprodukter m. v. av 25 juni 1937 nr. 5, jfr. kongelig resolusjon av 13 mai 1938).

Kapitel 1.

§ 1. I tiden fra og med 1 januar til og med 31 mai må brisling ikke optas av sjøen. Heller ikke må brislingen tas op hvis den er fanget (stengt) tidligere enn tre døgn før utløpet av denne forbudstid. (Se lov av 25 juni 1937 nr. 20 § 37 A).

§ 2. Hele året er det forbudt å opta av sjøen fangster av brisling når fangstene ved kontrollprøver viser sig å inneholde mindre enn 60 % brisling av total lengde 9 cm eller derover regnet efter rummål. (Se lovens § 37 B).

§ 3. Brisling som efter bestemmelsene i disse forskrifter ikke må optas, er det også forbudt å omsette, bruke eller utføre. (Se lovens § 37 E).

§ 4. Som brisling regnes i disse forskrifter også blanding av brisling og småsild som ved kontrollprøve viser sig å inneholde mere enn 25 % brisling, regnet efter rummål. (Lovens § 37 F).

§ 5. Efter felles anmodning av fiskernes og hermetikkfabrikkenes organisasjoner kan Fiskeridirektøren forlenge den i § 1 omhandlede fredningstid. (Lovens § 37 A).

Organisasjonene må senest 22 mai ha fremkommet med begrunnet anmodning om sådan forlengelse og bestemmelsen skal av Fiskeridirektøren være bekjentgjort innen 25 mai. Sådan forlengelse skal være tidsbestemt, men kan med 6 dagers varsel innen fristens utløp forlenges under samme forutsetning som i første avsnitt nevnt.

§ 6. Under samme forutsetning som i § 5 1 avsnitt nevnt kan Fiskeridirektøren for den hele kyst eller bestemt

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

avgrensede områder forkorte fredningstiden når biologiske og kvalitetsmessige hensyn gjør dette forsvarlig. (Se lovens § 37 A). 13 mai.

Sådan bestemmelse bekjentgjøres med 6 dagers varsel.

§ 7. Fiskeridirektøren kan med 24 timers varsel opheve en bestemmelse fastsatt efter § 6, hvis forutsetningen for bestemmelsen ikke lengere viser sig å være til stede.

Brisling som er stengt innen utløpet av denne frist, kan optas forsåvidt dette ikke er forbudt efter §§ 2 og 10.

§ 8. Når der er fattet bestemmelse i henhold til § 5 eller 6 kan fisket begynne (noten slippes i sjøen) 3 døgn før det for optak fastsatte tidspunkt. Samme regel gjelder for fiskets begynnelse foran den ordinære fredningstid.

§ 9.

I. Fiskeridirektøren kan for et bestemt avgrenset område forby fangst (fiske) av brisling inntil videre eller for et bestemt tidsrum hvis det viser sig at brislingen efterat fiske er tillatt (§ 8) på enkelt eller enkelte fangstfelter
   1. i stor utstrekning ligger under eller omkring den i § 2 fastsatte størrelsesgrense.
   2. gjennemgående av kvalitetsmessige hensyn ikke egner sig til hermetisk nedlegging og biologiske hensyn gjør forbud mot fangst tilrådelig.

II. Før forbudet utferdiges skal uttalelse så vidt mulig innhentes fra fiskernes og fabrikkenes organisasjoner.

III. Sådant forbud skal med 24 timers varsel kunngjøres med bestemte og klare grenser (med overett méd eller lignende) for det område forbudet gjelder. Likeledes varsles fiskernes og fabrikkenes organisasjoner og vedkommende distrikt(ers) lensmenn.

IV. Brisling som er stengt innen forbudets ikrafttreden kan optas forsåvidt optak ikke er forbudt efter §§ 2 og 10.

V. Er forbudet ikke tidsbegrenset skal det opheves når undersøkelser (§ 34) viser at betingelsene for forbudet ikke lenger er til stede.

Kunngjørelse herom skjer på samme måte som under III nevnt med minst 48 timers varsel.

§ 10. Hvis der for angjeldende sesong er oprettet overenskomst mellem fiskernes og fabrikkenes organisasjoner og denne inneholder bestemmelse om brislingens størrelse og kvalitet utover hvad der er nevnt i § 2, kan Fiskeridirektøren forby optak av allerede stengt brisling som ikke fyller de krav overenskomsten stiller til vare der skal mottas av fabrikkene.

13 mai. § 11. Brisling som er fanget, men som efter bestemmelsene i disse forskrifter ikke kan tas op, skal straks slippes fri, forsåvidt optak i fredningstiden til agn, menneskeføde innenlands i fersk tilstand eller til utførsel ikke er tillatt efter nærmere regler fastsatt av Fiskeridirektøren.

Kapitel 2.

Hermetisk nedlegging.

§ 12.

I. Hermetisk nedlegging av småsild er forbudt i tiden fra og med 1 februar til og med 30 april (se lov av 25 juni 1937 nr. 6 § 1).

II. I den tid optak av brisling er forbudt er også hermetisk nedlegging av brisling forbudt. Likeledes er det i denne tid forbudt å nedlegge hermetisk noen del av en sortert blandingsfangst, dersom den utsorterte del inneholder mere enn 40 % brisling.

Dette forbud gjelder, selv om den oprinnelige blandingsfangst var av slikt innhold at den lovlig kunde tas op (se lov av 25 juni 1937 nr. 6 § 2).

III. Småsild fra fremmed farvann må ikke brukes til hermetisk nedlegging (se lov av 25 juni 1937 nr. 6 § 3).

For brisling gjelder samme forbud i årets 2 siste måneder.

IV. Det er forbudt å nedlegge hermetisk småsild som måler mindre enn 10 cm og brisling mindre enn 9 cm total lengde (selv om optak av fangsten har vært lovlig efter § 2).

§ 13. Det er forbudt å nedlegge brisling og/eller småsild hvis råstoffets kvalitet er skadet så den ikke egner sig til hermetisk nedlegging. Det samme gjelder råstoff som ikke er åtefri.

Kapitel 3.

Om undersøkelse av brislingfangster samt kontrollordning m. v.

§ 14. Alle fangster av brisling og av småsild som kan antas å inneholde brisling er underkastet de i dette kapitel fastsatte forskrifter.

Steng hvor fangsten tydelig er undermåls skal straks slippes fri.

Hvor der kan være tvil om fangstens lovlighet må der tas prøve som foreskrevet i § 15.

Notbasen har ansvaret for at der ikke blir optatt ulovlig fangst.

13 mai.

Notbasens kontroll.

(Almindelige regler for prøvetaking.)

§ 15. Som prøve av fangstens lovlighet er en 5-liters stikkprøve, tatt samfengt av noten, tilstrekkelig. Til prøven brukes et kontrollert cylindrisk 5-liter mål, som således alltid må has for hånden. Målet skal være forsynt med et justert merke ved 3-liters grensen.

Der gjøres orkast på almindelig måte og av orkastet tas med småmasket håv en stikkprøve på minst 20 liter. Prøven tas på slump og helt samfengt.

Prøven styrtes eller øses op i 5-litermålet til dette er fullt (strykmål). Forekommer der i blandingsfangst stor sild eller annen fisk som åpenbart skiller sig ut fra den øvrige fangst (over 13 cm), skal dog denne først være borttatt. Fangstens lovlighet avgjøres derefter som i §§ 16 og 17 bestemt.

§ 16. (Brisling.)

a. Brislingen sorteres efter skjønn og i tvisttilfelle med lengdemål, som alltid må has for hånden i:
   1. brisling under 9 cm og
   2. brisling av 9 cm totallengde og over.

   De få sild som kan forekomme selv i «rene» brislingfangster blir under sorteringen å regne som brisling. De sild som måtte sees før målingen foretas, blir dog å fjerne.

b. Efter sorteringen styrtes den større brisling (over 9 cm lengde) igjen op i det med justert målelinje for 3 liter forsynte 5-litermål. Hvis brislingen, liggende jevnt i målet, når til eller over mållinjen for 3 liter, er fangsten lovlig, hvis ikke er den ulovlig.

§ 17. (Blanding.)

I. I den tid optak av brisling er forbudt, men hermetisk nedlegging av småsild tillatt, må målet være forsynt med et justert merke også ved 3,75-liter grensen.

   Efter målingen (§ 15) sorteres prøven i sild og brisling. Den utsorterte sild styrtes i 5-liter målet. Hvis silden, liggende jevnt i målet, når til eller over målelinjen for 3,75 liter, betraktes fangsten som sild, hvis ikke betraktes fangsten som brisling.

II. I den tid optak av brisling er tillatt, skal der av 20-liters prøven utsorteres så meget brisling at 5-liters målet blir fullt.

   Denne prøve kontrolleres derefter efter reglene i § 16.

13 mai.

Om fabrikkens kontroll.

§ 18. Når en råstofflast (brisling eller blanding) kommer til bestemmelsesstedet, skal der av mottageren (hermetikkfabrikken, råstoffkompaniet) alltid uttas kontrollprøve av den. Hvis lasten inneholder partier råstoff fra flere optak, blir dette å melde ved ankomsten. Kontrollprøve blir da å ta for hvert enkelt parti, og partiene må derfor holdes fra hverandre under transporten. Hvis lovligheten av ett eller flere partier er tvilsomt, skal prøven tas før partiet losses.

For uttakningen av kontrollprøven benyttes et kontrollert cylinderformet 5-liter mål, som må være forsynt med justerte merker ved 3 liter, 2,75 liter og 3,75 liter.*)

§ 19. Fremgangsmåten ved kontrollen er den samme som foreskrevet i §§ 15, 16 og 17, dog således at i stedet for orkast brukes en 20-liter kasse. Ved partier over 200 skjepper skal der av hver fangst tas 1 prøve pr. 200 skjepper av lasten.

Råstoffet er lovlig når den utsorterte måls brisling liggende jevnt i målet, når til eller over mållinjen for 2,75 liter.

§ 20. Alt råstoff som ved fremkomsten til fabrikken (lossestedet) viser sig ikke å være lovlig skal, uansett resultatet av prøven ved optakningen, straks styrtes.

Inneholder lasten flere fangster av forskjellig størrelse og kontrollprøver efter § 19 viser at råstoffet er ulovlig, skal hele lasten styrtes, medmindre den tilkalte kontrollør tillater en gjenværende del anvendt, efterat han ved gjentatte prøver har overbevist sig om at minst alt det ulovlige er fjernet.

Kontrolløren skal alltid tilkalles, når ulovlig fangst påtreffes, forat han kan påse at lasten straks blir styrtet og kan avgi innberetning om overtredelsen.

§ 21. Ved alle hermetikkfabrikker og råstoffkompanier som mottar brisling og/eller småsild som råstoff, skal i en

*) Da alle prøver er stikkprøver og ikke med sikkerhet gir et absolutt sant billede av fangsten, må der ved kontrollen være en margin for feil, innenfor hvilken ansvar ikke kan gjøres gjeldende. Denne margin er ved kontrollen av brisling og blandingsprøver satt til 5 %. I stedet for 60 % som blev fordret av måls brisling i brisling- og blandingsprøver ved noten kan man ved kontrollen godta varen når de tilsvarende målinger gir 55 %, hvorfor også målekaret som brukes ved kontrollen må ha en merkestrek ved 2,75 liter.

Da det er brislingens (sildens) størrelse ved låsen som må legges til grunn for minstemålsbestemmelsene og brislingen under dødsstivheten krymper inntil 2 mm, skal ved fabrikkene dette tas i betraktning ved målingen av stiv, fast fisk. Er fisken igjen blitt bløt, vil krympingen gå tilbake, så dette hensyn ikke behøver å tas.

særskilt protokoll føres fortegnelse over ethvert innkjøpt (ankommet) råstoffparti med angivelse av datum, leverandør (notbas), fangstdatum, resultat av kontrollprøven, kvantum, pris pr. skjeppe à 20 liter, fangststed og transporttid. Råstoffprotokollen skal på forlangende være tilgjengelig for den offentlige kontrollmyndighet. 13 mai.

Innførslene i protokollen skal gjøres umiddelbart efterat prøven er foretatt og før produksjonen begynner.

Viser senere prøver annet resultat, anføres også disse i protokollen. Ved ulovlige laster anføres når lasten er styrtet, og hvem som har påsett dette.

§ 22. Fabrikkene er ansvarlige for at kontroll blir foretatt overensstemmende med hvad der er foreskrevet i §§ 18—21.

Om det offentliges kontroll.

§ 23. Det offentliges kontroll med at bestemmelsene i nærværende forskrifter blir overholdt, utøves av Fiskeridirektøren ved saltsildvrakerne og/eller ved særskilt ansatte kontrollører (hjelpekontrollører) som for sitt hverv får politimyndighet, samt ved politiets og tollvesenets tjenestemenn (lov av 25 juni 1937 nr. 20 § 38 B 1 og lov av 25 juni 1937 nr. 6 § 5).

Kontroll på feltet som ikke kan skje i forbindelse med andre forretninger og som derfor medfører særskilt reise og/eller dietutgifter, utføres kun efter spesiell ordre fra Fiskeridirektøren.

Kontroll ved fabrikkene (råstoffkompaniene) skjer likeledes efter ordre fra Fiskeridirektøren som tildeler hver enkelt (hjelpe)vraker eller antatt hjelpekontrollør sitt spesielle virkeområde.

I henhold hertil påligger det saltsildvrakerne og de antatte hjelpevrakere (hjelpekontrollører) å påse at de i disse forskrifter fastsatte bestemmelser nøie overholdes. Kontrollørene må derfor sette sig grundig inn i forskriftene og følge disse bestemmelser.

Det offentliges kontroll ved fabrikkene.

§ 24. Kontrollørenes hovedopgave er å påse at fabrikkenes egen kontrollplikt overholdes.

Kontrollen med fredningsbestemmelsene ved råstoffets ankomst skjer derfor ved såvidt mulig hyppige besøk på fabrikken og/eller lossestedet uanmeldt og til forskjellige tider.

Ved kontroll under produksjonen påsees at nedleggingsbestemmelsene (§§ 12 og 13) overholdes, spesielt at under-

13 mai. måls vare ikke blir nedlagt (se dog fotnote til § 18 om stiv fisk), og likeledes at utsortert brisling av blandingsfangster ikke blir nedlagt i den tid dette er forbudt (§ 12 II).

De offentlige kontrollører har under varetagelsen av sitt hverv uinnskrenket myndighet til å utøve kontroll i alle fabrikkenes lokaler, av råstoff av vare under produksjon og av ferdige varer og skal stadig sammenholde fabrikkens produksjons-journal med råstoffprotokollen. Kontroll av ferdig vare foretas i fabrikken i nærvær av disponent eller formann.

§ 25. Påtreffes ulovlig optatt fangst, skal kontrolløren straks sørge for at den blir styrtet på sjøen, således at enhver annen anvendelse (f. eks. til annen fabrikk eller anvendelse til dyrefôr eller gjødsel) blir forhindret. Omkostningene ved styrtningen bæres av innehaveren. Nekter denne å efterkomme påbud om styrtning, kan kontrolløren besørge styrtningen utført for innehaverens regning.

Består lasten av flere fangster, hvorav en del er ulovlig og disse ikke er tilstrekkelig adskilt, må han sørge for at alt det ulovlige blir styrtet, men han skal så langt han selv finner det forsvarlig, medvirke til at det som er utvilsomt lovlig kan bli anvendt (jfr. § 20).

Avgjørelsen om hvad der skal styrtes tilligger kontrolløren, dog skal distriktets politimyndighet (lensmann) eller andre troverdige vidner såvidt mulig tilkalles for bevisets skyld. Likeledes skal såvidt mulig nærmeste overordnede straks underrettes telefonisk eller telegrafisk for innhentelse av nærmere instruksjoner.

§ 26. Kontrolløren skal videre påse at den i § 21 påbudte protokoll over fabrikkens egen kontroll blir regelmessig og ordentlig ført, og at det siden kontrollørens siste besøk mottatte råstoff i henhold til protokollen har vært lovlig. Kontrolløren skal om han finner det hensiktsmessig for kontrollen forlange sig forelagt fiskesedlene.

Er resultatet av den prøve kontrolløren tar under lossingen (produksjonen) at lasten er ulovlig, mens protokollen viser at fabrikkens prøve før lossingens påbegynnelse har gitt som resultat lovlig vare, må han såvidt mulig foreta en undersøkelse av det lossede (produserte) parti for å få bragt på det rene hvor feilen ligger.

§ 27.

I. Hvis overtredelser av lovens eller disse forskrifters bestemmelser eller unøiaktigheter eller feil ved protokollen opdages, skal alle detaljer som kan ha betydning for beviset noteres og såvidt mulig bekreftes av vidner. Like-

ledes noteres av hvilken leverandør fangsten er levert. 13 mai.
Kontrolløren skal også såvidt mulig tilkalle distriktets politimyndighet (lensmann) eller andre troverdige vidner av hensyn til beviset. Saken innberettes gjennem nærmeste overordnede til Fiskeridirektøren som avgjør om den skal anmeldes til påtalemyndigheten.

Der må ikke nøles med å innberette såvel overtredelser som eventuelle tilfelle, hvor fabrikkene måtte vise unøiaktighet, likegyldighet eller vrangvilje overfor kontrolløren eller bestemmelser i lov og reglement.

II. Kontrolløren noterer i protokollen datum og klokkeslett for sine besøk og resultatet av sine kontrollprøver, og innfører likeledes i sin dagbok en kort notis over hvad han har forefunnet ved hvert besøk. Dagboken innsendes hver måned til nærmeste overordnede, som derav kontrollerer at kontrollen blir forsvarlig utført.

Det offentliges kontroll på feltet.

§ 28. Reisende kontroll skjer efter ordre fra Fiskeridirektøren (§ 23).

I. Før fiskets begynnelse (3 døgn før fredningstidens ophør) skal kontrolleres at ingen brisling står i steng.

II. Ved fiskets begynnelse skal påsees at ingen not blir sluppet i sjøen før det tillatte klokkeslett.

Bestemmelsene i I og II gjelder også når fiske blir tillatt på et «stengt» område (§ 9).

III. Under fisket skal kontrolleres at brisling i steng ikke er undermåls (§ 2) og ikke rammes av eventuelle bestemmelser i henhold til § 10 (om kvaliteten).

§ 29. Påtreffes overtredelser av § 28 skal det påsees at fangsten straks blir sluppet fri (Lov av 25 juni 1937 nr. 20 § 38 B 2), (se dog Fiskeridirektørens særbestemmelser i henhold til § 11), og omkast innen et område av 500 m fra det sted stenget stod er da forbudt før der er gått 24 timer efter utslippingen.

§ 30. Hvis eieren av ulovlig fangst nekter å efterkomme påbud om å slippe fangsten fri, eller ikke påtreffes ved noten, kan kontrolløren — hvis han finner det påkrevd for kontrollens skyld — besørge noten løftet. Herunder skal såvidt mulig iakttas at redskapene ikke påføres skade. Videre skal såvidt mulig nærmeste politimyndighet (lensmann) eller andre troverdige vidner tilkalles for bevisets skyld.

13 mai. *Om kontroll ved prøvefiske i fredningstiden og på fredede områder.*

§ 31. På anmodning av fiskernes og fabrikkenes organisasjoner kan Fiskeridirektøren tillate prøvefiske i fredningstiden langs hele kysten eller i enkelte distrikter.

Dette gjelder såvel i den ordinære som i eventuelt forlenget fredningstid.

Prøvefiske kan kun drives av notlag som blir godkjent av Fiskeridirektøren.

Fanget brisling skal ikke settes i steng, men slippes fri så snart de fornødne prøver er tatt.

Omkostningene ved prøvefisket bæres av organisasjonene. Partene plikter daglig å holde Fiskeridirektøren underrettet om resultatet av samtlige prøver. Når Fiskeridirektøren finner det nødvendig kan han også igangsette prøvefiske uten organisasjonenes medvirkning.

§ 32. Kontrollen ved prøvefisket kan skje ved organisasjonenes tillitsmenn når disse er godkjent av Fiskeridirektøren samt ved offentlige kontrollører som skal ha rett til å medfølge de prøvefiskende notlag.

Kontrollørene skal påse at bestemmelsene i § 31 blir overholdt og at alle prøver blir tatt på forsvarlig og foreskrevet måte.

§ 33. Finner organisasjonenes tillitsmenn at de i overenskomsten mellem partene fastsatte betingelser for en endring i den fastsatte fredningstid er til stede, skal begrunnet anmodning herom sendes Fiskeridirektøren.

På grunnlag herav og av de offentlige kontrollørers innberetninger treffer Fiskeridirektøren bestemmelse i henhold til §§ 5 og 6.

§ 34. Hvis Fiskeridirektøren har forbudt fangst på et bestemt avgrenset område (§ 9), kan prøvefiske foretas efter reglene i §§ 31 og 32.

Fiskeridirektørens avgjørelse treffes da efter § 9.

Kapitel 4.

Straff og inndragning.

§ 35. Overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter.

Fiskevarer som er behandlet i strid med disse forskrifter, eller varens verdi, kan i henhold til lov nr. 6 av 25 juni 1937 § 6 ved dom inndras til fordel for statskassen.

Ikrafttreden m. v. 13 mai.

§ 36. Disse forskrifter trer i kraft straks.

Samtidig opheves det av Handelsdepartementet 25 mai 1936 fastsatte reglement for fredning av brisling og småsild m. v. for de bestemmelsers vedkommende som angår fredning av brisling og hermetisk nedlegging av brisling og sild.

Skriv *) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Ålvundeid herad, Møre og Romsdal fylke. 13 mai.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om bevillingstvang for den som gjør sig en næring av å drive herberge, derunder gjestgiveri m. v., i Verran herred, Nord-Trøndelag fylke. 13 mai.

Skriv **) frå Justisdepartementet om å oprette eit folkeregister i Ørsta herad, Møre og Romsdal fylke, samt vedtekter for registret. 14 mai.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Drøbak. 14 mai.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger i Halden. 14 mai.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 16 mai.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Polen på vegne av Danzig ratifisert protokoll ***) om voldgiftsklausuler, Genève 24 september 1923. Ratifikasjonsdokumentet blev deponert i Folkeforbundets sekretariat 26 april 1938.

Stortingsvedtak †) om skipnad av ein myntguardeinpost. 19 mai.

I Den kongelege mynt vert det frå 1 juli 1938 skipa ein myntguardeinpost. Guardeinen skal ha same løn som deildingeniørane av klasse B i Kongsberg sylvverk (kr. 5 400 i året med 3 alderstillegg etter 2, 4 og 6 år, kvar gong kr. 450).

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger i Skedsmo herred, Akershus fylke. 19 mai.

---

*) Kunngj. 19 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
**) Kunngj. 25 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1927 s. 157.
†) Se Budgett-innst. S. nr. 159. St.tid. s. 1188.

19 mai. **Skriv** *) frå Landbruksdepartementet.

Med heimel i § 44 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette fastsett at jakttida for hare skal vera frå og med 15 september til og med 31 desember i herada Vegårshei, Gjerstad, Søndeled, Flosta, Dypvåg, Holt, Froland, Østre Moland, Stokken, Tromøy, Hisøy, Øyestad, Fjære, Landvik, Eide, Vestre Moland, Høvåg og Birkenes, Aust-Agder fylke.

19 mai. **Skriv** *) frå Landbruksdepartementet.

Med heimel i § 44 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette fastsett at jerpe skal vera freda heile året i Aust-Agder fylke.

Fyresegna gjeld til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av 1942.

Brot på denne fyresegna vert straffa.

19 mai. **Skriv** **) frå Landbruksdepartementet.

Med heimel i § 44 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dete fastsett at jakttida for hare skal i Vest-Agder fylke vera frå og med 15 oktober til og med 15 januar.

Brot på denne fyresegna vert straffa.

Fyresegna gjeld til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1942.

20 mai. Nr. 1. **Lov** ***) [1]) om forandring i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893.

I.

I lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 2 fjerde ledd.

Bestemmelsene skal heller ikke være til hinder for at det — efter regler som fastsettes av vedkommende departement — kan foretas brenning eller lyngsvidning i skogmark når arbeidet skjer under sakkyndig ledelse til fremme av

*) Kunngj. 25 mai i Lovtid. 1ste deild nr. 19.
**) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 20.
***) Kunngj. 25 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.
[1]) St.besl. 9 mai. Se Ot. prp. nr. 20. Innst. O. nr. 50. St.tid., forh. i Ot. s. 554; i Lt. s. 112.

skogkultur og under anordning av de foranstaltninger som er nødvendige for å hindre at ilden brer sig til omliggende skog, mark eller bebyggelse. 20 mai. Nr. 1.

§ 5 c, nytt annet ledd.

Hvor brand opstår i skog eller mark nær grense mot naboherred, plikter brandchef og brandmester å varsle brandchef eller brandmester i naboherredet. Den som varsles, kan tilsi det efter hans skjønn nødvendige mannskap i sitt distrikt til deltagelse i brandslukningen. Slukningsarbeidet ledes av brandchefen eller vedkommende brandmester i det herred hvor det brenner.

§ 5 e, første ledd.

Enhver innen herredet bosatt arbeidsfør mann som ikke er hindret ved lovlig forfall, er pliktig til efter tilsigelse av brandchef eller brandmester å møte på brandstedet medbringende forhåndenværende slukningsredskaper og delta i slukningsarbeidet. Plikten omfatter også slukningsarbeide i naboherred i tilfelle som nevnt i c annet ledd.

§ 5 k, nytt tredje ledd.

Såfremt ikke mindelig overenskomst kommer i stand mellem herredene om fordeling av utgiftene vedkommende de i c annet ledd nevnte brandslukningsarbeider, fastsetter fylkesmannen hvordan utgiftene skal fordeles. Hvis de sammenstøtende herreder ligger i forskjellige fylker, avgjøres spørsmålet av vedkommende departement.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov *) [1]) om kommuners plikt ved distriktsbidrag å dekke anløpsutgifter for statsstøttede norske luftruter. 20 mai. Nr. 2.

§ 1. Kommuner som innen sitt område eller i sin nærhet har anlegg som efter vedkommende departements approbasjon benyttes som faste anløpssteder for statsstøttede norske luftruter, kan av Kongen pålegges å yde distriktsbidrag til staten til hel eller delvis dekning av de med anløpene forbundne utgifter.

§ 2. De nærmere bestemmelser angående de i § 1 nevnte distriktsbidrag, hvilke kommuner det gjelder, bidragenes årlige størrelse og tidspunkt for disses erleggelse fastsettes av Kongen.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

*) Kunngj. 25 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

[1]) St.besl. 9 mai. Se Ot. prp. nr. 18. Innst. O. nr. 36. St.tid., forh. i Ot. s. 545—554; i Lt. s. 112.

20 mai. **Stortingsbeslutning** *) om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Statens pensjonskasse.

A.

Innlemmelse av nye stillinger i Statens pensjonskasse.

Stortinget samtykker i:

I.

At samtlige nedenanførte stillinger — regnet fra det for deres innlemmelse angitte tidspunkt — inngår under bestemmelsene i lov av 28 juli 1921, jfr. midlertidig lov av 23 april 1937 om Statens pensjonskasse på betingelse av:

at stillingens inntekt (innskudds- og pensjonsgrunnlaget), regulativmessige alderstillegg medregnet, utgjør minst kr. 1 000 årlig, og

at stillingen, dersom den ikke er embede eller bestilling, besettes med minst 3 måneders opsigelsesfrist:

Tjenestestillinger under

a. Kirkedepartementet.

Fra 1 juli 1937:

1. Stillingen som husmor ved Orkdal landsgymnas.
2. Stillingen som inspektør ved Det pedagogiske seminar.
3. Stillingen som verksmesterassistent ved Statens teknologiske institutt.
4. Stillingen som fast akkompagnatør ved Norsk rikskringkasting i Oslo.

Innlemmelsen skjer på samme vilkår som fastsatt i innlemmelsesbeslutningen av 1934 for funksjonærer ved Norsk rikskringkasting.

5. Stillingen som assistent ved De Heibergske samlinger.
6. Stillingen som lektor i hovedstilling ved Universitetet.
7. Stillingen som avdelingschef ved Det meteorologiske institutt.

Fra 1 januar 1938:

8. Stillingen som nattvakt ved døve-, blinde- og åndssvakeskolene.

b. Justisdepartementet.

Fra 1 juli 1937:

1. Stillingen som kontorbetjent ved Statens politiskole.
2. Regjeringens kontorer: Stillingen som vaktmann i departementene.
3. Stillingen som dommerfullmektig I.
4. Stillingen som chef for Centralpasskontoret.

Fra 1 oktober 1937:

5. Stillingen som hjelpepolitifullmektig.

Fra 1 januar 1938:

6. Stillingen som overdiakon, overkokk samt fyrbøter ved fengslene.

Aldersgrensen settes til 65 år for menn og 60 år for kvinner.

c. Socialdepartementet.

Fra 1 juli 1937:

1. Stillingen som kontorchef ved Chefsinspektoratet for arbeidstilsynet.

---

*) Se St. prp. nr. 70. Innst. S. nr. 136. St.tid. s. 1207—1210.

2. Stillingen som inspektør i Den norske arbeiderbruk- og boligbank og i Den norske stats smbruk- og boligbank. 20 mai.

3. Stillingen som fullmektig ved Driftskredittkassen for mindre jordbrukere.

4. Stillingen som pleierske (herunder operasjons-, poliklinikk-, røntgen- og avdelingssøster), overpleierske, pleier og overpleier ved Sophies mindes arbeidsskole og klinikk for vanføre.

Aldersgrensen for pleierske settes til 55 år og for pleier til 60 år.

Pleierske og overpleierske som pr. innlemmelsesdagen var ansatt ved anstalten og innlemmet i Statens pensjonskasse som pleierske ved Den norske nationalforening mot tuberkulosen, Norges Røde kors, Lutherske menighetssøstres forening eller Norske kvinders sanitetsforening undtas fra innlemmelse, såfremt vedkommende på nevnte tid hadde mindre enn 15 år igjen til aldersgrensen.

Fra 1 juli 1938:

5. Stillingen som telefonvakt ved Kvinneklinikken i Bergen.

6. Stillingene som chefrevisor, revisor og revisorassistent ved Oslo trygdekasse og stillingen som revisor ved trygdekassene i Aker.

Tjenestemenn som pr. 1 juli 1938 har mindre enn 13 år igjen til aldersgrensen omfattes ikke av innlemmelsesbeslutningen.

7. Stillingene som faste læger ved trygdekassene forsåvidt de av trygdekassens styre med approbasjon av Rikstrygdeverket blir å regne som hovedstillinger.

Tjenestemenn som pr. 1 juli 1938 har mindre enn 13 år igjen til aldersgrensen omfattes ikke av innlemmelsesbeslutningen.

Innlemmelsen gjøres betinget av at stillingenes besettelse godkjennes av Rikstrygdeverket.

Fra 1 januar 1938:

8. Stillingen som sekretær ved Instituttet for sammenlignende kulturforskning.

d. Handelsdepartementet.

Fra 1 juli 1937:

1. Stillingen som leder av Postverkets undervisningsvesen.
2. Stillingen som kontorassistent ved Postverket.
3. Stillingen som fyrbøter i Telegrafverket.
4. Stillingene ved Telegrafverket som
   a. teknikervaktchef,
   b. reiseinspektør og
   c. kontrollchef ved Kringkastingen i Oslo.

Fra 1 februar 1938:

5. Stillingene som trafikkchef og regnskapschef i Poststyret.

Fra 1 juli 1938:

6. Stillingene som direktør, sekretær og assistent ved Norges økonomiske selvhjelpsråd.

7. Stillingene som inspektør, sekretær og assistent ved Statens hotell-inspeksjon.

e. Landbruksdepartementet.

Fra 1 juli 1937:

Stillingen som landmåler i Det norske myrselskap.

f. Finansdepartementet.

Fra 1 juli 1937:

1. Stillingen som fyrbøter i hovedstilling ved statseiendom som sorterer under Finansdepartementet (utenom Tollavdelingen).

20 mai. Fra 1 januar 1938:
2. Stillingen som snekker ved Oslo jernbanetollsteds bygning.
Fra 1 juli 1938:
3. Stillingen som vinduspusser ved Oslo jernbanetollsteds bygning.
4. Stillingene ved A/S Den norske industribank som:
a. administrerende direktør,
b. sekretær,
c. bokholder,
d. kasserer og assistent,
e. assistent.

g. Forsvarsdepartementet.

Fra 1 juli 1937:
1. Stillingen som opsynsmann ved Marinemuseet.
2. Stillingen som regnskapsfører (og vaktmester) ved Sjøkrigsskolen.
3. Stillingen som kontorassistent ved Oslo miltære sykehus.
4. Stillingen som chauffør ved Marinens sykehus.
Aldersgrensen settes til 60 år.
Fra 1 oktober 1937:
5. Stillingene som intendant og som kartforvalter ved Norges geografiske opmåling.
Fra 1 januar 1938:
6. Stillingen som hornblåser ved Krigsskolen.
Aldersgrensen settes til 60 år.
7. Stillingen som kasserer ved Hærens proviantmagasin.
8. Stillingen som lagerassistent ved Kjeller flyfabrikk.
9. Stillingen som portner i organisasjonsmessig stilling ved befalsskole.
10. Stillingen som vaktmester ved 6 divisjons skole.
Fra 1 mars 1938:
11. Stillingene som sekretær og kontorassistent ved Forsvarsdepartementets luftfartsråd.
Fra 1 juli 1938:
12. Stillingen som civil overlæge ved Marinens sykehus.
Aldersgrensen settes til 65 år.

II.

At følgende tjenestemenn som innehavere av ovennevnte stillinger innlemmes i Statens pensjonskasse.

1. Tjenestemenn som ansettes efter det for vedkommende stillings innlemmelse ovenfor under I bestemte tidspunkt.
2. Tjenestemenn som er ansatt før nevnte tidspunkt og som enten
a) er tilpliktet å innlemmes i Statens pensjonskasse eller til å gjøre innskudd i en ved lov oprettendes pensjonsinnretning, eller
b) ikke har forpliktelse som i litra a nevnt, men innen en av vedkommende departement fastsatt frist erklærer sig villig til innlemmelse i Statens pensjonskasse.

For tjenestemenn som ved innlemmelsesbeslutningens tidspunkt er medlemmer av kommunale pensjonskasser, kan bestemmelsene ikke iverksettes, førenn vedkommede kommune har godkjent de særlige vilkår for disse tjenestemenns overgang til Statens pensjonskasse som fastsettes av det departement, hvorunder denne kasse hører.

III. 20 mai.

Ved alle utbetalinger av lønn efter innlemmelsesdagen til tjenestemenn, der som følge av denne beslutning er innlemmet i Statens pensjonskasse, blir der av vedkommende kassebetjent i lønnen å avholde et midlertidig pensjonsinnskudd til Statens pensjonskasse på minst 10 pct. av det kontante lønnsbeløp under kr. 10 000.

Utredes lønnen dels av statskassen og dels av andre kasser, skjer inneholdelsen av den samlede lønn.

Det overlates til kassebetjenten efter konferanse med vedkommende tjenestemenn å inneholde noe mer enn det ovenfor fastsatte beløp, såfremt det er grunn til å anta, at innskuddsgrunnlaget blir fastsatt til et høiere beløp enn den kontante lønn.

Ved utbetalingen tas der forbehold overfor tjenestemannen om nøiaktig beriktigelse av de skyldige innbetalinger, når innskuddsgrunnlaget er fastsatt og beregningene av innskuddene foreligger.

De efter denne regel tilbakeholdte innskudd beholdes hos kassebetjenten uten å innsettes i bank på tjenestemannens navn, inntil nærmere meddelelse om innskuddets størrelse for hver enkelt tjenestemann mottas fra Pensjonskassen. De beløp som Pensjonskassen har krav på, blir derefter å tilstille denne, mens det for meget innbetalte i tilfelle tilbakebetales til vedkommende tjenestemann. Er det foreløbig inneholdte beløp ikke tilstrekkelig, inneholdes det manglende ved senere lønnsutbetalinger.

IV.

Innlemmelsen i Statens pensjonskasse av private institusjoners funksjonærer samt av kommunale tjenestemenn er betinget av, at besettelsen av stillingene herefter undergis approbasjon av vedkommende regjeringsdepartement eller av den offentlige myndighet, som av departementet dertil bemyndiges.

V.

Innlemmelsen i Statens pensjonskasse av private institusjoners funksjonærer samt av kommunale tjenestemenn er avhengig av at ordningen med innbetalingen av pensjonsinnskuddene blir vedkommende institusjoners, sammenslutningers eller kommuners egen sak og statskassen og det offentlige uvedkommende.

VI.

Alle innlemmelser skjer under forbehold efter lov av 23 april 1937.

B.

Ophevelse av tidligere beslutninger om innlemmelse av stillinger i Statens pensjonskasse.

Stortinget samtykker i:

a. Landbruksdepartementet.

At innlemmelsesbeslutningen av 1937 for stillingen som assistent ved Norges veterinærhøiskole opheves fra 1 juli 1938.

b. Stortinget.

At innlemmelsesbeslutningen av 1917 for stillingen som hjelpebetjent (hjelpebud) i Stortinget opheves fra 1 januar 1930.

20 mai. **Stortingsbeslutning** *) om lempning i adgangen for driftskredittlag til å få statstilskudd til administrasjonsutgifter.

Stortinget samtykker i at styret for Driftskredittkassen for mindre jordbrukere efter prøvelse i det enkelte tilfelle bevilger tilskudd til driftskredittlags administrasjonsutgifter i lagets første regnskapsår, selv om laget av sitt overskudd ikke kan svare minst ⅓ av disse utgifter, således som forutsatt i § 19, jfr. § 14, i lov om driftskreditt for mindre jordbrukere av 16 juli 1936. Tilskuddet kan dog ikke overstige den maksimumsgrense som er fastsatt i § 19 i nevnte lov.

20 mai. **Kongelig resolusjon.** **)

De gebyrer som opkreves i henhold til Gebyrtariff for Norges utenrikske stasjoner, fastsatt ved kongelig resolusjon av 23 mars 1923 (med senere endringer), dens § 1 nr. 1 a og nr. 2 til og med nr. 23, tillates midlertidig forhøiet med 40 procent også for budgettåret 1938—39.

20 mai. **Kongelig resolusjon.**

Fra 1 juli 1938 skal den civile og geistlige inndelingsgrense mellem Ullern sogn, prestegjeld og lensmannsdistrikt på den ene side, og Vestre Aker sogn og lensmannsdistrikt (Ris og Grefsen prestegjeld), på den annen side, i Aker herred, Akershus fylke, gå slik:

Grensen mellem sognene Ullern og Vestre Aker begynner i Oslo bys grense i Frognerelven og følger grensen mellem gnr. 37 Frøen store i Vestre Aker og gnr. 3 Skøien søndre i Ullern. Frognerparkens villabebyggelse skal dog høre til Ullern sogn. Videre går grensen efter vestgrensen for gnr. 37, Frøen store og gnr. 36, Tuengen, i Vestre Aker frem til Sørkedalsveien, videre efter delet mellem gnr. 36, Tuengen og gnr. 4, Skøien nordre i Ullern, videre efter delet mellem gnr. 4 Skøien nordre og gnr. 35, Grimelund i Vestre Aker, videre efter delet mellem gnr. 35, Grimelund og gnr. 32, Smestad i Ullern, videre efter delet mellem gnr. 35, Grimelund, og gnr. 33, Holmen, inntil delet mellem bnr. 466 og bnr. 535 av gnr. 33, Holmen, videre efter sistnevnte dele og efter regulert adkomstvei som er bruksgrense frem til Holmenveien, videre efter delet mellem gnr. 33, bnr. 353 og gnr. 33, bnr. 148, videre efter delet mellem gnr. 33, bnr. 185 og gnr. 33, bnr. 148, videre efter delet mellem gnr. 33, bnr. 185 og gnr. 33, bnr. 616, videre efter delet mellem gnr. 33, bnr. 185 og gnr. 33,

*) Se St. prp. nr. 54. Innst. S. nr. 116. St.tid. s. 1207.
**) Kunngj. 25 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

bnr. 116, videre efter delet mellem gnr. 33, bnr. 1 og gnr. 33, bnr. 116 frem til Tråkka, videre nordover efter østgrensen for gnr. 33, bnr. 1 i Ullern frem til Stasjonsveien, hvis søndre kant følges i vestlig retning frem til Holmenkollveien, hvis vestre og søndre kant derefter danner grensen op til Ankerveien. Videre går grensen efter Ankerveiens nordside frem til der hvor den skjærer regulert vei nr. 1109, hvis midtlinje så følges nordvestover til veiens skjæringspunkt med eiendomsgrensen for gnr. 27, bnr. 2, Voksen i Ullern. Denne eiendomsgrense danner derpå sognegrense nordover til vestre hjørne av eiendommen gnr. 27, bnr. 193 i Vestre Aker påtreffes. Herfra går grensen i rett linje nordover til søndre hjørne av eiendommen gnr. 27, bnr. 190 i Vestre Aker, hvis grense så følges først i nordvestlig og så i nordøstlig retning op til den regulerte Måltrostvei, videre østover langs dennes midtlinje inntil vestre hjørne for eiendommen gnr. 27, bnr. 150 i Vestre Aker, videre i nordøstlig retning langs grensen for sistnevnte eiendom frem til grensen for Tryvannsbanens tomtebelte, gnr. 27, bnr. 45 i Vestre Aker, som derefter følges i nordvestlig retning frem til Strømsdammen. 20 mai.

Fra Strømsdammen går sognegrensen videre nordover efter grensen for gnr. 27, Voksen i Ullern, først mot gnr. 31, Hof i Vestre Aker, så mot gnr. 32, Smestad i Vestre Aker og så mot gnr. 34, Frogner i Vestre Aker og op til Rødkleivrøs; videre nordover efter grensen for gnr. 13, Bogstad i Ullern mot gnr. 34, Frogner, til bekken fra Bjordammen. Videre nordover efter grensen for gnr. 46, Blindern i Vestre Aker først mot gnr. 13, Bogstad og så mot gnr. 25, Svartorsæter i Ullern og frem til Blankvann, videre gjennem Blankvann og nordover efter grensen mellem gnr. 67, Nordmarken i Vestre Aker mot først gnr. 25, Svartorsæter og så mot gnr. 13, Bogstad inntil fylkesgrensen mot Buskerud påtreffes.

Kongelig resolusjon *) om at undtagelse fra trygdeplikt sløifes for laste- og lossearbeidere i Hisøy, Øyestad og Arendal. 20 mai.

Kongelig resolusjon *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Jeløy herred, Østfold fylke. 20 mai.

Kongelig resolusjon *). 20 mai.

Lov nr. 6 av 25 juni 1937 om nedlegging og merking av fiskevarer m. v. trer i kraft straks.

*) Kunngj. 25 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

20 mai. **Kongelig resolusjon.**

1. I henhold til § 4 i lov av 17 juli 1925 nr. 18 om oprettelse av et pengelotteri fra og med året 1928, jfr. tilleggslover av 24 juni 1932 og 17 mars 1938, meddeles approbasjon på en 28 april 1938 inngått tilleggsavtale til den ved kongelig resolusjon av 22 juli 1932 godkjente kontrakt av 15 juli 1932 mellem Den norske Creditbank og Lotterikomitéen om overtagelse for et tidsrum av 10 år regnet fra og med året 1933 av det ved samme lov tillatte pengelotteri.

2. I henhold til samme lovs § 1 meddeles approbasjon på:

a) de av Lotterikomitéen efter overenskomst med Den norske Creditbank fastsatte 3 nye gevinstplaner (I, II og III).

b) tillegg til plan for lotteriet fra og med året 1933 godkjent ved kongelig resolusjon av 22 juli 1932.

3. De foran under 1 og 2 omhandlede forandringer trer i kraft fra og med trekningen 10 september 1938.

20 mai. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet.

Med hjemmel i § 44 i lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 og kongelig resolusjon av 25 september 1931 bestemmes herved for Vestfold fylke:

1. Jakttiden for tiur, røi, århane, århøne, jerpe og hare skal være fra og med 15 september til og med 31 desember.
2. Jakttiden for rype skal være fra og med 15 september til og med 15 mars.

20 mai. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for den del av Kvaløy som ligger innen Sørøysund herred, Finnmark fylke.

21 mai. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet.

Kostgodtgjørelse — klasseinndeling.

I henhold til den bemyndigelse Handelsdepartementet har fått ved kongelig resolusjon av 30 mars 1928 bestemmes det at de civile luftvernchefer og deres faste stedfortredere henføres til regulativets 1ste klasse med hensyn til kostgodtgjørelse for tjenestereiser innen riket.

21 mai. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at enhver eier eller besidder av hund skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter (15 mai—31 oktober) i Overhalla herred, Nord-Trøndelag fylke.

*) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «De døves kvinneforening i Oslo's rekreasjonsfond». 23 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Søren og Sofie Torgautens legat» til syke og fattigpleien i Onsøy, oprettet ved testament av 10 november 1924. 23 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Fru Marie Michelsen, f. Monssens legat» til fordel for enker eller ugifte damer som har drevet handelsforretning eller håndverk og til enker efter forulykkede styrmenn, Bergen, oprettet ved testament av 18 april 1931. 23 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og vedtekter for Vestre Nes, gnr. 39, bnr. 4, Asker herred, Akershus fylke. 23 mai.

Rundskrivelse **) fra Socialdepartementet til fylkesmennene. 24 mai.

I medhold av lov om drift av apotek av 4 august 1909 § 16, jfr. kongelig resolusjon av 16 oktober 1911, gjør departementet herved følgende endring i og tilføielse til de bestemmelser vedkommende eftersyn av apotek samt apotekenes lokaler, innredning og utstyr som er fastsatt ved departementets rundskrivelse av 29 juni 1914.

Avdeling A, punkt 9 litra g skal lyde slik:

«En arbeidsjournal (laborasjonsjournal). I denne skal daglig innføres alle officinelle og ikke officinelle preparater, som tilberedes i laboratoriet med angivelse av preparatets formel, tilberedningsdatum og den mengde som hver gang er tilberedt; dog er det ikke nødvendig å innføre slike preparater som tilberedes for å lette arbeidet i resepturen, f. eks. enkle opløsninger.»

Under samme punkt tilføies litera h—j:

«h. En kontrollbok for brennevin, hetvin og sprit som blir anvendt i laboratoriet.

Kontrollboken skal være trykt og paginert og ellers innrettes og føres som foreskrevet i departementets rundskrivelse av 8 desember 1922 og rundskrivelse fra Medisinaldirektøren av 15 februar 1937.

i. En ekspedisjonsjournal over salg av rusgifter innrettet efter det skjema som er fastsatt ved Socialdeparte-

*) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
**) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

24 mai. mentets rundskrivelse av 28 februar 1931. Journalen skal være trykt.

j. En personalbok innrettet efter det skjema som er fastsatt ved Socialdepartementets rundskrivelse av 16 november 1935. Boken skal være trykt.»

Efter litera j tilføies:

«De under litera e til j omhandlede bøker og journaler skal alltid forefinnes i apoteket og må ikke fjernes eller ødelegges ved innehaverskifte.

Samtlige bøker og journaler med tilhørende bilag skal, med undtagelse av de bilag som sendes myndighetene, opbevares i 10 år efterat de er utskrevet.»

24 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Estland 9 mai 1938 avgitt en erklæring om fornyelse for et ytterligere tidsrum av 10 år fra 2 mai 1938 å regne av sin godkjennelse av domsmyndighet for Den faste domstol for mellemfolkelig rettspleie (jfr. overenskomst *) inngått i Genève 16 desember 1920) overensstemmende med vedtektenes artikkel 36 (jfr. «Overenskomster» 1928 s. 135).

24 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Mexico 3 mai 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende internasjonal overenskomst **) om undertrykkelse av handelen med myndige kvinner, Genève 11 oktober 1933.

24 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet om at Sør-Audnedal herred, Halse og Harkmark herred og Kvinesdal herred, Vest-Agder fylke, Madla herred, Rogaland fylke, Gjemnes herred, Møre og Romsdal fylke, og Hegra herred, Nord-Trøndelag fylke, har gjort vedtak om at nynorsk for fremtiden skal brukes i korrespondansen med offentlige myndigheter.

24 mai. **Skrivelse** ***) ra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Leksvik herred, Nord-Trøndelag fylke.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 4 for 1921 s. 73 og nr. 2 for 1936 s. 63.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1935 s. 527.
***) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om en tilføielse til § 5 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Stavanger. 24 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 gjøres gjeldende for Veldresiden i Ringsaker herred, Hedmark fylke, samt at lensmannen i Ringsaker skal være medlem av bygningsrådet istedetfor politimesteren i Hamar. 24 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 13 for Spydeberg herred, Østfold fylke. 25 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om brandvesenet av 15 august 1908 skal være gjeldende innen Filtvedt bygningsdistrikt i Hurum herred, Buskerud fylke. 25 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om bygningsvedtekter for Lierstrandens bygningsdistrikt, Lier herred, Buskerud fylke. 25 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om forandring av vedtekt til bygningslovens § 124, 2 for Tønsberg. 25 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 57 for Porsgrunn. 25 mai.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om forandringer i § 1 i bygningsvedtektene for Berlevåg herred, Finnmark fylke. 25 mai.

Lov *) [1]) om endring i lov av 6 juli 1933 om Den norske stats fiskeribank. 27 mai.

Efternevnte bestemmelser i lov nr. 9 av 6 juli 1933, om Den norske stats fiskeribank, skal herefter lyde så:

§ 1, post a:

a. Til anskaffelse, ombygning eller hovedreparasjon (av skrog og maskin) av fiske- og selfangst-farkoster.

§ 6, tredje ledd.

Banken har dessuten i ethvert tilfelle rett til ved hvilken som helst termin, efter 3 måneders varsel, å betale større avdrag eller helt å innfri serien; dog kan bankens

*) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
[1]) St.besl. 12 mai. Se Ot. prp. nr. 22. Innst. O. nr. 57. St.tid., forh. i Ot. s. 557—558; i Lt. s. 113.

27 mai. styre for en tid av inntil 10 år fraskrive banken retten til således å opsi noen av seriens obligasjoner.

§ 10, annet ledd, første punktum.

Nevndens formann skal føre tilsyn med at enhver farkost og ethvert anlegg hvorpå der hviler lån til banken, blir forsvarlig vedlikeholdt og på forsvarlig måte blir anvendt innen fiskeri- og selfangstbedriften.

§ 11, første og annet ledd.

Lån til anskaffelse, ombygning eller hovedreparasjon (av skrog og maskin) av fiske- og selfangstfarkoster ydes til norske statsborgere som bor her i landet og har fylt 21 år; styret kan frita fra aldersgrensen. Til aksjeselskaper kan lån ydes når samtlige aksjonærer fyller de vilkår som her er nevnt.

Lånene tilståes fortrinsvis fiskere og selfangere som personlig deltar i farkostens drift.

§ 12, første ledd.

Lån ydes bare til farkost skikket for fiske og selfangst.

§ 15. Lån tilståes så vel til motor- som seilfarkoster samt fiske- og selfangstdampskiber.

§ 16. Lån til farkoster under 4 tonn — åpne eller dekkede — forrentes med 3 procent. Lån til farkoster mellem 4 og 25 tonn forrentes med 3½ procent, mellem 25 og 60 tonn med 4 procent, og til farkoster over 60 tonn med 4½ procent.

Kongen kan bestemme at rentefoten for farkoster mellem 25 og 60 tonn skal settes ned med ½ procent, dog ikke når nedsettelse allerede har funnet sted i medhold av § 20.

§ 17. Lån til farkoster under 4 tonn ydes bare mot full kommunegaranti. Som sikkerhet for lån til farkoster mellem 4 og 60 tonn gis banken ved siden av panteretten kommunegaranti for 30 procent av ethvert tap.

Se dog § 14.

§ 18. Lån til ny farkost eller maskin skal i almindelighet være avdragsfritt det første år.

Lån til farkoster under 10 tonn skal være betalt tilbake senest innen 12 år, til farkoster mellem 10 og 25 tonn senest innen 15 år, til farkoster mellem 25 og 60 tonn senest innen 18 år, og til farkoster over 60 tonn senest innen 20 år.

§ 19. De i § 18 fastsatte frister for tilbakebetaling kan gjøres gjeldende for lån til nybygninger gitt efter 1 januar 1936. Efter innkommet søknad, og efter avgjørelse av banken for hvert enkelt tilfelle kan de gjøres gjeldende også for eldre lån.

Så vel for eldre som for nye lån gjelder tillike at bankens styre kan forlenge lovens frister for tilbakebetalingen når særlige omstendigheter foreligger. 27 mai.

§ 20. Kongen kan, med Stortingets samtykke, for et tidsrum av inntil fem år ad gangen bestemme at lån som ydes i henhold til § 16, skal forrentes efter en sats som ligger inntil ½ procent høiere eller lavere enn i paragrafen bestemt, dog aldri høiere enn den gjennemsnittsrente som banken selv har optatt lån til.

Overskriften til kapitel 3.

Lån til anskaffelse eller ombygning eller hovedreparasjon av fiske- og fangstfarkoster.

Kongelig kunngjøring *) [1]) om erleggelse av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgett-terminen 1 juli 1938 til 30 juni 1939. 27 mai.

§ 1. For budgett-terminen 1938—39 erlegges en ekstraordinær skatt til staten av formue efter følgende regler:

a. Personer (boer) som er skattepliktige efter lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue av 28 juli 1921 § 3 bokstav a og c, samt personer som er skattepliktige efter samme paragrafs bokstav b, erlegger:

Av de første	kr.	125 000	intet	
— næste	»	75 000	0,4	pct.
— —	»	100 000	0,5	»
— —	»	100 000	0,6	»
— —	»	200 000	0,7	»
— —	»	200 000	0,8	»
— —	»	200 000	0,9	»
— —	»	250 000	1,0	»
— —	»	250 000	1,1	»
— —	»	500 000	1,2	»
— —	»	1 000 000	1,3	»
— —	»	2 000 000	1,4	»
— —	»	2 000 000	1,5	»
— —	»	3 000 000	1,75	»
— —	»	5 000 000	2,0	»
— —	»	5 000 000	2,25	»
— —	»	5 000 000	2,5	»
— —	»	5 000 000	2,75	»
av det overskytende beløp			3,0	»

*) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
[1]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2002. Budgett-innst. S. nr. 182. St.tid. s. 1189.

27 mai. b. Utenlandske selskaper og innretninger, som er skattepliktige efter lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue av 28 juli 1921 § 3 bokstav b, erlegger 0,5 pct. av formuens samlede beløp.

c. Den skatt på formue som fremkommer efter foranstående satser, nedsettes derpå med tretti av hundre.

Skatt ilignes kun forsåvidt skattebeløpet for den enkelte skattepliktige utgjør minst kr. 4. Omberegning av skatt efter avgjørelse av Ankenevnden (lov av 28 juli 1921 § 19) finner alene sted, når avgjørelsen for den enkelte skattepliktige bevirker en forandring i skatten på minst kr. 10.

§ 2. For øvrig kommer til anvendelse bestemmelsene i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 med tilleggslover samt i lov av 28 juli 1921 om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue med tilleggslover.

§ 3. Forsåvidt for noen skattepliktig det samlede ham ilagte skattebeløp til stat og kommune efter ligningen (i tilfelle klagebehandlingen) for 1938—39 ved utskrivningen av ekstraordinær formuesskatt efter foranstående bestemmelser bringes til å overstige 75 pct. av den antatte inntekt ved statsskattligningen, blir på andragende den ekstraordinære formuesskatt å nedsette, i tilfelle å frafalle, i den utstrekning hvori den overstiger nevnte grense. Andragende som her nevnt inngis til og avgjøres av Ankenevnden for den ekstraordinære formuesskatt.

§ 4. Denne skattebeslutning trer i kraft straks.

27 mai. **Kongelig resolusjon.**

Lagsognene i Eidsivating lagdømme deles i medhold av domstolslovens § 86, siste ledd fra 1 juli 1938 i følgende loddtrekningskretser for tvistemål:

Oslo lagsogn i 2 kretser:

1. Oslo by samt Aker og Follo sorenskriverier.
2. Nedre Romerike, Nes, Eidsvoll og Vinger og Odal sorenskriverier.

Hedmark og Opland lagsogn i 4 kretser:

1. Nord-Hedmark og Sør-Hedmark sorenskriverier.
2. Solør, Sør-Østerdal og Nord-Østerdal sorenskriverier.
3. Nord-Gudbrandsdal og Sør-Gudbrandsdal sorenskriverier.
4. Toten, Hadeland og Land og Valdres sorenskriverier.

Buskerud lagsogn i 2 kretser:

1. Ringerike, Hallingdal og Numedal og Sandsvær sorenskriverier.
2. Eiker, Modum og Sigdal, Lier, Røyken og Hurum sorenskriverier og Drammen by.

Kongelig resolusjon *) om at håndverksloven skal gjelde i Nedre Eiker herred, Buskerud fylke, fra 1 september 1938. 27 mai.

Kongelig resolusjon *) om at håndverksloven skal gjelde i Sem herred, Vestfold fylke, fra 1 september 1938. 27 mai.

Kongelig resolusjon *) om at håndverksloven skal gjelde i Fana herred, Hordaland fylke, fra 1 september 1938. 27 mai.

Kongelig resolusjon *). 27 mai.

Midlertidig lov av 6 mai 1938 om fredning av saltvannsfisk settes i kraft straks.

Kongelig resolusjon *). 27 mai.

I medhold av midlertidig lov om utførsel og innførsel av fisk og fiskeprodukter samt krepsdyr av 6 juli 1933 nr. 16 § 3, jfr. §§ 1 og 2, og midlertidig lov av 25 juni 1937 nr. 22 om adgang for Kongen til å treffe foranstaltninger til ordning av utførsel av klippfisk, saltfisk og tørrfisk bestemmes herved:

I.

a. At det inntil videre uansett bestemmelsene fastsatt i kongelig resolusjon av 27 august 1937 om utførsel av klippfisk, som fremdeles blir gjeldende, skal være forbudt å utføre tørrfisk og klippfisk medmindre tillatelse til utførselen er gitt av Handelsdepartementet eller den Handelsdepartementet dertil måtte bemyndige;
b. at Handelsdepartementet bemyndiges til å dispensere fra dette forbud;
c. at Handelsdepartementet bemyndiges til å fastsette de nærmere bestemmelser om gjennemførelsen av forbudet og kontrollen dermed.

II.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *). 27 mai.

I. I henhold til lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 26 og lov om statskontroll med skibs sjødyktighet av 9 juni 1903 §§ 1 og 59 (jfr. tilleggslover av 18 september 1909 og 6 juli 1923) utferdiges forskrifter om lastning m. v. av fiskefartøier som nedenfor inntatt.
II. Disse forskrifter trer i kraft straks.

*) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

27 mai. Forskriftene lyder så:

§ 1. *Fartøier som forskriftene omfatter.* Disse forskrifter gjelder for alle fartøier som driver fiske på fjernere farvann enn fiskebankene utenfor den norske kyst (over 90 nautiske mil fra land).

§ 2. *Lastning.*

1) På reise til fiskefeltet må tung last (gods) føres under dekk. Reservebunkers for overreisen kan dog føres løst i skibets fiskebinger på hoveddekk. Likeledes kan brenselolje føres på hoveddekk.
2) Lasten må være anbragt og stuet således at fartøiet får en fullt betryggende stabilitet.

Det må sørges for at den tunge last anbringes i bunnen av rummet og at tønnehøiden av tomtønner som anbringes på båtdekk eller overbygningsdekk begrenses efter fartøiets størrelse.

3) Når der føres dekkslast eller snurpenotbåter under utsvingede daviter må føreren før avgang ved fornøden prøve forvisse sig om at skibet har tilstrekkelig stabilitet. Herunder må det tas hensyn til forbruk av brensel under reisen.
4) Dekkslasten må være fullt betryggende sikret og må være anbragt således at den ikke hindrer fartøiets manøvrering og navigering eller adkomsten til og bruken av redningsbåtene og andre redningsredskaper.
5) På reise til fiskefeltet og under opholdet der må det undgåes å skifte lasten på en sådan måte at fartøiets stabilitet derved forringes.

§ 3. *Snurpenotbåter.* Snurpenotbåter som føres utsvinget under daviter må under reise til og fra fiskefeltet kantres inn mot båtdekket og forsvarlig surres til daviter og dekk.

Surringene må være ordnet således at de kan kastes loss eller kappes både oppe og nede.

§ 4. *Fribord.* Fartøiet må ikke lastes dypere enn at det får et efter farvannet og årstiden tilstrekkelig fribord.

§ 5. Føreren skal dra omsorg for at et eksemplar av nærværende forskrifter finnes ombord.

§ 6. *Straffebestemmelse.* Overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter i henhold til den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 339, forsåvidt ikke strengere straff i henhold til annen lovbestemmelse kommer til anvendelse.

27 mai. **Kongelig resolusjon** *).

I medfør av § 4 i loven av 17 juli 1925 om Svalbard og § 2, annet ledd, i loven av 27 februar 1930 om Jan Mayen fastsettes almindelige forskrifter om fred-

*) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

ning og om jakt og fangst av landpattedyr og fugl på Svalbard og Jan Mayen, sålydende: 27 mai.

§ 1. Rein, hare og moskusfe skal inntil videre på Svalbard være fredet hele året. Disse viltsorter må hverken jages, fanges, drepes eller skades.

§ 2. Rev skal på Svalbard være fredet fra og med 15 mars til og med 15 oktober. Reven må i denne tid hverken jages, fanges, drepes eller skades.

§ 3. Rype skal på Svalbard være fredet fra og med 1 mai til og med 15 august. På Bjørnøya skal dog nevnte fugl inntil videre være fredet hele året.

§ 4. Disse fuglearter skal på Svalbard være fredet fra og med 10 juni til og med 15 august: Kortnebbgås eller Svalbardgås (Anser brachyrhynchus), ringgås eller polargås (Branta bernicla), kvitkinngås eller Grønlandsgås (Branta leucopsis), havelle eller isand (Clangula hyemalis), svartand (Melanitta nigra), efugl (Somateria mollissima), ekonge eller prakt-fugl (Somateria spectabilis), lomvier eller «alker» (Uria lomvia og Uria aalge) og lundefugl (Fratercula arctica).

§ 5. For de i § 3 og § 4 nevnte fuglearter skal det likeledes på Svalbard i den for vedkommende art fastsatte fredningstid være forbudt å ta bort egg eller unger. Heller ikke må innsamling av dun fra reirene finne sted i fredningstiden.

§ 6. Disse fangstmåter eller fangstredskap skal på Svalbard og Jan Mayen være forbudt: Gift og fotsaks (trampsaks) for alt vilt, garn og limpinner til fangst av fugl.

De som legger ut selvskudd for isbjørn, må avmerke stedet slik at det er tydelig for folk. Innen fangstfeltet forlates, må alle utlagte selvskudd fjernes.

§ 7. Det skal på Svalbard og Jan Mayen være forbudt i tiden fra og med 10 juni til og med 15 august å løsne skudd i fuglefjell eller innen en avstand av inntil 1 nautisk mil fra samme. Likeledes er fløiting med skibsfløiter innen en avstand av inntil 5 nautiske mil fra fuglefjell forbudt i samme tidsrum, når ikke hensynet til skibets og passasjerers sikkerhet gjør dette nødvendig.

§ 8. På Jan Mayen skal jakt og fangst og innsamling av egg og dun inntil videre være forbudt, med mindre særskilt tillatelse er innhentet fra vedkommende departement, som kan fastsette særlige vilkår for tillatelsen.

§ 9. På Svalbard skal jakt og fangst av fugl og innsamling av egg og dun være forbudt uten til forbruk på Svalbard og i Svalbardfarvannene.

§ 10. Det er straffbart å overtre bestemmelsene foran.

§ 11. Når særlige grunner foreligger, kan departementet gjøre undtagelse fra §§ 1, 2 og 9. I videnskapelig øiemed kan departementet også gjøre undtagelse fra §§ 3, 4 og 5.

27 mai. § 12. Disse forskrifter trer i kraft 10 juni 1938.

Fra samme dag opheves forskriftene fastsatt ved resolusjoner av 24 mars 1928, 20 september 1929, 30 november 1934, 4 august 1936 og 4 juni 1937.

27 mai. **Kongelig resolusjon** *) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Vestre Moland herred, Aust-Agder fylke.

27 mai. **Kongelig resolusjon** *).

I. I henhold til § 68, 1 ledd i lov om veivesenet av 21 juni 1912 som den lyder efter lov nr. 1 av 20 februar 1926 fastsettes som gjeldende for hele riket fra 1 august 1938 de i et fremlagt utkast inntatte almindelige regler gjeldende all kjørende, ridende og gående trafikk på vei eller gate (plass) som er åpen for almindelig ferdsel, jfr. § 20 i lov nr. 2 av 20 februar 1926 om motorvogner.

Fra samme tidspunkt ophører de ved kronprinsregentens resolusjon av 17 desember 1926 fastsatte trafikkregler med senere forandringer å gjelde med undtagelse av §§ 40 og 41.

II. En nynorsk tekst av de nye trafikkregler overensstemmende med et fremlagt utkast inntas i Lovtidend ved siden av bokmålsteksten.

Reglene lyder så:

Trafikkregler

(gitt ved kongelig resolusjon av 27 mai 1938 i henhold til § 68 i lov av 21 juni 1912 om veivesenet som den lyder efter lov nr. 1 av 20 februar 1926, gjeldende all kjørende, ridende og gående trafikk på vei eller gate (plass) som er åpen for almindelig ferdsel, jfr. § 20 i lov nr. 2 av 20 februar 1926 om motorvogner).

§ 1.

1) Med kjøretøi menes motorkjøretøi (automobil, motorvogn, motorslede, motorsykkel), kjøretøi med hest eller annet trekkdyr, tilhenger, håndkjerre og vanlig sykkel.

Som motorkjøretøi reg-

Trafikkreglar

(gjevne ved kongeleg resolusjon frå 27 mai 1938 etter § 68 i lov frå 21 juni 1912 um vegstellet som ho lyder etter lov nr. 1 frå 20 februar 1926 og gjeldande all køyrande, ridande og gåande trafikk på veg eller gate (plass) som er open for ålmenn ferdsel, jfr. § 20 i lov nr. 2 frå 20 februar 1926 um motorvogner).

§ 1.

1) Med køyrety meiner ein motorkøyrety (automobil, motorvogn, motorslede, motorsykkel), køyrety med hest eller anna køyredyr, tilhengjar, handkjerre og vanleg sykkel.

Som motorkøyrety rek-

*) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

nes enhver innretning som har kraftmaskin til fremdrift, herunder også lokomobil og traktor.

2) a) Kjører (kjørende) er person som fører kjøretøi.

b) Like med kjører regnes også person til fots som:
fører håndkjerre eller sykkel,
fører kjelke eller sparkstøtting i andre tilfelle enn de som er nevnt i punkt 3 nedenfor,
leier hest eller kreatur.

3) Reglene for fotgjenger skal også gjelde person som i vanlig gangfart befordrer barn i barnevogn (barnesluffe), på kjelke eller på sparkstøtting.

4) Trafikkreglenes bestemmelser om kjøring og kjører gjelder også for ridning og rytter forsåvidt de kan anvendes.

5) Veiarbeidsmaskin kan fravike trafikkreglene når det er nødvendig eller til vesentlig lettelse under arbeidet.

6) Jernbanens skinnegangsvogner går ikke inn under trafikkreglene og sporvogn bare når det uttrykkelig sies.

7) Med vei forståes vei og gate (plass) som er åpen for almindelig ferdsel. Til veien regnes også skinnegang som følger veien og er en del av dennes kjørebane.

nar ein alle greidor som har kraftmaskin til framdrift, soleis ogso lokomobil og traktor. 27 mai.

2) a) Køyrar er den som fører køyrety.

b) Likt med køyrar reknar ein den som til fots:
fører handkjerre eller sykkel,
fører kjelke eller sparkstytting i andre høve enn dei som er nemnde i punkt 3 nedanfor,
leider hest eller krøter.

3) Reglane for fotgangar skal ogso gjelda for den som i vanleg gangfart fører barn i barnevogn (barnesluffe), på kjelke eller på sparkstytting.

4) Fyresegnene i trafikkreglane um køyring og køyrar gjeld ogso for riding og ryttar so langt dei kann brukast.

5) Vegarbeidsmaskin kann vika frå trafikkreglane når det er turvande eller til stor lette under arbeidet.

6) Skeinegangsvogner til jarnveg kjem ikkje inn under trafikkreglane og sporvogn berre når det tydeleg er sagt.

7) Med veg meiner ein veg og gate (plass) som er open for ålmenn ferdsel. Til vegen reknar ein ogso skeinegang som fylgjer vegen og er ein del av køyrebana.

27 mai. 8) Veikryss er sted hvor offentlig vei skjærer eller grener ut fra annen offentlig vei, likeså sted hvor privat vei skjærer eller grener ut fra annen privat vei.

§ 2. Alle veifarende skal optre hensynsfullt og utvise varsomhet så det ikke opstår fare eller voldes skade eller ulempe for andre.

§ 3. Kjører må være legemlig og åndelig skikket til føring av kjøretøi, således ikke være for trett eller påvirket av alkohol, jfr. motorvognlovens § 17.

§ 4.

1) Kjører skal før kjøringen begynner forvisse sig om at kjøretøiet er i forsvarlig stand og at alle nødvendige apparater virker forskriftsmessig og tilfredsstillende. Kjører har også under kjøringen ansvar herfor.
2) Kjører skal fra sin plass ha fri utsikt fremover og til sidene.

§ 5. Når føret gjør det nødvendig, skal hjulene på motorkjøretøi i fornøden utstrekning være forsynt med snekjetting eller på annen betryggende måte beskyttet mot glidning.

§ 6. Kjøring må bare foregå på de for sådan ferdsel bestemte steder.

§ 7.

1) Kjører skal ferdes på høire side av veien undtagen når særlige forhold gjør det nødvendig å kjøre til ven-

8) Vegkryss er stad der offentleg veg skjer eller greinar ut frå annan offentleg veg og likeeins stad der privat veg skjer eller greinar ut frå annan privat veg.

§ 2. Alle som fer etter vegen skal visa umsyn og varsemd so det ikkje vert valda fåre, skade eller ulempe for andre.

§ 3. Køyrar må vera kropsleg og åndeleg skikka til å føra køyrety, soleis ikkje for trøytt eller påverka av alkohol, jfr. § 17 i motorvognlova.

§ 4.

1) Fyrr køyring tek til, skal køyrar gjera seg viss med at køyretyet er i forsvarleg stand og at alle naudsynlege apparat verkar som fyreskrive og fullnøgjande. Han har ansvar for dette ogso når han køyrer.
2) Køyrar skal frå plassen sin ha fritt utsyn fram og til sidone.

§ 5. Når føret gjer det turvande skal motorvognhjula i den mun det trengst ha snøkjetting eller på annan trygg måte vera gjort støde for gliding.

§ 6. Ein må berre køyra på stader som er etla til slik ferdsel.

§ 7.

1) Køyrar skal ferdast på høgre sida av vegen når ikkje serlege høve gjer det turvande å køyra til

stre. Utenfor tettbygd strøk kan det kjøres midt i veien når utsikten fremover og til sidene er fri. Likeså når veibanens bredde, form eller tilstand gjør det vanskelig å ferdes på høire side.

Kjører med liten fart skal holde lengst mulig tilhøire.

2) Kjøring skal foregå således at fotgjenger på fortau eller veikant ikke forulempes og ikke uten nødvendighet tvinges ut i veigrøft.
3) Når veien er sølet eller når det står vann på den, skal kjører være varsom så at andre ikke blir tilskvettet.
4) Kjøretøi med last av lange gjenstander som tømmer, jernbjelker, rør eller lignende, skal om fornødent stanse så andre veifarende kan passere.

§ 8. I veikryss skal kjører ta skarp sving tilhøire (innersving) og stor sving tilvenstre (yttersving).

§ 9.

1) Kjører bør ved tegn tilkjennegi når og hvorledes han vil foreta forandring i sin kjøreretning, kjøre over i den andre siden av veien eller stanse.
2) Tegn skal være tydelig og gis i god tid.
3) For stans gis tegn ved at en arm rekkes ut og underarmen bøies loddrett op. På motorkjøretøi kan

vinstre. Utanfor tettbygt strok kann ein køyra midt i vegen når utsynet frametter og til sidone er fritt. Likeeins når vegbreidda, vegforma eller den tilstanden vegbana er i gjer det vanskeleg å ferdast på høgre side. 27 mai.

Køyrar med liten fart skal halda so langt til høgre som mogeleg.

2) Det skal køyrast slik at det ikkje er til ulempe for fotgangar på fortåg eller vegkant og at fotgangar ikkje i utrengsmål vert tvungen ut i veggrøft.
3) Når vegen er søylut eller det er vatn på han, skal køyrar vera varsam so han ikkje skvetter på andre.
4) Køyrety med last av lange ting som timber, jarnbjelkar, røyr eller liknande, skal stogga um det trengst so andre som fer etter vegen kann koma framum.

§ 8. I vegkryss skal køyrar ta krapp sving til høgre (innsving) og stor sving til vinstre (utsving).

§ 9.

1) Køyrar bør med teikn varsla um når og korleis han vil svinga av, svinga over i den andre sida av vegen eller stogga.
2) Teikn skal vera tydeleg og gjevast i god tid.
3) For stopp gjev ein teikn ved å strekkja ut ein arm og bøygja underarmen rett upp. På motorkøyrety

27 mai. tegn for stans gis med stopplykt.

4) For svinging tilhøire (henholdsvis venstre) gis tegn ved at høire (henholdsvis venstre) arm strekkes vannrett ut. På motorkjøretøi kan tegn for svinging gis ved mekanisk eller elektrisk retningsviser. Når motorkjøretøi er utstyrt med retningsvisere, har kjøreren plikt til å bruke disse.

§ 10. Efter en forankjørende skal enhver kjører holde sådan avstand at han kan stanse i tide når den forankjørende stanser.

§ 11. Kjører som har stanset skal før kjøringen fortsettes forvisse sig om at dette kan skje uten fare for den øvrige ferdsel, også den bakfra kommende. Tegn skal gis som ved forandring av kjøreretning.

§ 12. Rygging må ikke finne sted med mindre kjøreren har visshet for at ingen hindring er til stede. Ryggingen skal så vidt mulig foregå i den siden av veien hvor kjøretøiet står og med varsomhet så det ikke blir til ulempe for den øvrige ferdsel.

§ 13. Kjørere som møtes skal i god tid vike tilstrekkelig tilhøire, passere hverandre forsiktig og med aktsomhet overfor andre veifarende, om nødvendig stanse til veien er fri.

§ 14. Når kjørere møtes på et sted hvor en del av veien er sperret, har den vike- eller

kann teikn for stopp gjevast med stopplykt.

4) For svinging til høgre (vinstre) gjev ein teikn ved å strekkja høgre (vinstre) arm rett ut. På motorkøyrety kann teikn for svinging gjevast med mekanisk eller elektrisk retningsvisar. Når motorkøyrety har slike visarar, pliktar køyraren å bruka dei.

§ 10. Køyrar skal halda seg so langt attanfor den som køyrer fyre at han kann stogga i tide når køyraren framanfor stoggar.

§ 11. Køyrar som har stogga skal fyrr han held fram med køyringa att gjera seg viss med at han kann gjera det utan fåre for ferdsla elles, ogso den som kjem attantil. Teikn skal gjevast som ved svinging.

§ 12. Ryggja må ein berre når køyraren er viss på at ikkje noko er til hinder for det. Si vidt mogeleg skal ein ryggja i den sida av vegen der køyretyet står og varsamt so det ikkje er til ulempe for ferdsla elles.

§ 13. Køyrarar som møtest skal i god tid vika langt nok til høgre, fara varsamt framum kvarandre med aktsemd imot andre som fer etter vegen og stogga til vegen er fri dersom det er turvande.

§ 14. Når køyrarar møtest på ein stad der noko av vegen er sperra, har den vike- eller

stoppeplikt på hvis side sperringen er.

§ 15.

1) Kjører som vil forbi foran kjørende skal passere tilvenstre for denne.

2) Forbikjøring skal skje varsomt og ikke før veien er fri. Forbikjøring må ikke finne sted i og ved veikryss, uoversiktlig kurve eller bakketopp eller noe annet sted hvor man må regne med at fare eller skade derved kan opstå.

3) Den som vil kjøre forbi skal sikre sig at han ikke kommer i veien for andre.

4) Den forankjørende skal så snart forholdene muliggjør det vike lengst mulig tilhøire for å gi plass og om nødvendig saktne farten.

5) Efter passering skal den forbikjørende svinge tilhøire snarest mulig, dog ikke før dette kan skje uten fare eller ulempe.

§ 16.

1) Møter eller innhenter motorkjøretøi, kjører med hest eller annet trekkdyr, ryttер, løshest eller annet husdyr, skal føreren av motorkjøretøiet vise særlig forsiktighet. På tegn, tilrop eller annet varsel eller når dyr er urolig, skal føreren stanse og om nødvendig stoppe motoren inntil dyret er kommet forbi eller bragt tilside. Hermed skal føreren hjelpe til hvis det trenges.

stoppeplikt som har sperringa på si side. 27 mai.

§ 15.

1) Køyrar som vil framum den som køyrer fyre skal fara til vinstre for denne.

2) Køyra framum skal ein berre når vegen er fri og då varsamt. Ein må ikkje køyra framum i og ved vegkryss, sving eller bakketopp som det ikkje er utsyn over, eller nokon annan stad der ein må rekna med at det kann valda fåre eller skade.

3) Den som vil køyra framum skal gjera seg viss med at han ikkje kjem i vegen for andre.

4) Den som køyrer fyre skal so snart råd er vika lengst mogeleg til høgre for å gjeva plass og minka farten dersom det trengst.

5) Når ein har køyrt framum skal ei svinga over i høgre sida av vegen att so snart råd er, likevel ikkje fyrr det let seg gjera utan fåre eller ulempe.

§ 16.

1) Dersom motorkøyrety møter eller tek att køyrar med hest eller anna køyredyr, ryttar, laushest eller anna husdyr, skal føraren av motorkøyretyet vera serleg varsam. På teikn, tilrop eller anna varsel eller når dyr er uroleg skal føraren stogga, og um det er turvande, stoppa motoren til dyret har kome framum eller er ført til side. Um det trengst, skal føraren hjelpa til med det.

27 mai. 2) Når motorkjøretøi nærmer sig, skal vokter av dyr gjøre sitt beste for å frigjøre veien i tilstrekkelig bredde.

3) Kjører med hest eller annet trekkdyr og likeledes rytter som under farlige eller særlig vanskelige forhold møter eller innhentes av motorkjøretøi kan, efter å ha varslet i tide, holde venstre side av veien under passeringen.

§ 17.

1) Forbikjøring av forankjørende eller stillestående sporvogn skal skje tilhøire når det er plass til det i kjørebanen.

2) Passering av sporvogn ved stoppested skal under enhver omstendighet skje særlig varsomt.

§ 18.

1) Når to kjørere samtidig skal passere veikryss eller åpen plass, gjelder som almindelig regel at den som har eller ved svinging får den andre på sin høire side, har vikeplikt. Dog skal i landdistrikt den som fra fylkesvei eller herredsvei (bygdevei) vil kjøre inn på eller tvers over riksvei, vise særlig varsomhet likeoverfor kjørende i begge retninger på denne. Denne bestemmelse skal dog ikke være til hinder for at vei av lavere klasse i særlige tilfelle gis forkjørselsrett for riksvei, se nedenfor under punkt 2.

2) Når motorkøyrety nærmar seg dyr med gjætar, skal denne gjera det han kann for å halda vegen fri i stor nok breidd.

3) Køyrar med hest eller anna køyredyr og likeeins ryttar som under fårlege eller sers vande tilhøve møter eller vert atteken av motorkøyrety, kann halda vinstre side av vegen medan motorkøyretyet køyrer framum når dei i tide har varsla um det.

§ 17.

1) Vil ein køyra framum sporvogn som køyrer fyre eller står stille skal ein køyra til høgre når det er plass til det i køyrebana.

2) Framum sporvogn ved stoppestad skal ein alltid køyra serleg varsamt.

§ 18.

1) Når tvo køyrarar samstundes skal fara over vegkryss eller open plass, skal til vanleg den ha vikeplikt som har eller ved svinging får den andre på si høgre side. I landdistrikt skal likevel den som vil køyra inn på eller tvert over riksveg frå fylkesveg eller heradsveg (bygdeveg) vera serleg varsam mot køyrarar frå båe kantar på riksvegen. Men denne fyresegna skal ikkje vera til hinder for at veg av lågare klasse i serlege høve får forkøyrslerett for riksveg, sjå nedanfor under punkt 2.

2) Foran veikryss kan det med samtykke av veidirektøren — i by av politiet med tilslutning av formannskapet — opsettes varselsskilt som for dette veikryss tilkjennegir forkjørselsrett for kjørende på den kryssende vei. I sådanne tilfelle har alle trafikerende vikeplikt for kjørende i begge retninger på den veien som er tillagt forkjørselsrett. Dog skal også ferdselen på forkjørselsvei vike og i tilfelle stoppe for de i § 20 nevnte sporvogner, brandvesenets og politiets vogner under utrykking, ambulansevogner m. v., troppeavdelinger og andre prosesjoner.

Vedkommende departement fastsetter nærmere regler for forkjørselsretten, herunder også for opsetting av skilter for varsling av sådan.

3) Vikeplikt for andre kjørende har den som vil kjøre over i venstre side av veien. Det samme gjelder den som fra eiendom eller fra privat vei vil kjøre inn på eller tvers over offentlig vei.

§ 19. I veikryss skal den stoppepliktige stanse sitt kjøretøi før den forreste del er kommet frem til den kryssende veis kjørebane, således at forbindelsen mellem fortau ikke sperres.

2) Framanfor vegkryss kann med samtykke frå vegdirektøren — i by frå politiet og formannskapet — setjast upp varslingsskilt som syner forkøyrslerett i dette vegkrysset for køyrarar på den vegen som kryssar. I slike høve har alle trafikantar vikeplikt for køyrarar frå båe kantar på den vegen som har fått forkøyrslerett. Likevel skal ogso ferdsla på forkøyrslevegen vika og um so er, stogga for sporvogner, brand- og politikøyrety når dei rykkjer ut, ambulansevogner m. v., troppeavdelingar og andre prosesjonar som er nemnde i § 20. 27 mai

Vedkomande departement gjev nærmare reglar um forkøyrsleretten, under det ogso um uppsetjing av skilt som varslar denne.

3) Vikeplikt for andre køyrarar har den som vil køyra over i vinstre side av vegen. Det same gjeld den som vil køyra inn på eller tvert over offentleg veg frå eigedom eller frå privat veg.

§ 19. I vegkryss skal den som har stoppeplikt stogga køyretyet sitt fyrr framparten av det har kome burt til køyrebana på den vegen som kryssar so han ikkje sperrar for gangferdsla millom fortåg.

27 mai.

§ 20.

1) For jernbanetog og sporvogn skal den øvrige trafikk vike og i tilfelle stanse.

2) Det er forbudt — også for sporvogn — å kjøre i veien for troppeavdeling, skolebarn i samlet tropp og andre prosesjoner.

3) Brandvesenets og politiets kjøretøier under utrykning og ambulanse- og andre vogner under transport av syke eller tilskadekomne som trenger hurtig hjelp er ikke bundet av de almindelige fartsregler når de bruker flertonig signalhorn eller klokke eller varsler på annen hensiktsmessig måte. For disse vogner skal all annen trafikk, også sporvogn, stanse eller vike så kjørebanen i størst mulig utstrekning blir åpen.

§ 21.

1) Kjører skal avpasse farten under hensyn til sted, føre, vær- og trafikkforhold så det ikke opstår fare eller ulempe for andre veifarende og således at den øvrige ferdsel blir minst mulig hindret eller forstyrret.

Bestemmelsen i dette punkt gjelder også for sporvogner. For disse gjelder for øvrig det av vedkommende myndigheter fastsatte reglement for sporveisdrift, forsåvidt dette ikke strider mot nærværende trafikkregler.

§ 20.

1) For jarnvegstog og sporvogn skal trafikken elles vika og um so er, stogga.

2) Det er forbode — ogso for sporvogn — å køyra i vegen for troppeavdeling, skuleborn i samla tropp og andre prosesjonar.

3) Brand- og politikøyretу når dei rykkjer ut og ambulanse- og andre vogner når dei fører sjuke eller folk som er skadde og treng snøgg hjelp er ikkje bundne av dei vanlege reglane um farten dersom dei brukar signalhorn med fleire tonar eller klokke eller varslar på annan lagleg måte. For desse vogner skal all annan trafikk, ogso sporvogn, stogga eller vika so køyrebana so langt råd er vert open.

§ 21.

1) Køyrar skal tilmåta farten etter stad, føre, ver- og trafikktilhøve so han ikkje valdar fåre eller ulempe for andre som fer etter vegen og soleis at ferdsla elles ikkje vert hindra eller kjem i ulag uturvande.

Fyresegna i dette punkt gjeld ogso for sporvogner. For desse gjeld elles det reglement for drift av sporveg som vedkomande styremakter har gjeve, so langt det ikkje strider mot desse trafikkreglar.

2) Kjører skal alltid ha fullt herredømme over kjøretøiet og skal under enhver omstendighet — også på glatt føre — kunne stanse på tredjedelen av den umiddelbart foranliggende helt frie og oversiktlige kjørebane.

§ 22. Særlige fartsregler kan av vedkommende departement fastsettes for enkelte steder.

§ 23. Kjører skal nedsette farten og om nødvendig stanse når personer eller dyr befinner sig på veien og det er fare for at de ikke kommer tidsnok til side.

§ 24. Særlig varsomhet skal utvises:

I og ved veikryss, kurve eller over bakkekam og på andre uoversiktlige steder, forbi hus like ved kjørebanen, ved plankryssing av jernbane- eller sporveislinje og opmerket fotgjengerfelt, ved kjøring i trang innsnevring av veien eller i venstre del av denne.

§ 25.

1) I by og tettbygd strøk må det ikke kjøres fortere enn 35 km i timen og alltid således at man kan stanse på en lengde av 10 meter.
2) Utenfor byer og tettbygd strøk kan farten økes til 45 km i timen dersom det er fritt utsyn over veien og dennes beskaffenhet gjør det forsvarlig. Er veien bred med fritt utsyn og er veibanen fri, kan

2) Køyrar skal alltid ha fullt herredøme over køyretyet sitt og skal i alle høve — ogso på glatt føre — kunna stogga på tredjeparten av den heilt frie og oversynlege vegbana ende framfor han. 27 mai.

§ 22. Vedkomande departement kann gjeva serlege fartsreglar for einskilde stader.

§ 23. Køyrar skal minka farten og stogga um det trengst når det er folk eller dyr på vegen og det er fåre for at dei ikkje kjem til side fort nok.

§ 24. Serleg varsam må ein vera:

I og ved vegkryss, sving eller over bakkekamb og andre stader der ein ikkje har fritt oversyn, framum hus som ligg tett attmed køyrebana, der vegen kryssar jarnvegs- eller sporvegsline i plan eller fotgangarfelt som er merkt av, ved køyring på stader der vegen er sers trong eller i vinstre side av vegen.

§ 25.

1) I by og tettbygt strok må ein ikkje køyra fortare enn 35 km i timen og alltid soleis at ein kann stogga på 10 m lengd.
2) Utanfor by og tettbygt strok kann farten aukast til 45 km i timen dersom det er fritt utsyn over vegen og denne er soleis laga at det er forsvarleg. Er vegen breid og det er fritt utsyn og fri vegbane, kann

27 mai.

farten økes ut over 45 km i timen, men bare når forholdene i enhver henseende er sådanne at det ikke kan medføre fare, skade eller ulempe av noen art. Farten må dog ikke overskride 60 km i timen.

3) For motorkjøretøi med tilhenger er maksimalfarten 45 km i timen.

4) Sporvogns fart må i tettbygd strøk ikke overstige 35 km pr. time. Kjøreplan for sporveisdriften må være godkjent av kommunestyret (formannskapet) efter at politiet har avgitt uttalelse.

5) Over broer som det ikke er fastsatt maksimalfart for med hjemmel i motorvognloven eller veiloven, skal det kjøres særlig varsomt — især hvis brobanen er ujevn — og således at bremsing mest mulig undgåes.

6) I tett skodde (tåke) skal det kjøres langsomt og særlig varsomt.

§ 26.

1) Tettbygd strøk kan av fylkesveistyret uttrykkelig betegnes som sådant ved opsetting av skilter som angir den for tettbygd strøk største tillatte fart.

2) Vedkommende departement kan treffe endelig bestemmelse om hvorvidt et strøk skal ansees som tettbygd.

§ 27. Konkurransekjøring på vei kan på visse nærmere betingelser tillates av fylkesmannen, ved kjøring gjennem

farten aukast til meir enn 45 km i timen, men berre når alle høve er soleis at det ikkje kann vera til fåre, skade eller ulempe av noko slag. Farten må likevel ikkje vera over 60 km i timen.

3) For motorkøyrety med tilhengjar er høgstefarten 45 km i timen.

4) Farten til sporvogn må ikkje vera over 35 km i timen i tettbygt strok. Køyreplan for drifta av sporvegen må vera godkjend av kommunestyret (formannskapet) etter at politiet har gjeve utsegn.

5) Over bruer som det ikkje er sett høgstefart for med heimel i motorvognlova eller veglova, skal ein køyra serleg varsamt — serleg dersom brubana er ujamn — og soleis at ein mest mogeleg slepp å bremsa.

6) I tett skodde (tåke) skal ein køyra seint og serleg varsamt.

§ 26.

1) Fylkesvegstyret kann merkja ut eit strok som tettbygt med å setja upp skilt som nemner høgstefarten for tettbygt strok.

2) Vedkomande departement kann taka endeleg avgjerd um eit strok skal reknast som tettbygt.

§ 27. Fylkesmannen — eller vegdirektøren dersom det gjeld køyring gjenom fleire fylke — kann gjeva løyve til

flere fylker av veidirektøren. Under konkurransekjøring på vei skal fartsreglene overholdes.

§ 28.

1) Kjøretøi må ikke hensettes på sted hvor det i noen særlig grad hindrer ferdselen. Det må ikke settes i uoversiktlig kurve, på bakketopp, ved stoppested for sporvogn eller rutebil, ved trafikkøy, foran inn- og utkjørsel, inn- og utgang fra forsamlingslokale, skole og lignende. Det må ikke settes nærmere gatehjørne enn 4 meter fra det punkt hvor fortaukanten begynner å runde. Utenfor tettbygd strøk må det ikke settes nærmere enn 20 meter fra veikryss, bakketopp, uoversiktlig kurve eller fra kjøretøi på motsatt side av veien. Politiet kan også ellers påby at et kjøretøi skal flyttes.

2) Kjøretøi må settes lengst mulig til siden og ikke på skrå, med mindre dette særskilt er tillatt eller påbudt.

3) a) Politiet kan med samtykke av formannskapet anvise parkeringsplasser og gi regler for bruken av disse og for øvrig treffe bestemmelse om hvor lenge kjøretøi kan bli stående på offentlig

å halda kappkøyring på veg på visse nærmare vilkår. Fartsreglane gjeld ogso for slik køyring. 27 mai.

§ 28.

1) Køyrety må ein ikkje setja frå seg på stad der det er til noko sers hinder for ferdsla. Det må ikkje setjast i sving som det ikkje er utsyn over, på bakketopp, ved stoppestad for sporvogn eller rutebil, ved trafikkøy, framanfor inn- og utkøyrsle, inn- og utgang frå møterom, skule og liknande. Det må ikkje setjast nærmare gatehyrne enn 4 m frå det punkt der kanten av fortåget tek til å runda. Utanfor tettbygt strok må det ikkje setjast nærmare enn 20 m frå vegkryss, bakketopp, sving som det ikkje er utsyn over eller frå køyrety på den andre sida av vegen. Politiet kann ogso elles gjeva påbod um å flytja eit køyrety.

2) Køyrety må setjast so langt til sida som mogeleg og ikkje på snei dersom det ikkje serskild er gjeve løyve til eller påbod um det.

3) a) Med samtykke frå formannskapet kann politiet tilvisa parkeringsplassar og gjeva reglar um bruken av dei og elles fastsetja kor lenge køyrety kann stå stille på offentleg veg. I landdistrikt må slike

27 mai.

vei. I landdistrikt må sådanne vedtak godkjennes av fylkesveistyret.

b) I by fastsetter politiet på samme måte gjennemkjøringslinje og endestasjon for rutebil. I mangel av enighet mellem politiet og formannskapet treffes avgjørelse av vedkommende departement.

c) Stoppesteder for rutebil fastsettes i by av politiet, i landdistrikt av overingeniøren for veivesenet.

d) Samtlige foran under a—c omhandlede bestemmelser kan omgjøres av departementet. Bestemmelsene i b—c gjelder forsåvidt ikke annet er fastsatt med hjemmel i motorvognloven.

§ 29.

1) Stoppested for sporvogn og rutebil skal ikke ligge nærmere veikryss enn at vognens forreste (henholdsvis bakerste) kant kommer minst 4 meter fra det punkt hvor kjørebanen eller fortaukanten begynner å runde.

2) Politiet kan under hensyn til stedlige forhold gi adgang til å fravike denne bestemmelse.

§ 30.

1) Når føreren forlater motorkjøretøiet, skal han sette motoren ut av virksomhet og så vidt mulig

vedtak godkjennast av fylkesvegstyret.

b) I by avgjer politiet på same måte kva for vegar og gator rutebilar skal køyra etter og kvar dei skal ha endestasjon. Vert politiet og formannskapet ikkje samde, tek departementet avgjerd.

c) Stoppestader for rutebilar fastset politiet i byane og overingeniøren for vegstellet i landdistrikt.

d) Alle vedtak i medhald av bokstav a—c i denne paragrafen kann departementet gjera um. Fyresegnene i b—c gjeld so langt anna ikkje er fastsett med heimel i motorvognlova.

§ 29.

1) Stoppestad for sporvogn og rutebil skal ikkje liggja nærmare vegkryss enn at framkanten (bakkanten) av vogna er minst 4 m frå det punkt der køyrebana eller kanten av fortåget tek til å runda.

2) Politiet kann etter tilhøva på staden gjeva løyve til å vika frå denne fyresegna.

§ 30.

1) Når føraren går frå motorvogn skal han stoppa motoren og so langt råd er syta for at køyretyet

sørge for at kjøretøiet ikke kan settes igang av uvedkommende. En bremse skal være tilsatt.

2) Hestekjører som forlater kjøretøiet skal sørge for at hesten er forsvarlig bundet.

§ 31.

1) Motorkjører skal varsle i tide med signalhorn, fører av sporvogn med alarmklokke, syklist med klokke, når dette er nødvendig for å vekke opmerksomhet hos andre veifarende. Sådan varsling for andre formål er forbudt.

2) Signalering skal ophøre når hest eller annet dyr derved blir sky.

3) Unyttig og hensynsløs signalering er forbudt.

4) Farten skal avpasses således at det i almindelighet blir unødvendig å signalere ved veikryss.

5) Kommunestyret (formannskapet) kan fastsette at all signalering skal være forbudt innen visse områder eller til visse tider av døgnet.

§ 32.

1) Under kjøring med motorkjøretøi i mørke og usiktbart vær skal lyktene være tendt. Under møting skal lyset dempes så det ikke blender møtende.

2) I tettbygd strøk skal lyset dempes når veien er tilstrekkelig belyst.

3) På fullt belyst vei kan kjøres med parkeringslys.

ikkje kann setjast i gang av uvedkomande. Ei bremse skal vera på. 27 mai.

2) Hestekøyrar som går frå køyretyet skal syta for at hesten er forsvarleg bunden.

§ 31.

1) Motorkøyrar skal varsla i tide med signalhorn, sporvognsførar med alarmklokke, syklist med klokke når det trengst for at andre som fer etter vegen skal verta merksame. Slik varsling med anna fyremål er forbode.

2) Signalering skal slutta når hest eller anna dyr vert skjerr av det.

3) Nyttelaus og uvyrdsleg signalering er forbode.

4) Ein skal avmåta farten soleis at det til vanleg vert uturvande å signalera ved vegkryss.

5) Kommunestyret (formannskapet) kann fastsetja at all signalering skal vera forbode innan visse umkverve eller til visse tider på døgret.

§ 32.

1) Når ein køyrer med motorkøyrety i myrker og når det er usynt, skal lyktene vera tende. Når ein møter andre, skal ljoset døyvast so det ikkje blindar.

2) I tettbygt strok skal ljoset døyvast dersom det er nok ljos på vegen.

3) På veg som er fullt upplyst kann ein køyra med parkeringsljos.

27 mai. 4) Sykkel skal i mørke og i usiktbart vær ha tendt lykt foran, festet på sykkelen.

§ 33.

1) Fotgjenger skal holde sig på fortau. Hvor fortau ikke finnes eller hvor det av annen grunn er nødvendig å benytte kjørebanen, skal fotgjenger holde sig i kanten av denne.
2) Fotgjenger bør gå på venstre fortau og på venstre veikant.
3) Fotgjenger som må benytte kjørebanen og som møter eller blir innhentet av kjørende, skal vike godt ut på veikanten. Flere fotgjengere i følge skal vike til samme side.
4) Fotgjengere som møtes på fortau eller veikant skal vike tilhøire for hverandre.
5) Fotgjenger skal vise aktsomhet særlig ved krysning av kjørebanen. I tettbygd strøk skal fotgjenger gå rett over kjørebanen — ikke på skrå.
6) Fotgjengere må ikke stoppe op eller samle sig i klynger på fortau eller i kjørebane således at trafikken hemmes.

§ 34. Prosesjon skal ikke gå på fortau. Skolebarn i samlet tropp kan dog gå på fortau, men ikke mere enn to i bredden. Prosesjon skal ikke i utrengsmål sperre for annen trafikk.

§ 35. Vei eller veistrekning som særlig benyttes av ski-

4) Sykkel skal i myrker og når det er usynt ha tend lykt frami, fest på sykkelen.

§ 33.

1) Fotgangar skal halda seg på fortåg. Der det ikkje er fortåg eller dersom det er turvande å nytta køyrebana av annan grunn, skal fotgangar halda seg på kanten av denne.
2) Fotgangar bør gå på vinstre fortåg og på vinstre vegkant.
3) Fotgangar som må nytta køyrebana og møter eller vert att-teken av køyrar skal vika godt ut på vegkanten. Fleire fotgangarar i fylgje skal vika til same side.
4) Fotgangarar som møtest på fortåg eller vegkant skal vika til høgre for kvarandre.
5) Fotgangar skal vera aktsam når han kryssar køyrebana. I tettbygt strok skal fotgangar gå beint over køyrebana — ikkje på snei.
6) Fotgangarar må ikkje stogga eller samla seg i klyngor på fortåg eller i køyrebane soleis at det hemjar trafikken.

§ 34. Prosesjon skal ikkje gå på fortåg. Skuleborn i samla tropp kann likevel gå på fortåg, men ikkje meir enn tvo i breidda. Prosesjon skal ikkje sperra for annan trafikk i utrengsmål.

§ 35. Veg eller vegstrekkje som serleg vert nytta av ski-

løpere og akende, men som også er åpen for annen ferdsel, kan efter vedtak av bystyret, for landdistrikt av fylkesveistyret efter at vedkommende kommunestyre (formannskap) har uttalt sig — for riksvei dog ikke uten samtykke av veidirektøren — merkes efter regler fastsatt av veidirektøren. For således merkede veier kan bystyret, for landdistrikt fylkesveistyret, utferdige innskrenkende og regulerende bestemmelser for kjøring og annen ferdsel i vintertiden.

§ 36. Hestekjører skal styre sin hest.

§ 37.

1) Hest uten særskilt kjører skal være forsvarlig bundet til forangående kjøretøi når det ikke medfører fare.
2) Efter uttalelse av fylkesveistyret kan vedkommende departement for visse veier eller områder bestemme at hestekjøretøi under kjøring i mørke skal føre tendt hvitt lys eller refleksglass synlig både forfra og bakfra.
3) Vare- eller arbeidskjøretøi som trekkes av hest og som hører hjemme i by eller til stadighet ferdes der, skal være forsynt med tydelig angivelse av eierens navn.
4) Hest som trekker slede skal ha bjelle.

§ 38. Sykkel skal ha hurtigvirkende bremse, signalklokke i god stand og hvit-

lauparar og akarar, men som ogso er open for anna ferdsle, kann etter vedtak av bystyret, for landdistrikt av fylkesvegstyret etter at vedkomande kommunestyre (formannskap) har gjeve utsegn — merkjast etter reglar som vegdirektøren gjev. Når det gjeld riksveg må ogso vegdirektøren ha gjeve samtykke. For vegar som er merkt soleis kann bystyret — for landdistrikt fylkesvegstyret — gjeva avgrensande og regulerande fyresegner for køyring og anna ferdsle i vintertida. 27 mai.

§ 36. Hestekøyrar skal styra hesten sin.

§ 37.

1) Hest utan serleg køyrar skal vera forsvarleg bunden til køyrety framanfor dersom det ikkje fører fåre med seg.
2) Etter utsegn frå fylkesvegstyret kann vedkomande departement fastsetja for visse vegar eller umkverve at hestekøyrety som køyrer i myrker skal ha tendt kvitt ljos eller refleksglas som er synleg både framantil og attantil.
3) Vare- eller arbeidskøyrety til køyring med hest og som høyrer heime i by eller jamt ferdast der skal vera merkt tydeleg med namnet til eigaren.
4) Hest som dreg slede skal ha bjølle.

§ 38. Sykkel skal ha bremse som verkar snøgt, signalklokke i god stand og kvit-

27 mai. malt bakskjerm. Har sykkelen bare én bremse, skal dette være bakhjulsbremse.

§ 39. I motorvogns førerrum, på motorsykkel og på sykkel skal ikke sitte flere enn kjøretøiet (førerrummet) er bestemt for.

§ 40. Fri ekshaust og all unødig larm og røk er forbudt.

§ 41.

1) Ingen må føre med sig noen gjenstand på sådan måte at det hindrer ferdselen eller utsetter andre for skade eller unødig ulempe.
2) Ingen del av lasten på motorvogn må ligge utenfor lasteplanets sider.
3) For alle kjøretøier gjelder at ingen del av lasten må slepe på veien. Lasten må være fastbundet eller anbragt sådan at den ikke bevirker unødig støi eller faller av.
4) På langvogn med forskyvbar bakstilling må forbindelsesstangen ikke stikke mere enn 2,5 m bakenfor bakakselen.
5) Politiet kan tillate undtagelser fra bestemmelsene i punkt 2 og 4 foran i denne paragraf.

§ 42.

1) Når et kjøretøi tauer et annet, skal slepetauet være tydelig merket, f. eks. med et stykke hvitt tøi.
2) Lange rør eller lignende gjenstander som stikker ut fra kjøretøiets lasteplan

måla bakskjerm. Har sykkelen berre ei bremse, skal dette vera bakhjulsbremse.

§ 39. I førarromet på motorvogn, på motorsykkel og på sykkel skal det ikkje sitja fleire enn køyretyet (førarromet) er etla til.

§ 40. Fri ekshaust og all uturvande larm og røyk er forbode.

§ 41.

1) Ingen må føra med seg ting på ein slik måte at det hindrar ferdsla eller kann vera til skade eller uturvande ulempe for andre.
2) Ikkje noko av lasset på motorvogn må liggja utanfor sidone på lasteplanet.
3) For alle køyrety gjeld at ikkje noko av lasset må slæpa på køyrevegen. Lasset må vera bunde fast eller lagt slik at det ikkje valdar ståk i utrengsmål eller dett av.
4) På langvogn med bakstilling til å flytja må stillestonga ikkje rekka meir enn 2,5 m attanfor bakakslen.
5) Politiet kann gjeva løyve til undantak frå fyresegnene i punkt 2 og 4 framanfor i denne paragrafen.

§ 42.

1) Når eit køyrety togar eit anna, skal slæpetoget vera merkt tydeleg, t. d. med eit stykke kvitt ty.
2) Lange røyr eller liknande ting som rekk attum lasteplanet på eit køyrety,

bak, skal være merket som angitt i punkt 1 foran.

§ 43. Det er forbudt å henge på kjøretøi under fart og likeledes å henge kjelke, sparkstøtting eller håndvogn efter motorkjøretøi.

§ 44. Gående og kjørende reklame må ha tillatelse av politiet.

§ 45.

1) Inntreffer trafikkuhell, skal enhver som med eller uten skyld er innblandet i uhellet straks stanse og yde mulig tilskadekomne hjelp. Det samme gjelder i den utstrekning det er fornødent andre som befinner sig i nærheten eller kommer tilstede og blir opmerksom på at uhell er inntruffet. De som er innblandet i uhellet har gjensidig plikt til å opgi navn og bopel.

2) Voldes ved trafikkuheil skade på person eller gods, skal skadevolderen snarest mulig og senest innen 24 timer avgi melding til politiet.

3) Denne paragraf gjelder også sporvogn.

§ 46.

1) Alle veifarende er pliktige til å rette sig efter varselskilt og signal som vedkommende myndighet har satt op eller godkjent. Vedkommende departement fastsetter nærmere regler om hvordan varselskilt og signal skal være

skal vera merkt som nemnt i punkt 1 framanfor. 27 mai.

§ 43. Det er forbode å hanga på køyrety i fart og likeeins å hengja kjelke, sparkstytting eller handvogn etter motorkøyrety.

§ 44. Gåande og køyrande reklame må ha løyve frå politiet.

§ 45.

1) Hender det trafikkulukkor skal alle som med eller utan skuld er innblanda i ulukka stogga straks og hjelpa dei som måtte vera skadde. Det same gjeld so langt det er turvande andre som er nære ved eller kjem til stades og vert vare at ei ulukke har hendt. Dei som er innblanda i ulukka har plikt seg imillom til å gjeva upp namn og bustad.

2) Vert det gjort skade på folk eller gods ved trafikkulukke, skal den som har gjort skaden so snart råd er og seinast innan 24 timar gjeva melding til politiet.

3) Denne paragrafen gjeld for sporvogn og.

§ 46.

1) Alle som fer etter vegen har plikt til å retta seg etter varslingskilt og signal som vedkomande styremakt har sett upp eller godkjent. Vedkomande departement gjev nærmare reglar um korleis varslingskilt og signal skal vera

27 mai.

og kan i tvilstilfelle treffe avgjørelse om hvordan de skal plaseres.

2) Alle veifarende er pliktige til straks å rette sig efter pålegg, tegn eller signal som politiet i det enkelte tilfelle gir for å regulere ferdselen.

3) Stoppsignaler:

a) Politimann stopper kjøretøi som nærmer sig forfra ved å strekke en av armene, fortrinsvis venstre, i været.

b) Kjøretøi som nærmer sig politimann bakfra, stoppes ved at denne hever høire arm utad i skulderhøide.

Fremadsignaler:

Fremadsignaler gis ved at politimann vinker med den hånd som er nærmest kjøretøiet eller svinger armen fra vannrett sidestilling fremad.

4) Ved signalering med lys betyr rødt lys stopp og grønt lys klart for varsom kjøring forover og for varsom svinging til siden.

5) Denne paragraf gjelder også for sporvogn.

§ 47.

1) Politiet kan med samtykke av formannskapet for visse områder eller for visse veier fastsette en-veis kjøring, rundkjøring, forbud mot å kjøre over til venstre side, forbud mot å hensette kjøretøi mot kjøreretningen, forbud mot å svinge tilhøire og tilvenstre i trafikkregulerte veikryss, for-

og kann dersom det er tvil, avgjera kor dei skal stå.

2) Alle som fer etter vegen har plikt til straks å retta seg etter pålegg, teikn eller signal som politiet gjev i det einskilde høve for å regulera ferdsla.

3) Stoppsignal:

a) Politimann stoppar køyrety som nærmar seg framantil med å rekkja ein arm, helst den vinstre, i veret.

b) Køyrety som nærmar seg politimann attantil vert stoppa med at denne lyfter høgre arm i akslehøgd.

Framsignal:

Framsignal vert gjevne med at politimann vinkar med den handa som er nærmast køyretyet eller svingar armen fram frå stilling rett ut.

4) Ved signalering med ljos tyder raudt ljos stopp og grønt ljos klårt for varsam køyring frametter og for varsam svinging til sida.

5) Denne paragraf gjeld for sporvogn og.

§ 47.

1) Politiet kan med samtykke frå formannskapet fastsetja for visse umkverve eller for visse vegar køyring berre til ein kant, rundkøyring, forbod mot å køyra over til vinstre side, forbod mot å setja køyrety frå seg mot køyreretninga, forbod mot å svinga til høgre eller til

bud mot å gå over kjørebanen uten i veikryss og andre regulerende bestemmelser.

2) For øvrig kan politiet regulere ferdselen således som forholdene i særlige tilfelle krever og herunder om nødvendig fravike trafikkreglene.

Dette punkt gjelder også for sporvogn.

§ 48. Den som overtrer disse bestemmelser eller forskrifter gitt med hjemmel i disse, straffes med bøter i henhold til § 69, jfr. § 68, i lov av 21 juni 1912 om veivesenet, forsåvidt forholdet ikke rammes av strengere straffebestemmelse.

Disse trafikkregler trer i kraft 1 august 1938. Fra samme dag opheves de nugjeldende almindelige trafikkregler med undtagelse av §§ 40 og 41.

vinstre i vegkryss der trafikken er regulert, forbod mot å gå over køyrebana utan i vegkryss og andre regulerande fyresegner. 27 mai.

2) Elles kann politiet regulera ferdsla slik som høva krev det i serlege tilfelle og under det vika frå trafikkreglane um det trengst.

Dette punkt gjeld for sporvogn og.

§ 48. Den som bryt desse fyresegnene eller fyresegner som er gjevne med heimel i dei, vert straffa med bøter etter § 69, jfr. § 68 i lov frå 21 juni 1912 um vegstellet, dersom åtferda ikkje kjem inn under strengare straffefyresegn.

Desse trafikkreglane tek til å gjelda 1 august 1938. Frå same dag held dei ålmenne trafikkreglane som no er i kraft upp å gjelda med undantak av §§ 40 og 41.

Deklarasjon *) mellem Norge, Danmark, Finnland, Island og Sverige om samsvarende nøitralitetsforskrifter. 27 mai.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om at i Karlsøy herred, Troms fylke, skal all skog henregnes til vernskog. 27 mai.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at i Storfjord herred, Troms fylke, skal all skog henregnes til vernskog. 27 mai.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en herredskasserer, hvori uttales at når adgangen til å kreve en skatt trukket i lønn er bortfalt som følge av bestemmelsen i landskattelovens § 114, nr. 5, antas arbeidsgiveren ikke å være pliktig til å efterkomme pålegg om trekk, uansett om 27 mai.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 4 for 1938 s. 109.
**) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

27 mai. skattyderen for sitt vedkommende frafaller innsigelsen. Trekk kan under disse omstendigheter bare komme istand, hvis arbeidsgiveren samtykker i å utføre det, og dette trekk ikke kommer i kollisjon med mulig bedre prioritert trekk i henhold til gjeldende trekkbestemmelser.

28 mai. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Vinger herred, Hedmark fylke.

28 mai. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Gjøvik.

30 mai. **Stortingsbeslutning** **) om regler for tilståelse av pensjon av Sjømannsfondet.

§ 1. Norske sjømenn kan tilståes pensjon av Sjømannsfondet efter nedenstående regler inntil utgangen av det år da de fyller 70 år. Pensjonene gis for et år av gangen.

§ 2. En som skal ha pensjon av Sjømannsfondet, må opfylle følgende vilkår:

1. Han må ha fylt 60 år, eller hvis han er fyrbøter, 55 år.
2. Han skal ha hatt sitt erhverv ved sjømannstjeneste på norsk handelsfartøi i minst:
   a) 25 år hvis farten har vært utelukkende utenriksk,
   b) 35 år hvis farten har vært utelukkende innenriksk,
   c) 30 år hvis farten har vært dels utenriksk og dels innenriksk, og den utenrikske fart må ha vært minst 10 år.
3. Han må være bosatt her i landet.

Like med utenriksk fart regnes kystfart med damp- eller motorskib på lengere strekninger.

For maskinister og fyrbøtere er den fartstid som fordres for at pensjon skal kunne tilståes, henholdsvis 4 og 5 år lavere enn hvad ovenfor er fastsatt for andre sjømenn.

Undtagelsesvis kan pensjon tilståes sjømann som ikke har nådd nevnte alder eller fartstid, når han under sin tjeneste ombord ved ulykkelig hendelse eller sykdom blir erhvervsudyktig.

Undtagelsesvis kan også tjeneste på utenlandsk fartøi sidestilles med tjeneste på norsk fartøi.

§ 3. Den som ønsker pensjon av fondet, må sende søknad herom på skjema fastsatt av Handelsdepartementet, og gi de oplysninger og bevidnelser som departementet krever.

Søknad sendes formannskapet i den kommune som ansøkeren bor i. Formannskapet gjennemgår søknaden og inn-

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Se St. prp. nr. 89. Innst. S. nr. 171. St.tid. s. 1361—1362.

henter nødvendige oplysninger om ansøkerens fartstid som ikke er dokumentert i sjøfartsbok eller andre offisielle fartsopgaver eller med attester fra vedkommende rederier eller som formannskapet ikke selv kan attestere. 30 mai.

Fra formannskapet sendes søknaden gjennem fylkesmannen til Handelsdepartementet.

§ 4. Departementet forelegger de mottatte søknader for en komité, bestående av sjøfartsdirektøren som formann og to representanter med varamenn for sjømannsstanden, som opnevnes av Kongen for tre år av gangen.

Denne komité gir innstilling om hvem som skal tilståes pensjon og om pensjonenes størrelse.

Pensjonen kan ikke gjøres til gjenstand for arrest, eksekusjon eller utpantning.

Innstillingskomitéen får godtgjørelse som bestemt for medlemmer av offentlige kommisjoner.

§ 5. Pensjonen utbetales forskuddsvis hvert kvartal.

Når en pensjonist dør, utbetales hans bo inntil kr. 100 som begravelsesbidrag efter Handelsdepartementets nærmere bestemmelse.

Når særlige forhold måtte tilsi det, kan også enke efter pensjonert sjømann tilståes pensjon. Søknad herom blir å inngi og behandle efter bestemmelsene i §§ 3 og 4.

Pensjonen kan ikke gjøres til gjenstand for arrest, eksekusjon eller utpantning.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Peter Sundts testament av 31 mai 1917 oprettede «Peter Bing Drejer Sundts legat (I)» til hjelp for ubemidlede begavede unge skuespillere ved deres utdannelse. 30 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Peter Sundts testament av 31 mai 1917 oprettede «Peter Bing Drejer Sundts legat (II)» til hjelp for talelidende (stammende). 30 mai.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Glemmen herred, Østfold fylke. 30 mai.

Skrivelse **) fra Handelsdepartementet. 30 mai.

Under henvisning til den ved kongelig resolusjon av 6 ds. besluttede importregulering for cement meddeles at den nevnte regulering ved bestemmelse av Handelsdepartementet blev satt i kraft fra og med 10 mai d. å.

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Kunngj. 2 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

31 mai. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt om salgstid for handel fra portrum m. v. i Stavanger.

31 mai. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at enhver eier eller besidder av hund i Hadsel herred, Nordland fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter.

1 juni. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Førde herad, Sogn og Fjordane fylke.

2 juni. **Skrivelse*****) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Berg herred, Troms fylke, skal henregnes til vernskog.

2 juni. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring av § 1 og § 2 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder på Raudeberg i Nord-Vågsøy herred, Sogn og Fjordane fylke.

3 juni. Nr. 1. **Lov** *) [1]) om forandring i midlertidig lov av 18 juli 1917 med tilleggslover om skatt på motorvogner og lystfartøier samt visse forestillinger og fremvisninger m. v.

Følgende bestemmelser i midlertidig lov av 18 juli 1917 med tilleggslover om skatt på motorvogner og lystfartøier samt visse forestillinger og fremvisninger m. v. skal lyde således:

§ 2. Som skattepliktige motorvogner regnes private automobiler og motorsykler med eller uten tilhenger- eller sidevogn, når disse kjøretøier er bestemt for personbefordring.

Undtatt fra skatteplikt er:

1. Motorvogner som benyttes til rutekjøring i henhold til meddelt tillatelse efter lov om motorvogner av 20 februar 1926 nr. 2 § 21, I, første ledd, og til dermed likestillet kjøring i henhold til samme lovs § 21, I, nest siste ledd.
2. Motorvogner som har fått tillatelse til kjøring fra anvist offentlig holdeplass (drosjekjøring) og i likhet dermed motorvogner som har fått tillatelse til kjøring i henhold til motorvognlovens § 21, II, tredje ledd.

§ 19. Politiets tjenestemenn har å føre tilsyn med denne lovs overholdelse og straks å underrette vedkommende regje-

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 21.
***) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
[1]) St.besl. 12 mai. Se Ot. prp. nr. 32. Innst. O. nr. 56. St.tid., forh. i Ot. s. 558—559; i Lt. s. 113—116.

ringsdepartement eller de av dette antatte kontrollfunksjonærer om enhver overtredelse eller omgåelse av loven eller de i henhold til samme gitte forskrifter, som kommer til deres kunnskap. 3 juni. Nr. 1.

De skal derhos være pliktige til, når det forlanges, å være kontrollens tjenestemenn behjelpelige med utførelsen av deres hverv.

Forhandlere av motorvogner (person- og lasteautomobiler samt motorsykler) har på den måte som vedkommende departement bestemmer å holde dette underrettet om utsalgsprisen for de vogntyper som forhandles.

Lov *) [1]) om forandring i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912. 3 juni. Nr. 2.

I lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912 skal § 1 nr. 1 litra a lyde:

a. Fordringer på skatt som efter inntekt og formue utlignes til stat og kommune, fordringer ifølge skatteloven for landet §§ 31, 32 og 114 og skatteloven for byene §§ 26, 27 og 106 og fordringer på alderstrygdavgift, forsåvidt skattens eller avgiftens (i tilfelle siste termins) forfallstid ikke ligger lengere tilbake enn 3 år før konkursens åpning eller — for dødsbos vedkommende — før skyldnerens død.

Lov *) [1]) om smittsomme sykdommer på bier. 3 juni. Nr. 3.

§ 1. Kongen bestemmer hvilke smittsomme sykdommer på bier går inn under denne lov.

§ 2. Med mindre Kongen bestemmer noe annet, skal en sakkyndig nevnd på 4 medlemmer under kontroll av vedkommende departement ha den umiddelbare ledelse av kampen mot de smittsomme sykdommer på bier. Departementet bestemmer hvordan nevnden skal være sammensatt.

Denne nevnd — bipestnevnden — ansetter tilsynsmenn med kyndighet i sykdommenes behandling og leder deres arbeide efter en av departementet godkjent plan. Tilsynsmennene autoriseres av departementet og har å rette sig efter den til hver tid gjeldende instruks, som likeledes godkjennes av departementet.

Nevnden avgir hvert år innberetning til departementet om sin virksomhet og dens resultater samt sender inn regnskap.

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
[1]) St.besl. 24 mai. Se Ot. prp. nr. 39. Innst O. nr. 70. St.tid., forh. i Ot. s. 561; i Lt. s. 150.
[2]) St.besl. 24 mai. Se Ot. prp. nr. 55. Innst. O. nr. 63. St.tid., forh. i Ot. s. 559—561; i Lt. s. 132.

3 juni. Nr. 3.

§ 3. Er det grunn til mistanke om at bier er angrepet av noen smittsom sykdom, som går inn under denne lov, skal eieren snarest mulig melde det til bipestnevnden, nærmeste politimyndighet eller til en av de forannevnte tilsynsmenn. Om mulig bør meldingen ledsages av prøver til undersøkelse.

Den som tar mot melding, sender den straks videre til bipestnevnden, som ved tilsynsmannen kan påby slike midlertidige rådgjerder som må foretas straks for å hindre sykdommen i å bre sig.

§ 4. De i § 2 nevnte tilsynsmenn har rett til å undersøke bigårder, hvor de har mistanke om at det er smittsom sykdom, samt til å ta med prøver til undersøkelse. Er distriktet efter § 6 erklært smittet, har de denne rett, selv om sådan mistanke ikke foreligger. Nekter eieren dem adgang, kan om nødvendig politiets hjelp påkalles. Siste punktum i foregående paragraf finner tilsvarende anvendelse.

§ 5. Når det i en bigård er påvist sykdom som går inn under denne lov, kan vedkommende tilsynsmann pålegge eieren å treffe de rådgjerder og iaktta de forholdsregler som finnes nødvendige til helbredelse av biene og forebyggelse av smitte. Tilintetgjørelse av bier, bimateriell eller andre gjenstander må bare finne sted, hvor helbredelse eller betryggende desinfeksjon må ansees umulig eller uforholdsmessig vanskelig.

Utlegg til bekjempelsesmidler såsom sprøitevæsker, desinfeksjonsstoffer og lignende kan helt eller delvis erstattes efter bestemmelse av vedkommende departement. Derimot vil det som regel ikke kunne tilståes godtgjørelse for arbeide eller erstatning for de øvrige rådgjerder, som treffes efter forannevnte bestemmelser, med mindre omkostningene ved iverksettelsen av de gitte påbud er særlig store i forhold til vedkommendes økonomiske evne eller hvor det gjelder tilintetgjørelse av bier og gjenstander som ikke er smittet.

I distrikt hvor det forekommer eller i løpet av de siste 10 år har forekommet smittsomme sykdommer, som går inn under denne lov, kan bipestnevnden påby tilintetgjørelse av brukte halmkuber, voksverk, rammer, yngel- eller skattekasser eller deler av sådant materiell i eller utenfor bigården, når det er grunn til å frykte for at slikt materiell fører med sig smittefare.

Under tilsynsmannens arbeide i bigården med desinfeksjon og i tilfelle tilintetgjørelse av bier og bimateriell m. v. plikter eieren å yde nødvendig bistand.

Krav på godtgjørelse for utlegg eller arbeide og på erstatning som følger av denne paragraf, tapes hvis de ikke

er fremsatt for departementet, bipestnevnden eller en tilsynsmann innen 6 måneder efter at utlegget, arbeidet eller skaden har funnet sted. 3 juni. Nr. 3.

Godtgjørelse eller erstatning tilståes ikke dersom skadelidte ved innførsel fra utlandet av smittede bier eller gjenstander, ved overtredelse av gitte forholdsregler eller på annen måte selv har forårsaket skaden.

§ 6. Kongen kan erklære et nærmere avgrenset område for smittet av sykdom som går inn under denne lov.

Innen sådant område er det forbudt:

a. Å selge, flytte bort, gi bort samt leie og låne bort bier, svermer og brukte biboliger — med eller uten voksbygning — uten tillatelse av bipestnevnden.
b. Å avle bidronninger til salg.
c. Å bruke fôrkopper i det fri eller å la rammer, honningbeholdere, utdødde biboliger med tavlebygning og andre gjenstander som kan overføre smitte, stå slik til at biene kan få adgang til dem.
d. Å låne eller låne bort honningslynger eller å bruke felles slynge for flere bigårder.
e. Å foreta vokssmelting og vokspressing i fellesskap med andre birøktere.
f. Å omsette voks fra bikuber i smittet bigård. Sådanne ubrukbare vokstavler må brennes eller nedgraves sammen med kalk.

Kongen kan, hvor det finnes ubetenkelig, dispensere fra enkelte av disse bestemmelser.

Videre kan Kongen utferdige ytterligere forskrifter for å bekjempe og forebygge utbredelse av den slags smittsomme sykdommer.

§ 7. Kongen kan beslutte at en eller flere av bestemmelsene i foregående paragraf også skal gjelde i distrikt, hvor smittsomme sykdommer er konstatert, men som ikke er erklært smittet efter § 6.

§ 8. Kongen kan gi forskrifter om forholdsregler mot smittespredning omfattende kontroll med vokssmelting og vokspressing og med salg og flytning av bier og brukt bimateriell fra et sted til et annet samt med vandrebirøkt.

Slike forskrifter kan gis for hele landet eller for større eller mindre distrikter.

Kongen kan videre forby eller fastsette nærmere vilkår for innførsel av bier, voks og andre gjenstander som kan overføre smitte.

§ 9. Undlater eier av bier å utføre det som efter denne lov påligger ham eller er pålagt ham kan vedkommende

3 juni. Nr. 3. tilsynsmann la det utføre for hans regning. Beløpet kan drives inn ved utpanting.

§ 10. Godtgjørelse og erstatning efter § 5 samt de øvrige utgifter som er forbundet med gjennemføringen av denne lov, utredes av statskassen.

§ 11. Bestemmelsene i denne lov gjelder så langt de passer også for den som har bier i røkt, leie, varetekt eller annen besiddelse.

§ 12. Overtredelse av denne lov eller de bestemmelser og påbud som er gitt i medhold av den, straffes med bøter.

§ 13. Denne lov trer i kraft straks.

Fra samme tid opheves lov av 21 juli 1916 om foranstaltninger mot bipest m. v.

De forskrifter og bestemmelser som er gitt efter sistnevnte lov, blir dog fortsatt gjeldende for så vidt de ikke strider mot bestemmelsene i denne lov, inntil de settes ut av kraft eller avløses av nye forskrifter og bestemmelser.

3 juni. Nr. 4. **Lov** *) [1]) om utførselsforbud for levende sølvrev og blårev.

§ 1. Kongen kan bestemme at det skal være forbudt å utføre levende sølvrev og blårev fra landet med mindre vedkommende departement har samtykket i utførselen.

§ 2. Den som utfører eller søker å utføre sølvrev eller blårev i strid med et i henhold til § 1 utferdiget utførselsforbud, eller som medvirker hertil, straffes med bøter.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

Den provisoriske anordning av 29 oktober 1937 om utførselsforbud for levende sølvrev opheves.

3 juni. **Kongelig kunngjøring** *) [2]) om arveavgift til statskassen i budgettåret 1 juli 1938—30 juni 1939.

§ 1. I budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939 skal der til statskassen erlegges avgift av:

1. i dette tidsrum fallen arv, hvad enten den tilfaller arvingen efter loven, ved testament eller efter overenskomst, herunder arveforskudd, hvorav avgift ikke allerede er erlagt, og dødsgaver (jfr. lov av 16 mars 1934 §§ 2 og 3).
2. i dette tidsrum ydede arveforskudd, i tilfelle tillagt arveforskudd, som vedkommende arving tidligere har oppebåret, og hvorav avgift ikke allerede er erlagt.

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) St.besl. 24 mai. Se Ot. prp. nr. 56. Innst O. nr. 112. St.tid., forh. i Ot. s. 640; i Lt. s. 153.

[2]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2005. Budgett-innst. S. nr. 184. St.tid. s. 1190—1192.

§ 2. Avgiften erlegges efter nedenstående regler: 3 juni.

a. Av arv, som tilfaller arvelaterens slektninger i rett nedstigende linje, adoptivbarn, som er adoptert før deres fylte 18de år, pleiebarn og stebarn, som finnes å kunne likestilles med sådanne adoptivbarn, og disse barns slektninger i rett nedstigende linje, erlegges:

av de første	kr.	3 000	av hver enkelt arvelodd	intet
» arveloddens næste	kr.	3 000		1 pct.
» —	—	» 4 000		2 »
» —	—	» 5 000		3 »
» —	—	» 10 000		4 »
» —	—	» 15 000		5 »
» —	—	» 20 000		6 »
» —	—	» 30 000		8 »
» —	—	» 30 000		10 »
» —	—	» 40 000		12 »
» —	—	» 40 000		15 »
» —	—	» 50 000		20 »
» —	—	» 50 000		25 »
» dens overskytende beløp				30 »

b. Av arv, som tilfaller arvelaterens foreldre, erlegges:

av de første	kr.	2 000		intet
» » næste	»	5 000		3 pct.
» » —	»	10 000		4 »
» » —	»	15 000		5 »
» » —	»	20 000		6 »
» » —	»	30 000		8 »
» » —	»	30 000		10 »
» » —	»	40 000		12 »
» » —	»	40 000		15 »
» » —	»	50 000		20 »
» » —	»	50 000		25 »
» » —	»	100 000		30 »
» » —	»	100 000		35 »
» det overskytende beløp				40 »

c. Av arv, som tilfaller arvelaterens søsken eller disses slektninger i rett nedstigende linje eller arvelaterens ektefelles slektninger i rett nedstigende linje, rett opstigende linjes første ledd og første sidelinje eller ektefeller av arvelaterens slektninger i samme linjer og ledd, erlegges:

av de første	kr.	1 000	av hver enkelt arvelodd	intet
» arveloddens næste	kr.	9 000		6 pct.
» —	—	» 10 000		7 »
» —	—	» 20 000		8 »
» —	—	» 20 000		10 »

3 juni

av arveloddens næste kr. 30 000 ..... 12 pct.
» — — » 30 000 ..... 15 »
» — — » 40 000 ..... 20 »
» — — » 40 000 ..... 25 »
» — — » 50 000 ..... 30 »
» — — » 50 000 ..... 35 »
» — — » 100 000 ..... 40 »
» dens overskytende beløp ..... 50 »

d. Av arv, som tilfaller legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsåvidt de alene har almennyttige formål, og styret har sitt sæte her i landet, erlegges en avgift av 10 pct., medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familie fortrinsrett til å komme i betraktning ved legatutdelingen, i hvilket tilfelle der blir å erlegge avgift med 15 pct. Dog blir 10 pct. å erlegge, hvis fortrinsretten er begrenset til å gjelde arvelaterens eller hans ektefelles foreldre, barn, adoptivbarn eller søsken.

e. Av all annen arv erlegges:

1. forsåvidt arven tilfaller vedkommende efter testament:

av de første kr. 1 000 av hver enkelt arvelodd intet
» arveloddens næste kr. 9 000 ..... 10 pct.
» — — » 10 000 ..... 12 »
» — — » 20 000 ..... 15 »
» — — » 20 000 ..... 20 »
» — — » 40 000 ..... 25 »
» — — » 50 000 ..... 30 »
» — — » 50 000 ..... 35 »
» — — » 100 000 ..... 40 »
» dens overskytende beløp ..... 50 »

Arveavgift beregnet efter foranstående satser skal også svares av arv til legater, stiftelser, selskaper og foreninger, som ikke omfattes av bestemmelsene i litra d, dog således at avgiften ikke i noe tilfelle skal utgjøre mindre enn 15 pct. av arvens fulle beløp.

2. forsåvidt arven tilfaller vedkommende efter loven (ab intestato):

av de første kr. 1 000 av hver enkelt arvelodd intet
» arveloddens næste kr. 9 000 ..... 20 pct.
» — — » 10 000 ..... 25 »
» — — » 20 000 ..... 30 »
» — — » 20 000 ..... 35 »
» — — » 40 000 ..... 40 »
» — — » 50 000 ..... 45 »
» — — » 50 000 ..... 50 »
» — — » 100 000 ..... 55 »
» dens overskytende beløp ..... 60 »

f. Det fremkomne avgiftsbeløp blir å avrunde således at beløp til og med 50 øre nedsettes, beløp over 50 øre forhøies til nærmeste antall hele kroner. 3 juni.

§ 3. Fra avgiftsplikten undtas:

1. Arvemidler (arveforskudd, gaver), som tilfaller arvelaterens ektefelle.
2. Boer, hvis hele beholdne arvefalne formue er under kr. 2 000.
3. Arvemidler, som tilfaller personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død, forsåvidt angår den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 2 000.

Kongelig kunngjøring *) [1]) om skatt til statskassen av fortæring på bevertningssteder for budgettåret 1 juli 1938—30 juni 1939. 3 juni.

For budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939 erlegges der til statskassen skatt av fortæring på bevertningssteder i overensstemmelse med lov av 18 mars 1925 med tilleggslov av 22 april 1932.

Skatten erlegges med 10 pct. av fortæringens kostende og beregnes av $^{10}/_{11}$ av den samlede omsetnings beløp.

I omsetningens beløp medregnes skatten enten denne er innbefattet i prisen (som forhøielse) eller er særskilt opkrevet eller opført i utstedte regninger.

Kongelig kunngjøring *) [2]) om skatt til statskassen av motorvogner og av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. for budgetterminen 1 juli 1938—30 juni 1939. 3 juni.

For budgett-terminen fra 1 juli 1938—30 juni 1939 erlegges skatt til statskassen av motorvogner samt av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. efter følgende regler:

A. For motorvogner erlegges:

2 av hundre av de første kr. 4 000 eller deler derav — av vognens verdi.

4 av hundre av de næste kr. 3 000 av verdien — eller deler derav.

6 av hundre av de næste kr. 3 000 av verdien — eller deler derav.

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2023. Budgett.innst. S. nr. 191. St.tid. s. 1195—1196.

[2]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2003. Budgett-innst. S. nr. 183. St.tid. s. 1190.

3 juni. 10 av hundre av de næste kr. 3 000 av verdien — eller deler derav.
15 av hundre av overskytende beløp.
Det fremkomne skattebeløp blir å avrunde således at beløp til og med 50 øre nedsettes, beløp over 50 øre forhøies til det nærmeste antall hele kroner.

B. Av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. erlegges:
I. For kinematograffremvisninger: 10 av hundre av inngangspengenes samlede beløp.
II. For konserter, hvorved utenlandsk kunstner medvirker: 8 av hundre av inngangspengenes samlede beløp.
III. For andre forestillinger og fremvisninger m. v.: 12 av hundre av inngangspengenes samlede beløp.

C. For kinematograffremvisninger kan Finansdepartementet, når filmen er norsk, optatt av norsk selskap, nedsette skatten i forhold til den økning av filmleien som Kommunale kinematografers landsforbund innrømmer, dog ikke under 5 pct.

3 juni. **Kongeleg kunngjering** *) [1]) um avgift til statskassa på brennevin (sprit) og reseptblankettar for terminen 1938—1939.

For budgetterminen 1 juli 1938—30 juni 1939 skal det av brennevin på meir enn 60 volumprocent alkoholstyrke (sprit) som A/S Vinmonopolet sel til apotek og medisindispenserande lækjarar og dyrlækjarar, og av autoriserde reseptblankettar som vert utleverde til lækjarar og dyrlækjarar, svarast desse avgifter til statskassa:

på brennevin ..... kr. 0,05
for kvar liter,
på reseptblankettar ..... » 5,00
for kvar blokk på 100 blankettar.

3 juni. **Kongelig kunngjøring** *) [2]) om stempelavgift til statskassen av dokumenter og spillekort i budgetterminen 1 juli 1938—30 juni 1939.

Post 1.

I budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939 svares stempelavgift til statskassen av de i lov om stemplet papir av 9 august 1839 § 2 og i tilleggslover av 11 april 1885 § 8, jfr. lov av 24 juni 1915 nr. 3, 17 mars 1902 § 1, 8 juni 1907 § 4, 26 juni 1914, 24 juni

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 21.
[1]) St.besl. 20 mai. Sjå St. prp. nr. 1, kap. 2452. Budgett-innst. S. nr. 199. St.tid. s. 1205.
[2]) St.besl. 20 mai. Se St. prp. nr. 1. kap. 2031 og 2032. Budgett-innst. S. nr. 194. St.tid. s. 1201—1205.

1915 nr. 4 § 1, 9 juni 1916 nr. 4 § 1 og 18 juli 1917 nr. 2 § 1 om- 3 juni.
handlede dokumenter samt av dokumenter, omhandlet i andre lover, som plikter den for visse nummer i tariffen for stempelpapir opførte avgift, efter følgende satser:

a. av veksler:

Kr.	0,10	når pålydendet er			inntil kr.		200
»	0,20	—»—	over kr.	200	— »		400
»	0,30	—»—	— »	400	— »		600
»	0,40	—»—	— »	600	— »		800
»	0,50	—»—	— »	800	— »		1 000
»	0,60	—»—	— »	1 000	— »		1 200
»	0,70	—»—	— »	1 200	— »		1 400
»	0,80	—»—	— »	1 400	— »		1 600
»	0,90	—»—	— »	1 600	— »		1 800
»	1,00	—»—	— »	1 800	— »		2 000

og når pålydendet er større, kr. 0,50 ytterligere for hvert 1 000 kroner eller del derav;

b. av vekselobligasjoner, hvis pålydende beløp er over kr. 5 000:

kr.	3,00	når pålydendet er			inntil kr.		6 000
»	3,50	—»—	over kr.	6 000	— »		7 000

og når pålydendet er større, kr. 0,50 ytterligere for hvert 1 000 kroner eller del derav;

c. av firmaanmeldelser fra innenlandsk aktieselskap eller kommandittaktieselskap: kr. 1 for hver 100 kroner eller del derav, som aktiekapitalen utgjør;

d. av forsikringskontrakter (poliser):

1. av kontrakter om transport- og sjøforsikring for varer og gjenstander, derunder skib:
   Kr. 0,10 av hvert 1 000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder på, når den gjelder en bestemt transport eller reise eller en tid av inntil 6 måneder, og ellers kr. 0,20 for hvert 1 000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder på;
2. av kontrakter om andre arter forsikringer med undtagelse av livsforsikring, ulykkesforsikring, brandforsikring og husdyrforsikring:
   kr. 0,10 av hver kontrakt;

e. av sluttsedler ved omsetning:

1. av aktier:

kr.	0,75	når sluttsedlens pålydende er			inntil kr.		100
»	1,50	—»—	over kr.	100	— »		200
»	2,25	—»—	— »	200	— »		300

3 juni.

kr. 3,00 når sluttsedlens pålydende er over kr. 300 inntil kr. 400
» 4,50 —»— — » 400 — » 600
» 6,00 —»— — » 600 — » 800
» 7,50 —»— — » 800 — » 1 000
» 9,00 —»— — » 1 000 — » 1 200
og når pålydendet er større, kr. 1,50 ytterligere for hvert 200 kroner eller del derav;

2. av obligasjoner:
kr. 0,10 når sluttsedlens pålydende er inntil kr. 100
» 0,15 —»— over kr. 100 — » 200
» 0,25 —»— — » 200 — » 300
» 0,30 —»— — » 300 — » 400
» 0,40 —»— — » 400 — » 500
» 0,75 —»— — » 500 — » 1 000
» 1,10 —»— — » 1 000 — » 1 500
» 1,50 —»— — » 1 500 — » 2 000
» 1,90 —»— — » 2 000 — » 2 500
» 2,25 —»— — » 2 500 — » 3 000
og når pålydendet er større, kr. 0,75 ytterligere for hvert 1 000 kroner eller del derav;

f. av dokumenter angående overdragelse av fast eiendom eller bruksrett over fast eiendom eller stående ydelse av fast eiendom samt av dokumenter, som plikter den for visse nummer i stempelpapirtariffen opførte avgift, efter følgende

tariff for stempelpapir:

Nr. 1 til kr. 0,50 for dokument med pålydende av inntil kr. 50
» 2 » » 1,00 over » 50 inntil kr. 100
» 3 » » 1,50 — » 100 — » 150
» 4 » » 2,50 — » 150 — » 250
» 5 » » 5 — » 250 — » 500
» 6 » » 10 — » 500 — » 1 000
» 7 » » 15 — » 1 000 — » 1 500
» 8 » » 20 — » 1 500 — » 2 000
» 9 » » 25 — » 2 000 — » 2 500
» 10 » » 30 — » 2 500 — » 3 000
» 11 » » 35 — » 3 000 — » 3 500
» 12 » » 40 — » 3 500 — » 4 000
» 13 » » 45 — » 4 000 — » 4 500
» 14 » » 50 — » 4 500 — » 5 000
» 15 » » 55 — » 5 000 — » 5 500

3 juni.

Nr.	16	til kr.	60	for dokument med pålydende av over	kr.	5 500	inntil kr.	6 000
»	17	» »	65	—	»	6 000	— »	6 500
»	18	» »	70	—	»	6 500	— »	7 000
»	19	» »	75	—	»	7 000	— »	7 500
»	20	» »	80	—	»	7 500	— »	8 000
»	21	» »	85	—	»	8 000	— »	8 500
»	22	» »	90	—	»	8 500	— »	9 000
»	23	» »	95	—	»	9 000	— »	9 500
»	24	» »	100	—	»	9 500	— »	10 000
»	25	» »	110	—	»	10 000	— »	11 000
»	26	» »	120	—	»	11 000	— »	12 000
»	27	» «	130	—	»	12 000	— »	13 000
»	28	» »	140	—	»	13 000	— »	14 000
»	29	» »	150	—	»	14 000	— »	15 000
»	30	» »	160	—	»	15 000	— »	16 000
»	31	» »	170	—	»	16 000	— »	17 000
»	32	» »	180	—	»	17 000	— »	18 000
»	33	» »	190	—	»	18 000	— »	19 000
»	34	» »	200	—	»	19 000	— »	20 000
»	35	» »	215	—	»	20 000	— »	21 500
»	36	» »	230	—	»	21 500	— »	23 000
»	37	» »	245	—	»	23 000	— »	24 500
»	38	» »	260	—	»	24 500	— »	26 000
»	39	» »	275	—	»	26 000	— »	27 500
»	40	» »	290	—	»	27 500	— »	29 000
»	41	» »	305	—	»	29 000	— »	30 500
»	42	» »	320	—	»	30 500	— »	32 000
»	43	» »	340	—	»	32 000	— »	34 000
»	44	» »	360	—	»	34 000	— »	36 000
»	45	» »	380	—	»	36 000	— »	38 000
»	46	» »	400	—	»	38 000	— »	40 000
»	47	» »	420	—	»	40 000	— »	42 000
»	48	» »	440	—	»	42 000	— »	44 000
»	49	» »	465	—	»	44 000	— »	46 500
»	50	» »	490	—	»	46 500	— »	49 000
»	51	» »	515	—	»	49 000	— »	51 500
»	52	» »	540	—	»	51 500	— »	54 000
»	53	» »	570	—	»	54 000	— »	57 000
»	54	» »	600	—	»	57 000	— »	60 000
»	55	» »	630	—	»	60 000	— »	63 000
»	56	» »	660	—	»	63 000	— »	66 000
»	57	» »	695	—	»	66 000	— »	69 500
»	58	» »	730	—	»	69 500	— »	73 000
»	59	» »	765	—	»	73 000	— »	76 500

3 juni. Nr. 60 til kr. 800 for dokument med pålydende av

					over	kr.	76 500	inntil kr.		80 000
»	61	»	»	840	—	»	80 000	—	»	84 000
»	62	»	»	880	—	»	84 000	—	»	88 000
»	63	»	»	920	—	»	88 000	—	»	92 000
»	64	»	»	960	—	»	92 000	—	»	96 000
»	65	»	»	1 000	—	»	96 000	—	»	100 000
»	66	»	»	1 060	—	»	100 000	—	»	106 000
»	67	»	»	1 120	—	»	106 000	—	»	112 000
»	68	»	»	1 180	—	»	112 000	—	»	118 000
»	69	»	»	1 240	—	»	118 000	—	»	124 000
»	70	»	»	1 300	—	»	124 000	—	»	130 000
»	71	»	»	1 360	—	»	130 000	—	»	136 000
»	72	»	»	1 420	—	»	136 000	—	»	142 000
»	73	»	»	1 480	—	»	142 000	—	»	148 000
»	74	»	»	1 540	—	»	148 000	—	»	154 000
»	75	»	»	1 600	—	»	154 000	—	»	160 000
»	76	»	»	1 680	—	»	160 000	—	»	168 000
»	77	»	»	1 760	—	»	168 000	—	»	176 000
»	78	»	»	1 840	—	»	176 000	—	»	184 000
»	79	»	»	1 920	—	»	184 000	—	»	192 000
»	80	»	»	2 000	—	»	192 000	—	»	200 000
»	81	»	»	2 100	—	»	200 000	—	»	210 000
»	82	»	»	2 200	—	»	210 000	—	»	220 000
»	83	»	»	2 300	—	»	220 000	—	»	230 000
»	84	»	»	2 400	—	»	230 000	—	»	240 000
»	85	»	»	2 500	—	»	240 000	—	»	250 000
»	86	»	»	2 600	—	»	250 000	—	»	260 000
»	87	»	»	2 700	—	»	260 000	—	»	270 000
»	88	»	»	2 800	—	»	270 000	—	»	280 000
»	89	»	»	2 900	—	»	280 000	—	»	290 000
»	90	»	»	3 000	—	»	290 000	—	»	300 000
»	91	»	»	3 100	—	»	300 000	—	»	310 000
»	92	»	»	3 250	—	»	310 000	—	»	325 000
»	93	»	»	3 400	—	»	325 000	—	»	340 000
»	94	»	»	3 550	—	»	340 000	—	»	355 000
»	95	»	»	3 700	—	»	355 000	—	»	370 000
»	96	»	»	3 850	—	»	370 000	—	»	385 000
»	97	»	»	4 000	—	»	385 000	—	»	400 000
»	98	»	»	4 200	—	»	400 000	—	»	420 000
»	99	»	»	4 400	—	»	420 000	—	»	440 000
»	100	»	»	4 650	—	»	440 000	—	»	465 000
»	101	»	»	4 900	—	»	465 000	—	»	490 000
»	102	»	»	5 150	—	»	490 000	—	»	515 000
»	103	»	»	5 400	—	»	515 000	—	»	540 000

3 juni.

Nr. 104 til	kr. 5 700	for dokument med pålydende av	over	kr. 540 000	inntil	kr. 570 000
» 105 »	» 6 000		—	» 570 000	—	» 600 000
» 106 »	» 6 300		—	» 600 000	—	» 630 000
» 107 »	» 6 600		—	» 630 000	—	» 660 000
» 108 »	» 6 950		—	» 660 000	—	» 695 000
» 109 »	» 7 300		—	» 695 000	—	» 730 000
» 110 »	» 7 650		—	» 730 000	—	» 765 000
» 111 »	» 8 000		—	» 765 000	—	» 800 000
» 112 »	» 8 400		—	» 800 000	—	» 840 000
» 113 »	» 8 800		—	» 840 000	—	» 880 000
» 114 »	» 9 200		—	» 880 000	—	» 920 000
» 115 »	» 9 600		—	» 920 000	—	» 960 000
» 116 »	» 10 000		—	» 960 000	—	» 1 000 000
» 117 »	» 10 500		—	» 1 000 000	—	» 1 050 000
» 118 »	» 11 000		—	» 1 050 000	—	» 1 100 000

og så fremdeles ytterligere kr. 500 for hvert 50 000 kroner eller del derav som summen er høiere enn kr. 1 100 000.

Post 2.

I samme budgett-termin erlegges stempelavgift til statskassen av spillekort med kr. 1,25 for hvert spill.

Spillekort, som utføres til utlandet eller leveres til bruk på Svalbard eller Jan Mayen under befølgelse av den kontroll, som bestemmes av Finans- og tolldepartementet, er fritatt for stempelavgift.

Kongelig kunngjøring *) [1]) om formues- og inntektsskatt til Svalbard og om avgift til statskassen av kull som utføres fra Svalbard.

I.

Om formues- og inntektsskatt til Svalbard for budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939.

§ 1. For budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939 erlegges skatt til Svalbard efter følgende regler:

I. Av personer og selskaper som skal svare skatt til Svalbard efter ligning (lov om skatt til Svalbard på formue og inntekt av 15 juli 1925 kap. I):
   a) Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1 000.
   b) Inntektsskatt med 10 pct.

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
[1]) St.besl. 27 mai. Se St.prp. nr. 1, Svalbard-budgettet. Budgett-Innst. S. nr. 204. St.tid. s. 1301—1303.

3 juni. II. Av enhver som skal svare skatt til Svalbard av en procentvis ansatt del av arbeidsinntekten (lov om skatt til Svalbard på formue og inntekt av 15 juni 1925 kap. 2): Inntektsskatt med 4 pct. av den skattbare del av arbeidsinntekten, jfr. § 5.

§ 2. Tvist om en skattyder skal skattskrives i Norge eller Svalbard avgjøres av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 3. Formuer under kr. 5 000 er skattefri. Formuen avrundes nedad til det nærmeste med 1 000 delelige antall kroner.

§ 4. Inntekter under kr. 2 000, forsåvidt angår de i § 1, avsnitt I omhandlede skattydere er skattefri. For disse skattydere avrundes inntekten nedad til det nærmeste med 100 delelige antall kroner.

§ 5. Ved ansettelsen til skatt av de i nærværende beslutnings § 1, I og II omhandlede skattepliktige personer befølges reglene for klasseinndeling i skattelovene av 18 august 1911 for landet § 75, for byene § 68, idet vedkommende regjeringsdepartement fastsetter bestemmelser om hvilke personer der ved klasseansettelsen skal henregnes til forsørgede. Av inntekten er skattefritt:

i 1	klasse	kr.	2 000
» 2	»	»	2 500
» 3	»	»	3 000
» 4	»	»	3 400
» 5	»	»	3 800
» 6	»	»	4 200
» 7	»	»	4 600
» 8	»	»	5 000

For personer som ilegges skatt efter § 1, II beregnes det skattefrie beløp i forhold til den tid av året, hvori arbeidsforholdet varer.

§ 6. Adgangen til å få skattefritt fradrag efter § 5 er betinget av at vedkommende skattyder legitimerer sin forsørgelsesbyrde.

§ 7. I øvrig blir skatten å utligne efter lov av 15 juli 1925.

II.

Om avgift av kull, som utføres fra Svalbard for budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939.

For budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939 skal der erlegges avgift til statskassen av kull, som utføres fra Svalbard, efter en sats av 1 pct. av verdien for de første 100 000 tonn og derefter efter satser fallende med 0,1 pct. av verdien for hvert ytterligere 100 000 tonn.

Kongelig kunngjøring *) [1]) om skatt på bankinnskudd for budgetterminen 1 juli 1938—30 juni 1939. 3 juni.

For budgetterminen 1 juli 1938—30 juni 1939 på grunnlag av inntektsåret 1938 erlegges skatt av bankinnskudd på grunnlag av bankenes regnskapsår 1938 med 25 procent av renteavkastningen på den enkelte innskyters konto. Skatten skal dog minst utgjøre 3 pro mille av det ved inntektsårets utløp innestående beløp. Skatten forfaller til betaling 1 mars 1939.

Kongelig resolusjon. 3 juni.

I medhold av § 1 i lov av 6 juli 1896 om behandling av forsømte barn gis stadfesting på et fremlagt utkast til plan for Fredrikstad og Glemmen barnehjem.

Kongelig resolusjon. 3 juni.

I henhold til § 1 i lov av 6 juni 1896 om behandling av forsømte barn med senere endringer gis stadfesting på et fremlagt utkast til plan for barnehjemmet «Fru Schibsteds minde», Finsnes, Lenvik herred.

Kongelig resolusjon *) om forskrifter om anlegg og drift av pelsdyrgårder i Vang herred og Furnes herred, Hedmark fylke. 3 juni.

Kongelig resolusjon *) om regler for renhold i skogshytter i Stor-Elvdal herred, Hedmark fylke. 3 juni.

Kongelig resolusjon *) om almindelige helseforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Snåsa herred, Nord-Trøndelag fylke. 3 juni.

Kongelig resolusjon *) om forandring av § 20 — om frisørsalonger — i de almindelige helseforskrifter for Verdal herred, Nord-Trøndelag fylke. 3 juni.

Kongelig resolusjon *) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Kistrand herred, Finnmark fylke, Bremsnes herred, Møre og Romsdal fylke, Bærum herred, Akershus fylke, Eid herred, Møre og Romsdal fylke, Træna herred, Nordland fylke, Trysil herred, Hedmark fylke, Seljord herred, Telemark fylke, Karasjok herred, Finnmark fylke, Nesodden herred, Akershus fylke og Lillestrøm herred, Akershus fylke, må ha godkjenning av helserådet. 3 juni.

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
[1]) St.besl. 28 mai. Se St. prp. nr. 20. Innst. S. nr. 150. St.tid. s. 1310—1311.

3 juni. **Kongelig resolusjon** *).

I. Med hjemmel i lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 25 juni 1926 og 6 juni 1930 § 2 første ledd, og i henhold til Stortingets beslutning av 14 mai 1938 fastsettes endringer i det ved kongelige resolusjoner av 23 juli 1926, 8 juli 1927, 13 juni 1930, 26 juni 1931, 30 juni 1932 og 29 mai 1936 fastsatte regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse for reiser innen riket overensstemmende med et fremlagt utkast.

II. Med hjemmel i samme lovs § 3 forhøies de ved kongelig resolusjon av 31 mars 1933 fastsatte satser for kostgodtgjørelsen ved reiser i statens ærend utenfor rikets grenser med 10 pct. fra 1 juli 1938.

Efter endringene lyder følgende paragrafer så:

§ 16. Kostgodtgjørelsen fastsettes således:

1 og 2 klasse kr. 6,00 pr. døgn, dog således at for reiser som varer mindre enn 6 timer tilståes ingen kostgodtgjørelse, og for reiser som varer 6 til og med 10 timer er kostgodtgjørelsen kr. 3,00.

Kostgodtgjørelsen må ikke pr. døgn overstige kr. 6,00.

De ovenfor nevnte satser forhøies midlertidig fra 1 juli 1938 med 10 %.

§ 17. Dersom den reisende må overnatte (d. e. tilbringe 3 timer eller derover av natten utenfor sin bopel), får de til 1 klasse hørende tjenestemenn et tillegg til kostgodtgjørelsen stort kr. 5,00 og de til 2 klasse hørende kr. 3,00 for hver natt som må tilbringes utenfor hjemmet. Tillegget forhøies for begge klasser med kr. 1,00 for hver natt den reisende må opholde sig i kjøpstad, ladested eller på dampskib, på dampskib dog bare hvis opholdet på dette har en sammenhengende varighet av minst et døgn.

Når kvarter anvises av det offentlige, faller nattillegget bort dersom det anviste kvarter tilfredsstiller rimelige krav og kvarteret stilles til gratis benyttelse for tjenestemannen. For benyttelse av offentlig kvarter som efter vedkommende departements skjønn ikke tilfredsstiller rimelige fordringer, fastsetter departementet en passende avgift, i hvilket tilfelle vanlig nattillegg kan beregnes.

Nattillegget faller bort for netter hvorfor det beregnes godtgjørelse for utlegg til soveplass på jernbane eller dampskib. Dersom imidlertid den reisende tilbringer 3 timer eller derover også av den påfølgende natt på jernbane eller damp-

*) Kunngj. 10 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

skib og må opholde sig minst 6 timer av den mellemliggende dag i by eller landdistrikt, kan han — når ovennevnte natttillegg ikke beregnes — foruten nevnte utlegg til soveplass om natten beregne et tillegg til kostgodtgjørelsen, svarende til nattilleggets størrelse, for omhandlede ophold i by eller landdistrikt. 3 juni.

Som natt regnes tiden mellem kl. 23 og kl. 7.

De ovenfor nevnte satser forhøies midlertidig fra 1 juli 1938 med 10 %.

§ 12. Den minste veilengde som må reises når godtgjørelse for skyss skal kunne fordres, er 3 km fra reisens utgangspunkt eller 6 km tilsammen frem og tilbake. Lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn får dog skyssgodtgjørelse bare når rettsstedet er 10 km eller mere fra vedkommendes bosted.

Hvor en tjenestemann har sin bopel utenfor den by eller den kommune hvor han har sitt faste arbeidssted i stillings medfør (kontor, stasjon, arbeidsplass), vil ved reiser i stillings medfør det faste arbeidssted og ikke bopelen bli å regne for reisens utgangspunkt eller endepunkt. Undtagelser kan her gjøres av vedkommende departement hvor særlige hensyn måtte gi grunn til det.

Skyssen godtgjøres bare for den virkelige veilengde. Ved beregning av godtgjørelse efter kilometertakst regnes deler av km på ½ km eller derover for hel km, mens deler under ½ km settes ut av betraktning. For de strekninger hvor tjenestemannen har betalt for skyssen efter en større veilengde enn den virkelig reiste i henhold til regler som gjelder for skyss fra offentlige skysstasjoner, tilkommer det ham skyssgodtgjørelse efter denne forøkede veilengde.

§ 19. Den minste veilengde som må reises når kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km fra reisens utgangspunkt eller 6 km tilsammen frem og tilbake (se herom § 12). Lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn får dog kostgodtgjørelse bare når rettsstedet er 10 km eller mere fra vedkommendes bosted.

Valgte medlemmer av fylkesting, fylkesutvalg, fylkesveistyrer, fylkesskattestyrer og fylkesskolestyrer tilkommer kostgodtgjørelse for forretningsdager selv om reise ikke foretas.

§ 20. Døgn efter dette regulativ regnes fra det klokkeslett reisen begynner. For reiser som varer mere enn et døgn, regnes overskytende del av et døgn på 6 timer eller derover for helt døgn.

For reiser som varer mindre enn 6 timer tilståes ingen kostgodtgjørelse, jfr. § 16. Undtatt herfra er dog de i fore-

3 juni. gående paragraf nevnte valgte medlemmer av fylkesting, fylkesutvalg, fylkesveistyrer, fylkesskattestyrer og fylkesskolestyrer, når det gjelder forretningsdager.

Læger i praksis får kostgodtgjørelse for alle reiser som det tilkommer dem skyssgodtgjørelse for.

Endringene i §§ 12, 19 og 20 trer i kraft 1 januar 1939.

3 juni. **Kongelig resolusjon** *).

I henhold til § 5, jfr. § 11, i midlertidig lov av 6 mai 1938 om fredning av saltvannsfisk bestemmes:

I. Fangst av sei under 35 cm til gjødning eller til guanotilvirkning (derunder også tilvirkning til fiskemel som fôrstoff) er forbudt. Lengden måles fra snutespissen til enden av halens (sporens) ytterste stråler.

II. Overtredelse av dette forbud straffes med bøter. Ulovlig fangst eller dens verdi kan inndras til fordel for statskassen.

III. Denne resolusjon trer i kraft straks.

3 juni. **Kongelig resolusjon** *).

I medhold av § 2 i lov av 27 juni 1892 med tilleggslover om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. bestemmes, at § 1 i plakat av 4 august 1911 med senere forandringer om Regler for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøtt forandres derhen, at Ålesund medtas blandt de byer, som opdelt kjøtt kan innføres til.

3 juni. **Kongelig resolusjon** *).

I medhold av § 1 i lov av 3 juni 1938 om utførselsforbud for levende sølvrev og blårev bestemmes:

1. Det skal inntil videre være forbudt å utføre levende sølvrev og blårev fra landet medmindre Landbruksdepartementet har samtykket i utførselen.
2. Denne bestemmelse trer i kraft straks.

3 juni **Kongelig resolusjon** *) om regler for ikke fiskeberettigedes adgang til mot løsing av fiskekort å få rett til fiske av laks og sjøaure med stang eller håndsnøre i den del av Tanavassdraget (med bielver) som ikke danner riksgrense.

---

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

Kongelig resolusjon. 3 juni.

Statsrevisjonens assistentforening (fra 1 juli 1938: Riksrevisjonens assistentforening) anerkjennes efter lov av 6 juli 1933 nr. 12 § 2, jfr. § 3.

Kongelig resolusjon. 3 juni.

I. Grensene mellem Halden, Fredrikstad og Sarpsborg tollstedsdistrikter trekkes fra 1 juli 1938 således:

Halden tollstedsdistrikt strekker sig fra den svenske grense til Askholmen. Herfra trekkes grensen over Haslau og derfra loddrett ned på sjøgrenselinjen mellem Norge og Sverige og følger denne videre til havs således at alt som ligger vestenfor denne linje tilligger Fredrikstad tollstedsdistrikt. Dette strekker sig for øvrig efter linjen Askholmen —Stortangen i Skjebergkilens munning og derfra til bunnen av Krogstadfjorden, hvis østre side hører under sistnevnte distrikt.

Sarpsborg tollstedsdistrikt omfatter Skjebergkilen innenfor linjen Askholmen—Stortangen og adskilles for øvrig fra Fredrikstad tollstedsdistrikt ved en grenselinje som trekkes fra Torpebjerget på Glommas østside til Ombergfjellet på elvens vestside.

II. Kongelig resolusjon av 23 september 1932, jfr. kongelig resolusjon av 16 juni 1933, om grensene mellem Halden, Fredrikstad og Sarpsborg tollstedsdistrikter opheves fra 1 juli 1938.

Kongelig resolusjon *). 3 juni.

Finans- og tolldepartementet bemyndiges til på sådanne betingelser som dette fastsetter å samtykke i at garn av natursilke og kunstsilke som norske kabelfabrikker efter 1 juli 1937 har innført og herefter innfører til bruk ved fremstilling av kabler, inngår mot en nedsatt toll av henholdsvis kr. 1,00 og kr. 0,50 pr. kg + de til enhver tid gjeldende tillegg.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 3 juni. «Misjonsprest Nils Mikkelsen Arnetvedts legat til Det norske misjonsselskap», oprettet ved testament av 14 desember 1933.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 3 juni. «Bendik Ellingsen Bakkens helselagsfond» til røkt og pleie for innvånere i Skrautvål sogn, oprettet ved testament av 20 februar 1926.

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

3 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Størk og Eli Halstensen Hammerøys legat» til trengende i Bjørnsund, oprettet ved gavebrev av 17 mars 1938.

3 juni. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 63 for Moelven bygningskommune, Hedmark fylke.

3 juni. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 57 samt betalingsregulativ for opmåling for Leinstrand bygningsdistrikt, Sør-Trøndelag fylke.

3 juni. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om brandvesenet av 15 august 1908 i sin helhet skal være gjeldende for Kirkenes i Sør-Varanger, Finnmark fylke, innenfor de samme grenser som er fastsatt for det bygningsloven underlagte område på Kirkenes.

4 juni. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og bygningsvedtekter for strøket omkring Varden, Stavanger.

4 juni. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om omregulering av og vedtekt for strøket Sletten—Rosendal—Ramsvik —Midtjord, Stavanger.

8 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Norges rederforbunds fond til Norges handelshøiskole», oprettet ved gavebrev av 12 desember 1933.

8 juni. **Rundskrivelse** ***) fra Arbeidsdepartementet til fylkesmennene.

Varselskilter og signaler for regulering av ferdselen på gater og veier.

I medhold av § 46 punkt 1 i de ved kgl. res. av 27 mai 1938 fastsatte trafikkregler har departementet — overensstemmende med et av veidirektøren fremlagt forslag — bestemt at varselskilter og signaler som settes op til regulering av ferdselen skal være utstyrt og anbragt som nedenfor anført.

Skiltene og signalene, som er gjengitt på nedenstående 3 plansjer, er overensstemmende med de som blev fastsatt på den europeiske konferanse i Genf i mars 1931.

---

*) Kunngj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
***) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

Kl. I. Varselsignaler — faresignaler: skal være utstyrt og ha betydning som angitt i Pl. 1. 8 juni.

Hvor det gjelder kryss av to riksveier skal det på varselskiltet for veikryss anbragte kors være rødt — i andre veikryss sort.

Dimensjoner for alle skilter i klasse *I* med undtagelse av den åpne trekant bør være: Lengde av triangelside regnet efter spissene, 70 cm (spissene avrundes). Bredde av rød bord, 8 cm. Platetykkelse ikke under 3 mm. Skiltenes bakside males grå. Stangen utføres av T-jern 60 × 60 × 7 og gis en sådan lengde at underkant av skiltet får en høide over veibanen av ca. 2 m. Stangen males helt rundt i avvekslende røde og hvite felter 25 cm høie. Hvor stangen skal innstøpes i fundamentkloss, gjøres enden av stangen umalt i ca. 30 cm lengde og opsplittet 5 à 10 cm nedenfor de malte felter. For det åpne trekantskilt bør bredden av siden være 10 cm. Platetykkelse ikke under 5 mm og stolpe som ovenfor anført.

Til bruk for varsling av vei under utbedring bør benyttes det åpne trekantskilt hvorunder det anbringes en rektangulær hvit plate hvorpå ordet «Reparasjon» er malt i sort med stor forbokstav og for øvrig små bokstaver. Minste høide av små bokstaver 75 mm.

Sistnevnte skilter bør anbringes forholdsvis lavt så de i mørke blir belyst av bilens lykter.

Disse skilter som dels på grunn av sin midlertidige karakter ofte utføres og opstilles mindre solid enn permanente skilter, dels også anbringes nærmere veibanen, vil være mere utsatt for beskadigelse fra trafikken. Det vil derfor være nødvendig, sålenge vedkommende veiarbeide eller utbedring foregår, å føre særlig nøie tilsyn med at disse skilter holdes i god stand.

Varselskiltene anbringes i landdistrikt loddrett på veien og i en avstand fra hindringen av minst 100 m, men ikke mere enn 250 m hvis ikke de stedlige forhold gjør dette vanskelig.

Hvis avstanden mellem skiltet og hindringen er vesentlig mindre enn 100 m, bør det treffes særlige foranstaltninger.

Skiltene bør i sin almindelighet plaseres på høire side av veien, men kan også f. eks. i høirekurver settes på venstre side når de derved blir bedre synlige.

Kl. II. A. Forbudsskilter. B. Skilter for andre påbud: skal være utstyrt og ha betydning som angitt i Pl. 1 og 2.

I den utstrekning det måtte skjønnes å være påkrevd kan enkelte av de her omhandlede skilter forsynes med en liten oplysende plate som foran nevnt for varsling av veiutbedring. Minste høide av små bokstaver 50 mm.

Dimensjoner for forbudsskiltene: Skiltenes diameter 70 cm.

8 juni. Bredde av den røde ring 7 cm. Platetykkelse 5 mm. Stolper etc. som for varselskilter eller utført av solide rør malt på samme måte. I byer og bymessig bebyggede strøk kan skiltenes diameter nedsettes til 50 cm og platetykkelsen til 3 mm.

Kl. III. Skilter som gir oplysning, rettledning: skal være utstyrt og ha betydning som anført i Pl. 2.

Dimensjoner: Sidelengde av skilter for parkeringsplass 50 cm og for skole 70 cm, i byer og bymessig bebyggede strøk 50 cm. Platetykkelse 3 og 5 mm henholdsvis for de mindre og de større skilter. Stolper som for kl. *II* malt i blå og hvite felter.

For samtlige under kl. *I, II* og *III* omhandlede skilter er bunnfarven hvit, hvor ikke annen farve er angitt på plansjene.

Veivisere på offentlig vei: Veikryssets navn anbringes på veiviserstolpen. Nye veivisere skal ha navneskiltet på toppen.

Veiviserfløiene anbringes ca. 2 m over veibanen.

Riksveier betegnes med røde bokstaver på hvit bunn, hovedveier med sorte bokstaver på hvit bunn, bygdeveier med sorte bokstaver på kromgul bunn. Bokstavhøide minst 8 cm, strektykkelse minst 12 mm. Avstand fra navnet til kanten av platen samt mellem navner over hverandre på samme plate minst 25 mm.

Veinummeret anbringes nærmest stolpen — med røde tall for riksveiene og sorte for de øvrige hovedveier. Tallene minst 12 cm høie og adskilt fra den øvrige tekst med en loddrett strek.

Ved opsetningen av fløiene må det dras omsorg for at veinummeret lettest mulig kan leses av dem som kjører forbi. I tilfelle hvor det er påkrevd bør veiviserfløien forlenges noe så veinummeret kommer bedre ut fra stolpen.

Veiviserfløier med veinummer bør angi et nærmere og et fjernere veikryss eller viktigere knutepunkt på vedkommende vei med angivelse av avstand som regel i hele kilometer, hvor spesielt ønskelig med ett decimal. Navnet på det nærmeste punkt plaseres øverst og det fjernere punkt nederst. Kilometertallet anbringes på samme linje som vedkommende stedsnavn og alltid mellem dette og platens spiss (ytre ende). Kilometertallets høide 6 cm.

Navn på sted som ikke ligger ved vedkommende vei, kan med sitt kilometertall i tilfelle plaseres på en særskilt plate uten veinummer.

Særskilte utførelser av veivisere såsom orienteringstavler og lignende kan anvendes når de i hvert enkelt tilfelle er godkjent av veidirektøren.

Den konstruktive utforming som ikke er angitt i nær- 8 juni.
værende bestemmelser avpasses efter de stedlige forhold og innen nærværende bestemmelsers ramme.

Veivisere anbringes sådan at de ikke foranlediger noen trafikkvanskelighet og for øvrig som de stedlige forhold tilsier.

Veinummerskilter: utføres kvadratiske eller rektangulære med hvit bunnfarve og 12 cm høie tall, røde for riksveiene og sorte for hovedveiene.

Nummerskiltene settes op langs veien til rettledning for trafikken. Avstanden mellem skiltene bør være ca. 1 km. Telegrafverket har gitt tillatelse til å sette op disse skilter på telegrafstolpene. Skiltene må ikke stå fritt ut fra stolpen, men bøiet efter denne og festet i alle 4 hjørner. De må festes så de bare kan leses fra en kjøreretning. Men det bør neppe festes mer enn en plate på noen stolpe. Herfra undtas dog strekninger hvor to ruter faller sammen i e n vei. Telegrafstyret har satt som betingelse for foran nevnte tillatelse at hvis det skulde vise sig at noe skilt senere må flyttes av hensyn til telegrafverkets utnyttelse av stolpene, må sådan flytning foretas av veivesenet enten til annen stolpe eller lenger ned på stolpen.

Forsåvidt det skulde vise sig hensiktsmessig å benytte stolper tilhørende privat person eller selskap må samtykke til anbringelse av skiltene innhentes.

Veinummerskilter kan også anbringes på annen hensiktsmessig måte.

På veiviserstolpe på riksvei skal, når stolpen bærer bare e n veiviserfløi som gjelder for hoved- eller bygdevei som slutter inntil eller krysser riksveien, dennes veinummerskilt være anbragt således at det lett kan leses av kjørende som kommer inn på riksveien.

Veivisere på privat vei: Skiltets og påskriftens form og dimensjoner skal være som for veivisere ved offentlig vei.

Veiviserfløiens bunnfarve skal være blå, påskriften hvit.

Hvor avstander ønskes angitt, følges de samme bestemmelser som for andre offentlige veivisere.

De her omhandlede skilter kan anbringes innenfor 25-m's grensen fra offentlig vei, og bør som regel bekostes av den som ønsker skiltet opsatt.

Stedsskilter: utføres rektangulære, 30 cm høie. Bunnfarven skal være blå og påskriften hvit med 15 cm høie store og 10 cm høie små bokstaver.

Skiltene anbringes ved bygrensen så iøinefallende som mulig og loddrett på kjøreretningen. De bør fortrinsvis stå på høire side av veien, men kan også, når forholdene gjør det ønskelig — f. eks. i høirekurver — settes til venstre.

8 juni. I tettbygde strøk hvor stedsskilter ønskes, settes disse så hensiktsmessig som mulig, der hvor tettbebyggelsen begynner, og uten at man behøver å ta hensyn til herredsgrenser og lignende.

Skiltene anbringes 1,5—2 m over marken. De bæres oppe av en eller to stolper som males i avvekslende hvite og blå felter.

Skiltets bakside males grå.

For samtlige skilter som er påført stedsnavn gjelder at skrivemåten må være i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og må i tvilstilfelle gjennem veidirektøren forelegges Kirkedepartementet til avgjørelse. Veidirektøren fastsetter de farvetoner av rødt, blått og kromgult som skal anvendes.

Om ønskes kan ferdige skilter med eller uten stolper bestilles gjennem Veidirektoratet og likeledes ferdiglaget maling i bokser.

Det er forutsatt at de i nærværende rundskrivelse omhandlede skilter i landdistriktene ikke opsettes uten efter bestemmelse eller godkjennelse av overingeniøren for veivesenet i fylket, som også fastsetter plaseringen og eventuelt avstanden fra veibanen.

Departementet godkjenner de i Pl. 3 gjengitte varselsskilter og signaler ved plankryssing av vei og jernbane.

De her fastsatte bestemmelser trer i kraft 1 august 1938. Fra samme dag bortfaller alle tidligere bestemmelser, nemlig Arbeidsdepartementets rundskrivelse av 20 november 1933 til fylkesmennene med de samtidig fastsatte generelle bestemmelser om opsetning av veivisere m. v., Arbeidsdepartementets rundskrivelse av 12 november 1937 til fylkesmennene, veidirektørens rundskrivelser av 26 mars 1931, 14 juli 1933, 21 februar 1934, 29 august 1934 og 21 januar 1935.

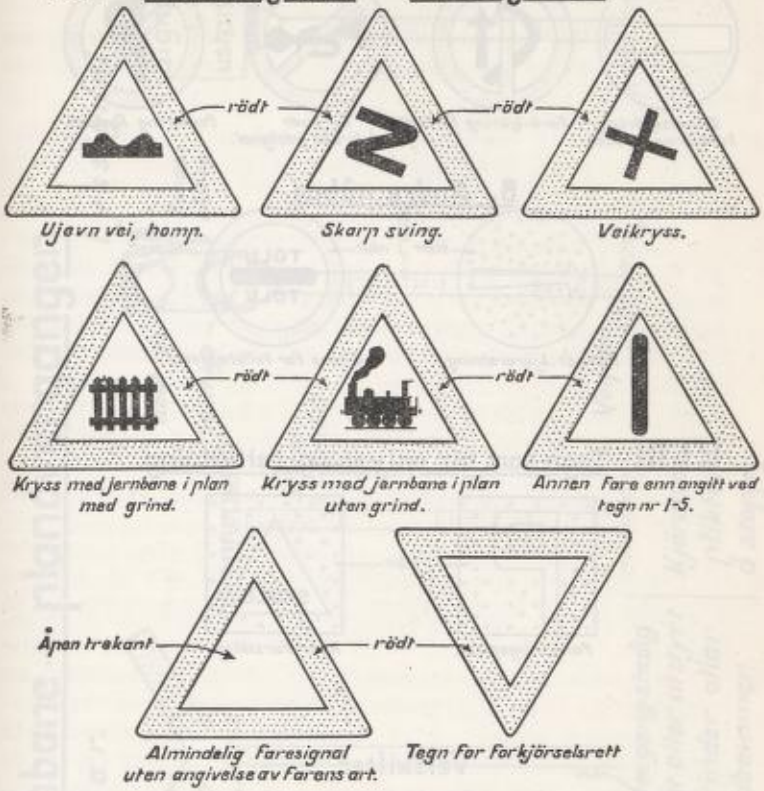
Idet departementet henviser til foranstående går man ut fra at det til varsling m. v. på riksveier, høifjells- og mellemriksveier herefter bare blir benyttet skilter som her omhandlet, og at opsetningen av manglende skilter blir fullført innen 1 august 1938.

Stedsskilter forutsettes imidlertid bare opsatt i den utstrekning midler kan disponeres uten at det skjer til fortrengsel for den øvrige varsling m. v.

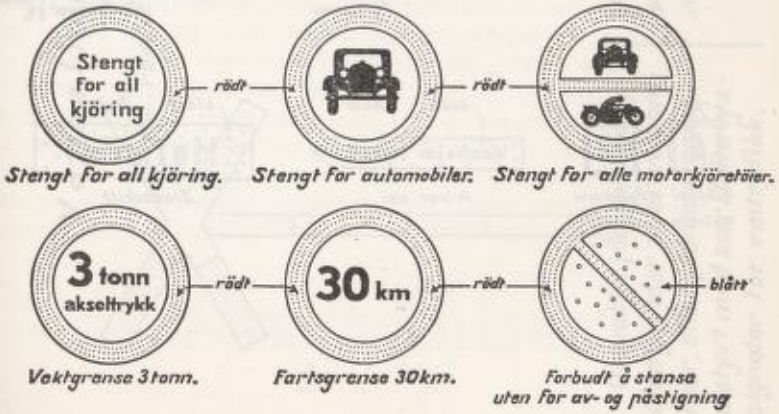
Videre skal man anmode hr. fylkesmannen om å søke den samme ordning gjennemført for de øvrige veier i fylket samt for byenes gater og plasser.

Pl. 1

Kl. I Varselsignaler – Faresignaler.

Kl. II A. Forbudsskilter.

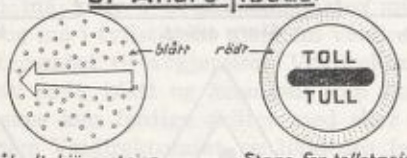

Pl. 2

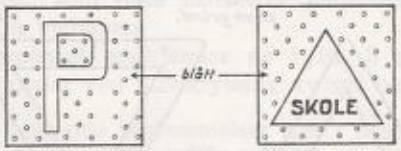
Enveiskjøring. Innkjøring forbudt. | Forbikjøring forbudt. | Forbudt å bruke lydsignal. | Parkering forbudt.

B. Andre påbud.

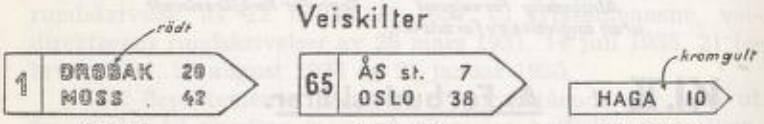
Påbudt kjøreretning. | Stans for tollstasjon.

Kl. III Tegn som gir opplysning, rettledning.

Parkeringsplass. | Kjør forsiktig.

Veiskilter

Riksvei | Fylkesvei | Herredsvei

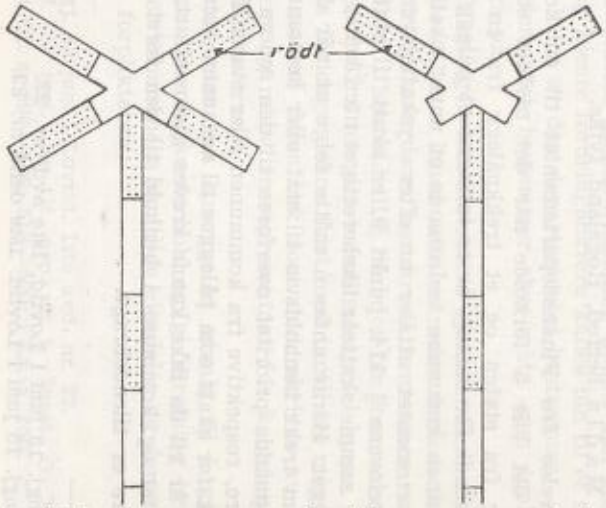

Riksvei Fylkesvei Veinummerskilter | Privat vei | Stedsskilt

Pl. 3.

Jernbane — planoverganger.

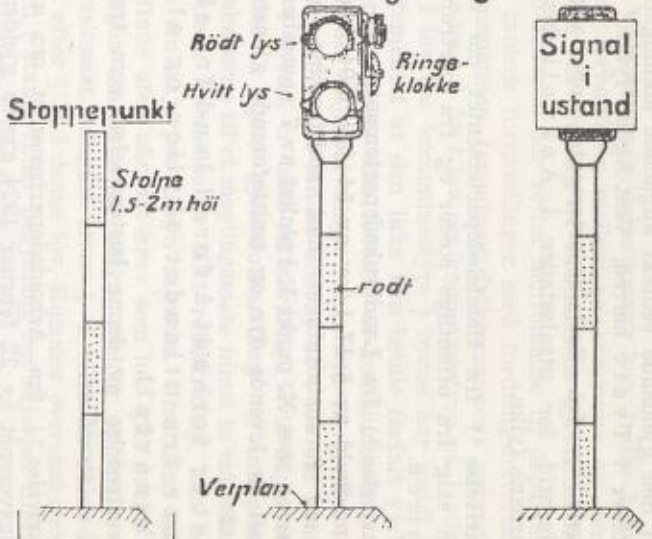
Varselmerker.

Ubevoktet planovergang uten grinder eller veibommer, eller planovergang utstyrt med særskilte lyssignaler for veitrafikk.

Planovergang stadig bevoktet eller utstyrt med grinder eller veibommer

Lyssignal.

Kjörende plikter å stoppe.

8 juni. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring i § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Tveit herred, Vest-Agder fylke.

8 juni. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Askvoll herad, Sogn og Fjordane fylke.

8 juni. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om bestemmelser om salg fra offentlige steder og fra portrum m. v. i Drammen.

8 juni. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet.

I medhold av § 17 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer og post X, punkt 1, i plakat av 7 november 1930 om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander bestemmes:

Det er forbudt å føre i land fra skib som kommer fra utlandet skyller og alt slags kjøkkenavfall.

Overtredelse av denne bestemmelse, som trer i kraft straks, er straffbar.

8 juni. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 gjøres gjeldende for et strøk av Madla herred, Rogaland fylke.

9 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en kemner om hvordan det blir å forholde når det mellem et trekkpålegg fra staten og et trekkpålegg fra en kommune eller omvendt for samme år er innkommet pålegg om trekk fra en annen kommune vedrørende et annet skatteår.

Departementet uttaler at efter byskattelovens § 106, landskattelovens § 114, punkt 9, er skatt til stat og kommune for samme skatteår likeberettiget uten hensyn til tiden for pålegget. Herav antas å måtte følge at når det er gitt pålegg om trekk henholdsvis til stat eller kommune vil den derved opnådde prioritet overføres til den senere innkomne trekkordre, respektive fra kommunen eller staten for samme år. Trekk for skatt som pålegges til en annen kommune for et annet år vil da ikke kunne kreves gjennemført, før trekket til stat og kommune i henhold til den først innkomne trekkordre er tilendebragt.

---

*) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 22.

Midlertidig lov *) [1]) **om gjeldsforhandling for kommuner.** 10 juni. Nr. 1.

§ 1. Vedkommende departement kan treffe beslutning om å åpne forhandling mellem en kommune og dens fordringshavere om ordning av kommunens gjeldsforhold:

1. når kommunen har rettet henvendelse til departementet om å innlede forhandlinger med fordringshaverne,
2. når kommunen (eventuelt fylkesmannen) overensstemmende med § 58 i lov om kommunestyre på landet eller § 56 i lov om kommunestyre i byene har meldt fra til departementet at den ikke kan betale forfalt gjeld,
3. når en kjennelse som fastslår at kommunen kan kreves satt under skjerpet tilsyn i henhold til § 64 i lov om kommunestyre på landet eller § 62 i lov om kommunestyre i byene, er blitt rettskraftig. Hvis departementet beslutter å åpne gjeldsforhandling og innkaller fordringshaverne til et meglingsmøte innen to måneder efter at rettens kjennelse er blitt rettskraftig, kan bestemmelse om skjerpet tilsyn utsettes. Utsettelse kan dog ikke finne sted når det krav som har gitt grunn til begjæringen om skjerpet tilsyn, gjelder opfyllelse av en overenskomst, inngått efter § 4 eller en akkord stadfestet efter § 10 i denne lov. Kommer overenskomst eller akkord i stand, faller begjæring om skjerpet tilsyn bort.

§ 2. Besluttes gjeldsforhandling åpnet, kan kommunens ordfører og kjente fordringshavere kalles inn til et meglingsmøte som ledes av den departementet bestemmer.

Departementet bestemmer den måte som innkallingen skal foregå på.

§ 3. Meglingen kan fortsettes gjennem flere møter. Den må dog være sluttet innen seks måneder dersom det kreves av en fordringshaver som har krevd kommunen satt under skjerpet tilsyn i henhold til § 64 i lov om kommunestyre på landet eller § 62 i lov om kommunestyre i byene. Departementet kan forlenge denne frist med inntil tre måneder.

Over møtene føres bok som underskrives av den som leder møtene og minst en representant for kommunen og en for fordringshaverne.

Departementet kan opnevne et utvalg til å gjennemgå kommunens økonomiske forhold og gi beretning herom med opgave over kommunens samtlige eiendeler og deres verdi og over dens forpliktelser.

---

*) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) St.besl. 24 mai. Se Ot. prp. nr. 1. Innst. O. X. St.tid. forh. i Ot. s. 390—408, 518—520; i Lt. s. 150.

10 juni. Nr. 1.

§ 4. Dersom meglingen leder til overenskomst om en frivillig ordning mellem kommunen og fordringshaverne, må ordningen godkjennes av departementet og vedtas av herredseller bystyret med almindelig flertall.

Departementet eller den som det bestemmer, skal underrette de fordringshavere som overenskomsten gjelder. Det samme gjelder om et forslag til overenskomst ikke blir vedtatt eller godkjent.

§ 5. Ansees det ikke hensiktsmessig å fremsette forslag til overenskomst om en frivillig ordning eller blir et fremsatt forslag til overenskomst ikke vedtatt og godkjent, kan kommunen fremsette forslag til akkord med fordringshaverne.

Departementet kan bestemme at et forslag til overenskomst som ikke er vedtatt, skal betraktes som akkordforslag, såfremt det fyldestgjør kravene i § 6.

Efter krav av en fordringshaver som har krevd kommunen satt under skjerpet tilsyn efter § 64 i lov om kommunestyre på landet eller § 62 i lov om kommunestyre i byene, skal bestemmelse om skjerpet tilsyn treffes, dersom det ikke innen en måned efter at meglingen er sluttet, er fremkommet akkordforslag som departementet bestemmer skal forelegges for fordringshaverne. Departementet kan forlenge fristen med en måned.

§ 6. Akkordforslag kan ikke uten fordringshaverens samtykke gjelde fordring som er sikret ved pant, forsåvidt pantet er tilstrekkelig.

Akkordforslaget kan heller ikke uten fordringshaverens samtykke gjelde forpliktelser som opstår efter at departementets beslutning om åpning av gjeldsforhandling er truffet, jfr. § 1, eller krav som er omhandlet i § 58, 1—4 i lov om kommunestyre på landet eller § 56, 1—4 i lov om kommunestyre i byene. Hvis gjeldsforhandling er besluttet åpnet i henhold til § 1 punkt 2 eller 3, trer henholdsvis dagen for departementets mottagelse av meldingen og dagen for forkynnelse av betalingsopfordring, jfr. § 64 i lov om kommunestyre på landet og § 62 i lov om kommunestyre i byene, i stedet for den dag da beslutning om gjeldsforhandling blev truffet.

Departementet kan bestemme at også forpliktelser som skriver sig fra lån optatt direkte hos utenlandske långivere, skal holdes utenfor et akkordforslag.

For øvrig må forslaget såvidt mulig stille fordringshaverne likt. Om dette er tilfelle avgjør departementet med endelig virkning.

Bestemmelsene i lov om akkordforhandling av 6 mai

1899 § 30 2net, 3dje og 4de ledd og § 34 får tilsvarende anvendelse; dog får § 30 2net ledd (konkurslovens § 119) bare anvendelse forsåvidt motregning ikke er utelukket efter § 56 i lov om kommunestyre på landet eller § 54 i lov om kommunestyre i byene. Herved ansees akkordforhandlingen åpnet ved det tidspunkt som er omhandlet i nærværende paragrafs annet ledd. 10 juni. Nr. 1.

§ 7. Departementet avgjør om et akkordforslag som er fremsatt skal forelegges for fordringshaverne til avstemning. Departementet tar derved hensyn til om akkorden antas å ville være så vel i fordringshavernes som i kommunens interesse, og at den ikke fører med sig ubillighet overfor enkelte fordringshavere.

Er det opnevnt utvalg som omhandlet i § 3 skal det uttale sig om akkordforslaget og om det tilrår dette vedtatt.

Forelegges et akkordforslag for fordringshaverne til avstemning, skal dette skje innen en måned fra fremsettelsen. Forslaget sendes til alle de fordringshavere som berøres av akkordforslaget, forsåvidt adressen kjennes. Vil krav efter ihendehaverobligasjoner bli berørt av akkordforslaget, skal forslaget med de nødvendige oplysninger om avstemningen kunngjøres på den måte som departementet bestemmer.

Den frist som er fastsatt i foregående ledd, kan av departementet forlenges når forholdene gjør det påkrevd, dog ikke med mere enn ytterligere en måned.

§ 8. Avstemning over akkordforslaget finner sted skriftlig til departementet, eller til den som dette bestemmer, innen en fastsatt frist.

Innehavere av ihendehaverobligasjoner må opgi obligasjonenes nummer og legge ved erklæring fra en offentlig myndighet eller en bank om at eieren har forevist de obligasjoner som er omhandlet i erklæringen. Innehaveren må erklære at han er eier av obligasjonene og at han ikke vil avhende dem før fristen for avstemningen er utløpet.

I avstemningen deltar bare de fordringshavere som berøres av akkordforslaget.

Hvor en fylkeskommune er kreditor, kan fylkesutvalget på fylkeskommunens vegne avgi stemme over akkordforslaget.

Når en fordring er sikret ved pant, og det er usikkert om pantet er tilstrekkelig, kan det efter krav av kommunen eller fordringshaveren eller departementet fastsettes ved skjønn hvor stor del av fordringen skal delta i avstemningen som udekket. Skjønnet avgis av 3 skjønnsmenn, hvorav formannen skal fylle vilkårene for å være dommer. Skjønns-

10 juni. Nr. 1.

mennene opnevnes av departementet. Overskjønn kan ikke kreves. For øvrig gjelder reglene i skjønnsloven av 1 juni 1917. Taksering av skog kan dog foregå på den måte som departementet bestemmer.

Fordringer som er avhengig av en betingelse som ennu ikke er inntrådt, deltar ikke. Hvorvidt et omtvistet krav skal delta, avgjør departementet.

§ 9. Akkordforslaget er vedtatt, dersom stemmeberettigede fordringshavere som representerer minst 3/5 av summen av sådanne fordringshaveres krav stemmer for det.

Krav efter ihendehaverobligasjoner regnes bare med, dersom innehaveren har avgitt stemme om akkordforslaget. Ved optellingen legges til grunn fordringens beløp (hovedstolen) med tillegg av de renter som var forfalt da akkordforslaget blev fremsatt.

§ 10. Vedkommende departement avgjør om akkorden skal stadfestes.

Underretningen om stadfestelsen kunngjøres på samme måte som omhandlet i § 7 3dje ledd.

En avgjørelse av departementet om stadfestelse av akkorden kan av en fordringshaver som den berører, innen to uker bringes inn for Høiesteretts kjæremålsutvalg, som kan omgjøre departementets avgjørelse, dersom de lovlige vilkår for stadfestelse ikke er til stede. Feil ved fremgangsmåten kan ikke begrunne omgjørelse, når feilen antas å ha vært uten innflydelse på vedtagelsen av akkorden.

Dersom akkorden ikke stadfestes, skal skjerpet tilsyn besluttes innen en måned, såfremt krav om skjerpet tilsyn efter § 64 i lov om kommunestyre på landet eller § 62 i lov om kommunestyre i byene er fremsatt før det blev besluttet å åpne gjeldsforhandling eller i løpet av denne og departementet har fått meddelelse herom.

§ 11. Når en kommune har opnådd akkord om nedsettelse av sine gjeldsforpliktelser eller tilbyr fordringshaverne en frivillig ordning som vedkommende departement har godkjent, kan kommunens eiendeler — såfremt det er bestemt ved ordningen — pantsettes til sikkerhet for opfyllelse av ordningen eller for lån som optas til gjennemføring av denne.

§ 12. Når departementet har besluttet å åpne gjeldsforhandling for en kommune og inntil forhandlingen er avsluttet, får konkurslovens § 127 tilsvarende anvendelse. Vedtak om auksjon gjøres av herreds- eller bystyret med almindelig flertall og må godkjennes av vedkommende departement.

§ 13. Når gjeldsforhandling pågår og så lenge en akkord eller en frivillig ordning ikke er opfylt, skal departementet føre særlig innseende med den kommunale forvalt-

ning og med at det ikke blir truffet forføininger som fører til forfordeling av fordringshaverne. 10 juni. Nr. 1.

§ 14. Godtgjørelse til medlemmene av det i § 3 omhandlede utvalg og den i § 8 omhandlede skjønnsrett fastsettes av vedkommende departement. Utgiftene så vel som andre omkostninger i anledning av gjeldsforhandling efter denne lov betales av vedkommende kommune.

§ 15. Bestemmelsene i denne lov får tilsvarende anvendelse på sognekommuner, fylkeskommuner, bygningskommuner, brandkommuner, havnekasser og på selskaper og andre sammenslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden.

Kongen gir nærmere forskrifter om hvem som i disse tilfelle skal fatte de vedtak som efter loven skal treffes av herreds- eller bystyret.

§ 16. Denne lov trer i kraft 1 juli 1938 og gjelder til 1 juli 1940.

Fra lovens ikrafttreden bortfaller lov om kommuners gjeldsforhold m. v. av 30 juni 1933.

For kommuner som 30 juni 1938 er under akkordforhandling gjelder reglene i nærværende lov.

Lov *) [1]) om forandringer i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918. 10 juni. Nr. 2.

I lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 skal følgende bestemmelse lyde:

§ 2, nr. 2.

Har Kongen lagt ansettelsesretten til et regjeringsdepartement, kan han bestemme at et innstillingsråd, som den nærmest foresatte tjenestemyndighet er medlem av, skal gi innstilling om ansettelsen. Kongen kan i så fall bestemme at innstillingsrådet skal tre istedenfor ansettelsesmyndigheten med hensyn til forskriftene i §§ 5, 6, 7, 19, 21, 22 og 25 eller enkelte av disse.

Har Kongen lagt ansettelsesretten til noen annen enn den nærmest foresatte tjenestemyndighet, skal denne gi innstilling om ansettelsen. Innstilling fra denne myndighet faller bort, om ansettelsesretten er hos et råd, som den nærmest foresatte tjenestemyndighet er medlem av.

Tvil om hvem som skal regnes for den nærmest foresatte tjenestemyndighet i forhold til bestemmelsene i foranstående to avsnitt, avgjøres av Kongen.

---

*) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) St.besl. 24 mai. Se Ot. prp. nr. 29. Innst. O. nr. 71. St.tid., forh. i Ot. s. 561—562; i Lt. s. 150.

10 juni. Nr. 3.

Lov *) [1]) **om utskrivning av hester og kjøretøier ved mobilisering.**

Kapitel I.

Grunnlaget for utskrivingen.

§ 1. Når Hæren eller noen del av den mobiliseres, er eiere av hester og kjøretøier som er skikket til bruk i krig, pliktige til efter reglene i denne lov og mot erstatning av staten å avgi dem til Hæren med det utstyr som er nevnt i § 15.

Med kjøretøier menes i denne lov hestetrukne hjulkjøretøier og sleder.

§ 2. Kongen bestemmer det største antall hester og kjøretøier som kan utskrives. Dette antall kan være inntil 10 pct. større enn det som er nødvendig efter gjeldende krigsopsetningsplaner, når en legger til grunn den opsetning av Hæren som krever flest hester og kjøretøier.

§ 3. Det antall hester og kjøretøier som blir fastsatt efter § 2, fordeler Kongen på rikets herreds- og bykommuner forholdsvis efter antallet av hester i utskrivingspliktig alder — heri ikke medregnet militære tjenestehester — og antallet av kjøretøier som finnes i kommunene ifølge siste jordbrukstelling. I det antall hester som efter denne fordeling faller på en kommune, fratrekkes antallet av kvarterhester i kommunen.

Ny fordeling skjer efter hver jordbrukstelling og ellers når det finnes påkrevd.

Når det er nødvendig for mobiliseringen, kan de kommuner som ligger mest bekvemt til, pålegges å avgi flere hester og kjøretøier enn det faller på dem efter første ledd. I så fall nedsettes antallet for de kommuner som ligger minst bekvemt til, slik at enkelte kommuner kan fritas helt for utskriving.

For en enkelt kommune må utskrevne hester og kvarterhester tilsammen ikke utgjøre mere enn 60 pct. av det hesteantall som efter første ledd skal legges til grunn ved fordelingen. Av kjøretøier må ikke utskrives mere enn 40 pct. av det antall som er nevnt i første ledd.

§ 4. Ved mobilisering skal det alltid fremstilles på de fastsatte leveringssteder 20 pct. flere hester og kjøretøier enn det skal leveres. Fremkommer det ved beregning av dette tillegg brøkdeler, skjer avrunding opover til nærmeste hele tall.

*) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) St.besl. 24 mai. Se Ot. prp. nr. 57. Innst. O. nr. 72. St.tid., forh. i Ot. s. 562—567; i Lt. s. 150.

§ 5. Vedkommende regjeringsdepartement skal sørge for at hver kommune får meddelelse om det antall hester og kjøretøier som den kan pålegges å fremstille og levere efter §§ 3 og 4, og om den utskrivingsprocent som måtte vært brukt om utskrivingen hadde vært fordelt jevnt på alle rikets kommuner. 10 juni. Nr. 3.

§ 6. Trenger Hæren ved mobilisering færre hester og kjøretøier enn det blir fastsatt efter § 2, skal Kongen sørge for at det bare utskrives det antall som er nødvendig. Det samme gjelder om bare en del av Hæren mobiliseres.

§ 7. Når forholdene ved mobiliseringen gjør det nødvendig, kan vedkommende militære myndighet bestemme at det skal utskrives både hjulkjøretøier og sleder samtidig.

§ 8. De hester som fremstilles til utskriving, skal være i alderen fra og med 5 til og med 16 år og uten mangler som gjør dem uskikket til bruk i krig.

Kvarterhester og militære tjenestehester utskrives ikke. Avlsdyr er fritatt for utskriving i den utstrekning Kongen bestemmer. Kongen kan gi regler om å frita andre hester.

For øvrig kan Kongen gi nærmere bestemmelser om de krav hester og kjøretøier som tas ut til utskriving, skal opfylle. En kommune må ikke pålegges å fremstille andre hester og kjøretøier enn en kan regne med at det finnes i kommunen.

§ 9. Når utskriving efter denne lov har funnet sted, kan Kongen bestemme at det skal foretas en utjevning av de gjenværende hester og kjøretøier i kommunene ved at det avgis hester og kjøretøier fra kommuner som har hatt forholdsvis liten eller ingen utskriving, til kommuner med forholdsvis stor utskriving. Prisene for de hester og kjøretøier som avgis, fastsettes ved takst. Nærmere regler om taksering og om gjennemføringen av utjevningen for øvrig gis av Kongen.

Kapitel II.

Kommunen.

§ 10. De herreds- og bykommuner som det skal utskrives hester og kjøretøier fra, plikter å forberede utskrivingen i fred og sette den i verk ved mobilisering efter reglene i denne lov og de forskrifter som blir gitt i medhold av den.

§ 11. I de kommuner som er nevnt i § 10, skal kommunestyret hvert tredje år velge et kommunalt utvalg på minst 5 medlemmer til å ordne med utskrivingen.

Valgbar og pliktig til å motta valg er enhver som er valgbar ved kommunevalg. De som velges, skal så vidt

10 juni. Nr. 3.

mulig være hestekyndige. Menn som kan bli kalt inn til militærtjeneste ved mobilisering, velges ikke. Medlemmene er pliktige til å motta gjenvalg. Dog kan et medlem, når han har tjenstgjort i 2 på hinannen følgende perioder, kreve sig fritatt for de neste 3 år.

Formann og nestformann i utvalget velges av kommunestyret. Om mulig skal minst halvparten av utvalgets medlemmer ha vært medlemmer av tidligere utvalg.

§ 12. Ved uttaket av de hester og kjøretøier som kommunen i tilfelle skal fremstille til utskriving, skal det kommunale utvalg fordele byrden så likt som mulig i forhold til det antall hester og kjøretøier de enkelte eiere har. Kommunestyret kan fastsette nærmere regler som utvalget skal følge ved uttaket.

§ 13. Utvalget skal sette op en liste over de hester og kjøretøier som er tatt ut til å fremstilles ved mobilisering. I listen skal føres op 10 pct. flere hester og kjøretøier enn kommunen kan bli pålagt å fremstille. Ved beregningen av dette tillegg skjer avrunding opover som bestemt i § 4. Listen skal så vidt mulig til enhver tid holdes à-jour.

Eiere av hester og kjøretøier plikter å gi de oplysninger utvalget forlanger til bruk ved opsettingen eller à-jourføringen av listen, og å gi utvalget adgang til å besiktige hester og kjøretøier.

Kommunestyret skal efter forslag fra utvalget fastsette en plan for gjennemføringen av utskrivingen fra kommunen. Ved utarbeidingen legges til grunn det største antall hester og kjøretøier som kommunen kan bli pålagt å fremstille.

Kongen gir nærmere regler om opsettingen av lister og planer, om revisjon av dem og om kontroll med at de er til stede og i orden.

§ 14. Når utskrivingen skal settes i verk, skal kommunen fremstille på det fastsatte leveringssted så mange hester og kjøretøier som den får tilsigelse om fra vedkommende militæravdeling.

§ 15. Når utskrivingen skal settes i verk, er eierne pliktige til, mot de godtgjørelser som er nevnt i §§ 26 og 27, å fremstille på det fastsatte samlingssted de hester og kjøretøier utvalget tar ut, å skaffe førere og å bære nødvendige utgifter til skyss og transport og til underhold og husvær for førere og hester under gjennemføringen av utskrivingen.

Hver hest som fremstilles, skal være utstyrt med godt beslag, grime med bindsel, dekken, dekkengjort, én omgang hestesko og fôr for 3 døgn.

Med hvert kjøretøi som fremstilles, skal foruten vanlig utstyr følge nødvendig seletøi. 10 juni. Nr. 3.

Kommunen kan bestemme at utvalget skal skaffe det fôr som er nevnt i annet ledd, og dessuten fôr til bruk under transporten til leveringsstedet.

§ 16. På henvendelse fra formannen i det kommunale utvalg eller den som fører en transport av hester og kjøretøier fra samlingssted til leveringssted, skal politimesteren — på landet lensmannen — hjelpe til med å skaffe nødvendig husvær for folk og hester og annet som trenges på samlingsstedet eller under transporten.

Til dette formål kan politimesteren eller lensmannen mot godtgjørelse rekvirere arbeidshjelp og kreve avstått til bruk eller til eie løs eller fast eiendom av ethvert slag som er nødvendig. Blir godtgjørelsen ikke betalt av eierne av hestene og kjøretøiene (se § 15) eller av den kommune disse hører til, kan den kreves av staten. For husvær i ikke over 48 timer ydes ingen annen godtgjørelse enn erstatning for bevislig skade, tap eller utgifter. For øvrig får reglene i lov av 19 mai 1933 om rekvisisjonsrett for politiet anvendelse så langt de høver.

§ 17. Formenn og nestformenn i kommunale utvalg kan efter nærmere regler fastsatt av vedkommende regjeringsdepartement kalles sammen av militæravdelingene for å få veiledning om sine gjøremål.

Kommunale utvalg og eiere av hester og kjøretøier plikter å medvirke ved gjennemføring av tiltak som Kongen beslutter satt i verk for å kontrollere forberedelsen av utskrivingen. Under iverksettingen av slike tiltak får reglene i § 16 anvendelse så langt de høver.

Kapitel III.

Mønstringsnevnden.

§ 18. De deler av riket som det skal utskrives hester og kjøretøier fra, inndeles av Kongen i mønstringsdistrikter.

For hvert slikt distrikt skal opnevnes en mønstringsnevnd på 3 medlemmer med 3 varamenn. Kongen kan bestemme at det skal opnevnes særskilt nevnd for kjøretøier.

Formannen i nevnden og varamannen for ham skal fortrinsvis være militære befalingsmenn og beordres eller antas for et kalenderår av den militæravdeling som skal motta hester og kjøretøier gjennem nevnden. De 2 andre medlemmer med varamenn opnevnes for 3 år av den herredseller byrett hvis embedskrets mønstringsdistriktet hører til.

Omfatter et mønstringsdistrikt deler av flere domssogn,

10 juni. Nr. 3.

skal vedkommende regjeringsdepartement fastsette hvilken herreds- eller byrett skal foreta opnevningen.

De 4 menn som herreds- eller byretten opnevner, skal være hestekyndige. Det skal ikke opnevnes menn som kan bli kalt inn til militærtjeneste ved mobilisering, eller som er opnevnt som medlemmer eller varamenn i skjønnsnevnd efter lov om militære rekvisisjoner i krigstilfelle. De opnevnte kan ikke nekte å overta hvervet. Når et medlems tjenestetid er ute, kan han dog kreve sig fritatt for de neste 3 år.

§ 19. Når utskrivingen skal settes i verk, skal mønstringsnevnden besiktige de hester og kjøretøier som fremstilles fra distriktet på det bestemte leveringssted, og av dem ta ut og taksere det antall som skal leveres til vedkommende militæravdeling.

Tiden for nevndens fremmøte på leveringsstedet fastsettes av den avdeling som har opnevnt formannen i nevnden.

Varamennene er pliktige til å avløse medlemmene under forretningen, selv om disse ikke har forfall, når dette bestemmes av militæravdelingen av hensyn til mobiliseringen.

Vedkommende militære myndighet beordrer eller antar en dyrlæge til å bistå nevnden. Dyrlægen har rett til å uttale sig før nevnden treffer sin avgjørelse, og til å få sin uttalelse protokollert. Når det er nødvendig, kan vedkommende militæravdeling bestemme at forretningen skal utføres uten dyrlæge.

§ 20. Medlem av mønstringsnevnden fratrer som ugild ved behandlingen av hest eller kjøretøi når han selv er eier, eller

1. er i slekt — eller svogerskap med eieren i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søsken,
2. er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar eller fosterbarn til eieren,
3. er verge for eieren.

Nevnden kan bestemme at et medlem skal fratre når det foreligger andre særegne omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til hans uhildethet.

Et medlem er selv med å avgjøre om han er ugild. Nevndens avgjørelse er endelig.

Når et medlem fratrer som ugild og de gjenværende medlemmer ikke blir enige, tilkalles varamann.

Nevnden kan bestemme at dyrlægen skal fratre ved behandlingen av hest, når han er i et tilfelle som nevnt i første ledd, eller det foreligger omstendigheter som nevnt i annet ledd.

Når et medlem eller dyrlægen fratrer som ugild, gjøres merknad i nevndens protokoll. 10 juni. Nr. 3.

§ 21. Taksten over hestene og kjøretøiene med utstyr skjer på grunnlag av gangbare priser i mønstringsdistriktet.

Er nevndens medlemmer ikke enige om taksten, gjelder det beløp som får flest stemmer. Er det ikke flertall for noe beløp, gjelder det nest høieste.

Overtakst finner ikke sted.

§ 22. Godkjenner mønstringsnevnden ikke så mange av de fremstilte hester og kjøretøier som kommunen skal levere, kan nevnden erstatte manglene ved utskriving av skikkede hester og kjøretøier som blir til overs fra andre kommuner som leverer gjennem nevnden. Vedkommende militæravdeling kan også la foreta utskriving av skikkede hester og kjøretøier som er blitt til overs fra kommuner som leverer til avdelingen gjennem andre mønstringsnevnder på samme opsetningssted. Kan en heller ikke på denne måte skaffe det antall kommunen skal levere, må avdelingen kjøpe eller rekvirere det som mangler.

Skyldes mangelen forsømmelighet av kommunen eller eierne, plikter kommunen å erstatte staten det denne ved utskriving, kjøp eller rekvisisjon efter første ledd har måttet betale over gjennemsnittstaksten for de hester av samme alder og kjøretøier av samme slag kommunen har levert. Er det ikke godkjent noen hester og kjøretøier fra kommunen, beregnes erstatningen på grunnlag av gjennemsnittstaksten for godkjente hester og kjøretøier fra de tilgrensende kommuner.

Kommunen kan søke erstatningen tilbake hos de eiere som ved forsømmelighet måtte ha voldt mangelen ved leveringen.

Kapitel IV.

Eiendomsretten til hester og kjøretøier.

§ 23. Staten blir eier av hester og kjøretøier når de er godkjent og taksert av mønstringsnevnden.

Den tidligere eier har rett til mot tilbakebetaling av takstbeløpet ved utskrivingen å få tilbake hest (kjøretøi) som er i behold ved demobiliseringen.

§ 24. Ved mobilisering til øvelse har staten rett til å overta hestene og kjøretøiene til bruk istedenfor til eie. I så fall skal de takseres av samme mønstringsnevnd både ved utskrivingen og ved tilbakeleveringen.

10 juni. Nr. 3.

Kapitel V.

Godtgjørelser.

§ 25. De medlemmer av mønstringsnevnden som herreds- eller byretten har opnevnt, og deres varamenn tilkommer av staten for tjenstgjøring samme godtgjørelse som sportellovens § 90 fastsetter for skjønnsmenn, og for reiser dessuten lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse. Medlem av kommunalt utvalg som møter frem på leveringsstedet, tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse av staten.

Blir medlem av kommunalt utvalg efter § 17 pålagt plikter som medfører reise, tilkommer han skyss- og kostgodtgjørelse av staten.

§ 26. Eier av hest eller kjøretøi som har vært fremstillet på samlingsstedet eller leveringsstedet, tilkommer av staten følgende godtgjørelse:

a) For føreren av hesten eller kjøretøiet:
   1. Skyssgodtgjørelse.
   2. Dagpenger for hver dag føreren har måttet være borte.

b) For hest og kjøretøi:
   1. Transportgodtgjørelse.
   2. Avsavnsgodtgjørelse for hver dag hesten eller kjøretøiet har måttet være borte, eller som er gått med inntil den (det) blev godkjent av mønstringsnevnden.
   3. Erstatning efter mønstringsnevndens takst dersom hesten eller kjøretøiet leveres til militæravdelingen.

Størrelsen av de godtgjørelser som er nevnt under a) og b) 1. og 2. fastsettes av Kongen.

Eier hvis hest eller kjøretøi fremstilles på samlings- eller leveringssted, men sendes hjem derfra, tilkommer ingen godtgjørelse, dersom han har forsømt sin fremstillingsplikt.

§ 27. Er hestene og kjøretøiene bare overtatt til bruk (se § 24), gjelder om godtgjørelsen for hest eller kjøretøi:

Går hest eller kjøretøi tapt eller dør hesten innen tilbakelevering har funnet sted, betales det fulle takstbeløp som erstatning. Blir hesten eller kjøretøiet skadet, betales som erstatning forskjellen mellem taksten ved utskrivingen og ved tilbakeleveringen. Finner nevnden at skaden er så stor at verdien av hesten eller kjøretøiet er vesentlig forringet, betales dog det fulle takstbeløp som erstatning, med mindre eieren ønsker å få hesten eller kjøretøiet tilbake mot erstatning efter foregående punktum. Hvor det fulle takstbeløp blir utbetalt, blir hesten eller kjøretøiet statens eiendom.

Avsavnsgodtgjørelsen for hest og kjøretøi skal være det dobbelte av avsavnsgodtgjørelsen efter § 26.

Er hesten ikke i brukbar stand ved tilbakeleveringen, tilkommer eieren samme avsavnsgodtgjørelse som bestemt i foregående ledd for hver dag inntil hesten blir friskmeldt av dyrlæge, dessuten skal han ha godtgjort utgifter til dyrlæge og medisin til hesten. Når hesten har vært sykmeldt i minst to måneder, har staten rett til å overta den for den takst som blev fastsatt ved tilbakeleveringen. 10 juni. Nr. 3.

For øvrig gjelder reglene i § 26.

§ 28. Hvis hest, kjøretøi eller utstyr får skade eller går tapt, eller hesten blir syk eller dør under transport til eller fra leveringsstedet, uten at det skyldes forsømmelighet av eieren eller hans folk, tilkommer eieren av staten erstatning for tap eller skade. Erstatning for avsavn av syk eller skadet hest som ikke er brukbar efterat den er kommet tilbake til eieren, skal utgjøre samme beløp pr. dag som avsavnsgodtgjørelsen efter § 26, b, 2 eller 27, tredje ledd.

Tvist om erstatningskrav efter første ledd avgjøres ved skjønn, som på landet styres av lensmannen. Skjønnet holdes i den rettskrets eller det lensmannsdistrikt hvor den skadede ting er, eller — hvis tingen er gått tapt — i den krets hvor eieren har sitt almindelige verneting.

§ 29. Nødvendige utgifter som kommunen har hatt som følge av foretatt utskriving, og som ikke skal bæres av eiere av hester og kjøretøier (se § 15), skal den ha godtgjort av staten. Staten kan gjøre fradrag for mulig erstatningsansvar som kommunen er kommet i ved mangelfull levering (se § 22).

§ 30. Blir eiere av hester og kjøretøier efter § 17 pålagt å fremstille disse til kontroll, tilkommer de skyssgodtgjørelse, dagpenger og transportgodtgjørelse som bestemt i § 26, og avsavnsgodtgjørelse som bestemt i § 27. Dessuten får bestemmelsene i § 28 tilsvarende anvendelse.

Får kommunen utgifter som følge av fremstillingen, skal den ha dem godtgjort av staten efter regelen i § 29, første punktum.

Kapitel VI.

Forskjellige bestemmelser.

§ 31. Kongen gir nærmere regler til gjennemføring av denne lov.

§ 32. Overtredelse av denne lov eller de bestemmelser og pålegg som gis i medhold av den, straffes med bøter.

§ 33. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tid opheves lov av 27 juli 1896 om utskriving av hester og kjøretøier til feltbruk med tilleggslover.

10 juni. Nr. 4. **Lov** *)[1] om utvidelse av Drammens havnedistrikt.

§ 1. Drammens havnedistrikt utvides til å omfatte den del av Drammensfjorden som ligger mellem grensene for Drammens og Svelviks nuværende havnedistrikter.

§ 2. Denne lov trer i kraft 1 juli 1938.

10 juni. Nr. 5. **Lov** *)[2] om kommunestyre på landet.

Kapitel 1.

Lovens virkefelt og ordningen av styret i kommunen.

§ 1. Denne lov gjelder for herredskommuner, sognekommuner og fylkeskommuner og omfatter de kommunale anliggender som det ikke er andre bestemmelser for i særskilte lover.

Hvert herred utgjør en herredskommune. Når et herred består av flere sogn, utgjør hvert sogn en sognekommune, jfr. dog lov om kirker og kirkegårder av 3 august 1897 § 1 tredje ledd.

Hvert herred hører i sin helhet under et fylke.

Deling og sammenslutning av herreds- og sognekommuner og endring i deres grenser for øvrig besluttes av Kongen. Før beslutning fattes må herredstyrene og — hvis det gjelder sognekommuner — sognestyrene i de kommuner som berøres av endringen ha hatt anledning til å uttale sig. Dersom ved sammenslutning henholdsvis et herredstyre eller sognestyre uttaler sig imot sådan, kan sammenslutning bare besluttes med Stortingets samtykke. Ved deling eller sammenslutning av herredskommuner skal også fylkestinget få anledning til å uttale sig.

Ved deling eller sammenslutning av herreds- og sognekommuner eller endring i deres grenser for øvrig fastsetter Kongen nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov.

Endring av herreds- og sognekommuners navn besluttes av Kongen efterat vedkommende herredstyre eller sognestyre har hatt anledning til å uttale sig.

§ 2. I hver herredskommune skal det være herredstyre, formannskap og ordfører og — i tilfelle — rådmann.

§ 3. Herredstyre velges av de stemmeberettigede innbyggere i herredet for 3 år efter de regler som gjeldende lov fastsetter.

---

*) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 15. Innst. O. nr. 74. St.tid., forh. i Ot. s. 583—584; i Lt. s. 152.

[2]) St.besl. 9 juni. Se Ot. prp. nr. 1. Innst. O. X. St.tid., forh. i Ot. s. 390—491, 606—611; i Lt. s. 132—143, 153—154.

§ 4. Herredstyrets medlemstall fastsettes av fylkestinget. Tallet skal ikke være under 12 og ikke over 48. Har herredet efter siste almindelige eller kommunale folketelling over 25 000 innbyggere, kan fylkestinget fastsette antallet av medlemmer til optil 64. Består herredet av flere sogn, fordeler fylkestinget også antallet av medlemmer på hvert sogn efter folkemengde og efter andre stedlige forhold. 10 juni. Nr. 5.

Fylkestingets vedtak om endring av medlemstallet i herreds- eller sognestyret trer i kraft ved første kommunevalg.

Sognets representanter i herredstyret er tillike dets sognestyre.

§ 5. Hvis et medlem av herredstyret mister sin stemmerett i kommunen eller blir fylkesmann i fylket, rådmann eller revisor i kommunen, trer han endelig ut av herredstyret. Denne bestemmelse rammer dog ikke særskilt revisor ved kommunal bedrift.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem av herredstyret så lenge hans stemmerett er suspendert.

Hvis noen ikke kan skjøtte sine plikter som medlem av herredstyret på grunn av svakelighet eller annen hindring som godkjennes, og han søker om å bli fri, kan herredstyret for en bestemt tid eller for resten av valgperioden frita ham for hvervet.

Flytter noen fra et sogn til et annet i samme herred, trer han ut såvel av herredstyret som sognestyret for den tid han bor utenfor det sogn som han er valgt fra.

§ 6. Det antall medlemmer som formannskapet skal bestå av i herred som omfatter ett sogn, fastsettes til det hele tall, som man får ved å dele antallet av herredstyrets medlemmer med fire.

Består et herred av flere sogn, velges formennene sognevis av sognestyrene, således at det antall medlemmer hvert sognestyre velger, fastsettes til det hele tall som man får ved å dele antallet av sognestyrets medlemmer med fire. De av sognestyrene valgte formenn utgjør herredets formannskap.

Foreligger der særlige grunner, kan fylkesutvalget på søknad fra herredstyret endre formannskapets medlemsantall og det antall medlemmer som velges for hvert sogn.

§ 7.

1. Lensmann i kommunen, herredssekretær (formannskapssekretær) i kommunen og personer som har regnskap å avlegge til kommunen, kan ikke velges til formenn. Det samme gjelder særskilt revisor ved kommunal bedrift.

   Rett til å kreve sig fritatt for valg til formann har den som ved valgårets utløp har gjort tjeneste som sådan de tre siste år. Den som vil kreve sig fritatt, må senest i det

10 juni. Nr. 5.

møte hvor formennene skal velges, fremsette krav om det til ordføreren.

En formann som kommer i sådan stilling som i denne paragrafs første ledd nevnt, trer endelig ut av formannskapet.

2. Rett til å kreve sig fritatt for valg til ordfører har den som ved valgårets utløp har gjort tjeneste som ordfører de tre siste år. Vil han kreve sig fritatt, må han fremsette krav om det senest i det møte hvor ordfører skal velges.

§ 8. Formenn og varaformenn velges for 3 år av og blandt de valgte medlemmer av herredstyret eller sognestyret før de trer i tjeneste.

Møtet eller møtene kalles sammen av den tjenstgjørende ordfører med høvelig varsel. Et møte er vedtaksført når minst to tredjedeler av medlemmene er til stede.

Valget foregår som forholdsvalg hvis noe medlem krever det. I så fall får bestemmelsene i loven om kommunevalg § 13 post 1 litr. b og c, bestemmelsen i litr. d om at en liste ikke kan ha forslagsstiller felles med andre lister, litr. e, § 29 post 2—4, § 33 fjerde ledd samt §§ 34 og 35 tilsvarende anvendelse. Dog skal den i kommunevalglovens § 13 post 1 litr. c første punktum fastsatte begrensning av adgangen til kumulasjon ved opstilling av listen ikke gjelde. Er en kandidat ført op på flere lister, velger han hvilken liste han vil stå på.

Blir der ikke fremsatt krav om forholdsvalg, velges formenn og varaformenn ved flertallsvalg; bestemmelsene i lov om kommunevalg § 38 post 2 og 3 får da tilsvarende anvendelse.

§ 9. Når formannskapet er valgt, velger herredstyret blandt formennene ordfører og varaordfører for 3 år. Med to tredjedels flertall av de møtende kan det dog bestemmes at ordføreren skal kunne velges fritt blandt herredstyrets medlemmer.

Om varsel til møtet og ledelsen av det og om møtets vedtaksførhet gjelder hvad der er bestemt i foregående paragraf.

Hvis ved første avstemning under valg på ordfører eller varaordfører ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne avstemning regnes den for valgt, som har fått flest stemmer; hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

Ordføreren er som sådan medlem av formannskapet, selv om han ikke velges blandt formennene.

§ 10. Er tallet av varaformenn eller av en gruppes varaformenn blitt utilstrekkelig, kan herredstyret eller sognestyret ved flertallsvalg velge én eller flere faste eller midlertidige varaformenn i tilfelle innen vedkommende gruppes midte.

Trer ordføreren midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den periode han er valgt for, rykker varaordføreren op som ordfører, og herredstyret velger midlertidig eller endelig en ny varaordfører. 10 juni. Nr. 5.

Kapitel 2.

Formene for herredstyrets, formannskapets og sognestyrets virksomhet.

§ 11. Herredstyret og formannskapet treffer sine avgjørelser i møte under ledelse av ordfører eller varaordfører, eller, om de begge har forfall, av en ordstyrer som velges for anledningen blandt forsamlingens medlemmer; dette valg avgjøres ved stemmeflerhet. Hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 12. Ordføreren kaller sammen herredstyret og formannskapet når han finner det påkrevd, når formannskapet vedtar det, eller når fylkesmannen krever det.

Innkalling til møte i herredstyret skal inneholde opgave over de saker som skal behandles, og kunngjøres med høvelig varsel. Samtidig skal dokumentene i original eller avskrift legges ut til eftersyn på et sted som nevnes i innkallingen og bli liggende der så lenge som mulig inntil møtets avholdelse. Møtet holdes på det sted herredstyret har fastsatt.

§ 13. Herredstyret eller formannskapet kan ikke gjøre noe gyldig vedtak uten at minst halvdelen av medlemmene er til stede.

§ 14. Møte i herredstyret holdes for åpne dører. Dog kan herredstyret gjøre vedtak om at en enkelt sak behandles for lukkede dører. Forhandlinger om dette foregår for lukkede dører, hvis møtestyreren krever det eller herredstyret vedtar det.

§ 15. I herredstyrets møte kan vedtak også gjøres i sak som ikke har vært nevnt i innkallingen, hvis ikke møtestyreren eller en fjerdedel av de møtende motsetter sig at den avgjøres.

Utenfor de saker som er opført i innkallingen, kan hvert medlem av herredstyret stille forespørsler rettet til ordføreren. Disse bør dog være anmeldt før møtet. Forslag som fremsettes i forbindelse med en slik forespørsel, kan ikke avgjøres i møtet, hvis ordføreren eller en fjerdedel av de møtende motsetter sig det.

§ 16. Når et medlem av herredstyret eller formannskapet ved avgjørelsen av en sak vil kunne få personlig særfordel, tap eller ansvar av betydning, trer vedkommende medlem ut som ugild ved behandling av saken. Det samme gjelder når avgjørelsen vil skaffe sådan personlig særfordel, tap eller ansvar for et medlems ektefelle eller for noen som er i slekt med

10 juni. Nr. 5.

medlem i op- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken eller like nær besvogret.

Selv om et medlem ikke må ansees som ugild efter bestemmelsene i denne paragrafs første ledd, trer det dog ut som ugild ved behandling av sak om å inngå eller opsi tariffavtale, om å oprette eller opheve lønnsregulativ, om å foreta almindelige endringer i tariffavtale og lønnsregulativ eller om helt eller delvis å flytte en gruppe tjenestemenn over fra en lønnsklasse til en annen, når det selv eller dets ektefelle omfattes av tariffen eller regulativet. Likeledes trer et medlem ut ved behandling av lønssaker som gjelder den forvaltningsgren hvor vedkommende medlem eller dets ektefelle arbeider. Ved behandling og decisjon av kommunalt regnskap trer vedkommende regnskapsfører ut.

Ved behandling av sak om ansettelse i lønnet stilling eller innstilling til sådan ansettelse trer den ut som enten selv er ansøker eller står i sådant forhold til noen ansøker som nevnt i første ledd.

Dissentere trer ut ved behandling av saker som gjelder statskirken.

Når der reises spørsmål om et medlem bør tre ut som ugild, avgjør forsamlingen dette, men vedkommende medlem tar ikke selv del i avgjørelsen av spørsmålet.

Selv om et medlem ikke kan regnes for ugild efter bestemmelsene ovenfor, kan forsamlingen på anmodning frita det for å være med i en sak, når det på forhånd meddeler at det av personlige grunner ikke finner det riktig å delta i behandlingen av saken.

§ 17. For at vedtak av herredstyret eller formannskapet skal være gyldig, kreves at det er fattet med flertall av de stemmer som er avgitt, når ikke annet er fastsatt i lov.

Står stemmene likt, gjør ordførerens (møtestyrerens) stemme utslaget undtagen ved valg eller ansettelse av tjenestemenn. Bortsett fra valg av formenn og varaformenn efter § 8 og § 10, av ordfører og varaordfører efter § 9 og § 10, av ordstyrer efter § 11 og av opmann efter nærværende paragrafs siste ledd gjelder ved valg som fremmes som flertallsvalg, og ved ansettelse av tjenestemenn følgende regler:

Hvis ved første avstemning ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne regnes den for valgt eller ansatt som har fått flest stemmer. Det kan før ny avstemning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første avstemning har fått høieste stemmetall. Hvis valget eller ansettelsen fremdeles ikke er avgjort, fordi flere har fått like mange stemmer, treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

Valg i henhold til bestemmelsene i denne lovs §§ 29, 31 og 33 foregår som forholdsvalg, når noe medlem krever det. I så fall får bestemmelsene i § 8 tredje ledd tilsvarende anvendelse. Valg i henhold til bestemmelser i andre lover foregår som forholdsvalg, når ett medlem krever det, dersom vedkommende lovs egne bestemmelser ikke er til hinder herfor eller medfører at forholdsvalg ikke passer. Om dette er tilfelle avgjøres av vedkommende departement. 10 juni. Nr. 5.

Når et vedtak av herredstyret ikke får to tredjedels flertall ved endelig avstemning og det ikke gjelder forkastelse eller utsettelse, innhenting av oplysninger, avgivelse av erklæringer eller uttalelser, utredning, valg, ansettelse av tjenestemenn eller herredstyrets forretningsorden, skal herredstyret behandle saken på nytt i et senere møte, efter at den har vært forelagt for fylkesmannen efter § 61. Blir det ikke to tredjedels flertall for et positivt vedtak i saken da heller, skal vedtaket bringes inn for Kongen til avgjørelse efter § 62, når mindretallet med stemmeflerhet sig imellem krever det i møtet. Står stemmene likt ved avstemningen innen mindretallet, er ordførerens (møtestyrerens) stemme avgjørende om han hører til mindretallet. Ellers velger mindretallet før avstemningen en opmann, hvis stemme gjør utslaget om stemmene står likt. Opmannen velges ved almindelig flertall. Har flere fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning. Krever ikke mindretallet vedtaket innanket for Kongen, eller opnår det to tredjedels flertall, er det gyldig, hvis betingelsene for gyldighet for øvrig er tilstede.

§ 18. Hvis medlemmer av herredstyret eller formannskapet dør, trer ut eller får varig forfall, trer varamenn inn i deres sted i den nummerorden de er valgt.

Ved innkalling av varamenn til møte eller til behandling av en enkelt sak følges likeledes såvidt mulig nummerordenen.

Er herredstyret eller formannskapet sammensatt ved forholdsvalg, skal utfylling skje ved varamenn av den gruppe som på grunn av avgang eller forfall ikke er fulltallig.

§ 19. I sognestyrets møte stemmer bare medlemmer av sognestyret, men sakene foredras og møtene ledes av ordføreren eller varaordføreren, eller, hvis begge disse har forfall, av en ordstyrer som de møtende velger efter reglene i § 11.

Hvis sognestyret ledes av noen som ikke er stemmeberettiget, velger sognestyret ved møtets begynnelse en opmann, hvis stemme gjør utslaget. Opmannen velges efter reglene i § 17 siste ledd femte og sjette punktum.

De bestemmelser om herredstyret som er gitt i dette kapitel, gjelder også for sognestyret.

§ 20. Ved møte i herredstyret, formannskapet og sognestyret bokføres forhandlingene. Ved møtets slutning opleses

10 juni. Nr. 5.

det bokførte, hvis ikke annen bestemmelse treffes. Møtestyreren og minst 2 andre medlemmer undertegner forhandlingsboken for hvert møte.

Forhandlingsboken skal være autorisert av fylkesmannen.

Nærmere regler for herredstyrets, formannskapets og sognestyrets virksomhet fastsettes i reglement. Dette må gis en form og et innhold som fylkesmannen finner å kunne godkjenne.

Vedkommende departement kan gi forskrifter om opbevaring og ordning av og tilsyn med herreds- og sognekommunenes arkiver. Det kan bestemme at en kommune innen en nærmere fastsatt frist skal ha innredet rum hvor arkivsakene kan bli betryggende opbevart. Videre kan departementet bestemme at eldre arkivsaker som ikke er i bruk, skal sendes inn til et statsarkiv, hvis de ikke opbevares på betryggende måte.

Kapitel 3.

Herredstyrets, formannskapets og sognestyrets virkeområde.

§ 21. Herredstyret har bevilgnings- og beskatningsrett og skjøtter herredets kommunale anliggender — alt innen de grenser som gjeldende lov tilsier.

Det utfører dessuten de offentlige gjøremål som lov for øvrig pålegger det, skaffer til veie de oplysninger og avgir de uttalelser som departement eller fylkesmann krever.

§ 22. Herredstyret skal innen én måned før utgangen av budgettåret fatte vedtak i budgettform, jfr. kapitel 7, om kommunens inntekter og utgifter i det kommende budgettår og om skattepålegg efter skatteloven. Fylkesmannen kan gi herredstyret utsettelse til inntil utgangen av budgettåret. I herreder hvor en større del av befolkningen er fraværende på fiske i den tid budgettbehandlingen efter foranstående skulde foretas, kan vedkommende departement på søknad fra herredstyret gi utsettelse ut over dette tidspunkt.

Formannskapet bestemmer innen hvilken tid budgettforslagene fra de forskjellige forvaltningsgrener og rådmannen skal være avgitt.

Formannskapet behandler budgettforslagene og setter op budgettforslag til herredstyret. Ordføreren legger efter vanlig kunngjøring forslaget ut på det eller de steder som formannskapet bestemmer. Der skal det ligge til almindelig eftersyn i minst åtte dager før det behandles av herredstyret.

§ 23. Formannskapet utfører de offentlige gjøremål som gjeldende lov pålegger det, skaffer til veie de oplysninger og avgir de uttalelser som departement eller fylkesmann krever.

Det fører tilsyn med kommunens forvaltning, herunder: 10 juni.
1. at kommunens regnskapsvesen til enhver tid er i god orden, Nr. 5.
at kommunens rettigheter opretholdes og gjøres gjeldende og at dens forpliktelser opfylles i rett tid;
2. at herredstyrets og dets egne vedtak efterkommes og at kommunens arbeider og gjøremål fremmes på en for kommunen tjenlig måte;
3. at poster som er decidert til ansvar, blir beriktiget uten ophold.

Har herredstyret i medhold av §§ 28, 31 eller 32 i denne lov oprettet faste utvalg eller styrer eller råd, forelegger formannskapet deres driftsberetninger og regnskapsredegjørelser for herredstyret med mulige bemerkninger.

§ 24. Formannskapet kan avgjøre saker som det tilkommer herredstyret å fatte vedtak om, når det ikke er tid til å forelegge saken for herredstyret uten å utsette berettigede hensyn for å bli tilsidesatt. Melding om vedtaket forelegges snarest mulig for herredstyret.

§ 25. Sognestyret skjøtter de saker som efter gjeldende lov hører inn under sognekommunens forsorg.

Det kan fremdeles skjøtte også andre kommunale anliggender, når lov ikke har lagt omsorgen for virksomheten til andre myndigheter og virksomheten før denne lovs ikrafttreden har hørt inn under sognekommunens forsorg.

Sognestyret har bevilgningsrett i de saker det skjøtter.

Bestemmelsene i § 22 kommer til anvendelse på sognestyrets budgettbehandling, dog således at sognets formenn utøver de gjøremål som formannskapet utøver efter nevnte paragrafs annet ledd og tredje ledds første punktum. Deres forslag til budgett må foreligge senest samtidig med formannskapets forslag til budgett for herredskommunen og legges ut samtidig med og på samme steder som sistnevnte.

§ 26. Herredstyret, sognestyret eller formannskapet kan ikke treffe forføininger som særskilt kommer politiske organisasjoner eller formål til gode.

Kapitel 4.

Overdragelse av herredstyrets myndighet og plikter. Utvalg, styrer, råd og komitéer.

§ 27. Herredstyret kan for enkelt leilighet eller ved vedtekt overdra til formannskapet å gjøre vedtak i saker som herredstyret efter denne lov har myndighet til å behandle når det ikke gjelder:

1. å erhverve, avhende, makeskifte, pantsette fast eiendom eller avstå noen rettighet i fast eiendom; men har herred-

10 juni. Nr. 5.

styret vedtatt å erhverve, avhende eller bortfeste eiendom eller rettighet i eiendom, kan det overlate til formannskapet eller noen annen å vedta eller fastsette prisen; videre kan herredstyret overlate til formannskapet eller noen annen å erhverve, avhende og bortfeste eiendommer eller rettigheter i eiendommer så langt det trenges for å sette i verk eller gjennemføre et vedtak som herredstyret har gjort,

2. nye foretagender eller betydelig utvidelse av eldre,
3. konsesjoner og avslutning av leie-, forpaktnings- eller leveransekontrakter, som binder kommunen for lengere tid enn 5 år, eller er av større økonomisk betydning for kommunen,
4. å opta lån. Dog kan herredstyret overlate til formannskapet å avtale eller godkjenne de nærmere vilkår for lån som herredstyret har vedtatt å opta,
5. å overta garanti for økonomiske forpliktelser. Dog kan herredstyret overlate til formannskapet å overta garanti for økonomiske forpliktelser innenfor det beløp og på de almindelige vilkår som herredstyret fastsetter,
6. ansettelse av herredskasserer, ordning av regnskapsrevisjon, ansettelse av revisor (revisorer), opnevning av utvalg for regnskaps- og decisjonssaker, mottagelse av regnskapsredegjørelser og driftsberetninger og avsigelse av decisjon,
7. å ansette rådmann,
8. å overdra myndighet og plikter i henhold til bestemmelsene i paragrafene 28, 31, 32 og 45,
9. å fastsette almindelige salgstariffer eller priser for vann, gass, elektrisk kraft og andre ydelser fra kommunale innretninger, verker eller bedrifter der fremtrer som monopolforretninger,
10. budgettbehandling efter § 22. Men herredstyret kan gi formannskapet myndighet til å bruke den bevilgning som er opført på budgettet til tilfeldige utgifter og til å overføre beløp av denne bevilgning til andre budgettposter for å styrke dem,
11. å meddele anvisningsmyndighet.

§ 28. Herredstyret kan oprette faste utvalg for kommunale formål eller for avdelinger av den kommunale virksomhet som ikke ved lov er lagt under eget styre.

Herredstyret fastsetter ved almindelige forskrifter området for disse utvalgs virksomhet. Denne virksomhet kan utstrekkes til også å omfatte gjøremål som efter denne lov kan tillegges formannskapet; å ansette administrasjonschef kan dog ikke overdras til utvalg.

§ 29. Herredstyret fastsetter hvor mange medlemmer der skal være i hvert av de faste utvalg, og avgjør hvem skal være formann og varaformann.

Medlem av formannskapet kan ikke velges inn i slikt utvalg som nevnt i § 27 nr. 6. 10 juni. Nr. 5.

§ 30. Formannen kaller sammen utvalget, når han finner det påkrevd, eller når utvalget vedtar det. De møtende treffer avgjørelse ved stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget. Ved valg gjelder bestemmelsene i paragraf 17 tredje og fjerde ledd — idet valget fremmes som forholdsvalg, når noe medlem krever det — og ved ansettelse bestemmelsene i § 17 tredje ledd.

Der føres bok over utvalgets forhandlinger, og utskrift sendes herredstyret efter dettes nærmere bestemmelse.

§ 31. For kommunal bedrift kan herredstyret oprette en driftsledelse bestående av styre eller av styre og råd.

For bedrift som forutsettes ikke å trenge stadig tilskudd av herredskassen til driftsutgifter utenom renter, kan herredstyret overdra til styret eller til styre og råd den myndighet som kan overdras til formannskapet; til styre og råd kan det også overdra avgjørelsesmyndigheten i de saker som er nevnt i § 27 nr. 3 og 10 og § 45.

Består driftsledelsen både av styre og råd, avgjør herredstyret hvordan styret og rådet skal sammensettes og fastsetter i almindelige forskrifter hvilke gjøremål de skal ha og forholdet mellem dem. Består driftsledelsen bare av styre, avgjør herredstyret hvordan dette skal sammensettes.

Herredstyret velger medlemmene i den utstrekning det ikke har overlatt valget til andre. Består driftsledelsen av styre og råd, velger rådet de styremedlemmer som skal settes inn ved valg, i den utstrekning herredstyret ikke selv har gjort det eller overlatt valget til andre. Herredstyret fastsetter i tilfelle medlemmenes godtgjørelse.

Administrerende direktør (bedriftslederen) kan ikke være stemmeberettiget medlem av styret eller rådet. Kasserer og revisor i bedriften kan ikke være medlem av styret eller rådet.

Driftsledelsen gir hvert kvartal innberetning til formannskapet. Regnskapsåret skal være det samme som bestemt for kommunale budgetter.

§ 32. To eller flere kommuner kan oprette et felles styre til løsning av en kommunal opgave. Til dette styre kan kommunene overdra den myndighet de blir enige om, når annet ikke er fastsatt i lov.

Bestemmelsen i § 31 om kasserer og revisor gjelder tilsvarende.

§ 33. Herredstyret, formannskapet og sognestyret kan opnevne komitéer til forberedende behandling av saker og til å utføre særskilte hverv.

10 juni. Nr. 5.

§ 34. Ingen kan være medlem av utvalg, styre, råd eller komité når han er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem så lenge hans stemmerett er suspendert.

Bestemmelsene i § 16 gjelder også for utvalg, råd, styre og komité i saker som disse har myndighet til å avgjøre.

Kapitel 5.

Ordførerens gjøremål. Kommunale tjenestemenn.

§ 35. Ordføreren er kommunens rettslige representant. Han underskriver på kommunens vegne i alle tilfelle, hvor denne myndighet ikke er overdratt til andre.

§ 36. Som leder av møte i herredstyret, formannskapet og sognestyret håndhever ordføreren forretningsordenen og gjeldende lovs bestemmelser om hvad der kreves til gyldig vedtak. Han drar omsorg for at de saker som foreligger, er forberedt på forsvarlig måte, og forestår protokolleringen.

Han kan ta del i alle utvalgs, komitéers, styrers og råds forhandlinger, men kan ikke stemme uten at han er valgt til medlem.

§ 37. Ordføreren sørger for at herredstyrets, sognestyrets og formannskapets bøker og dokumenter holdes forsvarlig opbevart og ordnet.

Han er ansvarlig for at det uten unødig ophold blir sendt fylkesmannen utskrift av herredstyrets og sognestyrets vedtak og av de vedtak som gjøres av annen kommunal myndighet, når de efter bestemmelsene i denne lov trenger godkjenning eller samtykke av Kongen eller annen myndighet, og at de oplysninger som kreves, følger med.

Han sørger for øvrig for at underretning om vedtak og om meddelelse fra offentlige myndigheter blir sendt rette vedkommende uten unødig ophold.

§ 38. Ordføreren har anvisningsmyndigheten når herredet ikke har rådmann (jfr. § 40), så langt anvisningsmyndigheten ikke er overdratt til andre. Slik myndighet må ikke overdras til revisor eller kasserer eller deres underordnede.

Ordføreren holder vedkommende kasserer og revisjon underrettet om hvem der til enhver tid har anvisningsmyndighet og om hvorledes den skal utøves.

§ 39. I herredskommuner kan det oprettes én eller flere rådmannsstillinger. Rådmannen ansettes efter offentlig lysing. Herredskasserer eller revisor i kommunen kan ikke konstitueres som rådmann i dennes fravær.

Herredstyret fastsetter rådmannens lønn og øvrige vilkår og sikrer ham og i tilfelle hans enke og barn under 18 år pensjon.

Er det flere rådmenn, fastsetter herredstyret deres arbeidsområde. Blir rådmannen opsagt, kan han bringe vedtaket inn for vedkommende departement som kan godkjenne eller forkaste dette. 10 juni. Nr. 5.

Har en tjenestemann de gjøremål som er nevnt i § 40, skal han også kalles rådmann, når forholdene i kommunen ellers gjør det naturlig å oprette rådmannsstilling.

§ 40. Rådmannen skal føre det nærmeste tilsyn med kommunens hele forvaltning og særlig med penge- og regnskapsvesenet, gi forslag til kommunens budgetter og ellers uttale sig om den finansielle side av de saker som foreligger. Er det ansatt flere rådmenn skal den ene av dem føre tilsyn, gi budgettforslag og uttalelser som foran nevnt; den eller de andre rådmenn skal dog ha det nærmeste tilsyn med de grener av forvaltningen som hører under dem. Herredstyret gir nærmere forskrifter om dette, og om vedkommende rådmann også skal ha arbeide med andre kommunale saker.

Rådmannen har anvisningsmyndigheten. Har herredstyret gitt anvisningsmyndighet til andre brukes den alltid under tilsyn av rådmannen.

§ 41. Rådmannen skal være med i herredstyrets, sognestyrets og formannskapets møter. Han har adgang til å delta i utvalgs, komitéers, styrers og råds forhandlinger, men kan ikke stemme uten at han er valgt til medlem.

§ 42. Ordføreren skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig. Det kan ansettes en herredssekretær (formannskapssekretær) til hjelp for ham; til sekretærstillingen kan det også legges annet arbeide. Herredstyret fastsetter sekretærens lønns- og arbeidsvilkår.

§ 43. I hvert herred skal det ansettes en herredskasserer. Ansettelsen trenger godkjenning av fylkesutvalget; det samme gjelder kassererens lønns- og arbeidsvilkår, herunder ordningen av kommunens forvaltning så langt den har betydning for herredskassererstillingen.

Fylkesutvalgets vedtak kan herredstyret eller et mindretall i utvalget bringe inn for vedkommende departement.

Herredskassereren kan ikke opsies uten samtykke av fylkesutvalget. Fylkesutvalgets vedtak kan herredstyret, en av mindretallet i utvalget eller herredskassereren bringe inn for vedkommende departement.

Fylkesutvalget kan henstille til herredstyret å suspendere eller opsi herredskassereren. Herredstyrets vedtak kan fylkesutvalget bringe inn for vedkommende departement; det samme kan herredskassereren gjøre når vedtaket går ut på opsigelse.

Departementet kan enten godkjenne eller forkaste det vedtak som bringes inn for det.

10 juni. Nr. 5.

Vedkommende departement fastsetter instruks for herredskassereren.

§ 44. I hvert herred skal det ansettes en regnskapskyndig revisor til å revidere kommunens regnskaper. For kommunal bedrift kan det ansettes særskilt revisor. Med samtykke av fylkesmannen kan det ansettes flere revisorer. Bestemmelsene i § 43 gjelder tilsvarende.

Revisor (revisorer) skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig.

§ 45. Herredstyret og sognestyret kan for øvrig oprette de stillinger som til enhver tid finnes nødvendige av hensyn til kommunale anliggender og arbeider, og opheve stillinger.

Kapitel 6.

Særskilte bestemmelser om medlemmer av herredstyret, formannskapet, sognestyret m. v.

§ 46. Alle herredstyrets medlemmer undtagen ordføreren er pliktige til for sin tjenestetid å motta valg til utvalg, råd og komitéer som nedsettes efter paragrafene 28, 31 og 33. Enhver kan dog undslå sig for samtidig å være medlem av flere enn to faste utvalg.

Ordføreren og formannskapets medlemmer er, så lenge de gjør tjeneste, fritatt for alle andre ombud som ikke er pålagt dem ved lov eller ved bestemmelser som herredstyret har godtatt.

§ 47. Undlater noe medlem eller noen varamann uten gyldig forfall å komme i rett tid til møte som med tilstrekkelig varsel er kalt sammen efter denne lov, eller forlater noen møtet uten gyldig forfall, kan vedkommende forsamling ilegge ham en bot av 10 kroner, som tilfaller herredskassen.

§ 48. Medlem som er til stede i herredstyret, formannskapet, sognestyret, utvalg, styre, råd eller komité, når en sak blir optatt til avstemning, er pliktig til å stemme.

Ved valg regnes blank stemmeseddel som avgitt stemme.

§ 49. Herredstyret kan vedta at dets medlemmer og andre kommunale ombudsmenn skal ha skyssgodtgjørelse av kommunekassen efter et vedtatt regulativ for reiser til og fra kommunale møter, når reiselengden tilsammen overstiger 6 kilometer.

§ 50. Herredstyret kan for ett år om gangen vedta at ordføreren skal ha en godtgjørelse av kommunekassen for sitt arbeide. Godtgjørelsen må ikke settes høiere enn det som ansees rimelig i forhold til det arbeide og besvær som er forbundet med ordførerhvervet.

I herred, hvor der ikke er herredsekretær, eller hvor ordføreren på grunn av sitt bosted eller av andre årsaker helt

eller delvis må overta forefallende sekretærarbeide, har ordføreren rett til å få utbetalt av kommunekassen en godtgjørelse som herredstyret fastsetter. 10 juni. Nr. 5.

For øvrig skal medlemmer av formannskapet og herredstyret ikke ha lønn eller godtgjørelse av kommunekassen for sitt arbeide med de kommunale anliggender, undtagen som medlemmer av lønte styrer eller råd efter paragraf 31 eller som medlemmer av komitéer hvis øvrige medlemmer får godtgjørelse.

Særlige arbeider, hvis utførelse direkte hører under et medlems kallsgjerning, profesjon, bedrift eller levebrød kan ikke kreves utført for kommunen uten godtgjørelse.

Kapitel 7.

Herreds- og sognekommunenes økonomiske forvaltning.

§ 51. Kommunens budgett, som er en plan for kommunens utgifter og inntekter i budgettåret, og skattepålegg efter skatteloven behandles av de kommunale myndigheter på den måte og innen de frister som er fastsatt i § 22.

Budgettet skal svare til de utgifter og inntekter som virkelig kan påregnes og er bindende for de kommunale myndigheters forvaltning i budgettåret. De enkelte utgiftsposter må ikke overskrides uten at det på forhånd foreligger tilleggsbevilgning.

Budgettet må være fullstendig. Det skal omfatte alle kommunens utgifter og inntekter i budgettåret. Har herredstyret eller i tilfelle styret og rådet, jfr. § 31, annet ledd, vedtatt særskilt budgett for inntektsgivende bedrift, er det adgang til bare å ta op budgettmessige overskudd eller underskudd på kommunens almindelige budgett.

Hvis den skatt som utlignes til herred eller sogn eller deler av herred eller sogn, tilsammenlagt for de skattepliktige overstiger den lovlige maksimumsgrense og det ikke gis tillatelse til å fravike denne, bestemmer vedkommende departement hvilke poster på de vedtatte budgetter som skal utgå eller nedsettes, hvis ikke vedkommende sognestyre og herredstyre blir enige om reduksjonen.

Har siste årsregnskap gitt underskudd, opføres det på budgettet til dekning. Under rent særlige forhold kan dog departementet samtykke i at dekningen blir fordelt over flere år. Har siste årsregnskap gitt overskudd, tas det til inntekt på budgettet; men det må brukes til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond), til dekning av udekket underskudd fra tidligere eller løpende budgettår, til ekstraordinær avbetaling på gjeld eller til ekstraordinære avskrivninger.

Ved siden av årets utgifter kan på budgettet opføres avsetning til:

10 juni. Nr. 5.

1. fond til bestemte formål, selv om disse ikke forutsettes å kreve utbetalinger i budgettåret, herunder skatteregu-leringsfond for å møte kommende års stigende utgifter eller sviktende inntekter,
2. fond til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond og skatteavskrivningsfond).

Avsetning av fond til bestemte formål bør foretas når det er på det rene at kommunen står overfor opgaver som det ikke kan eller bør optas lån til og som vil kreve så store utgifter at de ikke kan påregnes dekket på et enkelt års budgett, eller når kommunen må vente en sterk stigning av utgiftene eller nedgang i inntektene. De beløp som er avsatt til slike fond, må senest ved avslutningen av regnskapet for vedkommende år innsettes i bank eller anbringes som bestemt for umyndiges midler, så langt det ikke av hensyn til mulig underskudd på regnskapet er nødvendig for herredstyret (sognestyret) å gjøre om fondsavsetningen. Fond som er endelig avsatt efter reglene i forrige punktum, kan herredstyret (sognestyret) ikke senere råde over til andre formål — hverken endelig eller midlertidig — uten samtykke av Kongen.

I forbindelse med behandlingen av kommunens driftsbudgett skal det også i budgetts form gjøres vedtak om utgifter som skal dekkes av lånemidler eller andre kapitalinntekter, såsom oplagte fond, inntekter ved salg av faste eiendommer eller verdipapirer. Slike inntekter må ikke opføres til dekning av budgettets almindelige løpende utgifter; dette gjelder dog ikke overføring fra skattereguleringsfond.

Tilleggsbevilgninger og bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett i løpet av budgett-terminen må ikke gis uten at det er nødvendig. Slike bevilgninger behandles av de kommunale myndigheter i samme former som budgettet, jfr. dog § 27 nr. 10, og det skal angis at bevilgningen gjelder overskridelse av det vedtatte budgett. Dog gjelder ikke bestemmelsene i § 22 om frister og utlegging av forslaget. Tilleggsbevilgninger (utenom anslagsposter) og bevilgninger til formål utenom budgettet må ikke gis uten at det samtidig gjøres vedtak om hvordan utgiftene skal dekkes på årets budgett; når særlige forhold gjør det nødvendig kan dog vedkommende departement tillate undtagelse fra denne regel.

Vedkommende departement kan fastsette forskrifter for opstilling av budgettet, for tilleggsbevilgninger og for bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett og for avsetning og disponering av fond.

§ 52. En kommune kan opta lån:

1. til rentable formål, når man må regne med at vedkommende foranstaltning selv kan forrente og avdra lånet og

dette ikke er så stort at det står i misforhold til kommunens økonomiske evne,

2. til andre formål når de er av varig verdi eller helt uforutsett og når foranstaltningen og lånet må ansees påkrevd og foranstaltningen ikke kan utstå inntil kommunen helt eller delvis kan skaffe de nødvendige midler ved avsetning av fond,
3. til midlertidig drift, når lånet tilbakebetales ved utligning på det løpende budgett,
4. til konvertering av eldre gjeld,
5. til inntekt for et lånefond.

I forbindelse med optagelse av lån må også gjøres vedtak om hvordan lånet skal avdras. Avdragning av de lån som er nevnt under nr. 1, 2 og 4 bør som regel skje ved faste årlige avdrag og ikke gjennem annuiteter.

Avdragstiden for de lån som er nevnt under nr. 1, må ikke settes lengere enn forsvarlig efter foranstaltningens art og varighet og under ingen omstendighet lengere enn til 40 år. Avdragstiden for de lån som er nevnt under nr. 2, må settes så kort som mulig, for periodiske utgifter høist til den tid da en utgift av lignende art antas å melde sig på nytt, og under ingen omstendighet lengere enn til 20 år. Avdragstiden for lån til konvertering av eldre gjeld (nr. 4) må rette sig efter gjeldens art og følge reglene foran; men dette gjelder ikke konvertering av lån som det før denne lovs ikrafttreden er gitt godkjenning og fastsatt avdragsvilkår for.

Avdragstiden for lån til lånefond må ikke settes lengere enn til 40 år. Blir det vedtatt å bruke beløp av lånefondet, må det samtidig gjøres vedtak om hvordan tilbakebetaling til lånefondet skal skje. For bruk og for tilbakebetaling av slike beløp gjelder de regler som foran er fastsatt om bruk og tilbakebetaling av lån.

Har Kongen godkjent et vedtak om optagelse av lån eller fastsettelse av avdragsvilkår eller om begge deler efter denne paragraf, kan optagelsen av lånet og fastsettelsen av avdragsvilkårene ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 53. En kommune kan garantere for økonomiske forpliktelser:

1. når det foreligger en særlig kommunal interesse som bare kan fremmes på tilfredsstillende måte ved hjelp av kommunal garanti,
2. når lov eller stortingsbeslutning forutsetter at kommunal garanti blir gitt.

Kommunen kan i almindelighet bare garantere for økonomiske forpliktelser når det er stillet realsikkerhet for disse av andre enn kommunen.

10 juni. Nr. 5.

I forbindelse med garantien må også gjøres vedtak om hvor lenge den skal vare. Tiden må ikke settes lengere enn strengt nødvendig, og under ingen omstendighet lengere enn 40 år hvis ikke lov eller stortingsbeslutning, jfr. denne paragrafs første ledd nr. 2, forutsetter noe annet.

Har Kongen godkjent et vedtak om garanti efter denne paragraf, kan garantien ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 54. En kommune kan ikke rettsgyldig pantsette sine eiendeler.

Dog kan inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg som kommunen erhverver, pantsettes til sikkerhet for kjøpesummen eller for lån som brukes til betaling av kjøpesummen.

Likeså kan inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg pantsettes til sikkerhet for lån som brukes til videre utnyttelse, utvidelse eller forbedring av eller anskaffelse av inventar til eiendommen, skibet eller anlegget. Det samme gjelder om pantsettelse av skib ved utvidelse av rederi eller annen virksomhet.

Videre kan skolehus pantsettes til sikkerhet for lån av statsmidler eller offentlige fond til betaling av kjøpesummen eller til slike formål vedkommende skolehuset som er nevnt i tredje ledds første punktum.

Erhverver en kommune obligasjoner eller andre gjeldsbrev som den selv har utstedt, kan den stille dem til sikkerhet for lån som brukes til betaling av kjøpesummen.

Eiendeler som en kommune har pantsatt eller stillet til sikkerhet, kan pantsettes eller stilles til sikkerhet for lån som brukes til innløsning av den sikrede gjeld.

Når en kommune optar lån i Norges Kommunalbank mot pant eller annen sikkerhet i henhold til denne paragraf, kan sikkerheten også omfatte den del av lånet som medgår til dekning av kommunens tilskudd til andelskapitalen i banken.

Pantsettelse eller sikkerhetsstillelse efter denne paragraf må for å være gyldig godkjennes av vedkommende departement. Har departementet godkjent den, kan den ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 55. En kommunes eiendeler kan ikke være gjenstand for utlegg eller arrest. Dog gjelder dette ikke når utlegg eller annen sikkerhet søkes i inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg til fyldestgjørelse av krav på kjøpesummen eller av krav på vederlag for arbeide eller varer, og kravet er opstått i anledning av utvidelse eller forbedring av eller til videre utnyttelse av eiendommen, skibet eller anlegget.

§ 56. Fordring på en kommune kan ikke bringes i motregning overfor kommunens krav på skatter og avgifter. Det

samme gjelder overfor kommunens krav på avgift for elektrisk kraft, gass, vann, renhold eller lignende ydelser. Motregning kan dog kreves når fordringen er krav på pensjon eller krav på vederlag for arbeide eller andre ydelser fra vedkommende i den budgettermin kravet på skatt eller avgift gjelder, eller krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt. 10 juni. Nr. 5.

En bank kan heller ikke bringe sin fordring på kommunen i motregning overfor kommunens innskudd i banken.

En kommunes krav på skatter eller avgifter kan ikke overdras. Dog kan utlignede skatter overdras til fylkeskommunen som i så fall har utpantningsrett for kravene i samme utstrekning som kommunen.

Med samtykke av vedkommende departement kan en kommune overdra avgifter som nevnt i første ledd, såfremt avgiftskravet følger av en inngått kontrakt.

§ 57. En kommune kan ikke tas under konkursbehandling efter lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni 1863 med tilleggslover. Heller ikke får lov om offentlig akkordforhandling av 6 mai 1899 med tilleggslover anvendelse for kommuner.

§ 58. Når en kommune på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld, plikter ordføreren å melde dette til vedkommende departement. Blir det ikke gjort, plikter fylkesmannen å gi slik melding. Departementet kunngjør meldingen i Norsk lysingsblad.

Er slik melding gitt, plikter kommunen inntil dens økonomiske forhold igjen er kommet iorden, fortrinsvis å fyldestgjøre følgende krav:

1. skattyders krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt, og fremmede kommuners krav på beløp som er innbetalt av skattyder til dekning av skatt;
2. lønn, pensjon og annen godtgjørelse til kommunale tjenestemenn og arbeidere, bidrag som påhviler kommunen til lønn til andre funksjonærer og de fordringer som er omhandlet i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912 § 1;
3. a) fylkesskatt som er forfalt eller forfaller,
   b) lovbestemte bidrag og refusjonsbeløp til staten og andre kommuner og krav fra sykehus og andre for forpleining av fattigunderstøttede, forsåvidt kravene er påløpet eller påløper

   i de siste 12 måneder før meldingen om betalingsinnstilling er kommet inn til departementet og i senere år;
4. utgifter som påløper efter at melding som foran nevnt er kommet inn til departementet eller som er påløpet de siste 3 måneder før meldingen, til formål som er pålagt

10 juni. Nr. 5.

kommunen ved lov eller som på grunn av særegne forhold tillates opretthold.

De fordringer som er nevnt i punkt 1—4 har innbyrdes like rett. Renter og saksomkostninger har samme rett som hovedfordringen.

Krav som er sikret ved pant, dekkes i den utstrekning pantet må antas å være tilstrekkelig. Bestemmelsene i konkurslovens § 101 gjelder tilsvarende.

Andre krav som er forfalt, betales forholdsmessig i den utstrekning kommunekassen har midler til det.

§ 59. Kommunens regnskapsføring må være slik at regnskapene til enhver tid gir full oversikt over hvordan kommunens midler er forvaltet og om forvaltningen er i samsvar med det bevilgede budgett.

Vedkommende departement gir nærmere forskrifter om regnskapsføring og revisjon.

Kapitel 8.

Statens almindelige tilsyn med herreds- og sognekommunenes forvaltning.

§ 60. Vedtak av herredstyret, sognestyret og annen kommunal myndighet er ikke gyldig før Kongen har godkjent det, når vedtaket går ut på:

1. å opta lån eller garantere for lån eller andre økonomiske forpliktelser. Gjelder det vedtak om å opta ellere garantere for lån, kan Kongen som vilkår for godkjenningen fastsette avdragsmåte og avdragstid for lånet, jfr. § 52, eller hvor lenge garantien skal vare, jfr. § 53,
2. å bruke midler av lånefondet eller å bruke lånte midler til annet formål enn bestemt ved godkjenningen. På samme måte som under punkt 1 kan Kongen fastsette hvordan lånet skal betales tilbake,
3. å kjøpe eiendom eller sette i verk et foretagende som vil gjøre det nødvendig å bruke lånemidler som nevnt under punkt 1 eller 2,
4. å overta andre forpliktelser som kan påføre kommunen utgifter i en lengere tid enn de neste 5 år, og som gjennemsnittlig årlig overstiger et beløp som Kongen fastsetter,
5. å avhende eller å bortfeste utover 40 år fast eiendom som er mere verd enn et beløp som Kongen fastsetter, eller å overlate formannskapet eller noen annen å utstykke og selge eller bortfeste slik eiendom,
6. å overdra myndighet og plikter efter bestemmelsene i § 32,
7. å endre regler for bruk av oplagte fond, jfr. § 51.
8. å oprette rådmannsstilling og fastsette forskrifter om rådmannens gjøremål og hans lønns- og pensjonsvilkår.

§ 61. Vedtak av herredstyret eller sognestyret som går ut på annet enn forkastelse eller utsettelse, innhenting av oplysninger, avgivelse av erklæringer eller uttalelser, utredning, valg, ansettelse av tjenestemenn eller herreds- og sognestyrets forretningsorden — og som efter bestemmelsene i denne lov ikke trenger godkjenning eller samtykke av annen myndighet — skal forelegges fylkesmannen til godkjenning. 10 juni. Nr. 5.

Når et vedtak er gjort med to tredjedels flertall, blir det gyldig, hvis ikke fylkesmannen senest 2 uker efter at han har mottatt utskriften, enten sender saken tilbake med bemerkninger og krever den behandlet på nytt, eller meddeler at han har funnet å burde innhente nærmere uttalelse om saken før han tar stilling til spørsmålet om godkjenning; i siste tilfelle blir vedtaket gyldig hvis ikke fylkesmannen senest 6 uker efter at han har mottatt utskriften, sender saken tilbake og krever den behandlet på nytt. Har fylkesmannen krevet sakens dokumenter sendt inn, regnes fristene i forrige punktum fra den dag da han mottok dokumentene.

Ved den nye behandling av saken kommer reglene i § 17 siste ledd annet, tredje, fjerde, femte og sjette punktum til anvendelse.

Fylkesmannen skal erklære et vedtak ugyldig:

1. når det går ut på forføining som vedkommende myndighet ikke har rett til å treffe,
2. når vedtaket er blitt til med tilsidesettelse av noen lov eller av noen bestemmelse som er utferdiget i medhold av lov.

Når slikt tilfelle inntreffer, skal fylkesmannen straks underrette vedkommende ordfører. Herredstyret eller i tilfelle sognestyret kan da innen en frist av 6 uker innanke avgjørelsen for Kongen eller bringe den inn for domstolene, hvis det er adgang til det.

Inntil fylkesmannens avgjørelse er underkjent av Kongen eller ved endelig dom, kan de kommunale myndigheter ikke foreta noe for å sette vedtaket i verk eller gjennemføre det.

§ 62. Når et vedtak ikke har fått to tredjedels flertall ved den nye behandling i herredstyret eller sognestyret efter bestemmelsene i § 17 siste ledd og § 61 annet ledd og mindretallet har krevet saken bragt inn for Kongen, kan han stadfeste eller forkaste vedtaket.

Kapitel 9.

Statens skjerpede tilsyn med herreds- og sognekommunenes forvaltning.

§ 63. Kongen kan bestemme at en kommune skal settes under skjerpet tilsyn, når det finnes påkrevd på grunn av kommunens økonomiske forhold eller av hensyn til dens fordringshavere.

10 juni. Nr. 5. Settes en sognekommune under skjerpet tilsyn, gjelder de bestemmelser om herredstyret som er gitt i de følgende paragrafer i dette kapitel, for sognestyret.

§ 64. Den som har gjeldskrav på en kommune uten å ha full pantesikkerhet for fordringen, kan kreve kommunen satt under skjerpet tilsyn, dersom:

a. kravet er uimotsagt eller klarlig bevist og forfalt til betaling, og
b. gjelden ikke blir betalt innen 6 måneder efter at opfordring om å betale er forkynt for kommunens ordfører og underretning herom er sendt i anbefalt brev til vedkommende departement.

Krav om skjerpet tilsyn fremsettes for herredsretten som avgjør ved kjennelse om vilkårene er til stede. Før avgjørelse treffes, skal retten la begjæringen forkynne for kommunens ordfører med påtegning om en frist til å gi uttalelse. Fristen settes til minst en måned fra forkynnelsen. Retten innhenter ytterligere uttalelser og oplysninger i den utstrekning den finner det nødvendig. Kjennelsen avsies og kan påkjæres efter reglene i tvistemålsloven. Fristen for kjæremål skal være en måned.

Retten sender utskrift av kjennelsen til fylkesmannen som sender den videre til vedkommende departement.

§ 65. Når en kjennelse som fastslår at skjerpet tilsyn kan kreves, er blitt rettskraftig, treffer Kongen bestemmelse om at kommunen settes under skjerpet tilsyn.

§ 66. Skjerpet tilsyn utøves av fylkesmannen.

Er kommunen satt under skjerpet tilsyn i medhold av §§ 64 og 65 kan vedkommende fordringshaver kreve opnevnt et utvalg på 2 medlemmer med 2 varamenn, det ene som representant for kommunen, det annet som representant for fordringshaverne. Vedkommende departement opnevner kommunens representant med varamann efter at herredstyret har hatt anledning til å komme med forslag, fordringshavernes representant med varamann efter at fordringshaverne har holdt en avstemning efter regler som departementet gir. Når fordringshavere som representerer minst halvparten av kommunegjelden, stemmer på en person som medlem eller varamann, skal han opnevnes. Ved avstemningen regnes ikke med fordringer som er sikret ved pant eller fortrinsrett eller som er avhengig av en betingelse som ikke er inntrådt. Heller ikke regnes med krav efter ihendehaverobligasjoner, når innehaveren ikke har stemt. Opnevningen gjelder inntil videre.

Godtgjørelse til utvalgets medlemmer fastsettes av departementet og betales av kommunen.

§ 67. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn, kan vedkommende departement bestemme at myndigheten til å for-

plikte kommunen ved sin underskrift og til å ta imot forkyn- 10 juni.
nelser og meddelelser for kommunen i anledning av rettergang Nr. 5.
skal gå over til fylkesmannen. Likeledes kan departementet bestemme at anvisningsmyndigheten skal gå over til fylkesmannen; i så fall kan fylkesmannen med godkjenning av departementet gi andre rett til inntil videre å anvise utgifter innenfor bestemte områder av kommunens forvaltning.

§ 68. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn efter §§ 64 og 65, skal kommunens budgett sendes inn til vedkommende departement når det er behandlet av herredstyret i samsvar med § 22; fylkesmannen skal sende med sine forslag til endringer. Departementet fastsetter budgettet og treffer bestemmelser om den kommunale beskatning, jfr. § 97. Det kan bestemme at også andre avgjørelser skal treffes av departementet.

Når en bestemmelse er truffet eller godkjent av departementet, gjelder ikke forskrifter i lovgivningen om kvalifisert flertall for vedtak av herredstyret, om fornyet behandling eller om godkjenning av Kongen eller annen myndighet.

Vedtak av herredstyret som gjelder den kommunale bevilgningsrett utenfor budgettbehandlingen eller fastsettelse av godtgjørelse for kommunale ydelser, er ikke gyldig uten å være godkjent av fylkesmannen. Det samme gjelder andre vedtak som er gjort av herredstyret, formannskapet eller et kommunalt utvalg, styre eller råd — valgt i henhold til denne lov eller andre lover — og som er av økonomisk betydning for kommunen. I disse saker kan fylkesmannen også treffe bestemmelse som endrer et vedtak, likesom han kan treffe bestemmelse uten at vedtak foreligger.

Når et vedtak er godkjent eller en bestemmelse truffet av fylkesmannen, gjelder ikke forskrifter i lovgivningen om kvalifisert flertall eller ny behandling. Derimot trenges godkjenning av Kongen eller annen myndighet når dette er foreskrevet i lovgivningen.

Lovbestemmelser om rett for et mindretall til å bringe et vedtak av herredstyret inn for Kongen, gjelder ikke når vedtaket er godkjent av fylkesmannen eller departementet.

Er en kommune satt under skjerpet tilsyn efter § 63, avgjør Kongen hvorvidt og i hvilken utstrekning foranstående bestemmelser skal gjøres gjeldende for kommunen.

§ 69. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn, kan vedkommende departement efter at herredstyret er gitt anledning til å uttale sig, bestemme at faste eiendommer og andre eiendeler som kommunen ikke trenger til fremme av de formål som den må sørge for også mens den er under skjerpet tilsyn, skal selges eller drives på den måte at utbyttet skal brukes til å betale fordringshaverne.

10 juni. Nr. 5.

§ 70. Er en kommune under skjerpet tilsyn, plikter enhver kommunal tjenestemann eller ombudsmann å rette sig efter de bestemmelser og pålegg som fylkesmannen eller vedkommende departement gir.

Kongen kan bestemme at fylkesmannen med godkjenning av departementet skal kunne opnevne andre til å utføre gjøremål som hører under kommunens tjenestemenn eller ombudsmenn eller et kommunalt utvalg, råd eller styre valgt i henhold til denne lov eller andre lover. Dette gjelder dog ikke ordfører, formannskap, herredstyre eller utvalg som bare forbereder saker for disse myndigheter, og heller ikke lærere.

Likeledes kan Kongen bestemme at ansettelse av kommunens tjenestemenn, undtatt lærere, må godkjennes av fylkesmannen.

§ 71. Før fylkesmannen treffer avgjørelser som nevnt i §§ 68 og 70, bør saken som regel ha foreligget for vedkommende kommunale myndighet. Er det opnevnt utvalg for kommunen, må saker efter § 68 på forhånd ha vært forelagt for dette til uttalelse.

Herredstyret eller fordringshavernes representant i utvalget kan kreve en bestemmelse som er truffet eller godkjent av fylkesmannen, bragt inn for vedkommende departement, som kan omgjøre den, hvis ingen erhvervet rett er til hinder.

Fylkesmannen gir for hvert budgettår beretning til departementet om tilsynet og om kommunens stilling. Er utvalg opnevnt, skal beretningen ha vært forelagt dette på forhånd. Fylkesmannen sender avskrift av beretningen til formannskapet.

§ 72. Med de innskrenkninger som følger av foranstående paragrafer, vedblir de kommunale myndigheter å lede kommunens forvaltning også mens kommunen er under skjerpet tilsyn.

§ 73. Når en kommune er besluttet satt under skjerpet tilsyn uten at det på forhånd er gitt slik melding til departementet som omhandlet i § 58, gjelder reglene i nevnte paragraf om fortrinsvis dekning av visse krav tilsvarende. I stedet for tidspunktet for meldingen trer da det tidspunkt da kommunen er besluttet satt under skjerpet tilsyn.

Likeledes gjelder bestemmelsene i konkurslovens §§ 42—44 og 46—49, 120 annet ledd, 121—122 og 127 tilsvarende når en kommune er besluttet satt under skjerpet tilsyn.

De frister som er satt i konkurslovens §§ 42—44 og 46 regnes fra den dag da:

a. opfordring om betaling er forkynt, jfr. § 64,
b. bestemmelse er truffet om skjerpet tilsyn, såfremt bestemmelsen treffes efter § 63.

Den frist som er omhandlet i konkurslovens § 49, skal være 3 måneder og regnes fra den dag da skjerpet tilsyn er besluttet. 10 juni. Nr. 5.

Bestemmelsene i konkurslovens § 119 gjelder tilsvarende forsåvidt motregning ikke er utelukket efter nærværende lovs § 56. Istedenfor konkursens åpning trer det tidspunkt som er fastsatt i denne paragrafs tredje avsnitt.

De foreldelsesfrister som er bestemt i lovgivningen om foreldelse av fordringer, stanser sitt løp når en fordring på kommunen er skriftlig anmeldt til fylkesmannen. Fra anmeldelsen løper en ny foreldelsesfrist av samme lengde som den tidligere.

§ 74. Kongen bestemmer når skjerpet tilsyn med en kommune skal ophøre.

Er skjerpet tilsyn besluttet fordi en fordringshaver har krevet det efter § 64, kan tilsynet ikke heves uten samtykke av fordringshaveren medmindre hans fordring er falt bort ved betaling eller ordnet ved akkord eller på annen måte.

Kapitel 10.

Fylkeskommunen, fylkestinget og fylkesutvalget.

§ 75. Et fylkes herreder danner en felleskommune, fylkeskommunen.

Fylkestinget har bevilgnings- og beskatningsretten og skjøtter sammen med fylkesutvalget og fylkesmannen fylkets anliggender innen de grenser som gjeldende lov tilsier.

Fylkestinget og fylkesutvalget utfører dessuten de offentlige gjøremål som lov for øvrig pålegger dem.

Fylkesmannen er fylkeskommunens rettslige representant. Han underskriver på dens vegne og har anvisningsmyndigheten så langt fylkestinget ikke med departementets samtykke har overdratt den til andre.

§ 76. Fylkestinget består av ordførerne i fylkets herreder. Dessuten tar fylkesmannen del i fylkestingets forhandlinger, dog uten stemme.

§ 77. I hver fylkeskommune skal det være et fylkesutvalg; dette består av fylkesmannen som formann og fire andre medlemmer som fylkestinget velger av sin egen midte eller blandt andre som er bosatt i fylkeskommunen. Valget foretas på hvert første ordinære fylkesting efter avholdt ordinært kommunevalg. Hver gang velges tillike fire varamenn. Rett til å kreve sig fritatt for valg har den som har gjort tjeneste som medlem av utvalget de tre siste år eller har fylt 60 år.

Et nyvalgt fylkesutvalg trer i virksomhet så snart det fylkesting som har foretatt valget, er slutt.

Hvis medlem av fylkesutvalget dør, trer ut eller får varig eller midlertidig forfall, trer varamann inn i medlemmets sted.

10 juni. Nr. 5.

Medlem av fylkesutvalget som ikke tillike er medlem av fylkestinget, kan ta del i dettes forhandlinger, dog uten stemme.

§ 78. Fylkesutvalget trer sammen efter innkalling fra fylkesmannen til behandling av foreliggende saker, når dette er påbudt i lov, når minst to medlemmer av fylkesutvalget krever det, eller fylkesmannen finner å burde høre fylkesutvalgets mening.

Spørsmål om å bruke beløp utenfor det budgett fylkestinget har bevilget, blir alltid å forelegge fylkesutvalget til behandling.

Fylkesutvalget kan avgjøre saker som det tilkommer fylkestinget å gjøre vedtak om, når fylkesmannen finner det helt påkrevd å få saken avgjort før første ordinære fylkesting og det enten ikke er tid til å innkalle ekstraordinært fylkesting eller saken ikke er så viktig at sådant bør innkalles.

Fylkestinget kan gi fylkesutvalget myndighet til å vedta slike endringer i budgettet som trenges for å få utligningssummen godkjent efter § 86.

§ 79. Fylkesutvalget gjør sine vedtak ved almindelig stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør fylkesmannens stemme utslaget. Et vedtak er ikke gyldig, når fylkesmannen eller mere enn ett av de valgte medlemmer er fraværende.

Undlater et medlem eller en varamann uten gyldig forfall å møte i fylkesutvalget, kan dette ilegge den fraværende en bot fra 20 til 50 kroner, som tilfaller fylkeskassen.

I fylkesutvalget føres bok over forhandlingene.

§ 80. Fylkestinget trer sammen til ordinær samling én gang årlig til tid og sted som fylkesutvalget fastsetter efter at foregående fylkesting har uttalt sig herom.

Lysing om samlingen utstedes av fylkesmannen senest 6 uker før tinget trer sammen.

Ekstraordinært fylkesting holdes, når Kongen krever det, når det foregående fylkesting har vedtatt det, eller når fylkesutvalget finner det nødvendig. Lysing om ekstraordinært fylkesting utstedes likeledes av fylkesmannen, som regel minst 14 dager før samlingen.

§ 81. Fylkestingets forhandlinger foregår for åpne dører, når ikke annet er vedtatt for noen enkelt sak. Forhandlinger om dette foregår for lukkede dører, når fylkesmannen eller møtestyreren krever det eller fylkestinget vedtar det.

Fylkestinget åpnes av fylkesmannen med oprop av medlemmene. Fylkestinget velger derefter av sin egen midte en formann og varaformann for hele samlingen. Valget foregår

efter reglene i § 9 tredje ledd. Får de begge forfall, velges en ordstyrer efter reglene i § 11. Fylkestingets forhandlinger bokføres. Møtestyreren og minst 2 andre medlemmer undertegner forhandlingsboken for hvert møte. 10 juni. Nr. 5.

§ 82. For det ordinære fylkesting skal fylkesmannen fremlegge:

1. forslag til fylkeskommunens budgett og til skattepålegg. Budgettforslaget skal være avfattet således at det gir en fullstendig og tydelig oversikt over alle fylkeskommunens inntekter og utgifter i budgettåret, derunder også mulige avsetninger til fond. Forslaget skal være gjennemgått av fylkesutvalget og ledsaget av dettes bemerkninger og mulige avvikende forslag til vedtak. Bestemmelsene i § 51 gjelder tilsvarende så langt de høver. Vedkommende departement gir nærmere regler om formen for budgettet;
2. utdrag av forrige budgettårs regnskaper, ledsaget av en oversikt over bevilgningene og de beløp som er brukt, og av en redegjørelse for årsakene til mulige uoverensstemmelser mellem bevilgning og regnskap. Er regnskapet for noen post ikke endelig avsluttet, gir fylkesmannen fornøden forklaring om denne i oversikten til det følgende fylkesting;
3. fylkeskommunens regnskaper, revidert siden siste ordinære samling og bilagt med antegnelser, besvarelser og vedtegninger;
4. fylkesutvalgets forhandlingsbok.

Enn videre fremlegger fylkesmannen alle andre saker med dokumenter som fylkestinget skal behandle. Sakene bør i regelen være ledsaget av fylkesmannens uttalelse, og i tilfelle også av forslag til vedtak.

Avtrykk av de til behandling fremlagte saker bør så vidt mulig være sendt fylkestingets medlemmer noen tid før fylkestinget trer sammen.

§ 83. På ekstraordinært fylkesting behandles i regelen bare de saker som er nevnt i innkallingen. Også andre saker kan behandles, når fylkestinget vedtar det.

§ 84. Fylkestinget kan ikke gjøre lovlig vedtak uten at minst to tredjedeler av de stemmeberettigede medlemmer er til stede.

Sakene avgjøres med almindelig flertall, når ikke annet er fastsatt i lov. Står stemmene likt, gjør formannens (møtestyrerens) stemme utslaget undtagen ved valg og ansettelse av tjenestemenn. Bortsett fra valg av formann, varaformann og ordstyrer efter § 81 og av opmann efter § 85, gjelder ved valg

10 juni. Nr. 5. bestemmelsene i § 17 tredje ledd og fjerde ledd — idet valget fremmes som forholdsvalg, når noe medlem krever det — og ved ansettelse av tjenestemenn bestemmelsene i § 17 tredje ledd.

§ 85. Når forslag om:

1. å opta lån,
2. å kjøpe eller avhende fast eiendom,
3. å bevilge nye årlige lønninger eller andre nye varige årsutgifter,
4. å avstå noen av fylkeskommunens rettigheter,
5. nye tiltak eller betydelig utvidelse av eldre,

er vedtatt med mindre enn to tredjedeler av de stemmer som er avgitt, skal det holdes ny avstemning om saken, men ikke i samme møte. Får noe forslag ikke minst to tredjedeler av stemmene da heller, skal vedtaket bringes inn for Kongen når mindretallet krever det med stemmeflerhet sig imellem. Reglene i § 17 siste ledd, tredje, fjerde, femte og sjette punktum gjelder tilsvarende for avstemningen innen mindretallet. Kongen kan stadfeste eller forkaste flertallets vedtak.

§ 86. Vedtak av fylkestinget om den samlede utligning til dekning av årets budgett blir ikke gyldig uten godkjenning av Kongen. Det samme gjelder vedtak om utgifter som ikke betales av årets budgett, om optagelse av lån, om garanti for økonomiske forpliktelser og om endring av regler for bruk av oplagte fond.

§ 87. Når Kongen har godkjent den samlede utligningssum, utsteder fylkesmannen en offentlig lysing om fylkeskommunens utgifter og inntekter i budgettåret og om de skattepålegg, som er vedtatt.

§ 88. Fylkeskommunens regnskaper skal — under samme ansvar som gjelder for dem som setter op regnskap for staten — være levert til fylkesmannen innen 3 måneder efter at regnskapsåret er ute.

Vedkommende departement gir nærmere regler om regnskapsføringen.

§ 89. Fylkestinget skal ansette en regnskapskyndig revisor med varamann til å revidere fylkeskommunens regnskaper. For fylkeskommunal bedrift kan det ansettes særskilt revisor. Med samtykke av departementet kan fylkestinget ansette flere revisorer.

Revisor (revisorer) skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig.

Den almindelige revisor kan ikke være medlem av fylkesutvalg eller fylkesting. Under sitt arbeide skal revisor (revisorene) følge den instruks som fastsettes. Vedkommende departement gir nærmere regler om revisjonsordningen.

Revisjonens antegnelser sendes fylkesmannen innen 4 måneder efterat revisor(ene) har mottatt regnskapene. Fylkesmannen sørger for at de besvares innen 2 måneder. Revisor(ene) gjør derefter vedtegninger innen 1 måned. 10 juni. Nr. 5.

Fylkestinget deciderer antegnelsene til alle fylkets regnskaper. Vil noen ikke bøie sig for en decisjon, kan han bringe den inn for vedkommende departement som avgjør saken med bindende virkning.

§ 90. Ved hvert fylkestings slutning underskrives forhandlingsboken av medlemmene. Fylkesmannen opbevarer forhandlingsboken.

§ 91. Bestemmelsene i § 16 gjelder tilsvarende for fylkestinget. Likeledes gjelder de for fylkesutvalget i saker som dette har myndighet til å avgjøre.

Bestemmelsene i § 48 gjelder tilsvarende for fylkestinget og fylkesutvalget.

§ 92. De valgte medlemmer av fylkestinget og fylkesutvalget har rett til skyss- og kostgodtgjørelse som bestemt for ordførere, hvis ikke fylkestinget har fastsatt en høiere godtgjørelse; for tjenestedager har de rett til kostgodtgjørelse selv om de ikke gjør noen reise.

Fylkesmannen har for reise til møte i fylkestinget og fylkesutvalget rett til skyss- og kostgodtgjørelse som for reise i offentlig ærend.

Fylkesmannens skyss- og kostgodtgjørelse betales av staten. De andre utgifter ved fylkestingets og fylkesutvalgets møter betales av fylkeskommunen.

Kapiel 11.

Forskjellige bestemmelser.

§ 93. For lån som fylkestinget, herredstyret eller sognestyret har vedtatt å opta, kan det utstedes rentebærende gjeldsbrev lydende på ihendehaveren. Disse gjeldsbrev må ikke lyde på mindre beløp enn kr. 100 eller tilsvarende beløp i fremmed mynt og skal inneholde oplysning om på hvilken måte og i løpet av hvilket tidsrum lånet skal innfries.

§ 94. Ved utbetaling fra fylker eller herreds- og sognekommuner til en fylkes-, by-, herreds- eller sognekommune skal denne kommunes revisjon underrettes.

§ 95. Efter krav av fylkesmann, ordfører eller rådmann skal en offentlig tjenestemann uten betaling gi de oplysninger som er nødvendige for de kommunale anliggender og som han efter sin stilling kan gi.

§ 96. Bestemmelsene i denne lovs §§ 52—56 gjelder tilsvarende for fylkeskommuner og for selskaper og andre sam-

10 juni. Nr. 5.

menslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden.

Kongen kan bestemme at også §§ 57—58 og §§ 63—74 skal gjelde tilsvarende for fylkeskommune og selskap eller sammenslutning som foran nevnt. For fylkeskommunen treffer da fylkestinget de vedtak som efter disse bestemmelser tilligger herredstyret. For selskaper og andre sammenslutninger gir Kongen forskrifter om hvem som skal treffe vedtakene. Tilsynet utøves av den som Kongen opnevner. Kongen bestemmer hvor langt den myndighet som fylkesmannen efter de foran nevnte paragrafer har under skjerpet tilsyn, skal gå over til tilsynsmannen.

§ 97. I den tid den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner er i kraft gjelder følgende regler om beskatningen i kommuner som er under skjerpet tilsyn (jfr. § 68):

For det første skatteår som begynner efterat kommunen er satt under skjerpet tilsyn, kan ikke fastsettes en strengere beskatning enn svarende til en inntektsskattøre av 18 med reduksjonstabell normaltabellen for landet med tallene nedsatt med 50 pct. For de senere skatteår hvori kommunen vedvarende måtte stå under skjerpet tilsyn, kan tilsvarende ikke uten at herredstyret vedtar det, fastsettes strengere beskatning enn svarende til en skattøre av henholdsvis 17, 16 og 15 med samme reduksjonstabell.

§ 98.

1. Bestemmelsene i denne lovs §§ 77 og 84 annet ledd trer i kraft straks. Bestemmelsene i §§ 54—58, i kapitel 9 og i § 96 trer i kraft 1 juli 1938, dog således at de i § 96 nevnte §§ 52—53 også for fylkeskommuner m. m. først trer i kraft 1 januar 1939. De øvrige bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939.

   § 57 og § 64 annet ledd i lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet opheves straks. Dens øvrige bestemmelser opheves fra 1 januar 1939.

2. Kommuner som 30 juni 1938 er under administrasjon efter lov av 30 juni 1933 om kommuners gjeldsforhold m. v. skal fra 1 juli 1938 stå under skjerpet tilsyn efter nærværende lov.

3. Valg av medlemmer av fylkesutvalget og varamenn efter bestemmelsene i § 77 skjer på første ordinære fylkesting efter denne paragrafs ikrafttreden. De medlemmer og varamenn som er valgt i henhold til bestemmelsene i § 57 i lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet, trer da ut. De nye valg gjelder til det ordinære fylkesting i 1941 er slutt.

Lov *)[1]) Lov om kommunestyre i byene. 10 juni. Nr. 6.

Kapitel 1.

Lovens virkefelt og ordningen av styret i kommunen.

§ 1. Denne lov gjelder for bykommuner og omfatter de kommunale anliggender som det ikke er andre bestemmelser for i særskilte lover.

En bykommunes grenser kan ikke endres uten ved lov. Dog kan mindre endringer av grensene foretas av Kongen, når ikke noen av de kommuner som berøres av endringen, krever saken bragt inn for de lovgivende myndigheter. Før beslutning fattes må de interesserte kommuner ha hatt anledning til å uttale sig.

Ved endring av grensene i medhold av foran stående bestemmelse fastsetter Kongen nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov.

En bys navn kan heller ikke endres uten ved lov, og efter at vedkommende bystyre har hatt anledning til å uttale sig.

§ 2. I hver bykommune skal det være bystyre, formannskap, ordfører og — i tilfelle — rådmann.

§ 3. Bystyret velges av byens stemmeberettigede innbyggere for 3 år efter de regler som gjeldende lov fastsetter.

§ 4. Efter siste almindelige eller kommunale folketelling før kommunevalget fastsettes antallet av bystyrets medlemmer således:

I byer	som har ikke over		3 000	innbyggere,		20
Over	3 000	men —	5 000	—		28
»	5 000	» —	7 500	—		36
»	7 500	» —	10 000	—		44
»	10 000	» —	15 000	—		52
»	15 000	» —	25 000	—		60
»	25 000	» —	50 000	—		68
»	50 000	» —	100 000	—		76
»	100 000			—		84

Når innbyggertallet i en by stiger, så at antallet av bystyrets medlemmer skal økes efter ovenstående regel, blir medlemstallet uforandret, hvis bystyret vedtar det med minst to tredjedeler av sitt fulle stemmetall og Kongen godkjenner vedtaket.

Bystyret kan gjøre lovens almindelige regler om medlemstallet gjeldende på samme måte som det kan fravike dem.

*) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) St.besl. 9 juni. Se Ot. prp. nr. 1. Innst. O. X. St.tid., forh. i Ot. s. 390—408, 491—518, 611—614; i Lt. s. 143—150, 153—154.

10 juni. Nr. 6.

§ 5. Hvis et medlem av bystyret mister sin stemmerett i kommunen eller blir fylkesmann i fylket, rådmann, bysekretær (formannskapssekretær) eller revisor i kommunen, trer han endelig ut av bystyret. Denne bestemmelse rammer dog ikke særskilt revisor ved kommunal bedrift.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem av bystyret så lenge hans stemmerett er suspendert.

Hvis noen ikke kan skjøtte sine plikter som medlem av bystyret på grunn av svakelighet eller annen hindring som godkjennes, og han søker om å bli fri, kan bystyret for en bestemt tid eller for resten av valgperioden frita ham for hvervet.

§ 6. Formannskapet utgjør en fjerdedel av bystyrets medlemmer.

Formenn og varaformenn velges for 3 år av og blandt de valgte medlemmer av bystyret før de trer i tjeneste. Møtet kalles sammen av den tjenestgjørende ordfører med høvelig varsel. Det er vedtaksført, når minst to tredjedeler av medlemmene er til stede.

Valget foregår som forholdsvalg, hvis noe medlem krever det. I så fall får bestemmelsene i loven om kommunevalg § 13 post 1 litr. b og c, i litr. d om at en liste ikke kan ha forslagsstiller felles med andre lister, litr. e, § 29 post 2—4, § 33 4de ledd samt §§ 34 og 35 tilsvarende anvendelse. Dog skal den i kommunevalglovens § 13 post 1 litr. c første punktum fastsatte begrensning av adgangen til kumulasjon ved opstilling av listen ikke gjelde. Er en kandidat ført op på flere lister, velger han hvilken liste han vil stå på.

Fremsettes ikke krav om forholdsvalg, velges formenn og varaformenn ved flertallsvalg; bestemmelsene i lov om kommunevalg § 38 post 2 og 3 får da tilsvarende anvendelse.

I samme møte og under samme ledelse foregår derefter det i § 9 omhandlede valg.

§ 7. Lensmann i kommunen og personer som har regnskap å avlegge til kommunen, kan ikke velges til formenn. Det samme gjelder særskilt revisor for kommunal bedrift.

Rett til å kreve sig fritatt for valg til formann har den som ved valgårets utløp har gjort tjeneste som sådan de tre siste år. Den som vil kreve sig fritatt, må senest i det møte hvor formennene skal velges, fremsette krav om det til ordføreren.

En formann som kommer i sådan stilling som i denne paragrafs første ledd nevnt, trer endelig ut av formannskapet.

§ 8. Er tallet av varaformenn eller av en gruppes varaformenn blitt utilstrekkelig, kan bystyret ved flertallsvalg velge én eller flere faste eller midlertidige varaformenn i tilfelle innen vedkommende gruppes midte.

§ 9. Bystyret velger årlig blandt formennene en ordfører og en varaordfører. Den som i ett år har vært ordfører, kan undslå sig for å velges igjen for det følgende år. Vil han kreve sig fritatt, må han fremsette krav om det i det møte hvor ordfører skal velges. 10 juni. Nr. 6.

Hvis ved første avstemning under valg på ordfører eller varaordfører ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne avstemning regnes den for valgt som har fått flest stemmer; hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

Trer ordføreren midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den tid som han er valgt for, rykker varaordføreren op som ordfører og bystyret velger midlertidig eller endelig en ny varaordfører.

Kapitel 2.

Formene for bystyrets og formannskapets virksomhet.

§ 10. Bystyret og formannskapet treffer sine avgjørelser i møte under ledelse av ordfører eller varaordfører, eller om de begge har forfall, av en ordstyrer som velges for anledningen blandt forsamlingens medlemmer; dette valg avgjøres ved stemmeflerhet. Hvis flere har fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 11. Ordføreren kaller sammen bystyret og formannskapet, når han finner det påkrevd, når formannskapet vedtar det, eller når fylkesmannen krever det.

Innkalling til møte i bystyret skal inneholde opgave over de saker som skal behandles, og kunngjøres med høvelig varsel. Samtidig skal dokumentene i original eller avskrift legges ut til eftersyn på et sted som nevnes i innkallingen og bli liggende der så lenge som mulig inntil møtets avholdelse.

§ 12. Bystyret eller formannskapet kan ikke gjøre noe gyldig vedtak uten at minst halvdelen av medlemmene er til stede.

§ 13. Møte i bystyret holdes for åpne dører. Dog kan bystyret gjøre vedtak om at en enkelt sak behandles for lukkede dører. Forhandlinger om dette foregår for lukkede dører, hvis møtestyreren krever det eller bystyret vedtar det.

§ 14. I bystyrets møte kan vedtak også gjøres i sak som ikke har vært nevnt i innkallingen, hvis ikke ordføreren eller en fjerdedel av de møtende motsetter sig at den avgjøres.

Utenfor de saker som med innstilling er forelagt for bystyret, kan hvert medlem av bystyret stille forespørsler, rettet til ordføreren. Disse bør dog være anmeldt før møtet. Forslag som fremsettes i forbindelse med en slik forespørsel, kan ikke

10 juni. Nr. 6.

avgjøres i møtet, hvis ordføreren eller en fjerdedel av de møtende motsetter sig det.

§ 15. Når et medlem av bystyret eller formannskapet ved avgjørelsen av en sak vil kunne få personlig særfordel, tap eller ansvar av betydning, trer vedkommende medlem ut som ugild ved behandlingen av saken. Det samme gjelder når avgjørelsen vil skaffe sådan personlig særfordel, tap eller ansvar for et medlems ektefelle eller for noen som er i slekt med medlem i opeller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken eller like nær besvogret.

Selv om et medlem ikke må ansees som ugild efter bestemmelsene i denne paragrafs første ledd, trer det dog ut som ugild ved behandling av sak om å inngå eller opsi tariffavtale, om å oprette eller opheve lønnsregulativ, om å foreta almindelige endringer i tariffavtale og lønnsregulativ eller om helt eller delvis å flytte en gruppe tjenestemenn over fra en lønnsklasse til en annen, når det selv eller dets ektefelle omfattes av tariffen eller regulativet. Likeledes trer et medlem ut ved behandling av lønnssaker som gjelder den forvaltningsgren hvor vedkommende medlem eller dets ektefelle arbeider. Ved behandling og decisjon av kommunalt regnskap trer vedkommende regnskapsfører ut.

Ved behandling av sak om ansettelse i lønnet stilling eller innstilling til sådan ansettelse trer den ut som enten selv er ansøker eller står i sådant forhold til noen ansøker som nevnt i første ledd.

Dissentere trer ut ved behandling av saker som gjelder statskirken.

Når der reises spørsmål om et medlem bør tre ut som ugild, avgjør forsamlingen dette, men vedkommende medlem tar ikke selv del i avgjørelsen av spørsmålet.

Selv om et medlem ikke kan regnes for ugild efter bestemmelsene ovenfor, kan forsamlingen på anmodning frita det for å være med i en sak, når det på forhånd meddeler at det av personlige grunner ikke finner det riktig å delta i behandlingen av saken.

§ 16. For at vedtak av bystyret eller formannskapet skal være gyldig, kreves at det er fattet med flertall av de stemmer som er avgitt, når ikke annet er fastsatt i lov.

Står stemmene likt, gjør ordførerens (møtestyrerens) stemme utslaget undtagen ved valg eller ansettelse av tjenestemenn. Bortsett fra valg av formenn og varaformenn efter § 6 og § 8, av ordfører eller varaordfører efter § 9, av ordstyrer efter § 10 og av opmann efter nærværende paragrafs siste ledd, gjelder ved valg som fremmes som flertallsvalg, og ved ansettelse av tjenestemenn følgende regler:

Hvis ved første avstemning ingen får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Ved denne regnes den for valgt eller ansatt som har fått flest stemmer. Det kan før ny avstemning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første avstemning har fått de høieste stemmetall. Hvis valget eller ansettelsen fremdeles ikke er avgjort, fordi flere har fått like mange stemmer, treffes avgjørelsen ved loddtrekning. 10 juni. Nr. 6.

Valg i henhold til bestemmelsene i denne lovs §§ 29, 31 og 33 foregår som forholdsvalg, når noe medlem krever det. I så fall får bestemmelsene i § 6 tredje ledd tilsvarende anvendelse. Valg i henhold til bestemmelser i andre lover foregår som forholdsvalg, når ett medlem krever det, dersom vedkommende lovs egne bestemmelser ikke er til hinder herfor eller medfører at forholdsvalg ikke passer. Om dette er tilfelle avgjøres av vedkommende departement.

Når et vedtak av bystyret ikke får to tredjedels flertall ved endelig avstemning og det ikke gjelder forkastelse eller utsettelse, innhenting av oplysninger, avgivelse av erklæringer eller uttalelser, utredning, valg, ansettelse av tjenestemenn eller bystyrets forretningsorden, skal bystyret behandle saken på nytt i et senere møte. Blir det ikke to tredjedels flertall for et positivt vedtak i saken da heller, skal vedtaket bringes inn for Kongen til avgjørelse efter § 60, når mindretallet med stemmeflerhet sig imellem krever det i møtet. Står stemmene likt ved avstemningen innen mindretallet, er ordførerens (møtestyrerens) stemme avgjørende om han hører til mindretallet. Ellers velger mindretallet før avstemningen en opmann, hvis stemme gjør utslaget om stemmene står likt. Opmannen velges ved stemmeflerhet. Har flere fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning. Krever ikke mindretallet vedtaket innanket for Kongen eller opnår det to tredjedels flertall, er det gyldig, hvis betingelsene for gyldighet for øvrig er til stede.

§ 17. Hvis medlemmer av bystyret eller formannskapet dør, trer ut eller får varig forfall, trer varamenn inn i deres sted i den nummerorden de er valgt.

Ved innkalling av varamenn til møte eller til behandling av en enkelt sak følges likeledes så vidt mulig nummerordenen.

Er bystyret eller formannskapet sammensatt ved forholdsvalg, skal utfylling skje ved varamenn av den gruppe som på grunn av avgang eller forfall ikke er fulltallig.

§ 18. Ved møte i bystyret og formannskapet bokføres forhandlingene. Ved møtets slutning opleses det bokførte, hvis ikke annen bestemmelse treffes. Møtestyreren og minst to andre medlemmer undertegner forhandlingsboken for hvert møte.

Forhandlingsboken skal være autorisert av fylkesmannen.

10 juni. Nr. 6. Nærmere regler for bystyrets og formannskapets virksomhet fastsettes i reglement. Dette må gis en form og et innhold som fylkesmannen finner å kunne godkjenne.

Vedkommende departement kan gi forskrifter om opbevaring og ordning av og tilsyn med kommunenes arkiver. Det kan bestemme at en kommune innen en nærmere fastsatt frist skal ha innredet rum hvor arkivsakene kan bli betryggende opbevart. Videre kan departementet bestemme at eldre arkivsaker som ikke er i bruk, skal sendes inn til et statsarkiv, hvis de ikke opbevares på betryggende måte.

Kapitel 3.

Bystyrets og formannskapets virkeområde.

§ 19. Bystyret har bevilgnings- og beskatningsrett og skjøtter sammen med formannskapet byens kommunale anliggender — alt innen de grenser som gjeldende lov tilsier.

Bystyret og formannskapet utfører dessuten de offentlige gjøremål som lov for øvrig pålegger dem, skaffer tilveie de oplysninger og avgir de uttalelser som departement eller fylkesmann krever.

§ 20. Bystyret skal innen én måned før utgangen av budgettåret fatte vedtak i budgettform, jfr. kapitel 7, om kommunens inntekter og utgifter i det kommende budgettår og om skattepålegg efter skatteloven. Fylkesmannen kan gi bystyret utsettelse til utgangen av budgettåret. I særlige tilfelle kan departementet på søknad fra formannskapet gi utsettelse utover dette tidspunkt.

Formannskapet bestemmer innen hvilken tid budgettforslagene fra de forskjellige forvaltningsgrener og rådmannen skal være avgitt.

Formannskapet behandler budgettforslagene og setter op budgettforslag til bystyret. Forslaget skal efter vanlig kunngjøring ligge til almindelig eftersyn i minst åtte dager før det behandles av bystyret.

§ 21. Bystyrets virksomhet omfatter for øvrig behandling av saker som gjelder:

1. å erhverve, avhende, makeskifte, pantsette fast eiendom eller avstå noen rettighet i sådan (jfr. § 27),
2. nye foretagender eller betydelige utvidelser av eldre,
3. konsesjoner og avslutning av leie-, forpaktnings- eller leveransekontrakter, som binder kommunen for lengere tid enn 5 år eller er av større økonomisk betydning for kommunen,
4. å opta lån (jfr. § 27).

10 juni. Nr. 6.

For kommunelån kan det utstedes rentebærende gjeldsbrev lydende på ihendehaveren. Disse gjeldsbrev må ikke lyde på mindre beløp enn kr. 100 eller tilsvarende beløp i fremmed mynt og skal inneholde oplysning om på hvilken måte og i løpet av hvilket tidsrum lånet skal innfries,

5. å overta garanti for økonomiske forpliktelser, jfr. dog § 27 tredje ledd,
6. ansettelse av bykasserer (kemner), ordning av regnskapsrevisjon, ansettelse av revisor (revisorer), opnevning av utvalg for regnskaps- og decisjonssaker, mottagelse av regnskapsredegjørelser og driftsberetninger og avsigelse av decisjon,
7. å ansette rådmann,
8. å overdra myndighet og plikter i henhold til bestemmelsene i §§ 28, 31 og 32,
9. å fastsette almindelige salgstariffer eller priser for vann, gass, elektrisk kraft og andre ydelser fra kommunale innretninger, verker eller bedrifter der fremtrer som monopolforretninger,
10. å oprette de stillinger som det finner nødvendige av hensyn til de kommunale anliggender og de kommunale arbeider, og opheve stillinger,
11. å bestemme hvorvidt anvisningsmyndighet skal utøves av andre enn rådmannen eller — i byer hvor rådmann ikke er ansatt — av ordføreren og meddele sådan myndighet. Anvisningsmyndighet kan ikke overdras til revisor eller kasserer eller deres underordnede.

§ 22. Formannskapet handler på kommunens vegne i alle tilfelle hvor avgjørelsen av en sak ikke er henlagt til bystyret, til særskilt styre eller til annen myndighet. Formannskapet kan dog kreve bystyrets avgjørelse også utenfor de tilfelle som skal forelegges det efter ovenfor nevnte bestemmelser.

§ 23. Det påligger formannskapet særlig:

1. å sørge for at de saker som det har å bringe inn for bystyret, forelegges dette i utredet stand og å avgi innstilling i disse saker,
2. å føre tilsyn med eller sørge for tilsyn med at bystyrets og formannskapets vedtak efterkommes, hvor dette tilsyn ikke er lagt til statstjenestemenn eller lovbestemt styre,
3. å påse at kommunens forvaltning, derunder regnskapsvesenet, til enhver tid er i god orden, at regnskaper med redegjørelser og driftsberetninger leveres i rette tid, at regnskapene uten ophold overgår til revisor, hvis der ikke foregår daglig revisjon av kassebilagene, forelegge dem for bystyret med innstilling, forsåvidt dette ikke har nedsatt

10 juni. Nr. 6.

særskilt utvalg til å forberede decisjonssakene, og påse at de poster som er decidert til ansvar, blir beriktiget uten ophold,

4. å bestemme hvem der kan forplikte kommunen ved sin underskrift, så langt som det ansees hensiktsmessig at andre enn ordføreren har denne myndighet,
5. å ansette kommunale tjenestemenn og vedta instruks for dem, når dette ikke er lagt til bystyret eller annen myndighet,
6. efter innstilling fra politimester å fastsette takst for kjøring og arbeider, når slik takst er hjemlet ved lov.

§ 24. Formannskapet kan avgjøre saker som det tilkommer bystyret å fatte vedtak om, når det ikke er tid til å forelegge saken for bystyret uten å utsette berettigede hensyn for å bli tilsidesatt. Melding om vedtaket forelegges snarest mulig for bystyret.

§ 25. Bystyret eller formannskapet kan ikke treffe forføininger som særskilt kommer politiske organisasjoner eller formål til gode.

Kapitel 4.

Overdragelse av bystyrets og formannskapets myndighet og plikter. Utvalg, styrer, råd og komitéer.

§ 26. Bystyret kan gi formannskapet myndighet til å bruke den bevilgning som er opført på budgettet til tilfeldige utgifter og til å overføre beløp av denne bevilgning til andre budgettposter for å styrke dem.

§ 27. Har bystyret vedtatt å erhverve, avhende eller bortfeste eiendom eller rettighet i eiendom, kan det overlate til formannskapet eller noen annen å vedta eller fastsette prisen. Videre kan bystyret overdra til formannskapet eller noen annen å erhverve, avhende og bortfeste eiendommer eller rettigheter i eiendommer så langt det trenges for å sette i verk eller gjennemføre et vedtak som bystyret har gjort.

Når bystyret vedtar å opta lån, kan det overlate til formannskapet å avtale eller godkjenne de nærmere vilkår for lånet.

Likeledes kan formannskapet bemyndiges til å overta garanti for økonomiske forpliktelser innenfor det beløp og på de almindelige vilkår som bystyret fastsetter.

§ 28. Med bystyrets samtykke kan formannskapet oprette faste utvalg for kommunale formål eller for avdelinger av den kommunale virksomhet som ikke ved lov er lagt under eget styre.

Bystyret fastsetter ved almindelige forskrifter området for disse utvalgs virksomhet. Denne virksomhet kan utstrekkes til også å omfatte gjøremål som efter denne lov tilligger formann-

skapet eller kan tillegges dette; å ansette administrasjonschef kan dog ikke overdras til utvalg. 10 juni. Nr. 6.

§ 29. Bystyret fastsetter hvor mange medlemmer der skal være i hvert av de faste utvalg. Formannskapet opnevner, hvis ikke bystyret har bestemt noe annet, medlemmene av utvalgene, dog ikke medlemmer av utvalg for regnskaps- og decisjonssaker. Medlem av formannskapet kan ikke velges inn i utvalg for regnskaps- og decisjonssaker. For øvrig velges det i regelen minst et medlem av formannskapet inn i hvert av de faste utvalg og formannskapet avgjør hvem som skal være formann og varaformann.

§ 30. Formannen kaller sammen utvalget, når han finner det påkrevd, eller når utvalget vedtar det. De møtende treffer avgjørelse ved stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget. Ved valg gjelder bestemmelsene i § 16 tredje og fjerde ledd — idet valget fremmes som forholdsvalg når noe medlem krever det — og ved ansettelse bestemmelsene i § 16 tredje ledd.

Der føres bok over utvalgets forhandlinger og utskrift sendes formannskapet efter dettes nærmere bestemmelse.

§ 31. For kommunal bedrift kan bystyret oprette en driftsledelse bestående av styre eller av styre og råd.

For bedrift som forutsettes ikke å trenge stadig tilskudd av bykassen til driftsutgifter utenom renter, kan bystyret overdra til styre eller til styre og råd den myndighet som tilligger formannskapet eller som kan overdras til dette efter § 26; til styre og råd kan det også overdra avgjørelsesmyndigheten i de saker som er nevnt i § 21 nr. 3 og 10 og budgettbehandling.

Består driftsledelsen både av styre og råd, avgjør bystyret hvordan styret og rådet skal sammensettes og fastsetter i almindelige forskrifter hvilke gjøremål de skal ha, og forholdet mellem dem. Består driftsledelsen bare av styre, avgjør bystyret hvordan dette skal sammensettes.

Bystyret velger medlemmene i den utstrekning det ikke har overlatt valget til andre. Består driftsledelsen av styre og råd, velger rådet de styremedlemmer som skal settes inn ved valg, i den utstrekning bystyret ikke selv har gjort det eller overlatt valget til andre. Bystyret fastsetter i tilfelle medlemmenes godtgjørelse.

Administrerende direktør (bedriftslederen) kan ikke være stemmeberettiget medlem av styret eller rådet. Kasserer og revisor i bedriften kan ikke være medlem av styret eller rådet.

Driftsledelsen gir hvert kvartal innberetning til formannskapet. Regnskapsåret skal være det samme som bestemt for kommunale budgetter.

10 juni. Nr. 6.

§ 32. To eller flere kommuner kan oprette et felles styre til løsning av en kommunal opgave. Til dette styre kan kommunene overdra den myndighet de blir enige om, når annet ikke er fastsatt i lov.

Bestemmelsen i § 31 om kasserer og revisor gjelder tilsvarende.

§ 33. Formannskapet kan opnevne komitéer til forberedende behandling av saker og til å utføre særskilte hverv.

§ 34. Ingen kan være medlem av utvalg, styre, råd eller komité når han er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

Ingen kan gjøre tjeneste som medlem så lenge hans stemmerett er suspendert.

Bestemmelsene i § 15 gjelder også for utvalg, styre, råd og komité i saker som disse har myndighet til å avgjøre.

Kapitel 5.

Ordførerens gjøremål. Kommunale tjenestemenn.

§ 35. Ordføreren er kommunens rettslige representant. Han underskriver på kommunens vegne i alle tilfelle hvor denne myndighet ikke er overdratt til andre.

§ 36. Som leder av møte i bystyret og formannskapet håndhever ordføreren forretningsordenen og gjeldende lovs bestemmelser om hvad der kreves til gyldig vedtak. Han drar omsorg for at de saker som forelegges er forberedt på forsvarlig måte, og forestår protokolleringen.

Han kan ta del i alle utvalgs, komitéers, styrers og råds forhandlinger, men kan ikke stemme uten at han er valgt til medlem.

§ 37. Ordføreren sørger for at bystyrets og formannskapets bøker og dokumenter holdes forsvarlig opbevart og ordnet.

Han er ansvarlig for at det uten unødig ophold blir sendt fylkesmannen utskrift av vedtak efter § 59 og at de oplysninger som kreves følger med.

Han sørger for øvrig for at underretning om vedtak og om meddelelser fra offentlige myndigheter blir sendt rette vedkommende uten unødig ophold.

§ 38. I byer som ikke har rådmann, har ordføreren anvisningsmyndigheten, så langt den ikke er overdratt til andre.

Han holder vedkommende kasserer og revisjon underrettet om hvem der til enhver tid har anvisningsmyndighet, og om hvorledes den skal utøves.

§ 39. I hver bykommune skal det efter offentlig lysing ansettes én eller flere rådmenn, hvis ikke bystyret anderledes bestemmer. Hvor rådmann ikke ansettes, kan hans gjøremål

overdras til personer som har annet arbeide, dog ikke til kommunal kasserer, revisor i kommunen eller til bysekretær (formannskapssekretær). Kemner eller revisor i kommunen kan ikke konstitueres som rådmann i dennes fravær. 10 juni. Nr. 6.

Bystyret fastsetter rådmannens lønn og øvrige vilkår og sikrer ham og i tilfelle hans enke og barn under 18 år pensjon.

Er det flere rådmenn, fastsetter bystyret deres arbeidsområde.

Blir rådmannen opsagt, kan han bringe vedtaket inn for vedkommende departement, som kan godkjenne eller forkaste dette.

Har en tjenestemann de gjøremål som er nevnt i § 40, skal han også kalles rådmann.

§ 40. Rådmannen skal føre det nærmeste tilsyn med kommunens hele forvaltning og særlig med penge- og regnskapsvesenet, gi forslag til kommunens budgetter og ellers uttale sig om den finansielle side av de saker som foreligger. Er det ansatt flere rådmenn, skal den ene av dem føre tilsyn, gi budgettforslag og uttalelser som foran nevnt; den eller de andre rådmenn skal dog ha det nærmeste tilsyn med de grener av forvaltningen som hører under dem. Bystyret gir nærmere forskrifter om dette og om vedkommende rådmann også skal ha arbeide med andre kommunale saker.

Rådmannen har anvisningsmyndigheten. Har bystyret gitt anvisningsmyndigheten til andre, brukes den alltid under tilsyn av rådmannen.

§ 41. Rådmannen skal være med i bystyrets og formannskapets møter. Han har adgang til å delta i utvalgs, komitéers, styrers og råds forhandlinger, men kan ikke stemme uten at han er valgt til medlem.

§ 42. Ordføreren skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig. Det kan ansettes en bysekretær (formannskapssekretær) til hjelp for ham; til sekretærstillingen kan det også legges annet arbeide. Bystyret fastsetter sekretærens lønns- og arbeidsvilkår.

§ 43. I hver by skal det ansettes en bykasserer (kemner). Ansettelsen trenger godkjenning av fylkesmannen; det samme gjelder kassererens lønns- og arbeidsvilkår, herunder ordningen av kommunens forvaltning så langt den har betydning for bykassererstillingen.

Fylkesmannens avgjørelse kan bystyret bringe inn for vedkommende departement.

Bykassereren kan ikke opsies uten samtykke av fylkesmannen. Fylkesmannens avgjørelse kan bystyret eller bykassereren bringe inn for vedkommende departement.

10 juni. Nr. 6.

Fylkesmannen kan henstille til bystyret å suspendere eller opsi bykassereren. Bystyrets vedtak kan fylkesmannen bringe inn for vedkommende departement; det samme kan bykassereren gjøre når vedtaket går ut på opsigelse. Departementet kan enten godkjenne eller forkaste det vedtak som bringes inn for det.

Vedkommende departement fastsetter instruks for bykassereren.

§ 44. I hver by skal det ansettes en regnskapskyndig revisor til å revidere kommunens regnskaper. For kommunal bedrift kan det ansettes særskilt revisor. Med samtykke av fylkesmannen kan det ansettes flere revisorer. Bestemmelsene i § 43 gjelder tilsvarende.

Revisor (revisorer) skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig.

Kapitel 6.

Særskilte bestemmelser om medlemmer av bystyret, formannskapet m. v.

§ 45. Alle bystyrets medlemmer, undtagen ordføreren, er pliktig til for sin tjenestetid å motta valg til utvalg, råd og komitéer, som nedsettes efter §§ 28, 31 og 33. Enhver kan dog undslå sig for samtidig å være medlem av flere enn to faste utvalg.

Ordfører og formannskapets medlemmer er, så lenge de gjør tjeneste, fritatt for alle andre ombud som ikke er pålagt dem ved lov eller ved bestemmelser som bystyret eller formannskapet har godtatt.

§ 46. Undlater noe medlem eller noen varamann uten gyldig forfall å komme i rett tid til møte som med tilstrekkelig varsel er kalt sammen efter denne lov, eller forlater noen møtet uten gyldig forfall, kan vedkommende forsamling ilegge ham en bot av 10 kroner, som tilfaller bykassen.

§ 47. Medlem som er til stede i bystyret, formannskapet, utvalg, styre, råd eller komité, når en sak blir optatt til avstemning, er pliktig til å stemme.

Ved valg regnes blank stemmeseddel som avgitt stemme.

§ 48. Bystyret kan for ett år om gangen vedta at ordføreren skal ha en godtgjørelse av bykassen for sitt arbeide. Godtgjørelsen må ikke settes høiere enn det som ansees rimelig i forhold til det arbeide og besvær som er forbundet med ordførerhvervet.

For øvrig skal medlemmer av formannskapet og bystyret ikke ha lønn eller godtgjørelse av bykassen for sitt arbeide med de kommunale anliggender, undtagen som medlemmer av lønte styrer eller råd i henhold til § 31 eller som medlemmer av komitéer, hvis øvrige medlemmer får godtgjørelse.

Særlige arbeider, hvis utførelse direkte hører under et medlems kallsgjerning, profesjon, bedrift eller levebrød, kan ikke kreves utført for kommunen uten godtgjørelse. 10 juni. Nr. 6.

Kapitel 7.

Bykommunenes økonomiske forvaltning.

§ 49. Kommunens budgett, som er en plan for kommunens utgifter og inntekter i budgettåret, og skattepålegg efter skatteloven behandles av de kommunale myndigheter på den måte og innen de frister som er fastsatt i § 20.

Budgettet skal svare til de utgifter og inntekter som virkelig kan påregnes og er bindende for de kommunale myndigheters forvaltning i budgettåret. De enkelte utgiftsposter må ikke overskrides uten at det på forhånd foreligger tilleggsbevilgning.

Budgettet må være fullstendig. Det skal omfatte alle kommunens utgifter og inntekter i budgettåret. Har bystyret eller i tilfelle styret og rådet, jfr. § 31 annet led, vedtatt særskilt budgett for inntektsgivende bedrift er det adgang til bare å ta op budgettmessige overskudd eller underskudd på kommunens almindelige budgett.

Har siste årsregnskap gitt underskudd, opføres det på budgettet til dekning. Under rent særlige forhold kan dog departementet samtykke i at dekningen blir fordelt over flere år. Har siste årsregnskap gitt overskudd tas det til inntekt på budgettet; men det må brukes til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond), til dekning av udekket underskudd fra tidligere eller løpende budgettår, til ekstraordinær avdragning på gjeld eller til ekstraordinære avskrivninger.

Ved siden av årets utgifter kan på budgettet opføres avsetning til:

1. fond til bestemte formål, selv om disse ikke forutsettes å kreve utbetalinger i budgettåret, herunder skatteregu-leringsfond for å møte kommende års stigende utgifter eller sviktende inntekter,
2. fond til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond og skatteavskrivningsfond).

Avsetning av fond til bestemte formål bør foretas når det er på det rene at kommunen står overfor opgaver som det ikke kan eller bør optas lån til og som vil kreve så store utgifter at de ikke kan påregnes dekket på et enkelt års budgett, eller når kommunen må vente en sterk stigning av utgiftene eller nedgang i inntektene. De beløp som er avsatt til slike fond, må senest ved avslutningen av regnskapet for vedkommende år innsettes i bank eller anbringes som bestemt for umyndiges midler, så langt det ikke av hensyn til mulig underskudd på regnskapet er nødvendig for bystyret å gjøre om fondsavset-

10 juni. Nr. 6.

ningen. Fond som er endelig avsatt efter reglene i forrige punktum, kan bystyret ikke senere råde over til andre formål — hverken endelig eller midlertidig — uten samtykke av Kongen.

I forbindelse med behandlingen av kommunens driftsbudgett skal det også i budgetts form gjøres vedtak om utgifter som skal dekkes av lånemidler eller andre kapitalinntekter, såsom oplagte fond, inntekter ved salg av faste eiendommer eller verdipapirer. Slike inntekter må ikke opføres til dekning av budgettets almindelige løpende utgifter; dette gjelder dog ikke overføring fra skattereguleringsfond.

Tilleggsbevilgninger og bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett i løpet av budgetterminen må ikke gis uten at det er nødvendig. Slike bevilgninger behandles av de kommunale myndigheter i samme former som budgettet, jfr. dog § 26, og det skal angis at bevilgningen gjelder overskridelse av det vedtatte budgett. Dog gjelder ikke bestemmelsene i § 20 om frister og utlegging av forslaget. Tilleggsbevilgninger (utenom anslagsposter) og bevilgninger til formål utenom budgettet må ikke gis uten at det samtidig gjøres vedtak om hvordan utgiftene skal dekkes på årets budgett; når særlige forhold gjør det nødvendig kan dog vedkommende departement tillate undtagelse fra denne regel.

Vedkommende departement kan fastsette forskrifter for opstilling av budgettet, for tilleggsbevilgninger og for bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett og for avsetning og disponering av fond.

§ 50. En kommune kan opta lån:

1. til rentable formål, når man må regne med at vedkommende foranstaltning selv kan forrente og avdra lånet og dette ikke er så stort at det står i misforhold til kommunens økonomiske evne,
2. til andre formål når de er av varig verdi eller helt uforutsett og når foranstaltningen og lånet må ansees påkrevd og foranstaltningen ikke kan utstå inntil kommunen helt eller delvis kan skaffe de nødvendige midler ved avsetning av fond,
3. til midlertidig drift, når lånet tilbakebetales ved utligning på det løpende budgett,
4. til konvertering av eldre gjeld,
5. til inntekt for et lånefond.

I forbindelse med optagelse av lån må også gjøres vedtak om hvordan lånet skal avdras. Avdragning av de lån som er nevnt under nr. 1, 2 og 4, bør som regel skje ved faste årlige avdrag og ikke gjennem annuiteter.

Avdragstiden for de lån som er nevnt under nr. 1, må ikke settes lenger enn forsvarlig efter foranstaltningens art og varig-

het og under ingen omstendighet lenger enn til 40 år. Avdragstiden for de lån som er nevnt under nr. 2, må settes så kort som mulig, for periodiske utgifter høist til den tid da en utgift av lignende art antas å melde sig på nytt, og under ingen omstendighet lenger enn til 20 år. Avdragstiden for lån til konvertering av eldre gjeld (nr. 4) må rette sig efter gjeldens art og følge reglene foran; men dette gjelder ikke konvertering av lån, som det før denne lovs ikrafttreden er gitt godkjenning og fastsatt avdragsvilkår for. 10 juni. Nr. 6.

Avdragstiden for lån til lånefond må ikke settes lenger enn til 40 år. Blir det vedtatt å bruke beløp av lånefondet, må det samtidig gjøres vedtak om hvordan tilbakebetaling til lånefondet skal skje. For bruk og for tilbakebetaling av slike beløp gjelder de regler som foran er fastsatt om bruk og tilbakebetaling av lån.

Har Kongen godkjent et vedtak om optagelse av lån eller fastsettelse av avdragsvilkår eller om begge deler efter denne paragraf, kan optagelsen av lånet og fastsettelsen av avdragsvilkårene ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 51. En kommune kan garantere for økonomiske forpliktelser:

1. når det foreligger en særlig kommunal interesse som bare kan fremmes på tilfredsstillende måte ved hjelp av kommunal garanti,
2. når lov eller stortingsbeslutning forutsetter at kommunal garanti blir gitt.

Kommunen kan i almindelighet bare garantere for økonomiske forpliktelser når det er stillet realsikkerhet for disse av andre enn kommunen.

I forbindelse med garantien må også gjøres vedtak om hvor lenge den skal vare. Tiden må ikke settes lengere enn strengt nødvendig, og under ingen omstendighet lengere enn 40 år hvis ikke lov eller stortingsbeslutning, jfr. denne paragrafs første ledd nr. 2, forutsetter noe annet.

For garanti for lån til boligbygging kan tiden dog settes til inntil 50 år når særlige forhold foreligger.

Har Kongen godkjent et vedtak om garanti efter denne paragraf, kan garantien ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 52. En kommune kan ikke rettsgyldig pantsette sine eiendeler.

Dog kan inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg som kommunen erhverver, pantsettes til sikkerhet for kjøpesummen eller for lån som brukes til betaling av kjøpesummen.

Likeså kan inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg pantsettes til sikkerhet for lån som brukes til videre utnyttelse,

10 juni. Nr. 6.

utvidelse eller forbedring av eller anskaffelse av inventar til eiendommen, skibet eller anlegget. Det samme gjelder om pantsettelse av skib ved utvidelse av rederi eller annen virksomhet.

Videre kan skolehus pantsettes til sikkerhet for lån av statsmidler eller offentlige fond til betaling av kjøpesummen eller til slike formål vedkommende skolehuset som er nevnt i tredje ledds første punktum.

Erhverver en kommune obligasjoner eller andre gjeldsbrev som den selv har utstedt, kan den stille dem til sikkerhet for lån som brukes til betaling av kjøpesummen.

Eiendeler som en kommune har pantsatt eller stillet til sikkerhet, kan pantsettes eller stilles til sikkerhet for lån som brukes til innløsning av den sikrede gjeld.

Når en kommune optar lån i Norges Kommunalbank mot pant eller annen sikkerhet i henhold til denne paragraf, kan sikkerheten også omfatte den del av lånet som medgår til dekning av kommunens tilskudd til andelskapitalen i banken.

Pantsettelse eller sikkerhetsstillelse efter denne paragraf må for å være gyldig godkjennes av vedkommende departement. Har departementet godkjent den, kan den ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.

§ 53. En kommunes eiendeler kan ikke være gjenstand for utlegg eller arrest. Dog gjelder dette ikke når utlegg eller annen sikkerhet søkes i inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg til fyldestgjørelse av krav på kjøpesummen eller av krav på vederlag for arbeide eller varer og kravet er opstått i anledning av utvidelse eller forbedring av eller til videre utnyttelse av eiendommen, skibet eller anlegget.

§ 54. Fordringen på en kommune kan ikke bringes i motregning overfor kommunens krav på skatter og avgifter. Det samme gjelder overfor kommunens krav på avgift for elektrisk kraft, gass, vann, renhold eller lignende ydelser. Motregning kan dog kreves når fordringen er krav på pensjon eller krav på vederlag for arbeide eller andre ydelser fra vedkommende i den budgettermin kravet på skatt eller avgift gjelder, eller krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt.

En bank kan heller ikke bringe sin fordring på kommunen i motregning overfor kommunens innskudd i banken.

En kommunes krav på skatter eller avgifter kan ikke overdras. Dog kan utlignede skatter overdras til fylkeskommunen som i så fall har utpantningsrett for kravene i samme utstrekning som kommunen.

Med samtykke av vedkommende departement kan en kommune overdra avgifter som nevnt i første ledd, såfremt avgiftskravet følger av en inngått kontrakt.

§ 55. En kommune kan ikke tas under konkursbehandling efter lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni 1863 med tilleggslover. Heller ikke får lov om offentlig akkordforhandling av 6 mai 1899 med tilleggslover anvendelse for kommuner. 10 juni. Nr. 6.

§ 56. Når en kommune på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld, plikter ordføreren å melde dette til vedkommende departement. Blir det ikke gjort, plikter fylkesmannen å gi sådan melding. Departementet kunngjør meldingen i Norsk lysingsblad.

Er slik melding gitt, plikter kommunen inntil dens økonomiske forhold igjen er kommet i orden, fortrinsvis å fyldestgjøre følgende krav:

1. skattyders krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt, og fremmede kommuners krav på beløp som er innbetalt av skattyder til dekning av skatt;
2. lønn, pensjon og annen godtgjørelse til kommunale tjenestemenn og arbeidere, bidrag som påhviler kommunen til lønn til andre funksjonærer og de fordringer som er omhandlet i lov om fortrinsrett for visse fordringer av 31 mai 1912 § 1;
3. lovbestemte bidrag og refusjonsbeløp til staten og andre kommuner samt krav fra sykehus og andre for forpleining av fattigunderstøttede, forsåvidt kravene er påløpet eller påløper i de siste 12 måneder før meldingen om betalingsinnstilling er kommet inn til departementet og i senere år;
4. utgifter som påløper efter at melding som foran nevnt er kommet inn til departementet eller som er påløpet de siste 3 måneder før meldingen, til formål som er pålagt kommunen ved lov eller som på grunn av særegne forhold tillates opretthold.

De fordringer som er nevnt i punkt 1—4 har innbyrdes like rett. Renter og saksomkostninger har samme rett som hovedfordringen.

Krav som er sikret ved pant, dekkes i den utstrekning pantet må antas å være tilstrekkelig. Bestemmelsene i konkurslovens § 101 gjelder tilsvarende.

Andre krav som er forfalt, betales forholdsmessig i den utstrekning kommunekassen har midler til det.

§ 57. Kommunens regnskapsføring må være slik at regnskapene til enhver tid gir full oversikt over hvordan kommunens midler er forvaltet og om forvaltningen er i samsvar med det bevilgede budgett.

Vedkommende departement gir nærmere forskrifter om regnskapsføring og revisjon.

10 juni. Nr. 6.

Kapitel 8.

Statens almindelige tilsyn med bykommunenes forvaltning.

§ 58. Vedtak av bystyret og annen kommunal myndighet er ikke gyldig før Kongen har godkjent det, når vedtaket går ut på:

1. å opta lån eller garantere for lån eller andre økonomiske forpliktelser. Gjelder det vedtak om å opta eller garantere for lån, kan Kongen som vilkår for godkjenningen fastsette avdragsmåte og avdragstid for lånet, jfr. § 50, eller hvor lenge garantien skal vare, jfr. § 51,
2. å bruke midler av lånefondet eller å bruke lånte midler til annet formål enn bestemt ved godkjenningen. På samme måte som under punkt 1 kan Kongen fastsette hvordan lånet skal betales tilbake,
3. å kjøpe eiendom eller sette i verk et foretagende som vil gjøre det nødvendig å bruke lånemidler som nevnt under punkt 1 eller 2,
4. å overta andre forpliktelser som kan påføre kommunen utgifter i en lengere tid enn de neste 5 år, og som gjennemsnittlig årlig overstiger et beløp som Kongen fastsetter,
5. å avhende eller å bortfeste utover 40 år fast eiendom som er mere verd enn et beløp som Kongen fastsetter, eller å overlate formannskapet eller noen annen å utstykke og selge eller bortfeste slik eiendom,
6. å overdra myndighet og plikter efter bestemmelsene i § 32,
7. å endre regler for bruk av oplagte fond, jfr. § 49,
8. at rådmann ikke skal ansettes, eller å fastsette rådmannens lønns- og pensjonsvilkår samt forskrifter om hans gjøremål eller å overdra rådmanns gjøremål til noen som har annen beskjeftigelse.

§ 59. Utskrift av bystyrets vedtak skal sendes fylkesmannen, ledsaget av nødvendige dokumenter i original eller i avskrift. Det samme gjelder vedtak av formannskapet eller annen kommunal myndighet, når vedtaket efter denne lovs bestemmelser trenger godkjenning eller samtykke av Kongen eller annen myndighet.

Fylkesmannen skal erklære et vedtak ugyldig:

1. når det går ut på forføining som vedkommende myndighet ikke har rett til å treffe,
2. når vedtaket er blitt til med tilsidesettelse av noen lov eller av noen bestemmelse som er utferdiget i medhold av lov.

Når slikt tilfelle inntreffer, skal fylkesmannen straks underrette vedkommende ordfører. Formannskapet kan da innen en frist av 6 uker innanke avgjørelsen for Kongen eller bringe den inn for domstolene, hvis det er adgang til det.

Inntil fylkesmannens avgjørelse er underkjent av Kongen eller ved endelig dom, kan de kommunale myndigheter ikke foreta noe for å sette vedtaket i verk eller gjennemføre det. 10 juni. Nr. 6.

§ 60. Når et vedtak ikke har fått to tredjedels flertall ved den nye behandling i bystyret efter bestemmelsene i § 16 siste ledd og mindretallet har krevet saken bragt inn for Kongen, kan han stadfeste eller forkaste vedtaket.

Kapitel 9.

Statens skjerpede tilsyn med bykommunenes forvaltning.

§ 61. Kongen kan bestemme at en kommune skal settes under skjerpet tilsyn, når det finnes påkrevd på grunn av kommunens økonomiske forhold eller av hensyn til dens fordringshavere.

§ 62. Den som har gjeldskrav på en kommune uten å ha full pantesikkerhet for fordringen, kan kreve kommunen satt under skjerpet tilsyn, dersom:

a. kravet er uimotsagt eller klarlig bevist og forfalt til betaling, og
b. gjelden ikke blir betalt innen 6 måneder efter at opfordring om å betale er forkynt for kommunens ordfører og underretning herom er sendt i anbefalt brev til vedkommende departement.

Krav om skjerpet tilsyn fremsettes for byretten som avgjør ved kjennelse om vilkårene er til stede. Før avgjørelse treffes, skal retten la begjæringen forkynne for kommunens ordfører med påtegning om en frist til å gi uttalelse. Fristen settes til minst en måned fra forkynnelsen. Retten innhenter ytterligere uttalelser og oplysninger i den utstrekning den finner det nødvendig. Kjennelsen avsies og kan påkjæres efter reglene i tvistemålsloven. Fristen for kjæremål skal være 1 måned.

Retten sender utskrift av kjennelsen til fylkesmannen som sender den videre til vedkommende departement.

§ 63. Når en kjennelse som fastslår at skjerpet tilsyn kan kreves, er blitt rettskraftig, treffer Kongen bestemmelse om at kommunen settes under skjerpet tilsyn.

§ 64. Skjerpet tilsyn utøves av fylkesmannen.

Er kommunen satt under skjerpet tilsyn i medhold av §§ 62 og 63 kan vedkommende fordringshaver kreve opnevnt et utvalg på 2 medlemmer med 2 varamenn, det ene som representant for kommunen, det annet som representant for fordringshaverne. Vedkommende departement opnevner kommunens representant med varamann efter at styret har hatt anledning til å komme med forslag, fordringshavernes representant

10 juni. Nr. 6.

med varamann efter at fordringshaverne har holdt en avstemning efter regler som departementet gir. Når fordringshavere som representerer minst halvparten av kommunegjelden, stemmer på en person som medlem eller varamann, skal han opnevnes. Ved avstemningen regnes ikke med fordringer som er sikret ved pant eller fortrinsrett eller som er avhengig av en betingelse som ikke er inntrådt. Heller ikke regnes med krav efter ihendehaverobligasjoner, når innehaveren ikke har stemt. Opnevningen gjelder inntil videre.

Godtgjørelsen til utvalgets medlemmer fastsettes av departementet og betales av kommunen.

§ 65. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn, kan vedkommende departement bestemme at myndigheten til å forplikte kommunen ved sin underskrift og til å ta imot forkynnelser og meddelelser for kommunen i anledning av rettergang skal gå over til fylkesmannen. Likeledes kan departementet bestemme at anvisningsmyndigheten skal gå over til fylkesmannen; i så fall kan fylkesmannen med godkjenning av departementet gi andre rett til inntil videre å anvise utgifter innenfor bestemte områder av kommunens forvaltning.

§ 66. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn efter §§ 62 og 63, skal kommunens budgett sendes inn til vedkommende departement, når det er behandlet av bystyret i samsvar med § 20; fylkesmannen skal sende med sine forslag til endringer. Departementet fastsetter budgettet og treffer bestemmelser om den kommunale beskatning, jfr. § 76. Det kan bestemme at også andre avgjørelser skal treffes av departementet.

Når en bestemmelse er truffet eller godkjent av departementet, gjelder ikke forskrifter i lovgivningen om kvalifisert flertall for vedtak av bystyret, om fornyet behandling eller om godkjenning av Kongen eller annen myndighet.

Vedtak av bystyret som gjelder den kommunale bevilgningsrett utenfor budgettbehandlingen eller fastsettelse av godtgjørelse for kommunale ydelser, er ikke gyldig uten å være godkjent av fylkesmannen. Det samme gjelder andre vedtak som er gjort av bystyret, formannskapet eller et kommunalt utvalg, styre eller råd — valgt i henhold til denne lov eller andre lover — og som er av økonomisk betydning for kommunen. I disse saker kan fylkesmannen også treffe bestemmelse som endrer et vedtak, likesom han kan treffe bestemmelse uten at vedtak foreligger.

Når et vedtak er godkjent eller en bestemmelse truffet av fylkesmannen, gjelder ikke forskrifter i lovgivningen om kvalifisert flertall eller ny behandling. Derimot trenges godkjenning av Kongen eller annen myndighet når dette er foreskrevet i lovgivningen.

Lovbestemmelser om rett for et mindretall til å bringe et vedtak av bystyret inn for Kongen, gjelder ikke når vedtaket er godkjent av fylkesmannen eller departementet. 10 juni. Nr. 6.

Er en kommune satt under skjerpet tilsyn efter § 61, avgjør Kongen hvorvidt og i hvilken utstrekning foranstående bestemmelser skal gjøres gjeldende for kommunen.

§ 67. Er en kommune satt under skjerpet tilsyn kan vedkommende departement efter at bystyret er gitt anledning til å uttale sig, bestemme at faste eiendommer og andre eiendeler som kommunen ikke trenger til fremme av de formål som den må sørge for også mens den er under skjerpet tilsyn, skal selges eller drives på den måte at utbyttet skal brukes til å betale fordringshaverne.

§ 68. Er en kommune under skjerpet tilsyn, plikter enhver kommunal tjenestemann eller ombudsmann å rette sig efter de bestemmelser og pålegg som fylkesmannen eller vedkommende departement gir.

Kongen kan bestemme at fylkesmannen med godkjenning av departementet skal kunne opnevne andre til å utføre gjøremål som hører under kommunens tjenestemenn eller ombudsmenn eller et kommunalt utvalg, råd eller styre valgt i henhold til denne lov eller andre lover. Dette gjelder dog ikke ordfører, formannskap, bystyre eller utvalg som bare forbereder saker for disse myndigheter, og heller ikke lærere.

Likeledes kan Kongen bestemme at ansettelse av kommunens tjenestemenn, undtatt lærere, må godkjennes av fylkesmannen.

§ 69. Før fylkesmannen treffer avgjørelser som nevnt i §§ 66 og 68, bør saken som regel ha foreligget for vedkommende kommunale myndighet. Er det opnevnt utvalg for kommunen, må saker efter § 66 på forhånd ha vært forelagt for dette til uttalelse.

Bystyret eller fordringshavernes representant i utvalget kan kreve en bestemmelse som er truffet eller godkjent av fylkesmannen, bragt inn for vedkommende departement, som kan omgjøre den, hvis ingen erhvervet rett er til hinder.

Fylkesmannen gir for hvert budgettår beretning til departementet om tilsynet og om kommunens stilling. Er utvalg opnevnt, skal beretningen ha vært forelagt dette på forhånd. Fylkesmannen sender avskrift av beretningen til formannskapet.

§ 70. Med de innskrenkninger som følger av foranstående paragrafer vedblir de kommunale myndigheter å lede kommunens forvaltning også mens kommunen er undergitt skjerpet tilsyn.

§ 71. Når en kommune er besluttet satt under skjerpet tilsyn uten at det på forhånd er gitt slik melding til departe-

10 juni. Nr. 6.

mentet som omhandlet i § 56, gjelder reglene i nevnte paragraf om fortrinsvis dekning av visse krav tilsvarende. I stedet for tidspunktet for meldingen trer da det tidspunkt da kommunen er besluttet satt under skjerpet tilsyn.

Likeledes gjelder bestemmelsene i konkurslovens §§ 42—44 og 46—49, 120 annet ledd, 121—122 og 127 tilsvarende når en kommune er besluttet satt under skjerpet tilsyn.

De frister som er satt i konkurslovens §§ 42—44 og 46 regnes fra den dag da:

a. opfordring om betaling er forkynt, jfr. § 62,
b. bestemmelse er truffet om skjerpet tilsyn, såfremt bestemmelsen treffes efter § 61.

Den frist som er omhandlet i konkurslovens § 49, skal være 3 måneder og regnes fra den dag da skjerpet tilsyn er besluttet.

Bestemmelsene i konkurslovens § 119 gjelder tilsvarende, forsåvidt motregning ikke er utelukket efter nærværende lovs § 54. Istedenfor konkursens åpning trer det tidspunkt som er fastsatt i denne paragrafs tredje avsnitt.

De foreldelsesfrister som er bestemt i lovgivningen om foreldelse av fordringer, stanser sitt løp når en fordring på kommunen er skriftlig anmeldt til fylkesmannen. Fra anmeldelsen løper en ny foreldelsesfrist av samme lengde som den tidligere.

§ 72. Kongen bestemmer når skjerpet tilsyn med en kommune skal ophøre.

Er skjerpet tilsyn besluttet fordi en fordringshaver har krevet det efter § 62, kan tilsynet ikke heves uten samtykke av fordringshaveren medmindre hans fordring er falt bort ved betaling eller ordnet ved akkord eller på annen måte.

Kapitel 10.

Forskjellige bestemmelser.

§ 73. Ved utbetaling fra bykommuner til en fylkes-, by-, herreds- eller sognekommune skal denne kommunes revisjon underrettes.

§ 74. Efter krav av fylkesmann, ordfører eller rådmann skal en offentlig tjenestemann gi uten betaling de oplysninger som er nødvendige for de kommunale anliggender og som han efter sin stilling kan gi.

§ 75. Bestemmelsene i denne lovs §§ 50—54 gjelder tilsvarende for selskaper og andre sammenslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden.

Kongen kan bestemme at også §§ 55—56 og §§ 61—72 skal gjelde tilsvarende for selskap eller sammenslutning som

foran nevnt. Kongen gir da forskrifter om hvem som skal treffe de vedtak som efter disse bestemmelser tilligger bystyret. Tilsynet utøves av den Kongen opnevner. Kongen bestemmer hvor langt den myndighet som fylkesmannen efter de foran nevnte paragrafer har under skjerpet tilsyn, skal gå over til tilsynsmannen. 10 juni. Nr. 6.

§ 76. I den tid den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner er i kraft gjelder følgende regler om beskatningen i kommuner som er under skjerpet tilsyn (jfr. § 66):

For det første skatteår som begynner efter at kommunen er satt under skjerpet tilsyn, kan ikke fastsettes en strengere beskatning enn svarende til en inntektsskattøre av 18 med reduksjonstabell normaltabellen for byene med tallene nedsatt med 50 pct. For de senere skatteår hvori kommunen vedvarende måtte stå under skjerpet tilsyn, kan tilsvarende ikke uten at bystyret vedtar det, fastsettes strengere beskatning enn svarende til en skattøre av henholdsvis 17, 16 og 15 med samme reduksjonstabell.

§ 77.

1. Bestemmelsene i denne lovs §§ 52—56 og i kapitel 9 trer i kraft fra 1 juli 1938. De øvrige bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939.

   Lov av 30 september 1921 om kommunestyre i byene opheves fra 1 januar 1939.
2. Kommuner som 30 juni 1938 er under administrasjon efter lov om kommuners gjeldsforhold m. v. av 30 juni 1933 skal fra 1 juli 1938 stå under skjerpet tilsyn efter nærværende lov.

Kongelig resolusjon *). 10 juni.

I medhold av lov om fredning av saltvannsfisk av 6 mai 1938 § 6 bestemmes:

Til fangst av kveite må ikke brukes garn med mindre masker enn 3 omfar pr. alen (8 tommer = 20,88 centimeter stolpelengde) nytt nett.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om forandring i § 4 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Vardø herred, Finnmark fylke. 10 juni.

Skriv ***) frå Landbruksdepartementet om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Tysnes, Modalen, Voss og Hosanger herader, Hordaland fylke. 10 juni.

*) Kunngj. 15 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
***) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 23.

11 juni. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny § 4 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Ålesund.

11 juni. **Skriv****) frå Arbeidsdepartementet om at bygningslovi frå 22 februar 1924 skal vera gjeldande for Fossbergi i Lom herad, Opland fylke.

11 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en kemner, hvori uttales at når en skattyder i 1938—39 og senere år, foruten det løpende budgettårs skatter, også skylder eldre skatter, bør trekkprocenten settes så høit som forsvarlig og de trukne beløp blir i sin helhet å avskrive på årets skatter. Blir disse derved dekket i sin helhet før pålegg om trekk for det efterfølgende års skatt er gitt skattyderens arbeidsgiver, overføres trekket på de eldre restanser og fortsettes for disse, inntil trekkordre for det efterfølgende år er gitt.

13 juni. **Stortingsbeslutning** ***) om oprettelse av en tolldirektørstilling.

Fra den tid Kongen bestemmer oprettes innen Finans- og tolldepartementet en stilling som tolldirektør. Tolldirektørens arbeidsområde fastsettes ved instruks.

13 juni. 15 juni. **Stortingsbeslutning** †) om lønnsregulering for de offentlige tjenestemenn m. v.

I.

Fra 1 juli 1938 gjøres følgende forandringer i lønnsregulativet m. v.:

Regjeringen og departementene, Statsrevisjonen.

Fagchef i Telegrafstyret utgår under satsen: Kr. 10 800 og opføres under satsen: Kr. 11 700.

Under samme sats opføres: Fagchef i Poststyret og tolldirektør i Finansdepartementet.

Under satsen: Kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000 opføres: Inspektør ved Meglerkontrollen.

Annen-arkivar i Utenriksdepartementet utgår under satsen: Kr. 5 400 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 750

og opføres under satsen: Kr. 4 950 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 300. Samtidig endres titelen til «arkivar».

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
**) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 23.
***) Se St. prp. nr. 1, kap. 841. Tillegg til budgett-innst. S. nr. 137. St.tid. s. 1435—1439.
†) Se St. prp. nr. 1, tillegg 16. Budgett-innst. S. nr. 153 c med tillegg. St.tid. s. 1439—1478.

En stilling for assistent I i Utenriksdepartementet opføres med titel «arkivsekretær» under ny sats: Kr. 4 050 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 4 950. 13 juni. 15 juni.

Sekretær II i centraladministrasjonen (herunder Statsrevisjonen, direktorater og andre centraladministrative institusjoner) utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950

og opføres under ny sats: Kr. 4 050 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 4 950.

Kirkedepartementet.

Universitetet m. v.

Hovedlærer ved Det praktisk-teologiske seminar under satsen: Kr. 9 00 med 3 alderstillegg av kr. 900 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 11 700 opføres med ny titel: Rektor ved Det praktisk-teologiske seminar.

Under satsen: Kr. 2 350 med 2 alderstillegg av kr. 275 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 2 900 opføres: Tilsynsdame ved Bjørnson-museet på Aulestad.

De meteorologiske institusjoner.

Radiotelegrafist I utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 350 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 650

og opføres under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950. Samtidig endres titelen til: radiofullmektig.

Under ny sats: Kr. 2 850 med 6 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9, 12, 15 og 18 år, topplønn kr. 4 500 opføres: radioekspeditør.

Radiotelegrafist II under satsen: Kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600 opføres med ny titel: Radioassistent.

Norges tannlægehøiskole.

Bestyrer (professor) ved Norges tannlægehøiskoles protese-avdeling, bestyrer (professor) ved samme høiskoles avdeling for konserverende tannbehandling og bestyrer (professor) ved samme høiskoles anatomiske avdeling utgår under satsen: Kr. 7 200 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 550.

Bestyrer (professor) ved Norges tannlægehøiskoles tannkirurgiske avdeling utgår under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100.

Bestyrer (professor) ved Norges tannlægehøiskoles patologiske avdeling og bestyrer (professor) ved samme høiskoles avdeling og bestyrer (professor) ved samme høiskoles avdeling for barnepleie utgår under satsen: Kr. 5 200 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 550.

Bestyrer (professor) ved Norges tannlægehøiskoles ortodontia-avdeling utgår under satsen: Kr. 3 600 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 4 500.

Samtidig opføres under satsen: Kr. 9 000 med 3 alderstillegg av kr. 900 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 11 700: Professor ved Norges tannlægehøiskole.

Lærer (dosent) ved Norges tannlægehøiskole utgår under satsen: Kr. 4 950

og opføres med titel «dosent ved Norges tannlægehøiskole» under satsen: Kr. 5 400 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 7 650.

13 juni. 15 juni. Assistent ved Norges tannlægehøiskoles protese- og plomberingsavdeling under satsen: Kr. 4 700 opføres med ny titel: Assistenttannlæge ved Norges tannlægehøiskole.

Under satsen: Kr. 3 300 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 3 600 opføres: Assistent på åremål ved Norges tannlægehøiskole.

Norsk rikskringkasting.

Under satsen: Kr. 6 000 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 7 350 opføres: Programsekretær i Bergen, Trondheim, Stavanger, Bodø og Vadsø. Tillegg som stillingens nuværende innehavere oppebærer, faller bort.

Under ny sats: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850 opføres: Akkompagnatør i Oslo. Det tillegg på kr. 900 som stillingens nuværende innehaver oppebærer, faller bort.

Notearkivar i Oslo utgår under satsen: Kr. 2 700

og opføres under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950. Det tillegg på kr. 2 100 som stillingens nuværende innehaver oppebærer, faller bort.

1 stilling som assistent II opføres med titel «budchef i Oslo» under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050.

Norges tekniske høiskole.

Assistent A utgår under satsen: Kr. 3 600 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 2, 4, 6 og 8 år, topplønn kr. 5 400

og opføres under ny sats: Kr. 4 050 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 2, 4 og 6 år, topplønn kr. 5 400. Samtidig endres titelen til «assistentingeniør A» og «assistentarkitekt A».

Assistent B utgår under satsen: Kr. 3 600

og opføres under ny sats: Kr. 4 050. Samtidig endres titelen til «assistentingeniør B» og «assistentarkitekt B».

Offentlige lærerskoler, høiere almenskoler m. v.

Under satsen: Kr. 9 000 med 2 alderstillegg av kr. 900 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 10 800 opføres: Inspektør ved Det pedagogiske seminar.

Skolekjøkkenkonsulent utgår under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850

og opføres under ny sats: Kr. 5 400 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 750.

Tekniske skoler, håndverksskoler.

Verkstedsingeniør ved Statens teknologiske institutt og automobilingeniør sammesteds under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100 opføres med ny titel: Avdelingsingeniør ved Statens teknologiske institutt. Til denne gruppe henføres også instituttets støperikonsulent, kjemiker, bygningsingeniør, elektroingeniør og leder av avdelingen for undervisning i arbeidsledelse.

2 lærerstillinger ved Trondheim fagskole overføres til overlærerstillinger med lønn kr. 4 500 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 6 300.

1 midlertidig håndverkslærer ved Statens teknologiske institutt ansettes fast med lønn kr. 3 150 med 5 alderstillegg av kr. 350 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 4 900.

Døve-, blinde- og åndssvakeskoler, skole for talelidende, vergeråd, skolehjem. 13 juni. 15 juni.

4 bestyrere av kommunale og private skolehjem (Buskerud, Lindøy, Ulvsnesøy og Våk) overføres fra lønnsklassen kr. 5 400 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 7 200 til klassen kr. 5 850 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 7 650.

1 midlertidig husmorstilling ved Granhaug offentlige skole for talelidende oprettes fast med lønn kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800.

Skøiteassistent utgår under satsen: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 250 og opføres under satsen: Kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600.

1 midlertidig inspektrisestilling ved Norsk misjon blandt hjemløse oprettes fast med lønn kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600.

1 midlertidig stilling som reparatør og maler ved fru Hjorths pleiehjem oprettes fast med lønn kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450.

Justisdepartementet.

Rettsvesenet m. v.

Utrykningschef utgår under satsen: Kr. 10 800 med 1 alderstillegg av kr. 900 efter 3 år, topplønn kr. 11 700 og opføres under satsen: Kr. 8 100 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 9 000.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Vakt- og varmemester ved Bergen tinghus.

Under satsen: Kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600 opføres: Fyrbøter ved Bergen tinghus.

Under satsen: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450 opføres: Rettsbud ved Oslo tinghus.

Under satsen: Kr. 2 350 med 2 alderstillegg av kr. 275 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 2 900 opføres: Tilsynskvinne ved Bergen tinghus.

Underordnede tjenestemenn ved politiet.

Overbetjent I utgår under satsen: Kr. 5 850 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 6 150; hertil husleiegodtgjørelse kr. 900 og opføres under ny sats: Kr. 6 750 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 7 050.

Overbetjent II utgår under satsen: Kr. 5 700 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 6 000; hertil husleiegodtgjørelse kr. 800 og opføres under ny sats: Kr. 6 500 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 6 800.

Stasjonsbetjent I (og i klasse med sådan stående) utgår under satsen: Kr. 5 560 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 5 860; hertil husleiegodtgjørelse kr. 660 og opføres under ny sats: Kr. 6 220 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 6 520.

13 juni. 15 juni. Stasjonsbetjent II (og i klasse med sådan stående) utgår under satsen: Kr. 5 400 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 5 700; hertil husleiegodtgjørelse kr. 600

og opføres under ny sats: Kr. 6 000 med 1 alderstillegg av kr. 300 efter 3 år, topplønn kr. 6 300.

Under ny sats: Kr. 5 400 opføres stasjonsbetjent III (og i klasse med sådan stående).

Fengselsvesenet.

Fengselsdirektør II utgår under satsen kr. 7 200 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 550, og opføres under satsen kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000.

1 midlertidig kjørekar ved Botsfengslet ansettes fast som gårdskar ved Botsfengslet med lønn kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050.

1 midlertidig bud ved Akershus landsfengsel ansettes fast med lønn kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450.

Socialdepartementet.

Småbruk- (Arbeiderbruk) og Boligbanken.

Kasserer ved Boligbankens lånekontor i Tromsø, bokholder sammesteds utgår under satsen: Kr. 4 500 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 5 400

og opføres under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850.

Medisinalvesenet.

Under satsen: Kr. 11 700 opføres: Direktør ved Gaustad asyl.

Håndarbeidslærerinne ved Centralanstalten for vanføre under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres med ny titel: Håndverkslærerinne ved Centralanstalten for vanføre.

Kasserer ved Kvinneklinikken i Bergen utgår under satsen: Kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600

og opføres under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050.

Under satsen: Kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600 opføres: Kasserer ved Talvik tuberkulosehjem og barnekoloni.

Vaktmester ved Centralanstalten for vanføre utgår under satsen: Kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600

og opføres under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800.

Under satsen: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450 opføres: Assistent ved Rikshospitalets apotek.

1 midlertidig stilling som altmuligmann ved Centralanstalten for vanføre oprettes fast med lønn kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450.

Underjordmor ved Kvinneklinikken i Oslo og ved Kvinneklinikken i Bergen utgår under satsen: Kr. 2 100 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 000

og opføres under satsen: Kr. 2 200 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 100. Samtidig endres titlene til: Jordmor ved Kvinneklinikken i Oslo og ved Kvinneklinikken i Bergen. 13 juni. 15 juni.

Under satsen: Kr. 2 100 med 3 alderstillegg av kr. 175 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 2 625 opføres: Altmuligmann ved Rønvik asyl.

Syerske ved Landeskogen sanatorium og anretningsdame ved Vensmoen sanatorium under satsen: Kr. 2 100 med 3 alderstillegg av kr. 175 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 2 625 opføres med nye titler: Syerske ved tuberkulosesanatorium og anretningsdame ved tuberkulosesanatorium. Til disse grupper henføres alle faste syersker og anretningsdamer ved sanatoriene.

Barnehjemmet på Centralanstalten for vanføre.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Bestyrer og lærerinne.

Under satsen: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450 opføres: Husmor og lærerinne.

Under satsen: Kr. 2 100 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 000 opføres: Assistent.

Handelsdepartementet.

Saltvannsfiskeriene, vrakervesenet m. v.

Under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100 opføres: Samvirkekonsulent i fiskeribedriften.

Under satsen: Kr. 5 400 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 750 opføres: Opsynschef ved vintersildfisket og vårtorskefisket i Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder fylker.

Den for departementene gjeldende forholdstallsregel for sekretærer I og II gjennemføres fra 1 juli 1938 også i Fiskeridirektoratet. 3 sekretærstillinger II overføres derved til sekretærstillinger I.

Statens forsøks- og lærebruk for fiskeribedriften i Finnmark.

Under satsen: Kr. 4 500 med 1 alderstillegg av kr. 450 efter 3 år, topplønn kr. 4 950 opføres: Undervisningsassistent.

Under satsen: Kr. 4 050 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 4 950 opføres: Bryggeformann.

Under ny sats: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450 opføres: Husmor.

Fiskeribanken.

Under satsen: Kr. 6 300 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 7 200 opføres: Sekretær.

Fyrvesenet.

Kontorchef og sjøkyndig avdelingschef utgår under satsen: Kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 2, 4 og 6 år, topplønn kr. 9 000

og opføres under ny sats: Kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000.

13 juni. 15 juni. Fyrbetjenter på fyr hvor det ikke er familiebolig tilståes kostgodtgjørelse av kr. 1,50 pr. tjenestedag.

Patentstyret.

Formann i Patentstyrets første avdeling og varaformann sammesteds utgår av satsen: Kr. 9 900

og opføres med titel «overingeniør A» under satsen: Kr. 10 800.

Til samme lønnsklasse overføres ytterligere 4 overingeniører i Patentstyrets første avdeling.

Kongsberg sølvverk.

Sekretær og bokholder ved Kongsberg sølvverk samt kasserer sammesteds utgår under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850

og opføres under satsen: Kr. 4 950 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 300. Det tillegg på kr. 1 080 som disse to tjenestemenn nu oppebærer, reduseres med kr. 450 og faller helt bort ved nyansettelse i stillingene.

Norges økonomiske selvhjelpsråd.

Under satsen: Kr. 11 700 opføres: Direktør.

Under ny sats: Kr. 4 050 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 4 950 opføres: Sekretær II.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Assistent I.

Hotellinspeksjonen.

1 midlertidig inspektørstilling omgjøres til fast med lønn kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000.

I midlertidig sekretærstilling omgjøres til fast med lønn kr. 4 050 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 4 950.

1 midlertidig assistentstilling omgjøres til fast med lønn kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 250.

Norges handelshøiskole.

Under satsen: Kr. 9 000 med 3 alderstillegg av kr. 900 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 11 700 opføres: Professor.

Under satsen: Kr. 5 850 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 8 100 opføres: Lektor.

Under satsen: Kr. 5 400 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 7 650 opføres: Dosent.

Under satsen: Kr. 3 600 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 5 850 opføres: Kontorfullmektig og regnskapsfører.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Vaktmester.

Under satsen: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 250 opføres: Bibliotekar og kasserer.

Sjømannsskoler, maskinistskoler m. v.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Vaktmester ved

sjømannsskole og maskinistskole i Tønsberg, vaktmester ved maskinistskole i Oslo, varmemester ved sjømannsskole i Oslo. 13 juni. 15 juni.

Under satsen: Kr. 2 000 med 3 alderstillegg av kr. 200 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 2 600 opføres: Vaktmester ved Haugesund sjømannsskole, kontrollkontor og maskinistskole.

Laborant ved Oslo maskinistskole utgår under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800

og opføres under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050.

Postverket.

Postintendant utgår under satsen: Kr. 7 650.

Pengebrevbud, vaktmester, postchauffør utgår under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800

og opføres under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050.

Særbestemmelsen i det nu gjeldende lønnsregulativ om lønnsberegning ved budfunksjonærers overgang til postekspeditører utgår.

Regulativet for poståpnerne skal herefter lyde:

1. Poståpneriene inndeles i lønnsklasser på grunnlag av arbeidsmengden, utregnet i point, efter følgende norm:

Inntil	12	point:	lønn	kr.	100	årlig
»	18	»	»	»	180	»
»	25	»	»	»	270	»
»	30	»	»	»	360	»
»	38	»	»	»	450	»
»	45	»	»	»	540	»
»	52	»	»	»	630	»
»	60	»	»	»	720	»
»	70	»	»	»	800	»
»	80	»	»	»	900	»
»	90	»	»	»	980	»
»	105	»	»	»	1 080	»
»	130	»	»	»	1 200	»
»	150	»	»	»	1 350	»
»	180	»	»	»	1 500	»
»	210	»	»	»	1 600	»
»	280	»	»	»	1 900	»
»	360	»	»	»	2 150	»
»	450	»	»	»	2 400	»
»	550	»	»	»	2 700	»
»	660	»	»	»	3 000	»
»	780	»	»	»	3 150	»
»	920	»	»	»	3 300	»
»	1 070	»	»	»	3 500	»
»	1 150	»	»	»	3 600	»
»	1 300	»	»	»	3 800	»
over	1 300	»	»	»	4 000	»

2. Poståpnerienes arbeidsmengde utregnes i point efter følgende regler:

50 sendte og mottatte verdi- og rekommanderte sendinger, almindelige pakker, mottatte postopkravs-

13 juni.
15 juni.

sendinger og postinkassasjoner samt inn- og utbetalte postanvisninger, gir ..... 1 point
500 sendte almindelige postsendinger gir ..... 1 »
135 kroners frimerkesalg gir ..... 1 »
1 000 mottatte dagblad, som ikke er påført adresse og som deles ut direkte fra poståpneriet, gir ..... 1 »
2 000 mottatte dagblad, som ikke er påført adresse og som utbringes ved landpostbud, gir ..... 1 »
2 000 mottatte blad og tidsskrifter som er påført adresse, mottatte adresseløse sendinger samt innleverte bladpakker, gir ..... 1 »
Hver ukentlig avgående dagpost (mellem kl. 8⁰⁰ og 20⁰⁰) gir ..... 1 »
Hver ukentlig avgående nattpost (mellem kl. 20⁰⁰ og 8⁰⁰) gir ..... 2 »

— dog skal pointtallet ikke overstige 10 når antallet av avgående poster pr. uke er under 15, ikke overstige 15 når antallet av avgående poster er fra og med 15 til og med 20, og ikke overstige 20 når antallet av avgående poster er over 20.

Brøkdeler av point regnes ikke med ved utregningen av pointtallene.

3. Ved nyoprettede poståpnerier settes godtgjørelsen til et av Handelsdepartementet på forhånd bestemt beløp for det første virkeår; derefter klassifiseres poståpneriet i henhold til punkt 1.

4. Sesong- og feltpoståpnerier settes ikke i lønnsklasse; godtgjørelsen fastsettes i hvert tilfelle av Handelsdepartementet.

5. Der kan ved poståpnerier, hvor Handelsdepartementet finner det påkrevd og berettiget, tilståes en kontorholdsgodtgjørelse innbefattende assistanse- og lokalegodtgjørelse og i tilfelle godtgjørelse for posttransport, avpasset efter forholdene ved vedkommende poståpneri. Godtgjørelsens størrelse bestemmes av Handelsdepartementet.

6. Poståpner ved poståpneri hvor poståpnerstillingen efter de til enhver tid gjeldende bestemmelser regnes som offentlig tjenestemannsstilling efter tjenestemannsloven, får 2 alderstillegg av 10 pct. av grunnlønnen efter 3 og 6 års tjeneste. Intet alderstillegg skal dog overstige kr. 250.

Bare tjeneste som fast konstituert eller ansatt poståpner regnes med til optjening av alderstilleggene.

Ved forhøielse eller nedsettelse av grunnlønnen omregnes alderstilleggene tilsvarende.

Alderstillegg som var optjent 31 desember 1923 efter de før 1 oktober 1924 gjeldende regler, redusert med 10 pct. i henhold til lønnsregulativet av 1929, bibeholdes som personlige tillegg.

Alderstillegg optjent efter de fra 1 oktober 1924 gjeldende regler som overstiger 10 pct. av grunnlønnen bibeholdes, men den videre optjening skjer efter de nye regler, dog således at det samlede alderstilleggsbeløp ikke må overstige 20 pct. av grunnlønnen, maksimum 500 kroner.

Kommer en poståpner ved ny klassifisering av poståpneriet ned i så lav lønnsklasse at han ikke lenger regnes som offentlig tjenestemann efter tjenestemannsloven, beholder han som personlig tillegg det han måtte ha optjent i alderstillegg. Ved almindelig nedsettelse av de regulativmessige satser for poståpnernes lønn og alderstillegg settes dette personlige tillegg tilsvarende ned.

7. Når et poståpneri kombineres med rikstelefonstasjon eller dampskibsekspedisjon, skal poståpneriet, når det efter point-

tallet skulde settes i høiere lønnsklasse enn kr. 450, settes i den efter pointtallet nærmest underliggende lønnsklasse. 13 juni. 15 juni.

8. Hvert 3dje år gjennemføres pr. 1 juli ny klassifisering av samtlige poståpnerier på grunnlag av den gjennemsnittlige postmengde i de nest foregående 3 kalenderår.

Landpostbud.

Landpostbud som efter nu gjeldende bestemmelser går inn under tjenestemannsloven (grunnlønn kr. 1 260 og derover), tilståes et 5te alderstillegg efter 15 års tjeneste.

De øvrige landspostbud — dog ikke kontraktsbud efter regulativets punkt 6 a — innrømmes en lønnsforhøielse på 7 pct. av grunnlønnen.

Landspostbudregulativets punkt 2 gis følgende ordlyd:

«Landpostbud får alderstillegg med 10 pct. av grunnlønnen hver gang efter 3, 6, 9, 12 og 15 års tjeneste, regnet fra den faste ansettelse i postverket, dog skal første alderstillegg ikke være mindre enn kr. 50 og intet alderstillegg overstige kr. 250.

Landpostbud som efter nu gjeldende bestemmelser ikke blir å regne som offentlig tjenestemann efter lov av 15 februar 1918 (grunnlønn kr. 1 260 og derover) optjener ikke alderstillegg.

Landpostbud som efter de tidligere gjeldende bestemmelser oppebærer alderstillegg uten å være offentlige tjenestemenn efter de bestemmelser som gjelder nu (grunnlønn kr. 1 260 og derover) beholder de alderstillegg de har optjent og sin rett til ytterligere optjening av alderstillegg efter de tidligere gjeldende bestemmelser.

Tidligere tjenestetid som postfører medregnes fra det tidspunkt føreren er begynt å utføre landpostbudtjeneste i vedkommende rute.»

Landpostbudregulativets punkt 6 b utgår.

Telegrafverket.

Direktør ved Oslo telefonanlegg utgår under satsen: Kr. 10 800

og opføres under ny sats: Kr. 11 700.

Overingeniør i telegrafverket utgår under satsen: Kr. 9 000 og opføres under satsen: Kr. 10 800.

Telegrafbestyrer i Bergen og Trondheim under satsen: Kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000 opføres med fellestitel: Telegrafbestyrer av særklasse A.

Telegrafbestyrer ved Drammen telefonanlegg, i Stavanger, i Tromsø og ved Oslo rikstelefonstasjon under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100 opføres med fellestitel: Telegrafbestyrer av særklasse B.

Telegrafbestyrer i Lødingen, Narvik, Ålesund, Haugesund, Drammen, Hønefoss, Gjøvik, Sarpsborg, Lillestrøm og bestyrer av Oslo (Tryvasshøgda) radiostasjon under satsen: Kr. 6 300 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 7 650 opføres med fellestitel: Telegrafbestyrer av særklasse C.

Telegraffullmektigene ved distriktskontorene opføres med titel «distriktsfullmektig» under satsen: Kr. 4 950 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 300.

De i lønnsregulativet inntatte særregler om lønnsberegning for visse telegraf- og telefonfunksjonærer skal herefter lyde:

«Ved optjening av alderstillegg blir stillingene telegrafassistent, telefonassistent I med telegrafutdannelse, telegraf-

13 juni. 15 juni. ekspeditør og telefonekspeditør å regne som en gruppe, og telegrafbud II, telegrafbud I, telegrafbetjent II, telegrafbetjent I, budformann og lagerformann å regne som én gruppe, således at tjenestetid i lavere lønt stilling innen hver av disse grupper medregnes ved alderstilleggenes optjening ved overgang til høiere lønt stilling innen gruppen.»

«Telegrafassistent og telefonassistent I med telegrafutdannelse, som rykker op til bestyrer V eller VI, telefonvaktchef I eller II, telefonbestyrer I eller fullmektig IV, skal i den nye stilling minst ha den lønn, som vedkommende vilde ha fått, hvis vedkommende isteden var rykket op til telegrafekspeditør.»

Undervaktchef ved rikstelefonen i Oslo, vaktchef ved rikstelefonen i Bergen og Trondheim, telefonbestyrerinne I under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950 opføres med fellestitel: Telefonvaktchef I.

Under satsen: Kr. 2 850 med 6 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9, 12, 15 og 18 år, topplønn kr. 4 500 opføres: Telefonvaktchef II og telefonbestyrer I. Titelen «telefonvaktchef II» anvendes på telefonbestyrerinner II utenfor Oslo rikstelefonstasjon med undtagelse av Askim og Vormsund. Titelen «telefonbestyrer I» anvendes på bestyrerinner II i Askim og Vormsund.

Telefonbestyrerinne III under satsen: Kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600 opføres med ny titel: Telefonbestyrer II.

Telefonistinne I under satsen: Kr. 2 200 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 100 opføres med ny titel: Telefonassistent II.

Telefonistinne II under satsen: Kr. 2 000 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 2 900 opføres med ny titel: Telefonassistent III.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Telegrafbetjent I. Til denne gruppe henføres halvparten av de nuværende telegrafbetjenter, vaktmestre og inkassobud.

Telegrafbetjent, vaktmester og inkassobud under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800 opføres med fellestitel: Telegrafbetjent II.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Telefonmontør I. Til denne gruppe henføres halvparten av de nuværende telefonarbeidere og montører (heri innbefattet kontinuerlig tjenstgjørende dagarbeidere).

Telefonarbeider og montør under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800 opføres med fellestitel: Telefonmontør II.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Impregneringsarbeider I. Til denne gruppe henføres halvparten av de nuværende impregneringsarbeidere (heri innbefattet kontinuerlig tjenstgjørende dagarbeidere).

Impregneringsarbeider under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800 opføres med ny titel: Impregneringsarbeider II.

Landbruksdepartementet.

Landbruksfunksjonærer.

Under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100 opføres: Inspektør I ved Landsrådet for husflid m. v.

Under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850 opføres: Inspektør II ved Landsrådet for husflid m. v. 13 juni. 15 juni.

Konsulent for husmorskolene utgår under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850 og opføres under satsen: Kr. 5 400 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 750.

Kjemisk assistent II ved kontrollstasjon utgår under satsen kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950 og opføres under kr. 3 600 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 5 400.

Norges landbrukshøiskole.

1 midlertidig assistent ved biblioteket ansettes fast som bibliotekassistent med lønn kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050.

Forskjellige skoler.

Lærer ved Statens småbrukslærerskole utgår under satsen: Kr. 4 050 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 400 og opføres under ny sats: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850.

Lærerinne og internatbestyrerinne ved Statens lærerinneskole i husstell utgår under satsen kr. 3 600 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 5 400 og opføres under satsen kr. 4 050 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 5 850.

Lærer ved Statens husflidsskole, lærer ved Statens husindustriskole utgår under satsen: Kr. 3 150 med 5 alderstillegg av kr. 350 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 4 900 og opføres under ny sats: Kr. 3 600 med 5 alderstillegg av kr. 350 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 5 350.

Det civile veterinærvesen.

Avdelingschef utgår under satsen: Kr. 5 400 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 7 200 og opføres under satsen: Kr. 5 400 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 7 650.

Skogvesenet.

Assistent I ved skogtaksasjonen utgår under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850 og opføres under satsen: Kr. 4 500 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 6 300.

Stats-fylkesfunksjonærer i skogbrukets tjeneste.

Under satsen: Kr. 5 400 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 7 200 opføres: Sekretær ved fylkesskogselskap.

Under satsen kr. 5 400 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 7 200 utgår sekretær ved fylkes landbruksselskap, som opføres under satsen kr. 5 400 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 7 650.

13 juni.
15 juni.

Arbeidsdepartementet.

Statsbanene.

Generaldirektør utgår under satsen: Kr. 18 000
og opføres under ny sats: Kr. 30 000.

Under satsen: Kr. 12 600 opføres: Innkjøpschef.

Distriktschef i Kristiansand distrikt utgår under satsen: Kr. 10 800
og opføres under satsen: Kr. 11 700.

Under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 2, 4 og 6 år, topplønn kr. 5 850 opføres: Assistent hos kjemikeren.

Ledningsmester opføres under satsen: Kr. 4 050 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 2, 4 og 6 år, topplønn kr. 5 400
og utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 2, 4 og 6 år, topplønn kr. 4 950.

Under satsen: Kr. 2 700 med 5 alderstillegg av kr. 200 efter 2, 4, 6, 8 og 12 år, topplønn kr. 3 700 opføres: Plogfyrbøter.

6 skifteassistenter ved Oslo Østbanestasjon (skifteformenn) heves med virkning fra 1 juli 1937 fra lønnsklassen 3 050/4 175 til lønnsklassen 3 350/4 475.

Vaktmester ved Hovedstyret utgår under satsen: Kr. 2 700 med 5 alderstillegg av kr. 200 efter 2, 4, 6, 8 og 12 år, topplønn kr. 3 800
og opføres under satsen: Kr. 2 900 med 5 alderstillegg av kr. 225 efter 2, 4, 6, 8 og 12 år, topplønn kr. 4 025.

§ 3 i regulativet for statsbanenes verkstedsarbeidere skal fra 1 juli 1938 lyde:

«For dager forut for helgedager som inntreffer i arbeidsuken samt for 1 og 17 mai på hvilke dager der ikke arbeides og forsåvidt disse dager faller på hverdager, utbetales lønn som om det var arbeidet fullt reglementmessig dag. Det samme gjelder for enhver annen virkedag eller del av sådan når verkstedet efter administrasjonens bestemmelse holdes lukket.

Stasjonsmestre.

Stasjonsmester i særklasse I (Oslo Østbanestasjon) utgår under satsen: Kr. 5 850 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 2, 4 og 6 år, topplønn kr. 7 200
og opføres under ny sats: Kr. 6 300 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 2, 4 og 6 år, topplønn kr. 7 650.

Stasjonsmester i særklasse II utgår under satsen: Kr. 4 850 med 3 alderstillegg av kr. 275 efter 2, 4 og 6 år, topplønn kr. 5 675
og opføres under ny sats: Kr. 4 850 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 2, 4, 6 og 8 år, topplønn kr. 5 950.

Stasjonsmester IV utgår under satsen: Kr. 3 250 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 2, 4, 6 og 8 år, topplønn kr. 4 150
og opføres under ny sats: Kr. 3 250 med 5 alderstillegg av kr. 225 efter 2, 4, 6, 8 og 12 år, topplønn kr. 4 375.

Stasjonsmester V utgår under satsen: Kr. 2 900 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 2, 4, 6 og 8 år, topplønn kr. 3 800
og opføres under ny sats: Kr. 2 900 med 5 alderstillegg av kr. 225 efter 2, 4, 6, 8 og 12 år, topplønn kr. 4 025.

For vakttjeneste ved lokomotivledelsen utbetales en godtgjørelse av kr. 5 pr. vaktdøgn (regnet pr. nattevakt) i de tilfelle hvor Hovedstyret for statsbanene finner at forholdene gjør dette berettiget.

Finansdepartementet. 13 juni.
15 juni.

Skattevesenet.

Skattefogdene i Akershus og Nordland utgår under satsen: Kr. 7 200 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 550

og opføres under satsen: Kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000.

Skattefogdene i Østfold, Hedmark, Opland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag utgår under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100

og opføres under satsen: Kr. 7 200 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 550.

Skattefogdene i Aust-Agder, Troms og Finnmark utgår under satsen: Kr. 6 300 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 7 650

og opføres under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100.

Lensmenn.

Lønnsregulativets bestemmelser i § 2 om lønnens beregning ved overgang fra en stilling til en annen kommer til anvendelse ved overgang fra en lensmannsstilling til en annen, derimot ikke ved overgang til lensmannsstilling fra annen statsstilling.

Den kongelige mynt.

Justermester utgår under satsen: Kr. 4 050 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 400

og opføres under ny sats: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850.

Hypotekbanken. Kommunalbanken.

Under satsen: Kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000 opføres: Takstinspektør (takstchef).

Kasserer ved Hypotekbankens lånekontor i Tromsø, bokholder sammesteds utgår under satsen: Kr. 4 500 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 5 400

og opføres under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850.

Revisorassistent i heldagsstilling ved Norges kommunalbank utgår under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050

og opføres under ny sats: Kr. 3 400 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 500.

Tollvesenet.

Stillingen som sekretær ved Kontrollrevisjonen for skibsmålingen omgjøres til overkontrollørstilling. Det regulativmessige tillegg som sekretæren nu oppebærer, faller bort.

Under satsen: Kr. 6 300 opføres: Fullmektig ved Oslo jernbanetollsteds tollkassererkontor. Det tillegg på kr. 1 000 som stillingens nuværende innehaver oppebærer, faller bort.

Under satsen: Kr. 5 400 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 750 opføres: Kjemiker ved Statens tollaboratorium.

13 juni. 15 juni. Under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850 opføres: Assistent hos kjemiker ved Statens tollaboratorium. Det tillegg på kr. 1 200 som stillingens nuværende innehaver oppebærer, faller bort.

Forskjellige tjenestemenn ved Oslo jernbanetollsteds bygning.

Fyrbøter utgår under satsen: Kr. 2 500 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 600

og opføres under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800.

Tilsynskvinne, vinduspusser utgår under satsen: Kr. 2 350 med 2 alderstillegg av kr. 275 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 2 900

og opføres under ny sats: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450.

Forsvarsdepartementet.

Landforsvaret.

Hærens officerer m. v.

Under satsen: Kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000 opføres: Nestkommanderende ved Generalintendanturen.

Lønnsforbedringen gjøres ikke gjeldende for den nuværende innehaver, som oppebærer tillegg for byrdefull stilling.

Oberstløitnant utgår under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100

og opføres under ny sats: Kr. 7 200 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 550.

Lønnsforbedringen gjøres ikke gjeldende for oberstløitnant med tillegg for byrdefull stilling.

Divisjonsintendant, divisjonslæge utgår under satsen: Kr. 6 300 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 7 650.

Major utgår under satsen: Kr. 5 850 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 7 650

og opføres under ny sats: Kr. 6 300 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 8 100.

Lønnsforbedringen gjøres ikke gjeldende for major med tillegg for byrdefull stilling.

Under satsen: Kr. 5 400 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 7 650 opføres: Feltverkstedschef ved Flyvebataljonen. Det tillegg på kr. 600 som vedkommende tjenestemann nu oppebærer, bortfaller.

Garnisonerende kaptein utgår under satsen: Kr. 4 500 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 6 750

og opføres under ny sats: Kr. 4 500 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år samt ett ekstraordinært alderstillegg av kr. 450 efter 19 år, topplønn kr. 7 200.

Garnisonerende løitnant utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950

og opføres under ny sats: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år samt ett ekstraordinært alderstillegg av kr. 450 efter 13 år, topplønn kr. 5 400.

Under satsen: Kr. 4 500 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 850 opføres: Aspirant i Generalstaben, stabsløitnant sammesteds, arkivar i Hærstyret.

Garnisonerende sersjant utgår under satsen: Kr. 3 000 med 6 alderstillegg av kr. 175 efter 3, 6, 9, 12, 15 og 18 år, topplønn kr. 4 050. 13 juni. 15 juni.

Garnisonerende korporal (ordonans) utgår under satsen: Kr. 2 550 med 4 alderstillegg av kr. 175 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 250.

Befal i distriktstjeneste.

Kaptein i Trenet, eldst avlønning utgår under satsen: Kr. 2 480 med 6 alderstillegg av kr. 200 efter 5, 10, 15, 20, 25 og 30 år, topplønn kr. 3 680.

Kaptein i Trenet, yngst avløning utgår under satsen: Kr. 2 240 med 6 alderstillegg av kr. 200 efter 5, 10, 15, 20, 25 og 30 år, topplønn kr. 3 440.

Krigsskoleutdannet løitnant (premierløitnant) i Trenet utgår under satsen: Kr. 1 800 med 6 alderstillegg av kr. 200 efter 5, 10, 15, 20, 25 og 30 år, topplønn kr. 3 000.

Civilmilitære og civile tjenestemenn.

Direktør for Statens gymnastikkskole utgår under satsen: Kr. 7 200 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 550

og opføres under ny sats: Kr. 9 000.

Under satsen: Kr. 4 050 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 400 opføres: Forvalter ved Oslo militære sykehus. Det tillegg på kr. 480 som vedkommende tjenestemann nu har, faller bort.

Under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950 opføres: Vaskeribestyrer på Gardermoen.

Under satsen: Kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050 opføres: Bøssemaker ved divisjonsskole.

Under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800 opføres: Portner og vaktmester ved befalsskolen for Kavaleriet, portner og vaktmester ved befalsskolen for Hærens artilleri.

Magasinbetjent utgår under satsen: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450

og opføres under satsen: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800.

Kjøkkenbestyrerinne ved Oslo militære sykehus utgår under satsen: Kr. 1 800 med 2 alderstillegg av kr. 175 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 2 150

og opføres under ny sats: Kr. 2 100 med 2 alderstillegg av kr. 175 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 2 450.

Betegnelsen «lagerchef» under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950 endres til «ekspeditør ved Hærens proviantmagasin i Oslo».

1 midlertidig arbeidsformann ved Hærens furasje- og kornmagasin ansettes fast med lønn kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050.

Hærens våbentekniske korps, Kjeller flyfabrikk.

Drifts(anleggs)ingeniør ved Raufoss ammunisjonsfabrikk utgår under satsen kr. 5 400 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 750

13 juni. 15 juni. og opføres under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100 under navn av «driftsingeniør ved Raufoss ammunisjonsfabrikker».

Materialforvalter ved Hovedarsenalets verksteder utgår under satsen kr. 3 400 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 500

og opføres under lønnssats kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950.

Magasinbetjent utgår under satsen: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450

og opføres under ny sats: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800.

Norges geografiske opmåling.

Sekretær utgår under satsen: Kr. 5 400 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 6 750.

Geodet III, topograf III, astronom III utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950

og opføres under ny sats: Kr. 4 050 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 400.

Under satsen: Kr. 2 700 med 6 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12, 15 og 18 år topplønn kr. 5 400 opføres: Geodet IV, topograf IV.

Trykkeriassistent utgår under satsen: Kr. 2 100 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 000

og opføres under ny sats: Kr. 2 500 med 5 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 3 625, med titel av «trykkeriarbeider».

Lønn for trykkerielev fastsettes således: Første og annet år kr. 1 200, tredje og fjerde år kr. 1 500.

Sjøforsvaret.

Marinen.

Laboratoriebestyrer utgår under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100

og opføres under ny sats: Kr. 7 650 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 9 000.

Under satsen: Kr. 5 400 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 7 650 opføres: Chef for Sjømilitære korps' skoleavdeling.

Kaptein i stadig tjeneste utgår under satsen: Kr. 4 500 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 6 750

og opføres under ny sats: Kr. 4 500 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, samt ett ekstraordinært alderstillegg av kr. 450 efter 19 år, topplønn kr. 7 200.

Bokholder ved flyvebåtfabrikken utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950

og opføres under satsen: Kr. 4 050 med 2 alderstillegg av kr. 450 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 4 950.

Overkanonér, oversignalør, overminør, overmusiker, overmaskinist, overvåbenverker, overskibsbygger, overmekaniker, overfyrverker utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950

og opføres under ny sats: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av

kr. 450 efter 3, 6 og 9 år samt ett ekstraordinært alderstillegg av kr. 450 efter 13 år, topplønn kr. 5 400. 13 juni. 15 juni.

Minehåndverker utgår under satsen kr. 2 700 med 6 alderstillegg av kr. 175 efter 3, 6, 9, 12, 15 og 18 år, topplønn kr. 3 750 og opføres under lønnssats kr. 2 950 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 4 050. Adgang til akkordarbeide bortfaller samtidig.

Under satsen kr. 2 400 utgår kvartermester og under satsen kr. 2 750 kvartermester som rekapitulerer (efter 4 års tjeneste) og opføres under henholdsvis kr. 2 600 og kr. 2 900.

Kystartilleriet.

Oberstløitnant utgår under satsen: Kr. 6 750 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 100 og opføres under ny sats: Kr. 7 200 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 8 550.

Major utgår under satsen: Kr. 5 850 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 7 650 og opføres under ny sats: Kr. 6 300 med 4 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 8 100.

Garnisonerende kaptein utgår under satsen: Kr. 4 500 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år, topplønn kr. 6 750 og opføres under ny sats: Kr. 4 500 med 5 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6, 9, 12 og 15 år samt ett ekstraordinært alderstillegg av kr. 450 efter 19 år, topplønn kr. 7 200.

Garnisonerende løitnant utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950 og opføres under ny sats: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år samt ett ekstraordinært alderstillegg av kr. 450 efter 13 år, topplønn kr. 5 400.

Magasinbetjent utgår under satsen: Kr. 2 350 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 450 og opføres under ny sats: Kr. 2 700 med 4 alderstillegg av kr. 275 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 3 800.

Telefonekspeditør utgår under satsen: Kr. 1 900 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 2 800 og opføres under ny sats: Kr. 2 000 med 4 alderstillegg av kr. 225 efter 3, 6, 9 og 12 år, topplønn kr. 2 900.

Under ny sats: Kr. 1 800 med 2 alderstillegg av kr. 175 efter 3 og 6 år, topplønn kr. 2 150 opføres: Kjøkkenbestyrerinne (kokkekone) ved garnisonerende avdeling.

Norges sjøkartverk.

Hydrograf III utgår under satsen: Kr. 3 600 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 4 950 og opføres under ny sats: Kr. 4 050 med 3 alderstillegg av kr. 450 efter 3, 6 og 9 år, topplønn kr. 5 400.

II.

Ved forandring av regulativlønnen for en stilling eller ved oprykning til høiere lønnsklasse får regulativets § 15 tilsvarende anvendelse.

III.

Det av Stortinget 15 juni 1937 for terminen 1937—38 bevilgede reguleringstillegg for de offentlige tjenestemenn forhøies for terminen 1938—39 med 50 pct.

13 juni.
15 juni.

IV.

Har en tjenestemann flere stillinger, skal reguleringstillegget bare beregnes for én av stillingene.

V.

Vedtaket av 15 juni 1937 om særregler for utbetaling av reguleringstillegg opheves fra 1 juli 1938.

Fra samme tid besluttes:

«Vedkommende kommunestyre kan beslutte at folkeskolelærere som er ansatt før 1 juli 1921 og som efter dette tidspunkt ikke har fått sin lønn redusert (bortsett fra eventuell frivillig nedsettelse ved lønnsforliket i 1933) ikke skal utbetales den kommunale andel av reguleringstillegget dersom de oppebærer høiere lønn enn lærere som er ansatt i kommunen efter 1 juli 1921.»

VI.

Tredje avsnitt av bestemmelsen om reguleringstillegg for de offentlige læger skal fra 1 juli 1938 lyde således:

De læger som i henhold til lægeregulativets punkt 4 ikke går over på det nye regulativ, tilkommer ikke reguleringstillegg. Dog skal distriktslæge som har fått grunnlønnen satt ned, oppebære reguleringstillegg så lenge vedkommende innehar samme stilling som ved regulativets ikrafttreden, selv om ekstraordinært alderstillegg er optjent før 1 juli 1929.

VII.

De offentlig ansatte jordmødre utbetales for terminen 1938—39 et midlertidig tillegg på 5 pct. av den faste lønn (grunnlønn + alderstillegg). Utgiftene hermed fordeles på samme måte som bestemt for den faste lønn.

13 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra den italienske legasjon har den tyske ambassade i Roma 10 mai 1938 underrettet den italienske regjering om at som følge av Østerrikes sammenslutning med Det tyske rike må Østerrikes underskrift på overenskomst *) om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Roma av 7 juni 1905 med endringsprotokoll av 21 april 1926, betraktes som bortfalt.

13 juni. **Skrivelse** **) fra Justisdepartementet om oprettelse av et folkeregister i Mo.

13 juni. **Skriv** ***) frå Landbruksdepartementet om løyve til felling av bever til solenge i Hægebostad herad, Vest-Agder fylke.

13 juni. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig lastebilkjøring innen Vestre Toten herred, Opland fylke.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 9 for 1907 s. 403 og nr. 5 for 1934 s. 383.

**) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

***) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 23.

Skriv *) frå Justisdepartementet um politivedtekt for Brekke herad, Sogn og Fjordane fylke. 14 juni.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om at begynnelsestiden for jakt på tiur, røi, århane, århøne, jerpe og rype fastsettes til 15 september i Buskerud fylke. 14 juni.

Denne bestemmelse gjelder inntil videre, dog ikke lengere enn til utgangen av året 1939.

Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr i Eikefjord herad, Sogn og Fjordane fylke. 14 juni.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om at enhver eier eller besidder av hund i Namsskogan herred, Nord-Trøndelag fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufé beiter (1 mai—15 oktober). 14 juni.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en kemner om hvorvidt påkrav ved utpantning hos en arbeidsgiver er nødvendig. Herom har Justisdepartementet på forespørsel i skrivelse av 10 juni 1938 uttalt følgende: 14 juni.

«Man antar at bestemmelsen i tvangsfullbyrdelseslovens § 103 punkt 1 om at påkrav som omhandlet i lovens § 102 ikke er nødvendig når utpantning søkes for skatter, ikke kommer til anvendelse ved utpantning hos arbeidsgiver for skattetrekk.»

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene om de nye kommunestyrelover. 15 juni.

I.

Den 10 juni 1938 er sanksjon meddelt på lov om kommunestyre på landet, lov om kommunestyre i byene og midlertidig lov om kommuners gjeldsforhandling.

Den nye landkommunelovs § 98 bestemmer:

«1. Bestemmelsene i denne lovs §§ 77 og 84 annet ledd trer i kraft straks. Bestemmelsene i §§ 54—58, i kapitel 9 og i § 96 trer i kraft 1 juli 1938, dog således at de i § 96 nevnte §§ 52—53 også for fylkeskommuner m. m. først trer i kraft 1 januar 1939. De øvrige bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939.

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 23.
**) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr 23.

15 juni. § 57 og § 64 annet ledd i lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet opheves straks. Dens øvrige bestemmelser opheves fra 1 januar 1939.

2. Kommuner som 30 juni 1938 er under administrasjon efter lov av 30 juni 1933 om kommuners gjeldsforhold m. v. skal fra 1 juli 1938 stå under skjerpet tilsyn efter nærværende lov.

3. Valg av medlemmer av fylkesutvalget og varamenn efter bestemmelsene i § 77 skjer på første ordinære fylkesting efter denne paragrafs ikrafttreden. De medlemmer og varamenn som er valgt i henhold til bestemmelsene i § 57 i lov av 30 september 1921 om kommunestyre på landet, trer da ut. De nye valg gjelder til det ordinære fylkesting i 1941 er slutt.»

Den nye bykommunelovs § 77 bestemmer:

«1. Bestemmelsene i denne lovs §§ 52—56 og i kapitel 9 trer i kraft fra 1 juli 1938. De øvrige bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939.

Lov av 30 september 1921 om kommunestyre i byene opheves fra 1 januar 1939.

2. Kommuner som 30 juni 1938 er under administrasjon efter lov om kommuners gjeldsforhold m. v. av 30 juni 1933 skal fra 1 juli 1938 stå under skjerpet tilsyn efter nærværende lov.»

Midlertidig lov om gjeldsforhandling for kommuner § 16 bestemmer:

«Denne lov trer i kraft 1 juli 1938 og gjelder til 1 juli 1940. Fra lovens ikrafttreden bortfaller lov om kommuners gjeldsforhold m. v. av 30 juni 1933.

For kommuner som 30 juni 1938 er under akkordforhandling gjelder reglene i nærværende lov.»

Departementet skal i nærværende rundskrivelse gjøre rede for de bestemmelser i de nye lover som trer i kraft 1 juli 1938 og som er nye i forhold til tidligere bestemmelser.

II.

A. *Herreds-, sogne- og bykommuner.*

I landlovens §§ 54—58 (bylovens §§ 52—56) er med enkelte endringer tatt inn de bestemmelser som før fantes i lov om kommuners gjeldsforhold m. v. av 30 juni 1933 §§ 1—4, 5, 30 og 38. Om disse bestemmelser henviser departementet til rundskrivelser av 20 desember 1928, 30 juni 1930 og 20 september 1933.

Landlovens § 54 (bylovens § 52) går i det vesentlige ut på det samme som § 1 i loven av 30 juni 1933, dog således at

undtakene om adgang til å pantsette kommunale eiendeler er begrenset til å gjelde inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg. Dog kan skolehus pantsettes for lån av statsmidler eller offentlige fond til betaling av kjøpesummen eller til videre utnyttelse, utvidelse eller forbedring av eller anskaffelse av inventar til skolehuset, og videre kan eiendeler som en kommune har pantsatt eller stillet til sikkerhet, pantsettes eller stilles til sikkerhet for lån som brukes til innløsning av den sikrede gjeld. I lovens forarbeider er under inntektsbringende eiendom «regnet f. eks. sykehus hvor dette ved hjelp av kurpenger i det vesentlige bærer sig og likeledes skoler eller sociale anlegg som gir inntekt ved hjelp av et til anlegget knyttet gårdsbruk». I paragrafens tredje ledd er også skib tatt med. Bestemmelsen i kommunegjeldslovens § 1, fjerde ledd, om adgangen til å pantsette kommunens eiendeler til sikkerhet for opfyllelse av en akkord eller frivillig ordning eller for lån til gjennemføring av akkorden eller ordningen, er ikke optatt i kommunelovene, men derimot som § 11 i den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner. 15 juni.

Landlovens § 55 (bylovens § 53) gjentar bestemmelsene i § 2 i loven av 30 juni 1933, dog således at også her er undtakene om adgang til å ta utlegg eller arrest begrenset til å gjelde inntektsbringende eiendom, skib eller anlegg.

Landlovens § 56 (bylovens § 54) gjentar bestemmelsene i § 3 i loven av 30 juni 1933, dog således at motregning kan kreves når fordringen på kommunen er krav på pensjon eller krav på vederlag for arbeide eller andre ydelser fra vedkommende i den budgettermin kravet på skatt eller avgift gjelder. Den tidligere bestemmelse om at motregning kan kreves når fordringen er krav på tilbakebetaling av innbetalt skatt, er opretholdt. Derimot er den tidligere bestemmelse om adgang til på forhånd å avtale med en bank om motregning overfor kommunens innskudd i banken, gått ut.

Landlovens § 57 (bylovens § 55) gjentar bestemmelsene i § 4 i loven av 30 juni 1933 om at en kommune ikke kan tas under konkursbehandling efter lov om konkurs og konkursboers behandling av 6 juni 1863 og at heller ikke lov om offentlig akkordforhandling av 6 mai 1899 får anvendelse for kommuner. I stedet for adgangen til å kreve en kommune tatt under konkursbehandling, har en kreditor under visse betingelser et rettskrav på at en kommune blir satt under skjerpet tilsyn, jfr. nedenfor til § 64. For kommuners gjeldsforhandling gjelder bestemmelsene i den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner.

Landlovens § 58 (bylovens § 56) gjentar bestemmelsene i § 5 i loven av 30 juni 1933, dog med følgende innhold: «Når

15 juni. en kommune på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld, plikter ordføreren å melde dette til vedkommende departement. Blir det ikke gjort, plikter fylkesmannen å gi slik melding. Departementet kunngjør meldingen i Norsk lysingsblad». Videre gjentas bestemmelsene i § 30, jfr. § 38, i loven av 30 juni 1933 med følgende endringer:

Bestemmelsene gjelder enhver kommune som det blir gitt slik melding for som foran nevnt, altså ikke bare for de kommuner som er satt under skjerpet tilsyn. Bestemmelsene i nevnte § 30 nr. 2 om at departementet under visse omstendigheter kan bestemme at krav på fortsatt lønn eller annen godtgjørelse ikke skal ha fortrinsrett, når ansettelsen er foretatt før kommunen blev satt under administrasjon, er gått ut. Fylkesskatt — og renter av denne — som er forfalt eller forfaller i de siste 12 måneder før meldingen om betalingsinnstilling er kommet inn til departementet, fyldestgjøres fortrinsvis. Det samme gjelder «lovbestemte bidrag og refusjonsbeløp til staten og andre kommuner og krav fra sykehus og andre for forpleining av fattigunderstøttede, forsåvidt kravene er påløpet eller påløper» i nevnte tidsrum. For utgifter til formål som kommunen er pålagt ved lov eller som på grunn av særegne forhold tillates opretholdt, er fortrinsretten utvidet til ikke bare å gjelde dem som påløper efter at den forannevnte melding er gitt, men også dem som er påløpet de 3 siste måneder før dette tidspunkt. Krav som er sikret ved pant, dekkes i den utstrekning pantet må antas å være tilstrekkelig.

Landlovens kapitel 9 og bylovens kapitel 9 om statens skjerpede tilsyn med herreds-, sogne- og bykommunenes forvaltning.

Det tidligere system med et administrasjonsstyre på tre medlemmer er forlatt. De nuværende administrasjonsstyrer fratrer derfor 1 juli d. å. Deres arkiver overleveres da til fylkesmannen. Det skjerpede tilsyn — som er en utvidet administrativ kontroll med de kommuner som 30 juni 1938 er under administrasjon efter lov av 30 juni 1933 eller som efter 1 juli 1938 av Kongen blir besluttet satt under skjerpet tilsyn — utøves av fylkesmannen. Det skjerpede tilsyn inntrer automatisk for de kommuner som er under administrasjon 30 juni d. å., jfr. landlovens § 98 post 2, og bylovens § 77 post 2.

Landlovens § 63 (bylovens § 61) svarer til bestemmelsen i § 16 i loven av 30 juni 1933 dog således at man har funnet det overflødig uttrykkelig å anføre som grunn for å undergi

en kommune skjerpet tilsyn at den misligholder sine gjelds- 15 juni.
forpliktelser.

Landlovens § 64 (bylovens § 62) svarer til § 17 i loven av 30 juni 1933 dog slik at kravet om skjerpet tilsyn fremsettes for herreds(by)retten istedenfor skifteretten. Utskrift av rettens kjennelse sendes fylkesmannen som sender den videre til nærværende departement.

Landlovens § 65 (bylovens § 63) svarer til § 18 første ledd i loven av 30 juni 1933. I denne forbindelse bemerkes at den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner i § 1 nr. 3 bestemmer at beslutning om skjerpet tilsyn kan utsettes, dersom departementet beslutter å åpne gjeldsforhandling for kommunen og innkaller fordringshaverne til et meglingsmøte innen to måneder efter at rettens kjennelse er blitt rettskraftig. Utsettelse kan ikke finne sted, når det krav som har gitt grunn til begjæringen om skjerpet tilsyn, gjelder opfyllelse av en overenskomst, inngått efter § 4 eller en akkord, stadfestet efter § 10 i gjeldsforhandlingsloven. Blir beslutningen utsatt med hjemmel i denne bestemmelse og gjeldsforhandlingene fører til overenskomst eller akkord, faller kravet om skjerpet tilsyn bort.

Landlovens § 66 (bylovens § 64). Det skjerpede tilsyn utøves — som før nevnt — av fylkesmannen. Blir en kommune satt under skjerpet tilsyn efter bestemmelsene i §§ 64 og 65 og vedkommende fordringshaver krever det, skal der opnevnes utvalg i samsvar med bestemmelsene i § 66. Utvalgets opgave angis i § 71. Godtgjørelsen til medlemmene fastsettes av departementet og utredes av kommunen. Utvalg opnevnes derimot ikke i kommuner som blir satt under skjerpet tilsyn med hjemmel i § 63.

Landlovens § 67 (bylovens § 65). Departementet kan bestemme at myndigheten til å forplikte kommunen ved sin underskrift, til å ta imot forkynnelser og meddelelser i anledning av rettergang og til å anvise skal gå over til fylkesmannen. Er anvisningsmyndigheten overført til fylkesmannen, kan denne med godkjenning av departementet gi andre rett til inntil videre å anvise utgifter innenfor bestemte områder av kommunens forvaltning.

Landlovens § 68 (bylovens § 66) svarer til § 23 i loven av 30 juni 1933, dog slik at bestemmelsene bare gjelder helt ut for de kommuner som settes under skjerpet tilsyn i medhold av §§ 64 og 65. Settes kommunen under skjerpet tilsyn med hjemmel i § 63, avgjør Kongen hvorvidt og i hvilken utstrekning paragrafens bestemmelser skal komme til anvendelse for den.

15 juni. Landlovens § 69 (bylovens § 67) svarer til § 24 i loven av 30 juni 1933, dog slik at det er departementet som treffer de bestemmelser paragrafen handler om.

Landlovens § 70 (bylovens § 68) svarer til § 25 i loven av 30 juni 1933, dog slik at Kongen bestemmer om reglene i de to siste ledd skal komme til anvendelse. Den almindelige ansettelsesmyndighet for enkelte stillinger kan ikke utøves av tilsynsmyndigheten.

Landlovens § 71 (bylovens § 69) svarer til § 26 i loven av 30 juni 1933 med den tilføielse at fylkesmannen på forhånd må forelegge saker efter § 68 og beretning for budgettåret for utvalget dersom sådant er opnevnt. Avskrift av beretningen sendes formannskapet.

Landlovens § 72 (bylovens § 70) svarer til § 29 i loven av 30 juni 1933.

Landlovens § 73 (bylovens § 71) svarer til § 31 i loven av 30 juni 1933 med den tilføielse at reglene i § 58 trer i virksomhet når en kommune blir satt under skjerpet tilsyn og melding efter § 58 første ledd ikke før er gitt. I paragrafens tredje ledds punkt b er nu fristens utgangspunkt den dag da bestemmelse om skjerpet tilsyn blev truffet.

Landlovens § 74 (bylovens § 72) svarer til § 33 i loven av 30 juni 1933.

Landlovens § 97 (bylovens § 76). Landlovens § 68 (bylovens § 66) henviser til § 97 (§ 76). Denne — som gjelder for samme tidsrum som den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner (1 juli 1938—1 juli 1940) — svarer til § 27 i loven av 30 juni 1933, dog slik at «en reduksjonstabell som fører til at den samlede skattbare inntekt, dog ikke medregnet skattepliktige som bor utenfor kommunen, utgjør minst 65 procent av den antatte inntekt for samtlige som bor i kommunen» er ombyttet med «reduksjonstabell normaltabellen for landet med tallene nedsatt med 50 pct.» (i byloven «for byene . .»).

B. Fylkeskommuner og interkommunale selskaper og sammenslutninger som er egne rettssubjekter.

Efter landlovens § 96 gjelder bestemmelsene i §§ 52—56 tilsvarende for fylkeskommuner og for selskaper og andre sammenslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden.

Kongen kan bestemme at også §§ 57—58 og §§ 63—74 skal gjelde tilsvarende for fylkeskommuner og selskap eller sammenslutning som foran nevnt. For fylkeskommunen

treffer da fylkestinget de vedtak som efter disse bestemmelser tilligger herredstyret. For selskaper og andre sammenslutninger gir Kongen forskrifter om hvem som skal treffe vedtakene. Tilsynet utøves av den som Kongen opnevner. Kongen bestemmer hvor langt den myndighet som fylkesmannen efter de foran nevnte paragrafer har under skjerpet tilsyn skal gå over til tilsynsmannen. 15 juni.

Bylovens § 75 gir tilsvarende bestemmelser for selskaper og sammenslutninger som foran nevnt.

Fylkesmennene er ved telegram og skrivelser av 15 juni d. å. gjort kjent med de nye bestemmelser i landlovens §§ 77 og 84 annet ledd.

III.

Den midlertidige lov om gjeldsforhandling for kommuner.

Loven bygger i det vesentlige på de bestemmelser som nu er gitt i kapitel 2 i loven av 30 juni 1933, jfr. rundskrivelser herfra av 20 desember 1928 og 20 september 1933.

§ 1 gir bestemmelsene om når departementet kan beslutte å åpne forhanding mellem en kommune og dens fordringshavere om ordning av kommunens gjeldsforhold, nemlig når kommunen selv anmoder om det, når kommunen (eventuelt fylkesmannen) har gitt melding efter landkommunelovens § 58 første ledd (bykommunelovens § 56 første ledd) eller når en kjennelse efter landkommunelovens § 64 (bykommunelovens § 62) fastslår at kommunen kan kreves satt under skjerpet tilsyn og kjennelsen er blitt rettskraftig.

§ 2 svarer til § 6 annet og tredje ledd i loven av 30 juni 1933.

§ 3 svarer til § 7 i loven av 30 juni 1933, dog slik at den tidligere bestemmelse om at tallet av medlemmene av det nedsatte utvalg kan være inntil 3, er sløifet.

§§ 4, 5, 6 og 7 svarer til §§ 8, 9, 10 og 11 i loven av 30 juni 1933.

§ 8 svarer til § 12 i loven av 30 juni 1933, dog med den tilføielse at fylkesutvalget på fylkeskommunens vegne kan avgi stemme over akkordforslaget.

§§ 9, 10, 11, 12 og 13 svarer til henholdsvis §§ 13, 14, 1 fjerde ledd, 15 siste ledd (efter endringen 4 juli 1937) og 15 første ledd i loven av 30 juni 1933.

§ 14 svarer til bestemmelsene i § 34 i loven av 30 juni 1933 forsåvidt gjeldsforhandlingene angår, dog slik at bestemmelsen om at disse utgifter helt eller delvis kan dekkes av staten, er gått ut.

§ 15 bestemmer at loven får tilsvarende anvendelse på sogne-, fylkes-, bygnings- og brandkommuner, på havne-

15 juni. kasser og på selskaper og andre sammenslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden. Kongen gir nærmere forskrifter om hvem som i disse tilfelle skal fatte de vedtak som efter loven skal treffes av herreds- eller bykommuner.

IV.

Med foranstående bes samtlige herreds- og bykommuner og administrasjonsstyrer innen hr. fylkesmannens distrikt gjort kjent. Videre skal en be om at samtlige dommere og namsmenn i Deres distrikt blir tilstillet et avtrykk av denne rundskrivelse under henvisning til bestemmelsene i den nye landkommunelovs §§ 54—55, 57 og 64 (bykommunelovens §§ 52—53, 55 og 62).

15 juni. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om tillegg til § 52 i politivedtekten for Namsos.

15 juni. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om vedtekter for bruk av piggtråd i Tune herred, Østfold fylke.

16 juni. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Breim herad, Sogn og Fjordane fylke.

16 juni. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Vega herred, Nordland fylke.

17 juni. **Stortingsbeslutning** ***) om forandringer i Forsvarsordningen av 1933 m. v.

A.

Fra 1 juli 1939 foretas følgende forandringer av Forsvarsordningen av 1933:

1. I Hærens flyvevåben oprettes en ny avdeling i Nord-Norge under navn av Hålogaland flyveavdeling. Avdelingen settes foreløbig op med 1 ving.
2. Ved Luftvernregimentet oprettes et maskinkanonbatteri i Nord-Norge.
3. Marinens provisoriske flystasjon i Nord-Norge (Skatøyra) utbygges som permanent stasjon.

B.

Fra høsten 1938 igangsettes en ny klasse ved Hærens mekanikerskole.

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
**) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 23.
***) Se St. prp. nr. 114. Innst. S. nr. 211. St.tid. s. 1526—1528.

C. 17 juni.

Der foretas følgende forandringer i Forsvarsdepartementets nuværende ordning:

1. 5te Hærkontor inndras.
2. Der oprettes et eget kontor til behandling av saker vedrørende luftforsvaret (felles for Hær og Sjøforsvar) og civile luftfartssaker.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om forandring av bruksreglene for Hirkjølen statsalmenning i Ringebu herred, Opland fylke. 17 juni.

Skrivelse **) om endring i de innskrenkende bestemmelser for skyssing med motorvogn over 8 seter utover Møre og Romsdal fylkesgrense. 17 juni.

Lov **)[1]) om bruk av røntgenstråler og radium m. v. 18 juni. Nr. 1.

§ 1. Til vern om liv og helse og for å gjøre anlegg og apparater mest mulig virksomme og gagnlige for syke, kan Kongen eller den han bemyndiger, gi almindelige forskrifter om bruk av røntgenstråler i medisinsk øiemed, samt om melding og godkjenning av og tilsyn med anlegg, apparater og materiell for slike stråler.

Det samme gjelder bruk av radium og radioaktive stoffer og deres forbindelser.

Når det ansees påkrevd, kan vedkommende departement eller tilsynsmyndighet i det enkelte tilfelle gi særskilte forskrifter og pålegg om innretning og drift av anlegg og apparater som går inn under denne lov.

§ 2. I forskrifter efter § 1 kan gis bestemmelser om utdannelse, arbeidstid og arbeidsvilkår m. v. for dem som bruker eller arbeider med stråler eller stoffer som nevnt, og om at de skal undergis regelvisst lægetilsyn.

Videre kan bestemmes at anlegg og apparater for slike stråler og stoffer ikke må tas i bruk, og at apparater og materiell ikke må selges her i landet, før de er undersøkt og godkjent av vedkommende tilsynsmyndighet. Godkjenningen kan kalles tilbake når tilsynsmyndigheten finner grunn til det. Den er ikke til hinder for at der senere gis ytterligere forskrifter eller pålegg om innretning og drift av anlegg og apparater.

§ 3. Eier eller bruker av anlegg, apparater eller stoffer som går inn under denne lov, kan pålegges å betale avgift

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
**) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 24 mai. Se Ot. prp. nr. 48. Innst. O. nr. 69. St.tid., forh. i Ot. s. 562; i Lt. s. 150.

18 juni. Nr. 1. for godkjenning og tilsyn efter regler og satser som departementet bestemmer. Slik avgift kan også pålegges selger av apparater og materiell for undersøkelse og godkjenning.

§ 4. Blir de forskrifter eller pålegg som gis efter denne lov, ikke efterkommet innen den frist som er satt, kan departementet eller tilsynsmyndigheten forby bruk av vedkommende anlegg, apparater eller stoffer.

Det samme gjelder hvis vedkommende undlater å gi tilsynsmyndighetene de oplysninger som forlanges, eller nekter dem adgang til anlegg m. v.

§ 5. Overtredelse av de bestemmelser som gis i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

Det samme gjelder overtredelse av forbud nedlagt efter § 4.

§ 6. Kongen kan bestemme at denne lov også skal gjelde bruk av røntgenstråler, radium og radioaktive stoffer i annet øiemed enn nevnt i § 1.

Han kan også gjøre loven gjeldende for stoffer og apparater som frembringer andre slags elektriske stråler, såsom ultrafiolette stråler (høifjellssol), lys, varmestråler (diatermi), kortbølger, høifrekvente strømmer og lignende.

18 juni. Nr. 2. **Lov** *) [1]) om forandring i lov om sykegymnaster og massører av 19 juni 1936.

I.

§ 3, siste ledd, i lov om sykegymnaster og massører av 19 juni 1936 skal lyde således:

I særlige tilfelle kan departementet tillate fravikelse fra de vilkår som er nevnt under nr. 3, når vedkommende godtgjør på annen måte å ha skaffet sig den nødvendige utdannelse og kyndighet.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

18 juni. Nr. 3. **Lov** *) [2]) om forandringer i lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen av 14 desember 1917 med forandringer av 1 juli 1926 og 25 juni 1937.

I.

Følgende bestemmelser i lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen av 14 desember 1917 med forand-

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 49. Innst. O. nr. 80. St.tid., forh. i Ot. s. 569—570; i Lt. s. 151.

[2]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 24. Innst. O. XIII. St.tid., forh. i Ot. s. 580—582; i Lt. s. 152.

ringer av 1 juli 1926 og 25 juni 1937 skal herefter lyde så- 18 juni.
ledes: Nr. 3.

§ 2.

I. Certifikat som dampskibsmaskinist av 3dje klasse tilkommer enhver som har
1. fylt 21 år,
2. efter det fylte 15de år arbeidet i verksted i tilsammen 36 måneder, hvorav
a) de første 18 måneder kan være arbeide i stål- eller jernskibsbyggeri, smie, kobbersmie, kjeleverksted eller mekanisk verksted — dog ikke over 12 måneder i noen enkelt av nevnte arter av arbeide — og
b) minst de siste 18 måneder skal være arbeide
enten i verksted hvor der tilvirkes eller repareres skibsdampmaskiner eller skibsmotorer,
eller i et av vedkommende regjeringsdepartement godkjent verksted med tilvirkning eller reparasjon av andre dampmaskiner eller motorer — dog så at de siste 12 måneder av denne tid i begge tilfelle skal være optjent i et av vedkommende regjeringsdepartement godkjent verksted med arbeide med tilvirkning eller reparasjon av skibsdampmaskiner eller skibsmotorer, derav minst 6 måneder med skibsdampmaskiner,
3. efter det fylte 16de år tjenstgjort som fyrbøter, donkeymann, smører, maskinassistent eller maskinist i 12 måneder — hvorav minst 6 måneder som fyrbøter eller donkeymann — ombord i sjøgående dampfartøi med maskin på minst 50 indikerte hestekrefter,
4. tilveiebragt vidnesbyrd fra vedkommende verksted om edruelighet, orden, pålitelighet og praktisk kjennskap til skibsdampmaskinens deler og deres sammensetning samt fra vedkommende dampfartøis førstemaskinist om edruelighet, orden, pålitelighet og praktisk innsikt i skibsdampmaskinens behandling og
5. bestått den for skibsmaskinister av 3dje klasse foreskrevne eksamen.

II. Motormaskinist med 3dje klasses certifikat efter motormaskinistlovens § 2 tilkommer certifikat som dampskibsmaskinist av 3dje klasse når han
a) har optjent den under I, 2 nevnte verkstedtid,
b) har tjenstgjort 6 måneder som fyrbøter eller donkeymann ombord i sjøgående fartøi med dampmaskin av sådan størrelse at der til dens betjening kreves certifikat efter § 1. Denne fartstid må være optjent efter at vedkommende har arbeidet de første 24 må-

18 juni. Nr. 3.

neders verkstedtid for erhvervelse av maskinistcertifikat.

III. Motormaskinist med certifikat av 2nen eller 1ste klasse efter motormaskinistlovens respektive §§ 5 og 8 tilkommer certifikat som dampskibsmaskinist av 3dje klasse når han

a) har optjent den under I, 2 nevnte verkstedtid,

b) efter å ha erhvervet sådant motormaskinistcertifikat som nevnt (2nen eller 1ste klasse) har optjent halvdelen av den foran under II, b bestemte fartstid.

§ 4.

I. Certifikat som dampskibsmaskinist av 2nen klasse tilkommer enhver som

1. efter å ha uttjent den i § 2, 2 forlangte arbeidstid har

enten arbeidet i mekanisk verksted i 12 måneder med tilvirkning av skibsdampmaskiner på minst 75 indikerte hestekrefter,

eller arbeidet i 12 måneder i et av vedkommende regjeringsdepartement godkjent verksted med tilvirkning eller reparasjon av skibsdampmaskiner på minst 75 indikerte hestekrefter eller skibsmotorer på minst 125 indikerte hestekrefter, — derav minst 6 måneder med skibsdampmaskiner — og ved en arbeidsprøve godtgjort å ha den tilstrekkelige håndverksmessige dyktighet,

2. har tjenstgjort i 18 måneder i stilling, hvortil kreves certifikat som dampskibsmaskinist av 3dje klasse (§ 3) og

3. har bestått den for dampskibsmaskinister av 2nen klasse foreskrevne eksamen.

Den under post 1 nevnte verkstedtid kan helt eller delvis erstattes med fartstid i stilling hvortil dampskibsmaskinistcertifikat av 3dje klasse kreves, således at 1 dags verkstedtid erstattes med 1½ dags fartstid.

De nærmere bestemmelser om avholdelse av og fordringer til den under post 1 nevnte arbeidsprøve gis av vedkommende regjeringsdepartement.

II. Motormaskinist med certifikat av 2nnen eller 1ste klasse efter motormaskinistlovens respektive §§ 5 og 8 tilkommer certifikat som dampskibsmaskinist av 2nen klasse når han

a) enten efter å ha erhvervet sådant motormaskinistcertifikat har tjenstgjort i 12 måneder ved maskin på fartøi med dampmaskin på minst 200 indikerte

hestekrefter, hvorav minst 6 måneder som fyrbøter eller donkeymann,
eller efter å ha erhvervet certifikat som dampskibsmaskinist av 3dje klasse har tjenstgjort 6 måneder i stilling hvortil sådant certifikat kreves,
b) har bestått den prøve i dampmaskinlære som fordres til eksamen for dampskibsmaskinister av 2nen klasse.

18 juni. Nr. 3.

§ 6

I. Certifikat som dampskibsmaskinist av 1ste klasse tilkommer enhver som
1. efter erhvervelsen av certifikat som damskibsmaskinist av 2nen klasse har
enten tjenstgjort i 24 måneder i stilling hvortil sådant certifikat kreves (§ 5),
eller tjenstgjort som dampskibsmaskinist av 2nen klasse og som selvstendig vakthavende 3dje maskinist på dampfartøi med maskin på minst 1 000 indikerte hestekrefter i tilsammen 24 månedeer, hvorav dog minst 12 måneder i førstnevnte stilling og
2. har bestått den for dampskibsmaskinister av 1ste klasse foreskrevne eksamen.

II. Motormaskinist med certifikat av 1ste klasse efter motormaskinistlovens § 8, som tillike har certifikat som dampskibsmaskinist av 2nen klasse, tilkommer certifikat som dampskibsmaskinist av 1ste klasse når han
1. har tjenstgjort 6 måneder i stilling hvortil kreves dampskibsmaskinistcertifikat av 2nen klasse,
2. har bestått den prøve i dampmaskinlære som fordres til eksamen for dampskibsmaskinister av 1ste klasse.

§ 8.

1. Avgangseksamen ved Sjøkrigsskolens maskinlinje gir samme rett som den i denne lov bestemte eksamen for maskinister av 1ste klasse.
2. Enhver som har bestått avgangseksamen ved Sjøkrigsskolens maskinlinje og derefter har optjent 6 måneders verkstedtid i et av vedkommende departement godkjent verksted i arbeide med tilvirkning eller reparasjon av skibsdampmaskiner eller skibsmotorer, tilkommer certifikat som dampskibsmaskinist av 3dje klasse.
3. Enhver som efter bestemmelsene i foranstående post 2 har fått certifikat som dampskibsmaskinist av 3dje klasse, tilkommer certifikat som dampskibsmaskinist av 2nen klasse, når han har optjent 6 måneder av den i § 4, I post 1 nevnte verkstedtid og 12 måneder av den i § 4, I post 2 nevnte fartstid.

18 juni. Nr. 3.

4. Tjenstgjøring ved dampmaskinen på marinefartøier regnes som tilsvarende tjenstgjøring ved dampmaskin av samme hestekraft på handelsfartøi.

§ 10, 4de ledd. Inntil en tredjedel av den i §§ 2, I, 4, I og 6, I forlangte tjeneste på dampfartøi kan erstattes med tilsvarende tjeneste på motorfartøi.

§ 27. Kongen treffer bestemmelse om fremgangsmåten ved ansettelse av bestyrere og lærere ved de eksamensberettigede maskinistskoler og om de kvalifikasjoner de må være i besiddelse av.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

18 juni. Nr. 4.

Lov *) [1]) om forandringer i lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 med forandringer av 1 juli 1926 og 25 juni 1937.

I.

Følgende bestemmelser i lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 med forandringer av 1 juli 1926 og 25 juni 1937 skal herefter lyde således:

§ 6. Dampskibsmaskinist med certifikat av 2nen eller 1ste klasse efter dampskibsmaskinistloven av 14 desember 1917 tilkommer certifikat som motormaskinist av 2nen klasse når han

a) enten efter å ha erhvervet sådant dampskibsmaskinistcertifikat har tjenstgjort i 12 måneder ved motoren på fartøi med motor over 200 indikerte hestekrefter, hvorav minst 6 måneder på fartøi med dieselmotor,
eller efter å ha erhvervet certifikat som motormaskinist av 3dje klasse har tjenstgjort 6 måneder i stilling hvortil sådant certifikat kreves, hvorav minst 3 måneder på fartøi med dieselmotor,
b) har bestått den prøve i motorlære som fordres til eksamen for motormaskinister av 2nen klasse.

§ 17.

1. Avgangseksamen ved Sjøkrigsskolens maskinlinje gir samme rett som den i denne lov bestemte eksamen for maskinister av 1ste klasse.
2. Enhver som har bestått avgangseksamen ved Sjøkrigsskolens maskinlinje og derefter har optjent 6 måneders

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 24. Innst. O. XIII. St.tid., forh. i Ot. s. 580—583; i Lt. s. 152.

verkstedtid i et av vedkommende departement godkjent verksted i arbeide med tilvirkning eller reparasjon av skibsmotorer eller skibsdampmaskiner, tilkommer certifikat som motormaskinist av 3dje klasse. 18 juni. Nr. 4.

3. Enhver som efter bestemmelsen i foranstående post 2 har fått certifikat som motormaskinist av 3dje klasse, tilkommer certifikat som motormaskinist av 2nen klasse, når han har optjent 6 måneder av den i § 5 post 1 bestemte verkstedtid og 12 måneder av den i § 5 post 2 nevnte fartstid.
4. Tjenstgjøring ved motoren på marinefartøi regnes som tilsvarende tjenstgjøring ved motor av samme hestekraft på handelsfartøi.

§ 18. Inntil en tredjedel av den i §§ 2, 5 og 8 forlangte tjeneste på motorfartøi kan erstattes med tilsvarende tjeneste på dampfartøi.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov *) [1]) i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland av 30 april 1936 om forholdsregler mot at rein kommer over grensen mellem de to riker. 18 juni. Nr. 5.

Kapitel I.

Bevoktning m. v.

§1. Reineier er pliktig til å vokte sine rein så det såvidt mulig undgås at de kommer over riksgrensen.

På de i konvensjonens § 2 nevnte gjerdestrekninger trer i alle spørsmål som omhandles i denne lov gjerdelinjen istedenfor riksgrensen. Dette gjelder dog ikke det i samme bestemmelse under nr. 2 nevnte tverrgjerde.

Kapitel II.

Reins grenseoverskridelse m. v.

§ 2. Kommer finsk rein (rein hjemmehørende i Finnland) in på norsk område, skal vedkommende lensmann, når han ved selvsyn har bragt forholdet på det rene, i overvær av et vidne foreta så nøiaktig optelling av dyrene som mulig. I antallet medregnes ikke årets kalver. I tiden fra og med 1 januar til og med 31 mai regnes heller ikke foregående års kalver med.

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 27. Innst. O. nr. 84. St.tid., forh. i Ot. s. 574—578; i Lt. s. 151—152.

18 juni. Nr. 5.

Foreligger det begrunnet tvil om hvorvidt reinen er hjemmehørende i Finnland, kan nedskytning finne sted i den utstrekning det er nødvendig for å avgjøre dette. Såvidt mulig må kjøre- og trekkrein ikke nedskytes.

Er det voldt skade som efter § 10 er gjenstand for erstatning, skal lensmannen efter foretatt undersøkelse av skaden fastsette erstatningens størrelse. Herunder skal tas hensyn til hvorvidt norsk rein (rein hjemmehørende i Norge) har medvirket til skaden.

Det skal på stedet føres protokoll, hvori innføres resultatet av optellingen med nøiaktigst mulig angivelse av hvor og når reinen er påtruffet samt av øremerker og hårmerker i den utstrekning hvori disse har kunnet konstateres. I tilfelle av nedskytning vedlegges avklipp av øremerker av de drepte dyr. Er det voldt skade som kan kreves erstattet, skal nøiaktig beskrivelse av skadens art samt lensmannens taksering av skaden inntas i protokollen. I denne anføres om reinen er blandet sammen med norsk rein.

Protokollen underskrives av lensmannen og vidnet.

Fylkesmannen kan gi nærmere forskrifter om føring av protokollen.

§ 3. Hvis omstendighetene gjør det hensiktsmessig, kan vedkommende lensmann drive reinen tilbake over grensen og videre frem til nærmeste finske reineier eller reingjeter som har rein under bevoktning, levere den til ham og kreve skriftlig erkjennelse for mottagelsen.

Har utdrivning funnet sted, skal oplysning herom innføres i den i § 2 omhandlede protokoll.

Er reinen fulgt av eier eller gjeter, plikter denne å hjelpe til ved utdrivningen. Undlatelse eller forsømmelighet straffes med bøter.

§ 4. Når norsk rein som opholder sig i Finnland, drives tilbake over grensen av vedkommende finske myndighet, er nærmeste norske reineier eller reingjeter som har rein under bevoktning, forpliktet til å motta reinen til midlertidig bevoktning og gi skriftlig erkjennelse for mottagelsen.

Er reinen ved utdrivningen fra Finnland fulgt av eier eller gjeter, plikter denne å hjelpe til ved utdrivningen.

Reineier eller reingjeter som undlater å opfylle sine plikter efter første og annet ledd, eller som er forsømmelig under utføringen av disse plikter, straffes med bøter.

§ 5. Når det på den i § 2 omhandlede måte er konstatert at finsk rein er kommet inn på norsk område, skal lensmannen snarest mulig sende melding herom til vedkommende finske lensmann. Meldingen skal inneholde oplysning om det som efter §§ 2 og 3 er anført i den der nevnte protokoll.

Den skal sendes ved telegram eller telefon, eller hvor dette ikke lar sig gjøre, ved brev. Skjer meldingen ved telefon, skal den snarest mulig bekreftes skriftlig.

Er den finske rein blandet sammen med norsk rein på sådan måte, at lensmannen finner at utskilling må foretas, skal han i meldingen meddele dette og samtidig eller i særskilt meddelelse snarest mulig derefter fastsette tid og sted for utskillingen. Samtidig skal han underrette de norske reineiere hvis rein er sammenblandet. Utskilling kan om nødvendig fastsettes uhindret av tidsfristene i lov om reindriften av 12 mai 1933 § 68, 3 ledd.

Lensmannen plikter å sørge for at utskillingen kan holdes til den fastsatte tid.

Eierne av den sammenblandede rein er pliktige til selv eller ved stedfortreder å hjelpe til ved utskillingen. Lensmannen kan i tilfelle leie nødvendig hjelp.

Reineier som undlater å opfylle sine plikter efter foregående ledd eller som viser forsømmelighet under opfyllelsen, straffes med bøter.

§ 6. Er ikke norsk rein som ulovlig opholder sig i Finnland, drevet tilbake til Norge, plikter vedkommende norske lensmann, så snart han har mottatt den i konvensjonens § 17 omhandlede melding, å sørge for at reinen blir avhentet uten ophold. Må utskilling holdes, skal reinen avhentes til den for utskillingen fastsatte tid.

Lensmannen skal straks underrette vedkommende norske reineiere, som enten personlig eller ved stedfortreder plikter å avhente reinen uten ophold eller til den for utskillingen fastsatte tid. Sørger ikke eieren for avhentning av reinen, skal lensmannen avhente den.

Reineier som undlater å opfylle sine plikter efter foregående ledd, eller som viser forsømmelighet under opfyllelsen, straffes med bøter.

§ 7. Lensmannen fastsetter godtgjørelsen for midlertidig bevoktning i henhold til § 4, første ledd. Fastsettelsen kan innen en måned forelegges fylkesmannen til endelig avgjørelse.

Vedkommende reineiere er ansvarlige en for alle og alle for en for omkostninger ved midlertidig bevoktning, utskilling og avhentning av norsk rein. Beløpet skal om nødvendig utredes forskuddsvis av offentlige midler. Det kan inndrives ved utpantning efter fylkesmannens ordre.

Den reineier som har betalt omkostninger, kan i tilfelle hos sine medansvarlige kreve tilbakebetalt den forholdsmessige andel som ikke gjelder hans rein.

18 juni. Nr. 5.

§ 8. Fylkesmannen kan bemyndige en eller flere hederlige og pålitelige personer som ikke har reindrift som hovednæringsvei, til på lensmannens vegne å utføre det som i §§ 2, 3, 5, 6 og 7 er pålagt denne.

Fylkesmannen skal meddele vedkommende landshøvding i Finnland de bemyndigede personers navn og adresse.

§ 9. Når det er sendt melding overensstemmende med § 5, har Norge rett til å kreve som betaling for den finske reins ulovlige ophold 12 % eller, hvis reinen er påtruffet i tiden fra og med 1 november til og med 30 april, 8 % av verdien av de optalte dyr. Betalingen tilfaller statskassen.

Har nedskytning funnet sted, kommer verdien av de nedskutte dyr til fradrag i betalingen. De nedskutte dyr skal om mulig selges til inntekt for statskassen.

Påtreffes reinen på norsk grunn efter at 20 dager er forløpet fra avsendelsen av den i § 5 omhandlede melding, eller, om utskilling må holdes, fra den for utskillingen fastsatte dag, blir forholdet å betrakte som ny grenseoverskridelse selv om reinen ikke har vært utdrevet eller avhentet.

§ 10. Skade voldt norske innvånere av rein hjemmehørende i Finnland eller av reinens eiere eller gjetere og skade voldt staten derved at de finske eiere eller gjetere har tatt virke i statsskog, skal erstattes. Dog kan erstatning ikke kreves for skade i statsskog voldt av dem som har opholdt sig i Norge for å drive reinen tilbake til Finnland eller for å avhente den, når det ikke er voldt større skade enn nødvendig.

§ 11. Omkostninger som voldes ved offentlige tjenestemenns og de i § 8 nevnte stedfortrederes reiser, ved optelling, utdrivning, bevoktning og utskilling, avgivelse av melding (§ 5) og andre forføininger i anledning av finsk reins overskridelse av grensen, erstattes med det beløp som fastsettes av fylkesmannen, dog ikke med mere enn 5 % av de optalte reins verdi.

§ 12. Hvis antallet av de på samme dag optalte rein ikke overstiger ti, kommer bestemmelsene i §§ 6, 9 og 11 ikke til anvendelse.

I dette tilfelle kan nedskytning bare finne sted hvis det er voldt skade som efter § 10 kan kreves erstattet.

§ 13. Den verdi hvorefter den i § 9 fastsatte betaling og den i § 11 omhandlede erstatning skal beregnes, fastsettes for hvert kalenderår før årets begynnelse på den i konvensjonens § 25 omhandlede måte.

§ 14. Det påligger vedkommende lensmann og de personer som i medhold av § 8 er bemyndiget til å handle på lensmannens vegne, å føre en av fylkesmannen autorisert

bok, hvori det i kronologisk orden skal innføres alt som er passert vedkommende reins grenseoverskridelse. Navnlig skal innføres: 18 juni. Nr. 5.

1. ordlydende gjengivelse av melding som er sendt i henhold til § 5, med nøiaktig angivelse av når og på hvilken måte den er sendt;
2. melding som er mottatt fra de finske myndigheter om at norsk rein er kommet inn i Finnland, med nøiaktig gjengivelse av meldingens innhold og angivelse av når og hvorledes den er mottatt;
3. oplysning om hvad det er foretatt i anledning av sådan melding som under 2 nevnt;
4. spesifisert opgave over de omkostninger som i henhold til § 11 kan kreves helt eller delvis refundert av Finnland.

Videre skal innføres oplysning om mulige mangler ved de i konvensjonens § 2 nevnte gjerder og hvad det i den anledning er foretatt, jfr. § 19.

§ 15. Utskrift av den i § 2 omhandlede protokoll sendes til fylkesmannen snarest mulig efter forretningens avholdelse. På samme måte sendes hvert halvår utskrift av den i § 14 nevnte bok. Fylkesmannen skal straks sende gjenpart av de mottatte utskrifter til vedkommende landshøvding.

§ 16. Tidligst tre måneder efter mottagelsen av den i § 15, første punktum, omhandlede utskrift fastsetter fylkesmannen de beløp som skal betales i henhold til § 9.

Ved hvert halvårs utløp skal fylkesmannen sende vedkommende landshøvding opgave over disse beløp samt over erstatninger efter §§ 10 og 11, som i henhold til konvensjonens § 26 kreves utredet av offentlige finske midler.

De beløp som vedkommende finske landshøvding krever i henhold til konvensjonens § 26, skal fylkesmannen utbetale av statskassens midler straks han har mottatt opgaven.

Vedkommende reineiere plikter å refundere statskassen beløpene som kan inndrives ved utpantning efter fylkesmannens ordre.

Kapitel III.

Forskjellige bestemmelser.

§ 17. Bestemmelsene i denne lov har ikke anvendelse på kjøre- og trekkrein som Norges eller Finnlands innvånere benytter på reiser i det annet rike. Dog må sådanne rein ikke beite på de områder i nærheten av boplasser, som bestemmes av vedkommende rikes myndigheter.

Det som er bestemt i første ledd gjelder også kjøre- og trekkrein som benyttes av innvånere av de to riker, når de

18 juni. Nr. 5.

ferdes langs riksgrensen mellem Njuolasjokkas sammenløp med Skietsamjokka og grenserøs nr. 343.

De innvånere av de to riker som er bosatt langs Skietsamjokka nordenfor Njuolasjokkas munning og langs Anarjokka og Tanaelven til Lævajokkas munning, skal ha adgang til beite for sine kjøre- og trekkrein på de steder på det annet rikes område, som bestemmes av dette rikes myndigheter, og med de tidsbegrensninger for hvert enkelt sted, som disse myndigheter fastsetter.

Reinen skal under beiting på det annet rikes område holdes bundet.

Norske flyttlapper som vår og høst flytter med sine reinhjorder langs de ovennevnte elver, kan benytte flytteveier over finsk område på de av vedkommende finske myndigheter fastsatte steder og tider, dog uten å la reinen beite på disse steder. Samme adgang skal norske reineiere som om sommeren søker beite for sine rein østenfor Pasvik, ha til å benytte flytteveier over finsk område mellem Jarfjordbotn og Klistervatn. På den annen side skal finske lapper under flytning kunne benytte flytteveier over norsk område efter nærmere bestemmelse av vedkommende norske myndigheter.

Overtredelse av foranstående bestemmelser straffes med bøter.

Nærværende lov er ikke anvendelig på slakterein som under betryggende voktning lovlig innføres.

§ 18. Når vedkommende landshøvding anmoder om det, skal fylkesmannen tilstille ham fortegnelse over de i norske grenseområder registrerte reinmerker.

Lappefogden skal såvidt mulig påse at det ikke registreres nye norske merker som lett kan føre til forveksling med merker som tidligere er registrert i Finnland.

§ 19. Lensmennene plikter på sine reiser ved grensen å føre tilsyn med de i henhold til konvensjonen opførte gjerder og uten utgift for Finnland å rette feil som kan utbedres uten omkostninger eller vesentlig tidsspille. Om feil som ikke kan rettes på denne måte, skal forsåvidt angår de i konvensjonens § 2 nevnte gjerder skriftlig underretning sendes til den finske ansvarshavende for gjerdebyggingen eller gjerdets vedlikehold. Forsåvidt angår de i konvensjonens §§ 13 og 14 omhandlede gjerder sendes underretning til fylkesmannen.

§ 20. Den som forsettlig beskadiger noen av de i konvensjonens § 2 nevnte gjerder eller åpner grind i noe av dem uten å sørge for at den på behørig måte stenges, straffes med fengsel inntil 6 måneder, uten adgang for domstolene til å fastsette at fullbyrdelsen av straffen skal utstå.

Er handlingen forøvet uaktsomt, er straffen bøter. 18 juni.
Gjerningsmannen plikter å erstatte voldt skade. Nr. 5.
Påtalemyndigheten skal såvidt mulig søke spørsmålet om erstatning avgjort i forbindelse med straffeforfølgningen.

Straffesak eller erstatningssak anlegges i det rike hvor gjerningsmannen er bosittende.

§ 21. Kongen bestemmer hvilken godtgjørelse lensmannen eller hans stedfortreder (jfr. § 8) har krav på i anledning av optellingsforretning og vurdering av voldt skade (§ 2), utdrivning (§ 3), utskilling (§ 5), avhenting (§ 6) og arbeide med reingjerdene (§ 19).

På samme måte fastsettes godtgjørelsen til det i § 2 nevnte vidne.

§ 22. Denne lovs §§ 19, 20 og 21 trer i kraft straks, lovens øvrige bestemmelser fra den tid Kongen fastsetter.

Fra den tid denne lov trer i kraft i sin helhet, opheves lov av 24 juli 1827 angående straff for overtredelse av den 8de artikkel i grensekonvensjonen med Russland av 14/2 mai 1826 forsåvidt angår rein, og lov av 29 juni 1923 i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland av 3 mars 1922 angående overensstemmende forholdsregler til forebyggelse av, at ren kommer over grensen mellem de to riker.

Lov*) [1]) **om forandring i lov om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer av 27 juni 1924.** 18 juni. Nr. 6.

I.

I lov om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer av 27 juni 1924 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 1. Ved kraftfôr forståes i denne lov teknisk eller industrielt behandlede fôrstoffer av organisk eller mineralsk oprinnelse, herunder også mineralnæring og mineralfôrblandinger samt mølleavfallsstoffer, korn og belgfrukter m. v. som frembys til salg som fôr. Undtatt fra lovens bestemmelser er dog hel mais.

Ved kunstgjødsel forståes i denne lov teknisk eller industrielt behandlede gjødselsstoffer samt «gjødselkalk» (avfallskalk og kalkstensmel). Renovasjonsgjødsel, pudret og lignende inngår ikke under loven.

Kongen bestemmer hvilke frøslag som går inn under loven.

Videre kan Kongen bestemme at visse varesorter og

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 64. Innst. O. nr. 83. St.tid., forh. i Ot. s. 573—574; i Lt. s. 151.

18 juni Nr. 6.

partier under en viss størrelse skal være undtatt fra lovens bestemmelser.

§ 2. Tilvirkning, innførsel og omsetning av de varer som inngår under loven, skal være underkastet tilsyn efter Kongens nærmere bestemmelser.

Til gjennemførelse av dette tilsyn kan Kongen bl. a.:

a. Forby innførsel, tilvirkning og salg av mindreverdig kraftfôr og kunstgjødsel, som ikke tilfredsstiller de kvalitetskrav som finnes ønskelige.
b. Forby innførsel av kraftfôrblandinger og kunstgjødselblandinger samt bestemme at tilvirkning og salg av sådanne blandinger bare kan skje på de betingelser som fastsettes av vedkommende departement.
c. Forby innførsel av utenlandsk såvare som gå grunn av sitt avlssted ikke ansees skikket til bruk i Norge, eller som ikke tilfredsstiller de kvalitetskrav som finnes ønskelige.
d. Gi forskrifter for emballering, farving og merking av utenlandsk såvare, som tillates innført.
e. Forby salg og avhendelse av såvare som ikke tilfredsstiller de kvalitetskrav som finnes ønskelige.
f. Påby forretninger som handler med såvarer å ha rense- og sorteranlegg som er godkjent av vedkommende departement.
g. Påby korn- og frørenserier å utta prøver til analyse av rensede såvarepartier, samt forby tilbakelevering eller avhendelse av avrensningsfrø og frøpartier som ikke tilfredsstiller de krav til renhet som finnes ønskelige, med mindre ugressfrøets spireevne på forhånd er ødelagt.

Likeledes kan Kongen bestemme at enhver som innfører, tilvirker, selger eller formidler salg av kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer, skal gjøre anmeldelse herom til vedkommende departement og føre de bøker som av dette ansees nødvendig for en virksom kontroll.

Med undtagelse av de forholdsregler som kan iverksettes efter bokstav g. i denne paragraf, skal lovens bestemmelser ikke gjelde produsent av korn, belgfrukter eller såvarer, eller den som omsetter sådanne varer av egen produksjon, med mindre selgeren driver handel med kraftfôr eller såvarer. Salg fra torv eller ved auksjon og likedan salg som kunngjøres i avis eller tidsskrift, ved rundskrivelse, prisliste eller på annen offentlig måte, skal dog i den her omhandlede forbindelse ansees som handel med såvarer.

§ 3, 1 punktum.

Enhver som holder til salgs, selger eller formidler salg av de varer som går inn under denne lov, skal på faktura,

ved merke på emballasjen eller lignende gi kjøperen opgave over varens innhold og beskaffenhet grunnet på offisiell norsk analyse. 18 juni. Nr. 6.

§ 4, 3 ledd.

Prøven skal av tollvesenet straks innsendes til vedkommende distrikts landbrukskjemiske kontrollstasjon eller Statens frøkontroll med opgave over importørens navn, varens betegnelse og merke, partiets størrelse og datum for prøveuttagningen samt prøveuttagerens navn.

§ 5, 2 ledd.

De tilsynsførende myndigheter eller de departementet bemyndiger dertil, har adgang til ethvert renseri samt lager eller oplag av de varer som går inn under loven og til ethvert utsalg, hvor sådanne varer falbys, og har rett til å utta prøver til undersøkelse. Undersøkelsen utføres uten avgift.

§ 7, 1 ledd.

Overtredelse av bestemmelsene i denne lov eller de i medfør av den utferdigede forbud, påbud og forskrifter straffes med bøter, forsåvidt strengere straff ikke er forskyldt efter den almindelige borgerlige straffelov.

II.

Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer.

Lov *) [1]) om forandring i lov om Aktieselskapet Den Norske Industribank av 10 juli 1936. 18 juni. Nr. 7.

I lov om Aktieselskapet Den Norske Industribank av 10 juli 1936, skal følgende bestemmelser herefter lyde således:

§ 9. Som nytt annet ledd innskytes:

Efter enstemmig styrevedtak kan takst foretas av to eller en takstmann. På grunnlag av en slik takst kan dog styret ikke bevilge lån over kr. 100 000.

§ 11, annet og tredje ledd.

Reglene om pantsettelse av tilbehør, råstoffer, driftsmidler og produkter får anvendelse selv om låntageren ikke eier den faste eiendom som bedriften er knyttet til, men bare har en tinglyst bruksrett til denne.

Når en fordring på en bestemt pengesum er sikret ved pant som i foregående ledd bestemt, kan det efter forfallstid søkes dekning av pantet uten at det først anlegges søksmål.

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 33. Innst. O. XII. St.tid., forh. i Ot. s. 578—580; i Lt. s. 152.

18 juni. Nr. 7. Er summen ikke bestemt angitt ved pantsettelsen, må den være fastsatt enten i et tvangskraftig grunnlag eller ved en skriftlig erkjennelse som er bekreftet av en notarius, lensmann, forliksmann eller sakfører eller av to vitterlighetsvidner. Dekning kan ikke kreves uten at eieren minst 1 måned i forveien har fått forkynt påkrav med varsel om at tvangsauksjon vil bli begjært såfremt det skyldige beløp ikke betales. Banken kan selv foreta forkynnelsen gjennem anbefalt brev efter reglene i loven om tvangsfullbyrdelse § 13, siste ledd. Påkrav kan undlates dersom saksøkte ikke har kjent opholdssted i riket og han heller ikke har noen kjent fullmektig her, som kan ta imot forkynnelsen. Auksjon kan da begjæres én måned efter forfall. For tvangsauksjonen og fullbyrdelsen for øvrig får lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 tilsvarende anvendelse, dens 9 kapitel, hvor løsøret selges sammen med den tinglyste bruksrett over fast eiendom som pantsettelsen er skjedd i tilknytning til, og dens 11 kapitel, hvor løsøret selges særskilt. Forut for sådant salg kan gjenstandene kreves satt ut av eierens besiddelse overensstemmende med nevnte lovs § 93.

§ 12, 1 ledd.

Lånet skal tilbakebetales i hele eller halvårlige avdrag i løpet av et tidsrum som styret fastsetter under hensyntagen til lånets øiemed og størrelse, anleggets art og beregnelige levetid. Tilbakebetalingstiden må ikke i noe tilfelle overstige 25 år for lån til industrielle bedrifter og 35 år for lån til kraftverker og hoteller, hvis låntageren selv eier den faste eiendom, som anlegget er knyttet til, og ellers 10 år. Har lånet ikke første prioritet, bør dette tas i betraktning ved fastsettelsen av avdragstiden.

18 juni. Nr. 8. **Lov** *) [1]) **om forandring i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909.**

Lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 6, tredje ledd skal herefter lyde:

Til erhvervelse gjennem tvangsauksjon, derunder også auksjon i henhold til konkurslovens § 127, er tillatelse ikke nødvendig for norske kommuner, korporasjoner og stiftelser, som har helt norsk styre med sæte i Norge, og hvis formål er almennyttig, Norges bank, Kongeriket Norges hypotekbank, Den norske arbeiderbruk- og boligbank, Den norske stats småbruk- og boligbank, Norges kommunalbank, Aktieselskapet Den norske industribank, Rikstrygdeverket, offent-

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 33. Innst. O. XII. St.tid., forh. i Ot. s. 578—580; i Lt. s. 152.

lige fond og autoriserte sparebanker. Kongen kan bestemme, at det samme skal gjelde kreditt- og hypotekforeninger hvis statutter er godkjent av vedkommende departement, forsåvidt erhvervelsen skjer for å redde en fordring, som tilhører foreningen, og som denne har panterett for i eiendommen. Holdes auksjonen efter § 21, skal konsesjonsfriheten alltid være avhengig av, at erhvervelsen er skjedd for å redde en fordring som tilhører erhververen, og som denne har panterett for i eiendommen, uten at panteretten er påheftet av den hvem eiendommen fraselges ved auksjonen. 18 juni. Nr. 8.

Lov*) [1]) om forandring i lov om erhvervelse av dyrket mark av 10 desember 1920. 18 juni. Nr. 9.

Lov om erhvervelse av dyrket mark av 10 desember 1920 § 6, 2 ledd skal herefter lyde:

Til erhvervelse gjennem tvangsauksjon, derunder også auksjon i henhold til konkurslovens § 127, er tillatelse ikke nødvendig for norske kommuner, korporasjoner og stiftelser som har helt norsk styre med sæte i Norge, og hvis formål er almennyttig, Norges bank, Kongeriket Norges hypotekbank, Den norske arbeiderbruk- og boligbank, Den norske stats småbruk- og boligbank, Norges kommunalbank, Aktieselskapet Den norske industribank, Rikstrygdeverket, offentlige fond og autoriserte sparebanker. Kongen kan bestemme at det samme skal gjelde kreditt- og hypotekforeninger, hvis statutter er godkjent av vedkommende departement, forsåvidt erhvervelsen skjer for å redde en fordring som tilhører foreningen og som denne har panterett for i eiendommen. Holdes auksjon efter § 20, skal konsesjonsfriheten alltid være avhengig av at erhvervelsen er skjedd for å redde en fordring som tilhører erhververen, og som denne har panterett for i eiendommen, uten at panteretten er påheftet av den hvem eiendommen fraselges ved auksjonen.

Lov*) [2]) om forandring i lov av 6 juni 1930 om aldersgrenser for fastlønt militært befal. 18 juni. Nr. 10.

§ 2 i lov av 6 juni 1930 med tilleggslover av 19 mai 1933 og 17 mars 1938 om aldersgrenser for fastlønt militært befal skal herefter lyde således:

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 33. Innst. O. XII. St.tid., forh. i Ot. s. 578—580; i Lt. s. 152.

[2]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 58. Innst. O. nr. 73. St.tid., forh. i Ot. s. 569; i Lt. s. 151.

18 juni. Nr. 10.

§ 2. Som aldersgrense gjelder:

65 år for generaler og admiraler, stabsofficerer, musikkløitnanter som tjenstgjør som musikk-instruktører ved divisjonsmusikk-korpsene, divisjons- og våbenskrivere, befalsskoleutdannede løitnanter i Generalstaben, andre befalsskoleutdannede løitnanter ved administrasjon som der ikke nedenfor er fastsatt lavere aldersgrense for, vollmestre, arsenalløitnanter, skriver ved Sanitetskorpsets stab.

Spesialofficerer i marinen av kapteins og løitnants grad undtagen overmusikere.

63 år for sanitetskapteiner i hæren.

60 år for kapteiner og rittmestre (undtagen sanitetskapteiner i hæren), befalsskoleutdannede løitnanter ved kompani og tilsvarende avdeling, kvartermestre i hæren, musikkløitnanter, mekanikerløitnanter, fenriker ved administrasjon, musikkfenriker, mekanikerfenriker.

Overmusikere, spesialofficerer i marinen av fenriks grad.

55 år for krigsskoleutdannede intendanturløitnanter i hæren.

52 år for krigsskoleutdannede løitnanter, veterinærløitnanter, fenriker ved tropp og mekanikersersjanter.

Løitnanter i sjøofficerskorpset.

18 juni. Nr. 11.

Lov *) [1]) om Norges tannlægehøiskole.

Kapitel 1.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Norges tannlægehøiskole har til formål å gi undervisning på videnskapelig grunnlag til utdanning av tannlæger, og å fremme gransking på tannlægevidenskapens områder.

§ 2. Høiskolen står umiddelbart under vedkommende departement. Dens virksomhet ledes av rektor og professorrådet.

§ 3. Høiskolens undervisning står åpen for enhver på de vilkår og med de begrensninger som fremgår av kapitel 5. Faste studerende har overalt fortrinsrett.

§ 4. Undervisningen gis dels ved forelesninger, eksaminatorier og øvinger, dels ved praktisk-kliniske kurs. Kongen fastsetter studietidens lengde. Den skal være minst 4 år.

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 9 juni. Se Ot. prp. nr. 34. Innst. O. nr. 87. St.tid., forh. i Ot. s. 627—634; i Lt. s. 154.

Undervisningen foregår efter en studieplan fastsatt av professorrådet. 18 juni. Nr. 11.

§ 5. Den akademiske lærervirksomhet deles på et høstsemester og et vårsemester, hvorav det første varer fra og med 1 september til og med 20 desember og det siste fra og med 15 januar til og med 23 juni. Hvorvidt noen del av høiskolens virksomhet skal legges til annen tid, fastsettes ved reglement av Kongen.

§ 6. Tannlægeeksamen holdes minst en gang om året. Reglement for eksamen gis av Kongen. I særlige tilfelle og efter å ha esket uttalelse fra professorrådet kan Kongen gi studenter med kortere studietid enn 4 år adgang til å ta tannlægeeksamen eller bestemme at en særskilt prøve som ikke fyller kravene efter eksamensreglementet, skal tillegges samme virkning som tannlægeeksamen.

§ 7. De uteksaminerte kandidater får titelen tannlægekandidat (candidatus odontologiae).

§ 8. Høiskolen kan meddele doktorgrad i tannlægevidenskap (odontologi). De nærmere bestemmelser fastsettes ved reglement av Kongen.

§ 9. Uten forutgående doktorprøve kan professorrådet utnevne utenlandske menn og kvinner av anerkjent videnskapelig fortjeneste til æresdoktorer.

Kapitel 2.

Rektor og professorråd.

§ 10. Rektor og professorråd avgjør de saker som blir dem overdratt ved lov eller reglement, og forbereder de saker som departementet avgjør eller forelegger Kongen eller Stortinget. De gir departementet de oplysninger som dettes tilsyn med høiskolens virksomhet gjør ønskelig.

§ 11. Rektor velges hvert tredje år av professorrådet. Valgbar til rektor er enhver av høiskolens professorer som har innehatt embede ved høiskolen i minst 3 år, eller som har innehatt professorembede i minst 1 år og før vært knyttet til høiskolen i fast lærerstilling i minst 2 år.

Rektorvalget foregår i mai måned i et møte som sammenkalles med minst 14 dagers varsel. Alle professorene har plikt til å møte. Ved forfall innsendes skriftlig stemmeseddel.

Til gyldig valg kreves at minst to tredjedeler av de stemmeberettigede er til stede.

På valgmøtet stemmes skriftlig, og rektor blir den som har fått stemmer fra over halvparten av de stemmeberettigede. Har ingen opnådd sådant flertall, foretas omvalg mellem de to eller flere som har fått det samme høieste

18 juni. Nr. 11.

stemmetall. Har en fått høieste og en eller flere det nest høieste stemmetall, foretas omvalget mellem samtlige disse. Den som ved omvalget har fått flest stemmer, er valgt. I tilfelle av stemmelikhet ved omvalget, gjør loddtrekning utslaget. Ved omvalg blir innsendt skriftlig stemmeseddel ikke medregnet.

Den fratredende rektor kan gjenvelges, men har rett til å undslå sig for så lang tid som han har fungert.

Vegrer den valgte sig for å motta valget, må han angi sine grunner herfor. Professorrådet avgjør da ved avstemning uten ordskifte om valget fastholdes. Fritas den valgte, innkalles nytt valgmøte med minst 7 dagers varsel.

Om valget gjøres innberetning til Kongen.

Rektor tiltrer 1 juli efter valget.

Hvis rektor må fratre tidligere enn 3 måneder før hans tjenestetid er til ende, velges ny rektor for den tid som er igjen.

§ 12. Rektor representerer høiskolen og fører det nærmere tilsyn med den og dens virksomhet. Han våker over at undervisningen foregår på foreskreven måte. Han avgjør de løpende mindre saker og gir professorrådet melding derom. Han forbereder alle saker som forelegges professorrådet, og drar omsorg for at vedtak som blir gjort av dette eller høiere myndighet blir utført. Han anviser regninger forsåvidt anvisningsmyndigheten ikke er lagt til vedkommende styrere (§ 42).

Rektor skal ha sin opmerksomhet henvendt på de studerendes forhold og har å gripe inn når han finner det påkrevd for å opretholde disiplinen eller fremme undervisningen.

§ 13. Professorrådet består av alle høiskolens professorer og en dosent, med rektor som formann. Dosenten velges inn i rådet av høiskolens dosenter for to år om gangen.

Rådet velger for ett år om gangen selv sin nestformann som utfører rektors forretninger under forfall.

Har så vel rektor som nestformann forfall, trer den efter tjenesteår eldste professor i rektors sted.

§ 14. Professorrådet holder møter til tider det selv bestemmer og ellers efter innkalling av rektor. Forlanger to medlemmer møte, er rektor forpliktet til å sammenkalle sådant. Beslutningene tas ved stemmeflerhet. I tilfelle av stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget. Ved valg foretas dog i slike tilfelle loddtrekning.

Ingen beslutning kan tas hvis ikke minst to tredjedeler av medlemmene er til stede. Krever forholdene det,

kan likevel beslutning tas såfremt en halvpart av medlem- 18 juni.
mene er til stede, og disse er enige. Nr. 11.

§ 15. Professorrådet leder høiskolens undervisning og styrer dens økonomiske saker. Rådet har å fatte beslutning i alle høiskolesaker hvor avgjørelsen ikke er lagt til noen myndighet utenfor høiskolen eller til rektor, avdelings-, samlings-, laboratorie- eller instituttstyrer.

Professorrådet gir de erklæringer og uttalelser som departementet krever i spørsmål om autorisasjon som tannlæge og om særskilt tillatelse til å utøve tannlægevirksomhet.

§ 16. Nærmere bestemmelser om rektors og professorrådets myndighetsområde kan gis ved instruks som departementet fastsetter efter at forslag er innhentet fra professorrådet.

§ 17. Ved høiskolens kontor, som står umiddelbart under rektor, skal det være en sekretær og kasserer. Denne, som ansettes av departementet efter innstilling fra professorrådet, er professorrådets sekretær. Hans gjøremål ellers fastsettes ved instruks av professorrådet. Som kasserer forestår han høiskolens samlede regnskapsstell efter de bestemmelser som til enhver tid er fastsatt for statens oppebørsels- og regnskapsbetjenter.

Kapitel 3.

Avdelingene.

§ 18. Tannlægehøiskolen skal bestå av minst 5 avdelinger: avdeling for:

1. Anatomi.
2. Barnetannpleie og kjeveortopedi.
3. Konserverende tannbehandling.
4. Protese.
5. Tannkirurgi.

Professorene fordeles på avdelingene efter professorrådets bestemmelse. Det samme gjelder dosenter, øvrige lærere og assistenter. Efter innstilling fra professorrådet kan Kongen øke tallet på avdelinger såfremt det er gitt bevilgning til det.

§ 19. For hver avdeling skal det være en styrer, som har den nærmeste ledelse av undervisningen og utdanningen innen avdelingen.

Styreren gir, efter samråd med avdelingens øvrige lærerpersonale, forslag til professorrådet om studieplan og undervisningsprogram for de fag som er lagt under avdelingen.

Styreren skal dra omsorg for at undervisningen ved avdelingen blir fremmet efter gjeldende bestemmelser.

18 juni. Nr. 11.

Styreren anviser regninger som vedkommer bevilgninger til avdelingen eller til denne knyttede laboratorier og samlinger.

Kapitel 4.

Embeds- og tjenestemenn.

§ 20. Høiskolens professorer utnevnes som embedsmenn.

Før et professorembede oprettes eller kunngjøres ledig, og før innstilling om besettelsen foredras Kongen til avgjørelse, skal professorrådets betenkning være avgitt.

Såfremt Kongen ikke anderledes bestemmer, skal kunngjøring av ledige professorater alltid finne sted.

Hvorvidt utlendinger skal kunne delta i konkurransen, bestemmes for hvert enkelt tilfelle av departementet efter innstilling av professorrådet.

Ingen besettelse av høiskolens professorater må finne sted uten at det foreligger uttalelse fra sakkyndige om søkernes videnskapelige og faglige kvalifikasjoner. Hvorvidt der til denne bedømmelse skal tilkalles sakkyndige utenfor høiskolen, avgjøres av departementet efter innstilling av professorrådet.

Den dosent som er medlem av rådet, fratrer ved behandlingen av spørsmål om oprettelse av nye professorater og om besettelsen av professorembeder.

§ 21. Dosenter beskikkes av Kongen. For øvrig gjelder for besettelsen av dosenturer de samme bestemmelser som for besettelsen av professorater.

§ 22. Regler om ansettelse av høiskolens øvrige lærere og tjenestemenn fastsettes av Kongen.

§ 23. Utstrekningen av den almindelige undervisningsplikt for høiskolens professorer og øvrige lærere fastsettes av departementet efter at forslag er innhentet fra professorrådet.

Under forutsetning av tilstrekkelig bevilgning bestemmer rektor selv i hvilken utstrekning han vil holde forelesninger og øvinger og delta i eksamen.

§ 24. Professorer og dosenter har rett til på høiskolen å holde private forelesninger og kurser i sin videnskap når de samtidig utfører sine tjenesteplikter og det ikke er til ulempe for høiskolens ordinære virksomhet. Om sådanne forelesninger og kurser gjøres på forhånd anmeldelse til rektor.

§ 25. Bestemmelser om tilståelse av tjenestefrihet fastsettes av departementet i reglement.

I høiskolens ferier kan dens professorer, dosenter og lærere uten tjenestefrihet foreta reiser, også til utlandet.

For andre tjenestemenn skal det i regelen foreligge en av professorrådet utferdiget instruks, i hvilken også deres tjenesteplikt i ferien fastsettes. 18 juni. Nr. 11.

Assistenter og andre underordnede tjenestemenn melder forfall snarest mulig for sine nærmeste foresatte, som melder dem videre til rektor dersom vikar må antas.

Alle andre forfall meldes snarest mulig for rektor.

§ 26. Forsåvidt der er midler til det, utdeler professorrådet stipend til tannlægekandidater eller andre som driver selvstendige videnskapelige studier (høiskolestipendiater).

Disse har plikt til — om det kreves — å holde forelesninger og delta i eksamen, alt i samhøve med nærmere forskrifter gitt av departementet efter innstilling av professorrådet.

Kapitel 5.

De studerende.

§ 27. Enhver som her i riket har bestått eksamen artium har så langt plassen tillater det, rett til å immatrikuleres som fast studerende ved høiskolen.

Samme adgang kan professorrådet tilstå dem som i utlandet har bestått en eksamen som i innhold svarer til eksamen artium og som gir dem rett til immatrikulering ved vedkommende lands universiteter, når de legger frem fyllestgjørende vitnemål om hederlig og straffri vandel.

Utenlandsk statsborger skal før han begynner studiet, skriftlig gi avkall på rett til å bli autorisert som tannlæge her i landet. Søker han likevel senere autorisasjon, kan den gis med samtykke av Kongen.

Norske statsborgere har til vanlig fortrinsrett ved optaking.

På hvilke vilkår de som uten eksamen artium har bestått avgangseksamen ved rikets militære skoler eller ved Norges landbrukshøiskole, skal ha adgang til å immatrikuleres ved høiskolen, bestemmes ved reglement gitt av Kongen.

§ 28. De nærmere bestemmelser om optaking ved høiskolen fastsettes i reglement gitt av Kongen.

§ 29. Immatrikulering foregår ordinært ved begynnelsen av høstsemestret.

§ 30. I hvilken utstrekning de studerende er forpliktet til å delta i forelesninger, eksaminatorier, øvinger og praktisk-kliniske kurser, bestemmes av avdelingsstyreren.

Dennes avgjørelse kan dog av studentutvalget innankes for professorrådet.

§ 31. De studerende ved hvert årskursus velger en representant med varamann til studentutvalget som skal tjene

18 juni. Nr. 11.

som mellemledd mellem høiskolens myndigheter og studentene i saker som vedrører deres interesser, særlig hvad undervisningen angår. De nærmere bestemmelser om valg m. v. av sådan representasjon fastsettes av departementet efter innstilling av professorrådet.

§ 32. Dersom noen studerende gjør sig skyldig i overtredelse av utferdigede bestemmelser, i grovere uorden, usømmelig adferd overfor høiskolen eller dens embeds- eller tjenestemenn, et lastefullt liv, eller i æreløse handlinger, innen eller utenfor høiskolen, kan følgende disiplinærstraffer anvendes, efter at vedkommende har hatt høve til å forklare sig:

1. Av rektor eller professorråd:

Irettesetting i de former som finnes passende for tilfellet. Professorrådet kan dessuten samtidig med at det blir gitt en slik irettesetting, ta fra vedkommende høiskolens stipend og lignende. Adgangen til disse stipend kan dog efter lengere tids rosverdig forhold atter innrømmes vedkommende.

2. Av professorrådet:

Bortvising, enten for bestemt tid eller for alltid. Så lenge den varer, er den bortviste utelukket fra all adgang til høiskolen, likesom alle stipend og lignende bortfaller.

Før spørsmålet om en bortvising avgjøres, skal vedkommende få høve til å avgi et skriftlig forsvar innen en kortere frist, som rektor fastsetter for hvert enkelt tilfelle. Gjelder bortvisingen lengere tid enn 1 år, kan den bortviste innen 4 uker efter at beslutningen er meddelt ham, kreve den prøvd av Høiesterett. Anken, som behandles efter reglene for offentlige straffesaker, har ikke opsettende virkning.

Enhver beslutning om bortvising og grunnen til denne meldes til departementet.

§ 33. Taper noen studerende som følge av en endelig straffedom de statsborgerlige rettigheter, blir han å bortvise for den tid for hvilken han er frakjent dem.

Gjeninnsettes han før utløpet av denne tid i sine statsborgerlige rettigheter, heves bortvisingen.

§ 34. Er tiltale reist eller forelegg utferdiget mot en studerende for en forbrytelse eller grovere forseelse, skal vedkommende myndighet straks gi rektor melding om dette.

Det samme bør skje så snart det er åpnet rettslig forundersøkelse eller efterforskning mot en studerende som siktet. Rektor har rett til selv eller ved en annen av høiskolens embeds- eller tjenestemenn å overvære rettsmøtene.

§ 35. Studenter som opgir studiet eller uten tillatelse avbryter dette for lengere tid enn ett semester, taper derved alle de rettigheter de har opnådd ved immatrikuleringen,

og kan først efter ny søknad bli faste studerende ved høiskolen igjen. 18 juni. Nr. 11.

§ 36. De nærmere bestemmelser om studie-, kursus- og eksamensavgifter fastsettes av Stortinget. De studerendes erstatningsansvar for skade på høiskolens materiell fastsettes av departementet efter innstilling av professorrådet.

§ 37. Stipend som er bestemt til hjelp under studiet, utdeles av professorrådet til trengende studenter som opholder sig ved høiskolen, og som viser flid, dyktighet og godt forhold.

Dersom utdelingsretten efter legatstatutter og lignende er lagt til rektor, avdelingsstyrer eller studentutvalg ved høiskolen, skal vedkommende gi melding om utdelingen til professorrådet.

De nærmere regler for utdeling av statsstipend til hjelp under studiet fastsettes av departementet.

§ 38. Ved siden av de faste studerende kan hospitanter delta i høiskolens undervisning i ett eller flere fag.

Hertil kreves dog tillatelse av vedkommende lærer, avdelingsstyrer og rektor. Hospitanten må godtgjøre at han har den modenhet som er forutsatt for undervisningen.

Hospitanter er underkastet de samme bestemmelser som høiskolens faste studerende, forsåvidt de finner anvendelse på dem.

§ 39. Til høiskolens forelesninger og demonstrasjoner kan også andre enn faste studerende og hospitanter få adgang. Bestemmelse herom treffes av vedkommende lærer.

Kapitel 6.

Instituttene.

§ 40. Høiskolens bibliotek, dens laboratorier og samlinger skal fortrinsvis være til bruk for høiskolens lærerpersonale og studenter, biblioteket også for norske tannlæger. Om og i tilfelle på hvilke vilkår de også skal være tilgjengelige for andre, bestemmes av professorrådet.

§ 41. Til å bestyre høiskolens bibliotek og samlinger opnevner professorrådet en professor eller en dosent. Instrukser for denne fastsettes av professorrådet.

§ 42. Hvad der for budgett-terminen er bevilget til den enkelte avdeling, til biblioteket eller til samlinger som ikke hører inn under noen bestemt avdeling, kan av professorrådet stilles til rådighet for vedkommende styrere, så de kan anvise derav umiddelbart til utbetaling av kassereren. Er styrerstillingen bare midlertidig besatt, har rektor anvisningsmyndigheten.

18 juni. Nr. 11.

§ 43. Professorer og styrere med anvisningsmyndighet (§ 42) kan avhende dubletter og gjenstander av mindre betydning fra det tekniske utstyr som tilhører deres institutter til fordel for disse.

Til større avhendelser kreves samtykke av professorrådet.

Styrere av høiskolens samlinger må ikke uten Kongens tillatelse anlegge samlinger av lignende art eller for egen regning drive bytte eller handle med gjenstander som hører hertil.

Lignende innskrenkninger gjelder for høiskolens øvrige tjenestemenn, dersom de ikke ved beslutning av professorrådet blir fritatt for det.

§ 44. Denne lov trer i kraft fra 1 juli 1938.

Fortrinsrett til optaking efter eldre bestemmelser gjelder siste gang ved optakingen i året 1943.

Tannlægestuderende som er immatrikulert ved høiskolen før lovens ikrafttreden, har inntil utgangen av året 1943 adgang til å underkaste sig eksamen efter eldre reglement.

18 juni. Nr. 12.

Lov *) [1]) **om tillegg til lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911.**

I.

§ 1. Norsk skadeforsikringsselskap kan ikke begynne sin virksomhet før Kongen har gitt tillatelse til det. Før tillatelse er gitt, kan selskapet ikke registreres.

Tillatelse skal nektes hvis selskapets vedtekter inneholder noen bestemmelse som strider mot forsikringslovgivningen eller mot forskrifter som er utferdiget i henhold til denne eller hvis det antas at selskapets kapital er utilstrekkelig. Tillatelse skal likeledes nektes dersom oprettelsen av selskapet ikke ansees stemmende med forsikringstagernes, det offentliges eller almenhetens interesser. Tillatelse kan ikke nektes av den grunn at der ikke antas å være behov for selskapet, medmindre det tillike antas at dette i det foreliggende tilfelle vil medføre, at oprettelsen ikke er stemmende med forsikringstagernes, det offentliges eller almenhetens interesser.

Søknad om tillatelse til å drive skadeforsikringsvirksomhet sendes inn gjennem Forsikringsrådet som gir innstilling i saken. Søknaden skal være bilagt med bekreftet avskrift av:

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 9 juni. Se Ot. prp. nr. 61. Innst O. XVII. St.t.d., forh. i Ot. s. 614—615, 625—627; i Lt. s. 154.

1. Protokollen for den konstituerende generalforsamling og samtlige til protokollen fremlagte dokumenter;
2. selskapets vedtekter.

Forsikringsrådet kan forlange ytterligere oplysninger som det finner påkrevd.

Foranstående bestemmelser får tilsvarende anvendelse dersom et selskap vil utvide sin virksomhet til å omfatte annen skadeforsikring enn angitt ved det allerede registrerte formål.

§ 2. Hovedagentur for utenlandsk selskap som vil drive skadeforsikringsvirksomhet her i landet, kan ikke begynne sin virksomhet før Kongen har gitt tillatelse til det. Før tillatelse er gitt, kan agenturet ikke registreres.

Tillatelse skal nektes hvis de vilkår som er stillet i eller med hjemmel i denne lov eller lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 ikke er opfylt, hvis det antas at selskapets økonomiske stilling ikke er betryggende eller at selskapet av andre grunner ikke tilfredsstiller de krav som bør stilles av hensyn til de norske forsikringstagere eller hvis opprettelsen av agenturet ikke ansees stemmende med det offentliges eller almenhetens interesser. Tillatelse kan ennvidere nektes dersom norske forsikringsselskaper ikke tilstedes adgang til å drive virksomhet i selskapets hjemland.

Søknad om tillatelse til å drive skadeforsikringsvirksomhet ved et hovedagentur her i landet sendes inn gjennem Forsikringsrådet som gir innstilling i saken. Søknaden skal være bilagt med de dokumenter og inneholde de oplysninger som er nevnt i lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 100. Forsikringsrådet kan forlange ytterligere oplysninger som det finner påkrevd.

Foranstående bestemmelser får tilsvarende anvendelse dersom et utenlandsk selskap vil utvide sin virksomhet her i landet til å omfatte annen skadeforsikring enn angitt ved det allerede registrerte formål.

§ 3. Bestemmelsene i lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 første punktum og § 106 annet punktum får tilsvarende anvendelse på skadeforsikringsvirksomhet.

§ 4. På overtredelser av bestemmelsene i §§ 1—3 eller forskrifter som er utferdiget til gjennemføring herav får bestemmelsene i lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 113 tilsvarende anvendelse.

II.

I lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 skal følgende bestemmelser lyde:

18 juni. Nr. 12.

§ 74, tredje ledd.

Tillatelsen meddeles i tilfelle uten tidsbegrensning. Den skal nektes dersom oprettelsen av selskapet ikke ansees stemmende med det offentliges eller almenhetens interesser. Tillatelsen kan ikke nektes av den grunn at der ikke antas å være behov for selskapet, med mindre det tillike antas at dette i det foreliggende tilfelle vil medføre at oprettelsen ikke er stemmende med forsikringstagernes, det offentliges eller almenhetens interesser. Likeledes skal tillatelse alltid nektes, såfremt selskapet ved noen forsikringsform angir å ville beregne en nettopremie, som i den første del av forsikringstiden utgjør en mindre procent av bruttopremien enn senere.

§ 97, annet ledd.

Mot godtgjørelse må iøvrig ingen her i riket medvirke ved forsikringsvirksomhet, som drives av utlending eller utenlandsk selskap. Forbudet gjelder ikke dekning av skibsfartens, hvalfangstnæringens eller annen fangstnærings sjøforsikringer forsåvidt Kongen ikke bestemmer noe annet.

§ 101, annet ledd.

Tillatelse skal nektes hvis de vilkår som er stillet i eller med hjemmel i denne lov ikke er opfylt eller hvis det antas at det økonomiske eller forsikringstekniske grunnlag for virksomheten ikke er betryggende eller at selskapet av andre grunner ikke tilfredsstiller de krav som bør stilles av hensyn til de norske forsikringstagere eller hvis oprettelsen av agenturet ikke ansees stemmende med det offentliges eller almenhetens interesser. Tillatelse kan enn videre nektes dersom norske forsikringsselskaper ikke tilstedes adgang til å drive virksomhet i selskapets hjemland.

§ 117 a (ny).

Kongen kan bestemme at foretagender som overtar kapital til forvaltning med garantert rente eller driver annen virksomhet som må ansees beslektet med livsforsikring, skal gå inn under forskriftene om livsforsikring i nærværende lov i den utstrekning det finnes formålstjenlig av hensyn til arten og omfanget av virksomheten.

III.

Denne lov trer i kraft straks. Fra samme tid opheves provisorisk anordning av 1 oktober 1937 om tillegg til forsikringstilsynslovgivningen undtagen forsåvidt angår den i anordningens § 2 nevnte virksomhet. For denne opheves anordningen først fra den dag Kongen bestemmer.

Nærmere bestemmelser til gjennemføring av loven gis av Kongen.

Lov *) [1]) om endringer i lov om arbeidervern av 19 juni 1936. 18 juni. Nr. 13.

I.

Følgende bestemmelser i lov om arbeidervern av 19 juni 1936 skal lyde slik:

§ 13, tredje ledd, punkt 4.

4. arbeid ved utsalgssteder samt i barber- og frisørforretninger.

§ 15, punkt 1 d.

d. arbeid ved utsalgssteder samt i barber- og frisørforretninger.

§ 15, punkt 3, annet ledd.

Skiftombyttet skal foretas slik at arbeiderne, med en gjennemsnittlig arbeidstid av 48 timer pr. uke, så vidt mulig får søn- og helgedagsfritid som i punkt 2 første ledd anført og minst hver tredje søndag.

§ 18. Spesielle arbeidstidsforhold.

1. Når den jevne drift ikke kan gå sin gang uten at enkelte arbeidere må begynne før eller slutte efter de andre arbeidere, kan den almindelige arbeidstid forlenges til høist 10 timer daglig for disse arbeidere.

Utover den efter § 17, punkt 1 tillatte arbeidstid kan kunder ekspederes ferdig i op til ½ time.

2. Medfører bedriftens eller arbeidets art at arbeidet for enkelte arbeidere eller grupper av arbeidere blir avbrutt av perioder hvor intet eller litet arbeide blir ydet, men slik at vedkommende arbeidere i disse perioder ikke kan forlate arbeidsplassen, kan den almindelige arbeidstid utstrekkes til høist 10 timer daglig for disse arbeidere.

Tvist om hvorvidt et arbeide går inn under de foran nevnte undtagelser, avgjøres av Arbeidsrådet.

3. For det farmasøitiske personale i apotek samt i andre tilfelle hvor tjenesten helt eller til dels består i at arbeideren må opholde sig i bedriften for i påkommende tilfelle å yde arbeid, men hvor han, bortsett fra kortvarige eller tilfeldige avbrytelser, er fritatt for arbeid eller plikt til å vise aktpågivenhet, kan departementet tillate lempning i bestemmelsene om den almindelige arbeidstids lengde. Før avgjørelse treffes, må Arbeidsrådets utalelse være innhentet.

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 9 juni. Se Ot. prp. nr. 62. Innst. O. XVI. St.tid., forh. i Ot. s. 634—637; i Lt. s. 154.

18 juni. Nr. 13.

§ 22, punkt 2.

2. Den almindelige arbeidstid for arbeideren skal fordeles således at han hver uke har en sammenhengende fritid av minst 24 timer. Fridagen bør såvidt mulig legges på søn- eller helgedag og gis samtidig for alle bedriftens arbeidere.

For arbeid som utføres efter godkjent skiftplan i henhold til § 15, punkt 3 eller i andre særlige tilfelle kan departementet fastsette en annen fordeling av den ukentlige hviletid, men slik at arbeideren i løpet av skiftperioden eller et annet nærmere fastsatt tidsrum får en sammenhengende fritid på gjennemsnittlig minst 24 timer i uken.

Departementet kan tillate også annen lempning heri når det volder uforholdsmessige vanskeligheter å skaffe avløsning eller tjenesten krever ubetydelig arbeid.

§ 33, punkt 3 c.

c. Søksmål mot arbeidsgiveren må reises innen 4 uker fra mottatt opsigelse.

§ 59, punkt 3.

3. Bestemmelser i en tariffavtale som er inngått før denne lovs ikrafttreden og som fastsetter en lengere arbeidstid eller en mindre betaling for overtidsarbeid enn bestemt efter denne lov, skal forbli gjeldende inntil avtalens gyldighetstid er utløpet, dog ikke utover 31 desember 1938.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

18 juni. Nr. 14.

Midlertidig lov *) [1]) **om omsetning av råfisk.**

§ 1. Kongen kan bestemme at det skal være forbudt å tilvirke, omsette og/eller utføre fisk (sild innbefattet) eller produkter av fisk når fisken ikke er kjøpt gjennem en fiskerorganisasjon, hvis vedtekter er godkjent av vedkommende regjeringsdepartement.

Bestemmelsen kan begrenses til å gjelde visse fiskesorter samt fisk fanget i visse områder. Bestemmelsen kan også begrenses til bestemte tidsrum eller til bestemte markeder.

§ 2. Treffes beslutninger i henhold til § 1, kan vedkommende regjeringsdepartement utferdige de bestemmelser som utkreves for å gjennemføre beslutningene og kontrollere at de blir overholdt.

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 9 juni. Se Ot. prp. nr. 59. Innst. C. XIV. St.tid., forh. i Ot. s. 584—606; i Lt. s. 154—162.

§ 3. Overtredelser av denne lov, eller av bestemmelser 18 juni.
som er gitt i medhold av loven — eller medvirkning til eller Nr. 14.
forsøk på sådanne overtredelser — straffes med bøter.

§ 4. Denne lov trer i kraft straks og gjelder inntil videre.

Lov *) [1]) **um brigde i lov um motorvogner frå 20 februar 1926.** 18 juni. Nr. 15.

Lov um motorvogner frå 20 februar 1926, jfr. lover frå 6 juni 1930, 3 juni 1932, 2 juni 1933, 22 juni 1934, 21 juni 1935 og 16 juli 1936 vert brigda soleis:

§ 1 andre leden.

Skeinegangsvogner kjem ikkje inn under denne lovi. Heller ikkje motortrallor som berre vert nytta av jarnvegen eller andre offentlege institusjonar innanfor eige område, lokomobilar, jordbruks- og vegarbeidsmaskinor eller motorvogner som er i brandstellet si tenest. Trengst det serlege fyresegner um slike køyregreidor, kann dei takast med i trafikkreglar som vert gjevne i samhøve med veglovi. For motorvogner i brandstellet si tenest gjeld likevel reglane i § 11 um trygdgjeving og i § 15 um førarkort.

§ 4. Vedkomande regjeringsdepartement fastset den største breiddi og den største vekti som motorvogn må hava um ho skal vera lovleg å bruka på veg eller gate som er tilgjengeleg for ålmenn ferdsel. Dispensasjon frå dei ålmenne fyresegner um breidd og vekt kan i serlege tilfelle gjevast av dei styremakter og etter dei reglar som departementet fastset.

§ 10 andre leden.

Viser det seg ved ettersynet seinare at vogni ikkje lenger svarar til dei kravi som er sette i lovi eller i dei fyresegnene som er gjevne med heimel i lovi, skal kjennemerki takast av vogni og forbod setjast mot at ho vert bruka. Det same gjeld dersom vogni ikkje møter fram til ettersyn eller dersom vogni er yverført til eit anna politidistrikt og eigaren ikkje rettar seg etter påbod frå politiet um å levera kjennemerki inn.

§ 10 siste leden.

Bileigaren skal leggja 5 kronor for kvar vogn når politiet tek burt kjennemerki med heimel av fyresegnene i denne paragrafen, men 10 kronor for kvar vogn dersom politiet

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 23.
[1]) St.besl. 9 juni. Sjå Ot. prp. nr. 31. Innst. O. VII. St.tid., forh. i Ot. s. 616—625; i Lt. s. 154.

18 juni. Nr. 15.

må gjera reise for å taka dei burt. Denne avgifti går inn i vegavgifti og kann drivast inn ved panting. Motorvogni fær ikkje kjennemerke att fyrr avgifti er betalt.

§ 11 fyrste leden.

Fyrr køyreløyve vert gjeve, må det vera lagt ned ei trygd hjå politiet for det skadebotansvaret som bruken av motorvogni kann føra med seg. Departementet kann fastsetja at trygdi skal gjelda ogso for skade som motorvogni gjer i eit eller fleire andre land, og at trygdegjevaren må godtaka uppgjerd for slik skade som ein godkjend samskipnad av trygdelag hev gjenge med på. Trygdi må vera godkjend av politiet. Godkjenningi kann takast tilbake, so at ny trygd må til. Når godkjenningi er teki tilbake, kann kjennemerki takast burt.

§ 11 ny tridje led.

Vedkomande regjeringsdepartement kann fastsetja at det må gjevast trygd for høgare summar enn dei som er nemnde framanfor for motorvogner som skal føra meir enn 8 personar på ein tur.

(Tridje til niande leden no, vert fjorde til tiande led.)

§ 12 tridje leden.

Den som let ein annan køyra vogni si pliktar å vissa seg um at han gjev gjeldande førarkort.

§ 15 andre leden.

Den som skal kunna få godkjenning til førar må leggja fram vitnemål frå politiet på heimstaden for at han er pålitande og edrueleg og at det for sitt vedkomande finn honom skikka til førar og vitnemål frå lækjar um godt syn og god høyrsle, kroppsførleik og helse elles. Den som politiet hev nekta førarkort på grunn av synet, høyrsla, kroppsførleiken eller helsa elles kann anka til departementet eller til ei nemnd som departementet hev valt. Avgjersle av departementet eller nemndi er endeleg.

§ 15 fjorde leden.

Førarkort fyrste gongen må ingen få som i dei siste 3 åri er ilagd straff for fyll. Justisdepartementet kan etter søknad korta denne fresten.

§ 15 sjette leden.

Den som køyrer motorvogn endå han aldri hev havt førarkort kann ikkje få slikt kort fyrr minst ½ år er gjenge sidan den ulovlege køyringi gjekk for seg. Er det gjort nokon større skade ved køyringi, skal han ikkje kunna få førarkort fyrr um minst 1 år. Fyresegnene i denne leden vert å nytta på tilsvarande måte på den som utan løyve hev køyrt motorvogn for offentleg skyssing.

§ 18 ny annan led. 18 juni.
Dersom synet, høyrsla, kroppsførleiken eller helsa elles Nr. 15.
hjå ein motorvognførar ikkje lenger fyller dei krav som er fastsette for den som skal føra motorvogn, pliktar han å gjeva melding um det til politiet. Likeeins har den lækjar som han hev søkt plikt til skriftleg å åtvara han, dersom lækjaren finn det uforsvarleg at vedkomande fær halda fram med å køyra motorvogn, og til å senda avskrift av åtvaringi til politiet.
(Andre til sjette leden no, vert tridje til sjuande led.)

§ 19 andre leden.
Vedkomande regjeringsdepartement kan avgrensa eller forbjoda motorvognkøyring på visse stykke av hovudvegar, gator eller plassar, når slik køyring reknast for fårleg eller serleg til meins for ålmannferdsla, eller kann valda skade på privat eller offentleg eigedom.

§ 19 ny fjorde led.
Yveringeniøren for vegstellet eller den han gjev fullmakt kann avgrensa eller forbjoda køyring med motorvogn når teleløysing gjer det turvande.
(Fjorde til sjette leden no, vert femte til sjuande led.)

§ 21, I, andre leden.
Løyve krevst ogso um køyringi heilt eller for ein del gjeng på islagt vatn, snømark, isbre eller privat veg.

§ 21, I, sjette leden.
Til løyvet kann knytast nærare reglar og vilkår um t. d. rutetider, takstar, postføring mot fastsett vederlag, endestasjonar, stoppestader, plassavgift, dei vegar og gator ruta skal køyra etter, årleg avgift til kontroll, part i utgiftene til turvande vegvøling og vegvedlikehald, høgstegrense for køyrefart, passasjertal og lassvekt o. s. fr., og i visse høve årleg avgift for løyvet. Spursmål um endestasjonar og stoppestader og um plassavgift og kva vegar og gator ei rute skal køyra etter i ein by skal leggjast fram for politiet og kommunestyret.

§ 21, II, fyrste leden.
For skyssing eller godskøyring for fortenest med motorvogn utan rute — og like eins for all ferjing for fortenest av motorvogner — kann vedkomande departement gjeva slike avgrensande og regulerande fyresegner som ein meiner er turvande, og fastsetja takstar, leggja på avgifter og setja vilkår og i tilfelle heilt eller for ein del setja forbod gjeldande for visse vegstykke (ferjestrekkjor) eller for visse område.

18 juni. Nr. 15.

§ 21, II, tridje leden.

Den som vil driva skyssing og/eller godskøyring for fortenest med motorvogn frå offentleg haldeplass må ha løyve til det frå politiet. I byane kann bystyret (formannskapet) vedtaka at det same skal gjelda for motorvogner som hev stasjon i byen ogso um køyringi ikkje skal drivast frå offentleg haldeplass. For løyve etter fyrste og andre punktum i denne leden kann kommunestyret (formannskapet) gjera vedtak um at berre eit fast tal med slike køyreløyve må gjevast, um takstar, største passasjertal, avgift til kommunekassa, kontroll m. m. Um avgjerd og vedtak av politi eller kommunestyre (formannskap) etter denne leden skal det snarast gjevast melding til departementet som kann gjera dei brigde det meiner er ynskjelege.

§ 21, III, fjorde leden.

Vert ei motorvogn nytta utan det løyvet som krevst etter denne paragrafen, skal politiet forbjoda at vogni vert bruka meir til det ulovlege fyremålet. Dersom det trengst for å tryggja at forbodet vert halde uppe, kann politiet taka burt kjennemerki på vogni i so lang tid som det meiner er turvande. Politiforbodet kann ankast inn for departementet. Til saki er avgjord, står forbodet ved lag.

§ 21 nytt stykke IV.

§ 2 i lov frå 26 mai 1866 um politistellet gjeld ikkje for motorvognkøyring frå offentleg haldeplass.

Dei fyresegner som er fastsette for motorvognkøyring i medhald av den nemnde paragrafen og som lovleg kunde vore vedtekne etter denne paragrafen står ved makt til dess eit rettsgildt vedtak gjer dei um inkje.

§ 23. Avgifti etter punkt 1 i § 22 skal betalast til statens skattuppkrevjarar fyrste gongen fyrr registreringi, seinare på forskot for kvart budgettår, likevel slik at departementet kann fastsetja at ho kann svarast i terminar. Av motorvogn som vert registrera etter 31 desember er det halv og etter 31 mars er det fjordedels avgift for registreringsåret.

Fyresegnene i fyrre leden gjeld ogso prøvenummer som vert gjeve for lenger tid (årsprøvenummer).

Vert ikkje vegavgifti betala i rett tid, fell køyreløyvet for vogni (prøvenummeret) burt til dess avgifti er greidd. I slike tilfelle skal det gjevast pålegg um å levera kjennemerki til politiet. Dersom ikkje kjennemerki vert innlevera, skal politiet taka dei burt. Bileigaren skal leggja 5 kronor for kvar vogn når politiet må taka burt kjennemerki etter denne paragrafen, men 10 kronor for kvar vogn dersom poli-

tiet må gjera reise for å taka dei burt. Denne avgifti går inn i vegavgifti og kann drivast inn ved panting. Motorvogni fær ikkje kjennemerke att fyrr avgifti er betalt. 18 juni. Nr. 15.

§ 27 litra a, c og e.

a. Melding etter § 8 vert gjevi til tolluppsynet på den staden der vogni kjem inn.

c. Når det nemnde vitnemålet er i orden, og vogni stettar kravi etter dei forskrifter som er gjevne med heimel av § 4 i denne lovi, kann tolluppsynet, dersom vilkåri etter litra f nedanfor ogso er til stades, gjeva løyve til å bruka ei motorvogn som er førd med frå utlandet upptil 1 månad her i landet. Under same fyresetnader kann politiet gjeva slikt løyve for upptil 1 år. Skal vogni brukast lenger her i riket, er ho undergjevi dei vanlege lovreglane.

e. Namnet og heimstaden til eigaren, kjennemerki på vogni og dei avgjerslone som er tekne vert innskrivne i eit serskilt register sameleis som for innanlandske vogner, jfr. § 9. Når tolluppsynet hev gjeve millombils køyreløyve, skal melding med turvande upplysningar sendast til politiet til gjenomsyn og innføring i det registret som det fører yver utanlandske motorvogner.

(Oversettelse.)

Lov om forandringer i lov om motorvogner av 20 februar 1926. 18 juni. Nr. 15.

Lov om motorvogner av 20 februar 1926, jfr. lover av 6 juni 1930, 3 juni 1932, 2 juni 1933, 22 juni 1934, 21 juni 1935 og 16 juli 1936 endres således:

§ 1 annet ledd.

Skinnegangsvogner går ikke inn under denne lov. Heller ikke motortraller som bare brukes av jernbanen eller andre offentlige institusjoner innenfor eget område, lokomobiler, jordbruks- og veiarbeidsmaskiner eller motorvogner i brandvesenets tjeneste. Trenges der særlige bestemmelser for disse kjøretøier, kan de inntas i trafikkregler som gis i henhold til lov om veivesenet. For motorvogner i brandvesenets tjeneste gjelder dog reglene i § 11 om deponering av garanti og i § 15 om førerkort.

§ 4. Vedkommende regjeringsdepartement fastsetter den største bredde og den største vekt som motorvogn må ha om den skal være lovlig å bruke på vei eller gate som er tilgjengelig for almen ferdsel. Dispensasjon fra de almindelige bestemmelser om bredde og vekt kan i særlige tilfelle

18 juni. Nr. 15.

gis av de myndigheter og efter de regler som departementet fastsetter.

§ 10 annet ledd.

Viser det sig ved den senere undersøkelse at vognen ikke lengere svare til de krav som er satt i loven eller i de bestemmelser som er gitt med hjemmel av loven, skal kjennemerkene tas av vognen og det skal gis forbud mot at den blir brukt. Det samme gjelder dersom vognen efter tilsigelse ikke møter frem til undersøkelse eller dersom vognen er overført til et annet politidistrikt og eieren ikke retter sig efter påbud fra politiet om å innlevere kjennemerkene.

§ 10 siste ledd.

Bileieren skal erlegge 5 kroner for hver vogn når politiet fjerner kjennemerkene med hjemmel av bestemmelsene i denne paragraf, men 10 kroner for hver vogn dersom politiet må foreta reise for å fjerne dem. Denne avgift går inn i veiavgiften og kan inndrives ved utpantning. Motorvognen får ikke kjennemerker igjen før avgiften er betalt.

§ 11 første ledd.

Før kjøretillatelse blir gitt, må det være deponert en garanti hos politiet for det erstatningsansvar som bruken av motorvognen kan føre med sig. Departementet kan fastsette at garantien også skal gjelde for skade som motorvognen volder i et eller flere andre land, og at garantisten må godta opgjør for slik skade som en godkjent forening av forsikringsselskaper har gått med på. Garantien må være godkjent av politiet. Godkjennelsen kan tas tilbake, således at ny garanti blir nødvendig. Når godkjennelsen er tatt tilbake kan kjennemerkene tas bort.

§ 11 nytt tredje ledd.

Vedkommende regjeringsdepartement kan fastsette at det skal stilles garanti for høiere beløp enn de som er nevnt foran for motorvogner som skal føre mere enn 8 personer på en tur.

(Nuværende tredje til niende ledd blir fjerde til tiende ledd.)

§ 12 tredje ledd.

Den som lar en annen kjøre sin vogn plikter å forvisse sig om at han har gyldig førerkort.

§ 15 annet ledd.

Den som skal kunne godkjennes som fører må fremlegge vidnesbyrd fra politiet på hjemstedet for at han er pålitelig og edruelig og at det for sitt vedkommende finner ham

skikket som fører og vidnesbyrd fra læge om godt syn og god hørsel, legemsførlighet og helbred for øvrig. Den som politiet har nektet førerkort på grunn av synet, hørselen, legemsførligheten eller helbreden for øvrig kan anke til departementet eller til en nevnd som departementet har valgt. Departementets eller nevndens avgjørelse er endelig. 18 juni. Nr. 15.

§ 15 fjerde ledd.

Ingen må få førerkort første gang som i de siste 3 år har vært ilagt straff for beruselse. Justisdepartementet kan på ansøkning forkorte denne frist.

§ 15 sjette ledd.

Den som kjører motorvogn skjønt han aldri har hatt førerkort kan ikke få sådant kort før minst ½ år er gått siden den ulovlige kjøring fant sted. Er det gjort noen større skade ved kjøringen, skal han ikke kunne få førerkort før om minst 1 år. Bestemmelsen i dette ledd får tilsvarende anvendelse på den som uten tillatelse har kjørt motorvogn for offentlig personbefordring.

§ 18 nytt annet ledd.

Dersom synet, hørselen, legemsførligheten eller helbreden for øvrig hos en motorvognfører ikke lengere tilfredsstiller de krav som er fastsatt for den som skal føre motorvogn, plikter han å gi melding om det til politiet. Likeledes har den læge som han har søkt plikt til skriftlig å advare ham, dersom lægen finner det uforsvarlig at vedkommende får fortsette med å kjøre motorvogn, og til å sende avskrift av advarselen til politiet.

(Nuværende annet til sjette ledd blir tredje til syvende ledd.)

§ 19 annet ledd.

Vedkommende regjeringsdepartement kan innskrenke eller forby motorvognkjøring på visse strekninger av hovedveier, gater eller plasser, når sådan kjøring ansees farlig eller til særlig ulempe for den almindelige ferdsel eller kan volde skade på privat eller offentlig eiendom.

§ 19 nytt fjerde ledd.

Overingeniøren for veivesenet eller den han bemyndiger kan innskrenke eller forby kjøring med motorvogn når teleløsning gjør det nødvendig.

(Nuværende fjerde til sjette ledd blir femte til syvende ledd.)

§ 21, I, annet ledd.

Tillatelse kreves også om kjøringen foregår helt eller for en del på islagt vann, snemark, isbre eller privat vei.

18 juni. Nr. 15.

§ 21, I, sjette ledd.

Til tillatelsen kan knyttes nærmere regler og vilkår, f. eks. om rutetider, takster, postføring mot bestemt vederlag, endestasjoner, stoppesteder, plassavgift, de veier og gater ruten skal kjøre efter, årlig avgift til kontroll, andel i utgift til nødvendig veiutbedring og veivedlikehold, maksimalhastighet, høieste passasjerantall og lassvekt m. v., og i visse tilfelle årlig avgift for tillatelsen. Spørsmål om endestasjoner og stoppesteder og om plassavgift og hvilke veier og gater en rute skal kjøre efter i en by skal forelegges for politiet og kommunestyret.

§ 21, II, første ledd.

For erhvervsmessig befordring av personer eller gods med motorvogn uten rute — og likeledes for all erhvervsmessig ferjing av motorvogner — kan vedkommende departement treffe sådanne innskrenkende og regulerende bestemmelser som finnes påkrevd samt fastsette takster, pålegge avgifter og sette vilkår, eventuelt helt eller delvis nedlegge forbud gjeldende for bestemte veistrekninger (ferjestrekninger) eller for visse områder.

§ 21, II, tredje ledd.

Den som vil drive erhvervsmessig personbefordring og/eller godskjøring med motorvogn fra offentlig holdeplass må ha tillatelse til det av politiet. I byene kan bystyret (formannskapet) vedta at det samme skal gjelde for motorvogner som har stasjon i byen også når kjøringen ikke skal drives fra offentlig holdeplass. For tillatelser efter første og annet punktum i dette ledd kan kommunestyret (formannskapet) treffe bestemmelse om at sådanne tillatelser bare må gis i et bestemt antall, om takster, største passasjerantall, avgift til kommunekassen, kontroll m. v. Om avgjørelse og bestemmelse av politi eller kommunestyre (formannskap) efter dette ledd skal det snarest gis melding til departementet, som kan foreta de endringer det finner ønskelige.

§ 21, III, fjerde ledd.

Benyttes en motorvogn uten fornøden tillatelse efter denne paragraf, skal politiet forby den fortsatte bruk av vognen i det ulovlige øiemed og kan, når det ansees nødvendig for å sikre overholdelsen av forbudet, fjerne vognens kjennemerker for så lang tid som politiet finner det påkrevd. Politiets forbud kan innankes for departementet. Inntil saken er avgjort, står forbudet ved makt.

§ 21 nytt avsnitt IV.

§ 2 i lov av 26 mai 1866 om politivesenet gjelder ikke for motorvognkjøring fra offentlig holdeplass.

De bestemmelser som er fastsatt for motorvognkjøring i medhold av nevnte paragraf og som lovlig kunde vært vedtatt efter denne paragraf blir gjeldende inntil de ved gyldig beslutning måtte bli satt ut av kraft. 18 juni. Nr. 15.

§ 23. Avgiften efter punkt 1 i § 22 skal betales til statens skatteopkrevere første gang før registreringen, senere forskuddsvis for hvert budgettår, dog således at departementet kan fastsette at den kan svares terminvis. Av motorvogn som registreres efter 31 desember og 31 mars betales henholdsvis halv og fjerdedels avgift for registreringsåret.

Bestemmelsene i foregående ledd kommer også til anvendelse på prøvenummer som tildeles for lengere tid (årsprøvenummer).

Betales avgiften ikke i rett tid, bortfaller kjøretillatelsen for vognen (prøvenummeret) inntil avgiften er betalt. I sådanne tilfelle skal det gis pålegg om å levere kjennemerkene til politiet. Dersom kjennemerkene ikke blir innlevert, skal politiet fjerne dem. Bileieren skal erlegge 5 kroner for hver vogn når politiet må fjerne kjennemerkene efter denne paragraf, men 10 kroner for hver vogn dersom politiet må foreta reise for å fjerne dem. Denne avgift går inn i veiavgiften og kan inndrives ved utpantning. Motorvognen får ikke kjennemerker igjen før avgiften er betalt.

§ 27 litra a, c og e.

a. Anmeldelse efter § 8 gis til tollopsynet på det sted hvor vognen kommer inn.

c. Forsåvidt det foran nevnte vidnesbyrd er i orden, og vognen opfyller betingelsene efter de forskrifter som er utferdiget med hjemmel av § 4 i denne lov, kan tollopsynet, dersom vilkårene efter litra f nedenfor også er til stede, gi tillatelse til å bruke en motorvogn som er ført med fra utlandet optil 1 måned her i landet. Under samme forutsetninger kan politiet gi sådan tillatelse for optil 1 år. Skal vognen brukes her i riket utover denne tid, er den underkastet lovens almindelige bestemmelser.

e. Eierens navn og hjemsted, vognens kjennemerker og de avgjørelser som er truffet innføres i et særskilt register i likhet med hvad det er bestemt for innenlandske vogner, jfr. § 9. Når tollopsynet har gitt midlertidig kjøretillatelse, skal melding med fornødne oplysninger sendes politiet til gjennemsyn og innførsel i det register som det fører over utenlandske motorvogner.

18 juni. Nr. 16. **Lov** *) [1]) **om forandring i lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgett-terminene 1921—1922 til 1930—1931.**

I.

Lov nr. 6 av 28 juli 1921 skal herefter ha følgende overskrift:

Lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue.

II.

Følgende bestemmelser i lov av 28 juli 1921 om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminene 1921—1922 til 1930—1931 skal herefter lyde således:

§ 1 opheves.

§ 2. Ved utskrivning av skatt som nevnt i denne lov kommer ved siden av de almindelige bestemmelser i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 med tilleggslover, herunder lov av 13 juli 1921 inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue, følgende særlige regler til anvendelse.

§ 14. Skatteansettelsene for det hele land prøves av den ankenevnd som omhandles i lov av 13 juli 1921 om beskatning til staten av aksjeselskaper og aksjonærer.

§ 16. Snarest mulig efter ligningens avslutning tilstiller ligningsmyndighetene ankenevnden en fortegnelse i sådan form, som av vedkommende regjeringsdepartement foreskrives, over alle, som er ilignet skatt efter nærværende lov. Likeledes innsendes fortegnelse over skattydere av den i § 3, bokstav a, og over personer av den i samme paragrafs bokstav b nevnte art i den utstrekning vedkommende regjeringsdepartement bestemmer.

I den utstrekning og til den tid ankenevnden bestemmer skal ligningsmyndighetene også sende inn enkeltskattydernes selvangivelser med bilag.

§ 17. Ankenevnden gjennemgår de innkomne fortegnelser og kan — enten der er inngitt klage efter § 15 eller ikke — nedsette eller forhøie de ansettelser som er foretatt av de ordinære ligningsmyndigheter. Hvis forhøielsen ikke bare gjelder verdiansettelsen av en aksje skal skattyderen gis anledning til å uttale sig, idet det uttrykkelig meddeles på hvilket punkt ligningsansettelsen tenkes fraveket. For

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 13 juni. Se Ot. prp. nr. 60. Innst. O. XV. St.tid., forh. i Ot. s. 652—657; i Lt. s. 162—163.

enhver avvikelse fra de ordinære ligningsmyndigheters av- 18 juni.
gjørelse gis en kort begrunnelse. Nr. 16.

§ 18. Hvor ankenevnden anser det påkrevd til veiledning ved formuesansettelsen kan den la verdsettelser av formuesgjenstander foreta ved 2 opnevnte sakkyndige. Disse må ikke være personer, som står i konkurranseforhold til den skattepliktige. De sakkyndige kan befare faste eiendommer og anlegg, om de finner det fornødent av hensyn til verdsettelsen.

Enhver skattyder er forpliktet til å forevise sine regnskapsbøker og meddele andre oplysninger vedrørende sine formuesforhold når ankenevnden eller noen av denne dertil bemyndiget forlanger det. Overtredelse av bestemmelsene i nærværende ledd straffes med bøter.

§ 21 opheves.

§ 22. Personer som akter å utvandre fra riket plikter å betale eller stille sikkerhet for skatt efter nærværende lov. Skatten erlegges efter særskilt ligning med det dobbelte av de satser der gjelder for den budgettermin hvori avreisen finner sted. Personer for hvem nærværende paragraf har funnet anvendelse skattlegges ikke ytterligere i kraft av lovgivningen om ekstraordinær formuesskatt for den budgettermin hvori avreise har funnet sted eller for den følgende termin.

§ 23. Efterligning av skatt efter nærværende lov kan alltid forlanges, når der ved en skattyders ligning finnes å være begått vesentlige feil, hvorved formuen er for lavt ansatt. Dette gjelder dog ikke feil av skjønnsmessig art, medmindre feilen er bevirket ved uriktige eller mangelfulle oplysninger fra den skattepliktige.

Rett til efterligning tapes først, hvis begjæring derom ikke fremkommer innen 10 år, eller hvis forseelse som omhandlet i skattelovene av 18 august 1911, for landet § 118, for byene § 110, forsettlig er begått, 15 år regnet fra 1 januar i det år, hvori ligningen skulde vært foretatt.

Innen utløpet av de i annet ledd omhandlede frister kan efterligning begjæres efter den skattepliktiges død. Jfr. landsskattelovens § 121, byskattelovens § 113, begges femte ledd.

I øvrig finner skattelovenes almindelige forskrifter om efterligning anvendelse.

III.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1938.

18 juni. Nr. 17.

Lov *) [1]) **om forandringer i lov av 13 juli 1921 inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue.**

I.

Lov av 13 juli 1921 skal herefter ha følgende overskrift:

Lov av 13 juli 1921 om beskatning til staten av aksjeselskaper og aksjonærer.

II.

Følgende bestemmelser i lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue, skal herefter lyde således:

§ 6, femte ledd.

Ligningsnevnden sender snarest mulig de opgaver, som vedkommer aksjonærer (parthavere) i andre ligningsdistrikter, til vedkommende distrikts ligningsnevnd og meddeler samtidig den formuesverdi og inntekt, som ved ligningen er ansatt for aksjene (partene). Disse ansettelser er bindende ved ligningen i aksjonærenes (parthavernes) ligningsdistrikter. Ligningsmyndighetene i den kommune, hvor kontoret er eller bestyrelsen foregår, kan i forbindelse med årets klagebehandling foreta beriktigelse av ansettelsene, dersom disse ansees feilaktige og feilen må antas å skyldes uriktige opgaver fra vedkommende selskap, eller der er fremkommet nye oplysninger. Om forandringer i ansettelsene gis der snarest mulig meddelelse til ligningsmyndighetene i aksjonærenes (parthavernes) ligningsdistrikter. Innløper noen sådan opgave som i nærværende ledd omhandlet til aksjonærens (partharens) ligningskommune, efterat ligningen i dette distrikt allerede er avsluttet, skal fornøden beriktigelse uten hensyn til om klage foreligger skje ved klagebehandlingen. Er også denne avsluttet, foretar ligningsnevndens (ligningsrådets) formann beriktigelse av ligningen efter først så vidt mulig å ha gitt vedkommende skattydere anledning til å uttale sig. Fornyet henvendelse til skattyderne er unødvendig, dersom opgaven kun angår forandring i ansettelsene av formuesverdi og inntekt.

Lovens hittilværende § 10 opheves.

Ny § 10.

Verdiansettelser av aksjer prøves for det hele land av en ankenevnd. Denne består av direktøren for skattevesenet

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 13 juni. Se Ot. prp. nr. 60. Innst O. XV. St.tid., forh. i Ot. s. 652—657; i Lt. s. 163.

som formann og 4 medlemmer med hver sin varamann som opnevnes av Kongen for 3 år ad gangen og hvis godtgjørelse fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement. 18 juni. Nr. 17.

Riksskattestyrets kontor besørger nevndens kontorarbeide. For ankenevndens medlemmer og de i § 11 nevnte sakkyndige gjelder bestemmelsene i landskattelovens § 129, byskattelovens § 121.

Ny § 11.

Snarest mulig efter ligningens avslutning sender ligningsmyndighetene ankenevnden fortegnelse over alle aksjeselskaper og dermed likestillede selskaper som i distriktet er ilignet skatt til staten av formue eller inntekt, med opgave over ligningsansettelsene og den av ligningsnevnden (rådet) ansatte salgsverdi av selskapets aksjer (parter). I den utstrekning og til den tid ankenevnden bestemmer skal ligningsmyndighetene også sende inn selskapenes eller enkeltskattyderes selvangivelse med bilag. Likeledes er ethvert aksjeselskap eller dermed likestillet selskap forpliktet til på forlangende å tilstille ankenevnden selvangivelse og årsregnskap. Overtredelse av denne bestemmelse straffes med bøter. For øvrig gjelder bestemmelsen i landskattelovens § 106, byskattelovens § 98, syvende ledd også for ankenevnden.

Hvor ankenevnden anser det påkrevd til veiledning ved verdiansettelsen av et selskaps aksjer (parter), kan den innhente uttalelse fra 2 sakkyndige som den selv opnevner, om verdsettelsen av vedkommende selskaps eiendeler. De sakkyndige må ikke være personer som står i konkurranseforhold til selskapet. De kan befare selskapets faste eiendommer og anlegg om de finner det fornødent av hensyn til verdsettelsen.

Ny § 12.

Vedkommende regjeringsdepartement kan innbringe ligningsmyndighetenes ansettelse til prøvelse av ankenevnden innen 1 år fra den dag da ligningens eller klageavgjørelsens utleggelse blev kunngjort.

Ny § 13.

Enten det foreligger klage eller ikke, kan nevnden nedsette eller forhøie de av de ordinære ligningsmyndigheter foretatte ansettelser. Før ankenevnden foretar noen forandring i ansettelsen eller foretar ansettelse som omhandlet i nærværende paragrafs tredje ledd, skal selskapet være gitt adgang til å uttale sig. For enhver avvikelse fra de ordinære ligningsmyndigheters avgjørelse gis en kort begrunnelse. Ankenevnden avgjør samtidig i hvilken utstrekning ligningen skal omgjøres.

18 juni. Nr. 17. Rettelse kan ikke foretas av nevnden senere enn 3 år regnet fra utgangen av vedkommende inntektsår. Når selskapet innen forannevnte frist er varslet av nevnden om at verdsettelsen av aksjene er tatt op til undersøkelse med rettelse for øie, kan rettelsen også skje efter fristens utløp.

Ankenevnden har også adgang til å fastsette den verdi av aksjene som skal legges til grunn ved årets ligning, før de ordinære ligningsmyndigheter har foretatt ansettelse eller før ligningen er lagt ut. Denne ansettelse blir da uten ytterligere prøvelse å følge ved den ordinære ligning.

Om forandringer i eller fastsettelse av verdien av aksjer (parter) i henhold til denne paragraf gir ankenevnden underretning til ligningsmyndighetene i det distrikt hvor kontoret er eller bestyrelsen foregår og meddeler samtidig om aksjonærenes (parthavernes) ligning skal omgjøres. Med hensyn til forandringer i aksjonærenes (parthavernes) ligning kommer § 6, femte ledds fjerde til syvende punktum, til anvendelse. Ligningsmyndigheten i kontordistriktet kan, når forandring i verdiansettelsen av et selskaps aksjer (parter) er foretatt, pålegge vedkommende selskap å sende fortegnelse over aksjonærene (parthaverne) og disses skattedistrikter.

III.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1938.

18 jun. **Kongelig kunngjøring** *) [1]) om formues- og inntektsskatt til statskassen for budgettterminen 1 juli 1938—30 juni 1939.

A.

§ 1. For budgett-terminen fra 1 juli 1938 til 30 juni 1939 erlegges skatt til staten efter følgende regler:

I. Av innenlandske aktieselskaper og dermed likestilte innenlandske selskaper (lov av 13 juli 1921 § 8):

a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1000.
b. Inntektsskatt med 6 pct. av selskapets hele inntekt i tilfelle med sådant fradrag som bestemt i lov av 13 juli 1921 § 7, 1ste ledd.
c. Fondsskatt med 6,5 pct. av den del av selskapets inntekt som ikke tildeles aktionærene (parthaverne) som utbytte, i tilfelle med sådant fradrag som bestemt i lov av 13 juli 1921 § 7, 2net ledd.

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 8 juni. Se St. prp. nr. 1, kap. 2001. Budgett-innst. S. nr. 181. St.tid. s. 1405—1408.

II. Av sparebanker samt forbruks- og innkjøpsforeninger (landskattelovens § 52, byskattelovens § 42): 18 juni.

a. Formuesskatt, idet formuen ansettes overensstemmende med lov av 13 juli 1921 § 2:

Av formuens	første	kr. 10 000	kr. 0,30	av hvert tusen kr.
—	næste	» 40 000	» 0,50	—»—
—	—	» 50 000	» 1,00	—»—
—	—	» 50 000	» 1,50	—»—
—	—	» 50 000	» 2,00	—»—
—	—	» 100 000	» 2,50	—»—
—	—	» 200 000	» 3,00	—»—
—	—	» 500 000	» 3,50	—»—
—	—	» 1 000 000	» 4,00	—»—
—	—	» 2 000 000	» 5,00	—»—
—	overskytende beløp		» 6,00	—»—

b. Inntektsskatt, idet inntekten ansettes overensstemmende med lov av 13 juli 1921 § 3 og skatten beregnes av inntektens antatte beløp:

av de første	kr. 4 000	2	pct.
av de næste	» 4 000	4	»
—»—	» 4 000	6	»
—»—	» 6 000	8	»
—»—	» 7 000	10	»
—»—	» 10 000	12	»
—»—	» 15 000	14	»
—»—	» 20 000	16	»
—»—	» 20 000	18	»
—»—	» 20 000	20	»
—»—	» 30 000	22	»
—»—	» 30 000	24	»
—»—	» 30 000	26	»
—»—	» 50 000	28	»
av det overskytende beløp		30	»

III. Av gjensidige livsforsikringsselskaper:

a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1000.

b. Inntektsskatt med 14 pct. av inntektens antatte beløp, dog således, at der bare svares 6 pct. skatt av den del av inntekten, som avsettes til sikkerhetsfond, inntil fondet har nådd grenseverdien, jfr. lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 nr. 1 § 79.

IV. Av i utlandet hjemmehørende aktieselskaper og dermed likestilte selskaper undtagen forsikringsselskaper:

a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1000.

b. Inntektsskatt med 25 pct. av inntektens antatte beløp.

18 juni. V. Av i utlandet bosatte aktionærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap (med undtagelse av utenrikske tjenestemenn, som er norske statsborgere, forsåvidt de i henhold til lov av 13 juli 1921 § 5, jfr. tilleggslov av 14 juli 1922, lignes særskilt):

Inntektsskatt med 20 pct. av inntektens antatte beløp.

VI. Av andre skattepliktige:

a. Formuesskatt: som efter II a.

b. Inntektsskatt: Av inntektens skattbare beløp bestemt efter reglene i § 7 erlegges:

av de første	kr.	3 000	1,6 pct.
av de næste	»	3 000	3,2 »
—»—	»	3 000	4,8 »
—»—	»	5 000	6,4 »
—»—	»	6 000	8,0 »
—»—	»	8 000	9,6 »
—»—	»	10 000	11,2 »
—»—	»	12 000	12,8 »
—»—	»	15 000	14,4 »
—»—	»	20 000	16,0 »
—»—	»	30 000	17,6 »
—»—	»	30 000	19,2 »
—»—	»	30 000	20,8 »
—»—	»	50 000	22,4 »
—»—	»	50 000	24,0 »
—»—	»	50 000	25,6 »
—»—	»	50 000	27,2 »
—»—	»	50 000	28,8 »
—»—	»	50 000	30,4 »
—»—	»	50 000	32,0 »
—»—	»	50 000	33,6 »
—»—	»	100 000	35,2 »
—»—	»	100 000	36,8 »
—»—	»	100 000	38,4 »
av det overskytende beløp			40,0 »

§ 2. Enhver, som efter de almindelige skattelover for landet og for byene av 18 august 1911 plikter å svare kommuneskatt, er med de undtagelser, som følger av nedenstående regler, pliktig til å svare skatt til staten av sin formue og inntekt. Dog skal fylkes-, herreds- og bykommuner helt være fritatt for sådan skatt til staten; herredskommuner imidlertid med den undtagelse, som følger av lov av 22 februar 1921 § 27, jfr. §§ 36, 45 og 48. Når familiestiftelser og andre formuesmasser efter landskattelovens § 27, byskattelovens § 22, ilignes formuesskatt til kommunen, blir de også å iligne formuesskatt til staten.

Likeledes er den, som ikke har bopel i riket, men nyter lønn av den norske stat, skattepliktig av den inntekt, han således oppebærer. Av utenrikske tjenestemenns lønninger blir skatt dog kun å erlegge i den utstrekning som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes. 18 juni.

Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl ilignes skatt til staten av formue og inntekt.

§ 3. Med hensyn til stedet for skattskrivningen gjelder følgende bestemmelser:

a. Enhver skattepliktig skattlegges i det distrikt, hvor vedkommende efter bestemmelsene i landskattelovens §§ 20, 21, 23 og 24, byskattelovens §§ 15, 16, 18 og 19 blir å iligne kommuneskatt. I dette distrikt medtas ved statsskattskrivningen formue og inntekt, som skattlegges efter bestemmelsene i landskattelovens §§ 18 og 19, byskattelovens §§ 13 og 14 (jfr. de nevnte lovers §§ 82 og 75, begges tredje ledd). De i landskattelovens § 23, byskattelovens § 18, begges annet ledd, omhandlede skattepliktige skattlegges i det distrikt, hvor vedkommende selskaps kontor er, eller hvor bestyrelsen foregår. Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl skattlegges i det distrikt, hvor kontoret (hovedkontoret) er, eller hvor bestyrelsen foregår.

b. Har noen, som av den norske stat oppebærer lønn, hvorav han er skattepliktig, tatt ophold i utlandet, skattskrives han i Oslo skattedistrikt. Ved ligningen i dette distrikt medtas for utenrikske tjenestemenn, som er norske statsborgere, også formue i og inntekt av aktier, hvorfor vedkommende lignes særskilt.

c. Opstår der tvist om, i hvilket distrikt en person skal skattskrives, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

d. Når noen er ilignet statsskatt i et annet distrikt enn det, hvor skattskrivningen efter foranstående regler rettelig skulde skje, kan han ikke forlange sig fritatt for skattens erleggelse medmindre den pågjeldende formue eller inntekt tillike er ilignet statsskatt i det rette distrikt. Derimot kan han i sådant tilfelle ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kreve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres å være fremkommet ved feilaktige ligningsansettelser eller å være uriktig av andre grunner.

§ 4. Formuer under kr. 5 000 er skattefri. Formuer på kr. 5 000 og derover, men under kr. 20 000, tilhørende skattepliktige som efter § 7 tilkommer skattefritt fradrag ved inntektsansettelsen, blir blott å skattlegge forsåvidt skattyderens inntekt ifølge bestemmelsene i §§ 5 og 7 er stor nok til, at han

18 juni. derav skal svare skatt. Formuer på kr. 20 000 og derover blir alltid å skattlegge. Formuen avrundes nedad til det nærmeste med 1000 delelige antall kroner.

§ 5. Inntekter under kr. 2000 er skattefri. Skattepliktig, som efter § 7 intet skattefritt fradrag gis, blir dog å iligne skatt, når inntekten utgjør minst kr. 1000.

I utlandet bosatte aktionærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap (§ 1 V) ilignes skatt, når inntekten — ansatt underett for samtlige aktionærer eller i tilfelle ved særskilt ligning — utgjør minst kr. 100.

Inntekten avrundes nedad til det nærmeste med 100 delelige antall kroner.

§ 6. Det fremkomne skattebeløp blir å avrunde således at beløp til og med 50 øre nedsettes, beløp over 50 øre forhøies til det nærmeste antall hele kroner.

§ 7. Ved ansettelsen til skatt av de i § 1 VI omhandlede skattepliktige befølges reglene for klasseinndeling i skattelovene av 18 august 1911 for landet § 75, for byene § 68, dog således, at hustru alltid henregnes til forsørgede. Av inntekten er skattefritt i 1ste klasse kr. 900, i 2nen klasse kr. 1 400, i 3dje klasse kr. 1 800, i 4de klasse kr. 2 200, i 5te klasse kr. 2 600, i 6te klasse kr. 3 000, i 7de klasse kr. 3 400 og i 8de klasse kr. 3 800.

Har noen større forsørgelsesbyrde enn det utkreves for å bringe ham op i 8de klasse, forhøies det til hans inntekt svarende beløp i 8de klasse med kr. 400 for hver overskytende forsørget person.

Skattepliktige selskaper og innretninger, skattepliktige utlendinger (landskattelovens § 15, byskattelovens § 10, bokstav b og c og lov av 13 juli 1921 § 5) samt personer, som av den norske stat oppebærer lønn, men som ikke har fast bopel her i riket, gis intet skattefritt fradrag. Har de sistnevnte personer måttet ta ophold i utlandet som følge av sin stilling i den norske stats tjeneste, blir de dog å henregne til en av klassene 1—8 efter det antall personer, som de har å forsørge.

Dødsboer henføres til den avdødes skatteklasse.

§ 8. I øvrig blir skatten å utligne efter de gjeldende skattelover, derunder lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt på inntekt og formue med senere tilleggslover.

B.

For budgett-terminen 1 juli 1938 til 30 juni 1939 skal ved siden av den almindelige formues- og inntektsskatt erlegges en særskilt kriseskatt til staten. Skatten blir å utligne som tillegg

til den almindelige inntektsskatt til staten og i overensstemmelse med de for denne gjeldende regler. Den erlegges av nedennevnte skattepliktige således: 18 juni.

1. Innenlandske selskaper (A § 1 I):
   Inntektsskatt med 5,4 pct.
2. Sparebanker, forbruks- og innkjøpsforeninger (A § 1 II):
   a. Den efter reglene under A beregnede inntektsskatt forhøies med 27 pct.
   b. Inntektsskatt med 2,7 pct. av den antatte inntekt.
3. Gjensidige livsforsikringsselskaper (A § 1 III):
   Inntektsskatt med 5,4 pct.
4. Utenlandske selskaper (A § 1 IV):
   Inntektsskatt med 2 pct.
5. I utlandet bosatte aktionærer (A § 1 V):
   Inntektsskatt med 2 pct.
6. Andre skattepliktige (A § 1 VI):
   Inntektsskatt: Av inntektens skattbare beløp erlegges:

av de første	kr.	3 000	1,0 pct.
av de næste	»	2 000	2,0 »
—»—	»	1 000	2,7 »
—»—	»	3 000	4,0 »
—»—	»	5 000	5,4 »
—»—	»	6 000	6,7 »
—»—	»	8 000	7,3 »
—»—	»	10 000	7,8 »
—»—	»	12 000	8,4 »
—»—	»	15 000	8,9 »
—»—	»	20 000	9,4 »
—»—	»	30 000	10,0 »
—»—	»	30 000	10,5 »
—»—	»	30 000	11,1 »
—»—	»	50 000	11,6 »
—»—	»	50 000	12,1 »
—»—	»	50 000	12,7 »
—»—	»	50 000	13,2 »
—»—	»	50 000	13,8 »
—»—	»	50 000	14,3 »
—»—	»	50 000	14,8 »
—»—	»	50 000	15,4 »
—»—	»	100 000	15,9 »
—»—	»	100 000	16,5 »
—»—	»	100 000	17,0 »
av det overskytende beløp			17,5 »

18 juni. **Kongelig kunngjøring** *) [1]) om omsetningsavgift til statskassen fra 1 juli 1938 av brennevin.

Fra 1 juli 1938 skal til statskassen erlegges omsetningsavgift av det brennevin som selges til innenlandsk forbruk av A/S Vinmonopolet, svarende til 25 pct. av bruttosalgsbeløpet, avgiften iberegnet.

Undtatt fra denne avgift er spiritus som efter spesiell bevilling er tillatt utlevert uten erleggelse av almindelig tilvirkningsavgift eller toll til teknisk, videnskapelig, kirurgisk og lignende annet bruk.

Finans- og tolldepartementet bemyndiges til å frita for omsetningsavgift spiritus av minst 94 pct. alkoholstyrke som anvendes ved tilvirkning til salg av såper, parfymer, toalettvann, hårvann, munnvann, essenser og lignende, når spiritusen inngår som en vesentlig faktor ved fremstillingen og forholdet for øvrig gjør en avgiftsfritagelse påkrevd eller beføiet.

Også i andre rent spesielle tilfelle kan departementet på de vilkår det måtte fastsette, frita for omsetningsavgift.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse for øvrig utferdiges av Finans- og tolldepartementet.

18 juni. **Kongelig kunngjøring** *) [2]) om avgift til statskassen fra 1 juli 1938 av brennevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av etylletertilvirkningen samt av øltilvirkningen.

Fra 1 juli 1938 skal til statskassen erlegges:

A. Avgift av brennevinstilvirkningen ved de almindelige brennerier efter følgende regler:

1) Avgiften erlegges med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre — for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.
2) Når norsk brennevin hvorav foranstående avgift er betalt, i partier på 1 — en — hektoliter og derover og med iakttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen som Finans- og tolldepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften å tilbakebetale for råspiritus med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre — for renset spiritus med kr. 2,64 — to kroner og fire og seksti øre — samt for til drikk tilberedte destil-

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2015. Budgett-innst. S. nr. 186. St.tid. s. 1192.
[2]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2017—19. Budgett-innst. S. nr. 187. St.tid. s. 1192—1193.

later hvortil har vært anvendt fullstendig renset spiritus, med kr. 2,67 — to kroner og syv og seksti øre — pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, når andragende derom fremkommer innen to år efter utførselen. Forat brennevin skal ansees som renset, må det på en sådan måte som av Finans- og tolldepartementet nærmere bestemmes, godtgjøres at det efter skattelegningen har undergått en fullstendig rensningsprosess ved omdestillasjon. 18 juni.

3) Når brennevin gjøres utjenlig til drikk (denatureres), eller det på annen fyldestgjørende måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, kan Finans- og tolldepartementet tillate at det fritas for tilvirkningsavgiften på samme måte som ferdige destillater der utføres til utlandet.

De foran under 1, 2 og 3 nevnte avgifts- og refusjonssatser blir inntil videre å gi et tillegg svarende i procent til de til enhver tid gjeldende tillegg til brennevinstollen.

Finans- og tolldepartementet fastsetter de nærmere regler for beregningen av dette tillegg.

B. Avgift av mais, durra eller rug, hel eller formalt, som anvendes til brennevinstilvirkning ved almindelige brennerier, efter følgende regler:

1) Av mais erlegges en avgift av 5 — fem — øre pr. kg. Når et til den forbrukte mais svarende kvantum brennevin, beregnet efter et utbytte av 0,375 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg. mais, utføres til utlandet innen 30 april i den annen tilvirkningstermin efter den i hvilken maisen er anvendt, blir efter Finans- og tolldepartementets nærmere bestemmelse den erlagte avgift å godtgjøre med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

2) Av durra og rug erlegges på samme måte, beregnet efter et utbytte av 0,30 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg., en avgift av 4 — fire — øre pr. kg., og ved utførsel godtgjøres 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

3) Når brennevin ved hvis tilvirkning der er anvendt beskattet mais, durra eller rug, gjøres utjenlig til drikk (denatureres) eller på annen fyldestgjørende måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, kan Finans- og tolldepartementet tillate godtgjort avgiften av den til brennevinet svarende mais, durra eller rug, beregnet efter et utbytte av 0,375 og 0,30 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av henholdsvis 1 kg. mais og 1 kg.

18 juni. durra eller rug, således at godtgjørelsen skjer med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter brennevin av nevnte styrke.

C. Avgift av etylletertilvirkningen med kr. 3,50 — tre kroner og femti øre — pr. kg. etylleter som tilvirkes. Når etylleter av innenlandsk tilvirkning denatureres, eller den på annen fyldestgjørende måte finnes å være garantert mot å bli anvendt til annet enn teknisk bruk, kan Finans- og tolldepartementet tillate at den fritas for tilvirkningsavgift; etylleterens eier har å erstatte omkostningene med denatureringen og kontrollen dermed.

D. Avgift av øltilvirkningen med følgende beløp for hver liter øl:

1) av øl inneholdende inntil 2,50 volumprocent alkohol 20 — tyve — øre;
2) av øl inneholdende over 2,50 inntil 4,75 volumprocent alkohol 30 — tredve — øre;
3) av øl inneholdende over 4,75 inntil 7 volumprocent alkohol 45 — fem og firti — øre.

18 juni. **Kongeleg kunngjering***)[1]) om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av sjokolade- og sukkervarer.

Frå 1 juli 1938 vert det å betala omsetnadsavgift til statskassa av sjokolade- og sukkervarer etter fylgjande satsar:

For kokesjokolade 10 — ti — av hundrad av den avgiftspliktige verdi vara har. Med kokesjokolade er her meint sjokolade med i det meste 26 pct. fettinnhald og i pakningar på minst 125 gram.

For dei andre varene som etter lova kann påleggjast avgift, vert denne å betala med $33^1/_3$ — trettitre og ein tridjepart — av hundrad av den avgiftspliktige verdi varene har.

18 juni. **Kongeleg kunngjering***)[2]) om stempelavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av tobakkvarer.

I.

Frå 1 juli 1938 skal det til statskassa svarast stempelavgift av cigarar, cigarettar, cigaretthylser, snus, røykjetobakk og skråtobakk etter desse satsar:

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 23.

[1]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2020. Budgett-innst. S. nr. 188. St.tid. s. 1193.

[2]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2021. Budgett-innst. S. nr. 189. St.tid. s. 1194—1195.

A. Av cigarar:

Kr.	0,50	pr. 100 stykke av verdi			opptil kr.	3,00
»	1,00	»	—»—	over kr. 3,00	» »	5,00
»	1,50	»	—»—	— » 5,00	» »	7,00
»	2,00	»	—»—	— » 7,00	» »	9,00
»	2,50	»	—»—	— » 9,00	» »	11,00
»	3,00	»	—»—	— » 11,00	» »	13,00
»	3,50	»	—»—	— » 13,00	» »	15,00
»	4,00	»	—»—	— » 15,00	» »	17,00
»	4,50	»	—»—	— » 17,00	» »	19,00
»	5,00	»	—»—	— » 19,00	» »	21,00
»	6,00	»	—»—	— » 21,00	» »	24,00
»	7,00	»	—»—	— » 24,00	» »	28,00
»	8,00	»	—»—	— » 28,00	» »	32,00
»	9,00	»	—»—	— » 32,00	» »	36,00
»	10,00	»	—»—	— » 36,00	» »	40,00
»	11,00	»	—»—	— » 40,00	» »	44,00
»	12,00	»	—»—	— » 44,00	» »	48,00
»	13,00	»	—»—	— » 48,00	» »	52,00
»	14,00	»	—»—	— » 52,00	» »	56,00
»	15,00	»	—»—	— » 56,00	» »	60,00
»	17,00	»	—»—	— » 60,00	» »	68,00

med eit tillegg av kr. 2,00 pr. 100 stykke for kvar kr. 8,00 eller del av denne sum som ligg over verdien kr. 68,00 pr. 100 stykke.

B. Av cigarettar:

Kr.	1,00	pr. 100 stykke av verdi			opptil kr.	2,50
»	1,80	»	—»—	over kr. 2,50	» »	4,50
»	2,40	»	—»—	— » 4,50	» »	6,00
»	3,00	»	—»—	— » 6,00	» »	7,50
»	4,00	»	—»—	— » 7,50	» »	10,00
»	5,00	»	—»—	— » 10,00	» »	12,50
»	6,50	»	—»—	— » 12,50	» »	16,00
»	8,00	»	—»—	— » 16,00	» »	20,00
»	10,00	»	—»—	— » 20,00	» »	24,00
»	13,00	»	—»—	— » 24,00	» »	30,00

med eit tillegg av kr. 3,00 pr. 100 stykke for kvar kr. 6,00 eller del av denne sum som ligg over verdien kr. 30,00 pr. 100 stykke.

C. Av cigaretthylser:

Kr. 0,25 pr. 50 stykke av pakningens innhald eller del av denne.

D. Av snus:

Kr. 0,25 pr. 50 gram av pakningens innhald eller del av denne.

18 juni. E. Av røykjetobakk, herunder karva skråtobakk:

Kr. 0,12 pr. netto 100 gram, når detaljprisen, pakningens verdi og stempelavgifta irekna er opptil kr. 1,00

» 0,20	—»—	over kr. 1,00	—	»	1,60
» 0,24	—»—	» » 1,60	—	»	2,00
» 0,36	—»—	» » 2,00	—	»	2,50
» 0,48	—»—	» » 2,50	—	»	3,00
» 0,60	—»—	» » 3,00	—	»	3,50
» 0,72	—»—	» » 3,50	—	»	4,00

med eit tillegg av kr. 0,12 pr. netto 100 gram for kvar kr. 0,50 eller del av denne sum som detaljprisen er over kr. 4,00.

F. Av skråtobakk:

Kr. 0,04 pr. 50 gram av pakningens innhald.

II.

Finans- og tolldepartementet får fullmakt til å gjera slike brigde i dei for stempelavgifta av cigarar, cigarettar og røykkjetobakk fastsette verdiklassar og avgiftssatsar som det måtte finna formålstenleg.

18 juni. **Kongeleg kunngjering** *) [1]) om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av kolsyrehaldige alkoholfrie drikkevarer og av innanlands tilverka fruktvin og av kolsyre.

I.

Vedtak om omsetnadsavgift til statskassa av kolsyrehaldige alkoholfrie drikkevarer.

Frå 1 juli 1938 vert i samhøve med dei lovfyresegnene som gjeld om omsetnadsavgifta av kolsyrehaldige alkoholfrie drikkevarer å betala avgift til statskassa av omsetnaden av dei nemnde varene med 15 — femtan — øre pr. liter.

II.

Vedtak om omsetnadsavgift til statskassa av innanlands tilverka fruktvin.

Den som handlar med fruktvin som er tilverka her i landet, og som har kjøpt vinen hos tilverkaren, skal frå 1 juli 1938 betala ei avgift til statskassa av

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 23.
[1]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2022. Budgett-innst. S. nr. 190. St.tid. s. 1195.

45 — fem og firti — øre for kvar liter ikkje musserande fruktvin og 18 juni.
1 — ei — krone for kvar liter musserande fruktvin,
som han omset til bruk her i landet.

Avgifta vert å rekna ut og betala for kvart halvår, soleis at avgifta for halvåret vert å betala innan utgangen av den 15 dag i den næst påfylgjande månad.

Finans- og tolldepartementet fastset nøgjare fyresegner om korleis avgifta skal utreknast og betalast dersom slike fyresegner trengs.

Finans- og tolldepartementet får fullmakt til å brigda avgiftssatsane for ikkje musserande fruktvin og musserande fruktvin med dei summar som den effektive toll i same fylgd for vin på fat og for ikkje musserande vin på flasker måtte verta pålagd eller nedset ved brigding av det gjeldande ekstraordinære tolltillegg på 20 pct.

III.

Vedtak om omsetnadsavgift til statskassa av kolsyre.

§ 1. Frå 1 juli 1938 skal det betalast omsetnadsavgift innført til tilverking av kolsyrehaldige alkoholfrie drikkevarer som ikkje er etla til sal, betalast omsetnadsavgift til statskassa med kr. 6,30 pr. kg kolsyre.

Finans- og tolldepartementet gjev nøgjare fyresegner om korleis avgifta skal betalast og om kontrollen med avgifta.

Kongeleg kunngjering *) [1]) om omsetnadsavgift til statskassa frå 1 juli 1938 av visse varer. 18 juni.

§ 1. Frå 1 juli 1938 skal det betalast omsetnadsavgift til statskassa av etternemnde varer, rekna av verdet etter den prosentsats som her er sett til:

1. Gull- og platinavarer ..... 6 pct.
2. Sylvvarer ..... 4 »
3. Hanskar og vantar av skinn (so vel sydde som berre tilskorne) eller silke (herunder kunstsilke) 5 »
4. Skoty av silkety eller ty som det fins silke i, av ty innverka med metalltråd, av lakkert, chagrinert, bronsert, alunert, hvitgarva (glacé) og semska skinn, av chevreau-, reptil-, fisk- eller ødleskinn og etterlikningar av desse ..... 4 »
5. Silkevarer, herunder kunstsilkevarer — men undanteke spinnestoff og garn ..... 6 »

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste delid nr. 23.
[1]) St.besl. 19 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2024. Budgett-innst. S. nr. 192. St.tid. s. 1196—1199.

18 juni. 6. Parfymer, luktande vatn og andre vatn til toalettbruk, kosmetiske middel, til dømes sminke, pudder og liknande varer til toalettbruk, men likevel undanteke munnvatn, tannpulver, tannpasta og tannkrem ..... 6 pct.

7. Glasvarer, andre, slipte, etsa etc. (glasvarer 11. a i tolltariffen) ..... 5 »

§ 2. Til grunn for utrekninga av avgifta vert å leggja en-gros-prisen på vedkomande vare ved sal til småhandlar, for innførde varer innførsleverdet på vedkomande vare med tillegg av toll og eit nærmare fastsett prosenttillegg, alt etter nøgjare reglar som Finans- og tolldepartementet gjev.

§ 3. For varer av det slaget som er nemnt i § 1 under 5 og som er tilverka av vove stoff eller trikotstoff (metervare), vert avgifta å rekna berre av den verdi stoffet har.

18 juni. **Kongelig kunngjøring** *) [1]) om avgift til statskassen av jord som i budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939 brukes til dyrking av tobakk.

Av jord som i budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939 brukes til dyrking av tobakk, erlegges en avgift til statskassen av 10 øre pr. kvadratmeter, dog således at der av det av én dyrker på en eiendom beplantede areal svares en avgift av minst kr. 20. Avgiften påhviler den som for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobakk.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsettes av Finans- og tolldepartementet.

18 juni. **Kongelig kunngjøring** *) [2]) om avgift til statskassen fra 1 juli 1938 1) av sirup som anvendes til tilvirkning av drops, og 2) av mais og innenlands tilvirket maisstivelse som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup.

I.

Fra 1 juli 1938 erlegges til statskassen avgift av sirup som anvendes til tilvirkning av drops, med 16 øre pr. kg.

---

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 20 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2907. Budgett-innst. S. nr. 200 b. St.tid. s. 1205.

[2]) St.besl. 20 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2907. Budgett-innst. S. nr. 200 a. St.tid. s. 1205.

II. 18 juni.

Fra 1 juli 1938 erlegges til statskassen avgift av mais og innenlands tilvirket maisstivelse som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup med følgende beløp:

1. av mais 5 øre pr. kg.
2. av innenlands tilvirket maisstivelse 10 øre pr. kg.

Kongelig resolusjon. 18 juni.

I. I henhold til domstolslovens § 22, 2 ledd, bestemmes at Skien domssogn fra 1 juli 1938 deles i to tinglag for tvistemål og straffesaker:
   1) Skien by,
   2) Solum herred.

II. I henhold til domstolslovens § 86, siste ledd bestemmes at Skien domssogn fra 1 juli 1938 deles i to loddtrekningskretser for tvistemål og straffesaker:
   1) Skien by,
   2) Solum herred.

Kongelig resolusjon. 18 juni.

Justissekretærembedet ved Bergen byrett opheves fra og med 1 juli 1938.

Kongelig resolusjon *). 18 juni.

Med hjemmel av § 26, siste ledd, i rusdrikkloven av 5 april 1927, jfr. tilleggslov av 6 mai 1932, utferdiges Forskrifter om avvikling av de pr. 30 juni 1938 bestående samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl, sålydende:

§ 1. Samlag hvis virksomhet helt eller delvis i henhold til kommunal bevilling skal fortsettes av A/S Vinmonopolet skal avvikles på den måte at samlagets formue som helhet skal overdras til A/S Vinmonopolet, jfr. aktielovens § 83. Overdragelsen skal omfatte samlagets samlede aktiva og passiva pr. 30 juni 1938, herunder det staten tilkommende overskudd og aktionærenes tilgodehavende (aktieinnskuddet med tillegg av 5 % renter for 1 halvår 1938 samt mulig uhevet utbytte).

§ 2. A/S Vinmonopolet skal som avviklingsstyre sørge for at samlagets kreditorer og aktionærer får utbetalt sine tilgodehavender med minst mulig ophold.

§ 3. Samlagets nuværende styre skal på samlagets vegne avgi de overdragelseserklæringer som er nødvendige efter § 1. Likeså skal styret uten ophold sende melding til Han-

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

18 juni. delsregistret om at samlagets formue vil bli overdratt til A/S Vinmonopolet og at Monopolet forestår avviklingen.

§ 4. A/S Vinmonopolet skal 2 ganger i Norsk lysingsblad innkalle samlagets fordringshavere til å anmelde sitt tilgodehavende innen en frist av 3 måneder. Innkallelsen har ikke preklusiv virkning. Særskilt varsel til kjente fordringshavere er ikke nødvendig.

Når avviklingen er gjennemført skal A/S Vinmonopolet sende melding herom til Handelsregistret med begjæring om at samlagets registrering utgår.

§ 5. Avviklingen kan for øvrig foregå uten at det er nødvendig å iaktta bestemmelsene i aktielovens § 83. Således bortfaller bl. a. beslutning av generalforsamlingen med hensyn til samlagets opløsning og formuens overdragelse.

§ 6. Om avviklingen av samlag hvis virksomhet ikke overtas av A/S Vinmonopolet bemyndiges Socialdepartementet til å fastsette de nødvendige bestemmelser.

Særskilte avviklingsbestemmelser blir likeledes å fastsette av Socialdepartementet for tilfelle av at et samlag for brennevin og/eller vin skal fortsette sin virksomhet som ølsamlag.

18 juni. **Kongelig resolusjon** *) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Norderhov herred, Buskerud fylke, må ha godkjenning av helserådet.

18 juni. **Kongelig resolusjon** *).

I medhold av midlertidig lov av 13 mai 1938 om beskyttelse av minsteprisavtaler mellem fiskere og kjøpere, bestemmes herved:

I. Handelsdepartementet kan bestemme at det skal være forbudt å selge eller sende fersk, iset, frossen eller filert torsk og/eller hyse fra Nordland, Troms og Finnmark fylker når fisken ikke til fiskerne er betalt med de minstepriser som er fastsatt i avtale datert 21 februar 1938 mellem fiskerorganisasjonene i nevnte fylker og Nord-Norges tilvirkerlag.

II. Handelsdepartementet eller den det overdrar det til, gir nærmere regler for gjennemføringen av forbudet og for kontrollen med dets overholdelse.

III. Fullbyrdet eller forsøkt overtredelse straffes i henhold til § 3 i lov av 13 mai 1938 med bøter.

IV. Kongelig resolusjon av 12 november 1937 om beskyttelse av minsteprisavtaler opheves.

V. Denne resolusjon trer i kraft straks.

*) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmennene. 18 juni.

Lov om sykegymnaster og massører av 19 juni 1936 § 3, siste ledd, er ved en tilleggslov av 18 juni 1938 forandret til å lyde således:

«I særlige tilfelle kan departementet tillate fravikelse fra de vilkår som er nevnt under nr. 3, når vedkommende godtgjør på annen måte å ha skaffet sig den nødvendige utdannelse og kyndighet.»

Forandringen trådte i kraft straks.

Det er forutsetningen at adgangen til å fravike loven bare skal brukes i undtagelsestilfelle, hvor det vilde være særlig ubillig å nekte offentlig godkjenning, fordi det på den tid vedkommende fikk sin utdannelse ikke var adgang til noen her i landet godkjent læreanstalt, og de faglige krav er godtgjort å være helt fylt.

Det vil også i disse tilfelle være helserådet som meddeler godkjenningen, men departementets tillatelse hertil må i et hvert enkelt tilfelle foreligge på forhånd.

Med ovenstående bes fylkets helseråd gjort kjent.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om utvidelse av det nuværende byggebelte omkring Moss i Jeløy herred, Østfold fylke. 18 juni.

Rundskrivelse **) fra Finansdepartementet til fylkesmennene. 20 juni.

Avtale om betalingsmåten i vareutvekslingen mellem Norge og Tyskland.

Utvidelse av clearingavtalen til det område som tilhørte den tidligere forbundsstat Østerrike.

Ifølge avtale undertegnet i Berlin 1 juni 1938 skal bestemmelsene i avtale av 27 februar 1937 om betalingsmåten i vareutvekslingen mellem Norge og Tyskland fra 1 juli 1938 få anvendelse også for betalingsforholdene mellem Norge og det område som tilhørte den tidligere forbundsstat Østerrike. Også de bestemmelser som er gitt av dette departement i anledning av avtalen og med hjemmel i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2, skal fra samme tidspunkt gjelde i forholdet mellem Norge og det nevnte område. Dette gjelder de gitte bestemmelser om betaling av tyske varer som innføres til Norge m. v., bestemmelsene om innførselsdeklarasjon og utførselsdeklarasjon, bestemmelsene om norske varer som utføres til Tyskland og de forskrifter som for øvrig er gitt i dette departements rundskrivelse til fylkesmennene av 20 mars 1937, hvortil man henviser.

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
**) Kunngj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

20 juni. Det følger herav at efter 1 juli 1938 skal alle betalinger til Østerrike, som efter de nevnte bestemmelser er clearingpliktige, skje over clearingen, selv om forfall er inntrådt før dette tidspunkt.

Forsåvidt angår norske skyldneres forpliktelser i østerrikske schilling bemerkes at disse i henhold til særskilt bestemmelse skal omregnes efter den siste offisielle notering i Oslo for østerrikske schilling. Østerrikske skyldneres forpliktelser i østerrikske schilling skal omregnes efter den sist kjente kurs i Wien for utbetalinger til Oslo. Fordringer som lyder på annen valuta omregnes efter de bestemmelser som er gitt i forbindelse med den tysk-norske clearingavtale.

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å gjøre samtlige aksje- og sparebanker samt børser og næringsorganisasjoner i fylket kjent med denne rundskrivelse. Tollkamrene vil bli underrettet direkte fra dette departement, og postkontorene vil bli underrettet gjennem Handelsdepartementet. Til lettelse ved sakens ekspedisjon vedlegges en del avtrykk av rundskrivelsen. Flere eksemplarer vil kunne fåes ved henvendelse til Finansdepartementets finanskontor.

20 juni. **Skriv** *) frå Justisdepartementet um vedtekt um sal av tobakk til barn i Hol herad, Buskerud fylke.

20 juni. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om endring i punkt 1 i vedtekt til bygningslovens § 57 for Laksevåg bygningskommune, Hordaland fylke.

21 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Colombia 2 juni 1938 underskrevet deklarasjon ***) angående historieundervisningen (Revisjon av lærebøkene), Genève 2 oktober 1937.

21 juni. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til Arbeidsdepartementet hvorved det i henhold til den bemyndigelse Handelsdepartementet har fått ved kongelig resolusjon av 30 mars 1928 bestemmes at sekretærer ved statsbanenes anlegg henføres til regulativets 2nen klasse med hensyn til kostgodtgjørelse for tjenestereiser innen riket.

22 juni. **Stortingsbeslutning** †) om lytteravgiften til Norsk rikskringkasting.

Lytteravgiften fastsettes inntil videre til kr. 20 for året

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 24.
**) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 64 flg.
†) Se St. prp. nr. 1, kap. 1114 og 2912. Budgett-innst. nr. 167 med tillegg. St.tid. s. 1637—1648.

med forbehold om at avgiften ikke økes for de distrikter som nu betaler kr. 5 pr. år, før lytterforholdene i disse distrikter er betydelig forbedret. 22 juni.

Stortingsbeslutning *) om Vedtekter for Hvalfangstbedriftens sikringsfond, oprettet i henhold til § 7 i lov om fangst av bardehval av 14 juni 1935 med tilleggslov av 16 juli 1936. 22 juni.

§ 1. Fondet skal tjene til å hjelpe norske fangstekspedisjoners besetninger og norske hvalfangstselskapers funksjonærer hvis disse midlertidig eller vedvarende blir arbeidsløse ved at hvalfangstvirksomheten ophører eller vesentlig innskrenkes. Fondet skal også tjene til støtte for norske mannskaper og funksjonærer på utenlandske ekspedisjoner eller i utenlandske selskaper i den utstrekning hvori disse betaler avgift til fondet.

Hjelpen kan enten ydes direkte til vedkommende personer eller til igangsettelse av offentlige arbeider til sysselsettelse av sådanne arbeidsledige som omfattes av denne paragraf.

§ 2. Fondet skal ha et styre på 5 medlemmer opnevnt av Kongen. To av medlemmene opnevnes efter forslag av Hvalfangerforeningen og sjømannsorganisasjonene. På samme måte opnevnes varamenn.

Kongen fastsetter styrets budgett og gir de nærmere bestemmelser om styrets virksomhet.

§ 3. Fondets midler forvaltes av Finansdepartementet i samråd med styrets formann. Midlene holdes adskilt fra statskassen.

§ 4. Styret fatter beslutning om utdeling av fondets midler. Beslutningen må godkjennes av Kongen.

§ 5. De nærmere regler for utdeling av fondets midler, betingelsene for opnåelse av støtte og bidragenes størrelse m. v. fastsettes senere.

§ 6. Det skal gis beretning til Stortinget om fondets virksomhet og stilling.

Fondets vedtekter kan endres av Kongen med Stortingets godkjennelse.

Skrivelse **) fra Handelsdepartementet om vedtekter for handel fra portrum m. v., for Skien. 22 juni.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, hvori uttales at sjøloser er uberettiget til å utføre utlosing fra annen krets (stasjon) både av lospliktige og ikke los- 22 juni.

*) Se St. prp. nr. 72. Innst. S. nr. 200. St.tid. s. 1634—35.
**) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

22 juni. pliktige fartøier, hvis de ikke er anmodet herom av losoldermannen, jfr. departementets skrivelse til overlosen i Det vestenfjelske distrikt av 10 mai 1928, inntatt i Lovtidend.

23 juni. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at ender skal være fredet i Vest-Agder fylke fra og med 15 mars til og med 14 oktober. Det er dog tillatt å felle fiskeender som opholder sig i lakseelver, ørretvann og ørretelver samt i eller ved fiskekulturer.

24 juni. **Kunngjøring** **) [1]) av grunnlovsbestemmelse av 13 juni 1938 om forandring av grunnlovens § 88.

Grunnlovens § 88 skal lyde:

Høiesteret dømmer i sidste Instans. Dog kunne Indskrænkninger i Adgangen til at erholde Høiesterets Afgjørelse bestemmes ved Lov.

Høiesteret skal bestaa af en Formand og mindst fire andre Medlemmer.

Denne grunnlovsbestemmelse kunngjøres herved som gjeldende bestemmelse i Kongeriket Norges grunnlov.

24 juni. Nr. 1. **Lov** **) [2]) om forandringer i lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912.

I.

I lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 (jfr. lover av 16 juli 1920, 29 april 1927, 27 mai 1932 og 15 juni 1934) gjøres følgende forandringer og tillegg:

§ 5 gis følgende tillegg som femte (siste) ledd:

Distriktslæger har rett til godtgjørelse for tilsyn med utsatte sinnssyke fra andre lægedistrikter, når tilsynet medfører et uforholdsmessig stort arbeide. Departementet avgjør både om distriktslægen skal ha godtgjørelse, og dennes størrelse. Godtgjørelsen utredes av statskassen.

---

*) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
**) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
[1]) Se Dok. nr. 23 for 1935, forslag nr. 2. Innst S. nr. 193. St.tid. s. 1423—1434.
[2]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 46. Innst. O. nr. 81. St.tid.. forh. i Ot. s. 570; i Lt. s. 151.

Ny § 17. 24 juni.

I lægedistrikter med større folkemengde og forholdsvis mange offentlige lægeforretninger har distriktslæge, stadslæge og stadsfysikus, som ikke har kommunal eller annen offentlig lægebolig eller kontor til rådighet, rett til kontorbidrag av kommuner som hører til lægedistriktet. Nr. 1.

I mangel av mindelig overenskomst avgjør departementet både om lægen har rett til kontorbidrag, og dettes størrelse.

Den nuværende § 17 blir § 18.

II.

Denne lov trer i kraft fra 1 juli 1938.

Lov *) [1]) **om avståelse av grunn til søppeloplagsplass m. v.** 24 juni. Nr. 2.

§ 1. Kongen kan gi en kommune tillatelse til mot erstatning å kreve avstått ubebygget grunn som trenges for å legge op eller skaffe bort søppel eller avfallsstoff. Når det i særlige tilfelle finnes påkrevd, kan sådan tillatelse også gis for bebygget grunn.

I samme øiemed kan Kongen også gi en kommune tillatelse til å kreve avløst bruksrett eller servitutt over grunn som kommunen selv eier.

§ 2. Før tillatelse blir gitt efter § 1, skal jordstyret, helserådet og kommunestyret i den kommune hvor grunnen ligger, ha hatt høve til å uttale sig om saken.

Lov *) [2]) **om endringer i lov om ulykkestrygd for industriarbeidere m. v. av 24 juni 1931 nr. 6.** 24 juni. Nr. 3.

I.

Følgende bestemmelser i lov om ulykkestrygd for industriarbeidere m. v. av 24 juni 1931 nr. 6, skal lyde så:

§ 4, punkt 2.

2. Trygden gjelder ikke for arbeidere i statens tjeneste, når vedkommende og deres familie i tilfelle av ulykke uten utgift er sikret en erstatning som Kongen finner svarer til den som er fastsatt i denne lov. For statsbedrifter, hvis arbeidere i medhold herav ikke går inn under trygden efter denne lov, gjelder dog bestemmelsene i § 32 på tilsvarende måte.

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 2 juni. Se Ot. prp. nr. 47. Innst. O. nr. 82. St.tid., forh. i Ot. s. 570—573; i Lt. s. 151.

[2]) St.besl. 13 juni. Se Ot. prp. nr. 42. Innst. O. nr. 103. St.tid., forh. i Ot. s. 650—652; i Lt. s. 162.

24 juni. Nr. 3.

§ 11, punktene 2 og 3.

2. I stedet for de ydelser som er nevnt i punkt 1 har Rikstrygdeverket rett til å gi den skadede kur og pleie i sykehus og familien understøttelse efter reglene i § 13, punkt 2 (familiepenger).

Bor den skadede sammen med ektefelle, barn eller andre slektninger, kan han ikke legges inn i sykehus uten at han samtykker i det. Dette gjelder dog ikke dersom skaden efter sin art stiller krav til behandling eller pleie som efter lægens skjønn ikke kan fyldestgjøres i hjemmet.

Har den skadede invaliderente efter denne lov eller efter noen av lovene om ulykkestrygd for sjømenn eller for fiskere, kan renten inndras for den tid han ligger i sykehus.

3. Dersom den skadede ikke er trygdet efter lov om syketrygd for de første 10 dager efter ulykken, skal Rikstrygedverket i dette tidsrum utrede de ydelser som loven om syketrygd fastsetter (jfr. loven om syketrygd § 20).

Er den skadede trygdet efter samme lov som biperson eller efter lovens kap. XVII, betaler Rikstrygdeverket i nevnte tidsrum sykepenger eller familiepenger efter bestemmelsene i lov om syketrygd, men beregnet efter reglene i denne paragraf punktene 1 og 2, jfr. § 13.

§ 17, punkt 3.

3. Premien kan på samme måte som for skatter og andre offentlige avgifter bestemt drives inn ved utpantning av trygdekassen (tilsynsmannen) eller av de tjenestemenn som i almindelighet holder utpantning. Utpantningsretten vedvarer til kravet faller bort ved foreldelse.

§ 18, punkt 1.

1. Arbeidsgiverne plikter innen 2 måneder efter utløpet av kalenderåret — for skogsdrift driftsåret — å levere trygdekassen (tilsynsmannen) opgaver over lønningsutgiftene. Er bedriften ophørt innen årets utgang, skal opgavene leveres innen en måned efter at dette er skjedd.

Dersom en innmeldt bedrift i noe år ikke har drevet virksomhet som går inn under § 1, skal innehaveren likevel hvert år gi melding om dette. Andre opgaver Rikstrygdeverket finner nødvendige, skal sendes inn innen en frist som Rikstrygdeverket fastsetter.

Opgavene skal være på formular fastsatt av Rikstrygdeverket. Arbeidsgiverne plikter å føre lønningslister eller bøker over de trygdede og deres lønn.

§ 29. Krav på erstatning som ikke er meldt tidligere, jfr. § 22, faller bort som foreldet dersom de ikke er gjort gjeldende overfor Rikstrygdeverket innen to år efter at ulykken inntraff. Rikstrygdeverket kan også efter foreldelsesfristens utløp yde erstatning hvis det senere godtgjøres at menet skyldes ulykke. 24 juni. Nr. 3.

Er den skadede som det var fastsatt erstatning for efter §§ 11 og 12, senere død av skaden, må søknad om erstatning til de efterlatte gis inn til Rikstrygdeverket innen to år efter hans død.

§ 30, punkt 1.

1. De vedtak som Rikstrygdeverket har gjort efter §§ 1—3, 14, 16,1, 19,2, 20,2, 21, 23, 24,2 og 29 i denne lov, kan innen 6 uker efter at vedkommende har fått melding om avgjørelsen, ankes inn til prøvelse for en ankenevnd med sete i Oslo.

§ 32.

1. Ulykker som går inn under denne lov medfører ikke plikt for arbeidsgiveren, hans fullmektig, arbeidsopsynsmann, mester eller lignende til personlig å svare noen erstatning, med mindre det godtgjøres ved straffedom at vedkommende har voldt skaden forsettlig eller grovt uaktsomt.

   Retten til erstatning som her nevnt kan gjøres gjeldende også uten at saken avgjøres ved straffedom, når årsaken til at straffansvar ikke er blitt gjort gjeldende er den skyldiges død eller fravær eller en annen grunn som ligger hos ham.
2. Arbeidsgiveren svarer ikke for sine underordnedes ansvar i de tilfelle som er nevnt i punkt 1.
3. For ulykker som medfører rett til erstatning efter § 30 i lov om motorvogner av 20 februar 1926 med senere endringer og tillegg, gjelder bestemmelsene under punktene 1 og 2 om begrensning av ansvaret bare den del av ansvaret som Rikstrygdeverket dekker efter denne lov og den del av det øvrige ansvar som måtte overstige garantibeløpet efter motorvognlovens § 11.
4. En utenfor industriarbeidertrygden stående tredjemanns ansvar for ulykker som går inn under denne lov, blir uberørt av lovens bestemmelser (se dog punkt 5).
5. Selv om arbeidsgiveren eller en annen er helt eller delvis ansvarlig for en ulykke som går inn under denne lov, får den skadede eller hans efterlatte i alle tilfelle av Rikstrygdeverket den erstatning som §§ 11—13 fastsetter.

24 juni. Nr. 3.

Den erstatning som den skadede eller hans efterlatte kan kreve av andre, efter reglene foran i denne paragraf, fastsettes efter lovgivningens almindelige regler til en sum en gang for alle. De erstatningsberettigedes krav går over på Rikstrygdeverket og vedkommende trygdekasse så langt skaden medfører utgifter og ansvar for disse (jfr. lov om syketrygd § 73), dog ikke når det gjelder den del av erstatningen efter motorvognloven som er omhandlet under punkt 3. Er ikke det hele erstatningsbeløp å få, skal dog skadede eller dennes efterlatte først utbetales hvad de har krav på av erstatningsbeløpet før Rikstrygdeverket og trygdekassen dekkes.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

24 juni. Nr. 4.

Lov*) [1]) om forlenget gyldighet av lov nr. 13 av 16 juli 1936 om fiske med bunnslepenot (trål).

I.

Lov nr. 13 av 16 juli 1936 om fiske med bunnslepenot (trål) skal bli ved å gjelde til 1 april 1939.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

24 juni. Nr. 5.

Lov*) [2]) om adgang til å ansette kvinner i statens embeder.

§ 1. Kvinner kan under de samme betingelser som menn ansettes i statens embeder.

Ved besettelse av kirkelige embeder bør dog kvinner ikke ansettes som prester hvor menighetene av prinsipielle grunner uttaler sig mot det.

§ 2. Lov om adgang til å ansette kvinner i statens embeder av 9 februar 1912 opheves.

24 juni. Nr. 6.

Lov*) [3]) om å utvide grensene for kjøpstaden Hønefoss.

§ 1. Fra 1 juli 1938 overgår til kjøpstaden Hønefoss de deler av Norderhov herred som ligger mellem kjøpstadens nuværende grenser og følgende nye grenselinjer:

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 16 juni. Se Ot. prp. nr. 51. Innst. O. nr. 104. St.tid., forh. i Ot. s. 669—670; i Lt. s. 163—164.

[2]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 40. Innst. O. XVIII. St.tid., forh. i Ot. s. 670—738, 838—843; i Lt. s. 164—181, 208.

[3]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 68. Innst. O. nr. 115. St.tid., forh. i Ot. s. 793; i Lt. s. 182.

Den nye grense går ut fra det punkt i Storelvens djupål ved Sundet hvor retningen av den nuværende bygrense treffer djupålen. Herfra følger den Storelvens djupål omkring Schjongstangen og langs Petersøen inntil det punkt mellem Petersøen og Vesterntangen hvor den nuværende bygrense skjærer djupålen. 24 juni. Nr. 6.

§ 2. Den nye grenselinje efter § 1 skal på statskassens bekostning merkes med grensestener ved en åstedsforretning som holdes av personer Justisdepartementet opnevner. Åstedsforretningen stadfestes av Kongen.

§ 3. De deler av Norderhov herred som ifølge § 1 henlegges til kjøpstaden Hønefoss, skal fra 1 juli 1938 utgå av landets matrikkel og i enhver henseende høre under kjøpstaden, dog skal dette ikke ha noen virkning på den odel som 30 juni 1938 måtte hvile på jord som ifølge denne lov overføres fra landet til kjøpstaden.

§ 4. De personer som 1 juli 1938 er bosatt på de strekninger som efter § 1 henlegges til kjøpstaden Hønefoss, skal med hensyn til erhvervelse og bruk av stemmerett i medhold av bykommuneloven ansees som om de hadde vært bosatt i kjøpstaden i den tid de har bodd i disse strekninger.

§ 5. De personer som 1 januar 1938 hadde bopel innen de strekninger som ifølge § 1 overføres til kjøpstaden Hønefoss, ansees fra 1 juli 1938 med hensyn til skatteplikt som hørende under kjøpstaden, og blir å iligne kommuneskatter i likhet med dens andre innbyggere.

Utligningen av kommuneskatt til den utvidede bykommune og av statsskatt for budgettåret 1 juli 1938 til 30 juni 1939 skal foregå ved ligningsmyndighetene i Hønefoss og efter de regler som gjelder for Hønefoss i medhold av skattelovgivningen for byene.

Vedkommende departement fastsetter for denne ligning de endringer som måtte finnes nødvendige i skattelovgivningens tidsfrister for utførelsen av ligningen.

§ 6. De personer som den dag innlemmelsen trer i kraft har hjemstavn i Norderhov, skal ansees for å ha hjemstavn i Hønefoss forsåvidt de da har eller — i tilfelle av fravær — senest har hatt fast bopel i det strøk av Norderhov som blir bestemt å skulle overgå til Hønefoss.

§ 7. Bygninger på de strekninger, som ved denne lov innlemmes i Hønefoss nyter ikke godt av det nedslag i brandkontingent som i medhold av lovgivningen om Norges Brandkasse er eller måtte bli tilstått bygninger innen de eldre byområder. Om og i hvilken utstrekning noe slikt nedslag i tilfelle skal tilståes noen del av bebyggelsen på de innlemmede

24 juni. strekninger, bestemmes efter reglene i lovgivningen om Nor-
Nr. 6. ges Brandkasse.

§ 8. I de strekninger av Norderhov herred, som omhandles i § 1, skal det, inntil Kongen bestemmer anderledes, være tillatt å opføre trebygninger efter de regler, som gjelder for trebebyggelse i visse strøk av byen.

24 juni. **Lov** *) [1]) om å utvide grensene for kjøp-
Nr. 7. staden Bodø, og for Bodø havnedistrikt.

I.

§ 1. Fra 1 juli 1938 overgår til kjøpstaden Bodø de deler av Bodin herred som ligger mellem kjøpstadens nuværende grenser og følgende nye grenselinjer:

Fra Valen i rett linje over havnen til grensen mellem Leitvolden og Bodø Teglverk, langs denne grense til Rønvikveien, langs dennes nordside til krysset med riksveien, derfra langs riksveiens vestside til eiendommen Nygårds sydlige grense, derfra mot vest langs denne grense og videre i dens rettlinjede forlengelse over Bodø kommunale jordbruks eiendom til dennes vestgrense, derfra mot nord langs denne grense til gårdsvei, mot vest langs dennes nordside til det nordvestlige hjørne av våningshuset på eiendommen «Nordmark 2», gr.nr. 36, br.nr. 90 og derfra i rett linje til et punkt på kartet beliggende ved «Gråholten» hvor østgrensen av gårdbruker Osvald Løkkes eiendom skjæres av kote 13, derfra i rett linje mot vest til bro over ytre Hernesvei, og videre til eiendommen Hammerens østlige hjørne og derfra langs denne eiendoms østgrense ut i sjøen.

De i beskrivelsen anførte navn refererer sig til kart over Bodø i 1 : 2 000, optatt av byens ingeniørvesen i 1933.

II.

Fra 1 juli 1938 utvides grensen for Bodø havnedistrikt slik at grensen følger en rett linje fra det punkt på Lille Hjortø hvor den nu går og til det punkt hvor den nye grense når sjøen i Breiviken.

§ 2. Den nye grenselinje efter § 1 skal på statskassens bekostning merkes med grensestener ved en åstedsforretning som holdes av personer Justisdepartementet opnevner. Åstedsforretningen stadfestes av Kongen.

§ 3. De deler av Bodin herred som ifølge § 1 henlegges til kjøpstaden Bodø, skal fra 1 juli 1938 utgå av landets matrikkel og i enhver henseende høre under kjøpstaden, dog

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 69. Innst. O. nr. 133. St.tid., forh. i Ot. s. 816—818; i Lt. s. 182.

skal dette ikke ha noen virkning på den odel som 30 juni 1938 måtte hvile på jord som ifølge denne lov overføres fra landet til kjøpstaden. 24 juni. Nr. 7.

§ 4. De personer som 1 juli 1938 er bosatt på de strekninger som efter § 1 henlegges til kjøpstaden Bodø, skal med hensyn til erhvervelse og bruk av stemmerett i medhold av bykommuneloven ansees som om de hadde vært bosatt i kjøpstaden i den tid de har bodd i disse strekninger.

§ 5. De personer som 1 januar 1938 hadde bopel innen de strekninger som ifølge § 1 overføres til kjøpstaden Bodø, ansees fra 1 juli 1938 med hensyn til skatteplikt som hørende under kjøpstaden, og blir å iligne kommuneskatter i likhet med dens andre innbyggere.

Utligningen av kommuneskatt til den utvidede bykommune og av statsskatt for budgettåret 1 juli 1938 til 30 juni 1939 skal foregå ved ligningsmyndighetene i Bodø og efter de regler som gjelder for Bodø i medhold av skattelovgivningen for byene.

Vedkommende departement fastsetter for denne ligning de endringer som måtte finnes nødvendige i skattelovgivningens tidsfrister for utførelsen av ligningen.

§ 6. De personer som på den dag innlemmelsen trer i kraft har hjemstavn i Bodin skal ansees for å ha hjemstavn i Bodø forsåvidt de 1 januar 1938 har eller i tilfelle av fravær senest har hatt bopel i det strøk av Bodin som blir bestemt å skulle overgå til Bodø.

§ 7. De personer som på den tid da de i denne lov omhandlede strekninger går over til kjøpstaden Bodø, driver kjøpmannshandel på disse strekninger i medhold av gjeldende lovgivning, skal fremdeles ha rett til å fortsette den næring de har drevet med de samme rettigheter og forpliktelser som byens øvrige kjøpmenn.

De næringsdrivende som omhandles i denne paragraf må melde sig for politimesteren i Bodø innen 1 september 1938 for å kunne nyte de rettigheter som herved tillegges dem.

Vedkommende departement gir de nærmere forskrifter som finnes påkrevd efter denne paragraf.

§ 8. Bygninger på de strekninger som ved denne lov innlemmes i Bodø, nyter ikke godt av det nedslag i brandkontingent som i medhold av lovgivningen om Norges Brandkasse er eller måtte bli tilstått bygninger innen de eldre byområder. Om og i hvilken utstrekning noe slikt nedslag i tilfelle skal tilståes noen del av bebyggelsen på de innlemmede strekninger, bestemmes efter reglene i lovgivningen om Norges Brandkasse.

24 juni. Nr. 7.

§ 9. I de strekninger av Bodin herred, som omhandles i § 1, skal det, inntil Kongen bestemmer anderledes være tillatt å opføre trebygninger efter de regler, som gjelder for trebebyggelse i visse strøk av byen.

§ 10. Kirke- og undervisningsdepartementet bemyndiges til å treffe de forføininger med hensyn til omberegning av de geistlige tjenestemenns lønninger i Bodø og Bodin prestegjeld, som nærværende lov måtte nødvendiggjøre.

24 juni. Nr. 8.

Lov *) [1]) om trygd mot arbeidsløshet.

Kapitel 1.

Trygdens omfang.

§ 1. Pliktig til arbeidsløshetstrygd efter denne lov er alle arbeidstagere som er pliktig til syketrygd efter lov om syketrygd § 1 jfr. § 2 så nær som arbeidstagere:

1. I jordbruk og virksomheter drevet som ledd i gårdens jordbruksdrift, samt fedrift.
2. I skogbruk, tømmermåling og fløting, herunder ikke arbeid ved faste sorteringslenser hvor arbeidet helt eller delvis foregår med maskiner.
3. I sjøfart, når inntekten er større enn den almindelige inntektsgrense for pliktig syketrygd.
4. I fangst og fiske, herunder bearbeidelse av fangsten utenfor riket.
5. I huslig arbeid i private hjem, på anstalter og pleiehjem og i herbergevirksomhet som ikke drives med hotellbevilling efter lov av 25 juni 1935, nr. 12, kapitel I, jfr. samme lovs § 13.
6. I hjemmearbeid.
7. Som har hovederhverv i selvstendig virke.
8. Som arbeider som representant, agent, eller selger og lønnes efter arbeidsresultat.
9. Som bare blir lønnet med fritt ophold, eller som efter reglene i syketrygdlovens § 12 hører til klassene 0 og 1.

Kongen kan efterat Arbeidsløshetsrådet — jfr. kapitel 6 — har uttalt sig, frita for trygdeplikt:

a. arbeidstagere i virksomheter som i almindelighet er i gang bare kort tid av året — og
b. arbeidstagere som ellers ikke er trygdepliktige, men som har trygdepliktig arbeid i et forut fastsatt kortere tidsrum.

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 30 for 1937. Innst. O. XX. St.tid., forh. i Ot. s. 738—793; i Lt. s. 185—204.

Når det er tvil om noen er undtatt fra trygdeplikt efter denne paragraf, punkt 1—9 og foregående ledd, avgjør arbeidsløshetsnevnden saken. 24 juni. Nr. 8.

§ 2. Om inn- og utmelding gjelder reglene i syketrygdloven på tilsvarende måte. Socialdepartementet kan gi særlige forskrifter.

§ 3. Stønad efter denne lov er:

1. Dagpenger.
2. Hjelp til reise og flytning.
3. Medlemmets og arbeidsgiverens del av premie til pliktig syketrygd under arbeidsløshet, jfr. syketrygdlovens § 1, f.

Istedenfor stønad kan arbeidsløshetsnevnden yde bidrag til yrkesoplæring efter § 15.

§ 4. Dagpengene er:

Syketrygdklasse	2	kr. 1,40
—»—	3	» 2,10
—»—	4	» 2,80
—»—	5	» 3,60
—»—	6	» 4,00

Dagpenger betales ikke for søndager.

Trygdet får i tillegg for hvert forsørget barn under 15 år kr. 0,30 pr. dag dog ikke mere enn kr. 1,50 pr. dag. Dagpenger og tillegg må tilsammen heller ikke overstige 80 % av den dagsfortjeneste som er lagt til grunn for klasseføringen.

§ 5. For å få dagpenger må en trygdet

1. være arbeidsfør,
2. være arbeidsløs uten egen skyld,
3. ha meldt sig som arbeidssøker,
4. ha vært arbeidsløs og meldt som arbeidssøker i minst 6 av de siste 9 dager, søndager undtatt.

Ved første gangs stønad må en trygdet ha vært i trygdepliktig arbeid i minst 45 uker (premieuker) i løpet av de siste 4 år.

§ 6. Trygden yder dagpenger i inntil 15 uker i løpet av 12 måneder. Dog skal antallet av stønadsuker ikke være mere enn

a) en tredjedel av antallet av premieuker i det siste år før kravet blev fremsatt, tillagt
b) en tredjedel av antallet av premieuker i forutgående 3 år, med fradrag av de stønadsuker han har hatt i de siste 4 år.

Den som har hatt dagpenger i 15 uker i løpet av 12 måneder, kan ikke igjen få dagpenger før han har vært i

24 juni. Nr. 8.

trygdepliktig arbeid i minst 15 uker i de siste 2 år før nytt krav om stønad blir fremsatt.

En arbeidsløs trygdet har ikke rett til dagpenger for de første 6 arbeidsløse dager utenom søndager fra han meldte sig som arbeidssøker.

Får en trygdet som er arbeidsløs, midlertidig arbeide i inntil 12 dager, og blir han så igjen arbeidsløs, skal de arbeidsløse dager før og efter det midlertidige arbeide, regnes for å høre til samme arbeidsløse tidsrum. Men stønad og arbeidsinntekt tilsammen må for uken ikke komme over den høieste stønad han vilde opnådd for full arbeidsløshet med tillegg av en halvpart.

§ 7. Kongen kan efterat Arbeidsløshetsrådet har uttalt sig, innskrenke stønaden eller forhøie premiene efter denne lov for grupper av trygdede med særlig stor vågnad for arbeidsløshet.

§ 8. For å få hjelp til reise og flytning må en arbeidsløs trygdet være sikret arbeide på det nye sted og fylle vilkårene i § 5 punkt 1—3 og siste ledd. Hjelpen kan ikke være høiere enn dagpenger i 4 uker, mulig forsørgingstillegg regnet med, og heller ikke overstige den trygdedes samlede rettigheter efter § 6 a og b. Begrensning efter § 6, 1ste setning gjelder ikke.

§ 9. Får en trygdet kortere arbeidstid og mindre arbeidsinntekt på grunn av driftsinnskrenkning eller har en arbeidsløs noen tilfeldig arbeidsinntekt, kan nevnden gi ham dagpenger og i tilfelle forsørgingstillegg. § 6 siste ledd siste punktum gjelder på tilsvarende måte.

For å få slik stønad må den arbeidsløse ellers fylle vilkårene i § 5 punkt 1—3 og siste ledd. Dessuten må den kortere arbeidstid, regnet fra meldingen, ha vart så lenge at den tapte arbeidstid til sammen svarer til 6 dagers ventetid.

§ 10. Trygdet har ikke rett til arbeidsløshetsstønad når han:

1. a) Direkte tar del i streik eller er omfattet av lockout eller annen arbeidstvist.
   b) På grunn av arbeidstvist som foran nevnt, uten å ta del i den er blitt arbeidsløs ved bedrift eller arbeidsplass som tvisten gjelder og det må antas at hans lønns- eller arbeidsvilkår vil bli påvirket av utfallet av tvisten.
2. Er blitt arbeidsløs på grunn av dårlig forhold eller uten rimelig grunn har sagt op sin plass eller sluttet sitt arbeide. Når det er gått minst 4 uker siden han er blitt arbeidsløs, kan nevnden gi ham stønad.

3. Uten rimelig grunn nekter å være med i kurser for arbeidsløse satt igang av eller støttet av kommunal eller offentlig myndighet. 24 juni. Nr. 8.
4. Nekter å ta arbeid som blir budt ham, når arbeidet efter nevndens skjønn høver for ham og
   a) er lønnet efter tariff eller sedvane på stedet, eller
   b) lønnen er fastsatt av offentlig eller kommunal myndighet og minst er 25 % høiere enn den stønad den trygdede har rett til efter denne lov.

   Retten til stønad faller ikke bort om han nekter å ta arbeid som er blitt ledig på grunn av arbeidstvist, godkjent av hovedsammenslutninger for de arbeidere tvisten gjelder og ikke kjent ulovlig ved dom.
5. Tjener verneplikt.
6. Har ophold i offentlig eller kommunal anstalt.
7. Opholder sig utenfor riket.
8. Er utlending som arbeider i norsk grensedistrikt, men ikke er bosatt i riket. Kongen kan i slike tilfelle treffe gjensidighetsavtale med annet land om utbetaling av stønad.
9. Har alderspensjon.
10. Har lønn eller efterlønn.

Kapitel 2.

Melding om arbeidsløshet.

§ 11. Virksomhet som sysselsetter minst 30 trygdepliktige, skal melde av til arbeidsløshetsnevnden i trygdekommunen når den vil si op mere enn fjerdedelen av arbeidstagerne. Virksomhet som sysselsetter mere enn 200 trygdepliktige skal gi melding når minst 50 arbeidstagere vil bli sagt op.

Melding som arbeidssøker skal skje til offentlig arbeidskontor eller annet ombud for offentlig arbeidsformidling i arbeidssøkerens opholdskommune. Er det ikke noe slikt ombud på opholdsstedet, skjer melding til arbeidsløshetsnevnden.

Arbeidssøkeren skal møte frem personlig og minst to ganger om uken, så lenge han er arbeidsløs. Statens Arbeidsløshetsråd kan for den enkelte kommune godkjenne andre regler.

Når arbeidssøkeren igjen får lønnet arbeide eller det skjer endringer i grunnlaget for stønad, skal han straks gi melding om det som nevnt i annet ledd.

Arbeidsløshetsrådet kan fastsette at meldinger efter denne paragraf, annet og følgende ledd, i steden skal skje til

24 juni. Nr. 8.

nærmeste arbeidskontor, om det enn ligger utenfor søkerens opholdskommune.

Arbeidsløshetsrådet gir nærmere forskrifter om meldingene.

Kapitel 3.

Krav om stønad, avgjerd av søknad m. v.

§ 12. Krav om stønad skal sendes til ombud som nevnt i § 11, annet ledd. Er det arbeidskontoret eller annet ombud for offentlig arbeidsformidling som har tatt imot kravet, skal det sende saken til arbeidsløshetsnevnden i kommunen og legge ved de oplysninger som har noe å si for retten til stønad.

Er opholdskommunen også trygdekommune, avgjør nevnden saken. Er trygdekommunen en annen enn opholdskommunen, sender nevnden saken til arbeidsløshetsnevnden i den kommune der kravsmannen sist var trygdet (trygdekommunen).

Når ombud som nevnt i § 11, annet ledd, har mottatt kravet, skal melding straks sendes til kravsmannens siste arbeidsigver. Sier han ikke fra innen fem dager, skal nevnden gå ut fra at han ikke har noe imot at stønad blir gitt. Melding kan falle bort hvis det foreligger tilstrekkelige oplysninger gjennem utmeldingen til trygdekassen.

§ 13. Trygdekommunen utbetaler tilkjent stønad i efterskudd hver uke gjennem trygdekassen på stedet på slik måte og under slik kontroll som Socialdepartementet fastsetter. Når en trygdet som har krav på stønad opholder sig i en annen kommune enn trygdekommunen, kan han med samtykke av nevnden i trygdekommunen heve sin stønad i opholdskommunen. Opholdskommunens arbeidsløshetsnevnd skal i så fall være pliktig til å føre kontroll for trygdekommunen.

Departementet kan for den enkelte kommune fastsette annen ordning for utbetaling av stønad.

§ 14. Arbeidsløshetsnevnden kan vedta at stønad helt eller delvis skal utbetales til den eller dem som en trygdet forsørger, istedenfor til ham selv. Betalingen kan i tilfelle skje i den forsørgedes opholdskommune.

§ 15. Arbeidsløshetsnevnden kan istedenfor stønad gi bidrag til yrkesoplæring, når det er lite rimelig at den trygdede kan få nytt arbeid i sitt yrke, og det er sannsynlig at yrkesoplæring kan føre til varig arbeid for den trygdede. Bidraget kan for det enkelte år settes høiere enn stønaden for året, men må ikke overstige den trygdedes samlede ret-

tigheter efter § 6 a og b, og må heller ikke utgjøre mere enn stønad for 30 uker. 24 juni. Nr. 8.

§ 16. Gir trygdet uriktig oplysning om forhold som har noe å si for hans rett til stønad eller lar han være å gi oplysning om slike forhold, og skaffer han sig på den vis stønad som han ellers ikke vilde fått, kan arbeidsløshetsnevnden ta fra ham retten til stønad, delvis eller helt.

Kapitel 4.

Premier, kommune- og statstilskudd.

§ 17. En trygdet og hans arbeidsgiver skal svare ukepremie efter følgende tabell:

Syketrygdklasse	2	kr. 0,36
—»—	3	» 0,52
—»—	4	» 0,70
—»—	5	» 0,90
—»—	6	» 1,00

Av premien faller en halvdel på hver av partene.

Premien skal alltid regnes for en hel kalenderuke uansett dagen i uken da trygdeplikten begynte eller sluttet. Når en trygdet er fritatt for å betale syketrygdpremie efter lov om syketrygd, bortfaller også premien til arbeidsløshetstrygd.

§ 18. Trygdekassen skal kreve inn premiene efter § 17 og holde dem skilt fra kassens midler.

Arbeidsgiveren skal betale inn hele premien for samme tid som og samtidig med syketrygdpremien. Blir premien ikke betalt ved forfall, kan det regnes rente med 6 av hundre årlig til betaling skjer.

Arbeidsgiveren har rett til å holde av i lønnen den delen av premien som faller på den trygdepliktige efter samme regler som for syketrygdpremien.

Når en trygdet arbeider hos flere arbeidsgivere, svarer den arbeidsgiver som betaler hans syketrygd for hele arbeidsløshetspremien uten rett til å søke sin del igjen hos noen av de andre arbeidsgivere.

Stryking av premie må godkjennes av arbeidsløshetsnevnden.

Reglene om innkreving av og utpantning for syketrygdpremie, gjelder for øvrig på tilsvarende måte.

§ 19. Lar arbeidsgiveren være å gi melding efter § 2 eller betale skyldig premie, er den trygdepliktige likevel å regne som trygdet med rett til stønad som om melding var gitt og premie betalt.

24 juni. Nr. 8.

§ 20. Premiene går til et stedlig arbeidsløshetsfond, som utreder alle utgifter efter denne lov, når ikke annet er fastsatt. Midler som ikke går med til å dekke løpende utgifter, skal settes fast efter regler gitt av Kongen.

Innen 3 måneder efter utløpet av hvert halvår skal trygdekommunen betale et tilskudd til fondet lik en fjerdedel av de premier som er utlignet i halvåret. Dog skal kommunen være fritatt for tilskudd regnet av premiene de første 3 år efter at denne lov er trådt i kraft. Tilskuddet for disse år betales av staten, men det kan fordeles på flere år — dog ikke ut over 6 år — efter vedtak av Stortinget for det enkelte budgettår.

10 pct. av fondets inntekt skal gå til et riksreservefond som styres og settes fast efter regler gitt av Kongen.

Er et stedlig arbeidsløshetsfond større enn 5 ganger fondets gjennemsnittsutgifter for de siste 7 år, kan Kongen bestemme at det overskytende delvis eller helt skal overføres til riksreservefondet.

§ 21. Stiger det stedlige arbeidsløshetsfonds utgifter i et budgettår over inntekten (premier + kommunetilskudd) i året forut, skal staten delta i dekning av merutgiften efter sådan skala:

Statens del av merutgiften				Merutgift i pct. av inntekt	
1/10	av	beløp	inntil	20	pct.
2/10	»	»	mellem	20— 40	»
3/10	»	»	»	40— 60	»
4/10	»	»	»	60— 80	»
5/10	»	»	»	80—100	»
6/10	»	»	»	100—120	»
7/10	»	»	»	120—140	»
8/10	»	»	»	140—160	»
9/10	»	»	»	160—180	»
10/10	»	»	over	180	»

Har det stedlige arbeidsløshetsfond ikke andre midler enn løpende premieinntekt og kommunetilskudd, og dette ikke er tilstrekkelig til fondets del av utgiftene, skal reservefondet for riket skyte til det manglende. Er reservefondet opbrukt, skal staten dekke hele restutgiften.

Søknad om bidrag av staten skal sendes til Socialdepartementet innen 6 uker efter utløpet av budgettåret (1 juli—30 juni).

Kapitel 5.

Anke.

§ 22. Finner noen som er eller krever å bli trygdet, at en arbeidsløshetsnevnds vedtak i hans sak er imot loven, kan han anke over det til Arbeidsløshetsrådet. Rett til anke har også:

1. Nevndsmedlemmer som er uenige i vedtaket.
2. En arbeidsgiver når det gjelder spørsmål om noen skal være undtatt fra trygden.

Anken stanser ikke utbetaling av stønad.

Ankefristen er to uker regnet fra den dag, den som har rett til å anke, blev kjent med vedtaket.

Saker som ikke er av ublandet skjønnsmessig art, kan bringes inn for domstolene efterat ankeinstansen har truffet sitt vedtak. Gebyr efter bestemmelsene i lov om betaling for offentlige forretninger av 4 februar 1938 kap. I betales ikke for behandlingen av saker som reises av noen som er trygdet eller krever å bli trygdet.

Kapitel 6.

Arbeidsløshetsrådet. Arbeidsløshetsnevnder.

§ 23. Arbeidsløshetstrygden skal ligge under Socialdepartementet. Styre for trygden er «Statens arbeidsløshetsråd» på 5 medlemmer med personlige varamenn, valgt av Kongen for 3 år om gangen. Av medlemmene og av varamennene skal en være målsmann for arbeidsgiverne og en for arbeidstagerne. Hovedsammenslutninger av arbeidsgivere og arbeidstagere bør få leilighet til å foreslå sine målsmenn i rådet. I rådet bør sitte både menn og kvinner.

Rådsformannen og hans varamann må ikke direkte ha å gjøre med noen arbeidsdrift som arbeidsgiver eller arbeidstager eller være tillits- eller tjenestemann i en sammenslutning av arbeidsgivere eller arbeidstagere. Direktøren for arbeidsløshetstrygden og arbeidsformidlingen skal være rådgiver for rådet, lede rådskontoret og delta i rådsmøtene, dog uten stemme.

Arbeidsløshetsrådet skal holde møte når formannen kaller det sammen og ellers når direktøren, minst to av rådets medlemmer eller departementet krever det. Gyldig vedtak kan fattes, når formannen og målsmenn for arbeidsgiverne og arbeidstagerne er til stede.

Med samtykke av departementet kan rådet kalle til sine møter målsmenn fra de forskjellige landsdeler og arbeidsgrener for å drøfte spørsmål som gjelder dets virksomhet.

Rådets medlemer og de som rådet kaller til sine møter

24 juni. Nr. 8.

efter forrige ledd, skal ha det vederlag som Kongen fastsetter. På reise i rådets medfør har de krav på skyss- og kostpenger efter gjeldende lov.

Staten bærer utgiftene ved rådets virksomhet.

§ 24. Arbeidsløshetsrådet skal holde sig kjent med arbeidsmarkedet, virke for jevne arbeidsforhold, søke rede på årsaken til og omfanget av mulig arbeidsløshet og overveie og få satt i verk åtgjerder for å hindre eller bøte på arbeidsløshet.

I tider med mangel på arbeidskraft, skal rådet søke å få utsatt slike offentlige arbeider som uten skade kan vente, og å få avsatt tilstrekkelige midler til dem.

Minst en gang om året skal direktøren legge frem for rådet en oversikt over arbeidsmarkedet rundt om i landet og de offentlige arbeider som kan bli satt igang hvis det blir arbeidsløshet, og over den virkning det kan ha på arbeidsmarkedet.

Socialdepartementet gir nærmere regler for rådets virksomhet.

§ 25. I hver kommune der det er trygdede efter denne lov, skal det være en arbeidsløshetsnevnd med en formann og minst 2 andre medlemmer med personlige varamenn valgt av kommunestyret for 3 år om gangen. Av medlemmene og varamennene skal like mange være målsmenn for arbeidsgiverne og arbeidstagerne. Sammenslutninger av arbeidsgivere og arbeidstagere i kommunen bør få leilighet til å foreslå sine målsmenn i nevnden. Som medlemmer av nevnden bør såvidt mulig velges medlemmer av trygdekassens styre.

Formannen og varaformannen i nevnden må ikke direkte ha å gjøre med noen arbeidsdrift som arbeidsgiver eller arbeidstager eller være tillits- eller tjenestemann i en sammenslutning av arbeidsgivere eller arbeidstagere. Har nevnden mere enn 3 medlemmer bør varaformannen være medlem av nevnden.

I større kommuner bør det være så mange medlemmer i nevnden at det kan bli særlige utvalg for forskjellige arbeidsgrener eller distrikter. I så fall kan det blandt nevndens medlemmer velges flere varaformenn, som efter vedtak av nevnden skal være formenn i særutvalgene.

Valgbar er den som har stemmerett efter lov om stortingsvalg og er bosatt i kommunen. En valgbar er pliktig til å motta valg for tre år om gangen, men kan nekte å ta imot valg i like lang tid som han har gjort tjeneste. Kommunestyret kan med samtykke av Arbeidsløshetsrådet gi medlemmene av nevnden vederlag for arbeidet.

§ 26. Om administrasjon, regnskap, kontroll og ansvar gir Socialdepartementet de nødvendige forskrifter. 24 juni. Nr. 8.

Departementet fastsetter det vederlag som trygdekassen skal ha for arbeidet med arbeidsløshetstrygden, efter at trygdekassens styre og arbeidsløshetsnevnden har uttalt sig.

§ 27. Arbeidsløshetsnevnden skal være styre for arbeidsløshetsfondet. Den skal holde sig kjent med det stedlige arbeidsmarked, virke for jevne arbeidsvilkår, og søke å sette iverk åtgjerder for å hindre eller bøte på arbeidsløshet i kommunen. I tider med mangel på arbeidskraft skal nevnden søke å få utsatt slike kommunale arbeider som uten skade kan vente, og få avsatt tilstrekkelige midler til dem.

Kapitel 7.

Tilleggstrygd.

§ 28. Trygdede efter denne lov kan slå sig sammen i hjelpekasse som yder tilleggsstønad utover den tid som er fastsatt i kapitel 1. Tilleggsstønad kan være en eller flere av de arter som er nevnt i § 3.

Hjelpekasser som fyller vilkårene i dette kapitel, skal på søknad godkjennes av Socialdepartementet. Godkjent hjelpekasse har rett til å få godtgjort av staten halvdelen av ydet tilleggsstønad. Socialdepartementet fastsetter den dag da kassen får rett til statsbidrag.

§ 29. For at en hjelpekasse skal kunne bli godkjent, må minst en halvdel av kassens inntekter skrive sig fra medlemmenes innskudd. Kassens vedtekter må dessuten ha regler om:

1. At medlemmene ikke har rett til stønad før de har stått som medlem av kassen minst det siste halvår og betalt innskudd minst 26 uker siden siste innmelding.
2. At stønaden ikke må være høiere enn stønaden efter kapitel 1.
3. At stønad ikke må ydes for lengere tid enn 15 uker i løpet av 12 måneder.
4. At reglene i denne lovs § 5, 1—3 og §§ 10 og 11 skal gjelde på tilsvarende måte.
5. At stønad ikke blir utbetalt før den arbeidsløse legger frem erklæring fra arbeidsløshetsnevnden om:
   a) at han for tiden har brukt op sin rett til stønad efter kapitel 1,
   b) hvilken stønad han sist har hatt, jfr. § 4.
6. At det kan utlignes tilleggsinnskudd eller skje avkorting i stønaden om det fastsatte innskudd ikke er stort nok.
7. At stønad ikke skal ydes noe medlem som er medlem av annen godkjent hjelpekasse.

24 juni. Nr. 8.

§ 30. Godkjent hjelpekasse skal gi alle arbeidstagere innen den eller de arbeidsgrener den omfatter, adgang til å bli medlemmer på like vilkår. Arbeidstagere som ikke er med i den eller de foreninger som hjelpekassen er knyttet til, skal dog ikke ha stemmerett når det gjelder kassens vedtekter og heller ikke ha rett til å være med i styre av kassen, hvis ikke foreningen vedtar noe annet. Betaler organisasjonen kassens utgifter til administrasjon, kan den til dekning av administrasjonsutgifter legge på avgiften 10 pct. for arbeidstagere som ikke er med i foreningen og, hvis dette blir for lite, med samtykke av Socialdepartementet, forhøie procenten inntil 15.

§ 31. Godkjent hjelpekasse skal føre eget regnskap. Midlene skal holdes skilt fra andre kassemidler og må bare bli brukt til å dekke det kassen selv plikter å yde. Er hjelpekassen knyttet til en forening, kan foreningens fordringshavere ikke gjøre utlegg i kassemidlene. Det kan heller ikke for medlems gjeld tas utlegg i hans krav på kassen.

§ 32. Finner noen som er eller krever å bli medlem av en hjelpekasse at kassestyrets vedtak i hans sak er imot loven, kan han anke over det til Arbeidsløshetsrådet. Om ankefrist gjelder § 22, nest siste ledd, på tilsvarende måte.

§ 33. Arbeidsløshetsnevnden skal føre tilsyn med hjelpekassen efter regler fastsatt av Socialdepartementet.

§ 34. Hjelpekassene skal innen 6 uker efter utløpet av hvert kvartal sende inn til Arbeidsløshetsrådet opgaver over utbetalt stønad sammen med oplysninger og bilag som Socialdepartementet bestemmer.

Hjelpekassene skal sende utdrag av årsregnskap og årsberetning til Arbeidsløshetsrådet innen 3 måneder efter regnskapsårets slutt.

§ 35. Departementet kan frata en hjelpekasse retten til statsbidrag delvis eller helt hvis kassestyret gjør brudd på bestemmelsene i dette kapitel eller kassens vedtekter, eller opgavene i lengere tid har vært åpenbart mangelfulle.

Kapitel 8.

Forskjellige forskrifter.

§ 36. Trygdemyndighetenes medlemmer og funksjonærer er pliktige til taushet om det de i medfør av stillingen får vite om private forhold. Overtredelse straffes efter straffelovens bestemmelser om offentlige tjenestemenn.

Den som ikke i rett tid gir slike meldinger og oplysninger som blir krevd efter regler fastsatt av departementet efter § 2, eller som ved melding efter § 2 eller ved krav om stønad forsettlig gir uriktige oplysninger av vekt for retten

til stønad, straffes med bøter, hvis ikke forholdet går inn under strengere straffebud. Påtale finner bare sted efter krav fra Arbeidsløshetsrådet eller fra den arbeidsløshetsnevnd som har saken. 24 juni. Nr. 8.

Arbeidsløshetsrådet eller den arbeidsløshetsnevnd som har saken, kan kreve påtale efter syketrygdlovens § 75 i saker som gjelder arbeidsløshetstrygden.

§ 37. Til bruk for saker efter denne lov plikter offentlige og kommunale myndigheter å gi trygdens organer de oplysninger som vedkommende i kraft av sin stilling sitter inne med.

Arbeidsløshetsrådet kan til bruk for saker efter denne lov, kreve forklaringer optatt ved utenrettslig eller rettslig efterforskning. Kongen kan gi nærmere forskrifter om det.

§ 38. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Lov av 6 august 1915 om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser med tilleggslover, opheves et år efter at denne lov er trådt i kraft. I dette avviklingsår kan en arbeidsledighetskasse yde understøttelse efter sine lover til medlemmer som ikke har vunnet stønadsrett efter § 5, siste ledd. Socialdepartementet kan samtykke i at en arbeidsledighetskasse helt eller delvis lar være å kreve op kontingent hos sine medlemmer for avviklingsåret.

Vedtar en arbeidsledighetskasse innen utgangen av avviklingsåret å gå over til hjelpekasse efter denne lov, kan Socialdepartementet samtykke i at hjelpekassen i inntil fire år efter at denne lov er trådt i kraft overtar arbeidsledighetskassens plikter overfor medlemmer som ikke har vunnet stønadsrett efter § 5, siste ledd. I så fall skal understøttelsen ydes efter hjelpekassens stønadssatser, og staten yde bidrag efter § 28, annet ledd.

Lov *) [1]) **om endringer i lov om alderstrygd av 16 juli 1936.** 24 juni. Nr. 9.

I.

Følgende bestemmelser i lov om alderstrygd av 16 juli 1936, jfr. lov av 17 juni 1937, skal lyde så:

§ 6. Pensjonen skal til enhver tid beregnes efter pensjonsgrunnlaget i den kommune, der den trygdede er bosatt (bostedskommunen). Sjømenn og annen betjening på norsk skib regnes, hvis ikke noen annen bostedskommune kan påvises, for bosatt der rederiet har kontor.

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 44. Innst. O. XXII. St.tid., forh. i Ot. s. 803—805; i Lt. s. 183—184.

24 juni. Nr. 9.

Inntil den trygdede (pensjonisten) er blitt 75 år, skal dog pensjonen beregnes efter grunnlaget i hans forrige norske bostedskommune, hvis han har hatt en sådan efter sitt 60de år, og grunnlaget der er lavere. Har han skiftet bostedskommune flere ganger i dette tidsrum, følges grunnlaget i den kommune der det er lavest.

Trygdenevnden i den nye bostedskommune kan for det enkelte tilfelle fravike disse reglene når særlige forhold gjør det rimelig.

For trygdet som ikke er bosatt i noen norsk kommune, fastsettes pensjonsgrunnlaget av trygdestyret.

For ektepar, hvor ektefellene har hatt eller har forskjellig bostedskommune, avgjøres spørsmålet om bostedskommune, pensjonsgrunnlag og pensjonsberegning efter regler fastsatt av trygdestyret. Likeså fastsetter trygdestyret regler for beregningen av pensjonen for ektefeller som ikke bor sammen, men har felles bostedskommune.

§ 31. Personer som efter de til enhver tid gjeldende bestemmelser om utskrivning av inntektsskatt til staten er å regne som bosatt i riket og skattepliktige personer som ikke har bopel i riket, men oppebærer lønn av den norske stat skal til et fond — aldersfondet — svare en avgift på 1 pct. av sin antatte årsinntekt. Avgiftsplikten påhviler dog ikke den som har en antatt årsinntekt under 800 kroner, om han bor i by, og under 600 kroner, om han bor på landet.

Avgiften utlignes første gang det år den avgiftspliktige fyller 18 år og siste gang det år han fyller 69 år. For ektefeller som lignes under ett, utlignes avgiften siste gang det år mannen fyller 69 år.

Også skattepliktige innenlandske selskaper, boer og andre innretninger som hører hjemme i riket skal svare avgift efter reglene i første ledd.

§ 32. Med hensyn til ansettelsen av inntekten og stedet for avgiftsberegningen følges de regler som gjelder for statsskatteligningen. For øvrig kommer bestemmelsene i de almindelige skattelover til anvendelse. Ved efterligning av skatt skal alderstrygdavgift efterlignes på tilsvarende måte.

Innenlandske aksjeselskaper og dermed likestilte selskaper — se lov av 13 juli 1921 med tilleggslover, § 8 — svarer dog avgift av den inntekt som fremkommer efter reglene om ansettelse av inntekt til fondsskatt, jfr. nevnte lovs § 7. Bestemmelsene i samme paragrafs tredje ledd får tilsvarende anvendelse.

Opkreving og inndriving av avgiften skjer efter de samme regler som gjelder for kommuneskatter.

Socialdepartementet kan i nødvendig utstrekning utferdige tilleggsbestemmelser.

§ 33. Melding om utregningen av avgiften og om senere endringer sendes snarest mulig til trygdestyret, bilagt med de oplysninger styret krever. 24 juni. Nr. 9.

Trygdestyret fører tilsyn med avgiftsberegningen i den utstrekning og på den måte styret finner påkrevd.

§ 34. De innbetalte avgiftsbeløp skal holdes adskilt fra kommunens egne midler, og skal sendes inn til aldersfondet innen utgangen av hver måned. Er ikke hele den utlignede avgift kommet inn innen utgangen av februar måned året efter den er utlignet, skal kommunen straks betale inn restbeløpet til fondet. Ved innbetaling efter den tid svarer kommunen renter efter den sats styret for fondet fastsetter. Den bør gjennemgående ikke være høiere enn 1 pct. over Norges Banks vekseldiskonto.

Når kommunen har opfylt sin betalingsplikt til fondet, får den retten til avgiftsrestansene.

Kommunestyret kan vedta at den utlignede alderstrygdavgift ikke skal opkreves hos dem som efter kommunens ligningsregler er fritatt for kommuneskatt. Kommunen har ansvar overfor aldersfondet for hele det utlignede, men ikke opkrevde beløp efter reglene i første ledd.

§ 35. Kongen treffer bestemmelse om styre for aldersfondet.

Plan for fondets vekst, endelige størrelse og forvaltning fastsettes av Kongen med Stortingets samtykke. Når utgiftene til alderspensjoner og begravelsesbidrag har nådd en i planen fastsatt høide, skal avkastningen av fondet gå til dekning av merutgiften ved trygden efter regler i planen.

Minst en gang hvert tiende år skal trygdestyret la planen underkaste sakkyndig gransking under hensyn til befolkningsforholdene og trygdens økonomiske stilling og gi innberetning til Kongen og Stortinget med forslag om mulig nødvendige endringer.

§ 38 opheves.

§ 42. Når denne lov taler om ektepar eller ektefeller, mener den både ektefeller som lever sammen og ektefeller som ikke lever sammen, så lenge ikke ekteskapet er endelig opløst.

Når loven taler om den trygdedes barn, mener den ethvert barn under 16 år, som han efter lovgivningen har forsørgelsesplikt mot og virkelig forsørger helt eller delvis, enten de er

a) hans barn i eller utenfor ekteskap, eller
b) barn født utenfor ekteskap, som han har bidragsplikt til, eller
c) stebarn som han i samliv med ektefelle forsørger, eller
d) adoptivbarn (lov av 2 april 1917).

24 juni. Nr. 9. Også annet barn under 16 år, som den trygdede frivillig forsørger, kan av trygdestyret efter innstilling fra trygdenevnden stilles likt med de forannevnte, når billighet tilsier det.

Når loven bruker uttrykket familie, mener den den trygdedes ektefelle (jfr. første ledd) og barn som er nevnt i annet ledds litr. a—d, og barn som trygdestyret har stilt likt med disse.

II.

For budgett-terminen 1938—39 endres regelen i alderstrygdlovens § 37 om fordelingen av utgiftene på statskassen og aldersfondet slik at ⅜ av de i paragrafen nevnte utgifter skal utredes av statskassen og halvdelen av aldersfondet.

III.

Bestemmelsene i §§ 31—35 trer i kraft straks. De øvrige bestemmelser trer i kraft 1 juli 1938.

24 juni. Nr. 10. **Lov** *) [1]) **om endringer i lov om syketrygd av 6 juni 1930 med tilleggslover.**

I.

Følgende bestemmelser i lov om syketrygd av 6 juni 1930 med tilleggslover skal lyde slik:

§ 1, nytt punkt f.

f. Arbeidsløse i den tid de får dagpenger efter lov om trygd mot arbeidsløshet kapitel 1, heri medregnet ventetid efter samme lovs § 5,4 når den arbeidsløse ikke er trygdet efter nærværende lovs § 4, 5. Trygdeplikten efter denne bestemmelse faller bort i den tid den arbeidsløse måtte være trygdet efter § 91.

§ 7, nytt punkt 13.

13. For trygdepliktige efter § 1, f skal den stedlige arbeidsløshetsnevnd i trygdekommunen (jfr. lov om trygd mot arbeidsløshet § 12) foreta de nødvendige meldinger til trygdekassen. Trygdeplikten er knyttet til trygdekassen i samme kommune.

§ 13, punkt 4.

4. Hvis sykdommen medfører arbeidsudyktighet, sykepenger, som pr. dag skal utgjøre for:

1ste klasse	kr.	0,80
2nen klasse	»	1,40
3dje klasse	»	2,10

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 43. Innst. O. nr. 114. St.tid., forh. i Ot. s. 799—801; i Lt. s. 182—183.

4de klasse ..... kr. 2,80
5te klasse ..... » 3,60
6te klasse ..... » 4,00

Til medlemmer av klasse 0 betales ikke sykepenger.

Heller ikke betales sykepenger under ophold utenfor riket til medlemmer som er i stilling som nevnt under § 1, e, eller som er trygdet efter § 8, punkt 6 og 7.

§ 14, annet ledd, punkt 2.

2. Bidrag til begravelsesomkostninger med kr. 75 for ektefelle og foreldre og kr. 50 for barn og pleiebarn.

§ 15, punkt 2.

2. Kontrakt kan sluttes mellem den enkelte kasse og læge eller som kollektiv kontrakt mellem sammenslutninger av kasser og læger.

Kontrakten må være godkjent av Rikstrygdeverket. Nekter dette å godkjenne en kontrakt, kan saken bringes inn for departementet.

Kollektiv kontrakt er bindende for alle kasser som er medlemmer av de sammenslutninger som har underskrevet den. Rikstrygdeverket kan bestemme at kontrakten også skal være bindende for kasser som ikke er medlemmer av vedkommende sammenslutning.

Selv om kontrakt ikke er kommet i stand, skal den som har ledet forhandlingene på kassens eller kassenes side uten ophold sende innberetning til Rikstrygdeverket, som kan påby forhandlinger gjenoptatt.

Til rettledning for trygdekassene kan departementet opstille direktiver for kontrakters innhold.

§ 29, nytt punkt 3.

3. Påføres en trygdekasse ekstrautgifter og merarbeid ved å yde bistand til trygdede som er knyttet til andre kasser, kan Rikstrygdeverket på grunnlag av innsendte opgaver bestemme om og i hvilken utstrekning den ydelsespliktige kasse skal betale godtgjørelse herfor.

§ 32, punkt 2 a.

a. Medlemmer som er i stilling som nevnt i § 1, e og medlemmer som er trygdet efter § 8, punkt 6 og 7 når skibet går i utenriks fart og fangstekspedisjonen eller fangststasjonen er bestemt for fangst utenfor riket.

§ 33, punkt 2 og 3.

2. Som grunnlag for fastsettelsen av trygdekassenes premietariffer fastsetter Kongen efter forslag fra Rikstrygdeverket en normaltariff.

Normaltariffen revideres minst hvert 5te år.

24 juni. Nr. 10.

Normaltariffen kan opstilles særskilt for pliktig og for de to grupper av frivillig trygdede.

3. En trygdekasses premietariff fastsettes av Rikstrygdeverket efter at kassestyret er gitt anledning til å uttale sig. Tariffen som skal angi medlemmets ukepremie, fastsettes i almindelighet således at trygdekassens inntekter dekker utgiftene og gir adgang til å legge op et reservefond.

§ 46.

1. Rikstrygdeverket ansetter efter at formannskapet har avgitt innstilling, en eller flere revisorer til å gjennemgå trygdekassens regnskaper. Rikstrygdeverket fastsetter lønnen og de øvrige ansettelsesvilkårene efter at kassens styre og formannskapet har hatt anledning til å uttale sig.

Rikstrygdeverkets vedtak efter foregående ledd samt vedtak om å opsi, suspendere eller avskjedige en revisor kan bringes inn for departementet til endelig avgjørelse.

2. Rikstrygdeverket kan ansette felles revisor for flere trygdekasser og fatte vedtak om hvorledes utgiftene hermed skal fordeles på vedkommende trygdekasser.

Rikstrygdeverket fastsetter ansettelsesvilkårene. For øvrig gjelder bestemmelsene i punkt 1 annet ledd på tilsvarende måte.

3. Revisorene skal revidere regnskapene i henhold til instruks fastsatt av Rikstrygdeverket.

§ 51, punkt 5.

5. Finner Rikstrygdeverket at styre- eller nevndsmedlem eller noen tjenestemann ved en trygdekasse har gjort sig skyldig i straffbart forhold, kan det treffe de fornødne forføininger til å gjøre strafferettslig ansvar gjeldende.

Finner Rikstrygdeverket at en trygdekasses styre eller nevnd er uskikket for sitt hverv, kan det forlange at kommunestyret treffer de for tilfellet nødvendige forføininger.

§ 78, nytt punkt 4.

4. Bestemmelsen i § 73, punkt 2 gjelder for de i henhold til bestemmelsene i denne paragraf godkjente kasser, såfremt vedkommende kasses vedtekter fastsetter det.

§ 91, punkt 3.

3. Hvert år innen 15 desember sender manntallsføreren en bekreftet avskrift av det for det følgende år gjeldende manntall til trygdekassen i distriktet.

De personer som senere innføres i manntallet (jfr. lov av 10 desember 1920 § 10, 4 ledd) blir å melde til trygde-

kassen efter hvert som de manntallsføres. For disse gjelder trygden fra den dag de optas i manntallet. 24 juni. Nr. 10.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Tilleggene til syketrygdlovens § 1 og § 7 trer dog først i kraft fra samme tid som lov om trygd mot arbeidsløshet.

Lov *) [1]) om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 25 juni 1936 om innskrenkning i adgangen til utkastelse av leietagere i Oslo m. v. 24 juni. Nr. 11.

I.

Midlertidig lov av 25 juni 1936 om innskrenkning i adgangen til utkastelse av leietagere i Oslo skal gjelde inntil 1 juli 1939.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov *) [2]) om innførsel av apotekvarer og gifter samt om handel med gifter, farmasøitiske spesialpreparater og endel andre varer. 24 juni. Nr. 12.

§ 1. Apotekvarer og gifter må ikke innføres til riket av andre enn:

1. apotekere;
2. kjøbmenn og styrere av landbruksøkonomiske sammenslutninger m. v. i den utstrekning og på de vilkår de efter den almindelige handelslovgivning har fått tillatelse til å selge slike varer;
3. håndverkere, fabrikanter eller andre industridrivende;
4. styrere av vitenskapelige anstalter og laboratorier.

Personer som er nevnt under nr. 3 og 4 kan bare innføre varene til bruk som råstoffer eller tekniske hjelpemidler i sin bedrift eller i de anstalter eller laboratorier de styrer, og må ikke selge eller på annen måte overdra eller overlate dem i ubearbeidet stand til andre.

Varene må heller ikke brukes til å fremstille preparater som vedkommende ikke har rett til å bruke eller selge.

Kongen eller den han bemyndiger, avgjør om en person skal ansees som håndverker eller industridrivende.

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 70. Innst. O. nr. 125. St.tid., forh. i Ot. s. 803; i Lt. s. 183.

[2]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 50. Innst. O. XXI. St.tid., forh. i Ot. s. 801—803; i Lt. s. 183.

24 juni. Nr. 12.

5. andre personer eller institusjoner som Kongen eller den han bemyndiger, gir særskilt tillatelse til det.

§ 2. Apotekvarer og gifter kan bare innføres eller omsettes når den fulle kvalitative og kvantitative sammensetning av stoffene er opgitt på signaturen. Kongen eller den han bemyndiger, kan gi nærmere forskrifter herom og kan gjøre undtagelse fra bestemmelsen, når dette ansees ubetenkelig og særlige grunner taler for det.

Kongen eller den han bemyndiger, kan gi nærmere forskrifter om innførsel, tilvirkning, omsetning og bruk av gifter og andre stoffer som brukes som middel mot plantesykdommer. Som slike midler forståes alle stoffer, blandinger av stoffer og preparater som utgis for å kunne drepe, stanse eller uskadeliggjøre skadedyr, sykdom, ugress og lignende som ansees skadelige for nytte- og kulturplanter. Er det tvil om en vare skal regnes til slike midler, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement. I forskriftene kan påbys at stoffene for å kunne innføres, tilvirkes eller omsettes må tilfredsstille de krav til kvalitet, farvning, merkning og emballasje som ansees påkrevd, og gis de nødvendige bestemmelser om kontrollen, derunder om plikt for selgeren til melding og bokføring. Videre kan det forbys i salgstilbud, bruksrettledning m. v. å gi feilaktige eller misvisende oplysninger om stoffene og deres virkning og gis bestemmelser om reklame.

§ 3. Farmasøitisk spesialpreparat kan ikke bringes i handelen eller omsettes uten tillatelse på forhånd av den myndighet og efter de forskrifter som Kongen gir.

Tillatelsen gis på grunnlag av en bedømmelse av preparatets art, sammensetning, innholdsstoffenes renhet, kvalitet og holdbarhet, fremstillingsmåte, emballasje, navn, etikett og annet pakningsutstyr, bruksrettledning, foreslått reklame av enhver art og prisen. Særlig må det kreves at preparatet er medisinsk berettiget og trenges og at prisen ikke står i misforhold til verdien.

For preparat som kan takseres efter medisinaltakstene, må utsalgsprisen i almindelighet ikke være høiere enn beregnet efter disse. Herunder anvendes reglene om godtgjørelse for arbeidet i apotekenes laboratorier.

Tillatelse kan i almindelighet ikke gis for preparat av en sammensetning som helt eller hovedsakelig svarer til noe preparat som gjeldende eller eldre norske farmakopøer gir bestemt forskrift for å tilberede, eller hvis tilberedningsmåte er optatt i almindelig tilgjengelige farmasøitiske håndbøker eller samling av lægemiddelformler som er godkjent av Kongen eller den han bemyndiger. Heller ikke kan tillatelse

gis for enkle tilberedninger, med mindre det er forbundet med vanskeligheter å fremstille dem i apotek eller de representerer et nytt medisinsk prinsipp. Tillatelse kan i almindelighet heller ikke gis for preparater som består av ublandede droger eller kjemikalier, når varene ikke har undergått en særskilt bearbeidelse. 24 juni. Nr. 12.

Tillatelse kan gis for en bestemt tid.

Blir noen av de krav som er satt for tillatelsen, ikke overholdt, faller tillatelsen bort.

Utgiftene ved kontroll og undersøkelse m. v. av farmasøitiske spesialpreparater blir i almindelighet å dekke ved avgifter på vedkommende preparater efter forskrifter som Kongen gir.

§ 4. Som farmasøitisk spesialpreparat regnes i denne lov lægemiddel og annen apotekvare, som bringes i handelen eller omsettes i en pakning som er bestemt for den enkelte forbruker (patient, læge eller medisinalanstalt) og som er nærmere kjennetegnet ved sin form og innholdets mengde, når bruken av varen inngår som ledd i behandling eller legemlig undersøkelse av en patient.

Herfra er undtatt:

1. lægemiddel som er tilvirket ved norsk apotek og som selges til forbrukeren bare fra tilvirkerens eget apotek;
2. sera, vaksiner og andre bakteriologiske preparater som er fremstillet ved et av statens laboratorier.

I tvilstilfelle avgjør Kongen eller den han bemyndiger, om et lægemiddel skal regnes som et farmasøitisk spesialpreparat efter denne lov.

§ 5. Kongen eller den han bemyndiger, kan gi almindelige forskrifter om reklame for lægemidler. Den må være nøktern og sann. All avertering og reklame for ikke tillatte spesialpreparater er forbudt.

Kongen eller den han bemyndiger, kan helt forby avertering av et enkelt lægemiddel eller av grupper av lægemidler eller andre stoffer som falbys som tjenlige til å forebygge, lindre eller læge sykdom, når sådant forbud ansees gagnlig av almene hensyn.

Uten tillatelse av Kongen eller den han bemyndiger, er det forbudt å avertere eller ved tekst eller billeder å gjøre reklame for bandasjer, elektriske belter eller andre apparater som tilskrives medisinsk virkning.

Det er forbudt i aviser eller tidsskrifter å innta eller på annen måte utbre kunngjørelser eller reklamer, som opfordrer til innførsel eller salg av apotekvarer i strid med bestemmelsene i denne lov eller i de forskrifter som gis i medhold av loven.

24 juni. Nr. 12.

§ 6. Kongen eller den han bemyndiger, kan gi nærmere forskrifter om innførsel, opbevaring, avhendelse og sending av apotekvarer, gifter og andre varer som denne lov omhandler, derunder forsiktighetsregler og regler om erklæringer eller attester, importører og kjøpere skal gi eller skaffe.

§ 7. Overtredelse av denne lov eller av forskrifter som er gitt i medhold av den, straffes med bøter, hvis strengere straf ikke kommer til anvendelse.

Stoffer som forsøkes innført eller er innført i strid med loven eller forskrifter som er gitt i medhold av den, inndras i samhøve med den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 35.

Det departement som medisinalvesenet hører under, bestemmer hvad der skal gjøres med stoffer som inndras.

§ 8. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tid opheves lov om innførsel av apotekvarer samt om handel med gifter, farmasøitiske spesialpreparater og en del andre varer av 22 juni 1928.

24 juni. Nr. 13.

Lov *) [1]) om eiendomsmegling.

§ 1. Ved eiendomsmegling forståes i denne lov den virksomhet å optre som mellemmann

1. ved omsetning av fast eiendom eller aksjer i boligselskap, med eller uten tilknyttet leierett, eller ved avslutning av sådan avtale om overdragelse, til en eller flere, av samtlige aksjer eller parter i et selskap som i virkeligheten kun tar sikte på å overføre fast eiendom på andre interessenters hender eller
2. ved utleie av hus, leilighet eller enkelte rum eller overdragelse av butikkforretninger.

Når der i denne lov er brukt betegnelsene: «megler», «meglervirksomhet» og «meglerforretning», menes derved henholdsvis eiendomsmegler, eiendomsmeglervirksomhet og eiendomsmeglerforretning. Under betegnelsene: «handel», «omsetning», «kjøp» og «salg» inngår også sådan utleie eller overdragelse som omhandlet i første ledd under punkt 2, og under betegnelsene: «kjøper» og «selger» også de som optrer som parter ved sådanne rettshandler som omhandlet under samme punkt 2. Ved «pris» menes også leiesum.

Med «opdrag» (megleropdrag) menes i denne lov en

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 54. Innst. O. XXIII. St.tid., forh. i Ot. s. 807—814; i Lt. s. 204.

skriftlig bemyndigelse til en megler (eller advokat, sakfører eller lensmann) til å arbeide med salg eller kjøp (leie) av den gjenstand som er nevnt i opdraget, eller en fra vedkommende mellemmann i rekommandert brev stadfestet muntlig bemyndigelse. 24 juni. Nr. 13.

§ 2. Eiendomsmegling mot godtgjørelse kan bare drives av personer som har fått bevilling dertil efter denne lov og av praktiserende advokater, sakførere og lensmenn i stilling.

Undtatt herfra er:

a) omsetning som skjer leilighetsvis i forbindelse med varetagelsen av andre økonomiske anliggender for vedkommende selger eller kjøper. Sådan omsetning gir ikke rett til provisjon efter denne lov.
b) utleie av hotell- og pensjonatværelser og utleie for kortere tid enn 3 måneder av hus, leilighet eller enkelte rum til beboelse.

For den formidling som er nevnt under b, gjelder ingen av denne lovs bestemmelser. For den formidling som er nevnt under a, gjelder kun § 14 (innberetningsplikten).

For eiendomsmegling som drives av praktiserende advokater og sakførere samt lensmenn i stilling gjelder følgende av lovens bestemmelser:

§ 10, 2net til og med 6te ledd (opdrags- og omsetningsjournal og konto for stempelmerker).
§ 11 (megleropdrag m. v.).
§ 12 (meglerens plikter ved avsluttelse av kontrakt m. v.).
§ 13 (meglerprovisjon m. v.).
§ 14 (innberetningsplikten).
§ 15, 1ste til og med 3dje ledd (kontroll og taushetsplikt).
§§ 18 og 19 (straffebestemmelse, overgangsbestemmelse m. v.).

Advokater, sakførere og lensmenn i stilling og personer med meglerbevilling skal ha den virkelige ledelse av den eiendomsmegling som drives med hjemmel i deres bevilling som advokat, sakfører eller megler eller ansettelsesbrev som lensmann.

§ 3. Kun den som har fått bevilling til eiendomsmegling efter denne lov eller efter lov om eiendomsmeglere av 19 juni 1931 eller har bestått den i § 4 omhandlede eksamen har rett til å bruke titelen eiendomsmegler.

Uten departementets samtykke må vedkommende ikke drive annen næringsvirksomhet ved siden av meglervirksomheten eller være styremedlem i selskap som driver næringsvirksomhet eller ansatt som funksjonær hos person eller i selskap som driver næringsvirksomhet.

24 juni. Nr. 13.

§ 4. Ansøkning om bevilling til eiendomsmegling skal være ledsaget av pålitelige vidnesbyrd om at ansøkeren:

a. er norsk statsborger,
b. har fylt 25 år,
c. er økonomisk vederheftig,
d. efter det fylte 20de år har hatt minst 2 års praksis i branchen, hvorav minst halvparten i arbeide ved selve meglingen,
e. har ført en hederlig og rettskaffen vandel,
f. har bestått en av vedkommende departement fastsatt eksamen. Ved denne skal særlig godtgjøres kyndighet i meglervirksomhet i praksis, bokførsel, den dokumentbehandling som påhviler en eiendomsmegler og de viktigste rettsregler vedrørende fast eiendom og overdragelse av eiendomsrett og bruksrett og den del av stempellovgivningen som en eiendomsmegler bør ha kjennskap til.

Fra kravet om meglereksamen kan vedkommende departement helt eller delvis frita personer som legitimerer å ha bestått en annen eksamen, hvor de på en fullt likeverdig måte er prøvd i alle eller enkelte av de fag meglereksamen omfatter.

Ansøkning om meglerbevilling innsendes til departementet gjennem stedets tinglysingsdommer, som påser at de krevde legitimasjoner foreligger og eventuelt innhenter sådanne nærmere uttalelser om ansøkeren som ansees nødvendige for departementet ved sakens avgjørelse. Han skal dessuten selv avgi innstilling om ansøkeren.

§ 5. I den i § 4 omhandlede ansøkning skal det være oplyst, om ansøkeren skal drive forretningen for egen regning eller om den helt eller delvis skal drives for regning av andre. Inntrer der senere forandring i dette forhold, kreves der hver gang samtykke fra departementet for at meglervirksomheten skal kunne fortsettes. Ansøkning innsendes på den måte som foreskrevet i § 4, siste ledd. Det må hver gang godtgjøres at den for hvis regning forretningen skal drives, er økonomisk vederheftig.

Drives meglervirksomheten helt eller delvis for regning av andre enn megleren selv, er enkeltmann eller selskap for hvis regning den drives, underkastet de for eiendomsmeglere foreskrevne plikter og innskrenkninger.

Virksomheten må drives fra fast forretningssted her i riket. Dette skal til enhver tid være opgitt for den autoriserende myndighet.

En eiendomsmeglerforretning kan ikke ha filial i samme kommune. Med departementets samtykke kan filial drives i annen kommune når filialen ledes av en megler som har be-

villing i henhold til denne lov. For hver filial svares særskilt avgift i henhold til § 6 og stilles særskilt sikkerhet i henhold til § 7.

§ 6. Enhver megler skal uten fradrag i sine andre skatter betale en årlig avgift til statskassen. Avgiften fastsettes til kr. 100 for det kalenderår i hvilket bevillingen løses, hvad enten dette skjer før eller senere i året, og til kr. 50 for hvert påfølgende kalenderår eller del derav. Avgiften erlegges så lenge meglerbevillingen ikke endelig er satt ut av kraft uansett om vedkommende driver meglervirksomhet eller ikke. Avgiften kan inndrives ved utpantning. Regler om avgiftens innbetaling fastsettes av vedkommende departement.

§ 7. Megleren skal stille sikkerhet på den måte som vedkommende departement bestemmer.

Sikkerheten skal til enhver tid søkes holdt effektiv for kr. 15 000 efter departementets beste skjønn. På ansøkning kan departementet for enkelte meglere nedsette beløpet til kr. 10 000, likesom departementet for enkelte meglere kan bestemme at de skal stille sikkerhet for et høiere beløp op til kr. 25 000.

Sikkerheten hefter for ethvert ansvar som vedkommende pådrar sig under utøvelse av meglerhvervet.

Krav på å få en fordring fyldestgjort av sikkerheten foreldes i ett år. Kravet ansees i så henseende betimelig påtalt når kravet er kommet inn til departementet innen foreldelsesfristens utløp. Foreldelsesfristen regnes fra det tidspunkt som er nevnt i lov om straffelovens ikrafttreden av 22 mai 1902, § 28 første ledd.

Uten hensyn til bestemmelsen i det foregående ledd ophører dog sikkerheten i alle tilfelle å hefte og kan forlanges tilbakelevert når den er ombyttet med ny sikkerhet som vedkommende departement har godtatt og som omfatter også ansvar som megleren tidligere har pådratt sig. Likeså ophører sikkerheten å hefte når ett år er gått fra den tid da departementet har mottatt meglerens meddelelse om at han ophører med sin meglervirksomhet eller fra den tid da meglerens bevilling er satt ut av kraft, tilbakekalt eller bortfalt i henhold til § 16, og der ikke innen den ovennevnte tid (frist) er anmeldt noe krav, men ellers først når de anmeldte krav er fyldestgjort eller av annen grunn bortfalt. Efter den ovennevnte tid (frist) kan sikkerheten forlanges innskrenket til det som trenges for å dekke de anmeldte krav.

§ 8. Den som mener å ha krav å gjøre gjeldende overfor en megler eller hans bo og vil søke dekning i sikkerheten, må sende skriftlig anmeldelse derom til vedkommende

24 juni. Nr. 13.

departement bilagt med de dokumenter som kravet støtter sig til. Departementet underretter i anbefalt brev megleren eller hans bo og eventuelt den som måtte ha stillet sikkerheten. Hvis kravet og dets rett til dekning i meglersikkerheten ikke er fastslått overfor megleren eller hans bo på bindende måte, gir departementet megleren eller hans bo — og eventuelt garantisten — en frist på inntil 3 uker fra brevets avsendelse til å meddele om kravet anerkjennes til utbetaling eller ikke.

Bestrides kravet av megleren eller hans bo — eller eventuelt av vedkommende garantist — skal departementet i anbefalt brev snarest mulig sende anmelderen underretning derom samt om at retten til å begjære kravet fyldestgjort av sikkerheten tapes hvis det ikke innen 3 måneder fra avsendelsen av underretningen godtgjøres for departementet at tvisten er løst eller at det nødvendige er foretatt for å få den løst.

Når et anmeldt krav overfor megleren eller hans bo er fastslått på bindende måte og det likeledes på bindende måte er fastslått at kravet har rett til dekning i meglersikkerheten eller vedkommende departement efter de foreliggende oplysninger finner det utvilsomt at kravet er berettiget til dekning i sikkerheten, skal departementet snarest mulig i anbefalt brev gi megleren eller hans bo varsel om at han eller boet innen 3 uker fra avsendelsen av varslet må godtgjøre for departementet at kravet er dekket eller at det på annen måte er bortfalt. Hvis megleren har ophørt med meglervirksomheten, sendes varslet til hans bopel her i riket, hvis denne er kjent eller det kan skaffes oplysning om den, men ellers til hans senest til departementet anmeldte forretningssted.

§ 9. Hvis de frister som er omhandlet i § 8 1 og 3 ledd blir oversittet eller det ikke kan godtgjøres at kravet er dekket eller på annen måte bortfalt, skal departementet tilbakekalle meglerens bevilling hvis den ikke allerede er trådt ut av kraft, og med preklusiv virkning, forsåvidt angår retten til fyldestgjørelse av sikkerheten, opfordre enhver som mener å ha rett til fyldestgjørelse av sikkerheten, til innen 3 måneder å anmelde og bevisliggjøre sine krav. Opfordringen bekjentgjøres i Norsk lysingsblad og for øvrig gjennem pressen og ved opslag i den utstrekning som departementet anser det for hensiktsmessig.

Når anmeldelsesfristen er utløpet, skal de innkomne anmeldelser i 14 dager ligge til eftersyn i departementet for de fordringshavere som har foretatt anmeldelse og for megleren eller eventuelt hans bo — og eventuelt også garan-

tisten — hvorefter det ved departementets foranstaltning gis disse anledning til under et møte å fremkomme med sine innsigelser. Utleggelsen og innkallelsen til dette møte bekjentgjøres sammen med den opfordring som er omhandlet i 1 ledd. 24 juni. Nr. 13.

Når det som er foreskrevet i de 2 foregående ledd er iakttatt, anvender departementet uten hinder av inntrådt akkordforhandling eller konkursbehandling det fornødne av sikkerheten til dekning av de krav som ikke er bestridt eller som er avgjort ved endelig dom, mens avsetning foretas til de krav som er bestridt eller ennu ikke er forfalt. Er det, når betingelsene for å dekke et krav av sikkerheten ellers foreligger, ikke avgjort ved endelig dom at kravet er av sådan art at sikkerheten hefter for det, avgjøres dette spørsmål med endelig virkning av departementet. Søksmål som er anlagt for å få dette spørsmål avgjort, bortfaller i så fall.

Hvis sikkerheten ikke er tilstrekkelig til å dekke alle krav, foretar departementet en forholdsmessig fordeling efter først å ha avholdt det nødvendige til dekning av sine egne utlegg.

Er sikkerheten stillet i form av verdipapirer, kan disse når anmeldte krav skal fyldestgjøres av dem, selges ved offentlig auksjon eller ved fonds- og aksjemegler på børsen.

Bestemmelsene i §§ 7, 8 og 9 gjør ingen innskrenkninger i det personlige ansvar som megleren måtte pådra sig efter vanlige erstatningsregler.

§ 10. I enhver meglerforretning skal der føres dobbelt bokholderi med kassabok, memorial, reskontro, hovedbok og statusbok. Istedet for særskilt kassabok og memorial kan der, når bokførselen skjer efter rubrikksystemet, føres en kombinert kassabok og memorial.

Enn videre skal der føres journal over de mottatte opdrag (opdragsjournal) og journal over de sluttede forretninger (omsetningsjournal).

I opdragsjournalen skal ethvert opdrag innføres i tidsfølge og nummerorden med fornødne oplysninger om opdragets art, varighet m. v. Når opdraget fullbyrdes, tilbakekalles, forlenges eller på annen måte forandres, skal megleren straks foreta anførsel derom i journalen.

I omsetningsjournalen skal i tidsfølge og nummerorden anføres enhver stedfunnen omsetning med opgave over partenes navn, hvad der har vært gjenstand for omsetning, kjøpesummen eller ved bytte, verdien av de stedfunne overdragelser, tiden for omsetningen, meglerens provisjon og for stempelpliktige papirers vedkommende stempelavgiftens beløp.

24 juni. Nr. 13.

Der skal føres egen konto for de i forretningen anvendte stempelmerker.

Nærmere forskrifter om journalene, om regnskapsførselen og om opbevaring av journaler og regnskapsbøker med dertil hørende bilag, meglerens eksemplarer av de i § 12 omhandlede kontrakter samt av andre forretningspapirer kan fastsettes av vedkommende departement.

§ 11. Megleren skal utføre sitt hverv overensstemmende med god forretningsskikk.

Søker han å slutte handel for egen regning eller handel angående noe hvori han selv har personlig eller økonomisk interesse av noen betydning, skal han så snart han innleder forhandlinger gjøre de parter som er interessert i handelen opmerksom på forholdet.

Før megleren frembyr en gjenstand skal han ha et opdrag. Opdraget skal dateres og skrives i 2 eksemplarer på skjema som er godkjent av departementet. De betingelser som er avtalt om pris, kontantbeløp og godtgjørelse til megleren for utlegg og arbeide med opdraget skal være angitt i dette. Opdrag som ikke er en bekreftelse i rekommandert brev av muntlig opdrag skal alltid undertegnes av opdragsgiveren, som også skal bekrefte riktigheten av det skriftlig stadfestede muntlige opdrag.

Opdraget gjelder i 6 måneder hvis ikke kortere tidsrum er avtalt i opdraget. Ved opdragstidens utløp kan opdragsgiveren gi nytt opdrag til samme megler for inntil 6 måneder hver gang. Uten hensyn til om det er fastsatt en bestemt tidsfrist eller opsigelsesfrist for opdraget kan det når som helst tilbakekalles med 14 dagers varsel. Hvis megleren har spesiell fullmakt til å slutte bindende avtale med tredjemann, kan opdraget dog kun tilbakekalles så lenge der ikke er truffet sådan avtale.

Når et opdrag tilbakekalles, tilkommer der megleren en rimelig godtgjørelse for det av ham utførte arbeide hvis dette er avtalt i opdraget og hvis han ikke blir berettiget til provisjon i henhold til § 13.

Megleren kan kun efter spesiell fullmakt fra opdragsgiveren slutte handel med bindende virkning for denne eller binde denne utover opdragstiden ved noen avtale med tredjemann.

§ 12. Før handel sluttes skal megleren sørge for å få bragt på det rene om der til den påtenkte overdragelse efter den gjeldende lovgivning trenges konsesjon. Ved overdragelse av fast eiendom skal megleren sørge for å skaffe sig panteattest eller på annen måte nøiaktig kjennskap til det som grunnboken viser om vedkommende eiendoms heftelser,

og ved overdragelse av aksjer eller parter i fast eiendom skal han så vidt mulig skaffe sig avskrift av den for interessentene gjeldende selskapskontrakt. 24 juni. Nr. 13.

Når handel er sluttet, skal megleren sørge for at der straks blir oprettet skriftlig kontrakt mellem partene. Har flere meglere medvirket, påligger dette selgerens megler. Kontrakten utferdiges i 3 eksemplarer, hvorav hver av partene leveres ett, mens det tredje opbevares hos megleren. Gjelder handelen aksjer, skal sluttsedler utstedes overensstemmende med den til enhver tid gjeldende lovgivning om stempelavgift av dokumenter.

Megleren plikter å sørge for at der blir truffet avtale om de forskjellige spørsmål som må løses i forbindelse med handelen, og for at disse avtaler blir inntatt i kontrakten eller forelagt den som partene bemyndiger til å utferdige kontrakt. Kontrakten skal alltid angi hvem som har å foreta opgjøret. Hvis der til overdragelsen trenges konsesjon, skal anførsel herom inntas i kontrakten, og megleren skal sende innberetning om omsetningen til vedkommende konsesjonsmyndighet.

Hvis opgjøret ikke skal foretas av megleren, og det foreligger spørsmål vedrørende omsetningen eller den gjenstand som omsettes utover det som er nevnt i 1 ledd, som det ikke har vært megleren mulig å bringe på det rene før kontraktsslutningen skal han gjøre opmerksom herpå for at kjøperen selv kan skaffe sig oplysninger om disse ting før opgjør finner sted.

Megleren skal så langt som mulig, påse at stempling av kontrakten foretas i rett tid. I de tilfelle hvor han foretar opgjøret, er han ansvarlig for stempelavgiftens riktige erleggelse. Selger og kjøper er tillike ansvarlig for riktig stempling.

§ 13. Megleren har når han ikke helt eller delvis optrer for egen regning rett til provisjon for alle handler sluttet gjennem ham.

Den samme rett til provisjon har en megler når handel vedrørende det som hans opdrag omfatter blir avsluttet gjennem noen annen eller uten mellemmann

a) i den tid da opdraget stod ved makt eller
b) innen 3 måneder efter opdragets utløp dersom handel sluttes med noen som megleren i opdragstiden har forhandlet med. Det samme gjelder om handel innen de nevnte 3 måneder sluttes med noen som har bedt om og i opdragstiden fått oplysninger fra megleren om opdragets gjenstand.

Provisjonen forfaller til betaling ved handelens av-

24 juni. Nr. 13.

slutning og betales i det i første ledd omhandlede tilfelle ifølge kutyme eller avtale — enten av kjøper og selger med en halvpart hver eller av kjøper eller av selger alene. I de i annet ledd omhandlede tilfelle betales den alltid av opdragsgiveren.

Provisjonen beregnes efter de satser som til enhver tid fastsettes av vedkommende departement, som tillike kan fastsette regler om provisjonens fordeling når flere har medvirket ved omsetningen.

Provisjonen kan ikke deles med andre enn dem som efter loven har rett til eiendomsmegling.

Utenom provisjonen — eller eventuelt godtgjørelse efter § 11, 5 ledd — og uten hensyn til om provisjon kan beregnes tilkommer der megleren refusjon av utlegg ved arbeidet med opdraget i den utstrekning det i opdraget er bestemt at utleggene skal refunderes megleren. Utleggene refunderes av opdragsgiveren hvis intet annet er avtalt med den annen part. For øvrig kan megleren ikke betinge sig eller motta noen fordel for eiendomsmegling. Han må ikke beregne sig andel i kjøpesummen.

§ 14. Særskilt for omsetning av fast eiendom på landet og salgsopdrag vedrørende sådan gjelder følgende bestemmelser:

1. Så snart megler eller annen mellemmann har fått i opdrag å selge en eiendom, skal han uopholdelig tilstille jordstyret i det herred hvor eiendommen ligger, en opgave in duplo over opdragets varighet, eiendommens matrikelbetegnelse, areal, selger, prisforlangende og eventuelt andre salgsvilkår, provisjon og øvrige omsetningsutgifter. Foreligger ikke samtlige disse oplysninger ved opdragets mottagelse, plikter megleren eller vedkommende annen mellemmann å meddele det manglende i form av tilleggsopgaver, likeledes in duplo, til jordstyret så snart det blir ham bekjent. På samme måte pliktes tilleggsopgave innsendt til jordstyret når salg har funnet sted eller opdraget er tilbakekalt eller forlenget.
2. Ved utgangen av annenhver kalendermåned skal megleren eller vedkommende annen mellemmann tilstille Landbruksdepartementet en opgave over de omsetninger han har formidlet i løpet av de siste 2 kalendermåneder. Opgaven skal for hver eiendom angi det herred hvori eiendommen ligger, matrikelbetegnelse, areal, selger, kjøper, kjøpesum, provisjon og øvrige omsetningsutgifter.

Vedkommende regjeringsdepartement kan gi nærmere forskrifter angående opgavenes innhold. 24 juni. Nr. 13.

De i nærværende paragraf omhandlede opgaver skal behandles med størst mulig diskresjon.

§ 15. Megleren skal være underkastet den kontroll som vedkommende regjeringsdepartement måtte anordne.

Han er til enhver tid pliktig til å meddele de kontrollerende myndigheter de oplysninger og utskrifter som de måtte forlange angående hans økonomiske forhold, hans forretning og de spørsmål som står i forbindelse dermed, derunder også alle sådanne oplysninger som måtte ansees nødvendige til kontroll med at pliktig stempelavgift erlegges. Han er også pliktig til på forlangende å forevise for de nevnte myndigheter sine forretningsbøker og øvrige dokumenter vedrørende meglervirksomheten, derunder de i § 12 omhandlede hos ham beroende eksemplarer av kontraktene vedrørende avsluttede handler. Disse kontrakter og øvrige forretningsdokumenter kan av departementet også forlanges innsendt til gjennemsyn.

Med de undtagelser som fremgår av denne lov, og de som opdragets samvittighetsfulle utførelse måtte nødvendiggjøre, påhviler der megleren og de hos ham ansatte funksjonærer taushetsplikt med hensyn til hvad de i forretnings medfør kommer til kunnskap om vedrørende andres forhold forsåvidt ikke noe annet er særskilt bestemt ved lov.

Likeledes plikter de, som utøver den av departementet anordnede kontroll i den utstrekning hvori undersøkelsens øiemed og eventuelle forføininger til påtale av straffbare forhold tillater det å bevare taushet om det som derunder blir dem bekjent, forsåvidt ikke noe annet er særskilt bestemt ved lov.

§ 16. En meglers bevilling skal settes ut av kraft:

1. Når han innstiller sine betalinger, åpner akkordforhandling eller kommer under konkurs. Departementet kan ved påtegning på bevillingen atter sette den i kraft, når vedkommende har opnådd akkord.
2. Når han blir umyndiggjort eller ophører å være norsk statsborger. Hvis det forhold, som har medført at bevillingen er satt ut av kraft senere ophører, kan bevillingen kun settes i kraft igjen ved departementets påtegning på samme, når dette anser vedkommende skikket for meglerhvervet.
3. Når han er siktet eller tiltalt for noen straffbar handling, og departementet finner at siktelsen berøver ham den tillit som en megler bør ha.

24 juni. Nr. 13.

En meglers bevilling bortfaller i alle tilfelle når han i løpet av 2 på hinannen følgende år ikke har formidlet noen omsetning.

Meglerens bevilling kan tilbakekalles av vedkommende regjeringsdepartement, hvis han ikke efterkommer departementets anmodning om å stille sikkerhet, eller hvis departementet finner det godtgjort at megleren har gjort sig skyldig i urettskaffent forhold, eller at han har overtrådt denne lov, forskrifter utferdiget i henhold til samme eller de gjeldende bestemmelser om stempelavgift av dokumenter eller endelig hvis der inntrer andre omstendigheter, som gjør det utilrådelig at virksomheten fortsettes.

Når en meglerbevilling blir satt ut av kraft, tilbakekalt eller bortfaller, blir kunngjørelse herom å innrykke i Norsk lysingsblad.

§ 17. En meglers enke eller arvinger, som ikke fortsetter forretningen med autorisert eiendomsmegler som bestyrer, jfr. § 5, kan på ansøkning få tillatelse av vedkommende regjeringsdepartement til å fortsette virksomheten i et begrenset tidsrum til avvikling eller overdragelse av forretningen. Virksomheten må i denne tid bestyres av en person som fyller vilkårene i § 4 under a, b, d og e og som departementet finner å kunne godkjenne dertil. Når særlige forhold tilsier det, kan der dispenseres fra kravene til alder og praksis. Bestyreren er i sin funksjonstid underkastet denne lovs bestemmelser.

Bestemmelsene i 1 ledd får tilsvarende anvendelse på selskaper som driver eiendomsmegling når den på hvis meglerbevilling virksomheten drives, avgår ved døden.

§ 18. Overtredelse av denne lov eller av forskrifter gitt med hjemmel i samme straffes med bøter eller med fengsel i inntil 3 måneder forsåvidt ingen annen og strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse på forholdet.

§ 19. De som ved denne lovs ikrafttreden har rett til å drive eiendomsmegling, kan fortsatt utøve denne rett, men er underkastet denne lovs bestemmelser.

§ 20. De som før 1 juli 1932 er meddelt kommunal bevilling i henhold til § 6 i lov av 9 juli 1926 om endringer i lov om boligforholdene av 12 juli 1918 med tilleggslov av 23 juli 1919, skal i kraft av sådan bevilling og under iakttagelse av de bestemmelser som gjelder for denne, kunne drive sådan formidling som bevillingen gir hjemmel til så lenge bevillingen er i kraft.

§ 21. Denne lov trer i kraft 1 januar 1939. Fra samme tid opheves lov om eiendomsmeglere av 19 juni 1931.

Lov *) [1]) **om forandring i midlertidig lov om fonds- og aksjemeglere av 14 august 1918 med forandringer i lover av 8 august 1924 og 19 juni 1931.** 24 juni. Nr. 14.

§ 7 i midlertidig lov om fonds- og aksjemeglere av 14 august 1918 med forandringer i lover av 8 august 1924 og 19 juni 1931 skal herefter lyde således:

§ 7 a. Enhver fonds- og aksjemegler skal stille sikkerhet i den utstrekning og på den måte som vedkommende regjeringsdepartement bestemmer.

Sikkerheten hefter for ethvert ansvar som vedkommende pådrar sig under utøvelse av meglerhvervet.

Krav på å få en fordring fyldestgjort av sikkerheten foreldes i ett år. Kravet ansees i så henseende betimelig påtalt når kravet er kommet inn til departementet innen foreldelsesfristens utløp. Foreldelsesfristen regnes fra det tidspunkt som er nevnt i lov om straffelovens ikrafttreden av 22 mai 1902, § 28, første ledd.

Uten hensyn til bestemmelsen i det foregående ledd ophører dog sikkerheten i alle tilfelle å hefte og kan forlanges tilbakelevert når den er ombyttet med ny sikkerhet som vedkommende departement har godtatt og som omfatter også ansvar som megleren tidligere har pådratt sig. Likeså ophører sikkerheten å hefte fra den tid da departementet har mottatt meglerens meddelelse om at han ophører med sin meglervirksomhet eller fra den tid da meglerens bevilling er satt ut av kraft, tilbakekalt eller bortfalt i henhold til § 19, og der ikke innen den ovennevnte tid (frist) er anmeldt noe krav, men ellers først når de anmeldte krav er fyldestgjort eller av annen grunn bortfalt. Efter den ovennevnte tid (frist) kan sikkerheten forlanges innskrenket til det som trenges for å dekke de anmeldte krav.

b. Den som mener å ha krav å gjøre gjeldende overfor en megler eller hans bo og vil søke dekning i sikkerheten, må sende skriftlig anmeldelse derom til vedkommende departement bilagt med de dokumenter som kravet støtter sig til. Departementet underretter i anbefalt brev megleren eller hans bo og eventuelt den som måtte ha stillet sikkerheten. Hvis kravet og dets rett til dekning i meglersikkerheten ikke er fastslått overfor megleren eller hans bo på bindende måte, gir departementet megleren eller hans bo — og eventuelt garantisten — en frist på inntil 3 uker fra brevets

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 54. Innst. O. XXIII. St.tid., forh. i Ot. s. 814—815; i Lt. s. 204.

24 juni. Nr. 14.

avsendelse til å meddele om kravet anerkjennes til utbetaling eller ikke.

Bestrides kravet av megleren eller hans bo — eller eventuelt av vedkommende garantist — skal departementet i anbefalt brev snarest mulig sende anmelderen underretning derom samt om at retten til å begjære kravet fyldestgjort av sikkerheten tapes hvis det ikke innen 3 måneder fra avsendelsen av underretningen godtgjøres for departementet at tvisten er løst eller at det nødvendige er foretatt for å få den løst.

Når et anmeldt krav overfor megleren eller hans bo er fastslått på bindende måte og det likeledes på bindende måte er fastslått at kravet har rett til dekning i meglersikkerheten eller vedkommende departement efter de foreliggende oplysninger finner det utvilsomt at kravet er berettiget til dekning i sikkerheten, skal departementet snarest mulig i anbefalt brev gi megleren eller hans bo varsel om at han eller boet innen 3 uker fra avsendelsen av varslet må godtgjøre for departementet at kravet er dekket eller at det på annen måte er bortfalt. Hvis megleren har ophørt med meglervirksomheten, sendes varslet til hans bopel her i riket hvis denne er kjent eller det kan skaffes oplysning om den, men ellers til hans senest til departementet anmeldte forretningssted.

c. Hvis de frister som er omhandlet i post b, 1ste og 3dje ledd, blir oversittet eller det ikke kan godtgjøres at kravet er dekket eller på annen måte bortfalt skal departementet suspendere meglerens bevilling hvis den ikke allerede er trådt ut av kraft, og med præklusiv virkning, forsåvidt angår retten til fyldestgjørelse av sikkerheten, opfordre enhver som mener å ha rett til fyldestgjørelse av sikkerheten, til innen 3 måneder å anmelde og bevisliggjøre sine krav. Opfordringen bekjentgjøres i Norsk lysingsblad og for øvrig gjennem pressen og ved opslag i den utstrekning som departementet anser det for hensiktsmessig.

Når anmeldelsesfristen er utløpet, skal de innkomne anmeldelser i 14 dager ligge til eftersyn i departementet for de fordringshavere som har foretatt anmeldelse og for megleren eller eventuelt hans bo — og eventuelt også garantisten — hvorefter det ved departementets foranstaltning gis disse anledning til under et møte å fremkomme med sine innsigelser. Utleggelsen og innkallelsen til dette møte bekjentgjøres sammen med den opfordring som er omhandlet i foregående ledd.

Når det som er foreskrevet i de 2 foregående ledd er iakttatt, anvender departementet uten hinder av inntrådt

akkordforhandling eller konkursbehandling det fornødne av sikkerheten til dekning av de krav som ikke er bestridt eller som er avgjort ved endelig dom, mens avsetning foretas til de krav som er bestridt eller ennu ikke er forfalt. Er det, når betingelsene for å dekke et krav av sikkerheten ellers foreligger, ikke avgjort ved endelig dom at kravet er av sådan art at sikkerheten hefter for det, avgjøres dette spørsmål med endelig virkning av departementet. Søksmål som er anlagt for å få dette spørsmål avgjort, bortfaller i så fall. 24 juni. Nr. 14.

Hvis sikkerheten ikke er tilstrekkelig til å dekke alle krav, foretar departementet en forholdsmessig fordeling efter først å ha avholdt det nødvendige til dekning av sine egne utlegg.

Er sikkerheten stillet i form av verdipapirer, kan disse, når anmeldte krav skal fyldestgjøres av dem, selges ved offentlig auksjon eller ved fonds- og aksjemegler på børsen.

Bestemmelsene i denne paragraf gjør ingen innskrenkninger i det personlige ansvar som megleren måtte pådra sig efter vanlige erstatningsregler.

Denne lov trer i kraft 1 januar 1939.

Lov *) [1]) om forandring i lov om mønstre av 2 juli 1910. 24 juni. Nr. 15.

I.

I § 10 i lov om mønstre av 2 juli 1910 med tilleggslov av 27 mai 1921 tilføies som fjerde ledd:

Er sådan overenskomst sluttet med noen fremmed stat som i 3 ledd nevnt, gjelder forskriften i 1 ledd heller ikke mønstre registrert av i Norge bosatte personer eller av i Norge drevne virksomheter som innfører således mønstervernede gjenstander fra vedkommende fremmede stat.

II.

Denne lov trer i kraft 1 august 1938.

Lov *) [2]) om forandring i midlertidig lov av 25 juni 1937 om adgang for Kongen til å treffe foranstaltninger til en ordning av utførselen av klippfisk, saltfisk og tørrfisk. 24 juni. Nr. 16.

I.

Følgende bestemmelser i midlertidig lov av 25 juni 1937 om adgang for Kongen til å treffe foranstaltninger til en

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 71. Innst. O. nr. 129. St.tid., forh. i Ot. s. 807; i Lt. s. 204.

[2]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 53. Innst. O. nr. 124. St.tid., forh. i Ot. s. 806—807; i Lt. s. 204.

24 juni. Nr. 16. ordning av utførselen av klippfisk, saltfisk og tørrfisk skal herefter lyde som følger:

§ 2. Er i et fremmed land innførselen av klippfisk fra Norge undergitt kvantitativ begrensning ved kontingentering, og den for Norge fastsatte kontingent er opnådd ved innrømmelser gjort vedkommende fremmede stat i avtale mellem dennes regjering og den norske regjering, kan Kongen bestemme at denne kontingent skal fordeles efter regler og på betingelser som fastsettes av et utvalg. Det samme gjelder for fordeling av eksporten av klippfisk fra Norge til land som ved avtale og mot innrømmelser som foran nevnt har forpliktet sig til ubetinget eller betingelsesvis å kjøpe et visst kvantum eller en viss del av sin samlede klippfiskimport til levering fra Norge.

De i første ledd nevnte regler og betingelser revideres av utvalget når Kongen bestemmer det.

Eksportens fordeling efter de fastsatte regler og betingelser og ordningens gjennemførelse for øvrig skjer:

1. Når det er utferdiget sådan bestemmelse som omhandlet i § 1, efter foranstaltning av den organisasjon eller de organisasjoner hvis vedtekter er godkjent i henhold til denne lov, og overensstemmende med bestemmelser som disse har fastsatt og som er godkjent av departementet.
2. Når det ikke gjelder noen sådan bestemmelse som omhandlet i § 1, ved de organer som vedkommende departement utpeker dertil, og overensstemmende med bestemmelser fastsatt av departementet.

Utgiftene vedrørende fordelingsreglenes og -betingelsenes fastsettelse og revisjon, fordelingen og den dermed i forbindelse stående ordning utlignes på dem som får andel i eksporten til vedkommende land. Departementet kan bestemme at hver enkelt av disse på forhånd skal stille betryggende sikkerhet for riktig betaling av de utgifter som faller på ham.

§ 12. Denne lov gjelder fra og med 2 september 1937 til og med 1 september 1939.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

24 juni. Nr. 17. **Lov** *) [1]) om forandring i lov om godtgjørelse til stortingsmenn av 11 august 1924, jfr. endringslover av 22 april 1927, 19 mai 1933 og 25 juni 1937.

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Innst. O. nr. 116. St.tid., forh. i Ot. s. 797—799; i Lt. s. 204.

I. 24 juni.

§ 1, første ledd, i lov om godtgjørelse til stortingsmenn Nr. 17.
av 11 august 1924, jfr. endringslover av 22 april 1927, 19 mai 1933 og 25 juni 1937, skal lyde slik:

Den godtgjørelse som ifølge grunnlovens § 65 tilkommer enhver representant for deltagelse i Stortinget fastsettes til syv tusen kroner for hvert ordentlig Storting uten hensyn til samlingstidens lengde.

§ 1, tredje ledd, skal lyde slik:

For deltagelse i et overordentlig Storting er godtgjørelsen tretti kroner daglig.

II.

Denne lov gjøres gjeldende fra og med stortingssesjonen 1938.

Lov *) [1]) om forandring i skatteloven for landet av 18 august 1911. 24 juni. Nr. 18.

I.

Følgende bestemmelse i skattelov for landet av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 73, annet ledd. Vedkommende regjeringsdepartement kan tillate at inntektsskattøren enkelte år settes høiere, når herredstyret beslutter å andra herom. Gjelder andragendet en skattøre over 15 pct., må beslutningen herom være vedtatt med minst ⅔ flertall. For at sådan tillatelse skal meddeles, må det godtgjøres at ligningsansettelsene er rimelige, at en hensiktsmessig reduksjonstabell er anvendt, og at andre skattefundamenter er forsvarlig utnyttet. Departementet kan kreve ligningen undergitt nærmere prøvelse av Riksskattestyret, som, hvor dertil finnes grunn, påbyr omligning under befølgelse av nærmere angitte regler eller anvendelse av en forandret reduksjonstabell.

II.

Denne lov trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for 1938—1939.

Lov *) [2]) om forandring i skatteloven for byene av 18 august 1911. 24 juni. Nr. 19.

I.

Følgende bestemmelse i skattelov for byene av 18 august 1911 skal herefter lyde:

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 66. Innst. O. nr. 134. St.tid., forh. i Ot. s. 818—827; i Lt. s. 204—205.

[2]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 66. Innst. O. nr. 134. St.tid., forh. i Ot. s. 818—827; i Lt. s. 205—206.

24 juni. Nr. 19.

§ 66, annet ledd. Vedkommende regjeringsdepartement kan tillate, at inntektsskattøren enkelte år settes høiere, når bystyret beslutter å andra herom. Gjelder andragendet en skattøre over 15 pct., må beslutningen herom være vedtatt med minst ⅔ flertall. For at sådan tillatelse skal meddeles, må det godtgjøres, at ligningsansettelsene er rimelige, at en hensiktsmessig reduksjonstabell er anvendt, og at andre skattefundamenter er forsvarlig utnyttet. Departementet kan kreve ligningen undergitt nærmere prøvelse av Riksskattestyret som, hvor dertil finnes grunn, påbyr omligning under befølgelse av nærmere angitte regler eller anvendelse av en forandret reduksjonstabell.

II.

Denne lov trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for 1938—1939.

24 juni. Nr. 20.

Lov *) [1]) om forandringer i skattelov for landet av 18 august 1911.

I.

Følgende bestemmelser i skattelov for landet av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 26, første ledd, nytt bokstav t.

Fond oprettet i henhold til loven om arbeiderfond.

§ 44, første ledd, bokstav k.

Beløp som avsettes til fond for ydelse av pensjon (derunder uførhets-, enke- og barnepensjon) til funksjonærer og arbeidere i den skattepliktiges næring. Fradraget er betinget av, at fondets statutter er stadfestet av Kongen, at dets midler ikke i noe tilfelle hefter for den skattepliktiges gjeld, og at dets inntekter heller ikke for noen del tilfaller den skattepliktige. Har fondet også annet formål enn det å yde pensjoner som nevnt, skal bare det beløp som kan beregnes å være avsatt til dekning av de tilsagte pensjonsydelser fratrekkes. Kan slik beregning ikke foretas, ansettes fradraget ved skjønn av ligningsmyndighetene.

§ 51, tredje ledd opheves.

II.

Denne lov trer i kraft straks og anvendes første gang ved skatteligningen for 1938—39.

Ved ligningen for dette år kan den skattepliktige kreve fradrag overensstemmende med § 44, første ledd, bokstav k, selv om fondets statutter ennu ikke er stadfestet av Kongen,

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 65. Innst. O. XXV. St.tid., forh. i Ot. s. 827—837; i Lt. s. 206—207.

når det godtgjøres at andragende om stadfestelse er innsendt til vedkommende departement innen 2 måneder efter nærværende lovs ikrafttreden. 24 juni. Nr 20.

Lov *) [1]) om forandringer i skattelov for byene av 18 august 1911. 24 juni. Nr. 21.

I.

Følgende bestemmelser i skattelov for byene av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 21, første ledd, nytt bokstav s.

Fond oprettet i henhold til loven om arbeiderfond.

§ 38, første ledd, bokstav k.

Beløp som avsettes til fond for ydelse av pensjon (derunder uførhets-, enke- og barnepensjon) til funksjonærer og arbeidere i den skattepliktiges næring. Fradraget er betinget av at fondets statutter er stadfestet av Kongen, at dets midler ikke i noe tilfelle hefter for den skattepliktiges gjeld, og at dets inntekter heller ikke for noen del tilfaller den skattepliktige. Har fondet også annet formål enn det å yde pensjoner som nevnt, skal bare det beløp som kan beregnes å være avsatt til dekning av de tilsagte pensjonsydelser fratrekkes. Kan slik beregning ikke foretas, ansettes fradraget ved skjønn av ligningsmyndighetene.

§ 41, tredje ledd opheves.

II.

Denne lov trer i kraft straks og anvendes første gang ved skatteligningen for 1938—39.

Ved ligningen for dette år kan den skattepliktige kreve fradrag overensstemmende med § 38, første ledd, bokstav k, selv om fondets statutter ennu ikke er stadfestet av Kongen, når det godtgjøres at andragende om stadfestelse er innsendt til vedkommende departement innen 2 måneder efter nærværende lovs ikrafttreden.

Lov *) [1]) om forandring i lov av 13 juli 1921 inneholdende midlertidige bestemmelser om skatt til staten på inntekt og formue. 24 juni. Nr. 22.

I.

§ 7, annet ledd i lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om skatt til staten av inntekt og formue skal herefter lyde således:

---

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 65. Innst. O. XXV. St.tid., forh. i Ot. s. 827—837; i Lt. s. 208.

24 juni. Nr. 22.

Ved utligningen av fondsskatt blir årsinntekten ikke å ansette ved gjennemsnittsberegning, hvorimot det i inntekten for siste år gjøres fradrag for underskudd, som selskapet har hatt i de forutgående 2 år. Underskudd i det første av de 2 år kommer dog kun til fradrag i den utstrekning, hvori det ikke er opveiet ved en inntekt i det annet år. I inntekten for det enkelte år gjøres fradrag for:

1) Avsetning til lovbefalt reservefond, inntil fondet har nådd den minstestørrelse som påbys i lovgivningen.
2) Pliktig avgift til arbeiderfondet, jfr. midlertidig lov av 8 april 1938.
3) Avsetning til fond eller premie til forsikring som nevnt i § 4 i loven om arbeiderfondet, forsåvidt beløpene ikke allerede i medhold av bestemmelsene i de almindelige skattelover er fratrukket i inntekten.
4) Avsetning til sikkerhetsfond i livsforsikringsselskap inntil fondet har nådd grenseverdien, jfr. lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 nr. 1 § 79.

Krav på fradrag som nevnt under 1) til 4) må, for å komme i betraktning, fremsettes av vedkommende selskap ved hvert års ligning.

II.

Denne lov trer i kraft straks og anvendes første gang ved skatteligningen for 1938—39.

24 juni. Nr. 23.

Lov *) [1]) om forandring i lov om kontroll med konkurranseinnskrenkninger og om prismisbruk av 12 mars 1926.

I.

§ 14 i lov om kontroll med konkurranseinnskrenkninger og om prismisbruk av 12 mars 1926 skal herefter lyde således:

Finner kontrollrådet at der av en sammenslutning eller ved en avtale som nevnt i § 6, post 1 og 2, eller av en erhvervsdrivende som nevnt i § 6, post 3 og 4, er fastsatt, kreves, tas eller innrømmes urimelig høi eller lav pris eller fortjeneste eller urimelige forretningsvilkår ellers eller gjøres ugrunnet forskjell mellem kunder eller distrikter med hensyn til pris eller andre forretningsvilkår, kan rådet efter innstilling fra kontrollkontoret gi slike bestemmelser som rådet finner nødvendige til regulering av forholdet.

Det samme gjelder om rådet finner at der ellers i et erhverv er fastsatt, kreves, tas eller innrømmes slik pris, fortjeneste eller slike forretningsvilkår eller gjøres slik for-

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
[1]) St.besl. 23 juni. Se Ot. prp. nr. 40 for 1937. Dok. nr. 1. Innst. O.V. St.tid., forh. i Ot. s. 843—866; i Lt. s. 208—215.

skjell mellem kunder eller distrikter som nevnt i foregående ledd, når rådet finner at konkurransen innen erhvervet ikke er tilstrekkelig virksom eller foregår på slik måte at den ikke kan antas å ville medføre ophevelse av det mislige forhold. 24 juni. Nr. 23.

Bestemmelse til forhøielse av pris eller fortjeneste må bare treffes, dersom rådet finner slik inngripen nødvendig for å opretthold innenlandske bedrifter under konkurransekamp med utenlandske eller innenlandske konkurranseregulerende sammenslutninger eller storbedrifter eller hvor det ellers antas nødvendig for å hindre at konkurransen innen erhvervet innskrenkes eller vanskeliggjøres til skade for almene interesser eller for å verne en erhvervsdrivende mot en konkurranse som rådet finner åpenbart utilbørlig.

Rådet kan gi kontrollkontoret, en kontrollnevnd eller en sammenslutning eller et utvalg av erhvervsdrivende myndighet til å treffe avgjørelser til gjennemføring av en regulering som rådet har gjort vedtak om. Slike avgjørelser kan dog alltid innbringes for rådet efter de nærmere bestemmelser som rådet fastsetter.

Før avgjørelse treffes i henhold til denne paragraf bør representanter for vedkommende erhverv eller sammenslutning være gitt anledning til å uttale sig, såfremt dette ikke volder vesentlig forsinkelse av avgjørelsen.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov *) [1]) om forandringer i lov om veivesenet. 24 juni. Nr. 24.

Lov om veivesenet av 21 juni 1912 endres således:

§ 22 første ledd skal lyde:

Til anlegg, omlegging eller utvidelse av offentlig vei eller bro med tilhørende fortau, båtbrygger (båtkaier), oplags- og holdeplasser, parkeringsplasser, garasjer, staller, verksteder, arbeiderbarakker og veivokterboliger er enhver pliktig til å avstå fornøden grunn og veibyggingsmaterialer med fornøden vei til disses fremdrift. Dessuten kan kreves avstått grunn og rettigheter for en hensiktsmessig regulering av grenser og bruksforhold eller for overdragelse til andre som blir berørt av anlegget. Også ellers kan grunn med Kongens samtykke kreves avstått når særlige forhold gjør det ønskelig.

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 23 juni. Se Ot. prp. nr. 30. Innst. O. XIX. St.tid., forh. i Ot. s. 866—881; i Lt. s. 215—218.

24 juni. Nr. 24.

§ 22 nytt fjerde og femte ledd.

Ved avståelse efter denne paragraf er saksøkte pliktig til å ta mot grunn eller rettighet som vederlag for det avståtte, såfremt skjønnet finner denne ordning rimelig.

Når det gjelder vanskelige spørsmål vedkommende grenser, ordning av bruksrettigheter m. v., kan skjønnet tilkalle vedkommende utskiftningsformann til veiledning.

§ 27. Departementet eller fylkesveistyret kan utferdige forbud gjeldende for inntil 3 år av gangen mot at det uten henholdsvis departementets eller fylkesveistyrets tillatelse opføres bygninger i offentlig veilinje som er utstukket i marken. For mulig erstatningskrav gjelder reglene i § 29, annet ledd.

§ 33 annet ledd.

Hvor fylkesveistyret eller — for de i § 12 a nevnte veier — departementet ikke ved veiens bygging eller senere bestemmer at det skal være gjerde, avgjøres spørsmålet om gjerdeplikten ved skjønn. Opnåes ikke overenskomst om erstatningens størrelse, fastsettes den i alle tilfelle ved skjønn.

§ 33 siste ledd.

Undlater vedkommende eier eller bruker av grunnen å opføre gjerde for hvilket erstatning er bestemt, innen en av veivesenet fastsatt frist, kan det besørges opført på hans bekostning. Bestemmelse herom må treffes innen seks måneder efter fristens utløp. Efter denne tid kan intet krav på erstatning for gjerdehold reises av eier eller bruker, hvis veivesenet ikke senere forlanger gjerde opført.

§ 34. Er det bestemt at gjerder skal opføres ved offentlig vei, skal de opsettes i grenselinjen og på den til veien hørende grunn og må ikke uten samtykke av fylkesveistyret eller — for de i § 12 a nevnte veier — av departementet stå nærmere kanten av veien, eller i tilfelle fortau, enn 2,5 meter.

Hvorledes gjerder skal være innrettet, bestemmes av fylkesveistyret. Ulovlig opførte gjerder kan av veivesenet besørges nedrevet eller flyttet på eierens bekostning.

Såfremt fornødne midler er bevilget eller stillet til rådighet, kan eldre gjerder, som ikke opfyller de fastsatte regler, av veivesenet kreves forandret mot erstatning, hvis størrelse — i mangel av mindelig overenskomst — bestemmes ved skjønn.

§ 36. Ingen bygning eller del av samme (herunder tilbygg på eldre bygning) må opføres nærmere kanten av offentlig vei, fortau, holdeplass eller oplagsplass enn 7,5 meter. Dog kan fylkesveistyret så vel i enkelte tilfelle som for hele veier eller veistrekninger under særlige omstendig-

heter tillate at avstanden innskrenkes til 3,5 meter. Til op- 24 juni.
førelse av bygning m. v. enda nærmere kreves samtykke av Nr. 24.
vedkommende regjeringsdepartement.

I kryss (møte) i plan mellem offentlige veier eller mellem sådan vei og annen vei som er åpen for almindelig ferdsel, jernbane eller sporvei må bygning ikke opføres innenfor et område som begrenses av rette linjer mellem punkter beliggende i veienes (jernbanens, sporveiens) midtlinjer og 40 meter fra disses skjæringspunkt.

Fylkesveistyret kan — for fylkesveienes vedkommende med departementets samtykke — utvide eller nedsette de i foregående ledd fastsatte krav om bygningers avstand fra veikryss, så vel i enkelte tilfelle som for hele veier eller veistrekninger.

Nedrives eller opbrenner eldre bygninger som helt eller delvis ligger i kortere avstand fra veikanten enn fastsatt i denne paragraf, kan de opføres på samme tomt innen 5 år. Fylkesveistyret kan under særlige forhold forlenge fristen. Før gjenopførelse finner sted, må det gis underretning til overingeniøren for fylkets veivesen. Fylkesveistyret kan forby gjenopførelse for et tidsrum av inntil ½ år. Med departementets samtykke kan forbudet gjøres gjeldende for lengere tid. Foran nevnte 5 års frist ophører å løpe i den tid forbudet gjelder.

Såfremt fornødne midler er bevilget, kan fylkesveistyret mot erstatning, som i mangel av mindelig overenskomst fastsettes ved skjønn, kreve at eldre bygninger flyttes i den avstand fra vei som er fastsatt i denne paragraf.

Det samme gjelder ved gjenopførelse innen 5 års fristens utløp av nedrevne eller brente bygninger.

Opføres bygning eller del av samme nærmere veien enn tillatt, kan den besørges nedrevet på eierens bekostning, når han selv ikke fjerner den innen en av fylkesveistyret satt frist.

For de i § 12 a nevnte veier treffes de i denne paragraf omhandlede bestemmelser i alle tilfelle av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 39 annet ledd.

Ønskes et industrielt anlegg opført nærmere offentlig vei enn 10 meter, regnet fra veikanten, må herom inngis andragende til fylkesveistyret, som treffer avgjørelse i saken. Bilreparasjonsverksteder og meierier regnes i denne henseende alltid som industrielle anlegg.

§ 40 første ledd.

Løipestrenger, taubaner, elektriske og andre kraftledninger, private telegraf- og telefonledninger, is-, tømmer- og vannrenner, private broer, skinneganger, vareramper, tette

24 juni. Nr. 24.

gjerder, murer og lignende skal ikke kunne anbringes over, under, langs eller umiddelbart ved offentlig vei uten tillatelse av fylkesveistyret, som i tilfelle fastsetter de nærmere regler for anbringelsen. Heller ikke må større oplag, avfall eller andre generende eller skjemmende gjenstander uten fylkesveistyrets tillatelse legges umiddelbart ved offentlig vei. Uten at sådan tillatelse er innhentet, må det ikke anbringes reklameskilter og lignende innretninger på veiens eiendomsområde eller innenfor en avstand av 25 meter fra dette — herfra dog undtatt almindelige skilter på forretningslokaler hvormed vedkommende forretningsdrivende reklamerer for sine varer eller for sin bedrift, forsåvidt skiltene er anbragt direkte på egen husvegg, og veivesenet finner at de ikke kan forveksles med veiskilter eller varselskilter. Er slike skilter tidligere uten tillatelse opsatt nærmere vei enn foran nevnt, kan fylkesveistyret forlange at de innen 1 år blir fjernet. For de i § 12 a nevnte veier treffes de her omhandlede bestemmelser av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 81 første ledd.

Kongen kan meddele tillatelse til anlegg av privat vei — med broer — over annenmanns eiendom fra hoteller, brygger, oplag, industrielle anlegg, stenbrudd eller skog til offentlig vei, jernbanestasjon, tømmeroplagsplass, fløtningsvassdrag eller ferdselsvei til vanns samt fra skog til industrielle anlegg til foredling av trevirke eller oplagstomt, når det godtgjøres at veien er av betydelig interesse for driften, og at fordelene ved samme er av overveiende betydning i forhold til den derved bevirkede skade eller ulempe.

§ 88 første ledd.

Når privat vei blir brukt som felles adkomst fra flere eiendommer til offentlig vei, jernbanestasjon eller ferdselsvei til vanns, skal alle eiere såfremt noen av dem forlanger det, være pliktige — enhver efter det forhold hvori bruken skjønnes å vedkomme hans eiendom — til å holde veien så vel vinter som sommer i forsvarlig stand samt forsynt med fornødne broer, hvor sådanne før har vært anbragt, alt forsåvidt ikke rettigheter, erhvervet ved kontrakter eller på annen lovlig måte, heri gjør endring. Den her omhandlede plikt gjelder så vel tilveiebringelse av nødvendige materialer som selve arbeidets utførelse. Ved tomtefeste eller jordleie for lengere tid påhviler vedlikeholdet leieren med mindre annet er bestemt i kontrakten.

§ 90 annet ledd.

Når noen undlater å efterkomme hvad det ved skjønn efter foregående paragraf er ham pålagt, skal tilsynsmannen

melde dette til veivesenet som kan la veien utbedre for vedkommendes regning og i tilfelle med fylkesmannens godkjennelse la beløpet inndrive ved utpantning. Det samme gjelder for heromhandlede slags veier, hvor vedlikeholdet er bestemt ved utskiftningsforretning. 24 juni. Nr. 24.

§ 93. Private veier, broer og brygger (kaier), som står åpne for ferdsel, skal kunne undersøkes av vedkommende fylkesmann, for at deres sikkerhet kan kontrolleres.

Forsåvidt det ved sådan undersøkelse finnes at benyttelsen kan være farlig, skal der skje innberetning med forslag til sikkerhetsforanstaltninger til vedkommende politimyndighet, som kan avstenge eller nedlegge forbud, helt eller delvis, mot fortsatt bruk av vedkommende vei, bro eller brygge.

Kongelig kunngjøring *) [1]) om avgift til statskassen av apotekenes omsetning. 24 juni.

Den som har fått bevilling til å drive et ikke salgbart apotek, enten i henhold til lov av 4 august 1909 med senere tilleggslover eller med plikt til å underkaste sig en ny apoteklovs bestemmelser, eller som frivillig har underkastet sig bestemmelsene om avgift, skal for budgettåret 1 juli 1938—30 juni 1939 svare avgift til statskassen av sin omsetning efter nedenstående regler:

§ 1.

1. De første kr. 50 000 av omsetningen er avgiftsfri.
2. Fra restbeløpet trekkes 25 pct. for almindelige handelsvarer m. v.
3. Av den tiloversblevne omsetning svares følgende avgifter:

Av 1ste	kr.	5000	(eller deler derav)	1	pct.
» 2net	»	5000	—»—	2	»
» 3dje	»	5000	—»—	3	»
» 4de	»	5000	—»—	4	»
» 5te	»	5000	—»—	5	»
» 6te	»	5000	—»—	6	»
» 7de	»	5000	—»—	7	»
» overstigende omsetning.				8	»

De således utregnede avgifter forhøies:

for apotek med omsetning

over kr.	75 000	til og med kr.	100 000	med	5 pct.
» »	100 000	—kr. 150 000	.....	»	10 »
» »	150 000	—» 200 000	.....	»	15 »
» »	200 000		.....	»	20 »

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 8 juni. Se St. prp. nr. 1, kap. 2051. Budgett-innst. S. nr. 195. St.tid. s. 1416—1417.

24 juni. 4. Den som efter avtale med staten om avløsning av salgbart apotek efter avløsningen driver apoteket som personlig privilegium, betaler avgift i samhøve med det som derom er bestemt i avtalen og efter de avgiftsbestemmelser som gjaldt på avløsningstiden.

§ 2. Til et apoteks omsetning regnes alle beløp som er innkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp å medregne som er innkommet for varer som enten direkte eller gjennem mellemmenn forhandles til andre apotek.

Omsetningen ved filialapotek og almindelig medisinutsalg blir å beregne særskilt fra hovedapotek. Omsetning ved håndkjøpsutsalg regnes med i hovedapotekets.

§ 3. Det departement som medisinalvesenet hører under, kan helt eller delvis frafalle avgiften, hvor det vilde falle særlig trykkende for vedkommende å utrede den, samt avgift av omsetning av sukkersykemidlet Insulin som foregår uten fortjeneste fra apotekene.

§ 4. Avgiftsbeløp på mindre enn kr. 10 opkreves ikke.

24 juni. **Kongelig kunngjøring** *) [1]) om midlertidig omsetningsavgift til statskassen for budgett-terminen 1 juli 1938—30 juni 1939.

§ 1. I budgettåret 1 juli 1938—30 juni 1939 erlegges til statskassen omsetningsavgift med 1 pct. av beløpene ved de salg som efter nedenstående bestemmelser er avgiftspliktige.

§ 2. Gjenstand for avgiftsplikt er, forsåvidt ikke annet fremgår av det efterfølgende, ethvert salg av en vare, medmindre det skjer fra produsent enten til erhvervsdrivende som omsetter vare av vedkommende slags i sin erhvervsvirksomhet eller til produsent som bruker vare av vedkommende slags som råstoff eller halvfabrikat i sin vareproduksjon. Kongen eller den han bemyndiger kan bestemme at ved salg fra produsent til produsent også varer som på annen måte forbrukes under vareproduksjon, skal undtas fra avgiftserleggelse.

Bestemmelsen i første ledd gjelder uansett om salget skjer for egen eller andres regning. Skjer salget for andres regning, ansees det for opdragsgiverens salg.

Under uttrykket salg inngår også salg ved auksjon, salg til samvirkelag fra medlemmer og samvirkelags salg til med-

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 20 mai. Se St. prp. nr. 1, kap. 2026. Budgett-innst. S. nr. 193. St.tid. s. 1200—1201.

lemmer samt levering av varer som er produsert på bestilling, 24 juni.
såfremt det for produksjonen nødvendige materiale helt eller hovedsakelig er ydet av produsenten.

Det samme gjelder levering av varer i forbindelse med utførelse av en arbeidsydelse, selv om varens anvendelse inngår som et ledd i arbeidsydelsens utførelse.

Likestillet med salg er bytte og levering av varer som godtgjørelse for mottatte tjenester eller ydelser samt uttagning av varer til eget bruk ved den som foretar eller lar foreta avgiftspliktig salg.

§ 3. Skjer salget fra butikk, ansees det i ethvert tilfelle som avgiftspliktig.

Vedkommende regjeringsdepartement kan dog på andragende i enkelte tilfelle samtykke i at de i § 2 første ledd fastsatte undtagelser fra avgiftsplikten får anvendelse også ved salg fra butikk.

§ 4. Uansett bestemmelsene i §§ 2 og 3 er fra avgiftsplikten undtatt:

a. Statens salg (dog ikke Vinmonopolets).
b. Offentlig myndighets salg av inndradde varer eller hittegods.
c. Salg som inngår som ledd i en tvangsfullbyrdelse i henhold til derom gjeldende lovgivning, herunder konkursboers auksjonssalg.
d. Ethvert salg, dog ikke fra butikk, av frembringelser av gårdsbruk med binæringer, husdyrhold og havebruk som drives av selgeren.
e. Ethvert salg, dog ikke fra butikk, av fersk, saltet, røket, tørret eller lutet fisk, tran, rogn, silde- og fiskemel samt skalldyr (hummer, kreps, krabbe, reker, blåskjell m. v.).
f. Lægers og dyrlægers salg i henhold til den derom gjeldende lovgivning av lægemidler og andre ting som brukes i sykepleien.
g. Utgivers eller trykkers salg i enhver form av aviser og tidsskrifter samt ethvert salg av aviser og tidsskrifter ved omførsel.
h. Bevertningssteders salg til fortæring eller bruk på stedet.
i. Leilighetsvis salg med politiets tillatelse i velgjørende eller almennyttige øiemed av varer som er kjøpt eller gitt dertil.
j. Salg til utlandet, til Svalbard eller til bruk på Svalbard samt til bruk for skib i utenriks fart, derunder skib som driver fiske eller fangst i Nordishavet, ved Grønland, Island, Svalbard eller Jan Mayen.

24 juni. k. Levering av varer i forbindelse med bygning, reparasjon eller vedlikehold av skib.

l. Salg, dog ikke ved auksjon, av innbo og annet løsøre som den, for hvis regning salget finner sted, har eiet til eget bruk.

m. Salg ved omførsel av ville bær og av ville blomster og urter.

n. Salg av vann, gass og elektrisitet.

Vedkommende regjeringsdepartement kan undta andre salg eller visse ledd i omsetningen fra avgiftsplikten således under hensyntagen til salgenes ubetydelighet eller foreliggende særegne forhold.

§ 5. I denne avgiftsbeslutning forståes ved:

råstoff: En ikke bearbeidet vare som ved foredling eller bearbeidelse brukes til å danne en ny vare eller til i mekanisk eller kjemisk omdannelse å inngå som element i en sådan;

halvfabrikat: En ved foredling eller bearbeidelse fremstillet vare som i produksjonsvirksomhet brukes til ved videre bearbeidelse å danne en ny vare eller til å inngå som ledd i en sådan.

Under uttrykket «produsent» inngår bl. a. den som driver fiske, gårdsbruk med binæringer, husdyrhold, havebruk, skogbruk, grubedrift, stenbrudd og lignende samt jakt og fangst.

Likestillet med produsent er meieri som eies av leverandører, forsåvidt angår salg av frembringelse av leverandørenes gårdsbruk.

Den som driver brenning og maling av kaffe, maling og pakking av krydderier, grøping/maling av mais, blanding av kraftfôr eller modning av frukt ansees ikke som produsent.

Om forståelsen av uttrykket «salg ved omførsel» gjelder hvad derom er fastsatt i lov om handelsnæring av 8 mars 1935.

Om forståelsen av begrepet «butikk» kan departementet gi nærmere bestemmelser.

§ 6. Av varer som innføres her til riket erlegges ved innførselen avgift efter denne avgiftsbeslutning i tilfelle, hvor de innføres for regning av andre enn erhvervsdrivende her i riket som omsetter vare av vedkommende slags i sin erhvervsvirksomhet eller produsent som bruker den som råstoff eller halvfabrikat i sin vareproduksjon. Kongen eller den han bemyndiger kan bestemme at ved innførsel for regning av produsent også varer som på annen måte forbrukes under vareproduksjon skal undtas fra avgiftserleggelse.

For de tilfelle hvor varer ved innførselen ennu ikke er solgt av vedkommende leverandør i utlandet, gis nærmere bestemmelser av departementet. 24 juni.

Det som her er bestemt gjelder også varer som overføres fra Svalbard eller Jan Mayen.

Stortingsbeslutning *) om innlemmelse av nye stillinger og ophevelse av tidligere innlemmelser i Statens pensjonskasse. 24 juni.

A.

Innlemmelse i Statens pensjonskasse av stillinger i politiet.

Under henvisning til § 2 i lov av 28 juli 1921 om Statens pensjonskasse, midlertidig lov av 23 april 1937 om samme kasse, § 3 i lov av 14 mai 1917 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn, §§ 14 og 16 i lov av 13 mars 1936 om politiet, samtykker Stortinget i:

I. At nedenanførte stillinger ved politiet innlemmes i Statens pensjonskasse på betingelse av:
at stillingens inntekt (innskudds- og pensjonsgrunnlaget), regulativmessige alderstillegg medregnet, utgjør minst kr. 1 000 årlig og
at stillingen besettes med minst 3 måneders opsigelsesfrist.

Fra 1 januar 1937
stillingene som:

1. Overbetjenter.
2. Stasjonsbetjenter og i klasse med dem stående tjenestemenn.
3. Politibetjenter.
4. Overkonstabler.
5. Politikonstabler.
6. Kontorchefer.
7. Sekretærer.
8. Kontorfullmektiger.
9. Regnskapsførere.
10. Kasserere.
11. Pass-skrivere.
12. Pass-kontrollører.
13. Kontorbetjenter, kontorassistenter og kontorister.

Fra 1 juli 1937
stillingene som:

14. Arrestforvaltere.

Fra 1 januar 1938
stillingene som:

15. Sykepleiere.
16. Sykepleiersker.
17. Elektrikere.
18. Maskinister.
19. Chauffører.

*) Se St. prp. nr. 116. Innst. S. nr. 240. St.tid. s. 1673—75.

24 juni.

20. Kjørekarer.
21. Stallkarer (-gutter).
22. Sluttere.
23. Sluttersker.
24. Bud.

II. At følgende tjenestemenn som innehavere av ovennevnte stillinger skal omfattes av innlemmelsesbeslutningen:
1. Tjenestemenn som er eller blir antatt efter tidspunktet for innlemmelsen av vedkommende stilling.
2. Tjenestemenn som er ansatt før ovennevnte tidspunkt og ikke da for sin politistilling var innlemmet i godkjent kommunal pensjonskasse — for så vidt de avgir erklæring overensstemmende med punkt III.

III. Innlemmelsen av de tjenestemenn som er nevnt i punkt II, 2 skjer på betingelse av at de innen en frist, som fastsettes av Justisdepartementet, avgir følgende erklæringer:
a) at de er villige til innlemmelse i Statens pensjonskasse på de vilkår som er fastsatt i lovgivningen for kassen og i denne innlemmelsesbeslutning.
b) at de samtykker i at deres og deres efterlattes pensjon av Statens pensjonskasse forminskes med pensjon som måtte bli utbetalt av den kommune i hvilken de har vært ansatt eller av kommunens pensjonskasse. Skulde pensjonen fra kommunen være større enn pensjonen av Statens pensjonskasse, bortfaller den sistnevnte pensjon helt.
c) at de samtykker i at kontantbeløp (premiereserver eller innskudd), som de måtte ha krav på av den kommune i hvilken de har vært lønnet eller av kommunens pensjonskasse, ved overgangen fra kommunal pensjonsordning til Statens pensjonskasse blir innbetalt til sistnevnte kasse.

IV. Tjenestemenn som ifølge foranstående punkt II ikke skal optas i Statens pensjonskasse fordi de er medlemmer av godkjente kommunal pensjonskasse, skal heller ikke senere ved overgang til annen politistilling i samme kommune optas i Statens pensjonskasse.
Hvis de går over til politistilling i annen kommune, skal de innlemmes i Statens pensjonskasse forsåvidt de avgir erklæring efter punkt III.

V. Tidligere tjenestetid som kommunal politijenestemann i hovedstilling skal være pensjonsgivende i Statens pensjonskasse.
Tidligere tjenestetid som kommunal politijenestemann i bistilling eller stilling som er kombinert med annen kommunal stilling, kan medregnes efter nærmere bestemmelse av pensjonskassens styre, men tillegges en redusert vekt.
Kommunal tjenestetid, for hvilken en politijenestemann av kommunen eller den kommunale pensjonskasse har fått utbetalt premiereserve eller har fått tilbakebetalt innskudd, skal ikke regnes som pensjonsgivende i Statens pensjonskasse, med mindre det utbetalte beløp innbetales til pensjonskassen med renter og rentesrenter efter 5 pct. årlig.

VI. For efternevnte tjenestemenn, som innlemmes i pensjonskassen i henhold til foranstående punkt II, fastsettes følgende aldersgrenser:

1. 55 år for politikonstabler, 24 juni.
2. 60 år for overbetjenter, stasjonsbetjenter, i klasse med dem stående tjenestemenn, politibetjenter og overkonstabler,
3. 60 år for sykepleiersker,
4. 65 år for sykepleiere.

Disse aldersgrenser forhøies med 5 år for tidligere kommunelønnede tjenestemenn.

Tjenestemennene er forpliktet til efter avgang i henhold til aldersgrensebestemmelsene å bli stående som reservepoliti mot særskilt godtgjørelse fastsatt av Stortinget, i inntil 10 år, dog ikke utover 70 år.

Tjenestemenn, som ved disse aldersgrensebestemmelser får sin aldersgrense nedsatt og som allerede har nådd denne aldersgrense eller vil nå den innen 1 juli 1940, kan efter andragende få bli stående i tjenesten inntil dette tidspunkt, dog ikke utover 70 år for menn og 65 år for kvinner.

B.

Opphevelse av tidligere beslutninger om innlemmelse i Statens pensjonskasse av stillinger i politiet.

Stortinget samtykker i:

At nedenanførte innlemmelsesbeslutninger opheves fra 1 januar 1937:

1. beslutningen av 1917 for stillingene som statslønte kontorfullmektiger og betjenter ved politimesterembeder,
2. beslutningen av 1918 for stillingene som fullmektiger ved Akers politimesterembede,
3. beslutningen av 1933 for stillingene som politikonstabler ved statspolitiet, helt statslønte betjenter utenom det egentlige statspoliti, politibetjenter ved statspolitiet,
4. beslutningen av 1934 for stillingen som assistent ved Oslo politikammers fremmedkontor.

Stortingsbeslutning *) om statsgaranti ved kredittsalg til utlandet. 24 juni.

I.

Stortinget samtykker i at det ydes norske selgere statsgaranti ved kredittsalg til utlandet av varer og andre leveringer som med hensyn til verdi er av overveiende norsk oprinnelse og hvis fremstilling antas å ville avhjelpe arbeidsledighet eller forebygge arbeidsinnskrenkning. Ved garantiens gjennemførelse blir å iaktta

a) At statens samlede garantiansvar i henhold til denne bemyndigelse og i henhold til Stortingets tidligere garantibeslutninger vedrørende kredittsalg til utlandet ikke til noen tid overstiger 40 — firti — millioner kroner, hvorav 5 — fem — millioner kroner reserveres for kredittsalg av sild og andre fiskeprodukter.
b) At statens kredittgaranti ikke i noe tilfelle overstiger 75 pct. — syttifem hundredeler — av vedkommende

*) Se St. prp. nr. 84. Innst. S. nr. 213. St.tid. s. 1669—70.

24 juni. leverings fakturaverdi med tillegg av omforenet diskonto og stempelavgift.

c) At det til sikkerhet for statens kredittgaranti stilles veksler med betryggende pant eller garanti av fremmed stat, statsbank eller annen av Handelsdepartementet godkjent bank eller institusjon, eller annen av Handelsdepartementet godkjent fordring på fremmed stat eller statsbank.

d) At levering som omfattes av statsgarantien, har funnet sted og garantibevidnelse er utstedt senest 30 juni 1939. Handelsdepartementet kan dog forlenge denne termin til 31 mars 1940 forsåvidt angår leveringskontrakter som er avsluttet, og av hvis kontraktsum en av Handelsdepartementet fastsatt andel er innbetalt før 31 mars 1939.

e) At kreditt-terminene under denne statsgaranti blir i alt vesentlig som fastsatt for kredittsalg i henhold til Stortingets beslutning av 10 juni 1933. Dog kan Kongen godkjenne avvikelser herfra i den utstrekning det er nødvendig for å istandbringe salgs- eller leveringskontrakter av vesentlig betydning for norsk arbeidsliv.

f) At der erlegges en av Handelsdepartementet fastsatt premie til dekning av administrasjonsomkostninger m. v. ved statsgarantiens gjennemførelse.

II.

Statens garanti omfatter ikke kurssvingninger på fremmed valuta og gjelder kun overfor den eller de norske banker som efter overenskomst med Finansdepartementet diskonterer vedkommende statsgaranterte veksler.

III.

Staten opretholder vekselrettslig regress mot den norske leverandør for mulig tap på den stilte garanti, dog ikke utover 1/5 — en femtedel — av garantibeløpet for vedkommende levering.

Undtatt fra denne regressbestemmelse er kredittsalg av saltsild, saltfisk, tørrfisk og klippfisk, likesom Handelsdepartementet bemyndiges til å frafalle sådan regress også for andre varesorters og leveringers vedkommende når særlige forhold gjør dette ønskelig eller nødvendig.

IV.

Handelsdepartementet fastsetter de nærmere bestemmelser om statsgarantiens gjennemførelse.

Stortingsbeslutning *) om takstschef- og takstinspektørstillinger ved Hypotekbanken. 24 juni.

1. Stortinget godkjenner den fra 1 juli 1937 foretatte omdannelse av stillingen som Hypotekbankens skogtaksator til stilling som takstinspektør (takstchef), med lønn kr. 7 650 med 3 alderstillegg à kr. 450 efter 3, 6 og 9 år.
2. Ved Hypotekbankens hovedsete oprettes fra 1 juli 1938 en ny stilling som takstinspektør med lønn kr. 6 300 pr. år med 2 alderstillegg à kr. 450 efter 3 og 6 år.

Kongelig resolusjon **). 24 juni.

I de bestemmelser som i henhold til lov om kringkasting av 24 juni 1933 § 12 blev fastsatt ved kongelig resolusjon av 13 april 1934 gjøres følgende tillegg i punkt III: «Kirkedepartementet har adgang til å nedsette eller frafalle avgiften for visse grupper av forhandlere.»

Kongeleg resolusjon. 24 juni.

1. Eigedommanne gnr. 72 bnr. 1 til og med 22, gnr. 73, bnr. 1 til og med 15, gnr. 74, bnr. 1 til og med 14, gnr. 75, bnr. 1 til og med 28 og gnr. 76, bnr. 1 til og med 30, blir frå og med 1 juli 1938 førte over frå Hamre sokn og herad til Åsane sokn og herad, båe i Hamre prestegjeld og lensmannsdstrikt, Hordaland fylke.

2. Den civile og geistlege inndelingsgrensa mellom dei sokner som er nemnte under 1, skal frå same datoen gå i samsvar med eit utkast som er lagt fram.

3. Kyrkjedepartementet blir gitt fullmakt til å take dei rådgjerder som blir turvande etter overføringa til regulering av erstatningar og lønnstilskot frå soknene til dei vedkomande geistlege tenestemenn i samsvar med den geistlege lønningslova frå 14 juli 1897 med tilleggslover.

Grenseskildringa lyder so:

Grensa mellem soknene og herada Hamre og Åsane går frå grensa mot Haus i Sørfjorden nordvestover etter midtlina av fjorden, bøygjer deretter vestover midtfjords, nord om Hordviknes og går så i sydvestleg leid etter midtlina av Salhusfjorden til eit punkt omlag 800 meter sydvest for Klaunes, der grensa mellem Åsane og Meland tek til.

---

*) Se St. prp. nr. 3. Innst. S. nr. 230. St.tid. s. 1671.
**) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

Midtlina av fjordane blir rekna slik at eitkvart punkt i lina ska ha same fråstand frå dei næraste punkt på båe sider, anten dei er på land, øyer, holmer eller skjær, når dei ikkje stendig er overflødd av sjøen. Hamreflua blir rekna som ein lut av Hamre.

Dei namna som er nemnte her, finn ein på rektangelkart 22 B Haus, men her er Hordviknes skrive Horviknæs.

24 juni. **Kongelig resolusjon** *) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Haus herred, Hordaland fylke, Spydeberg herred, Østfold fylke, og Ringebu herred, Opland fylke, må ha godkjenning av helserådet.

24 juni. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Rødøy herred, Nordland fylke.

24 juni. **Kongeleg resolusjon** **).

Landbruksdepartementet vert i samhøve med § 6 i lov frå 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror gjeve fullmakt til i tida frå og med 1 juli 1938 til og med 30 juni 1939 å leggja avgift på umsetnaden av konsummjølk til å jamna ut prisskildnaden på konsummjølk og produksjonsmjølk.

24 juni. **Kongelig resolusjon** *).

I bestemmelser om beregning og opkrevning av omsetningsavgift, utferdiget ved kongelige resolusjoner av 30 juni 1936 og 11 juni 1937, i henhold til lov om omsetningsavgift av 19 mai 1933 forandres §§ 5, 11, 13 og 18 til å lyde således:

§ 5. Innen 20 dager efter utløpet av hver termin plikter selgeren på foreskrevet skjema (skjema A eller B) å avgi opgave til fylkets skatteinspektør over summen av de vederlag som er mottatt eller i tilfelle over summen av de regnskapsførte salgsbeløp. Skjemaet må utfylles nøiaktig og underskrives av selgeren.

§ 11. Kontrollens tjenestemenn har når som helst adgang til å undersøke selgerens bøker med tilhørende bilag og korrespondanse og kan av selgeren kreve meddelt de oplysninger som de finner nødvendige.

Selgeren og de personer som er i hans tjeneste skal ved undersøkelsen yde all den veiledning og hjelp som forlanges.

Bøkene med tilhørende bevisligheter kan, når det finnes nødvendig, kreves avlevert til gjennemgåelse.

Skattedirektøren og skatteinspektøren kan kreve spesi-

*) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
**) Kunngj. 30 juni i Lovtid. 1ste deild nr. 24.

fisert opgave fra en selgers leverandører over varer som er levert denne direkte eller gjennem mellemmann. Fra enhver som formidler transport av frembringelser av gårdsbruk med binæringer, husdyrhold og havebruk kan skattedirektøren og skatteinspektøren kreve opgaver over de varemengder som er transport for navngitt person. 24 juni.

På henvendelse fra skattedirektøren eller skatteinspektøren er alle som driver salgsvirksomhet forpliktet til å innsende gjenpart av sitt årsopgjør, jfr. skattelovene av 18 august 1911, for landet § 63 og for byene § 55.

§ 13. Klage over ansettelse av grunnlaget for beregningen av avgiften i henhold til § 12 kan inngis til skatteinspektøren innen 3 uker efterat selgeren har mottatt opgave over avgiften.

Ved behandlingen av rettidig inngitt klage kan skatteinspektøren på grunnlag av nye oplysninger så vel nedsette som forhøie det tidligere fastsatte avgiftsgrunnlag. Skatteinspektøren kan, selv om klage ikke foreligger, forhøie det tidligere fastsatte avgiftsgrunnlag når nye oplysninger, fremkommet under bokeftersyn, viser at dette er for lavt likesom han kan beriktige den tidligere fastsettelse hvor grunnlaget er ført op med uriktig beløp på grunn av skrive- eller regnefeil. I ethvert tilfelle gir han snarest mulig den avgiftspliktige underretning om sin avgjørelse.

§ 18. Politiets tjenestemenn er forpliktet til på henvendelse å yde bistand ved kontrollen, derunder ved gjennemførelsen av de forskrifter som utferdiges av skattedirektøren. Adgang til å kreve meddelt oplysninger overensstemmende med § 11 tilkommer i så fall også politiets tjenestemenn.

Ligningsmyndighetene er på henvendelse forpliktet til å meddele til deres rådighet stående oplysninger fra ligningsmaterialet. Oplysninger som her nevnt kan meddeles uten hinder av bestemmelsene i skattelovene av 18 august 1911, for landet § 129 og for byene § 121.

Offentlige og kommunale myndigheter og tjenestemenn for øvrig er forpliktet til på forlangende snarest mulig å meddele skattedirektøren og skatteinspektøren alle de oplysninger som måtte stå til deres rådighet.

Kongelig kunngjøring *) [1]) om tollavgifter fra 1 juli 1938. 24 juni.

De 30 juni 1938 gjeldende bestemmelser om tollavgifter og midlertidige tolltillegg skal fremdeles være gjeldende fra 1 juli 1938 med følgende forandringer:

*) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
[1]) St.besl. 23 juni.

24 juni. § 2. *A. Innledende bestemmelser:*

c. Skibsproviant og andre skibsfornødenheter, som fartøier medbringer fra utlandet, og som forblir ombord, dog ikke mer enn tollopsynet skjønner å være passende i forhold til fartøiets størrelse, dets besetning og passasjerer samt den tid, hvori det opholder sig på ankomststedet. Dersom de medbragte varer eller passasjerer er bestemt til forskjellige innenlandske steder, kan denne tollfrie avbenyttelse vedbli, inntil fartøiet kommer til det sted, hvor resten av de fra utlandet medbragte varer og passasjerer avgis, likesom også under opholdet sammesteds. Utklarerer fartøiet derefter til utlandet, eller går det til et annet innenlandsk sted uten å ha inntatt varer, kan det tiloversblitte av proviant og andre skibsfornødenheter vedbli til bruk ombord uten tolls erleggelse, forsåvidt det ikke overskrider hvad tollopsynet efter den forehavende reises lengde og andre omstendigheter måtte finne passende. Går fartøiet derimot til et annet innenlandsk sted, efter å ha inntatt varer til innlandet, uten tillike å ha utklarert til utlandet, må det tiloversblitte beriktiges, forsåvidt det ikke kan ansees for ubetydeligheter, hvilket også må skje, når mannskapet avmønstres, såfremt det tiloversblitte ikke legges under tollvesenets lås eller segl.

Med hensyn til skibsproviant i dampskib der går i kombinert innen- og utenriksk fart, blir de her gitte bestemmelser å anvende med de nærmere begrensninger, som Tolldepartementet til forebyggelse av mulige misbruk måtte finne nødvendige.

Når mannskapet under et fartøis istandsettelse opholder sig i land, kan av den fra utlandet medbragte proviant tollfritt utleveres hvad der efter tollvesenets skjønn ansees fornødent til mannskapets bruk.

§ 3. Med hensyn til innførsel fra Sverige til Norge gjelder følgende særlige regler:

1. Ved reise landverts fra Sverige til Brandval herred eller distriktene nordenfor skal det være tillatt for de av Tolldepartementet utpekte grenseboere tollfritt å medføre av til innførsel tillatte, toll underkastede matvarer følgende mindre varepartier bestemt til personlig bruk for den reisende selv eller den husstand han tilhører:

brød 5 kg,
flesk 5 kg,
kaffe og kaffesurrogater, tilsammen 2 kg,

risengryn 2 kg,
sukker 3 kg,
samt andre matvarer til en samlet verdi av kr. 10,00. 24 juni.

Tolldepartementet avgjør i tvilstilfelle hvad der skal forståes med matvarer.

Ovennevnte mengder utgjør hvad der på samme reise tollfritt kan medføres av én person for egen eller husstandens regning. Er flere personer av samme husstand i reiseføIge, er bare én av dem berettiget til tollfrihet.

For vare som av reisende medføres i større mengder enn ovenfor fastsatt, skal toll overensstemmende med hvad der ellers gjelder, erlegges for hele den innførte mengde av varen.

Den i nærværende passus omhandlede tollfrihet gjelder ikke for varer som innføres i handelsøiemed enten for på sedvanlig måte å selges eller for å leveres som erstatning for utført arbeide, ei heller for varer som innføres av handlende eller for handlendes regning, forsåvidt de er av de slags med hvilke han driver handel, eller er bestanddeler av sådanne varer.

Tolldepartementet kan fastsette nærmere betingelser for den tollfrie innførsel som finner sted i henhold til foranstående bestemmelser.

Opfylles ikke de opstillede betingelser, skal varene fortolles på sedvanlig måte.

I tilfelle av misbruk kan den skyldige av Tolldepartementet fratas retten til tollfri innførsel for sig selv og den husstand han tilhører.

2—5 som nu.

6. Til forebyggelse av misbruk av de i 1, 3, 4 og 5 passus gjorte innrømmelser har Tolldepartementet eller i særskilt tilfelle vedkommende tollmyndighet ved grensen å meddele de nærmere kontrollforskrifter som kan ansees fornødne.

Tolldepartementet bemyndiges til for innførselen til visse landsdeler eller ad visse veier å forhøie de i denne paragraf fastsatte maksima for den tollfrie innførsel, å nedsette samme eller helt å opheve tollfriheten for visse varer samt til å bestemme at tollfriheten skal tilståes for visse mindre mengder, om enn varen innføres for å selges, når den er tilvirket i et til Norge støtende svensk grensedistrikt, er et produkt av landbruk og innførselen skjer for produsentens regning. Departementet skal derhos være bemyndiget til helt eller delvis å undlate å la opkreve innførselstoll av hvad der innføres over landegrensen nordenfor Nord-Trøndelag fylke.

24 juni. § 13. I særlige tilfelle kan Tolldepartementet tillate at varer, som fra Norge sendes til utlandet til foredling, bearbeidelse eller reparasjon, gjeninnføres mot en toll av 15 pct., eller forsåvidt angår varer som svarer toll efter verdien, den for samme gjeldende verditollprocent av omkostningene ved foredlingen m. v., heri medregnet sendingsomkostninger frem og tilbake, eller at de efter omstendighetene inngår mot en lavere toll eller tollfritt. Kommer varene som følge av foredlingen m. v. inn under en tariffpost med høiere tollsats enn den, hvorunder de hørte ved utførselen, kan Tolldepartementet tillate at de innføres mot en toll, som svarer til forskjellen mellem de to tollsatser.

§ 14. På de nærmere vilkår som Tolldepartementet fastsetter, blir innførselstollen å tilbakebetale for prøver, som i uforandret stand igjen utføres til utlandet, når forbehold herom er tatt ved innførselen.

Tolldepartementet eller den det bemyndiger, kan også tilstå tilbakebetaling av innførselstollen for fortollede råmatarialer og andre stoffer, som i forarbeidet stand utføres til utlandet, for fortollede hjelpestoffer, anvendt til tilvirkninger, som utføres til utlandet, samt efter omstendighetene for andre fortollede varer, som i uforandret stand igjen utføres til utlandet.

Innenlandske verksteder tilståes efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse følgende godtgjørelse ved bygging av nye skib og reparasjoner, oppussing eller ombygging av eldre skib eller reparasjon eller ombytning av enkelte deler i disse:

a. ved bygging av nye skib, 6 pct. av fartøienes salgssum for damp- og motorskib over 75 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse, og 3 pct. av salgssummen for damp- og motorskib av mindre drektighet og seilskib, forsåvidt de er minst 50 registertonn brutto, dog således at godtgjørelsen blir å forminske med en tredjedel for dampskib, hvis hovedmaskiner og hovedkjeler samt for motorskib, hvis hovedmaskiner innsettes i utlandet;
b. ved reparasjoner m. v. av eldre skib av den i post a. nevnte art 4 pct. av reparasjonsomkostningene for skib over 75 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse, dog kun av det beløp som overstiger kr. 1 000.

Tolldepartementet kan forlange oplysninger om anvendelse av materialer og gjenstander, som i tilfredsstillende form og kvalitet tilvirkes innenlands, men er innført fra utlandet, og ved beregning av godtgjørelsen gjøre fradrag i

salgssummen eller i reparasjonsomkostningene for sådanne materialers eller gjenstanders verdi. 24 juni.

Innenlandsk blikkvalseverk tilståes efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse følgende godtgjørelse ved fremstilling av blikk for innenlandsk forbruk:

for de første 5 000 tonn pr. år ..... kr. 20 pr. tonn
» » næste 5 000 » » » ..... » 15 » »
» » » 5 000 » » » ..... » 10 » »

§ 15. Tolldepartementet eller den det bemyndiger, kan tillate at ufortollede varer, uten erleggelse av toll, utføres til bruk ombord i fartøier eller luftfartøier som er bestemt til utlandet, Svalbard eller Jan Mayen, eller til fangst i Sydhavet eller Nordishavet, eller under Island eller Grønland eller i andre fremmede farvann.

§ 14, annet ledd, om tilbakebetaling av innførselstollen, kan av Tolldepartementet eller den det bemyndiger, også anvendes når varene utføres til bruk ombord i foran nevnte fartøier og luftfartøier.

Tollfri utlevering og tilbakebetaling av innførselstollen kan dog bare skje i den utstrekning tollopsynet på innlastningsstedet finner at varenes mengde ikke overskrider hvad det anser passende.

Varene blir å behandle overensstemmende med de regler som er fastsatt i tolloven eller de i medhold av loven utferdigede forskrifter, likesom fartøisføreren må avgi skriftlig forsikring om at varene er bestemt til bruk ombord og ikke vil bli tatt i bruk før fartøiet eller luftfartøiet er kommet utenfor landets territorialgrense. Dog kan Tolldepartementet tillate at varer, som er bestemt til utstyr, reparasjon eller inventar ombord i fartøiene eller luftfartøiene tas i bruk eller monteres ombord her i landet. Videre kan tollopsynet, efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse, ved eller efter fartøiets eller luftfartøiets utklarering overlate til fri disposisjon ombord uforseglet en for det nærmeste behov avpasset mengde proviant (dog ikke brennevin, vin, øl, tobakksvarer og sigarettpapir), oljer til belysning og maskinbruk, seilduk, presenninger, solseil og tauverk.

Brennevin må ikke utleveres tollfritt eller mot tilbakebetaling av innførselstollen til bruk ombord i fartøier som er bestemt til fangst i Nordishavet.

B. Tariff for innførselstollen og for tara.

Bomull etc.:

---

24 juni. 11. trikotasje:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

b. trikotasje — så vel strikket, heklet og filert som vevd — farvet og ufarvet samt ferdige klædningsstykker av trikotasje, om de enn er forsynt med knapper, linning, kantning, stropper og desslike av et høiere beskattet materiale enn klædningsstykket 1 kg kr. 1,40.

c. trikotasje med utstyr av broderi, silke, blonder, kniplinger og lignende eller med fôr av silke, 1 kg kr. 3,20.

12. o. s. v. som nu.

Brødvarer:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

2. av rug eller andre kornsorter samt hundekjeks:
   a. knekkebrød, 1 kg kr. 0,10.
   b. ellers, 1 kg kr. 0,05.

Celluloid, cellon og lignende varer, fremstilt av cellulose samt galalitt:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

b. i arbeide:
   1. som nu.
   2. som nu.
   3. som nu.
   4. røntgenfilm, fri.
   5. annet arbeide, ikke annensteds opført, med nærmeste innpakning, 1 kg kr. 2,00.

Garnbøier av tøi, 1 kg kr. 0,07.

Glass og glassvarer:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

3. plater eller skiver:
   a. foliert:
      1. med facett- eller kantslipning, 1 kg kr. 0,75.
      2. som nu.

Klær m. v.:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

II. andre etc.:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

C. ellers, som yttertøiets hovedstoff med følgende tillegg:
   a. når dette består av bomull, lin og lignende stoffer, med et tillegg av pr. kg kr. 1,70.
   b. når det består av ull med et tillegg av pr. kg kr. 3,50.
   c. når det består av silke med et tillegg av pr. kg kr. 7,00.

D. Er stoffet forsynt med broderi (også maskinbroderi) eller utstyrt med applikasjon, blonder, broderte leng-

der eller kniplinger eller pynt av possement, perler, silkesløifer, silketøi, skinnbesetning og desslike, eller dersom noen del av ytterstoffet (hertil ikke henregnet almindelige kraver, sedvanlig knappeutstyr, knapphull samt almindelig kantning med bånd eller snorer) er ansatt til høiere toll enn hovedstoffet, eller dersom klædningsstykkene er forsynt med fôr av silke (hertil dog ikke henregnet innvendig linning og belegg), blir tillegget å beregne: 24 juni.

a. når hovedstoffet består av bomull, lin og lignende stoffer, med et tillegg av pr. kg kr. 3,00.
b. når hovedstoffet består av ull med et tillegg av pr. kg kr. 6,50.
c. når hovedstoffet består av silke med et tillegg av pr. kg kr. 14,00.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Lin etc.:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

4. jute i spunnet arbeide:
   A. garn (enkelt):
      1. ufarvet, 1 kg kr. 0,05.
      2. farvet eller trykt, 1 kg kr. 0,18.
   B. tråd (to- eller flerlagt):
      1. ufarvet, 1 kg kr. 0,07.
      2. farvet eller trykt, 1 kg kr. 0,20.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

6. bukgjordvev og møbelgjorder:
   a. ublekte og ufarvede, 1 kg kr. 0,18.
   b. ellers, 1 kg kr. 0,25.

16. andre varer av ovennevnte spinnestoffer:
   b. av jute:
      1. sekke-, pakk- og betrekklerret, ublekt og ufarvet, 1 kg kr. 0,10.

Metaller:

II. i arbeide:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

C. av jern:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

13. ovner, kaminer, komfyrer, varmeapparater og kokeapparater, som ikke inngår under «Elektriske apparater etc. i», ribberør, radiatorer, kaloriferer, kjeler av støpejern for damp- og vannopvarmningsanlegg, støpte gryter og panner, støpte vaffeljern og lignende, støpte stekejern, støpte kjeler, støpte spylesisterner, kopipresser, klæs-

24 juni. ruller, pumper for håndkraft, luftventiler og ventilasjonsvifter, gelendere og gittere, vinduer med eller uten glass, høihekker, hjul til trillebører og vogner, ikke annensteds nevnt, vognbøssinger, vognlagre (lagerbokser), almindelige vognakseltapper og vognaksler (greaseaksler), fustasjer, tønner, blokker og saksekroker, kauser og hegder, takkelkroker, sjakler, kjettinglåser, skjøteklaver, skjøteklamper, nokkeklaver, nokkeringer, taustrammere (wirestrammere) og rogafler, hydranter samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke annensteds er nevnt:

a. som nu.
b. som nu.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

F. av sink:

1. i plater, også perforerte, bolter, stenger:
   a. plater, lakkert, malt eller forsynt med annet overdrag, 1 kg kr. 0,15.
   b. ellers, frie.
2. rør o. s. v. som nu.

G. av kobber, messing, bronse, nysølv og andre kobberblandede metaller samt aluminium og nikkel:

1. plater, også perforerte, blikk, bunner, bolt, også hulstøpt, stenger og andre lengder, også profilerte, duk samt blokker:
   a. bolt, plater og skinner av messing samt plater og skinner av kobber, 1 kg kr. 0,03.
   b. ellers, frie.
2. rør, upolerte, 1 kg kr. 0,08.
3. som nu.
4. som nu.
5. spiker, trådstifter, skruer, bolter, klinknagler, splittnagler, muttere, også ugjengede, stoppskiver, klinkplater og klinkringer, 1 kg kr. 0,10.
6. o. s. v. som nu.

Ost, 1 kg kr. 0,60.

Sekker (til innpakning av varer):

a. av jute og hamp, 1 kg kr. 0,20.
b. av bomull og lin, 1 kg kr. 0,60.

Silke, herunder kunstig silke og arbeider derav og av andre spinnestoff eller metalltråd i forbindelse med silke, ikke nevnt annensteds:

5. — 24 juni.

b. av kunstsilke, også i forbindelse med annet spinnestoff enn naturlig silke uten hensyn til mengden:

1. trikot- og nettstoff samt strømper, 1 kg kr. 6,00.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

3. ellers, 1 kg kr. 5,00.

Tre og trevarer:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

9. møbelsnekkerarbeide samt deler derav:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

b. av ek, ask eller bøk så vel som dermed finert, med eller uten stopning, 1 kg kr. 0,35.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

d. av bjerk og andre ikke nevnte innenlandske trearter, så vel som finert med disse trearter, stoppet eller ustoppet, 1 kg kr. 0,35.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

11. a—h som nu.
i, tavlepassere (krittpassere), 1 kg kr. 1,20.
k, som nuværende 11. i.
l, som nuværende 11. k.

Vogner, kjerrer og sleder:

1. a—e, som nu.
Anm. 1—3 som nu.

Anm. 4. De nærmere betingelser for at motorvogner og understell til disse kan inngå mot den for «andre motorvogner» m. v. bestemte lavere toll, fastsettes av Tolldepartementet.

Anm. 5 og 6 som nu.

Finans- og tolldepartementet bemyndiges til å foreta de nødvendige endringer i tariffens løpenummere.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet. 24 juni.

I samhøve med § 6 i lov frå 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror og kongeleg resolusjon frå 24 juni 1938 er Østlandets melkesentral, Telemark melkesentral, Aust-Agder melkesentral, Vest-Agder melkesentral, Vestlandske mjølkesentral, Møre mjølkesentral, Trøndelag melkesentral og Nord-Norges melkesentral gjevne fullmakt til å k r e v j a u p p u t j a m n i n g s a v g i f t p å m j ø l k hjå deim som ikkje er medlemer av sentralane i tida frå og med 1 juli 1938 til og med 30 juni 1939.

---

*) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 25.

24 juni. Avgifta skal krevjast upp etter dei fyresegner Landbruksdepartementet har gjeve 23 desember 1936.

Avgifta for dei produsentar som sel mjølk beinveges til forbrukar, er fastsett i departementet sine skriv frå 11 januar og 9 juli 1935, 8 mai og 29 august 1936, 1 og 2 februar, 22 mars og 10 juli 1937.

Departementet tek atterhald um rett til å brigda fyresegnene og avgiftssatsane, og til å taka attende den fullmakta som er gjeve, dersom det skulde syna seg at ein sentral ikkje lenger representerar storparten av mjølkeumsetnaden i distriktet sitt.

25 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Kari O. Osøiens minne» til beste for syke trengende i Singsås, oprettet ved Kari O. Osøiens gavebrev av 18 desember 1937.

25 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved frk. Asta Wolds gavebrev av 10 desember 1937 oprettede «Fru Lina Wolds legat til videre utdannelse av musikere innen marinen».

25 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Irland 25 mai 1938 deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende internasjonal overenskomst *) om undertrykkelse av handelen med myndige kvinner, Genève 11 oktober 1933.

27 juni. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

De gjeldende forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse er nu følgende:

1. Kongelig resolusjon av 14 desember 1889 (jfr. kongelig resolusjon av 16 juni 1927, II, § 3) forsåvidt angår utbetaling av vidnegodtgjørelse i straffesaker ved herreds- og byrettene.

2. Kongelig resolusjon av 16 juni 1927, inneholdende vesentlig forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse i civile saker, jfr. rundskrivelse nr. 12 om den nye rettergangsordning, av 21 juni 1927.

3. Kongelig resolusjon av 29 januar 1937 om utbetaling av vidnegodtgjørelse i straffesaker ved lagmannsrett, jfr. rundskrivelse av 14 februar 1937.

Ved kongelig resolusjon av 13 mai 1938 er Justisdepartementet meddelt bemyndigelse til i medhold av lov om

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1935 s. 527.

vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. av 21 juli 1916 § 7 å gi nærmere forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse. I medhold av denne bemyndigelse har departementet nu fastsatt forskrifter gjeldende så vel civile saker som straffesaker ved lagmannsrett og ved herreds- og byrettene, gjeldende fra 1 juli 1938. Samtlige forannevnte eldre forskrifter om utbetaling av vidnegodtgjørelse er fra samme tid bortfalt. 27 juni.

Man henleder herved opmerksomheten på de nye forskrifter som er inntatt nedenfor.

Forskrifter
for utbetaling av vidnegodtgjørelse i henhold til lov nr. 2 av 21 juli 1916.

(Gjeldende fra 1 juli 1938.)

A. *Civile saker.*

§ 1. Vidner som av retten er innkalt til å avgi forklaring i civil sak, skal efter begjæring utbetales forskudd på reisegodtgjørelsen forsåvidt vidnet har krav på godtgjørelse efter vidnelovens § 2.

Når et vidne har begjært å få forskudd, sørger retten for at vidnet blir tilstillet beløpet innen reisen tiltres. Retten kan pålegge lensmannen i det distrikt hvor vidnet opholder sig å utbetale forskuddet av offentlige midler. Retten skal i så fall straks refundere lensmannen beløpet.

§ 2. Når vidnet møter frem i retten, leveres han en blankett til regning over vidnegodtgjørelsen. Retten veileder vidnet med å skrive regningen, som underskrives av vidnet og attesteres av retten (rettsskriveren).

Vidnegodtgjørelsen utbetales såvidt mulig under vidnets fremmøte på rettsstedet.

Godtgjørelsen utredes av det forskudd som vedkommende part har innbetalt til retten i henhold til tvistemålslovens § 170.

Er tilstrekkelig forskudd ikke innbetalt, utredes godtgjørelsen av statskassen mot refusjon av parten.

B. *Straffesaker.*

§ 3. Vidner som er innstevnt til å avgi forklaring i straffesak skal efter begjæring utbetales et forskudd på reisegodtgjørelsen forsåvidt vidnet har krav på godtgjørelse efter vidnelovens § 2.

Når et vidne antas berettiget til forskudd blir stevningen ledsaget av blankett til kvittering for mottatt forskudd å sende til forkynnelse gjennem politimestrene i byene og lensmennene i landdistriktene.

27 juni. § 4. Begjæring om forskudd på reisegodtgjørelse blir i byene å fremsette for politimestrene, i landdistriktene for lensmannen.

Forskuddet som settes til en rund sum utbetales mot kvittering på den dertil fastsatte blankett. I straffesaker ved lagmannsrett sendes kvitteringen derefter hurtigst mulig til rettsskriveren på rettsstedet, i straffesaker ved herreds- og byrettene til retten. Dersom det er grunn til å tro at kvitteringen ikke vil nå frem før rettsmøtet, må retten (rettsskriveren) underrettes på annen måte om det utbetalte forskudd.

Retten (rettsskriveren) skal snarest mulig refundere politimesteren (lensmannen) det utbetalte beløp.

§ 5. Er vidnestevningen uttatt av tiltalte eller hans forsvarer må forskudd av offentlige midler ikke utbetales medmindre stevningen av statsadvokat eller politimester er gitt påtegning om at et tilstrekkelig beløp er nedlagt hos påtalemyndigheten, jfr. straffeprosesslovens § 303.

§ 6. Når vidnet møter frem i retten leveres det ham en blankett til regning over vidnegodtgjørelsen. Hvor det er utbetalt forskudd mot kvittering på blankett som nevnt i § 4, blir denne blankett å benytte ved beregningen av godtgjørelsen.

I straffesak ved lagmannsrett veileder rettsskriveren (protokollføreren) vidnet med å skrive regningen som underskrives av vidnet og attesteres av rettsskriveren (protokollføreren).

Møter i straffesak ved herreds- eller byrettene noen for påtalemyndigheten i rettsmøtet, skal han veilede vidnet med å skrive regningen, som underskrives av vidnet og attesteres av påtalemyndighetens representant. Møter ingen for påtalemyndigheten i rettsmøtet skal retten veilede vidnet med å skrive regningen og attestere denne.

Vidnegodtgjørelsen utbetales så vidt mulig under vidnets fremmøte på rettsstedet. Vidnet kan på rettsstedet få passende forskudd utbetalt til bestridelse av dets utgifter til ophold på stedet.

§ 7. Gjør et vidne krav på godtgjørelse efter vidnelovens § 4, annet ledd, eller § 5 blir kravet i straffesaker ved lagmannsrett i god tid å anmelde for rettsskriveren (protokollføreren) som efter å ha innhentet nødvendige oplysninger forelegger kravet for retten til avgjørelse.

I straffesaker ved herreds- og byrettene blir kravet å fremsette for retten som efter å ha innhentet nødvendige oplysninger avgjør kravet.

Vidneregningen skal påføres rettens attestasjon for den godtgjørelse vidnet er tilkjent. 27 juni.

§ 8. Krav om forhøiet godtgjørelse efter kongelig resolusjon av 10 desember 1896 for reiser med ren avgjøres i straffesaker ved lagmannsrett av lagmannen eller en av rettens medlemmer efter lagmannens bestemmelse, og i straffesaker ved herreds- eller byrettene av rettens formann. Attestasjon om den trufne avgjørelse påføres vidneregningen.

§ 9. Avgjørelse efter § 8 er bindende for det offentlige og ikke gjenstand for overprøvelse.

Det samme gjelder rettens (rettsskriverens) avgjørelse av spørsmål om tilstedeværelsen av de omstendigheter som efter vidnelovens § 2 gir et vidne krav på skyssgodtgjørelse selv om reisen til rettsstedet ikke utgjør minst 20 km.

§ 10. Kongelig resolusjon av 14 desember 1889 (med senere forandringer) kongelig resolusjon av 16 juni 1927 avsnitt II og kongelig resolusjon av 29 januar 1937 om utbetaling av vidnegodtgjørelse opheves.

Disse forskrifter trer i kraft 1 juli 1938.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om særlige åp- 27 juni.
nings- og lukningstider for bevertningssteder i Larvik.

Skriv **) frå Handelsdepartementet um fyresegner um 28 juni.
sal frå offentlege stader og frå portrom m. v., for Sauda herad, Rogaland fylke.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om at i Finn- 28 juni.
øy herad, Rogaland fylke, all skog skal vera vernskog.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om brigde av 28 juni.
fiskereglar for Voss herad, Hordaland fylke.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet. 28 juni.

Med heimel i § 44 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette fastsett slike fredingsfyresegner for Hordaland fylke:

1. Alle slag måser (under her ogso krykje) joer, lommer og fiskehegre skal vera freda frå og med 15 mars til og med 14 august. Likevel skal det på fredlyst egg- og dunvær vera eigaren tillete å fella dei nemnde fuglar når dei gjer skade på egg eller ungar til andre fugleartar.

*) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
**) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 25.

28 juni. Det skal vera tillete å fella dei nemnde fuglane når dei gjer skade på eller i hus, i hage, på åker og eng, på frukttre og sildelås. Det skal og vera tillete å fella lom og fiskehegre når dei held til i lakseelvar, aurevatn, og aureelvar og i — eller ved — fiskekulturar.

2. Landbruksdepartementet kan utan hinder av denne fredingsfyresegni tillata jakt eller fangst av dei nemnde fuglar til folkemat innan visse strok, der slik bruk tidlegare har vore vanleg.
3. Eggi til dei nemnde fuglane må ikkje takast burt. Likevel skal det vera grunneigar eller brukar tillete å samla inn egg til og med 5 juni.
4. Desse fyresegnene gjeld til so lenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1942.
5. Brot på desse fyresegner vert straffa.

28 juni. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at i Lyngen herred, Troms fylke, all skog skal henregnes til vernskog.

29 juni. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet.

I medhold av kongelig resolusjon av 28 juli 1937 om kontroll og vrakning av saltet sild har Handelsdepartementet bestemt at § 34 i vrakerinstruksen for saltsild skal endres og gis følgende ordlyd:

Det er forbudt å avgå direkte fra feltet til utenlandske markeder med saltet islandssild, idet all sådan sild skal hjemføres og vrakes før eksport.

Fiskeridirektøren kan dog i undtagelsestilfelle gi tillatelse til levering av sild (matjessild undtatt) direkte til utenlandske kjøpere der avhenter silden på feltet innen 10 august, når der foreligger erklæring fra anerkjent kjøper om at partiet er kjøpt i fast regning.

Denne endring trer i kraft straks.

29 juni. **Skriv** **) frå Arbeidsdepartementet um avgrensingsfyresegner um fortenestkøyring med motorvogn utan rute på vegen Eidfjord—Haugastøl.

29 juni. **Skrivelse** *) fra Finansdepartementet til overkontrollørene ved brennevin-, etylleter og øltilvirkningen.

Departementet har bestemt at avgiftssatsen og refusjonssatsene for brennevin fra 1 juli 1938 blir som nu å gi følgende tillegg:

---

*) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
**) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 25.

Avgiftssatsen, kr. 2,62 pr. liter (100 %) tillegges kr. 2,10. 29 juni.

Refusjonssatsene, kr. 2,62, kr. 2,64 og kr. 2,67 henholdsvis for råsprit, renset sprit samt destillater og brennevin, som er denaturert eller på annen måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, tillegges respektive kr. 2,10, kr. 2,11 og kr. 2,13 pr. liter (100 %).

Den samlede avgiftssats vil således inntil videre utgjøre kr. 4,72 pr. liter (100 %) og de samlede refusjonssatser henholdsvis kr. 4,72, 4,75 og kr. 4,80 pr. liter (100 %).

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet. 30 juni.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har India trukket tilbake 1 ledd i det forbehold som blev tatt ved undertegningen av overenskomst **) om slaveri, Genève 25 september 1926, i henhold til artikkel 9 («Overenskomster» 1927 s. 215—216) med senere endringer («Overenskomster» 1936 s. 262 og 1938 s. 105—106). Ordet «også» i begynnelsen av 2 ledd, som derved blir overflødig, skal strykes.

Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet om bestemmelse om vernskog i Sparbu herred, Nord-Trøndelag fylke. 30 juni.

Skrivelse ***) fra Landbruksdepartementet om at i Sørreisa herred, Troms fylke, all skog skal henregnes til vernskog. 30 juni.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om vedtekter for bebyggelsen ved Rømers vei, Drammen. 30 juni.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om bygningsvedtekter med betalingsregulativ for opmålingsforretninger og behandling av byggeanmeldelser for Raufoss bygningsdistrikt, Vestre Toten herred, Opland fylke. 30 juni.

Kongelig resolusjon. 1 juli.

I henhold til § 1 i lov av 6 juni 1896 om behandling av forsømte barn gis stadfesting på et fremlagt utkast til plan for Vardø barnehjem.

Kongelig resolusjon ***) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Askøy herred, 1 juli.

---

*) Inntatt i Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 248.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 9 for 1927 s. 195.
***) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

1 juli. Hordaland fylke, Vennesla herred, Vest-Agder fylke, og Solum herred, Telemark fylke, må ha godkjenning av helserådet.

1 juli. **Kongelig resolusjon** *).

I medhold av § 1 i midlertidig lov om omsetning av råfisk av 18 juni 1938 bestemmes følgende:

I. Det er inntil videre forbudt å utføre saltet islandssild med mindre den er solgt gjennem eller der foreligger tillatelse til utførselen fra Islandssildfiskernes forening.

II. Dette forbud trer i kraft straks.

1 juli. **Kongeleg resolusjon** **).

I samhøve med §§ 4 og 5 i millombils lov frå 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror vert gjeve fyresegner um avgift på saukjøt, som lyder so:

1. Av alt sauslakt som går gjenom kommunal eller annan offentleg kjøtkontroll til gransking, skal det betalast avgift til fremjing av umsetnaden av saukjøt i samhøve med millombils lov frå 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror.

Avgift skal ikkje betalast av slakt som vert heilt ut vraka eller som vert innført frå utlandet.

Avgifta vert sett til kr. 0,50 for kvart slakt eller lut av eit slakt som går gjenom dei ovannemnde kontrollstader i tida frå og med 1 juli 1938 til og med 30 juni 1939.

Same avgifta skal i den nemnde tidbolken også betalast av alle som leverar saukjøt til nedsalting eller som driv nedsalting av saukjøt. Undanteke er saukjøt som vert salta til eige bruk.

2. Det er sett straff for brot på desse fyresegnene.

1 juli. **Skrivelse** *) fra Finans- og tolldepartementet.

I henhold til lov om omsetningsavgift av 19 mai 1933 § 1, jfr. kongelig resolusjon av 6 juli s. å., bestemmer departementet at § 3, annet ledd, i de om omsetningsavgiften av visse varer utferdigede bestemmelser av 6 juli 1933 herefter skal lyde:

For innførte varer som avgiftsberiktiges ved tollbehandlingen, blir til grunn for avgiftsberegningen å legge innførselsverdien med tillegg av toll og trafikkavgift og med et ytterligere tillegg som beregnes procentvis av det derved utkomne beløp. Innførselsverdien bestemmes efter samme regler som gjelder for bestemmelse av tollpliktig verdi for varer som svarer verditoll.

*) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
**) Kunngj. 6 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 25.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet. 1 juli.

I samhøve med § 9 i millombils lov frå 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror har departementet fastsett:

Avgifta på umsetnaden av saukjøt i tida frå og med 1 juli 1938 til og med 30 juni 1939 vert å krevja inn etter dei reglar som er fastsette i skriv frå Landbruksdepartementet dagsett 13 juli 1934.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om at all skog henregnes til vernskog i Sandtorg herred, Troms fylke. 1 juli.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om at all skog henregnes til vernskog i Dyrøy herred, Troms fylke. 1 juli.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 2 juli.

Ifølge meddelelse fra den egyptiske legasjon har Spania 3 juni 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende overenskomst ***) om ophevelse av kapitulasjonene i Egypt, underskrevet i Montreux 8 mai 1937.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om forandringer i vedtekter til bygningslovens §§ 48, 57 og 63, samt ny vedtekt til § 81, for Drammen. 2 juli.

Skvirelse **) fra Arbeidsdepartementet om regulering av en del av Valgrinden Vestre beliggende vest for Holtermannsvei i Strinda herred, Sør-Trøndelag fylke. 2 juli.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Velfjord herred, Nordland fylke. 4 juli.

Skriv *) frå Arbeidsdepartementet om avgrensingsfyresegner for skyssing med motorvogn på vegen Dale—Hamlagrø innan Bruvik, Evanger og Voss herader, Hordaland fylke. 4 juli.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet. 5 juli.

Med hjemmel i § 6 i millombils lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror av 10 juli 1936 bestemmes:

Den ved Landbruksdepartementets skrivelse av 9 juli 1935 fastsatte maksimumssats for utjevningsavgift på melk som innen Møre mjølkesentrals område leveres direkte fra produsent til forbruker, forhøies fra 2 øre til 3 øre pr. liter.

*) Kunngj. 11 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 26.
**) Kunngj. 11 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1938 s. 121.

5 juli. Den forhøiede maksimumssats gjelder fra 1 juli 1938 og inntil videre.

For øvrig blir Landbruksdepartementets skrivelse av 11 januar 1935 med senere endringer fortsatt gjeldende.

5 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en herredskasserer hvori departementet slutter sig til følgende uttalelse av 29 juni s. å. fra Justisdepartementet:

«Bestemmelsen i tvangsfullbyrdelseslovens § 103 om at påkrav som omhandlet i lovens § 102 ikke er nødvendig når utpantning søkes for skatter antas ikke å komme til anvendelse ved utpantning hos arbeidsgiver i henhold til landskattelovens § 113, jfr. § 114 (byskattelovens § 105, jfr. § 106).»

6 juli. **Skriv** *) frå Justisdepartementet om politivedtekt for Sykkylven herad, Møre og Romsdal fylke.

6 juli. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om at all barskog i Øvre Sirdal herred, Vest-Agder fylke, skal henregnes til vernskog.

6 juli. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om endring i § 4, annet ledd i forskriftene for Ålesunds brandvern.

7 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Ingeborg Serine Lassens gavebrev av 22 september 1890 oprettede «R. M. Lassen og hustru Ingeborg Serine Lassens legat til verdige trengende av Hisø sogn».

7 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «P. O. Gjersøes legat» til utdannelse av evnerik ungdom i Skien, oprettet ved testament av 21 mars 1937.

7 juli. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig personbefordring med motorvogn i Eidskog herred, Hedmark fylke.

8 juli. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet.

I henhold til § 6 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 har Arbeidsdepartementet idag bestemt at departementets byggeforskrifter av 6 oktober 1928 skal gis et tillegg, ny § 128, av sådant innhold:

Ved innredning av splint- og gassikre dekningsrum for en bygnings beboere skal følges Justisdepartementets forskrifter for innredning av tilfluktsrum i offentlige og private bygg.

---

*) Kunngj. 11 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 26.
**) Kunngj. 11 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at enhver eier eller besidder av hund i Harran herred, Nord-Trøndelag fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter. 8 juli.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om vedtekt om salgstider for omførselshandel fra portrum m. v. for Kongsberg. 9 juli.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om forandring i Regler om tilsetning av norsk smør i margarin, fastsatt av Landbruksdepartementet 21 april 1937. 9 juli.

I disse regler skal §§ 4 og 17 herefter lyde så:

§ 4. Den mengde smør som til enhver tid skal tilsettes blir å fastsette av Landbruksdepartementet pr. 100 kg ferdiglaget margarin (iberegnet smør) og meddeles fabrikkene av departementet med sådant varsel, som dette bestemmer.

§ 17. Kløvermerket smør betales med den pris som efter smørnoteringen gjelder den dag smøret leveres. For meierismør av simplere kvalitet reduseres prisen i forhold til godheten. Meierismør leveres fabrikkene fraktfritt nærmeste jernbanestasjon eller dampskibsstoppested. Fabrikk som forlanger smør fra bestemt meieri må dog bære den del av frakten som overstiger 3 øre pr. kg. Forsåvidt fabrikken er beliggende på samme sted som Eksportlaget har lager, plikter fabrikken, hvis Eksportlaget måtte ønske det, å hente smøret direkte fra vedkommende lager.

Regning sendes og opgjør skjer alltid gjennem Eksportlaget. Betalingen erlegges kontant ved leveringen av smøret. Det tilståes 1½ % kontantrabatt.

Prisen på fløte beregnes på samme grunnlag. For normal-vare regnes 84 kg smørfett å motsvare 100 kg smør. De ekstra fraktomkostninger som medgår ved leveranse av fløte istedenfor smør, betales av fabrikken.

Betaling av frakt og avregningsmåten for fløte avtales med Eksportlaget.

Fjell- og gårdssmør leveres til fabrikkene fraktfritt nærmeste jernbanestasjon eller dampskibsstoppested. Forsåvidt fabrikken er beliggende på samme sted som Eksportlagets mottagerstasjon, plikter fabrikken å avhente smøret direkte fra mottagerstasjonen.

For fjell- og gårdssmør betaler fabrikkene Oslo børs toppnotering for fjell- og gårdssmør. Betalingen erlegges kontant ved leveringen av smøret uten rabatt.

*) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

9 juli. Eksportlaget kan, hvor kontantbetaling ikke kan gjennemføres på grunn av leveringsforholdene, gi kreditt mot betryggende sikkerhet.

Fraktutgifter på emballasje, som ønskes returnert, bæres av vedkommende leverandør.

9 juli. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om forbud mot havning med geit i barskogmark i Fræna herred, Møre og Romsdal fylke.

11 juli. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om at det i § 17, 4 i politivedtekten for Aker herred, Akershus fylke, skal gjøres følgende tilføielse: «og på offentlige badeplasser».

11 juli. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om endring av § 50, 4 avsnitt, 1 punktum i politivedtekten for Stavanger.

12 juli. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Brasil 24 juli 1938 deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende internasjonal overenskomst **) om undertrykkelse av handelen med myndige kvinner, Genève 11 oktober 1933.

13 juli. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om felling av rådyr i Grue herred, Hedmark fylke.

13 juli. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om brandvesenet av 15 august 1908 skal være gjeldende for de områder i Vardal herred, Opland fylke, hvor bygningsloven av 22 februar 1924 er gjeldende, nemlig Hunndalen bygningsdistrikt og Gjøvik byggebelte.

14 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet.

Konsmo herred, Vest-Agder fylke, har gjort vedtak om at nynorsk for fremtiden skal brukes i korrespondansen med statskontorer.

14 juli. **Skriv** frå Justisdepartementet.

Forsand herad, Rogaland fylke, har gjort vedtak um at nynorsk for framtida skal brukast i brevskifte med offentlege styringsmakter.

14 juli. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om felling av rådyr i Vinger herred, Hedmark fylke.

14 juli. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om reguleringsplan og bygningsvedtekter for Sem bygningskommune, Vestfold fylke.

---

*) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1935 s. 527.

Skriv *) frå Arbeidsdepartementet om byggjevedtekter for Ørstavik bygningsdistrikt i Ørsta herad, Møre og Romsdal fylke. 14 juli.

Kunngjøring **) **av grunnlovsbestemmelse** av 24 juni 1938 om forandring av grunnlovens § 63. 15 juli.

Grunnlovens § 63 skal lyde:

Enhver, som vælges til Repræsentant, er pligtig til at modtage Valget, medmindre han er valgt i Henhold til § 61, andet Passus, eller hindret ved Forfald, der af Storthinget kjendes lovligt. Den, der har mødt som Repræsentant paa alle ordentlige Storthing efter samme Valg, er ikke forpligtet til at modtage Valget ved næste Storthingsvalg.

Hvis En vælges til Repræsentant uden at være forpligtet til at modtage saadant Valg, maa han inden den Tid og paa den Maade, som ved Lov bestemmes, afgive Erklæring om, hvorvidt han modtager Valget eller ei.

Det skal ligeledes ved Lov bestemmes, inden hvilken Tid og paa hvilken Maade En, som vælges til Repræsentant for to eller flere Valgdistrikter, skal afgive Erklæring om, hvilket Valg han vil modtage.

Kongelig resolusjon **) om freding av «Abildsøfurua», ved Abildsøveien i Nordstrand sogn, Aker herred, Akershus fylke. 15 juli.

Kongelig resolusjon **) om freding av alt fugleliv ved Sørnypvatnet, Leinstrand herred, Sør-Trøndelag fylke. 15 juli.

Kongelig resolusjon. 15 juli.

I medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1 f bestemmes at borgermesteren i Molde inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

Kongelig resolusjon. 15 juli.

I medhold av byfolkeskolelovens § 38, 1 f bestemmes at borgermesteren i Tromsø inntil videre skal delta i skolestyrets forhandlinger.

Kongelig resolusjon. 15 juli.

§ 5, 2 punktum, i reglementet for Kristiansand overformynderi utgår og erstattes av et nytt 2 ledd som lyder slik:

---

*) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 27.
**) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

15 juli. Formannen er bemyndiget til å gi bankbøker under overformynderiets forvaltning urådighetspåtegning. Det samme gjelder enhver senere påtegning hvorved der disponeres over bøkene.

15 juli. **Kongelig resolusjon** *).

I henhold til § 3 i lov av 29 april 1927 om lægers rettigheter og plikter med senere forandringer og til § 3 i lov av 19 juni 1936 om innskrenkning i adgangen for den som ikke er norsk læge eller tannlæge til å ta syke i kur bestemmes:

1. Læger må i sin lægevirksomhet ikke bruke psykoanalytiske undersøkelses- og behandlingsmåter uten å ha særlig autorisasjon til det av Socialdepartementet.
2. Den som tar syke i kur uten å være norsk læge, må ikke bruke psykoanalytiske undersøkelses- eller behandlingsmåter med mindre han av Kongen har fått tillatelse til å utøve slik virksomhet i medhold av § 1, punkt 2 i loven om lægers rettigheter og plikter.
3. Som psykoanalytisk skal ansees enhver undersøkelse eller behandling som pågår regelmessig i lengere tid og som har til hensikt å klargjøre, fortolke og på annen måte påvirke ubevisst sjelsinnhold.

I tvilstilfelle avgjør medisinaldirektøren, efterat uttalelse er innhentet fra det medisinske fakultet, om en undersøkelse eller behandling skal ansees som psykoanalytisk.

15 juli. **Kongelig resolusjon.**

Med hjemmel i § 9 i lov om børser av 19 juni 1931 bestemmes at den godtgjørelse som børsen i Trondheim skal erlegge til tollkassereren sammesteds for arbeidet med meddelelse av daglige opgaver over inn- og utklarerte fartøier og over innførsel og utførsel av varer, fra og med 1 august 1938 og inntil videre forhøies til kr. 80 pr. måned.

15 juli. **Kongelig resolusjon** *), hvorved det i medhold av lov av 14 juni 1935 om fangst av bardehval m. v. med tilleggslover, senest av 25 juni 1937, fastsettes endringer og tilføielser i Reglement for fangst av bardehval og spermhval m. v. av 8 oktober 1937.

Efter endringene og tilføielsene, som trer i kraft straks, blir reglementet i sin helhet sålydende:

§ 1. Det er forbudt å fange eller drepe:

a. Retthval (glatthval eller sletthval (balaenidae)), herunder gråhval.

*) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

b. Hvalunge eller hval som dier, eller hunhval som følges av unge, eller av hval som dier. 15 juli.
c. Blåhval under 70 fot.
Finnhval under 55 fot.
Knølhval under 35 fot.
Spermhval under 35 fot.

Landstasjoner på den norske kyst kan fange blåhval over 65 fot, finnhval over 50 fot og spermhval over 30 fot forutsatt at kjøttet av den hval som ligger mellem disse og de for pelagisk fangst gjeldende minstemål, nyttes til føde for mennesker eller dyr i Norge.

§ 2. Det er forbudt å nytte flytende kokeri eller hvalbåt knyttet til dette til fangst eller oparbeidning av bardehval i noe farvann syd for 40° sydlig bredde, undtagen i tiden fra 8 desember til påfølgende 7 mars, begge dager medregnet. Oparbeidning av hval som er fanget før utløpet av sesongen kan fullføres efterat denne er slutt.

Det er forbudt å nytte flytende kokeri eller hvalbåt knyttet til dette til fangst eller oparbeidning av knølhval i noe farvann syd for 40° sydlig bredde i tiden 1 oktober 1938—30 september 1939.

§ 3. Det er forbudt å nytte landstasjon eller hvalbåt knyttet til denne til fangst eller oparbeidning av bardehval innen noe område eller i noe farvann for mere enn 6 måneder innen et tidsrum av 12 måneder. Dette tidsrum av 6 måneder skal være sammenhengende.

§ 4. Det er forbudt å nytte flytende kokeri eller hvalbåt knyttet til dette til fangst eller oparbeidning av bardehval innen følgende områder:

a. I farvannene nord for 66° nordlig bredde. Dette forbud gjelder ikke farvannene øst for 150° østlig lengde til 140° vestlig lengde mellem 66° nordlig bredde og 72° nordlig bredde.
b. I Atlanterhavet og tilliggende farvann nord for 40° sydlig bredde.
c. I Stillehavet og tilliggende farvann øst for 150° vestlig lengde mellem 40° sydlig bredde og 35° nordlig bredde.
d. I Stillehavet og tilliggende farvann vest for 150° vestlig lengde mellem 40° sydlig bredde og 20° nordlig bredde.
e. I Det indiske hav og tilliggende farvann nord for 40° sydlig bredde.

§ 5. Det er forbudt å nytte flytende kokeri eller hvalbåt knyttet til dette til fangst eller oparbeidning av bardehval i farvannet syd for 40° sydlig bredde fra 70° vestlig lengde vestover til 160° vestlig lengde i et tidsrum av 2 år fra 8 desember 1938.

15 juli. § 6. Flytende kokeri som har vært benyttet til oparbeidning av bardehval syd for 40° sydlig bredde må ikke brukes på noe annet felt før 12 måneder efter utløpet av sydhavssesongen.

Flytende kokerier som i løpet av 1937 har vært i virksomhet i noen signatarmakts territoriale farvann kan fortsette denne fangstvirksomhet, men blir da å betrakte som landstasjon og skal være forankret på samme sted i territorialfarvannet under hele fangsten, som ikke må drives mere enn 6 måneder sammenhengende i et tidsrum av 12 måneder.

§ 7. All fanget hval skal utnyttes i videst mulig utstrekning. Undtatt tilfelle hvor hval eller deler av hval er bestemt til menneskeføde eller føde for dyr, skal oljen av all hval som er levert til flytende kokeri eller landstasjon utvinnes ved kokning eller på annen måte av alt spekk, kjøtt (undtatt kjøtt av spermhval) og ben; undtatt er indre organer, barder og sveiver.

§ 8. For fangst i forbindelse med flytende kokeri må det ikke medgå mer enn 33 timer fra hvalen er drept til den er tatt op på kokeriplanet for å oparbeides.

Den for driften ansvarlige (bestyreren) plikter å påse at hvalbåtene, om nødvendig, midlertidig helt eller delvis innstiller sin fangst, likesom han skal holde sig underrettet om hvilket antall hval fangstbåtene til enhver tid har fanget og anlagt. Handelsdepartementet kan bestemme hvor mange fangstfartøier (hvalbåter) hver ekspedisjon kan anvende.

§ 9. På ethvert kokeriskib skal der føres fangstdagbok (journal) av bestyreren eller av kaptein eller styrmann under bestyrerens tilsyn og medansvar, jfr. straffelovens §§ 316 og 421. Dagboken føres efter tidsfølgen for hver vakt. Hvad der passerer på den enkelte vakt kan foreløbig optegnes på en kladd, men skal innføres innen ettmålets ende.

Dagboken skal føres ordentlig og tydelig. Hvad engang er innført må ikke raderes, overstrykes eller på annen måte gjøres uleselig. Blir rettelse nødvendig, tilføies den som anmerkning. Dagboken skal være paginert og gjennemtrukket, samt autorisert av Handelsdepartementet, Hvalrådet, tollvesenet eller norsk konsul. Formularen skal være godkjent av Handelsdepartementet.

For landstasjonene fastsetter Handelsdepartementet tilsvarende bestemmelser.

§ 10. I dagboken skal innføres følgende oplysninger:

1. Innbragt fangst for hvert døgn med angivelse av hver hvalart.

15 juli.

2. Tid og sted for fangsten.
3. Hvalens kjønn og lengde i engelske fot, målt fra overkjevens forreste del (nebbet) til hakket i halen (spjæren). Har hvalen foster, angis fosterets lengde og kjønn.
4. Antall flenset hval pr. døgn, spesifisert for hver hvalart.
5. Antall fylte spekkjeler og presskjeler, samt antall påfyllinger på Hartmannsapparater av spekk eller kjøtt og ben, alt pr. døgn. Anvendes andre utkokningsapparater, skal der gis tilsvarende oplysninger om disse.
6. Samlet oljeproduksjon pr. døgn og uke med angivelse av de forskjellige sorter olje.
7. Gjennemsnittlig syregehalt pr. døgn for spekkolje og kjøttolje hver for sig i hele og 10-dels procent.
8. Produksjon pr. døgn og uke henholdsvis av mel, guano og andre nærmere angitte produkter.
9. Kokeriskibets middagsposisjon.
10. Vindens retning og styrke, sjøgang og om mulig isforhold.

§ 11. Medfører absolutt tvingende omstendigheter noen gang at reglementets bestemmelser om fangst og tilvirkning ikke kan overholdes, skal der redegjøres utførlig og nøiaktig herfor i fangstdagboken. Den offentlige kontrollør skal på forhånd varsles.

§ 12. Handelsdepartementet kan kreve oplysninger om fangsten og tilvirkningen i den utstrekning det ansees nødvendig.

§ 13. Dagboken tilstilles Handelsdepartementet ved fangstens avslutning.

§ 14. Der skal for hver hvalbåt, tilknyttet flytende kokeri eller landstasjon, innsendes til Handelsdepartementet opgave som viser den samlede godtgjørelse til hver skytter og til hver enkelt av mannskapet og beregningsmåten for hver godtgjørelse. Endringer skal straks meldes til departementet.

§ 15. Ethvert kokeriskib og norske landstasjoner er forpliktet til å ha offentlige kontrollører efter Handelsdepartementets bestemmelse. For kost og ophold betales for hver kontrollør kr. 3,00 pr. døgn. Kontrollørene skal på feltet ha særskilt lugar.

Kontrollører skal ha adgang til å stå i telegrafisk kodeforbindelse med Handelsdepartementet eller Hvalfangstinspektøren.

§ 16. Ethvert kokeriskib og ethvert fangstfartøi (hvalbåt) som aktes anvendt i antarktiske farvann, skal være utstyrt med trådløs telegraf eller telefon og betjening som kan

15 juli. anvende disse. Fra denne bestemmelse kan Handelsdepartementet dispensere forsåvidt fangstfartøier angår.

§ 17. Av all olje som produseres skal der betales en avgift av 1 krone pr. fat (à 170 kg). Avgiften blir å innbetale til Handelsdepartementet ved fangstsesongens avslutning, senest innen 1 august. Av avgiften skal 80 øre pr. fat avsettes til det i tilleggsloven av 16 juli 1936 omhandlede sikringsfond.

§ 18. Et avtrykk av loven og dette reglement skal være opslått på hvert kokeriskib og fangstfartøi (hvalbåt) og enhver landstasjon på et iøinefallende sted som er tilgjengelig for alle.

§ 19. Overtredelse av reglementet er straffbar. Jfr. § 11 i hvalloven av 14 juni 1935.

15 juli. **Kongelig resolusjon** *).

I medhold av midlertidig lov om fredning av saltvannsfisk av 6 mai 1938 § 6 fastsettes som gjeldende inntil videre følgende regler for notfiske efter sei og torsk i Troms og Finnmark fylker:

A. 1. Utsetning av snurpenot må i alle høve foregå til styrbord (høire). Med setting til styrbord menes at settingen begynner til venstre for seistimen slik at farkosten under settingen må svinge (runde noten ut) til styrbord. Snurpebåten skal som tegn på at settingen av noten begynner gi ett langt støt i fløiten (tåkeluren).

2. Hvor ett eller flere synkenotlag har begynt å fiske ved en grunne, må ingen snurpenot settes ut mellem synkenøtene og den nærmeste grunne, og heller ikke så nær nøtene til luvart og til sidene at der kan være fare for kollisjon mellem redskapene.

Heller ikke må synkenoten settes ut så nær en til fangst utsettende eller utsatt snurpenot, at det kan være fare for kollisjon.

3. Ferdsel av motor eller robåt over en synkenot, som er utsatt til fangst, må ikke finne sted. Heller ikke må der foregå ferdsel gjennem en seistim, hvor der ligger synke- eller snurpenot klar til fangst.

4. Tørning (ankring) på en seigrunne forbys, med mindre der iallfall er en mann ombord i den tørnede farkost. Fortøiningen må hales ombord så snart der er fare for at en til fangst utsatt snurpe- eller synkenot vil drive ned på den tørnede farkost.

*) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

B. Disse regler trer i kraft straks. 15 juli.
C. Overtredelse av reglene straffes med bøter.
D. Kongelig resolusjon av 16 juli 1936 om regler for notfiske efter sei og torsk i Finnmark opheves.

Kongelig resolusjon *) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Blaker herred, Akershus fylke. 15 juli.

Kongelig resolusjon *). 15 juli.
I. Kongelig resolusjon av 23 september 1921 angående dispensasjon fra uke- og årsfredingsbestemmelsene for det ved A/S Sanne og Soli bruk i Tune herred, Østfold fylke, værende karrfiske ved Bergedals dam i Ågårdselven (Glommas vestre løp) opheves.
II. Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *) om nedsettelse av skog- og jordkonsesjonsgrenser for Eide herred, Aust-Agder fylke. 15 juli.

Kongelig resolusjon. 15 juli.
De i henhold til § 2, 3 ledd i lov av 25 juni 1926 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse ved kongelig resolusjon av 16 juni 1933 fastsatte lavere satser for kostgodtgjørelse og natt-tillegg m. v. for veiopsynsmenns reiser innen deres tjenestedistrikt forhøies midlertidig fra 1 juli 1938 med 10 %.

Kongelig resolusjon. 15 juli.
Fiskeridirektoratets funksjonærforening anerkjennes efter lov av 6 juli 1933 nr. 12 § 2, jfr. § 3.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at bygningsloven skal være gjeldende for Skjønhaug i Trøgstad herred, Østfold fylke. 15 juli.

Skriv **) frå Arbeidsdepartementet om at bygningslovi skal vera gjeldande for stroket Evjen i Orkdal herad, Sør-Trøndelag fylke. 15 juli.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Kirke- og undervisningsdepartementet om at utgifter ved ekstraundervisning av en vanfør i folkeskolens fag ikke kan utredes efter vanføreloven av 19 juni 1936. 16 juli.

Skriv ***) frå Socialdepartementet om brigde i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Sand herad, Rogaland fylke. 16 juli.

---

*) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
**) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 27.
***) Kunngj. 27 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 28.

18 juli. **Rundskrivelse** *) fra Finansdepartementet til fylkesmennene.

I anledning av en mellem Norge og Italia under 21 juni 1938 inngått handelsavtale (til avløsning av handelsavtalen av 31 mars 1937) uttaler departementet:

Avtalen mellem Norge og Italia (av 31 mars 1937) om ordning av betalingene vedrørende varebyttet mellem de to land skal fremdeles gjelde.

Det er ved en noteveksling i forbindelse med den nye handelsavtale bestemt at betalingsavtalen skal ha samme varighet og samme opsigelsesbestemmelser som handelsavtalen.

Videre er det bestemt at for å tillates betalt over clearing i henhold til betalingsavtalen av 31 mars 1937 må fiskeoljer ved innførselen til Italia være ledsaget av et certifikat fra det norske handelsdepartement, utferdiget efter nærmere fastsatt formular.

18 juli. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om politivedtekt for Halse og Harkmark herred, Vest-Agder fylke.

19 juli. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Ullensaker herred, Akershus fylke.

19 juli. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Hamar.

19 juli. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Bø herad, Telemark fylke.

19 juli. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om vedtekt om stengjingstid for utsalsstader ved Knabens gruvor i Fjotland herad, Vest-Agder fylke.

20 juli. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Tvedestrand.

20 juli. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om brigde i §§ 1 og 2 i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Haus herad, Hordaland fylke.

20 juli. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring i § 1 og om ny § 4 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Sørvågsøy herred, Sogn og Fjordane fylke.

20 juli. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring av § 2 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Svolvær.

---

*) Kunngj. 27 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
**) Kunngj. 27 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 28.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at ærfugl skal være fredet hele året i Østfold fylke. 20 juli.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 21 juli.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Brasil 1 juli 1938 deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende internasjonal overenskomst **) om undertrykkelse av falskmyntneri, Genève 20 april 1929.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Gjerpen herred, Telemark fylke. 21 juli.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om at Fana byggningsdistrikt i Fana herred, Hordaland fylke, skal utvides således at det også skal omfatte gården Straume, gnr. 21 i Fana med samtlige underliggende bruksnummer. 21 juli.

Skriv ***) frå Arbeidsdepartementet om at på vegstrekningen millom N. N. Winterthuns hus og Ulrik Håkonsens hus i Skånevik herad, Hordaland fylke, må det ikkje verta køyrt med større fart enn 25 km i timen med motorkøyrety. 21 juli.

Skriv ***) frå Arbeidsdepartementet om utviding av grensone for Halkjelsvik bygnings- og brandkommune, Møre og Romsdal fylke. 21 juli.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn for Sørfold herred, Nordland fylke. 21 juli.

Skrivelse †) fra Arbeidsdepartementet. 22 juli.
Internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene. (Inntatt i «Overenskomster med fremmede stater» nr. 6 for 1928).
På grunn av at clearingavtalen mellem Norge og Tyskland er utvidet til å omfatte også det område som tilhørte den tidligere forbundsstat Østerrike, jfr. Finansdepartementets rundskrivelse nr. 9 av 20 juni 1938, er det fra og med 1 juli d. å. forbudt å ta efterkrav på sendinger fra Østerrike til Norge. Tyske (østerrikske) speditører og lignende kan inntil videre belaste sendingene med forskudd (Barvorschuss) inntil 10 riksmark pr. sending.

*) Kunngj. 27 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1932 s. 61.
***) Kunngj. 27 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 28.
†) Kunngj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

23 juli. **Skriv** *) frå Socialdepartementet om vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Innvik herad, Sogn og Fjordane fylke.

23 juli. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Mehamn bygningskommune i Gamvik herred, Finnmark fylke.

23 juli. **Skrivelse** ***) fra Arbeidsdepartementet hvori det meddeles at de av departementet 20 desember 1935 og 29 januar 1937 fastsatte almindelige tilleggsbestemmelser til Internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene (inntatt i «Overenskomster med fremmede stater» nr. 7 for 1938 s. 428 flg.) gjøres gjeldende for Norges statsbaner og Rjukanbanen fra 1 oktober 1938.

De tilsvarende tilleggsbestemmelser for befordring av reisende og reisegods (inntatt i «Overenskomster med fremmede stater» nr. 7 for 1938 s. 434 flg.) gjøres gjeldende for Norges statsbaner og Aksjeselskapet «Alpha»s dampskibsrute Moss—Horten fra samme tidspunkt.

23 juli. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Beiarn herred, Nordland fylke.

23 juli. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Gildeskål herred, Nordland fylke.

26 juli. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Kråkerøy herred, Østfold fylke.

26 juli. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om nye vedtekter om innredning og drift av heiser for Stavanger.

26 juli. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om reguleringsplan og bygningsvedtekter for Surnadalsøra, Surnadal herred, Møre og Romsdal fylke.

27 juli. **Skrivelse** **) fra Handelsdepartementet om endringer i §§ 3 og 5 i vedtekt for salg fra torv og andre offentlige steder m. v. i Tønsberg.

29 juli. **Kongelig resolusjon** **).

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 nr. 3 § 1, jfr. lov av 14 juli 1916 nr. 1, skal fuglelivet

*) Kunngj. 3 august i Lovtid. 1ste deild nr. 29.
**) Kunngj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
***) Kunngj. 21 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

på Bastøy, Østenskjær og Rødskjær være fredet mot jakt, fangst og ødelegging av enhver slags. 29 juli.

Innenfor det fredede område er det forbudt å skade, ødelegge eller ta bort reir, egg og dun og å løse skudd.

Inn under det fredede område går også sjøen i en avstand av 500 meter fra øyene.

II. Fredningsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag på det fredede område.

Kongelig resolusjon. 29 juli.

Kongelig resolusjon av 23 april 1925 om stadfesting av plan for Ullerud barnehjem, Frogn, i henhold til § 1 i lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896 opheves.

Kongelig resolusjon *) om endring i beslutning om bevillingstvang for herberge- og bevertervirksomhet i Oslo. 29 juli.

Kongelig resolusjon *), hvorved fritagelse for plikt til syketrygd for Diakonissehusets søstre opheves. 29 juli.

Kongelig resolusjon. 29 juli.

I. Ved Postverket tillates i overensstemmelse med de fastsatte reglementer for tjenestemennene brukt en arbeidsordning med gjennemsnittlig 48 timer uken i løpet av høist 6 uker.

II. Arbeid utover den tid som er fastsatt på tjenestelisten for den enkelte tjenestemann skal kunne utlignes med tilsvarende fritid innen den fastsatte tjenesteperiode.

Kongeleg resolusjon **) om at gjerde i Vegusdal herad, Aust-Agder fylke, skal reknast for lovleg når det berre er so tett og sterkt at det fredar for hest og storfe. 29 juli.

Kongelig resolusjon *). 29 juli.

I medhold av § 16 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer bestemmes at hvalpesyke hos de arter av pelsdyr i fangenskap som Landbruksdepartementet bestemmer herefter skal henføres under bestemmelsene i den nevnte lovs kap. 3 om mildere smittsomme sykdommer.

Kongelig resolusjon *). 29 juli.

I. I de ved kongelig resolusjon av 27 mai 1938 utferdigede almindelige trafikkregler får § 28 punkt 3 a et tillegg som nedenfor anført.

*) Kunngj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
**) Kunngj. 3 august i Lovtid. 1ste deild nr. 29.

29 juli. II. En oversettelse til nynorsk inntas i Lovtidend ved siden av bokmålsteksten.

Tilegget lyder så:

Hvor det ikke med hjemmel av bestemmelsen i dette punkt er fastsatt regler for hvor lenge kjøretøi kan bli stående på offentlig vei eller gate gjelder bestemmelsene i § 28 i trafikkreglene av 1926 — dog ikke ut over 31 desember 1938.	Der det ikkje med heimel av fyresegnene i dette punktet er gjeve reglar um kor lenge køyrety kan stå stille på offentleg veg eller gate gjeld fyresegnene i § 28 i trafikkreglane frå 1926 — men ikkje lenger enn til 31 desember 1938.

29 juli. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet.

Sikkerhetsstillelse for bobestyrere og inkassatorer i henhold til konkurslovens §§ 25 og 112.

Efter domstolslovens § 221, 2 ledd, således som denne bestemmelse lyder efter lov nr. 1 av 1 februar 1936, må sakførervirksomhet ikke utøves uten at det er stillet sikkerhet efter reglene i domstolslovens §§ 222—224.

Departementet finner grunn til å gjøre opmerksom på at denne sikkerhetsstillelse ikke gjør det overflødig for bobestyrere og inkassatorer å stille særskilt sikkerhet i henhold til konkurslovens §§ 25 og 112. Den almindelige sikkerhetsstillelse for sakførervirksomhet gjør det heller ikke berettiget at en bobestyrer eller en inkassator stiller sikkerhet for mindre beløp enn man ellers vilde ha krevd.

Man henviser for øvrig til departementets rundskrivelse av 10 juli 1931 som er inntatt i Lovtidend.

29 juli. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet.

I medhold av § 6 i lov om medisintrantønner av 19 juni 1931, jfr. kongelig resolusjon av 20 november s. å., bestemmer Handelsdepartementet at § 28 i Forskrifter for forarbeidelse og bruk av medisintrantønner gis følgende tillegg:

«Til forankring av blikktønnen i trefutteralet påloddes i blikktønnens ene bund 2 blikkstrimler. Strimlene anbringes 10 mm innenfor sikken med lengderetning ut mot periferien, den ene i høide med spunset, den annen diametralt overfor den første. Strimlene skal være 120 mm lange og 20 mm brede. 20 mm av deres lengde utgjør loddefeste til tønnebunnen.

*) Kunngj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

Når blikktønnen settes i tretønnen skal strimlene føres gjennem bunden ved krysset og bøies over laggen og klemmes fast av laggbåndet. En stift festes således at laggbåndet holdes på plass og går gjennem blikkstrimmelen. 29 juli.

I den ferdige tønne skal blikktønnen være anbragt og forankret således at spunset i blikktønnen passer inn efter spunsehullet i tretønnen.»

Tilleggsbestemmelsen inntas som punkt 2 i nevnte paragraf og trer i kraft 15 august d. å.

Efter ovenstående må alle medisintrantønner som efter 15 august d. å. forarbeides eller selges eller på annen måte omsettes tilfredsstille de krav som inneholdes i den nye forskrift.

Handelsdepartementet har dog bestemt at medisintrantønner, som før 15 august d. å. foreligger forarbeidet ferdig på den måte at blikktønnene er anbragt i de ferdige trefutteraler, skal kunne undtas fra forskriften, dersom vedkommende tilvirker eller fabrikant innen 15 august d. å. innsender til Fiskeridirektøren opgave over det antall av sådanne tønner som has på lager pr. 15 august d. å. Man gjør uttrykkelig opmerksom på at efter 1 januar 1939 vil tønner som her nevnt ikke kunne anvendes i handelen med medisintran, hvorfor salg eller annen omsetning av slike tønner ikke kan finne sted efter nevnte dato.

Det bemerkes at en forarbeidet blikktønne som ikke er endelig anbragt i det ferdige trefutteral ikke er noen ferdig medisintrantønne, men kun en del av en sådan. For blikktønner alene forarbeidet før 15 august d. å. gjelder ikke forannevnte undtagelsesbestemmelse.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for Skjerstad herred, Nordland fylke. 29 juli.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om endringer i de for Arendal gjeldende tilleggsbestemmelser til bygningsloven. 30 juli.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Kvefjord herred, Troms fylke. 30 juli.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Brandval herred, Hedmark fylke. 1 aug.

---

*) Kunngj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
**) Kunngj. 9 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

1 aug. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om forbud mot havning med geit i skogmark i Heim herred, Sør-Trøndelag fylke, i tiden 15 oktober til 15 mai.

2 aug. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Argentina 20 juli d. å. underskrevet deklarasjon**) angående historieundervisningen (Revisjon av lærebøkene), Genève 2 oktober 1937.

2 aug. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en fylkesmann om hvorvidt en dyrlæge som var medlem av helserådet og som efter samråd med dettes ordfører og veterinærdirektøren hadde foretatt reise til undersøkelse efter § 2 i forskrifter om kjøtt og kjøttvarer, hadde krav på honorar og skyss- og kostgodtgjørelse. Departementet uttaler at dersom det gjaldt undersøkelse som forutsatte særlig sakkyndighet som dyrlæge, antas vedkommende dyrlæge ikke å hat hatt plikt til å utføre den uten godtgjørelse. Denne bæres av kommunen.
Medlem av helseråd får i den egenskap i almindelighet ikke skyss- og kostgodtgjørelse.

2 aug. **Skriv** ***) frå Landbruksdepartementet om fiskereglar for Hattfjelldal herad, Nordland fylke.

2 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om reguleringsplan og bygningsvedtekter for Kirkebakken bygningsdistrikt i Borre herred, Vestfold fylke.

3 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 81 for Vardø.

4 aug. **Skriv** ***) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Høle herad, Rogaland fylke.

4 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om forandring i bygningsvedtektene for Brønnøysund angående refusjon for utgifter til gateoparbeidelse.

5 aug. **Kongelig resolusjon** *) om forskrifter for utsalgssteder for fersk fisk (herunder fersk sild) og steder hvor der lages fiskemat, for Klinga herred, Nord-Trøndelag fylke.

---

*) Kunngj. 9 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 64.
***) Kunngj. 9 august i Lovtid. 1ste deild nr. 30.

Skrivelse fra Justisdepartementet til lagmennene. 5 aug.

Departementet fastsetter som ny uniform for rettsbetjenter ved lagmannsrettene:

Almindelig mørk blå eller sort jakkedress av cheviot eller klæde. Jakken knappes med tre knapper og skal være dobbeltspent. Knappene skal være sølvknapper med løvemerket. På jakkeermet anbringes 3 små tilsvarende knapper. Buksene skal være i samme farve og tøisort. De skal syes uten opbrett.

Til uniformen hører skyggelue av samme fasong som politiets luer med emblem: løve omsluttet av 2 ekegrener i sølv.

Overgang til den nye uniform skjer efterhvert som de tidligere uniformer må utrangeres.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for salg fra portrum m. v. for Hamar. 5 aug.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om innskrenkning av jakttiden for elg i Vest-Agder fylke i 1938 til 2 dager — 26 og 27 september. 5 aug.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en herredskasserer hvori uttales at departementet antar at skatterestanser til kommunen ikke kan likvideres i skattyderens krav på alderspensjon, heller ikke for den dels vedkommende som kommunen bærer. 5 aug.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Gildeskål herred, Nordland fylke. 6 aug.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Notodden. 9 aug.

Skriv ***) frå Landbruksdepartementet om fiskereglar for Øyer herad, Opland fylke. 10 aug.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om fiskeriregler for en del fiskevann i Kautokeino herred, Finnmark fylke. 10 aug.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om omregulering av en gate fra Minde til Gulaker i Stjørdalshalsen bygningskommune, Stjørdal herred, Nord-Trøndelag fylke, samt vedtekt for det omregulerte kvartal øst for Meieriveien. 10 aug.

---

*) Kunngj. 9 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.
**) Kunngj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
***) Kunngj. 18 august i Lovtid. 1ste deild nr. 31.

10 aug. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en herredskasserer, hvori uttales at kvittering til skattyderen for beløp som er trukket i henhold til trekkpålegg efter bestemmelsen i kongelig resolusjon av 29 mai 1936 § 12, skal utstedes av arbeidsgiveren. Denne kvittering er legitimasjon for skattyderen og virker befriende for ham. Arbeidsgiveren har ikke adgang til å kreve at herredskassereren også skal sende kvitteringer til hver enkelt skattyder.

12 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet.

Følgende herreder har gjort vedtak om nøitralitet i spørsmålet om hvilket målføre for fremtiden skal brukes i korrespondansen med statskontorer:

I Troms fylke: Sørreisa, Kvenangen, Torsken, Helgøy, Lyngen, Harstad.

I Nordland fylke: Tjeldsund, Rødøy, Nordvik, Bodin, Nordfold, Hamarøy, Tysfjord, Brønnøy, Korgen, Grane, Leirfjord.

Videre har Troms fylkesting gjort samme vedtak.

13 aug. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra den italienske legasjon har Burma 23 juli 1938 notifisert den italienske regjering sin tiltredelse av overenskomst *) om oprettelse av et internasjonalt landbruksinstitutt i Roma av 7 juni 1905, med endringsprotokoll av 21 april 1926.

13 aug. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om at all skog skal henregnes til vernskog i Øverbygd herred, Troms fylke.

13 aug. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om at lensmannen i Ski, Akershus fylke, skal være medlem av Ski brandstyre istedenfor politimesteren i Follo.

16 aug. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet.

Ekspropriasjon — skylddeling.

Skylddelingslovens § 1.

Det er i den senere tid kommet flere forespørsler til departementet om ekspropriants rett til å kreve skylddeling holdt efter at skylddelingslovens § 1 blev forandret i forbindelse med den nye tinglysingslovs ikrafttreden.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 9 for 1907 s. 403 og nr. 5 for 1934 s. 383.

**) Kunngj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

Da spørsmålet må antas å være av interesse for samtlige tinglysingsdommere i de distrikter som omfattes av landets almindelige matrikkel, skal departementet herved meddele at det antas at den som har ekspropriert et ikke særskilt matrikulert grunnstykke, kan kreve skylddeling holdt uten samtykke av den som har grunnbokshjemmel, såfremt ekspropriasjonen var rettet mot hjemmelsinnehaveren og eksproprianten har overtatt eiendommen ved overleveringsforretning i henhold til endelig skjønn. 16 aug.

Skylddelingslovens § 25.

Man skal for fremtiden be iakttatt at bestemmelsene i skylddelingslovens § 25 bør komme til anvendelse også når rettserhvervet er skjedd ved ekspropriasjon. En overleveringsforretning i henhold til ekspropriasjon eller skjøte fra ekspropriat må således ikke tinglyses før skylddeling er holdt.

Skrivelse *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for L i e r herred, Buskerud fylke. 16 aug.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om tilleggsbestemmelse til § 15 i lov om brandvesenet, for F a u s k e brandkommune, Nordland fylke. 16 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 17 aug.

Ifølge meddelse fra det franske utenriksministerium har F i n n l a n d 31 mai d. å. deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende avtale***) om endringer i den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris, undertegnet i Paris 31 mai 1937.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en distriktslæge. 17 aug.

Efter karantenereglementets § 7 påligger det ethvert fartøi som vil anløpe norsk havn eller som benytter innenskjærs led å heise k a r a n t e n e f l a g g, når fartøiet kommer fra eller har anløpet landområde som ifølge kunngjøring er smittet med kopper, flekkfeber, kolera eller pest. Fritagelse herfor gjelder bare, hvis fartøiet enten på utenriks sted i foreskreven utstrekning og tid har vært underkastet de foranstaltninger som karantenereglementet påbyr mot kopper, flekkfeber, kolera eller pest (§§ 56—68), eller efter ankomsten til Norge er undersøkt i norsk havn og har fått tillatelse til fritt samkvem (karanteneskjema nr. 3). Anløp av mellemliggende, smittefri havn, fritar således ikke for plikt til å heise karanteneflagg og til å underkaste sig den undersøkelse og i tilfelle de foranstaltninger som reglementet foreskriver, medmin-

*) Kunngj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
**) Kunngj. 23 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1938 s. 26.

17 aug. dre dette er gjort i vedkommende mellemliggende havn. At slik undersøkelse eller foranstaltning er foretatt i utenlandsk havn, må godtgjøres ved vitnemål herom fra norsk konsul, eller fra vedkommende steds sundhetsmyndighet, når avtalen herom gjelder. Jfr. reglementets § 7 og Socialdepartementets rundskrivelse av 10 februar 1933.

Noen tidsbegrensning for omhandlede plikt gjelder ikke efter det nuværende reglement. Men tillatelse til å stryke karanteneflagget og til fritt samkvem vil i almindelighet kunne gis uten nevneverdig ophold av fartøiet, når det gjelder fartøi som selv hverken har hatt eller ved ankomsten til norsk havn har noe tilfelle av sykdom ombord, som er eller mistenkes for å være farsott. Se reglementets §§ 56, 61 og 67 B.

Også fartøi som kommer fra flekkfebersmittet sted, men har forlatt stedet 12 dager eller mere før ankomst til norsk havn og hverken under reisen har hatt eller ved ankomsten har tilfelle av flekkfeber ombord, plikter å heise karanteneflagg. Men fartøiet fritas for de i reglementets § 65 nevnte særlige foranstaltninger.

Har et fartøi heist karanteneflagg, f. eks. efter losens påbud, men helserådets ordfører ved ankomst ombord finner at dette efter reglementet var ugrunnet, blir karanteneflagget med hans tilatelse å stryke. Departementet har inntil videre gått med på at helserådets ordfører i det her nevnte tilfelle tilståes godtgjørelse som for eftersyn (kr. 7,50). Jfr. Socialdepartementets skrivelser av 25 september 1934 og 16 september 1935 (inntatt i Norsk lovtidend, 2nen avdeling 1934, side 453—454 og 1935 side 705).

18 aug. **Skriv** *) frå Justisdepartementet om politivedtekt for V a r t d a l herad, Møre og Romsdal fylke.

18 aug. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om regler og forskrifter for ordningen av brandvernet på F o s s b e r g i i Lom herred, Opland fylke.

18 aug. **Skriv** *) frå Arbeidsdepartementet om avgrensingsfyresegner for skyssing med motorvogn på vegstrekningen V o s s—G u d v a n g e n.

18 aug. **Rundskrivelse** fra Riksadvokaten til statsadvokatene.

Å s t e d s u n d e r s ø k e l s e.

Erfaring fra en rekke straffesaker især sådanne som gjelder grove forbrytelser godtgjør, at den første undersø-

*) Kunngj. 23 august i Lovtid. 1ste delld nr. 32.
**) Kunngj. 23 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

kelse, og da særlig undersøkelsen av åstedet meget ofte er av avgjørende betydning for sakens opklaring, og at en uriktig eller skjødesløs fremgangsmåte her kan bevirke at undersøkelsen kommer inn på et skjevt spor, hvorved opklaringen kan forspilles eller i beste fall forsinkes. Den første undersøkelse, hvor politimannen er uten ledetråd og uten tilstrekkelig hjelp, er ofte den vanskeligste del av efterforskningen. Det er ikke enhver politimanns sak på en fyldestgjørende måte å utføre en åsteds- og gjenstands-undersøkelse. Dertil utkreves en særskilt duelighet som kun kan erhverves gjennem mangeårig praktisk erfaring i forbindelse med kriminalteknisk studium. 18 aug.

Tilkallelse av spesialkyndig assistanse.

Når det gjelder mistanke om større forbrytelser såsom drap, ran, skapsprengning, ildspåsettelse, voldtekt eller grov sedelighetsforbrytelse mot barn eller forsøk på sådan forbrytelse, og man ikke har en skikket mann på stedet til undersøkelsen, må det stedlige politi straks sette sig i forbindelse med nærmeste overordnede (politimesteren eller statsadvokaten) for å skaffe tilveie den fornødne kyndige bistand annetstedsfra blandt politimenn eller teknisk kyndige folk. Jeg henstiller til de herrer statsadvokater straks å henvende sig til distriktets politimestre og søke orientering om hvilke personer, enten i eller utenfor politiet, de har til disposisjon og som er skikket for opdrag av den nevnte art. Over de politimenn og polititeknikkere som has til disposisjon innen distriktet, fører vedkommende statsadvokat en fortegnelse, som han bør søke å holde à jour til enhver tid. Avskrift av denne fortegnelse anmodes statsadvokatene om å sende inn til riksadvokaten. Hvis statsadvokaten ikke kan skaffe den fornødne assistanse, må han øieblikkelig telefonisk henvende sig til riksadvokaten. De som får i opdrag å assistere, beordres straks til åstedet, hvor de stiller sig under ledelse av det stedlige politi. Dette leder efterforskningen på vanlig måte, hvis ikke anderledes bestemmes av overordnet myndighet, og kontrollerer at den tilkalte sakkyndige åstedsgransker utfører sitt arbeide og dimitteres så snart det er tilendebragt. Den utenfra tilkalte politimann foretar avhørelser i den utstrekning det er nødvendig for utførelsen av hans opdrag. Utover det foretar han avhørelser kun efter spesiell ordre av den som leder efterforskningen. Han må stadig ha for øie at et godt samarbeide med det stedlige politi er nødvendig for å opnå et godt resultat av efterforskningen. I forbindelse med spørsmålet om tilkallelse av spesialkyndig assistanse til åstedsundersøkelse, minner jeg om min rundskrivelse av 18 januar 1932 om bruk

18 aug. av spesialkyndig lægeassistanse av nærmeste prosektor, hvor det er mistanke om at et dødsfall skyldes drap eller en annen forbrytelse.

Det stedlige politis opgaver på åstedet.

Inntil den spesialkyndige kriminalteknikker kan komme til stede, må det stedlige politi først og fremst sørge for å holde åstedet og de gjenstander som befinner sig på dette, urørt. I det øiemed bør hus eller rum, hvor forbrytelsen måtte være begått, så vidt mulig stenges og om mulig så vel i dette tilfelle som hvor forbrytelsen er foregått ute, et tilstrekkelig område avsperres og kontinuerlig vakthold dag og natt etableres, så uvedkommende holdes borte fra åstedet.

I den utstrekning åstedet må betredes før kyndige åstedsgranskere er kommet til stede, må det utvises forsiktighet, så ødeleggelse av mulige spor (blodspor, fingeravtrykk eller andre spor og merker) undgås. Ved ankomst til åstedet bør man merke sig spor, våben og andre gjenstander. I den utstrekning forholdene tilsier det, må spor, våben og andre gjenstander, derunder lik, sikres enten ved overdekning eller inngjerding eller om nødvendig ved å bringe våben og løse gjenstander i hus. Gjenstander (herunder lik og våben) må ikke berøres eller flyttes mere enn høist nødvendig. På brandtomt må graving ikke påbegynnes før den spesialkyndige er kommet til stede og har lagt plan for gravingen. Hvis berøring eler flytning må skje, må det forinnen så vidt mulig foretas beskrivelse av gjenstandens (likets) utseende og stilling, fotografering av den fra forskjellige kanter med angivelse av avstanden fra objektivet til gjenstanden og målinger efter horisontale og vertikale koordinater, slik at en rekonstruksjon av åstedet senere kan foretas. Hvis den mistenkte gjerningsmann er på flukt, og det er noen mulighet for at man vil kunne finne ham ved hjelp av politihund, bør sådan søkes skaffet tilveie. Oslo og Aker politikamre vil regelmessig kunne gi oplysning om til hvem man kan henvende sig herom. I forbindelse hermed bemerkes at sporsøkning med hund må antas nytteløs, hvis sporet er mere enn 12 timer gammelt. For øvrig vil politihunder kunne gjøre stor nytte ved eftersøkning av gjenstander, som er kastet eller gjemt i skog og mark. Det stedlige politi bør snarest mulig igangsette efterforskning ved avhør av personer som antas å kunne gi oplysninger. Blandt de ting som herunder kommer i første rekke, er å søke bragt på det rene om åstedet (herunder selvfølgelig forbrytelsens objekt) er urørt. Hvis ikke, må de forandringer som er foretatt søkes konstatert. Ofte vil flere mennesker være kommet til stede før politiet. Disse har kan-

skje foretatt ting som endrer detaljer i åstedets utseende og 18 aug.
som senere kan vise sig å bli av betydning. Dette bør has for øie under avhøret. De samme mennesker vil ha efterlatt fotspor eller fingerspor, og det vil derfor ved avhøret av de først tilstedekomne i mange tilfelle være av betydning å få oplyst om de har festet sig ved fotspor som var der oprinnelig, likesom deres eget fingeravtrykk snarest bør optas på foreskreven måte. Det må være en ufravikelig regel ved alle forbrytelser av ovennevnte slags, at den som med skjellig grunn mistenkes snarest mulig underkastes ransakning. Ransakningen bør alltid utføres med den største grundighet og må omfatte a) den mistenktes legeme (sår og andre skader, «nødvergespor», størknet blod under neglene, flekker av blod eller sed o. s. v.), på lignende måte b) de klær mistenkte har på sig eller hadde på sig da forbrytelsen blev begått (smuss og flekker på klærne, rifter i disse, jordpartikler på støvlene), og c) de rum hvori mistenkte har hatt tilhold under og efter forbrytelsen.

Meddelelser til pressen.

må kun skje av politimesteren og overensstemmende med de almindelige regler for sådanne meddelelser. Hverken politi eller sakkyndig må gi meddelelser om foreløbige undersøkelser og de slutninger, som måtte kunne utdras av disse. Det gjør alltid et uheldig inntrykk at der meddeles offentligheten usikre resultater av undersøkelser, eller hypoteser som senere viser sig uholdbare. Uvedkommende må ikke gis tillatelse til å være til stede under politiets efterforskning. Uvedkommendes fotografering av åstedet, vidner og politifolk på dette bør søkes hindret. Det bør henstilles til vidner og sakkyndige, både av hensyn til sakens opklaring og av hensyn til sig selv, ikke å la sig intervjue om saken.

Kongelig kunngjøring *) om tollforandringer. 19 aug.

Nedennevnte tollforandringer settes i kraft fra den tid Kongen bestemmer:

Bast i arbeide:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

e. annet arbeide:
1. gulvmatter og gulvløpere, 1 kg kr. 0,30
2. ellers, 1 kg kr. 0,20.

Bånd og belter derav etc.:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Anm. 1. Som nu.
Anm. 2. Som nu.

*) Kunngj. 23 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

19 aug.

Anm. 3. Belter av bånd erlegger toll som for båndene bestemt med 20 pct. forhøielse.

Elektriske apparater og isolerte ledninger:

a. dynamoer, motorer og transformatorer, omformere, likerettere, undtagen likeretterrør anvendelig til radiomottagere, strømbrytere, motstandsrammer og sikkerhetsapparater, elektriske lampeholdere med eller uten strømbrytere:

1. lampeholdere uten strømbryter, sikringspatroner og lokk til sådanne, sikringselementer for installasjonsøiemed, bunnskruer dertil samt stikkontakter, alle slags, og støpsler (stikker) til sådanne, 1 kg kr. 0,40.
2. Som nu.

b. Som nu.

c. akkumulatorer og deler derav, hvorunder kar, 1 kg kr. 0,10.

Etuier: håndvesker som uten innlegg veier inntil 0,8 kg pr. stk., bokbind o. s. v. som nu.

Glass og glassvarer:

1. Flasker for øl, saft, melk, mineralvann, vin og brennevin, alle helt uslipte og uten maling eller dekorering:
   a. Som nu.
   b. Som nu.
2. andre flasker, herunder flasker og glass for medisin, melkeringer, krukker, glass til syltning og nedlegning samt glass for prøver med eller uten slipte kanter eller bunner, eller innslipte propper eller innvendig slipte halser, men uten annen slipning og uten maling eller dekorering, 1 kg kr. 0,10.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

11. andre glassvarer, ikke særskilt nevnt:
    a. slipte, etsede, sandblåste, malte, forgylte eller på annen måte enn ved formning eller presning dekorerte, 1 kg kr. 0,80.
    b. ellers, 1 kg kr. 0,40.
    Anm. Som nu.

Jord og ler samt arbeider derav:

B. arbeider av jord og ler m. v.:

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

8. fajanse, ikke annensteds nevnt:
   a. hvit eller ensfarvet, 1 kg kr. 0,20.
   b. annet, herunder ekte eller efterlignet forgylt eller forsølvet, 1 kg kr. 0,30.

Knapper og knappedeler: 19 aug.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

5. andre, samt knappeformer, 1 kg kr. 2,00 nr. 1 og 5 fortolles med nærmeste innpakning.

Metaller:

II. i arbeide:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

C. av jern:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

13. ovner, kaminer, komfyrer, varmeapparater og kokeapparater, som ikke inngår under «Elektriske apparater etc. i.», ribberør, radiatorer, kaloriferer, kjeler av støpejern for damp- og vannopvarmningsanlegg, støpte gryter og panner, støpte vaffeljern og lignende, støpte stekejern, støpte kjeler, støpte spylesisterner, kopipresser, klæsruller, pumper for håndkraft, luftventiler og ventilasjonsvifter, gelendere og gittere, vinduer med eller uten glass, høihekker, hjul til trillebører og vogner, ikke annensteds nevnt, vognbøssinger, vognlagre (lagerbokser), almindelige vognakseltapper og vognaksler (greaseaksler), fustasjer, tønner, blokker og saksekroker, kauser og hegder, takkelkroker, sjakler, kjettinglåser, skjøteklaver, skjøteklamper, nokkeklaver, nokkeringer, taustrammere (wirestrammere) og rogafler, hydranter samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke annensteds er nevnt:

a. luftventiler, emaljerte ovner, kaminer og komfyrer samt emaljerte deler derav, 1 kg kr. 0,10.

b. Som nu.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

18. Stål- og jerntråd:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

2. ellers, med eller uten overdrag:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

d. arbeider derav, ikke særskilt nevnt, hvorunder løse paraplyspiler:

1. skuresvamper, 1 kg kr. 0,25.

2. annet, 1 kg kr. 0,15.

Papir og papp samt arbeider derav:

1. Skrivepapir (også overstrøket med lim), mangfoldiggjørelsespapir, tegnepapir, trekkpapir og filtrerpapir samt lyskopipapir:

19 aug. a. lyskopipapir med nærmeste innpakning, 1 kg kr. 0,25.
b. ellers, 1 kg kr. 0,13.
Anm. Som nu.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

14. papir og papp, andre slags, som ikke inngår under forannevnte satser, herunder også kromo-, glans-, glacé-, kunsttrykk- og annet bestrøket papir, kartong eller papp samt pergamyn, greaseproof, pergamentpapir, forsatspapir, overtrekkspapir og fernissert, oljet eller på lignende måte behandlet papir:
a. karbonpapir og blåpapir, 1 kg kr. 0,25.
b. annet, 1 kg kr. 0,08.
Torv og torvstrø, 100 kg kr. 0,65.

19 aug. **Kongelig resolusjon.**
Fra 1 september 1938 endres det civile og geistlige inndelingsnavn Snilfjord i Sør-Trøndelag fylke til Sniillfjord.

19 aug. **Kongeleg resolusjon.**
Den civile og geistlege inndelingsgrensa mellom Ogndal sokn og herad i Sparbu prestegjeld og lensmannsdistrikt, på den eine sida, og Snåsa sokn og herad, Snåsa prestegjeld og lensmannsdistrikt, på den andre sida, båe i Nord-Trøndelag fylke, skal gå soleis:
Grensa mellom herada Ogndal og Snåsa, skildra frå vest mot aust, går i beine liner frå avløpsosen i Flåtjernet til toppen av Grønlihø og derfrå til den staden sudaust for Skjækervatnet der dei to beine liner Fintjernklumpen—Høgsete riksrøis og Grønlihø—«Glupen» skjer kvarandre. Sjå rektangelkarta Verdal, Snåsa og Jævsjø, utgåver 1929, 1928 og 1928. (Namnet «Glupen» står ikkje på karta).

19 aug. **Kongelig resolusjon** *) om helseforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Våler herred, Hedmark fylke.

19 aug. **Kongelig resolusjon** *) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Veøy herred, Møre og Romsdal fylke, Drangedal herred, Telemark fylke, Laksevåg herred, Hordaland fylke, og Fana herred, Hordaland fylke, må ha godkjenning av helserådet.

19 aug. **Kongelig resolusjon** *) om at det i Hagneselva og Svartåen i Hedrum herred, Vestfold fylke, skal være tillatt å fiske laks og sjøørret med stang til og med 14 oktober.

---

*) Kunngj. 23 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

Kongelig resolusjon. 19 aug.

Fra 1 september 1938 oprettes et embede i Finans- og tolldepartementet for en tolldirektør.

Kongelig resolusjon *). 19 aug.

Finans- og tolldepartementet bemyndiges til på sådanne betingelser som av dette måtte opstilles å tillate tollfri innførsel av kalvemaver til bruk ved fremstilling av osteløpe.

Kongelig resolusjon *). 19 aug.

1. Det fastsettes nedenstående «Regler for fremmede krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til norsk territorium under fredsforhold».
2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til å foreta de mindre endringer i reglene som måtte vise sig påkrevd.

Reglene lyder så:

Innledende bestemmelser.

1. Disse regler for fremmede krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til og ophold på norsk territorium gjelder bare når både Norge og den fremmede makt fartøiet tilhører, befinner sig i fredstilstand.

Under andre forhold gjelder i denne henseende særskilte regler.

2. Med krigsskib og militært luftfartøi forståes i disse regler ethvert skib (også hjelpefartøier) eller luftfartøi som hører til krigsmakten (står under militær kommando) i en stat hvis regjering er anerkjent av Norge.

3. Med norsk territorium forståes i disse regler alt norsk land- og sjøområde, og luftområdet over dette.

4. Med norsk indre territorialfarvann forståes i disse regler norske havner, havneinnløp, viker og fjorder samt de deler av norsk territorialfarvann som er beliggende innenfor og mellem norske øier, holmer og skjær, som ikke til stadighet overskylles av havet.

5. Som krigshavn eller kystfestnings forsvarsområde er for tiden fastsatt følgende deler av den norske kyst:

a. Oslofjorden og øvrige farvann innenfor en linje

Tønsberg tønne ..... (N.br. 59° 3'5, O.lgd. 10°18'8)
Færder fyr ..... (N.br. 59° 1'6, O.lgd. 10°31'7)
Torbjørnskjær fyr .... (N.br. 58°59'7, O.lgd. 10°47'2)

*) Kunngj. 23 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

19 aug. Vikertangen på Asmaløy (N.br. 59° 1'8, O.lgd. 10°57'0)
Askholm på Skjebergkilens østside ..... (N.br. 59° 9'3, O.lgd. 11°10'7)

b. Kristiansands havn med farvannet innenfor en linje
Fredriksholm ..... (N.br. 58°5'7, O.lgd. 7°59'3)
Oksøy fyr ..... (N.br. 58°4'2, O.lgd. 8° 3'5)
Grønningen fyr ..... (N.br. 58°4'8, O.lgd. 8° 5'6)
Torsøy fyrlampe ..... (N.br. 58°5'9, O.lgd. 8° 9'0)

c. Bergens havn og innløpene til denne innenfor en linje
Fonnes (Lygrefjordens østside) ..... (N.br. 60°48'5, O.lgd. 4°57'0)
Hellisøy fyr ..... (N.br. 60°45'1, O.lgd. 4°42'9)
Tekslen (Korsfjordens nordside) ..... (N.br. 60° 9'3, O.lgd. 5° 0'8)
Lysekloster kirke ..... (N.br. 60°13'5, O.lgd. 5°24'2)

d. Trondheimsfjorden innenfor
Smellingen ..... (N.br. 63°37'9, O.lgd. 9°30'9)
— Grindviktangen (Rishaug) ..... (N.br. 63°36'0, O.lgd. 9°32'4)

e. Vardø havn avgrenset slik:
Mot øst og nord av en linje fra
Hasselnes ..... (N.br. 70°22'8, O.lgd. 31°7'6)
til Kvalvikhaugen på Reinøys vestpynt ..... (N.br. 70°23'4, O.lgd. 31°7'6)
derfra til nordpynten av Skagodden ..... (N.br. 70°24'4, O.lgd. 31°4'4)
mot vest av en linje fra Skagodden til østligste pynt av Tjyvholmen ..... (N.br. 70°21'3, O.lgd. 31°3'3)
og videre til støtten på Svartnes ..... (N.br. 70°21'6, O.lgd. 31°3'5)
mot syd av en linje, som går fra støtten på Svartnes 115° (rettv.) til den treffer en linje fra
Vårbergets østpynt ..... (N.br. 70°22'0, O.lgd. 31°8'4)
i rett syd.

Bestemmelser om krigsskib.

6. Fremmede krigsskib har adgang til:

a. norsk krigshavn og kystfestnings forsvarsområde bare efter tillatelse innhentet ad diplomatisk vei.

b. norsk indreterritorialfarvann for øvrig bare efter derom på forhånd innsendt melding ad diplomatisk vei, hvis ikke annet i særlige tilfelle måtte være bestemt.

c. rikets øvrige sjøområder uten melding.

7. Fra de regler om tillatelse og melding som er gitt i punkt 6 a og b er undtatt: 19 aug.

a. skib som har fremmed statsoverhode eller dettes offisielle representant ombord.
b. skib som ledsager det under punkt a. nevnte skib. Det samlede antall skib må dog ikke overstige det i punkt 8 nevnte.
c. skib som er i nød. Slike skib kan alltid søke tilflukt i norsk havn.

Fra regelen om melding i punkt 6. b er undtatt skib som utelukkende er bestemt og utrustet til fiskeopsyn. Skibets navn og det område hvor det utfører opsyn skal dog alltid på forhånd være meddelt Den norske regjering ad diplomatisk vei.

8. Uten særskilt innhentet tillatelse må ikke mere enn høist tre krigsskib som tilhører samme fremmede makt samtidig opholde sig innen hvert av følgende kystavsnitt:

Den svenske grense—Jærens rev (N.br.58°45'). Jærens rev—fylkesgrensen mellem Nord-Trøndelag og Nordland fylker (N.br. 65°10'). Fylkesgrensen mellem Nord-Trøndelag og Nordland fylker—den finske grense.

Efter at opholdet i en norsk havn er avbrutt, må ikke samme havn anløpes på nytt før efter 14 dager.

9. Fremmede makters undervannsbåter skal på norsk territorium alltid være opdykket.

10. I enhver norsk havn hvor havnemyndighet er ansatt, er fremmede krigsskib, når de anløper havnen, forpliktet til å ta den ankerplass som vedkommende havnemyndighet (havnefoged) anviser.

Bestemmelser om militære luftfartøier.

11. Fremmede makters militære luftfartøier har adgang til å anløpe eller passere over norsk territorium bare efter tillatelse innhentet ad diplomatisk vei.

12. Fra den i punkt 11 nevnte regel undtas militært luftfartøi:

a. som har fremmed statsoverhode, eller dettes offisielle representant ombord.
b. som ledsager det i punkt a. nevnte luftfartøi.
c. som medføres ombord på krigsskib under dets ophold på norsk territorium (se dog punkt 14), eller
d. som er i nød.

13. Militære luftfartøier som har fått tillatelse til å anløpe eller passere over norsk territorium skal:

a. rette sig efter de bestemmelser som inneholdes i «Internasjonal overenskomst om regulering av luftfarten»

19 aug.

datert Paris 13 oktober 1919 og finne sig i de kontrollforanstaltninger som måtte bli utferdiget for å sikre at de internasjonale regler blir overholdt. Likeledes må de følge de sikkerhetsregler som er fastsatt for flyvning på norsk territorium. (Se bilag 1.)

b. ikke lande på eller fly over områder som måtte bli forbudt for flyvning.

c. ikke føre ammunisjon, bomber, fotografiplater eller film.

14. Hvis militære luftfartøier som er medbragt ombord på fremmede krigsskib ønsker å fly over norsk territorium, må de søke om tillatelse til det ad diplomatisk vei. (Se punkt 16.)

15. Når fremmede militære luftfartøier anløper norsk havn eller flyveplass skal fartøiets chef iaktta de bestemmelser som blir gitt av vedkommende myndighet med hensyn til anker- eller fortøiningsplass og øvrige ordensforskrifter.

Felles bestemmelser.

16. Søknad om tillatelse eller melding om anløp i henhold til punkt 6 og punkt 11 skal i regelen være kommet inn senest 7 dager før anløpet finner sted.

Både søknad og melding skal inneholde oplysning om det antall krigsskib eller militære luftfartøier som skal delta i besøket, skibenes (luftfartøienes) type og navn, den rute de akter å følge på norsk territorium, den eller de havner og ankerplasser (flyveplasser) som ønskes anløpt, tidspunktet for anløpet og dettes varighet.

For krigsskib som medfører luftfartøier ombord skal disses type og antall opgis.

For luftfartøier som er utstyrt med radioapparat skal deres kjennerop for radiosignalering opgis.

Hvis det nøiaktige tidspunkt for anløpet ikke kan opgis samtidig med søknad eller melding, skal det meddeles snarest mulig.

17. Uten særskilt tillatelse innhentet ad diplomatisk vei må besøk av krigsskib eller militært luftfartøi ikke utstrekkes til mer enn 14 dager.

18. Fremmede krigsskib og militære luftfartøier har på norsk territorium adgang til å bruke sine radioapparater under forutsetning av:

a. at de følger de regler som er fastsatt i den internasjonale telegrafkonvensjon med tilhørende reglement (Washington 1927) og

b. de regler som er fastsatt for benyttelse av radiostasjoner ombord i fremmede ikke krigførende makters krigsskib under ophold i norsk farvann i fredstid av 7 juli 1922 (se bilag 2).

19. Besetningen på fremmed krigsskib eller militært luftfartøi som opholder sig på norsk territorium må ikke uten særskilt tillatelse ferdes på eller nær områder hvor der finnes batteri, befestning eller andre militære anlegg, eller områder som er innhegnet av militær myndighet. 19 aug.

Det samme gjelder personer som medfølger sådant krigsskib eller militært luftfartøi uten å tilhøre dets besetning.

20. Det er enhver på fremmed krigsskib eller militært luftfartøi forbudt å opta kart eller kartskisse over rikets havner, farvann eller territorium for øvrig.

Andre målinger eller loddinger enn slike som er nødvendige for skibene eller luftfartøienes sikkerhet må ikke foretas.

Likeledes er det forbudt å opta kart, kroki, skisse, fotografi eller beskrivelse av norske festningsverker eller anlegg m. v. som hører til disse. (Se lov om forsvarshemmeligheter av 18 august 1914 § 3).

21. Uten særskilt tillatelse innhentet ad diplomatisk vei må ikke fremmed krigsskib eller militært luftfartøi på norsk territorium foreta:

a. skytning med kanon (undtagen skytning av salutter).
b. torpedoskytning, skytning med gevær, maskingevær eller andre våben.
c. øvelser med utlegging og bortrydding av miner.
d. øvelse med lyskastere eller
e. utlegging av kunstig røk og tåke.

22. Bevebnet tropp må ikke landsettes undtagen ved militær begravelse og da bare efter innhentet tillatelse av vedkommende militære myndighet.

Båter som tilhører fremmed krigsskib eller militært luftfartøi må ikke i norsk territorialfarvann være bestykket eller føre bevebnet tropp undtagen i det i foregående passus nevnte tilfelle.

For øvrig skal besetningen når den går i land (gis landlov) være uten våben. Offiserer, underoffiserer og kadetter kan dog bære de våben som hører til deres uniform.

23. Chefen for fremmed krigsskib eller militært luftfartøi skal følge de sundhets-, toll-, los-, trafikk-, havne- og ordensforskrifter som er fastsatt av vedkommende myndigdigheter. Ved anløp av krigshavn eller militær flyveplass skal dessuten følges de særskilte bestemmelser som blir meddelt av den militære chef på stedet.

24. Hvis chefen eller besetningen for øvrig på fremmed krigsskib eller militært luftfartøi ikke følger de regler som er fastsatt for skibenes og luftfartøienes opphold på norsk territorium vil de bli gjort opmerksom på det av de sted-

19 aug. lige myndigheter og anmodet om å følge reglene. Efterkommes ikke dette, kan krigsskibet eller det militære luftfartøi bli anmodet om å forlate norsk territorium straks eller senest innen 6 timer.

Fremmede krigsskib eller militære luftfartøier kan likeledes, uten at der foreligger noen grunn som nevnt i foregående passus, når som helst få pålegg om å forlate norsk territorium.

Sikkerhetsregler som er fastsatt for flyvning på norsk territorium.

1. Luftfartøi må ikke flyve:

a. over by eller tettbebygget sted uten i en høide som tillater det å foreta normal landing utenfor byen eller stedet, selv om dets drivmiddel skulde svikte — og under ingen omstendighet i lavere høide enn 300 m.
b. over større folkeansamling i lavere høide enn 300 m.
c. over ethvert annet område, som ikke består av en flyveplass eller åpent hav, i lavere høide enn 150 m samt
d. over åpent hav i lavere høide over eller på mindre avstand enn 150 m fra sjøgående skib.

Avvikelse fra bestemmelsene i dette punkt er tillatt når det er uomgjengelig nødvendig ved op- og nedstigning eller på grunn av værforholdene eller for å undgå umiddelbar fare eller når departementet har gitt tillatelse dertil. Dog må luftfartøi ikke føres på så lav høide over eller på så kort avstand fra person eller eiendom at skade kan forvoldes.

Kunstflyvning må ikke utføres over by, tettbebygget sted eller folkeansamling og heller ikke over trafikerte havner eller over fartøier.

Regler for benyttelse av radiostasjoner ombord i fremmede ikke krigførende makters skib og militære luftfartøier under ophold på norsk territorium.

Fremmede krigsskib eller militært luftfartøi som under anløp av norsk havn hvor der er oprettet offentlig radiostasjon (se den av Telegrafstyret utgitte fortegnelse) ønsker å benytte ombordværende radioapparater, skal først gjøre henvendelse til bestyreren av den offentlige radiostasjon på stedet som vil meddele, hvilke tider det er tillatt å benytte vedkommende apparater.

Ved den nevnte henvendelse som kan skje pr. radio, skal opgis den bølgelengde som ønskes anvendt.

I norske havner og territorialfarvann for øvrig kan slike skib og luftfartøier fritt benytte sine radiostasjoner. Dog

skal ekspedisjonen straks innstilles, når det forlanges av Telegrafstyret, Marinestyret eller noen radiostasjon som hører under disse myndigheter. 19 aug.

Kongelig resolusjon. 19 aug.

A. Forsvarsdepartementet bemyndiges til midlertidig å oprette innstillingsråd for besettelse av (forfremmelse og fast beordring i) fastlønte stillinger i Kystartilleriet til og med kaptein (garnisonerende, i distriktstjeneste) og vernepliktige stillinger, når disse søkes av fastlønt befal.

Der oprettes ett råd bestående av: 3 K-officerer, hvorav 1 stabsofficer eller kaptein (formann), 4 B-officerer, hvorav fra artillerikretsen 1 garnisonerende og 1 i distriktstjeneste, samt fra mine- og signalkretsen 1 garnisonerende og 1 i distriktstjeneste, samtlige med sin personlige varamann.

Ved behandling av saker som vedrører K-officerer deltar av rådets medlemmer kun 3 K-officerer og 2 B-officerer, idet 2 B-officerer fratrer efter loddtrekning. Ved behandling av saker som vedrører B-officerer deltar på tilsvarende måte 2 K-officerer (formannen iberegnet) og 3 B-officerer, idet 1 K-officer og 1 B-officer fratrer efter loddtrekning.

Rådet skal ikke behandle besettelse av organisasjonsmessige særstillinger, hvortil kreves spesiell utdannelse (admiralstabs- eller teknisk utdannelse).

B. Forsvarsdepartementet bemyndiges til å fastsette regler for rådet, dets opnevnelse og virkeområde samt medlemmenes fratreden ved loddtrekning m. v.

Kongelig resolusjon. 19 aug.

I Losinstruksjonen fastsatt ved kongelig resolusjon av 17 oktober 1930 gis § 9 sådan tilføielse:

Departementet kan i tilfelle hvor der for vedkommende losningsdistrikt has loslærling(er) med loseksamensattest ikke eldre enn 2 år, efter innstilling fra overlosen, ansette en sådan i ledig losstilling uten avholdelse av ny loseksamen og uten forutgående kunngjøring.

Skriv *) frå Arbeidsdepartementet om at lensmannen i Lom, Opland fylke, skal vera medlem av bygningsrådet og brandstyret i Fossbergi i Lom i staden for politimeisteren. 19 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 20 aug.

Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon er internasjonal overenskomst**) om lastelinjer, London 5 juli 1930, gjort gjeldende for Hong Kong med virkning fra 1 september 1938.

*) Kunngj. 23 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1932 s. 734.

20 aug. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om I. Ny politivedtekt, II. Vedtekt om offentlige forestillinger m. v. for Skjeberg herred, Østfold fylke.

22 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på Peder Figenschous gave til sykehus for byens fattige, Tromsø.

22 aug. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ophevelse av kinematografvedtekten for Odda herred, Hordaland fylke.

23 aug. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om vedtekt om salg av tobakk til barn i Skjeberg herred, Østfold fylke.

23 aug. **Skivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Gruc herred, Hedmark fylke.

23 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om at lensmannen i Lier skal være medlem av bygningsrådet for Åssidens bygningsdistrikt i stedet for politimesteren i Drammen.

25 aug. **Skivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Ølen herred, Hordaland fylke.

25 aug. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Vik herred, Nordland fylke.

25 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig personbefordring med motorvogn i Ål herred, Buskerud fylke.

25 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn i Meløy herred, Nordland fylke.

26 aug. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Stryn herred, Sogn og Fjordane fylke.

26 aug. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om at den som i Leirfjord herad, Nordland fylke, gjer seg ei næring av å driva herbyrge eller servering av mat og drykk frå 1 oktober d. å. skal ha løyve til det.

26 aug. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet.

I medhold av kongelig resolusjon av 21 september 1934 bestemmes at punkt 1 i departementets kunngjøring av samme dag — jfr. kunngjøringer herfra av 19 mars og 17 desember 1935 samt 29 desember 1937 — fra og med 1 september 1938 skal lyde:

---

*) Kunngj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.
**) Kunngj. 1 september i Lovtid. 1ste deild nr. 33.

Fra og med 1 september 1938 kan innførsel av utenlandsk kraftfôr eller avhendelse fra produsent av innenlandsk kraftfôr bare skje mot betaling av 75 øre pr. 100 kg brutto. 26 aug.

Fra denne bestemmelse er undtatt salg av korn- og skolmfrukter av egen avl.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet om fiskerireglar for Flesberg herad, Buskerud fylke. 26 aug.

Skriv *) frå Arbeidsdepartementet om avgrensingsfyresegner for godskøyring for fortenest i Kviteseid herad, Telemark fylke. 26 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socildepartementet — på «Johan Bosses legat» til trengende i Loddefjord sogn, oprettet ved testament av 16 juni 1934. 27 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 27 aug.

Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium har Storbritannia og Belgia henholdsvis 8 og 11 august 1938 deponert sine ratifikasjonsdokumenter vedrørende avtale**) om endringer i den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris, undertegnet i Paris 21 mai 1937.

Videre har Hellas deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende overenskomsten av 21 juni 1920, jfr. «Overenskomster» 1922, s. 189 flg.

Skrivelse ***) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Hægebostad herred, Vest-Agder fylke. 27 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 29 aug.

Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium har Tsjekkoslovakia 16 august 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende protokoll †) om forbud mot bruk i krig av kvelende, giftige eller lignende gassarter, samt av bakteriologiske midler, Genève 17 juni 1925.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en fylkesmann. 29 aug.

Utgifter ved vanføre elevers reiser fra og til vanføreskoler i sommerferien ved skoleårets slutt og begynnelse utredes efter utgifts- og refusjonsbestemmelsene i vanføreloven av 19 juni 1936. Derimot ikke utgifter ved hjemreiser i skoleåret i f. eks. påske-, pinse- og juleferie.

---

*) Kunngj. 1 september i Lovtid. 1ste deild nr. 33.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1938 s. 26.
***) Kunngj. 7 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1932 s. 947.

30 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Laura Røeds testament av 4 februar 1937 oprettede legat «Hjørdis Røeds minde» til Lillehammer sanitetsforenings tuberkulosehjem eller patienter ved dette hjem.

30 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Lars Larsens testament av 23 november 1927 oprettede «Bernt, Johanne og Lars Larsens legat» til sykepleien i Ørskog herred.

30 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Karl Olai Nygårds testament av 21 november 1934 oprettede «Enkefru Petrikke Nygårds legat til Laksevågs fattigpleie».

30 aug. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Alta herred, Finnmark fylke.

30 aug. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at jakttiden for ekorn skal i Østfold fylke vintrene 1938—39 og 1939—40 være fra og med 15 desember til og med 15 januar.

31 aug. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium har Polen 18 august 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende avtale **) om endringer i den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris, undertegnet i Paris 31 mai 1937.

31 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om regler for brandvernets ordning samt forskrifter for brandvernet, brandchefen, dennes stedfortreder og brandformennene i Vardal herred, Opland fylke.

31 aug. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet, hvorved bestemmes at lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 og lov om brandvesenet av 15 august 1908 skal gjøres gjeldende for fiskeværet Skrova i Vågan herred, Nordland fylke. Samtidig bestemmes i henhold til § 1 i lov om bygningskommuner av 22 februar 1924 og kongelig resolusjon av 11 desember 1924, jfr. brandlovens § 66, at nevnte område skal overgå til egen kommune i bygnings- og brandvesenets anliggender.

---

*) Kunngj. 7 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1938 s. 26.

Kapiteltakstar for året 1938 fastsette av Statens kornforretning i medhald av lov nr. 9 av 25 juni 1937 og fyresegner fastsette av Kyrkje- og undervisningsdepartementet 15 oktober 1937. aug.

Eittårlege kapiteltakstar for 1938.

Gjeld for alle bispedøme.

	Kr. pr. 100 kg.	Kr. pr. hl.
Kveite	27,00	20,25
Rug, 1 kvalitet	22,00	15,62
» 2 —	17,60	12,50
Bygg, 1 —	21,75	13,49
» 2 —	17,40	10,79
Havre, 1 —	18,00	9,00
» 2 —	14,40	7,20
Blandkorn, 1 kvalitet	19,88	11,25
» 2 —	15,90	9,00
Erter, 1 —	30,00	24,00
» 2 —	24,00	
Medeltal for kveite, rug og erter		19,96
Byggmalt	32,63	17,62
Havremalt	27,00	
Blandkornmalt	29,82	
Rugmjøl. 1 kvalitet	33,08	
» 2 —	26,46	
Byggmjøl, 1 —	28,00	
» 2 —	22,40	
Havremjøl, 1 —	27,16	11,95
» 2 —	21,73	
Blandmjøl, 1 —	27,58	
» 2 —	22,07	

De siste 10 og 20 års kapiteltakstar i medeltal for de ymse bispedøme.

Oslo bispedøme.

Landskyld og leiding etter medeltalet av dei siste 10 års kapiteltakstar.

100 kilogram	rugmjøl	kr.	25,29
100 —	byggmjøl	»	22,79
100 —	havremjøl	»	21,13
100 —	blandmjøl	»	21,96
1 hektoliter	bygg	»	10,76
1 —	havre	»	8,10

Tiendekorn etter medeltalet av dei siste 20 års kapiteltakstar.

1 hektoliter	kveite, rug og erter (medeltal)	kr.	23,19
1 —	bygg	»	17,25
1 —	blandkorn	»	15,03
1 —	havre	»	13,17
1 —	lettbygg	»	10,55
1 —	letthavre	»	8,66

Hamar bispedøme.

Landskyld og leiding etter medeltalet av dei siste 10 års kapiteltakstar.

100 kilogram	rugmjøl	kr.	24,40
100 —	byggmjøl	»	22,70
100 —	havremjøl	»	20,96
100 —	blandmjøl	»	21,83
1 hektoliter	bygg	»	10,65
1 —	havre	»	8,09
100 kilogam	byggmalt	»	19,47
100 —	havremalt	»	17,12
100 —	blandkornmalt	»	18,30

Tiendekorn etter medeltalet av dei siste 20 års kapiteltakstar.

1 hektoliter	kveite, rug og erter (medeltal)	kr.	22,50
1 —	bygg	»	17,41
1 —	blandkorn	»	14,40
1 —	havre	»	13,46
1 —	lettbygg	»	10,39
1 —	letthavre	»	8,73

Agder bispedøme.

Medeltalet av dei siste 10 års kapiteltakstar.

100 kilogram	bygg	kr.	17,35
1 hektoliter	bygg	»	10,76
100 kilogram	havre	»	15,59

Stavanger bispedøme.

Medeltalet av dei siste 10 års kapiteltakstar.

100 kilogram	bygg	kr.	16,37
100 —	havre	»	14,47

Bjørgvin bispedøme.

Medeltalet av dei siste 10 års kapiteltakstar.

1	hektoliter	kveite	kr. 15,73
1	—	rug	» 12,84
1	—	bygg	» 10,62
1	—	havre	» 7,62
1	—	blandkorn	» 9,20
1	—	malt	» 18,34

Medeltalet av dei siste 20 års kapiteltakstar.

1	hektoliter	kveite	kr. 23,59
1	—	rug	» 20,33
1	—	bygg	» 16,18
1	—	havre	» 11,83
1	—	blandkorn	» 13,91
1	—	malt	» 27,19

Nidaros bispedøme.

Medeltalet av dei siste 10 års kapiteltakstar.

1	hektoliter	såbygg	kr. 10,72
1	—	såhavre	» 7,93

Hålogaland bispedøme.

Medeltalet av dei siste 10 års kapiteltakstar.

1	hektoliter	såbygg	kr. 12,73

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Bud herred, Møre og Romsdal fylke. 1 sept.

Kongelig resolusjon **). 2 sept.

I medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 117, annet ledd, bestemmes at nevnte lov inntil utgangen av 1940 ikke kommer til anvendelse på forsikring i utlandet mot tap og skade på egen eiendom som følge av ras eller utglidning.

*) Kunngj. 7 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
**) Kunngj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

2 sept. **Kongelig resolusjon** *) om almindelige helseforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Lesja herred, Opland fylke.

2 sept. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Ballangen og Evenes herreder, Nordland fylke.

2 sept. **Kongelig resolusjon** *).

1) I henhold til punkt II i lov nr. 6 av 18 juni 1938 om forandring i lov om handel med kraftfôr, kunstgjødsel og såvarer av 27 juni 1924 bestemmes at nevnte lov trer i kraft fra 1 oktober 1938 å regne.

2) I medhold av samme lov utferdiges Forskrifter for handel med såvarer sålydende:

I.

Følgende frøslag inngår under loven:

Havre.	Høihavre.
Bygg.	Åkerfaks.
Hvete.	Svingelfaks.
Rug.	Fôr- og matnepe.
Fôr- og matert.	Kålrot.
Vikke.	Gulrot.
Lupin.	Bete, alle slag.
Rødkløver.	Formargkål.
Alsikekløver.	Bønne.
Hvitkløver.	Gresskar.
Lucerne.	Kål, alle slag.
Timotei.	Løk.
Hundegress.	Pastinakk.
Raigress.	Persille.
Engsvingel.	Purre.
Rødsvingel.	Reddik.
Fåresvingel.	Salat.
Stivsvingel.	Selleri.
Engrevehale.	Spinat.
Rappgress.	Lin.
Hvein.	Furu.
Kamgress.	Gran.

*) Kunngj. 7 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

II. 2 sept.

Enhver som innfører såvarer til salg, driver handel med eller formidler salg av såvarer, skal før virksomheten begynner gjøre anmeldelse herom til Landbruksdepartementet og skal føre de bøker som av dette anses nødvendig for en virksom kontroll.

III.

§ 1. Ved ethvert salg og enhver formidling av salg av over 50 kg såkorn, erter, vikker og lignende storfrøede frøslag og over 5 kg annen såvare av ett slag skal selgeren på faktura eller annet særskilt skriftlig dokument gi kjøperen oplysning om:

a. Varens betegnelse (art og såvidt mulig sort).
b. Varens partinummer i henhold til forretningens bøker.
c. Spireevne (renfrøets).
d. Renhet (for engfrø: renfrø tillagt forekommende innblanding av i pris minst likeverdig fremmed kulturfrø. For annen såvare: renfrø, undtatt forekommende innblanding av fremmed kulturfrø).
e. Innhold av ugressfrø i procent, samt antall ondartet ugressfrø pr. kg av varen.
f. Avlssted for engvekster og andre overvintrende planter.

Bestemmelsen i punkt e gjelder ikke for rotvekstfrø, grønnsaks- og hagefrø og skogsfrø.

Består varen av blandinger eller «blandfrø» skal dessuten blandingsbestanddelenes art og mengdeforhold angis. Videre skal spireevnen angis for hver enkelt blandingsbestanddel som utgjør mer enn 10 % av blandingen.

Såfremt selgeren har tilstillet kjøperen prisliste hvori er angitt de oplysninger som er nevnt under a samt c—f, er det tilstrekkelig, at der på faktura eller særskilt skriftlig dokument anføres varens partinummer i henhold til forretningens bøker og for øvrig henvises til de oplysninger, som er gitt i prislisten.

I prislisten skal inntas de i nærværende forskrifter under VI foreskrevne bestemmelser angående erstatningskrav og utlevering av restprøver.

Emballasjen skal alltid være forsynt med tydelig merke som viser: Selgerens navn, varens betegnelse og varens parti-

2 sept. nummer, samt renhet, innhold av ugressfrø og spireevne angitt i procent.

§ 2. Ved salg av en mindre mengde såvare enn under § 1 nevnt kreves intet særskilt skriftlig garantidokument, men emballasjen, hvori såvaren selges (hver sekk, pose eller lignende) skal tydelig påføres selgerens navn og de samme opgaver som nevnt under § 1, punkt b undtatt.

Foregår salget fra butikk eller utsalg skal dessuten emballasjen hvorfra såvaren selges være forsynt med en plakat hvorpå det tydelig er anført de samme opgaver som her nevnt.

Foranstående bestemmelser gjelder dog ikke ved salg av grønnsaks- og hagefrø i «porsjoner». Ved porsjonert frø forstås frø opdelt i mindre deler, «porsjoner», av ens vekt, forsynt med ensartet emballasje (pose eller kapsler) og med samme merkning. Ved salg av porsjonert grønnsaks- og hagefrø skal nærmeste emballasje merkes med:

1. Navnet på det firma som har porsjonert frøet.
2. Artens og sortens betegnelse.
3. Frøets spireevne.
4. Årstallet da frøet er spireundersøkt.

§ 3. Under navn av «blandfrø» må kun selges timotei, hvori inngår minst 25 % kløverarter.

§ 4. Det er forbudt å holde til salgs, avhende eller selge:

Timotei, «blandfrø» og frøblandinger som inneholder over 3 000 stkr. ondartet ugressfrø pr. kg av varen og over 1 % ugressfrø i alt.

Rødkløver som inneholder over 800 stk. ondartet ugressfrø pr. kg av varen og over 0,5 % ugressfrø i alt.

Alsikekløver som inneholder over 600 stk. ondartet ugressfrø pr. kg av varen og over 0,75 % ugressfrø i alt.

Korn og kjernebelgvekster (ert, vikke, lupin) som inneholder over 100 stk. ondartet ugressfrø pr. kg av varen og over 0,15 % ugressfrø i alt.

Til ondartet ugressfrø regnes følgende arter:

1. Åkerreddik (Raphanus raphanistrum L.).
2. Balderbrå (Matricaria inodora L.).
3. Glattfaks (Bromus secalinus L.).
4. Gul gåseblom (Anthemis tinctoria L.).
5. Hvit prestekrage (Chrysanthemum leucanthemum L.).
6. Krypsoleie (Ranunculus repens L.).
7. Storsyre (Rumex domesticus, R. crispus og R. obtusifolius).
8. Vinterkarse (Barbarea vulgaris R, Br.).

Ved frøblanding forståes en frøvare som inneholder minst 15 % annet kulturfrø enn hovedbestanddelen.

§ 5. Forretninger som direkte eller gjennem agenter selger til detaljister såvarer av korn, kjernebelgvekster og engfrø (timotei, kløverarter, «blandfrø» og andre blandinger av disse frøslag) skal ha maskiner for rensning og sortering, som er godkjent av Landbruksdepartementet. 2 sept.

Forretninger som ikke har sådant godkjent rense- og sorteranlegg må ikke selge eller avhende annen såvare av ovennevnte slag enn den som er kjøpt gjennem forretninger med godkjent renseanlegg.

§ 6. Korn- og frørenserier påbys prøvetagning av alle partier timotei på 200 kg og derover samt kløverarter, «blandfrø» og andre blandinger av disse frøslag i partier på 50 kg og derover ferdigrenset 1 og 2 sortering sammenlagt.

Av partier som skal prøvetas uttar rensemesteren på forskriftsmessig måte særskilt prøve av alle sorteringer og sender dem straks inn til vedkommende distrikts frøkontrollstasjon med angivelse av navn og adresse på eieren av partiet, frøets art, størrelsen av de enkelte sorteringer og prøvetagerens navn. Av avrensningsfrø er det unødvendig å utta prøve.

§ 7. Det er forbudt korn- og frørenserier, møller og andre industrielle bedrifter å tilbakelevere eller avhende avrensningsfrø samt frøpartier som inneholder over 5 % ugressfrø med mindre ugressfrøets spireevne på forhånd er ødelagt ved finmaling eller andre midler.

§ 8. Bestemmelsen i lovens § 4 om prøvetagning ved import av såvarer gjelder bare partier på minst 200 kg korn, erter, vikker og lignende storfrøede frøslag og minst 5 kg av annen såvare av et slag. Mindre partier enn de nevnte er forbudt å innføre med mindre innførselstillatelse på forhånd er erhvervet hos Landbruksdepartementet som fastsetter betingelsene for tillatelsen.

§ 9. Det er forbudt å innføre frø av rødkløver, alsikekløver, hvitkløver, timotei, fôrnepe, kålrot, fôrbete, fôrmargkål samt sukkerert med mindre innførselstillatelse på forhånd er erhvervet hos Landbruksdepartementet som fastsetter betingelsene for tillatelsen.

§ 10. Det er forbudt å innføre porsjonert grønnsaks- og hagefrø i partier på 5 porsjoner eller derover av samme frøslag. Videre er det forbudt å selge porsjonert grønnsaks- og hagefrø, hvis angivelse av spireevne er eldre enn 2 år.

§ 11. Frø av rødkløver (Trifolium pratense), alsikekløver (Trifolium hybridum) og timotei (Phleum pratense) samt alle arter av gran (Picea) og alle arter av furu (Pinus) — med undtagelse av brødfuruartene (Pinus cembra og Pinus sibirica) — må ved innførsel til Norge være innesluttet i sekk.

2 sept. Sådan sekk må ikke utleveres førenn den utvendig er tydelig og iøinefallende merket med ordene «Utenlandsk frø». Merkning kan foretas av tollvesenet på mottagerens bekostning. Alt fra utlandet kommende frø anses som utenlandsk.

Frøet skal dessuten av tollvesenet behandles med farveopløsning før det utleveres.

På forretningspapirer skal forannevnte frøslag uttrykkelig betegnes som «Utenlandsk frø». Salget skal foregå enten fra originalemballasjen eller annen på tilsvarende måte merket emballasje med mindre Landbruksdepartementet anderledes bestemmer for visse slag av farvet frø.

De nuværende regler for merkning, farvning m. v. gjelder fremdeles inntil Landbruksdepartementet anderledes bestemmer.

IV.

Overtredelse av foranstående påbud og forbud er belagt med straff.

V.

§ 1. Følgende avvikelser fra det garanterte innhold (spillerum) er tillatt:

1. For renhet:

$$1{,}0 + 0{,}2 \times \frac{a \times b}{100}$$

hvor a betyr den garanterte renhet og b forskjellen mellem denne og 100.

Eksempel: Garantert renhet 96,5 %.

$$\text{Spillerum } 1{,}0 + 0{,}2 \times \frac{96{,}5 \times 3{,}5}{100} = 1{,}7\ \%$$

Se tabell 1 (side 635).

2. For fremmed kulturfrø og ugressfrø:

$$0{,}2 + 0{,}2 \times \frac{a \times b}{100}$$

hvor a betyr garantitallet for fremmed kulturfrø resp. ugressfrø og b forskjellen mellem dette og 100.

Eksempel 1: Garantert fremmed kulturfrø 2,5 %.

$$\text{Spillerum } 0{,}2 + 0{,}2 \times \frac{2{,}5 \times 97{,}5}{100} = 0{,}7\ \%$$

Eksempel 2: Garantert ugressinnhold 0,65 %.

$$\text{Spillerum } 0{,}2 + 0{,}2 \times \frac{0{,}65 \times 99{,}35}{100} = 0{,}33\ \%$$

Se tabell 2 (side 636).

3. For ondartet ugressfrø: 2 sept.
50 % av garantitallet. Minste spillerum for timotei og blandfrø 400, for rødkløver og alsikekløver 200 og for korn og kjernebelgvekster (ert, vikke, lupin) 25 ondartet ugressfrø pr. kg av varen, hvilket også gjelder når varen er garantert «fri for ondartet ugressfrø».
4. For spireevne av det rene frø:
3 % når garantitallet er 98 % eller derover.
4 % når garantitallet er fra 96 til 97 %.
5 % når garantitallet er fra 93 til 95 %.
6 % når garantitallet er fra 88 til 92 %.
7 % når garantitallet er fra 80 til 87 %.
8 % når garantitallet er fra 70 til 79 %.
9 % når garantitallet er under 70 %.
5. For spiredyktig renfrø:
4 % når garantitallet er 90 % eller derover.
5 % når garantitallet er fra 75 til 90 %.
6 % når garantitallet er under 75 %.
6. For 1 000-kornvekt:
6 % av garantitallet for engbelgvekster.
10 % av garantitallet for andre frøslag.
7. For hektolitervekt:
1 kg pr. hektoliter.
8. For vanninnhold:
1 %.

Uttrykkes garantien ved to tall (grenseverdier) kommer det ovenfor nevnte spillerum ikke til anvendelse.

§ 2. Viser efteranalysen av en på forskriftsmessig måte uttatt gjennemsnittsprøve, at det mottatte frøparti er ringere enn garantert, men forskjellen mellem garantitallet og analysen er mindre enn de i § 1 anførte spillerum, kan kjøperen ikke gjøre krav på erstatning.

Er den nevnte forskjell større en spillerummet, ydes erstatning og i så fall fullt ut uten hensyn til spillerummet.

For renhet og spireevne beregnes erstatningens størrelse på grunnlag av den betalte pris pr. kg såvare.

Eksempel: Garantert innhold av rent spiredyktig frø 92 %. Efteranalysen viser 85 %. Erstatningen blir da

$$100 \div \frac{85 \times 100}{92} = 7{,}6\ \%$$ av varens salgspris.

§ 3. For større innhold av ugressfrø enn garantert ydes en erstatning beregnet efter 15 % av varens salgspris for hver procent ugressfrø.

For større innhold av ondartet ugressfrø enn garantert ydes dessuten en erstatning av 2 % av varens salgspris for hver 100 stk. ondartet ugressfrø pr. kg av varen.

2 sept. Eksempel: Garantert ikke over 400 stk. ondartet ugressfrø pr. kg. Efteranalysen viser 1 000 stk. Varens salgspris 90 øre pr. kg. Erstatningen blir da

$$\frac{1000 \div 400}{100} \times 2 = 12\ \%$$

av varens pris eller 11 øre pr. kg.

§ 4. For mindrevektig såvare betales i erstatning 0,5 % av varens pris for hver erstatningspliktig procent.

Eksempel: Garantert 1 000-kornvekt 1,8 gr. Efteranalysen viser 1,6 gr. Pris 150 øre pr. kg. Erstatningen blir da

$$100 \div \frac{1{,}6 \times 100}{1{,}8} = 11\ \%$$ eller 5,5 % av varens pris = 8 øre pr. kg.

§ 5. For hver procent utover det garanterte maksimumsinnhold av vann betales i erstatning 1 % av varens pris.

VI.

Selgeren har ikke plikt til å yde erstatning efter foranstående regler, hvis prøveuttagningen ikke er foregått senest innen 8 dager efter varens mottagelse og prøven straks innsendt til efteranalyse, eller hvis prøven ikke er uttatt på forskriftsmessig måte (se «Regler og takster for prøvetagning og analyse ved statens frøkontrollstasjoner»).

Selgeren har heller ikke plikt til å yde erstatning når krav derom ikke er fremsatt innen 5 dager efter at kjøperen har mottatt analysebeviset fra frøkontrollstasjonen.

I tilfelle erstatningskrav er reist kan selgeren forlange å få utlevert fra kontrollstasjonen en del av vedkommende prøve (restprøve) i merket og forseglet stand for eventuell efteranalyse ved en annen kontrollstasjon.

Anmodning om utlevering av restprøve må være fremkommet innen et år fra prøven er innregistrert ved kontrollstasjonen.

VII.

Landbruksdepartementet bemyndiges til å utferdige de nærmere forskrifter til lovens gjennemførelse og kan dispensere fra de under romertall II og III inneholdte påbud og forbud.

VIII.

Nærværende resolusjon trer i kraft 1 oktober 1938.

Samtidig opheves de ved kongelig resolusjon av 29 juni 1933 utferdigede forskrifter for handel med såvarer.

Tabell 1. *Spillerum for renhet.* 2 sept.

Garanti-tall %	,0	,1	,2	,3	,4	,5	,6	,7	,8	,9	Garanti-tall %
99	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	99
98	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	98
97	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	97
96	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	96
95	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	95
94	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	94
93	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	93
92	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	92
91	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	91
90	2,8	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	90
89	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	89
88	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	88
87	3,3	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1	87
86	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	86
85	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4	85
84	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	84
83	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7	83
82	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,8	3,8	82
81	4,1	4,1	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	81
80	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	80
79	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	79
78	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,3	4,3	78
77	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4	77
76	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	76
75	4,8	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	75
74	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	74
73	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	73
72	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	72
71	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,0	5,0	71
70	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,1	5,1	5,1	70

For å finne spillerummet for et bestemt garantitall søker man det hele tall lengst til venstre eller høire og desimalen i øverste linje. Spillerummet er da det tall hvor den loddrette og vannrette linje møtes.

2 sept. Tabell 2. *Spillerum for ugressfrøinnhold.*

Garantitall %	Spillerum
0,0	0,20
0,1	0,22
0,2	0,24
0,3	0,26
0,4	0,28
0,5	0,30
0,6	0,32
0,7	0,34
0,8	0,36
0,9	0,38
1,0	0,40

2 sept. **Kongelig resolusjon** *).

I henhold til midlertidig lov av 8 april 1938 utferdiges sålydende

Regler om beregning, utligning og innbetaling av avgift til Arbeiderfondet.

Kapitel I. Supplerende regler om avgiftens beregning.

§ 1. Nettoformue. For aksjeselskaper og de i lov av 13 juli 1921 § 8, første og annet ledd, nevnte selskaper settes nettoformuen til formuesansettelsen ved den ordinære statsskattligning med tillegg av formue i aksjer og parter som ikke er innbefattet i denne.

For enkeltmannsbedrifter og ansvarlige selskaper (landskattelovens § 20, byskattelovens § 15, begges annet ledd) fremkommer nettoformuen ved at det fra den bruttoformue som må anses anbragt i bedriften (selskapet) trekkes gjeld som bedriftsinnehaveren (selskapsmedlemmene) har pådratt sig i medfør av virksomheten. For ansettelse av bruttoformue gjelder i sin almindelighet de samme regler som for formuesansettelsen ved den ordinære statsskattligning av personlige skattepliktige. Gjeld ansettes på grunnlag av de almindelige skattelovers gjeldsbegrep. Innskudd fra kommanditister og stille interessenter regnes ikke som gjeld.

§ 2. Aksjekapital. Når et aksjeselskap har flere klasser av aksjekapital (ordinær aksjekapital, preferansekapital m. v.) forstås ved aksjekapitalen summen av disse klasser.

§ 3. Ved ansettelsen av beregningsgrunnlaget efter lovens § 31A (aksjekapitalen ved regnskapsårets begynnelse

*) Kunngj. 21 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

og fond, dog undtatt skattefond og fond som holdes adskilt fra selskapets midler) blir følgende regler å iaktta: 2 sept.

Som fond regnes de poster der efter regnskapet fremtrer som selskapets egenkapital ved siden av aksjekapitalen.

De regnskapsførte fond medtas bare i beregningsgrunnlaget i den utstrekning det finnes dekning for dem i selskapets nettoformue, ansatt som i § 1 bestemt, efterat de andre poster som er eller skulde vært opført under passiva i regnskapet først er dekket.

Under lovens uttrykk skattefond inngår ethvert beløp som er avsatt til dekning av skatter.

§ 4. Overskudd. For aksjeselskaper og de selskaper som nevnes i lov av 13 juli 1921 § 8, første og annet ledd, settes overskuddet til den antatte årsinntekt ved den ordinære statsskattligning (selskapsligning) med tillegg av utbytte (rente) på aksjer og parter som ikke er innbefattet i ansettelsen.

For enkeltmannsbedrifter og ansvarlige selskaper settes overskuddet til den årsinntekt (netto) som virksomheten har kastet av sig, idet de regler som gjelder for ansettelse av inntekt ved den ordinære statsskattligning for personlige skattepliktige legges til grunn. Utbytte (rente) til kommanditister og stille interessenter kommer ikke til fradrag.

For alle avgiftspliktige gjelder, at avsetning til fond eller premie til forsikring som efter reglene i kapitel II, jfr. lovens § 4, kommer til fradrag i avgiftsbeløpet ikke i noe tilfelle skal fratrekkes i overskuddet, og at inntekt eller underskudd på fast eiendom eller anlegg i utlandet eller dertil knyttet næringsdrift (landskattelovens § 22, byskattelovens § 17) ikke blir å ta i betraktning.

§ 5. Utbytte. Som utbytte eller like med utbytte regnes ethvert beløp som — også ved selskapsopløsning — utbetales aksjonærene eller på annen måte av selskapet stilles til aksjonærenes disposisjon. Hvorvidt beløpet er tatt av siste års overskudd eller ikke er uten betydning.

Tilbakebetaling av innbetalt aksjekapital — derunder overkurs — regnes ikke som utbytte. Dette gjelder også i tilfelle hvor den oprinnelig innbetalte kapital er nedskrevet uten tilbakebetaling til aksjonærene.

Tilskrivning på aksjer eller tildeling av friaksjer regnes ikke som utbytte.

Beløp, der utbetales som lønn, tantiéme, honorar og lignende blir, når mottageren er interessert i selskapet vesentlig på samme måte som en deltager, å anse som utbytte i den utstrekning utbetalingen efter ligningsmyndighetenes skjønn

2 sept. overstiger en rimelig godtgjørelse for arbeidet, jfr. landskattelovens § 54, byskattelovens § 46.

§ 6. Den avgiftspliktige har krav på fradrag i overskuddet eller utbyttet når han i vedkommende regnskapsår har mottatt utbytte eller andel i overskudd fra et annet selskap (en annen bedrift) som efter lovens § 3, jfr. § 13, tredje ledd, er avgiftspliktig for det regnskapsår som utbyttet eller andelen i overskuddet refererer sig til.

Av mottatt utbytte beregnes fradragsbeløpet forholdsmessig efter forholdet mellem vedkommende annet selskaps samlede utdelte utbytte og den del av dette som det er svart avgift av på det annet selskaps hånd. På tilsvarende måte forholdes med hensyn til fradrag i overskudd fra annen bedrift.

Er utbyttet mottatt fra et aksjeselskap som beregner avgiften for vedkommende regnskapsår efter lovens § 13, tredje ledd, skal den del av det samlede utbytte i sistnevnte selskap som svarer til det femdobbelte av den pliktige avgift, ansees avgiftsbelagt på dette selskaps hånd og fradraget på mottagerens hånd ansettes i forhold hertil.

Foranstående regler gjelder ikke når utbyttet er mottatt fra et aksjeselskap, hvor ikke alle aksjer har like rett til utbytte. I dette tilfelle kan fradrag bare tilstås av Finans- og tolldepartementet efter særskilt andragende.

Fradrag som foran nevnt kan bare tilstås når den enkelte fradragspost overstiger kr. 500.

Reglene i denne paragraf kommer ikke til anvendelse overfor bedrifter som omfattes av særreglene i kapitel IV.

§ 7. Ved beregningen av avgiften for kommanditaksjeselskaper blir reglene i lovens § 3 I B å anvende.

§ 8. Aksjeselskaper har adgang til å anvende den beregningsmåte som er angitt i lovens § 3 I A også for regnskapsår som var utløpet før lovens ikrafttreden. Efter utløpet av den i § 13, første ledd, fastsatte frist, kan selskapet ikke kreve beregningsmåten endret.

Kapitel II. Om fradrag i avgiftsbeløpet.

§ 9. Ved anvendelsen av bestemmelsen i lovens § 4 om fradrag i avgiftsbeløpet for avsetning til fond eller premie til forsikring med formål som nevnt under 1) eller 2) i paragrafen, blir følgende regler å iaktta:

For avsetning til fond tilkommer den avgiftspliktige fradrag enten fondet er organisert som et særfond for vedkommende bedrift eller som et fond for flere bedrifter i fellesskap når disse er innbyrdes forbundet gjennem aksjebesiddelse eller felles ledelse. Beløp som innbetales til det fond

som i henhold til lov nr. 4 av 14 juni 1935 § 7, jfr. tilleggslov av 16 juli 1936 nr. 12, er oprettet til sikring av arbeidere og funksjonærer i hvalfangsten, kan kreves fratrukket. 2 sept.

Fondet må i almindelighet være oprettet eller forsikringen tegnet til fordel for samtlige faste arbeidere i den avgiftspliktiges bedrift. Begrensninger med hensyn til kretsen av de arbeidere som omfattes av fondet eller forsikringen kan bero på:

1) Krav om at vedkommende skal ha arbeidet i bedriften en viss tid, maksimum 5 år.
2) At bare arbeidere som har nådd en viss alder, maksimum 30 år, skal komme inn under ordningen.
3) At arbeidere som på det tidspunkt da fondet oprettes eller forsikringen tegnes er over en viss alder, ikke skal komme inn under ordningen. Grensen kan ikke settes lavere enn 55 år.

Er kretsen av de arbeidere som omfattes av fondet eller forsikringen begrenset i videre utstrekning enn foran angitt, tilligger det Finans- og tolldepartementet å avgjøre hvorvidt fradrag kan tilståes.

Ved avsetning til fond har den avgiftspliktige ikke krav på fradrag for beløp som går ut over det som er nødvendig til opnåelse av formålet med fondet. Under formålet med fond eller forsikring som nevnt i lovens § 4 kan ikke inngå å yte pensjoner eller understøttelser som går ut over hvad der kan anses som rimelig motydelse til den berettigedes arbeide i bedriften. Pensjon som nevnt i lovens § 4 nr. 1 må ikke overstige 80 % av arbeiderens lønn og den avgiftspliktige har bare krav på fradrag for beløp som anvendes til sikring av pensjoner på inntil kr. 3 000 pr. år.

Når en enkelt person eller flere personer som står i ekteskaps-, slektskaps- eller svogerskapsforhold til hinannen gjennem aksjebesittelse eller på annen måte utøver vesentlig innflytelse over et aksjeselskap, tilkommer det ikke dette fradrag for avsetning til fond eller premie til forsikring til fordel for vedkommende aksjeeier (eiere) eller dennes (disses) ektefelle eller slektninger i rett op- eller nedstigende linje. Det samme gjelder med hensyn til enkeltmannsbedrifter eller selskap med en eller flere personlig ansvarlige medlemmer forsåvidt angår bedriftsinnehaverens eller personlig ansvarlig medlems ektefelle eller slektninger i rett op- eller nedstigende linje.

Erlagt premie til ordinær livsforsikring (med engangsutbetaling ved død eller opnådd bestemt alder) av arbeidere, kan kreves fratrukket i avgiftsbeløpet i henhold til lovens § 4 når det er fastsatt at forsikringssummen, uavhengig av

2 sept. den forsikredes vilje, skal kunne utbetales i månedlige eller kvartårlige rater fordelt over minst 5 år (inntektsforsikring), eller skal kunne anvendes til kjøp av livrente eller lignende. Reglene i fjerde ledd får tilsvarende anvendelse. I tvilstilfelle avgjør Finans- og tolldepartementet hvilken del av premien som skal fratrekkes.

§ 10. Ved første gangs opkrevning av avgiften må den avgiftspliktige legitimere at fondet er besluttet oprettet eller forsikringen besluttet tegnet innen den frist som er fastsatt i lovens § 13, nest siste ledd. Når dette legitimeres, kan fradrag overensstemmende med § 9, jfr. lovens § 4, kreves for avsetning som er foretatt eller premie som er betalt innen den frist som i § 13 er fastsatt for innlevering av avgiftsopgave ved første gangs opkrevning av avgiften. I avgift som pliktes for senere år kan fradrag kreves for avsetning som er foretatt eller premie, som er betalt (utgiftsført) i det inntektsår (regnskapsår) som ligger til grunn for avgiftsberegningen.

Kapitel III. Avgiftens utligning og innbetaling.

§ 11. Selskaper erlegger avgift i det distrikt hvor selskapet ilignes statsskatt. Selskaper som efter skattelovene av 18 august 1911 ikke lignes som sådanne erlegger avgift i det distrikt hvor kontoret er beliggende. Har et slikt selskap flere kontorer, erlegges avgiften i det distrikt hvor hovedkontoret ligger. Has intet kontor, erlegges avgiften i det distrikt hvor selskapets bestyrelse har sitt sæte.

Innehaver av enkeltmannsbedrift erlegger avgift i det distrikt hvor bedriften ligger. Eier innehaveren bedrifter i flere distrikter, skal avgiften erlegges i det distrikt hvor innehaveren ilignes statsskatt.

Forskriftene i § 3, bokstav c og d i beslutningen om utskrivning av formues- og inntektsskatt til staten for budgetterminen 1938—39 får anvendelse også ved erleggelse av avgift til Arbeiderfondet.

§ 12. Ligningsnevndens forretningsfører (ligningschefen eller ligningssekretæren) optar manntall over alle som efter lovens § 2 plikter å erlegge avgift til Arbeiderfondet. Manntallet skal første gang være istandbragt innen 15 oktober 1938 og skal føres à jour hvert år. Skattedirektøren kan utferdige nærmere forskrifter om hvem som skal medtas i manntallet og om dettes innretning. Han er herunder ikke bundet av forskriftene om aksjekapitalens eller nettoformuens størrelse i lovens § 2.

§ 13. Alle som efter lovens § 2 plikter å erlegge avgift til Arbeiderfondet plikter hvert år uopfordret å sende inn

til ligningsmyndighetene i det distrikt hvor avgiften efter § 11 skal erlegges en avgiftsopgave på skjema som fastsettes av Finans- og tolldepartementet. Departementet fastsetter likeledes hvilke bilag som skal medfølge opgaven. Ved første gangs opkrevning av avgiften skal opgaven innsendes innen 15 oktober 1938 og senere innen den frist som er fastsatt for innsendelse av selvangivelse for vedkommende regnskapsår. 2 sept.

Ethvert aksjeselskap, ethvert annet selskap og enhver innehaver av enkeltmannsbedrift som sysselsetter en eller flere arbeidere, plikter å sende inn opgave som nevnt i første ledd, når det fremsettes forlangende om det av noen ligningsmyndighet eller av skattedirektøren. Selskapet eller innehaveren av enkeltmannsbedriften kan ikke gjøre innsigelse mot sådant forlangende på det grunnlag at aksjekapitalen eller nettoformuen ligger under den i lovens § 2 angitte grense.

§ 14. Avgiften utlignes av de ordinære ligningsmyndigheter (ligningsnevnden eller ligningsrådet hvor sådant er oprettet).

Ved prøvelsen av avgiftsopgaven får bestemmelsene i landskattelovens § 83, byskattelovens § 76 tilsvarende anvendelse. Prøvelsen skal også omfatte berettigelsen av påstått fradrag i henhold til lovens § 4, jfr. nærværende reglers kapitel II. Oplysninger kan innhentes hos tredjemann i samme utstrekning som i skattelovene av 18 august 1911 bestemt. Den avgiftspliktige, fondets styre eller vedkommende forsikringsselskap plikter på anmodning av ligningsmyndighetene å meddele oplysninger om fond eller forsikring som nevnt i lovens § 4, jfr. nærværende reglers kapitel II. Når det kreves fradrag overensstemmende med § 6, plikter vedkommende annet selskap (annen bedrift) å meddele de oplysninger som ligningsmyndighetene forlanger.

Kan størrelsen av fradrag som nevnt i § 6 ikke nøiaktig fastslås på det tidspunkt da avgiftsopgaven behandles, kan ligningsmyndighetene sette påstanden om fradrag av denne art ut av betraktning eller ansette fradraget ved skjønn.

Ligningsmyndighetene plikter på forlangende å meddele alle nødvendige oplysninger til den ligningsmyndighet som skal utligne avgiften, såvel som til den i § 17 omhandlede klagenevnd.

Når noen som efter § 13 første eller annet ledd, plikter å sende inn avgiftsopgave, undlater å gjøre dette, kan de summer som skal legges til grunn ved avgiftsberegningen ansettes ved skjønn av ligningsmyndighetene. Den avgiftspliktige må da på forhånd gis anledning til å uttale sig.

2 sept. § 15. Når utligningen av avgiften er tilendebragt, utlegges særskilt liste over ansettelsene. Utleggelsen kunngjøres på vanlig måte. I distrikter med mindre enn 50 avgiftspliktige kan dog kunngjørelse undlates. De avgiftspliktige må da i stedet underrettes gjennem anbefalt brev eller på annen efterviselig måte.

Samtidig med utleggelsen skal liste over de avgiftsbeløp som blir å innfordre, tilstilles statens oppebørselsbetjent.

§ 16. Avgiften forfaller til betaling 4 uker fra den dag da liste over ansettelsene utlegges. Avgiften innbetales til de samme tjenestemenn som mottar statsskatten (lensmann, skatteopkrever, skattefoged, byfoged).

Av avgift som ikke innbetales senest 8 dager efter den i første ledd fastsatte forfallstid svares renter, beregnet efter 0,5 % pr. måned eller del av måned.

Avgiftsbeløpet pliktes innbetalt selv om ligningsmyndighetenes avgjørelse påklages. Blir avgiften nedsatt av klagenevnden, erholdes det for meget erlagte tilbakebetalt. Angående renter får reglene i landskattelovens § 112, byskattelovens § 104, begges tredje ledd, tilsvarende anvendelse.

§ 17. Innen 4 uker efter den dag da listen over ansettelsene er utlagt, kan den avgiftspliktige påklage ligningsmyndighetenes avgjørelse til en klagenevnd, bestående av skattedirektøren som formann og to medlemmer som opnevnes av Finans- og tolldepartementet. Klagen skal innsendes gjennem den ligningsmyndighet som har utlignet avgiften.

Skattedirektøren kan innbringe grunnlaget for avgiftsberegningen eller spørsmålet om den avgiftspliktige er berettiget til påstått fradrag i avgiftsbeløpet til prøvelse ved klagenevnden også når klage ikke foreligger. Dette gjelder også i tilfelle hvor ingen avgift pliktes efter ligningsmyndighetenes avgjørelse. Også når den avgiftspliktige har klaget over ligningsmyndighetenes ansettelser, kan klagenevnden treffe avgjørelse som medfører forhøielse av avgiftsbeløpet når den finner dette begrunnet.

Skattedirektøren eller klagenevnden kan i ethvert tilfelle foreta undersøkelser og innhente oplysninger i samme utstrekning som for ligningsmyndighetene bestemt.

Klagenevnden treffer sine avgjørelser i form av kjennelser som i korthet skal begrunnes.

§ 18. Klagenevnden kan ikke treffe avgjørelse, som medfører forhøielse av avgiftsbeløpet senere enn 5 år fra utløpet av vedkommende regnskapsår, medmindre betingelsene for efterligning efter landskattelovens § 121, byskattelovens § 113 foreligger. I siste tilfelle gjelder den frist som er fastsatt i de nevnte paragrafers femte ledd.

Skattedirektøren kan utferdige nærmere forskrifter for ligningsmyndighetenes arbeide vedrørende utligningen av avgiften. 2 sept.

Når ligningsmyndighetene overensstemmende med § 14, tredje ledd, har satt påstand om fradrag som nevnt i § 6 ut av betraktning eller har ansatt fradraget ved skjønn, skal klagenevnden alltid underrettes. Det samme gjelder når ansettelsen av en avgiftspliktigs inntekt forandres under klagebehandlingen, ved omligning eller ved efterligning.

Bestemmelse som nevnt i lovens § 2, tredje ledd, treffes av skattedirektøren.

§ 19. Den avgiftspliktige skal underrettes om klagenevndens avgjørelse gjennem ligningsmyndighetene i det distrikt hvor avgiften skal erlegges. Medfører avgjørelsen forandring i den beregnede avgift, skal statens oppebørselsbetjent samtidig underrettes.

Avgift som pliktes i henhold til klagenevndens avgjørelse forfaller til betaling 4 uker efterat underretning som nevnt i første ledd er tilstillet den avgiftspliktige. Med hensyn til løpedager og renteplikt gjelder reglene i § 16, annet ledd.

§ 20. Forsåvidt gjelder inndrivelse av avgift får de regler som gjelder for formues- og inntektsskatten til staten tilsvarende anvendelse.

Finans- og tolldepartementet bemyndiges til å utferdige supplerende forskrifter om avgiftens beregning, utligning og innbetaling og om lovens gjennemførelse for øvrig.

Kapitel IV. Særregler for bedrifter som utøver vesentlig innflytelse over andre bedrifter eller som selv er under sådan innflytelse.

§ 21. Når en bedrift utøver innflytelse som nevnt i lovens § 2, fjerde ledd, over en annen bedrift, eller selv er under slik innflytelse, kan Finans- og tolldepartementet bestemme, at bedriften skal ha avgiftsplikt selv om aksjekapitalen eller nettoformuen på det efter lovens § 2 avgjørende tidspunkt er under kr. 100 000. Departementet kan også treffe bestemmelse om særskilt avgiftsberegning for bedrifter som nevnt i første punktum, jfr. lovens § 3, II, første ledd, annet punktum.

§ 22. Bedrift som utøver eller er under innflytelse som nevnt i § 21 kan, før avgiftsopgave inngis, kreve avgjort av departementet hvorvidt det skal gjelde noen særregler ved beregningen av avgiften for bedriften og de selskaper m. v. som er under dens innflytelse. Ved fremsettelsen av krav

2 sept. herom skal det gis fullstendige oplysninger om på hvilken måte bedriftene er forbundet med hinannen og om andre forhold som kan ha betydning for departementets avgjørelse. Avskrift av samtlige bedrifters regnskap og selvangivelser vedrørende de to siste regnskapsår skal vedlegges.

Krav som nevnt i første ledd innsendes gjennem den ligningsmyndighet som efter reglene i kapitel III skal utligne avgiften. Kravet må fremsettes innen den frist som efter § 13 er fastsatt for innsendelse av avgiftsopgave.

Enhver bedrift plikter på anmodning av departementet, klagenevnden eller noen ligningsmyndighet, å meddele oplysninger m. v. som nevnt i første ledd, annet og tredje punktum.

§ 23. Når ligningsmyndighetene eller klagenevnden ved behandlingen av en avgiftsopgave finner grunn til å anta, at det kan bli spørsmål om avgjørelse som nevnt i § 21, skal oplysninger m. v. som nevnt i § 22, første ledd, annet og tredje punktum, straks innhentes og saken derefter forelegges departementet. Den videre behandling av avgiftsopgaven stilles da i bero, inntil departementets avgjørelse foreligger.

Finans- og tolldepartementet kan fastsette nærmere forskrifter om i hvilke tilfelle departementets avgjørelse som nevnt i første ledd blir å innhente.

§ 24. Departementets avgjørelse i henhold til § 21 kan gjøres gjeldende inntil videre. Den bedrift som utøver eller er under innflytelse som nevnt i paragrafen plikter da å sende melding til departementet straks det inntreffer omstendigheter som kan tenkes å ville gi departementet grunn til å endre avgjørelsen.

§ 25. Om departementets avgjørelse i henhold til § 21 skal den avgiftspliktige underrettes gjennem ligningsmyndighetene i det distrikt hvor avgiften efter § 11 skal erlegges.

Innen 2 uker efterat sådan underretning er tilstillet den avgiftspliktige skal denne innsende avgiftsopgave som nevnt i § 13. Er opgave innsendt tidligere, skal den avgiftspliktige innen samme frist fremkomme med uttalelse angående beregningen av avgift på grunlag av departementets avgjørelse. Ligningsmyndighetene eller klagenevnden kan alltid kreve innsendt ny opgave.

§ 26. Særskilt utleggelse av liste over ligningsmyndighetenes ansettelse av avgiften for de i dette kapitel omhandlede avgiftspliktige er ikke nødvendig. Forfallstiden efter § 16 regnes fra den dag da den avgiftspliktige er underrettet om ligningsmyndighetenes avgjørelse. For øvrig gjelder med hensyn til innbetaling, renteplikt m. v. reglene i kapitel III. Departementet kan bestemme at det ved utligningen av avgiften skal tillegges renter, beregnet efter den i § 16, annet

ledd angitte sats fra den ordinære forfallstid for avgift som er utlignet i distriktet for vedkommende år (§ 16, første ledd). Dette gjelder dog ikke, når krav som nevnt i § 22 er fremsatt i rett tid. 2 sept.

Kongelig resolusjon. 2 sept.
De i henhold til § 27 i lov om tolloplag av 7 mai 1904, jfr. nu § 75 i toll-loven av 22 juni 1928, ved kongelig resolusjon av 17 februar 1928 inntil videre meddelte tillatelse for Kristiansand kommune til å drive et almindelig frilager i havnevesenets lagerhus på kai nr. 2 i nevnte by, utvides til også å omfatte det i den fremlagte plantegning avmerkede rum i bygningens 1 etasje på de i nevnte resolusjon anførte vilkår.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Dorthea Ås's testament av 22 februar 1932 oprettede «Dorthea og Sigurd Ås's legat til fordel for Trysil barnehjem». 2 sept.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Dorthea Ås's testament av 22 februar 1932 oprettede «Dorthea og Sigurd Ås's legat til fordel for Trysil tuberkulose- og sykepleieforening». 2 sept.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av fru Mathilde Fladhagen og Anders Fladhagen oprettede legat til fordel for Trysil barnehjem. 2 sept.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at i Buksnes herred, Nordland fylke, skal all skog henregnes til vernskog. 2 sept.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at i Sokndal herred, Rogaland fylke, skal all skog henregnes til vernskog. 3 sept.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeregler for Hemsedal herred, Buskerud fylke. 5 sept.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om fiskereglar for Hornnes herad, Aust-Agder fylke. 5 sept.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om at der i henhold til bestemmelsene i § 65 i internasjonal overenskomst †) 5 sept.

---

*) Kunngj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
**) Kunngj. 15 september i Lovtid. 1ste deild nr. 35.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1938 s. 437.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1938 s. 253.

5 sept. om befordring av gods på jernbanene av 23 november 1933 er gjort endel innskrenkninger i Art. 19 og Art. 21.

5 sept. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged angående beregning av arveavgift av arv som var tilfalt en hushjelp i fellesboet efter 2 ektefeller. Departementet uttalte at vedkommende måtte ha krav på at det avgiftsfri beløp på kr. 2 000, som efter avgiftsbeslutningen er bestemt for arv til tyende, skulde komme til fradrag i hver av de to arvelodder som var tilfalt henne efter ektefellene.

6 sept. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om fiskeregler for Furnes herred, Hedmark fylke.

6 sept. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om fiskeregler for Ringsaker herred, Hedmark fylke.

7 sept. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Estland 18 august 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende internasjonal overenskomst **) om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste.

7 sept. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om ophevelse av bestemmelse av 31 august 1937 om tillatelse til jakt på rådyr i Torsnes herred, Østfold fylke.

7 sept. **Skriv** ***) frå Landbruksdepartementet om at tiur, røy og orrfugl skal vera freda heile året i Vanylven, Syvde, Sande, Rovde, Herøy, Volda og Dalsfjord herader, Møre og Romsdal fylke.

Fyresegna gjeld frå 1 januar 1939 til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1943.

Brot på denne fyresegna vert straffa.

7 sept. **Skriv** ***) frå Landbruksdepartementet om løyve til å nytta gift til fangst av rovdyr til solenge i Vannylven, Syvde, Vartdal, Volda, Dalsfjord, Hjørundfjord, Stranda, Ørskog, Eide og Stangvik herader, Møre og Romsdal fylke.

8 sept. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Kandidat O. Sev. Skouges legat til fremme av avholdssaken i Oslo».

*) Kunngj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 183.
***) Kunngj. 15 september i Lovtid. 1ste deild nr. 35.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Lærer Petter Gloslis legat for Borge og Torsnes herreder» til granskning av disse bygders historie, oprettet ved gavebrev av 21 mai 1938. 8 sept.

Provisorisk anordning *) om plikt til å gi oplysninger til en representativ boligtelling. 9 sept.

I medhold av § 17 i grunloven blir det bestemt:

§ 1. I de kommuner eller deler av kommuner som Det statistiske centralbyrå bestemmer, plikter enhver å gi oplysninger om sine boligforhold m. v. efter nærmere bestemmelser som Socialdepartementet fastsetter. Oplysningene skal gis innen 15 november 1938. Reglene i lov om tilveiebringelse av opgaver til den offisielle statistikk av 25 april 1907 §§ 3 og 4 gjelder på tilsvarende måte.

§ 2. Denne anordning trer i kraft straks og gjelder til utgangen av året 1938.

Kongelig resolusjon. 9 sept

I. Den nuværende kirke i Bygstad sogn i Gaular prestegjeld under Sunnfjord prosti i Bjørgvin bispedømme tillates nedtatt og flyttet fra dens nuværende plass til en dertil utsett tomt på Mjølkeplassen i samme sogn efter en av arkitekt Essendrop, Oslo, utarbeidet plan av februar 1938 under iakttagelse av riksantikvarens bemerkninger til planen i skrivelse av 18 mars 1938.

II. Bjørgvin stiftsdireksjon bemyndiges til i tilfelle å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen om sådanne under arbeidets gang måtte finnes ønskelige eller nødvendige.

Kongelig resolusjon *). 9 sept.

Den godtgjørelse som ved sportelloven av 6 august 1897 § 114, 1 ledd, jfr. lov av 18 februar 1927, er bestemt for forkynnelser i civile saker, forhøies i medhold av samme paragrafs nest siste ledd fra 1 oktober 1938 inntil videre til kr. 4 for forkynnelser i Kautokeino herred, Finnmark fylke.

Kongelig resolusjon *). 9 sept.

I medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 117, 2 ledd bestemmes at nevnte lov i de 4 første år efter denne resolusjon ikke kommer til anvendelse på forsikring mot risiko ved eksport-kreditt.

---

*) Kunngj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

9 sept. **Kongelig resolusjon** *).
I medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 117, 2 ledd bestemmes at nevnte lov inntil videre ikke kommer til anvendelse på forsikring mot tvillinger.

9 sept. **Kongelig resolusjon** *).
I medhold av § 117, a i lov av 18 juni 1938 om tillegg til lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 bestemmes:
Overfor selskaper som uten å være livsforsikringsselskaper driver spareursvirksomhet med garantert rente, har Forsikringsrådet den samme rett til å foreta kontroll og kreve regnskapsavleggelse og selskapene de samme plikter til å imøtekomme Forsikringsrådets forlangende og henvendelse som gjelder for almindelige livsforsikringsselskaper ifølge lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911.

9 sept. **Kongelig resolusjon** *) om nye almindelige helseforskrifter og forskrifter om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Østre Gausdal herred, Opland fylke.

9 sept. **Kongelig resolusjon** *) om likelydende nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, for Berg herred og Torsken herred, Troms fylke.

9 sept. **Kongelig resolusjon.**
Taksten for innenrikske telegrammer i avtalt sprog fastsettes fra 1 januar 1939 til 10 øre pr. ord, minstetakst kr. 1 pr. telegram.

9 sept. **Kongelig resolusjon** *) om forbud mot ethvert fiske på strekningen fra og med Nedrefoss til og med Imofoss i Nordreisaelva i Nordreisa herred, Troms fylke.

9 sept. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium har den britiske regjering bestemt at internasjonal overenskomst **) om ferdsel med motorvogn, Paris 24 april 1926, fra 1 april 1937 gjøres gjeldende for Burma i egenskap av britisk oversjøisk område, og ikke som tidligere som del av britisk India.
Det forbehold som blev tatt ved Indias tiltredelse av overenskomsten i 1929 om utelukkelse av områder tilhørende enhver indisk fyrste eller chef blir fortsatt gjeldende forsåvidt angår angår Karenni-statene i Burma.
Burmas kjenningsbokstaver er B.A.

*) Kunngj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1930 s. 89.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om særlige åp- 10 sept.
nings- og lukningstider for bevertningssteder i Norderhov herred, Buskerud fylke.

Skriv **) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om 10 sept.
stengjingstid for utsalsstader i Nærbø herad, Rogaland fylke.

Skriv **) frå Socialdepartementet om serlege opnings- 10 sept.
og stengjingstider for vertshusa i Alversund herad, Hordaland fylke.

Skriv **) frå Socialdepartementet om tillegg til § 3 i 10 sept.
den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Foldereid herad, Nord-Trøndelag fylke.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til 10 sept.
bygningslovens §§ 113, 114 og 115 for Arendal.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt 12 sept.
angående lukningstid for utsalgssteder i Sunndal herred, Møre og Romsdal fylke.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en fylkesmann. 12 sept.
En distriktslæges utlegg til telegram om innleggelse av en vanfør på vanføreklinikk, antas å burde utredes av fylkeskommunen mot vanlig refusjon av staten efter lov om vanføre av 19 juni 1936.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at enhver 12 sept.
eier eller besidder av hund i Nordli herred, Nord-Trøndelag fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter (1 mai—15 oktober).

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om fyresegner 13 sept.
om vernskog for Vinje herad, Telemark fylke.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om forbod mot 13 sept.
hamning med geit i skogmark i ein lut av Bruvik herad, Hordaland fylke.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om at Tyssen 14 sept.
hjortevald i Evanger herad, Hordaland fylke, vert undanteke frå fredingsfyresegna i Landbruksdepartementet sitt skriv frå 11 august 1936 om at hjort (kronhjort og kolle) skal vera freda heile året i Hordaland fylke.

---

*) Kunngj. 21 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
**) Kunngj. 21 september i Lovtid. 1ste deild nr. 36.

15 sept. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på Lars L. Høen og hustrus legat til trengande ungdomar i Vossestrand, opretta ved Susanna O. Høen sitt testament frå 21 februar 1929.

15 sept. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på Lars L. Høen og hustrus legat til Kinamisjonen, Santalmisjonen og Finnemisjonen, opretta ved Susanna O. Høen sitt testament frå 21 februar 1929.

15 sept. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om felling av rådyr i Rakkestad herred, Østfold fylke.

15 sept. **Skriv****) frå Landbruksdepartementet om løyve til jakt på rådyr i tida frå og med 1 til og med 5 oktober 1938 i herada Lunner, Gran, Brandbu, Jevnaker, Kolbu, Østre Toten, Eina og Vardal, Opland fylke.

16 sept. **Kongelig resolusjon** *).
Med hjemmel i lov om arbeidervern av 19 juni 1936 § 1, punkt 1 d, bestemmes at den virksomhet lensmennene utøver blir å regne som offentlig forvaltning i forhold til arbeidervernloven.

16 sept. **Kongelig resolusjon** *) om nedsettelse fra kr. 0,35 til kr. 0,25 av slakteavgiften for sau ved Egersund slaktehus.

16 sept. **Kongelig resolusjon** om regulering av Skorvenvassdraget og Skorgevassdraget samt om manøvreringsreglementer for reguleringene.

16 sept. **Kongelig resolusjon** om manøvreringsreglement for Slettdalsvatn, Fagerborgvatn og Heimste og Framste Viavatn i Tafjordvassdraget.

16 sept. **Kongelig resolusjon** *).
I medhold av lov om luftfart av 7 desember 1923 bestemmes som gjeldende fra 1 oktober 1938:

1. Den myndighet som ved kongelig resolusjon av 22 april 1932 (angående bestemmelser om luftfart) er tillagt Forsvarsdepartementets luftfartsråd, overføres til Statens luftfartstyre.
2. Luftfartøis-register for det hele rike føres i Oslo av chefen for Statens luftfartstyre.

---

*) Kunngj. 21 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
**) Kunngj. 21 september i Lovtid. 1ste deild nr. 36.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Carl Lumholtz' fond» til forskning på de felter som Carl Lumholtz særlig viet sig til. 16 sept.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 16 sept.
Ifølge meddelelse fra den belgiske legasjon har Sverige 1 juli 1938 deponert ratifikasjonsdokumentene vedrørende internasjonal konvensjon *) om innførelse av visse ensartede regler angående begrensningen av rederes ansvar, Brussel 25 august 1924.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 16 sept.
Ifølge meddelelse fra den belgiske legasjon har Sverige 1 juli 1938 deponert ratifikasjonsdokumentene vedrørende internasjonal konvensjon **) om innførelse av visse ensartede regler angående sjøpanterettigheter og kontraktsmessige panterettigheter i skib, Brussel 10 april 1926.

Skrivelse ***) fra Justisdepartementet om tillegg til § 15, annet ledd i politivetekten for Jeløy herred, Østfold fylke. 16 sept.

Skrivelse †) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Flå herred, Buskeud fylke. 16 sept.

Skrivelse ***) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Måsøy herred, Finnmark fylke. 16 sept.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt — til bygningsloven — om kjøkkener, for Oslo. Bestemmelsen inntas som nytt punkt 9 i vedtekten for byen til bygningslovens § 104. 16 sept.

Skrivelse ***) fra Arbeidsdepartementet om regulerings-, utparsellerings- og bebyggesesplan samt bygningsvedtekter for gnr. 3, bnr. 8 m. fl., Lundehuset (Nordre del av kvartalet mellem Drammensveien, Thunes vei, vei 12 og Gamle Madserud allé) i Aker herred, Akershus fylke. 17 sept.

Skrivelse †) fra Justisdepartementet om 1) Ny politivedtekt og 2) Vedtekt om dramatiske og andre forestillinger, for Risør. 17 sept.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1934 s. 41.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1934 s. 64.
***) Kunngj. 21 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
†) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

17 sept. **Regler** *) for sortering, pakking, emballering og merking av norske epler, pærer, plommer og kirsebær som forhandles eller sendes sortert og merket efter kvalitets- eller størrelsesgrader.

(Fastsatt av Landbruksdepartementet i henhold til kongelig resolusjon av 6 mai 1938.)

I. Epler og pærer.

For disse gjelder de i Norsk Standard 500 B (NS 500 B, utgitt september 1938) angitte regler, nemlig:

I. Kvalitetsgrader og pakkingsregler.

Sortering «Standard Ekstra»: I denne sortering inngår bare bordfruktsorter. Fruktene skal være feilfri, velutviklede, meget godt farget og høstet som tremodne.

Frukten skal systempakkes i «Fruktkasse nr. 1» (NS 276) eller i «Fruktkasse nr. 5» (NS 283). I samme kasse skal alle frukter være ens modne, ha ens farge og ikke variere mere enn 0,5 cm i diameter.

Sortering «Standard Fin»: I denne sortering inngår såvel bordfrukt- som husholdningsfruktsorter. Fruktene skal være velutviklede, godt farget og høstet som tremodne. På de enkelte frukter må det av skurv, rust og lignende soppflekker, av korkdannelse efter tægestikk (herunder steindannelse) og insektbitt og av flekker efter haggelskade og sprøiteskade ikke være mere enn tilsammen 1 cm^2. For øvrig skal fruktene være feilfri.

Frukt i størrelsesgradene «Meget store», «Store» og «Middels store» skal systempakkes i «Fruktkasse nr. 1» (NS 276) eller i «Fruktkasse nr. 5» (NS 283). I samme kasse må fruktene ikke variere mere enn 0,5 cm i diameter. Frukt i størrelsesgrad «Små» skal speilpakkes i «Fruktkasse nr. 1» (NS 276), i «Fruktkasse nr. 2» (NS 277), eller i «Fruktkasse nr. 5» (NS 283).

I samme kasse skal all frukt være ens moden og ha ens farge.

Sortering «C»: I denne inngår såvel bordfrukt- som husholdningsfruktsorter. Fruktene skal være markfri og ikke ha åpne sår eller råteflekker. På frukter som er 100 g eller derunder, må det av skurv, rust og lignende soppflekker, av korkdannelse efter tægestikk (herunder steindannelse) og insektbitt og av flekker efter haggelskade og sprøiteskade ikke være mere enn tilsammen 1 cm^2. Frukter på over

*) Kunngj. 27 septembcr i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

100 g kan av disse feil ha inntil 2 cm². Hvis feilen vesentlig skyldes sprøiteskade, tillates dog av denne feil henholdsvis 1,5 og 3 cm². 17 sept.

Frukt i størrelsesgradene «Meget store» og «Store» skal systempakkes uten svøpning. I de øvrige størrelsesgrader kan speilpakking være tilstrekkelig. Det skal benyttes «Fruktkasse nr. 1» (NS 276) eller «Fruktkasse nr. 2» (NS 277).

Sortering «Frasortert»: I denne inngår frukt av bordfrukt- og husholdningsfruktsorter som ikke går inn under foranstående sorteringer, men som kassepakkes for salg. Dog må ingen frukt ha beskadigelse (støt, insektbitt, råttenhet, skurv m. v.) som tilsammen gjør at mere enn 10 % av fruktkjøttet ikke er friskt og nyttbart.

Frukten skal speilpakkes, dog aldri i «Fruktkasse nr. 1» (NS 276) eller i «Fruktkasse nr. 5» (NS 283).

Til fabrikkbruk leveres frukt i sortering «Frasortert» uten størrelsesangivelse og fortrinsvis i «Pressfruktkassen» (NS 522) uten speilpakking.

II. Størrelsesgrader.

For de forskjellige kvalitetsgrader gjelder følgende størrelsesgrader og vektgrenser for disse i g pr. frukt:

Størrelses-grader	For «Standard Ekstra»	For «Standard Fin»	For Sortering «C»*)	For «Frasortert»*)
«Meget store»	Over 150 g (inntil 113 stk. i «Fruktkasse nr. 1»)			
«Store»	150—120 g (125—150 —»— —»—)			Over 100 g
«Middels store»		120—100 g (163—188 —»—)		
«Små»		100—70 g		100—30 g
«Meget små»			70—50 g	

*) Kan også leveres uten størrelsessortering. I så fall brukes betegnelsen «Blandede størrelser».

Undtagelser fra disse vektgrenser:

For «Store» er vektgrensen nedad 110 g for lettere sorter som Säfstaholm, Kvit Astrakan og Transparente blanche, og 100 g for små men tunge sorter som Vanlig Torstein, Fosseple, Cox Orange, Prinsar, Granat, Gråpære og Bonne Louise.

For «Middelstore» er vektgrensen nedad 90 g for lette og små sorter.

For «Små» er vektgrensen nedad 60 g for lette og små sorter.

For «Meget små» er vektgrensen nedad 40 g for lette og små sorter.

17 sept.

III. Merking.

For all frukt som bringes i handelen sortert og pakket overensstemmende med nærværende regler skal emballasjen være forsynt med merkelapp hvorpå skal være angitt:

a. Fruktdyrkerens eller salgslagets navn eller merke.
b. Fruktsortens navn (f. eks. «Gravenstein»).
c. Kvalitetsgrad (f. eks. «Standard Ekstra»).
d. Størrelsesgrad (f. eks. «Meget store»), samt for systempakket frukt antallet av frukter i kassen.
e. Nettoinnhold (i hele kg avrundet nedad).
f. Fruktpakkerens nummer, når pakkingen er skjedd ved autorisert pakker.

Merkelappen bør ha standardformat A 6 (10,5 × 14,8 cm) og må ikke ha mindre format enn dette. Den festes på kassens endevegg op under lokket, slik at teksten står rett for lesning når kassen er åpen.

Merkelappen bør ha farger således:

for sortering «Standard Ekstra»: rød,
» » «Standard Fin»: sterk gul,
» » «C»: blå,
» » «Frasortert»: lys grønn.

For usortert benyttes kvite merkelapper.

På kassens sidevegg(er) kan med 3 cm høie bokstaver settes ordene: «Denne side op».

Betydningen av de ovenfor benyttede uttrykk.

Bordfruktsorter: Sorter med slik aroma og kvalitet at de er skikket til å nytes i rå tilstand, f. eks. av epler: Transparente blanche, Säfstaholm, Gravenstein, Filippa, Åkerø, Fuhr, Vanlig Torstein, Ribston m. fl., og av pærer: Amanlis, Dobbelt Phillip, Grev Moltke, Gråpære, Keiserinne m. fl.

Husholdningsfruktsorter: Sorter, oftest noe syrlige, best egnet til å brukes i tilberedt stand (kokt m. v.), f. eks. av epler: Aleksander, Bramley Seedling, Cellini, Cox' Pomona m. fl.

Feilfri: Frukt som er uten hull eller sår efter insektbitt, stikk eller uttrukken stilk, samt uten skurv eller andre soppflekker, støtflekker, prikksyke, haggelskade og sprøiteskade m. v.

Velutviklet: Frukt som har den for sorten normale form uten større misdannelser.

Meget godt farget. Frukt som helt ut har eller efter lagring vil få den farge som er normal for sorten ved full utvikling og efter å ha vokset i god belysning.

Godt farget: Frukter av sorter hvis overflate for en 17 sept.
større eller mindre del er rød eller gul ved fullmodning må ikke ha mindre av disse farger enn 30 % av det som er normalt for sorten. Frukter av sorter som ikke blir rødfarget, må ha ens fargetone, — for tidlig modnende sorter henimot modningsfargen.

Tremoden (høstemoden): Når frukten har nådd så langt i modning at den efter høstingen opnår sin fulle smak og aroma.

Systempakking: Kassen pakkes fra bunnen, idet fruktene legges i forbandt, lagvis og uten mellemfyll. For øvrig gjelder: Kassen fores med foringspapir og med bølgepapp mot bunn og lokk (med ribbene ut fra frukten). Fruktene svøpes med hovelig svøppapir. Øverste (siste) lag skal ha litt bue over kassens kanter, skrånende mot gavlene, således at det blir litt trykk på frukten når lokket blir presset til, idet de myke bunn- og lokkbord gir efter og blir stående i svak bue. Svøppapir kan sløifes for sommer- og høstepler samt for husholdningsfrukt og pærer. Frukt av sortering «C» svøpes ikke.

Speilpakking: Kassen pakkes fra lokket, idet fruktene først i ett à to lag legges i system (forbandt) mot lokket. Derefter fylles kassen med frukt som kan ligge uregelmessig, men ganske fast uten store mellemrum. Siste lag må ha litt bue over kassens kanter som ved systempakking. For øvrig gjelder: Kassen fores med foringspapir. Bølgepapp mot bunn og lokk er ønskelig. Frukten svøpes ikke.

NB. Såvel ved systempakking som ved speilpakking skal øverste lag i kassen være som gjennemsnittsutseendet og -størrelsen av frukten i kassen.

II. Plommer og kirsebær.

For disse gjelder de i Norsk Standard 501 B (NS 501 B, utgitt september 1938) angitte regler, nemlig:

I. Kvalitetsgrader og pakkingsregler.

Sortering «Standard Ekstra»: I denne sortering inngår bare bordfruktsorter.

Fruktene skal efter sorten være meget store og av ensartet størrelse, velutviklede, feilfri, meget godt farget og høstet ved begynnende modning.

Frukten pakkes i «Fruktkasse nr. 3» (NS 278), eller i «Fruktkasse nr. 4» (NS 279), eller annen hensiktsmessig mindre pakking. Plommer bør speilpakkes. Kassene bør være foret med foringspapir.

17 sept. *Sortering «Standard Fin»*: I denne sortering inngår såvel bordfrukt- som husholdningsfruktsorter.

Fruktene skal ikke være mindre enn gjennemsnittsstørrelsen for sorten, og ellers være velutviklede, ens farget og høstet ved begynnende modning. På de enkelte frukter må ikke mere enn ¼ av overflaten være dekket av korkskurv og lignende.

Frukten pakkes i «Fruktkasse nr. 3» (NS 278), eller i «Fruktkasse nr. 4» (NS 279). Kassene bør være foret med foringspapir.

Sortering «Frasortert»: I denne sortering inngår friske frukter, både av bordfrukt- og av husholdningsfruktsorter, som ikke fyller kravene til noen av de to ovenfor omhandlede sorteringer. Dog må ingen frukt ha beskadigelse som gjør at mere enn 10 % av fruktkjøttet ikke er friskt og nyttbart.

Frukten pakkes fortrinsvis i «Fruktkasse nr. 3» (NS 278), eller i «Fruktkasse nr. 4» (NS 279).

II. Merking.

For all frukt som bringes i handelen sortert og pakket overensstemmende med reglene i denne standard, skal emballasjen være forsynt med merkelapp hvorpå skal være angitt:

a. Fruktdyrkerens eller salgslagets navn eller merke.
b. Fruktsortens navn (f. eks. «Grønn Reine-Claude»).
c. Kvalitetsgrad (f. eks. «Standard Ekstra»).
d. Nettoinnhold (i hele kg avrundet nedad).
e. Fruktpakkerens nummer, når pakkingen er skjedd ved autorisert pakker.

Merkelappen bør ha standardformat A 6 (10,5 × 14,8 cm) og må ikke ha mindre format enn dette. Den festes på kassens endevegg. Den bør ha farger således:

for sortering «Standard Ekstra»: rød,
» » «Standard Fin»: sterk gul,
» » «Frasortert»: lys grønn.

For usortert benyttes kvite merkelapper.

Betydningen av de ovenfor benyttede uttrykk.

Bordfruktsorter: Aromatiske, gjerne søte sorter, skikket til å nytes i rå tilstand, f. eks. Grønn Reine-Claude, Althanns Reine-Claude, Jefferson og Gul herreplomme.

Husholdningsfruktsorter: Sorter som er lite skikket til å nytes i rå tilstand, men som er vel egnet til bruk i tilberedt stand (kokt, syltet m. v.), f. eks. de fleste sorter av Sviskeplommer, Blåplomme m. fl.

Kirsebær: Både søtkirsebær (moreller) og surkirsebær. 17 sept.
Meget store: Frukt som er endel større enn den vanlige gjennemsnittsstørrelse for sorten.
Velutviklet: Frukt av normal form uten misdannelser.
Meget godt farget: Frukt som helt ut har den farge som er normal for sorten.
Feilfri: Frukt som er uten merke efter tægestikk, insektbitt, sprekker eller andre flekker.
Begynnende modning: Når fruktens farge begynner å tre tydelig frem eller når frukten begynner å bli mykere omkring stilken.

III. Andre bestemmelser.

Det er forbudt å benytte fruktkasse nr. 1 (NS 276) til annen frukt enn norske epler og pærer av kvalitetsgradene «Standard Ekstra», «Standard Fin» og sortering «C», som også er merket overensstemmende med foranstående regler.

IV. Ikrafttreden.

Disse regler trer i kraft for kjernefrukten 1 oktober 1938 og for steinfrukten 1 juli 1939.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet. 19 sept.
Punkt 1 i departementets skrivelse av 11 januar 1935 med senere endringer angående utjevningsavgiften på melk som leveres direkte fra produsent til forbruker, gis følgende tillegg:

Utjevningsavgiften for den melk som leveres direkte fra produsent til sykehus, pleiehjem, skoler, hoteller, pensjonater, kafeer, bakere, fabrikker og lignende større forbrukere, jfr. punkt 16 i departementets forskrifter av 23 desember 1936, skal være den samme som avgiften ved det meieri som ligger salgsstedet nærmest.

Centralen kan med godkjennelse av Omsetningsrådet gjøre undtagelser, dersom leveransen til større forbrukere skjer leilighetsvis eller er av mindre betydning.

Denne bestemmelse trer i kraft 1 oktober 1938.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om tillatelse 19 sept.
til å felle bever i Konsmo herred, Vest-Agder fylke.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om utvida jakt- 19 sept.
tid for hjort i 1938 i Vestnes herad, Møre og Romsdal fylke, slik at jakttida vert til og med 10 oktober iår.

*) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.
**) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste deild nr. 37.

19 sept. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om reguleringS-, utparsellerings- og bebyggelsesplan samt bygningsvedtekter for kvartalet mellem Drammensveien, veiene 12 og 4 a, samt Thunes vei i Aker herred, Akershus fylke.

20 sept. **Rundskrivelse** *) fra Socialdepartementet til fylkesmennene.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 10 mai 1935, jfr. kongelig resolusjon av 20 september 1929, gjør departementet herved følgende forandringer i kongelig plakat av 20 september 1929 om handel med gifter, apotekvarer og en del andre varer:

I avdeling B tilføies i alfabetisk orden:

«* Kvikksølv, metallisk *(Hydrargyrum)*».

Samtidig utgår nevnte stoff av plakatens avdeling C, I, nr. 13.

Avdeling C, I, nr. 33 skal lyde:

«Mel som er tilsatt melforbedringspreparater av enten kaliumbromat eller kaliumjodat således at det får et innhold av høist 0,005 pct. av nevnte stoffer.»

I samme avdeling tilføies som nytt nr. 34:

«Frysevæske tilvirket av metyllalkohol (metanol). Væsken må være sterkt farvet og tilsatt stoff som hindrer rustdannelse. Til salg ved kjøpmenn kreves tillatelse av politiet. Salget må skje i samsvar med de særlige regler som er gitt herom (jfr. kongelig plakat av 2 mai 1930 om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer med senere endringer).»

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 13 mars 1931 gjør departementet herved følgende tilføielse i kongelig plakat av 2 mai 1930 om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer:

Under I tilføies som ny paragraf:

«§ 19. Frysevæske med innhold av metyllalkohol (metanol) må bare forhandles i forseglet originalemballasje av blikk eller jern. Direkte på emballasjen skal i sort farve på rød bunn være trykt et stort og tydelig giftmerke, samt med tydelige bokstaver av minst 3 millimeters høide stoffets navn og ordene «Forsiktig. Giftig. Må opbevares under lås og lukke. Øieblikkelig blindhet kan bli følgen, hvis dette stoff drikkes.»

Dessuten skal emballasjen være påtrykt navnet på det firma som har fremstillet varen, og i tilfelle varen har vært gjenstand for omtapning, også navnet på det firma som har forestått omtapningen. Ordene «Øieblikkelig blindhet kan bli

*) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

følgen, hvis dette stoff drikkes» må gis en fremtredende plass på varens signatur og bokstavene må ikke være mindre enn dem som er anvendt på varens hovedbetegnelse. 20 sept.

Det må ikke i varens signatur, i brosjyrer, trykksaker, annonser eller på annen måte angis at varen inneholder alkohol. Heller ikke må betegnelsen metyllalkohol brukes.»

I bestemmelsen om mel som er tilsatt forbedringspreparater er sløifet den tidligere adgang til forhandling av mel som er tilsatt ammoniumpersulfat, idet preparater med innhold av persulfater antas å kunne virke helseskadelig, således at anvendelsen herav vil være i strid med næringsmiddelloven.

Opmerksomheten henledes videre på bestemmelsene om frysevæske som inneholder metyllalkohol. Varen brukes til å hindre at kjølevannet på bilradiatorer m. v. fryser.

På grunn av varens giftighet er det fastsatt særlige, strenge regler for varens pakning og signering, og foreskrevet at almindelige kjøpmenn for å kunne selge slike frysevæsker må ha tillatelse av politiet.

Tillatelsen må bare gis kjøpmenn som personlig fremstiller sig for politiet. Den meddeles skriftlig og bør i almindelighet bare utferdiges til forhandlere av rekvisita, brenselsstoffer og lignende for biler og industrien.

Efter forskriftene er det forbudt i varens signatur, trykksaker m. v. å angi at varen inneholder alkohol, eller å bruke betegnelsen metyllalkohol. Politiet bør derfor gjøre forhandleren kjent med at han, hvis han ønsker å omtale varens innhold av dette stoff, kan erstatte ordet metyllalkohol med betegnelsen «metanol».

Skriv *) frå Socialdepartementet om serlege opnings- og stengjingstider for vertshusa i Meland herad, Hordaland fylke. 20 sept.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til Forsvarsdepartementet. 20 sept.

I henhold til den bemyndigelse som er gitt nærværende departement ved kongelig resolusjon av 30 mars 1928, punkt 2, fastsetter man en rekke endringer i klasseinndelingen med hensyn til skyss- og kostgodtgjørelse for tjenestemenn i hæren og sjøforsvaret. Klasseinndelingen blir derefter i sin helhet således:

Hæren.

1 klasse.

Militær og civilmilitær i stiling med løitnants og høiere grad. Direktør, avdelingschef, stålverksingeniør, avdelingsingeniør, driftsassistent I og sekretær I ved Hærens fabrikker.

*) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste deild nr. 37.

20 sept. Driftsingeniør, motoringeniør og konstruktør ved Kjeller flyfabrikk.
Kontor- og innkjøpschef og salgschef ved Kongsberg våbenfabrikk.
Kontorchef, driftsingeniør, innkjøps- og salgschef, oververksmester og fabrikklæge, samtlige ved Raufoss ammunisjonsfabrikker.
Kjemiker ved Hærens våbentekniske stab, bestyrer av Hovedarsenalets verksteder.
Medisinalrevisor, bestyrer av Hærens bakteriologiske laboratorium.
Proviantforvalter i Oslo.
Lektor ved befalsskolene og på Raufoss.
Arkitekt ved Ingeniørvåbnets stab.
Sekretær hos Generalkrigskommissæren.
Medlem av remontenevnd og Landsskytterstyret.
Valgt medlem av styret for de sønnen- og nordenfjelske hestehjelpskasser.
Direktør, avdelingschef, astronom, geodet, topograf, inspektør, intendant, bestyrer av kartsalget, kartforvalter, samtlige ved Norges geografiske opmåling.
Direktør for Statens gymnastikkskole.

2 klasse.

Militær og civilmilitær i stilling med fenriks eller lavere grad.
Håndverker (garnisonerende, i distriktstjeneste), bøssemaker ved befalsskole, motormekaniker, radiotelegrafist ved flyveskolen.
Sekretær II, bokholder, kasserer, regnskapsfører, kontorist og assistent (undtagen de under klasse 1 nevnte).
Verksmester, tegneformann, driftsassistent II, teknisk assistent, formann, tegner, støperimester, valsemester, forvalter, gårdsfullmektig.
Opsynsmann, militærkonstabel på Akershus, fengselsbetjent, vaktmester, portner ved befalsskole, kjører, magasinbetjent, vaktmann og bud.
Innkjøpschef ved Kjeller flyfabrikk, materialforvalter og lagerassistent sammesteds.
Proviantforvalter (utenfor Oslo), forvalter ved Hærens furasje- og kornmagasin i Oslo, forvalter ved furasjemagasin, forvalter ved intendanturen på Gardermoen, underforvalter ved Hærens proviantmagasin i Oslo, forvalter ved Oslo militære sykehus, vaskeribestyrer på Gardermoen.
Ekspeditør og lagermann ved Hærens proviantmagasin i Oslo.
Mestertilskjærer og tilskjærersvenn.
Kjøkkeninspektrise, kjøkkenbestyrerinne, kokkekone (-pike).

Diakon og sykepleierske ved Oslo militære sykehus og sykehuset på Raufoss. 20 sept.
Bestyrer av Generalfelttøimesterens oljekontor.
Kontorfullmektig ved Hærens fabrikker, materialforvalter ved Hovedarsenalets verksteder, konstruktør (tegner) ved Hærens våbentekniske stab.
Laborant ved Raufoss amunisjonsfabrikker.
Bygningsassistent ved Hærens fabrikker.
Karttegner, gravør, trykker, sliper, dagarbeider, trykkeriarbeider, falserske, påleggerske, samtlige ved Norges geografiske opmåling.

Sjøforsvaret.

1 klasse.

Militær og civilmilitær i stilling med løitnants og høiere grad.
Direktør for Marinens hovedverft, direktør for Marinens flyvebåtfabrikk.
Overingeniør, tegneformann og ingeniør.
Overlæge og asistentlæge ved Marinens sykehus.
Direktør for Norges sjøkartverk.
Overlos.
Bestyrer av artilleriverkstedene, kontorchef ved Marinens hovedverft, bokholder ved Marinens hovedverft, kjeleinspektør, verktøikonstruktør ved Marinens minevesen, overlærer ved Kystartilleriets befalsskole, docent, hydrograf og sanitetsforvalter.

2 klasse.

Militær og civilmilitær i stilling med fenriks og sersjants grad, minehåndverkerunderofficer.
Sekretær ved Marinens administrasjonsgrener, bokholder og førstetegner.
Overpolitibetjent, materialforvalter, kontorfullmektig og ingeniørassistent.
Tegner, formann, kontorist, materialskriver, magasinbetjent, feiermester, politibetjent, politi- og brandkonstabel, revisor ved Marinens intendantur, regnskapsfører ved Sjøkrigsskolen, hydrograf av 2 klasse, kontorassistent og karttegner i Norges sjøkartverk samt gravør, bud, telefonist, opsynsmann, regnskapsfører, kjøkkenbestyrerinne, oversøster, søstre og chauffør ved Marinens sykehus.
Losoldermann.
Losformann, los (herunder marinelos) samt følgende stillinger i Kystartilleriet:

20 sept. Bøssemaker og våbensmedformann, teknisk håndverkerformann, festningshåndverker, maskinist, båtfører og fyrbøter.
Telefonbestyrer og telefonekspeditør.
Kjøkkenbestyrerinne (kokke).
Renovatør.

Personell av 2 klasse som beordres til reise utenfor det divisjons(kommando)distrikt som de tjenstgjør i (1 og 2 Divisjons distrikter regnes under ett), kan beregne kostgodtgjørelse som for 1 klasse bestemt for hele reisens varighet.

20 sept. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at i Tysvær herred, Rogaland fylke, skal all skog henregnes til vernskog.

20 sept. **Skriv** **) frå Landbruksdepartementet om at tiur, røy og orrfugl skal vera freda heile året i herada Straumsnes, Tingvoll, Frei og Øre, Møre og Romsdal fylke.
Fyresegna gjeld frå 1 januar 1939 til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1943.
Brot på denne fyresegna vert straffa.

20 sept. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om forskrifter for Spjelkavik brandvern i Borgund herred, Møre og Romsdal fylke.

21 sept. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Christian Hagemanns legat til hjelp for trengende menn og kvinner av handelsstanden i Bergen», oprettet ved testament av 18 juni 1931.

21 sept. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om folkeregister med vedtekter for Fauske herred, Nordland fylke.

22 sept. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Estland 2 september 1938 deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende overenskomst ***) til lettelse av den internasjonale utbredelse av film av opdragende karakter, Genève 11 oktober 1933. Estland har ved tiltredelsen tatt sådant forbehold som omhandles i overenskomstens artikkel 9.

22 sept. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om forandring i § 3 og ny § 5 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Halden.

---

*) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.
**) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste deild nr. 37.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1935 s. 542.

Skriv *) frå Socialdepartementet om brigde i § 1 i ved- 22 sept.
tekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Fusa herad, Hordaland fylke.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om regler for 22 sept.
ordningen av brandvesenet i Fauske brandkommune, Nordland fylke.

Kongelig resolusjon *). 23 sept.

I. § 3, annet ledd, i de med hjemmel i næringsmiddelloven av 19 mai 1933 ved kongelig resolusjon av 3 mai 1935 fastsatte forskrifter om hermetiske matvarer m. v. skal lyde slik:

«Brukes innvendig lakkering på hermetikkemballasje, skal den være blyfri. Blikkemballasje som brukes til hermetisk nedlegging av røkt småsild, skal innvendig være betryggende lakkert. Socialdepartementet kan påby slik lakkering også for andre vareslag.»

II. Den i punkt 1 nevnte bestemmelse trer i kraft 1 oktober 1938. Dog kan ulakkert emballasje som er på lager 1 oktober 1938, brukes til vare som pakkes innen utgangen av 1938.

Kongelig resolusjon *) om helseforskrifter for leirplas- 23 sept.
ser i Fredrikstad.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmennene. 23 sept.

Ved kongelig resolusjon idag er § 3, annet ledd, i de med hjemmel i næringsmiddelloven av 19 mai 1933 ved kongelig resolusjon av 3 mai 1935 fastsatte forskrifter om hermetiske matvarer m. v. gitt et tillegg som påbyr innvendig lakkering av blikkemballasje som brukes ved hermetisk nedlegging av røkt småsild.

Efter nevnte tillegg lyder hermetikkforskriftenes § 3 i sin helhet slik:

«Blikk til hermetikkemballasje skal være godt fortinnet over det hele. Fortinningen må ikke inneholde over 0,1 gram bly pr. 100 gram (jfr. § 12 i de almindelige forskrifter).

Brukes innvendig lakkering på hermetikkemballasje, skal den være blyfri. Blikkemballasje som brukes til hermetisk nedlegging av røkt småsild, skal innvendig være betryggende lakkert. Socialdepartementet kan påby slik lakkering også for andre vareslag.

Pakningsringer må ikke inneholde bly, kvikksølv, sink eller andre tunge metaller enn jern eller antimon (jfr. § 12 i de almindelige forskrifter).»

*) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

23 sept. Påbudet om innvendig lakkering av blikkemballasje for hermetisk nedlagt røkt småsild trer i kraft 1 oktober førstkommende. Dog kan ulakkert emballasje som er på lager samme dag, brukes til vare som pakkes innen utgangen av 1938.

Efter § 6 i hermetikkforskriftene må innhold av tinn i hermetisk matvare ikke overstige 40 milligram pr. 100 gram av varen, når væsken er frasilt. I flere andre land, blandt annet i Storbritannia, gjelder en lavere grense. Innholdet av tinn kan skyldes tinnopløsning i varen fra emballasjen. Ved å beskytte emballasjen, tilsikter lakkeringen å forebygge eller i vesentlig grad å hindre at varen tilføres tinn.

Efter § 12 i de almindelige forskrifter om tilvirkning og omsetning av næringsmidler m. v. av 3 mai 1935 må giftige metaller m. v. ikke komme i berøring med nærings- og nytelsesmidler, blandt annet ved anvendelse av slike stoffer til emballasje, og lakkeringen må fylle dette krav. Hermetikkindustriens laboratorium, Stavanger, har gjennem forsøk funnet frem til lakkeringsmetoder som anses å tilfredsstille de krav som må stilles.

Påbudet om lakkering gjelder inntil videre bare for blikkemballasje som anvendes ved hermetisk nedlegging av røkt småsild. Men Socialdepartementet kan efter den nye bestemmelse påby slik lakkering også for andre vareslag.

23 sept. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Thor Asbjørn Dahls minnefond for verdige trengende i Gausdal hovedsogn».

23 sept. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Bjørn Brandts legat til Vestre Slidre kirke», oprettet ved testament av 17 desember 1933.

23 sept. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Olaf Christian Hagemanns testament av 18 juni 1931 oprettede «Jessie Hagemanns legat til hjelp for trengende menn, kvinner og foreldreløse barn av sjømannsstanden i Bergen».

23 sept. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om tillatelse til anvendelse av gift til fangst av rovdyr i Røyrvik, Namsskogan, Nordli og Sørli herreder, Nord-Trøndelag fylke.

---

*) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om bygnings- 23 sept.
vedtekter for Åssiden bygningsdistrikt, Lier herred, Buskerud fylke.

Skriv **) frå Justisdepartementet om politivedtekt for 24 sept.
Greipstad herad, Vest-Agder fylke.

Skriv **) frå Justisdepartementet om politivedtekt for 24 sept.
Nærbø herad, Rogaland fylke.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet. 24 sept.

I medhold av § 17 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer og post X, punkt 1, i plakat av 7 november 1930 om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander bestemmes at det gjøres følgende forandringer og tillegg til bestemmelsene i den nevnte plakat med senere skrivelser om forandringer, nemlig i:

Punkt VI:

Usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg er det for Finnlands vedkommende bare tillatt å innføre når det følger med eksportattest fra vedkommende veterinær om at kjøttet stammer fra dyr som i de siste 6 måneder har opholdt sig i Uleåborg len (med undtagelse av Kajana herred), Wasa len eller Tavastehus len, Åbo og Bjørneborg len samt landskapet Åland.

Slaktet fjærfe og vilt er det forbudt å innføre fra alle land undtagen Finnland, Island og Sverige. Fra Sverige er dog sådan innførsel forbudt fra Malmøhus, Kristianstad, Blekinge, Halland, Jönköping, Kronoborg og Kalmar len.

Det er forbudt å innføre rugeegg av alle slags fugler fra alle land.

Punkt VIII:

Det er forbudt å innføre torvstrø fra alle land undtagen Finnland og Sverige. Fra Sverige er dog sådan innførsel forbudt fra Malmøhus, Kristianstad, Blekinge, Halland, Jönköping, Kronoborg og Kalmar len.

Disse bestemmelser, som gjelder inntil videre, trer i kraft 1 oktober 1938.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 26 sept.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Austral-Sambandets regjering tiltrådt internasjonale overenskomster ***) om stempelavgift 1) på vekselrettens område,

---

*) Kunngj. 27 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.
**) Kunngj. 4 oktober i Lovtid. 1ste deild nr. 38.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1934 s. 81.

26 sept. Genève 7 juni 1930, og 2) på checkrettens område, Genève 19 mars 1931, for Australsambandet, Papua og Norfolkøya samt mandatområdene Ny Guinea og Nauru. Tiltredelsen av overenskomsten om stempelavgift på vekselrettens område av 7 juni 1930 er skjedd med det forbehold som omhandles i avsnitt «D» i den til denne overenskomst knyttede protokoll. Tiltredelsen blev for begge overenskomsters vedkommende registrert i Folkeforbundets sekretariat 3 september 1938.

26 sept. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om tillegg til første ledd i § 6 i politivedtekten for Øvre Eiker herred, Buskerud fylke.

26 sept. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Hamarøy herred, Nordland fylke.

26 sept. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 81 for Larvik.

26 sept. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om regulativ for erleggelse av gebyrer ved det kommunale byggetilsyn for Sauda bygningskommune, Rogaland fylke.

27 sept. **Skriv** **) frå Justisdepartementet om brigde i § 1 i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Åmli herad, Aust-Agder fylke.

27 sept. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Heim herred, Sør-Trøndelag fylke.

28 sept. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Alstahaug herred, Nordland fylke.

28 sept. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 81 for det bygningsloven underlagte område av Kirkenes i Sør-Varanger herred, Finnmark fylke.

29 sept. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium er i henhold til internasjonal overenskomst ***) om ferdsel med motorvogn, Paris 24 april 1926, kjenningsbokstavene for automobiler innregistrert i Irland fra 1 august 1938 EIR i stedet for SE.

*) Kunngj. 4 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.
**) Kunngj. 4 oktober i Lovtid. 1ste deild nr. 38.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1930 s. 89.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om tillatelse til å felle rådyr i Rømskog herred, Østfod fylke. 29 sept.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om regler for brandvernets ordning samt forskrifter for brandvernet, brandchef, dennes stedfortreder samt brandmester i Sundløkken, Gretnes, Årum brand- og bygningskommune, Østfold fylke. 29 sept.

Kongelig resolusjon *). 30 sept.
Med hjemmel i lov nr. 4 av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket bemyndiges Justisdepartementet til å gi de i nevnte lovs §§ 5, 3 ledd, 15 og 23 omhandlede forskrifter om meldeplikt.

Kongeleg resolusjon **) om tilskot frå dei interesserte til sams sauesanking under ymse gardar i Jølster herad, Sogn og Fjordane fylke. 30 sept.

Kongelig resolusjon *) om plikt for de interesserte til sams sauesanking i felles beitestrekning tilhørende endel gårder i Fauske og Sørfold herreder, Nordland fylke. 30 sept.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Gårdbruker Trond Nilsen Thune og hustru Berit Johnsdatter Wangenstens legat til beste for misjonsarbeidet», oprettet av Trond Nilsen Thune. 30 sept.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 30 sept.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har den britiske regjering meddelt at de internasjonale overenskomster ***) om stempelavgift 1) på vekselrettens område, Genève 7 juni 1930 og 2) på checkrettens område, Genève 19 mars 1931 finner anvendelse på følgende britiske kolonier, protektorater og mandatland:

Bahama-øyene,
Britiske Salomon-øyer,
Falkland-øyene med underliggende områder,
Gilbert og Ellice-kolonien,
Mauritius,
St. Helena og Ascension,
Tanganyika,
Tonga,
Transjordania,
Zanzibar.

*) Kunngj. 4 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.
**) Kunngj. 4 oktober i Lovtid. 1ste deild nr. 38.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1934 s. 81.

30 sept. Anvendelsen av overenskomsten om stempelavgift på vekselrettens område av 7 juni 1930 skjer, undtagen for Mauritius' vedkommende, med forbehold som nevnt i avsnitt «D» i den protokoll som er knyttet til overenskomsten.

Meddelelse om ovenstående blev mottatt i Folkeforbundets sekretariat 7 september 1938.

30 sept. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om tillatelse til i 1938 å felle rådyr i Skjeberg herred, Østfold fylke.

30 sept. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om freding av ærfugl på øyene Kirkelandet, Innlandet, Skorpa og Nordlandet samt omliggende holmer og skjær som ligger innenfor Kristiansunds bygrense.

1 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Finnland 16 september 1938 underskrevet deklarasjon ***) angående historieundervisningen (revisjon av lærebøker), Genève 2 oktober 1937.

3 oktbr. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Asker herred, Akershus fylke.

3 oktbr. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring på de offentlige veier innen Bodin herred, Nordland fylke.

5 oktbr. **Rundskrivelse** nr. 3 fra Justisdepartementet til fylkesmennene om den nye sportellov.

En del spørsmål vedkommende beregning av tinglysingsgebyrer.

Departementet skal i denne rundskrivelse behandle en del tolkingsspørsmål vedkommende noen av bestemmelsene i den nye sportellovs kapitel 5, jfr. rundskrivelse nr. 1 av 2 mars 1938.

I. Ektepakter.

Efter den nye sportellovs § 52 annet ledd skal det for tinglysing av ektepakt betales kr. 5; inneholder ektepakten rettsstiftelse over fast eiendom, betales også gebyr efter § 51. Det har vært reist spørsmål om av hvilken verdi det nevnte tilleggsgebyr efter § 51 skal regnes når det gjelder ektepakt om at en fast eiendom som er felleseie, for fremtiden skal være den ene ektefelles særeie. Departementet

*) Kunngj. 4 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.
**) Kunngj. 12 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 64.

har antatt at eiendommens halve verdi skal legges til grunn 5 oktbr.
såfremt den ektefelle som får eiendommen som sitt særeie, allerede har hjemmel til eiendommen, eller begge ektefeller har hjemmel i fellesskap, og den fulle verdi såfremt det er den annen ektefelle som har hjemmelen.

Det som her er sagt antas å få tilsvarende anvendelse på ektepakt som er oprettet før ekteskapet, og som går ut på at en eiendom som den ene part har grunnbokshjemmel til, efter ekteskapets inngåelse skal være en av ektefellenes særeie.

2. Anmerkning om hjemmelsovergang ved arv. Tinglysing av skifteskjøte.

Når det godtgjøres for tinglysingsdommeren at grunnbokshjemmelen til en eiendom ved hjemmelshaverens død er gått over til arvinger eller gjenlevende ektefelle, jfr. tinglysingslovens § 14, skal det foretas anmerkning om det i grunnboken. For anmerkningen betales gebyr efter den nye sportellovs § 54. Gebyr antas dog ikke å skulle beregnes for anmerkning om at hjemmelen er gått over til gjenlevende ektefelle som sitter i uskiftet bo, jfr. lovens § 69 nr. 2.

Gebyret efter § 54 beregnes på grunnlag av eiendommens fulle verdi. Har avdøde og hans ektefelle hatt formuesfellesskap, og hjemmelen er gått over til gjenlevende ektefelle og arvingene i fellesskap, må dog verdien av gjenlevende ektefelles anpart trekkes fra ved gebyrberegningen, jfr. § 69 nr. 2.

Gebyr efter § 54 antas å skulle beregnes selv om hjemmelsovergangen har funnet sted før 5 mars 1938, da kapitel 5 i den nye sportellov trådte i kraft, når anmerkning først blir foretatt efter dette tidspunkt. Eksempel: I grunnboken står A som innehaver av grunnbokshjemmelen til en eiendom. A er død i 1900 og eiendommen overtatt av hans arvinger B og C i fellesskap, hver for en halvdel. I 1910 døde B, og hans halvdel i eiendommen blev overtatt av hans arvinger D og E i fellesskap, hver for en halvdel. I juli 1938 utsteder C, D og E en pantobligasjon i eiendommen. Om de to arvefall er intet tidligere anmerket eller tinglyst. Forat pantobligasjonen skal kunne tinglyses, må det her foretas anmerkning: 1. om at hjemmelen til hele eiendommen i 1900 gikk over til B og C, og 2. om at hjemmelen til B's halvdel i eiendommen i 1910 gikk over til D og E. For anmerkning nr. 1 regnes gebyr efter § 54 på grunnlag av eiendommens fulle verdi, for nr. 2 på grunnlag av den halve verdi. Verdien på den tid da anmerkningene foretas, legges til grunn.

Om tinglysing av skifteskjøter og skjøter fra arvinger bemerkes:

5 oktbr. Overtar arvingene eiendommen i det forhold hvori de er arveberettiget, er det ikke nødvendig å tinglyse skjøte til dem fra skifteretten eller en testamentsfullbyrder. Arvingene får grunnbokshjemmel ved anmerkning som foran nevnt. Skjøte kan imidlertid tinglyses, og tinglysingsgebyr regnes da efter den nye sportellovs § 51 på grunnlag av eiendommens fulle verdi. (Den tidligere praksis hvorefter gebyr blev beregnet som for dokument uten sum — sportelloven av 1897 § 48 b — jfr. Finansdepartementets skrivelse av 24 april 1909 i lovsamlingen, antas således ikke lenger å kunne opretholdes.) Blir slikt skjøte tinglyst, foretas ikke anmerkning efter tinglysingslovens § 14; skjøtet trer i stedet for anmerkning.

Anmerkning om hjemmelsovergang antas heller ikke å skulle foretas når det tinglyses skjøte fra skifteretten til en enkelt av arvingene eller til en utenforstående. For et slikt skjøte regnes likeledes tinglysingsgebyr på grunnlag av eiendommens fulle verdi, selv om eiendommen overdras til en arving.

Skiftes boet privat, og en enkelt av arvingene skal overta eiendommen som eneeier, kan dette ordnes på den måte at han får skjøte fra medarvingene på deres andeler i eiendommen. Tinglysingsgebyr for et slikt skjøte antas å skulle regnes bare av verdien av de andeler som overdras. Forutsetningen er at skjøtet lyder på de overdratte andeler og ikke på hele eiendommen. I motsatt fall antas tinglysingsgebyret å skulle regnes av eiendommens fulle verdi, jfr. det som er sagt foran om skjøte fra skifteretten. For at skjøter som her nevnt skal kunne tinglyses, må det først foretas anmerkning om at grunnbokshjemmelen til eiendommen er gått over til arvingene.

3. Dokumenter som gjelder flere eiendommer.

Bestemmelsene i §§ 56 og 57 om tilleggsgebyr når et dokument gjelder flere faste eiendommer, vil som hovedregel få anvendelse på alle dokumenter som tinglyses, både dokumenter med og dokumenter uten sum eller verdi; jfr. rundskrivelse nr. 1 om den nye sportellov s. 1.

For ekspropriasjonsforretning om avståing av grunn fra flere eiendommer tilhørende forskjellige eiere, blev det tidligere antatt å skulle regnes ett tinglysingsgebyr på grunnlag av den samlede erstatningssum, når ekspropriasjonssaken for samtlige eiere var fremmet som én forretning (skrivelser av 20 desember 1878 og 27 oktober 1927, H.R.D. i Retst. 1927 s. 706). Nu antas det efter den nye sportellovs

§ 56 å måtte regnes gebyr som om det blev tinglyst så mange dokumenter som det er eiendommer med forskjellige eiere. På samme måte antas gebyr å skulle regnes for «veikontrakter», hvor erklæringer om avståing av grunn og om bidrag til veianlegg fra flere eiere er inntatt i ett dokument. 5 oktbr.

§§ 56 og 57 antas ikke å skulle brukes ved tinglysing av utskiftingsforretninger. Her skal det bare regnes gebyr efter § 52 annet ledd — kr. 5 — uansett hvor mange eiendommer forretningen gjelder. Derimot må §§ 56 og 57 anvendes på grensegangsforretninger som er holdt av utskiftingsretten — på samme måte som for private grensegangsforretninger. I tilfelle hvor beregning av gebyr for grensegangsforretning efter §§ 56 og 57 vil virke urimelig, vil det dog kunne bli tale om å nedsette gebyret efter søknad.

Videre har man antatt at §§ 56 og 57 ikke får anvendelse på skylddelingsforretningr (§ 53) og påtegninger som ikke inneholder en selvstendig ny rettsstiftelse (§ 59 første ledd).

Bestemmelsene antas ikke å kunne anvendes analogisk på dokument som gjelder både fast eiendom og løsøre. Heller ikke kommer de til anvendelse ved beregning av gebyr efter § 66 for attest om at et dokument er eller er forlangt tinglyst.

4. Pantattester.

En pantattest går i regelen ut på å gi bevidnelse om hvem som nu har grunnbokshjemmel til en fast eiendom, og hvilke heftelser som nu hviler på eiendommen, jfr. Harbek-Solem: Tinglysingsloven s. 51.

I samsvar med tidligere praksis antas imidlertid pantattestgebyr (den nye sportellovs § 64 første ledd) å skulle regnes for enhver attest som gis på grunnlag av innholdet av grunnboken, således også for attest f. eks. om tidligere innehavere av grunnbokshjemmelen til eiendommen. Likesom før antas også pantattestgebyr å skulle regnes for attest om heftelser på løsøre. Begjæres det pantattest vedkommende en manns faste eiendom og løsøre, antas det å skulle regnes særskilt gebyr efter den nye sportellovs § 64 for den faste eiendom og for løsøret.

5. Attest om at et dokument er eller er forlangt tinglyst.

Den nye sportellovs § 66 får anvendelse hvad enten attesten blir gitt som et særskilt dokument eller i form av påtegning på et annet dokument. Det betales således kr. 2 for en attest på en tidligere tinglyst pantobligasjon om at et eldre pantebrev som er anmerket på obligasjonen, er inn-

5 oktbr. levert til tinglysing av prioritetsvikelse eller til avlysing (slik attest var tidligere gratis efter sportelloven av 1897 § 80).

Som tidligere nevnt, betales ikke noe tilleggsgebyr efter §§ 56—57, om det forlanges attest vedkommende et dokument som gjelder flere eiendommer. Efter § 66 annet punktum betales bare ett gebyr når det samtidig begjæres attest om flere dokumenter vedkommende samme eiendom. Begjæres det samtidig attest om flere dokumenter, vedkommende flere eiendommer, har man antatt at gebyr blir å beregne efter den sistnevnte bestemmelse med kr. 2 for hver eiendom dokumentene gjelder, men efter § 66 første punktum med kr. 2 for hvert dokument, hvis det derved blir lavere. Er det f. eks. på en pantobligasjon i 5 eiendommer, A, B, C, D og E, anmerket 3 eldre obligasjoner som hviler på A og B og 2 obligasjoner som hefter på C, D og E, regnes det for attest om at de eldre obligasjoner er eller er forlangt avlyst, kr. 4 for obligasjonene i A og B (kr. 2 pr. eiendom) og det samme for obligasjonene i C, D og E (kr. 2 pr. dokument).

§ 66 gjelder efter sin ordlyd bare attest om at et dokument er eller er forlangt tinglyst — hvorunder også går attest om at et dokument er eller er forlangt avlyst (tinglysingslovens § 32). Den skulde således ikke få anvendelse på attest om at et dokument er eller er forlangt slettet av andre grunner enn som følge av avlysing, f. eks. som bortfalt ved tvangsauksjon eller efter reglene i tinglysingslovens §§ 28—31. Departementet er imidlertid tilbøielig til å anta at bestemmelsen bør anvendes også på slike attester.

5 oktbr. **Skriv** *) frå Arbeidsdepartementet om vedtekt til § 66 i bygningslovi for Øystese i Kvam herad, Hordaland fylke.

6 oktbr. **Skriv** *) frå Arbeidsdepartementet om reguleringsplan og bygningsvedtekt for Jondalsøyri i Jondal herad, Hordaland fylke.

7 oktbr. **Kongelig resolusjon** **).

I medhold av § 77 i lov om betaling for offentlige forretninger av 4 februar 1938 bestemmes:

I. A. For bevilling til å drive apotek betales gebyr, beregnet efter apotekets omsetning således:

For apotek med årlig omsetning til og med kr. 35 000 gebyr kr. 50.

*) Kunngj. 12 oktober i Lovtid. 1ste deild nr. 39.
**) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

For apotek med årlig omsetning over kr. 35 000 til og med kr. 70 000 gebyr kr. 100. For apotek med årlig omsetning over kr. 70 000 gebyr kr. 150. 7 oktbr.

B. For tillatelse efter § 100 b i lov om handelsnæring av 8 mars 1935 til å selge gifter og apotekvarer betales kr. 100.

C. Ved omsetning i litra A forståes størrelsen av apotekets varigere årlige totalomsetning (varesalg) på bevillingstiden fastsatt efter Socialdepartementets skjønn på grunnlag av apotekets bøker og omsetningsopgaver.

II. Foranstående bestemmelse trer i kraft 1 januar 1939.

Kongelig resolusjon. 7 oktbr.

Dr. Dedichens privatasyl i Østre Aker godkjennes inntil videre for 114 patienter.

§ 1, annet punktum, i det for asylet ved kongelig resolusjon av 28 september 1901 approberte regulativ forandres til å lyde:

«Det kan motta inntil 114 patienter, nemlig i centralavdelingen for rolige 26 patienter av hvert kjønn og i isoleravdelingene for urolige og urenslige 31 patienter av hvert kjønn.»

Kongelig resolusjon *) om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Tune herred, Østfold fylke. 7 oktbr.

Kongeleg resolusjon **) om nye helse-, epidemi og tuberkulosefyresegner for Davik herad, Sogn og Fjordane fylke. 7 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved det bestemmes at § 2, 2 ledd punkt 1 i de ved kongelig resolusjon av 7 mai 1936 fastsatte vedtekter for Norges handelshøiskole herefter skal lyde således: «Tre medlemmer med varamenn opnevnes av Handelsdepartementet.» 7 oktbr.

Kongelig resolusjon om regler og satser for godtgjørelse av fast ansatte rutebilchaufførør i Stavanger distrikt av statsbanene for fravær fra kvarter. 7 oktbr.

Kongelig resolusjon ***). 7 oktbr.

I regler for fremmede krigsskibs og militære luftfartøiers adgang til norsk

*) Kunngj. 12 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.
**) Kunngj. 12 oktober i Lovtid. 1ste deild nr. 39.
***) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

7 oktbr. territorium under fredsforhold av 19 august 1938 gis punkt 5 a følgende tilføielse:

«..... undtagen:

Drammensfjorden nordenfor breddeparallellen N.br. 59°37′ over Svelvikstrømmen.

Indre Oslofjord nordenfor linjen: Nærsnestangens nordspiss (N.br. 59°45′8, O.lgd. 10°31′2) — Spro lykt (N.br. 59°45′7, O.lgd. 10°35′3).

Innløpene til Fredrikstad og innenfor liggende farvann nordenfor breddeparallellen N.br. 59°10′3 fra Store Marnet over Alshus til fastlandet på østsiden av Glomma.»

Punkt 5 d, gis følgende tilføielse:

«..... inntil linjen:

Rødberg lykt (N.br. 63°29′2, O.lgd. 9°59′8)—Gjeitnes N.br. 63°26′6, O.lgd. 9°59′2).»

7 oktbr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Meråker herred, Nord-Trøndelag fylke.

7 oktbr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Gratangen herred, Troms fylke.

7 oktbr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Skjeberg herred, Østfold fylke.

8 oktbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Centralstyret for vanføre.

Departementet er enig med Centralstyret i at det påligger dette å treffe avgjørelse om hvorvidt et barn skal innkalles til vanføreskole (skolehjem for undervisning i folkeskolens fag); vanføreloven av 19 juni 1936 § 9. Men gjelder det optagelse i anstalt for behandling og yrkesoplæring, er det anstaltens vedkommende som avgjør om den vanføre egner sig for behandling og/eller oplæring, og om det er plass.

8 oktbr. **Skriv** **) frå Landbruksdepartementet om løyve til felling av bjor til solenge i Laudal herad, Vest-Agder fylke, i tida frå og med 15 oktober til og med 30 november.

10 oktbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at enhver eier eller besidder av hund i Lista herred, Vest-Agder fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter.

Denne bestemmelse skal dog ikke gjelde skjødehunder,

*) Kunngj. 18 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.
**) Kunngj. 18 oktober i Lovtid. 1ste deild nr. 40.

puddelhunder eller rottehunder (foxterrier) og heller ikke hunder som under lovlig jakt godtgjøres å være ledsaget på forsvarlig måte av eier eller besidder. 10 oktbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om tillegg til de innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig personbefordring innen Åsnes hovedsogn samt Gjesåsen sogn i Åsnes herred, Hedmark fylke. 10 oktbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om tillegg til de innskrenkende besemmelser for erhvervsmessig personbefordring innen Brandval herred, Hedmark fylke. 10 oktbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 81 for Trondheim. 10 oktbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til byskriverne, hvori uttales at overtagelse av plikt til å svare refusjonsbeløp for gateoparbeidelser, jfr. lov av 22 februar 1924 nr. 2 kap. V, ikke antas å burde regnes med som tillegg til kjøpesummen ved beregning av stempelavgift av ovrdragelsesdokumenter vedkommende fast eiendom. 10 oktbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Susanne Oftedals legat til fattige i Lyngdal sogn», oprettet ved testament av 19 august 1920. 11 oktbr.

Skrivelse **) fra Utenriksdepartementet om at der er foretatt en endring i bilag II til internasjonal overenskomst om lastelinjer, London 5 juli 1930, idet alle de stater som har ratifisert eller tiltrådt overenskomsten har godtatt endringen. 12 oktbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 81 for Laksevåg bygningskommune, Hordaland fylke. 13 oktbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om omregulering av og bygningsvedtekt for eiendommene Marienberg og Dyrborg i Trondheim. 13 oktbr.

Kongelig resolusjon *) om forskrifter for utsalgssteder for fersk fisk (herunder fersk sild) og steder hvor der lages fiskemat, for Stavanger. 14 oktbr.

---

*) Kunngj. 18 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 518.

14 oktbr. **Kongelig resolusjon** *) angående ophevelse av bestemmelsene i kongelig resolusjon av 22 oktober 1937 om forbud mot utførsel av torskemel og fiskemel.

14 oktbr. **Kongelig resolusjon.**
Finans- og tolldepartementet bemyndiges til på de nærmere betingelser som av dette fastsettes inntil videre å tilstå tollfrihet for materialer som av det offentliges flyfabrikker efter 1 juli 1938 er eller vil bli innført fra utlandet til fremstilling eller reparasjon av fallskjermer bestemt for Hærens eller Marinens flyvevåben.

14 oktbr. **Skriv** frå Justisdepartementet.
Nord-Vågsøy heradstyre, Sogn og Fjordane fylke, har gjort vedtak um at nynorsk for framtida skal nyttast i brevskifte med offentlege styringsmakter.

14 oktbr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt om salgstid for handel fra portrum m. v. i Namsos.

14 oktbr. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet om at gift kan anvendes til fangst av rovdyr i den del av Sortland herred, Nordland fylke, som ligger på Hindøya, samt i Velfjord herred, Nordland fylke. Tillatelsen gjelder inntil videre.
Giften må ikke utlegges før 1 november og må innsamles og tilintetgjøres innen 1 mai hvert år.

15 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra Folkeforbundets generalsekretær har Finnland 23 september 1938 ratifisert internasjonal overenskomst ***) om økonomisk statistikk, Genève 14 desember 1928, med protokoll.

15 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra den egyptiske legasjon har Amerikas forente stater 29 august 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende overenskomst †) om ophevelse av kapitulasjonene i Egypt, underskrevet i Montreux 8 mai 1937.

15 oktbr. **Skriv** ††) frå Socialdepartementet om ny § 2 i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Rennebu herad, Sør-Trøndelag fylke.

---

*) Kunngj. 18 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.
**) Kunngj. 26 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1931 s. 69.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1938 s. 121.
††) Kunngj. 26 oktober i Lovtid. 1ste deild nr. 41.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Distriktslæge Bull og hustrus legat for Brandval» til bedring av barns og ungdoms helse. 18 oktbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved skibsmegler Fridtjof Sundts testament av 2 mars 1903 oprettede «Orkesterforeningsfond i Bergen» til orkestermusikkens fremme i Bergen. 18 oktbr.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om at enhver eier eller besidder av hund i Lensvik herred, Sør-Trøndelag fylke, skal holde hunden i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet i den tid bufe beiter (1 mai—1 november). 18 oktbr.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlosen i det sønnenfjelske distrikt, hvori uttales at bestemmelsen i loslovens § 3 siste ledd om at intet fartøi har plikt til å betale innenskjærs milepenger for mer enn 60 nautiske mil må forståes slik at losplikten for et fartøi bestemt for norsk havn ophører efter utseilt distanse 60 nautiske mil innenskjærs, såfremt det ikke har ophevet losplikten tidligere. Under den videre seilas frem til bestemmelsesstedet er det losfritt. 20 oktbr.

Kongelig resolusjon. 21 oktbr.

1. Den stadfestelse som ved kongelig resolusjon av 16 desember 1898 blev meddelt på plan for Blindemisjonen «Il» opheves.

2. Det pålegg som blev gitt misjonen ved nevnte resolusjon om innsendelse av årsberetning og regnskap til departementet opheves.

Kongelig resolusjon *). 21 oktbr.

Lov nr. 6 av 17 juni 1937 om forandring i lov om forsikringsavtaler av 6 juni 1930 settes i kraft fra 1 januar 1939.

Kongelig resolusjon. 21 oktbr.

§ 5, 3 ledd i de ved kongelig resolusjon av 7 desember 1928 fastsatte vedtekter for Statens vitamininstitutt skal herefter lyde slik:

«Bestyreren plikter for øvrig:

1. Å føre instituttets regnskaper (inklusive inventarfortegnelse) som avlegges for styret ved hvert kalenderårs utgang, for derefter å revideres av Riksrevisjonen.

*) Kunngj. 26 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.

21 oktbr. 2. Å avgi ved hvert kvartals utgang skriftlig beretning til styret om instituttets virksomhet samt ved hvert års utgang en samlet beretning om virksomheten.
3. Å fremkomme med forslag om ansettelse eller avskjedigelse av funksjonærer.
4. Å fremlegge budgettforslag for styret.»

21 oktbr. **Kongelig resolusjon.**

I medhold av § 53 i lov om sparebanker av 4 juli 1924, jfr. lov nr. 5 av 13 mai 1938, foretas visse endringer i de ved kongelig resolusjon av 24 juli 1925, jfr. kongelig resolusjon av 23 august 1935, approberte Forvaltningsregler og styreinstruks for Sikringsfondet for sparebanker overensstemmende med et fremlagt utkast sålydende:

§ 1, 2 ledd.

Fondet skal:

a) Tjene til hjelp for sparebanker som er kommet i vanskeligheter, men som må anses for å være levedyktige. Hjelpen blir å yde som lån eller innskudd på rimelige og så vidt mulig betryggende vilkår.
b) Stille garanti for skolesparekassers tilgodehavender i sparebanker efter nærmere bestemmelser som blir å fastsette i fondets forvaltningsregler.
c) Kunne anvendes til å dekke tap som blir påført innskytere og andre i sparebanker som må gå i likvidasjon som følge av misligheter ved sparebankenes ledelse og virksomhet. De nærmere bestemmelser om sådan anvendelse av fondet fastsettes i fondets forvaltningsregler.

Ny § 3.

Ved behandling av saker i henhold til § 1 c avgjør styret i det enkelte tilfelle like overfor den enkelte innskyter (låntager) om og i hvor stor utstrekning tap skal dekkes.

Tap som helt eller delvis skyldes vedkommendes egen feil (uaktsomhet) skal som regel ikke dekkes.

Nuværende § 3 — § 13
gis henholdsvis numrene § 4 — § 14.

Nuværende § 5.

Som nytt 3 ledd innskytes:

Ved behandling av saker i henhold til § 1 c tiltres styret av formannen i Centralforeningen for Norges sparebanker, hvis han ikke allerede er medlem av styret, og 2 av vedkommende departement opnevnte representanter.

Det nuværende 3 ledd blir 4 ledd i paragrafen.

Nuværende § 6. 21 oktbr.
3 ledd skal lyde:

For at gyldig styrebeslutning kan fattes, må minst 4 styredeltagere være til stede og minst 3 av de møtende være enig i beslutningen. Ved behandling av saker i henhold til § 1 c (jfr. § 6, 3 ledd) må minst 7 styredeltagere være til stede og minst 5 av de møtende være enig i beslutningen. Endelig avgjørelse kan bare treffes i styremøter.

Kongelig resolusjon. 21 oktbr.

I de ved kongelig resolusjon av 5 april 1929 fastsatte «Regler om anciennitet og kommandorett for Hærens officerer» skal littera A punkt I 2 g fremtidig lyde:

«Generalinspektører, generalstabschef, generalintendant, sanitetschef og generalfelttøimester rangerer foran alle andre oberster og innbyrdes efter sin officersanciennitet.»

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet. 21 oktbr.

I medhold av § 17 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer og post X, punkt 1 i plakat av 7 november 1930 om innførsel av levende dyr og smittefarende gjenstander bestemmes følgende forandringer og tillegg for Sveriges vedkommende til bestemmelsene i den nevnte plakat med senere skrivelser om forandringer:

Punkt VI. Usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg, slaktet fjærfe er det forbudt å innføre fra Sverige. Det er dog tillatt å innføre vilt og frossent reinkjøtt fra Kopparberg, Gävleborg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten og Norrbotten len.

Punkt VIII. Det er forbudt å innføre gress, høi, halm og torvstrø fra Sverige.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og bygningsvedtekter for Bjerkøya, gnr. 57, bnr. 10 og del av bnr. 3, 5, 6, 7, 8 og 9 i Asker herred, Akershus fylke. 21 oktbr.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Aker herred, Akershus fylke. 24 oktbr.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om ny § 7 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Moss. 24 oktbr.

*) Kunngj. 26 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.
**) Kunngj. 1 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

24 oktbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og bygningsvedtekter for Dokka bygningskommune, Opland fylke.

25 oktbr. **Skriv** frå Justisdepartementet om at Øre herad i Møre og Romsdal fylke har gjort vedtak om at nynorsk for framtida skal nyttast i brevskifte med offentlege styringsmakter.

25 oktbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om at lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 skal være gjeldende for det tettbygde strøk omkring Hauge i Sokndal herred, Rogaland fylke.

25 oktbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om ophevelse av det ved kongelig resolusjon av 11 april 1913 fastsatte forbud mot motorvognkjøring på hovedveistrekningen Rage bru—Dirdal—Byrkjedal—Østebø, Rogaland fylke.

26 oktbr. **Skriv** **) frå Socialdepartementet om vedtekt om særlege opnings- og stengjingstider for bevertningsstader i Bud herad, Møre og Romsdal fylke.

27 oktbr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ophevelse av kinematografvedtekten for Oslo, stadfestet ved kongelig resolusjon av 9 februar 1917.

27 oktbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens §§ 65, 74 og 113 for Andalsnes bygningskommune, Møre og Romsdal fylke.

28 oktbr. **Kronprinsregentens resolusjon.**

I. Kongelig resolusjon av 12 oktober 1934 om tillatelse til å nedta og flytte Bakke kirke i Bakklandet menighet i Trondheim til en tomt ved platået ved Kirkegaten opheves.

II. Nevnte kirke tillates flyttet inn mot kirkegården så langt at Innherredsveiens bredde på det sted kirken nu står kan utvides til 20 meter.

III. Nærmere bestemmelser om flytningens gjennemførelse treffes av Kirke- og undervisningsdepartementet.

28 oktbr. **Kronprinsregentens resolusjon** *).

1. Lov av 4 februar 1938 om forandring i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 med tilleggslover og lov av s. d. om gjennemføring av den internasjonale konvensjon om konnossementer av 25

*) Kunngj. 1 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.
**) Kunngj. 1 november i Lovtid. 1ste deild nr. 42.

august 1924, den første forsåvidt ikraftsettelse ikke allerede er skjedd, settes i kraft fra 1 januar 1939. 28 oktbr.

2. Lov om sjøfarten av 20 juli 1893, slik som den lyder efter de senere foretatte forandringer, innrykkes i sin helhet i Norsk lovtidend, 1 avdeling.

Lov*) om sjøfarten av 20 juli 1893 nr. 1, således som den lyder efter de ved lover av 22 mai 1902 nr. 11, § 3, 11 juni 1906 nr. 2, 24 mai 1907 nr. 5, 18 september 1909 nr. 6, 21 juni 1913 nr. 4, 13 juli 1917 nr. 4, 14 august 1918 nr. 4 § 2, 9 juli 1920 nr. 3, 16 februar 1923 nr. 2, 26 mars 1926 nr. 4, 31 mai 1929 nr. 4, 23 mai 1930 nr. 7, 6 juni 1930 nr. 20 § 126 og 4 februar 1938 foretatte forandringer.

Første kapitel.

Om skib.

§ 1.

1. Et skib er norsk, når det utelukkende eies av norske statsborgere.
2. Tilhører skibet et aksjeselskap, hvis forretning utelukkende går ut på å drive skibsfart eller på å drive sådan virksomhet i forbindelse med ekspedisjon (skibs-aksjeselskap), eller tilhører det et aksjeselskap, i hvis forretning skibsfart, fangstvirksomhet på havet eller bergningsvirksomhet inngår som selvstendig ledd, er skibet norsk, når selskapets hovedkontor og styrets sæte er i Norge og styret består av her i riket bosatte norske statsborgere, som er aksjeeiere, samt når dessuten aksjer for minst seks tiendedeler av aksjekapitalen eies av norske statsborgere.

   Aksjer i et sådant selskap kan ikke uten samtykke av styret erhverves av andre enn norske statsborgere. Styret skal hvert år i januar måned sende vedkommende departement opgave over dem av selskapets aksjeeiere ved utløpet av det foregående år, som ikke er eller regnes like med norske statsborgere, det antall aksjer de eier, samt om aksjenes og aksjekapitalens størrelse.
3. Tilhører skibet et aksjeselskap, hvis forretning ikke er av den art som nevnt i post 2, er det norsk, når selskapets hovedkontor og styrets sæte er i Norge og styret består av her i riket bosatte norske statsborgere, som er aksjeeiere.

---

*) Inntatt i Lovtidend 1ste avd. nr. 51; jfr. punkt 2 i Kronprinsregentens resolusjon av 28 oktober 1938.

4. Reglene i post 2 og 3 får tilsvarende anvendelse overfor skib, som tilhører kommandittaksjeselskaper, således at hvad der er bestemt om styret og aksjekapitalen, for kommandittaksjeselskaper gjelder de ansvarlige medlemmer og kommandittkapitalen.
5. Ved anvendelsen av denne paragraf regnes like med norske statsborgere staten, innretninger og fond, som styres av staten, norske kommuner og norske sparebanker, korporasjoner og stiftelser, som har helt norsk styre med sæte i Norge, og hvis formål er almennyttig, samt aksjeselskaper, som opfyller de i post 2 nevnte betingelser.

§ 2. Over norske skib skal der, med de begrensninger og efter de nærmere regler, som ved særlig lov bestemmes, føres offentlig register, hvilket skal inneholde, hvad der utfordres til bestemmelse av skibenes identitet, samt fullstendige oplysninger om deres eiendoms- og rederiforhold.

§ 3. Skib, der innføres i skibsregistret, har hjemsted i den havn i riket, som bestemmes av rederen. For skib, som ikke er registrert, gjelder som hjemsted den havn, i hvilken rederen bor, eller som er nærmest hans bopel; er der flere redere, er den bestyrende reders hjemsted bestemmende for skibets; bor rederen utenfor riket, anses Kristiania (nu Oslo) som skibets hjemsted.

§ 4. Om norske skibs forpliktelse til å være forsynt med nasjonalitetsbevis, målebrev, bemanningsliste eller mannskapsfortegnelse samt, når sådant er påbudt, kongelig sjøpass gjelder, hvad derom særlig er bestemt.

§ 5. Ethvert norsk skib, der er registreringspliktig eller går i utenriksk fart, skal ha anbragt på hver av sidene sitt navn og på akterspeilet både sitt og hjemstedets navn, alt i lett leselige bokstaver av minst 15 centimeters høide.

§ 6. Som uistandsettelig i denne lovs betydning anses et skib ikke alene, når det ved lovlig besiktelse skjønnes, at dets istandsettelse enten overhodet ikke kan utføres eller iallfall ikke der, hvor skibet befinner sig, eller på noe annet sted, hvor det kan bringes hen, men også, når det på samme måte skjønnes, at skibet ikke er istandsettelse verd.

Annet kapitel.

Om rederi.

§ 7. Rederen hefter personlig for de forpliktelser som han selv eller gjennem andre pådrar sig. Det personlige ansvar er ubegrenset forsåvidt ikke annet er bestemt i denne lov.

§ 8. Rederen hefter for skade som er forårsaket ved feil eller forsømmelse i tjenesten av skibsfører, mannskap, los eller andre som utfører arbeide i skibets tjeneste.

Hvad rederen således kommer til å utrede, kan han kreve erstattet av den, som har voldt skaden.

§ 9. Eies et skib av partredere, svarer hver av dem for rederiets forpliktelser i forhold til sin andel i skibet.

§ 10. For skib, som eies av partredere, skal der velges en bestyrende reder, der må være norsk statsborger og bosatt i Norge.

Den bestyrende reder kan i rederiets anliggender saksøkes på dets vegne. Er ingen bestyrende reder valgt, står det den, som vil søke rederiet, fritt for å søke, hvem han vil av partrederne på rederiets vegne.

§ 11. I forhold til tredjemann er den bestyrende reder i kraft av sin stilling berettiget til å avslutte alle de rettshandler, som en rederiforretning sedvanlig fører med sig. Han kan således anta og avskjedige skibsføreren og meddele ham forskrifter samt oppebære penger, der innkommer for rederiets regning. Han kan saksøke i rederiets anliggender og i det hele representere det for retten. Derimot er han ikke uten særlig bemyndigelse berettiget til å opta pengelån i rederiets navn eller til å selge, pantsette eller tegne forsikring på skibet.

Har rederiet ved særlig forskrift innskrenket den myndighet, som efter det anførte i almindelighet tilkommer den bestyrende reder, er innskrenkningen uten betydning for tredjemann som i god tro har innlatt sig med ham.

§ 12. Når rederiets anliggender skal avgjøres ved partredernes stemmegivning, gjelder som beslutning, hvad der vedtas av den eller de partredere, som eier mere enn halvparten i skibet. Halvparten er tilstrekkelig, når beslutningen tiltres av den bestyrende reder, selv om han ikke har part i skibet. Ved valg av bestyrende reder er halvparten tilstrekkelig; har to fått like stemmer, avgjøres saken ved loddtrekning.

Beslutninger, som er i strid med rederikontraktens innhold eller ligger utenfor rederiets øiemed, er ikke gyldige, med mindre samtlige medredere er enige deri.

§ 13. I forholdet til medrederne kommer de almindelige regler om fullmakt til anvendelse på den bestyrende reders berettigelse til å handle på rederiets vegne. Forsåvidt omstendighetene ei er til hinder derfor, har han å sammenkalle medrederne til overlegning eller på annen måte innhente deres mening, når viktigere anliggender forefaller, navnlig når der er spørsmål om å anvende skibet i vesentlig forskjellig fart, om å ansette eller avsette skibsfører eller om å foreta noen betydeligere reparasjon.

§ 14. Den bestyrende reder kan til enhver tid avsettes ved beslutning av partredere, der eier mere enn en halvpart i

skibet. Eier han selv halvparten eller mere, kan retten på en partreders begjæring avsette ham, om dertil finnes skjellig grunn, og beskikke en midlertidig bestyrer.

§ 15. Den bestyrende reder skal føre særskilt regnskap over sin forvaltning av rederiets anliggender og gjøre rede og riktighet for samme. Regnskap for medrederne har han, når ikke anderledes av rederiet besluttes, å avlegge for hvert kalenderår senest 1 måned efter dets utløp.

§ 16. Når regnskap avlegges, skal den bestyrende reder omsende det til hver enkelt partreder. For å kunne kontrollere dets riktighet har enhver partreder adgang til regnskapsbøker og bilag, særlig til skibsførerens regnskaper.

Innsigelse mot den bestyrende reders regnskap må fremsettes innen seks måneder efter at regnskapet er avlagt og underretning derom meddelt. Oversittes denne frist, kan innsigelse ikke fremsettes med mindre svik oplyses.

§ 17. Til bestridelse av de utgifter, som kreves av rederiforretningen, påligger det enhver partreder å yde det fornødne bidrag i forhold til hans andel i skibet. Forsømmer noen partreder efter påkrav å betale sitt bidrag og utlegges dette forskuddsvis av den bestyrende reder eller noen av medrederne, har den forsømmelige å erstatte utlegget med 8 pct. årlig rente så vel som premien for den forsikring, som den forskuddsytende til sin sikkerhet måtte ha tegnet. For sin fordring har kreditor panterett i den forsømmeliges part i skibet og i det på parten fallende utbytte. Denne rett går foran eldre kontraktmessig pant i parten, men står tilbake for de i 11te kapitel omhandlede sjøpanterettigheter så vel som for kontraktmessig pant i det hele skib, og tapes, når den ikke gjøres gjeldende ved søksmål innen et år fra den tid da utlegget gjordes.

§ 18. Når beslutning tas om ny reise eller om skibets reparasjon efter fullendt reise, og tilskudd kreves til beslutningens utførelse, er enhver partreder, som ikke har stemt for reisen eller reparasjonen, berettiget til å frigjøre sig for å tilsvare sin del av tilskuddet ved uten vederlag å avstå sin part i skibet, forsåvidt der ikke hviler særlig heftelse på den. Vil han gjøre bruk av denne rett, må han skriftlig meddele det til den bestyrende reder så betimelig, at denne har underretning derom innen 8 dager, efter at beslutningen er blitt fattet, eller, hvis vedkommende partreder da ikke har vært til stede, innen 8 dager, efter at beslutningen er blitt ham meddelt. Den avståtte skibspart fordeles mellem de øvrige medredere i forhold til deres tidligere andel i skibet.

Er der tegnet en ennu gjeldende forsikring på den avståtte part, er de øvrige partredere solidarisk forpliktet til å tilsvare premien for den tilbakestående tid.

§ 19. Vinning og tap ved rederiforretningen fordeles på partrederne i forhold til enhvers andel i skibet.

Forsåvidt der ikke i rederiforretningen has bruk for tilstedeværende overskudd, blir det å utdele til partrederne.

§ 20. Rederiet opløses ikke derved, at en part i skibet overgår til en annen eier, eller ved en partreders død, umyndiggjørelse eller konkurs.

Når overdragelse av skibspart vil medføre, at skibet taper rett til å føre norsk flagg, utfordres samtykke fra samtlige medredere, for at overdragelsen, selv om den skjer ved tvangsauksjon, kan være gyldig.

Ellers behøver en partreder, som vil overdra sin skibspart eller en del av den, ikke dertil sine medrederes samtykke. Men hvis overdragelse skjer til andre enn medredere, har enhver av medrederne rett til å innløse parten, såfremt han senest sjette virkedag efter den dag, da anmeldelse om overdragelsen er foregått overensstemmende med § 21, annet ledd, tilbyr den nye eier løsningssummen eller, hvis denne ennu ikke er på det rene, betryggende sikkerhet. Løsningssummen bestemmes i tilfelle av tvist ved skjønn; den må aldri settes lavere enn den kjøpesum, for hvilken den nye eier selv har erhvervet parten. Blir det nødvendig å inntale parten ved søksmål, må sak reises innen 3 måneder efter anmeldelsen. Selges en skibspart ved auksjon, og den bestyrende reder 3 virkedager før auksjonens avholdelse er blitt underrettet om denne, tilkommer der rederne ingen løsningsrett. Gjør flere av medrederne samtidig krav på å innløse, har samtlige rett dertil i forhold til sine andeler i skibet. Er innløsning allerede foregått for en av medredernes regning, har de øvrige ingen ytterligere løsningsrett i anledning av samme salg.

Går en skibspart derved, at en partreder ophører å være norsk statsborger, eller ved arv eller ekteskap over i utlendings eie, således at skibet ophører å være norsk, har enhver medreder rett til å begjære parten solgt ved auksjon, såfremt eieren ikke innen 3 måneder har truffet sådan ordning, at skibet ikke taper sin rett til å føre norsk flagg. Auksjonen avholdes efter samme regler og med samme virkning som tvangsauksjoner.

§ 21. Når en skibspart overdras, inntrer den nye eier straks i alle en partreders rettigheter og forpliktelser overfor medrederne. Han er på samme måte som overdrageren bundet ved alle av rederiet før overdragelsen tatte beslutninger eller påbegynte foretagender med derav flytende forpliktelser, og medrederne kan bringe i motregning mot ham fordringer, som de ifølge rederiforholdet har på overdrageren. Overfor tredjemann blir han ansvarlig som partreder for alle de rederiforpliktelser, som inngåes efter overdragelsen.

Det påligger overdrageren å gjøre anmeldelse til den bestyrende reder eller samtlige medredere og å godtgjøre, at den opgitte erhverver vedkjenner sig overdragelsen; så lenge dette ikke er skjedd, kan overdrageren ikke overfor medrederne påberope sig den stedfunne overdragelse til fritagelse for noen av rederiforholdet flytende forpliktelse. Overfor tredjemann, der i god tro har innlatt sig med rederiet, er han ansvarlig også for de efter overdragelsen stiftede rederiforpliktelser.

§ 22. Den eller de partredere, som eier mere enn en halvpart i skibet, kan beslutte rederiets opløsning.

Enhver av partrederne kan forlange rederiet opløst:

1. når skibet uten hans skyld eller samtykke ophører å være norsk og derfor utslettes av skibsregistret;
2. når den bestyrende reder er blitt avskjediget ved rettens kjennelse i medfør av § 14;
3. når han godtgjør, at vesentlig misligholdelse av rederikontrakten har funnet sted, eller at hans rett i øvrig krenkes ved den måte, hvorpå rederiets anliggender forvaltes;
4. når det ved en reises slutning her i riket viser sig, at rederiets forpliktelser overstiger rederiformuen.

Er der i siste tilfelle meningsforskjell om skibets verdi, bestemmes denne ved lovlig skjønn.

§ 23. Når rederiet opløses, skal skibet selges ved offentlig auksjon. Er skibet i utlandet, og der tvistes om det skal føres hjem, eller er der uenighet om vilkårene, treffes avgjørelsen av retten.

Tredje kapitel.

Om skibsføreren.

§§ 24 og 25. (Ophevet ved lov 16 februar 1923 nr. 2.)

§ 26. Skibsføreren skal, innen reisen tiltres, påse, at skibet er i sjødyktig stand, og i betimelig tid sørge for, at det er behørig utrustet, tilstrekkelig bemannet og forsvarlig forsynt med proviant, vann og lægemidler samt med kull og andre maskinfornødenheter, dersom det er dampskib. Han skal likeledes sørge for, at reglementerte signalapparater og bergningsredskaper så vel som nødvendige sjøkart og instrumenter finnes ombord.

Han skal påse, at skibet ikke overlastes, at ladningen behørig stues, og at skibet til dens betryggelse er forsynt med nødvendig garnering, underlag, skotter, støtter o. s. v., samt at lukene forsvarlig lukkes og skalkes. Kan dekkslast føres, bør den forsvarlig sikres og anbringes således, at den ikke i vesentlig grad vanskeliggjør skibets manøvrering. Går skibet i ballast, skal skibsføreren påse, at den er tilstrekkelig og av

forsvarlig beskaffenhet, samt at den sikres således, at den ikke kan forskyve sig under reisen.

Nærmere regler for skibs utrustning, forsyning og lastning så vel som for innladning og medtagelse av sprengstoffer og ildsfarlige eller etsende varer samt om kontrollen dermed gis av Kongen. For deres overholdelse er skibsføreren ansvarlig.

§ 27. Skibsføreren skal ha ombord alle fornødne skibspapirer samt et eksemplar av denne lov og av de i henhold til samme utferdigede reglementer.

§ 28. Uten samtykke av rederen må skibsføreren ikke ta med varer til salg for egen eller andres regning. Gjør han det, er han pliktig til å betale frakt og erstatte voldt skade.

§ 29. Skibsføreren må ikke forlate skibet uten å gi styrmannen eller, hvis denne ikke er til stede, en annen av mannskapet fornøden underretning og ordre. Når skibet ikke er fortøiet i havn eller til ankers på sikker ankerplass, må skibsføreren, selv om der er los ombord, ikke uten nødvendighet være fraværende fra skibet. Det samme gjelder overhodet under farefulle omstendigheter.

§ 30. Blir skibsføreren ved sykdom eller annen tvingende årsak forhindret fra å føre skibet, bør rederen uopholdelig underrettes derom. Kan rederens bestemmelse ikke uten skade avventes, påligger det skibsføreren, i utlandet såvidt mulig efter overlegg med konsulen, å treffe foranstaltninger, navnlig ved å anta styrmannen eller en annen kyndig mann til midlertidig å føre skibet. Er skibsføreren ute av stand til eller undlater han å utføre, hvad der således påligger ham, har konsulen å foreta det fornødne.

§ 31. Skibsføreren skal sørge for at lasting og lossing foretas og reisen utføres med tilbørlig hurtighet.

Før skibsføreren innlater sig på bergning av annet skib eller gods, skal han nøie overveie om det er forenelig med hans plikter overfor dem hvis tarv han har å vareta.

§ 32. Skibsføreren har under reisen å gjøre, hvad der står i hans makt for å holde skibet i sjødyktig stand. Har skibet grunnstøtt, eller er noen annen begivenhet inntruffet, hvorav skade kan antas å være opstått, påligger det skibsføreren å foranstalte undersøkelse på første sted, hvor sådan kan foretas.

§ 33. Det påligger skibsføreren å gjøre sig bekjent med de skibsfarten vedrørende påbud og forskrifter, der er å iaktta på de steder, som han skal anløpe på reisen. Likeså bør han i tilfelle av krig eller blokade skaffe sig underretning om, hvad der er å iaktta til sikkerhet for skib og ladning.

§ 34. Norske sjøfolk, hvis hjemsendelse det påligger konsulen å besørge, er skipperen pliktig til å medta til bestem-

melsesstedet eller annen havn, som skibet under reisen skal anløpe, dog kun i sådant antall og mot sådan betaling, som av Kongen fastsettes. Samme forpliktelse skal, forsåvidt det av Kongen bestemmes, også påhvile ham med hensyn til fremmede sjøfolk, der efter traktat skal hjemsendes ved norsk konsuls foranstaltning.

§ 35. På ethvert skib, der går i utenriksk fart, skal der føres: en dagbok (journal) og på dampskib derhos som tillegg til denne en særskilt maskindagbok. Forsåvidt det måtte finnes hensiktsmessig, kan Kongen anordne, at der skal føres særskilt dagbok angående de mannskapet vedrørende forhold.

Nærmere regler om disse bøkers innretning og autorisasjon fastsettes av Kongen.

Hvorvidt og i hvilken utstrekning dagbok skal føres på skib i innenriksk fart, bestemmes av Kongen.

§ 36. Dagboken føres av skibsføreren eller av styrmannen under skibsførerens tilsyn og medansvar; maskindagboken føres av maskinmesteren, likeledes under skibsførerens tilsyn. Bøkene føres efter tidsfølgen, i havn for hvert døgn, i sjøen for hver vakt. Hvad der passerer på den enkelte vakt kan foreløbig optegnes på en kladd, men skal innføres innen ettmålets ende.

Bøkene bør føres ordentlig og tydelig. Hvad engang er innført, må ikke raderes, overstrykes eller på annen måte gjøres uleselig; blir rettelse nødvendig, bør den tilføies som anmerkning.

§ 37. I dagboken bør nøiaktig optegnes enhver under reisen inntreffende begivenhet og omstendighet, hvorom kunnskap kan være til nytte for redere, ladningseiere, forsikringsgivere eller andre, der har interesse i reisen.

Der blir således å gjøre bemerkning om, når mannskapets tjeneste begynner og ender, når proviant og vann tas ombord, når lasting og lossing begynner, avbrytes og fullendes, likeledes om, hvad der hver dag innlastes eller utlosses, om inntagelse av ballast, dens vekt, beskaffenhet og måten, hvorpå den er sikret, om hvorvidt fremmed arbeidshjelp benyttes, om skibets dyptgående for og akter og dets tilstand for øvrig, når det forlater havn, om lastens beskaffenhet og tilstand samt, hvis dekkslast føres, dennes mengde og høide, om kompassenes regulering og deviasjon, om tiden for skibets avgang fra, ankomst til og flytning i havn, om vind, vær, barometerstand, strøm, kurs, fart, seilføring, tilbakelagt distanse, lanterneføring, loddkast, peilinger og observasjoner, om, når og hvor los kom ombord og gikk fra borde, om pumping, hvor ofte den finner sted, samt om vannhøiden i pumpene.

Bestikket innføres for hvert ettmål.

Når skibsråd holdes, skal så vel de avgitte meninger som skibsførerens beslutning innføres i dagboken, og tilførslen underskrives av de rådslående. Fremdeles skal det bemerkes i dagboken, når noen av mannskapet blir syk, dør, rømmer eller gjør sig skyldig i en forbrytelse eller disiplinærforseelse, samt når og i hvilken anledning skibsføreren under reisen finner det nødvendig å minske kosten.

Særlig blir der i dagboken å innføre nøiaktig oplysning om ethvert uhell, der måtte tilstøte skib eller ladning, med angivelse av foranledningen, de nærmere omstendigheter og de trufne foranstaltninger.

I maskindagboken innføres skibets forråd av kull og andre maskinfornødenheter ved avgang fra havn, kulforbruket pr. døgn og i øvrig alt, som vedrører maskinen, dens gang og pasning.

Forsåvidt særskilt dagbok angående de mannskapet vedrørende forhold anordnes, bestemmer Kongen hvad der skal inntas i denne, hvad i den almindelige dagbok.

§ 38. Når en dagbok er utskrevet eller av annen grunn ikke lenger kan brukes, har skibsføreren å sørge for ny bok og for dennes autorisasjon. I den gamle skal da anmerkes, at ny bok er blitt autorisert, og når dette er skjedd. Kan den eldre dagbok ikke bringes til stede, skal grunnen dertil oplyses og anføres i den nye.

Anordnes særskilt dagbok angående de mannskapet vedrørende forhold, kan Kongen bestemme, at den til visse tider skal innleveres til gransking.

§ 39. Enhver, som påviser en rettslig interesse, kan forlange adgang til å bli bekjent med dagbøkenes innhold. De bør, når de er utskrevet opbevares minst to år efter reisens slutning og, hvis der for retten er reist sak vedrørende reisen, inntil sakens endelige utgang.

§ 40. Inntreffer på innlastings- eller lossested eller under reisen noen begivenhet, som medfører skade av noen betydning på skib eller last, eller som med grunn kan formodes å ha slik skade til følge, eller er noen av de ombordværende ved ulykkestilfelle omkommet, eller er det ved sammenstøt tilføiet annet skib skade eller ulykke av den anførte beskaffenhet, eller er det optrådt sykdom ombord som antas å stå i forbindelse med kostholdet, skal skibsføreren avgi sjøforklaring.

Her i riket har han innen utløpet av næste dag efter at ulykken fant sted eller opdagedes eller sykdommen gav sig tilkjenne, å gjøre anmeldelse til rettens formann; er begivenheten inntruffet på sjøen, regnes fristen fra skibets eller de skibbrudnes ankomst til red eller havn. Ved anmeldelsen skal der innleveres en ordrett utskrift av hvad dagboken inne-

holder om det forefalne, eller hvis dagbok ikke er ført, eller den er gått tapt, en skriftlig fremstilling av begivenheten og derhos en fortegnelse over skibets mannskap og andre personer, der antas å kunne gi oplysning i saken, samt om mulig en angivelse av de i saken interesserte personer, eller deres befullmektigede. Rettens formann berammer derefter rettsmøte til optagelse av sjøforklaring og foretar det videre fornødne i den anledning. Skibsføreren har å medbringe dagbøkene til rettsmøtet.

Utenfor riket har skibsføreren snarest mulig å avgi sjøforklaring for den myndighet under hvem sådanne forretninger på stedet henhører, eller for den norske konsul, dersom forklaring for ham kan avgis med en for øiemedet tilstrekkelig rettsvirkning. I ethvert tilfelle skal konsulen betimelig varsles til forretningen, og dagbøkene forevises for ham og av ham påtegnes.

I tilfelle av sammenstøt med fremmed skib eller hvor det er grunn til å anta at forholdet vil bli gjenstand for søksmål ved utenlandsk domstol kan konsulen med departementets godkjennelse tillate at avholdelse av sjøforklaring utsettes eller undlates. Forskrifter om hvad det i så fall pliktes iakttatt, utferdiges av departementet.

§ 41. Når skibet på reisen har lidt en skade, som nødvendiggjør betydeligere reparasjon eller lengere ophold, påligger det skibsføreren å la avholde lovlig skjønnsforretning. Under denne skal skaden besiktiges, og skjønn avgis over, hvad der bør foretas for å utbedre den, over, hvad dette vil koste, samt over skibets verdi i beskadiget tilstand. Efter endt reparasjon blir det ved ny besiktelse å avgjøre, om skibet er i den tilstand, at det kan utføre den forehavende reise.

Har ladningen under reisen lidt betydeligere skade, eller finnes der grunn til å anta, at den er i en sådan tilstand, at lossing eller annen foranstaltning til dens bevaring er nødvendig, eller må lossing skje for skibets skyld, skal skibsføreren la avholde lovlig besiktelses- og skjønnsforretning. Finnes lasten å være beskadiget, skal skjønnet uttale sig om de årsaker, som kan antas å ha foranlediget skaden, og om, hvad der rettest bør foretas.

Skjønnsmennene beskikkes utenfor Norge efter den på hvert sted gjeldende lov eller sedvane eller av den norske konsul, hvor ikke særlige hensyn krever, at de beskikkes av lokal myndighet. Hvor beskikkelse av skjønnsmenn sedvansmessig ikke brukes, bør skibsføreren erhverve erklæringer av sakkyndige.

§ 42. Hvor der kan opstå spørsmål om, at skade er foranlediget av mangler ved stuingen, garneringen, lukenes skalkning eller desslike, bør besiktelsesmenn tilkalles ved lu-

kenes åpning og lossingen. Mennene opnevnes her i riket av vedkommende byfoged eller foged; i utlandet iakttas reglene i foregående paragraf. Finnes der grunn til å befrykte, at gods under reisen har tatt skade, har skibsføreren å la avholde besiktelsesforretning, førenn godset utleveres til mottageren.

§ 43. Kommer skibet i havsnød, er skibsføreren pliktig til å gjøre alt, hvad der står i hans makt for dets bevaring og må ikke forlate det, så lenge der kan være håp om dets redning. Er redning umulig, og faren så truende, at han nødsages til å forlate skibet, påligger det ham i særdeleshet å sørge for å bringe dagbøkene og skibspapirene i sikkerhet; han bør derhos dra omsorg for bergning av skib og gods og søke å skaffe fornøden bistand dertil.

Finner bergning sted skal skibsføreren lede bergningsarbeidet, med mindre stedets lovgivning eller særlig bergningskontrakt måtte være til hinder derfor. Over hvad der berges, og over antallet av de personer, som medvirker til bergningen og det bergedes transport til oplagsstedet, skal skibsføreren selv eller ved styrmannen gjøre nøiaktige optegnelser; likeså har han såvidt mulig å prøve og med sin påtegning å bekrefte riktigheten av de i anledning av bergning, transport og bevaring fremkommende regninger.

Skibsføreren har derhos så snart som mulig å foranstalte lovlig besiktelse over skibet og det bergede gods og på beste måte å sørge for dets bevaring.

§§ 44—47. (Ophevet ved lov 16 februar 1923 nr. 2.)

§ 48. Skibsføreren har i denne sin egenskap fullmakt til på rederens vegne å foreta rettshandler som angår bevaring av skibet eller utførelse av reisen, og til å slutte avtaler om å ta med gods på reisen, eller passasjerer hvis skibet er beregnet på det. Han kan også optre som saksøker i saker som gjelder skibet.

Føreren av et fiske- eller fangstfartøi kan ikke uten særskilt fullmakt slutte avtaler angående fartøiets forsyning med gjenstander som bare vedkommer fisket eller fangsten, såsom garn, liner, agn, is, salt og tønner. Hvis fartøiets bruttodrektighet ikke overstiger 300 register tonn, kan skibsføreren heller ikke uten særskilt fullmakt anskaffe kull, petroleum, bensin eller annen olje for rederens regning når skibet er innenfor rikets grenser.

§ 49. Utkreves der penger til noe øiemed, som i § 48 nevnt, er skibsføreren berettiget til å opta lån eller til å selge av rederens gods eller endog av ladningen. At skibsføreren ikke har hatt føie til å gjøre lån eller selge av godset, har ingen innflytelse på långiverens eller kjøperens rett, når denne efter omstendighetene må antas å ha handlet i god tro.

§§ 50—51. (Ophevet ved lov 4 februar 1938 nr. 2.)

§ 52. Skibsføreren skal stadig gi rederen underretning om skibets tilstand, reisens fremgang, avsluttede rettshandler og overhodet om enhver begivenhet, som kan være av interesse for rederen. I alle viktige tilfelle bør han, forsåvidt omstendighetene tillater det, innhente ordre fra rederen selv eller den, til hvem denne har henvist ham. Kreves der penger til skibets behov, og rederens ordre ikke kan avventes, skal skibsføreren søke dem tilveiebragt på den for rederen billigste måte; kun i ytterste nødsfall må han selge av ladningen.

§ 53. Skibsføreren skal på rederens vegne dra omsorg for ladningen og i det hele vareta ladningseierens tarv. I dette øiemed kan han uten særskilt fullmakt foreta rettshandler og optre som saksøker efter reglene i §§ 102—104.

§§ 54—57. (Ophevet ved lov 4 februar 1938 nr. 2.)

§ 58. Skibsføreren hefter ikke personlig for de forpliktelser, som han i denne sin egenskap inngår på rederens eller ladningseierens vegne.

§ 59. Skade som skibsføreren ved feil eller forsømmelse i tjenesten påfører reder, ladningseier eller andre, er han pliktig til å erstatte. Retten kan dog nedsette erstatningsbeløpet under hensyntagen til den utviste skyld, skadens størrelse og omstendighetene for øvrig.

Det fritar ikke skibsføreren for ansvar at han har handlet efter beslutning i skibsråd.

§ 60. Skibsføreren har, forinnen han forlater havn, å meddele rederen, hvor meget hver av mannskapet har oppebåret på hyren.

Regnskap plikter skibsføreren å avlegge for hver reise og ellers, så ofte rederen forlanger det.

Rederens innsigelser mot regnskapet må gjøres innen seks måneder efter at det er mottatt. Oversittes denne frist, kan han ikke senere reise innsigelse med mindre svik oplyses.

I regnskapet skal skibsføreren godskrive rederiet enhver særskilt godtgjørelse, som han har mottatt av befrakter, ladningseier, leverandør eller andre, med hvem han i egenskap av skibsfører har hatt å gjøre.

§§ 61—70. (Ophevet ved lov 16 februar 1923 nr. 2.)

Fjerde kapitel, Om begrensing av rederes ansvar, er ved lov 4 februar 1938 nr. 2 flyttet over som tiende kapitel.

Femte kapitel.

Om befraktning.

I. Innledende bestemmelser.

§ 71. De bestemmelser som dette kapitel inneholder om fraktavtalen kommer, når ikke det motsatte er sagt, bare til

anvendelse forsåvidt ikke annet er uttrykkelig avtalt eller må ansees inneholdt i avtalen eller følger av sedvane.

§ 72. Bortfrakteren skal sørge for at skibet er sjødyktig, tilstrekkelig bemannet og utrustet og i det hele i høvelig stand.

§ 73. Gjelder fraktavtalen et bestemt skib, eller er i henhold til avtalen et bestemt skib anmeldt, kan bortfrakteren ikke opfylle avtalen med et annet skib.

§ 74. Gjelder fraktavtalen et helt skib eller en fullstendig ladning, kan bortfrakteren ikke ta med gods for andre enn befrakteren.

§ 75. Overdrar befrakteren sine rettigheter efter fraktavtalen til en annen, eller utnytter han avtalen ved frembortfraktning, vedblir han dog å være ansvarlig for at avtalen opfylles.

§ 76. Bestemmelsene om reisebefraktning gjelder helbefraktning, delbefraktning og stykkgodsbefraktning.

II. Reisebefraktning.

Lasteplass.

§ 77. Er ikke en bestemt lasteplass vedtatt, legges skibet på den plass som befrakteren anviser, såfremt adgangen er fri og skibet kan ligge flott og sikkert og uten hinder komme ut igjen med inntatt last.

Er anvisning ikke gitt i tide, legges skibet på sedvanlig lasteplass. Lar det sig ikke gjøre, velger bortfrakteren en plass hvor lasting med rimelighet kan foregå.

§ 78. Enten en bestemt lasteplass er vedtatt eller ikke, kan befrakteren kreve at skibet forhales fra en lasteplass til en annen mot selv å bære omkostningene.

§ 79. Gjelder fraktavtalen stykkgods, kan befrakteren ikke anvise lasteplass eller kreve forhaling uten hjemmel i avtale eller sedvane.

Lastetid.

§ 80. Bortfrakteren er pliktig til å la skibet ligge til lasting i en lastetid som omfatter liggetid og overliggetid.

For overliggetid har bortfrakteren krav på særskilt godtgjørelse.

§ 81. Liggetiden utgjør:

for skib som ikke har egen maskindrevet lasteinnretning, når nettodrektigheten ikke er over 50 register tonn, to dager; når den er over 50 men ikke over 100 tonn, fire dager; når den er over 100 men ikke over 200 tonn, fem dager; når den er over 200 men ikke over 400 tonn, seks dager;

for skib som har egen maskindrevet lasteinnretning, når nettodrektigheten ikke er over 75 register tonn, to dager; når

den er over 75 men ikke over 200 tonn, tre dager; når den er over 200 men ikke over 400 tonn, fire dager.

Har skibet større drektighet, utgjør liggetiden den tid som, da avtalen blev sluttet, med rimelighet kunde påregnes å gå med til lastingen, når hensyn tas til skibets og lastens art og størrelse, lasteinnretningene ombord og i havnen og andre omstendigheter som kan sidestilles med de nevnte.

Tiden regnes i arbeidsdager og arbeidstimer.

§ 82. Liggetiden begynner ikke å løpe før skibet er på lasteplassen, klart til å ta inn last, og melding herom er gitt til befrakteren eller, hvis en annen er opgitt som avlaster, til denne. Meldingen kan gis på forhånd, men ikke før skibet er kommet frem til lastehavnen.

Tiden regnes enten fra det klokkeslett da arbeidet i havnen sedvanlig begynner om morgenen, eller fra middagshvilens slutt. I første tilfelle må meldingen være gitt senest klokken 16 den foregående arbeidsdag, i siste tilfelle senest klokken 10 samme dag.

Er avlasteren ikke å treffe på stedet, ansees meldingen for gitt når den på høvelig vis er avsendt eller, hvis hans opholdssted er ukjent, når den er kunngjort på sedvanlig måte.

§ 83. Selv om skibet ikke kan legges på lasteplassen, kan det meldes klart til lasting med den virkning at liggetiden begynner å løpe hvis hindringen skyldes avlasterens forhold.

Er ikke en bestemt lasteplass vedtatt, gjelder det samme også når hindringen skyldes en ophopning av trafikk eller lignende omstendighet som bortfrakteren ikke med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet.

§ 84. I liggetiden medregnes ophold ved forhaling av skibet efter § 78, men ikke tid som går tapt ved hindring på skibets side.

Er skibet, på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, lagt på en lasteplass som ikke er sedvanlig, medregnes ikke den tid som derved går tapt.

§ 85. Overliggetiden utgjør halvdelen av liggetiden, men ved helbefraktning minst tre dager.

Tiden regnes i arbeidsdager og arbeidstimer, men godtgjørelsen efter løpende dager og timer fra liggetidens utløp. Bestemmelsene i § 84 får tilsvarende anvendelse ved beregning av overliggetiden og godtgjørelsen.

§ 86. Godtgjørelsen for overliggetid fastsettes på grunnlag av frakten under hensyntagen til den økning eller minsking av bortfrakterens utgifter som følger av at skibet ligger stille.

Godtgjørelsen frafaller til betaling dag for dag.

Blir ikke godtgjørelsen betalt eller sikkerhet stillet, kan kravet føres på konnossementet.

§ 87. Er laste- og lossetid fastsatt under ett, kan ikke mere av tiden brukes til lastingen enn at en rimelig del blir tilbake til lossingen.

Godtgjørelse for overliggetid kan ikke beregnes før den samlede liggetid er utløpet.

§ 88. Gjelder fraktavtalen stykkgods, skal lastetiden avpasses efter omstendighetene og meldingen til avlasteren gis med rimelig varsel. Bestemmelsene om overliggetid kommer ikke til anvendelse.

I linje- eller rutefart kan melding ikke kreves.

Lasting.

§ 89. Befrakteren skal levere godset ved skibets side. Bortfrakteren skal ta det ombord, sørge for underlag og annet som kreves til stuingen, og utføre denne.

Er skibet, på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, lagt på en lasteplass som ikke er sedvanlig, er bortfrakteren pliktig til å ta imot godset på sedvanlig lasteplass.

§ 90. Befrakteren skal levere og bortfrakteren innlaste godset med tilbørlig hurtighet.

Godset skal leveres i sådan rekkefølge og på sådan måte at det bekvemt kan tas ombord, stues og losses.

§ 91. Godset kan ikke lastes på dekk uten hjemmel i avtale eller sedvane.

§ 92. Lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods skal ved leveringen være merket som farlig, hvis det lar sig gjøre, og avlasteren skal gi de oplysninger som trenges til å trygge mot skade.

Blir det ellers levert gods hvis befordring kan medføre vesentlig ulempe for mennesker, skib eller ladning, skal også det oplyses hvis avlasteren har kjennskap til det.

§ 93. Blir det levert gods som må behandles med særlig omhu, skal dette oplyses og, hvis det lar sig gjøre, være angitt på godset.

Penger, verdipapirer og kostbarheter skal opgis som sådanne.

§ 94. Skibsføreren, styrmannen eller den som ellers er bemyndiget til det, skal på avlasterens forlangende gi kvittering for mottagelsen av godset efterhånden som det leveres.

§ 95. Når godset er innlastet og de nødvendige papirer og oplysninger foreligger, skal skibsføreren, eller den som

ellers er bemyndiget til det, på avlasterens forlangende utstede konnossement.

Hvis det ikke medfører vesentlig ulempe, kan avlasteren kreve særskilte konnossementer for de enkelte deler av godset mot å erstatte bortfrakteren de utgifter som derav følger.

Blir det i henhold til fraktavtalen utferdiget konnossement med andre vilkår enn fastsatt i avtalen, og dette medfører øket ansvar for bortfrakteren, skal befrakteren holde ham skadesløs.

§ 96. Blir skibet opholdt ut over lastetiden, fordi avlasteren ikke i tide har tilveiebragt de nødvendige papirer vedkommende godset eller gitt ordre om bestemmelsessted eller annen anvisning vedkommende reisen, kan bortfrakteren kreve godtgjørelse som for overliggetid.

For skade som ikke dekkes ved denne godtgjørelse, kan bortfrakteren kreve erstatning, med mindre det må antas at undlatelsen ikke skyldes feil eller forsømmelse av avlasteren eller noen som han svarer for.

§ 97. Har levert gods forårsaket skade for bortfrakteren eller noen annen, er avlasteren pliktig til å betale erstatning, såfremt han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

Er skaden forårsaket av lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods som er innlastet uten at bortfrakteren har kjent dets beskaffenhet, er avlasteren ansvarlig, selv om det ikke foreligger feil eller forsømmelse.

Utførelse av reisen.

§ 98. Reisen skal utføres med tilbørlig hurtighet.

Deviasjon eller annet ophold kan, når det ikke gjelder redning av menneskeliv, bare gjøres hvis det av hensyn til bergning av skib eller gods eller av annen grunn må ansees for rimelig.

§ 99. Blir skibet opholdt under reisen fordi ordre om bestemmelsessted eller annen anvisning vedkommende reisen ikke blir gitt i tide, får bestemmelsene i § 96 tilsvarende anvendelse.

§ 100. Bortfrakteren skal utrede skibsavgifter, kanalavgifter, los- og bukserpenger og lignende omkostninger som er forbundet med reisen.

§ 101. Fra mottagelsen til avleveringen av godset påhviler det bortfrakteren å dra omsorg for det og vareta eierens tarv.

§ 102. Bortfrakteren kan på eierens vegne foreta rettshandler som angår bevaring eller videre befordring av godset, og optre som saksøker i saker som gjelder godset.

Utkreves det penger i sådant øiemed, kan bortfrakteren ta op lån eller selge av godset. Er dette gjort uten nødvendighet, er rettshandelen dog bindende, hvis tredjemann var i god tro.

Kan godset ikke opbevares eller befordres videre uten fare for å bli ødelagt eller vesentlig forringet, eller vil omkostningene for eieren ved opbevaring eller videre befordring åpenbart bli uforholdsmessig store, kan bortfrakteren selge godset.

§ 103. Før bortfrakteren foretar noe for eieren av godset bør han såvidt mulig innhente forholdsordre. Uten ordre bør han ikke selge av godset før lovlig skjønn er optatt eller sakkyndig uttalelse innhentet. Salg skal foregå ved offentlig auksjon eller på annen betryggende måte.

Eieren bør i ethvert tilfelle underrettes om det som blir foretatt. Er eieren ikke kjent, gis underretningen til avlasteren.

§ 104. For bortfrakterens krav på dekning av utlegg og for de forpliktelser som han inngår for eieren, hefter denne bare med godset.

Losseplass, lossetid og lossing.

§ 105. Med hensyn til losseplass får bestemmelsene i §§ 77—79 tilsvarende anvendelse. Det som der er sagt om befrakteren, skal her gjelde mottageren av godset.

Er det flere mottagere av gods som befordres i henhold til samme fraktavtale, kan de ikke anvise losseplass eller kreve forhaling uten at alle er enige.

§ 106. Med hensyn til lossetid får bestemmelsene i §§ 80—88 tilsvarende anvendelse. Det som der er sagt om avlasteren, skal her gjelde mottageren.

§ 107. Bortfrakteren skal levere og mottageren ta imot godset ved skibets side.

Kan skibet ikke legges på sedvanlig losseplass på grunn av en omstendighet som bortfrakteren med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet, er han pliktig til å levere godset på sedvanlig losseplass.

§ 108. Godset skal leveres og mottas med tilbørlig hurtighet. Det skal leveres i sådan rekkefølge og på sådan måte at det bekvemt kan mottas.

§ 109. Blir lossingen ikke fullført i rett tid, og dette ikke skyldes hindring på skibets side, får bestemmelsene i § 96 tilsvarende anvendelse.

§ 110. Er det flere mottagere av gods som befordres i henhold til samme fraktavtale, og en av dem har betalt godt-

gjørelse for overliggetid eller ytterligere ophold som er påløpet på grunn av en annen mottagers forhold, kan han kreve beløpet erstattet av denne.

Utlevering av godset.

§ 111. Den som legitimerer sig som mottager, har rett til å besikte godset før han tar imot det.

§ 112. Ved å ta imot godset blir mottageren forpliktet til å betale frakt og andre krav som bortfrakteren har ifølge konnossement eller annet dokument som bestemmer rettsforholdet mellem bortfrakter og mottager.

§ 113. Bortfrakteren er ikke pliktig til å utlevere godset før mottageren har betalt eller deponert de beløp som bortfrakteren kan kreve efter § 112, og andre beløp som er sikret ved sjøpanterett i godset. For havaribidrag som ikke er fastsatt kan dog godset ikke holdes tilbake hvis mottageren stiller sikkerhet.

Deponerte beløp kan bortfrakteren heve når godset er utlevert, hvis ikke mottageren hindrer det ved arrest eller annen midlertidig forføining.

§ 114. Undlater mottageren å opfylle vilkårene for utlevering av godset, eller forhaler han lossingen så den ikke kan fullføres i rett tid, har bortfrakteren rett til å losse godset og legge det op under sikker forvaring for mottagerens regning. Om opleggingen skal han underrette mottageren.

Nekter mottageren å ta imot godset, eller er han ikke kjent eller ikke å treffe, skal bortfrakteren såvidt mulig straks underrette avlasteren. Melder mottageren sig ikke så tidlig at lossingen kan fullføres i rett tid, skal bortfrakteren losse godset og legge det op. Om opleggingen skal han underrette avlaster og befrakter.

§ 115. I linje- og rutefart kan godset losses og legges op under sikker forvaring for mottagerens regning hvis han ikke tar imot det så snart det står for tur til å losses.

Blir godset ikke hentet innen en rimelig tid, skal avlasteren underrettes om opleggingen.

§ 116. Av oplagt gods kan bortfrakteren gjennem offentlig auksjon eller på annen betryggende måte selge så meget at de krav som er sikret ved sjøpanterett i godset, blir dekket.

§ 117. Blir en fordring på befrakteren som mottageren skulde ha betalt, ikke dekket ved salg av godset, vedblir befrakteren å være ansvarlig for den.

Har bortfrakteren utlevert godset, kan fordringen ikke gjøres gjeldende mot befrakteren med mindre den skulde ha vært betalt av ham før utleveringen, eller bortfrakteren godt-

gjør at fordringen ikke kunde være dekket ved salg av godset, eller befrakteren vilde bli beriket på bortfrakterens bekostning hvis kravet falt bort.

Bortfrakterens ansvar for godset.

§ 118. Blir gods beskadiget eller går det tapt mens det er i bortfrakterens varetekt, ombord eller i land, er han pliktig til å erstatte skaden, med mindre det må antas at den ikke skyldes feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som han svarer for.

§ 119. Er lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods innlastet, uten at bortfrakteren har kjent dets beskaffenhet, kan han efter omstendighetene losse, uskadeliggjøre eller tilintetgjøre godset uten plikt til å erstatte skaden.

Det samme gjelder annet gods hvis befordring kan medføre vesentlig ulempe for mennesker, skib eller ladning.

§ 120. Erstatning for beskadigelse eller tap av gods fastsettes på grunnlag av den verdi godset vilde ha hatt om det var blitt utlevert i uskadt stand, i rett tid og på rett sted.

§ 121. Vil mottageren kreve erstatning når godset er skadet eller delvis tapt, må han gi bortfrakteren meddelelse uten ugrunnet ophold. Gjør han ikke det, kan han ikke senere fremsette sitt krav, med mindre bortfrakteren eller noen som han svarer for har voldt skaden fortsettlig eller ved grov uaktsomhet.

§ 122. I innenriks fart kan bortfrakteren ikke ta forbehold om innskrenkning i sitt ansvar for godset i tiden fra lastingen til lossingen uten forsåvidt angår levende dyr og dekkslast.

Bortfrakteren kan dog begrense sitt ansvar til et beløp av 1 800 kroner for hvert kolli eller annen enhet av godset. Enn videre kan han forbeholde sig ansvarsfrihet for skade som følge av feil eller forsømmelse i navigeringen eller behandlingen av skibet, utvist av skibsfører, mannskap eller los eller av andre som utfører arbeide i skibets tjeneste, og for skade ved brand som ikke skyldes feil eller forsømmelse av ham selv.

Under forutsetning av gjensidighet kan Kongen utvide disse bestemmelser til også å gjelde fart mellem Norge og andre stater og for dette tilfelle bestemme at de 1 800 kroner skal regnes efter gullverdi.

§ 123. Skal befordringen ifølge avtalen helt eller delvis utføres ved en annen fraktfører, eller har bortfrakteren adgang til å la den utføre ved en annen, kan han uten hinder

av bestemmelsene i § 122 forbeholde sig ansvarsfrihet for skade som inntreffer mens godset er i den annen fraktførers varetekt.

Frakt.

§ 124. Er ingen avtale truffet om fraktens størrelse, betales den frakt som var gangbar på innlastingstiden.

Er det innlastet annet eller mere gods enn fraktavtalen hjemler, betales for dette gangbar frakt, dog ikke mindre enn efter avtalen.

§ 125. For gods som ikke er i behold ved reisens slutning, betales ikke frakt, med mindre det er gått tapt som følge av sin egen beskaffenhet, mangler ved pakningen eller annen feil eller forsømmelse på avlasterens side, eller bortfrakteren har solgt det for eierens regning eller har losset, uskadeliggjort eller tilintetgjort det i henhold til § 119.

Forutbetalt frakt skal betales tilbake hvis bortfrakteren efter disse regler ikke har krav på frakt.

Forsinkelse og hindringer på bortfrakterens side.

§ 126. Kommer skibet for sent frem til lastehavnen, eller inntreffer annen forsinkelse på bortfrakterens side, kan befrakteren heve fraktavtalen såfremt bortfrakteren, da avtalen blev sluttet, måtte innse at formålet med befordringen av godset vilde bli vesentlig forfeilet på grunn av forsinkelsen. Er bortfrakteren selv skyld i forsinkelsen, kan befrakteren heve avtalen hvis forsinkelsen ikke er av uvesentlig betydning.

Skal skibet efter fraktavtalen være lasteklart innen en bestemt tid, medfører enhver overskridelse av tiden at befrakteren kan heve avtalen.

Gir bortfrakteren meddelelse om at skibet vil komme for sent frem til lastehavnen, må befrakteren, hvis han vil heve fraktavtalen, gjøre det uten ugrunnet ophold.

§ 127. Efter at lasting er foretatt, kan befrakteren ikke heve avtalen forsåvidt lossing av godset vil medføre skade for andre befraktere.

§ 128. Går skibet tapt, eller blir det erklært for uistandsettelig, ophører fraktavtalen å gjelde.

§ 129. Er en del av reisen utført når fraktavtalen heves eller ophører å gjelde efter foranstående bestemmelser, kan bortfrakteren kreve avstandsfrakt for gods som er i behold.

Avstandsfrakt er det beløp som blir tilbake av den avtalte frakt når fradrag gjøres efter forholdet mellem lengden av den gjenstående og den avtalte reise, dog således at hensyn tas også til varigheten og til særlige omkostninger ved sådanne reiser. Avstandsfrakten kan ikke settes høiere enn godsets verdi.

Enhver av partene kan kreve avstandsfrakten fastsatt av en dispasjør. Tvist om riktigheten av dispasjørens avgjørelse kan bringes inn for domstolene.

§ 130. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for uistandsettelig, er bortfrakteren pliktig til å erstatte, med mindre det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

Tilbaketreden og hindringer på befrakterens side.

§ 131. Trer befrakteren tilbake fra fraktavtalen før innlastingen er begynt, kan bortfrakteren kreve erstatning for frakttap og annen skade. Er ikke noe gods levert ved utløpet av lastetiden, ansees befrakteren for å ha trådt tilbake fra avtalen.

Erstatning kan ikke kreves, hvis muligheten av å levere eller befordre godset eller innføre det på bestemmelsesstedet må ansees utelukket ved omstendigheter som ikke er av sådan beskaffenhet at befrakteren burde ha tatt dem i betraktning da avtalen blev sluttet, såsom utførsels- eller innførselsforbud eller annen forføining av offentlig myndighet, hendelig undergang av alt gods av den art som avtalen gjelder, eller lignende omstendigheter, og heller ikke hvis avtalen gjelder bestemt gods som går til grunne ved en ulykkeshendelse. Vil befrakteren påberope sig en omstendighet som her nevnt, skal han uten ugrunnet ophold gi meddelelse om det. Gjør han ikke det, plikter han å erstatte den skade som derav følger.

Foreligger omstendigheter som efter annet ledd fritar befrakteren for erstatningsplikt, kan også bortfrakteren heve avtalen uten plikt til å betale erstatning, når han uten ugrunnet ophold gir meddelelse til befrakteren.

§ 132. Leverer befrakteren ikke alt det gods fraktavtalen gjelder, ansees han for å ha trådt tilbake fra avtalen for det ikke leverte gods, og bortfrakteren kan kreve erstatning for frakttap og annen skade, med mindre særlige omstendigheter som nevnt i § 131 foreligger.

Selv om sådanne omstendigheter foreligger kan bortfrakteren heve fraktavtalen i dens helhet, hvis ikke, på opfordring, erstatning blir betalt eller sikkerhet stillet innen lastetidens utløp.

Hever bortfrakteren avtalen, kan han kreve erstatning for derav følgende frakttap og annen skade, med mindre særlige omstendigheter som nevnt i § 131 foreligger med hensyn til det manglende gods.

§ 133. Efter innlastingen kan tilbaketreden fra fraktavtalen i lastehavnen eller under reisen ikke skje forsåvidt

lossing av godset vil medføre vesentlig ulempe for bortfrakteren eller skade for andre befraktere. Bestemmelsene i §§ 131 og 132 om bortfrakterens rett til erstatning og til å heve fraktavtalen i dens helhet får tilsvarende anvendelse.

Blir godset losset i mellemhavn, kan bortfrakteren i ethvert tilfelle kreve avstandsfrakt.

§ 134. Ved fastsettelse av erstatning for frakttap og annen skade skal hensyn tas til om bortfrakteren uten rimelig grunn har undlatt å ta med annet gods.

Selv om bortfrakteren ikke har krav på erstatning, skal befrakteren betale påløpen godtgjørelse for overliggetid og ytterligere ophold.

Gjensidig hevningsrett.

§ 135. Viser det sig, efter at fraktavtalen er sluttet, at utførelse av reisen vil utsette skib eller gods for opbringelse eller annen skade som følge av krig, blokade, oprør, borgerlige uroligheter eller sjørøveri, eller at en sådan fare er blitt vesentlig øket, kan så vel bortfrakteren som befrakteren heve avtalen uten plikt til å betale erstatning. Den som vil heve avtalen, skal gi meddelelse uten ugrunnet ophold. Gjør han ikke det, plikter han å erstatte den skade som derav følger.

Kan faren avverges ved at en del av godset blir tilbake eller losses, kan fraktavtalen bare heves for denne del. Bortfrakteren kan dog, når det ikke medfører skade for andre befraktere, heve fraktavtalen i dens helhet hvis ikke, på opfordring, erstatning betales eller sikkerhet stilles for frakttap og annen skade.

Bestemmelsene i § 129 og § 134, 2net ledd, om avstandsfrakt og om godtgjørelse for ophold får tilsvarende anvendelse.

§ 136. Blir skibet efter å ha inntatt last opholdt på grunn av en hindring eller fare som nevnt i § 135, enten i lastehavnen eller i en havn som det anløper under reisen, fordeles omkostningene ved opholdet på skib, frakt og ladning efter reglene om felles havari. Heves fraktavtalen, gjelder dette ikke omkostninger som derefter påløper.

III. Tidsbefraktning.

§ 137. Ved tidsbefraktning skal bortfrakteren, i den tid skibet står til rådighet for befrakteren, utføre de reiser som befrakteren i overensstemmelse med avtalen krever.

§ 138. Bortfrakteren skal sørge for at skibets tilstand, bemanning og utrustning opfyller de krav som stilles i almindelig fraktfart. Han er dog ikke pliktig til å sørge for brensel til skibets maskineri eller for vann til kjelene.

§ 139. Befrakteren skal sørge for lasting, stuing og lossing. Han kan ikke kreve annen medvirkning av skibsfører og mannskap enn den som er sedvanlig ved reisebefraktning i den pågjeldende fart. Betaling for overtidsarbeide og andre særlige utgifter ved sådan medvirkning skal befrakteren bære.

Må bortfrakteren erstatte eieren beskadigelse eller tap av gods som er en følge av lasting, stuing eller lossing og ikke skyldes pliktig medvirkning av skibsfører eller mannskap, skal befrakteren holde ham skadesløs.

§ 140. Utgifter ved utførelse av reisene som ikke påhviler bortfrakteren efter foranstående bestemmelser, skal befrakteren bære.

§ 141. Bortfrakteren er pliktig til å utstede konnossement for innlastet gods med de vilkår for befordringen som er sedvanlige i den pågjeldende fart. Pådrar han sig derved øket ansvar, skal befrakteren holde ham skadesløs.

§ 142. Bortfrakteren er ikke pliktig til å utføre en reise som vil utsette skibet eller de ombordværende for en fare som bortfrakteren ikke med rimelighet kunde ta i betraktning da avtalen blev sluttet. Heller ikke er han pliktig til å ta med lett antendelig, eksplosivt eller annet farlig gods.

§ 143. Bortfrakteren er pliktig til å la skibet tiltre ny reise, selv om den vil medføre overskridelse av den avtalte tid, når overskridelsen ikke går ut over det som må ansees for rimelig.

For sådan overskridelse betales tidsfrakt som for den avtalte tid.

§ 144. Tidsfrakten skal betales forskuddsvis for en måned ad gangen.

Tidsfrakt betales ikke for den tid som går tapt ved almindelig vedlikehold, ved utbedring av skade som ikke skyldes feil eller forsømmelse av befrakteren eller noen som han svarer for, eller for øvrig på grunn av bortfrakterens forhold.

§ 145. Blir skibet borte uten at det kan oplyses når ulykken inntraff, skal tidsfrakt betales for halvdelen av den tid som måtte påregnes å gå med til den del av reisen som efter siste underretning om skibet ikke var utført.

§ 146. Blir skibet for sent stillet til rådighet for befrakteren, eller inntreffer annen forsinkelse på bortfrakterens side, kan befrakteren heve fraktavtalen såfremt bortfrakteren, da avtalen blev sluttet, måtte innse at formålet med avtalen vilde bli vesentlig forfeilet på grunn av forsinkelsen. Er bortfrakteren selv skyld i forsinkelsen, kan befrakteren heve avtalen hvis forsinkelsen ikke er av uvesentlig betydning.

Skal skibet efter fraktavtalen stilles til rådighet innen en

bestemt tid, medfører enhver overskridelse av tiden at befrakteren kan heve avtalen.

Gir bortfrakteren meddelelse om at skibet vil bli forsinket, må befrakteren, hvis han vil heve fraktavtalen, gjøre det uten ugrunnet ophold.

§ 147. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for uistandsettelig, er bortfrakteren pliktig til å erstatte, med mindre det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

§ 148. Blir tidsfrakten ikke betalt i rett tid, kan bortfrakteren heve avtalen og kreve erstatning for frakttap og annen skade..

§ 149. For skade på skibet som skyldes feil eller forsømmelse av befrakteren eller noen som han svarer for, har bortfrakteren krav på erstatning.

§ 150. Fraktens bidrag til felleshavari bæres av tidsbefrakteren.

Av bortfrakterens andel i bergelønn, kan befrakteren kreve dekning for tidsfrakt og utgifter til brensel som påløper i anledning av bergningen. Resten deles likt.

IV. Konnossement.

Innhold og utstedelse.

§ 151. Ved konnossement forståes i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne underskrevet dokument, hvori erkjennes at gods er innlastet til befordring og senere utlevering, med angivelse av dag og sted for utstedelsen, skibets navn, det innlastede gods samt hvor og til hvem (jfr. § 154) det skal utleveres.

§ 152. I konnossementet skal på forlangende tas inn oplysning om:

1. godsets art, godsets vekt, mål eller stykketall, pakningen og de nødvendige identitetsmerker,
2. godsets synlige tilstand,
3. fraktens størrelse og de øvrige vilkår for befordringen og utleveringen av godset,
4. avlasterens navn, tid og sted for innlastingen, skibets art, hjemsted og nasjonalitet og skibsførerens navn.

Utstederen kan ta forbehold overfor avlasterens oplysninger om godset, forsåvidt han ikke med rimelighet har kunnet forvisse sig om deres riktighet.

§ 153. Avlasteren er ansvarlig overfor bortfrakteren for riktigheten av de oplysninger om godset som efter hans opgave og forlangende er tatt inn i konnossementet.

§ 154. Som mottager kan i konnossementet efter avlasterens nærmere bestemmelse opgis en bestemt person, en bestemt person eller ordre, eller ihendehaveren.

Mottageren kan overdra sin rett til å kreve utlevering i henhold til konnossementet, selv om dette har påtegningen «ikke til ordre».

§ 155. Et konnossement utstedes i så mange eksemplarer som avlasteren forlanger. Antallet skal angis i teksten. Utferdiges flere eksemplarer, skal de være likelydende.

Innehaverens legitimasjon.

§ 156. Den som foreviser et konnossement og ved innholdet av dets tekst eller, når det er et ordrekonnossement, ved en sammenhengende rekke av transporterklæringer eller erklæring om overdragelse in blanco fremtrer som rett innehaver av konnossementet, er legitimert som mottager av godset.

Som ordrekonnossement ansees et konnossement utstedt til en bestemt person hvis ikke forbehold er tatt gjennem ordene «ikke til ordre» eller på annen måte.

Når et konnossement er utstedt i flere eksemplarer, er det på bestemmelsesstedet tilstrekkelig at mottageren legitimerer sig ved ett eksemplar. Annensteds enn på bestemmelsesstedet må dessuten de andre eksemplarer leveres tilbake eller sikkerhet stilles for krav som innehaverne måtte gjøre gjeldende mot bortfrakteren.

§ 157. Melder det sig flere mottagere som legitimerer sig ved forskjellige eksemplarer av konnossementet, skal godset legges op under sikker forvaring for rette vedkommendes regning, og underretning uten ophold gis dem som har meldt sig.

§ 158. Mottageren kan ikke kreve godset utlevert uten å deponere konnossementet og gi kvittering efterhånden som utleveringen skrider frem.

Når alt godset er utlevert, skal konnossementet leveres tilbake til bortfrakteren med påtegnet kvittering.

§ 159. Om mortifikasjon av et bortkommet konnossement gjelder reglene i lov av 6 mars 1869.

Saken anlegges på det sted hvor godset skal avleveres.

Når innkallelsen til hovedforhandling er kunngjort eller retten ved kjennelse gir samtykke, kan godset kreves utlevert mot sikkerhet for krav som innehaveren av det bortkomne konnossement måtte gjøre gjeldende mot bortfrakteren.

Rettsforholdet mellem bortfrakter og innehaver.

§ 160. I forholdet mellem bortfrakter og mottager ifølge konnossement bestemmer dette vilkårene for befordringen og

utleveringen av godset. Bestemmelser i fraktavtalen som ikke er optatt i konnossementet, kan ikke gjøres gjeldende overfor mottageren, med mindre konnossementet henviser til dem.

Godtgjørelse for overliggetid og annet ophold ved lastingen kan ikke avkreves mottageren, med mindre kravet er ført på konnossementet. Er laste- og lossetid fastsatt under ett, kan det ikke overfor mottageren gjøres gjeldende at det er anvendt for lang tid til lastingen, hvis ikke den anvendte tid er angitt i konnossementet.

§ 161. Bortfrakteren er ansvarlig for riktigheten av de oplysninger som i konnossementet er gitt om godset, forsåvidt han ikke har tatt forbehold eller mottageren måtte forstå at riktigheten ikke er undersøkt av bortfrakteren.

Har bortfrakteren visst eller burde han ha innsett at en oplysning om godset er uriktig, blir han ikke fri for ansvar, selv om forbehold er tatt, med mindre konnossementet inneholder uttrykkelig bemerkning om at oplysningen er uriktig.

§ 162. Er en skade på godset eller en mangel ved pakningen ikke nevnt i konnossementet, skjønt bortfrakteren har opdaget eller ved anvendelse av vanlig opmerksomhet kunde ha opdaget den, blir han overfor mottageren ansvarlig for skaden eller mangelen.

Det samme gjelder skade som følge av at godset er lastet på dekk, hvis ikke dette er nevnt i konnossementet.

§ 163. Svarer godset ikke til konnossementets innhold, kan mottageren forlange at bortfrakteren skal oplyse om avlasteren har forpliktet sig til å holde bortfrakteren skadesløs for uriktig eller ufullstendig opgave (indemnitetserklæring) og, i så fall, hvad erklæringen går ut på.

Rettserhverv i god tro.

§ 164. Er et ordre- eller ihendehaverkonnossement utstedt i flere eksemplarer som eieren av godset har overdratt til forskjellige kjøpere eller panthavere, og har en av dem i god tro og med sådan adkomst som nevnt i § 156 fått godset utlevert på bestemmelsesstedet, er han ikke pliktig til å levere det fra sig til de andre.

§ 165. Et bortkommet ordre- eller ihendehaverkonnossement kan ikke kreves tilbake fra den som i god tro har erhvervet det gjennem overdragelse med sådan adkomst som nevnt i § 156.

§ 166. Den rett en selger har på grunn av manglende betaling til å hindre utlevering av godset til kjøperen eller hans bo eller til å kreve det tilbakelevert, kan ikke utøves

mot tredjemann som i god tro har erhvervet et ordre- eller ihendehaverkonnossement ved overdragelse med sådan adkomst som nevnt i § 156.

Mottakskonnossement og gjennemgangskonnossement.

§ 167. Ved mottakskonnossement forståes i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne underskrevet dokument hvori erkjennes at gods er mottatt til befordring med skib og senere utlevering, med angivelse av dag og sted for utstedelsen, det mottatte gods samt hvor og til hvem det skal utleveres.

Er mottakskonnossement utstedt, får bestemmelsene i dette kapitel tilsvarende anvendelse. Det må ikke efter innlastingen utstedes konnossement uten at mottakskonnossementet leveres tilbake.

§ 168. Ved gjennemgangskonnossement forståes i denne lov et av bortfrakteren eller på hans vegne utferdiget dokument av innhold som nevnt i § 151 eller § 167, når det er anført at befordringen av godset delvis skal utføres ved en annen fraktfører. På sådant dokument får bestemmelsene om konnossement og mottakskonnossement i dette kapitel tilsvarende anvendelse.

Er gjennemgangskonnossement utstedt, må det ikke for en del av befordringen utstedes særskilt konnossement uten at det deri angis at godset er under befordring på gjennemgangskonnossement.

V. Passasjerbefordring.

§ 169. Er i en avtale om passasjerbefordring en bestemt person nevnt som passasjer, kan han ikke overdra sine rettigheter efter avtalen til en annen.

Er reisen påbegynt, kan passasjeren ikke i noe tilfelle overdra sine rettigheter.

§ 170. Passasjeren er pliktig til å rette sig efter de forskrifter som blir gitt for god skikk og orden ombord.

Bestemmelsene i sjømannslovens §§ 54 og 61 får tilsvarende anvendelse.

§ 171. Fra innskibningen til utskibningen påhviler det bortfrakteren å sørge for passasjerens sikkerhet og vareta hans tarv på sedvanlig måte.

Skade på person som i dette tidsrum rammer passasjeren er bortfrakteren pliktig til å erstatte, såfremt det må antas at den skyldes feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som han svarer for.

I innenriks fart kan bortfrakteren ikke ta annet forbehold om innskrenkning i sitt ansvar enn at erstatningen ikke skal overstige 20 000 kroner for hver passasjer. Under forutsetning av gjensidighet kan Kongen utvide denne bestemmelse til også å gjelde fart mellem Norge og andre stater.

§ 172. Om reisegods som overgis i bortfrakterens varetekt gjelder det samme som er bestemt om annet gods i §§ 91—93 og §§ 118—123.

§ 173. Beskadigelse og tap av reisegods som ikke er overgitt i bortfrakterens varetekt, er han pliktig til å erstatte såfremt det må antas at skaden skyldes feil eller forsømmelse av ham selv eller noen som han svarer for.

Bestemmelsene i §§ 119—121 får tilsvarende anvendelse, og de begrensninger i ansvaret som omhandles i § 122, 2net ledd, gjelder selv om bortfrakteren ikke har tatt forbehold.

Penger, verdipapirer og kostbarheter erstattes ikke efter bestemmelsene i denne paragraf.

§ 174. Har reisegods forårsaket skade, er passasjeren ansvarlig efter bestemmelsene i § 97.

§ 175. Reisegods som er overgitt i bortfrakterens varetekt, er han ikke pliktig til å utlevere før passasjeren har betalt for befordringen og for kost under reisen.

Blir betalingen ikke erlagt, kan godset legges op under sikker forvaring for passasjerens regning, og bortfrakteren kan gjennem offentlig auksjon eller på annen betryggende måte selge så meget at hans krav blir dekket.

§ 176. Blir skibets avgang fra det sted hvor reisen begynner, vesentlig forsinket, kan passasjeren heve avtalen.

Går skibet tapt eller blir det erklært for uistandsettelig før reisen er påbegynt, ophører avtalen å gjelde.

§ 177. Inntreffer under reisen et sådant ophold at det ikke med rimelighet kan forlanges at passasjeren skal vente, eller går skibet tapt eller blir det erklært for uistandsettelig efter at en del av reisen er utført, er bortfrakteren pliktig til å sørge for at passasjeren og hans reisegods blir befordret videre til bestemmelsesstedet med skib eller annet befordringsmiddel, hvis det kan gjøres uten uforholdsmessig utgift.

Sørger bortfrakteren ikke for viderebefordringen, kan passasjeren heve avtalen.

§ 178. Skade som følge av forsinkelse på bortfrakterens side eller som følge av at skibet går tapt eller blir erklært for uistandsettelig, er bortfrakteren pliktig til å erstatte, med mindre det må antas at hverken han selv eller noen som han svarer for har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelse.

§ 179. Må passasjeren i en mellemhavn opholde sig i land på grunn av havari eller andre forhold som vedkommer skibet,

skal bortfrakteren bære de utgifter som dette med rimelighet medfører.

§ 180. Tiltrer passasjeren ikke reisen, eller avbryter han den, har bortfrakteren rett til erstatning, med mindre passasjeren er død eller hindret ved sykdom eller annet gyldig forfall og bortfrakteren underrettes uten ugrunnet ophold. Ved fastsettelse av erstatningen tas hensyn til om bortfrakteren uten rimelig grunn har undlatt å ta med en annen passasjer.

§ 181. Bestemmelsene om gjensidig hevningsrett i § 135, 1ste ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 182. Avbrytes reisen efter § 177, 2net ledd, § 180 eller § 181, får bestemmelsene om avstandsfrakt i § 129 tilsvarende anvendelse.

Har bortfrakteren oppebåret betaling ut over det som således tilkommer ham, skal han betale det overskytende tilbake.

§ 183. Bestemmelsene i §§ 170—174 gjelder også når et skib bortfraktes til personbefordring. For øvrig får de almindelige bestemmelser om befraktning tilsvarende anvendelse så langt de passer.

Sjette kapitel, Om bodmeri, er ophevet ved lov 31 mai 1929 nr. 4.

Syvende kapitel.

Om havari.

§ 187. Til almindelig havari (groshavari, felleshavari) henregnes enhver skade, som forsettlig tilføies skib eller ladning for å søke frelse fra en begge truende fare så vel som alle andre opofrelser, der gjøres i det nevnte øiemed, samt skade og omkostninger, der har vært forbundne med eller vært en umiddelbar følge av sådanne foranstaltninger. Almindelig havari bæres av skib, frakt og ladning i forhold til deres verdier, bestemt efter de i §§ 207—212 gitte regler.

§ 188. Som almindelig havari godtgjøres således navnlig:

1. Gods og skibstilbehør, som kastes overbord for å lette skibet i havsnød eller for å undgå forfølgning av fiender eller sjørøvere, så vel som gods og tilbehør, som skylles overbord ved kastningen, og annen skade, der følger av denne eller av de foranstaltninger, den nødvendiggjør.
2. Mast, seil eller annet tilbehør, som kappes, anker og kjetting, som frastikkes, samt skade som følger av kapningen eller frastikningen, når opofrelsen skjer for å frelse skib og ladning fra felles fare, såsom for å hindre skibbrudd eller sammenstøt.

3. Skade, som tilføies skib eller ladning for å avverge ildsfare eller slukke utbrutt ild, for å bringe vannet til pumpene eller skaffe styrtsjøer avløp.
4. Omkostninger for i nød å opnå bistand til å bringe skib og ladning ut av en felles fare, så vel som skade, som tilføies skib eller ladning av fartøier, hvis hjelp benyttes.
5. Skade, som tilføies skib eller ladning derved, at skibet forsettlig settes på grunn for å undgå større felles fare, dog kun forsåvidt deri kan antas å ligge en opofrelse.
6. Skade, som tilføies skib eller ladning, og omkostninger, som has for å ta skibet av grunn og bringe dette samt ladningen i sikkerhet. Blir reisen ikke fortsatt, fordi skibet ikke kan tas av grunn, eller fordi det erklæres for uistandsettelig, henregnes til almindelig havari alene den skade, som er skjedd, og de omkostninger, som er påløpet, innen det blev åpenbart, at reisen ikke vilde kunne fortsettes.
7. Omkostninger, som er forbundet med å søke nødhavn for å frelse skib og ladning, såsom når skibet er blitt usjødyktig på reisen, eller dennes fortsettelse på grunn av utbrutt krig eller plutselig isgang vilde utsette både skib og ladning for øiensynlig fare.

De omkostninger, der i medfør herav blir å henregne til almindelig havari, er navnlig: lospenger, fyr-, merke- og havneavgift samt andre omkostninger ved skibets opphold i nødhavnen; utgiftene ved ladningens lossing, lagring, gjeninnlasting og stuing, når lossingen enten er skjedd for å bringe skibet inn i havnen eller nødvendiggjort av den samme årsak, som har tvunget skibet til å søke nødhavn, samt kost- og månedspenger til skibsfører og mannskap for den tid, skibet nødes til å henligge i nødhavnen av den grunn, som har tvunget til å søke den, dog kun forsåvidt disse omkostninger ikke har kunnet spares ved avmønstring. Blir opholdet i nødhavnen forlenget av annen grunn, såsom når reisens fortsettelse hindres ved is eller værforhold, eller blir istandsettelsen unødig forhalet, henregnes ikke kost- og månedspenger for den således forlengede tid til almindelig havari. Ender reisen i nødhavn, blir utgiftene å henregne til almindelig havari kun inntil den tid, da det blev bestemt, at reisen skulde ende der.

Tap ved svinning, utlekning og beskadigelse av ladningen som følge av opholdet i nødhavn så vel som omkostninger for å forhindre sådant tap henregnes ikke til almindelig havari. Beskadigelse, der tilføies ladningen ved lossing eller innlasting i nødhavn, hører kun til almin-

delig havari, når den hitrører derfra, at lossing eller innlasting har måttet skje ved hjelp av lektere eller på annen usedvanlig måte.

De særlige omkostninger i nødhavn, der foranlediges derved, at ladningen er av farlig beskaffenhet, henregnes ikke til almindelig havari.

Utgifter til midlertidig istandsettelse i nødhavn (nødreparasjon) av en skade, der ikke henregnes til almindelig havari, erstattes dog som sådant, når derved er spart omkostninger, som ellers hadde vært nødvendige, og som vilde ha henhørt under almindelig havari.

8. Tap og beskadigelse, der tilføies ladningen ved i nød å benytte innlastet gods til reisens fremme eller på annen måte til frelse for skib og ladning, likeledes tap og beskadigelse av skibets tilbehør ved i nød å benytte sådant i annet øiemed, enn dets bestemmelse tilsikter.

Hvad der forbrukes av et dampskibs kullbeholdning og maskinfornødenheter for å bringe skibet av grunn og til pumpning, når det er sprunget lekk, erstattes som almindelig havari, likeledes hvad der forbrukes til skibets flytning samt til lossing og gjeninnlasting i nødhavn, når disse utgifter er almindelig havari, derimot ikke, hvad der forbrukes ved å søke inn til og ved atter å forlate nødhavnen eller i øvrig på grunn av reisens forlengelse, selv om denne er forårsaket ved et almindelig havari.

9. Skade, som forsettlig tilføies skib eller ladning for å lette forsvar mot fiender eller sjørøvere, skade, som lides under forsvaret, krigsmidler, der forbrukes ved dette, samt gods eller penger, som utgis for å frelse eller frigjøre skib og ladning.
10. Utgifter til kur, pleie og underhold, mens sykebehandlingen varer for skibsfolk, som er kommet til skade ved forsvar mot fiender eller sjørøvere eller ved utførelse av foranstaltninger, der treffes til frelse for skib og ladning, begravelsesomkostninger for de døde og den forøkede utgift, som foranlediges derved, at andre folk må antas istedenfor de sårede og de døde.
11. Frakt, der tapes som følge av et almindelig havari.
12. Omkostninger og tap som har vært forbundet med å tilveiebringe de fornødne penger til dekning av et almindelig havari, navnlig provisjon, renter og assuransepremier av utlagte penger og tap der på grunn av prisforskjell lides ved salg av gods i nødhavn til havariets dekning.
13. Salær til den kommisjonær, som har vært antatt til å utføre de havariet vedrørende forretninger.

14. Omkostningene ved sjøforklaring, besiktelses-, skjønns- og taksasjonsforretninger eller ved tilveiebringelsen av andre bevisligheter, der utfordres til beregning og fordeling av et almindelig havari, samt omkostningene herved (dispasjeringen).

§ 189. Til almindelig havari henregnes ikke skade, der lides ved en ulykkelig hendelse, som inntreffer under utførelsen av de foranstaltninger, der foretas til frelse av skib og ladning, selv om opofrelsen derved undgåes, ei heller skade, som kun står i en tilfeldig eller middelbar forbindelse med disse foranstaltninger.

Således godtgjøres ikke under almindelig havari: stang, som brekkes ved vindens makt, mens man er i ferd med å kappe masten, selv om mastens kapning derved avverges; skade på skib og ladning ved storm, ild, tyveri eller annen hendelse under opholdet i nødhavn; tap forårsaket ved, at ladningen på grunn av et almindelig havari ikke kan leveres i rette tid; fordyret assuranse av skibet eller tap av forventet frakt på grunn av det ophold, havariet har medført.

§ 190. Som almindelig havari godtgjøres ikke:

1. Gods som er innlastet uten bortfrakterens vitende, samt penger, verdipapirer og kostbarheter som ikke har vært behørig opgitt efter § 93, 2net ledd.
2. Dekkslast, som kastes, eller skade på dekkslast, som er en følge av kastning eller annen foranstaltning, der i havsnød treffes til frelse for skib og ladning, med mindre kastningen finner sted for å lette skibet, efterat det er kommet på grunn.

   Til dekkslast regnes ikke alene gods, som er lastet på skibets åpne dekk, i dets båter eller utenbords, men også hvad der er lastet i sådan overbygning, om ikke er bygget inn i skibets faste spantesystem eller på annen måte yder tilstrekkelig sikkerhet imot sjøskade og overbordskylning.
3. Skade, som ved sådanne foranstaltninger tilføies skibstilbehør, der var henliggende på dekket uten der å ha sin rette plass.
4. Skade ved presning med seil (prangning), selv om denne skjer for å undgå stranding eller undkomme fra fiender eller sjørøvere; skade på seil og på et dampskibs kjeler eller maskin, med mindre sådan skade opstår ved forsøk på å ta skibet av grunn, samt skade på skibspumpene foranlediget ved pumpning for å holde skibet lens.
5. Tap, foranlediget ved bortkapning av master, rundbolter eller annet inventarium, der forinnen er brekket ved et særlig havari, selv om bortkapningen er nødvendig for å undgå en for skib og ladning truende fare.

6. Skade, som påføres selvantendt eller varm ladning ved overbordkastning, påsprøitning av vann eller annen slukningsforanstaltning, og, i ethvert tilfelle av ild ombord, skade, som ved sådan foranstaltning tilføies deler av ladningen, der allerede var antendt av ilden.
7. Omkostninger, der er en følge av, at skibet på grunn av mangler ved dets forsyning med proviant eller utrustningsgjenstander eller som følge av ishindring eller værforhold har måttet søke nødhavn.

§ 191. Havarifordeling utelukkes ikke derved, at den fare, som gjør opofrelsen nødvendig, kan tilregnes noen, men den skyldige kan ikke fordre erstatning for den skade, han selv lider ved havariet. Må faren tilregnes skibsføreren eller noen annen, for hvem rederen i medfør av § 8 bærer ansvar, har denne ikke rett til erstatning for den skade, han lider.

Har skibsføreren eller noen, som ifølge sin stilling ombord har handlet på skibsførerens vegne, feilet ved bedømmelsen av farens bekaffenhet eller ved valget av midler til å avverge faren, utelukkes ikke derved havarifordeling, men rederen kan ikke fordre den skade, han har lidt, erstattet, med mindre den begåtte feil efter de forhåndenværende omstendigheter må anses som undskyldelig.

Den, som således taper rett til erstatning eller har måttet utrede havaribidrag på grunn av en annens feil, kan kreve erstatning hos den, hvem ansvaret påhviler.

§ 192. Havarifordeling utelukkes ikke derved, at det med opofrelsen tilsiktede øiemed ikke opnåes ved denne.

§ 193. Havarifordeling utelukkes ikke derved, at opofrelsen har omfattet enten hele skibet eller hele ladningen, ei heller derved, at efter havariet alene skibet eller alene ladningen, helt eller delvis, berges.

§ 194. Når en opofrelse må gjøres, er det skibsførerens plikt å påse, at tapet ikke blir større, enn øiemedet utkrever. Således bør ved kastning av ladning og skibstilbehør de tungeste og minst kostbare gjenstander såvidt mulig kastes først fremfor de lettere og mere kostbare.

Har skibsføreren ved uriktig forhold forårsaket større skade enn nødvendig, kommer forsåvidt § 191 til anvendelse.

§ 195. Hvis omstendighetene tillater det, bør skibsføreren, forinnen han foretar noen handling, der kan medføre havarifordeling, rådføre sig med de kyndigste og mest erfarne av mannskapet. Beretning herom bør, såsnart skje kan, av skibsføreren innføres i dagboken eller, hvis ingen dagbok føres ombord, optegnes på annen måte for å kunne fremlegges ved sjøforklaringen. I beretningen skal alle de omstendigheter optas, som kan ha betydning for havariets beregning og for-

deling, navnlig grunnen til opofrelsen, en såvidt mulig nøiaktig fortegnelse over de opofrede gjenstander eller annen oplysning om skadens omfang.

§ 196. Skade på skib og tilbehør blir å taksere ved lovlig skjønn på det sted, hvor istandsettelsen skjer, hvis denne foretas underveis, og ellers på det sted, hvor reisen ender (jfr. § 41).

For hver enkelt skade skal der angis, hvad dens avhjelpning vil koste, og når nye gjenstander skal anskaffes istedenfor de beskadigede, skal der anføres såvel, hvad de nye vil koste, som hvad de beskadigede er verd.

All skade, der hitrører fra elde, brøstfeldighet eller desslike, bør holdes adskilt fra den, der er lidt ved havari, og særskilt takseres.

§ 197. Ved beregningen av almindelig havari på skib med tilbehør legges taksasjonssummen til grunn, når skaden ikke istandsettes, eller når taksasjonssummen er mindre enn det beløp, der er medgått til istandsettelsen, hvorimot de virkelige istandsettelsesomkostninger legges til grunn, når disse er mindre.

§ 198. Ved erstatning av skade på jernskib godtgjøres beløpet fullt ut for skade på skrog samt på master og rundbolter av jern, når skibet på den tid, havariet inntraff, ikke har vært 5 år i sjøen, regnet fra tiltredelsen av dets første reise. Er sådan skade inntrådt senere, men innen skibet har vært 10 år i sjøen, avdras $\frac{1}{6}$ for forskjellen mellem gammelt og nytt, og har skibet vært lengere tid i sjøen, avdras $\frac{1}{3}$. Skade på dampmaskinen erstattes fullt ut, hvis maskinen ikke har vært 3 år i bruk, da skaden inntraff; skjer skaden senere, men innen maskinen har vært 6 år i bruk, avdras $\frac{1}{6}$, og har den vært i bruk i lengere tid, avdras $\frac{1}{3}$. Skade på master og rundbolter av tre samt på stående rigg erstattes fullt, hvis skibet ikke har vært et år, og annen skade likeså, hvis det ikke har vært et halvt år i sjøen; skjer skaden senere, avdras $\frac{1}{3}$; dog gjøres intet avdrag for ankere, og for ankerkjettinger avdras kun $\frac{1}{6}$.

Er skibet et treskib, erstattes skade på skroget fullt ut, når skibet ikke har vært 2 år i sjøen, da havariet inntraff; er skaden skjedd senere, avdras $\frac{1}{3}$ for forskjellen mellem gammelt og nytt. Annen skade erstattes således, som ovenfor er bestemt med hensyn til jernskib.

I den således beregnede erstatningssum avdras verdien av de gjenstander, der erstattes med nye, således som denne verdi er fastsatt i taksasjonsforretningen, eller, hvis auksjonssalg har funnet sted, nettoutbyttet av salget.

Skal skibet ha ny metallhud, beregnes erstatningen så-

ledes, at der fra, hvad det koster å underlegge en ny hud av samme materiale og av samme vekt, som den gamle hadde, da den var ny, fradras metallverdien av den beskadigede hud, hvorefter restbeløpet godtgjøres med et fradrag for kobber eller yellowmetall av 1/60 og for sink eller annet metall av 1/30 for hver hel måned, beregnet til 30 dager, som er forløpen, efterat den hud, som skal erstattes, blev påsatt skibet. Har en hud av kobber eller yellowmetall ligget mere enn 5 år under og en hud av annet metall mere enn 2½ år, gis ingen erstatning.

§ 199. Er skibet enten helt gått til grunne som følge av almindelig havari, eller har det ved havariet lidt så stor skade, at det erklæres for uistandsettelig, kommer den verdi, skibet i opofrelsesøieblikket må antas å ha hatt, til erstatning med fradrag av utbyttet av, hvad der måtte være reddet.

§ 200. Erstatningen for varer, der er tapt ved et almindelig havari, beregnes efter gangbar pris for sådant gods på bestemmelsesstedet ved skibets ankomst dertil eller, dersom det øvrige gods ikke når frem til bestemmelsesstedet, efter prisen på det sted, hvor reisen ender, dog med fradrag av frakt, toll og andre omkostninger, som bespares for eieren derved, at godset ikke når frem til bestemmelsesstedet.

Kan den gangbare pris ikke på annen måte oplyses, blir verdien å fastsette ved lovlig skjønn.

Er godset solgt i nødhavn kan det alltid fordres erstattet med minst det beløp, som er innvunnet ved salget.

§ 201. Er varer beskadiget ved et almindelig havari, beregnes som erstatning forskjellen mellem varenes verdi i ubeskadiget stand, bestemt på den i foregående paragraf angitte måte, og de beskadigede varers verdi med det i samme paragraf bestemte avdrag. Den sistnevnte verdi ansettes til nettoutbyttet av de beskadigede varer, såfremt de er solgt, innen havariet opgjøres, men bestemmes ellers ved lovlig skjønn.

§ 202. Har de varer, der er tapt eller beskadiget ved et almindelig havari, allerede forinnen vært forringet i verdi, som følge av særlig havari, indre bedervelse eller av annen årsak, eller er de ved et almindelig havari beskadigede varer blitt ytterligere forringet i verdi ved begivenheter, der er det almindelige havari uvedkommende, blir et til sådan forringelse svarende beløp å avdra i erstatningsbeløpet. Avdragets størrelse fastsettes ved lovlig skjønn ved hvilket der tas særlig hensyn til den skade, som andre varer av samme eller lignende art, der ikke er blitt beskadiget ved det almindelige havari, har lidt ved samme leilighet og av samme årsak.

§ 203. Varer, for hvilke konnossement ikke er utstedt, og om hvis innladning heller ikke fyldestgjørende oplysning has i manifest, ladningsbok eller på annen måte, erstattes ikke i almindelig havari.

For skibsførers, mannskaps og passasjerers klær og reisefornødenheter gis erstatning, når de oplyses å være tapt ved almindelig havari.

§ 204. Frakt for gods, som er gått tapt ved et almindelig havari, eller som er solgt i nødhavn til dekning av havariomkostninger, godtgjøres i havariberegningen med det samme beløp, som vilde ha vært å erlegge av det, hvis det var forblitt i skibet inntil godsets bestemmelsessted, eller, hvis reisen avbrytes, inntil det sted, hvor reisen ender. Fra beløpet av den tapte frakt dras de særlige omkostninger, som måtte være spart for rederen derved, at godset er blitt opofret eller solgt.

§ 205. Retten til erstatning bortfaller helt eller delvis, når en gjenstand efter først å være beskadiget ved et almindelig havari, senere ødelegges eller lider skade ved et særlig havari, dersom det med sikkerhet kan skjønnes, at tapet, selv om det almindelige havari ikke hadde funnet sted, vilde være blitt helt eller delvis bevirket ved det senere særlige havari.

På samme måte bortfaller eller nedsettes havarierstatningen, når det med sikkerhet kan skjønnes, at gjenstander, der er tapt ved et almindelig havari, vilde være blitt tilintetgjort eller beskadiget ved et senere særlig havari, såfremt de var forblitt ombord.

§ 206. Skade, der hitrører dels fra et almindelig havari, dels fra et særlig havari, likesom omkostninger, der er felles for begge, blir efter et billig skjønn å fordele mellem begge havarier.

§ 207. Skibet bidrar til almindelig havari efter

1. den verdi, hvortil det ved ankomsten til det sted, hvor reisen ender, takseres ved lovlig skjønn, og
2. det beløp, der i havariberegningen godtgjøres for skade på skibet, dog kun, forsåvidt istandsettelse av skaden ikke allerede har funnet sted.

Har skibet, efterat det almindelige havari inntraff, mottatt forbedring, eller er der foretatt istandsettelse av skade, der ikke hitrører fra almindelig havari, blir skibets takserte verdi å nedsette med det beløp, hvortil forbedringen eller istandsettelsen vurderes.

§ 208. Ladningen bidrar til almindelig havari efter

1. verdien av det gods, som fantes ombord, da havaritilfellet inntraff, og som er i behold, når reisen ender, hvilken verdi bestemmes overensstemmende med de i §§ 200 og 201 gitte regler,

2. de beløp, der beregnes som erstatning for gods, som er opofret eller beskadiget ved almindelig havari på reisen, samt
3. de erstatningssummer som tilkommer en ladningseier hos rederen for gods som under reisen er tapt eller beskadiget eller solgt til skibets behov.

§ 209. Frakten bidrar til almindelig havari efter halvdelen av

1. den frakt, som er fortjent ved reisens ende, og
2. den erstatning, der godtgjøres i havariberegningen for tapt frakt.

Er ingen bestemt frakt betinget, beregnes den efter regelen i § 124.

§ 210. Er fraktforskudd ydet således, at det ikke skal tilbakebetales, hvis på grunn av ulykkestilfelle ingen frakt fortjenes, påhviler det ikke rederiet å bidra til almindelig havari for sammes beløp.

§ 211. I de efter reglene i §§ 207—210 bestemte bidragspliktige verdier fradras såvel havaribidrag til senere almindelig havari på reisen som omkostninger, der måtte være påløpne for å frelse eller bevare de bidragspliktige gjenstander og ikke skal godtgjøres som almindelig havari.

§ 212. Fritatt for å bidra til almindelig havari er

1. levnetsmidler, kull og andre maskinfornødenheter samt krigsforråd,
2. skibsførers og mannskaps hyre og
3. samtlige ombordværende personers klær og reisefornødenheter, samt hvad de bærer hos sig.

Er imidlertid sådanne gjenstander, som henhører under nr. 3, opofret eller beskadiget ved et almindelig havari, deltar eieren i tapfordelingen med de beløp, der godtgjøres for dem i havariberegningen.

§ 213. Beregning og fordeling av tapet ved almindelig havari skjer på det sted, hvor skib og ladning skilles ad, og efter der gjeldende lov.

Havariberegning utføres her i landet av dertil beskikkede dispasjører. Tvistigheter om en dispasjes riktighet avgjøres av domstolene.

§ 214. Skibsføreren er pliktig til uten ufornødent ophold å foranstalte det fornødne for å få havarifordelingen utført.

Enhver, hvem havariet angår, er pliktig til for sitt vedkommende å meddele alle oplysninger og bevisligheter, som dispasjøren anser for nødvendige.

§ 215. Dersom gjenstander, der i havarifordelingen er optatt som tapt ved almindelig havari, senere kommer til

stede, eller noe av det som almindelig havari beregnede tap senere erstattes av den, der har forvoldt skaden, blir den hele havarifordeling å endre ved en tilleggsberegning. Derimot må havariets opgjørelse ikke utsettes alene av den grunn, at det måtte være utsikt til å få opofrede gjenstander tilbake eller til å få erstatning for skade.

§ 216. For havaribidrag av skib og frakt hefter den bidragspliktige med den begrensning som er fastsatt i 10de kapitel.

For havaribidrag av ladning hefter eieren med denne, men ikke personlig.

§ 217. Et skib, hvorpå havaribidrag hviler, må ikke forlate det sted, hvor skib og ladning skilles, og gods, som hefter for sådant bidrag, må ikke utleveres til eieren, forinnen havaribidraget er betalt, eller der, forsåvidt som beløpet ikke er bestemt, er stillet sikkerhet derfor.

§ 218. All skade eller omkostning for skib og gods, som hithører fra ulykkelig hendelse på en sjøreise, og som ikke henhører under almindelig havari eller i medfør av særlig forskrift behandles efter de derom gitte regler (jfr. § 136), blir som særlig (partikulært) havari å bære av den eller de gjenstander, som skaden rammer eller omkostningen vedkommer.

Er omkostninger, der blir å henføre under særlig havari, anvendt under ett for skib og ladning eller for flere deler av ladningen, fordeles de i billig forhold over de verdier, til hvis fordel de er anvendt, idet de for fordeling av almindelig havari gjeldende regler såvidt mulig kommer til anvendelse. Omkostninger, der er anvendt på å berge ladningen, bæres forholdsvis av denne og av den frakt, der utredes av det bergede gods.

Når det forlanges av noen, som er interessert i sådant havari, skal dets beregning og fordeling foretas av en dispasjør.

Attende kapitel.

Om skade ved sammenstøt.

§ 219. Hvad der på skib skal iakttas til undgåelse av sammenstøt, bestemmes ved regler, som gis av Kongen.

§ 220. Når skade på skib, gods eller person forårsakes ved sammenstøt mellem skib, og skylden ligger på den ene side alene, da skal den skyldige erstatte skade og tap, som derved er forvoldt.

Er der skyld på begge sider, skal enhver av de skyldige erstatte skaden efter forholdet mellem beskaffenheten av de på hver side begåtte feil. Gir omstendighetene ikke støtte for en fordeling i et bestemt forhold, deles skaden likt.

Hver enkelt av de skyldige er bare ansvarlig for den del av erstatningen som faller på ham. Når skade på person er voldt, kan dog den erstatningsberettigede inntale den hele erstatning hos hvilken som helst av de skyldige. Har en av dem måttet utrede mere enn den del som faller på ham, kan han kreve det overskytende tilbake av den annen skyldige, og inntrer i den sjøpanterett som er tillagt erstatningsfordringen.

Dog skal ikke noe beløp kunne søkes tilbake på denne måte, som på grunn av en lovbestemt eller kontraktsmessig begrensning av eller fritagelse for ansvar eller av noen annen grunn ikke kunde være inntalt direkte av den erstatningsberettigede.

Ved bedømmelsen av spørsmålet om skyld skal retten ta i særlig betraktning, hvorvidt der var tid til overlegg eller ikke.

§ 221. Er sammenstøtet følge av ulykkelig hendelse, eller kan det ikke oplyses, at det er forårsaket ved skyld på noen av sidene, bærer hvert skib sin skade.

§ 222. (Ophevet ved lov 4 februar 1938 nr. 2.)

§ 223. Når skib støter sammen, påligger det enhver av skibsførerne, såvidt det kan skje uten særlig fare for eget skib, dets besetning og passasjerer, å yde det annet skib og dettes besetning og passasjerer all den hjelp, som er mulig og fornøden til frelse fra den ved sammenstøtet opståtte fare, likeledes for den annen skibsfører å opgi sitt eget skibs navn og hjemsted, så vel som det sted eller den havn, hvorfra det kommer, og hvortil det er bestemt. Samme forpliktelse påhviler en skibsfører, når hans skib støter sammen med båt.

§ 223 a. Hvad der i denne lov er bestemt om sammenstøt mellem skib, får også anvendelse, når et skib ved sin manøvrering eller på annen måte forårsaker skade på et annet skib eller ombordværende personer eller gods, uten at sammenstøt mellem skibene har funnet sted.

Ved bestemmelsene i dette kapitel gjøres ingen forandring i de regler, som inneholdes i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 §§ 32—36 (nu: lov 24 juni 1931 nr. 11 § 28).

Niende kapitel.

Om bergning.

§ 224. Enhver som berger skib der er forulykket eller stedt i nød, eller som berger ombordværende gods eller noe som har hørt til sådant skib eller gods, og enhver som medvirker ved bergningen, har rett til bergelønn. Rett til andel i bergelønnen har også den som har reddet menneskeliv fra skibet under den nød som har gitt anledning til bergningen, eller som har medvirket til redningen.

Den som har påtvunget bergning mot uttrykkelig og beføiet forbud av den som har kommandoen ombord, har ikke rett til bergelønn.

Bergelønn kan kreves, selv om det bergende skib tilhører samme reder som det bergede skib.

Har noen ved overenskomst påtatt sig å yde skibet tjeneste ved losning eller bugsering eller på lignende måte, og skibet kommer i nød, har han ikke rett til bergelønn, uten forsåvidt den hjelp han derunder har ydet, ikke kan anses overtatt i overenskomsten.

Kan partene ikke enes om bergelønnens størrelse, blir denne å bestemme av retten, med mindre det bergedes verdi ikke overstiger 500 kroner, i hvilket tilfelle den bestemmes av fylkesmannen.

For bergelønn hefter eieren av et skib med den begrensning som er fastsatt i 10de kapitel. Eieren av ladning eller andre gjenstander hefter med disse, men ikke personlig.

§ 225. Ved bestemmelse av bergelønn blir å ta i betraktning:

1) i første rekke:
   a) den utstrekning, hvori bergningen er lykkedes;
   b) den kyndighet og dyktighet, hvormed bergernes arbeide har vært utført, og den tid og anstrengelse, det har kostet;
   c) den fare, hvorfor det bergede skib, dets besetning, passasjerer eller gods har vært utsatt;
   d) den fare, hvorfor bergerne eller deres eiendeler har vært utsatt;
   e) den risiko for erstatningsansvar likeoverfor tredjemann og for annet tap, som bergerne måtte ha utsatt sig for;
   f) den skade på liv, helbred eller gods, bergerne har lidt, de utgifter og tap, de har hatt, samt verdien av det ved bergningen anvendte redskap;
   g) den omstendighet, at det av bergerne anvendte skib har vært særlig utrustet for bergning.
2) i annen rekke:
   det bergedes verdi.

Er en berger selv skyld i den fare, som gjør bergning nødvendig, eller har han gjort sig skyldig i tyveri, underslag eller annen uredelig omgang med godset, kan retten erklære kravet på bergelønn helt eller delvis fortapt.

§ 226. Bergelønnen må ikke settes høiere enn verdien av det bergede, deri iberegnet frakt og passasjerpenger, efter fradrag av toll og andre offentlige avgifter samt omkostningene ved dets bevaring, vurdering og salg.

Bergelønnen innbefatter tillike godtgjørelse for å bringe det bergede i sikkerhet og for den dertil gjorte bruk av fartøier eller andre redskaper.

§ 227. Er avtale om bergning inngått, mens nød stod på og under innflytelse av faren, kan retten efter påstand fra enhver av partene tilsidesette eller forandre avtalen, dersom den finner dens innhold ubillig.

Dessuten kan retten i alle tilfelle på forlangende av den forurettede part tilsidesette eller forandre avtalen, dersom den finner, at den avtalte bergelønn står i betydelig misforhold til den ydede tjeneste.

Bestemmelsen i § 225, siste stykke, kommer også til anvendelse, når der er truffet overenskomst om bergning.

Spørsmålet om avtalens tilsidesettelse eller forandring må være innbragt for retten innen 14 dager, efterat det bergede er bragt i havn.

§ 228. Tvister bergere innbyrdes om bergelønnens fordeling, bestemmes denne av retten eller, hvis det bergedes verdi ikke overstiger 500 kroner, av amtmannen under hensyn til de i § 225 angitte omstendigheter.

Har et skib på reisen berget noe, blir av bergelønnen først å godtgjøre den skade, som bergningen måtte ha medført for skib og ladning; derefter får rederiet to tredjedeler, hvis det bergende skib er dampskib, men halvdelen, hvis det er seilskib, og resten deles likt mellem skibsfører og mannskap; dettes part fordeles i forhold til enhvers lønn. Overenskomst, hvorefter skibsfører eller mannskap skal nøies med mindre andel enn her nevnt, er uten gyldighet, med mindre skibet er særlig utrustet for bergning, eller overenskomsten gjelder utførelsen av et bestemt bergningsforetagende.

§ 229. Bergere har rett til å motsette sig, at berget skib forlater stedet, eller berget gods bortføres, så lenge der ikke er gjort dem fyldest for bergelønnen, eller sikkerhet er stillet for samme.

Søksmål til fastsettelse av bergelønn eller dennes fordeling kan anlegges på det sted, hvor bergningen er foretatt, eller hvorhen det bergede er innbragt.

§§ 230—253. (Ophevet ved lov 6 juni 1930 nr. 20 § 126).

Tiende kapitel.

Om begrensning av rederes ansvar.

§ 254. Det ansvar som påhviler rederen, er begrenset forsåvidt angår:

1. erstatning for skade tilføiet personer som utfører arbeide i skibets tjeneste, eller skibets passasjerer, eller for tap

av eller skade på gods som er levert skibsføreren til befordring eller bragt ombord på skibet;

2. erstatning for skade som ellers er tilføiet person eller eiendom, og som er forårsaket ved feil eller forsømmelse av skibsfører, mannskap, los eller andre som utfører arbeide i skibets tjeneste;
3. erstatning for misligholdelse av en avtale som følge av feil eller forsømmelse av nautisk art;
4. forpliktelse som grunner sig på at der i et konnossement er gitt uriktige eller ufullstendige oplysninger;
5. forpliktelse til å fjerne vraket av et forulykket skib og forpliktelse som henger sammen dermed;
6. bergelønn;
7. bidrag til felleshavari;
8. forpliktelse som grunnner sig på at skibsføreren, i denne sin egenskap, utenfor skibets hjemsted har truffet en avtale eller forføining som kreves til bevaring av skibet eller fortsettelse av reisen, med mindre årsaken er at skibets utrustning ved reisens begynnelse har vært utilstrekkelig eller mangelfull.

Begrensningen av ansvaret gjelder dog ikke forpliktelser som grunner sig på tjenesteavtaler med skibsfører, mannskap eller andre som er i skibets tjeneste, eller på feil eller forsømmelse av rederen selv, med mindre denne tillike er fører av skibet og feilen eller forsømmelsen er av nautisk art.

§ 255. Når ansvaret er begrenset, hefter rederen inntil verdien av skibet med tillegg av de i § 257 nevnte beløp. I de tilfelle som er nevnt i § 254 nr. 1—5, hefter han dog ikke ut over 145 kroner pr. tonn av skibets drektighet.

For skade på person forhøies ansvarsgrensen med 145 kroner pr. tonn.

§ 256. Verdien av skibet fastsettes efter dets tilstand ved følgende tidspunkter:

1. I tilfelle av sammenstøt eller annen sjøulykke fastsettes verdien efter skibets tilstand ved ankomsten til første havn i forhold til alle fordringer som står i sammenheng med ulykken, og som er opstått før ankomsten til havnen eller grunner sig på felleshavari.

   Har en ny ulykke, som inntreffer før ankomsten til havnen og er uten sammenheng med den første, forminsket skibets verdi, skal denne verdiforringelse ikke tas i betraktning i forhold til de fordringer som står i sammenheng med den tidligere ulykke.

   Forsåvidt angår ulykke som inntreffer under skibets ophold i havn, fastsettes verdien efter skibets tilstand i havnen efter ulykken.

2. I forhold til fordringer som grunner sig på uriktige eller ufullstendige oplysninger i et konnossement, eller som for øvrig angår ladningen og ikke faller inn under nr. 1, fastsettes verdien av skibet efter dets tilstand i bestemmelseshavnen for ladningen eller på det sted hvor reisen avbrytes. Er ladningen bestemt til forskjellige havner, og skyldes skaden samme årsak, fastsettes verdien efter skibets tilstand i den første av disse havner.
3. I forhold til andre fordringer fastsettes verdien efter skibets tilstand ved reisens slutning.

§ 257. De beløp som skal legges til skibets verdi ved fastsettelsen av grensen for rederens ansvar er:

1. 10 procent av skibets verdi ved reisens begynnelse;
2. erstatning og havaribidrag for skade på skibet, som er opstått efter reisens begynnelse og ikke er utbedret.

§ 258. Med skibets drektighet menes i § 255, når det gjelder maskindrevne skib, nettotonnasjen med tillegg av det rum for maskineriet som er trukket fra bruttotonnasjen ved beregningen av nettotonnasjen. Når det gjelder andre skib, menes nettotonnasjen.

§ 259. Fordringer som er nevnt i § 256 nr. 1 og står i sammenheng med samme sjøulykke, fyldestgjøres av det beløp som rederens ansvar i forhold til disse fordringer er begrenset til, og i den rekkefølge som er bestemt for de sjøpanterettigheter fordringene måtte være utstyrt med. Det samme gjelder fordringer som er nevnt i § 256 nr. 2 og 3, og for hvilke skibets verdi bestemmes i samme havn.

Fordringer på erstatning for skade på person som følge av samme sjøulykke, fyldestgjøres av det særskilte ansvarsbeløp som er fastsatt for dem. Strekker det ikke til, fyldestgjøres resten sammen med de andre fordringer under hensyn til sjøpanterettighetenes rekkefølge.

§ 260. Krever rederen begrensning av sitt ansvar, påhviler det ham å føre bevis for skibets verdi ved de avgjørende tidspunkter og for størrelsen av de erstatningsbeløp og havaribidrag som skal legges til verdien, eller for skibets drektighet, når den er avgjørende for ansvarsgrensen.

§ 261. Rederen kan reise søksmål til fastsettelse av grensen for det ansvar som måtte påhvile ham, og til fordeling av ansvarsbeløpet, gjennem stevning under ett til alle fordringshavere overfor hvem samme begrensning påberopes. Saken reises i den rettskrets hvor skibet har sitt hjemsted. Hovedforhandling kan holdes uten saksforberedelse. Pådømmelsen kan deles således, at grensen for ansvaret fastsettes først, og at avgjørelser om fordelingen av beløpet treffes efterhvert som de fordringer der efter rekkefølgen kommer

i betraktning, er godkjent eller rettskraftig avgjort gjennem særskilte søksmål.

Er der et større antall fordringshavere, eller er det grunn til å anta at der er ukjente fordringshavere, kan retten bestemme at rederen skal la stevningen med innkallelse kunngjøre tre ganger i Norsk Kunngjørelsestidende (nu: Norsk lysingsblad) med et varsel av minst tre måneder, regnet fra siste kunngjørelse, samt ved opslag på rettens kontor og på tollboden ved det tollsted i hvis distrikt skibet hører hjemme. Retten kan også påby kunngjørelse i et eller flere andre blad. Enn videre skal rederen la stevningen med innkallelse forkynne for hver av de kjente fordringshavere gjennem anbefalt brev. Når innkallelsen er utferdiget, kan retten på begjæring av rederen ved kjennelse treffe en foreløbig avgjørelse om ansvarsgrensen, efter at de kjente fordringshavere såvidt mulig har fått adgang til å uttale sig muntlig eller skriftlig.

§ 262. Er søksmål reist efter § 261, kan fordringshaverne ikke uten samtykke av rederen og andre interesserte kreve dekning av sjøpanterett, av stillet sikkerhet eller av utlagte formuesgjenstander, før det er rettskraftig avgjort hvor meget der faller på deres fordringer.

Har rederen for å avverge arrest eller tvangsfullbyrdelse stillet sikkerhet for det fulle ansvarsbeløp, gjelder sikkerheten som stillet til fordel for alle de fordringshavere, overfor hvem samme begrensning kan påberopes, og ingen av dem kan kreve ytterligere sikkerhet.

Er sikkerhet stillet for et lavere beløp, eller er flere sikkerheter stillet efter hverandre, og partene ikke blir enige, fastsetter retten virkningene således, at grensen for ansvaret ikke overskrides.

§ 263. Når grensen for ansvaret er rettskraftig fastsatt ved kjennelse eller dom, og rederen deponerer i Norges bank det fulle ansvarsbeløp med tillegg av et efter rettens skjønn tilstrekkelig beløp til dekning av renter og saksomkostninger, bortfaller såvel sjøpanterett som utleggspant og annen sikkerhet for de fordringer som omfattes av ansvarsbegrensningen.

§ 264. I tilfelle av søksmål eller annen rettsforfølgning mot rederen for en fordring for hvilken hans ansvar er begrenset, kan det på begjæring av rederen bestemmes at arrest eller tvangsfullbyrdelse i annen formue enn skib, frakt og fordringer som efter § 268 er gjenstand for sjøpanterett, skal utsettes i så lang tid som trenges til salg av skibet og fordeling av kjøpesummen.

§ 265. Er frembortfrakteren av et skib eller den som har fått det overlatt av eieren til bruk i sjøfart for egen regning, eller en eier som ikke er reder, ansvarlig for for-

dringer som nevnt i § 254, får reglene om begrensning av rederens ansvar tilsvarende anvendelse.

§ 266. Hvis en fremmed stats rett overfor norsk skib har strengere ansvarsregler enn dette kapitel inneholder, kan Kongen bestemme at tilsvarende regler skal anvendes overfor skib som er hjemmehørende i denne stat.

I forhold til fordringshavere som hører hjemme i fremmed stat, blir de i § 255 omhandlede beløp å beregne efter gullverdi når dette følger av overenskomst med vedkommende fremmede stat og denne har gjennemført tilsvarende beregning til fordel for norske fordringshavere.

Ellevte kapitel.

Om sjøpanterett.

I. Sjøpanterett i skib og frakt.

§ 267. Sjøpanterett i skib og frakt tilkommer følgende fordringer:

1. rettsavgifter og andre omkostninger ved tvangssalg og forutgående bevaring av skibet i fordringshavernes felles interesse; tonnasje-, fyr- og havneavgifter og andre offentlige avgifter av samme slags; omkostninger ved losning og ved vakthold og bevaring av skibet efter dets ankomst til siste havn;
2. fordringer på hyre og annen godtgjørelse som på grunn av tjenesteavtale tilkommer skibsfører, mannskap og andre som er ansatt på skibet av rederen eller skibsføreren;
3. bergelønn og bidrag til felleshavari;
4. erstatning for sammenstøt eller annen sjøulykke; erstatning for skade på havne-, dokk- og vannveisanlegg; erstatning for skade på person når det gjelder passasjerer, skibsfører eller noen som hører til et skibsmannskap; erstatning for tap av eller skade på ladning eller reisegods;
5. fordringer som grunner sig på at skibsføreren, i denne sin egenskap, utenfor skibets hjemsted har truffet en avtale eller forføining som kreves til bevaring av skibet eller fortsettelse av reisen, uten at det gjør noen forskjell om skibsføreren tillike er reder, eller om fordringen tilkommer ham selv eller andre;
6. fordringer som grunner sig på at der i et konnossement er gitt uriktige eller ufullstendige oplysninger.

Sjøpanterett for de under nr. 2 nevnte fordringer tilkommer dog bare krav som er påløpet i de siste seks må-

neder av tjenestetiden, såfremt fartøiet er under 200 brutto registertonn og utelukkende eller hovedsakelig brukes til fiske eller fangst eller i kystfart.

§ 268. Sjøpanterett i skib omfatter tillike rederens krav på erstatning og havaribidrag for skade på skibet, som er opstått efter reisens begynnelse og ikke er utbedret. Til skibets tilbehør regnes ikke proviant, brensel, kull eller andre maskinfornødenheter.

Sjøpanterett i frakt omfatter bruttofrakten og passasjerpengene for den reise, under hvilken fordringen er opstått, samt krav på erstatning og havaribidrag for tap av frakt. Sjøpanterett for fordringer ifølge tjenesteavtale omfatter frakten for alle reiser som er utført i den tid tjenesteavtalen har vært gjeldende.

Sjøpanterett i skib og frakt omfatter tillike rederens krav på godtgjørelse for bergning som er utført under reisen, efter fradrag av skibsførerens og mannskapets andel.

Sjøpanteretten omfatter ikke krav på erstatning ifølge forsikringsavtale.

§ 269. Sjøpanterett i skib og frakt har fortrinsrett i pantet fremfor alle andre heftelser. Dog står sjøpanterett efter § 267 nr. 6 tilbake for kontraktmessig panterett i skibet.

Sjøpanterettigheter som er opstått under samme reise, fyldestgjøres i den rekkefølge som § 267 nevner dem i. De som er nevnt under samme nummer, har innbyrdes like rett. Innenfor nummer 3 og 5 skal dog de yngre gå foran de eldre, når de ikke er opstått som følge av samme begivenhet.

Sjøpanterett fra en senere reise går foran sjøpanterett fra en tidligere. For de sjøpanterettigheter som er nevnt i § 267 nr. 6, gjelder dette dog kun i forholdet mellem dem innbyrdes. Fordringer ifølge en tjenesteavtale som omfatter flere reiser, skal, selv om de er fra en tidligere reise, ha samme sjøpanterett som fordringer fra den siste reise.

§ 270. Blir et skib solgt ved tvangsauksjon eller annet tvangssalg, faller sjøpanterettighetene i skibet bort, men fordringshaveren får isteden panterett i kjøpesummen.

Det samme gjelder, når et skib selges efterat det på behørig måte er erklært for uistandsettelig.

Går eiendomsretten ellers over til en annen innehaver, vedblir sjøpanterettighetene å hefte på skibet.

§ 271. Ved tvangssalg av gjenstander som er beheftet med sjøpanterett, har sjøpanthaverne rett til betaling av kjøpesummen i forhold til sine fordringers fulle beløp, men således at de ikke får utbetalt mer enn der efter reglene om ansvarsbegrensning skyldes.

§ 272. Sjøpanterett i frakt, i erstatning eller havaribidrag for skade på skib eller tap av frakt eller i bergelønn kan gjøres gjeldende, så lenge beløpet ikke er betalt eller skibsføreren eller rederens agent sitter inne med det. Det samme gjelder sjøpanterett i kjøpesummen for et solgt skib.

Blir beløpet betalt til rederens konkursbo, anvendes det til dekning av de krav, som var sikret ved sjøpanterett i fordringen.

§ 273. Har rederen oppebåret et beløp som nevnt i § 272, og heftet det for en fordring, som han ikke hadde personlig ansvar for, blir han ansvarlig for betaling av fordringen, så langt beløpet rekker.

§ 274. Dersom frivillig overdragelse av et skib til en utenlandsk erhverver medfører at sjøpanteretten faller bort for en fordring som overdrageren ikke hadde personlig ansvar for, blir han ansvarlig for betaling av fordringen, dog ikke for det beløp som han godtgjør at pantet ikke kunde ha dekket.

§ 275. Bestemmelsene om sjøpanterett i skib og frakt får tilsvarende anvendelse ved frembortfraktning av et skib, og når en annen enn eieren nytter et skib i sjøfart for egen regning, uten at rådigheten er fratatt eieren ved en rettsstridig handling som fordringshaveren har kjennskap til.

II. Sjøpanterett i ladning.

§ 276. Sjøpanterett i ladning tilkommer følgende fordringer:

1. bergelønn og bidrag til felleshavari eller til omkostninger som fordeles efter § 136 eller § 218, 2net ledd;
2. fordringer som grunner sig på at bortfrakteren eller skibsføreren i henhold til sin lovbestemte fullmakt har truffet en avtale eller forføining eller gjort utlegg for ladningseierens regning, samt ladningseierens fordringer på erstatning for gods som er solgt til fordel for andre ladningseiere;
3. bortfrakterens fordringer ifølge fraktavtalen, eller ifølge konnossement eller annet dokument når dette bestemmer rettsforholdet mellem bortfrakter og mottager.

Sjøpanterettighetene har fortrinsrett i pantet fremfor alle andre heftelser enn offentlige avgifter.

De fyldestgjøres i den rekkefølge som de foran er nevnt i. De som er nevnt under samme nummer, har innbyrdes like rett. Innenfor nummer 1 og 2 skal dog de yngre gå foran de eldre, når de ikke er opstått som følge av samme begivenhet.

§ 277. Sjøpanterett i ladning faller bort, når godset blir utlevert.

Den faller også bort, når godset blir solgt ved tvangsauksjon eller annet tvangssalg eller under reisen til skibets eller ladningens behov; men fordringshaveren får isteden panterett i kjøpesummen.

§ 278. Sjøpanterett i ladning omfatter tillike eierens krav på erstatning og havaribidrag for tap av eller skade på gods og hans krav på erstatning for gods som er solgt til fordel for skibet eller andre ladningseiere.

Sjøpanteretten omfatter ikke eierens krav på erstatning ifølge forsikringsavtale.

§ 279. På sjøpanterett i kjøpesummen for solgt ladning og i rederens krav på erstatning eller havaribidrag får bestemmelsene i §§ 272 og 273 tilsvarende anvendelse.

§ 280. Utleverer skibsføreren gods som er beheftet med sjøpanterett, uten samtykke av fordringshaveren, blir han personlig ansvarlig for fordringen, dog ikke for det beløp som han godtgjør at pantet ikke kunde ha dekket.

Var mottageren ikke personlig ansvarlig for fordringen, får han samme ansvar, såfremt han hadde kunnskap om fordringen, da godset blev utlevert.

III. Felles bestemmelser.

§ 281. Har en fordringshaver sjøpanterett i flere gjenstander, kan han holde sig til hver av dem for den hele fordring.

Har fordringshaveren søkt dekning av den ene gjenstand for en større del av beløpet, enn der forholdsvis falt på den, trer både den eier og den sjøpanthaver som derved lider tap, for den overskytende del inn i hans sjøpanterett i de øvrige gjenstander.

§ 282. Søksmål til fyldestgjørelse av sjøpanterett i skib eller frakt kan efter panthaverens valg reises enten mot rederen eller mot skibsføreren.

Søksmål til fyldestgjørelse av sjøpanterett i ladning kan likeledes reises mot skibsføreren, dog ikke av rederen.

Tolvte kapitel.

Om foreldelse.

§ 283. Sjøpanterett foreldes, når den ikke gjøres gjeldende ved søksmål innen følgende tidsfrister:

1. for fordring på bergelønn innen et år fra den dag da bergningsforetagendet blev avsluttet;

2. for fordring på erstatning for skade ved sammenstøt eller annen sjøulykke og for skade på person innen et år fra den dag da skaden blev voldt;
3. for fordring på erstatning for tap av eller skade på ladning eller reisegods eller for uriktige eller ufullstendige oplysninger i et konnossement innen et år fra den dag da godset blev utlevert eller skulde utleveres;
4. for fordring som grunner sig på levering av skibsfornødenheter i henhold til § 267 nr. 5, innen seks måneder fra den dag da kravet opstod;
5. for fordringer som grunner sig på andre avtaler eller forføininger av skibsføreren efter § 267 nr. 5 eller § 276 nr. 2, innen et år fra den dag da kravet opstod;
6. for de fordringer som omhandles i § 267, siste ledd, innen seks måneder fra forfallsdagen;
7. for alle andre fordringer innen et år fra forfallsdagen.

Ved beregning av fristen efter nr. 6 og 7 skal fordringer på hyre og annen godtgjørelse ifølge en tjenesteavtale ikke anses som forfalt av den grunn at forskudd eller avbetaling kan kreves.

§ 284. Foreldelsesfristen for følgende fordringer er:

1. for fordring på bergelønn to år fra den dag da bergningsforetagendet blev avsluttet;
2. for fordring på erstatning for skade ved sammenstøt eller ved en sjøulykke som nevnt i § 223 a to år fra den dag da skaden blev voldt, eller når regress søkes efter § 220, 3dje ledd, et år fra betalingsdagen;
3. for fordring på erstatning for tap av eller skade på ladning eller reisegods eller for uriktige eller ufullstendige oplysninger i et konnossement et år fra den dag da godset blev utlevert eller skulde utleveres;
4. for fordring på bidrag til felleshavari eller til omkostninger som fordeles efter § 136 eller § 218, 2net ledd, et år fra dispasjens datum;
5. for fordring på den som er blitt personlig ansvarlig efter § 273, § 274, § 279 eller § 280 eller efter loven om tvangsfullbyrdelse § 185, den samme frist som gjelder for sjøpanteretten.

For øvrig kommer de almindelige regler om foreldelse av fordringer til anvendelse.

§ 285. Hvorvidt foreldelsen er avbrutt, avgjøres efter norsk lov i alle tilfelle hvor søksmål reises her i riket.

§§ 286—311. (Ophevet ved lov 22 mai 1902 nr. 11 § 3).

Trettende kapitel.

Om rettergangsmåten.

§§ 312—318. (Ophevet ved lov 14 august 1918 nr. 4 § 2).

§ 319. Sjøforklaringer, besiktelser, skjønn og takstforretninger over skib og gods så vel som andre forretninger, der av retten skjønnes ikke å tåle opsettelse, kan foretas, uaktet eier, forsikrer eller andre, hvem forretningen vedkommer, ikke er varslet til samme; dog bør innkallelsen ikke undlates, når det er rekvirenten eller retten bekjent, at den vedkommende selv eller hans kommisjonær opholder sig på stedet eller så nær ved samme, at varsel bekvemmelig kan gis. Retten bør stadig ha sin opmerksomhet henvendt på, at i desslike tilfelle fraværende ikke forurettes.

§ 320. Ved sjøforklaring skal dagbøkene has til stede og av retten sammenholdes med den utskrift, som skibsføreren i henhold til § 40 har å innlevere. Først mottas skibsførerens muntlige forklaring, og derefter føres de vidner, som av skibsføreren fremstilles eller av retten er innkalt; for alles vedkommende iakttas, at ingen påhører en annens forklaring.

Vidnene har å avgi en såvidt mulig sammenhengende beretning om vedkommende begivenhet; er den ufullstendig, utydelig eller ubestemt, bør retten ved særskilte spørsmål søke å erholde sikker oplysning om, hvad enhver selv har erfart. Forinnen eksaminasjonen begynner, skal retten alvorlig formane vidnene til å forklare sannhet og full sannhet samt foreholde dem edens betydning og den borgerlige straff, som de pådrar sig ved i noen henseende å avvike fra sannheten. Edfestelse må som regel først finne sted, efterat samtlige vidner er avhørt.

§ 321. Er norsk skib forulykket eller forlatt i sjøen, eller har det støtt på grunn og ikke kunnet komme av uten fremmed hjelp eller kastning eller kapning, eller har det lidt skade ved ildsvåde eller hatt sammenstøt med annet skib hvorved skade er voldt, eller er det blitt rammet av noen ulykke, hvorved menneskeliv er gått tapt, eller er det optrådt sykdom ombord som antas å stå i forbindelse med kostholdet, da har retten i sammenheng med sjøforklaringen såvidt mulig å søke full oplysning om begivenhetens årsaker. Navnlig blir det å undersøke om begivenheten er en følge av:

1. Feil eller mangler ved skibet, dets instrumenter, utrustning, proviantforsyning eller bemanning.
2. Årsaker, der hitrører fra ladningen, såsom at skibet har vært overlastet, eller at ladningen har vært av farlig beskaffenhet, eller vært feilaktig fordelt, eller ikke forsvarlig stuet og sikret, eller at ballasten har vært utilstrekkelig, utjenlig, feilaktig fordelt eller ikke forsvarlig sikret;

3. Forseelse eller forsømmelse av skibsfører eller mannskap eller av annet skibs skibsfører eller mannskap;
4. Forseelse eller forsømmelse av los eller kjentmann, mangler ved karter eller ved fyr, sjømerker eller andre til sikkerhet for sjøfarten anbragte innretninger.

§ 322. Hvis der under sjøforklaring fremkommer skjellig grunn til mistanke om, at noen har gjort sig skyldig i straffbart forhold, skal retten uopholdelig gi påtalemyndigheten underretning herom og alene fortsette undersøkelsen mot den mistenkte i den utstrekning, som lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887 § 269 hjemler; edfestelse må i så fall kun finne sted under de i samme lovs § 185 angitte betingelser.

§ 323. De i §§ 320 og 321 gitte bestemmelser kommer også til anvendelse, når sjøforklaring i fremmed land i medfør av § 40, siste stykke avgis for konsulen. I de tilfelle, som omhandles i § 321, bør konsulen såvidt mulig tilkalle to skibsførere, helst norske, svenske eller danske, eller andre sakkyndige menn til å bistå ved undersøkelsen. Utskrift av forretningen og den fremlagte avskrift av dagbøkene skal av konsulen innsendes til vedkommende regjeringsdepartement.

De tilkalte menn kan tilståes en godtgjørelse av statskassen efter regler, som bestemmes av Kongen.

§ 324. Er i noe tilfelle, som omhandles i § 321, sjøforklaring ikke blitt avgitt, såsom fordi ingen, der pliktet å anmelde ulykken, har overlevet samme, eller har av annen grunn undersøkelse av den inntrufne ulykke ikke funnet sted, blir undersøkelse å foreta av retten eller konsulen på det sted, hvor det hensiktsmessig kan skje. Således blir undersøkelse å anstille på skibets hjemsted, når skib er forsvunnet, og ellers i almindelighet på det sted, hvor skibet efter ulykken er innkommet, eller hvor mannskap, skib eller vrak er kommet i land.

§ 325. Når en skibsfører på svensk eller dansk skib lar sjøforklaring opta i Norge, har sjøretten i sådanne tilfelle, som omhandles i § 321, å anstille de der nevnte undersøkelser og, så snart forretningen er sluttet å innsende utskrift av samme til vedkommende regjeringsdepartement. Denne bestemmelse gjelder for svensk skib, så lenge der i Sverige og for dansk skib, så lenge der i Danmark gjelder tilsvarende bestemmelse med hensyn til sjøforklaring, som der avlegges av skibsfører og mannskap på norsk skib.

I strandingstilfelle skal også for andre fremmede skibs vedkommende sjøretten, overensstemmende med forskriftene i § 321, i forbindelse med sjøforklaringen søke oplysning om ulykkens årsaker.

§ 326. Nærmere forskrifter om, hvad der i de i §§ 321—325 omhandlede tilfelle er å iaktta, kan gis av Kongen.

§ 327. Det i lov om skibsmannskapers mønstring av 29 juni 1888 § 10 påbudte tingsvidne bortfaller, dersom de fornødne oplysninger tilveiebringes under sjøforklaring her i riket, men skibsføreren har å oversende til innrulleringsvesenet avskrift av vedkommende avsnitt av forklaringen.

§ 328. Auksjoner, som holdes i henhold til §§ 102, 116 og 175, er hverken med hensyn til lysing, tid eller betalingsvilkår bundet ved de forskrifter som gjelder for tvangsauksjon. Løsing skjer med minst tre dagers varsel i ett eller flere av stedets blad eller på annen måte som er brukelig der.

§§ 329—333. (Ophevet ved lov 14 august 1918 nr. 4 § 2).

Fjortende kapitel.

Lovens ikrafttreden.

§ 334. Denne lov trer i kraft 1 juli 1894.

Fra den nevnte tid opheves, forsåvidt de ennu er gjeldende: Kong Christian den femtes norske lovs 4de boks 6 kapitel, lov om sjøfarten av 24 mars 1860 § 1, §§ 5—82, § 91 og §§ 93—132 samt lover inneholdende tillegg til samme av 6 mars 1869 og 3 juni 1874 så vel som enhver annen bestemmelse, der strider mot nærværende lov.

28 oktbr. **Kronprinsregentens resolusjon.**

I henhold til lov om alderstrygd av 16 juli 1936 § 35, jfr. tilleggslov av 24 juni 1938, opnevnes Socialdepartementet inntil videre som styre for Aldersfondet.

28 oktbr. **Kronprinsregentens resolusjon** *).

Med hjemmel i lov om midlertidig innførselsforbud m. v. av 22 juni 1934 bestemmes:

1. At det ved Kronprinsregentens resolusjon av 5 desember 1935 pålagte gebyr for utferdigelse av innførselstillatelse for sukker forhøies fra 50 øre pr. 1 000 kg til 10 kr. pr. 1 000 kg fra den tid som Handelsdepartementet bestemmer **).
2. At Handelsdepartementet bemyndiges til i visse tilfelle å nedsette eller helt frita visse partier sukker for den under 1 omhandlede gebyrforhøielse.

*) Kunngj. 1 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.
**) Se skr. 2 november 1938.

Kronprinsregentens resolusjon *).
Med hjemmel i lov om midlertidige innførselsforbud m. v. av 22 juni 1934 bestemmes: 28 oktbr.

1. Det skal inntil videre være forbudt å innføre fra utlandet superfosfat av alle slag med mindre der ved innførselen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Landbruksdepartementet om at dette samtykker i innførselen.
2. Landbruksdepartementet kan fastsette nærmere betingelser for utferdigelse av innførselstillatelsen og kan herunder påby omsatt en viss mengde norsk superfosfat.
3. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Kronprinsregentens resolusjon *) om forhøielse av avgiftene for slakting ved Stavanger kommunale slakteanlegg. 28 oktbr.

Kronprinsregentens resolusjon *) om endring av punkt e) i kongelig resolusjon av 8 august 1930 om forbud mot fiske ovenfor og nedenfor laksetrappene innen Drevja, Vefsn og Grane herreder, Nordland fylke. 28 oktbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en fylkesmann, hvori uttales at skyss- og kostgodtgjørelse til læge for reise i anledning av søknad om vanføretrygd ikke kan utredes efter vanføreloven av 19 juni 1936. 28 oktbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 57 for Eydehavn bygningsdistrikt i Stokken herred, Aust-Agder fylke. 28 oktbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig godsbefordring med motorvogn i Lier herred, Buskerud fylke. 28 oktbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 29 oktbr.
Ifølge meddelelse fra den britiske legasjon har det britiske utenriksministerium 29 juni 1938 bevidnet at regjeringene i Amerikas Forente Stater, Canada, Tyskland, Storbritannia og Nord-Irland, Eire, Mexico, New Zealand og Norge samtykket til forlengelse av avtale **) om regulering av hvalfangsten, London 8 juni 1937. Herved forblir denne avtale i kraft, overensstemmende med avtalens artikkel 21, også efter 30 juni 1938.

*) Kunngj. 1 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 202.

29 oktbr. **Rundskrivelse** fra Landbruksdepartementet til fylkesmennene om kampen mot munn- og klovsyke.

En viser til dette departements skrivelser til fylkesmennene av 29 november 1920 og 23 januar 1925 angående offentlig tilsyn (husdyrlovens §§ 5 og 6).

Departementet har latt utarbeide et skjema for fylkesvedtak om slikt tilsyn. En legger ved en del eksemplar av dette skjema.

Hvis hr. fylkesmannen av politimyndighet eller veterinær får underretning om at munn- og klovsyke er brutt ut på en gård eller smitte kan antas overført til gården, anmodes hr. fylkesmannen om uopholdelig å utferdige vedtak om offentlig tilsyn og om, i tilfelle pr. telefon eller pr. telegraf, å beordre lensmannen til å forkynne vedtaket for gårdens eier eller besidder. Om nødvendig utfyller lensmannen skjemaet og undertegner dette på fylkets vegne, i henhold til ordre. Lensmannen slår derefter op en bekreftet avskrift av vedtaket med dato og påtegning, underskrevet av lensmannen som stevnevidne. Det må utferdiges vedtak for hver enkelt gård på land og i by.

Departementet har på grunnlag av et av veterinærdirektøren i samråd med andre sakkyndige utarbeidet utkast utferdiget instrukser for fremgangsmåten ved bekjempelsen av munn- og klovsyke. En del eksemplar av denne instruks, som bes tilstillet politimyndighetene, legges ved. (Disse instrukser vil det for øvrig i den nærmeste fremtid bli en del forandringer i, særlig av rent veterinærteknisk art). Det vil av instruksene fremgå hvilke plikter som påhviler veterinærene og politiet.

Om politiets plikter i tilfelle av utbrudd av farsotten viser en for øvrig til Justis- og politidepartementets rundskrivelse av 4 januar 1938. Av rundskrivelsens punkt 7 vil ses at lensmannen er bemyndiget til å foreta de foreløbige nødvendige utbetalinger, jfr. husdyrlovens § 22, næst siste ledd.

Som det vil ses at instruksen har departementet i henhold til lovens § 7 bestemt at hele besetningen på en smittet gård inntil videre skal nedslaktes og tilintetgjøres.

Hr. fylkesmannen bemyndiges til inntil videre i fornøden utstrekning å sette i verk også slike foranstaltninger og treffe slike bestemmelser, som er omhandlet i husdyrlovens § 7, forsåvidt angår munn- og klovsyke i embedsdistriktet. En forutsetter dog at saken forelegges for departementet før hr. fylkesmannen i henhold til lovens § 7, punkt f, forbyr at dyr føres fra en landsdel til en annen, eller i henhold til

punkt h påbyr avsperring av et distrikt, innen hvilket det ikke er satt noen besetning under tilsyn, eller i henhold til punkt i lar vilt drepe. 29 oktbr.

Denne rundskrivelse trer i stedet for departementets skrivelse av 11 mars 1925.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 31 oktbr.

Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium har Australsambandet 23 august 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende avtale *) om endringer i den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris, undertegnet i Paris 31 mai 1937.

Skrivelse**) fra Justisdepartementet om endring av § 7 i vedtektene for det kommunale folkeregister i Modum herred, Buskerud fylke. 31 oktbr.

Skrivelse**) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 48 for Bodø. 1 novbr.

Skrivelse**) fra Socialdepartementet om ophevelse av de gjeldende bestemmelser om åpnings- og lukningstid for bevertningssteder i Hurum herred, Buskerud fylke. 2 novbr.

Skrivelse**) fra Handelsdepartementet, hvori meddeles at den ved Kronprinsregentens resolusjon av 28 oktober d. å. trufne beslutning om forhøielse av gebyret for utferdigelse av innførselstillatelse for sukker er besluttet satt i kraft fra og med 31 oktober 1938. 2 novbr.

Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn innen Norderhov herred, Buskerud fylke. 2 novbr.

Provisorisk anordning**) om voldgiftsavgjørelse av visse arbeidstvister innen fisketilvirkningen i Lofoten. 3 novbr.

Med hjemmel i § 17 i grunloven blir følgende bestemt om voldgiftsavgjørelse av visse arbeidstvister innen fisketilvirkningen i Lofoten:

§ 1. De arbeidstvister som skal avgjøres ved voldgift er disse:

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1938 s. 26.
**) Kunngj. 10 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
***) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

3 novbr. Tvister mellem følgende fisketilvirkere
på den ene side:
Nilsen & Hennum og Nelson Eliassen, Tinn, Å i Lofoten,
Brødrene Arntzen, Vidluf Rasmussen, Erling Martinussen, Josef Olsen, G. Gabrielsen, A/S Moskenes, Lenh. Larsen, Sørvågen,
Wm. A. Mohn & Søn, Balstad,
Georg J. Krogtoft, Møllerodden i Lofoten,
Langås & Sønner A/S, Sund i Lofoten,
J. O. Liland og Idar C. Pedersen, Kabelvåg,
N. Grøtland, Arne Andreassen, Kristensen & Nordgaard, C. M. Kristensen, Værøy i Lofoten, og
på den annen side:
Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Transportarbeiderforbund og vedkommende avdelinger av forbundet.

§ 2. Den voldgiftsrett som er opnevnt i henhold til lov av 16 februar 1938 om voldgiftsavgjørelse av transportkonflikten i Nord-Norge m. v., skal også avgjøre de tvister som er nevnt foran i § 1. Ellers skal reglene i §§ 1—6 i den nevnte lov gjelde på tilsvarende måte for de nevnte tvister.

§ 3. Denne anordning trer i kraft straks.

3 novbr. **Kongelig resolusjon.**
I henhold til § 1 i lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896 med senere endringer gis stadfesting på et fremlagt utkast til plan for Asebråten hjem for tuberkulosetruede barn.

3 novbr. **Kongelig resolusjon** *).
I medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 117, annet ledd bestemmes at nevnte lov inntil videre ikke kommer til anvendelse på forsikring på platinarev.

5 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.
Ifølge meddelelse fra den sveitsiske legasjon er Bernkonvensjonen **) om beskyttelse av litterær og kunstnerisk eiendomsrett, revidert i Roma 2 juni 1938, av den britiske regjering gjort gjeldende for Sarawak og Britisk Nord-Borneo, med virkning fra 1 januar 1939.

5 novbr. **Skrivelse** ***) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Brandval herred, Hedmark fylke.

*) Kunngj. 10 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1932 s. 32.
***) Kunngj. 16 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Øyestad herred, Aust-Agder fylke. 5 novbr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og byggevedtekter for Høvik centrum i Bærum herred, Akershus fylke. 5 novbr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 81 for Lillestrøm bygningskommune. 5 novbr.

Skriv ***) frå Arbeidsdepartementet om at Osøyri bygningsstrok, Hordaland fylke, vert utvidka, at brandlova skal vera gjeldande i det utvidka bygningsstroket og at reguleringsplan og bygningsvedtekter for stroket er godkjent. 5 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved fru Lagertha Benneches testament av 15 februar 1937 oprettede «Doktor Gustav Benneche og hustru Lagertha Benneche født Huitfeldts legat» til dannede, fattige damer av god familie, som er over 50 år og bosittende i Oslo. 7 novbr.

Skriv †) frå Justisdepartementet om politivedtekt for Varhaug herad, Rogaland fylke. 7 novbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om nedsatt kjørehastighet for motorkjøretøier på bygdeveien gjennem Nærsnæs i Røyken herred, Buskerud fylke. 7 novbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn innen Nordfold herred, Nordland fylke. 7 novbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 8 novbr.

Ifølge meddelelse fra Folkesambandets generalsekretær har den britiske regjering på vegne av Burma, med undtagelse av Karenni-statene, tiltrådt protokoll††) om voldgiftsklausuler, Genève 24 september 1923.

Samtidig har den britiske regjering begrenset forpliktelsen i punkt 1, første ledd, hvad Burma angår, til de kontrakter som efter Burmas nasjonale lov anses for å være kommersielle.

---

*) Kunngj. 16 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.
**) Kunngj. 10 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
***) Kunngj. 10 november i Lovtid. 1ste deild nr. 43.
†) Kunngj. 16 november i Lovtid. 1ste deild nr. 44.
††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1927 s. 157.

8 novbr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Frogn herred, Akershus fylke.

8 novbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet.

De av Arbeidsdepartementet 19 januar 1937 og 13 april 1938 fastsatte innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig person- og godsbefordring med motorvogn på de offentlige veier innen en rekke herreder i Troms fylke utvides til å omfatte også herredene Kåfjord, Skjervøy og Kvenangen.

Bevillingsmyndigheten for tillatelser av heromhandlede art innen Nordreisa herred, som i henhold til Arbeidsdepartementets skrivelse av 20 september 1932 blev tillagt politimesteren overføres samtidig hermed til fylkesveistyret.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

9 novbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og bygningsvedtekt for Vadsø bys nordre del.

10 novbr. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmennene.

Angående spørsmålet om trygdekassens plikt til å betale for lægeundersøkelse av en husstand, når et av husstandens medlemmer er blitt angrepet av en tuberkuløs sykdom, har Rikstrygdeverket i skrivelse til departementet av 7 desember 1937 uttalt:

«Efter gjeldende syketrygdlov skal de trygdede i sykdomstilfelle ha rett til lægehjelp av trygdekassen. I alle tilfelle hvor det foreligger en objektiv, påviselig forstyrrelse i sundhetstilstanden vil saken være klar, trygdekassen må yde lægehjelp; men en trygdet må også få lægehjelp for kassens regning hvor han tror å være syk eller nærer engstelse for å være det. Hvor slik tro eller engstelse er til stede, er vedkommende «syk», føler sig syk, og må være berettiget til å få forholdet undersøkt ved læge på trygdens bekostning.

Ut fra denne betraktning finner Rikstrygdeverket at hvor f. eks. en familiefar har følt sig slapp eller medtatt og ved konsultasjon hos læge er blitt konstatert lidende av tuberkulose, må også familiens øvrige medlemmer ha rett til undersøkelse hos lægen om de nærer engstelse for å være smittet. Hvorvidt denne engstelse er fremkalt av lægen eller ikke, må være praktisk talt uten betydning.

Utover dette kan det ikke antas at kassens plikt til å bekoste denne slags undersøkelser strekker sig.

Som et ledd i det forebyggende arbeide vil kassene ha

*) Kunngj. 16 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

en viss adgang til å bekoste disse undersøkelser i videre ut- 10 novbr.
strekning i henhold til bestemmelsen i syketrygdlovens § 37, 3. Det sier sig imidlertid selv at det kun undtagelsesvis kan bli tale om bevilgninger til disse formål av reservefondet, som på forhånd ofte vil være nokså sterkt belastet.

Skulde utgiftene til miljøundersøkelser i den videre forstand påhvile kassene som en plikt, måtte der formentlig lovendring til. Og opfyllelsen av denne plikt vilde kun være økonomisk mulig for kassene ved bidrag av reguleringsfondet. Da reguleringsfondet i sin nuværende størrelse ikke tillater nevneverdig ytterligere belastning til det sykdomsforebyggende arbeide, vil Rikstrygdeverket i tilfelle måtte anbefale at staten ikke helt ut benytter sig av sin rett til å tilbakeføre 50 % av sin premieandel til syketrygden.»

Når et medlem av en husstand er blitt angrepet av en tuberkuløs sykdom vil, ifølge denne uttalelse av Rikstrygdeverket, de øvrige trygdede medlemmer av husstanden, som måtte ønske det, kunne bli undersøkt for trygdekassens regning for å få bragt på det rene om de har noen tuberkuløs sykdom. Og viser det sig, f. eks. ved skolebarnsundersøkelsene, at et barn lider av en tuberkuløs sykdom, vil de øvrige medlemmer av husstanden som er trygdet, kunne bli undersøkt for regning av trygdekassen.

Når det gjelder trygdede, gjør det ingen forskjell om undersøkelsene utføres av privatlæge eller av den offentlige læge.

Distrikts- og stadslæger som har lægetilsynet med fattige syke, antas — efter derom uttalt ønske fra vedkommende — pliktige til uten honorar men mot vanlig skyss- og kostgodtgjørelse av det offentlige å foreta slike undersøkelser av dem som ikke er trygdet, såfremt de trenger hjelp i henhold til fattigloven, jfr. §§ 4 og 5 i lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912.

På grunn av den store betydning for å opspore smittekilder disse undersøkelser har for det offentlige, kan skyssgodtgjørelse anvises av staten til distriktslægene for reiser også til andre enn fattige, til tross for at undersøkelsene antas å ligge utenfor tuberkuloseloven. Forutsetningen er at fylket betaler kostgodtgjørelse.

I enkelte distrikter har distriktslægen ved hjelp av helsenevnden satt i gang tuberkulinundersøkelse av alle innvånere i herredet for å få nærmere kjennskap til tuberkulosens utbredelse i distriktet. Også slike undersøkelser antas å ligge utenfor tuberkuloseloven, og kan derfor bare iverksettes overfor dem som samtykker. Trygdekassen betaler i almindelighet

10 novbr. ikke for slike undersøkelser. Heller ikke kan skyssgodtgjørelse anvises av statskassen. Men viser det sig efter tuberkulinprøven, at det er enkelte som kan ha tuberkuløs sykdom, betaler trygdekassen for den videre undersøkelse av disse såfremt de er trygdet. Gir den nærmere undersøkelse til resultat, at vedkommende lider av tuberkuløs sykdom, betaler trygdekassen også for undersøkelse av trygdede medlemmer av husstanden, således som foran er gjort rede for. Stads- og distriktslæger er pliktige til uten honorar men mot lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse nærmere å undersøke ikke trygdede fattige, som efter tuberkulinprøven kan ha tuberkuløs sykdom, og i tilfelle medlemmene av den husstand vedkommende hører til som trenger hjelp i henhold til fattigloven. Også for reiser til andre enn fattige kan skyssgodtgjørelse i disse tilfelle anvises av statskassen til distriktslægene, under forutsetning av at fylket betaler kostgodtgjørelse.

Med foranstående bedes alle læger — privatpraktiserende og offentlige — og trygdekasser gjort kjent.

10 novbr. **Rundskrivelse** fra Riksadvokaten til statsadvokatene om politiets anmeldelsesprotokoller m. v.

I. Politimestrenes protokoller.

Efter at det er gitt politikamrene pålegg om å sende inn opgaver over arbeidsmengden («årsberetning»), har Justisdepartementet henstillet til mig å sende ut en rundskrivelse angående føring av anmeldelsesprotokoller, for derigjennem å istandbringe et ensartet grunnlag for de statistiske opgaver.

Jeg vil forutskikke at det efter påtaleinstruksen § 76 ikke er pålagt politimestrene å føre anmeldelsesprotokoll, men det viser sig at det gjøres ved de aller fleste politikamre, og jeg finner at denne praksis er heldig. Imidlertid vil jeg presisere at anmeldelsen skal overføres til den i påtaleinstruksen påbudte justisprotokoll, hvis og så snart den foranlediger innhentelse av forklaringer eller andre efterforskningsskritt. I justisprotokollen, som fremdeles er hovedprotokollen for påtalemyndighetens tjenstlige gjøremål, skal noteres alt som foretas i saken, jfr. påtaleinstruksen § 76, 2. Anmeldelsesprotokollen skal derimot kun angi nummer, anmeldtes og anmelderens navn og sakens gjenstand, når anmeldelsen innkom og henvisning til journal eller justisprotokoll.

Innførelse i anmeldelsesprotokollen skjer uten hensyn til om anmeldelsen kommer fra folk utenfor politiet eller fra politiets tjenestemenn.

Det er ikke vanlig og kan heller ikke være nødvendig, at anmeldelser som gjelder forseelser, som uten efterforskning

avgjøres straks ved mulkt eller påtaleundlatelse (advarsel), 10 novbr.
som tilfellet er med drukkenskapsforseelser og mindre trafikkforseelser innføres og gis nummer i anmeldelsesprotokollen. Politimestrene må i tilfelle på annen måte holde rede på antallet av disse forseelser, f. eks. ved den vaktjournal som bør føres ved ethvert politikammer.

Hvor politidistriktet omfatter en eller flere byer og et landdistrikt, skal anmeldelsesprotokollen på samme måte som justisprotokollen føres felles for land og by.

Anmeldelsesprotokollen skal likesom justisprotokollen som regel føres felles for forbrytelser og forseelser — undtagen ved de politikamre, hvor der er oprettet egen kriminalavdeling. Her kan føres særskilte anmeldelses- og justisprotokoller for de forseelser som behandles av kriminalavdelingen.

I anmeldelsesprotokollen innføres kun anmeldelser for de straffbare handlinger, hvis behandling hører hjemme i distriktet. Anmeldelse som gjelder straffbar handling i annet distrikt oversendes således til dette distrikts politimyndighet uten å innføres i anmeldelsesprotokollen.

Heller ikke blir en sak, som fra et politikammer, hvor den hører hjemme, oversendes til et annet politikammer til innhentelse av forklaring eller annen forføining å innføre i sistnevnte politikammers anmeldelsesprotokoll. Derimot vil en sådan sak selvsagt få sitt nummer i justisprotokollen som omfatter alle behandlede saker, uansett om de hører hjemme i distriktet eller ikke.

Hvis en sak i medhold av straffeprosesslovens regler endelig overføres til behandling i et annet distrikt enn det, hvor saken ordinært hører hjemme, vil saken få nummer i anmeldelses- og justisprotokollen også på det nye sted.

En anmeldelse innføres i anmeldelses- og justisprotokollen under ett nummer, selv om den angår flere personer, delaktige i samme lovstridige forhold, og selv om den angår flere forbrytelser eller forseelser, begått av samme person. Senere innkomne anmeldelser vedkommende samme person gjeldende andre straffbare handlinger gis derimot nytt nummer i anmeldelsesprotokollen. En anmeldelse mot flere personer for forskjellige straffbare handlinger uten innbyrdes sammenheng innføres selvsagt under forskjelig nummer for de forskjellige anmeldte.

For justisprotokoll og for anmeldelsesprotokoll, ifall sådan has, må føres navneregister over siktede og anmeldte. Foruten navneregister turde det være nyttig å føre register over brandefterforskninger (kjennetegnet ved brandstedet). Ved større politikamre er det almindelig også å føre register over

10 novbr. anmeldere. Jeg henstiller til overveielse om det ikke vil være praktisk å føre registrene som kartotek.

Forsåvidt bokholderiet ved et politikammer avviker fra den ovenfor skisserte ordning, henstiller jeg at man går over til denne senest når de protokoller som nu er i bruk er utskrevne.

Cirkulærer til andre politikamre skal sendes i standardformat (kvartformat).

II. Efterforsknings- og straffesaksdokumenter.

Det klages over at dokumentene i straffesaker ofte er i en dårlig forfatning. For å hjelpe på det anmodes politimestrene om å bruke sakomslag for straffesaker. Tilskåret papir til saksomslag vil nu kunne rekvireres fra Statens trykksakekspedisjon. Ved bruk av særskilt omslagspapir skulde man også kunne undgå at dokumentfortegnelsen ødelegges ved å brukes som omslag om dokumentene. I saker med stor dokumentmengde bør det brukes mapper, og hvor dokumentmassen fyller adskillige mapper, kan det være praktisk å anskaffe billige unicakufferter til forsendelse av dokumentene.

Politimestrene må også påse at dokumentene for øvrig er i ordentlig stand og foreta fornøden istandsettelse.

Efter anmodning innskjerpes bestemmelsen i påtaleinstruksens § 62, 2 ledd om at oversendelsesdokumentet skal ha nr. 1 og nye ark betegnes med 1 a, 1 b o. s. v.

III. Rapportskrivning.

Ved gjengivelse av innhentede forklaringer bør den indirekte form (tredje person) brukes. Den direkte form («jeg«-formen) virker misvisende, idet forklaringene i almindelighet ikke gjengis med vedkommendes egne ord, jfr. straffeprosesslovens § 125 for rettslige forklaringer.

Den person, hvis forklaring gjengis benevnes med «han» eller «hun», når det av sammenhengen er klart hvem pronomenet viser tilbake på. I motsatt fall brukes betegnelsen «vidnet» og «siktede» (eventuelt bare «anmeldte» eller «mistenkte»). Uttrykk som «komparenten» («komp.»), «deponenten», «inkulperte» og lignende må man nu se å få vekk fra rapportene.

Omtales i forklaringer andre vidner, skal vedkommende benevnes med navn (efternavn og om nødvendig fornavn) og gjerne med tilføielse av betegnelse (f. eks. «4 v.»), men aldrig bare med sådan eller lignende betegnelser (f. eks. «foreg. v.»). Tilføies «anmelderen», må denne betegnelse ikke forkortes, da det lett leder til forveksling med «anmeldte».

Ved omtale av siktede (anmeldte, mistenkte) bør som regel også navn tilføies (f. eks. «s. Peder Ås»). 10 novbr.

En del avtrykk av denne rundskrivelse vedlegges til fordeling mellem politikamre og lensmenn i Deres distrikt.

Provisorisk anordning*) om voldgiftsavgjørelse ved arbeidstvist i skogbruket. 11 novbr.

Med hjemmel i grunnlovens § 17 bestemmes:

§ 1. *Området for anordningen.*

Tvist mellem Skogbrukets Arbeidsgiverforening (medlemmer og underavdelinger) på den ene side

og

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og vedkommende avdelinger av forbundet på den annen side

skal avgjøres ved voldgift.

§ 2. *Voldgiftsretten.*

1. Voldgiftsretten skal ha en formann og fire andre medlemmer.
2. Kongen opnevner rettens formann og to andre medlemmer med varamenn. De skal ikke inneha slik stilling eller slikt hverv at de kan regnes som representanter for partsinteresser. Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Skogbrukets Arbeidsgiverforening kan, innen den frist Socialdepartementet setter, hver opnevne ett medlem med varamann. Blir fristen oversittet, skal også disse opnevnes av Kongen.
3. Enhver norsk statsborger er pliktig til å overta hvervet.
4. Godtgjørelsen til medlemmene av voldgiftsretten blir fastsatt av Kongen og utredet av statskassen. Under reiser har medlemmene krav på skyss og kostpenger i samhøve med lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse. Kostpengene skal være som bestemt for første klasse i loven.

§ 3. *Saksbehandlingen.*

1. Så snart rettens medlemmer er opnevnt, fastsetter formannen tid og sted for behandlingen av saken og utferdiger innkalling til rettsmøte med det varsel han finner passende. Saken skal fremmes så raskt som råd er.
2. For øvrig gjelder om behandlingen for voldgiftsrett det som er fastsatt i lov om arbeidstvister, §§ 13, 16, 17, 19, 21, 22, 23 og 24.

*) Kunngj. 16 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

11 novbr. 3. Voldgiftsretten kan innhente de nødvendige oplysninger og pådømme tvisten, selv om en eller begge parter uteblir.
4. Det betales ikke for behandling av en sak for voldgiftsretten eller for bevisoptagelser til bruk for en slik sak.

§ 4. *Voldgiftsrettens avgjørelser.*

1. For voldgiftsrettens avgjørelser skal reglene i lov om arbeidstvister § 25 og § 26 nr. 2 og 3 gjelde på tilsvarende måte.
2. Det blir fastsatt i voldgiftsdommen hvor lenge den skal gjelde. Men den kan ikke gjøres gjeldende for mer enn to år.
3. En voldgiftsdom er endelig og har de samme virkninger som en tariffavtale. Alle voldgiftsmenn skal underskrive den.

§ 5. *Straffebestemmelser m. v.*

1. De bestemmelser som gjelder om straff for ulovlig arbeidsstans efter lov om arbeidstvister § 40 skal også gjelde for arbeidsstans i strid med denne anordning. Med de samme straffer straffes også den som i strid med denne anordning bruker andre midler som efter sin art vilde være tariffstridige, eller som medvirker til dette.
2. Bestemmelsene om straff og omkostningsansvar for fornærmelig adferd m. v., brudd på taushetsplikt, uteblivelse m. v. og grunnløst kjæremål efter lov om arbeidstvister §§ 41, 42, 43 og 44 skal gjelde på tilsvarende måte ved voldgiftsretten.

§ 6. *Forskjellige bestemmelser.*

1. Bestemmelsene i lov om arbeidstvister §§ 4 og 5 skal gjelde på tilsvarende måte for så vidt angår handlinger som er i strid med § 1 nr. 2 i denne anordning. Likeså skal reglene i § 3 nr. 3 og 4 i nevnte lov gjelde på tilsvarende måte.
2. Socialdepartementet kan gi nærmere forskrifter til gjennemføring av anordningen.
3. Denne anordning trer i kraft straks.

11 novbr. **Kongelig resolusjon** *).

Justis- og politidepartementet bemyndiges til inntil videre å treffe de avgjørelser som er tillagt Kongen i §§ 60, 61 og 86 i lov om kommunestyre på landet av 10 juni 1938 og i §§ 58 og 59 i lov om kommunestyre i byene av s. d., forsåvidt de

*) Kunngj. 16 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

uten sådan bemyndigelse måtte foredras av nevnte departe- 11 novbr.
ment, dog således at avgjørelser om forkastelse av vedtak fremdeles treffes av Kongen, likesom også andre saker fremdeles avgjøres av Kongen, når de er av særlig betydning som f. eks. saker om optagelse av betydelige kommunelån.

Kongelig resolusjon *). 11 novbr.

I medhold av § 18, 5 ledd i lov nr. 5 av 31 mai 1900 om løsgjengeri, betleri og drukkenskap, jfr. lov nr. 14 av 6 juni 1930 og lov nr. 1 av 5 mai 1933, bestemmes:

I. Kap. III p. 4 a i de ved kongelig resolusjon av 20 oktober 1932 fastsatte forskrifter om utskrivning på prøve m. v. for Hovelsåsen alkoholistanstalt endres overensstemmende med et fremlagt utkast.

II. Bestemmelsen under I trer i kraft straks.

Efter endringen lyder Kap. III p. 4 a så:

Hvis den løslatte i prøvetiden ikke avholder sig fra rusdrikk eller i øvrig bryter noen av de for løslatelsen satte vilkår eller tilsidesetter styrerens eller tilsynsførendes bestemmelser eller forøver noen straffbar handling som kan medføre frihetsstraff, sendes saken til Socialdepartementet til avgjørelse av om han skal settes inn i anstalten for resttiden.

Finner Socialdepartementet at innleggelse for resttiden bør skje, men ikke i Hovelsåsen alkoholistanstalt, sender det saken til Justisdepartementet, Fengselsstyret, som avgjør om han skal settes inn i tvangsarbeidshus for resttiden.

Ellers blir utskrivningen endelig ved prøvetidens utløp.

Kongelig resolusjon *) om nye helse-, epidemi- og tuber- 11 novbr.
kuloseforskrifter for Rygge herred, Østfold fylke.

Kongelig resolusjon. 11 novbr.

Socialdepartementet bemyndiges til å godkjenne statutter for private forsørgelses- og understøttelsesselskaper, pensjonsfond, pensjonskasser og understøttelseskasser.

Kongelig resolusjon *). 11 novbr.

I. I henhold til §§ 1, 41, 42 og 97 i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslover av 18 september 1909, 21 august 1914 og 6 juli 1923 fastsettes forskrifter om kontroll med oljemotorer m. v. i fartøyer.

II. Disse forskrifter trer i kraft 1 januar 1939.

*) Kunngj. 16 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

11 novbr. III. De ved kongelig resolusjon av 2 juli 1921 fastsatte forskrifter for kontroll med oljemotorer i fartøyer oppheves fra 1 januar 1939.

Forskriftene lyder så:

Kapitel I.

Alminnelige bestemmelser.

§ 1. Disse forskrifter gjelder for motormaskineriet på

1) alle passasjerfartøyer uten hensyn til størrelsen og
2) andre fartøyer på 50 registertonn brutto og derover som ikke har klasse i Det norske Veritas eller en annen av Kongen anerkjent besiktelsesinstitusjon.

Når fartøyer på mellom 25 og 50 registertonn brutto bygges eller kjøpes inn fra utlandet, skal motormaskineriet med tilbehør tilfredsstille disse forskrifter, hvis fartøyet ikke har klasse i en anerkjent besiktelsesinstitusjon.

For dieselmotorer skal Det norske Veritas' regler eller andre regler som Sjøfartskontoret anser for likså effektive brukes forsåvidt nærværende forskrifter ikke har bestemmelser som passer for slike motorer.

For motorer under 20 hk gjelder ikke bestemmelsene i §§ 4, 12, 14 og 20 og i kapitlene III og IV.

§ 2. Motormaskineriet skal besiktes fullstendig før fartøyet første gang settes i fart og før et fartøy settes i fart med ny motor. Senere skal maskineriet besiktes én gang årlig i passasjerfartøyer og én gang hvert annet år i andre fartøyer.

Propellakselen skal trekkes inn for å besiktes én gang hvert annet år. Hvis akselen er av metall eller har sammenhengende metallforing eller det er anbrakt en effektiv beskyttelsesboks mellom propellakselen og akterstevnen så akselen stadig løper i olje, behøver akselen dog ikke å trekkes inn mer enn én gang hvert tredje år. Det samme gjelder for propellaksler med andre anordninger som Sjøfartskontoret anser for likså effektive som de nevnte.

På fartøyer som bare brukes i ferskvann behøver en ikke å trekke inn propellakselen mer enn én gang hvert femte år med mindre skipskontrollen i det enkelte tilfelle finner det påkrevd at besiktelse foretas oftere.

Motormaskineriet skal dessuten besiktes fullstendig eller delvis når det har lidd skade som har medført forandring i dets soliditet og når det har vært undergitt en større reparasjon såsom utskifting av betydelige deler.

Under særlige omstendigheter kan Sjøfartskontoret, når det søkes om det, innrømme utsettelse med å la de nevnte besiktelser utføre.

§ 3. I alle de tilfelle da besiktelse skal foretas, skal besik- 11 novbr.
telse tinges på et skjema som fås ved henvendelse til nærmeste besiktelsesmann ved skipskontrollen eller til Sjøfartskontoret.

De tinginger og søknader som det tales om i disse forskrifter, skal sendes inn til Sjøfartskontoret gjennom skipskontrollen i distriktet.

§ 4. Den som tinger besiktelse av en motor som ikke tidligere har vært besiktet av skipskontrollen, må sørge for at besiktelsesmannen, før han skal begynne besiktelsen, får følgende tegninger når motoren er på 50 hk og derover:

1. Sammenstillingstegning av motoren.
2. Tegning av motorrommet som viser motoren med hjelpemaskineri, tanker, rørledninger, ventilasjon, nedgang osv.
3. Lensearrangementstegning.
4. Tegning av motorfundamentet.
5. Tegning av akterstevnen og hylsa.

Når motoren er på under 50 hk, må besiktelsesmannen få de tegninger som er nevnt i punktene 2 og 3.

For alle motorer må dessuten bringes til veie de detaljtegninger som er nevnt i de følgende paragrafer og dessuten de tegninger som besiktelsesmannen ellers finner påkrevd.

§ 5.

1. Når det som brennmateriale til motoren brukes oljer med flammepunkt under 22° celsius ved 760 mm barometerstand, såsom gasolin, bensin, nafta og spiritus, må arrangementet av motoren og innredningen av fartøyet være godkjent med henblikk på brannfaren, før besiktelse kan foretas. Søknad om godkjenning skal følges av beskrivelse og tegninger av fartøyet med dets innredning med dekk, lugarer m. v. Tegningene skal også vise installeringen av motoren, oljetankene, rørledningene etc. Motorens art og størrelse, hvem den er levert av og størrelsen av brennstoffbeholderne skal være angitt.

   For helt åpne båter forlanges dog ikke motorarrangementet godkjent før besiktelse foretas. I slike båter må det sørges for at det er rikelig ventilasjon på alle steder hvor bensindamp kan samle seg. Spillkopper må være anbrakt under forgasseren og under kraner på brennstofftankene samt andre steder hvor det viser seg nødvendig.
2. For dieselmotorer og lignende motorer som arbeider med høyt maksimaltrykk kan Sjøfartskontoret forlange at det sendes inn fullstendige tegninger av motoren til godkjenning og dessuten de oppgaver som kontoret finner nødvendige.

§ 6. For alle tegninger som er nevnt i disse forskrifter gjelder at de må sendes inn i 3 eksemplarer hvis de skal god-

11 novbr. kjennes, mens ellers 1 eksemplar i alminnelighet vil være tilstrekkelig.

§ 7. Foreligger erklæring fra Det norske Veritas om at motoren er bygd og besiktet etter institusjonens regler, kan Sjøfartskontoret godta motoren uten besiktelse og prøve av skipskontrollen hvis den installeres i et fartøy uten passasjersertifikat.

Besiktelse under innmonteringen til kontroll med at bestemmelsene i kapitel V er overholdt, må alltid finne sted. Prøve av motoren under gang må således også foretas.

§ 8. I disse forskrifter betyr:

1. Hk: hestekraften beregnet på den måte som Sjøfartskontoret bestemmer.
2. Godkjent: godkjent av Sjøfartskontoret.
3. Tonn og tommer: engelske tonn (1016 kg) og tommer (25,4 mm).
4. Fart i innelukket farvann: fart på innsjøer og elver og indre deler av fjorder og annet farvann hvor en i alminnelighet kan regne med smult vann.
5. Kortere ruter og innaskjærs fart: fart på den norske kyst hvor den ubeskyttede åpning mot havet ikke er over 30 nautiske mil.
6. Kystfart: fart på den norske kyst utenfor kortere ruter og innaskjærs fart, fart i svenske, danske og tyske farvann øst for en linje Lindesnes—Limfjordens vestmunning til en linje Karlskrona—Swinemünde og fart på den nordfinske og nordrussiske kyst øst til Murmansk.
7. Utenriks fart: all fart utenfor kystfart.

Oppstår det tvil om hvilken av disse farvannsbetegnelser en bestemt fart skal føres under, avgjøres spørsmålet av Sjøfartskontoret.

Kapitel II.

Motorens bygning.

§ 9. Motoren med tilbehør må være solid og fagmessig utført.

1. Sylinderen eller lokket skal foruten de alminnelige kanaler eller ventiler ha kompresjonskran eller en tilsvarende innretning.

Dieselmotorer og lignende høytrykksmotorer skal dessuten ha sikkerhetsventiler. Disse må ikke belastes høyere enn 40 % over det forutsatte maksimumstrykk i sylinderne og må ha avløp på et slikt sted at ingen skade kan voldes.

Avtapningskraner for kjølevannet skal anbringes i tilstrekkelig antall og på de steder hvor det er hensiktsmessig.

2. Bunnrammen bør være forsynt med lukket bunn. Hvis den ikke er det, må det på annen måte være sørget for oppsamling av spilloljen. Spilloljen bør fra tappekranene på veivskapet, bunnrammen etc. gjennom rørledninger føres fram til tilgjengelige steder hvor det er anbrakt spillkopper. 11 novbr.
3. Motoren skal være forsynt med en regulator som hindrer rusing. Motorer med elektrisk tenning kan tillates regulert for hånden med en pålitelig innretning til innstilling av forgasseren og tennapparatet.

§ 10. Lagere.

Ramme-, veiv-, trykk- og krysslagere må være utført av materiale som egner seg til slike. De må være lett tilgjengelige.

Alle bunnrammelagere som er glidelagere må være todelte og lette å ta ut. Det er dog tillatt å nytte hele lagere ved motorer som ikke er over 25 hk.

Trykklagere utføres som alminnelig med trykkringer. Trykkflaten må være tilstrekkelig stor.

Lagere kan også utføres som kulelagere eller rullelagere. Slike lagere må være helt innkapslet og gå i olje eller fett. Hvis et kulelager eller rullelager ønskes brukt til en aksel som er over 125 mm i diameter, må tegning av lageret sendes inn til godkjenning.

§ 11. Pumper.

1. Brennstoffpumper må utføres av materiale som er spesielt egnet til slike.
2. Kjølevannspumper skal være stempelpumper eller andre likså effektive pumper. De skal være tilstrekkelig store og drives fra motorens veivaksel eller en av dens hjelpeaksler.
3. Alle motorfartøyer i utenriks fart, og de motorfartøyer i kystfart som er på 100 registertonn brutto og derover, skal være utstyrt med maskindrevne lenseinnretninger som påbudt i forskrifter for besiktelse av passasjerdampskip av 19 januar 1909 eller, når det gjelder skip som ikke er passasjerskip, som påbudt i Det norske Veritas' regler og i forskrifter for besiktelse m. v. av skip uten passasjersertifikat av 6 oktober 1909.

Motorfartøyer på 100 registertonn brutto og derover i kortere ruter og innaskjærs fart og i fart i innelukket farvann skal være forsynt med minst 2 maskindrevne lensepumper. Den ene av disse skal drives uavhengig av framdriftsmotoren.

Fartøyer under 100 registertonn brutto med motorer ned til 20 hk i kystfart og mindre fart skal foruten håndlensepumpe til motorrommet ha minst 1 maskindrevet lensepumpe.

11 novbr. Fiske og fangst utenfor 90 nautiske mil av land regnes her lik med utenriks fart; fiske og fangst innenfor 90 nautiske mil regnes lik med kystfart.

4. Om luftpumper vises til § 33.

Samtlige pumper må settes opp på en slik måte at det er lett å komme til for å overhale dem.

Kjølevannspumper og lensepumper må utstyres med avtapningskraner.

§ 12. Aksler.

Aksler skal lages av en stålsort som fyller de fordringer til bruddfasthet, forlengelse og bøyning som stilles i § 24.

For diesel- og lignende motorer skal tegninger av akselledningen godkjennes.

Når det gjelder eksplosjonsmotorer, skal besiktelsesmannen tilstilles tegninger av akslene hvis det forlanges.

Akslene til eksplosjonsmotorer skal tilfredsstille følgende bestemmelser:

1. Veivakselens diameter i cm bestemmes etter følgende formel:

$$d = \sqrt[3]{\frac{D^2 \times S}{k}}$$

hvor D = sylinderdiameteren i cm,
S = slaget i cm,
k = en konstant som er angitt i de nedenstående tabeller.

Totaktsmotorer:

For 1 og 2 sylindere	: 22	: 16	1 veivtapp mellom rammelagerene. / 2 veivtapper mellom rammelagerene.
» 3 »	: 19	: 14	
» 4 »	: 16	: 12	
» 6 »	: 11	: 8	

Firetaktsmotorer:

For 1 og 4 sylindere	: 22	: 16
» 6 »	: 19	: 14

Konstanten kan for fartøyer i kortere ruter og innaskjærs fart og i kystfart økes med inntil 10 % og for fartøyer i innelukket farvann med inntil 20 %. Fiske og fangst innenfor 90 nautiske mil av land regnes her lik med kystfart.

2. Mellomakselens diameter i cm bestemmes etter følgende formel:

$$d = \sqrt[3]{\frac{D^2 \times S \times (n + 3)}{c}}$$

11 novbr.

hvor D = sylinderdiameteren i cm,
S = slaget i cm,
n = antallet av sylindere ved firetaktsmotorer og det dobbelte antall ved totaktsmotorer,
c = en konstant = 280.

Konstanten kan for fartøyer i kortere ruter og innaskjærs fart og i kystfart økes inntil 330 og for fartøyer i innelukket farvann inntil 380. Fiske og fangst innenfor 90 nautiske mil av land regnes her lik med kystfart.

3. Trykkakselens diameter mellom ringene skal være minst 5 % større enn mellomakselens diameter. Fra ringene kan trykkakselen smalnes av ned til samme diameter som mellomakselen har.

4. Propellakselens diameter skal være $\left(\frac{P}{M}\right) \div 5$ prosent større enn mellomakselens. I formelen er P = propellens diameter i cm og M = mellomakselens diameter i cm etter formelen i punkt 2. Propellakselen må dog alltid gjøres 5 % større enn mellomakselen.

Når propellen har vridbare blad og trykket opptas ved stevnen, kan propellakselen beregnes etter samme formel som mellomakselen.

Propellakselen kan også lages av metall som tilfredsstiller de fordringer til bruddfasthet, forlengelse og bøyning som stilles i § 25.

Lages propellakselen av metall, skal dens diameter være $\left(\frac{P}{M} + 5\right)$ prosent større enn mellomakselens. I formelen betegner P og M det samme som i formelen for stålaksler ovenfor.

Propellaksler av metall kan dog gis samme dimensjoner som bestemt for stålaksler når metallmaterialet fyller de betingelser som er stillet for stålmateriale.

Foran pakningsboksen kan propellakselens diameter minskes gradvis ned til samme diameter som mellomakselen har.

Hvis hule aksler brukes, må de være av slike dimensjoner at de får samme motstandsmoment som tilsvarende massive aksler.

§ 13. Hylsa.

Hylsa skal utføres av heltrukne kobber- eller messingrør og/eller av støpegods (jern, stål eller metall). I forkanten av hylsa må det alltid anbringes en pakningsboks. Den må være lett tilgjengelig.

Ved utboringen i stevnen for hylsa må det påses at stevnen ikke svekkes uforsvarlig. Det tillates således i alminnelighet

11 novbr. ikke at stevnen blir boret ut mer enn til halvparten av den tykkelse den skal ha etter forskriftene. Dessuten skal stevnen forsterkes ved at det på begge sider av den anbringes solide jernskinner som strekker seg fra kjølen med forbindelse i denne og til så langt over hylseutboringen at det skaffes god forbindelse over denne.

Det må ikke gjøres uthugning i akterstevnen for hylsebeslaget. Hvor det er påkrevd for anlegg av hylsebeslaget, må det påklosses tømmer (skålinger).

§ 14. Propellen.

Ved propeller med vridbare blad må alle de deler av propellen som kommer i berøring med sjøvann, være av samme materiale eller av nøytralt materiale.

Tykkelsen av propellbladene i cm beregnes etter følgende formel:

$$T = \sqrt{\frac{c \times N^3}{B \times n}}$$

hvor T og B er tykkelsen og bredden av bladene i cm regnet i en avstand fra sentrum av 1,5 ganger akseldiameteren,

N = propellakselens diameter i cm etter reglene,
n = antall blad,
c = en konstant = 4 for støpejern og messing,
= 2,7 for gunmetall,
= 1,7 for stål og spesiell propellbronse.

For propeller med mindre diameter enn 380 cm kan tykkelsen av bladene i cm også bestemmes etter følgende formel:

$$T = \sqrt{\frac{c \times N^3 \times (0{,}002\,P + 0{,}25)}{B \times n}}$$

hvor P = propellens diameter i cm og de andre faktorer er som anført foran.

Uten hensyn til hvor stor tykkelsen av propellbladene blir i henhold til denne formel, må den for skip med 45 meters lengde og derover ikke være mindre enn: $\frac{P}{n}$ hvor P = propellens diameter i cm og n = en konstant som for støpejern og messing = 24, for gunmetall = 29 og for stål og spesiell propellbronse = 36.

De foranstående bestemmelser gjelder ikke for propeller med mindre diameter enn 100 cm. Slike mindre propeller skal være forsvarlig dimensjonert og bygd.

Propellbladet må slutte seg til bosset med god overgang og avta i tykkelse etter en rett linje ut mot bladspissen hvor

tykkelsen kan gjøres så liten som kravet til god støpning til- 11 novbr.
later.

§ 15. Lyddemperen.

Alle motorer må være utstyrt med en tilstrekkelig stor lyddemper. Den skal være vannkjølt eller forsvarlig isolert og skal kunne rengjøres lett.

På det laveste sted settes en avtapningskran for kjølevann og en utblåsningskran for ekshaust og olje.

§ 16. Forgasseren.

På motorer med elektrisk tenning må forgasseren være konstruert slik at brennstoffet ikke lekker ut. Rørforbindelsen mellom forgasseren og eksplosjonsrommet må være innrettet slik at flammen ikke kan slå tilbake til forgasseren. Under forgasseren må det være en beholder til å ta opp spill.

Oppvarmningen av forgasseren må arrangeres på en slik måte at tenning av brenselet i forgasseren er utelukket.

§ 17. Tenningen.

1. På motorer hvor lamper brukes til tenning eller forgassing må lampene være festet til passende stativer og flammen være skjermet når lampene brukes.
2. På motorer med elektrisk tenning må de elektriske ledninger isoleres omhyggelig. De må beskyttes mot olje og vann og derfor helst legges i rør.

Tennapparatet må anbringes godt beskyttet mot olje og vann.

§ 18. Smøring.

Til alle deler som trenger stadig smøring må det sørges for pålitelige og effektive smøremidler.

Smøringen av sylindere, veivlagere og rammelagere må skje ved mekanisk drevet trykksmøreapparat med synlig tilførsel eller ved dryppsmøreapparat.

§ 19. Reverseringsmekanisme.

Motoren må være konstruert således at den kan reverseres eller må være utstyrt med reverseringsinnretning. Er motoren en glødehodemotor, må det alltid være anbrakt en friksjonskopling. Den skal helst være satt på samme bunnramme som sylinderen.

Hvis omstyring foregår fra dekk, må alle aksler, tannhjul, koplinger osv. i omstyringsmekanismen være særlig solid utført. Det bør også på dekk være satt opp en innretning som viser propellens stilling.

§ 20. Reservedeler.

1. På fartøyer med eksplosjonsmotorer må minst følgende reservedeler være til stede:

1 stk. glødehode for hver sylinder,

½ sett stempelfjærer, men ikke mindre enn 3 stk.,

11 novbr.

1 sett ventiler for kjøle- og lensepumpene samt for brennoljepumpene,
1 innsprøytningsmunnstykke (piston) til hver sylinder,
1 brenner for hver oppfyringslampe,
1 tennplugg for hver sylinder,
1 oljetrykkrør for hver sylinder med nødvendige skruanordninger for forbindelse med brennoljepumpa,
1 sett ventiler komplett av hver størrelse for en sylinder,
1 oljepumpefjær,
1 fjær til innsprøytningsspissen,
1 veivlager med tilhørende bolter. Underlageret for veivlageret kan dog sløyfes når veivlageret er av metall uten istøpt hvittmetall.
1 krysslager med tilhørende bolter. Reservekrysslager med bolter kan dog sløyfes hvor det brukes rullekrysslager av godkjent konstruksjon samt for fartøyer i kystfart og mindre fart.

Med firetaktsmotorer må dessuten følge 1 sett fjærer for ventilbevegelsen.

2. Dieselmotorer må utstyres med reservedeler m. v. som bestemt i Det norske Veritas' regler.
3. Fartøyer med sertifikat for fart i innelukket farvann kan sløyfe reservedeler i den utstrekning skipskontrollen finner forsvarlig når hensyn tas til fartens art og motortypen samt til tilgangen på reservedeler eller adgangen til reparasjon på stedet.
4. Motoren må være utstyrt med tilstrekkelig verktøy og pakningsmateriale, patentmetall m. v.

Kapitel III.

§ 21. *Trykkprøver.*

1. Sylindere, topplokk og glødehoder skal ved første gangs besiktelse og senere når det finnes påkrevd, for eksplosjonsrommets — henholdsvis forbrenningsrommets — vedkommende prøves med et vanntrykk lik det dobbelte maksimaltrykk. Når andre opplysninger ikke foreligger, gjelder som maksimaltrykk:

For råolje- og petroleums-glødehodemotorer:
Totakts 25 kg pr. cm².
Firetakts 20 kg pr. cm².
For bensin- og petroleumsmotorer med elektrisk tenning:
To- og firetakts 20 kg pr. cm².
For brons- og lignende motorer:
30 kg pr. cm².
For dieselmotorer:
45 kg pr. cm².

2. Sylindernes og topplokkenes vanntrøyer prøves med et vanntrykk på 3,5 kg pr. cm². 11 novbr.
3. Lyddemperens vanntrøye prøves med et vanntrykk på 3,5 kg pr. cm².
4. De deler av hjelpemaskineriet til motoren som utsettes for høyt trykk, som t.eks. luftkompressorer, luftpumper, brenselpumper, brenselventiler og spyleventiler, skal prøves med et vanntrykk på 2 ganger maksimaltrykket.

§ 22. Kan det for nye motorer framlegges erklæring fra en anerkjent besiktelsesinstitusjon for at de prøver som omhandles i § 21 er foretatt under trygg kontroll under fabrikasjonen av maskineriet, kan nye trykkprøver frafalles.

Kapitel IV.

§ 23. *Materialprøver.*

1. Materialet til veiv-, mellom- og propellaksler, veivstenger og propeller skal prøves.
2. Materialprøvene behøver i alminnelighet bare å omfatte en strekkprøve og en bøyeprøve. For aksler på 75 mm's diameter eller mindre er bøyeprøve tilstrekkelig.

   Alle prøvestykker skal tas ut og stemples av besiktelsesmannen.
3. Prøvestykkene skal høvles eller dreies, ikke smies ned. Utglødning eller herdning av materialet etter at prøvestykket er tatt ut, er ikke tillatt.
4. Enten må prøvestykkene prøves i nærvær av besiktelsesmannen eller må prøven foretas av en godkjent materialprøveanstalt.

§ 24. Prøvning av stålmateriale til aksler og veivstenger.

A. Smistål.

Prøvene skal foretas med normalprøvestykker laget av stykker som er kappet på langs av smistykkets hoveddel.

Strekkprøvestykket skal dreies til:

1. En diameter av 14 mm (0,564 tommer) i en målelengde av 50 mm (2 tommer) eller
2. en diameter av 20 mm (0,798 tommer) i en målelengde av 75 mm (3 tommer) eller
3. en diameter av 25 mm (0,997 tommer) i en målelengde av 90 mm (3½ tomme).

Under strekkprøven må bruddbelastningen ligge mellom 44 og 63 kg pr. mm² (28 og 40 tonn pr. kvadrattomme). Forskjellen mellom den største og minste bruddbelastning må ikke i noe enkelt smistykke være over 6,3 kg pr. mm² (4 tonn pr. kvadrattomme). Summen av bruddbelastningen i kg pr. mm² multiplisert med 0,635 og den tilhørende forlengelse i prosent målt på normalprøvestykket må ikke i noe tilfelle

11 novbr. være mindre enn 57. (Summen av bruddbelastningen i tonn pr. kvadrattomme og den tilhørende forlengelse i prosent målt på normalprøvestykket må ikke i noe tilfelle være mindre enn 57).

Bøyeprøvestykket skal høvles til et 25 mm × 19 mm (1 tomme × $^3/_4$ tomme) rektangulært tverrsnitt med kantene avrundet til en radius av 1,5 mm ($^1/_{16}$ tomme). Stykket må uten å briste kunne bøyes i retning av den minste tykkelse gjennom en vinkel av 180° med en innvendig radius ikke over 6 mm ($^1/_4$ tomme).

Bøyningen skal utføres i kald tilstand og kan skje enten ved trykk eller slag.

B. Støpestål.

Prøvestykkene skal tas ut og utføres som bestemt for smistål.

Under strekkprøven må bruddbelastningen ligge mellom 41 og 55 kg pr. mm² (26 og 35 tonn pr. kvadrattomme) med en forlengelse av ikke mindre enn 20 % målt på normalprøvestykket.

Bøyeprøvestykket må uten å briste kunne bøyes kaldt i retning av den minste tykkelse gjennom en vinkel på 120° med en innvendig radius ikke over 25 mm (1 tomme).

§ 25. Prøvning av metallmateriale til aksler.

Materialet skal underkastes en strekkprøve og en bøyeprøve. Under strekkprøven må bruddbelastningen ikke være under 41 kg pr. mm² (26 tonn pr. kvadrattomme) med en forlengelse ikke mindre enn 16 % på en lengde av 50 mm (2 tommer). Bøyeprøven skal foretas med et prøvestykke som er 25 mm (1 tomme) i firkant. Det bøyes gjennom en vinkel av 90° over en radius av 75 mm (3 tommer). Stykket skal ikke vise tegn til brist under bøyningen.

§ 26. Prøvning av materiale til propeller.

Materialet i propellen skal være av god kvalitet og til besiktelsesmannens tilfredshet. Det skal prøves som bestemt nedenfor.

1. For propell av metall som er under 152,4 cm i diameter må det foretas bøyeprøve som bestemt for metallaksler (se § 25).

   For større metallpropeller av spesiell propellbronse må materialet også strekkprøves som bestemt for metallaksler.

   For større metallpropeller av gunmetall skal bruddbelastningen ikke være under 22 kg pr. mm² (14 tonn pr. kvadrattomme) med en forlengelse ikke mindre enn 8 % på en lengde av 50 mm (2 tommer).
2. For propell av støpejern foretas følgende prøve av materialet: En stang — med støpehuden på — 25 mm (1 tomme) i diameter og 660 mm (26 tommer) lang skal med 610 mm's

(24 tommers) avstand mellom understøttelsespunktene be- 11 novbr.
lastes på midten med 295 kg (610 lbs.). Den skal da kunne tåle en nedbøyning på 8,4 mm (1/3 tomme) før den brister.

3. For propell av støpestål foretas strekkprøve og bøyeprøve av materialet som bestemt for støpestål i § 24.

§ 27. Materialprøvesertifikat.

Hvis det foreligger materialprøvesertifikat fra en anerkjent besiktelsesinstitusjon, og sertifikatet viser at materialet fyller de fordringer som er stillet i §§ 24—26, godkjennes materialet uten ytterligere prøve.

Kapitel V.

Motorrommet og innmonteringen av motoren.

§ 28. Motorrommet.

Motorrommet skal være vanntett skilt fra de andre rom i fartøyet. For trefartøyer kreves dog ikke mer enn at skillet opp i høyde med toppen av bunnstokken (underkanten av kjølsvinet) skal være så tett at det hindrer spillolje fra motorrommet i å trenge inn i de tilstøtende rom i denne høyde.

Det må innrettes særskilte lenseledninger til motorrommet og de øvrige rom.

Innelukket motorrom i trefartøyer skal kles helt med ildsikkert materiale t. eks. galvaniserte jernplater med asbestunderlag. Dørken skal være av ildsikkert materiale selv om alt treverk fra kjølen og opp er tilfredsstillende isolert. Dørken kan også gjøres av tre når den kles med ildsikkert materiale. Det kan da tillates å spikre treribber på den.

Det er ikke tillatt å ha direkte åpninger fra motorrommet inn til oppholdsrom for besetningen. En mindre dør med springfjær kan dog tillates som nødoppgang ut mot gang som fører til oppholdsrom.

Det må være egen oppgang fra motorrommet til dekk. Alle fartøyer med motor på 500 hk og derover må ha minst 2 oppganger fra motorrommet. Minst den ene av disse må føre til det øverste dekk. Oppgangene må gjøres så bekvemme og så lette å komme til som mulig.

Motorrommet må være så stort at motorens deler er lett tilgjengelige.

Rommet må ha rikelig lys. Særlig må de forskjellige måle- og kontrollapparater være klart belyst.

Rommet må være godt ventilert ved skeileit eller ristverk og et tilstrekkelig antall ventilatorer.

Donkeykjeler som ikke fyres med olje skal, når de plaseres i motorrommet, skilles fra dette ved et tilstrekkelig stort, ildsikkert (jern)skott.

11 novbr. § 29. Fundamentet og dets feste.

Motoren må stå på et solid fundament. Det skal i stål-(jern-)fartøyer utføres av stål (jern) og fastboltingen skal foretas med stålbolter.

I trefartøyer må fundamentet være av hardt tre eller av god malmen furu. Fastboltingen av bunnrammen til fundamentet skal foretas med gjennomgående bolter av metall eller galvanisert jern. Under boltehodene legges på treskip tilstrekkelig store underlagsskiver utenpå huden.

Motoren må ikke uten at det er nødvendig gis større helling i fartøyet enn den er konstruert for.

Når motoren er på 80 hk og derover, skal tegningen av motorfundamentet godkjennes (se §§ 4 og 6).

§ 30. Rørledninger og ventiler.

1. Kjølevannspumpas sugerør fra sjøen skal ha en stoppeventil direkte på skipssiden på et sted som er lett å komme til.

   Kraner med kiken festet med mutter på undersiden godtas ikke uten at mutteren er sikret på en trygg måte.

   Har en ventil skruelokk istedenfor lokk festet med bolter, må lokket sikres på en trygg måte så det ikke kan skrues av når ventilen åpnes.

   Hvis diameteren på avløpsrøret er over 38 mm (1 ½ tomme) utvendig og røret munner ut under eller nær fartøyets dyplastelinje, skal det ha en kran eller ventil på skipssiden. Sjøfartskontoret kan dog godta andre arrangementer som finnes like trygge.

   Avløpsledningen kan utføres av galvaniserte jernrør. Ledningen ellers må være av heltrukne kobber- eller messingrør. Ledningene må beskyttes mot brekk.
2. Lenseledningen skal for sugerørets vedkommende være av heltrukne kobber- eller messingrør. Hvis diameteren er over 38 mm (1 ½ tomme) innvendig, kan røret være av jern.

   Sugerøret må ende i en sil som er lett å komme til.

   Avløpsrøret kan være av galvanisert jern. Alle lenseledninger må munne ut over dyplastelinjen. Rør med en diameter over 38 mm (1 ½ tomme) utvendig skal ha en kran eller ventil på skipssiden.
3. Brennstoffledninger skal utføres av stål eller av utglødede heltrukne kobberrør.

   På ledningen mellom tank og pumpe må det til rensing av oljen være anbrakt en sil eller annen innretning som er lett å komme til. Ledningene må beskyttes mot brekk.
4. Ekshaustrøret kan utføres av sorte smijernsrør eller støpejernsrør. Hvor det finnes påkrevd, må røret isoleres.

Hvis røret munner ut under vannlinjen, må det settes 11 novbr.
en ventil på det innabords.

Ekshaustrøret må være lagt slik at de som er ombord ikke utsettes for ekshaustgassforgiftning om det skulle bli lekkasje på røret.

Hvor det brukes skorstein, skal arrangementet være slik at det ikke blir fri åpning til motorrommet mellom skorsteinen og røret. Enten må skorsteinen like over dekket ha en feieluke som sot og lignende kan fjernes gjennom eller må det på annen måte være sørget for at skorsteinen lettvint kan gjøres ren.

§ 31. Tanker.

1. Brennstofftanker kan lages av kobber, messing, galvaniserte jernplater eller stålplater. De skal prøves med et vanntrykk på ½ kg pr. cm².

For tanker som arbeider under trykk må prøvetrykket være det dobbelte av maksimaltrykket.

Minimumstykkelsen av materialet i tanker som er under 1500 liter skal være følgende:

For tanker under 200 liter	plate nr.	18	(= 1,25 mm)
200— 450 liter	»	16	(= 1,65 »)
450— 750 «	»	14	(= 2,11 »)
750—1100 »	»	12	(= 2,77 »)
1100—1500 »	»	10	(= 3,40 »)

Disse tanker skal enten dobbelt-falses og loddes eller klinkes og loddes.

Større tanker kan utføres av sorte jern- eller stålplater som er forsvarlig sammenklinket og diktet eller forsvarlig sveiset. Hvis klinking brukes, må nagleavstanden fra senter til senter ikke være over 3 ganger naglediameteren.

Alle tanker må avstives forsvarlig og forsynes med et tilstrekkelig antall deleskott.

2. Tankene må utstyres med mannhull — mindre tanker med håndhull — for rensing og kran for avtapning, foruten ventil til brennstoffledningen.
3. Der hvor det gjøres åpning for rørledninger, må tanker av galvanisert jern forsterkes med en galvanisert eller fortinnet rørflens som klinkes og loddes til tanken.
4. Fyllingen av tankene må alltid være arrangert på en slik måte at mulig spill går utabords. På dekkede fartøyer anbringes en dekksstuss av metall med gjenget metallokk. Forbindelsesrøret mellom dekksstussen og tanken må være av heltrukne kobber-, messing- eller galvaniserte jernrør.
5. Luftrør for tanker som ikke arbeider under trykk må føres opp over dekk.

11 novbr. 6. Målere av glass tillates ikke brukt.

7. I innelukket rom må tankene ikke settes nærmere motoren enn 75 cm.

Tanker som brukes til oppbevaring av oljer med flammepunkt under 22° celsius ved 760 mm barometerstand (se § 5) skal anbringes på dekk med mindre Sjøfartskontoret godtar en annen plasering.

§ 32. Beskyttelsesinnretninger.

1. Framstående bevegelige deler såsom svinghjul, koplinger etc. skal hvor det er påkrevd være dekket på trygg måte.
2. Svinghjulshåndtaket må være i full orden. Fjærene må være tilstrekkelig stive, anlegget for fjærene stort nok og mutterne i håndtakets bakre ende forsvarlig sikret. Svinghjulshåndtaket må under gang ikke strekke sig utenfor svinghjulet. Hakekiler og lignende på forkanten av svinghjulet må kapsles inn.
3. Rekkverk skal anbringes hvor det er påkrevd for å trygge motorfolkene, særlig under slingring. Det bør således være rekkverk på begge sider av alle passasjer såfremt det er anledning til det. På skip i kystfart og utenriks fart skal det langs skottene (veggene i motorrommet) finnes rekkverk eller lignende som motorfolkene kan holde seg i under sjøgang.
4. Ved remtransmisjoner for drift av vinsjer eller lignende må det være anbrakt løs og fast remskive eller skive med friksjonskopling og være truffet de åtgjerder som er nødvendige for sikkerheten. Remstrammer kan brukes.
5. Aksler, tannhjul, remmer og andre bevegelige deler på transmisjonen fra motoren til vinsjen eller annet maskineri må være forsvarlig skjermet.

§ 33. Starteinnretninger etc.

1. Små motorer som ikke er forsynt med innretning for håndstarting og alle motorer over 35 hk må være forsynt med trykkluftstarteapparat eller en annen starteinnretning.

Brukes trykkluftstarteapparat, skal luftbeholderen være så stor at den tillater minst 10 igangsettinger av motoren uten fornyelse av trykkluften.

Er motoren over 50 hk og det foruten til igangsetting skal leveres trykkluft til oppfyring eller til fløyte, må det være 2 trykkluftbeholdere.

2. Startebeholderen skal være av stål av forsvarlig styrke. Den må prøves med et trykk på 50 % over maksimaltrykket dersom det ikke foreligger erklæring fra en anerkjent besiktelsesinstitusjon for at slik prøve allerede er foretatt. Startebeholderen skal vanntrykkprøves med samme trykk

hvert fjerde år, men oftere dersom besiktelsesmannen anser det påkrevd. 11 novbr.

3. Beholderen skal forsynes med avtapningskran på det laveste sted. På beholdere som lades med ekshaustgass skal avtapningskranen være en nåleventil som kan stakes opp mens det er trykk på tanken. Gjennomløpsåpningen i ventilen må ikke være under 6,4 mm (¼ tomme) i diameter.
4. Alle trykkluftbeholdere skal være tilgjengelige for ettersyn innvendig dersom de har over 150 mm diameter innvendig og skal derfor ha renseluke. Også beholdere med 150 mm's eller mindre diameter innvendig skal imidlertid ha renseluke hvis det lar seg gjøre å anbringe en slik.
5. Direkte på beholderen må det være anbrakt et manometer med kran. Beholderens arbeidstrykk (maksimaltrykk) skal være merket med en rød strek på manometeret.
6. Sikkerhetsventil skal også være anbrakt på beholderen. Dette forlanges dog ikke når det er vanskelig å skaffe brukbare sikkerhetsventiler for trykkluftbeholdere som lades med ekshaustgass, men beholderen må da være gjort så solid at den tåler en vanntrykkprøve med et trykk som er lik motorens arbeidstrykk + 50 %.
7. Mellom beholderen og forbindelsesrøret til motoren må være satt en ventil som lett kan lukkes.
8. Røret mellom beholderen og motoren må være av heltrukne kobber- eller stålrør. Når beholderen lades med ekshaustgass, må røret ikke være for kort og således ikke under noen omstendighet under 2 m. Det må gis flere bøyninger for å hindre at gnister fra motorens sylinder trenger inn i startebeholderen.
9. I fartøyer hvor det brukes starteapparat som arbeider med komprimert luft, må det alltid finnes en hånd- eller maskindrevet luftpumpe eller en kompressor for fylling av startebeholderen.

   Brukes luftpumpe til fylling av startebeholderen, må pumpa være solid konstruert og tilstrekkelig stor. Brukes luftkompressor, må den være av en tilfredsstillende konstruksjon. Mellom hvert kompresjonstrinn skal den ha en innretning til kjøling av luften og kran for avtapning av kondensasjonsvann.
10. Startetank som lades med ekshaustgass må, når motoren er på over 50 hk, utstyres med en tilstrekkelig stor og effektiv håndpumpe eller maskindrevet pumpe for reservefylling.
11. Trykkluftbeholdere som lades med ekshaustgass fra motoren skal — selv om de bare brukes til hurtig oppfyring, fløyte

11 novbr. eller lignende — alltid behandles som bestemt for startetanker som lades med ekshaustgass.

§ 34. Manøvreringsanordning.

På fartøyer hvor motoren skal kunne manøvreres fra dekk må bevegelsen av friksjonskopling, innstillingen av regulatorer eller av brennstoffpumpa samt omstillingen av propellbladene når de er vridbare, være anbrakt i styrehuset.

Alle de deler for omstyring og regulering m. v. av motoren som er anbrakt i styrehuset, må av hensyn til kompasset være av metall.

§ 35. Annet hjelpemaskineri.

For hjelpemaskineri som ikke er omhandlet i disse forskrifter gjelder Det norske Veritas' regler hvor disse har bestemmelser, og ellers at det skal være forsvarlig bygd og i driftssikker stand.

§ 36. Prøvekjøring.

Når innmonteringen er ferdig, prøves motoren under gang for å bringe på det rene om den arbeider tilfredsstillende på alle måter.

Det må således foretas både en full-farts-prøve og en sakte-farts-prøve.

Under sakte-farts-prøven undersøkes det om motoren går sikkert når farten er forminsket tilstrekkelig til å tilfredsstille fordringene til sakte fart i tåke, på havner og i trangt farvann som er sterkt beferdet.

Motoren må prøves også under tomgang (med propellen slått fra) for å undersøke om regulatoren hindrer rusing.

Det må i det hele under prøvene foretas slike manøvrer som anses tjenlige for øyemedet, således også brå bakking.

Kapitel VI.

Dispensasjoner m. v.

§ 37. Sjøfartskontoret kan innrømme lempninger i forskriftene i enkelte tilfelle hvor bestemmelsene antas å ville føre til urimelighet.

Når det finnes nødvendig for at motormaskineriet med tilbehør skal kunne anses å være i forsvarlig og driftssikker stand, kan Sjøfartskontoret påby andre åtgjerder og innretninger enn dem som er nevnt i forskriftene.

Kapitel VII.

Straffebestemmelse og ikrafttreden.

§ 38. Overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter i henhold til § 339 i den alminnelige borgerlige straffelov av

22 mai 1902 forsåvidt ikke strengere straff kommer til anven- 11 novbr.
delse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 39. Disse forskrifter trer i kraft 1 januar 1939. Fra samme tid oppheves de ved kongelig resolusjon av 2 juli 1921 fastsatte forskrifter for kontroll med oljemotorer i fartøyer.

Kongelig resolusjon*). 11 novbr.

I medhold av § 44 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst treffes bestemmelse om fredning av enkelte sorter sjøfugler i det hele land, sålydende:

I. I medhold av § 44 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst bestemmes:

1. Alker, lomvier, teist, lundefugl, skarver, terner, fiskeender og gaul skal være fredet fra og med 15 mars til og med 14 august. Dog skal det være tillatt å felle fiskeender som opholder sig i lakseelver, ørretvann og ørretelver samt i eller ved fiskekulturer.
2. Landbruksdepartementet kan uavhengig av denne fredningsbestemmelse tillate jakt eller fangst av de under 1 fredede sjøfugler til utnyttelse som menneskeføde innen bestemte områder hvor slik utnyttelse tidligere har vært almindelig.
3. Egg av de i punkt 1 nevnte fugler må ikke borttas. Dog skal det være tillatt grunneier eller bruker å foreta innsamling av egg av alker, lomvier, teist, lundefugl, skarver og terner i Nordland, Troms og Finnmark fylker til og med 14 juni, og i de sønnenfor liggende fylker til og med 5 juni.

II. Disse bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939 og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1943.

III. Overtredelse av bestemmelsene er belagt med straff.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 11 novbr.

Foranlediget ved et par inntrufne tilfelle skal departementet innskjerpe bestemmelsen om at søknadsfristen for kunngjøring av ledige dommerfullmektigstillinger i almindelighet bør settes til 3 uker, jfr. rundskrivelse av 19 juli 1927, I, nr. 2. Bare i helt ekstraordinære tilfelle kan det settes en kortere frist. Fristen må dog aldri være under 10 dager fra første gangs innrykning av kunngjøringen i Norsk lysingsblad. Når fristen er forkortet, skal grunnen til det opgis i forbindelse med innsendelsen av søknadene til departementet med dommerens ansettelse.

---

*) Kunngj. 16 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

11 novbr. Samtidig finner departementet å burde minne om at søknad om forlengelse av tjenestetiden for dommerfullmektiger med begrenset ansettelsestid, skal sendes inn 3 måneder før ansettelsestiden løper ut, jfr. rundskrivelse av 21 mai 1935. Søknaden må i ethvert tilfelle begrunnes.

En del eksemplarer av denne rundskrivelse følger.

1 eksemplar bes sendt til hver av de dommere i hr. fylkesmannens distrikt som har dommerfullmektig.

12 novbr. **Rundskrivelse** *) fra Finansdepartementet til fylkesmennene.

Den 9 november 1938 er det bestemt ved en noteveksling at bestemmelsene i avtale av 27 februar 1937 om betalingsmåten i vareutvekslingen mellem Norge og Tyskland fra 10 november 1938 skal få anvendelse også for betalingsforholdene mellem Norge og de sudettyske områder som før tilhørte Tsjekkoslovakia, men som nu er innlemmet i Det tyske rike. Også de bestemmelser som er gitt av dette departement i anledning av avtalen og med hjemmel i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2, skal fra samme tidspunkt gjelde i forholdet mellem Norge og det nevnte område. Dette gjelder de gitte bestemmelser om betaling av tyske varer som innføres til Norge m. v., bestemmelsene om innførselsdeklarasjon og utførselsdeklarasjon, bestemmelsene om norske varer som utføres til Tyskland og de forskrifter som for øvrig er gitt i dette departements rundskrivelse til fylkesmennene av 20 mars 1937, hvortil man henviser.

Det følger herav at efter 10 november 1938 skal alle betalinger til de sudettyske områder, som efter de nevnte bestemmelser er clearingpliktige, skje over clearingen, selv om forfall er inntrådt før dette tidspunkt.

12 novbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlosen i Nord-Norge. Det uttales at en los som innenskjærs overtok losingen av lospliktig fartøi, foruten milepenger kun tilkom innseilingspenger i forhold til den loste distanse, jfr. loslovens § 27, 5 første punktum.

14 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved forhenværende overlærer Christian Emil Olsen og hustru Antonie Mariana f. Melsoms testament av 23 januar 1922 oprettede «Det Olsen-Melsomske familielegat» til hjelp for trengende i Kristiansand og Tønsberg.

14 novbr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Steigen herred, Nordland fylke.

*) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Høyland herred, Rogaland fylke. 14 novbr.

Skriv **) frå Socialdepartementet om brigde i § 1 i den vedtekta som gjeld om stengjingstid for utsalsstader i Fjell herad, Hordaland fylke. 14 novbr.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til apotekerne. 15 novbr.

I rundskrivelse av 8 februar 1937 ga departementet forskrifter om tillagning og utlevering m. v. av visse fosforpreparater (fosforgrøt og fosforglyserin) til å utrydde skadedyr (rotter og kråker) med.

I forskriftenes punkt 1 og 4 blev bestemt, at nevnte preparater kan utleveres til personer og mot egen erklæring som omhandlet i kongelig plakat av 4 juni 1904 § 18, i porsjoner som for fosforgrøts vedkommende ikke må overstige 100 g og for fosforglyserin ikke være over 200 g.

Disse mengdegrenser må overholdes, når det gjelder utlevering efter egen erklæring.

Trenges større mengder ad gangen er det anledning til å imøtekomme det, men bare i samhøve med § 17 b i foran nevnte plakat av 4 juni 1904 (efter vitnemål fra politimesteren i byene eller fra lensmannen på landet, jfr. skjema fastsatt av departementet 20 mai 1935).

Rundskrivelse fra Riksadvokaten til statsadvokatene. 16 novbr.

Realisasjon av varer som er inndratt i henhold til tolloven.

Det kongelige Finans- og tolldepartement har 11 november 1938 utsendt et cirkulære til tollkamrene, hvorav hitsettes:

«Departementet har i samråd med Justisdepartementet, Riksrevisjonen og Riksadvokaten i medhold av § 202 i tolloven av 22 juni 1928 bestemt at alle varer som er inndratt i henhold til tolloven, enten det er skjedd ved departementets kjennelse, politiforelegg eller dom, av hensyn til de mange inn- og utførselsrestriksjoner samt beregning av toll- og særavgifter, herefter skal realiseres ved tollvesenets foranstaltning overensstemmende med de derom fastsatte regler, jfr. departementets cirkulære til tollkamrene av 15 november 1932 ad tollovens § 202 samt dets i «Meddelelser» inntatte skrivelse til tollkammeret i Halden av 26 januar 1933.

Varer som måtte være i politiets besiddelse i slike tilfelle blir derfor alltid å overlevere tollvesenet til realisasjon.

*) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.
**) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste deild nr. 45.

16 novbr. Når inndragningen er skjedd ved politiets forelegg eller ved dom, gis attest overfor vedkommende politimyndighet om at varene er tatt inn i tollvesenets regnskap.»

Politimestrene i Deres distrikt bes anmodet om å forholde sig overensstemmende hermed.

16 novbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om tillatelse til bruk av gift til fangst av rovdyr i følgende herreder i Finnmark fylke:

I Kautokeino, Karasjok og Polmak.

I følgende deler av Sør-Varanger herred:

1. I den del som ligger vestenfor Bøkfjord, Langfjord, Langfjordvatn og veien Strand—Svanvik.
2. I den del som ligger østenfor Jarfjord og vinterveien fra Jarfjordbotn til Klistervatn.

Giftåte må være innsamlet og tilintetgjort innen 1 mai 1939.

17 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «E. D. Jordans legat» til støtte for agenter som er bosatt i Bergen, oprettet ved gavebrev av 12 oktober 1925.

17 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Berntine Hansen Høyers legat til verdige fattige i Oslo», oprettet ved testament av 3 juni 1937.

17 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Selskapet til Eidsvollbygningens utstyr oprettede legat til fordel for Eidsvollbygningen.

17 novbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Godtgjørelsen for tilkalte dommere i lagmannsrettene.

Godtgjørelsen for herreds- og bydommere som efter tilkallelse gjør tjeneste ved lagmannsrettene i straffesaker og i civile saker er fastsatt til kr. 10 pr. arbeidsdag, jfr. departementets rundskrivelse av 30 juni 1936.

Departementet har imidlertid funnet å burde fastsette godtgjørelsen for tilkalte dommere i kjæremålssaker til kr. 5 pr. sak, dersom behandlingen av saken har tatt forholdsvis kort tid, således regelmessig ved kjæremål over fengslingskjennelser. Behandles flere slike saker på samme dag, kan dog den samlede godtgjørelse ikke overstige kr. 10 pr. dag.

Lagmannen — i Eidsivating lagdømme 1ste-lagmannen —

*) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

avgjør i det enkelte tilfelle om saken er av den karakter at godtgjørelse bare skal utbetales med kr. 5 pr. sak. 17 novbr.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om forandring i § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger i Arendal. 17 novbr.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Selje herred, Sogn og Fjordane fylke. 17 novbr.

Kronprinsregentens resolusjon. 18 novbr.

I. Reglementene for middelskoleeksamen og artium av 16 mai 1911 § 6, siste avsnitt, jfr. kongelig resolusjon senest av 24 mars 1934, skal lyde:

Ved eksamensberettigede skoler hvor det ikke betales skolepenger, utredes avgiften av skolens kasse for hver anmeldt elev. I det samlede beløp gjøres et procentvis fradrag svarende til det som til hver tid gjelder for utdeling av friplasser.

II. Bestemmelsene gjelder fra og med avgangsprøvene i 1938.

Kronprinsregentens resolusjon *). 18 novbr.

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 nr. 3, jfr. lov av 14 juli 1916 nr. 1, skal alt dyre- og planteliv på øya Nordre Årøy, gnr. 52, bnr. 1, Nøtterøy herred, Vestfold fylke, være fredet mot forstyrrelse og ødelegging av enhver art.

II. Fredingsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag.

Kronprinsregentens resolusjon *). 18 novbr.

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 nr. 3, jfr. lov av 14 juli 1916 nr. 1, skal, foruten det gamle lappiske offersted i Stødipasset på Saltfjellet, Nordland fylke, som er fredet ved lov om fredning av fortidslevninger av 13 juli 1905 nr. 4, også et område på 50 m radius omkring være fredet mot graving, forandring, skade eller ødelegging av enhver slags.

Tromsø museum har rett til å foreta vitskapelig utgraving og undersøkelse til enhver tid.

II. Fredingsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag på stedet og i ett eller flere lokalblad.

*) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

18 novbr. **Kronprinsregentens resolusjon** *).

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 nr. 3, jfr. lov av 14 juli 1916 nr. 1, skal på fugleberget Andotten, Hasvik herred, Finnmark fylke, alt fugleliv være fredet mot jakt, fangst og ødelegging av enhver slags, herunder borttaking av egg og dun.

De lakseplasser som er utvist kan fremdeles nyttes og der kan utvises nye.

Innenfor det fredede område er det uten særskilt tillatelse forbudt å ferdes for andre enn dem som driver laksefiske og også disse bare i den utstrekning det er nødvendig av hensyn til laksefisket.

Innenfor området og likeså i en avstand av 100 meter fra land er det forbudt å løse skott.

II. Fredingsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag og i ett eller flere lokalblad.

18 novbr. **Kronprinsregentens resolusjon** *).

Med hjemmel i § 41 i lov om arbeidervern av 19 juni 1936 bestemmes at tilsynet med at arbeidervernloven overholdes ved Norges statsbaners jernbanedrift utføres av Statens arbeidstilsyn med undtagelse av den tekniske kontroll med det rullende materiell og linjen som utføres av statsbanene.

18 novbr. **Kronprinsregentens resolusjon** *) om at den som vil utøve virksomhet som sykegymnast eller massør i Nord-Fron herred, Opland fylke, Skedsmo herred, Akershus fylke og Ibestad herred, Troms fylke, må ha godkjenning av helserådet.

18 novbr. **Kronprinsregentens resolusjon.**

1. Det til Den internasjonale telekommunikasjons-konvensjon (Convention internationale des télécommunications) av Madrid 1932 knyttede telegrafreglement (Réglement télégraphique) med den i sluttprotokollen (Protocole final) inntatte reservasjon samt det til samme konvensjon knyttede telefonreglement (Réglement téléphonique) med den i sluttprotokollen (Protocole final) inntatte reservasjon, undertegnet i Cairo 4 april 1938, approberes for Norges vedkommende.

2. Forsåvidt radiotjenesten angår bemyndiges Telegrafstyret til i den utstrekning det anses mulig inntil videre å forholde overensstemmende med de i Cairo 8 april 1938 undertegnede radioreglementer.

*) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

Kronprinsregentes resolusjon *). 18 novbr.

I medhold av lov av 24 juni 1931 om margarin og margarinost m. v. med forandring i lov av 25 juni 1935 fastsettes følgende bestemmelser:

1. Til dekning av omkostningene ved det i lovens § 12 foreskrevne tilsyn med tilvirkningen og øvrige omkostninger ved kontrollen av margarin, margarinost, margarinmysost, kunstsmult og fettemulsjoner blir fra og med 1 desember 1938 inntil videre å betale av all innført og innenlands produsert margarin, margarinost, margarinmysost, kunstsmult og fettemulsjoner en avgift av 15 øre pr. 100 kg istedenfor nu 13 øre.

   Avgift av margarin, margarinost etc. som innføres fra utlandet, opkreves efter den nettovekt som er funnet ved varens fortolling og innbetales av importøren til tollvesenet.

   Av innenlands produsert margarin, margarinost etc. beregnes avgiften på grunnlag av de produksjonsopgaver som fabrikanten i henhold til § 3 i loven av 24 juni 1931 er pliktig til ved hvert års begynnelse å innsende til Landbruksdirektøren. Avgiften innbetales for den i det foregående kalenderår tilvirkede mengde av fabrikken til vedkommende oppebørselsbetjent innen utgangen av januar måned nestefter. Om innbetalingen blir samtidig Landbruksdirektøren å underrette.

   For så vidt angår fabrikker som måtte bli solgt eller hvis drift ophører blir en særskilt opgave over produksjonen å innsende til Landbruksdirektøren og avgift å betale til oppebørselsbetjenten innen en måned efter at salget eller innstillingen av driften har funnet sted. For rettidig innsendelse av de nødvendige opgaver samt riktig betaling av avgiftsbeløpene er i disse tilfelle så vel den tidligere som den efterfølgende eier og bestyrer ansvarlig.

   Av alle avgiftsbeløp som ikke betales i rett tid svares renter beregnet efter 7 % p. å. til betaling skjer.

2. Landbruksdepartementet bemyndiges til å utferdige de nærmere forskrifter som måtte finnes nødvendige vedrørende avgiftens beregning og opkrevning og til gjennemføring av foranstående bestemmelser.

3. Overtredelse av disse bestemmelser eller av forskrifter som er utferdiget i medhold av dem, er belagt med straff, jfr. § 16 i forannevnte lov av 24 juni 1931.

*) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

18 novbr. 4. De ved kongelig resolusjon av 22 oktober 1937 om avgift av margarin, margarinost, margarinmysost, kunstsmult og fettemulsjoner utferdigede bestemmelser opheves fra 1 desember 1938.

18 novbr. **Kronprinsregentens resolusjon.**

Den i regler for kommisjons- og komitémedlemmers godtgjørelse avsnitt B, punkt 1 omhandlede godtgjørelse for utenbys medlemmer utenfor reisedager forhøies fra 1 juli 1938 midlertidig til kr. 21,60 pr. dag.

18 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til Nils Berentsen Glattetræ og hustru Anne Severine Andreasdatters testament av 23 august 1884, lærer Nils Knudsen og hustru Anne Severine Andreasdatters testament av 1 oktober 1913 og sammes testament av 25 juli 1921 oprettede «Nils Berentsen Glattetræs og hustrus legat» til verdige trengende av håndverks- eller arbeiderklassen i Kristiansand.

18 novbr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet.

I henhold til den bemyndigelse som er gitt Handelsdepartementet ved kongelig resolusjon av 30 mars 1928 punkt 2 bestemmes at bestyrer av Generalfelttøimesterens oljekontor med hensyn til kostgodtgjørelse for reiser innen riket henføres til regulativets 1ste klasse.

18 novbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet.

I medhold av § 17 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer og post X, punkt 1, i plakat av 7 november 1930 om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander bestemmes at det er forbudt å innføre jord og grus fra alle land.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

18 novbr. **Skriv** **) frå Landbruksdepartementet.

Med heimel i § 44 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert fastsett fylgjande fyresegner for herada Selje, Nord-Vågsøy, Sør-Vågsøy, Rugsund sokn i Davik, Bremanger, Bru, Kinn, Eikefjord, Vevring, Askvoll, Hyllestad, Solund og Gulen, Sogn og Fjordane fylke:

I. Alle arter måsar (under her ogso krykje) skal vera freda frå og med 15 mars til og med 14 august.

*) Kunngj. 1 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
**) Kunngj. 1 desember i Lovtid. 1ste deild nr. 46.

Likevel skal det på fredlyst egg- og dunvær vera eigaren 18 novbr.
tillaten å fella dei nemnde fuglane når dei gjer skade på egg eller ungar til andre fuglearter.

II. Landbruksdepartementet kan utan hinder av denne fredingsfyresegna tillata jakt eller fangst av dei nemnde fuglane til menneskjeføde innan visse strok der slik bruk tidlegare har vore vanleg.

III. Egga til dei nemnde fuglane må ein ikkje ta burt. Likevel skal det vera grunneigar eller brukar tillaten å samla inn egg til og med 5 juni.

IV. Desse fyresegnene tek til å gjelda 1 januar 1939 og gjeld til solenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1943.

V. Brot på desse fyresegnene vert straffa.

Skriv *) frå Arbeidsdepartementet om at bandlova frå 18 novbr.
15 august 1908, jfr. kongeleg resolusjon frå 11 desember 1924, skal vera gjeldande i Vaksdal bygningskommune i Bruvik herad, Hordaland fylke.

Hans Kongelige Høihet Kronprinsregenten meddeler i 19 novbr.
statsråd at Hennes Majestet Dronning Maud er avgått ved døden i London samme dag kl. 0,25.

Forskrifter **) for meierier når det er kon- 19 novbr.
statert munn- og klovsyke i det nærliggende distrikt.

(Utferdiget av Landbruksdepartementet i medhold av § 7 i lov av 14 juli 1894 om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer med senere tilleggslover).

1. Bare meieriets personale har adgang til meieriets lokaler. De som bringer melk (fløte) har dog adgang til de ytre lokaler i den utstrekning som er absolutt nødvendig for leveransen.

2. Hver morgen og kveld før melkeleveransen begynner skal det helles natronlut (1 % opløsning) på meieriets lasterampe og den del av gulvet som de som bringer varen må gå på.

3. Alle transportspann skal før tilbakeleveringen vaskes utvendig med varm natronlut (1 % opløsning) og spyles. Spannene dampes innvendig. (Aluminiumsspann må ikke brukes).

4. Melkevognenes gulv, sider og kanter skal daglig oversprøites med natronlut (1 % opløsning) før vognene kjører tilbake fra meieriet.

5. Meieriet skal hver dag sørge for å fjerne og brenne

*) Kunngj. 22 november i Lovtid. 1ste deild nr. 45.
**) Kunngj. 1 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

19 novbr. eller på annen måte tilintetgjøre det slam som ved separering av melk avsetter sig på centrifuger og filtre eller andre renseapparater.

6. Efterat dagens melkeleveranse er slutt, skal alle kar, apparater, rørledninger, gulv, dører og vegger i berøringshøide renses og desinfiseres.

7. Fløte, melk (helmelk, skummet melk, kjernemelk m. v.), myse og melkeavfall som ikke har vært opvarmet til minst 85° C må ikke utleveres eller selges fra meieriet til mat for mennesker og dyr.

8. Overtredelse av disse forskrifter er belagt med straff.

19 novbr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Asker herred, Akershus fylke.

19 novbr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Drøbak.

19 novbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om utvidelse av Øvre Rælingen bygningsdistrikt, Akershus fylke.

19 novbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om regulering av og vedtekter for 2nen rode, nordre side i Kopervik med tilstøtende byggebelte i Stangeland.

22 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkesambandets generalsekretær har den britiske regjering gjort internasjonal overenskomst *) om å begrense tilvirkningen og regulere fordelingen av rusgifter med underskrivningsprotokoll, Genève 13 juli 1931, gjeldende for følgende britiske kolonier, protektorater og mandatland:

Barbados-øyene, Bermuda-øyene, Britisk-Guiana, Fidji-øyene, Malay-statene:

a) Fødererte Malay-stater:
Negri Sembilan,
Pahang,
Perak,
Selangor.

b) Ikke fødererte Malay-stater:
Kedah,
Purlis og
Brunei.

*) Kunngj. 1 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1935 s. 322.

Palestina (med undtagelse av Transjordania), St. Helena og Asuncion, Transjordania, Windward-øyene, Grenada, St. Vincent. 22 novbr.

Skrivelse fra Handelsdepartementet. 22 novbr.

I henhold til den bemyndigelse som er gitt Handelsdepartementet ved kongelig resolusjon av 30 mars 1928 punkt 2 bestemmes at assistent som følger krigskommissær på sesjonsreise med hensyn til kostgodtgjørelse for reiser innen riket henføres til regulativets 1ste klasse.

Forskrifter *) for meierier som ligger innenfor et område som er sperret på grunn av munn- og klovsyke. 23 novbr.

(Utferdiget av Landbruksdepartementet i medhold av § 7 i lov av 14 juli 1894 om foranstaltninger mot smitttsomme husdyrsykdommer med senere tilleggslover.)

1. Fløte, melk (helmelk, skummet melk, kjernemelk m. v., myse og melkeavfall som ikke har vært opvarmet til minst 85° C må ikke utleveres eller selges fra meieriet til mat for mennesker og dyr. Det samme gjelder spillmelk og skyllevann som ikke er kokt.

2. Bare meieriets personale har adgang til meieriets lokaler. De som bringer melk (fløte) må ikke betre meieriets lokaler og være behjelpelig med spannenes tømning og desinfeksjon. Kjørerne skal før de forlater meieriet desinfisere sine hender i ½ pct. og sitt fottøi i 1 pct. natronlutopløsning. Karrene med natronlutopløsningene anbringes på det sted hvor spannene mottas i retur. Det er forbudt melkekjørerne å besørge erender for eller til personer innen sperreområdet, samt å ta med pakker, varer og lignende på melkevognen for leverandører, meieriet, kjøbmenn og andre personer.

3. Lasterampen (inntaksstedet) og hele den del av meieriets gulv hvor avlevering, desinfeksjon og utlevering av spannene foregår og især gulvet under og omkring veiekarret skal med korte mellemrum (i det minste en gang for hver vogn som er avlesset) overhelles med varm natronlut (1 % opløsning).

4. Melkespannene skal hver dag før de sendes hjem fra meieriet desinfiseres utvendig med varm natronlut (1 % opløsning). (Aluminiumspann må ikke brukes). Desinfeksjonen skal foregå på den måte at der opstilles et karr med varm (minst 50° C) natronlut (1 % opløsning) hvori spannene legges ned med lokket delvis påsatt, og rulles et par ganger

*) Kunngj. 1 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

23 novbr. rundt, idet man påser at lokket også kommer i berøring med desinfeksjonsvæsken. Efter at den utvendige desinfeksjon er foretatt skolles spannene innvendig med damp. Den person som foretar spann-desinfeksjonen bør beskytte sine hender ved hjelp av gummihansker eller ved å dyppe hendene i fortynnet eddik.

5. Transportvognenes gulv, sider og kanter skal hver dag på meieriet skylles med varm natronlut (1 % opløsning).

6. Efter at dagens melkeleveranse er slutt, skal alle karr, apparater, rørledninger og redskaper m. v. som har vært i kontakt med melken desinfiseres med varm natronlut (1% opløsning) eller sodalut (4 % opløsning), og samtlige rørledninger gjennemskylles innvendig med sodalut på minst 80° C og derefter dampes. Det kontrolleres at sodaluten holder 80° C i den lengst fra inntaket liggende ledning. Derefter skal meieriets gulv, lasterampen og plassen omkring denne oversprøites med natronlut (1% opløsning) tilsatt 5 % lesket kalk, likesom veggene skal oversprøites i 2 m høide.

7. Meieriet skal hver dag sørge for å fjerne og brenne eller på annen måte tilintetgjøre det slam som ved separering av melk avsetter sig på centrifuger og filtre eller andre renseapparater.

8. Overtredelse av disse forskrifter er belagt med straff.

23 novbr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for handel med brukte eller kasserte ting i Skjeberg herred, Østfold fylke.

24 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra det franske utenriksministerium har Irak tiltrådt protokoll **) om forbud mot bruk i krig av kvelende, giftige eller lignende gassarter samt av bakteriologiske midler, Genève 17 juni 1925. Tiltredelsen fikk virkning fra 8 september 1931.

24 novbr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Ås herred, Akershus fylke.

24 novbr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Vinger herred, Hedmark fylke.

24 novbr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Ramnes herred, Vestfold fylke.

24 novbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet angående bestemmelser om vernskog i Tinn herred, Telemark fylke.

*) Kunngj. 1 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1932 s. 947.

Rundskrivelse *) fra Landbruksdepartementet med bestemmelser for Østfold fylke om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer. 25 novbr.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om forandring i § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Våle herred, Vestfold fylke. 25 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Olga Melbys legat» til utdannelse for personer hjemmehørende i Åsnes i alderen 12—26 år, oprettet ved gavebrev av 2 august 1938. 26 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Bankier Ad. Lindbäcks fond» til friplasser for begavede unge menn ved Oslo handelsgymnasium, oprettet ved testament av 12 november 1937. 26 novbr.

Forskrifter **) for meierier i det område som omfattes av Landbruksdepartementets pasteuriseringspåbud, jfr. rundskrivelse fra Landbruksdepartementet av 22 november 1937 ***). 26 novbr.

(Utferdiget i medhold av § 7 i lov av 14 juli 1894 om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer med senere tilleggslover).

Landbruksdepartementet har bestemt at det inntil videre skal gjelde følgende bestemmelser i nevnte område:

1. Bare meieriets personale har adgang til meieriets lokaler. De som bringer melk (fløte) har dog adgang til de ytre lokaler i den utstrekning som er absolutt nødvendig for leveransen.
2. Hver morgen og kveld før melkeleveransen begynner skal det helles natronlut †) (1 % opløsning) på meieriets lasterampe og den del av gulvet som de som bringer varen må gå på.
3. Alle transportspann skal før tilbakeleveringen vaskes utvendig med varm natronlut (1 % opløsning) og spyles. Spannene dampes innvendig. (Aluminiumsspann må ikke brukes).
4. Melkevognenes gulv, sider og kanter skal daglig oversprøites med natronlut (1 % opløsning) før vognene kjører tilbake fra meieriet.

*) Kunngj. 1 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
**) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.
***) For meierier i det sperrede område og i omliggende distrikt gjelder egne bestemmelser.
†) Tillaget lut holder sig bare et par dager. Den må derfor stadig fornyes.

26 novbr. 5. Meieriet skal hver dag sørge for å fjerne og brenne eller på annen måte tilintetgjøre det slam som ved separering av melk avsetter sig på centrifuger og filtre eller andre renseapparater.
6. Efter at dagens melkeleveranse er slutt, skal alle kar, apparater, rørledninger, gulv, dører og vegger i berøringshøide renses og desinfiseres.
7. Herved innskjerpes påbudet om at melk (helmelk, skummet melk, kjernemelk m. v.), myse og melkeavfall som ikke har vært opvarmet til minst 85° C ikke må utleveres eller selges fra meieriet til dyrefôr.
8. Overtredelse av disse forkrifter er belagt med straff.

26 novbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om betalingsregulativ for opmålings- og kartforretninger m. v. for Kristiansand.

28 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Fru Margit Rissoms legat til minne om hennes foreldre Ole Syversen Qvammen og hustru Kari Svendsdatter født Rudning», oprettet ved testament av 7 januar 1938 til utdannelse av begavet ubemidlet ungdom fra Hol.

28 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Fabrikkeier E. P. Bøe's legat» til trengende syke i Vik i Helgeland, oprettet ved testament av 15 desember 1936.

28 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Agent Ulrich Wefferstads fond til skolebarns ophold på landet i ferietiden», oprettet ved testament av 27 februar 1928.

28 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Losformann Petter A. Kruges legat til beste for trengende i Hvasser», oprettet ved testament av 10 mai 1931.

28 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved Kristiane Dahls testament av 14 desember 1931 oprettede «Thor Asbjørn Dahls minnefond for Nedre Svatsum» til verdige trengende i Nedre Svatsum, V. Gausdal.

28 novbr. **Skriv** *) frå Socialdepartement om brigde i den vedtekta som gjeld om serlege opnings- og stengjingstider for bevertningsstader i Evanger herad, Hordaland fylke.

*) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet. 28 novbr.
Det i Landbruksdepartementets skrivelse av 18 november 1938 omhandlede forbud mot innførsel av jord og grus fra alle land gjelder ikke jord som medfølger planter som det ellers er tillatt å innføre. Heller ikke gjelder forbudet innførsel av sand og lere til teknisk bruk.

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om endring av fiskereglene for Fåberg herred, Opland fylke. 28 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «J. K. Brandstad og hustru Tomine Brandstads legat til fordel for trengende i Nordre og Søndre Vekkum», Ringebu, oprettet ved gavebrev av 12 juli 1938. 29 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «J. K. Brandstad og hustru Tomine Brandstads legat til fordel for Ringebu hovedkirke», oprettet ved gavebrev av 12 juli 1938. 29 novbr.

Stadfesting — gjeve av Socialdepartementet — på «Ole Vigs fond til vitskapeleg pedagogisk gransking i Noreg». 29 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av fru Olga Møystad oprettede «Ole Møystads legat til fordel for skogbruket i Hernes». 29 novbr.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmennene. 29 novbr.

Ved midlertidig lov av 8 april 1938 er visse selskaper og enkeltmannsbedrifter som sysselsetter arbeidere, pålagt avgift til Arbeiderfondet.

Regler om beregning, utligning og innbetaling av avgiften er fastsatt ved kongelig resolusjon av 2 september 1938.

Dette departement har den 15 september 1938 sendt ut rundskrivelse nr. 1 vedkommende avgift til Arbeiderfondet. I denne rundskrivelse, hvorav et eksemplar vedlegges, er inntatt som bilag 1, selve loven og som bilag 2, forannevnte regler.

Man skal særlig henlede opmerksomheten på følgende bestemmelser i disse regler:

§ 15. Når utligningen av avgiften er tilendebragt, utlegges særskilt liste over ansettelsene. Utleggelsen kunngjøres på vanlig måte. I distrikter med mindre enn 50 avgiftspliktige

*) Kunngj. 1 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
**) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

29 novbr. kan dog kunngjørelse undlates. De avgiftspliktige må da i stedet underrettes gjennem anbefalt brev eller på annen efterviselig måte.

Samtidig med utleggelsen skal liste over de avgiftsbeløp som blir å innfordre, tilstilles statens oppebørselsbetjent.

§ 16. Avgiften forfaller til betaling 4 uker fra den dag da liste over ansettelsene utlegges. Avgiften innbetales til de samme tjenestemenn som mottar statsskatten (lensmann, skatteopkrever, skattefoged, byfoged).

Av avgift som ikke innbetales senest 8 dager efter den i første ledd fastsatte forfallstid svares renter, beregnet efter 0,5 % pr. måned eller del av måned.

Avgiftsbeløpet pliktes innbetalt selv om ligningsmyndighetenes avgjørelse påklages. Blir avgiften nedsatt av klagenevnden, erholdes det for meget erlagte tilbakebetalt. Angående renter får reglene i landskattelovens § 112, byskattelovens § 104, begges tredje ledd, tilsvarende anvendelse.

§ 19. Den avgiftspliktige skal underrettes om klagenevndens avgjørelse gjennem ligningsmyndighetene i det distrikt hvor avgiften skal erlegges. Medfører avgjørelsen forandring i den beregnede avgift, skal statens oppebørselsbetjent samtidig underrettes.

Avgift som pliktes i henhold til klagenevndens avgjørelse, forfaller til betaling 4 uker efterat underretning som nevnt i første ledd er tilstillet den avgiftspliktige. Med hensyn til løpedager og renteplikt gjelder reglene i § 16, annet ledd.

§ 20. Forsåvidt gjelder inndrivelse av avgift får de regler som gjelder for formues- og inntektsskatten til staten tilsvarende anvendelse.

Finans- og tolldepartementet bemyndiges til å utferdige supplerende forskrifter om avgiftens beregning, utligning og innbetaling og om lovens gjennemførelse for øvrig.

Over den således utlignede avgift skal skattefogdene og byfogden i Kristiansund avlegge eget regnskap betegnet: «Regnskap over avgift til Arbeiderfondet».

I regnskapet føres til inntekt:

1. De av ligningsmyndighetene utlignede avgiftsbeløp.
2. Tillegg efter meddelelse fra ligningsmyndighetene.
3. Morarenter.
4. Desisjonsansvar.

Til utgift blir å føre:

1. Overførsler til mellemregnskapskonto med Finansdepartementet.

2. Avgang efter meddelelse fra ligningsmyndighetene. 29 novbr.
3. Avgang efter meddelelse fra Finansdepartementet.
4. Renter av tilbakebetalte skattebeløp.
5. Godtgjørelse efter desisjon.

Regnskapet salderes med restansebeholdningen, spesifisert for hvert år.

Regnskapet sendes Riksrevisjonen innen utgangen av august måned hvert år, bilagt med meddelelser fra ligningsmyndighetene, Finansdepartementets utgiftsordrer og beregning over morarenter og renter av tilbakebetalte beløp.

Enn videre skal skattefogdene sende Finansdepartementet halvårsekstrakter av regnskapet, bilagt spesifiserte restanseforteg nelser som for skatteregnskapene bestemt.

Restansefortegnelsene skal for hvert enkelt beløps vedkommende inneholde oplysning om hvad der er foretatt til avgiftens beriktigelse, når de dertil siktede forføininger er truffet samt hvorpå beriktigelsen beror. Ekstrakten for 1 halvår blir å sende innen utgangen av januar måned, og for 2 halvår innen utgangen av august måned.

De innbetalte beløp og mulige tilbakebetalinger avregnes med Finansdepartementet over mellemregnskapskonto, idet de i budgettåret betalte beløp blir å medta på sammendragsrapporten hvert kvartal som vedkommende dispositokonto: Arbeiderfondet.

Enn videre skal der hvert kvartal sendes departementets Fondskontor kasserapport som viser hvor meget det i vedkommende kvartal er inn- og utbetalt i avgift og renter.

Med ovenstående bes de i hr. fylkesmannens distrikt ansatte oppebørselsbetjenter, lensmenn og de særskilt ansatte skatteopkrevere gjort bekjent.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt Østfold fylke angår. 29 novbr.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om kampen mot munn- og klovsyken, forsåvidt Oslo, Østfold og Akershus fylker angår. 29 novbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om omregulering av og bygningsvedtekter for en del av området mellem Elgesætergate—Magnus den godes gate—Udbyes gate og Einar Tambarskjelvers gate, Trondheim. 29 novbr.

---

*) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

30 novbr. **Rundskriv** frå Socialdepartementet til helseråd og fattigstyrer.

Tilsyn med barneheimer, fosterbarn o. a.

Det har vist seg at ikke alle helseråd har full greie på og følgjer den plikt de har til å føre tilsyn med barneheimer og fosterbarn («pleiebarn»), og i somme tilfelle også andre barn. Når tilsynet er mangelfullt, kan det ellers komme av at helseråda ikke alltid får den melding de skal ha om barn som blir satt bort i barneheimer eller til privatfolk. En vil særlig nevne at fattigstyra visst ikke alltid er klar over at også barn som fattigstyret setter bort, står under tilsyn av helserådet, og at fattigstyret har plikt til å melde ifrå til helserådet om bortsettinga.

Blir tilsynet forsømt, kan det som kjent få alvorlige følgjer. Departementet finner grunn til å minne helseråd og fattigstyrer om det ansvaret de har for tilsynet med bortsatte barn, og må innskjerpe at tilsynsreglene blir nøye følgt i praksis. En skal særskilt peke på dette:

Lovregler.

Det fins forskrifter om tilsyn med fosterbarn m. v. i to ulike lover, nemlig i 1) lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 og 2) lov om forsorg for barn av 10 april 1915 kapitel II og III. Forskriftene i den første loven gjelder for det meste bare i de kommunene som har gjort vedtak om å innføre disse forskriftene og som har fått dette vedtaket godkjent av Kongen (departementet). I alle andre kommuner gjelder reglene i andre og tredje kapitlet av barneforsorgsloven. Disse reglene er ikke fullt så detaljerte og strenge som etter pleiebarnsloven og visse frister er kortere, men de to sett lovregler vi har, går i hovedsaka ut på det samme. I somme tilfelle skal de detaljerte forskriftene i pleiebarnsloven følgjes i alle kommuner, nemlig når det gjelder tilsyn med barneheimer og med private fosterheimer som tar imot barn frå en fremmed kommune, jfr. § 15 i pleiebarnsloven. Det er dessuten å merke at reglene i § 10 og § 11 i pleiebarnsloven om tilsyn med private fødselsheimer og med visse mellommenn ved bortsetting av fosterbarn, gjelder uten videre i alle kommuner. På den andre sida har også barneforsorgsloven en enkelt regel som er mer vidtgående enn pleiebarnsloven og som gjelder i alle kommuner. Det er regelen i § 11, andre leddet, om at helserådet i særlige tilfelle kan vedta å ta under tilsyn barn som ikke er satt bort mot betaling. En kommer tilbake til denne regelen nedafor.

Hvilke barn helserådet har tilsyn med. 30 novbr.

Hovedregelen er her at helserådet uten videre har plikt til å føre tilsyn med alle fosterbarn under 14 år som er satt bort mot betaling. Det gjør i så måte ikke noe frå eller til enten det er reglene i pleiebarnsloven eller i barneforsorgsloven som skal følgjes i kommunen. Det eneste unnataket er for barn som verjerådet har satt bort. Men er det verjerådet i en fremmed kommune som har satt barnet bort, skal helserådet også her føre tilsyn, i fall verjerådet krever det. Barn som er satt bort til oppfostring uten betaling, kan helserådet vedta å ta under sitt tilsyn. Men i dette tilfelle følgjer altså tilsynsplikta ikke uten videre av loven. Det må her et positivt vedtak til av helserådet, og loven går ut ifrå at slikt vedtak bare blir gjort i særlige tilfelle, når tilhøva gjør at det trengs tilsyn med barnet.

Det samme gjelder for barn som blir fostra opp heime hos foreldra sine eller hos en av dem. Helserådet kan da gjøre vedtak om tilsyn i fall barnet blir vanstelt, kroppslig eller moralsk, eller det er grunn til å frykte for at dette vil bli tilfelle, som når oppfostreren er lastefull eller forsømmelig. Det er først og fremst kroppslig vanrøkt loven her har tenkt på, men dernest også på moralsk vanvyrding som ikke går så langt at verjerådet har rett til å gripe inn etter lov av 6 juni 1896 § 1. Det virkeområde helserådet har og det som verjerådet har, flyter ellers her over i hverandre. De to institusjonene må arbeide sammen, og finner verjerådet at vilkåra er til stede for at det kan gripe inn, trer helserådet tilbake. Viser det seg i noe tilfelle at rettleiing og påvirking ikke nytter og helserådet derfor finner at det ikke er annen råd enn at barnet må flyttes frå foreldra sine, må helserådet vende seg til verjerådet etter hjelp til dette.

Om meldinger.

Både den som setter bort et barn til oppfostring og den som barnet blir satt bort til, plikter å gi melding om dette til helserådet. Etter pleiebarnsloven skal de begge gi melding innen 24 timer, etter barneforsorgsloven innen 3 dager. Meldereglene er også ellers noe ulike etter de to lovene. Departementet vil streke under at meldeplikta ikke bare gjelder når det er foreldre eller foresatte som setter et barn bort, men også når det er et fattigstyre som gjør dette. Det ser ut til at det ofte blir forsømt å gi melding og da det har så mye å si at meldereglene blir nøye følgt, skal departementet be helseråda, hvert på sitt sted, å gjøre disse reglene kjent — ved oppslag, kunngjøring eller på annen tjenlig måte — og inn-

30 novbr. skjerpe at reglene må holdes. Brott på meldeplikta er straffbart, jfr. § 339 i straffeloven.

Pleiebarnsloven foreskriver at helserådet skal bokføre alle meldingene etter et skjema som Medisinalstyret har fastsatt. Noen slik forskrift har barneforsorgsloven ikke. I de kommunene som denne loven gjelder for, skal meldingene på vanlig måte føres inn i dagboka og forhandlingsboka til helserådet. Men også i disse kommunene vil det være tilrådelig at det blir ført særskilt liste, dersom talet på bortsatte barn er noe større. Fylket eller bykommunen skal svare utgiftene til materiell.

Meldereglene er satt inn i loven for å sikre at helserådet får kjennskap til de barna som det skal føre tilsyn med. At melding blir gitt, er derimot ikke noe vilkår for den plikta helserådet har til å ta et bortsatt barn under tilsyn. Får helserådet på annen måte greie på at barn er satt bort, må helserådet sjølsagt straks sette i verk det tilsynet loven foreskriver. Helserådet bør i tilfelle også ta opp spørsmålet om å gjøre straffansvar gjeldende mot den som har forsømt meldeplikta.

Tilsynsordningen.

Etter pleiebarnsloven skal helserådet innen visse frister ha undersøkt om tilhøva i fosterheimen er slike at en kan regne med at barnet vil få ordentlig og forsvarlig oppfostring. Helserådsordføreren skal enten sjøl undersøke dette eller han kan gi et medlem av helserådet som bur nær fosterheimen, fullmakt til å gjøre det. For å spare utgifter til skyss og kost bør ordføreren gi slik fullmakt til et annet medlem når ikke særlige omsyn taler imot. Den som har fått fullmakt, bør snarest melde ifrå til ordføreren om hvorledes undersøkelsen har falt ut. Er det tvil om tilhøva i fosterheimen er forsvarlige, bør helserådsordføreren sjøl undersøke dette snarest.

Tilsvarende regler om pliktig undersøkelse av fosterheimene innen visse frister er ikke fastsatt i barneforsorgsloven. Men også i de kommunene som denne loven gjelder for, bør undersøkelse gjøres, så tilsynet kan bli gjennomført fullt ut så snart råd er.

Etter begge lovene gjelder det at helserådsordføreren får skyss- og kostvederlag for de reisene han må gjøre på grunn av tilsynet. For å spare utgifter må han prøve å kombinere disse reisene med andre reiser i offentlig ærend så langt råd er, jfr. rundskriv frå Sosialdepartementet av 20 januar 1925.

Når det gjelder enkelthetene i tilsynsordningen og de rådgjerder som helserådet kan vedta, skal en vise til forskriftene i de to lovene. Departementet skal her bare peke på at for alle

barn som er satt bort til oppfostring mot betaling, skal helse- 30 novbr
rådet oppnevne en tilsynsmann, med mindre tilsyn blir ført ved lønte folk under helserådet. Tilsynsmann skal altså også oppnevnes for barn som et fattigstyre har satt bort, og dette uten omsyn til om fattigstyret sjøl øver kontroll, f. eks. ved lønte inspektører. Skulle det i noe tilfelle ikke være oppnevnt tilsynsmann for et barn som er satt bort mot betaling, går departementet ut ifrå at oppnevning nå skjer snarest. For andre barn som helserådet har under tilsyn, er det ikke pålagt i lovene at tilsynsmann skal oppnevnes. Det vil her stå til helserådet etter tilhøva i de enkelte tilfelle å gjøre vedtak om å oppnevne tilsynsmann eller å la det være. Om tilsynsmannsordningen skal en ellers særlig vise til § 5 og § 6 i pleiebarnsloven og § 15 i barneforsorgsloven.

Det som helserådet og tilsynsmannen har ansvar for, er at barnet får forsvarlig stell og underhold og at tilhøva i fosterheimen og betalingsvilkåra gir trygghet nok i så måte. Kommer helserådet eller tilsynsmannen på andre områder til kunnskap om ting som kan virke skadelig eller uheldig for barnet, bør de imidlertid gjøre rette vedkommende kjent med dette.

Særskilt om barneheimer.

Det som er sagt ovafor om meldinger, tilsynsplikt og annet, gjelder uten omsyn til om barnet er satt bort i en privat familie eller i en barneheim. Som før nevnt skal tilsynet med barn som er i barneheimer, alltid føres etter de utførlige forskriftene i pleiebarnsloven, enda om disse forskriftene ikke ellers er innført i kommunen.

Ved sida av disse vanlige tilsynsforskrifter har loven visse særregler for barneheimer, regler som også skal gjelde overalt i landet, se § 2 siste leddet, i pleiebarnsloven. Loven foreskriver her at ikke noen barneheim må åpnes eller tas i bruk før den er blitt meldt til helserådet og godkjent av rådet. Alle barneheimer, nye som gamle, står under tilsyn av helserådet som når som helst kan ta godkjenninga tilbake. Med barneheim meiner loven enhver heim som tar imot mer enn to barn til samtidig oppfostring.

Den ting at en barneheim er godkjent av helserådet fører ikke med seg at helserådet blir fritatt for å gjøre den undersøkelsen av tilhøva i heimen som helserådet etter de vanlige forskriftene skal gjøre når et barn blir satt bort mot betaling. Også for barn som kommer til en barneheim, skal det dernest oppnevnes tilsynsmann, men her vil det vel i regelen være mest praktisk at samme tilsynsmann blir oppnevnt for flere barn.

30 novbr. Det er sjølve barneheimen helserådet skal godkjenne og det er først og fremst de hygieniske og sanitære tilhøva ved heimen og stellet der i det heile som helserådet skal se til er forsvarlige. Etter gjeldende lovregler ligger det derimot ikke til helserådet å stadfeste vedtekter for barneheimer eller å godkjenne styreren eller noen av personalet ellers ved slike heimer. Det er ikke utarbeidd normalvedtekter for barneheimer, men helserådsordføreren bør i tilfelle hjelpe til med å få i stand vedtekter og kan også legge slike saker fram for departementet. Helserådet bør i alle fall rå til at det skal stå et ansvarlig styre i spissen for enhver barneheim.

Som nevnt lenger framme står verjerådsbarn i regelen ikke under tilsyn av helserådet. Men forskriftene om godkjenning og tilsyn med barneheimer gjelder også om barneheimen tar imot barn som verjeråd setter bort. Bare når en barneheim etter sine vedtekter ikke i noe tilfelle tar imot andre enn verjerådsbarn, meiner departementet det er rettest å anta at disse forskriftene ikke gjelder. Som kjent skal alle barneheimer som tar imot verjerådsbarn ha sin plan (vedtekter) godkjent av Kongen, jfr. § 1 i verjerådsloven av 6 juni 1896, som hører under Kirke- og undervisningsdepartementet.

30 novbr. **Midlertidig tillegg***) til Forskrifter om utlendingers innreise i Norge**).

(Utferdiget av Justisdepartementet i medhold av § 6 i lov nr. 7 av 4 juli 1927 inneholdende tillegg til og endring i midlertidig lov om forbud mot visse personers adgang til fjøs og stall m. v. av 8 mai 1925).

§ 1. Utlending som kommer til riket og hvis hensikt antas å være å ta ansettelse eller søke arbeide som landarbeider eller hvis virksomhet antas å medføre pass eller opkjøp av husdyr skal avvises av passkontrollen med mindre han har fått Centralpasskontorets samtykke til innreise i Norge, eller hans pass er visert av norsk legasjon eller konsulat.

§ 2. Utlending som efter gjeldende regler må ha norsk visum for innreise i Norge, må ikke gis sådant visum uten Centralpasskontorets samtykke, hvis hensikten med reisen kan antas å være som anført i § 1.

§ 3. Utlending som efter de almindelige forskrifter ikke behøver visum for innreise i Norge, skal inntil videre ikke tillates innreise uten visum eller Centralpasskontorets sam-

---

*) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

**) Jfr. Justisdepartementets rundskrivelse nr. 2 av 20 desember 1927 ang. fremmedloven, kunngj. i Lovtid. 1ste avd. for 1927 nr. 56.

tykke, hvis hensikten med reisen antas å være som i § 1 anført. 30 novbr.

Vedkommende passkontrollør skal ved passvisitasjonen på grunnlag av oplysningene i passet og eventuelt nærmere forklaringer av vedkommende utlending avgjøre om det kan antas at hensikten med reisen er som i § 1 anført.

Avgjørelsen kan innankes for nærmeste politimester eller for Centralpasskontoret. Inntil endelig avgjørelse foreligger, kan avvisningen opretholdes. Dog bør vedkommende utlending tillates å opholde sig på det sted innen riket, som passkontroløren anviser ham, inntil den endelige avgjørelse foreligger, såfremt passkontrolløren ikke anser dette betenkelig.

§ 4. Disse forskrifter trer i kraft straks.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet. 30 novbr.

Internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene. (Inntatt i «Overenskomser med fremmede stater» nr. 7 for 1938.)

På grunn av at clearingavtalen mellem Norge og Tyskland er utvidet til å omfatte også de sudettyske områder som før tilhørte Tsjekkoslovakia, men som nu er innlemmet i Det tyske rike, jfr. Finansdepartementets rundskrivelse nr. 10 av 12 november 1938, er det fra og med 10 november 1938 forbudt å ta efterkrav på sendinger fra de sudettyske områder til Norge.

Tyske (sudettyske) speditører og lignende kan inntil videre belaste sendingene med forskudd (Barvorschuss) inntil 10 riksmark pr. sending.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene angående melding om dødsfall. 1 desbr.

Særlig av hensyn til dødsfallsstatistikken har Socialdepartementet fastsatt et nytt skjema for lægers erklæringer om dødsfall og i denne forbindelse også et skjema for den dødsmelding som lensmannen skal sende den offentlige læge når lægeerklæring ikke foreligger, se rundskrivelse fra Socialdepartementet av 1 desember d. å.

Når det anmeldes til lensmannen (skifteretten) at en person som tilhørte statskirken er avgått ved døden, skal lensmannen (skifteretten) sende melding herom til sognepresten på det sted hvor avdøde skal begraves. Hvis avdøde tilhørte en ordnet dissentermenighet, skal meldingen sendes menighetens prest eller forstander, men til øvrigheten hvis avdøde

*) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

1 desbr. enten tilhørte en ikke ordnet dissentermenighet eller ikke tilhørte noe kirkesamfund.

Efter henstilling fra Socialdepartementet og Det statistiske centralbyrå har dette departement nu fastsatt et særskilt skjema for denne melding. Man vedlegger en del eksemplarer og henviser til den veiledning som er påtrykt blankettenes bakside. Lensmennene og skifterettene kan rekvirere det fornødne antall i Statens trykksak-ekspedisjon, Oslo. Blankettene leveres uten betaling.

Hvis særlige forhold skulde gjøre det ønskelig, kan en kommune trykke sine egne blanketter. Det skjema som kommunen ønsker å bruke, må på forhånd forelegges Justisdepartementet til godkjennelse.

Det er forutsetningen at skjemaet blir tatt i bruk av samtlige lensmenn og skifteretter fra og med 1 januar 1939.

Den her omhandlede melding skal sendes med i original når en prest (forstander) for ordnet dissentersamfund sender opgave til øvrigheten over anmeldte dødsfall. Det samme gjelder når øvrigheten sender meldinger til sogneprestene til innføring i kirkeboken.

Man gjør opmerksom på at skjemaet må utfylles nøiaktig og samvittighetsfullt.

En del eksemplarer av denne rundskrivelse med bilag legges ved. Samtlige lensmenn, skifteretter, politimestre, sogneprester og forstandere for ordnete dissentersamfund bes tilstillet hver ett eksemplar med bilag.

Det i denne rundskrivelse nevnte skjema hitsettes:

Forside.

Dødsmelding til sognepresten
(forstander for ordnet dissentermenighet, øvrigheten).

Fra skifteretten (lensmannen).

Dødssted. Sogn og herred .....
By (gate, husnr.) .....
Dødsdatum (dag, måned, år) .....
Den dødes fulle navn .....
Kjønn [1]). Mann — Kvinne.
Livsstilling (se blankettens bakside) .....
.....
Ugift — gift — enkemann — enke — skilt .....
For barn under 2 år: født i ekteskap eller utenfor ekteskap .....
Fødselsdatum (dag, måned, år) .....
Fødested (sogn, herred, by) .....
Bosted (se blankettens bakside) .....
Den døde ønskes begravet [1]) — brent [1]) i .....
.....

[1]) Det som ikke passer, strykes.

(Forts. s. 787).

Trosbekjennelse (kirkesamfund) hvis den døde ikke tilhørte statskirken ..... 1 desbr.

.....

Nasjonalitet (for fremmede staters undersåtter) .....

Lægeattest fra .....forevist
(lægens navn og adresse)

sendt den offentlige læge [1]) — politiet [1]) i.....

..... den.....

.....
skifterett (lensmann).

---

[1]) Det som ikke passer, strykes.

Bakside.

Dødssted: Hvis dødsfallet har funnet sted på sykehus, klinikk eller lignende anstalt anføres dette.

For barn som er døde før de har fått navn, opgis bare kjønn.

Livstilling: Opgi den dødes levevei. For erhvervende og tidligere erhvervende opgis:

Hovedyrke og hvis ansatt hos andre også navnet på arbeidsstillingen, f. eks. bankdirektør, butikksjef, skomakersvenn, jerndreier, budeie o. s. v.; for arbeidsløse opgis vanlig levevei, for pensjonister, rentenister og lignende opgis tidligere levevei med tilføielse av «fhv».

For forsørgede opgis for gifte kvinner mannens, for barn under 15 år farens, for barn født utenfor ekteskap morens levevei. For alle andre forsørgede: forsørgelsesmåten.

Bosted: Her opgis avdødes sise faste opholdssted (adresse). For personer som dør på sykehus, tuberkulosehjem, tuberkulosesanatorium, sinnssykeasyl, fengsel, tvangsarbeidsanstalt eller lignende anstalter opgis siste faste bosted før innleggelsen. For barn født på sykehus eller klinikk som dør sammesteds umiddelbart efter fødselen opgis foreldrenes (morens) bosted. For sinnssyke, åndssvake, epileptikere, vanføre og lignende som er bortsatt i privat pleie, opgis bostedet før anbringelsen i pleie. Personer som opholder sig i barnehjem, gamlehjem, pleiehjem, skolehjem og lignende anstalter regnes derimot som fast bosatt i den kommune hvor anstalten ligger, og bortsatte pleiebarn, gamle og fattige der hvor de er utsatt i pleie.

Skoleelever, studenter, tjenere og andre som for sin utdannelses eller sitt arbeides skyld opholder sig borte fra hjemmet, regnes som fast bosatt der hvor de losjerer eller tjener og ikke på foreldrenes bosted.

Denne melding sendes:

a) for medlem av statskirken til sognepresten på begravelsesstedet.
b) for medlem av ordnet dissentermenighet til menighetens prest eller forstander.
c) for medlem av ikke ordnet dissentermenighet eller for personer som ikke tilhører noe kirkesamfund til øvrigheten (i almindelighet politimesteren).

1 desbr. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmennene angående lægeerklæring og melding fra lensmann om dødsfall.

Ved lov av 19 juni 1936 nr. 10 fikk § 11 i lov om lægers rettigheter og plikter av 29 april 1927 et tillegg om, at enhver læge har plikt til i de tilfelle og på den måte som bestemmes av Kongen eller den han bemyndiger, å gi erklæring og sende melding om de fødsler og dødsfall, som han under utøvelsen av sitt kall har hatt å gjøre med.

Ved kongelig resolusjon av 19 juni 1936 er Socialdepartementet bemyndiget til å utferdige bestemmelser herom.

Det statistiske centralbyrå og medisinaldirektøren har fremholdt, at det av hensyn til dødsårsaksstatistikken er nødvendig, at lægene gir nøiaktige og utførlige oplysninger om dødsårsaken, og departementet har derfor i samråd med dem utarbeidet vedlagte skjema for dødserklæring. Lægene vil kunne få flere eksemplarer hos vedkommende fylkeslæge (stadsfysikus), som kan sende rekvisisjon til Regjeringens trykningskommissær, adr. Finansdepartementet.

Departementet pålegger herved lægene ved dødsfall omhyggelig å utfylle skjemaet, og derefter levere dødserklæringen til den som skal melde dødsfallet til lensmannen eller skifteretten. Dødserklæringen skal nemlig også tjene til bruk for denne melding. Om skifterettens — lensmannens — videre behandling av den mottatte dødserklæring, se anmerkningen nederst på erklæringen.

Skjemaet skal brukes ved lægers dødserklæringer både i landdistrikter og byer. Det er forutsetningen, at de nye blanketter blir tatt i bruk av alle praktiserende læger fra og med 1 januar 1939. Gamle dødsmeldingsblanketter som måtte være autorisert til dette bruk av de enkelte kommuner, må ikke lenger benyttes.

Ønskes kremasjon eller skal liket føres ut av riket, er det på skjemaet egen rubrikk for vitnemål fra lægen om, at det ikke er grunn til å anta at døden er voldt ved en straffbar handling.

Samtidig er utferdiget nytt skjema for melding av dødsfall fra lensmenn til den offentlige læge i de tilfelle læge ikke har synet liket. Man vedlegger endel eksemplarer av dette skjema, som skal tas i bruk av alle lensmenn fra 1 januar 1939. Oplag av gamle skjema skal ødelegges. Lensmennene vil kunne rekvirere flere skjema hos Regjeringens trykningskommissær.

Ved foran nevnte lov av 19 juni 1936 fikk § 11 i lov av 29 april 1927 også følgende tillegg:

«Enhver læge som har utstedt erklæring eller har sendt melding om dødsfall eller som har behandlet en død under dennes sykdom, er pliktig til på forlangende å gi den offentlige læge de ytterligere oplysninger om dødsårsaken, som lægen krever av hensyn til dødsårsaksstatistikken.» 1 desbr.

Om foranstående bedes alle læger — privatpraktiserende og offentlige — lensmenn og skifteretter samt politimestre underrettet.

De i denne rundskrivelse nevnte skjemaer hitsettes:

Forside.

Lægeerklæring om dødsfall.

Blanketten utfylles i samsvar med veiledningen på annen side og leveres rekvirenten (den som har plikt til å melde dødsfallet) i forseglet konvolutt adressert i byene til skifteretten og på landet til lensmannen på dødsstedet.

NB! Den læge som utsteder erklæringen, må ha synet liket.

1. Den dødes fulle navn: .....
2. Kjønn: mann — kvinne (stryk det som ikke passer).
3. Fødselsdag: ..... måned..... år....
4. Dødsdag: ..... måned..... år....
5. Gift — ugift — enkemann — enke — skilt:.....
6. For barn under 2 år: født i eller utenfor ekteskap:.....
7. Livsstilling (i tilfelle forsørgerens):.....
8. Bosted (se veiledningen på annen side, punkt 8):.....
9. Dødssted: .....
10. Den døde har vært behandlet under siste sykdom av:.....

11.

Dødsårsak:	Sykdommens varighet	Nomenklatur-nummer**)
Hovedårsak:*)		
Medvirkende årsaker:		
*) Om bruk av nomenklaturnummer istedenfor sykdommens navn — se veiledningen på annen side, punkt 11.		**) Denne rubrikk utfylles i Det statistiske centralbyrå.

Undertegnede læge som har behandlet den døde under den siste sykdom *) og har synet liket, erklærer herved at dødsårsaken er den ovenfor anførte.

..... den.....

.....

(læge.)

*) Strykes hvis det ikke passer.

Jeg erklærer videre, at det ikke er grunn til å anta, at døden er voldt ved en straffbar handling *).

..... den.....

.....

(læge.)

*) Denne erklæring gis bare når kremasjon ønskes eller liket skal føres ut av riket.

(Forts. s. 790).

1 desbr.

I. Forevist skifteretten — lensmannen — og sendes den offentlige læge — politiet.[1])	II. Forevist politiet[1]) og sendes den offentlige læge i.....
.....den.....	.....den.....
.....	.....
(for lensmannen — skifteretten.)	(for politimesteren.)

[1]) Ved begravelse skal skifteretten — lensmannen — efter å ha utfylt skjema for melding til sognepresten, (jfr. Justisdepartementets rundskrivelse av 1 desember 1938) sende denne lægeerklæring direkte (i posten) til den offentlige læge på dødsstedet.

Ved kremasjon eller hvis liket skal føres ut av riket, skal skifteretten — lensmannen — efter å ha utfylt skjema for melding til sognepresten, (jfr. Justisdepartementets rundskrivelse av 1 desember 1938) opfordre rekvirenten til å bringe lægeerklæringen videre til politiet, som gir ham (henne) særskilt erklæring om, at det fra politiets side ikke er noe til hinder for kremasjon eller at liket føres ut av riket.

Politiet sender derefter lægeerklæringen direkte (i posten) til den offentlige læge på dødsstedet.

Bakside.

Veiledning for lægen når han utsteder erklæring om dødsfall.

Enhver dødsmelding er et dokument som har rettslig betydning, og alle oplysninger må derfor gis med størst mulig nøiaktighet, og blanketten må utfylles med tydelig skrift.

Når blanketten fylles ut, skal følgende iakttas:

1—2. For barn som er døde før de har fått navn, opgis bare kjønn.

7. Livsstilling: Opgi den dødes levevei. For erhvervende og tidligere erhvervende opgis hovedyrke, og hvis den døde var ansatt hos andre, også navnet på arbeidsstillingen f. eks. bankdirektør, butiksjef, skomakersvenn, jerndreier, budeie o. s. v. For arbeidsløse opgis vanlig levevei, for pensjonister, rentenister og lignende opgis tidligere levevei med tilføielse av «fhv.». For forsørgede opgis for gifte kvinner mannens, for barn under 15 år farens, for barn født utenfor ekteskap morens levevei. For alle andre forsørgede opgis forsørgelsesmåten.

8. Bosted: Her opgis den dødes siste faste opholdssted (adresse). For personer som dør på sykehus, tuberkulosehjem, tuberkulosesanatorium, sinnssykeasyl, fengsel, tvangsarbeidsanstalt eller lignende anstalter opgis siste faste bosted før innleggelsen. For barn født på sykehus eller klinikk som dør der umiddelbart efter fødselen, opgis foreldrenes (morens) bosted. For sinssyke, åndssvake, epileptikere, vanføre og lignende som er bortsatt i privat pleie, opgis bostedet før anbringelsen i pleie. Personer som opholder sig i barnehjem, gamlehjem, pleiehjem, skolehjem og lignende anstalter, regnes derimot som fast bosatt i den kommune hvor anstalten ligger, og bortsatte pleiebarn og gamle og fattige der hvor de er utsatt i pleie.

(Forts. s. 791).

Skoleelever, studenter, tjenere og andre som for sin utdannelses eller sitt arbeides skyld opholder sig borte fra hjemmet, regnes som fast bosatt der hvor de losjerer eller tjener, og ikke på foreldrenes bosted. 1 desbr.

9. Hvis dødsfallet har funnet sted på sykehus, klinikk eller lignende anstalt, anføres dette.

11. Dødsårsaken skal angis så fullstendig og bestemt som mulig. Ved angivelsen av diagnosen må såvidt mulig bare anvendes betegnelser som stemmer med den medisinske terminologi. Lægene må mest mulig benytte sig av de sykdomsbetegnelser som finnes optatt i dødsårsaksnomenklaturen og den alfabetiske liste over dødsårsaker som er fastsatt av medisinaldirektøren (se «Håndbok for læger»).

Istedenfor sykdommens navn kan, for hovedrsakens vedkommende, brukes nomenklaturnummeret hvis særlige grunner taler for det. Medvirkende rsaker må dog alltid opgis med navn. I tilfelle bare nomenklaturnummeret anføres, må den anmeldende læge alltid underrette vedkommende offentlige læge direkte om den fullstendige diagnose.

Ubestemte og ikke nøiere definerte diagnoser som: hjertesykdom, lungesykdom, nyresykdom o. s. v. må ikke benyttes. Man må heller ikke opføre som dødsårsak på dødsanmeldelsen sykdomssymptomer og symptomer som følger døden f. eks. hjertelammelse, lungeødem, coma og lignende, hvis det på noen måte er mulig å skaffe oplysninger om årsaken til denne tilstand.

Der skal opføres hovedårsak og medvirkende årsaker.

Som hovedårsak skal opføres den sykdom eller skade som sannsynligvis må anses som grunnlidelsen. Komplikasjoner til denne opføres som medvirkende årsaker. Dør f. eks. en person av lungebetendelse som komplikasjon under et anfall av tyfoidfeber, meslinger eller influenza, blir tyfoidfeber o. s. v. å opføre som hovedårsak og lungebetendelse som medvirkende årsak. Ved dødsfall av bukhindebetendelse efter blindtarmbetendelse eller barselfeber, opføres blindtarmbetendelse (barselfeber) som hovedårsak og bukhindebetendelse som medvirkende årsak

Har den døde lidt av to eller flere sykdommer som er uavhengig av hverandre, opføres den sykdom som nærmest må antas å ha medført døden som hovedårsak. Er den ene sykdom en infeksjonssykdom, bør denne i regelen opføres som hovedårsak. Dør f. eks. en kreftsyk av tyfoidfeber, bør tyfoidfeber opføres som hovedrsak.

Hvis fødsel eller abort på noen måte kan ha vært medvirkende dødsårsak, må dette alltid opføres på dødsanmeldelsen.

Ved sykdomsbetegnelser hvor lokalisasjonen ikke fremgår av sykdommens navn, såsom ved kreft, tuberkulose, abscess, fractura o. s. v., må lokalisasjonen alltid opføres på dødsanmeldelsen.

Gjelder det unaturlig død, skal man alltid opføre skadens art og årsak, om der foreligger ulykkelig hendelse, mord eller selvmord. Disse opgaver skal gis uansett om døden er en umiddelbar følge av skaden eller av den patologiske tilstand som skaden kan ha ført til.

Denne blankett fåes ved henvendelse til den offentlige læge, som for sitt vedkommende får det nødvendige antall fra fylkeslægen (stadsfysikus). Fylkeslægen (stadsfysikus) henvender sig til Statens trykningskommissær, Finansdepartementet.

1 desbr. Forside.

Dødsmelding fra lensmann til den offentlige læge.

Benyttes i de tilfelle hvor det ikke foreligger lægeerklæring om dødsfallet. Har læge synet liket, skal lægeerklæring utferdiget på fastsatt skjema forevises, og lensmannen sende lægeerklæringen videre overensstemmende med skjemaet, jfr. Socialdepartementets rundskrivelse av 1 desember 1938.

1. Den dødes fulle navn:.....
2. Kjønn: mann — kvinne (stryk det som ikke passer).
3. Fødselsdag: ..... måned..... år....
4. Dødsdag: ..... måned..... år....
5. Gift — ugift — enkemann — enke — skilt:.....
6. For barn under 2 år: født i eller utenfor ekteskap:.....
7. Livsstilling (i tilfelle forsørgerens): .....
8. Bosted (se blankettens bakside, punkt 8): .....
9. Dødssted: .....
10. Formodet dødsårsak (efter anmelderens opgave):.....
11. Navn og adresse på den læge som har behandlet den døde under siste sykdom: .....

.....

.....

..... den.....

.....

(lensmann.)

Utfylles av den offentlige læge, efter innhentede oplysninger fra den læge som har behandlet den døde under siste sykdom overensstemmende med veiledningen i «Håndbok for læger».

Dødsårsak:	Sykdommens varighet.	Nomenklatur-nummer.*)
Hovedårsak:		
Medvirkende årsaker:		
		*) Denne rubrikk utfylles i Det Statistiske Centralbyrå.

..... den.....

.....

(læge.)

Bakside. 1 desbr.

Veiledning for lensmannen når han skriver ut dødsmelding til den offentlige læge.

Når blanketten fylles ut, skal følgende iakttas:

1—2. For barn som er døde før de har fått navn, opgis bare kjønn.

7. Livsstilling: Opgi den dødes levevei. For erhvervende og tidligere erhvervende opgis hovedyrke, og hvis den døde var ansatt hos andre, også navnet på arbeidsstillingen f. eks. bankdirektør, butikksjef, skomakersvenn, jerndreier, budeie o. s. v. For arbeidsløse opgis vanlig levevei, for pensjonister, rentenister og lignende opgis tidligere levevei med tilføielse av «fhv.». For forsørgede opgis for gifte kvinner mannens, for barn under 15 år farens, for barn født utenfor ekteskap morens levevei. For alle andre forsørgede opgis forsørgelsesmåten.

8. Bosted: Her opgis den dødes siste faste opholdssted (adresse). For personer som dør på sykehus, tuberkulosehjem, tuberkulosesanatorium, sinnssykeasyl, fengsel, tvangsarbeidsanstalt eller lignende anstalter opgis siste faste bosted før innleggelsen. For barn født p sykehus eller klinikk som dør der umiddelbart efer fødselen, opgis foreldrenes (morens) bosted. For sinnssyke, åndssvake, epilektikere, vanføre og lignende som er bortsatt i privat pleie, opgis bostedet før anbringelse i pleie. Personer som opholder sig i barnehjem, gamlehjem, pleiehjem, skolehjem og lignende anstalter, regnes derimot som fast bosatt i den kommune hvor anstalten ligger, og bortsatte pleiebarn og gamle og fattige der hvor de er utsatt i pleie.

Skoleelever, studenter, tjenere og andre som for sin utdannelses eller sitt arbeides skyld opholder sig borte fra hjemmet, regnes som fast bosatt der hvor de losjerer eller jener og ikke på foreldrenes bosted.

9. Hvis dødsfallet har funnet sted på sykehus, klinikk eller lignende anstalt anføres dette.

Denne blanke:t fåes hos Statens trykningskommissær, Finansdepartementet.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om omregulering av og bygningsvedtekter for Grimsmyren i Kristiansand. 1 desbr.

Kongelig resolusjon *). 2 desbr.

1. De nøitralitetsforskrifter som er fastsatt ved kongelig kunngjøring av 13 mai 1938 fra og med 3 desember 1938 skal komme til anvendelse under krig mellem fremmede makter med mindre Kongen bestemmer noe annet i det enkelte tilfelle.

2. Den kongelige kunngjørelse av 18 desember 1912 angående Norges nøitralitet under krig mellem fremmede makter opheves fra og med 3 desember 1938.

---

*) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

2 desbr. **Kongelig resolusjon.**

I. Det tillates at det i henhold til lov av 3 mai 1913 § 6 på en dertil utsett tomt på Tønsberg nye kirkegård opføres et krematorium efter planer utarbeidet av arkitekt Kristoffer Lange, Oslo, under iakttagelse av de av Norsk kremationsforening og Medisinaldirektoratet gjorte bemerkninger til samme.

II. De nærmere regler om krematoriets drift blir å godkjenne av Kirke- og undervisningsdepartementet.

2 desbr. **Kongelig resolusjon.**

I. Den ved kongelig resolusjon av 3 februar 1874 oprettede prestestilling ved Bergens kommunale arbeids- og pleiehjem, sykehus og sinnssykeasyl opheves.

II. Det tillates oprettet følgende kommuneprest-stillinger i Bergen:

a. en stilling som prest ved Bergens kommunale sykehus og Storhaugen og Solheim gamlehjem med lønn for tiden kr. 7 000 pr. år.
b. en stilling som prest ved Neevengården sykehus, Rosenberg asyl, pleiehjemmet og de kommunale gamlehjem i Lille Øvregate og Bispenggaten med lønn for tiden kr. 6 500 pr. år.

Begge prestestillinger besettes av Bjørgvin biskop med Kirke- og undervisningsdepartementets godkjennelse på de vilkår som inntas i den for hver av stillingene fastsatte instruks.

III. Det meddeles i henhold til bykommunelovens § 43 stadfestelse på Bergens bystyres vedtak av 21 februar 1938 om å bevilge kr. 13 500 pr. år til avlønning av ovennevnte kommuneprester.

2 desbr. **Kongeleg resolusjon.**

1. Parsellen «Nordstrand» utskildt frå Meling, gnr. 42, bnr. 1 til 4 i Finnøy, ved skyldskifte frå 20 januar 1938, blir frå 1 januar 1939 ført over frå Talgøy sokn, Finnøy herad, prestegjeld og lensmannsdistrikt til Strand herad, prestegjeld og lensmannsdistrikt. Frå same dagen blir på same vis overført til Strand det området kring plassen Øystabøstøl, ved vestsida av Vostervatnet, som er matrikkulert til «Østebø» gnr. 43, bnr. 1 til 4 i Finnøy.

2. Frå 1 januar 1939 skal grensa mellom dei sokner som er nemnde under 1, gå slik:

«Grensa mellom herada Finnøy og Strand går frå grensa mot Fister i nordaust, sudvestover etter midtlina av Fogna-

fjorden til nord for Odnaskjæret *). Her vinklar grensa mot sud-sudaust og råkar land i vestre kant av Buavika, går vidare i same leid etter eigedomsgrensene mellom motstøtande eigedomar i dei tvo herad til ein stad som ligg omlag 350 m nordvest for Amdalstjern *) (tjern 117 m o. h.), tek her i sudvestleg leid og går framleis etter eigedomsgrensene til nordaustenden av Nordvatnet, gjennom dette, sud om den lange odden i nordkant til nordvestenden av vatnet. Her tek grensa nordvestleg leid og går omlag i bein line etter eigedomsgrensene til Breivika og i same leid til midtlina av Fognafjorden. Her vinklar grensa mot sudvest til eit punkt der Hillefjorden, Brimsefjorden og Fognafjorden møtas og som ligg like langt frå dei næraste stader på Talgøy, øya Brimse og fastlandet, der grensa mellom Strand og Rennesøy tek til. 2 desbr.

Dei her nemnde namn er — når noko anna ikkje er sagt — å finna på gradteigskartet Ombo i 1 : 100 000.»

Kongelig resolusjon. 2 desbr.

I henhold til § 86 i loven om domstolene av 13 august 1915 bestemmes at den nugjeldende inndeling av rikets domssogn i loddtrekningskretser for uttrekning av domsmenn i straffesaker og tvistemål forandres fra 1 januar 1939 i samsvar med en fremlagt plan, således at domsmenn av de almindelige utvalg i disse tilfelle bare skal trekkes fra den krets som retten holdes i.

Planen er sålydende:

I Hedmark fylke:

Vinger og Odal i 2 kretser:

1. Nord-Odal og Sør-Odal herreder.
2. Kongsvinger kjøpstad samt Vinger og Eidskog herreder.

Solør i 2 kretser:

1. Våler, Åsnes og Hof herreder.
2. Grue og Brandval herreder.

I Opland fylke:

Toten i 3 kretser:

1. Gjøvik kjøpstad.
2. Østre Toten, Vestre Toten, Kolbu og Eina herreder.
3. Vardal, Biri og Snertingdal herreder.

*) Namnet står på Norges geografiske opmålings originalkart.

2 desbr.

I Vestfold fylke:

Holmestrand i 4 kretser:

1. Holmestrand kjøpstad.
2. Skoger herred.
3. Strømm og Sande herreder med Svelvik ladested.
4. Hof og Botne herreder.

Horten i 2 kretser:

1. Horten kjøpstad og Åsgårdstrand ladested.
2. Borre, Ramnes og Våle herreder.

I Telemark fylke:

Nedre Telemark i 2 kretser:

1. Holla, Lunde og Sauherad herreder.
2. Bø og Seljord herreder.

I Aust-Agder fylke:

Holt i 2 kretser:

1. Tvedestrand ladested, Holt, Dypvåg, Frosta og Vegårdshei herreder.
2. Risør kjøpstad samt Søndeled og Gjerstad herreder.

Nedenes i 3 kretser:

1. Arendal kjøpstad.
2. Froland, Øyestad, Hisøy, Tromøy, Østre Moland og Stokken herreder.
3. Herefoss, Mykland, Tovdal, Åmli og Gjøvdal herreder.

Setesdal i 2 kretser:

1. Bykle, Valle, Hylestad og Bygland herreder.
2. Hornnes, Evje, Iveland og Vegusdal herreder.

I Vest-Agder fylke:

Flekkefjord i 3 kretser:

1. Flekkefjord kjøpstad samt Nes, Hidra og Feda herreder.
2. Kvinesdal, Fjotland og Gyland herreder.
3. Tonstad, Øvre Sirdal og Bakke herreder.

I Bergen og Hordaland fylke:

Sunnhordland i 4 kretser:

1. Kvinnherad og Skånevik herreder.
2. Etne, Fjelberg og Ølen herreder.
3. Sveio, Vikebygd, Valestrand, Moster, Bømlo og Bremnes herreder.
4. Stord, Fitjar og Tysnes herreder.

2 desbr.

Hardanger i 3 kretser:

1. Til rettsmøter i Røldal tas domsmenn fra Røldal og Odda herreder.
2. Odda, Ullensvang og Kinsarvik herreder.
3. Jondal, Kvam, Strandebarm og Varaldsøy herreder.

I Møre og Romsdal fylke:

Nordre Sunnmøre i 3 kretser:

1. Borgund, Giske, Vigra og Haram herreder.
2. Skodje, Vatne, Ørskog og Sykkylven herreder.
3. Stordal, Stranda, Norddal og Sunnylven herreder.

Romsdal i 7 kretser:

1. Molde kjøpstad.
2. Bolsøy herred.
3. Fræna, Bud og Hustad herreder.
4. Nord-Aukra, Sør-Aukra og Sandøy herreder.
5. Vestnes, Tresfjord, Veøy og Eid herreder.
6. Voll, Grytten og Hen herreder.
7. Nesset samt Eresfjord og Vistdal herreder.

I Sør-Trøndelag fylke:

Hitra i 3 kretser:

1. Agdenes, Heim, Hemne, Snillfjord og Vinje herreder.
2. Hitra, Kvenvær, Fillan og Sandstad herreder.
3. Nord-Frøya og Sør-Frøya herreder.

Orkdal i 3 kretser:

1. Orkanger og Orkdal herreder.
2. Orkland og Meldal herreder.
3. Rennebu og Opdal herreder.

Strinda og Selbu i 3 kretser:

1. Selbu, Tydal, Malvik og Klæbu herreder.
2. Strinda herred.
3. Tiller, Leinstrand, Byneset, Buvik, Børsa, Skaun og Geitastrand herreder.

I Nord-Trøndelag fylke:

Stjør- og Verdal i 4 kretser:

1. Levanger kjøpstad.
2. Verdal, Frol og Skogn herreder.
3. Åsen, Frosta og Leksvik herreder.
4. Meråker, Hegra, Stjørdal, Lånke og Skatval herreder.

2 desbr. *I Nordland fylke:*

Lofoten i 4 kretser:

1. Svolvær og Vågan herreder.
2. Gimsøy og Valberg herreder.
3. Borge, Buksnes og Hol herreder.
4. Flakstad, Moskenes, Værøy og Røst herreder.

Vesterålen i 5 kretser:

1. Hadsel herred.
2. Bø herred.
3. Sortland herred.
4. Øksnes og Langenes herreder.
5. Bjørnskinn, Dverberg og Andenes herreder.

I Troms fylke.

Trondenes i 2 kretser:

1. Harstad ladested, Trondenes, Skånland, Sandtorg, Kvæfjord og Bjarkøy herreder.
2. Til rettsmøter i Berg og Torsken tas domsmenn fra Berg, Torsken og Bjarky herreder.

Senja i 4 kretser:

1. Ibestad, Andørja, Gratangen og Astafjord herreder.
2. Lavangen og Salangen herreder.
3. Bardu og Sørreisa herreder.
4. Tranøy og Dyrøy herreder.

Malangen i 2 kretser:

1. Balsfjord, Malangen, Målselv og Øverbygd herreder.
2. Lenvik og Hillesøy herreder.

2 desbr. **Kongelig resolusjon.**

Gebyr for lysing og for samtykke til at lysingsfristen forkortes eller lysing undlates skal avgjøres ved stempelmerker som kasseres av vedkommende tjenestemann på den måte som er fastsatt i lov av 11 april 1885 § 5, jfr. tilleggslov av 24 juni 1915.

2 desbr. **Kongelig resolusjon.**

I medhold av lov av 4 februar 1938 om betaling for offentlige forretninger § 77, 2 ledd, bestemmes at fra og med 1 januar 1939 skal det betales kr. 40 for bevilling til å anta eller forandre et navn.

For bevillingen betales kr. 10:

1. når det gis bevilling til å anta et navn som ikke hører til de mer utbredte istedenfor et navn som hører til de

mer utbredte eller med sådan endelse som omhandlet i lov om personnavn § 1, post 2, 2 desbr.

2. når det gis bevilling til å anta et navn som ansøkeren efter lov om personnavn § 5, post 1, har rett til,
3. når det gis bevilling til å fornorske et navns skrivemåte.

I tilfelle av uformuenhet kan bevillingen gis uten betaling.

Kongelig resolusjon. 2 desbr.

I medhold av § 22 i lov om driftskreditt for mindre jordbrukere av 16 juli 1936 blir det fastsatt Instruks for kontrollkomitéen ved Driftskredittkassen for mindre jordbrukere sålydende:

§ 1. Kontrollkomitéen opnevnes av Socialdepartementet i henhold til § 21 i lov av 16 juli 1936 om driftskreditt for mindre jordbrukere. Formannen opnevnes særskilt.

§ 2. Komitéen skal holde sig underrettet om driftskredittkassens virksomhet og påse at denne foregår i overensstemmelse med loven om driftskreditt for mindre jordbrukere, lovgivningen ellers og de av Socialdepartementet gitte instrukser og pålegg.

Komitéen er berettiget til å få sig forelagt samtlige kassens bøker, protokoller og papirer, kontante penger m. v. Kassens styre, kontorchef, personale og revisjon er forpliktet til å meddele komitéen enhver oplysning som den trenger for å kunne utføre sitt hverv på en tilfredsstillende måte.

Komitéens undersøkelser skal foregå i kassens lokaler. Kassens bøker og papirer må ikke bringes utenfor lokalene.

§ 3. Komitéens medlemmer er ansvarlige for at ingen uvedkommende får adgang til å gjøre sig kjent med de av kassens bøker og papirer som de har fått sig utlevert.

Komitéens medlemmer har taushetsplikt med hensyn til hvad de i slik egenskap erfarer om kassen eller driftskredittlagene og disses medlemmer, undtagen når det efter lovgivningen er deres plikt å gi oplysninger.

Medlem av komitéen som gjør sig skyldig i pliktbrudd eller viser sig ikke å være skikket til å utføre sitt hverv, skal fjernes av departementet.

§ 4. Komitéen foretar sine undersøkelser så ofte den selv finner det nødvendig, og når det måtte forlanges av Socialdepartementet.

Komitéen skal:

a) Minst en gang hvert kvartal gjennemgå revisjonsprotokollen.

2 desbr. b) Minst en gang hvert kvartal gjennemgå styrets forhandlingsprotokoll.

c) Minst en gang hvert kvartal kontrollere kassebeholdningen og påse at den stemmer med kassaboken og saldo på kassakonto i hovedboken.

d) Minst en gang om året foreta en fullstendig gjennemgåelse av kassens egne verdipapirer, utlånsdokumenter og beholdning av egne utstedte obligasjoner. Den skal påse at disse dokumenter er til stede eller legitimert og i overensstemmelse med kassens bøker.

e) Minst en gang om året foreta en kritisk gjennemgåelse av kassens utlån og av de av driftskredittlagene innsendte regnskapsberetninger med bilag samt beretninger om kontrollen med lagenes virksomhet overensstemmende med lovens § 1.

Foruten de foran nevnte gjennemgåelser skal komitéen i årets løp ta de nødvendige stikkprøver.

§ 5. Komitéen skal ha sin opmerksomhet særlig henvendt på hvorledes misligholdte lån søkes ordnet.

§ 6. Komitéen skal gjennemgå det avsluttede og reviderte årsregnskap og avgi sin uttalelse senest innen 14 dager efter mottagelsen.

§ 7. Komitéen fører en av Socialdepartementet autorisert protokoll over sine forhandlinger. Utskrift av protokollen sendes til departementet sammen med årsregnskapet, jfr. § 6.

§ 8. Opdager komitéen uregelmessigheter eller mener den at kassen har lidt store tap, skal den straks gi melding om dette til Socialdepartementet, samtidig som det gis underretning til styret.

Komitéen har ellers adgang til å gjøre direkte henvendelser til kassens styre når den finner mangler eller feil som antas å burde rettes straks.

2 desbr. **Kongelig resolusjon** *) om forskrifter for renhold i skogshytter i Grue herred, Hedmark fylke.

2 desbr. **Kongelig resolusjon.**

I medhold av lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 25 juni 1926 § 2, 3 ledd bestemmes:

1. Kostgodtgjørelsen for statens vandrelærere i jord- og husdyrbruk i fylkene under deres arbeide med avholdelse av kurser i vinterhalvåret fastsettes til kr. 4 pr. døgn og natt-tillegget til kr. 2 pr. natt. Ved ophold i by forhøies natt-tillegget til kr. 4.

*) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

2. Vandrelærerne gis under sin veiledningsvirksomhet kost- 2 desbr.
godtgjørelse og natt-tillegg efter skyss- og kostregulativets 2 klasse.

Kongelig resolusjon *). 2 desbr.

I. I Forskrifter for handel med såvarer av 2 september 1938 gis § 5 (romertall III) følgende ordlyd:

Forretninger som av produsenter kjøper såvarer av korn, kjernebelgvekster og engfrø (timotei, kløverarter, «blandfrø» og andre blandinger av disse frøslag) skal til bruk for videre behandling av varen ha maskiner for rensing og sortering som er godkjent av Landbruksdepartementet.

De forretninger som ikke har sådant godkjent rense- og sorteranlegg må ikke omsette annen såvare av ovennevnte slag enn den som er kjøpt gjennem forretninger som har godkjent rense- og sorteranlegg.

II. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Kongelig reoslusjon. 2 desbr.

Den almindelige avdeling i Finansdepartementet skal kalles Den administrative avdeling.

Kongelig resolusjon, hvorved det i henhold til Stortin- 2 desbr.
gets beslutning av 8 juni 1938 er utferdiget Reglement om arbeidstiden i centraladministrasjonen sålydende:

§ 1. Den daglige kontortid er 6 timer (9—15).

Embedsmennene og tjenestemennene er forpliktet til å innfinne sig ved kontortidens begynnelse.

Byråchefen (kontorchefen) skal under overtilsyn av ekspedisjonschefen (avdelingschefen) påse at kontortiden blir overholdt og utnyttet best mulig.

§ 2. Bortsett fra ekspedisjonschefer, byråchefer og innehavere av lignende chefstillinger skal alle funksjonærer være undergitt tidskontroll.

Efter nærmere bestemmelse av Finansdepartementet skal det i departementene og i de større centrale institusjoner brukes tidskontrollur. I mindre institusjoner kan man bruke møtebok som inndras klokken 9.

§ 3. Privat beskjeftigelse eller fravær av private grunner må ikke forekomme i kontortiden. Undtagelsesvis kan vedkommende chef for en enkelt gang tillate privaterend i kontortiden. Fraværet skal i tilfelle komme til uttrykk gjennem kontrolluret eller noteres i møteboken. Når fraværet ikke er ganske kortvarig skal det oparbeides utenfor kontortiden.

*) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste avd, nr. 47.

2 desbr. På grunnlag av urkortene eller møteboken gir byråchefen (kontorchefen) for hver måned innberetning til ekspedisjonschefen (avdelingschefen) som igjen holder chefen for departementet (institusjonen) à jour.

I hvert kontor føres tjenestebok hvori alle fravær i tjenstlige anliggender blir notert.

I tvilstilfelle avgjør Finansdepartementet hvor grensen skal trekkes mellem fravær i privat og fravær i tjenstlig øiemed.

Funksjonærene gis anledning til en frokostpause på inntil 20 minutter. De funksjonærer som herunder forlater kontorbygningen, skal gi fraværet uttrykk gjennem kontrolluret eller møteboken.

§ 4. Ekspedisjonschefer, byråchefer og andre funksjonærer som har arbeide av ledende eller kontrollerende art er pliktig til å arbeide også utenfor kontortiden uten særskilt godtgjørelse for å fremme arbeidet med nødvendig hurtighet.

Underordnede tjenestemenn har også plikt til å arbeide utenfor kontortiden, men har i så fall krav på ekstrabetaling efter de bestemmelser som til enhver tid er utferdiget av Finansdepartementet. For å få ekstrabetaling må vedkommende funksjonær ha utført overtidsarbeidet i kontoret, og nærværet der må legitimeres gjennem kontrolluret eller møteboken. Dispensasjon kan for den enkelte anledning gis av byråchefen (kontorchefen) såfremt tjenstlige hensyn nødvendiggjør at overtidsarbeide utføres utenfor kontoret.

§ 5. Overtredelse av foranstående bestemmelser vil i tilfelle av gjentagelse kunne føre til inndragning av overtidsarbeide, jfr. for øvrig bestemmelsene om ordensstraff i tjenestemannslovens § 21. Grovere eller stadig gjentatte overtredelser skal innberettes til Finansdepartementet (Lønnsdirektoratet).

§ 6. Embeds- og tjenestemenn er pliktige til snarest mulig å melde sykdomsforfall. Sykefravær over tre dager skal legitimeres ved lægeattest. For sykefravær over én dag kreves lægeattest når vedkommende funksjonær hyppig har sykdomsforfall.

Det ska føres nøiaktig opgave over personalets sykefravær. Efter utgangen av hver termin gis en samlet innberetning til Finansdepartementet (Lønnsdirektoratet). Denne gis særskilt for kvinnelige og mannlige funksjonærer og spesifiseres for de enkelte stillinger.

§ 7. Finansdepartementet avgjør hvilke institusjoner skal regnes til centraladministrasjonen i forhold til dette reglement.

§ 8. Reglementet trer i kraft efter Finansdepartementets nærmere bestemmelse. Samtidig opheves bestemmelser i reglementer, instrukser eller lignende som er i strid med bestemmelsene i dette reglement. 2 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved frk. Ulla Müllers testament av 29 juni 1932 opprettede «Hospitalsprest Andreas Müller og hustru Constanse f. Poppe's legat» for trengende ugifte prestedøtre. 2 desbr.

Skriv *) frå Justisdepartementet om politivedtekt for Høle herad, Rogaland fylke. 2 desbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Medisinaldirektøren. 2 desbr.

Departementet anser det ikke for å være i strid med § 5 i lov om brennevin og vin til medisinsk bruk av 30 november 1923 at der fra apotek utleveres i to eller flere porsjoner den mengde brennevin som av læge eller dyrlæge er forordnet ved én resept, når utleveringen av den hele mengde skjer innen en frist av tre måneder fra reseptens utstedelse. Men resepten må allerede ved utleveringen av første porsjon holdes tilbake på apoteket og gis påtegning om datum og mengde for de forskjellige utleveringer.

Skrivelse **) fra Handelsdepartementet. 2 desbr.

Med hjemmel i § 21 i Forskrifter for anordninger på og under dekk av 22 mai 1906 har Handelsdepartementet bestemt at forskriftenes § 12 punkt c skal lyde således fra idag:

Ethvert tankskip og ethvert flytende kokeri skal være forsynt med to gassmasker. På skip med maskin midtskips skal det til begge masker høre bærbart surstoffapparat. På skip med maskinen akter skal det til minst en av maskene høre bærbart surstoffapparat, mens den annen kan være innrettet for tilknytning til friskluftledning. Er luftledningen 20 m lang eller lenger, må en ha innretning til å pumpe friskluften gjennem den. Til hvert surstoffapparat skal det minst finnes en reservebeholdning av 1 surstoffbeholder og 1 kalipatron.

På eksisterende skip, som er utstyrt med gassmasker i overensstemmelse med bestemmelsen av 11 september 1934, må foranstående bestemmelse iakttas ved nødvendig fornyelse av maskene og senest innen utgangen av 1939.

---

*) Kunngj. 7 desember i Lovtid. 1ste deild nr. 47.
**) Kunngj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

2 desbr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet.

Med hjemmel av kongelig resolusjon av 4 mars 1938 har Socialdepartementet 23 mars 1938 bestemt at Forskrifter om opvask av servise (kopper og annet spisestell) i herberger, losjihus, pensjonater, hoteller, bevertningssteder og forsamlingslokaler, utferdiget ved kongelig resolusjon av 2 februar 1934 og 29 oktober 1936, skal gjelde for alle passasjerskip, både i innenriks og utenriks fart, fra den tid som Handelsdepartementet fastsetter.

Handelsdepartementet har bestemt at forskriftene skal gjelde fra 1 mai 1939.

3 desbr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet.

I henhold til den bemyndigelse som er gitt nærværende departement ved kongelig resolusjon av 30 mars 1928, punkt 2, bestemmes at vassdragsvesenets opsynsmenn med hensyn til kostgodtgjørelse for reiser innen riket henføres til regulativets 1 klasse.

3 desbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet hvori bestemmes at i Kvænangen herred, Troms fylke, skal all skog henregnes til vernskog.

3 desbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om forandringer i forskriftene for bebyggelsen langs den regulerte gate ved Otteråens vestside mellem broen, Thygesens minde og Øvre ferjested, Kristiansand.

5 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Lærer Ole M. Løkse og hustru Lovise Marie Løkse født Hessebergs legat» til verdige trengende i Løksebotten, Rørbak og Medby kretser i Salangen.

5 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra den sveitsiske legasjon er Burma, der tidligere som en del av India var tilsluttet Genèvekonvensjonene **) av 27 juli 1929 om såredes og sykes behandling i krig og behandling av krigsfanger nu blitt tilsluttet konvensjonene som eget britisk oversjøisk territorium, med virkning fra 1 april 1937.

5 desbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om reguleringsplan og bygningsvedtekter for Fåvang bygningsdistrikt i Ringebu herred, Opland fylke.

---

*) Kunngj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1932 s. 327.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 6 desbr.

De nye kommunestyrelover av 10 juni 1938.

En del av bestemmelsene i kommunestyrelovene av 10 juni 1938 trådte i kraft straks og andre 1 juli 1938. Resten av bestemmelsene trer i kraft 1 januar 1939. Fra samme dag er lov om kommunestyre på landet og lov om kommunestyre i byene av 30 september 1921 i sin helhet ophevet.

I skrivelse til fylkesmennene av 15 juni d. å. og i rundskrivelse av s. d. (inntatt i Norsk lovtidend) gjorde departementet rede for de bestemmelser som trådte i kraft straks og for dem som trådte i kraft 1 juli d. å. Departementet skal med dette gjøre rede for de enkelte paragrafer som trer i kraft 1 januar 1939 forsåvidt disse avviker fra eller er nye i forhold til bestemmelsene i lovene av 1921.

Landlovens og bylovens kapitel 1.

Lovens virkefelt og ordningen av styret i kommunen.

Landlovens § 1.

Efter denne kan Kongen også beslutte ikke bare deling og endringer i grensene, men også sammenslutning av herreds- og sognekommuner. Dersom et herredstyre eller et sognestyre uttaler sig mot sammenslutning, kan dog sammenslutning bare besluttes med Stortingets samtykke. I motsetning til tidligere krever loven at sognestyrene skal gis anledning til å uttale sig i saker angående grenser mellem motstøtende sogn (uansett om disse ligger i samme herred eller i forskjellige herreder).

Bestemmelsen i § 74 i den tidligere landlov er flyttet over til § 1 i den nye lov.

Bylovens § 1.

Her er tatt inn en bestemmelse som svarer til den tidligere bestemmelse i landlovens § 74, nemlig at Kongen ved endring av grenser kan fastsette nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov.

Landlovens og bylovens § 2.

Da ordet «kommunestyre» nu som før loven av 1921 i den almindelige sprogbruk nyttes som ensbetydende med herreds- eller bystyre, er bestemmelsen i § 2 redigert under hensyn hertil.

Betegnelsen «borgermester» er i denne paragraf som i de øvrige paragrafer, hvor ordet forekommer, ombyttet med «rådmann».

6 desbr. Landlovens § 4.

Har herredet efter siste almindelige eller kommunale folketelling over 25 000 innbyggere, kan fylkestinget fastsette antallet av medlemmer til optil 64 mot efter loven av 1921 optil 60.

Bylovens § 4.

Som før kan et bystyre med ⅔ flertall og med godkjenning av Kongen vedta at dets medlemstall skal være uforandret til tross for at innbyggerantallet er øket slik at medlemstallet efter de vanlige regler skulde økes med 8. Vokser derefter innbyggerantallet ytterligere slik at medlemstallet skulde økes med 8, vil det efter den nye lov fortsatt være adgang for bystyret til med ⅔ flertall å vedta at tallet skal være uendret. Godkjenning av Kongen trenges også på dette vedtak.

Landlovens og bylovens § 5.

Nye er bestemmelsene om at den som blir revisor i kommunen trer endelig ut av herredstyret eller bystyret — denne bestemmelse gjelder ikke særskilt revisor ved kommunal bedrift — og at den som blir bysekretær (formannskapssekretær) i kommunen trer endelig ut av bystyret.

Landlovens og bylovens § 7.

Efter lovene av 1921 kunde en lensmann aldri velges til medlem av formannskapet. Efter de nye lover kan han velges til medlem av bostedskommunens formannskap, dersom han er bosatt utenfor sitt tjenestedistrikt. Nye er bestemmelsene om at herredssekretær (formannskapssekretær) og særskilt revisor ved kommunal bedrift ikke kan være medlem av formannskapet.

Landlovens § 8, bylovens § 6.

I samsvar med kommunevalglovens regler er det bestemt at et listeforslag til formannskapsvalget ikke kan ha forslagsstiller felles med andre listeforslag og at en kandidat som er opført på flere listeforslag, velger hvilken liste han vil bli stående på.

Landlovens og bylovens kapitel 2.

Formene for herredstyrets, bystyrets, formannskapets og sognestyrets virksomhet.

Landlovens § 11, bylovens § 10.

Ved valg på ordstyrer i ordførers og varaordførers forfall avgjøres valget ved loddtrekning når flere har fått samme stemmetall.

Landlovens § 14, bylovens § 13. 6 desbr.

Det er uttrykkelig lovfestet, at forhandlinger i kommunestyret om hvorvidt en sak skal behandles for lukkede dører, foregår for lukkede dører ikke bare når møtestyreren krever det, men også når herred- eller bystyret vedtar det.

Landlovens § 15, bylovens § 14.

Ny er bestemmelsen om, at forespørsler i kommunestyret til ordføreren bør være anmeldt før kommunestyremøtet.

Landlovens § 16, bylovens § 15.

Lovene av 1921 bestemte bl. a.: «Ved avgjørelse av tariffoverenskomst eller lønnsregulativ trer den ut, som selv eller hvis ektefelle omfattes av tariffen eller regulativet». Denne bestemmelse er i de nye lover ombyttet med: «Selv om et medlem ikke må anses som ugild efter bestemmelsene i denne paragrafs første ledd, trer det dog som ugild ut ved behandling av sak om å inngå eller opsi tariffavtale, om å oprette eller opheve lønnsregulativ, om å foreta almindelige endringer i tariffavtale og lønnsregulativ eller om helt eller delvis å flytte en gruppe tjenestemenn over fra en lønnsklasse til en annen, når det selv eller dets ektefelle omfattes av tariffen eller regulativet. Likeledes trer et medlem ut ved behandling av lønnssaker som gjelder den forvaltningsgren hvor vedkommende medlem eller dets ektefelle arbeider.» Disse bestemmelser medfører at ugildhet, når slik foreligger, også for disse medlemmer omfatter sakens hele behandling i den avgjørende instans og ikke som efter lovene av 1921 bare voteringen. På den annen side inntrer ugildhet bare ved avgjørelser av den art som her uttrykkelig nevnes, altså ikke ved andre avgjørelser vedkommende tariffoverenskomst eller lønnsregulativ.

I paragrafenes annet ledd er bestemt: «Ved behandling og decisjon av kommunalt regnskap trer vedkommende regnskapsfører ut.» I slik sak trer han alltid ut, altså ikke bare når avgjørelsen vil kunne medføre særfordel, tap eller ansvar av betydning for ham eller for personer som står i slikt forhold til ham som nevnt i paragrafens første ledd.

Landlovens § 17, bylovens § 16.

I disse paragrafers fjerde ledd er nu bestemt at valg på medlemmer av faste utvalg (§ 28), av styrer eller råd for kommunal bedrift (§ 31) og av komitéer (§ 33) foregår som forholdsvalg, når noe medlem krever det, og da efter de bestemmelser som kommunelovene gir for forholdsvalg på medlemmer av formannskapet. Videre bestemmes: «Valg i henhold til bestemmelser i andre lover foregår som forholds-

6 desbr. valg, når ett medlem krever det, dersom vedkommende lovs egne bestemmelser ikke er til hinder herfor eller medfører at forholdsvalg ikke passer. Om dette er tilfelle avgjøres av vedkommende departement.» Med vedkommende departement menes her det departement som vedkommende lov hører under.

Landlovens § 20, bylovens § 18.

De tidligere bestemmelser om at det skal føres fortegnelse over innkomne og utgående saker, er ikke gjentatt. Heller ikke bestemmelsen om at fylkesmannen skal autorisere journaler. Dette har sin grunn i at det i reglementene forutsettes tatt inn bestemmelse om hvilke bøker som skal føres, og bestemmelse om i hvilken utstrekning disse skal autoriseres. Efter de nye lover skal det vedtas reglement for herreds-, by- og sognestyrenes og formannskapets virksomhet. Reglementet må gis en form og et innhold som fylkesmannen finner å kunne godkjenne. Da reglementene bør bli så ensartede i formen som mulig, vil departementet til veiledning utarbeide standardreglement(er). Man vil senere komme tilbake til dette.

Efter paragrafenes siste ledd kan departementet gi forskrifter om opbevaring og ordning av og tilsyn med herreds-, by- og sognekommunenes arkiver. Det kan bestemme at en kommune innen en nærmere fastsatt frist skal ha innredet rum hvor arkivsaker kan bli betryggende opbevart. Videre kan departementet bestemme at eldre arkivsaker som ikke er i bruk, skal sendes inn til et statsarkiv, hvis de ikke opbevares på betryggende måte. Spørsmålet om slike forskrifter er under overveielse.

Landlovens og bylovens kapitel 3.

Herredstyrets, bystyrets, sognestyrets og formannskapets virkeområde.

Landlovens § 22, bylovens § 20.

Herred- eller bystyret skal innen hver måned før utgangen av budgettåret (mot efter lovene av 1921 «innen utgangen av budgettåret») gjøre vedtak i budgettform om kommunens inntekter og utgifter i det kommende budgettår og om skattepålegg efter skatteloven. Fylkesmannen kan gi utsettelse til inntil utgangen av budgettåret. For herreder hvor en større del av befolkningen er fraværende på fiske i den tid budgettbehandlingen efter foranstående skulde foretas, kan vedkommende departement på søknad fra herredstyret gi utsettelse ut over dette tidspunkt. For byer kan departementet i særlige tilfeller på søknad fra formannskapet gi utsettelse ut over nevnte tidspunkt.

Departementet vil i forbindelse med disse nye bestem- 6 desbr.
melser sterkt fremheve betydningen av at ligningsarbeidet og budgettbehandlingen påskyndes så meget som mulig, slik at budgettet kan være i orden i betimelig tid.

Formannskapet bestemmer innen hvilken tid budgettforslagene fra de forskjellige forvaltningsgrener og rådmannen skal være avgitt. Det behandler budgettforslagene og setter selv op budgettforslag til kommunestyret. Forslaget legges efter vanlig kunngjøring ut (i herredene på det eller de steder som formannskapet bestemmer) og skal ligge der til almindelig eftersyn i minst åtte dager før det behandles av herred- eller bystyret.

Bylovens § 21.

Bystyret må gjøre vedtak om ethvert lån som optas. Det samme gjelder for øvrig herredstyret ifølge landlovens § 27. Det er således efter de nye lover — i motsetning til lovene av 1921 — ikke adgang for formannskapet til å opta lån som betales tilbake av beholdent overskudd eller ved utligning på budgettet i samme eller neste budgettår. Rentebærende gjeldsbrev lydende på ihendehaveren kan utstedes for kommunelån uten hensyn til dettes tilbakebetalingstid. Bykasserer ansettes av bystyret. Vedtak om at anvisningsmyndighet skal utøves av andre enn rådmannen eller — i byer hvor rådmann ikke er ansatt — av ordføreren og om å gi slik myndighet, gjøres av bystyret mot efter loven av 1921 av formannskapet.

Landlovens § 25.

Her er inntatt uttrykkelig bestemmelse om at landlovens § 22 kommer til anvendelse på sognestyrets budgettbehandling, dog således at sognets formenn bestemmer innen hvilken tid budgettforslagene fra sognekommunens forskjellige forvaltningsgrener skal være avgitt, behandler disse og setter op forslag til sognestyret. Deres forslag til budgett må foreligge senest samtidig med formannskapets forslag til budgett for herredskommunen og legges ut samtidig med og på samme steder som sistnevnte forslag.

Landlovens og bylovens kapitel 4.

Overdragelse av herredstyrets og bystyrets myndighet og plikter. Utvalg, styre, råd og komitéer.

Landlovens § 27, bylovens §§ 26 og 27.

Herred- og bystyrets adgang til å overlate til formannskapet å treffe avgjørelser vedrørende fast eiendom er utvidet slik at det kan overlate til formannskapet å fastsette prisen,

6 desbr. når kommunestyret selv har vedtatt å erhverve, avhende eller bortfeste fast eiendom eller rettighet i sådan. Man har her særlig hatt for øie de tilfelle hvor en forhånds fastsettelse av prisen kan vanskeliggjøre de senere kjøpe- eller salgsforhandlinger, og tilfellene med utstykning av fast eiendom og salg eller bortfeste av parsellene.

I samsvar med den forståelse av lovene av 1921 som har gjort sig gjeldende, er det i de nye lover fastsatt at herred- og bystyret kan overlate til formannskapet å overta garanti for økonomiske forpliktelser innenfor det beløp og på de almindelige vilkår som herred- eller bystyret fastsetter.

Myndigheten til å ansette herreds- og bykasserer kan ikke overdras til formannskapet, heller ikke myndigheten til å oprette de stillinger som finnes nødvendige av hensyn til kommunale anliggender og arbeider, og å opheve stillinger, (jfr. dog § 31 annet ledd).

Efter lovene av 1921 kunde herredstyret overlate til formannskapet å bruke mindre beløp av den bevilgning til tilfeldige utgifter som var opført på budgettet, og formannskapet i by kunde gi samtykke til å overskride beløp som var fastsatt ved skjønnsmessig overslag — når budgettet ved det ikke blev forrykket i vesentlig grad —, og dertil foreta mindre rettelser i budgettet og avgjøre om bevilgning som ikke blev brukt i budgettåret, kunde overføres til et følgende års regnskap. Disse bestemmelser er ikke optatt i lovene av 1938. I stedet gjelder samme regel for land og by, nemlig at såvel budgettet som tilleggsbevilgninger og bevilgninger utenom budgettet i løpet av budgettåret må avgjøres av herred- eller bystyret, dog slik at herred- og bystyret kan bemyndige formannskapet til å bruke den bevilgning som er opført på budgettet til tilfeldige utgifter og til å overføre beløp av denne bevilgning til andre budgettposter for å styrke dem. Blir slik bemyndigelse gitt, disponerer formannskapet bevilgningen til tilfeldige utgifter, men plikter å ha for øie at bevilgningen strekker til for budgettåret, jfr. landlovens § 51 annet ledd og bylovens § 49 annet ledd.

Det kan efter de nye lover ikke overdras til formannskapet å meddele anvisningsmyndighet.

Landlovens og bylovens § 29.

Her er inntatt bestemmelse om at medlem av formannskapet ikke kan velges til medlem av utvalg for regnskaps- og decisjonssaker.

Landlovens og bylovens § 30.

Ny er bestemmelsen om at de valg et fast utvalg måtte foreta, fremmes som forholdsvalg når noe medlem krever det og foregår efter samme regler som for valg av formenn.

Landlovens og bylovens § 31. 6 desbr.

Driftsledelse bestående av styre eller av styre og råd kan oprettes for enhver kommunal bedrift og ikke som efter lovene av 1921 bare for kommunal bedrift, som forutsettes ikke til stadighet å trenge driftstilskudd av kommunekassen.

For bedrift som forutsettes ikke å trenge stadig tilskudd av herreds- eller bykassen til driftsutgifter utenom renter kan overdras til styret eller til styret og rådet den myndighet som kan overdras til formannskapet; til styre og råd kan også overdras avgjørelsesmyndigheten i de saker som er nevnt i landlovens § 27 nr. 3 og 10 og § 45 og i bylovens § 21 nr. 3 og 10 og budgettbehandlingen, d. v. s. efter de nye lover kan i motsetning til efter lovene av 1921 også overdras myndigheten til å treffe bestemmelse om bedriftens overskudd. Med hensyn til styrers og råds budgettbehandling bemerkes for øvrig at budgettbestemmelsene i landlovens §§ 22 og 51 og bylovens §§ 20 og 49 kommer til anvendelse, bortsett fra at formannskapet ikke avgir budgettforslag vedkommende bedriften når budgettbehandlingen er overdratt til styret og rådet.

Herreds- eller bystyret fastsetter mulig godtgjørelse til medlemmer av styret og rådet. Efter lovene av 1921 tillå det rådet å fastsette eventuell godtgjørelse til styrets medlemmer. Administrerende direktør (bedriftslederen) kan ikke være stemmeberettiget medlem av styret eller rådet. Kasserer og revisor i bedriften kan overhodet ikke være medlem av styret eller rådet. Driftsledelsen gir hvert kvartal innberetning til formannskapet. Regnskapsåret skal være det samme som bestemt for kommunale budgetter.

Landlovens og bylovens § 32.

Kasserer og revisor i felleskommunal bedrift kan ikke være medlem av bedriftens styre eller råd. Derimot kan administrerende direktør være stemmeberettiget medlem.

Landlovens og bylovens kapitel 5.

Ordførerens gjøremål. Kommunale tjenestemenn.

Landlovens og bylovens § 36.

Ordføreren kan ta del ikke bare i utvalgs og råds, men også i styrers og komitéers forhandlinger, dog uten stemme medmindre han er valgt til medlem.

Landlovens og bylovens § 37.

Nye er bestemmelsene om at ordføreren sørger for at utskrifter, underretning om vedtak og om meddelelser fra offentlige myndigheter blir sendt rette vedkommende uten unødig ophold.

6 desbr. Landlovens og bylovens § 38.

Rådmannen har anvisningsmyndigheten. Er det ikke rådmann i kommunen, har ordføreren anvisningsmyndigheten. Bestemmelsene om til hvem anvisningsmyndighet kan overdras er de samme som før, bortsett fra at den tidligere bestemmelse om at anvisningsmyndighet ikke kunde overdras til chef for kommunal administrasjonsgren medmindre kassebilagene blev revidert efter hvert som de kom, er bortfalt.

Landlovens og bylovens § 39.

Herredskasserer, kemner og revisor i kommunen kan ikke konstitueres som rådmann i kommunen. Herred- eller bystyret sikrer også rådmannens barn under 18 år pensjon. Er det flere rådmenn, fastsetter herred- eller bystyret deres arbeidsområde. Blir rådmannen opsagt, kan han bringe vedtaket inn for vedkommende departement, som kan godkjenne eller forkaste det. Har en tjenestemann de gjøremål som er nevnt i § 40, skal han også kalles rådmann, når forholdene i kommunene ellers gjør det naturlig å oprette rådmannsstilling (som hovedstilling).

Landlovens og bylovens § 40.

Her fastslåes at rådmannen ikke kan innskrenke sig til å gi uttalelse om budgettforslagene. Han skal selv avgi budgettforslag. Rådmannen skal derhos føre det nærmeste tilsyn med kommunens hele forvaltning og særlig med penge- og regnskapsvesenet, og uttale sig om den finansielle side av de saker som foreligger. Er det flere rådmenn, skal den ene av dem føre tilsyn, gi budgettforslag og uttalelser som nevnt; den eller de andre rådmenn skal dog ha det nærmeste tilsyn med de grener av forvaltningen som hører under dem. Herred- eller bystyret gir nærmere forskrifter om dette. Har herred- eller bystyret gitt anvisningsmyndighet til andre enn rådmannen, brukes den alltid under tilsyn av rådmannen.

Landlovens og bylovens § 41.

Rådmannen skal være med ikke bare i kommunestyrets og formannskapets, men også i sognestyrets møter og kan ta del ikke bare i utvalgs, råds og styrers, men også i komitéers forhandlinger, men har ikke stemme medmindre han er valgt til medlem.

Landlovens og bylovens § 43.

Det er her gitt utførlige regler som har for øie å sikre at herreds- og bykassererstillingene blir besatt med dyktige personer og at disse blir beskyttet mot uberettiget opsigelse. På den annen side åpner de nye bestemmelser adgang til å få

fjernet uduelige kasserere også når kommunens egne myndig- 6 desbr.
heter her ikke viser tilstrekkelig initiativ.

Efter de nye bestemmelser trenger ansettelse av herredskasserer godkjenning av fylkesutvalget og ansettelse av bykasserer (kemner) godkjenning av fylkesmannen; det samme gjelder disse tjenestemenns lønns- og arbeidsvilkår, herunder ordningen av kommunens forvaltning så langt den har betydning for kassererstillingen.

Fylkesutvalgets vedtak kan herredstyret eller en av mindretallet i utvalget bringe inn for Justisdepartementet. Fylkesmannens avgjørelse kan bystyret bringe inn for Justisdepartementet.

Herredskassereren og bykassereren kan ikke opsies uten samtykke av henholdsvis fylkesutvalget eller fylkesmannen. Fylkesutvalgets vedtak kan herredstyret, en av mindretallet i utvalget eller herredskassereren bringe inn for Justisdepartementet. Fylkesmannens avgjørelse kan bystyret eller bykassereren bringe inn for Justisdepartementet.

Fylkesutvalget kan henstille til herredstyret og fylkesmannen til bystyret å suspendere eller opsi kassereren. Herred- eller bystyrets vedtak kan henholdsvis fylkesutvalget eller fylkesmannen bringe inn for Justisdepartementet; det samme kan kassereren gjøre når vedtaket går ut på opsigelse.

Departementet kan enten godkjenne eller forkaste det vedtak som bringes inn for det.

Det er forutsetningen at de nye regler også kommer til anvendelse for herreds- og bykasserere som er ansatt før 1 januar 1939. De enkelte kommunestyrer må derfor sende inn til fylkesmannen nærmere oplysninger om allerede ansatte herreds-, bykasserere og om deres lønns- og arbeidsvilkår, herunder ordningen av kommunens forvaltning så langt den har betydning for kassererstillingen. Finner fylkesutvalget eller for byenes vedkommende fylkesmannen at kassereren ikke fyller de krav som må settes til ham, rettes henstilling til kommunestyret efter § 43 fjerde ledds første punktum. Finner fylkesutvalget eller for byenes vedkommende fylkesmannen ikke å kunne godta kassereres lønns- og arbeidsvilkår, blir saken å forelegge for kommunestyret og dets vedtak i saken å behandle efter reglene i § 43.

Departementet skal fastsette instruks for herreds- og bykassereren. Man skal derfor anmode om at de kommuner, som ennu ikke har vedtatt slik instruks og fått den godkjent av departementet, sender inn gjennem fylkesmannen forslag til instruks. Departementet vil derefter fastsette instruksen. På anmodning vil vedkommende kommune få tilsendt et eksemplar av utkast til normalinstruks. Utarbeidelse av sådant pågår i departementet. De kommuner som i den senere tid har

6 desbr. fått godkjent instruks for kassereren, vil departementet i fornøden utstrekning skrive særskilt om.

Landlovens og bylovens § 44.

Her gis samme regler for revisorer i land- og bykommuner. Formålet med bestemmelsene er tilsvarende formålet med bestemmelsene i § 43.

I hvert herred og i hver by skal det ansettes en regnskapskyndig revisor til å revidere kommunens regnskaper. For kommunal bedrift kan det ansettes særskilt revisor. Med samtykke av fylkesmannen kan det ansettes flere revisorer. I Ot. prp. nr. 1 for 1938 side 11 er bl. a. sagt: «Det prinsipale bør være at det bare er én revisor i kommunen. Man opnår derved å kunne gi denne høiere lønn med tilsvarende større krav til revisors dyktighet, samtidig som denne får det hele ansvar for revisjonen. — — — — Det kan dog foreligge særlige forhold som gjør det påkrevd eller ønskelig å dispensere fra denne regel. — — — — Går kommunen til ansettelse av flere revisorer, forutsetter man dog at forholdet mellem dem blir ordnet slik at en av dem har hovedansvaret for revisjonen. — — — — Også for særskilt revisor ved kommunal bedrift forutsettes krevd regnskapskyndighet. Efter loven er det full adgang for flere kommuner til å ansette samme revisor».

Det er forutsetningen at de nye regler også kommer til anvendelse for revisorer ansatt før 1 januar 1939. Man skal for disses vedkommende be forholdt på samme måte som foran til § 43 sagt om kasserere ansatt før 1 januar 1939.

Bestemmelsene for øvrig om ansettelse, opsigelse og suspensjon av revisor og om instruks for denne er de samme som § 43 gir for herreds- og bykasserer.

Man skal anmode de kommuner som ennu ikke har vedtatt instruks for revisor og fått den godkjent av departementet, å sende inn gjennem fylkesmannen forslag til sådan. Departementet vil derefter fastsette instruksen; jfr. for øvrig det som er sagt om den tilsvarende bestemmelse i § 43 — herunder også om utkast til normalinstruks.

Landlovens og bylovens kapitel 6.

Særskilte bestemmelser om medlemmer av herredstyret, bystyret, formannskapet, sognestyret m. v.

Landlovens § 48, bylovens § 47.

Ved valg er det åpnet adgang til å avgi blank stemmeseddel. En slik stemmeseddel regnes som avgitt stemme. Dette gjelder ikke for andre vedtak enn valg, således ikke for vedtak om ansettelse.

Landlovens § 49. 6 desbr.

Skyssgodtgjørelse kan vedtas for kommunale ombudsmenn efter et vedtatt regulativ for reiser til og fra kommunale møter, når reiselengden overstiger 6 km (mot før 20 km).

Landlovens § 50, bylovens § 48.

Nye er bestemmelsene om at herreds- og bystyret for ett år om gangen kan vedta at ordføreren skal ha en godtgjørelse av kommunekassen for sitt arbeide. Godtgjørelsen må ikke settes høiere enn det som anses rimelig i forhold til det arbeide og besvær som er forbundet med ordførerhvervet.

Landlovens og bylovens kapitel 7.

Herreds-, by- og sognekommunenes økonomiske forvaltning.

Landlovens § 51, bylovens § 49.

Her inneholdes nærmere regler om kommunens budgett. Det fastslåes at budgettet skal svare til de utgifter og inntekter, som virkelig kan påregnes (være «reelt»), at det er bindende for de kommunale myndigheters forvaltning i budgettåret og at de enkelte utgiftsposter ikke kan overskrides uten at det på forhånd foreligger tilleggsbevilgning. Budgettet skal videre være fullstendig d. v. s. omfatte alle kommunens utgifter og inntekter i budgettåret og settes op med sine bruttobeløp. Nettobudgettering kan dog foretas forsåvidt angår inntektsgivende bedrift, som det er vedtatt særskilt budgett for, idet det er adgang til på det almindelige budgett bare å ta op overskuddet eller underskuddet på bedriftens budgett. Selv om et beløp så å si bare passerer kommunekassen (f. eks. lærernes alderstillegg), skal det gå over budgettet. Bare på den måten får en full oversikt.

Hvis den skatt som utlignes til herred eller sogn eller deler av herred eller sogn, tilsammenlagt for de skattepliktige overstiger den lovlige maksimumsgrense og det ikke gis tillatelse til å fravike denne, bestemmer departementet — mot tidligere fylkesutvalget — hvilke poster på de vedtatte budgetter som skal utgå eller nedsettes, hvis ikke vedkommende sognestyre og herredstyre blir enig om reduksjonen.

Den tidligere bestemmelse om at mulig underskudd på siste årsregnskap skal føres op til dekning på budgettet gjentas, men med den tilføielse at departementet «under rent særlige forhold» kan samtykke i at dekningen blir fordelt over flere år.

Mulig overskudd på siste årsregnskap skal tas til inntekt på budgettet. Dette overskudd kan imidlertid bare nyttes

6 desbr. til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond), til dekning av udekket underskudd fra tidligere eller løpende budgettår, til ekstraordinær avbetaling på gjeld eller til ekstraordinære avskrivninger.

Det fastslåes at en kommune har lovlig adgang til å føre op avsetninger til bestemte formål på budgettet, herunder skattereguleringsfond, og til fond til styrkelse av kontantbeholdningen (driftsfond og skatteavskrivningsfond). Avsetning til bestemte formål bør foretas når det er på det rene at kommunen står overfor opgaver som det ikke kan eller bør optas lån til, og som vil kreve så store utgifter at de ikke kan påregnes dekket på et enkelt års budgett eller kommunen må vente en sterk stigning av utgiftene eller nedgang i inntektene. Beløp som er avsatt til bestemte formål, må senest ved avslutningen av regnskapet for vedkommende år, innsettes i bank eller anbringes som bestemt for umyndiges midler (om dette se lov om vergemål for umyndige av 22 april 1927 §§ 64 og 65), så langt det ikke av hensyn til mulig underskudd på regnskapet er nødvendig for kommunestyret å gjøre om fondsavsetningen. Beløp som efter dette er endelig avsatt, kan kommunestyret ikke senere råde over — hverken endelig eller midlertidig — uten samtykke av Kongen. Midler som er avsatt til bestemte formål kan således ikke blandes sammen med kommunens øvrige midler og kan uten Kongens samtykke f. eks. ikke brukes til opkjøp av kommunens egne obligasjoner eller anbringes i sådanne. Driftsfond og fond til styrkelse av kontantbeholdningen bør kommunene søke å skaffe sig, når løpende utgifter mellem skatteterminene ellers vil måtte dekkes ved lån. Herved vil kommunene undgå de dyre kassekredittlån. Når loven bruker uttrykket «beløp som er avsatt til slike fond», menes enhver avsetning på budgettet til bestemt formål. En bevilgning eller avsetning til f. eks. et veianlegg eller til ildfast arkivrum går således inn under uttrykket når meningen er at beløpet ikke skal brukes i budgettåret, men først i senere budgettår.

I forbindelse med behandlingen av driftsbudgettet skal det også i budgetts form — samtidig som utgiftene vedtas, må det således vedtas hvordan de skal dekkes — gjøres vedtak om utgifter som skal dekkes av lånemidler eller andre kapitalinntekter så som oplagte fond, inntekter ved salg av faste eiendommer eller verdipapirer. Slike inntekter må ikke opføres til dekning av budgettets almindelige løpende utgifter; dette gjelder dog ikke overføring fra skattereguleringsfondet.

Nye er videre bestemmelsene om tilleggsbevilgninger og bevilgninger utenom det vedtatte budgett i løpet av budgett-

terminen. Om slike bevilgninger bestemmes — departementet vil fremheve dette — at de bare kan gis når det er nødvendig, at de gis av kommunestyret (sognestyret), med mindre de kan gis av formannskapet, styre og råd eller styre efter § 32, jfr. §§ 27 nr. 10, 28, 31 og 32, at det utrykkelig skal angis at bevilgningen gjelder overskridelse av det vedtatte budgett og endelig at det samtidig som bevilgningen gis, skal anvises dekning for den på årets budgett. Kravet om «dekning på årets budgett» — som departementet kan gi dispensasjon fra alene når særlige forhold gjør det nødvendig — gjelder dog ikke for anslagsposter, hvor tilleggsbevilgning kan gis enten som forskudd på kommende års budgett eller som overskridelse på inneværende års budgett. Bevilgning kan ikke gis uten at saken først har vært behandlet og forslag avgitt av rådmannen — om sådan finnes — og av formannskapet når det gjelder bevilgning som kommunestyret skal avgjøre. 6 desbr.

Endelig bestemmes at departementet kan fastsette forskrifter ikke bare for opstilling av budgettet, men også for tilleggsbevilgninger og for bevilgninger til formål utenom det vedtatte budgett og for avsetning og disponering av fond. Departementet har i rundskrivelse av 15 februar 1936 om budgett- og regnskapsordningen i landkommunene, jfr. rundskrivelse av 5 juni 1937 (vedkommende kommunebudgettene 1937—38) fastsatt forskrifter for budgettopstillingen i landkommunene. De nye bestemmelser i landlovens § 51 vil medføre noen mindre endringer i disse. Dette skal man senere komme tilbake til. Spørsmålet om nye forskrifter for budgettopstillingen i bykommunene er under behandling av en særskilt komité, som departementet har opnevnt.

Landlovens § 52, bylovens § 50.

Her gis bestemmelser som begrenser adgangen til å opta lån, og som setter strengere og mere detaljerte regler for tilbakebetalingstiden, samtidig som det uttales at avdragning av de lån som nedenfor nevnes under 1, 2 og 4 som regel bør skje ved faste årlige avdrag og ikke gjennem annuiteter. Det må således foreligge særlige grunner, hvis annuitetslåneformen her skal kunne brukes.

Bestemmelsene går ut på at lån kan optas:

1. Til rentable formål, når man må regne med at vedkommende foranstaltning selv kan forrente og avdra lånet og dette ikke er så stort at det står i misforhold til kommunens økonomiske evne. Herunder går lån til elektrisitets-, gass- og vannverk, gårdsbruk o. s. v., når man må regne med, at den foranstaltning lånet skal brukes til,

6 desbr. selv kan forrente og avdra lånet. Kan den ikke det, kan lån bare optas efter de bestemmelser som nevnes nedenfor under 2—4.

Avdragstiden må ikke settes lenger enn forsvarlig efter foranstaltningens art og varighet og under ingen omstendighet lenger enn til 40 år.

2. Til andre formål når de er av varig verdi eller helt uforutsett og når foranstaltningen og lånet må anses påkrevd og foranstaltningen ikke kan utstå inntil kommunen helt eller delvis kan skaffe de nødvendige midler ved avsetning av fond. Avdragstiden må settes så kort som mulig, for periodiske utgifter høist til den tid da en utgift av lignende art antas å melde sig på nytt, og under ingen omstendighet lenger enn til 20 år. Til andre formål enn dem som er rentable skal således det prinsipale efter loven være, at de nødvendige midler tilveiebringes ved avsetning på budgettet, altså ved utligning.
3. Til midlertidig drift, når lånet tilbakebetales ved utligning på det løpende budgett.
4. Til konvertering av eldre gjeld. Avdragstiden må rette sig efter gjeldens art og følge de avdragsregler som er nevnt foran under 1 og 2. Dette gjelder dog ikke konvertering av lån som det før de nye lovers ikrafttreden (1 januar 1939) er gitt godkjenning og fastsatt avdragsvilkår for; en undtaksregel som er gitt for at ikke de strengere avdragsbestemmelser ellers i lovene av 1938 skal hindre gunstige konverteringer.
5. Til inntekt for et lånefond. Avdragstiden må ikke settes lenger enn til 40 år. Når det vedtas å bruke beløp av lånefondet, må det samtidig gjøres vedtak om hvordan tilbakebetaling til lånefondet skal skje. For bruk og for tilbakebetaling av slike beløp gjelder de regler som er fastsatt om bruk og tilbakebetaling av lån.

Videre bestemmer disse paragrafer:

«Har Kongen godkjent et vedtak om optagelse av lån eller fastsettelse av avdragsvilkår eller om begge deler efter denne paragraf, kan optagelsen av lånet og fastsettelsen av avdragsvilkårene ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne pragraf.»

Om nødvendigheten av godkjenning av lånevedtak henvises til landlovens § 60 og bylovens § 58. Videre bemerkes: Lånte midler kan efter disse bestemmelser ikke brukes til annet formål — hverken midlertidig eller endelig — enn bestemt ved godkjenningen, med mindre Kongen samtykker i det. Det samme gjelder bruk av midler av lånefond. Kommunene

bør derfor anbringe lånemidler i bank inntil de brukes til sitt formål. Lånemidler — bortsett fra lån efter nr. 3 — kan således f. eks. ikke brukes som kommunens kassabeholdning uten Kongens samtykke. 6 desbr.

Landlovens § 53, bylovens § 51.

En kommune kan garantere for økonomiske forpliktelser

1. når det foreligger en særlig kommunal interesse som bare kan fremmes på tilfredsstillende måte ved hjelp av kommunal garanti, og
2. når lov eller stortingsbeslutning forutsetter at kommunal garanti blir gitt. Garanti for økonomiske forpliktelser kan i almindelighet bare gis, når det er stillet realsikkerhet for disse av andre enn kommunen.

Med kravet om, at det må foreligge en særlig kommunal interesse, har man selvsagt ikke tenkt å hindre, at en kommune garanterer for kulturelle institusjoner eller sociale formål som er av interesse for befolkningen i kommunen.

I forbindelse med garantien må også gjøres vedtak om hvor lenge den skal vare. Tiden må ikke settes lenger enn strengt nødvendig og under ingen omstendighet lengere enn 40 år hvis ikke lov eller stortingsbeslutning, jfr. foran, forutsetter noe annet. Gjelder det bykommuners garanti for lån til boligbygging kan tiden dog settes til inntil 50 år når særlige forhold foreligger.

Disse paragrafer bestemmer også: «Har Kongen godkjent et vedtak om garanti efter denne paragraf, kan garantien ikke angripes som stridende mot bestemmelsene i denne paragraf.»

Om nødvendigheten av godkjenning på vedtak om garanti henvises til landlovens § 60 og bylovens § 58.

Når det skal optas lån til en kommunal bedrift, f. eks. elektrisitetsverk eller kino, skjer dette ikke sjelden på den måte, at kommunestyret vedtar å «garantere for» lånet til vedkommende bedrift. Departementet vil gjøre opmerksom på, at det her i virkeligheten ikke er tale om noen garanti, idet det er kommunen selv, som er låntager og direkte ansvarlig for gjelden. Kommunestyrets vedtak bør i slike tilfelle for ikke å skape uklarhet gå ut på, at kommunen optar lånet til bedriften.

Landlovens § 59, bylovens § 57.

Kommunens regnskapsføring må være slik at regnskapene til enhver tid gir full oversikt over hvordan kommunens midler er forvaltet og om forvaltningen er i samsvar med det bevilgede budgett. Justisdepartementet gir nærmere forskrifter om regnskapsføring og revisjon.

6 desbr. Departementet har i den før nevnte rundskrivelse av 15 februar 1936 om budgett- og regnskapsordningen i landkommunene, jfr. rundskrivelse av 5 juni 1937 (vedkommende kommunebudgettene 1937—38), fastsatt forskrifter for regnskapsbøker og regnskapsførsel i landkommunene. De nye bestemmelser i landkommunelovens § 51 vil medføre noen mindre endringer i disse. Dette vil man senere komme tilbake til. Spørsmålet om nye forskrifter for regnskapsføringen i bykommunene er under behandling av en særskilt komité som departementet har opnevnt.

Landlovens og bylovens kapitel 8.

Statens almindelige tilsyn med herreds-, by- og sognekommunenes forvaltning.

Landlovens § 60, bylovens § 58.

Ethvert vedtak om å opta lån eller å garantere for lån eller andre økonomiske forpliktelser trenger godkjenning av Kongen, — således også om forpliktelsene avvikles i løpet av 1 år. Efter dette blir vedtak om en hvilken som helst kassekreditt undergitt godkjenning. Gjelder det vedtak om å opta eller garantere for lån, kan Kongen som vilkår for godkjenningen fastsette avdragsmåte og avdragstid for lånet eller hvor lenge garantien skal vare.

Videre trenger ethvert vedtak om å bruke midler av lånefondet eller å bruke lånte midler til annet formål enn bestemt ved godkjenningen, godkjenning av Kongen. Bestemmelsene i lovene av 1921 om at vedtak om å bruke lånte midler ikke krevet godkjenning, når midlene blev tilbakebetalt ved utligning på de årlige budgetter i kortere tid enn 6 år, er altså bortfalt. Kongen kan fastsette på hvilken måte og i løpet av hvilken tid midlene skal betales tilbake.

Ikke bare vedtak om å avhende fast eiendom, men også vedtak om å bortfeste fast eiendom utover 40 år, trenger godkjenning av Kongen.

Vedtak av bystyret om ikke å oprette rådmannsstilling trenger godkjenning av Kongen efter den nye bylov i motsetning til hvad det gjelder efter byloven av 1921. (For landkommunenes vedkommende gjelder både efter den nye landlov og efter landloven av 1921, at vedtak om å oprette rådmannsstilling trenger slik godkjenning.)

Bestemmelsen i § 43 i byloven av 1921 om at vedtak om ordning av regnskapsrevisjonen trenger godkjenning av Kongen, er ikke gjentatt i den nye bylov, jfr. dennes §§ 44 og 57.

I denne forbindelse gjør man opmerksom på, at det ved kongelig resolusjon av 11 november 1938 er bestemt: «Justis-

og politidepartementet bemyndiges til inntil videre å treffe 6 desbr.
de avgjørelser som er tillagt Kongen i §§ 60, 61 og 86 i lov om kommunestyre på landet av 10 juni 1938 og i §§ 58 og 59 i lov om kommunestyre i byene av s. d., forsåvidt de uten sådan bemyndigelse måtte foredras av nevnte departement, dog således at avgjørelser om forkastelse av vedtak fremdeles treffes av Kongen, likesom også andre saker fremdeles avgjøres av Kongen, når de er av særlig betydning som f. eks. saker om optagelse av betydelige kommunelån».

Under henvisning til de skjerpede bestemmelser om adgangen til å opta lån og om adgangen til å stille pantesikkerhet for lån vil departementet sterkt fremheve nødvendigheten av, at kommunene ikke setter igang foretagender som skal bekostes ved lånemidler, før godkjenning av Kongen (departementet) foreligger.

Landlovens § 61.

Den frist som fylkesmannen har til å sende et vedtak som er gjort med ⅔ flertall, tilbake til ny behandling er fastsatt til «senest 2 uker efter at han har mottatt utskriften» eller når han meddeler at han har funnet å burde innhente nærmere uttalelse om saken før han tar stilling til spørsmålet om godkjenning, til senest 6 uker efterat han har mottatt utskriften. Har han krevet sakens dokumenter sendt inn, regnes fristen fra den dag han mottar disse.

Landlovens kapitel 10.

Fylkeskommunen, fylkestinget og fylkesutvalget.

§ 75.

Her bestemmes at fylkesmannen har anvisningsmyndigheten så langt fylkestinget ikke med departementets samtykke har overdratt den til andre. Efter loven av 1921 tilligger anvisningsmyndigheten ubetinget fylkesmannen.

§ 77.

Som sagt i skrivelse til fylkesmennene av 15 juni d. å. skal valg på de 4 av fylkesutvalgets medlemmer foretas på hvert første ordinære fylkesting efter avholdt ordinært kommunevalg. Hver gang velges tillike fire varamenn. Videre bestemmes at et nyvalgt fylkesutvalg trer i virksomhet så snart det fylkesting som har foretatt valget, er slutt. I samsvar med de regler som blev antatt å gjelde også efter loven av 1921, sies uttrykkelig: «Hvis medlem av fylkesutvalg dør, trer ut eller får varig eller midlertidig forfall, trer varamannen inn i medlemmets sted.»

6 desbr. § 78.

Fylkesutvalgets kompetanse er her utvidet ved to nye bestemmelser:

1. Fylkesutvalget kan avgjøre saker som det tilkommer fylkestinget å gjøre vedtak om, når fylkesmannen finner det helt påkrevd å få saken avgjort før første ordinære fylkesting og det enten ikke er tid til å innkalle ekstraordinært fylkesting eller saken ikke er så viktig at sådant bør innkalles.

   Om denne nye bestemmelse også kan brukes når det gjelder vedtak som fylkestinget skal gjøre i henhold til bestemmelse i annen lov enn kommuneloven, må avgjøres på grunnlag av en fortolkning av vedkommende særlov.
2. Som det nevnes nedenfor til § 86 kreves godkjenning av Kongen på fylkestingets vedtak om den samlede utligning til dekning av årets budgett. Hvis Kongen ikke godkjenner den utligning som er vedtatt, må budgettet behandles på nytt av de fylkeskommunale myndigheter. For i slikt tilfelle å spare tid og utgifter ved avholdelse av ekstraordinært fylkesting, bestemmer den nye lovs § 78 siste ledd: «Fylkestinget kan gi fylkesutvalget myndighet til å vedta slike endringer i budgettet som trenges for å få utligningssummen godkjent efter § 86.» Departementet antar at fylkestingene bør vedta slik bemyndigelse, hvis ikke rent særlige forhold skulde tale mot det.

§ 80.

Fylkesutvalget fastsetter tid og sted for fylkestingets samling efter at foregående fylkesting har uttalt sig om dette. Efter lovene av 1921 var det det foregående fylkesting som traff slik avgjørelse.

§ 81.

Forhandlingene om hvorvidt en sak skal behandles for lukkede dører, foregår for lukkede dører, ikke bare når fylkestinget vedtar det, men også når fylkesmannen eller møtestyreren krever det.

Har både fylkestingets formann og varaformann forfall, velger fylkestinget en ordstyrer. Får ved dette valg flere samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

For hvert møte underskrives forhandlingsboken av møtestyreren og minst 2 andre medlemmer av fylkestinget.

§ 82.

For fylkeskommunens budgett gjelder bestemmelsene i § 51 tilsvarende så langt de høver. Videre bestemmer § 82,

at vedkommende departement gir nærmere regler om formen for budgettet. Arbeidet med slike regler pågår ved en komité som departementet har opnevnt. 6 desbr.

§ 84.

Her fastslåes at valg — bortsett fra valg på formann, varaformann, ordstyrer og opmann — og ansettelse av tjenestemenn skjer efter reglene i § 17 tredje og fjerde ledd o: efter samme regler som i herredstyret. Reglene om forholdsvalg kommer således til anvendelse også på de valg fylkestinget foretar, når noe medlem krever det.

§ 85.

Eventuelt valg på opmann blandt mindretallet i anledning av spørsmål om mindretallsanke, avgjøres ved almindelig flertall. Har flere fått samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 86.

Efter de nye bestemmelser kreves godkjenning av Kongen også på vedtak av fylkestinget om den samlede utligning til dekning av årets budgett, jfr. det som foran er sagt i punkt 2 til § 78, og videre er godkjenningsreglene utvidet til å gjelde ethvert vedtak om å opta lån og om å overta garanti for økonomiske forpliktelser.

§ 87.

Lysing om fylkeskommunens utgifter, inntekter og de skattepålegg som er vedtatt, skjer først når Kongen har godkjent den samlede utligningssum.

Bestemmelsen i loven av 1921 om at avtrykk av lysingen sendes hvert medlem av fylkestinget, fylkeskommunens kasserer og andre vedkommende, er ikke tatt med i den nye lov. Bestemmelse om dette bør nemlig fylkeskommunens vedkommende gi administrativt.

§ 88.

Vedkommende departement gir nærmere regler om regnskapsføringen. Arbeidet med slike regler pågår ved en komité som er opnevnt av departementet.

§ 89.

Her gis mere utførlige regler om revisjonsordningen. «Fylkestinget skal ansette en regnskapskyndig revisor med varamann til å revidere fylkeskommunens regnskaper. For fylkeskommunal bedrift kan det ansettes særskilt revisor. Med samtykke av departementet kan fylkestinget ansette flere revisorer. Revisor (revisorer) skal ha arbeidshjelp hvor dette er nødvendig. Den almindelige revisor kan ikke

6 desbr. være medlem av fylkesutvalg eller fylkesting. Under sitt arbeide skal revisor (revisorene) følge den instruks som fastsettes. Vedkommende departement gir nærmere regler om revisjonsordningen.»

Også for særskilt revisor for fylkeskommunal bedrift forutsettes krevet regnskapskyndighet (jfr. Ot. prp. nr. 1 for 1938 s. 18, jfr. s. 11). Departementet vil senere komme tilbake til spørsmålet om nærmere regler om revisjonsordningen.

§ 91.

Bestemmelsene i § 48 om stemmeplikt og om adgangen til ved valg å bruke blank stemmeseddel gjelder tilsvarende for fylkestinget og fylkesutvalget.

Landlovens kapitel 11, bylovens kapitel 10.

Forskjellige bestemmelser.

Landlovens § 93.

På samme måte som i bylovens § 21 bestemmes her at rentebærende gjeldsbrev lydende på ihendehaveren kan utstedes for kommunelån uten hensyn til dettes tilbakebetalingstid.

Landlovens § 94, bylovens § 73.

Ved utbetaling fra fylker eller herreds-, by- eller sognekommuner til en fylkes-, by-, herreds- eller sognekommune skal denne kommunes revisjon underrettes.

Det er den som utbetaler beløpene, ikke den som gir utbetalingsordren, som plikter å sende underretning.

Landlovens § 96, bylovens § 75.

Bestemmelsene i landlovens §§ 52—53 om lån og garanti gjelder tilsvarende for fylkeskommuner. Disse bestemmelser og de tilsvarende bestemmelser i bylovens §§ 50—51 gjelder også tilsvarende for selskaper og andre sammenslutninger når det bare er kommuner som er deltagere og deltagerne har ansvar for gjelden.

Angående bestemmelsene for øvrig i landlovens § 96 (med hensyn til §§ 54—58 og § 63—74) og i bylovens § 75 (med hensyn til §§ 52—56 og §§ 61—72) henvises til rundskrivelsen av 15 juni d. å.

* * *

Det vil bli tilstillet hr. fylkesmannen særtrykk av de nye lover — både på bokmål og nynorsk — til fordeling på herred- og bystyrene innen hr. fylkesmannens distrikt. Bokmålutgaven vil bli sendt med det første. Arbeidet med oversettelsen til nynorsk pågår og vil være ferdig i løpet av kortere tid.

Med foranstående bes samtlige herreds- og bykommuner innen hr. fylkesmannens distrikt gjort kjent. 6 desbr.

Man legger ved en del avtrykk av rundskrivelsen både på bokmål og på nynorsk.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet. 6 desbr.

I medhold av kongelig resolusjon av 20 desember 1933, post III, bestemmer departementet herved at § 8 i de ved resolusjonen fastsatte Forskrifter for behandling, tilvirkning og transport av fisk og fiskeprodukter som skal være gjenstand for omsetning (sild undtatt) herefter skal lyde således:

§ 8. Ved tilvirkning av rundfisk og rotskjær må iakttas:

Fisken må ikke legges i store dynger.

Fisk som tilvirkes til rundfisk skal vaskes omhyggelig med kost før hengning og fisk som tilvirkes til rotskjær skal på samme måte vaskes omhyggelig efter flekkingen.

Blodflekker, slintrer og all urenhet skal fjernes fra fisken.

Før hengning må for langt nakkeben kappes i høide med buen av ørebenene. Det må påses at sundmaven er snittet over ytterst ved nakkebenet. Med en vått presses langs ryggbenet mot nakkepartiet så blodrester og blodvann kan fjernes mest mulig.

Fisken må ikke henges så tett på hjellen at tørringen hindres. Den må henges så høit at den er minst halvannen meter over grunnen. Fisk som av en eller annen grunn er klebet sammen, skal skilles fra hverandre.

Foranstående bestemmelse trer i kraft straks.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeregler for Nord-Aurdal herred, Opland fylke. 6 desbr.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeregler for Åsavatnene i Søndre Land herred, Opland fylke. 6 desbr.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet om fiskeregler for Vestre Toten herred, Opland fylke. 6 desbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om nedsettelse av fartsgrensen for motorvognkjøring innen Holmestrand. 6 desbr.

Rundskrivelse *) fra Justisdepartementet til politimestrene om meldeplikt for private som tar utlending i natteherberge. 7 desbr.

Ifølge § 22, annet ledd, i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket kan Kongen bestemme at andre enn de som gjør sig en næring av å drive herberge, skal gi

*) Kunngj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

7 desbr. skriftlig melding til politiet når de har i natteherberge noen som ikke er norsk statsborger. Ved kongelig resolusjon av 26 september 1927, punkt 8, er denne avgjørelse henlagt til Justisdepartementet.

I henhold hertil bestemmer departementet at enhver som herefter har i natteherberge noen som ikke er norsk statsborger, skal melde dette skriftlig til politiet.

Sådan melding skal avgis til politimesteren i byene og lensmannen på landet (undtatt Aker og Bærum), og skal være avgitt innen 2 døgn efter vedkommendes ankomst. Bor den som skal avgi meldingen mere enn 3 kilometer fra politikammer, politistasjon eller lensmannskontor, er det tilstrekkelig at meldingen innen nevnte frist er avlevert til postvesenet. Meldingen må avgis selv om vedkommende utlending er innbudt gjest eller slektning, eller av andre grunner ikke betaler for opholdet (losjiet). Flytter han til et annet losji, skal verten på det nye sted innen frist som foran nevnt melde flytningen. På samme måte skal verten på det sted som fraflyttes også sende melding med oplysning om bestemmelsesstedet.

Meldingen skal inneholde oplysning om vedkommende persons fulle navn, fødselsår og -dag, fødselssted, stilling, hjemsted, nasjonalitet, siste opholdssted, bestemmelsessted og, forsåvidt angår utlendinger som ikke er bosatt i Norge, hensikten med opholdet her. Meldingen skal dateres og underskrives av den som plikter å avgi den.

Meldingen skal vanligvis skrives på «Fremmedkontrollskjema C», som fås utlevert ved henvendelse til politiet (lensmannen). Has ikke skjemaet, eller kan det ikke skaffes innen meldefristens utløp, kan meldingen skrives uten å benytte skjemaet mot eventuell senere utfylling av dette, hvis politiet finner det nødvendig.

Møter den meldepliktige frem på politiets (lensmannens) kontor og melder av, kan han undlate å sende skriftlig melding. Politiet (lensmannen) skriver da meldingen ned og får den meldepliktiges underskrift. Meldingen sendes straks videre, fra lensmannen til politimesteren og derfra til Centralpasskontoret.

Ovenstående bestemmelser gjelder også utlendinger som allerede opholder sig i Norge, med undtagelse av dem som bodde fast i landet 1 januar 1928 og senere har hatt fast bopel her.

Det må påses at de her omhandlede meldinger blir riktig avgitt og de foran gitte bestemmelser overholdt.

Undlatelse av å gi foreskreven melding er straffbar i henhold til straffelovens § 339.

Man ber bestemmelsene hensiktsmessig kunngjort ved opslag, utlevering til kjøpmenn, institusjoner m. fl., og ved avertissement i et par av de mest leste aviser i distriktet. Utgiftene hertil vil bli dekket ved innsendelse av regning til departementet. 7 desbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 7 desbr.

Ifølge meddelelse fra Folkesambandets generalsekretær har Guatemala 18 november 1938 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende en tidligere meddelt tiltredelse av internasjonal overenskomst *) om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste, Genève 23 september 1936.

Skrivelse **) fra Justisdepartementet om kommunalt folkeregister med vedtekter for Vardø. 7 desbr.

Skrivelse **) fra Handelsdepartementet. 7 desbr.

I. I medhold av kongelig resolusjon av 3 desember 1937, jfr. lov om sild- og brislingfiskeriene av 25 juni 1937 nr. 20 § 26, bestemmes herved:

På de områder og innenfor de grenser som angitt i de av Handelsdepartementet under 3 desember f. å. utferdigede bestemmelser skal det være forbudt å bruke snurpenot til snurping i de tidsrum som er angitt nedenfor. Opsnurpet sildefangst skal det dog være tillatt å slepe inn på fredet område for låssetning.

I Sogn og Fjordane fylke gjelder forbudet i tiden fra 20 desember 1938 til 25 mars 1939 (fra kl. 0 20 desember 1938 til kl. 24 25 mars 1939).

I Hordaland fylke gjelder forbudet i tiden fra 20 desember 1938 til 20 mars 1939 (fra kl. 0 20 desember 1938 til kl. 24 20 mars 1939).

I Rogaland fylke gjelder forbudet i tiden fra 1 februar til 20 mars 1939 (fra kl. 0 1 februar til kl. 24 20 mars 1939).

II. I medhold av lov om sild- og brislingfiskeriene av 25 juni 1937 nr. 20 § 31 A bestemmes:

Under stor- og vårsildsesongen 1938—39 skal det være tillatt for snurpenotfiskere å søke efter sild og å fiske med snurpenot også i tiden fra 2 timer efter solnedgang til 3 timer før solopgang på følgende områder:

A. Utenfor territorialgrensen på strekningen fra Stadt til Jærens rev, regnet fra en linje rettvisende vest fra

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 183.
**) Kunngj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

7 desbr. Buholmene lykt til en linje rettvisende vest fra Obrestad fyr.

B. Kyststrekningen fra Stadt til Selbjørnsfjorden regnet fra Buholmene lykt til en linje rettvisende ost-vest gjennem Slotterøy fyr.

Undtatt fra denne bestemmelse er Hjeltefjorden innenfor en linje Vardholmen lykt—Hellisø fyr—Nordøy lykt, samt alle settegarnsfelter for sild og torsk hvor redskaper står ute.

7 desbr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for salg fra portrum m. v. i Drøbak.

7 desbr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for omførselssalg fra offentlige steder og portrum m. v. i Lund herred, Rogaland fylke.

7 desbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om tillatelse til anvendelse av gift til fangst av varg i Røyrvik, Namsskogan, Nordli og Sørli herreder, Nord-Trøndelag fylke.

7 desbr. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet.

Med hjemmel i § 6 i millombils lov av 10 juli 1936 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror bestemmes:

De i Landbruksdepartementets skrivelse av 9 juli 1935 med senere endringer fastsatte maksimumssatser for utjevningsavgift på melk som leveres direkte fra produsent til forbruker, endres for de nedenfor nevnte melkesentraler således:

Østlandets melkesentral	til 4	øre pr. liter
Telemark melkesentral	til 4	» » »
Vest-Agder melkesentral	til 4	» » »
Vestlandske mjølkesentral med Bergen og omegn	til 2,5	» » »
Trøndelag melkesentral	til 3,5	» » »

De endrede satser gjelder fra 1 januar 1939 og inntil videre.

For øvrig blir Landbruksdepartementets skrivelse av 11 januar 1935 med senere endringer fortsatt gjeldende.

8 desbr. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om forandring i § 3 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Åsgårdstrand.

---

*) Kunngj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.
**) Kunngj. 22 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

Rundskrivelse nr. 4 fra Justisdepartementet til fylkesmennene om den nye sportellov. 9 desbr.

Domstoler. Fylkesmenn. Politimestere.

1 januar 1939 trer den nye lov om betaling for offentlige forretninger av 4 februar 1938 i sin helhet i kraft. Lovens kap. 5 om tinglysing m. v. og enkelte andre bestemmelser trådte i kraft allerede 5 mars 1938, se lovens § 163.

Man skal i det følgende i korthet nevne de viktigste endringer som den nye lov gjør når det gjelder betaling for civile saker og andre forretninger som hører under domstolene, (undtagen tinglysing, jfr. rundskrivelse nr. 1) og for forretninger som utføres av fylkesmennene og politimestrene. De forretninger som hører under fylkesmennene og politimestrene, er vesentlig omhandlet i avsnitt VI nedenfor.

I. Civile saker ved herreds- og byrettene.

§ 1: Det er gjort en del forandringer i gebyrsatsene for saker som gjelder en formuesverdi.

§ 2 første ledd fastsetter halvt gebyr efter § 1 for løsningssak under odelsløsning.

§ 3 annet punktum fastsetter et gebyr på kr. 20 for saker om bruksrett, servitutt og annen rådighet over fast eiendom eller om grensene for fast eiendom, uansett hvilken formuesverdi saken angår. For saker om gyldigheten av patent, mønster eller varemerke betales efter § 3 tredje punktum kr. 100.

§ 5: I reglene om nedsettelse av gebyret når en sak blir avgjort under saksforberedelsen eller uten saksforberedelse, er bl. a. gjort den forandring at i vekselsaker og andre gjeldssaker hvor saksøkte enten uteblir eller møter og erkjenner sin plikt til å betale hovedstolen, skal det ikke betales over kr. 50. Regelen om halvt gebyr når en sak blir hevet, er utvidet: den skal gjelde også når heving skjer under hovedforhandlingen, men før denne er sluttet.

Når en vekselsak er pådømt, men saken fortsetter til avgjørelse av innsigelser fra saksøkte, skal efter § 7 saksøkte betale særskilt gebyr som om han hadde reist nytt søksmål.

Efter den gjeldende lov er gebyret for rettens behandling av mortifikasjonssaker kr. 10. Den nye lovs § 11 fastsetter forskjellige gebyrsatser for slike saker, stigende efter verdien av sakens gjenstand. Det bemerkes at gebyret for departementets bevillinger til mortifikasjon vil falle bort.

Efter § 12 nr. 5 som svarer til den gjeldende lovs § 2 tredje ledd, skal det betales kr. 10 for rettens behandling av klage i h. t. lov om tvangsfullbyrdelse eller andre lovbestemmelser hvorefter en avgjørelse eller en forretning kan påkla-

9 desbr. ges til herreds- eller byretten. Denne bestemmelse vil bl. a. gjelde klager efter jordloven. — Bestemmelsen i den gjeldende lovs § 2 første ledd er sløifet. Også efter den nye lov skal det imidlertid regnes vanlig søksmålsgebyr (lovens §§ 1 flg.) for herreds- eller byrettens behandling av anke over dom som er avsagt av forliksrådet, eller over forlik som er inngått i forliksrådet. Vanlig søksmålsgebyr skal også betales for anke til herredsretten i utskiftingssaker (utskiftingslovens § 65). Jfr. Sportellovkommisjonens innst. s. 38.

Efter § 16 skal det for behandlingen av en skjønnssak som hører under herreds- eller byretten, betales kr. 20. Varer forretningen mer enn en dag, betales et nærmere fastsatt gebyr for de følgende dager. I motsetning til det som gjelder for «ekstrarettsgebyret» efter den gjeldende sportellovs § 7, betales dette tilleggsgebyr uten hensyn til om saken blir behandlet på åstedet eller på det faste rettssted. — For overskjønn betales det dobbelte av disse gebyrer.

Dessuten finnes nye regler bl. a. i § 4 om betaling for ny sak når en sak har vært avvist, i § 12 nr. 1, i § 18 om betaling når en begjæring om skjønn er avslått, eller saken av andre grunner faller bort, i § 20 om betaling når en sak som er stanset, blir bragt i gang på nytt, og i § 22 om saker som er fritatt for behandlingsgebyr.

II. Civile saker ved lagmannsrettene og Høiesterett.

Her er bl. a. gjort den forandring at minstegebyret for anke til lagmannsrett er satt ned fra kr. 75 til kr. 50, se den nye lovs § 25. For øvrig inneholder den nye lovs kap. 2 i det vesentlige samme regler som kap. II i den gjeldende lov, jfr. tilleggsloven av 21 juni 1935.

III. Private straffesaker.

Bestemmelsene i den gjeldende lovs kap. III er ikke optatt i den nye lov. Men det blir fremdeles ikke å opkreve noe gebyr for private straffesaker, jfr. Sportellovkommisjonens innst. s. 43.

IV. Tvangsforretninger.

§ 30 fastsetter nye gebyrsatser for utleggsforretninger m. v. som holdes av namsrettene. Bestemmelsene i paragrafens annet ledd vil bl. a. omfatte forretninger til utlevering av radioapparater for lytteravgift og utleveringsforretninger efter loven om kjøp på avbetaling. Den sistnevnte lovs § 18 opheves.

Mens det nu ikke betales noe gebyr når en tvangsforretning blir tilbakekalt eller faller bort av annen grunn før den er begynt, bestemmer § 30 tredje ledd at det i slike tilfelle skal

betales kr. 3 når forretningen gjelder en sum ikke over kr. 200, og ellers kr. 5; har retten gitt sig på vei for å holde forretningen betales dog fullt gebyr, selv om forretningen faller bort. Bestemmelsen vil få anvendelse også når forretningen blir nektet fremmet. 9 desbr.

Ved alle tvangsforretninger som går inn under § 30, skal den første avskrift av forretningen gis uten betaling, se paragrafens siste ledd, jfr. § 146.

Efter § 33 annet punktum skal det betales et gebyr av kr. 10 bl. a. i tilfelle hvor det er nødvendig å få en særskilt bestemmelse av namsretten for å fremme en tvangsforretning som det i almindelighet hører under namsmannen å holde. Denne bestemmelse vil bl. a. få anvendelse på begjæringer om utkasting efter tvangsfullbyrdelseslovens § 234.

§ 34: Gebyret for tvangsauksjon over fast eiendom hvor salg finner sted, er nedsatt i de tilfelle da kjøpesummen overstiger kr. 20 000 (se litra a).

§ 38: Reglene om gebyr for tvangsauksjon som blir innstilt, er forandret på flere punkter. Det skal således bare betales kr. 2 når en begjæring om auksjon blir avslått eller innstilt før noe auksjonsmøte er holdt. For løsøreauksjon som styres av namsmannen, betales i dette tilfelle ikke gebyr med mindre namsmannen har foretatt reise for å holde auksjonen.

For øvrig finnes nye regler i § 32 om gebyr når en tvangsforretning holdes hos flere saksøkte m. m., i § 33 siste ledd om namsrettens melding om utlegg i fordring eller annen rettighet, i § 36 om tvangssalg av bruksrett m. v., i § 37 om i hvilke tilfelle flere auksjoner ansees som én forretning, og i § 42 om gebyr når namsretten utferdiger påkrav og varsel eller anviser en fordring til innkreving m. v.

Reglene om gebyrfrihet for skatteauksjoner — den gjeldende lovs § 47 — faller bort efter den nye lov. Men loven inneholder enkelte særregler om gebyrberegningen ved disse auksjoner, se bl. a. § 37 annet ledd.

V. Skifte- og konkursbehandling m. v.

§ 43: De gebyrsatser som nu gjelder for konkursboer, skal efter den nye lov gjelde alle boer, dog slik at det i dødsboer betales 1 procent også av de første kr. 20 000. Efter § 43 annet ledd skal det ved gebyrberegningen i konkursboer og insolvente dødsboer ikke tas hensyn til fast eiendom når verdien ikke overstiger panteheftelsene, og eiendommen er holdt utenfor bobehandlingen efter beslutning i den første eller annen skiftesamling efter at boet er tatt under behandling av skifteretten. Det samme gjelder verdipapirer som ved håndpant er beheftet til sin fulle verdi.

9 desbr. § 45: For skifterettens medvirking i boer som behandles av testamentfullbyrder, skal efter den nye lov bare betales fjerdedelen av vanlig skiftegebyr, dog minst kr. 10.

Efter § 47 skal det når skifteretten dekker krav av sikkerhet som er stilt av en sakfører eller en innehaver av tillatelse til inkasso- og auksjonsvirksomhet, betales 2 % av det beløp som medgår til å dekke kravene, eller i tilfelle av sikkerhetsbeløpet. De nuværende bestemmelser i lov av 1 februar 1936, avsnitt II, og lov om inkasso-, auksjons- og rettshjelpsvirksomhet § 7 opheves.

§§ 48—49: Den nye lov gjør flere forandringer i reglene om gebyrberegningen når en begjæring om skiftebehandling blir avslått eller tatt tilbake, eller behandlingen av et bo innstilles. Det er således innført et nytt gebyr på kr. 10 for konkursbegjæring som blir tatt tilbake efter at rettsmøte er berammet, men før det er begynt (§ 48 annet ledd). Regelen om at gebyret for bo som innstilles efter at registrering er holdt, skal regnes av verdien av de verdsatte eiendeler (den gjeldende lovs § 28 c), er falt bort.

VI. Andre forretninger.

§§ 71—73 inneholder bestemmelser om gebyr for notarialforretninger. Loven taler om notarialforretninger som utføres av herreds- eller byretten, se § 71 første ledd, men bestemmelsene må også få anvendelse når notarialforretning utføres av en politiembedsmann. (Om notarialforretninger som utføres av en lensmann, se § 102.)

§§ 74—75: Bestemmelsene om gebyr for lysing før ekteskap, for samtykke til at lysingsfristen forkortes eller lysing undlates, for vigsel og for vigselattester omhandles i en særskilt rundskrivelse.

§ 76 bestemmer: «For bevilling til separasjon betales kr. 40 og for bevilling til skilsmisse kr. 60. I tilfelle av uformuenhet kan bevilling gis uten betaling.»

Efter § 77 annet ledd kan Kongen fastsette gebyr bl. a. for tillatelser, bevillinger og attester som gis av en fylkesmann. Inntil forskrifter blir utferdiget med hjemmel i denne lovbestemmelse, vil efter § 161 de tilsvarende eldre regler vedbli å gjelde, jfr. kongelige resolusjoner av 12 oktober 1816 (hvorefter gebyr beregnes bl. a. for adopsjonsbevillinger) og 19 februar 1932 (attest om meddelt separasjonsbevilling).

§ 78: Gebyrene til staten for næringsbrev i byene er de samme som efter den gjeldende lov. Men gebyr til staten skal efter den nye lov bare betales når næringsbrevet utstedes av en embedsmann (politiembedsmann eller dommer). Når næ-

ringsbrev i by utstedes av en lensmann, skal det betales gebyr til lensmannen efter § 114 a, jfr. § 119 tredje og fjerde ledd. 9 desbr.

§ 79: Det er foretatt en del endringer i reglene om betaling for registrering i firmaregistret.

§ 80: Lovreglene om passgebyrer er uforandret. Kongelig resolusjon av 27 juni 1930 om betaling for reisekort vedblir å gjelde, jfr. § 161.

§ 82: Det almindelige gebyr for attester som gis ved en herreds- eller byretts eller en høiere retts kontor eller av en politimester, er i den nye lov satt til kr. 2 pr. ark. Dette gjelder alle forretninger ved et byfogd- eller sorenskriverkontor, så vel som når forretninger som ellers hører under byfogder og sorenskrivere, er lagt til en annen embedsmann (f. eks. en auksjonsforvalter, byskriver eller politimester). Samme gebyr er fastsatt for avskrifter (herunder også «utskrifter», jfr. Sportellovkommisjonens innst. s. 60). For politiattester betales dog bare såfremt det for visse slags attester er bestemt av Kongen. For disse attester kan Kongen fastsette et lavere gebyr.

Bestemmelsen i den gjeldende lovs § 76 annet ledd om gebyr for attest som utferdiges av politiet om vernepliktige mannskapers tillatelse til utvandring, er sløifet i den nye lov.

Spørsmålet om å fastsette gebyr for politiattester — herunder også de nevnte utvandringsattester — er under behandling og vil bli avgjort senere.

§ 83: Om gebyrfrihet for attester og avskrifter til statens bruk henvises til avsnitt IX nr. 3.

§ 84: Man gjør opmerksom på den nye regel i annet ledd om gebyrfrihet for avskrift av forkynnelsespåtegning på rettsavgjørelse som retten har besørget forkynt, jfr. Ot. prp. nr. 28 for 1936, s. 17.

§ 85: Attest om at noen er norsk statsborger, eller om at lovgivningens bestemmelser om skifte ikke er til hinder for noens inntreden i nytt ekteskap, blir ikke lenger gebyrfri. Det samme gjelder attester til bruk ved søknad om fri sakførsel, jfr. § 85 f og Sportellovkommisjonens innst. s. 61.

VII. Domsmenn, skjønnsmenn, rettsvidner m. v.

Mens den gjeldende lov bare fastsetter godtgjørelse til domsmenn i civile saker og skjønnsmenn, omfatter bestemmelsene i den nye lovs §§ 90—91 også domsmenn i straffesaker og lagrettemenn. Den ordinære forretningsgodtgjørelse er forhøiet til kr. 5 pr. dag. Denne sats gjelder både for domsmenn i civile saker og straffesaker, for skjønnsmenn og for lagrettemenn.

9 desbr. Med hjemmel i den gjeldende lovs § 91 er det ved kongelig resolusjon av 1 juli 1927 fastsatt forskrifter om godtgjørelse til domsmenn i civile saker og skjønnsmenn som ikke tas av de almindelige utvalg. Disse forskrifter blir efter lovens § 161 fortsatt gjeldende inntil nye regler blir utferdiget i henhold til den nye lovs § 90 siste punktum.

§ 91 første ledd fastsetter hvem som skal utrede betalingen efter § 90. Ny er regelen i annet punktum om at hvis domsmenn blir tilkalt fordi det er forlangt av saksøkte (motparten), skal denne utrede betalingen.

Efter § 91 annet ledd skal doms- og skjønnsmenn ha skyss- og kostgodtgjørelse, dog slik at betalingen efter § 90 første ledd fragår i kostgodtgjørelsen for forretningsdagene. Skyss- og kostgodtgjørelsen utredes til endelig utgift for staten. Disse bestemmelser omfatter efter sin ordlyd bare doms- og skjønnsmenn, men antas å måtte gis tilsvarende anvendelse for lagrettemenn.

Ved kongelig resolusjon av 3 juni 1938 er §§ 12, 19 og 20 i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23 juli 1926 forandret således at lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn bare har rett til skyss- og kostgodtgjørelse når rettsstedet er 10 km eller mere fra vedkommendes bosted, jfr. Handelsdepartementets rundskrivelse av 24 juni 1938.

Doms- og skjønnsmenns krav efter § 91 om at staten om nødvendig skal betale deres salær, foreldes efter regelen i § 151.

§ 93 inneholder til dels nye bestemmelser om betaling til rettsvidner, registreringsvidner og vidner ved tvangsforretninger.

VIII. Deponering m. v.

I kap. 11 har den nye lov beholdt to bestemmelser hvor det fastsettes gebyr som tilfaller en embedsmann personlig: § 126 om deponering og § 137 om muntlig oplysning av handelsregistret og skibsregistret. Deponeringsgebyret er forhøiet til 2 pro mille med minimumsgebyr kr. 2 og maksimum kr. 20. Til § 137 bemerkes at den nye lov like så litt som den nuværende fastsetter noe gebyr for muntlige oplysninger av tinglysingsbøkene.

Bestemmelsen i den gjeldende lovs § 101 om gebyr til handelsregisterføreren for ukentlig å meddele utskrift av alt som anføres i registret, er bortfalt.

IX. Almindelige bestemmelser.

1. §§ 138—139 inneholder bestemmelser om gebyrenes forfallstid m. v. Efter § 138 skal gebyrer — også gebyrer som

tilfaller andre enn staten — i almindelighet betales forskudds- 9 desbr.
vis; det samme gjelder andre utgifter som efter loven skal betales i anledning av en forretning, f. eks. skyssgodtgjørelse eller porto. Kan beløpet ikke beregnes på forhånd, skal innbetales så meget som vedkommende tjenestemann finner tilstrekkelig. § 139 inneholder en del undtak fra regelen om forskuddsbetaling av gebyrer. For gebyr som ikke kan kreves forskuddsbetalt, kan vedkommende tjenestemann kreve sikkerhet før han utfører forretningen.

Efter § 140 kan så vel gebyrer som andre utgifter efter den nye lov inndrives ved utpanting hvis de ikke betales i rette tid.

§ 140 annet ledd bestemmer: «Av beløp som ikke er betalt 1 måned fra forfall, svares slik rente som Kongen fastsetter, dog ikke mere enn 1 procent for hver måned eller del derav. Kongen kan bestemme at renter ikke skal regnes av beløp under en viss størrelse.» Bestemmelser som her nevnt vil bli utferdiget senere.

Reglene om sikkerhetsstillelse, utpantingsrett og renteplikt gjelder efter § 141 ikke betaling som skal utredes av staten.

2. § 143 utvider departementets — i ekteskapssaker domstolenes — myndighet til å eftergi betaling til staten. Myndigheten omfatter således foruten gebyrer også godtgjørelse for statens utlegg efter sportelloven. Dette får betydning bl. a. i ekteskapssaker: mens retten nu bare kan eftergi behandlingsgebyr og (efter den spesielle bestemmelse i den gjeldende lovs § 92 annet punktum) utgifter til domsmenn, vil den efter den nye lov også kunne frita en part for å erstatte f. eks. utgifter til forkynnelser. Videre kan eftergivelsen skje både på grunn av uformuenhet og «når andre særlige forhold er til stede».

3. Efter den gjeldende sportellovs § 167 betales ikke gebyr til staten når «det offentlige» er part eller rekvirent; heller ikke betales for attester og avskrifter «til offentlig bruk». Den nye lov begrenser denne gebyrfrihet til bare å gjelde attester og avskrifter begjært av en statsmyndighet til statens bruk, se § 83, jfr. § 69 siste ledd. I andre tilfelle må således statsmyndigheter og statsinstitusjoner efter den nye lovs ikrafttreden betale gebyr til staten for de forretninger de forlanger.

Efter § 83 annet ledd kan Kongen gi forskrifter om i hvilke tilfelle en attest eller avskrift skal ansees begjært til statens bruk. Inntil slike forskrifter blir utferdiget, antas den gjeldende praksis med hensyn til forståelsen av uttrykket «til offentlig bruk» i den nuværende lov å burde følges.

9 desbr. Bestemmelsene om gebyrfrihet i Småbrukbanklovens § 78, fiskeribanklovens § 51, lov om gjeldsordning for fiskere § 31, lov om gjeldsordning for jordbrukere m. v. § 33 og jordlovens § 53 forandres ikke av den nye lov.

§ 160 bestemmer at hvis det i andre lover er gitt en almindelig regel om at offentlige tjenestemenn skal yde en myndighet bistand uten særskilt godtgjørelse, skal dette ikke gjelde forretninger som det er fastsatt betaling for i sportelloven. Denne forskrift løser spørsmålet om fattigstyrets gebyrfrihet, jfr. fattiglovens § 46. Efter den nye lov er det på det rene at fattigstyret må betale vanlig gebyr for det forretninger det forlanger, både til staten og til offentlige tjenestemenn. Det skal dog fremdeles ikke betales for attest som begjæres av et fattigstyre, se § 85 g og § 118 c.

4. Bestemmelsen i § 147 første ledd om saksomkostninger til staten i benefiserte saker svarer til § 168 i den gjeldende lov. Annet ledd inneholder en ny bestemmelse om at når en part ellers er blitt fritatt for rettsgebyr (f. eks. ved «bevilling til fritagelse for rettsgebyrer») skal motparten tilpliktes å betale staten gebyrene, dersom han blir ilagt saksomkostninger.

Bestemmelsen i den gjeldende lovs § 167 siste punktum om salær til regjeringsadvokaten er sløifet. I saker som regjeringsadvokaten fører for staten, blir saksomkostninger å fastsette på samme måte som i andre saker. Jfr. Ot. prp. nr. 9 for 1937 s. 5.

5. Den gjeldende lov har en rekke bestemmelser om skyss- og kostgodtgjørelse til embedsmenn, når de må foreta reise for å utføre offentlige forretninger; se §§ 16, 23, 25, 36, 46, 67 og 171. Disse bestemmelser er sløifet i den nye lov; men embedsmennene vil like fullt ha krav på skyss- og kostgodtgjørelse for slike reiser. Jfr. Sportellovkommisjonens innst. s. 32.

6. Foreldelsesfristen for krav som noen efter sportelloven har mot staten, er i § 151 satt ned fra 6 til 2 måneder. Utgangspunktet for fristen er efter den nye lov utløpet av det kvartal hvori forretningen er utført; dette vil gjelde selv om det ikke er utferdiget noen forskrift om at regning skal sendes kvartalsvis. Kongen kan samtykke i at et krav blir betalt også efter at det er foreldet.

7. Efter § 152 annet ledd skal fordelingen av utgifter til rettslokale mellem flere kommuner skje i forhold til folkemengden ved siste folketelling; Kongen kan i særlige tilfelle fastsette en annen fordelingsmåte. Ellers er reglene om betaling for husrum (§§ 152—154) i det vesentlige de samme som nu.

8. § 156 som gjengir den gjeldende lovs § 83, opstiller regler om innfordring og regnskapsføring av gebyrer til staten, om sikkerhet og fortrinsrett for statens krav mot tjenestemennene på innbetalte sportler m. v. 9 desbr.

Efter § 70 skal det for skjønn som styres av en lensmann, betales et gebyr til staten på kr. 10 for hver dag forretningen varer. Departementet bestemmer i medhold av kongelig resolusjon av 13 mai 1938 at gebyret skal tas til inntekt ved herredsretten. Det blir å føre til kredit i sportelregnskapet som vedkommende kap. 2132 i statsregnskapet. Utgifter til skyss- og kostgodtgjørelse til skjønnsmennene ved lensmannsskjønn skal som tidligere betales av herredsretten og føres til debet i sportelregnskapet som vedkommende kap. 316, 3 i statsregnskapet. For å lette kontrollen med innfordringen av gebyret skal alle begjæringer til herredsretten om opnevning av menn til lensmannsskjønn føres inn uten nr. i sakliste B for skjønn m. v., jfr. rundskrivelse nr. 13 om den nye rettergangsordning avsnitt IV. I enkelte lover er det bestemt at lensmannen selv skal opnevne mennene. Lensmannen skal ved utgangen av hvert halvår sende herredsdommeren fortegnelse over de skjønn som er holdt efter disse lovene. Samtidig skal det gis melding om hvilke skjønn som er falt bort av de som er ført i herredsrettens sakliste. Lensmannen skal gi attest om at han ikke har holdt andre skjønn enn de som er tatt med i fortegnelsen, og de hvor herredsretten har opnevnt mennene, og som ikke er nevnt i meldingen om de skjønn som er falt bort. Dersom lensmannen ikke har holdt noe skjønn i halvåret, skal han gi attest om dette. Opgavene skal av herredsdommeren legges ved sportelregnskapet når dette sendes inn til Riksrevisjonen.

Forøvrig vil de forskrifter om sportelregnskaper som er utferdiget med hjemmel i den nuværende lovs § 83, jfr. senest rundskrivelse av 31 mai 1938, vedbli å gjelde. Det samme gjelder bestemmelser om bruk av stempelmerker ved betaling av sportler.

9. § 157 første ledd gjengir uten vesentlige forandringer bestemmelsene i den gjeldende lovs § 174 om at gebyret for en forretning skal påføres dokument som tjenestemannen utferdiger eller påtegner. Annet ledd inneholder en ny bestemmelse om at når en forretning blir utført uten at noe dokument blir utferdiget eller påtegnet, skal tjenestemannen gi spesifisert opgave over det som skal betales for forretningen.

10. § 158 som gjengir den gjeldende lovs § 176, bestemmer:

«Fylkesmennene og domstolene skal være opmerksomme på overtredelser av denne lov og i tilfelle gi innberetning til

9 desbr. vedkommende regjeringsdpartement. Samme plikt har enhver annen tjenestemann forsåvidt angår de tjenestemenn som er underordnet ham.»

11. Henviser noen lov til lovbestemmelse som erstattes av en bestemmelse i den nye sportellov, skal efter § 161 henvisningen ansees å gjelde denne. Efter samme paragrafs annet ledd skal bestemmelser som er gitt av Kongen eller et regjeringsdepartement i medhold av noen lovbestemmelse som opheves ved loven, vedbli å gjelde inntil nye regler blir utferdiget med hjemmel i tilsvarende bestemmelser i den nye lov.

12. § 162 bestemmer: «For forretninger som er begjært eller påbegynt før denne lovs ikrafttreden, betales gebyrer efter bestemmelse i den hittil gjeldende lovgivning.»

Denne rundskrivelse bes sendt dommerne og politimestrene i hr. fylkesmannens distrikt.

9 desbr. **Rundskrivelse** nr. 5 fra Justisdepartementet til fylkesmennene om den nye sportellov.

Lensmenn. Namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene.

Den 1 januar 1939 trer den nye lov om betaling for offentlige forretninger av 4 februar 1938 i sin helhet i kraft. Lovens kap. 5 om tinglysing m. v. og enkelte andre bestemmelser trådte i kraft allerede 5 mars 1938, se lovens § 163.

Man skal i det følgende nevne de viktigste endringer som den nye lov gjør i de gjeldende bestemmelser om betaling for forretninger som utføres av lensmennene og av namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene (den nye lovs kap. 9 og 10).

A. Lensmennene.

I. Forkynnelser, tilsigelser og opslag.

Efter § 95 skal det for forkynnelse som utføres av stevnevidne på landet, betales kr. 2,50 når ikke noe annet er bestemt. Skal vidne tilkalles, betales kr. 3,50. Den nye lov har beholdt den tidligere gjeldende adgang for Kongen til å fastsette høiere betaling såfremt herredstyret uttaler sig for det. De forhøielser som er besluttet efter den gjeldende lov, vil i henhold til den nye lovs § 161 annet ledd vedbli å gjelde.

For forsøkt forkynnelse skal det bare betales når stevnevidnet ikke får betaling for utført forkynnelse av det samme dokument for den samme person. Dog betales særskilt gebyr for en forsøkt forkynnelse når det er opgitt uriktig eller mangelfull adresse, og dette har ført til at særskilt reise er foretatt.

Efter § 96 tilkommer stevnevidnet for å utferdige og bekrefte avskrift av et dokument som skal forkynnes, kr. 1,50

for hvert ark, og hvis avskriften optas gjennem telefon, den dobbelte betaling. For bare å bekrefte avskrift tilkommer han kr. 0,50 for hvert ark. 9 desbr.

Efter § 96 siste ledd skal bevidnelse om forkynnelsen gis uten særskilt betaling. Forlanges ellers attest om forkynnelsen, betales kr. 2.

§ 97: For forkynnelse i anbefalt brev med de foreskrevne bevidnelser betales kr. 1. Dog betales ikke for sådan forkynnelse når lensmannen får betaling for å utferdige det dokument som forkynnes. Men har ikke lensmannen fått betaling for utferdigelsen, vil han ha krav på gebyr for forkynnelse ved anbefalt brev, selv om det gjelder et krav som det påhviler ham som tjenesteplikt å innfordre.

For tilsigelse skal lensmannen ifølge § 99 ha kr. 1 for hver person som tilsies. Dette gjelder også når lensmannen styrer den forretning tilsigelsen gjelder. Blir samme person tilsagt til forskjellige forretninger, eller blir flere personer som bor i samme hus, tilsagt til samme forretning, betales som for én tilsigelse. I samsvar med gjeldende regler betales dog ikke gebyr for tilsigelse av lagrettemenn, domsmenn og skjønnsmenn ved rettslig skjønn, men skyss- og kostgodtgjørelse av staten såfremt reise er nødvendig. For tilsigelse av rettsvidner til rettsmøter i straffesaker og civile saker betales ikke, heller ikke når rettsvidnene blir tilsagt til rettsmøte utenfor de faste rettsdager.

For opslag tilkommer lensmannen efter § 101 kr. 1,50 for hvert sted hvor opslag er forlangt. Omhandler samme dokument flere forretninger, betales som for ett dokument. Gebyrfritagelsen ved opslag er begrenset: opslag av kunngjøringer om postverkets eller fattigvesenets anliggender skal ikke lenger skje gratis.

II. Notarialforretninger.

I reglene om betaling for vekselprotester er det kommet en ny bestemmelse om «nødsprotest» som optas av et stevnevidne på landet (vekselloven's § 87 annet ledd), se § 102 annet ledd. Bestemmelsen går ut på at stevnevidnet i dette tilfelle skal ha halvparten av det ordinære protestgebyr efter § 102 første ledd, mens den annen halvpart betales til lensmannen når protesten blir ført inn i hans protokoll. (Føres den inn i notarius' (sorenskriverens) protokoll, betales den annen halvpart til staten efter § 72 annet ledd.) Bestemmelsen får ikke anvendelse når protesten optas av et stevnevidne som er ansatt i lensmannens tjeneste; i så fall betales vanlig gebyr til lensmannen efter § 102 første ledd.

9 desbr. For notarialforretninger som bare går ut på å gi en attest eller bevidnelse, er det fastsatt et gebyr av kr. 2; se § 102 tredje ledd.

III. Skjønn og registreringsforretninger.

For å forberede en skjønns- eller takstforretning tilkommer lensmannen efter § 103 kr. 5. For å holde forretningen skal han ha kr. 20 når forretningen gjelder mer enn ti eiendommer med forskjellige eiere, kr. 10 når den gjelder mer enn to eiendommer med forskjellige eiere, og ellers kr. 5. Varer forretningen mer enn én dag, betales kr. 10 for hver overskytende dag. Gebyrfritagelsen for skjønn som holdes til fastsettelse av erstatning for sten, grus, sand o. s. v. som jernbanen tar i henhold til lov av 7 september 1854 § 2 bokstav d, og for skjønn efter lov om anlegg av telegraf, telefon m. v. av 9 juni 1903 § 9 faller bort. — Lensmannen tilkommer også skyss- og kostgodtgjørelse, som utredes av staten.

Efter § 70 skal det dessuten for skjønn som styres av lensmannen, betales et gebyr til staten på kr. 10 for hver dag forretningen varer. Gebyr skal dog ikke betales hvis begjæringen om skjønn blir tatt tilbake, eller saken av andre grunner faller bort uten at noen forretning er holdt, og uten at lensmannen eller noen av skjønnsmennene har gitt sig på vei til forretningsstedet. Er skjønn forlangt av begge parter, betales bare enkelt gebyr. (Henvisningen i § 70 siste ledd til § 16 annet ledd er uriktig; henvisningen skal gjelde § 16 fjerde ledd). Efter § 70 siste ledd, jfr. § 17, skal det bare betales gebyr som for én sak når det i fortløpende rekkefølge for det samme anlegg holdes ekspropriasjonstakster som styres av samme lensmann.

Om godtgjørelse til skjønnsmenn ved lensmannsskjønn gjelder samme regler som for skjønnsmenn ved rettslige skjønn, se den nye lovs §§ 90—91.

Departementet har bestemt at gebyret efter § 70 skal tas til inntekt ved herredsretten. Utgifter til skyss- og kostgodtgjørelse til skjønnsmennene skal som tidligere betales av herredsretten og føres til debet i sportelregnskapet som vedkommende kap. 316, 3 i statsregnskapet.

For å lette kontrollen med innfordringen av gebyret skal alle begjæringer til herredsretten om opnevning av menn til lensmannsskjønn føres inn uten nr. i herredsrettens sakliste B for skjønn m. v., jfr. rundskrivelse nr. 13 om den nye rettergangsordning avsnitt IV. I enkelte lover er det bestemt at lensmannen selv skal opnevne mennene. Lensmannen skal ved utgangen av hvert halvår sende herredsdommeren fortegnelse

over de skjønn som er holdt efter disse lovene. Samtidig skal det gis melding om hvilke skjønn som er falt bort av de som er ført i herredsrettens sakliste. Lensmannen skal gi attest om at han ikke har holdt andre skjønn enn de som er tatt med i fortegnelsen, og de hvor herredsretten har opnevnt mennene, og som ikke er nevnt i meldingen om de skjønn som er falt bort. Dersom lensmannen ikke har holdt noe skjønn i halvåret, skal han gi attest om dette. Opgavene skal av herredsdommeren legges ved sportelregnskapet når dette sendes inn til Riksrevisjonen. 9 desbr.

Efter § 104 skal lensmannen for en registreringsforretning ha kr. 10 med et tillegg av kr. 0,50 for hvert kr. 1 000 som verdien av det registrerte løsøre utgjør utover kr. 4 000. Den samlede betaling må dog ikke overstige kr. 30. Varer forretningen mer enn en dag, betales videre kr. 10 for hver av de følgende dager. Lensmannen har dessuten krav på skyssgodtgjørelse.

For forseglingsforretning tilkommer lensmannen kr. 5 såfremt forseglingen ikke kan foregå i forbindelse med en registreringsforretning.

Lensmannens gebyr og skyssgodtgjørelse utredes av staten når boet behandles av skifteretten, og ellers av boet eller rekvirenten. For registrering i anledning av umyndiggjørelse utredes betalingen av staten, som har krav på å få gebyret erstattet av den umyndiggjorte.

Registreringsvidner tilkommer kr. 3; i særegne tilfelle kan skifteretten fastsette en høiere betaling. Betalingen gjelder for hver forretning eller for hver dag, hvis samme forretning varer mere enn én dag. Se § 93.

IV. Tvangsforretninger m. v.

Efter § 105 skal lensmannen for utleggsforretning eller annen tvangsforretning ha den betaling som er fastsatt i §§ 30—32 og § 33 siste ledd, såfremt ikke annet er bestemt. Må namsmannen foreta særskilt reise over 20 km. hver vei, betales ikke under kr. 10. § 30 fastsetter nye gebyrsatser for tvangsforretninger. Bestemmelsen i § 30 annet ledd vil bl. a. omfatte forretninger til utlevering av radioapparater for skyldig lytteravgift og utleveringsforretninger efter loven om kjøp på avbetaling; den sistnevnte lovs § 18 opheves. For øvrig finnes nye regler i § 32, som handler om gebyr når forretningen holdes hos flere saksøkte m. m., og i § 33 siste ledd, som omhandler melding om utlegg til den som er forpliktet efter en utlagt fordring eller annen rettighet.

For utleggsforretning til inndriving av bøter, inndrag-

9 desbr. ning eller omkostninger som er tilkjent det offentlige i straffesak, beregnes gebyr som for utpanting, dog ikke under kr. 2.

I § 106 er det gjort noen mindre endringer i gebyrsatsene for utpanting. Når forretningen blir tilbakekalt eller av annen grunn faller bort før den er begynt, men efter at namsmannen er møtt frem på forretningsstedet, betales halvt gebyr. Når utpanting holdes samtidig for flere krav hos samme skyldner, betales gebyr som for én forretning, selv om kravene tilhører flere fordringshavere. Enkelt gebyr betales også når utpanting holdes samtidig hos flere fellesforpliktede.

Efter § 93 femte ledd skal vidne ved tvangsforretning ha kr. 1,50.

I § 107 gis regler om innkrevingsgebyr, som svarer til de «avskrivingspenger» som omhandles i den gjeldende lovs §§ 126 og 127. Gebyret er kr. 0,15 for hver kr. 10 eller del derav som innbetales, dog ikke over kr. 3, og kan kreves når avdrag og renter til staten eller offentlige fond eller en fordring som kan inndrives ved utpanting, blir betalt mer enn en uke efter forfallstid. Når samme skyldner samtidig betaler flere fordringer, beregnes bare ett gebyr for det samlede beløp, selv om beløpene skyldes til forskjellige fordringshavere. Dog betales særskilt gebyr for hver av flere faste eiendommer med forskjellige bruksnummer. For innkreving betales ikke når lensmannen har fått gebyr for utpanting efter § 106, eller når tvangsauksjon er begjært og gebyr beregnes efter § 109, eller når lensmannen får annen godtgjørelse for innkrevingen. Heller ikke skal det betales innkrevingsgebyr når skatt blir betalt ved trekk i lønn eller lignende inntekt. Dette gjelder både ved tvungent og frivillig skattetrekk.

Gebyret til namsmannen for å forberede en tvangsauksjon eller annen auksjon som skal holdes av namsmyndighetene, er i den nye lov forhøiet til kr. 4, se § 109 første ledd. Gjelder det auksjon for skatter eller andre avgifter til staten eller en kommune eller til en brandkasse som har legalpanterett, betales kr. 2. Gebyret betales for hver auksjonsforfølgning, dog betales ikke særskilt for hver av flere auksjoner som på samme tid er begjært overfor samme saksøkte. Namsmannens betaling for å holde auksjonen er den samme som nu, se § 109 annet ledd.

Gebyret til staten for auksjon over fast eiendom hvor salg finner sted, er nedsatt når kjøpesummen er over kr. 20 000, se § 34 a.

Reglene om i hvilke tilfelle flere auksjoner anses som én forretning, er forandret, se § 37, som også får anvendelse ved beregningen av gebyr til lensmannen efter § 109 annet ledd.

§ 110 fastsetter et gebyr på kr. 1 for å utferdige påkrav eller varsel som skal forkynnes før tvangsforretning kan holdes. Dog betales kr. 2 for påkrav før tvangsauksjon når det ikke gjelder skatter eller avgifter til staten, en kommune eller en brandkasse som har legalpanterett; i så fall betales kr. 1. 9 desbr.

For å anvise utlagte fordringer til innkreving tilkommer namsmannen efter § 111 kr. 5 dersom beløpet er høist kr. 100, med et tillegg av kr. 1 for hvert overskytende kr. 100 eller del derav. Høieste gebyr er kr. 10, og gebyr regnes ikke på grunnlag av et større beløp enn det krav som dekning søkes for. § 111 inneholder også regler om betaling for lovbestemt medvirking til annen dekningsforfølgning.

Efter § 112 skal det for frivillig auksjon eller licitasjon som forlanges holdt av namsmannen, betales kr. 10 for hver forretningsdag og dessuten skyssgodtgjørelse. Auksjonsvidnet skal ha kr. 5 for hver forretningsdag.

V. Forskjellige forretninger.

Efter § 113 siste ledd tilkommer lensmannen eller stevnevidnet for å motta betaling av veksel under protest samme betaling som for deponering. Bestemmelsene om betaling for deponering er de samme som nu.

Efter § 114 a skal lensmannen for handelsbrev eller vidnesbyrd om utførselsrett ha kr. 20 og for håndverksbrev kr. 10.

For å opnevne skylddelingsmenn skal han efter § 114 f ha kr. 3. Når de samme menn opnevnes til skylddeling av flere bruk efter begjæring av den samme eier, betales bare ett gebyr.

For attest eller avskrift tilkommer lensmannen (namsmannen) efter § 116 kr. 2 for hvert ark når ikke annet er bestemt. For å bekrefte underskrift tilkommer lensmannen eller stevnevidnet kr. 0,50 for hver underskrift. § 145 fastsetter regler for hvad som skal regnes for et ark.

Bestemmelsen i den gjeldende lovs § 142 annet ledd, jfr. § 76 annet ledd, om attester om vernepliktige mannskapers tillatelse til utvandring, er sløifet i den nye lov.

Efter § 117 skal det ikke betales gebyr for attester og avskrifter som forlanges av en offentlig myndighet til offentlig bruk, eller for attester som lensmannen utsteder som polititjenestemann. Kongen kan gi forskrifter om i hvilke tilfelle en attest eller avskrift skal anses å være til offentlig bruk eller en politiattest, og bestemme at det skal betales gebyr efter

9 desbr. § 116 første ledd eller et lavere gebyr for bestemte slags politiattester.

Forskrifter om i hvilke tilfelle en attest eller avskrift skal anses å være «til offentlig bruk», kan ikke ventes utferdiget med det første. Spørsmålet om å gi regler om når en attest skal anses som politiattest, og om å fastsette gebyr for visse slags politiattester — herunder også attester om vernepliktige mannskapers tillatelse til utvandring — er under behandling og vil bli avgjort senere.

Uttrykkene «offentlig myndighet» og «offentlig bruk» i § 117 antas å måtte leses som om det stod «statsmyndighet» og «statens bruk», jfr. § 83. Den nuværende praksis med hensyn til «offentlig bruk» antas for øvrig i det vesentlige å beholde sin gyldighet, så lenge det ikke blir utferdiget forskrifter efter § 117.

§ 118 fastsetter i hvilke tilfelle en attest ellers skal gis uten betaling. Attester i anledning av søknad om fri sakførsel blir ikke gebyrfrie efter den nye lov, jfr. § 118 b og Sportellovkommisjonens innst. s. 61 (til § 81 f i kommisjonens lovutkast).

VI. Lensmannsforretninger i byene.

Bestemmelsene i §§ 95—118 tar sikte på lensmannsforretninger på landet. § 119 første ledd sier at de også gjelder i ladestedene for forretninger som hører under lensmannen.

I ladestedene er lensmannen hovedstevnevidne. Han er således ordinær protest-tjenestemann i de ladesteder hvor notarius publicus ikke har kontor. I de andre ladesteder kan lensmannen opta «nødsprotest» som stevnevidne. § 119 annet ledd bestemmer at når lensmannen optar protest i ladested hvor notarius ikke har kontor, tilkommer han gebyr efter § 102 første ledd (d. v. s. det ordinære gebyr for protest optatt av lensmannen som hovedstevnevidne på landet). Blir protest i ladested optatt av stevnevidne, betales efter § 102 annet ledd. Den siste bestemmelse vil bl. a. få anvendelse når lensmannen optar «nødsprotest» som stevnevidne i ladested hvor notarius har kontor. — Disse forskrifter gjelder ikke for protestforretninger i kjøpstædene. Optar f. eks. en lensmann «nødsprotest» i en kjøpstad, tilkommer han gebyr efter den nye lovs § 122 annet ledd.

I enkelte kjøpstæder utstedes næringsbrev av en lensmann. Efter § 119 tredje og ferde ledd tilkommer lensmannen i disse tilfelle for handelsbrev, vidnesbyrd om utførselsrett og håndverksbrev betaling efter § 114 a og for brev på skipperborgerskap kr. 10. Efter den nye lov blir det i det

hele ikke i noe tilfelle å betale gebyr til staten for nærings- 9 desbr.
brev som utstedes av en lensmann, hvad enten det er på landet, i ladested eller i kjøpstad; gebyret beregnes efter bestemmelsene i § 114 a og § 119 tredje og fjerde ledd og tilfaller lensmannen.

B. Namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene.

§ 120: For forkynnelse skal det som hittil betales kr. 1,60; skal vidne tilkalles, betales kr. 2,50. For øvrig får reglene i §§ 95—100 tilsvarende anvendelse; se om en del av disse bestemmelser avsnitt A I foran.

§ 120 tredje ledd svarer til den gjeldende lovs § 148. Med hjemmel i den sistnevnte bestemmelse er godtgjørelse fastsatt ved kongelig resolusjon av 20 august 1920. Efter den nye lov skal stevnevidnet få godtgjørelse for flere forretninger enn nu, således for tilsigelser av skjønnsmenn, for alle tilsigelser av rettsvidner og for forkynnelser i straffesaker og ellers i justis- og politivesenets anliggender. Godtgjørelse til stevnevidnene efter den nye bestemmelse vil bli fastsatt senere.

§ 121: Gebyret for opslag er kr. 1 som nu. For øvrig gir paragrafen reglene i § 101 tilsvarende anvendelse. Om disse henvises til avsnitt A I.

Efter § 122 tilkommer hovedstevnevidnet for protest i de kjøpstæder hvor notarius publicus (sorenskriveren) ikke har kontor, samme betaling som nu, d. v. s. kr. 10 såfremt beløpet er over kr. 2 000, og ellers kr. 5, beregnet for hver person som det optas protest hos. Bestemmelsen tar sikte på de tilfelle hvor hovedstevnevidnet optrer som ordinær protest-tjenestemann, jfr. vekselloven's § 87 annet punktum. Om «nødsprotest» (vekselloven's § 87 annet ledd) handler § 122 annet ledd: Når protest blir optatt av et stevnevidne, tilkommer dette halvparten av gebyret efter første ledd. Den annen halvpart betales til hovedstevnevidnet når protesten blir ført inn i hovedstevnevidnets protokoll. (Føres protesten inn i notarius' (sorenskriverens eller byfogdens) protokoll, betales den annen halvpart til staten efter § 72 annet ledd.) Bestemmelsen i § 122 annet ledd, første punktum, vil få anvendelse også når hovedstevnevidnet optar «nødsprotest» i kjøpstad hvor notarius har kontor.

§§ 123—125 handler om gebyr for tvangsforretninger, for innkreving, påkrav, frivillig auksjon eller licitasjon, deponering, attester og avskrifter. De gir i det vesentlige de tilsvarende paragrafer i kap. 9 anvendelse, jfr. foran i avsnitt A IV og V. Det er dog noen forskjell bl. a. når det gjelder

9 desbr. gebyr for utpantinger (§ 124, jfr. § 106). Gebyr for innkreving (det nuværende «avskrivingsgebyr») skal efter § 124 siste ledd bare betales når skatter og andre avgifter til staten betales til en skatteopkrever som ikke er skattefoged eller byfoged. Innkrevingsgebyr kan således bare beregnes av de særskilte skatteopkrevere som er ansatt i en del kjøpstæder efter lov av 21 juli 1894 § 5. En underfoged tilkommer ikke innkrevingsgebyr.

Når underfogden eller en annen tjenestemann som ikke er ansatt ved namsrettens kontor, holder tvangsforretning i kjøpstad som fullmektig for namsretten, skal det efter § 125 annet ledd ikke betales sportler til staten, men underfogden eller vedkommende tjenestemann tilkommer gebyr efter reglene i kap. 10.

C. Almindelige bestemmelser.

Når ikke annet fremgår av loven, vil forskriftene i dens 3 avdeling få anvendelse på alle de gebyrer loven fastsetter, både de staten skal ha, og de som tilfaller tjenestemenn.

1. §§ 138—139 inneholder bestemmelser om gebyrenes forfallstid m. v. Efter § 138 skal gebyrer i almindelighet betales forskuddsvis; det samme gjelder andre utgifter som efter loven skal betales i anledning av en forretning, f. eks. skyssgodtgjørelse eller porto. § 139 inneholder en del undtak fra regelen om forskuddsbetaling av gebyrer. For gebyr som ikke kan kreves forskuddsbetalt, kan vedkommende tjenestemann kreve sikkerhet før han utfører forretningen.

Efter § 140 kan så vel gebyrer som andre utgifter inndrives ved utpanting hvis de ikke betales i rette tid.

§ 140 annet ledd bestemmer: «Av beløp som ikke er betalt 1 måned fra forfall, svares slik rente som Kongen fastsetter, dog ikke mere enn 1 procent for hver måned eller del derav. Kongen kan bestemme at renter ikke skal regnes av beløp under en viss størrelse.» Bestemmelser som her nevnt vil bli utferdiget senere.

Reglene om sikkerhetsstillelse, utpantingsrett og renteplikt gjelder efter § 141 ikke betaling som skal utredes av staten.

2. Gebyrfriheten for «det offentlige» når det gjelder forretninger som staten skal ha betaling for, jfr. den gjeldende lovs § 167, er i den nye lov begrenset til bare å gjelde attester og avskrifter begjært av en statsmyndighet til statens bruk, se § 83, jfr. § 69 siste ledd. Om den tilsvarende gebyrfrihet når det gjelder attester og avskrifter som

gis av en lensmann eller av en namsmann eller et stevnevidne i kjøpstad, se lovens §§ 117 og 125 og avsnitt A V foran. 9 desbr.

Gebyrfriheten for skatteauksjoner — den gjeldende lovs § 47 — faller også bort. Men den nye lov inneholder enkelte særregler om gebyrberegningen ved disse auksjoner, se § 37 annet ledd, § 109 første ledd og § 110, jfr. avsnitt A IV foran.

Reglene om auksjoner for Småbruk- og Boligbanken i lov av 23 juli 1915 § 78 annet ledd forandres ikke av den nye lov.

3. § 160 bestemmer at hvis det i andre lover er gitt en almindelig regel om at offentlige tjenestemenn skal yde en myndighet bistand uten særskilt godtgjørelse, skal dette ikke gjelde forretninger som det er fastsatt betaling for i sportelloven. Denne forskrift løser spørsmålet om fattigstyrets gebyrfrihet, jfr. fattiglovens § 46. Efter den nye lov er det på det rene at fattigstyret må betale vanlig gebyr for de forretninger det forlanger, både til staten og til offentlige tjenestemenn. Det skal dog fremdeles ikke betales for attest som begjæres av et fattigstyre, se § 85 g og § 118 c.

4. I § 149 første ledd er det tatt inn en bestemmelse om at en tjenestemann ikke får skyss- og kostgodtgjørelse for en forretning han efter sportelloven skal ha gebyr for, med mindre dette uttrykkelig er bestemt. (§ 149 annet ledd og § 150 gjengir §§ 170 og 172 i den gjeldende lov.)

5. Foreldelsesfristen for krav som noen efter sportelloven har mot staten, er i § 151 satt ned fra 6 til 2 måneder. Utgangspunktet for fristen er efter den nye lov utløpet av det kvartal hvori forretningen er utført; dette vil gjelde selv om det ikke er utferdiget noen forskrift om at regning skal sendes kvartalsvis. Kongen kan samtykke i at et krav blir betalt også efter at det er foreldet.

6. § 157 første ledd gjengir uten vesentlige forandringer bestemmelsene i den gjeldende lovs § 174 om at gebyret for en forretning skal påføres dokument som tjenestemannen utferdiger eller påtegner. Annet ledd inneholder en ny bestemmelse om at når en forretning blir utført uten at noe dokument blir utferdiget eller påtegnet, skal tjenestemannen gi spesifisert opgave over det som skal betales for forretningen.

7. Henviser noen lov til en lovbestemmelse som erstattes av en bestemmelse i den nye lov, skal efter § 161 henvisningen anses å gjelde denne. Efter samme paragrafs annet ledd skal bestemmelser som er gitt av Kongen eller et regjeringsdepartement i medhold av noen lovbestemmelse som opheves ved loven, vedbli å gjelde inntil nye regler blir utferdiget med hjemmel i tilsvarende bestemmelser i den nye lov.

9 desbr. 8. § 162 bestemmer: «For forretninger som er begjært eller påbegynt før denne lovs ikrafttreden, betales gebyr efter bestemmelsene i den hittil gjeldende lovgivning.»

Denne rundskrivelse bes sendt til lensmennene og til namsmenn og stevnevidner i kjøpstædene i hr. fylkesmannens distrikt.

9 desbr. **Rundskrivelse** nr. 6 fra Justisdepartementet til fylkesmennene om den nye sportellov.

Forliksmenn.

Departementet skal i denne rundskrivelse behandle bestemmelsene i den nye sportellov om betaling til forliksmenn, jfr. rundskrivelse nr. 2 av 2 mars 1938.

§ 86. Paragrafen inneholder i det vesentlige samme gebyrbestemmelser som den gjeldende lovs § 85.

Efter første ledd skal det for innkalling til forliksrådet betales kr. 1 (som nu). For denne betaling skrives innkallingen i 2 eksemplarer. Er det flere innklagede, slik at det trengs flere enn to eksemplarer av innkallingen, skal det betales et tilleggsgebyr av kr. 0,50 for hvert eksemplar som må skrives utover de nevnte to.

Dersom klagen tas tilbake efter at den er forkynt for innklagede, f. eks. fordi gjelden er betalt, må saken likevel behandles i forliksrådets møte og heves ved kjennelse, jfr. tvistemålslovens § 100 og departementets skrivelser av 8 januar 1929 og 21 desember 1935 (i Lovtidend). I et slikt tilfelle betales efter den nye lov ikke for behandling av saken, dersom forliksrådet før behandlingen i rådets møte får melding om at klagen er tatt tilbake; se § 86 tredje ledd, siste punktum.

§ 87. Første ledd lyder slik:

«For behandling av en sak utenfor det faste møtested tilkommer hver av forliksmennene skyssgodtgjørelse og kr. 5 for hver dag eller del av en dag som går med til reisen og opholdet på stedet.»

Denne bestemmelse avløser den gjeldende lovs § 86 første og annet ledd.

§ 88, som avløser den gjeldende lovs §§ 87—88, lyder slik:

«For avskrift som forliksrådet gir, betales for hvert ark kr. 1 til den av forliksmennene som meddeler avskriften.

Samme gebyr betales for attester. Dog betales ikke noe for attest om at en sak er henvist til retten.

For å sette op en forliksklage som prosesskrift efter muntlig henvendelse tilkommer en forliksmann kr. 2.»

Gebyret for avskrifter og attester er som det vil ses forhøiet til kr. 1.

§ 89 gjengir den gjeldende lovs § 89.

Foruten bestemmelsene i kap. 7 har også en del av reglene 9 desbr.
i den nye lovs 3dje avdeling, kap. 12: «Almindelige bestemmelser» betydning for forliksrådene, således § 138 om forskuddsbetaling av gebyrer, § 140 om utpantingsrett, § 142 om ansvar for prosessfullmektiger, § 144 om utgifter til porto m. v., § 145 om hvorledes betaling pr. ark skal regnes, § 146 om gebyrfrie attester og avskrifter og §§ 149—150 om reisegodtgjørelse.

§ 157 første ledd bestemmer:

«Et dokument som en tjenestemann utferdiger eller påtegner, skal han gi påskrift om gebyret. Inneholder dokumentet eller påtegningen avskrift av eller attest om en forretning som det skal regnes særskilt gebyr for, gir han dessuten påskrift om gebyret for forretningen. Skal ikke noe gebyr betales, gjøres anmerkning om det.»

§ 162 bestemmer:

«For forretninger som er begjært eller påbegynt før denne lovs ikrafttreden, betales gebyrer efter bestemmelsene i den hittil gjeldende lovgivning.»

Denne rundskrivelse bes sendt forliksrådene i hr. fylkesmannens distrikt.

Rundskrivelse nr. 7 fra Justisdepartementet til fylkes- 9 desbr.
mennene om den nye sportellov.

Ekteskapslysing. Vigsel. Vigselattester.

Ekteskapsloven av 31 mai 1918 inneholder i §§ 30 og 75 bestemmelser om gebyr bl. a. for vigsel, vigselattester og lysing før ekteskap. Disse bestemmelser (med undtak av § 30 annet punktum) opheves 1 januar 1939, da den nye sportellov av 4 februar 1938 trer i kraft, og avløses av §§ 74, 75 og 132 i denne lov.

1. Lysing.

Den nye sportellovs § 74 bestemmer:

«For lysing før ekteskap betales kr. 5. For attest om lysingen betales ikke særskilt. Blir lysingen kunngjort i utlandet, betales utgiftene av den som forlanger lysingen.

For samtykke til at lysingsfristen forkortes eller lysing undlates, betales kr. 20. I tilfelle av uformuenhet kan fylkesmannen nedsette gebyret til det halve eller helt eftergi det.»

Som det vil ses, er gebyret for lysing nedsatt. Ellers er reglene de samme som nu. Ved kongelig resolusjon av 2 desember 1938 er det bestemt at gebyrene for lysing og for samtykke til at lysingsfristen forkortes eller lysing undlates, fremdeles skal avgjøres ved stempelmerker, som kasseres av vedkommende tjenestemann på den måte som

9 desbr. er fastsatt i lov av 11 april 1885 § 5, jfr. tilleggslov av 24 juni 1915. Man henviser i denne forbindelse til Finansdepartementets skrivelse av 17 juni 1932 og dette departements rundskrivelse av 8 desember s. å. (begge i Lovtidend).

Efter den nye sportellovs § 143 vil gebyret for lysing kunne eftergis av Justisdepartementet i tilfelle av uformuenhet eller når andre særlige forhold er til stede.

2. Vigsel.

Den nye lovs § 75 første ledd bestemmer:

«For vigsel betales ikke gebyr, men skyss- og kostgodtgjørelse når reise må foretas. Foretar notarius publicus vigsel av personer som begge har bopel utenfor hans embedskrets, betales kr. 10.»

Bestemmelsen i annet punktum er ny.

Om betaling av det offentlige til særskilt beskikket vigselmann for vigsel henvises til ekteskapslovens § 30 annet punktum, som vedblir å gjelde.

3. Vigselattester.

Den nye lovs § 75 annet ledd bestemmer:

«For vigselattest som utstedes av notarius publicus, betales kr. 1. Dog betales ikke gebyr for den første attest som utstedes.»

§ 132 lyder:

«Vigselmann som ikke er notarius publicus, tilkommer for vigselattest kr. 1. For den første attest som utstedes, betales dog ikke gebyr. Bestemmelsene i § 83 får tilsvarende anvendelse.»

Som det vil ses, er den nuværende regel om gebyrfrihet for attest som utstedes «i forbindelse med vigselen» (ekteskapslovens § 30 annet ledd, tredje punktum), endret slik at den første attest som utstedes om vigselen skal gis uten betaling. (Bestemmelsen i ekteskapslovens § 30 siste punktum om betaling av det offentlige til særskilt beskikket vigselmann for vigselattest som utstedes i forbindelse med vigselen, faller bort.)

Gebyrfri er også attest som begjæres av en statsmyndighet til statens bruk (§ 83 og § 132 siste punktum).

4. Overgangsbestemmelse.

Den nye lovs § 162 bestemmer:

«For forretninger som er begjært eller påbegynt før denne lovs ikrafttreden, betales gebyrer efter bestemmelsene i den hittil gjeldende lovgivning.»

Denne rundskrivelse bedes sendt til de borgerlige vigsel- 9 desbr.
menn (notarii publici og særskilt beskikkede vigselmenn) og til forstandere og prester for ordnede dissentermenigheter i hr. fylkesmannens distrikt. Statskirkens vigselmenn får rundskrivelsen sendt fra Kirkedepartementet.

Man henleder hr. fylkesmannens opmerksomhet på det som er sagt i avsnitt 1 foran om gebyr for dispensasjon fra lysingsforskriftene.

Rundskrivelse *) fra Landbruksdepartementet om kam- 10 desbr.
pen mot munn- og klovsyken forsåvidt Østfold fylke angår.

Rundskrivelse *) fra Landbruksdepartementet om kam- 10 desbr.
pen mot munn- og klovsyken forsåvidt angår Oslo og Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder fylker.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 10 desbr.

Ifølge meddelelse fra Folkesambandets generalsekretær har Hellas 6 april 1938 underskrevet deklarasjon **) angående historieundervisningen (Revisjon av lærebøker), Genève 2 oktober 1937.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet. 10 desbr.

I medhold av § 17 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer og post X, punkt 1, i plakat av 7 november 1930 om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander bestemmes:

Frø av alle slags, som kommer fra land i Europa, må — iberegnet skibningstiden fra oprinnelseslandet — være lagret hos importøren eller eventuelt på tollboden i 7 uker før det sendes til forbrukerne.

Statens kornforretning bemyndiges til å dispensere fra denne bestemmelse samt til å fastsette de nærmere vilkår til gjennemføring av ordningen.

Overtredelse av disse bestemmelser eller bestemmelser utferdiget i medhold herav er straffbar.

Disse bestemmelser, som gjelder inntil videre, trer i kraft straks og gjelder også for de tillatelser til innførsel av frø som måtte være gitt.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet. 10 desbr.

I medhold av § 17 i lov av 14 juli 1894 om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer med tilleggslover

*) Kunngj. 22 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 64.

10 desbr. og post X, punkt 1 i plakat av 7 november 1930 om innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander bestemmes:

1. Det skal inntil videre være forbudt å innføre alle slags friske grønnsaker fra alle land (tolltariffens grønnsaker 1 a—f lnr. 262—268), trær, busker og andre levende planter (tolltariffens trær, busker og planter, levende 1—3 lnr. 876—878).
2. Det er forbudt også fra Finnland å innføre usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg og slaktet fjærfe, jfr. punkt VI i plakaten av 30 november 1930 og Landbruksdepartementets kunngjøring av 24 september 1938.
3. Disse bestemmelser, som gjelder inntil videre, trer i kraft straks.
4. Landbruksdepartementet kan dispensere fra disse bestemmelser.
5. Overtredelse av bestemmelsene er straffbar.

10 desbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 28, 2 for Grimstad.

10 desbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om at Laksevåg bygnings- og brandkommune skal utvides til å omfatte hele Laksevåg sogn med undtagelse av gnr. 47, Tenebekklien (gårdene Lien og Tenebekken) med samtlige underliggende bruk.

12 desbr. **Skrivelse** *) fra Justisdepartementet om ny politivedtekt for Andebu herred, Vestfold fylke.

12 desbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Andørja herred, Troms fylke, skal henregnes til vernskog.

12 desbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om at all skog i Ullsfjord herred, Troms fylke, skal henregnes til vernskog.

13 desbr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om tillegg til § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Sem herred, Vestfold fylke.

13 desbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om utvidelse av byggebeltet omkring Moss i Rygge herred samt bygningsvedtekter for byggebeltet.

13 desbr. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet om vedtekt til bygningslovens § 109 for Hamar.

*) Kunngj. 22 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

Reglement *) utferdiget av Handelsdepartementet med hjemmel av kongelig resolusjon av 16 juni 1933. 14 desbr.

Kap. XIII. Portofrihet. Frankering av statens og kommunenes post.

§ 1. Postverkets egne tjenestesaker er portofrie. Se postlovens § 2, 1 ledd.

Postsendinger fra Norges bank eller dens avdelinger og fra privatbanker, adressert til Poststyret eller til postmestre, anses som postverkets tjenestesaker når de angår postverkets pengeomsetning gjennem vedkommende bank.

Det samme gjelder sykepenger og kvittering for innbetalt premie fra trygdekasser til postverket, og likeså innmeldingskort for medlemmer når kortene sendes tilbake fra trygdekassene til postverket.

Posttjenestemenn kan ikke sende som postsak skrivelser om saker som vedkommer deres egen velferd, f. eks. søknad om stilling eller tjenestefrihet i privat øiemed. Kvittering for lønn kan sendes som postsak.

§ 2. Postverkets egne tjenestesaker påtegnes «Postsak». Attestasjon kreves ikke, dersom postverkets tjenestekonvolutter er benyttet eller poststedet har satt sitt stempel på sendingens merkelapp. Andre sendinger som er påtegnet «Postsak» uten attestasjon, behandles som portofrie under befordringen, dersom de er adressert til Poststyret, et postkontor, et poståpneri eller en postekspedisjon.

Finner adresseposttedet at en sending som er påtegnet «Postsak» er portopliktig, sendes saken til utgangsstedet, i tilfelle gjennem de overordnede kontorer. Avsenderen gjøres opmerksom på at innholdet ikke kunde sendes som postsak. Han må betale straffeporto. For denne settes frimerker på omslaget. Frimerkene kasseres. Er det grunn til å anta at forholdet ikke beror på en undskyldelig misforståelse, innhentes skriftlig erklæring fra avsenderen, og saken sendes Poststyret som efter omstendighetene kan sende den videre til påtalemyndigheten.

§ 3. For statens og kommunenes post gjelder de almindelige forskrifter om taksering, vekt og dimensjoner m. v. Frankeringen foretas enten med almindelige frankeringsmidler eller med tjenestemerker.

---

*) Kunngj. 11 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1 for 1939. Ovenstående reglement trer istedenfor frankeringsreglementet av 16 juni 1933 med senere rettelser, jfr. kgl. res. av 18 september 1936.

14 desbr. Innenriks kan tjenestemerker brukes:

1. For statens post, dog ikke for post fra innretninger av inntektsbringende eller erhvervsmessig art og institusjoner som utligner kontingent til støtte for sin virksomhet.
2. For kommunenes almindelige brevpost (brev, brevkort og korsbåndsendinger), dog ikke for:
   a) Post fra innretninger av inntektsbringende eller erhvervsmessig art og institusjoner som utligner kontingent til støtte for sin virksomhet.
   b) Lokalpost i by.
   c) Heller ikke på lokalpostsending i landdistrikt, med mindre sendingen
      enten innlegges på poststeder for å hentes av adressat som ikke bor innen det lokale ombæringsdistrikt,
      eller innleveres i landpostbudrute,
      eller er bestemt til å utleveres i landpostbudrute.

På sending som innleveres ved landpostbud eller skal bringes ut ved landpostbud, kan tjenestemerker bare brukes når den ikke veier over 125 gram.

Istedenfor tjenestemerker kan brukes frankeringsmaskin med tjenestemerke-avtrykk.

Innkalling til mobilisering, innlagt i konvolutt påtrykt «Militær sak, haster», kan sendes i posten uten tjenestemerke og uten attestasjon, når militær befalingsmann eller avdeling står som avsender på konvoluttens bakside.

§ 4. Almindelige frimerker eller almindelige frankeringsavtrykk må brukes:

I. Av følgende statsforetagender:
Norsk lysingsblad.
Statens filmkontroll.
Rikshospitalets apotek.
Statens kjøleanlegg i Ålesund.
Kongsberg sølvverk.
Telegraf- og telefonverket.
Statens og Oplysningsvesenets fonds skoger.
Statens sagbruk.
Vaksdal mølle.
Norges brandkasse.
Statsbanene og Statsbanenes regnskapsrevisjon.
Statens eiendommer i Narvik.
Vassdrags- og elektrisitetsvesenet.
Myntinnretningen.
Kongsberg våbenfabrikk.

Raufoss ammunisjonsfabrikker. 14 desbr.
Småbruk- (Arbeiderbruk) og boligbanken.
Fiskeribanken.
Hypotekbanken.
Kommunalbanken.
Statens kornforretning.
Marinens hovedverft.
Rikstrygdeverket, derunder tilsynsmenn og ankenevnder.
Fabrikkontrollen.
Kjelkontrollen.
Arbeidsrådet.
Ildsfarlighetsinspektoratet.
Bank- og sparebankinspeksjonen.
Justervesenet.
Sjødyktighetskontrollen.
Mønstringsvesenet.
Styret for Det industrielle rettsvern.
Bergvesenet.
Vrakervesenet.
Statens trankontroll.
Norsk rikskringkasting.

II. Av følgende kommunale foretagender:
Industrielle bedrifter, kraftanlegg, gassverk, elektrisitetsverk, møller.
Jernbaner, elektriske baner, sporveier og automobilselskaper.
Dampskib.
Telefonanlegg.
Fiskevær.
Handel.
Vannverk.
Renholdsverk.
Skogbruk.
Kinematografer.
Byforbundet.
Herredsforbundet.
Havnekasser i byene.

III. Av institusjoner hvis utgifter bare delvis utredes ved tilskudd fra stat eller kommune.

Likeledes fond som er selvstendige institusjoner, f. eks. fengselsvesenets fond, og innretninger som tjener offentlige formål uten å tilhøre stat eller kommune, f. eks. trygdekasser efter lov om syketrygd av 6 juni 1930, Det frivillige skyttervesen, Verneforeningenes landsforbund m. v.

14 desbr.

IV. I alle tilfelle for følgende kommunale sendinger:

a) Verdibrev, rekommanderte sendinger, pakker og postanvisninger og dessuten til å avgjøre avgifter for særlige postale ydelser som postopkrav, postinkassasjon, ilbud m. v.

b) Almindelige lokalpostsendinger som det ikke kan brukes tjenestemerker til efter bestemmelsene i § 3.

V. Til alle slags postsendinger til utlandet.

§ 5. Institusjoner som fører stats- eller kommunal korrespondanse, kan avtale med postkontoret at dette overtar frankeringen for offentlige og kommunale postsaker som skal frankeres med almindelige frimerker, når portobeløpet antas å utgjøre minst 400 kroner årlig. Portoen noteres så ved postkontoret til senere opgjør. For ordningen betales en årlig avgift. Den er 4 pct. av portobeløpets første 30 000 kroner, 2 pct. av de neste 30 000 kroner og 1 pct. av det overskytende.

Portoopgjør foretas hver måned på bl. 274 d. Gjenpart av opgjøret med kontohaverens godkjennelse av regningsbeløpet skal legges ved månedsregnskapet. Avsenderens navn må stå på postsakenes adresseside.

Ordningen kan også innføres ved poståpnerier, når den offentlige eller kommunale korrespondanse er så stor at det antas særlig ønskelig og postmesteren finner at det forsvarlig kan skje. Postmesteren gir nærmere forskrifter om ordningen både for postkontoret og poståpneriene.

Til gjensidig kontroll av den krediterte porto brukes kontrabøker som ved opgjørene skal sammenholdes med poststedets noteringer.

Avgiften tilfaller postverket både ved postkontorer og poståpnerier.

§ 6. Ved postkontorer kan også private få adgang til portonotering efter avtale med postkontoret mot samme avgift som i § 5 nevnt, dog minst 25 kroner årlig. Opgjør og kontroll skjer som i § 5 bestemt for statens og kommunenes portonotering. Avsenderens navn må stå på postsakenes adresseside. For portobeløpet må stilles sikkerhet efter postmesterens bestemmelse. Avgiften tilfaller helt postverket.

Ved poståpnerier kan private — med vedkommende poståpners og postmesters samtykke — få adgang til portonotering på samme vilkår som ved postkontorer. Opgjør skal foretas 1 gang hver måned. For portobeløpet stilles sikkerhet efter vedkommende postmesters bestemmelse. Poståpneren har ansvaret for at den utestående porto betales. Avgiften tilfaller ham.

§ 7. Tjenestemerkene må alltid være påsatt postsakene ved innleveringen. På adressesiden må som avsender stå angitt bruksberettiget institusjon eller myndighet eller en person med tilføielse av bruksberettiget stilling. 14 desbr.

Andre postsendinger med tjenestemerker på settes i porto som ubetalte eller utilstrekkelig betalte private sendinger. Om svarsendinger se dog § 10, 7 ledd, og om visse utilstrekkelig frankerte tjenestemerkesendinger § 18.

Er der brukt tjenestemerke på postsending som ikke er avsendt av eller adressert til bruksberettiget institusjon eller person, går poststedene for øvrig frem som når der er benyttet tidligere brukt frimerke. Avsenderen må dog også gi erklæring om hvorledes han har fått tjenestemerket.

Tjenestemerker leveres ut ved poststedene uten betaling (jfr. dog neste ledd) mot skriftlig egenhendig rekvisisjon fra en som har rett til å rekvirere slike merker (se § 9). Rekvisisjon er nødvendig også når frankeringsmaskin brukes.

Om maksimumssummer for tjenestemerker som kan utleveres uten betaling til kommuner, gjelder de forskrifter som Handelsdepartementet til enhver tid fastsetter. I tillegg til den frie kvote kan kommuner få kjøpt tjenestemerker mot kontant betaling efter rekvisisjon av den rekvisisjonsberettigede. Skulde det vise sig at en kommune uten betaling har overskredet den frie kvote og ikke betaler overskridelsen, må kommunen i det følgende år tåle tilsvarende avkortning.

Til rekvisisjon og kvittering brukes blankett (bl. 140 for tjenestemerker som leveres uten betaling, og bl. 140 b for tjenestemerker som kjøpes av kommuner). Disse blanketter er heftet i blokk. De utleveres ved postkontorer og poståpnerier uten betaling, men bare mot kvittering og bare til dem som har rett til å rekvirere tjenestemerker (se § 9).

Ved utlevering av kvitteringsblokker og tjenestemerker gjelder samme legitimasjonsregler som ved utlevering av verdipost.

De rekvisisjonsberettigede er ansvarlige for de mottatte blanketter og for at de ikke kommer i uvedkommendes hender.

Tjenestemerker må av de korresponderende så vidt mulig rekvireres i tilstrekkelig antall for et kvartal ad gangen og så vidt mulig bare i hele ark.

Rekvisisjon må skje særskilt for stat og særskilt for kommune.

Kvitteringer som der er rettet eller radert i, godtas ikke av poststedene. Kvitteringen må være utfylt efter de anvisninger blanketten gir.

Private kan få kjøpt tjenestemerker og tjenestebrevkort

14 desbr. i filatelistisk øiemed hos Postverkets frimerkesalg til samlere, Oslo. Ved skriftlige bestillinger må det følge med returporto til å sende merkene rekommandert.

§ 8. Almindelige frimerker leveres av poststedene bare mot kontant betaling.

§ 9. Poststyret bestemmer hvem som har rett til å rekvirere tjenestemerker til statens post. En fortegnelse over dem som har fått sådan rett, er inntatt i bilag M I til Postreglementet. For hver kommune har bare en person rekvisisjonsrett. For herred og for bykommune er det ordføreren eller en person som ordføreren har opnevnt i sitt sted. For fylkeskommune er det fylkesmannen eller en person som fylkesmannen har opnevnt i sitt sted. Stedfortrederens navn og stilling må i tilfelle innberettes til postkontoret. Er et herred eller en fylkeskommune delt mellem flere postdistrikter, må innberetning sendes til alle vedkommende postkontorer. Den rekvisisjonsberettigede for kommune er ansvarlig for at der ikke til kommunen uten betaling rekvireres tjenestemerker til større samlet beløp enn der er fastsatt for året. Jfr. § 7.

Dersom en som har rett til å rekvirere tjenestemerker skal fordele disse til bruksberettigede, kan han ordne dette ved å utferdige kvitteringsblankettene lydende på vedkommendes navn og stilling. Denne kan så mot kvittering på blanketten få tjenestemerkene utlevert.

§ 10. Poststyret bestemmer hvem som skal ha rett til å bruke tjenestemerker til statens post. Retten skal innskrenkes til så få som det forsvarlig kan skje.

Rett til å bruke tjenestemerker til kommunenes og fylkeskommunenes post har følgende:

1. Ordførere og by- eller herredssekretærer.
2. Borgermestre (rådmenn).
3. Kommunekasserere.
4. Skolestyreformenn.
5. Fattigstyreformenn.
6. Forretningsførere i ligningsvesenet og ligningsnevnders formenn.
7. Kommunerevisorer.
8. Fylkesmenn.
9. Fylkesskolestyreformenn.
10. Fylkeskasserere.
11. Fylkeskommunerevisorer.
12. Formenn i administrasjonsstyrer for kommuner under administrasjon.

Den som har rekvisisjonsrett for kommune eller fylkeskommune bestemmer hvorvidt og i hvilken utstrekning de

ovenfor nevnte kan utøve sin rett til å bruke tjenestemerker til kommunal post ved andre tjenestemenn innen vedkommende tjenestegren. Adgang til dette må bare gis i strengt påkrevde tilfelle og antallet begrenses så meget som mulig. 14 desbr.

For statens post gir hvert departement de forskrifter som departementet anser påkrevd om tjenestemerkers fordeling, kontroll med forbruket m. v. For kommunenes og fylkeskommunenes vedkommende gir den rekvisisjonsberettigede tilsvarende forskrifter.

Kommunale og fylkeskommunale tjenestemenn som ikke hører under noen av de tjenestegrener som er nevnt i denne paragrafs 2net ledd, har ikke selvstendig rett til å bruke tjenestemerker. Men den rekvisisjonsberettigede kan gi dem fullmakt til på sine vegne å bruke tjenestemerker i kommunale anliggender i den utstrekning som reglementet gir adgang til det. Fullmakt må bare gis i strengt nødvendige tilfelle.

Den som har rekvisjonsrett for kommune eller fylkeskommune, må innberette til vedkommende poststeder hvem de har gitt fullmakt til å bruke tjenestemerker efter bestemmelsene i denne paragraf.

Den som har rett til å bruke tjenestemerker, kan til svarbruk sende med til personer som ikke har sådan rett, adressert konvolutt med påklebet tjenestemerke eller adressert tjenestebrevkort, når svaret må forutsettes å bli således at det kan sendes med tjenestemerke. Adressat på svarkonvolutten eller svarkortet må være vedkommende bruksberettigede institusjon eller myndighet eller vedkommende person med tilføielse av bruksberettiget stilling. Jfr. § 7.

Skjemaene til lovbefalte fødselsmeldinger fra jordmor til ordfører i helseråd kan av fylkeskontorene påklebes tjenestemerker før de sendes jordmødrene.

§ 11. Tjenestemerker utferdiges av Poststyret.

Makulerte tjenestemerker og tjenestebrevkort kan fås ombyttet ved poststedene med tjenestemerker og tjenestebrevkort uten innvekslingsavgift. De sendes Frimerketellingskommisjonen, Poststyret, sammen med makulerte frimerker m. v., dog med særskilt angivelse av beløpet.

Tjenestemerker og tjenestebrevkort har samme verdi som almindelige frimerker og må opbevares med samme forsiktighet som disse.

§ 12. De som har rett til å bruke tjenestemerker, er ansvarlige for at de bare brukes til de slag postsaker som tjenestemerker kan brukes til.

De må selv nøie følge reglene om bruken av dem og overfor sine underordnede føre skarpt tilsyn med merkenes lovlige

14 desbr. bruk. Enhver embeds- og tjenestemann som opdager misbruk, plikter å melde det til vedkommendes nærmeste overordnede som innberetter saken til det overordnede departement.

Den som uberettiget bruker tjenestemerker til postsendinger som ikke kan frigjøres med tjenestemerker, eller som medvirker til det, straffes med bøter, hvis ikke strengere straffebestemmelser kommer til anvendelse. Se postlovens § 27, 6.

§ 13. Ubetalte eller utilstrekkelig betalte postsaker kan ikke frigjøres ved tjenestemerker.

14 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på Stiftelsen «Wøyen guttehjem».

14 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på «Olava Engers legat til beste for gamle og syke i Asker», oprettet ved testament av 5 mars 1934.

14 desbr. **Skriv** *) frå Socialdepartementet om vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Avaldsnes herad, Rogaland fylke.

14 desbr. **Skrivelse** **) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Dverberg herred, Nordland fylke.

14 desbr. **Skrivelse** **) fra Arbeidsdepartementet om motorvognkjøring på hovedveien gjennem Junkerdalen i Saltdal herred, Nordland fylke.

15 desbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet om at Narvik kommune har gjort vedtak om at bokmål for fremtiden skal brukes i korrespondanse med statskontorer.

16 desbr. **Kongelig resolusjon.**

Ved delingen av Undervisningsavdelingen i Kirke- og undervisningsdepartementet i 2 avdelinger skal den ene avdeling kalles «Kulturavdelingen» og den annen avdeling «Skoleavdelingen».

16 desbr. **Kongelig resolusjon.**

Hammerfest bystyres vedtak av 20 juni 1938 om en sølvisbjørn i rødt som byvåben for Hammerfest godkjennes.

16 desbr. **Kongeleg resolusjon.**

Frå 1 januar 1939 blir det civile og geistlige inndelingsnamnet Talgøy brigda til Talgje.

---

*) Kunngj. 22 desember i Lovtid. 1ste delld nr. 49.
**) Kunngj. 22 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

Kongelig resolusjon *). 16 desbr.

1. Lov om trygd mot arbeidsløshet av 24 juni 1938 nr. 8, § 11, første avsnitt, §§ 23—27, § 36, første avsnitt, og § 37, trer i kraft fra 1 april 1939 og loven for øvrig trer i kraft fra og med mandag 3 juli 1939.

2. Ikraftsettelsen blir i forhold til fristene i nevnte lovs § 38 samt lov om syketrygd § 1, f og § 7, punkt 13, jfr. tilleggslov av 24 juni 1938, å regne fra 3 juli 1939.

Kongeleg resolusjon **) om fyresegner om plikt for huseigarane i Hol herad, Buskerud fylke, til å la reinhaldsverket til kommunen tøme privet og søppelkassene, og om tillegg til §§ 6 og 7 i dei ålmenne helsefyresegner for heradet. 16 desbr.

Kongelig resolusjon *) om nye helse-, epidemi- og tuberkuloseforskrifter for Dypvåg herred, Aust-Agder fylke. 16 desbr.

Kongelig resolusjon *) om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Strinda herred, Sør-Trøndelag fylke. 16 desbr.

Kongelig resolusjon *). 16 desbr.

I medhold av § 30, siste ledd, i lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 bestemmes:

1. At de i § 1 A i Svenneprøveplakaten av 25 oktober 1918 fastsatte svenneprøver for dreiere, fotografer og instrumentmakere (matematiske, optiske eller nautiske) endres overensstemmende med et fremlagt utkast.
2. At grovsmed- og kleinsmedfagene skal utgjøre ett fag, smedfaget, og at det for dette fag fastsettes svenneprøve overensstemmende med et fremlagt utkast. Svenneprøvene for grov- og kleinsmeder fastsatt ved kongelige resolusjoner av henholdsvis 26 august 1927 og 20 juni 1919, opheves. Smeder opføres under plakatens § 1 c blandt de fag for hvilke tegning er fastsatt som prøve, istedenfor grov- og kleinsmeder som utgår.
3. At § 3 i svenneprøveplakaten skal lyde slik:

«Avleggelse av svenneprøver skal herefter foregå 4 ganger om året, således at prøvene begynner i første halvdel av månedene mars, juni, september og desember, efter nærmere bestemmelse av den tjenestemann som utfører de i håndverksloven nevnte forretninger, hvorom bekjentgjørelse blir å utferdige minst 2 måneder i forveien. Anmeldelse til prøven må være innsendt til vedkommende tjenestemann innen 1 måned fra bekjentgjørelsens datum.

*) Kunngj. 22 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.
**) Kunngj. 22 desember i Lovtid. 1ste deild nr. 49.

16 desbr. I særlige tilfelle kan han efter innhentet samtykke fra prøvenevnden tillate prøveavleggelse også utenfor de ovennevnte tider.

Hvor forholdene på et sted gjør det ønskelig, kan vedkommende tjenestemann bestemme at avleggelse av svenneprøver i et fag skal innskrenkes inntil 2 ganger om året, slik at prøvene begynner i to eller tre av de nevnte måneder. Prøvenevnden skal imidlertid i så fall medvirke ved avleggelse av svenneprøver også i de øvrige nevnte måneder hvis vedkommende tjenestemann finner at det er av særlig betydning for prøveavleggende å fremstille sig til prøve da.»

4. At overskriften i svenneprøven for «barberer og frisører» endres til «herrefrisører» og overskriften i svenneprøven for «hjulmakere» endres til «hjul- og karosserimakere», jfr. svenneprøveplakatens § 1 a og c.

Efter forandringen lyder plakaten forsåvidt angår de pågjeldende svenneprøver så:

For dreiere:

Å lage og polere:

1. et kapitel efter sjablon og
2. en sammensatt ovnsskjerm eller en klæshenger eller en lysekrone.

For fotografer:

Å opta og utføre 3 portretter og en gruppe av 4 personer i atelier eller værelse, et interiør, et eksteriør, en varegjenstand til bruk for reklame og en kopiplate efter fotografi eller annet billede, samt å lage en lysbilledplate efter kopi eller originalnegativ.

Utførelsen omfatter: fremkalling, negativ og positiv retusj, kopiering, forstørring av en av optagelsene efter prøvenevndens valg, toning og montering.

For instrumentmakere (matematiske, optiske eller nautiske):

Å kantslipe og kitte 2 linser og lage en objektivinnfatning som linsen innfattes i. Tegning utleveres. Videre utføres:

Enten å tegne og lage et nivellerinstrument som det ovennevnte arbeide inngår i og innsette to kombinerte brilleglass efter brilleseddel i utlevert brilleinnfatning.

Eller å tegne og lage et større skibskompass med peileanordning med 8 à 9″ bolle av støpegods (spritkompass) med passende rose og å innsette to kombinerte brilleglass efter brilleseddel i utlevert brilleinnfatning.

Eller å tegne en brille og å lage 6 briller av utleverte halvfabrikata.

For smeder: 16 desbr.

Å utføre arbeider under et av følgende punkter:

1. Å beslå en kjøkkenvogn.
2. Å beslå 4 nye hjul, ikke over 1½" felgbredde samt å forferdige en bakfjær til en bil efter tegning (lengde og bæreevne opgitt av prøvenevnden).
3. Å forarbeide et par gjeineblokker.
4. Å beslå en hest med sko som den prøveavleggende selv har smidd samt å smi 2 ringsko.
5. Å lage en innstukken dørlås med nøkkel og enten et dekorativt arbeide eller en skruestikke på over 8 kg eller en filklo.

Kongelig resolusjon *) om forbud mot å fiske med snurrevad på visse havområder utenfor Karmøya i Rogaland fylke. 16 desbr.

Kongelig resolusjon *) om bestemmelser for bruk av bunngarn med eller uten ruse i sjøen innen Moss og Tune og Idd og Marker fiskeridistrikter, Svinesund og Iddefjorden dog undtatt, Østfold fylke. 16 desbr.

Kongelig resolusjon *) om bestemmelser for bruk av bunngarn med eller uten ruse i sjøen innen den del av Buskerud fiskeridistrikt som ligger i Buskerud fylke. 16 desbr.

Kongelig resolusjon *) om bestemmelser for bruk av bunngarn med eller uten ruse i sjøen innen Jarlsberg fiskeridistrikt, Vestfold fylke. 16 desbr.

Kongelig resolusjon *) om den ukentlige fredningstid for kilenot i Bjøra elv i Overhalla herred og i Eida elv i Høylandet herred, begge i Nord-Trøndelag fylke. 16 desbr.

Kongelig resolusjon. 16 desbr.

I. Saker om godkjenning som omhandlet i § 4 siste ledd i midlertidig lov av 8 april 1938 om Arbeiderfondet blir fremtidig å behandle av Departementet for sociale saker.

II**). I § 9 i regler om beregning, utligning og innbetaling av avgift til Arbeiderfondet, fastsatt ved kongelig resolusjon av 2 september 1938, gjøres følgende forandringer:

1. Fjerde ledd skal lyde slik: «Er kretsen av de arbeidere som omfattes av fondet eller forsikringen begrenset i videre utstrekning enn foran angitt, tilligger det Departementet for sociale saker å avgjøre hvorvidt fradrag kan tilståes.»

*) Kunngj. 22 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.
**) Inntatt i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

16 desbr. 2. Siste ledds siste punktum skal lyde slik: «I tvilstilfelle avgjør Departementet for sociale saker hvilken del av premien som skal fratrekkes.»

16 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der fastsettes Regler om samarbeide mellem Norges geografiske oppmåling og Norges sjøkartverk, sålydende:

A. *Almindelige bestemmelser.*

1. Oppmålingen og Sjøkartverket holder hinannen gjensidig à jour med sine arbeider.

Hvert 5 år tilstiller Sjøkartverket Oppmålingen sin plan for sjømålingen og for sjøkartutarbeidelsen i kommende 5-års periode, likesom Oppmålingen tilstiller Sjøkartverket sin plan for hovedtrianguleringens og den topografiske målings fremme. Om eventuelle vesentlige endringer i de respektive planer holder Oppmålingen og Sjøkartverket hinannen gjensidig underrettet.

Hvert år innen januar måneds utgang tilstiller de to institusjoner hinannen en oversikt over hva der i den forløpne sesong er utført av nymåling og større revisjon av eldre måling.

2. Oppmålingen og Sjøkartverket kan fritt utnytte hinannens måle- og andre arbeider. I tilfelle av anvendelse for offentliggjørelse angis i sistnevnte fall kilde. Kopier, forstørrelser og forminskelser av karter kan gjensidig rekvireres.

Under land- og sjøkarters utarbeidelse samarbeides i fornøden utstrekning for å oppnå mest mulig og praktisk ensartethet, særlig forsåvidt angår navneverket.

Karter og publikasjoner kan de to institusjoner gjensidig rekvirere vederlagsfritt i Kartsalget.

3. Hvis Sjøkartverket på sitt budsjett foreslår forøkelser som antas å ville innvirke på Oppmålingens arbeider for Sjøkartverket må Oppmålingen innen utgangen av august få meddelelse herom.

Oppstår for noen av institusjonene spørsmål som antas å ha betydning for den annen institusjons arbeider eller forhold, underretter institusjonene gjensidig hinannen.

4. Korrespondanse angående de i §§ 3—7 i Sjøkartverkets plan nevnte arbeider og spørsmål foregår gjennem Oppmålingens direktør, som sender Sjøkartverket gjenpart av sine bemerkninger.

Sjøkartverkets skriftlige henvendelser som angår Oppmålingens avdelinger eller funksjonærer stiles til Oppmålingen.

B. *Detaljbestemmelser.* 16 desbr.

5. Geodetiske arbeider. Oppmålingen utfører på grunnlag av de måleplaner den tilstilles fra Sjøkartverket den nødvendige triangulering for sjømålingen. Om antall og valg av de trigonometriske punkter konfereres med Sjøkartverket.

På henvendelse får Sjøkartverket de fornødne data angående trigonometriske punkter og deres konstruksjon på målebord, likesom Oppmålingen også på henvendelse utreder spørsmål av geodetisk natur.

6. Reproduksjonsarbeider. Etter rekvisisjon fra Sjøkartverket utfører Oppmålingen alle reproduksjons-, oppklebings-, fotografiske, korrektur- og trykningsarbeider for Sjøkartverket, samt oppbevarer og vedlikeholder det tekniske sjøkartmateriale (original- og trykkplater, negativer m. v.).

Korrektur- og opplagstrykking utføres således at etterspørselen etter sjøkarter til enhver tid tilfredsstilles. Andre av Sjøkartverket rekvirerte arbeider tas i tur og orden.

Med hensyn til rekvisisjonenes innsendelse befølges de i Oppmålingen gjeldende regler.

Hvert år innen 1 november gir Sjøkartverket Oppmålingen oppgave over de reproduksjons- og større korrekturarbeider som kan forutsettes rekvirert av Sjøkartverket i kommende 12 måneder.

7. Regnskapsførsel. Oppmålingen og Sjøkartverket har hver sin konto i Norges bank. Hovedbok føres særskilt for hver av de to institusjoner, for øvrig føres felles bøker.

Kasseettersyn utføres av Oppmålingens direktør.

Sjøkartverkets direktør forelegges på anmodning regnskapet vedrørende Sjøkartverkets inntekter og utgifter.

Hver institusjon innsender sitt regnskap til Riksrevisjonen.

8. Kartsalg. I kartsalget føres hovedbok særskilt for hver av de to institusjoner, for øvrig føres felles bøker.

På anmodning gis Sjøkartverket oplysning om salget av sjøkarter m. v. og kan få seg forelagt de bøker som føres over sjøkartsalget.

I spørsmål angående sjøkartsalget konfereres skriftlig eller muntlig med Sjøkartverket før bestemmelse fattes. Sjøkartverket kan i fagspørsmål (sjøkartrettelser, nye publikasjoner, kassasjon m. v.) henvende seg direkte til sjøkartforhandlerne.

9. Lokaler. Sjøkartverket har sine lokaler i Oppmålingens bygning. Ved fordeling av rom skal Oppmålingen og

16 desbr. Sjøkartverket såvidt mulig gis forholdsvis like god plass og rommene være slik beliggende at de (mest mulig) tilfredsstiller hensyn til rasjonell drift for begge institusjoner.

Med hensyn til ordensregler for Oppmålingens bygning og tomt skal Sjøkartverket og dets personell rette seg etter de av Oppmålingens direktør trufne bestemmelser.

Anskaffelser og vedlikehold av fast inventar i Sjøkartverkets lokaler vedkommer Oppmålingen, anskaffelser og vedlikehold av løst inventar vedkommer Sjøkartverket.

10. Tvister. I tilfelle av tvil eller meningsforskjell om fortolkningen av disse regler skal spørsmålet avgjøres av departementet.

16 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkesambandets generalsekretær har Finnland 29 november 1938 deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende internasjonal overenskomst *) om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste, Genève 23 september 1936.

16 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra Folkesambandets generalsekretær har Haiti 30 november 1938 deponert sitt tiltredelsesdokument vedrørende den internasjonale opiumsoverenskomst **), Genève 19 februar 1925.

16 desbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en fylkesmann.

Foranlediget ved forespørsel fra en stadfysikus om hvorvidt løsbladsystem vilde bli tillatt brukt for et helseråds forhandlingsprotokoll, meddeltes at Justisdepartementet på spørsmål om, hvorledes det i så henseende forholdes med kommunestyrenes forhandlingsprotokoller hadde svart følgende:

«Kommunelovene inneholder ingen bestemmelser om forholdet. Såvidt vites fører imidlertid ingen av landets kommunestyrer forhandlingsprotokoller etter løsbladsystemet. Etter dette departements mening bør det heller ikke gjøres.»

For øvrig — meddeltes det videre — henviste Justisdepartementet til en skrivelse til fylkesmannen i Nord-Trøndelag av 16 januar 1937. Av denne fremgikk at et formannskap aktet å føre formannskapsprotokollen slik at det sløyfet den faktiske fremstilling av de saker som formannskap og bystyre behandler, og alene førte inn sakens nummer, titel, formannskapets behandling og bystyrebehandlingen. I en særskilt løs-

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 183.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1931 s. 135.

bladet protokoll ville derimot bli inntatt den faktiske frem- 16 desbr.
stilling av sakene, herunder det viktigste av de dokumenter som foreligger. Departementet bemerket at det for sitt vedkommende ikke hadde noe å innvende mot at forhandlingsprotokollen føres slik og tilføyet: «Med hensyn til spørsmålet om å føre forhandlingsprotokollen etter løsbladsystemet bemerkes at kommunestyreloven ingen bestemmelse inneholder herom. Såvidt vites har hittil ingen av landets kommuner funnet å ville bruke en sådan forhandlingsprotokoll og man antar at det heller ikke bør skje.»

Etter denne uttalelse fra Justisdepartementet antok Socialdepartementet at løsbladsystemet heller ikke bør godkjennes for helserådenes forhandlingsprotokoller.

Rundskrivelse *) fra Landbruksdepartementet. 17 desbr.

Forskrifter for meierier m. v.

I medhold av § 7 i lov av 14 juli 1894 med tilleggslover om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer fastsettes følgende bestemmelser for alle byer og herreder i riket med undtagelse av byer og herreder i Nordland, Troms og Finnmark fylker:

1. Det forbys meieri, ysteri, melkesalgslag og melkeutsalg å levere melk (herunder kjernemelk), myse og melkeavfall til dyrefôr med mindre disse fôrmidler forut er pasteurisert til minst 85° C eller kokt, likesom det forbys at melk m. v. fra meieri, ysteri, melkesalgslag og melkeutsalg anvendes til dyrefôr med mindre fôrmidlene forut er pasteurisert til minst 85° C eller kokt. Kjernemelk anses for å være pasteurisert, når fløten som den stammer fra og den tilsatte syremelk har vært pasteurisert til minst 85° C.
2. Det under punkt 1 nevnte forbud gjelder ikke melkesalg som bare tar imot melk fra en enkelt gård.
3. For Oslo, Østfold, Akershus, Hedmark, Opland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland fylker — alle fylkenes herreder og byer — gjelder dessuten de under dette punkt nevnte særbestemmelser:
   a. Før enhver levering av melk på meieriene m. v. skal det helles 1 % kaustisk sodaopløsning på lasterampen og den del av gulvet, som de som bringer melken må gå på.
   b. De som bringer melk (fløte) må bare komme inn i meierilokalet i den utstrekning som det er nødvendig

*) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

17 desbr.

for å få levert varen. Ellers må bare meieriets folk og de som skal kontrollere meieriene m. v. komme inn.

c. Alle spann skal før de leveres tilbake av meieriene m. v. vaskes utvendig med 1 % varm kaustisk sodaopløsning. Efter desinfeksjonen skal de spyles og dampes. Er det anledning til det, bør spannene også vaskes innvendig før de dampes. Hvis det ikke er anledning til å dampe spannene, må de også desinfiseres innvendig med 1 % varm kaustisk sodaopløsning og derefter spyles.

For hver dag skal ved arbeidstidens slutt alle kar, apparater, rørledninger m. v., gulv, dører og vegger i berøringshøide renses og desinfiseres med 1 % kaustisk sodaopløsning samt vaskes og spyles. Kar, apparater, rørledninger m. v. skal til slutt dampes eller skylles med kokende vann.

d. Meieriene m. v. plikter å sprøite melkevognene over med 1 % kaustisk sodaopløsning før vognene kjøres tilbake.

e. Meieriene m. v. pålegges hver dag å fjerne og brenne eller på annen måte tilintetgjøre det slam som ved separering av melk avsetter sig på centrifuger og filtre eller andre renseapparater.

f. Forannevnte 1 % kaustisk sodaopløsning skal alltid være nylaget, og ingen opløsning brukes når den er mer enn 2 dager gammel.

g. Alle kontrabøker over melkemengden skal ligge på meieriene.

Anmerkning:

1 % kaustisk sodaopløsning fremstilles ved å opløse f. eks. 1 kg kaustisk soda i 100 liter vann. Når denne opløsning brukes til aluminiumsspann, bør den for å skåne spannene, tilsettes 1 % vannglass (natriumsilikat, almindelig handelsvare). Det anbefales for alle dem som foretar vaskingen m. v., helst å bruke gummihansker eller å gni hender og armer godt inn med fettstoff eller vaselin.

4. Disse bestemmelser trer i kraft 2 januar 1939. Samtidig opheves departementets kunngjøring av 18 desember 1926 om pasteurisering av melk m. v. i en del av riket samt departementets forskrifter av 26 november 1938 (M + K skjema nr. 22) og departementets rundskrivelse av 6 desember 1938 om samme sak.

5. Denne rundskrivelse skal slås op på de i punkt 1 nevnte meierier m. v.

6. Overtredelse av disse bestemmelser er straffbar. Jfr. § 27 i forannevnte lov av 14 juli 1894 med tilleggslover.

Skriv *) frå Justisdepartementet om eit nytt punkt b til § 39 i politivedtekta for Kyrkjebø herad, Sogn og Fjordane fylke. 17 desbr.

Skrivelse **) fra Socialdepartementet om forandring av § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Modum herred, Buskerud fylke. 17 desbr.

Skriv *) frå Landbruksdepartementet om løyve til i Innvik herad, Sogn og Fjordane fylke, å nytta gift til fangst av rovdyr. 17 desbr.

Skriv *) frå Arbeidsdepartementet om at brannlova skal vera gjeldande for Brattvåg bygningskommune i Haram herad, Møre og Romsdal fylke, og at bygningskommunen ogso skal vera eigen brannkommune. 17 desbr.

Rundskrivelse **) fra Landbruksdepartementet. 19 desbr.

Vedk. Instruks for politiet ved utbrudd av munn- og klovsyke fastsatt av Justisdepartementet 4 januar 1938.

Justisdepartementet er forespurt om hvordan det bør forholdes når en lensmann eller hans betjenter er avskåret fra å holde den i «husdyrlovens» § 13 omhandlede takst. I den anledning har Justisdepartementett 14 desember 1938 uttalt:

«Dette departement som har forelagt saken for Finansdepartementet hvorunder lensmennene sorterer, antar at for de tilfelle hvor lensmannen eller hans ordinære betjenter er avskåret fra å holde den omhandlede takst, bør det av fylkesmannen autoriseres en annen som lensmannsbetjent for den enkelte forretning. Man forutsetter at meddelelse herom blir sendt ved det ærede departements foranstaltning.»

Skrivelse **) fra Landbruksdepartementet om kampen mot munn- og klovsyken forsåvidt angår Enebakk, Kråkstad, Ski, Ås, Vestby, Søndre Høland og Fet herreder, Akershus fylke. 19 desbr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet om betalingsregulativ for feining i Fana bygningsdistrikt, Fana herred, Hordaland fylke. 19 desbr.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til de øvrige departementer. 20 desbr.

Fra 1 juli 1938 og inntil videre skal timebetalingen for overtidsarbeide i centraladministrasjonen være:

*) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste deild nr. 50.
**) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

20 desbr. For sekretær I: På grunnlønn ..... kr. 2,90
Med 1 alderstillegg ..... » 3,20
» 2 » ..... » 3,45
» 3 » ..... » 3,70
For sekretær II: På grunnlønn ..... kr. 2,40
Med 1 alderstillegg ..... » 2,65
» 2 » ..... » 2,90
For assistent I: På grunnlønn ..... kr. 1,80
Med 1 alderstillegg ..... » 1,95
» 2 » ..... » 2,10
» 3 » ..... » 2,25
» 4 » ..... » 2,40
For assistent II: På grunnlønn ..... kr. 1,45
Med 1 alderstillegg ..... » 1,60
» 2 » ..... » 1,70
» 3 » ..... » 1,85
» 4 » ..... » 1,95

For innehavere av andre stillinger som har overtidsarbeide skal Finansdepartementet fastsette timebetalingen på tilsvarende måte efter lønnen (med reguleringstillegg).

Den samlede månedlige godtgjørelse for slikt arbeide må ikke overstige kr. 110 for sekretærer og tilsvarende stillinger, og kr. 80 for assistenter og tilsvarende stillinger.

Under ekstraordinære forhold kan vedkommende departementschef (institusjonschef) samtykke i at månedsbetalingen for en funksjonær kan være større enn det fastsatte maksimum, såfremt maksimumsbeløpet for et år (budgetterminen) ikke blir overskredet for vedkommende funksjonær.

Godtgjørelse for overtidsarbeide anvises vedkommende tjenestemann til utbetaling efter regning, ledsaget av slik erklæring:

«Det attesteres, at utførelsen av mitt arbeide med nødvendighet har krevd anvendelse av det foran opførte antall arbeidstimer utenfor den almindelige kontortid.»

De nye bestemmelser er, som det vil ses, gjort gjeldende fra 1 juli 1938. Man skal derfor be det ærede departement sørge for at funksjonærene får efterbetalt det som de har fått utbetalt for lite i overtidsgodtgjørelse siden nevnte tidspunkt. I samsvar med forutsetningen skal dog den samlede månedlige maksimumsgodtgjørelse derved ikke overskrides.

20 desbr. **Skrivelse** *) fra Socialdepartementet om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Oppegård herred, Akershus fylke.

*) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Arendal. 20 desbr.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om vedtekt om særlige åpnings- og lukningstider for bevertningssteder i Søgne herred, Vest-Agder fylke. 20 desbr.

Skrivelse *) fra Socialdepartementet om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Søgne herred, Vest-Agder fylke. 20 desbr.

Skriv **) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Eikefjord herad, Sogn og Fjordane fylke. 20 desbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Aust-Agder. 20 desbr.

I henhold til § 7 i jordmorloven av 19 desember 1898 bestemmes:

Indre Søndeled og Ytre Søndeled jordmordistrikter slås sammen til et distrikt: Søndeled jordmordistrikt.

Ordningen trer i kraft fra den tid fylkesmannen bestemmer.

Skriv **) frå Arbeidsdepartementet om byggjevedtekter for Madla bygningsstrok, Madla herad, Rogaland fylke. 20 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på Ellerhusens «Hjem for eldre, trengende skibsførere og første-styrmenn med hustruer, samt enker efter sådanne». 21 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Ole og Sara Agas legat til Kinsarvik herred» til verdige trengende enker eller faderløse barn som ikke nyter fattigunderstøttelse. 21 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Ole og Sara Agas legat til Ullensvang herred» til verdige trengende enker eller faderløse barn som ikke nyter fattigunderstøttelse. 21 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på «Ole og Sara Agas legat til Odda herred» til verdige trengende enker eller faderløse barn som ikke nyter fattigunderstøttelse. 21 desbr.

*) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
**) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste deild nr. 50.

21 desbr. **Rundskrivelse** *) fra Landbruksdepartementet.

I medhold av § 7 i lov av 14 juli 1894 om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer med tilleggslover bestemmes:

1. Når det fra utenlandsk havn kommer skib, som har levende klovbærende dyr ombord, må ingen av skibets folk eller passasjerer forlate skibet eller lossing påbegynnes, før tollvesenet har varslet vedkommende distriktsdyrlæge (statsansatte politidyrlæge), og denne har undersøkt dyrene og funnet forholdet i orden.
2. Hvis vedkommende distriktsdyrlæge (statsansatte politidyrlæge) finner at dyrene lider av en ondartet smittsom husdyrsykdom eller at det er grunn til mistanke herom, må nærmere forholdsordre innhentes fra Veterinærdirektøren før skibets folk eller passasjerer kan komme i land eller lossing kan finne sted. Distriktsdyrlægen (den statsansatte politidyrlæge) kan gi foreløbige pålegg for å hindre smitttespredning og han kan påby den desinfeksjon som han finner nødvendig.
3. Disse bestemmelser trer i kraft straks.
4. Overtredelse av bestemmelsene er straffbar.

21 desbr. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for salg fra torv og andre offentlige steder, portrum m. v., for Stavern herred, Vestfold fylke.

21 desbr. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om bruk av piggtråd til gjerde i Singsås herred, Sør-Trøndelag fylke.

22 desbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles at farging av røket sei på en slik måte at den av utseende ligner røkelaks, vil være i strid med §§ 6 og 7 i de i henhold til næringsmiddelloven av 19 mai 1933 utferdigede almindelige forskrifter av 3 mai 1935, når varen ikke tilvirkes og omsettes som halvkonserve (jfr. hermetikkforskriftene § 8) i originalemballasje med tydelig merking som utelukker at varen under omsetningen kan forveksles med laks eller annen merverdig vare.

Betegnelser som «Appetitt-Laks», «Polar-Laks», «Sei á la Laks», «Sei-Laks», «Sei som Laks», «Laks-erstatning» på slik vare, med eller uten forklarende tilleggsbetegnelse, antas å kunne virke villedende og vil derfor være i strid med nevnte § 6. Disse og lignende betegnelser som hentyder til kvalitet eller egenskaper som bare kan finnes i en annen og merverdig vare, bør ikke brukes, selvom varen i sig selv kan være et godt næringsmiddel.

*) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvori meddeles at med «mel» som tilsetning ved fremstilling av pølsevarer m. v. menes i forskrifter om kjøtt og kjøttvarer av 3 mai 1935 § 5, annet ledd, (jfr. næringsmiddelloven av 19 mai 1933) mel som vesentlig består av stivelse, således mel av kornarter, derimot ikke mel som vesentlig består av annet enn stivelse, således mel av belgfrukter. 22 desbr.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet om forandring av vedtekt til bygningslovens § 144 for Herøya, Heistad og Bjørntvedt bygningsdistrikter, Eidanger herred, Telemark fylke. 22 desbr.

Kongelig resolusjon. 23 desbr.

I Reglement for tjenesten i Utenriksdepartementet, utferdiget ved kongelig resolusjon av 7 april 1923 og endret ved kongelig resolusjon av 23 juli 1926 og Kronprinsregentens resolusjon av 14 desember 1934, gis § 18 følgende ordlyd:

«Den daglige kontortid er 6 timer (9—15). For vaktmester og bud gjelder dog andre bestemmelser.

Tilsynet med at de underordnede tjenestemenn overholder og fyldestgjørende utnytter kontortiden påhviler byråchefen under hans overordnedes overtilsyn.»

Kongelig resolusjon. 23 desbr.

Staten Paraná, Brasil, henlegges under det ulønte konsulat i Santos.

Kongelig resolusjon *). 23 desbr.

1. I henhold til sjøfartslovens § 122 og § 171, begges siste punktum, fastsettes, at de i samme omhandlede bestemmelser i sjøfartsloven 20 juli 1893, jfr. lov 4 februar 1938, under forutsetning av gjensidighet fra 1 januar 1939 utvides til også å gjelde fart mellem Norge og Danmark og Sverige.

2. Utenriksministeren bemyndiges til å utveksle noter angående det under nr. 1 omhandlede forhold med den danske og den svenske regjering.

Kongelig resolusjon **). 23 desbr.

I. Med hjemmel i lov om midlertidige innførselsforbud m. v. av 22 juni 1934 bestemmes som gjeldende inntil videre:

1. Adgangen til å innføre her til landet de sorter klær av silke, alle slags, som inngår under tolltariffens po-

*) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
**) Kunngj. 25 januar 1939 i Lovtid. 1ste avd. nr. 3 for 1939.

23 desbr. sisjoner «Klær etc. II. C. c» og «Klær etc. II. D. c» skal være avhengig av at det ved innførselen forelegges for tollvesenet skriftlig erklæring fra Handelsdepartementet om at dette samtykker i innførselen.

2. For utferdigelse av sådan erklæring som nevnt under punkt 1 skal erlegges et gebyr av kr. 0,50 pr. kg (minstegebyr kr. 2) å oppkreve av tollvesenet ved innførselen.

3. Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de videre forføyninger som er nødvendige til gjennomførelse av den under 1 nevnte regulering av innførselen.

II. Disse bestemmelser settes i kraft fra den tid som Handelsdepartementet bestemmer.

23 desbr. **Kongelig resolusjon** *).

1. I medhold av § 1 i midlertidig lov om utførsel av vintersild av 1 februar 1936 nr. 5 skal det inntil videre være forbudt å utføre fersk og saltet vintersild (stor- og vårsild), med mindre silden er bestemt til sådan utførsel av den av Handelsdepartementet godkjente fiskerorganisasjon Noregs Sildesalslag, Bergen. For fersk vintersild gjelder forbudet til og med 30 juni 1939, for saltet vintersild inntil utgangen av 1939.

2. Denne resolusjon trer i kraft straks.

23 desbr. **Kongelig resolusjon** *).

I. I medhold av lov om laks- og sjøørretfiskeriene m. v. av 27 februar 1930 § 39 h, jfr. siste ledd, fastsettes ubetinget forbud mot ethvert fiske i Beisfjordelva i Ankenes herred, Nordland fylke, fra munningen til «Fallet», ca. 4 km.

II. Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.

III. Denne resolusjon trer i kraft 1 januar 1939 og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1943.

23 desbr. **Kongelig resolusjon.**

Norges Juristforbunds avdeling for statsansatte jurister anerkjennes efter lov av 6 juli 1933 nr. 12 § 2, jfr. § 3.

23 desbr. **Kongelig resolusjon.**

Havnevesenets kontorfunksjonærforening anerkjennes efter lov av 6 juli 1933 nr. 12 § 2, jfr. § 3.

*) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet om vedtekt for handel med brukte eller kasserte ting i Bærum herred, Akershus fylke. 23 desbr.

Skriv **) frå Landbruksdepartementet om at ærfugl og dykkender skal vera freda i Rogaland fylke i året 1939. 23 desbr.

Rundskrivelse fra Riksadvokaten til statsadvokatene. 28 desbr.

Ved rundskrivelse av 14 desember 1932 blev det utsendt en liste over sakkyndige i luftfartsaker.

Efterat det nu fra 1 oktober d. å. er oprettet et eget Statens luftfartstyre sorterende under Forsvarsdepartementet, har Justisdepartementet efter foranledning av Forsvarsdepartementet henstillet, at man for fremtiden i hvert enkelt tilfelle, hvor det gjelder spørsmål om opnevnelse av sakkyndige i luftfartsaker, henvender sig til Statens luftfartstyre, som uten å være bundet av den tidligere opsatte liste vil foreslå opnevnt de sakkyndige som antas mest skikket i den foreliggende sak.

I henhold hertil bes politiembedsmennene i Deres distrikt anmodet om for fremtiden å forholde sig overensstemmende hermed.

Hvor det haster med å få opnevnt sakkyndige, bør henvendelsen til Statens luftfartstyre skje pr. telefon. Opnevnelsen skjer ved retten.

Skrivelse ***) fra Justisdepartementet om et tillegg til politivedtekten for Risør. 29 desbr.

Skrivelse ***) fra Justisdepartementet om en forandring i vedtekten angående salg av tobakk til barn m. v., for Risør. 29 desbr.

Skriv †) frå Socialdepartementet om ny vedtekt om stengjingstid for utsalsstader i Hornindal herad, Sogn og Fjordane fylke. 29 desbr.

Noteveksling ††) mellom Norge og Danmark og mellom Norge og Sverige hvorved det er tilsikret at den gjensidighet som er forutsatt i sjøfartslovens §§ 122 og 171, begges siste ledd, jfr. kongelig resolusjon av 23 desember 1938, vil være til stede i forholdet til de nevnte land fra 1 januar 1939. 30 desbr.

*) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
**) Kunngj. 30 desember i Lovtid. 1ste deild nr. 50.
***) Kunngj. 11 januar 1939 i Lovtid. 1ste avd. nr. 1 for 1939.
†) Kunngj. 11 januar 1939 i Lovtid. 1ste deild nr. 1 for 1939.
††) Kunngj. 20 januar 1939 i Lovtid. 1ste avd. nr. 2 for 1939.

Tillegg.*)

1925
6 novbr. **Pariskonvensjonen** **) av 20 mars 1883 angående en union til vern om den industrielle eiendomsrett, revidert i Brussel 14 desember 1900, i Washington 2 juni 1911 og i Haag 6 november 1925.

1933
23 novbr. **Internasjonal overenskomst** ***) om befordring av gods på jernbane (med bilag og protokoll), Roma 23 november 1933.

23 novbr. **Internasjonal overenskomst** †) om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (med bilag og protokoll), Roma 23 november 1933.

1934
2 juni. **Pariskonvensjonen** ††) av 20 mars 1883 angående en union til vern om den industrielle eiendomsrett, revidert i Brussel 14 desember 1900, i Washington 2 juni 1911, i Haag 6 november 1925 og i London 2 juni 1934.

1935
20 desbr. **Tilleggsbestemmelser** †††) til internasjonal overenskomst†) om befordring av reisende og reisegods på jernbanene av 23 november 1933.

1936
23 sept. **Internasjonal overenskomst** [1]) om bruken av kringkastingen i fredens tjeneste, Genève 23 september 1936.

1936
15 desbr. **Overenskomst** [2]) om telekommunikasjonstrafikken mellem Danmark, Finnland, Island, Norge og Sverige.
1937
13 janr.

1935
20 desbr. **Tilleggsbestemmelser** [3]) til internasjonal overenskomst***)
1937 om befordring av gods på jernbanene av 23 november 1933.
29 janr.

*) Det herunder inntatte har tildels foreligget for sent for redaksjonen til å kunne optas efter datum i vedkommende hefte.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 439.
***) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1938 s. 253.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1938 s. 367.
††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 466.
†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1938 s. 434.
[1]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 183.
[2]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 1 for 1938 s. 1.
[3]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1938 s. 428.

1937

Overenskomst *) om ophevelse av kapitulasjonene i Egypt, undertegnet i Montreux 8 mai 1937. 8 mai.

Avtale **) om regulering om hvalfangsten. 8 juni.

Noteveksling***) med Polen om tollen på visse norske ostemerker. 18 juni.

Tilleggsavtale †) til handelstraktaten mellem Norge og Finnland av 11 november 1930. 21 juli.

Noteveksling ††) om endring i handels- og sjøfartsoverenskomsten melem Norge og Chile av 9 februar 1927. 5 aug. 26 aug.

Avtale †††) millom Noreg, Danmark og Sverige um freding for gullflyndre (rødspette) og sandflyndre (ising) i Skagerak, Kattegat og Øresund. 6 sept.

Noteveksling [1]) angående endring i teksten i tariffprotokollen mellem Norge og Polen av 14 mars 1936. 10 sept.

Overenskomst [2]) om reisepostkreditiver i forbindelsen mellem Norge, Danmark, Finnland, Island og Sverige. 23 sept.

Deklarasjon [3]) angående historieundervisningen (Revisjon av lærebøker), Genève 2 oktober 1937. 2 oktbr.

Avtale [4]) med Ecuador om tollfri innførsel av konsulatrekvisita. 13 sept. 8 novbr.

Vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat [5]) med slutprotokoll, mellem Norge og Siam, Oslo 15 november 1937. 15 novbr.

Avtale [6]) om endring i tilleggsavtale til overenskomsten mellem Norge og Frankrike av 12 april 1927 vedrørende vin og spirituosa, Paris 22 desember 1937. 22 desbr.

Tilleggsbestemmelser [7]) til internasjonal overenskomst [8]) om befordring av gods på jernbanene av 23 november 1933. 27 desbr.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1938 s. 121.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 202.
***) Inntatt i «Overenskomstet» nr. 6 for 1938 s. 220.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 498.
††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1938 s. 157.
†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 43.
[1]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 505.
[2]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 50.
[3]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 64.
[4]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 507.
[5]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 3 for 1938 s. 75.
[6]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1938 s. 68.
[7]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 509.
[8]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1938 s. 253.

1 febr. **Tilleggstraktat** *) til traktaten om utlevering av forbrytere mellem Norge og Amerikas forente stater av 7 juni 1893, underskrevet i Washington 1 februar 1938.

18 febr. **Midlertidig handels- og sjøfartsavtale** **) mellem Norge og Venezuela, Caracas 18 februar 1938.

28 febr. **Skriv** ***) frå Landbruksdepartementet om fyresegner om vernskog i Gyland herad, Vest-Agder fylke.

1935
26 febr.–1938
12 april. **Noteveksling** †) i anledning av avtalen med Tsjekkoslovakia om gjensidig tollfrihet for underordnede diplomatiske tjenestemenn.

20 april. **Avtale** ††) om å byggja og halda ved lag ei landsvegbru millom Noreg og Sverige over Svinesund.

21 april. **Avtale** †††) med Finnland om nye fiskeriregler for Tanaelvas fiskeområde.

21 april. **Avtale** [1]) med Finnland om nye fiskeriregler for Pasvikelvas fiskeområde.

25 april. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en læge.

Bestemmelsene i vanføreloven av 19 juni 1936 omfatter ikke direkte utgifter til massasje og sykegymnastikk for vanføre som ikke opholder sig på de anstalter som er omhandlet i lovens § 10.

Spørsmålet om slike utgifter undtagelsesvis kan utredes efter vanføreloven, må i tilfelle avgjøres av departementet på grunnlag av de foreliggende oplysninger i hvert enkelt tilfelle.

29 april. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en distriktslæge om at utgifter ved leddgiktpatienters ophold ved badeanstalt antas ikke å kunne utredes efter vanføreloven av 19 juni 1936.

---

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 510.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 223.
***) Kunngj. 20 juli i Lovtid. 1ste deild nr. 27.
†) Inntatt i «Overenskomster» nr. 8 for 1938 s. 512.
††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 231.
†††) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1938 s. 160.
[1]) Inntatt i «Overenskomster» nr. 5 for 1938 s. 171.

1937

Deklarasjon *) mellem de regjeringer som 28 mai 1937 i Haag har undertegnet Arrangement for utvikling av vareutvekslingen, Oslo 11 mai 1938. 28 mai. 1938 11 mai.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Medisinaldirektøren. 27 mai.

I efterforskningssaker om overtredelser av reseptloven (lov av 30 november 1923 med tilleggslov av 24 juni 1932), har det jevnlig vært oplyst, at resepthonoraret har vært opkrevd av apotekeren i forbindelse med utlevering av varen (brennevin, sprit, vin). Særlig har dette vært tilfelle i forbindelse med utstrakt bruk av telefon- og nødsforordninger; jfr. kongelig resolusjon av 1 februar 1924. Nevnte forskrivningsmåte må efter forskriftene og deres formål bare anvendes rent undtagelsesvis i nødstilfelle, når sykdommens art og behandlingen gjør en slik hurtigere ekspdisjon absolutt nødvendig. Men denne forutsetning gjøres der i mange tilfelle brudd på, idet telefon- og nødsforordninger i enkelte saker synes å ha vært regelen og nærmest må anses som en omgåelse av reseptloven. Når det i disse tilfelle ofte også viser sig å være en fast ordning, at resepthonoraret innkasseres av apotekeren, stemmer ikke dette med den plikt til aktsomhet som påhviler apotekeren.

At således apotekeren på nevnte måte medvirker til å lette forskriftsstridig reseptutstedelse, finner departementet utilstedelig. Det henstilles derfor at det blir tilkjennegitt apotekerne, at opkrevning av læge- eller dyrlægehonorarer i forbindelse med utlevering av brennevin (sprit) og vin i alle tilfelle bør være apoteket uvedkommende.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en fylkesmann. 28 mai.

Efter en forespørsel om, i hvilke tilfelle en distriktslæge har rett eller plikt til å foreta reise til vanføre i anledning av melding til Centralstyret for vanføre, henviser departementet til en uttalelse fra Centralstyret for vanføre: «Centralstyret finner at en distriktslæge er berettiget og forpliktet til å tilse den vanføre i hjemmet for å avgi melding, når den vanføres tilstand er så dårlig at han ikke kan fremstille sig på lægens kontor. Hvis en vanfør vegrer sig for å reise til læge, har distriktslægen ingen plikt til å foreta undersøkelse, men dermed har formentlig den vanføre tapt enhver rett til hjelp efter loven.» Departementet tilføier at reiser i omhandlede

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 237.

28 mai. anledning må forbindes med annen reise i offentlig ærend, med mindre særskilt reise er påkrevd; se departementets rundskrivelser av 23 og 29 juni 1937 (om vanføreloven av 19 juni 1936) og den i disse nevnte rundskrivelse av 20 januar 1925.

31 mai. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene om regnskapsordningen ved herreds- og byrettene.

I. Oversikt over den nuværende regnskapsordning.

Ved herreds- og byrettene har det hittil vært følgende regnskaper:

1. Sportelregnskap.

Dette omfatter, foruten sportler, de inntekter og utgifter som er fastsatt ved kgl. resolusjon av 1 juli 1927, og av Justisdepartementet i medhold av denne resolusjon, jfr. Justisdepartementets rundskrivelse av samme dag angående regnskapshold for civile rettssaker ved herreds- og byrettene, avdeling II, (Lovtidend s. 466) samt Socialdepartementets rundskrivelse av 11 oktober 1937 angående herreds- og byrettsbehandling av tarifftvister.

Beholdningen efter regnskapet innbetales på statens foliokonto i Norges Bank i almindelighet ved utløpet av hver måned. Regnskap avlegges halvårsvis til Statsrevisjonen.

Man viser, foruten til ovennevnte rundskrivelser, til Statsrevisjonens rundskrivelse av 26 januar 1929 (Lovtidend s. 538), tinglysingsforskriftene art. 9 og 10, og Statsrevisjonens rundskrivelse av 20 januar 1937.

2. Kontorregnskap.

Dette omfatter embedenes kontorutgifter som dekkes av de i statsbudgettet under følgende poster bevilgede beløp:

For byrettene, kap. 315 — 2.
» sorenskriverembedene, kap. 316 — 2.
» byfogedembedene, kap. 317 — 2.
» andre civile embeder, kap. 318 — 2.

For embeder med fast kontorholdsgodtgjørelse utbetales denne sammen med embedsmannens lønn. Underskudd (forskudd) på den faste kontorholdsgodtgjørelse anvises gjennem skattefogdene. Embeder med fast kontorholdsgodtgjørelse avlegger regnskap til Statsrevisjonen for hvert kalenderår.

3. Embedsgårdsregnskap.

Den fastsatte husleie føres til inntekt i regnskapet. Til utgift føres alle utbetalinger til boligens vedlikehold m. m. herunder

også avdrag og renter av de lån som er pålagt embedet i anledning av boligen, forsåvidt avdrag og renter blir betalt ved embedet. Regnskapet avlegges til Statsrevisjonen for hvert budgettår. 31 mai.

4. Stempelregnskap.

Dette omfatter:
Stempelavgift, kap. 2031.
Provisjon til forhandlere, kap. 831 — 4.

Beholdningen innbetales på stempelpapirforvalterens separatkonto i Norges Bank ved hver måneds utløp. Regnskap avlegges kvartalsvis til stempelpapirforvalteren. Man viser til Finansdepartementets «Instruks for forhandlerne av stempelpapir og stempelmerker» av 28 oktober 1885.

5. Mellemregnskap med partene.

Man viser herom til dette departements rundskrivelse av 1 juli 1927, avd. I (Lovtidend s. 467).

6. Regnskap for skiftemidler.

Man viser herom til dette departements rundskrivelse av 22 januar 1921 (Lovtidend s. 15).

Ved enkelte embeder føres særskilte regnskaper over: 7) Renter, 8) Porto, 9) Deposita — herunder fraværende arvingers midler, jfr. rundskrivelse fra dette departement av 22 januar 1921 (Lovtidend s. 15 flg.), 10) Forskudd, 11) Bankinnskudd.

Ved de fleste embeder holdes særskilte kasser for de forskjellige regnskaper.

II. Den fremtidige regnskapsordning.

Departementet bestemmer at det fra 1 juli 1938 bare skal være én kasse ved herreds- og byrettene, som skal omfatte både statens inntekter og utgifter ved embedene og inntekter og utgifter som vedkommer andre. I medhold av kongelig resolusjon av 28 juli 1893, jfr. rundskrivelse fra dette departement av 22 januar 1921 (Lovtidend s. 15) har det hittil vært holdt egen skiftekasse. Ved kongelig resolusjon av 13 mai 1938 er det bestemt:

«Justisdepartementet bemyndiges til å utferdige forskrifter om regnskapsføringen ved skifterettene.»

I medhold av denne resolusjon bestemmer departementet at det ikke skal holdes særskilt skiftekasse ved herreds- og byrettene, men at den felles kasse ved embedene skal omfatte også inn- og utbetalinger vedkommende skiftevesenet.

31 mai. Alle inn- og utbetalinger må straks bokføres — også kortsiktige utbetalinger av forskudd og innbetalinger av gjennemgangsbeløp som straks skal sendes videre.

Alle embedets utbetalinger, herunder utgiftene til embedsboligen, skal dekkes av innbetalingene til embedet.

Det blir dog ikke noen forandring i de nuværende regler for utbetaling av lønninger til dommerne og kontorfunksjonærene.

Dersom inntektene er større enn nødvendig til å dekke utgiftene, remitteres «overskuddet» under ett. Dersom inntektene ikke dekker utgiftene, vil «underskuddet» bli anvist under ett — ikke særskilt for hvert enkelt regnskap.

Det skal avlegges særskilte regnskap over statens inntekter og utgifter ved embedene. Inntekter og utgifter deles op i følgende regnskaper (konti):

1. Sportelregnskap.

Ved kgl. resolusjon av 13 mai 1938 er det bestemt:

«I medhold av sportellovens § 83, 2net ledd bemyndiges Justisdepartementet til å utferdige forskrifter angående innretning og avlegging av sportelregnskap ved herreds- og byrettene.»

I medhold av denne resolusjon har Justisdepartementet efter konferanse med Finansdepartementet bestemt at følgende inntekter og utgifter skal føres i sportelregnskapet:

Inntekter:

a) Sportler ..... kap. 2132
b) Renter av bankinnskudd ..... » 2812

Utgifter:

a) Utgifter til opnevnte dommere i saker efter domstolslovens § 21, 3 ledd, samt godtgjørelse til dommerfullmektiger for konstitusjon under dommeres fravær som opnevnte dommere i slike saker ..... » 314
b) Skyss- og kostgodtgjørelse til dommere (undtagen settedommere), domsmenn, skjønnsmenn og protokollførere for reiser i anledning av civile saker — undtagen farskapssaker, vergemålssaker og tarifftvistsaker, jfr. nedenfor under e, f og g; skyss- og kostgodtgjørelse for reiser i anledning av skiftebehandling (sportellovens § 36), tvangsauksjoner (sportellovens § 46) og andre tvangsforretninger (sportellovens § 67), samt skyss- og kostgodtgjø-

31 mai.

relse og avholdelsessalær til lensmenn for forseglings- og registreringsforretninger (sportellovens § 122) og for tvangsauksjoner (sportellovens § 128) ..... kap. 316—3

c) I straffesaker: Skyss- og kostgodtgjørelse til dommere (undtagen settedommere), domsmenn, protokollførere, opnevnte aktorer, forsvarere og sakkyndige; salærer til opnevnte aktorer, forsvarere og sakkyndige, vidnegodtgjørelse, utgifter til husrum (jfr. sportellovens § 158), utgifter til bevisoptagelse til bruk i utlandet; siktedes og tiltaltes reiseutgifter forsåvidt retten eller påtalemyndigheten i henhold til straffeprosesslovens § 254, 4 og 5 ledd, beslutter at utgiftene skal utredes av offentlige midler. I sjøforklaringer forsåvidt utgiftene skal betales av det offentlige, jfr. sportellovens § 11 d og skrivelse fra Finansdepartementet av 30 november 1908 (Lovtidend s. 514) ..... » 336—1

d) I benefiserte saker: Skyss- og kostgodtgjørelse til sakkyndige og til beskikkede sakførere forsåvidt benefisiet omfatter sådan godtgjørelse, jfr. herom rundskrivelse fra dette departement av 8 juni 1928, post 8; salær til domsmenn, sakkyndige og beskikkede sakførere; vidnegodtgjørelse; betaling for forkynnelser og mulige andre utgifter som påhviler det offentlige (undtagen reiseutgifter til dommere, domsmenn og protokollførere; disse utgifter posteres under kap. 316 — 3, jfr. foran under post b). Godtgjørelse til domsmenn når retten i medhold av sportellovens § 92, jfr. § 84, har fritatt en part for å erstatte denne utgift. Videre salær og i tilfelle skyss- og kostgodtgjørelse til sakførere som i ekteskapssaker er opnevnt av retten, jfr. tvistemålslovens § 423..... » 336—2

e) I vergemålssaker: Skyss- og kostgodtgjørelse til dommere (undtagen settedommere), domsmenn (forliksmenn), protokollførere og sakkyndige; godtgjørelse til sakkyndige og vidner; betaling for forkynnelser og mulige andre utgifter som påhviler det offentlige..... » 336—3

f) I tarifftvistsaker: Godtgjørelse til domsmenn og sakkyndige; betaling for forkynnelser og mulige andre utgifter ..... » 423—1

31 mai. Skyss- og kostgodtgjørelse til dommere (undtagen settedommere) domsmenn, protokollførere og sakkyndige samt vidnegodtgjørelse kap. 423—3

g) I farskapssaker: De samme utgifter som nevnt foran under post e) og f) for vergemålssaker og tarifftvister ..... » 426—2

h) Utgifter til bevisoptagelse i civil sak til bruk i utlandet forsåvidt de skal bæres av det offentlige..... » 1009

i) Tilbakebetalte gebyrer — f. eks. gebyr for et avvist dokument (jfr. den nye sportellovs § 63) — samt utgifter i anledning av civile saker som foreløbig har vært ført til utgift på en forskuddskonto, men som blir endelig å utrede av statskassen fordi de — efter forgjeves avholdt utpantning — ikke kan fåes erstattet av vedkommende part ..... » 2132

Angående inntektspostene i sportelregnskapet bemerkes at departementet har ophevet den tidligere bestemmelse at de beløp som partene i en tarifftvistsak blir pålagt å refundere statskassen efter arbeidstvistlovens § 45, nr. 1, skal føres til inntekt i sportelregnskapet, jfr. Socialdepartementets rundskrivelse av 11 oktober 1937, nest siste avsnitt. Utskrift av domsslutningen skal i tilfelle sendes vedkommende skattefoged og Socialdepartementet til henholdsvis innkrevning og kontroll med denne. Ved utløpet av hvert budgettår skal retten sende attest til vedkommende skattefoged om at det ikke er pålagt andre refusjoner i terminens løp enn de som det er sendt melding om.

Om enkelte av de utgifter som efter det anførte skal føres i sportelregnskapet skal man bemerke:

Godtgjørelse til dommere og dommerfullmektiger:

Godtgjørelsen til de dommere som er opnevnt efter domstolslovens § 21, 3 ledd — kr. 10 — pr. arbeidsdag disse dommeres reiseutgifter og godtgjørelsen til dommerfullmektigene for konstitusjon under dommernes fravær i slike tilfelle skal utbetales og bokføres ved den rett som behandler saken. Dommerne antas ikke å tilkomme godtgjørelse for mulig forberedende arbeide med saken. Dommerfullmektigers godtgjørelse for konstitusjon er kr. 5 pr. virkedag dersom konstitusjonen har vart i minst 6 virkedager. Regning med dommerens attestasjon om konstitusjonen og dens varighet må i så fall sendes til den rett, som skal utbetale godtgjørelsen. Dersom konstitusjonen ikke har vært av så lang varighet, vil godtgjørelse bare bli

tilstått under spesielle forhold. I disse tilfelle må begjæring 31 mai.
fra dommerfullmektigen om godtgjørelse med attestasjon fra dommeren om konstitusjonen og om de spesielle forhold som måtte begrunne godtgjørelse, sendes til Justisdepartementet. Den godtgjørelse som måtte bli tilstått, skal også i disse tilfelle utbetales fra den rett som har behandlet saken.

Kvartalsopgaver fra lensmennene over auksjoner.

Man viser til siste avsnitt i Justisdepartementets rundskrivelse av 1 juli 1927 (Lovtidend s. 466). Statsrevisjonen har bedt om at lensmennenes kvartalsopgaver må omfatte alle tvangsauksjonene i kvartalet så vel over fast eiendom som over løsøre, av hensyn bl. a. til kontrollen med auksjonsgebyrene. Det må påsees at det blir forholdt i samsvar med dette.

Godtgjørelse til domsmenn og skjønnsmenn.

Man viser til kgl. resolusjon av 1 juli 1927 og Justisdepartementets rundskrivelse av samme dag (Lovtidend s. 463).

Angående godtgjørelse til domsmenn i tarifftvistsaker viser man til Socialdepartementets rundskrivelse av 11 oktober 1937, 4 avsnitt nedenfra.

Salærer.

Retten fastsetter salærer til opnevnte aktorer og offentlige forsvarere i straffesaker, til beskikkede sakførere i benefiserte saker, og godtgjørelse til sakkyndige i straffesaker, benefiserte saker, vergemålssaker, tarifftvistsaker og farskapssaker. Til andre enn beskikkede sakførere skjer fastsettelsen efter salærinstruks, fastsatt ved kgl. resolusjon av 24 juni 1927 (Lovtidend s. 407), jfr. rundskrivelse fra Justisdepartementet av 30 juni 1927 (Lovtidend s. 429). Salæransettelsene er gjenstand for revisjon av Justisdepartementet, jfr. straffeprosesslovens § 81, 2 ledd, og lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. av 21 juli 1916 § 10, 3 ledd.

Sådan revisjon skal foregå når et salær i straffesak er ansatt høiere enn salærinstruksens normalsatser eller når det kan være tvil herom. Meddelelse om salæransettelsen bilagt med rettens begrunnelse for ansettelsen (jfr. salærinstruksens § 11) skal i så fall sendes inn til Justisdepartementet gjennem vedkommende politimester eller statsadvokat (se Justisdepartementets cirkulære av 23 juni 1894) før salæret utbetales. Er salæret på grunn av sakens vidtløftighet, spesielt store forarbeider e. l. ansatt til et større beløp, skal salæransettelsen likeledes sendes departementet til revisjon, uansett om det kan være tvil om hvorvidt salærinstruksens vanlige satser kan sies å være overskredet.

Salærer til sakkyndige som er opnevnt av retten eller for-

31 mai. retter uten opnevnelse i medhold av straffeprosesslovens § 192 føres til utgift i sportelregnskapet uten hensyn til om salæret blir ansatt av retten eller godtgjørelsen er fastsatt i sportelloven, jfr. lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse av 21 juli 1916 § 10 og salærinstruksens § 5. Godtgjørelse til politiets sakkyndige ved utenrettslige undersøkelser blir derimot som tidligere å anvise av fylkesmannen overensstemmende med Justisdepartementets rundskrivelse av 5 juni 1920.

I andre saker enn straffesaker skal ansettelsen av salær til sakkyndige sendes inn til revisjon av Justisdepartementet hvis det skal utredes av det offentlige og instruksens normalsatser er overskredet, eller det kan være tvil herom, og i alle tilfelle hvis salæret er ansatt til et større beløp. Angående salær for blodprøveundersøkelser gjelder fremdeles det som er anført i departementets rundskrivelse av 30 april 1934.

Ansettelse av salær til beskikkede sakførere i benefiserte saker skal i alle tilfelle revideres av departementet. Om disse ansettelser viser man til rundskrivelse fra Justisdepartementet av 8 juni 1928 (Lovtidend s. 173) og Justisdepartementets cirkulære av 30 desember 1897 (Lovtidend s. 685).

Erstatninger fastsatt av retten i medhold av straffeprosesslovens §§ 454 og 469 utbetales som tidligere av skattefogedkassen uten anvisning, jfr. herom Revisjonsdepartementets rundskrivelse av 27 juni 1913.

Vidnegodtgjørelse i straffesaker.

Man viser til de forskrifter som vil bli utferdiget i henhold til kgl. resolusjon av 13 mai 1938.

Utgifter til husrum for rettsmøter i straffesaker.

Man viser til Justisdepartementets rundskrivelse av 8 februar 1938.

Siktedes og tiltaltes reiseutgifter.

Efter straffeprosesslovens § 254, 4 og 5 ledd, kan retten eller påtalemyndigheten beslutte at siktedes og tiltaltes reiseutgifter og utgifter til ophold på rettsstedet skal bestrides av det offentlige. Dersom påtalemyndigheten har truffet beslutningen og utbetalt utgiftene, skal disse refunderes av vedkommende rett og føres til endelig utgift i sportelregnskapet.

Fordeling av reiseutgifter.

Dersom en reise er foranlediget av to eller flere forskjellige slags saker skal skyss- og kostgodtgjørelsen belastes vedkommende konto i sporteljournalen (kap. 316 — 3, 336 — 1, 336 — 3, 423 — 1 og 426 — 2) hvor utgiftene til den eller de saker som

vesentlig har foranlediget reisen, skal føres, jfr. den nuværende ordning efter departementets rundskrivelse av 13 juli 1928, II, post 3. 31 mai.

Sportelregnskap skal avlegges til Statsrevisjonen innen 1 måned efter utløpet av hvert halvår. Sporteljournalen med bilag og gjenparten av tinglysingsdagboken for halvåret skal legges ved regnskapet.

Efter henstilling fra Statsrevisjonen bestemmer man at det av hensyn til kontrollen med skiftegebyrene skal legges ved regnskapet attest for hvor mange boer som er tatt under skifterettens behandling i løpet av halvåret. Boenes art og nummer i skiftelisten må angis. Videre må det attesteres hvor mange boer (med angivelse av art og nummer) som henstod usluttet fra tidligere. Boets nummer i skiftelisten må alltid angis ved skiftegebyrets innføring i sporteljournalen. Statsrevisjonen har forbeholdt sig i tilfelle å kreve avskrift av skiftelistene hvis denne ordning ikke skulde virke tilfredsstillende.

Av hensyn til revisjonen er det ønskelig å få ensartede regnskapsopstillinger. Man vedlegger derfor et eksempel på «Rekapitulasjon (sammendrag) av sporteljournalen», bilag 8 med denne rundskrivelse, og «Regnskapssammendrag for sportler», bilag 9 med denne rundskrivelse. Man skal be sportelregnskapet for fremtiden avlagt således som vist i disse bilag.

Under henvisning til de øvrige bilag til denne rundskrivelse bemerker man at det benyttede regnskapseksempel i bilag 8 og 9 er tenkt ført videre for 2 kvartal 1939 likesom restansebeløpet, kr. 25 for 1 kvartal 1939 er tilføiet i bilag 8 og 9 uten at beløpet finnes i regnskapseksemplet for øvrig.

2. Stempelregnskap.

Dette kommer som tidligere til å omfatte:

Stempelavgift ..... kap. 2031
Provisjon til forhandlere ..... » 831—4

Regnskap skal avlegges til stempelpapirforvalteren halvårsvis og innen én måned efter utløpet av hvert halvår.*)

3. Kontorregnskap.

Da kontorutgiftene skal dekkes av inntektene ved embedet, vil for fremtiden hverken den bevilgede kontorholdsgodtgjørelse eller mulige overskridelser bli særskilt anvist.

Kontorregnskapet blir et utgiftsregnskap, som kommer til å omfatte kontorutgiftene:

---

*) Endret ved rundskr. av 10 mars 1939 så regnskapet skal avlegges kvartalsvis innen 14 dager efter kvartalsutløpet.

31 mai. For byrettene ..... kap. 315—2
» sorenskriverembedene ..... » 316—2
» byfogedembedene ..... » 317—2
» andre civile embeder ..... » 318—2

Kontorutgiftene vil også for fremtiden bli bevilget særskilt for hvert embede. Dersom det blir nødvendig å overskride bevilgningen til kontorhold, må Justisdepartementets samtykke hertil innhentes på forhånd. Embedsmenn med fast kontorholdsgodtgjørelse kan uten særskilt samtykke føre utgifter til telefonavgift, telefonsamtaler og telegrammer i kontorregnskapet selv om kontorholdsgodtgjørelsen blir overskredet. I begjæringen om samtykke til overskridelse må det gis kort oplysning om grunnen til denne, og hvor stor den kan antas å bli. Dersom en utgiftspost, som er ført i kontorregnskapet, ikke blir godkjent som en utgift for staten, og embedsmannen blir pålagt å betale beløpet tilbake, føres dette til inntekt i kontorregnskapet. Da kontorregnskapet bare har debetkolonne i kassejournalen, må beløpet i tilfelle posteres under «Diverse hovedbokkonti» i kassejournalen, idet man i teksten angir det som posten gjelder.

Regnskap over kontorutgifter skal avlegges til Statsrevisjonen halvårsvis og innen én måned efter halvårets utløp. For første halvår 1938 må avlegges særskilt regnskap.

Regnskapet skal være bilagt med nøiaktige oplysninger om mulige forandringer i embedets inventarliste. Listen skal omfatte alt inventar som tilhører det offentlige, herunder kontormaskiner og litteratur.

4. Embedsgårdsregnskap.

Også utgiftene til embedsgården skal dekkes av statens inntekter ved embedene. Den husleie som embedsmannen er pålagt å betale, vil derfor for fremtiden bli tilbakeholdt i hans lønn. Embedsgårdsregnskapet blir et utgiftsregnskap, som kommer til å omfatte:

Utgiftene vedkommende boligen, derunder renter og avdrag av lån som er påheftet embedet i anledning av embedsboligen. Disse utgifter posteres i kasserapportene under depositokonto.

Man gjør opmerksom på at det bare er de ordinære vedlikeholdsutgifter til boligen, som kan dekkes uten at samtykke på forhånd er innhentet fra Justisdepartementet. I tilfelle av tvil må spørsmålet forelegges for departementet.

Regnskap over embedsgårdsutgiftene skal avlegges til Statsrevisjonen halvårsvis, og innen 1 måned efter halvårets utløp.

Med regnskapet skal følge oplysninger om mulige forandrin- 31 mai.
ger i den liste som må settes op over det løsøre som tilhører det offentlige ved embedsgården.

5. Mellemregnskap med Finansdepartementet.

Når inntektene brukes til dekning av utgiftene og når videre beregnet «overskudd» skal remitteres og eventuelt «underskudd» anvises under ett — ikke særskilt for det enkelte regnskap — er det nødvendig å samle disse inntekter og utgifter i et mellemregnskap med Finansdepartementet.

I dette iregnskap føres kasseforsterkninger fra Finansdepartementet til nntekt og innbetalinger (remisser) til Norges Bank til utgift. Begjæring om kasseforsterkning sendes til Justisdepartementet, og må inneholde oplysning om størrelsen av embedets kassebeholdning og de omstendigheter som gjør kasseforsterkning nødvendig (hvad pengene skal brukes til).

Ved de embeder som «går med overskudd», bør remisse finne sted når beholdningen ved embedet blir større enn nødvendig til å dekke utgiftene i den nærmeste fremtid. Ved disse embeder bør remisse finne sted én gang i måneden. Ved embeder med særlig store inntekter bør remisse finne sted oftere. Remisse finner sted til statens foliokonto i Norges Bank.

Til «Mellemregnskapet med Finansdepartementet» overføres ved hvert kvartals utløp, i forbindelse med kvartalsopgjøret, kontantsaldiene fra sportelregnskapet, stempelregnskapet, kontorregnskapet og embedsgårdsregnskapet.

Sportelregnskapet blir på denne måte avsluttet bare med mulige restanser som beholdning, idet kontantbeholdningen (eventuelt underskuddet) er overført til mellemregnskapet med Finansdepartementet. Stempelregnskapet blir av samme grunn avsluttet uten kontantbeholdning.

Mellemregnskapet med Finansdepartementet gjøres op hvert kvartal. Balansen viser enten statens beholdning eller hvad det i tilfelle er betalt ut til statens utgifter av midler som ennu ikke er endelig postert til inntekt for statens konti — sportelkonto og stempelkonto.

Regnskap over «Mellemregnskapet med Finansdepartementet» avlegges til Statsrevisjonen hvert halvår og innen én måned efter halvårets utløp. Kvitteringene fra Norges Bank for mulige remisser legges ved regnskapet.

Det avlegges ikke særskilt regnskap over de øvrige inntekter og utgifter ved embedene på den måte som det er bestemt for statens inntekter og utgifter. Om følgende regnskapsposter bemerker man spesielt:

31 mai.

Renter.

Skiftemidler skal settes på egen sparebankbok for det enkelte bo dersom man ikke må ha midlene i kasse til utbetalinger for boet, jfr. dette departements rundskrivelse av 22 januar 1921 (Lovtidend s. 15). På samme måte må det forholdes med andre midler, som tilhører andre enn staten (f. eks. de rene depositа), dersom det på grunn av beløpets størrelse eller forholdets varighet vil påløpe renter av noen betydning. Rentene godskrives i så fall eieren ved opgjøret med ham.

Innbetalte beløp som det ikke er grunn til å sette på egen sparebankkonto for eieren samt beløp tilhørende staten, blir i felleskassen. Beholdningen i felleskassen bør aldri være større enn nødvendig til dekning av utgifter i den nærmeste fremtid. Det overskytende skal settes på sparebankkonto lydende på embedets navn. Renter av disse bankinnskudd føres, som foran nevnt, til inntekt i sportelregnskapet. Av hensyn til sportelføringen må det påses at renter av bankinnskudd blir tilført i kontraboken og bokført straks de forfaller.

Med hensyn til postering i kassejournalen av bankinnskudd og renter skal man spesielt bemerke:

Bankinnskudd skal ikke betraktes som kassebeholdning. Ved innsettelse i bank blir derfor beløpet å kreditere kassekonto. Dersom beløpet er satt på egen bankkonto for eieren blir beløpet å debitere den konto som beløpet vedkommer (f. eks. skiftekonto hvis beløpet tilhører et bo). Hvis beløpet er satt på embedets sparebankkonto, debiteres bankkonto for beløpet. Når innskuddet helt eller delvis heves, debiteres kassekonto for beløpet samtidig med at dette krediteres vedkommende andre konto. Ved tilføring i kontraboken av renter av embedets bankinnskudd uten at disse samtidig heves, blir rentebeløpet å postere i kassejournalen (memorialen) til kredit for sportelregnskapet og til debet for bankkonto. Samtidig skal rentebeløpet føres inn i sporteljournalen.

Porto.

En fullstendig og nøiaktig bokføring av portoen ved embedene vilde medføre uforholdsmessig meget arbeide. For å hindre at portoen skal bevirke uoverensstemmelse i kassen bestemmer departementet at man skal gå frem på følgende måte:

Ved innkjøp av frimerker belastes beløpet en portokonto som må oprettes ved hvert embede. Beløpet føres i kassejournalen til kredit for kassekonto og til debet for portokonto. Ved innbetaling av kontante midler til portoutgifter, f. eks. til tilbakesending av et tinglyst dokument, føres beløpet i kassejournalen til debet for kassekonto og til kredit for portokonto. Betales portobeløpet inn sammen med f. eks. et tinglysings-

gebyr, kan innbetalingen posteres samlet under kassekonto 31 mai.
således at portoen ikke optar noen ny linje i kassejournalen.

Det skal altså ikke holdes egen portokasse, og kontantbetalinger til portoutlegg går inn i felleskassen. Man behøver ikke å bokføre frimerker som sendes inn til dekning av portoutgifter, men frimerkene legges i frimerkebeholdningen. Forbruket av frimerker bokføres ikke. Dersom det finnes nødvendig kan det dog føres en særskilt bok over frimerkebeholdningen hvori portodekning i form av frimerker og forbruket av frimerker noteres. I boer, civile saker og i andre tilfelle hvor det ikke er mulig på forhånd å beregne portoutgiftene nøiaktig, refunderes et skjønnsmessig beløp til dekning av portoutleggene ved opgjøret. Beløpet posteres i kassejournalen (memorialen) til kredit for portokonto og til debet for den konto beløpet vedkommer (skiftekonto dersom det er et bo, konto for mellemregnskapet med partene dersom det er en civil sak o. s. v.).

Ved en rekke embeder finnes nu egne portokasser. Ved avslutningen av regnskapet pr. 30 juni 1938 må i tilfelle kontantbeholdningen i portokassen tas til inntekt i embedets kasse samtidig med at den krediteres portokonto. Ved de embeder hvor portoutgifter er lagt ut av embedets kasse, må portokontoen ved åpningen debiteres det beløp som er betalt ut av kassen.

Forskudd.

Undertiden blir det betalt ut forskudd av embedenes kasser, særlig til reiseutgifter. Da det nu er bestemt at også vidneutgifter i straffesaker skal betales av retten vil det oftere enn før bli spørsmål om forskudd. Alle forskudd må bokføres straks. De føres i kassejournalen til kredit for kassekonto og til debet for forskuddskonto. Når forskuddet gjøres op føres utgifter, som er dekket av forskuddet til kredit for forskuddskonto og til debet for den eller de konti i kassejournalen (memorialen) som utgiftene vedkommer (konto for sportelregnskapet dersom det er en utgift som skal føres i sportelregnskapet o. s. v.). Er forskuddet ikke forbrukt helt ut, tas resten til inntekt i kassen.

III. Regnskapsbøker.

Departementet bestemmer at det skal føres følgende bøker:

1. Kassejournal.

Kassejournalen skal ha debet- og kreditkolonne for de konti hvor det vanlig forekommer både inn- og utbetalinger, bare debetkolonne for de konti hvor det vanlig forekommer bare utbetalinger.

31 mai. Ved de almindelige embeder bør kassejournalen ha dobbeltkolonne for:

Kassekonto.
Mellemregnskapet med partene.
Sportelregnskapet.
Skiftekassen.
Stempelregnskapet.
Bankkonto.
Deposita.
Forskudd (av embedets kasse).
Portokasse.
Diverse hovedbokkonti.

og debetkolonne for:

Kontorutgifter.
Embedsbolig.

Ved spesialembeder hvor en eller flere av disse konti mangler kan de tilsvarende rubrikker benyttes på annen måte (f. eks. til forskjellige grupper av deposita dersom det skulde finnes ønskelig å dele op denne konto). Kassejournalen har, foruten de rubrikker som er nevnt foran, en rubrikk uten overskrift, som kan benyttes på hensiktsmessigste måte.

Dersom det skulde komme et inntektsbeløp på en konto, som bare har debetkolonne, føres dette til kredit for «Diverse hovedbokkonti». I rubrikken for «Diverse hovedbokkonti» posteres videre inntekter og utgifter, som ikke har egen rubrikk (f. eks. remisser til Norges Bank og kasseforsterkninger). Ved posteringer under «Diverse hovedbokkonti» skal det anføres i rubrikken helt til venstre i kassejournalen hvilken hovedbokkonto posten vedkommer.

Hvert enkelt innbetalt beløp skal straks føres i kassejournalen. Det er ikke adgang til å føre underkasser med innføring i kassejournalen f. eks. en gang i måneden av de innbetalte beløp i samlet sum. For stempelsalgets vedkommende kan det dog forholdes på følgende måte dersom det finnes praktisk:

En merkebeholdning for et bestemt beløp overlates til en av funksjonærene ved embedet. Dette beløp debiteres vedkommende funksjonær under diverse hovedbokkonti og krediteres stempelkonto i kassejournalen. Kontantsalget av merker foregår av den utskilte merkebeholdning uten bokføring i kassejournalen. Vedkommende funksjonær må føre regnskap over sitt salg. Han skal til enhver tid ha det beløp, som er debitert ham, i sin beholdning — enten i merker eller kontanter. Når han trenger nye merker for å kunne fortsette salget, «kjøper» han kontant for de penger han har i sin kasse nye merker av embedets hovedbeholdning. Dette «salg» bokføres på vanlig måte (til debet for kassekonto og til kredit for stempelkonto). Man

viser til det som er uttalt nedenfor under V Almindelige bestem- 31 mai.
melser. Lar man en annen enn den funksjonær som er embedets kasserer overta salget av den merkebeholdning som er skilt ut, vil hans ansvar ikke dekkes av den garantiforsikring som departementet har tegnet for embedene. Embedsmannen vil som tidligere være ansvarlig også for den beholdning som er skilt ut.

Ved embeder med særlig stort stempelsalg kan det benyttes egen underkassejournal for stempelsalget. De enkelte salgsbeløp blir da bare å bokføre i denne, som må gjøres op hver dag ved kontortidens slutt, hvorefter totalbeløpet av dagens stempelsalg blir å bokføre i hovedkassejournalen.

Kassejournalen brukes også til memorialposteringer, det er overføringer fra en konto til en annen. Som eksempler viser man til de 11 første posteringer under 27 januar i bilag 1 til denne rundskrivelse, eksempel på kassejournal. Det må gis nødvendig forklaring i tekstrubrikken om hvad omposteringen gjelder og gis tydelig henvisning til den tidligere postering av beløpet.

Ved større embeder kan man, hvis det er praktisk, føre særskilt memorial. Denne må i tilfelle være innrettet efter samme system som kassejournalen, men behøver ordinært bare følgende dobbeltkolonner (ingen enkeltkolonner):

Konto for mellemregnskapet med partene.
Skiftekonto.
Konto for deposita (eventuelt flere grupper).
Konto for forskudd.
Sportelkonto.
Portokonto.

Ved de embeder hvor det blir ført særskilt memorial, føres bare posteringer som representerer kontante inn- eller utbetalinger i kassejournalen — de øvrige i memorialen.

2. Sporteljournal.

Da kassejournalen bare har debet- og kreditkolonne for sportler, må detaljkonteringen av sportlene (henføring til vedkommende kapitel og titel i statsregnskapet, jfr. opstillingen foran under II, post 1 «Sportelregnskap») foregå i sporteljournalen. Denne må derfor ha debet- og kreditkolonne for sportler (kap. 2132) og for restanser, bare debetkolonne for «Reiseutgiter i civile saker» (kap. 316 — 3), «Utgifter i straffesaker» (kap. 336 — 1), «Benefiserte saker» (kap. 336 — 2), «Vergemålssaker» (kap. 336 — 3), og «Farskapssaker» (kap. 426 — 2). Sporteljournalen må videre ha en rubrikk for «Diverse» med 3 kolonner, nemlig for debet og kredit samt for kontoangivelse (kapitel og titel). I denne rubrikk posteres utgifter til meddommere

31 mai. m. v. (kap. 314) og utgifter i tarifftvistsaker (kap. 423—1 og 3) samt utgifter til bevisoptagelser i civil sak til bruk i utlandet (kap. 1009), og tilfeldige inntekter på disse kapitler, videre innvunne renter og tilfeldige inntekter på et av de kapitler som bare har debetrubrikk. Ved innbetaling eller utbetaling av desisjonsbeløp må det i sporteljournalens tekstrubrikk angis hvilken antegnelse beløpet vedkommer. Beløpet konteres i sporteljournalens rubrikk for vedkommende inntekt eller utgift. Av hensyn til avlegging av kasserapporten innskjerper man nødvendigheten av at kapitel og titel anføres nøiaktig i kapitelkolonnen for de poster som føres i rubrikken for «Diverse».

I sporteljournalen føres gebyrene inn efter hvert som de forfaller med undtagelse av tinglysingsgebyrene, som fremdeles skal sportelføres i tinglysingsdagboken, jfr. forskrifter om tinglysing av 13 desember 1935, art. 9 og 10. Tinglysingsgebyrene skal føres over til sporteljournalen i samlet sum ved hver måneds utløp.

De betalte gebyrer krediteres sportelkonto — mulig ubetalte gebyrer krediteres restansekonto. Når restansene blir betalt, blir beløpet å kreditere sportelkonto og debitere restansekonto. Frafalles en restanse, blir beløpet bare å debitere restansekonto.

De utgifter som føres i sportelregnskapet, skal føres inn i sporteljournalen efter hvert som de blir betalt.

Som eksempel på sporteljournal viser man til bilag 2 med denne rundskrivelse.

Sporteljournalen skal ikke lenger autoriseres av fylkesmannen.

3. Kontobok for mellemregnskapet med partene.

Denne skal innrettes og føres som bestemt i Justisdepartementets rundskrivelse nr. 16 om «Regnskapsforhold for civile rettssaker ved herreds- og byrettene», av 1 juli 1927 (Lovtidend s. 466).

Man viser til bilag 4 med denne rundskrivelse.

4. Skiftekontobok.

Skiftekontoboken skal innrettes og føres som bestemt i Justisdepartementets rundskrivelse av 22 januar 1921 (Lovtidend s. 15) med den forandring at betegnelsene inntekt og utgift erstattes av betegnelsene kredit og debet. Inntekter må for fremtiden posteres til høire under kredit, og utgifter til venstre under debet. Ved overgangen til den nye ordning må det vises forsiktighet så det ikke blir feilposteringer.

Som eksempel på skiftekontobok viser man til bilag 5 med denne rundskrivelse. Man viser videre til det som er anført i avsnittet om «Kontoboken» i nevnte rundskrivelse av 22 januar 1921.

Fortegnelse over fraværende arvingers midler skal føres 31 mai.
som bestemt ved kgl. resolusjon av 28 juli 1893, jfr. rundskrivelse fra dette departement av 22 januar 1921.

5. Stempelregnskapsbok.

Stempelregnskapsboken skal innrettes og føres som bestemt i Finansdepartementets «Instruks for forhandlerne av stempelpapir og stempelmerker» av 28 oktober 1885, § 10, med følgende forandringer:

Kassekonto sløifes da man fører egen konto herfor i kassejournalen. Kontoen i kassejournalen blir å føre som bestemt i instruksen, dog således at man ikke får bokføring av månedlige remisser. I stedet føres ved hvert kvartals utløp kontoens debet- og kreditsum over til konto for stempelregnskapet i hovedboken. Kontantsaldoen på stempelregnskapets konto i hovedboken føres derefter over til Mellemregnskapet med Finansdepartementet (jfr. avsnittet om kvartalsopgjør nedenfor).

Også kontoen for stempelpapir og stempelmerker føres som bestemt i instruksen bortsett fra at kvartalsvise overføringer til Mellemregnskapet med Finansdepartementet erstatter de månedlige remisser til Norges Bank.

6. Hovedbok.

Hovedboken skal være innrettet med debet- og kreditkolonne. Hovedbokkonto skal føres for hver konto, som har egen rubrikk i kassejournalen, samt for hver av de konti, hvor det er foretatt posteringer under «Diverse hovedbokkonti» i kassejournalen.

Dersom det er mange forskudd og deposita ved embedet, bør det føres underkontobok for disse (reskontro). I motsatt fall må de forskjellige forskudd og deposita spesifiseres ved salderingen av hovedkontoen ved kvartalets utløp.

Som eksempel på hovedbok viser man til bilag 3 med denne rundskrivelse.

IV. Kvartalsopgjør og kasserapporter.

Regnskapet skal gjøres op og avsluttes ved hvert kvartals utløp. Opgjøret foretas på følgende måte:

Totalbeløpene (debet- og kreditsum) av hver spesifisert konto i kassejournalen føres over til vedkommende konto i hovedboken. De posteringer, som er gjort på «Diverse hovedbokkonti» føres inn post for post i hovedboken. Kassekontoen i kassejournalen balansereres med kassebeholdningen (den samlede kassebeholdning ved embedet).

Derefter avsluttes kontiene i hovedboken. Kontantsaldiene på sportel-, stempel-, kontor- og embedsgårdsregnskapenes

31 mai. konti føres over til konto for mellemregnskapet med Finansdepartementet. Sporteljournalen og stempelregnskapsboken avsluttes samtidig. Konto for mellemregnskapet med Finansdepartementet balanseres, jfr. avsnittet foran om dette mellemregnskap.

Saldiene på de konti som ikke avregnes med statskassen føres over til neste kvartal.

Endelig skal det optas fullstendig kontobalanse omfattende samtlige hovedbokkonti og i forbindelse hermed kontooptak av alle underkonti under mellemregnskapet med partene, skifteregnskapet og eventuelt under stempelregnskapet, og konto for deposita og konto for forskudd. Det må kontrolleres at kontooptakene stemmer med hovedbokens utvisende. Dersom optaket ikke stemmer, må det straks settes i gang undersøkelser for å finne feilen. Dersom feilen ikke finnes, skal dette departement og Statsrevisjonen straks underrettes. Utskrift av kontobalanse og optak over underkontiene skal legges ved kasserapporten til Justisdepartementet.

Som eksempel på kontobalanse og kontooptak viser man til bilag 6 med denne rundskrivelse.

Over sportelregnskapet, stempelregnskapet, kontorregnskapet, embedsgårdsregnskapet og mellemregnskapet med Finansdepartementet skal det gis kvartalsvise kasserapporter. Efter konferanse med Finansdepartementet har dette departement bestemt at rapport over alle 5 regnskaper skal gis på et ark.

Inntektene og utgiftene i rapporten skal grupperes efter kapitler og titler i statsregnskapet forsåvidt angår sportel-, stempel-, kontor- og embedsgårdsregnskapene. Mens desisjonsbeløpene i regnskapene må føres særskilt til inntekt eller utgift skal de i kasserapportene regnes med i de samlede inntekter og utgifter i kvartalet på vedkommende budgettkapitel. Undlatelse av å anføre kapitel, eller feilaktig angivelse, vil føre til at rapporten må sendes tilbake til beriktigelse før postering i statsregnskapet kan finne sted.

Som eksempel på kasserapport viser man til vedlagte bilag 7.

Kasserapporten skal sendes til Justisdepartementet og Finansdepartementet innen 8 dager efter kvartalets utløp bilagt med utskrift av kontobalanse og kontooptak over underkontiene. Ekstrakt av rapporten forsåvidt angår stempelregnskapet skal sendes på samme skjema til stempelpapirforvalteren innen samme frist.

Nye skjemaer for kasserapporter vil bli trykt og sendt ut til embedene.

31 mai.

V. Almindelige bestemmelser.

Av hensyn til kontrollen bør det være forskjellige personer som fører kassejournalen og kontorets øvrige bøker (sporteljournal, dagbok, kontobok for mellemregnskapet med partene, skiftekontobok m. v.). Det kan dog overlates til samme funksjonær å føre både kassejournalen og en eller flere av de øvrige bøker for kortere tid, f. eks. under sykefravær, ferier o. l. Dersom det er så få funksjonærer ved et embede at den her nevnte ordning vanskelig kan gjennemføres skal meddelelse om den ordning som måtte bli truffet sendes departementet.

Man bemerker at den kollektive garantiforsikring som departementet har tegnet for embedene bare gjelder for én funksjonær ved hvert embede. Det er derfor nødvendig å ha bare en kasserer ved hvert embede.

Det er forutsetningen at kassejournalen og de øvrige bøker skal føres uavhengig av hverandre og direkte efter de dokumenter som måtte følge en inn- eller utbetaling. Spesialbøkene må ikke føres som avskrift efter kassejournalen eller omvendt.

Kassebeholdningen må telles op daglig og sammenholdes med kassejournalen. Dommeren må så ofte som mulig kontrollere at kassebeholdningen stemmer med kassejournalen.

Den kvartalsvise kontobalanse og optaket over underkontiene foretas av den eller de funksjonærer som fører vedkommende bøker. Dommeren må kontrollere at kontobalansen og kontooptakene stemmer med hovedboken.

VI. Overgangsbestemmelser.

Regnskapsføringen ved herreds- og byrettene skal ordnes efter foranstående regler fra 1 juli 1938.

Kassejournalen åpnes pr. 1 juli 1938 med embedets samlede kontantbeholdning, d. v. s. summen av beholdningene i de forskjellige kasser som tidligere har vært ført ved embedet (kontorkasse, embedsgårdskasse, skiftekasse o. s. v.), dog således at beholdningene i sportelregnskapet og stempelregnskapet for juni 1938 som hittil remitteres til Norges Bank. De forskjellige kassebeholdninger bør spesifiseres ved åpningen av den nye kassejournal således at de enkelte beløp føres op innenfor tekstrubrikken, mens summen (den samlede kassebeholdning) føres ut i kolonnen for kassekonto som beholdning.

Konto for mellemregnskapet med Finansdepartementet i hovedboken åpnes pr. 1 juli 1938 med overføring av mulig beholdning (overskudd) fra forrige kvartal i kontorregnskapet og embedsgårdsregnskapet. Mulig underskudd i kontor- eller embedsgårdsregnskapet pr. 30 juni 1938 bør begjæres anvist. Konto for sportelregnskapet åpnes med mulige restanser.

31 mai. De konti som ikke avregnes med Finansdepartementet, åpnes pr. 1 juli 1938 med saldiene fra de gamle regnskaper. For å kontrollere at hovedboken blir åpnet med de riktige beløp bør det tas op fullstendig kontobalanse og optak av alle underkonti fra det gamle regnskap pr. 30 juni 1938.

Som bilag følger eksempler på:

Kassejournal	Bilag 1
Sporteljournal	» 2
Hovedbok	» 3
Kontobok (reskontro for mellemregnskapet med partene)	» 4
Skiftekontobok	» 5
Kontobalanse og kontooptak	» 6
Kasserapport	» 7
Rekapitulasjon (sammendrag)	» 8
Regnskapssammendrag for sportler	» 9

Kassejournal og sporteljournal samt skjema til kasserapporter vil bli sendt til embedene i god tid før 1 juli d. å. De andre bøker er almindelige regnskapsbøker.

For fremtiden vil det nødvendige materiale kunne bestilles hos Statens trykksaksekspedisjon, Finansdepartementet.

Man legger ved en del eksemplarer av denne rundskrivelse, som bes sendt i 3 eksemplarer til samtlige herreds- og bydommere i hr. fylkesmannens distrikt.

Kassejournal

for

N. N. SORENSKRIVEREMBEDE

		Diverse Hoved-bokkonti				Bankkonto		Deposita		Forskudd		Portokasse		Embeds-bolig	Kontor-utgifter
		Debet	Kredit			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Debet
1.															
Mellemregnskapet med Finansdeptet		500,00													
														12,00	
												50,00			
													0,60		
													0,60		
															24,75
													0.60		
													0,60		
								30,00							
										300,00					
							200,00								
											23,40				
											20,80				
											15,40				
											12,80				
											8,20				
											6,80				
											24,25				
											32,20				
		500,00					200,00		30,00	300,00	143,85	50,00	2,40	12,00	24,75

				Kassekonto		Mellemregnskapet med partene		Sportelregnskapet		Skiftekonto		Stempelregnskapet	
				Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1939													1.
Januar	1	Beholdning fra forrige kvartal		524,10									
	2	Lensmann Olsen vedr. Peder og Karoline Ås d/bo		275,00							275,00		
	»	Nes Sparebank innsatt —»—			250,00					250,00			
	3	Sakfører Iversen sak Peder Aas—Lars Holm a		100,00			100,00						
	4	Norges Bank remisse til Finansdepartementet			500,00								
	5	Smed Olsen lås til embedsboligen	E 1		12,00								
	»	Innkjøpt frimerker			50,00								
	7	Nes Annoncebyrå Proklama Peder og Karoline Ås d/bo			10,00					10,00			
	»	Sakfører Iversen Tinglysn. pantobl. i Bø g.nr. 336 b.nr. 1 + porto		22,60					22,00				
	8	Lensmannen i Brandbu forkynnelse sak Peder Aas—Lars Holm a			3,20	3,20							
	9	Sakfører Langbek tingl. skjøte Lund g.nr. 24 b.nr. 2 + porto		26,60					26,00				
	10	Chr.a Bank og Kreditkasse Peder og Karoline Ås d/bo		502,20							502,20		
	»	Sakfører Langbek sak Peder Aas—Lars Holm b		30,00			30,00						
	»	Nes Sparebank innsatt Peder og Karoline Aas d/bo			502,20					502,20			
	11	Lensmannen i Brandbu forkynnelse Peder Ås—Lars Holm a			3,20	3,20							
	12	Olsens Papirhandel kontorrekvisita	K 1		24,75								
	14	Fr. Olsen tingl. pantobl. i Jordet g.nr. 27 b.nr. 2 + porto		16,60					16,00				
	»	Sorenskriveren lokalegodtgjørelse Peder og Karoline Ås d/bo			3,00					3,00			
	15	I. Hansen tingl. pantobl. Rød g.nr. 24 b.nr. 3 + porto		24,60					24,00				
	16	Fr. Olsen tilbakebet. avvist pantobl. i Jordet g.nr. 27 b.nr. 2	S 1		16,00			16,00					
	17	K. Nilsen kjøpt stempelmerker		150,00									150,00
	»	Lensmann Olsen auksjonsopgjør Peder og Karoline Ås d/bo		3 743,00							3 743,00		
	»	Nes Sparebank innsatt vedr. —»—			3 743,00					3 743,00			
	19	Lensmannen i Nes forkynnelse i benefisert sak O. Sten—L. Berg	S 2		3,20			3,20					
	21	Sakf. Olsen registrering A.s Handel sportler, stempel, kunngjørelse		150,00					20,00				100,00
	22	Kontorbetjent Olsen Reiseforskudd	F 1		300,00								
	»	Nes Sparebank hevet		200,00									
	27	3. og 5. vidne sak Peder Aas—Lars Holm a				23,40							
	»	4. og 6. » » Peder Aas—Lars Holm b				20,80							
	»	Domsmann Hansen	S 3					15,40					
	»	— Nøkleby	S 4					12,80					
	»	Vidne Sviu i straffesak mot O. Pedersen	S 5					8,20					
	»	— Roterud —»— O. Pedersen	S 6					6,80					
	»	— F. Hansen i benefisert sak O. Sten—L. Berg	S 7					24,25					
	»	— O. Fredriksen —»— O. Sten—L. Berg	S 8					32,20					
				5 764,70	5 420,55	50,60	130,00	118,85	108,00	4 508,20	4 520,20		250,00

	Diverse Hoved-bokkonti				Bankkonto		Deposita		Forskudd		Portokasse		Embeds-bolig	Kontor-utgifter
	Debet	Kredit			Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Debet
2.	500,00					200,00		30,00	300,00	143,85	50,00	2,40	12,00	24,75
										8,00				
										64,00				
										58,00				
										26,15				
												1,50		
												2,20		
												1,00		
								183 54						
							25,50							
							4,50							
												0,60		
												1,80		
												0,60		
														12.75
								30,00						
	500,00					200,00	30,00	243,54	300,00	300,00	50,00	10,10	12,00	37,50

				Kassekonto		Mellemregnskapet med partene		Sportelregnskapet		Skiftekassen		Stempelregnskapet	
				Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1939													2
		Overført		5 764,70	5 420,55	50,60	130,00	118,85	108,00	4 508,20	4 520,20		250,00
Januar	27	Domsmenn i sak Peder Aas—Lars Holm				8,00							
		Sorenskriveren Reiseregning	S 9					64,00					
		Kontorbetjent Olsen Reiseregning	S 10					58,00					
		Kontorbetjent Olsen innbetaler rest reiseforskuddet		26,15									
	28	Behandlingsgebyr sak Peder Aas—Lars Holm [a]				60,00			60,00				
		Sakfører Iversen Utskrift av dom sak Peder Aas—Lars Holm [a]				1,60							1,60
		Sakfører Langbek —»— [b]				1,60							1,60
		Porto sak —»— [a]				1,50							
		—»— —»— [b]				2,20							
		Sakfører Langbek rest dep. sak Peder Aas—Lars Holm [b]			5,40	5,40							
	30	Nes Sparebank hevet Peder og Karoline Ås d/bo		4 827,65							4 827,65		
		Landhandler Rud fordr. —»—			375,00					375,00			
		Skiftesportler —»—							55,03	55,03			
		Porto —»—								1,00			
		Arveavgift —»—								183,54			
		Nes Overformynderi —»— Theodor Ås arv			2 437,54					2 437,54			
		Nes Sparebank —»— Hartvig Ås arv			1 787,54					1 787,54			
	31	Sakfører Iversen innbet. Peder Aas—Lars Holm [a]		0,90			0,90						
Febr.	2	Nes Annoncebyrå kunngjørelse registrering A/S Handel			25,50								
		Sakfører Olsen for meget deponert —»—			4,50								
	7	Sakfører Langbek ankesak Peder Aas—Lars Holm [b]		150,00			150,00						
		Behandlingsgebyr ankesak Peder Aas—Lars Holm [b]				25,00			25,00				
	12	Lensmannen i Brandbu forkyn. —»—			3,20	3,20							
	15	Ole Hansen tingl. pantobl. i Fjeld g.nr. 7 b.nr. 10 + porto		12,60					12,00				
	28	Oslo Lagmannsrett gebyr ankesak Peder Aas—Lars Holm [b]			120,00	120,00							
		Porto —»—				1,80							
Mars	1	Sakfører Langbek tingl. skjøte Herby g.nr. 7 b.nr. 2 + porto		30,60					30,00				
	7	Olsens Papirhandel Kontorrekvisita	K 2		12,75								
	15	Sakf. Iversen Registr. A/S Sandtak sportel, stempel, kunngjørelse		140,00					20,00				90,00
	30	Lensmannen i Nes auksjonsopgjør 3. kv. 1938/39		240,00					240,00				
		—»— stempelsalg 3. kv. 1938/39		110,00	2,20							2,20	110,00
		Sorenskriveren provisjon stempelsalg 4. kv. 1938/39			9,06							9,06	
		Kassebeholdning			1 099,36								
				11 302,60	11 302,60	280,90	280,90	240,85	550,03	9 347,85	9 347,85	11,26	453,20

Bilag 2.

Sporteljournal for N. N. sorenskriverembede.

halvår 193.....

.....

(Dommerens underskrift.)

Datum	Bilag nr.	Kasse-Journal Side	Tekst	Sportler Kap. 2132 Debet Kr.	Sportler Kap. 2132 Kredit Kr.	Reiseutgifter i civile saker Kap. 316-3 Debet Kr.	Straffesaker Kap. 336-1 Debet Kr.	Benefiserte saker Kap. 336-2 Debet Kr.	Vergemålssaker Kap. 336-3 Debet Kr.	Farskapssaker Kap. 426-2 Debet Kr.	Diverse Kap.	Diverse Debet Kr.	Diverse Kredit Kr.	Restanser Debet Kr.	Restanser Kredit Kr.
1939															
Jan. 1		1	Registrering av A/S Handel.....		20,00										
19	2	1	Lensm. i Nes forkynnelse benefisert sak O. Sten —L. Berg.....					3,2							
27	3	1	Domsmann Hansen i straffesak mot O. Pedersen				15,40								
	4	1	» Nøkleby —»—				12,80								
	5	1	Vidne Grøn —»—				8,20								
	6	1	» Roterud —»—				6,80								
	7	1	» T. Hansen i benefisert sak O. Sten—L. Berg					24,25							
	8	1	» O. Fredriksen —»—					32,20							
	9	2	Sorenskriveren reiseregning i straffesak mot O. Pedersen og civil sak Peder Aas—Lars Holm			32,00	32,00								
	10	2	Kontorbetjent Olsen do. do. do. do. do.			29,00	29,00								
28		2	Behandlingsgebyr i sak 1/1939 Peder Aas—Lars Holm se ukeliste		60,00										
30		2	Skiftesportler i Peder og Karoline Ås d/bo, masse kr. 5 502,65.....		55,03										
31	1	1–2	Sportler i januar iflg. dagboken	16,00	88,00										
Febr. 7		2	Behandlingsgebyr i ankesak Peder Aas—Lars Holm		25,00										
28		2	Inngåtte sportler i februar ifølge dagboken.....		12,00										
Mars 15		2	Registrering av A/S Sandtak		20,00										
30	11	2	Lensmannen i Nes auksjonsopgjør 3. kv. 1938/39		240,00										
31		2	Inngåtte sportler i mars ifølge dagboken.....		30,00										
				16,00	550,03	61,00	104,20	59,65							

Bilag 3.

Hovedbok for N. N.

			Debet	Kredit
		Mellemregnskapet		
1939		**med Finansdepartementet.**		
Januar	1	Saldo fra forrige kvartal		583,20
	4	Remisse Norges Bank	500,00	
Mars	31	Overført fra Embedsgårdsregnskapet	12,00	
		» » Kontorregnskapet	37,50	
		» » Sportelregnskapet		309,18
		» » Stempelregnskapet		441,94
		Balanse	784,82	
			1 334,32	1 334,32
April	1	Saldo fra forrige kvartal		784,82
1939		**Bankkonto.**		
Januar	1	Saldo fra forrige kvartal	247,40	
	22	Hevet		200,00
Mars	31	Balanse		47,40
			247,40	247,40
April	1	Saldo fra forrige kvartal	47,40	
1939		**Deposita.**		
Januar	1	Saldo fra forrige kvartal		100,00
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	30,00	243,54
		Saldo sakfører Langbek i anl. auksjonsbegjæring kr. 100,00		
		Arveavgift Th. og Hartv. Ås » 183,54		
		Sakfører Iversen, kunngj. utg. reg. A/S Sandtak » 30,00		
			313,54	
			343,54	343,54
April	1	Saldo fra forrige kvartal		313,54
1939		**Forskuddskonto.**		
Januar	1	Saldo fra forrige kvartal	0,00	
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	300,00	300,00
			300,00	300,00
1939		**Portokassen.**		
Januar	1	Saldo fra forrige kvartal	24,50	
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	50,00	10,10
		Balanse		64,40
			74,50	74,50
April	1	Saldo fra forrige kvartal	64,40	

sorenskriverembede.

			Debet	Kredit
1939		**Embedsgårdsregnskapet.**		
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	12,00	
		» til Mellemregnskapet med Finansdepartementet		12,00
			12,00	12,00
1939		**Kontorregnskapet.**		
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	37,50	
		» til Mellemregnskapet med Finansdepartementet		37,50
			37,50	37,50
1939		**Kassekonto.**		
Januar	1	Saldo fra forrige kvartal	524,10	
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	10 778,50	10 203,24
		Balanse		1 099,36
			11 302,60	11 302,60
April	1	Saldo fra forrige kvartal	1 099,36	
1939		**Mellemregnskapet med partene.**		
Januar	1	Saldo fra forrige kvartal		75,40
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	280,90	280,90
		Balanse	75,40	
			356,30	356,30
April	1	Saldo fra forrige kvartal		75,40
1939		**Sportelregnskapet.**		
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	240,85	550,03
		» til Mellemregnskapet med Finansdepartementet	309,18	
			550,03	550,03
1939		**Skiftekassen.**		
Januar	1	Saldo fra forrige kvartal		37,40
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	9 347,85	9 347,85
		Balanse	37,40	
			9 385,25	9 385,25
April	1	Saldo fra forrige kvartal		37,40
1939		**Stempelregnskapet.**		
Mars	31	Overført fra Kassejournalen	11,26	453,20
		» til Mellemregnskapet med Finansdepartementet	441,94	
			453,20	453,20

Bilag 4.

Kontobok for mellem-

Saksøker Peder Aas v/ sakfører Iversen.

1939			Debet	Kredit
Januar	1	Sakfører Iversen		100,00
	8	Lensmannen i Brandbu, forkynnelse	3,20	
	27	—»— —	3,20	
	28	Behandlingsgebyr	60,00	
	27	Domsmenn	8,00	
		Vidnegodtgjørelse 3. og 5. vidne	23,40	
		Utskrift av dom	1,60	
		Porto og telefon	1,50	0,90
	31	Sakfører Iversen		
			100,90	100,90

Bilag 5.

Skiftekontobok for

Peder og Karoline Ås.

Verdikonto

1939			Debet	Kredit
Januar	2	Lensmann Olsen innsender med registrering: Kontrabok nr. 1465 med Nes Sparebank pr. 1/1 1939		300,95
		Kontrabok nr. 1037 med Chria. Bank og Kreditkasse pr. s. d.		500,00
		Pantobligasjon i Gladtvedt tingl. 13/2 1907, stor til rest		650,00
		Kontanter innsatt i Nes Sparebank på konto 1465		250,00
	7	Chria. Bank og Kreditkasse sendt kontrabok nr. 1037 til uttak	500,00	
	10	Nes Sparebank innsatt på konto 1465		502,20
	18	—»— —»— »		3 743,00
	30	Renter av konto nr. 1465		31,50
		Uttatt av Nes Sparebank	4 827,65	
		Obligasjon i Gladtvedt utlagt Hartvig Ås	650,00	
			5 977,65	5 977,65

regnskapet med partene.

Saksøkt Lars Holm v/ sakfører Langbek.

1939			Debet	Kredit
Januar	9	Sakfører Langbek		30,00
	27	Vidnegodtgjørelse 4. og 6. vidne	20,80	
		Utskrift av dom	1,60	
		Porto m. v.	2,20	
		Sakfører Langbek	5,40	
			30,00	30,00
Februar	7	Langbek i anl. anke		150,00
		Forberedende ankebehandling	25,00	
	12	Lensmannen i Brandbu, forkynnelse	3,20	
	28	Sendt Oslo Lagmandsrett	120,00	
		Porto	1,80	
			150,00	150,00

N. N. skifterett.

D/bo av Nes.

Kassekonto

1939			Debet	Kredit
Januar	2	Lensmann Olsen innsender med registrering		275,00
		Nes Sparebank innsatt på kontrabok nr. 1465	250,00	
	7	Nes Annoncebyrå Proklama	10,00	
	10	Chria. Bank og Kreditkasse		02,20
		Nes Sparebank innsatt på konto 1465	502,00	
	14	Sorenskriveren, lokalegodtgjørelse	3,00	
	18	Lensmann Olsen auksjonsopgjør		3 743,00
		Nes Sparebank innsatt på konto 1465	3 743,00	
	39	Hevet innskudd i s. bk. —»—		4 827,65
		Landhandler Rud	375,00	
		Skiftesportler	55,03	
		Porto	1,00	
		Arveavgift	183,54	
		Nes Overformynderi Theodor Ås, arv	2 437,54	
		Nes Sparebank Hartvig Ås, arv	1 787,54	
			9 347,85	9 347,85

Bilag 6.

Konto-balansebok for N. N. sorenskriverembede.

Kontobalanse pr. 1. januar 1939.	Debet	Kredit
Mellemregnskap med Finansdepartementet		583,20
Bankkonto	247,40	
Deposita		100,00
Portokassen	24,50	
Kassakonto	524,10	
Mellemregnskap med partene		75,40
Skiftekassen		37,40
	796,00	796,00
Kontooptak. Mellemregnskap med partene.		
Sak 11/1938		47,10
Sak 13/1938	0,20	
Sak 14/1938		28,50
Balanse	75,40	
	75,60	75,60
Kontooptak. Skiftekassen.		
Halvor Eriksens d/bo		15,10
A/S Tobaks konkursbo		20,10
Laurits Bergs d/bo		8,20
Karen Hansens d/bo	6,30	
Balanse	37,40	
	43,70	43,70

Kontobalanse pr. 1. april 1939.	Debet	Kredit
Mellemregnskap med Finansdepartementet		784,82
Bankkonto	47,40	
Deposita		313,54
Portokassen	64,40	
Kassekonto	1 099,36	
Mellemregnskap med partene		75,40
Skiftekassen		37,40
	1 211,16	1 211,16

Bilag 7.

Kasserapport for 3. kvartal 1938—1939.

Fra N. N. sorenskriverembede.

Konto A. Kasseregnskapet.

Kap.	Post	Tekst	Inntekt Kr.	Inntekt Øre	Utgift Kr.	Utgift Øre
2132		Sportler	550	03	16	00
2812		Renter av bankinnskudd				
314		Meddommere m. v.				
316	3	Reiseutgifter			61	00
336	1	Utgifter i straffesaker			104	20
336	2	Benefiserte saker			59	65
336	3	Vergemålssaker				
423	1	Tarifftvistsaker				
446	2	Farskapssaker				
2031		Stempelavgift	453	20		
831	4	Provisjon av stempelsalg			11	26
31	2	Kontorutgifter			37	50
Dep.		Embedsboligen			12	00
			1 003	23	301	61

Konto B. Mellemregnskapet.	Inntekt Kr.	Inntekt Øre	Utgift Kr.	Utgift Øre
Beholdning pr. 1. januar 1939	583	20		
Remisse/Kasseforsterkning av 4/1 1939			500	00
» » »				
» » »				
Inntekter og utgifter efter A. kasseregnskapet	1 003	23	301	61
Beholdning pr. 31. mars 1939			784	82
	1 586	43	1 586	43

N. N. sorenskriverembede 5. april 1939.
L. Hansen.

Kontobalanse pr. 1. april 1939.

	Debet Kr.	Debet Øre	Kreditt Kr.	Kreditt Øre
Mellemregnskap med Finansdepartementet			784	82
Bankkonto	47	40		
Deposita			313	54
Portokassen	64	40		
Kassakonto	1 099	36		
Mellemregnskapet med partene			75	40
Skiftekassen			37	40
	1 211	16	1 211	16

Rekapitulasjon
(Sammendrag)
av sporteljournalen.

	Sportler		Kap. 314	Kap. 316[3]	Kap. 336[1]	Kap. 336[2]	Kap. 336[5]	Kap. 426[4]	Diverse			Restanser	
	Debet	Kredit	Debet	Debet	Debet	Debet	Debet	Debet	Kap.	Debet	Kredit	Debet	Kredit
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1. kvartal 1939	16,00	550,03	0,00	61.00	104,20	59,65	0,00	0,00		0,00	0,00		25,00
2. kvartal 1939	0,00	1 063,00	200,00	150,00	60,00	10,40	36,70	24,10	316[3] 2132	17,00	19,26	15,00	10,00
	16,00	1 613,03	200,00	211,00	164,20	70,05	36,70	24,10		17,00	19,26	15,00	35,00

Regnskapssammendrag for sportler 1. halvår 1939 for N. N. embede.

Inntekt.			Utgift.		
1	Restanser fra forrige regnskap ..... kr. 25,00		1.	Tilbakebetalte sportler, kap. 2132 ...	kr. 16,00	
	Herav innbetalt i regnskapsterminens løp, jfr. side og side i sporteljournalen (kr. 10,00 og kr. 5,00) ..... » 10,00		2.	Utbetalt efter Statsrevisjonens decisjon til regnskapet for 1. halvår 1938, post 2 § 1a kr. 7,00, kap. 316³ post 4 § 2 » 10,00, » 2132		
		kr. 15,00			» 17,00	
2.	Sportler i regnskapsterminen iflg. rekapitulasjonen side i sporteljournalen (kap. 2132).....	» 1 613,03	3.	Utbetalt vedk. kap. 314.....	» 200,00	
3.	Diverse inntekter:		4.	» » » 316³.....	» 211,00	
	a) Ansvar efter Statsrevisjonens decisjon til regnskapet for 1. halvår 1938 post 3 (kap. 336¹) ..... kr. 10,00		5.	» » » 336¹.....	» 164,20	
	b) Innvunne renter 1938 av embedets bankinnskudd ifl. vedl. opgave fra N. N. sparebank, kap. 2812 ..... » 9,26		6.	» » » 336².....	» 70,05	
		» 19,26	7.	» » » 336³.....	» 36,70	
4.	Tilkommet restanser i halvåret, jfr. rekapitulasjonen	» 10,00	8.	» » » 426².....	» 24,10	
						kr. 739,05
			9.	Overført til mellemregnskapet med Finansdepartementet ³¹/₅ 1939.....	kr. 309,18	
				³⁰/₆ 1939.....	» 584,06	
						» 893,24
			10.	Restanser pr. ³⁰/₆ 1939 ifl. vedl. fortegnelse, bilag		» 20,00
		kr. 1 652,29				kr. 1 652,29

embede den 1939.

Regnskapet er gjennemgått av undertegnede og det attesteres, at ikke andre eller flere enn de i regnskapet opførte sportler m. v. har vært å beregne til inntekt for statskassen i regnskapsterminen.

N. N. embede den 1939.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en fylkesmann. 7 juni.

Utgifter til befordring til og fra jernbanestasjon når det gjelder reiser i anledning av optagelse eller innleggelse på vanføreanstalt, antas å burde utredes efter vanføreloven av 19 juni 1936 i de tilfelle vedkommende anstalt ikke bruker egne befordringsmidler.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en tannlæge. 8 juni.

Departementet antar i samhøve med uttalelse fra Medisinaldirektøren, at en tannlæge har rett til å forskrive og anvende de lægemidler som gjeldende bestemmelser tillater tannlæger, selv om vedkommende ikke driver praksis fra eget kontor. Således vil assistentlæge ved kommunal skoletannklinikk kunne utstede resept på almindelige lægemidler ved de tannbehandlinger han foretar. Angående stoffer til lokalbedøvning eller til innvendig bruk, henvises til Medisinaldirektørens rundskrivelse av 10 februar 1931 og 25 september 1936.

Den adgang som efter reseptloven av 30 november 1923 § 14 og vinforskriftene av 27 oktober 1933 § 3 er hjemlet tannlæger til å forskrive konjakk og vin til bruk under tannbehandling, antas på assistent-tannlægers vegne bare å kunne utøves av vedkommende prinsipal eller klinikkbestyrer. Det samme gjelder adgangen til mot politiattest å få kjøpe på A/S Vinmonopolet ren sprit til tannteknisk bruk. Jfr. Socialdepartementets rundskrivelse av 30 november 1928.

Rundskrivelse fra Riksadvokaten til statsadvokatene angående begjæring om foreløbig fengsling i forbindelse med spørsmål om utlevering av forbrytere. 17 juni.

Traktater og lover om utlevering av forbrytere erkjenner nødvendigheten av adgang til foreløbig fengsling inntil utleveringsspørsmålet kan avgjøres.

Efter henstilling av Den internasjonale kriminalpolitikommisjon innskjerpes følgende overfor landets politimyndigheter:

1. Før begjæring om foreløbig fengsling fremsettes til utenlandske politimyndigheter, må man forvisse sig om at den overtredelse det gjelder, efter utleveringstraktatene virkelig gir adgang til utlevering. I motsatt fall kan man nemlig berede vedkommende utenlandske politimyndigheter store ubehageligheter.

2. Når herværende politimyndighet har mottatt underretning fra utenlandsk politimyndighet om at en efterlyst person er pågrepet i utlandet, må begjæring om foreløbig

17 juni. fengsling fremsettes uten unødig ophold, og senest innen 24 timer efter at underretningen fra vedkommende utenlandske politimyndighet er mottatt. Begjæringen bør fremsettes telegrafisk og bekreftes i brev.

Det bemerkes at ved henvendelser til utenlandske politimyndigheter om foreløbig fengsling vil det kunne være hensiktsmessig som formidler å benytte politimesteren i Oslo som er Norges representant i Den internasjonale kriminalpolitikommisjon.

Hermed bes politimestrene i Deres distrikt gjort kjent.

18 juni. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en fylkesmann.

Vedtak om å anskaffe protese til en vanfør antas å burde gjøres av helserådet i hjemstavnskommunen, da denne — og om det gjelder et herred, fylkeskommunen — skal betale utgiftene ved anskaffelsen, se § 13 i lov om vanføre av 19 juni 1936. Hvis det ellers er hensiktsmessig at selve anskaffelsen — efterat nødvendig vedtak om anskaffelsen er gjort av helserådet i hjemstavnskommunen — ordnes av opholdskommunen, er det fra departementets side intet å innvende mot at så skjer (se departementets skrivelse av 14 januar 1938 om samme fremgangsmåte ved vanføres innleggelse på vanføreanstalt).

21 juni. **Avtale** *) om ordning av varebyttet mellem kongeriket Norge og kongeriket Italia.

24 juni. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en fylkesmann om at utgifter ved vanføre elevers ferieophold kan ikke utredes efter vanføreloven av 19 juni 1936.

25 juni. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en fylkesmann om at utgifter ved en vanfør elevs ophold på sykehus for bronkit ikke kan utredes efter vanføreloven av 19 juni 1936.

29 juni. **Avtale** **) mellem Norge og Ungarn om gjensidig godtagelse av sjøfartsbøker istedenfor pass ved landlov.

3 septbr. **Skrivelse** ***) fra Landbruksdepartementet.

I medhold av §§ 7 og 10 i kongelig resolusjon av 7 oktober 1932, jfr. Landbruksdepartementets skrivelse av 29 august 1933 bestemmes at det gjøres følgende forandringer i bestemmelsene i den nevnte resolusjon forsåvidt angår utførsel fra Norge til Storbritannia av ferskt kjøtt

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 242.
**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 6 for 1938 s. 249.
***) Kunngj. 10 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

(slaktekjøtt) — heri innbefattet lettsaltet flesk (bacon and ham). 3 septbr.

Den i § 6 nevnte merkelapp skal være av form og innhold som nedenstående skjemaer viser.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Forsiden.

NORGE

Kjøtt av ..... , slaktet i eksportslakteri nr. ..... i ..... erklæres herved godkjent for utførsel til Storbritannia.

den ..... 193 .....

Journal nr. .....

av Landbruksdepartementet ansatt eksportkontrollveterinær.

Baksiden.

NORWAY

NORWAY

No.

INSPECTED

18 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Landbruksdepartementet, hvori på foranledning uttales:

Efter jordlovens § 2 skal herredstyret blandt jordstyrets medlemmer velge jordstyrets formann med varamann. Trer formannen før funksjonstidens utløp ut av jordstyret, antas derfor varamannen å måtte rykke op; det er altså ikke adgang til å velge ny formann istedetfor å la varamannen rykke op, et prinsipp som også har fått uttrykk i landskommunelovens § 10, siste ledd.

Lov*) um giftarmål og skilsmål frå 31 mai 1918 med seinare brigde.

1ste kapitel.

Vilkåri for ekteskap.

§ 1. Mann under tjuge år eller kvinne under attan år må ikkje gifta seg utan løyve frå Kongen eller den han gjev fullmakt.

§ 2. Den som er under ein og tjuge år, må ikkje gifta seg utan samtykke frå foreldri.

Er det eine av foreldri avlide, sinnssjukt eller frådømt foreldremakti, er samtykke frå det andre nok; likeins um det er sers vandt eller heftesamt å få utsegn frå det eine.

Er samlivet millom foreldri avteke i løyvebrev, eller er dei skilde, trengst det berre samtykke frå den parten som hev barnet hjå seg etter avtale eller etter avgjerd frå fylkesmannen. For barn av foreldre som ikkje hev gift seg med kvarandre, trengst det berre samtykke frå den parten som hev umsuti for det.

Er båe foreldri eller det av dei som skulde gjeva samtykke etter tridje leden, i noko av dei tilfelle som er nemnde i andre leden, trengst det samtykke frå formyndar [eller kurator]. For barn av foreldre som ikkje hev gift seg med kvarandre, gjeld det same, når inkje av foreldri hev umsuti for det.

§ 3. Den som er gjord umyndig, må ikkje gifta seg utan samtykke frå formyndaren.

§ 4. Vert samtykke nekta i dei tilfelle som er nemnde i §§ 2 og 3, kann fylkesmannen etter søknad gjeva løyve til ekteskapet, um det ikkje er skilleg grunn for nektingi. Fyrr fylkesmannen tek avgjerdi, skal han gjeva vedkomande høve til å segja si meining.

§ 5. Den som er sinnssjuk, må ikkje gifta seg.

§ 6. Den som hev syfilis som endå kann fengja, må ikkje gifta seg. Den som hev annan venerisk sjukdom som endå kann fengja, eller hev nedfallsott eller spillsykje, må ikkje

*) Denne umsetjing av lovi til nynorsk vert innteki etter uppmoding frå Justisdepartementet i brev dagsett 16 februar 1939.

gifta seg utan den andre parten hev fenge upplysning um sjukdomen, og ein lækjar hev gjeve båe partane munnleg rettleiding um fårane med han.

Den tegjingsskyldnaden lækjarane hev etter lovene, er ikkje til hinder for at dei segjer frå til vedkomande tenestemakt, til å hindra vigjing i strid med denne paragrafen. Dei kann vera vitne i ei ekteskapssak i eit slikt tilfelle, og § 178 fyrste leden, i lovi um rettargangen i straffesaker, gjeld då ikkje. Veit ein lækjar at nokon som hev kravt lysing etter denne lovi, hev ein slik sjukdom som er nemnd i fyrre leden, er han skyldig å gjeva vedkomande tenestemakt melding um det.

§ 7. Skyldfolk i rett upp- og nedstigande line eller syskin må ikkje gifta seg med kvarandre.

§ 8. Folk må ikkje gifta seg med kvarandre når den eine hev vore gift med nokon som er skyld til den andre i rett upp- eller nedstigande line. Er det sers grunnar for det, kann Kongen gjera undantak frå denne fyresegni, men berre når det fyrste ekteskapet var barnlaust og enda av di den eine ektemaken døydde.

§ 9. Ingen må gifta seg på nytt so lenge det fyrre ekteskapet står ved lag.

§ 10. Kvinne som hev vore gift, må ikkje gifta seg uppatt fyrr ti månader etter det fyrre ekteskapet enda. Men ho treng ikkje venta denne tidi ut, når ho ikkje er med barn, eller ho ikkje var det då ekteskapet enda, eller ho hev født seinare, eller ti månader hev gjenge sidan samlivet med den fyrre ektemaken slutta.

§ 11. Um ikkje fritaking for skifte hev serleg heimel, må den som hev vore gift og levde i sameige då ekteskapet enda, ikkje gifta seg uppatt, fyrr skifte er halde med den fyrre ektemaken eller ervingane hans, eller buet er under skifteretten. [I sovorne tilfelle som er nemnde i § 3 i lov frå 27 mars 1869 um skifte i små avferdbu, er det nok at den fyresagde uppgåva eller lista er innsend].

Vedkomande departement kann taka fri for å fylgja denne fyresegni, når sers grunnar er for det.

2dre kapitel.

Lysing.

§ 12. Fyrr brudfolki vert vigde, skal det lysast til ekteskap for dei.

Lysing må båe brudfolki krevja hjå vigjingsmannen på den staden i landet, der eit av dei bur, eller um ikkje noko av dei bur her, på den staden der eit av dei held seg.

§ 13. Fyrr det kann verta lyst for brudfolk, må dei leggja fram desse provi:

1. Kvar av dei skal leggja fram dåpsattest eller annan offentleg fødingsattest. Er det sers vandt eller heftesamt å skaffa slik attest, kann anna pålitande prov for namn og alder takast for godt.
2. Er noko av brudfolki under den alderen som er fastsett i § 1, må løyve til ekteskapet leggjast fram.
3. Når det trengst samtykke frå foreldre, formyndar [eller kurator] etter § 2 eller § 3, må det ettervisast at samtykke er gjeve, eller at fylkesmannen hev gjeve løyve til ekteskapet.
4. Veit dei at noko av brudfolki hev vore sinnsjukt og ikkje hev fenge attest for lækjing, eller er det elles grunn til å tru at noko av dei er sinnssjukt, skal det leggjast fram attest um at det ikkje hev vore råd å ettervisa sinnssjukdom no. Berre ein lækjar som er uppnemnd til det, kann gjeva slik attest (jfr. § 71).
5. Brudfolki skal kvar for sitt vedkomande segja frå skriftleg på tru og ære at dei ikkje hev syfilis som enno kann fengja, og likeins um dei hev annan venerisk sjukdom sjukdom enn syfilis, eller hev nedfallsott eller spillsykje, Går fråsegni ut på at underskrivaren hev annan venerisk sjukdom enn syfilis, eller hev nedfallsott eller spillsykje. skal det ettervisast at den andre parten hev fenge upplysning um sjukdomen, og at ein lækjar hev gjeve båe partane rettleiding um fårane med sjukdomen.
6. Brudfolki skal båe skriftleg segja frå på tru og ære at dei ikkje er so nærskylde eller nær verskylde som nemnt i § 7 eller § 8.
7. Kvart av brudfolki skal gjeva ei skriftleg fråsegn på tru og ære um han (ho) hev vore gift fyrr. Hev han (ho) vore gift fyrr, skal det leggjast fram prov for at ektemaken er avliden eller ektefolki skilde, eller at ekteskapet er umattgjort eller dømt ugildt.

   Prov for at fyrre ektemaken er avliden, vert til vanleg ført med attest frå innanlandsk eller utanlandsk offentleg tenestemakt. Er det ikkje råd å få ein slik attest, kann parten leggja fram upplysningane og provi sine for underdomaren på staden, og han avgjer um provet skal takast for godt.

   Prov for at ektefolki er skilde eller ekteskapet umattgjort eller dømt ugildt, vert ført med å leggja fram løyvebrevet eller med å leggja fram domen med attest for at han er endeleg.

   Kongen fastset kor langt utanlandske løyvebrev eller domar kann vera prov for at eit ekteskap er slutt.
8. Hev bruri vore gift fyrr, og vil ho gifta seg fyrr vente-

tidi etter § 10 er ute, lyt ho føra prov for at ho hev rett til det.

9. Den som har vore gift fyrr, skal dessutan ettervisa at det ikkje er noko til hinder for nytt ekteskap av umsyn til regelen i § 11.
10. Kvart av brudfolki skal gjeva ei skriftleg fråsegn på tru og ære um han (ho) hev barn utanfor ekteskap.
11. Kvart av brudfolki skal ha ein forlovar, som skal segja frå på tru og ære at han nøgje kjenner vedkomande, og upplysa um parten hev vore gift fyrr, og um parten er soleis skyld eller verskyld med den andre som nemnt i § 7 eller § 8.

    Forlovar kann berre fullmyndig mann eller kvinne vera. I serhøve kann fylkesmannen gjeva samtykke til vigjing utan forlovarar eller med berre ein forlovar for båe partane.
12. Fyresegni i forordning frå 3 april 1810 § 10, andre punktum, um prov for at brudfolki er vaksinera eller hev havt dei naturlege koppane, skal fylgjast til so lenge.

§ 14. Når dei fyresagde provi er framlagde, skriv vigjingsmannen straks ut lysing. Ho skal innehalda det fulle namnet til brudfolki, livsyrket og bustaden eller tilhaldsstaden deira med upplysing um at dei vil gifta seg med kvarandre.

Er det um å gjera å ha lysing straks, kann ho ferdast ut jamvel um ikkje alle fyresagde prov er skaffa.

§ 15. Vigjingsmannen kunngjer lysingi i «Norsk lysingsblad» og dessutan i kyrkja for dei som vil det.

Hev noko av brudfolki bustaden sin i utlandet, skal lysingi likeins kunngjerast der, i dei tilfelli og på den måten Kongen fastset.

Lysingi må vera kunngjord minst fjortan dagar fyre vigjingi. Skal det lysast i utlandet og, fastset Kongen lysingsfresten.

§ 16. Er det noko til hinder for ekteskapet, vert upplysning um det gjevi til den vigjingsmannen som hev ferda ut lysingi.

§ 17. Meiner vigjingsmannen at det ikkje er noko hinder for ekteskapet, skal han, når lysingstidi er ute, etter søknad gjeva brudfolk, som vil vigjast for ein annan vigjingsmann, attest for at lysing er haldi, og at det ikkje er noko til hinder for ekteskapet.

Er det lyst fyrr alle fyresagde prov er framlagde, må ikkje attesten gjevast, fyrr dei provi som vantar, ligg fyre.

Når brudgom eller brur er skild frå ein tidlegare ektemake som enno lever, er prest i statskyrkja og prest eller forstandar for ein ordna dissentarlyd ikkje skyldig å lysa for dei, um det strider mot samvitet hans.

Vert lysing nekta av andre grunnar enn den som er nemnd i fyrre leden, kann kvar part innan 14 dagar etter han tok mot melding um det, anka nektingi inn for fylkesmannen; og fylkesmannen kann fastsetja, når han hev fenge turvande upplysningar, at det skal lysast.

§ 18. Lysing trengst ikkje i fall ein av partane ligg på sitt siste. Når det elles vert til stor ulempe å drygja med vigjingi, kann fylkesmannen gjeva samtykke til at lysingsfresten vert avstytt, eller at lysing fell burt.

§ 19. Er det ein serskilt uppnemnd vigjingsmann som ferdar ut lysingi (jfr. § 24), hev han krav på kr. 2,00 av staten for kvar lysing og kr. 0,50 for kvar lysingsattest.

Ein vigjingsmann skal utan vederlag hjelpa andre vigjingsmenner med å kunngjera lysing i sin krins og gjeva dei attest um det.

3dje kapitel.

Vigjing.

§ 20. Ekteskap vert skipa her i landet med vigjing på kyrkjeleg eller på borgarleg måte.

§ 21. Vigjing på kyrkjeleg måte kann haldast:

1. i statskyrkja, når båe brudfolki står i henne, eller når eit av dei står i statskyrkja og den andre er dissentar;
2. i ein ordna dissentarlyd, når Kongen hev godkjent formi for vigjing i det trusamfundet, og anten båe brudfolki høyrer det samfundet til, eller eit av dei høyrer det til og den andre står i statskyrkja eller er dissentar.

Kongen kann fastsetja at folk som høyrer til evangelisk-lutherske trusamfund i utlandet, skal vera jamstelte med folk i den norske statskyrkja når det gjeld høvet til å få kyrkjeleg vigjing.

Dissentarar er i denne samanhengen dei som er nemnde i lov um kristne dissentarar o. a. frå 27 juni 1891 § 1 og § 24 fyrste leden (jfr. lov frå 27 juli 1896).

§ 22. Vigjing på kyrkjeleg måte held i statskyrkja ein prest som hev rett til det, og i ein ordna dissentarlyd presten eller forstandaren der.

Prest i statskyrkja kann nekta å halda vigjing, um eit av brudfolki ikkje høyrer statskyrkja til, eller ikkje noko av dei høyrer kyrkjelyden hans til.

Prest eller forstandar for ein ordna dissentarlyd kann nekta å halda vigjing, um eit av brudfolki ikkje høyrer trusamfundet hans til.

Når brudgom eller brur er skild frå ein tidlegare ektemake som enno lever, er prest i statskyrkja og prest eller

forstandar for ein ordna dissentarlyd ikkje skyldig å vigja dei um det strider mot samvitet hans.

§ 23. Høve til borgarleg vigjing hev alle, endå um brudfolki kann verta kyrkjeleg vigde.

§ 24. I kjøpstadene er det notarius publicus som held borgarleg vigjing, på landet og i ladestadene er det anten notarius publicus eller når veglengdene eller andre tilhøve gjer det sers ynskjande, ein skikka mann, som yverøvrigheiti set til for heradet for 6 år um gongen etter tilråding frå heradsstyret.

Vigjingsmannen er skyldig å halda vigjing, endå um ikkje noko av brudfolki hev bustad eller fast tilhald i krinsen hans.

§ 25. Når brudfolki ikkje er fritekne for lysing med heimel i § 18, skal vigjingsmannen sjå etter at det er halde lovleg lysing. Hev han sjølv ferda ut lysingi fyrr alle provi er framlagde (jfr. § 14 andre leden), må vigjing ikkje haldast fyrr dei provi som vantar, ligg fyre. Hev han ikkje sjølv ferda ut lysingi, må det leggjast fram slik attest som er nemnd i § 17. I alle tilfelle skal han nekta vigjing um han veit at vilkåri for ekteskap ikkje er til stades.

Er det meir enn tri månader sidan lysingsfresten var ute, kann vigjing ikkje haldast utan ny lysing.

Nektar vigjingsmannen å halda vigjing av andre grunnar enn den som er nemnd i § 22, fjerde leden, kann kvar part innan 14 dagar anka nektingi inn for fylkesmannen, og fylkesmannen kann fastsetja, når han hev fenge turvande upplysningar, at partane kann verta vigde.

§ 26. Skal partane vigjast utan lysing, ser vigjingsmannen etter at dei provi som er nemnde i § 13, vert framlagde.

§ 27. Ved vigjingi skal minst tvo vitne vera til stades.

Ved vigjingi skal brudfolki vera til stades samstundes for vigjingsmannen; på spursmålet hans skal dei segja frå at dei vil ha kvarandre til ektemake, og han skal so segja dei vera ektefolk.

Nøgjare reglar um formene for vigjing i statskyrkja og for borgarleg vigjing gjev Kongen. Ved vigjing for prest eller forstandar for dissentarlyd vert dei formene fylgde, som Kongen godkjenner. Kunngjering um godkjenningi skal setjast i Lovtidend.

§ 28. Ei vigjing her i landet er utan rettskraft um ikkje ei tenestemakt som hev vigjingsrett, hev halde henne, eller um ikkje framgangsmåten hev vore som sagt i § 27 andre leden.

At dei andre fyresegnene um framgangsmåten med vigjing eller um lysing ikkje er fylgde, eller at vigjings-

mannen hev gjenge utanfor grensone for makti si, gjer ikkje vigjingi ugild.

I serlege tilfelle kann Kongen gjera ei vigjing rettsgild, når nokon som ikkje hade rett til å halda vigjing, hev halde henne. Godkjenning kann gjevast endå um eit av brudfolki eller båe er avlidne. Kongen kann gjeva nøgjare reglar um vilkåri for godkjenning.

§ 29. Vigjing i statskyrkja vert innført i kyrkjeboki.

Når prest eller forstandar for dissentarlyd held vigjing, vert ho innført i den boki som er fastsett til det, og melding um vigjingi vert send til yverøvrigheiti i samhøve med lov frå 27 juni 1891 nr. 1 § 3.

Når borgarleg vigjingsmann held vigjing, vert ho bokført. Han skal innan fjortan dagar senda melding til soknepresten på den staden der ektefolki tek bustad, eller um bustaden er uviss, til soknepresten på vigjingsstaden.

Hev eit av ektefolki bustaden i utlandet, skal melding gjevast på den måten Kongen fastset.

Kongen gjev nøgjare reglar um dei upplysningane som skal gjevast når vigjing vert meld.

§ 30. Serskilt tilsett vigjingsmann (§ 24) hev krav på kr. 3,00 av staten for kvar vigjing.

4de kapitel.

Når eit ekteskap er ugildt og når det kann gjerast um inkje (gjerast umatt).

§ 31. Når eit ekteskap er skipa i strid med § 7, § 8 eller § 9, er det ugildt.

Når det er tvigifte, vert likevel det nye ekteskapet rettsgildt utan ny vigjing, i fall det fyrre ekteskapet ikkje lenger er til eller er dømt ugildt, fyrr sak er reist til å få dom for at det nye ekteskapet er ugildt.

§ 32. Eit ekteskap som er ugildt etter § 31, vert rekna likt med eit rettsgildt ekteskap når det gjeld fyresegnene i §§ 8 og 10. Same regel gjeld med umsyn til fyresegni i § 9, so lenge ikkje ekteskapet er dømt ugildt.

§ 33. Var den eine av partane i eit ekteskap som er ugildt etter § 31, i god tru på vigjingstidi, den andre derimot ikkje, er den siste skyldig å gjeva vederlag for det økonomiske tapet som den fyrste hev havt av ekteskapet, og dessutan slikt vederlag for skade på økonomisk utkome i framtidi som retten synest er rimelegt etter skuldi og tilhøvi elles. Retten kann òg døma den skyldige til å svara ein rimeleg pengesum i uppreisnad for tort og annan ikkje-økonomisk skade. Vederlaget og uppreisnaden skal, når det er tvigifte, setjast so lågt,

at ektemaken i fyrre ekteskapet eller ervingane hans (hennar) so langt råd er ikkje vert verre farne enn um det nye ugilde ekteskapet ikkje hadde vore.

I staden for vederlag for skade på den økonomiske utkoma i framtidi etter fyrste leden kann domstolen, når so vert kravt, gjeva parten rett til upphaldspengar hjå den andre. Upphaldspengane vert fastsette og innsøkte etter dei reglane som gjeld i skilsmålshøve. Dei fell burt um den som skal ha dei, gifter seg uppatt.

Var båe partane i god tru på vigjingstidi, kann retten døma den eine til å gjeva den andre vederlag for det som den andre med arbeidet sitt hev gjort til å betra eller halda uppe den økonomiske stoda til den fyrste. Retten fastset vederlaget til det som er rimelegt.

Kravet på vederlag og uppreisnad må gjerast gjeldande i den saki som vert reist til å få ekteskapet dømt ugildt, eller innan seks månader etter dom for ugildskap vart sagd.

§ 34. Ein ektemake som var sinnssjuk på vigjingstidi, kann krevja at ekteskapet vert gjort um inkje i dom, minder han hev late seks månader gå utan søksmål etter sjukdomen var lækt.

Visste ikkje den andre ektemaken på vigjingstidi um sinnssjukdomen, kann han og krevja at ekteskapet vert gjort um inkje, minder han hev late seks månader gå utan søksmål etter han fekk vita um sjukdomen. Seinare enn tri år etter vigjingi kann han ikkje reisa sak til umattgjering.

§ 35. Ein ektemake kann krevja at ekteskapet vert umattgjort i dom:

1. i fall han ved vigjingi ikkje visste til seg eller var i eit anna slikt millombils tilstand som tek burt den rettslege gjerningsevna;
2. i fall eit mistak gjorde at han let seg vigja med ein annan enn den han var fest til, eller utan at han vilde verta vigd;
3. i fall den andre ektemaken, utan at han visste um det, hadde vore sinnssjuk fyre vigjingi, eller på vigjingstidi hadde venerisk sjukdom som endå kunde fengja, nedfallsott eller spillsykje eller eit ulækjande lekamslyte som er til hinder for samlege;
4. i fall den andre ektemaken, utan at han visste um det, på vigjingstidi hadde barn utanfor ekteskap, eller var barna av ein annan enn ektemaken, eller hadde barna nokon annan enn ektemaken med den fylgja at eit barn sidan vert født;
5. i fall han hev vorte narra til giftarmålet på den måten at den andre ektemaken med falske upplysningar eller svik-

full sanningsdyljing hev vill-leidt han um kven den andre er, eller um slike umstende ved sitt tidlegare liv, som retteleg måtte ha halde saksøkjaren frå giftarmålet;

6. i fall han hev vorte tvinga til giftarmålet med rettsstridig åtferd, som var skikka til å føra med seg ålvorleg otte.

Retten til å krevja umattgjering fell burt um ektemaken ikkje hev reist sak innan seks månader etter tilstandet hadde halde upp i det tilfellet som er nemnt under nummer 1, i dei tilfelli som er nemnde under nr. 2, 3, 4 og 5, um ikkje saki er reist innan seks månader etter han fekk vita um umattgjeringsgrunnen, og i det tilfellet som er nemnt under nr. 6, innan seks månader etter han vart fri tvangen.

I dei tilfelli som er nemnde under 1, 2, 3, 5 og 6, kann ikkje sak reisast i noko høve seinare enn tri år etter vigjingi. For nedfallsott eller spillsykje kann sak ikkje reisast når sjukdomen er lækt.

I dei tilfelli som er nemnde under nr. 4, kann sak ikkje reisast når barnet er avlide.

§ 36. Med umsyn til rettsverknaden av at eit ekteskap vert umattgjort, gjeld dei same reglane som um verknaden av skilsmål, um inkje anna er sagt i §§ 37—40.

§ 37. Når sambuet vert skift etter ekteskapet er umattgjort, hev kvar av ektemakane rett til å taka ut fyreåt (av ubytto) av den sameiga han rår yver, ein so stor part som svarar til det han førde inn ved giftarmålet eller seinare hev ført inn med arv eller gåve eller med yverført sereige.

Det som den eine ektemaken hev gjeve den andre til sereige, kann krevjast tilbake.

§ 38. Vert eit ekteskap umattgjort, og kjende den saksøkte umattgjeringsgrunnen på vigjingstidi, kann saksøkjaren krevja vederlag for mideltap og for tap i økonomisk utkome i framtidi og likeins uppreisnad etter reglane i § 33, fyrste leden.

I staden for vederlag for tap i økonomisk utkome i framtidi kann domstolen, når saksøkjaren krev det, gjeva han rett til upphaldspengar hjå den andre ektemaken. Upphaldspengane vert fastsette og innsøkte etter dei reglane som gjeld i skilsmålshøve. Dei fell burt um den som hev retten til dei, gifter seg uppatt.

Krav etter denne paragrafen må gjerast gjeldande i umattgjeringssøksmålet, so nær som i det tilfellet at ei avtale millom ektefolki vert ugilda etter § 59, jfr. § 36.

Det som er sagt ovanfor, gjeld likeins ein sinnssjuk, når ekteskapet hans vert umattgjort i samhøve med § 34 etter krav frå påtalemakti, i fall den andre ektemaken visste um sinnssjukdomen. Kravet må i det fall gjerast gjeldande innan seks månader etter umattgjeringsdomen.

§ 39. Når eit ekteskap er umattgjort, hev ektefolki ingen skyldnad til å gjeva kvarandre upphald, so nær som i det tilfellet som er nemnt i § 38 andre leden.

§ 40. I fall eit ekteskap som kann gjerast umatt, held upp av di den eine ektemaken døyr, og den andre ektemaken hadde høve til å krevja ekteskapet umattgjort, hev han rett til å krevja at sameiga vert skift etter reglane i § 37, og likeins rett til å krevja vederlag og uppreisnad på dei same vilkåri som er nemnde i § 38. Kravi må han gjera gjeldande innan seks månader frå døyingstidi.

Døyr den ektemaken som kann krevja at ekteskapet vert umattgjort, hev ervingane hans rett til å krevja skifte etter § 37 og vederlag for mideltap på dei vilkåri som er nemnde i § 38, um sak alt var reist, eller um den avlidne i dei tilfelli som er nemnde i § 34 og § 35 nr. 1, like til døyingsdagen var i eit slikt tilstand som der er nemnt. Kravi må gjerast gjeldande innan 6 månader frå døyingstidi.

Skal skifte haldast etter reglane i § 37, fell den erveretten burt som den etterlevande ektemaken hev i samhøve med lov eller ymsesidigt testament.

5te kapitel.

Skilsmål.

§ 41. Ektefolk som synest at dei ikkje kann halda fram med det ekteskaplege samlivet, kann krevja løyve frå fylkesmannen til separasjon, so framt dei båe er samde um det.

§ 42. Separasjon kann gjevast når ein av ektemakane bed um det, i fall den andre ektemaken vedvarande eller gong på gong misheld upphaldsskyldnaden sin andsynes ektemaken eller borni, eller i andre stykke krenkjer skyldnaden sin mot dei på ein grov eller vedvarande måte, eller jamleg misbrukar rusingsmiddel eller fører eit lastefullt liv, eller gong på gong er dømd til å tapa dei rettane som er nemnde i § 29 nr. 2 i straffelovi, eller til straff som gjer at han misser dei.

Det kann likeins gjevast separasjon, når ein av ektemakane bed um det, i fall det hev kome upp slik usemje eller slikt tvidrag millom dei at det ikkje rimeleg kann krevjast — når det vert teke umsyn både til ektemaken og til borni, um det er born — at samlivet skal halda ved.

Separasjon vert gjeven i dom, so framt ektefolki ikkje er samde um å lata departementet taka avgjerdi.

§ 43. Hev ektefolk levt skilde i eit år etter lovleg separasjon, og dei ikkje hev teke uppatt samlivet sidan, kann dei krevja skilsmålsløyve hjå departementet, so framt båe ektefolki er samde um det. Hev skilnaden vart i minst 2 år, kann kvar av ektemakane krevja skilsmål.

Hev det millom ektefolk ikkje vore noko samliv i tri år, og dei ikkje sidan hev byrja samlivet på nytt, kann det gjevast skilsmål når ein av ektemakane bed um det.

Skilsmålet vert gjeve i dom, so framt ektefolki ikkje er samde um å lata departementet taka avgjerdi.

§ 44. I separasjons- eller skilsmålssaker etter §§ 41, 42 og 43, andre leden, skal det vera freista med forliksmekling millom ektefolki, fyrr saki vert innhavd for domstol, departement eller fylkesmann.

Presten eller forstandaren for kyrkjelyden eller ein av forliksmennene held meklingi, når ein av ektemakane bed um det. Meklingsmannen kallar inn ektefolki til mekling, og ektemakane skal møta sjølve, um det er råd.

Bur ektemakane i kvar sin kommune, kann meklingi haldast serskilt for kvar av dei. Er nokon av ektemakane busett utanfor riket, eller tilhaldsstaden er ukjend, trengst det ingi mekling.

Meklingsmannen skal gjeva vitnemål um at det er freista med mekling.

§ 45. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken i tvo år hev drege seg undan samlivet mot viljen til saksøkjaren og utan rimeleg grunn, og samlivet sidan ikkje hev byrja på nytt.

§ 46. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken er burtkomen, og tri år hev gjenge sidan dei sist hadde fretnad um at han var i live.

§ 47. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken gifter seg på nytt i strid med § 9.

Ektemaken må gjera kravet gjeldande innan seks månader etter han fær vita um det nye giftarmålet.

§ 48. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken er skuldig i ekteskapsbrot eller strafflagd utuktig umgang. Ektemaken kann likevel ikkje krevja skilsmål um han hjelpte til med gjerningi av fri vilje eller gav samtykke til henne.

Ektemaken må gjera kravet gjeldande innan seks månader etter han fær vita um gjerningi og seinast innan tri år etter ho er gjord.

§ 49. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken hadde lekamleg umgang med saksøkjaren endå han visste at han hadde eller truleg hadde venerisk sjukdom som endå kunde fengja, og soleis sette saksøkjaren i fåre for å verta fengd.

Vart den fyrste ektemaken ikkje fengd, og sjukdomen ikkje lenger kann fengja, kann skilsmål ikkje krevjast seinare enn 6 månader etter fengjingsfåren er burte. Um tegjingsskyldnaden til lækjarar gjeld same reglane som i § 6.

§ 50. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken hev stade han etter livet eller er saka i eit slikt brot mot han som er nemnt i § 229 i straffelovi, eller i noko anna brotsverk som er gjort med vilje og hev valda saksøkjaren skade på lekam eller helse, eller hev fare ille med borni eller er skuldig i slik åtferd mot dei som er nemnd i § 380 i straffelovi. Ektemaken kann likevel ikkje krevja skilsmål um han hjelpte til med gjerningi av fri vilje eller gav samtykke til henne.

Ektemaken må gjera kravet gjeldande innan seks månader etter han fær vita um gjerningi, og seinast innan tri år etter ho er gjord.

§ 51. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken er dømd til fridomsstraff i tri år eller meir eller etter (§ 65) i straffelovi, eller når den andre ektemaken gong på gong er dømd etter nokon av §§ 2 eller 4, jfr. § 5, eller etter §§ 18 eller 19 i lov frå 9 mars 1918 um brigde i lov um lausganging, tigging og drukkenskap frå 21 mai 1900, i fall domane gjev løyve til å setja i arbeid eller tvangsarbeidshus eller lækjingsheim. Ektemaken kann likevel ikkje krevja skilsmål um han hjelpte til med straffebrotet av fri vilje eller gav samtykke til det.

Ektemaken må gjera kravet gjeldande innan seks månader etter han fær vita um domfellingi, og seinast innan tri år etter domen er sagd.

§ 52. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken etter dei vart gifte, hev gjort noko brot som er nemnt i §§ 202—206 i straffelovi, eller noko brot som er nemnt i §§ 216, 217, 223—225 i same lovi, so framt brotet hadde utuktigt fyremål. Ektemaken kann likevel ikkje krevja skilsmål um han hjelpte til med gjerningi av fri vilje eller gav samtykke til henne.

Ektemaken må gjera kravet gjeldande innan seks månader etter han fær vita um straffebrotet, og seinast innan tri år etter det er gjort.

§ 53. Ein ektemake kann krevja skilsmål i dom, når den andre ektemaken er sinnssjuk, og sinnssjukdomen hev vart minst tri år etter dei vart gifte, og det ikkje er rimeleg lækjingsvon.

§ 54. Hev ektefolk eigedomshopehav, fell det burt, um dei vert separera eller skilde, og sameiga vert bytt etter dei vanlege reglane for sameigeskifte.

Men den ektemaken som hev kravt og fenge separasjon etter § 42, fyrste leden, hev rett til å taka ut or nettosameiga det innbuet som han treng til seg og husfolket sitt, og matvaror, husdyr og fôr i samhøve med § 70 i lov frå 13 august 1915 um tvangsfullføring, likeins reidskap og annan lausøyre

han lyt ha til å halda fram med næringi si, for eit verde på upp til tolv hundrad kronor, utan å gjeva den andre ektemaken vederlag um buluten ikkje rekk til. Det same skal gjelda bruksretten til husbygningar som høyrer ektefolki til, um den ektemaken det her er tale um, treng dei til bustad for seg eller til arbeidet sitt. Likeins kann det fastsetjast etter krav frå den krenkte ektemaken at han (ho) skal ha rett til å taka yver gåande husleigekontrakt åleine, endå um avtala er gjord i namnet til den andre ektemaken.

Byggjer eit skilsmål på ekteskapsbrot, skal den ektemaken som kravde skilsmålet, likeins ha rett til å krevja sameiga skift soleis som nemnt i § 37, i fall ekteskapsbrotet er upphav til at det vert født eit barn som etter lovi hev erverett etter den skuldige ektemaken, og som lever når skilsmålssak vert reist.

Når det er grunn til det og ein ektemake bed um det, kann det fastsetjast elles òg at sameiga skal skiftast på den måten som er nemnd i § 37, eller at ein ektemake skal ha ein eller fleire av dei rettane som er umtala i andre leden.

Den ektemaken som åleine hev umsuti for borni, hev rett til å taka ut fyreåt (av ubytto) or netto-sameiga dei tingg ektefolki hev fenge i til bruk for borni.

Avgjerd som nemnd i andre leden siste punktum og i fjerde leden, vert teki i dom, men i skifterettsorskurd, når det vert skift offentleg. Er partane samde um det, kann dei òg lata departementet eller fylkesmannen taka avgjerdi. Tek fylkesmannen avgjerdi, kann ho havast inn for departementet innan tri månader.

§ 55. Når den eine ektemaken krenkjer den andre grovt, og det vert sagt skilsmålsdom som byggjer på den framferdi, kann den krenkte ektemaken, umfram uttaking or sameiga etter § 54, andre leden, og vederlag for pengetap han hev av skilsmålet, krevja uppreisnad for tort og annan ikkje-økonomisk skade av krenkjingi. Vederlaget og uppreisnaden vert sette til det som er rimeleg etter skuldi og umstendi elles. § 54 siste leden gjeld på tilsvarande måte.

§ 56. Krev ein ektemake upphaldspengar av den andre ektemaken for skuld separasjon, skal kravet avgjerast i dom, so framt ikkje ektefolki er samde um å lata departementet eller fylkesmannen taka avgjerdi.

Upphaldspengar skal gjevast, når det er råd, i fall ektemaken treng upphaldspengar for di ekteskapet eller umsuti for borni hev minka voni til at han sjølv kann syta for eit høvelegt upphald. Når det er serlege grunnar til det, kann upphaldspengar gjevast i andre høve òg.

Når summen vert fastsett, skal upphaldspengane best

råd er tilmåtast etter den økonomiske evna hjå den som skal betala, og so langt råd er setjast so romsleg at dei kann gjeva den andre eit upphald som høver etter dei økonomiske kår han er van med, og etter den inntekt som han sjølv hev eller som det er grunn til å tru han kann få.

Hev separasjonen sin hovudgrunn i at den eine ektemaken hev misfare seg eller vist låk framferd, kann det i alle høve fastsetjast at han ikkje skal få upphaldspengar. Det umstendet som her er nemnt, kann det likeins takast umsyn til når summen for upphaldspengane skal fastsetjast. Er det urimelegt at det skal svarast upphaldspengar, kann det elles òg takast avgjerd um at det ikkje skal gjevast slikt tilskot.

Upphaldspengar kann fastsetjast for upp til 3 år fyre den tid kravet vert framsett.

I fall nye tilhøve eller nye upplysningar gjer det rimelegt, kann ei avgjerd um upphaldspengar brigdast. Brigdet vert gjort i dom, so framt ikkje partane er samde um å lata departementet eller fylkesmannen taka avgjerdi.

Avgjerd fylkesmannen tek etter denne paragrafen, kann havast inn for departementet innan tri månader.

Separasjonen kjem ikkje den retten ved som kona kann ha til enkjepensjon av offentleg, kommunal eller privat pensjonsskipnad.

§ 57. Ved skilsmål gjeld reglane i § 56 på tilsvarande måte for upphaldspengar etter skilsmålet. Avgjerd um upphaldspengar etter § 56 fell ikkje burt ved skilsmål.

Upphaldsskyldnaden fell i alle tilfelle burt um den som hev retten, gifter seg på nytt.

Fyresegni um enkjepensjon i § 56, siste leden, gjeld på tilsvarande måte når mannen døyr etter skilsmål. Hev han gift seg på nytt, og den nye kona hev rett til enkjepensjon etter dei vanlege reglane for den pensjonsskipnaden det gjeld, skal enkjepensjonen skiftast millom dei tvo konone etter den tid kvar av dei var gift med den avlidne. Den tid som gjekk millom fyrste og andre ekteskapet, skal leggjast til den tid fyrste ekteskapet varde. Men pensjonen går ubytt til den nye kona, um ektefolki i fyrre ekteskapet vart skilde i dom etter krav frå mannen i samhøve med §§ 45—52, eller dei vart skilde etter at dei fyrst hadde vore separera etter krav frå mannen i samhøve med § 42 fyrste leden. Det same gjeld når den fyrste kona hev sagt frå seg all rett til upphaldspengar og ikkje teke undan pensjonsretten, og fråsegjingi ikkje vart sett ut or kraft etter § 59 fyrr mannen gifte seg på nytt. Elles kann det òg fastsetjast at den nye kona skal ha pensjonen ubytt, når skilsmålet hev sin hovudgrunn i at den fyrste kona hev misfare seg eller synt låk framferd, eller når det av andre

serlege grunnar er rimelegt, men mannen må då setja fram krav um det fyrr han gifter seg på nytt; avgjerdi vert teki i dom, men § 56 fyrste og sjuande leden gjeld på tilsvarande måte.

Retten som den fråskilde hev til pensjon, fell burt um ho gifter seg på nytt fyrr den fråskilde mannen døyr, og retten kjem ikkje uppatt for di um det nye ekteskapet endar ved skilsmål eller avferd. Gifter ho seg etter fyrre ektemaken hennar hev falle frå, fær dette same verknaden for pensjonen som um ektefolki ikkje hadde vore skilde.

Er mannen avliden, og pensjonsretten til den eine kona fell burt eller vert suspendera ved avferd eller nytt giftarmål, går heile pensjonen til den andre kona, i suspensjonshøve likevel berre so lenge suspensjonen varer.

§ 58. Lov um foreldre og ekteborn frå 10 april 1915 § 6, fyrste og andre leden skal òg gjelda upphaldspengar som er fastsette etter § 56 eller § 57.

§ 59. Fyresegnene i §§ 54, 55, 56 og 57 skal ikkje vera til hinder for at ektefolki gjer avtale um korleis midelen skal skiftast, um vederlag og uppreisnad eller um upphaldspengar.

Men ei avtale som berrsynt er urimeleg for den eine ektemaken, kann ugildast heilt ut eller i nokon mun, når denne ektemaken krev det. Kravet gjer han gjeldande for domstolane, so framt ikkje partane vert samde um å lata departementet eller fylkesmannen taka avgjerdi. Tek fylkesmannen avgjerdi, kann ho havast inn for departementet innan tri månader.

Det som er avtala um korleis midelen skal skiftast og um skadebot eller uppreisnad, kann ikkje ugildast når kravet um ugilding ikkje er framsett innan tri år etter avtala kom i stand.

§ 60. Denne lovi minkar ikkje forsytingsskyldnaden millom ektefolk etter fatiglovi.

6te kapitel.

Ymse fyresegner.

§§ 61—74. (Hev halde upp å gjelda etter lov frå 17 juli 1925 nr. 6, stykke VI.)

§ 75. (Hev halde upp å gjelda etter § 163 i lov frå 4 februar 1938.)

§ 76. Dei avgjerdene fylkesmannen tek med heimel i denne lovi, kann havast inn for vedkomande departement.

§ 77. Denne lovi tek til å gjelda 1 januar 1919. Men lysing i samhøve med fyresegnene i denne lovi kann krevjast alt fyre den tid.

Reglane i lovi um å gjera um inkje eit ekteskap og um separasjon og skilsmål skal nyttast, når saki er reist eller løyvet søkt etter lovi tok til å gjelda, utan skil um det umstendet som skal vera grunn for umattgjeringi, separasjonen eller skilsmålet, heilt ut eller i nokon mun kom upp fyrr lovi tok til å gjelda 1 januar 1919. Men eit ekteskap kann ikkje gjerast umatt eller ektefolki skiljast utan det umstendet som skal vera grunn, kunde gjeva høve til umattgjering eller skilsmål etter den eldre retten òg.

Høvet til å gifta seg uppatt for folk som er skilde, rettar seg etter reglane i denne lovi, endå um dei vart skilde fyrr ho tok til å gjelda.

§§ 78—80. (Gjeld brigde i ymse andre lover og vert ikkje tekne med her.)

§ 81. Frå den tid denne lovi tek til å gjelda, held etternemnde rettsreglar upp å gjelda, um dei ikkje alt hev falle burt:

Kyrkjeritualet frå 25 juli 1685 kap. VIII.

Den norske lovi til Christian V 2dre bok 8de kapitel artiklane 1—5, 3dje bok 18de kapitel og 5te bok 2dre kapitel artikel 13.

Reskript frå 3dje februar 1747.

Forordning frå 14 desember 1775 at folk skal søkja løyve til ekteskap i forbodne led.

Forordning frå 23 august 1793 um skifte gjenom umframskiftestyrarar § 4.

Reskript frå 29 april 1796 um skifte fyre nytt ekteskap.

Forordning frå 1 desember 1797 um å taka burt tamperrettane og anna.

Forordning frå 4 januar 1799 um å avskipa truloving o. a.

Forordning um ymse slag løyve frå 23 mai 1800.

Kancelli promemoria frå 16 oktober 1802 um lysing til ekteskap, fyrr skifte etter ein avliden ektemake hev byrja.

Kongeleg resolusjon frå 10 juli 1813 um løyve til giftarmål utan prov for at eldre ekteskap er enda.

Lov om vigjing når eit av brudfolki eller båe ikkje står i eit kriste trusamfund, frå 22 juni 1863.

Lov um kristne dissentarar og andre som ikkje står i statskyrkja frå 27 juni 1891 §§ 8, 9, 10, 11 og 13, og dessutan desse ordi i § 3, 3dje punktum: «de i henhold til § 9.»

Lov um brigde i dei fyresegnene som gjeld um lysing til ekteskap frå 1 juli 1893.

Lov um høve til skilsmål frå 20 august 1909 med brigdingslov frå 10 april 1915.

Dessutan held alle andre fyresegner som strider mot denne lovi, upp å gjelda.

Yvergangsreglane i lov nr. 13 frå 25 juni 1937.

IX.

Private pensjonsskipnader (her òg trygdeselskap som hev pensjonstrygding) som etter dei nye reglane um enkjepensjon for fråskilde fær ein større vågnad enn dei rekna med då dei fastsette innskotet(premien), kann krevja eit tillegg til det, som svarar til vågnadauken. Vert det tvist um kor stort tillegget skal vera, fastset Trygderådet tillegget.

Dei nye fyresegnene um upphaldspengar og enkjepensjon som er fastsette i stykke I, II og III i denne lovi, skal nyttast, endå um samlivet er avteke eller ektefolki skilde fyrr denne lovi tek til å gjelda.

I fall mannen hev gift seg på nytt fyrr denne lovi tek til å gjelda, og den nye kona etter dei reglane som hev golde til dessa, hev enkjepensjonen åleine eller fær han åleine når mannen fell frå, skal ho ha denne retten framleis.

Dei nye reglane um enkjepensjonen skal ikkje nyttast i noko høve når mannen fyrr denne lovi tok til å gjelda, er avliden eller gjengen ut or pensjonsskipnaden.

Er ei sak som etter denne lovi høyrer under domstolane (so nær som når partane vert samde um noko anna), innhavd for departementet eller fylkesmannen fyrr lovi tek til å gjelda, i samhøve med dei reglane som hev golde til dessa, tek den tenestemakt som er avgjerdsfør etter dei same reglane, avgjerd i saki, um ikkje båe partane ynskjer saki for domstolane.

Hev departementet eller fylkesmannen fyrr denne lovi tek til å gjelda, gjeve løyve til at det ekteskaplege samlivet vert avteke, skal den tenestemakt som er avgjerdsfør etter dei reglane som hev golde til dessa, ha fyre spursmålet um skilsmål millom ektefolki, um ikkje båe partane ynskjer saki for domstolane.

§ 18 punkt 3 i lovi frå 28 juli 1921 um Pensjonskassa til staten vert avteke.

Depotbiblioteket
h080 19 646

Norsk Lovtidend

2den Afdeling

1938

Kontoret for
Bygnings-Regulering
og Brandvæsen